Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស

ទីឃនិកាយេ

មហាវគ្គដីកា

១។ មហាបទានសុត្តវណ្ណនា

បុព្ពេនិវាសបដិសំយុត្តកថា

១។ ឯវំ មេ សុតំ…បេ… ករេរិកុដិកាយន្តិ មហាបទានសុត្តំ។ តត្រាយំ អបុព្ពបទវណ្ណនា – ករេរិកុដិកាយន្តិ ករេរីតិ វរុណរុក្ខស្ស នាមំ, ករេរិមណ្ឌបោ តស្សា កុដិកាយ ទ្វារេ ឋិតោ, តស្មា “ករេរិកុដិកា”តិ វុច្ចតិ, យថា កោសម្ពរុក្ខស្ស ទ្វារេ ឋិតត្តា “កោសម្ពកុដិកា”តិ។ អន្តោជេតវនេ កិរ ករេរិកុដិ កោសម្ពកុដិ គន្ធកុដិ សលឡាគារន្តិ ចត្តារិ មហាគេហានិ, ឯកេកំ សតសហស្សបរិច្ចាគេន និប្ផន្នំ។ តេសុ សលឡាគារំ រញ្ញា បសេនទិនា ការិតំ, សេសានិ អនាថបិណ្ឌិកេន ការិតានិ។ ឥតិ ភគវា អនាថបិណ្ឌិកេន គហបតិនា ថម្ភានំ ឧបរិ ការិតាយ ទេវវិមានកប្បាយ ករេរិកុដិកាយំ វិហរតិ ។ បច្ឆាភត្តន្តិ ឯកាសនិកខលុបច្ឆាភត្តិកានំ បាតោវ ភុត្តានំ អន្តោមជ្ឈន្ហិកេបិ បច្ឆាភត្តមេវ។ ឥធ បន បកតិភត្តស្ស បច្ឆតោ “បច្ឆាភត្ត”ន្តិ អធិប្បេតំ។ បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តានន្តិ បិណ្ឌបាតតោ បដិក្កន្តានំ, ភត្តកិច្ចំ និដ្ឋបេត្វា ឧដ្ឋិតានន្តិ អត្ថោ។

ករេរិមណ្ឌលមាឡេតិ តស្សេវ ករេរិមណ្ឌបស្ស អវិទូរេ កតាយ និសីទនសាលាយ។ សោ កិរ ករេរិមណ្ឌបោ គន្ធកុដិកាយ ច សាលាយ ច អន្តរេ ហោតិ, តស្មា គន្ធកុដីបិ ករេរិកុដិកាបិ សាលាបិ – “ករេរិមណ្ឌលមាឡ”ន្តិ វុច្ចតិ។ បុព្ពេនិវាសបដិសំយុត្តាតិ “ឯកម្បិ ជាតិំ, ទ្វេបិ ជាតិយោ”តិ ឯវំ វិភត្តេន បុព្ពេនិវុត្ថក្ខន្ធសន្តានេន បុព្ពេនិវាសេន សទ្ធិំ យោជេត្វា បវត្តិតា។ ធម្មីតិ ធម្មសំយុត្តា។

ឧទបាទីតិ អហោ អច្ឆរិយំ ទសពលស្ស បុព្ពេនិវាសញាណំ , បុព្ពេនិវាសំ នាម កោ អនុស្សរតិ, កោ នានុស្សរតីតិ។ តិត្ថិយា អនុស្សរន្តិ, សាវកា ច បច្ចេកពុទ្ធា ច ពុទ្ធា ច អនុស្សរន្តិ។ កតរតិត្ថិយា អនុស្សរន្តិ? យេ អគ្គប្បត្តកម្មវាទិនោ, តេបិ ចត្តាលីសំយេវ កប្បេ អនុស្សរន្តិ, ន តតោ បរំ។ សាវកា កប្បសតសហស្សំ អនុស្សរន្តិ។ ទ្វេ អគ្គសាវកា អសង្ខ្យេយ្យញ្ច កប្បសតសហស្សញ្ច។ បច្ចេកពុទ្ធា ទ្វេ អសង្ខ្យេយ្យានិ កប្បសតសហស្សញ្ច។ ពុទ្ធានំ បន ឯត្តកន្តិ បរិច្ឆេទោ នត្ថិ, យាវតកំ អាកង្ខន្តិ, តាវតកំ អនុស្សរន្តិ។

តិត្ថិយា ខន្ធបដិបាដិយា អនុស្សរន្តិ, បដិបាដិំ មុញ្ចិត្វា ន សក្កោន្តិ។ បដិបាដិយា អនុស្សរន្តាបិ អសញ្ញភវំ បត្វា ខន្ធប្បវត្តិំ ន បស្សន្តិ,

ជាលេ បតិតា ក្ណុា វិយ, កូបេ បតិតា បង្គុឡា វិយ ច ហោន្តិ។ តេ តត្ថ ឋត្វា "ឯត្តកមេវ, ឥតោ បរំ នត្ថី"តិ ទិដ្ឋិំ គណ្ហន្តិ។ ឥតិ តិត្ថិយានំ បុព្វេនិវាសានុស្សរណំ អន្ធានំ យដ្ឋិកោដិគមនំ វិយ ហោតិ។ យថា ហិ អន្ធា យដ្ឋិកោដិគ្គាហកេ សតិយេវ គច្ឆន្តិ, អសតិ តត្ថេវ និសីទន្តិ, ឯវមេវ តិត្ថិយា ខន្ធបដិបាដិយាវ អនុស្សរិតុំ សក្កោន្តិ, បដិបាដិំ វិស្សជ្ជេត្វា ន សក្កោន្តិ។

សាវកាបិ ខន្ធបដិបាដិយាវ អនុស្សរន្តិ, អសង្ខ្យេយ្យំ បត្វា ខន្ធប្បវត្តិំ ន បស្សន្តិ។ ឯវំ សន្តេបិ តេ ធនេ និសរណកសត្តានំ ខន្ធានំ អភាវកាលេ តាវ នត្ថិ។ អសង្ខ្យេយ្យេ បន បញ្ចកប្បសតានិ បវត្តន្តីតិ វត្វា កាលំ អតិក្កមិត្វា ពុទ្ធេហិ និទ្ទិដ្ឋនយេ ឋត្វា បវេទោ អនុស្សរន្តិ; មហាសាវកាបិ អាយស្មា សោភិតោ។ ទ្វេ អគ្គសាវកា បន បច្ចេកពុទ្ធា ច ចុតិបដិសន្ធិ ឧល្លង្ឃេត្វា អនុស្សរន្តិ។ ពុទ្ធានំ ចុតិបដិសន្ធិកិច្ចំ នត្ថិ, យំ យំ ឋានំ បស្សិតុកាមា ហោន្តិ, តំ តទេវ បស្សន្តិ។

តិត្ថិយា ច បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរមានា អត្តនា ទិដ្ឋកតសុតមេវ អនុស្សរន្តិ។ តថា សាវកា ច បច្ចេកពុទ្ធា ច។ ពុទ្ធា បន អត្តនា វា បរេហិ វា ទិដ្ឋកតសុតំ សព្ពមេវ អនុស្សរន្តិ។

តិត្ថិយានំ បុព្វេនិវាសញាណំ ខជ្ជោបនកប្បភាសសទិសំ, សាវកានំ បទីបប្បភាសសទិសំ, អគ្គសាវកានំ ឱសធិតារកប្បភាសសទិសំ, បច្ចេកពុទ្ធានំ ចន្ទប្បភាសសទិសំ, ពុទ្ធានំ សរទសូរិយមណ្ឌលោភាសសទិសំ។ តស្ស ឯត្តកានិ ជាតិសតានិ ជាតិសហស្សានិ ជាតិសតសហស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ កប្បសតានិ កប្បសហស្សានិ កប្បសតសហស្សានីតិ វា នត្ថិ, យំ កិញ្ចិ អនុស្សរន្តស្ស នេវ ខលិតំ, ន បដិឃាតំ ហោតិ, អាវជ្ជនប្បដិពទ្ធមេវ អាកង្ខមនសិការចិត្តុប្បាទប្បដិពទ្ធមេវ ហោតិ។ ទុព្ពលបត្តបុដេ វេគក្ខិត្តនារាចោ វិយ, សិនេរុកូដេ វិស្សដ្ឋឥន្ទវជិរំ វិយ ច អសជ្ជមានមេវ គច្ឆតិ។ "អហោ មហន្តំ ភគវតោ បុព្វេនិវាសញាណ"ន្តិ ឯវំ ភគវន្តំយេវ អារព្ភ កថា ឧប្បន្នា, ជាតា បវត្តាតិ អត្ថោ។ តំ សព្ពម្បិ សង្ខេបតោ ទស្សេតុំ "ឥតិបិ បុព្វេនិវាសោ, ឥតិបិ បុព្វេនិវាសោ"តិ ឯវមាទិ បាឡិមាហំ វុត្តំ។ តត្ថ ឥតិបីតិ ឯវម្បិ។

១-២។ អស្សោសិ ខោ...បេ... អថ ភគវា អនុប្បត្តោតិ ឯត្ថ ឯវំ វេទិតព្ពំ, តំ ព្រហ្មជាលសុត្តវណ្ណនាយំ វុត្តមេវ។ អយមេវ ហិ វិសេសោ – តត្ថ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ អស្សោសិ, ឥធ ទិព្ពសោតេន។ តត្ថ ច វណ្ណាវណ្ណកថា វិប្បកតា, ឥធ បុព្វេនិវាសកថា។ តស្មា ភគវា – "ឥមេ ភិក្ខូ មម បុព្វេនិវាសញាណំ អារព្ភ គុណំ ថោមេន្តិ, បុព្វេនិវាសញាណស្ស បន មេ និប្ផត្តិំ ន ជានន្តិ; ហន្ទ នេសំ តស្ស និប្ផត្តិំ កថេត្វា ទស្សាមី"តិ អាគន្ត្វា បកតិយាបិ ពុទ្ធានំ និសីទិត្វា ធម្មទេសនត្ថមេវ ឋបិតេ ... ភិក្ខូហិ បប្ផោដេត្វា ទិន្នេ វរពុទ្ធាសនេ និសីទិត្វា "កាយ នុត្ថ, ភិក្ខវេ"តិ បុច្ឆាយ ច "ឥធ, ភន្តេ"តិអាទិបដិវចនស្ស ច បរិយោសានេ តេសំ បុព្វេនិវាសបដិសំយុត្តំ ធម្មិំ កថំ កត្តុកាមោ ឥច្ឆេយ្យាថ នោតិអាទិមាហ។ តត្ថ ឥច្ឆេយ្យាថ នោតិ ឥច្ឆេយ្យាថ នុ។ អថ នំ បហដ្ឋមានសា ភិក្ខូ យាចមានា ឯតស្ស ភគវាតិអាទិមាហំសុ។ តត្ថ ឯតស្សាតិ ឯតស្ស ធម្មិកថាករណស្ស។

៣។ អថ ភគវា តេសំ យាចនំ គហេត្វា កថេតុកាមោ "តេន ហិ, ភិក្ខវេ, សុណាថា"តិ តេ សោតាវធានសាធុការមនសិការេ សុ

ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩤᨴᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩴ ᩋᨶᩣᨣᨲᩣᨶᩴ ᩃᩥᨠ᩠ᨡᨧᨲᩩᨿᨠᩣᨲᩩᩔᩁᩣᨶᩴ ᨷᨠᩤᩈᩮᨲᩩᨠᩤᨾᩮᩣ ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᩮᩈᩮ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩮᨲᩥᩋᩤᨴᩥᨾᩤᩉ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩴ ᩅᩥᨷᩔᩦᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩅᩥᨷᩔᩦ. ᩋᨿᨬ᩠ᩉᩥ‘ᨿᩴ’ᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᩣ “ᨿᩴ ᨾᩮ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨴᩮᩅᩤᨶᩴ ᨲᩣᩅᨲᩥᩴᩈᩤᨶᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᩈᩩᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩩᨡᩣ ᨷᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᩴ, ᩋᩤᩁᩮᩣᨧᩮᨾᩥ ᨲᩴ, ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ”ᨲᩥᩋᩤᨴᩦᩈᩩ (ᨴᩦ· ᨶᩥ· ᪒·᪒᪐᪓) ᨷᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩅᨧᨶᩮ ᨴᩥᩔᨲᩥ. “ᨿᩴ ᨲᩴ ᩋᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨾ᩠ᩉ ᩋᨠᩥᨲ᩠ᨲᨿᩦ ᨶᩮᩣ, ᩋᨬ᩠ᨬᩴ ᨲᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩤᨾ ᨲᨴᩥᨦ᩠ᨥ ᨻ᩠ᩁᩪᩉᩦ”ᨲᩥᩋᩤᨴᩦᩈᩩ (ᩈᩩ· ᨶᩥ· ᪕᪕᪐) ᩏᨷᨿᩮᩣᨣᩅᨧᨶᩮ. “ᩋᨭ᩠ᨮᩤᨶᨾᩮᨲᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩋᨶᩅᨠᩤᩈᩮᩣ, ᨿᩴ ᩑᨠᩥᩔᩤ ᩃᩮᩣᨠᨵᩤᨲᩩᨿᩤ”ᨲᩥᩋᩤᨴᩦᩈᩩ (ᩋ· ᨶᩥ· ᪑·᪒᪗᪗) ᨠᩁᨱᩅᨧᨶᩮ. ᩍᨵ ᨷᨶ ᨽᩩᨾ᩠ᨾᨲ᩠ᨳᩮ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩮᩣ. ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ”ᨲᩥ. ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩦᨲᩥ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩤᨲᩩᨿᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥ.

ᨽᨴ᩠ᨴᨠᨷ᩠ᨸᩮᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨷ᩠ᨸᩤᨴᨷᨭᩥᨾᨱ᩠ᨯᩥᨲᨲ᩠ᨲᩤ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩈᩤᩁᨠᨷ᩠ᨸᩮᨲᩥ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩴ ᨳᩮᩣᨾᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᩅᨾᩤᩉ. ᨿᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩤᨿ ᨠᩥᩁ ᩋᨾ᩠ᩉᩤᨠᩴ ᨽᨣᩅᨲᩤ ᩋᨽᩥᨶᩦᩉᩤᩁᩮᩣ ᨠᨲᩮᩣ, ᩑᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᩑᨠᨠᨷ᩠ᨸᩮᨷᩥ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩤ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩤ ᨶᩤᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ. ᩋᨾ᩠ᩉᩤᨠᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨽᩥᨶᩦᩉᩤᩁᩔ ᨷᩩᩁᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᨲᨱ᩠ᩉᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ, ᨾᩮᨵᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ, ᩈᩁᨱᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣ, ᨴᩦᨷᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩤᩁᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩤ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᩴᩈᩩ. ᨲᩮᩈᩴ ᩒᩁᨽᩤᨣᩮ ᩑᨠᩴ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩩᨬ᩠ᨬᨾᩮᩅ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ.

ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᨠᨷ᩠ᨸᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩤᨶᩮ ᨷᨶ ᨠᩮᩣᨱ᩠ᨯᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨶᩤᨾ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣᩅ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ. ᨲᨲᩮᩣᨷᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩩᨬ᩠ᨬᨾᩮᩅ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ. ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᨠᨷ᩠ᨸᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩤᨶᩮ ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩮᩣ, ᩈᩩᨾᨶᩮᩣ, ᩁᩮᩅᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣᨽᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩤᩁᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩤ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩤ. ᨲᨲᩮᩣᨷᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩩᨬ᩠ᨬᨾᩮᩅ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ. ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᨠᨷ᩠ᨸᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩤᨶᩮ ᨷᨶ ᩍᨲᩮᩣ ᨠᨷ᩠ᨸᩈᨲᩈᩉᩔᩣᨵᩥᨠᩔ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩔ ᩏᨷᩁᩥ ᩋᨶᩮᩣᨾᨴᩔᩦ, ᨷᨴᩩᨾᩮᩣ, ᨶᩤᩁᨴᩮᩣᨲᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩤ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩤ. ᨲᨲᩮᩣᨷᩥ ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᩩᨬ᩠ᨬᨾᩮᩅ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ. ᩋᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᨠᨷ᩠ᨸᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩤᨶᩮ ᨷᨶ ᩍᨲᩮᩣ ᨠᨷ᩠ᨸᩈᨲᩈᩉᩔᩤᨶᩴ ᩏᨷᩁᩥ ᨷᨴᩩᨾᩩᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᩑᨠᩮᩣᩅ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ. ᨲᩔ ᩒᩁᨽᩤᨣᩮ ᩍᨲᩮᩣ ᨲᩥᩴᩈᨠᨷ᩠ᨸᩈᩉᩔᩤᨶᩴ ᩏᨷᩁᩥ ᩈᩩᨾᩮᨵᩮᩣ, ᩈᩩᨩᩤᨲᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩤ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩤ. ᨲᨲᩮᩣ ᩒᩁᨽᩤᨣᩮ ᩍᨲᩮᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩤᩁᩈᨶ᩠ᨶᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩈᩉᩔᩤᨶᩴ ᩏᨷᩁᩥ ᨷᩥᨿᨴᩔᩦ, ᩋᨲ᩠ᨳᨴᩔᩦ, ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩔᩦᨲᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩤ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩤ. ᩋᨳ ᩍᨲᩮᩣ ᨧᨲᩩᨶᩅᩩᨲᩥᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩈᩥᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨶᩤᨾ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣᩅ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ. ᩍᨲᩮᩣ ᨴ᩠ᩅᩮᨶᩅᩩᨲᩥᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᨲᩥᩔᩮᩣ, ᨹᩩᩔᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩤ ᩑᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩤ. ᩍᨲᩮᩣ ᩑᨠᨶᩅᩩᨲᩥᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩅᩥᨷᩔᩦ ᨽᨣᩅᩤ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ. ᩍᨲᩮᩣ ᩑᨠᨲᩥᩴᩈᩮ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩈᩥᨡᩦ, ᩅᩮᩔᨽᩪᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩤ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩤ. ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨽᨴ᩠ᨴᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᨠᨠᩩᩈᨶ᩠ᨵᩮᩣ, ᨠᩮᩣᨱᩤᨣᨾᨶᩮᩣ, ᨠᩔᨷᩮᩣ, ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᩣ ᩋᨾ᩠ᩉᩤᨠᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᩤᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩤᩁᩮᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩤ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩤ, ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᨲᩥ. ᩑᩅᨾᨿᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᨻᩩᨴ᩠ᨵᩩᨷ᩠ᨸᩤᨴᨷᨭᩥᨾᨱ᩠ᨯᩥᨲᨲ᩠ᨲᩤ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨠᨷ᩠ᨸᩮᩣ ᩈᩤᩁᨠᨷ᩠ᨸᩮᩣᨲᩥ ᨽᨣᩅᩤ ᨲᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩴ ᨳᩮᩣᨾᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᩅᨾᩤᩉ.

ᨠᩥᩴ ᨷᨶᩮᨲᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩤᨶᩴᨿᩮᩅ ᨷᩤᨠᨭᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ – “ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᨷ᩠ᨸᩮ ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩤ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩤ ᩏᨷ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩤ ᩅᩤ ᩏᨷ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩤ”ᨲᩥ, ᩏᨴᩤᩉᩩ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩤᨠᨭᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ? ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᨾ᩠ᨷᩥ ᨷᩤᨠᨭᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨠᩮᩈᩴ? ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩤᩅᩤᩈᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᩤᨶᩴ. ᨠᨷ᩠ᨸᩈᨱ᩠ᨮᩤᨶᨠᩤᩃᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᩉᩥ ᩑᨠᨾᩈᨦ᩠ᨡ᩠ᨿᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩑᨠᨦ᩠ᨣᨱᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩤ ᨮᩥᨲᩮ ᩃᩮᩣᨠᩈᨶ᩠ᨶᩥᩅᩤᩈᩮ ᩃᩮᩣᨠᩔ ᩈᨱ᩠ᨮᩤᨶᨲ᩠ᨳᩤᨿ ᨴᩮᩅᩮᩣ ᩅᩔᩥᨲᩩᩴ ᩋᩤᩁᨽᨲᩥ. ᩋᩤᨴᩥᨲᩮᩣᩅ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨭ᩠ᨮᨠᩮ ᩉᩥᨾᨷᩤᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ. ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩥᩃᨾᨲ᩠ᨲᩤ ᨠᨱᨾᨲ᩠ᨲᩤ ᨲᨱ᩠ᨯᩩᩃᨾᨲ᩠ᨲᩤ ᨾᩩᨣ᩠ᨣ-ᨾᩤᩈ-ᨻᨴᩁ-ᩋᩤᨾᩃᨠ-ᩑᩊᩤᩃᩩᨠ-ᨠᩩᨾ᩠ᨽᨱ᩠ᨯ-ᩋᩃᩤᨻᩩᨾᨲ᩠ᨲᩤ ᩏᨴᨠᨵᩤᩁᩤ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩏᩈᨽᨴ᩠ᩅᩮᩏᩈᨽᩋᨯ᩠ᨰᨣᩤᩅᩩᨲᨣᩤᩅᩩᨲᨴ᩠ᩅᩮᨣᩤᩅᩩᨲᩋᨯ᩠ᨰᨿᩮᩣᨩᨶᨿᩮᩣᨩᨶᨴ᩠ᩅᩥᨿᩮᩣᨩᨶ...ᨷᩮ... ᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨲᨿᩮᩣᨩᨶᩈᩉᩔᨿᩮᩣᨩᨶᩈᨲᩈᩉᩔᨾᨲ᩠ᨲᩤ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩤ ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᨧᨠ᩠ᨠᩅᩤᩊᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩁᩮ ᨿᩤᩅ ᩋᩅᩥᨶᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩤ ᨷᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨲᩥ. ᩋᨳ ᨲᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᩋᨶᩩᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶ ᨽᩔᨲᩥ, ᨽᩔᨶ᩠ᨲᩮ ᩏᨴᨠᩮ

បកតិឆេចលោកដ្ឋានតោ ឆេចលោកា សង្ហមន្តិ, តេសំ សង្ហមតចិត្តានិ ចិរម្ពិយេក្ក បុព្ពេនិចាសកចាយំ ចុត្តមេច។

យគុស្សលោកសង្ហមនដ្ឋានំ បត បតេត្ត ដ្ឋកេក ឆយកាទេហយុទេល បិហិតេ ចិយ ចាតចសេត តំ ដ្ឋកក់ សត្តិដ្ឋតិ, ដ្ឋកេបិដ្ឋេ ដ្ឋប្បលិតិបណ្ហ ចិយ បធជី សង្ហមតិ។ យហានេនិធិបល្លង្កោ ចិតស្សយាទេត លោកេក បន្ធា ចិតស្សតិ, សង្ហមយាទេត បឆយំ សង្ហមតិ។ តត្ថ បុព្ពានិមិត្តំ ហុត្វា ឲទេកា បឲមិតិកន្ធោ ដ្ឋប្បជ្ជតិ, តស្ស សទេ តម្ហិ កទេប្យ ញុទ្ធោ តិត្តាតិស្សតិ, បុប្ផំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ។ ទោ ទេ, តុប្បជ្ជតិ។ ដ្ឋប្បជ្ជយាតទ្ធា សទេ ឲទេកា ញុទ្ធោ តិត្តាតិស្សតិ, ឲក់ ដ្ឋប្បជ្ជតិ។ សទេ ទ្វេ, តទេយា, ចត្តាទោ, បញ្ចា ញុទ្ធា តិត្តាតិស្សន្តិ, បញ្ចា ដ្ឋប្បជ្ជន្តិ។ តានិ ច ទោ ឲកម្ហិយេច តាញ្ញឲ កណ្ហិកាពន្ធានិ ហុត្វា។ ឫទ្ធាចារព្រាហ្មណោ "អាឃាយ , យយំ យានិសា, បុព្ពានិមិត្តំ បស្សិស្សាយា"តិ យហានេនិធិបល្លង្កដ្ឋានំ អាកន្តិ, ញុទ្ធានំ អតិត្តាត្តតកទេប្យ បុប្ផំ ត ហោតិ។ ទេ បត អបុប្ផិតកន្ធំ ជិស្វា – "អន្ធកាទោ ចត ទោ លោកោ កចិស្សតិ, យតា យតា សត្តា អបិទេយ បូទេស្សន្តិ, ឲ ឆេចលោកា តច ព្រាហ្មលោកា ឫញ្ញា កចិស្សន្តី"តិ អតត្តយតា ហោន្តិ។ បុប្ផិតកាលេ បត បុប្ផំ ជិស្វា –
"សព្ពញ្ញុនេនិធិសត្តេស្ស យាតុក្ខន្តិ ឌុក្កយត្តេស្ស តិក្ខយត្តេស្ស សម្ពុក្តេស្ស ឆយុចក្កំ បចត្តេតត្តេស្ស ឃយកបិដិហានិយំ កទោនត្តេស្ស ឆេចចាទោហតំ កទោនត្តេស្ស អាឃុសង្ខានំ ឱស្សជ្ជត្តេស្ស បរិតិព្ពាឃត្តេស្ស ឥសសហស្សចក្កចាឡអកម្បតាឌីតិ បិដិហានិយានិ ឥក្ខិស្សាយា"តិ ច "ចត្តាទោ អបិឃា បរិហាយិស្សន្តិ, ឲ ឆេចលោកា តច ព្រាហ្មលោកា បរិបូទេស្សន្តី"តិ ច អត្តយតា ដ្ឋានំ ដ្ឋានតត្ថា អត្តតោ អត្តតោ ព្រាហ្មលោកំ កន្តន្តិ។ ព្ចយម្ហិ កទ្ទកទេប្យ បញ្ចា បទុយានិ ដ្ឋប្បជ្ជិស្ស។ តេសំ តិមិត្តានំ អាតុភាទេត ចត្តាទោ ញុទ្ធា ដ្ឋប្បត្តា, បញ្ចាទេយា ដ្ឋប្បជ្ជិស្សតិ។ ឫទ្ធាចារព្រាហ្មណោបិ តានិ បទុយានិ ជិស្វា ព្ចយយត្ថំ ឌានិស្ស។ ទេត ចុត្តំ – "អទេញ្ញាសម្បិ បិរកដំ ហោតី"តិ។

អាឃុបរិច្ឆេទចណ្ណតា

៥-៦។ ព្ចតិ កកចា – "ព្ចទេតា ទេសា, តិក្ខទេច"តិអាជិតា តទេយត កប្បបរិច្ឆេទចទេសត បុព្ពេនិចាសំ ឥស្សេត្វា ព្ចកានិ តេសំ ញុទ្ធានំ ឌាតិបរិច្ឆេទាជិចទេសត ឥស្សេតុំ ចិបស្សី, តិក្ខទេចតិអាជិយាហ។ តត្ថ អាឃុបរិច្ឆេទេ បរិត្តំ លហុកន្តិ ដ្ឋកឃទេយតំ អប្បកស្សេច ទេចចត្តំ ឃញ្ញាអប្បក់, តំ បរិត្តទេញ្ចេច លហុកញ្ចា ហោតិ។

អប្បំ ចា តិយ្យោតិ ចស្សសតទេតា ចា ដ្ឋបរិ អប្បំ, អញ្ញំ ចស្សសតំ អបត្វា ជិសំ ចា តិសំ ចា ចត្តាលីសំ ចា បណ្ណាសំ ចា សដ្ឋិ ចា ចស្សានិ ជីចតិ។ ឲចំ ជីឃាយុកោ បត អតិក្កល្លកោ, អមុកោ កិទ ឲចំ ចិទំ ជីចតីតិ តត្ថ តត្ថ កត្វា ឥដ្ឋទេព្ពា ហោតិ។ តត្ថ ចិសាខា ដ្ឋបាសិកា ចិសចស្សសតំ ជីចតិ, តថា បោក្ខរសាតិ ព្រាហ្មណោ, ព្រាហ្មាយុ ព្រាហ្មណោ, សេលោ ព្រាហ្មណោ, ពាចរិយព្រាហ្មណោ, អាតន្ទត្ថេទោ, យហាកស្សបត្ថេទោតិ។ អនុរុទ្ធត្ថេទោ បត ចស្សសតញ្ចេច បណ្ណាសញ្ចា ចស្សានិ, ពាកុលត្ថេទោ ចស្សសតញ្ចេច សដ្ឋិ ច ចស្សានិ។ អយំ សព្ពជីឃាយុកោ។ សោបិ ទ្វេ ចស្សសតានិ ត ជីចតិ។

ចិបស្សីអាជយោ បត សព្ពេបិ ពោធិសត្តា ទេយត្តាបុព្ពកាទេកត សោឡសស្សសហកតតាកាលសម្បយុត្តអសង្ខានិកចិទេត្តត យាតុកុច្ឆិស្មិំ បដិសត្តិំ កណ្ហិសុ។ ទេត ចិទេត្តត កហិតាយ បដិសត្តិយា អសទេព្យេយ្យំ អាយុ, ព្ចតិ សព្ពេ ញុទ្ធា អសទេព្យេយ្យាយុកា។ ទេ កស្មា អសទេព្យេយ្យំ ត អដ្ឋំសុ?

ឧតុកោដ្ឋាសវិបត្តិយា៖ ឧតុកោដ្ឋាសវសេន ហិ អាយុ ហាយតិបិ វឌ្ឍតិបិ។

តត្ថ យទា រាជានោ អធម្មិកា ហោន្តិ, តទា ឧបរាជានោ, សេនាបតិ, សេដ្ឋិ, នគរគាទិ, នគរសេដ្ឋិ អធម្មិកាយេវ ហោតិ; អថ តេសំ អារក្ខទេវតា, តាសំ ទេវតានំ មិត្តា ភុម្មទេវតា, តាសំ ទេវតានំ មិត្តា អាកាសដ្ឋកទេវតា, អាកាសដ្ឋកទេវតានំ មិត្តា ឧណ្ហវលាហកា ទេវតា, តាសំ មិត្តា អព្ភវលាហកា ទេវតា, តាសំ មិត្តា សីតវលាហកា ទេវតា, តាសំ មិត្តា វស្សវលាហកា ទេវតា, តាសំ មិត្តា ចាតុមហារាជិកា ទេវតា, តាសំ មិត្តា តាវតិំសា ទេវតា, តាសំ មិត្តា យាមា ទេវតាតិ ឯវមាទិ។ ឯវំ យាវ ភវគ្គា ឋបេត្វា អរិយសាវកេ សព្វា ទេវព្រហ្មបរិសាបិ អធម្មិកាវ ហោន្តិ។ តាសំ អធម្មិកតាយ វិសមំ ចន្ទិមសូរិយា បរិហរន្តិ, វាតោ យថាមគ្គេន ន វាយតិ, អយថាមគ្គេន វាយន្តោ អាកាសដ្ឋកវិមានានិ ចាលេតិ, វិមានេសុ ចលិតេសុ ទេវតានំ កីឡនត្ថាយ ចិត្តានិ ន នមន្តិ, ទេវតានំ កីឡនត្ថាយ ចិត្តេសុ អនមន្តេសុ សីតុណ្ហភេទោ ឧតុ យថាកាលេន ន សម្បជ្ជតិ, តស្មិំ អសម្បជ្ជន្តេ ន សម្មា ទេវោ វស្សតិ, កទាចិ វស្សតិ, កទាចិ ន វស្សតិ; កត្ថចិ វស្សតិ, កត្ថចិ ន វស្សតិ, វស្សន្តោបិ វប្បកាលេ អង្កុរកាលេ នាឡកាលេ បុប្ផកាលេ ខីរគ្គហណាទិកាលេសុ យថា យថា សស្សានំ ឧបការោ ន ហោតិ, តថា តថា វស្សតិ ច វិគច្ឆតិ ច, តេន សស្សានិ វិសមបាកានិ ហោន្តិ, វិគតគន្ធវណ្ណរសាទិសម្បន្នានិ។ ឯកភាជនេ បក្ខិត្តតណ្ឌុលេសុបិ ឯកស្មិំ បទេសេ ភត្តំ ឧត្តណ្ឌុលំ ហោតិ, ឯកស្មិំ អតិកិលិន្នំ, ឯកស្មិំ សមបាកំ។ តំ បរិភុត្តំ កុច្ឆិយម្បិ តីហាការេហិ បច្ចតិ។ តេន សត្តា ពហ្វាពាធា ចេវ ហោន្តិ, អប្បាយុកា ច។ ឯវំ តាវ ឧតុកោដ្ឋាសវសេន អាយុ ហាយតិ។

យទា បន រាជានោ ធម្មិកា ហោន្តិ, តទា ឧបរាជានោបិ ធម្មិកា ហោន្តីតិ បុរិមនយេនេវ យាវ ព្រហ្មលោកា សព្វេបិ ធម្មិកា ហោន្តិ។ តេសំ ធម្មិកត្តា សមំ ចន្ទិមសូរិយា បរិហរន្តិ, យថាមគ្គេន វាតោ វាយតិ, យថាមគ្គេន វាយន្តោ អាកាសដ្ឋកវិមានានិ ន ចាលេតិ, តេសំ អចលតា ទេវតានំ កីឡនត្ថាយ ចិត្តានិ នមន្តិ។ ឯវំ កាលេន ឧតុ សម្បជ្ជតិ, ទេវោ សម្មា វស្សតិ, វប្បកាលតោ បដ្ឋាយ សស្សានំ ឧបការំ ករោន្តោ កាលេ វស្សតិ, កាលេ វិគច្ឆតិ, តេន សស្សានិ សមបាកានិ សុគន្ធានិ សុវណ្ណានិ សុរសានិ ឱជវន្តានិ ហោន្តិ, តេហិ សម្បាទិតំ ភោជនំ បរិភុត្តម្បិ សម្មា បរិបាកំ គច្ឆតិ , តេន សត្តា អរោគា ទីឃាយុកា ហោន្តិ។ ឯវំ ឧតុកោដ្ឋាសវសេន អាយុ វឌ្ឍតិ។

តត្ថ វិបស្សី ភគវា អសីតិវស្សសហស្សាយុកកាលេ និព្ពត្តោ, ននុ សត្តតិវស្សសហស្សាយុកកាលេតិ ឥទំ អនុបុព្ពេន បរិហីនវសេន គតំ, ន បន ឯវំ បរិហីនំ, វឌ្ឍិត្វា វឌ្ឍិត្វា បរិហីនន្តិ វេទិតព្ពំ។ កថំ? អយញ្ហិ តាវ កប្បេ កកុសន្ធោ ភគវា ចត្តាលីសវស្សសហស្សាយុកកាលេ និព្ពត្តោ, អាយុប្បមាណំ បញ្ច កោដ្ឋាសេ កត្វា ចត្តារិ ឋត្វា បញ្ចមេ វិជ្ជមានេយេវ បរិនិព្ពុតោ។ តំ អាយុ បរិហាយមានំ ទសវស្សកាលំ បត្វា បុន វឌ្ឍមានំ អសង្ខ្យេយ្យំ ហុត្វា តតោ បរិហាយមានំ តិំសវស្សសហស្សកាលេ ឋិតំ; តទា កោណាគមនោ ភគវា និព្ពត្តោ។ តស្មិម្បិ តថេវ បរិនិព្ពុតេ តំ អាយុ ទសវស្សកាលំ បត្វា បុន វឌ្ឍមានំ អសង្ខ្យេយ្យំ ហុត្វា បរិហាយិត្វា វីសតិវស្សសហស្សកាលេ ឋិតំ; តទា កស្សបោ ភគវា និព្ពត្តោ។ តស្មិម្បិ តថេវ បរិនិព្ពុតេ តំ អាយុ ទសវស្សកាលំ បត្វា បុន វឌ្ឍមានំ អសង្ខ្យេយ្យំ ហុត្វា បរិហាយិត្វា វស្សសតកាលំ បត្តំ, អថ អម្ហាកំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ និព្ពត្តោ។ ឯវំ អនុបុព្ពេន បរិហាយិត្វា បរិហាយិត្វា វឌ្ឍិត្វា វឌ្ឍិត្វា

បរិហីនត្តិ ចេតិតព្វាំ តត្ថ យំ យំ អាយុបរិយាទេណាបុ យត្ថស្សុ ញ្ហដ្ឋា និព្វាត្តតិ, តេវសយ្យិ តំ តេដច អាយុបរិយាណំ ហោតីតិ ចេតិតព្វាំ

អាយុបរិឆ្លេដចណ្ហតា និដ្ឋិតា

ទៅនិបរិឆ្លេដចណ្ហតា

បំ ទៅនិបរិឆ្លេដេ បត បិដលិឃា ឫលេតិ បិដលិវុក្ខស្ស ហេដ្ឋា តស្សា បត បិដលិឃា លេន្ធា តំ ឌិចសំ បណ្ណាសវតេតា ហុត្វា អត្ថក្កតោ, សាលា បណ្ណាសវតតាតិ ក្តេដ្ឋេឆត វតតសតំ អហោសិ តំ ឌិចសន្ទា សា បិដលិ កណ្ហិកាធាដ្ឋេហិ ចិឃ បុបេក្ខហិ ឫលតោ បដ្ឋាយ ឲកសន្ធាត្វា អហោសិ, ឌិព្វាកត្ត ចាឃតិ ត កោចលទ្ធា តតា អឃយេច បុបិ្ផតា, ឌសសហស្សចក្កចាឡ្ហ សព្វាបិដលិយោ បុបិ្ផតា ត កោចលទ្ធា បិដលិយោ, ឌសសហស្សចក្កចាឡ្ហ សព្វាវុក្ខាតំ លេន្ធស្ស លន្ធបក្ខយាតិ, សាលាស្ស សាលាបក្ខយាតិ, លតាស្ស លតាបក្ខយាតិ, អាកាសេ អាកាសបក្ខយាតិ បុបិ្ផតាតិ, បឆចិតលំ និត្តិព្វាបិ យហាបក្ខយាតិ ក្តេដ្ឋិតាតិ យហាសយុក្តាបិ បទ្ធាចណ្ហហិ បក្ខយេហិ គឹលុប្បលវត្តុប្បលេហិ ច សន្ធាតេត្វា អហោសិ សកលឌសសហស្សចក្កចាឡ្ហអំ ឌដយាលិក្ខលំ តត្ថ តត្ថ និពទ្ធបុប្ផឃាយចិស្សដ្ឋយាលិក្ខអចិប្បក្រិណ្ហ តាតាចណ្ហក្ខស្ុយសយុឌ្ឍលំ តត្តុតចតចិត្តលតាចតយិស្សកចតឲាវុសកចតសឌិសំ អហោសិ បុវត្តិយចក្កចាឡ្ហអយុលចដ្ឋិ ឃំ ក្តេស្សិតដ្ឋា បន្ធិយចក្កចាឡ្ហអយុលចដ្ឋិ អភិហតត្តិ បន្ធិយឌក្ខិទិណាត្តវចក្កចាឡ្ហអយុលចដ្ឋិ ឃំ ក្តេស្សិតដ្ឋា ឌក្ខិណចក្កចាឡ្ហអយុលចដ្ឋិ អភិហតត្តិ ឲចំ អដ្ឋាយដ្ឋាសិទិសយ្យត្វាតិ ចក្កចាឡ្ហអាតិ អហេសុំ អភិសម្ពុដ្ឋោតិ សកលំ ញ្ហដ្ឋក្ខលចិកចសិទិ បដិចិដ្ឋយាតោ ចត្វាទិ សច្ចាតិ អភិសម្ពុដ្ឋោ

"សិលី, ភិក្ខវេ, ភកចា អវហំ សម្ពាសម្ពុដ្ឋោ បុណ្ហទីកស្ស ឫលេ អភិសម្ពុដ្ឋោ"តិអាឌីសុបិ ព្វាយិតាច តឃេត បដចណ្ហតា ចេតិតព្វា ឲត្ថ បត បុណ្ហទីកោតិ សេតម្ពុវុក្ខោ តស្សាបិ តេដច បរិយាណំ តំ ឌិចសន្ទា សោបិ ឌិព្វាកន្ធេហិ បុបេក្ខហិ សុសន្ធាតេត្វា អហោសិ ត កោចលទ្ធា បុបេក្ខហិ, ឆលេហិបិ សន្ធាតេត្វា អហោសិ តស្ស ឲកតោ តវុណាតិ ឆលិតិ, ឲកតោ យដ្ឋិយាតិ ឆលិតិ, ឲកតោ តាតិបក្កាតិ ឆលិតិ, ឲកតោ សុបក្កាតិ បក្កិត្តឌិព្វាឌាតិ ចិឃ សុវសាតិ ឌ្ហលម្ពត្តិ ឃថា សោ, ឲចំ សកលឌសសហស្សចក្កចាឡ្ហសុ បុប្បុបកវុក្ខា បុបេក្ខហិ, ឆលុបកវុក្ខា ឆលេហិ បដិយណ្ហិតា អហេសុំ

សាលេតិ សាលវុក្ខោ តស្សាបិ តេដច បរិយាណំ, តេឆច បុប្បសិទិចិភចា ចេតិតព្វា សិទិសវុក្ខបិ ឲសេច តយោ ក្តេដ្ឋវុក្ខ បុប្បាតិ តាហេសុំ, ឆលចិក្ខុតិ បតេត្ថ អម្ពោ ចុព្វតឃាច, តថា តិព្រោធោ, តថា អស្សត្ថោ ព្វាតិ សព្វាញ្ហដ្ឋាតំ ឲកោច បល្លង្កោ, វុក្ខា បត អញ្ញាបិ ហោត្តិ តេសុ ឃស្ស ឃស្ស វុក្ខស្ស ឫលេ ចក្ខុយក្កចាលាសក្ខាតទៅនិ ញ្ហដ្ឋា បដិចិដ្ឋត្តិ, សោ សោ ទៅនីតិ ចុច្ចតិ អយំ ទៅនិបរិឆ្លេដោ តាយ

សាចកយុកបរិឆ្លេដចណ្ហតា

᪙. ᩈᩣᩅᨠᨿᩩᨣᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮ ᨸᨶ ᨡᨱ᩠ᨯᨲᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨡᨱ᩠ᨯᩮᩣ ᨧ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨧ. ᨲᩮᩈᩩ ᨡᨱ᩠ᨯᩮᩣ ᩑᨠᨸᩥᨲᩥᨠᩮᩣ ᨠᨶᩥᨭ᩠ᨮᨽᩣᨲᩣ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨸᩩᩁᩮᩣᩉᩥᨲᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ. ᨡᨱ᩠ᨯᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩣ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨲᩥᩔᩮᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩣ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ. ᩋᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩴ ᩅᩥᨸᩔᩥᩴ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩋᩅᩈᩮᩈᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᩈᨴᩥᩈᨣᩩᨱᨲᩣᨿ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩴ. ᨽᨴ᩠ᨴᨿᩩᨣᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᨲᩣᨿᩮᩅ ᨽᨴ᩠ᨴᨿᩩᨣᩴ. ᩋᨽᩥᨽᩪᩈᨾ᩠ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨽᩥᨽᩪ ᨧ ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ ᨧ. ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨽᩥᨽᩪ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩣ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ. ᩈᩥᨡᩥᨶᩣ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᩁᩩᨱᩅᨲᩥᨲᩮᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨸᩁᩥᩈᩣᨿ ᩅᩥᩅᩥᨵᩣᨶᩥ ᨸᩣᨭᩥᩉᩣᩁᩥᨿᩣᨶᩥ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᩴ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩮᨶ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ – “ᨠᩥᩴ ᩍᨴ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨲᩈᩴᩅᩮᨣᩣᨶᩴ ᩒᨽᩣᩈᩴ ᨹᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ – “ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨾᩮ ᩁᩪᨸᨬ᩠ᨧ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩩ, ᩈᨴ᩠ᨴᨬ᩠ᨧ ᩈᩩᨱᨶ᩠ᨲᩪ”ᨲᩥ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ – “ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨽᨳᩣ”ᨲᩥ ᨣᩣᨳᩣᨴ᩠ᩅᨿᩴ (ᩈᩴ. ᨶᩥ. ᪑.᪑᪘᪕) ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩣᩅᩮᩈᩥ. ᩈᨾ᩠ᨽᩅᩮᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩣ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ.

ᩈᩮᩣᨱᩩᨲ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩮᩣᨱᩮᩣ ᨧ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨧ. ᨲᩮᩈᩩᨸᩥ ᩈᩮᩣᨱᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩣᩁᨾᩥᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥᨸᩣᩁᨾᩥᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ. ᩅᩥᨵᩩᩁᩈᨬ᩠ᨩᩦᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨵᩩᩁᩮᩣ ᨧ ᩈᨬ᩠ᨩᩦᩅᩮᩣ ᨧ. ᨲᩮᩈᩩ ᩅᩥᨵᩩᩁᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩣᩁᨾᩥᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩈᨬ᩠ᨩᩦᩅᩮᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥᨸᩣᩁᨾᩥᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ. ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᨶᨻᩉᩩᩃᩮᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨴᩥᩅᩣᨭ᩠ᨮᩣᨶᨣᩩᩉᩣᩃᩮᨱᨾᨱ᩠ᨯᨸᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨻᩃᩮᨶ ᨹᩈᩣᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩑᨠᨴᩥᩅᩈᩴ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩴ ᩈᨾᩣᨸᨩ᩠ᨩᩥ, ᩋᨳ ᨶᩴ ᩅᨶᨠᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣᨴᨿᩮᩣ “ᨾᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩣᩁᩩᨸᩩᨬ᩠ᨩᩴ. ᩈᩮᩣ ᨿᨳᩣᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᨶ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨧᩦᩅᩁᩣᨶᩥ ᨸᨸ᩠ᨹᩮᩣᨭᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩣᨾᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨸᩣᩅᩥᩈᩥ. ᨲᨴᩩᨸᩥᨠᩣᩁᩮᨶ ᨧ ᨶᩴ “ᩈᨬ᩠ᨩᩦᩅᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᨬ᩠ᨩᩣᨶᩥᩴᩈᩩ. ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩈᩮᩣ ᨧ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᨧ. ᨲᩮᩈᩩ ᨽᩥᨿ᩠ᨿᩈᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ, ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩮᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥᨶᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ. ᨲᩥᩔᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨧ ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᩮᩣ ᨧ. ᨲᩮᩈᩩ ᨲᩥᩔᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩣᩁᨾᩥᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᨽᩣᩁᨴ᩠ᩅᩣᨩᩮᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥᨸᩣᩁᨾᩥᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ. ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨧ ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩮᩣ ᨧ. ᨲᩮᩈᩩ ᩈᩣᩁᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᩅᩥᩈᨿᩮ, ᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩮᩣ ᩈᨾᩣᨵᩥᩅᩥᩈᨿᩮ ᩋᨣ᩠ᨣᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩩᩴ. ᩋᨿᩴ ᩈᩣᩅᨠᨿᩩᨣᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮᩣ ᨶᩣᨾ.

ᩈᩣᩅᨠᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪐. ᩈᩣᩅᨠᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᨸᩁᩥᨧ᩠ᨨᩮᨴᩮ ᩅᩥᨸᩔᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨮᨾᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ ᨧᨲᩩᩁᨦ᩠ᨣᩥᨠᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩑᩉᩥᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩍᨴ᩠ᨵᩥᨿᩣ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᩣ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩋᨶᩣᨾᨶ᩠ᨲᩥᨲᩣᩅ ᩌᨣᨲᩣ, ᩍᨲᩥ ᨲᩮ ᨧ ᨲᩮᩣ ᨸᨶ᩠ᨶᩁᩈᩮ ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᨴᩥᩅᩈᩮ. ᩋᨳ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨻᩦᨩᨶᩥᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩴ ᩒᩈᩣᩁᩮᩈᩥ. ᨴᩩᨲᩥᨿᨲᨲᩥᨿᩮᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ. ᨲᨳᩣ ᩈᩮᩈᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩈᩩ. ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨮᨾᩮᩣᨴᩥᨿᩣᩅ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩍᨴᨬ᩠ᨧ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨸᩁᨽᩣᨣᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ “ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᩑᨲᩁᩉᩥ ᩑᨠᩮᩣ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᩉᩮᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ.

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩮᩊᩈᩣᨶᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᨸᩩᩁᩣᨱᨩᨭᩥᩃᩣᨶᩴ ᩈᩉᩔᩴ, ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᨸᩁᩥᩅᩣᩁᩣᨶᩥ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩮᨿ᩠ᨿᩈᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩮᩊᩈᩣᨶᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨲᩣᨶᩥ. ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᩋᨽᩥᨶᩦᩉᩣᩁᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣ ᨴᩦᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣ. ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᨾᩉᩣᨾᩮᩣᨣ᩠ᨣᩃ᩠ᩃᩣᨶᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ. ᨵᨾ᩠ᨾᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥ ᨸᨶ᩠ᨶᩁᩈᨾᩮ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨣᩥᨩ᩠ᨫᨠᩪᨭᨸᨻ᩠ᨻᨲᨾᨩ᩠ᨫᩮᩈᩪᨠᩁᨡᨲᩃᩮᨱᨸᨻ᩠ᨽᩣᩁᩮ ᨽᩣᨣᩥᨶᩮᨿ᩠ᨿᩔ ᨴᩦᨥᨶᨡᨸᩁᩥᨻ᩠ᨻᩣᨩᨠᩔ ᩈᨩ᩠ᨩᨲᩮ ᨴᩮᩈᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᩅᩮᨴᨶᩣᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮ (ᨾ. ᨶᩥ. ᪒.᪒᪐᪑) ᨴᩮᩈᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᩋᨶᩩᨻᩩᨩ᩠ᨫᨾᩣᨶᩴ ᨬᩣᨱᩴ ᨸᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ

សាវកបរិវារិតោ បត្តោ។ ភគវា ថេរស្ស អរហត្តប្បត្តិំ ញត្វា វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា វេឡុវនេយេវ បច្ចុដ្ឋាសិ។ ថេរោ – “កុហិំ នុ ខោ ភគវា គតោ”តិ អាវជ្ជេន្តោ វេឡុវនេ បតិដ្ឋិតភាវំ ញត្វា សយម្បិ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា វេឡុវនេយេវ បច្ចុដ្ឋាសិ។ អថ ភគវា បាតិមោក្ខំ ឧទ្ទិសិ។ តំ សន្និបាតំ សន្ធាយ ភគវា – “អឌ្ឍតេឡសានិ ភិក្ខុសតានី”តិ អាហ។ អយំ សាវកសន្និបាតបរិច្ឆេទោ នាម។

ឧបដ្ឋាកបរិច្ឆេទវណ្ណនា

១០. ឧបដ្ឋាកបរិច្ឆេទេ បន អានន្ទោតិ និពទ្ធុបដ្ឋាកភាវំ សន្ធាយ វុត្តំ។ ភគវតោ ហិ បឋមពោធិយំ អនិពទ្ធា ឧបដ្ឋាកា អហេសុំ។ ឯកទា នាគសមាលោ បត្តចីវរំ គហេត្វា វិចរិ, ឯកទា នាគិតោ, ឯកទា ឧបវាណោ, ឯកទា សុនក្ខត្តោ, ឯកទា ចុន្ទោ សមណុទ្ទេសោ, ឯកទា សាគតោ, ឯកទា មេឃិយោ។ តត្ថ ឯកទា ភគវា នាគសមាលត្ថេរេន សទ្ធិំ អទ្ធានមគ្គបដិបន្នោ ទ្វេធាបថំ បត្តោ។ ថេរោ មគ្គា ឱក្កម្ម – “ភគវា, អហំ ឥមិនា មគ្គេន គច្ឆាមី”តិ អាហ។ អថ នំ ភគវា – “ឯហិ ភិក្ខុ, ឥមិនា មគ្គេន គច្ឆាមា”តិ អាហ។ សោ – “ហន្ទ, ភគវា, តុម្ហាកំ បត្តចីវរំ គណ្ហថ, អហំ ឥមិនា មគ្គេន គច្ឆាមី”តិ វត្វា បត្តចីវរំ ឆមាយំ ឋបេតុំ អារទ្ធោ។ អថ នំ ភគវា – “អាហរ, ភិក្ខូ”តិ វត្វា បត្តចីវរំ គហេត្វា គតោ។ តស្សបិ ភិក្ខុនោ ឥតរេន មគ្គេន គច្ឆតោ ចោរា បត្តចីវរញ្ចេវ ហរិំសុ, សីសញ្ច ភិន្ទិំសុ។ សោ – “ភគវា ឥទានិ មេ បដិសរណំ, ន អញ្ញោ”តិ ចិន្តេត្វា លោហិតេន គលន្តេន ភគវតោ សន្តិកំ អគមាសិ។ “កិមិទំ ភិក្ខូ”តិ ច វុត្តេ តំ បវត្តិំ អារោចេសិ។ អថ នំ ភគវា – “មា ចិន្តយិ, ភិក្ខុ, ឯតំយេវ តេ ការណំ សល្លក្ខេត្វា និវារយិម្ហា”តិ វត្វា តំ សមស្សាសេសិ។

ឯកទា បន ភគវា មេឃិយត្ថេរេន សទ្ធិំ បាចីនវំសមិគទាយេ ជន្តុគាមំ អគមាសិ។ តត្រាបិ មេឃិយោ ជន្តុគាមេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា នទីតីរេ បាសាទិកំ អម្ពវនំ ទិស្វា – “ភគវា, តុម្ហាកំ បត្តចីវរំ គណ្ហថ, អហំ តស្មិំ អម្ពវនេ សមណធម្មំ ករោមី”តិ វត្វា ភគវតា តិក្ខត្តុំ និវារិយមានោបិ គន្ត្វា អកុសលវិតក្កេហិ ឧបទ្ទុតោ អន្វាសត្តោ (អ. និ. ៩.៣; ឧទាន បរិច្ឆេទោ ៣១ ឆដ្ឋោ)។ បច្ចាគន្ត្វា តំ បវត្តិំ អារោចេសិ។ តម្បិ ភគវា – “ឥទមេវ តេ ការណំ សល្លក្ខេត្វា និវារយិម្ហា”តិ វត្វា អនុបុព្ពេន សាវត្ថិំ អគមាសិ។ តត្ថ គន្ធកុដិបរិវេណេ បញ្ញត្តវរពុទ្ធាសនេ និសិន្នោ ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ – “ភិក្ខវេ, ឥទានិម្ហិ មហល្លកោ, ‘ឯកច្ចេ ភិក្ខូ ឥមិនា មគ្គេន គច្ឆាមា’តិ វុត្តេ អញ្ញេន គច្ឆន្តិ, ឯកច្ចេ មយ្ហំ បត្តចីវរំ និក្ខិបន្តិ, មយ្ហំ និពទ្ធុបដ្ឋាកំ ឯកំ ភិក្ខុំ ជានាថា”តិ។ ភិក្ខូនំ ធម្មសំវេគោ ឧទបាទិ។ អថាយស្មា សារិបុត្តោ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា – “អហំ, ភន្តេ, តុម្ហេយេវ បត្ថយមានោ សតសហស្សកប្បាធិកំ អសង្ខ្យេយ្យំ បារមិយោ បូរយិំ, ននុ មាទិសោ មហាបញ្ញោ ឧបដ្ឋាកោ នាម វដ្ដតិ, អហំ ឧបដ្ឋហិស្សាមី”តិ អាហ។ តំ ភគវា – “អលំ សារិបុត្ត, យស្សំ ទិសាយំ ត្វំ វិហរសិ, អសុញ្ញាយេវ មេ សា ទិសា, តវ ឱវាទោ ពុទ្ធានំ ឱវាទសទិសោ, ន មេ តយា ឧបដ្ឋាកកិច្ចំ អត្ថី”តិ បដិក្ខិបិ។ ឯតេនេវុបាយេន មហាមោគ្គល្លានំ អាទិំ កត្វា អសីតិមហាសាវកា ឧដ្ឋហិំសុ។ តេ សព្ពេបិ ភគវា បដិក្ខិបិ។

អានន្ទត្ថេរោ បន តុណ្ហីយេវ និសីទិ។ អថ នំ ភិក្ខូ ឯវមាហំសុ – “អាវុសោ, អានន្ទ, ភិក្ខុសង្ឃោ ឧបដ្ឋាកដ្ឋានំ យាចតិ, ត្វម្បិ យាចាហី”តិ។ សោ អាហ – “យាចិត្វា លទ្ធុបដ្ឋានំ នាម អាវុសោ កីទិសំ ហោតិ, កិំ មំ សត្ថា ន បស្សតិ, សចេ រោចេស្សតិ, អានន្ទោ មំ ឧបដ្ឋាតូតិ

ចក្ខុតី"តិ៑ អថ កកចា – "ត, កិក្ខុចេ, អាគតន្ត្លា អឡ្ហោត ក្ខុប្បាទេហតន្ត្លា, ឋឃេឋេច ឌាតិក្វា ឋំ ក្ខុបដ្ឋហិស្សតី"តិ អាហ៑ តតោ កិក្ខូ – "ក្ខុដ្ឋហិ, អាចុរិយា អាគត្ថ, ក្ខុដ្ឋហិ អាចុរិយា អាគត្ថ, ឆឋតាលំ ក្ខុបដ្ឋាពដ្ឋាតំ ឃាចាហី"តិ អាហំសុ៑ ចេឆទោ ក្ខុដ្ឋហិត្វា ចក្ខុាទោ បដិវេក្ខុឋេ, ចតរេស្សា ច អាឃាចតាតិ អដ្ឋ ចរេទ ឃាចិ៑

ចក្ខុាទោ បដិវេក្ខុបិ តាឃ – "ឋចេ ឋេ, កន្ត្លា, កកចា អត្តតា លក្ខំ បហិតំ ចិចទំ ត ឆស្សុតិ, បិណ្ឌបាតំ ត ឆស្សុតិ, ឲពាក្ខុាចីឃំ ចឋិតុំ ត ឆស្សុតិ, តិឃត្តំ ពេហត្វា ត ពឃិស្សុតិ, ឲចាហំ កកចត្តំ ក្ខុបដ្ឋហិស្សាឃី"តិ ចត្វា – "កិំ បរេតត្វំ, អាគត្ថ, អាឌីតចំ បស្សុឃី"តិ ចុទ្ទេ – "ឋចាហំ, កន្ត្លា, ក្ខុឃាតិ ចត្វុតិ លកិស្សាឃិ, កចិស្សត្តិ ចក្ខុាទោ – 'អាគតន្ត្លា ឆឋតាលេត លក្ខំ បហិតំ ចិចទំ បរិភុញ្ជតិ, បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជតិ, ឲពាក្ខុាចីឃំ ចឋតិ, ឲពេតោ តិឃត្តំ ពច្ឆតិ, ឲតំ លិកំ លកន្ត្លា តចាពតំ ក្ខុបដ្ឋាតិ, កោ ឲចំ ក្ខុបដ្ឋហតោ ភារោ'តិ" ក្ខុឃេ ចក្ខុាទោ បដិវេក្ខុឋេ ឃាចិ៑

ចតរេស្សា អាឃាចតា តាឃ – "ឋចេ, កន្ត្លា, កកចា ឋឃា ពហិតតិឃត្តំ ពឃិស្សុតិ, ឋចាហំ តិទោរដ្ឋា តិទោឌតបឆា កកចត្តំ ឆដ្ឋំ អាពតំ បរិឋំ អាពតក្ខុលោ ឲច កកចត្តំ ឆស្សុតុំ លច្ឆាឃិ, ឃឆា ឋេ ពញ្ញា ក្ខុប្បជ្ជតិ, តស្មិឃេច ខណេ កកចត្តំ ក្ខុបឋក្កឃិតុំ លច្ឆាឃិ, ឃំ កកចា ឋឃ្សិ បឋេម្ពុលា ឆម្ពំ ឋេឆឋេតិ, តំ អាពក្ខុា ឋឃ្សិពេចស្សុតិ, ឲចាហំ កកចត្តំ ក្ខុបដ្ឋហិស្សាឃី"តិ ចត្វា – "កំ បរេតត្វំ, អាគត្ថ, អាតិឋំឋំ បស្សុឃី"តិ ចុទ្ទេ – "ក្ខុឆ, កន្ត្លា, ឋច្ឆា ពុលបុត្តា កកចតោ ឆ្ពាឃំ អលកត្តា ឋំ ឲចំ ចឆត្តិ – 'ឋស្ស, កន្ត្លា អាគត្ថ, កកចតា ឋង្គំ អឋ្យាក់ ឈឋេ កិក្ខុ ពហ្យុឃ្យ្សាចា'តិ, ឋចេ កន្ត្លា កកចា តត្វំ ត ពឃិស្សុតិ, ក្ខុដ្ឋិតក្ខុលោឃេច បរិឋំ ឆស្សុតុំ, ពញ្ញា ចិតោឆតុំ ឆ្ពាឃំ ត លច្ឆាឃិ, កចិស្សត្តិ ចក្ខុាទោ – 'កិំ អាគតន្ត្លា ឆឋតាលំ ក្ខុបដ្ឋាតិ, ឲត្តពឃិស្ស អត្តក្ខុហំ កកចា ត ពទោតី'តិ៑ កកចតោ ច បឋម្ពុលា ឋំ បុច្ឆិស្សុត្តិ – 'អឃំ, អាចុរិយា អាគត្ថ, ពាចា, ក្ខុចំ សុត្តំ, ក្ខុចំ ឌាតកំ, ពត្វំ ឆេឋិត'ត្តិ៑ ឋចាហំ តំ ត ឋឃ្យាឆឃិស្សាឃិ, កចិស្សត្តិ ចក្ខុាទោ – 'ឲត្តពឃ្យិ, អាចុរិយា, ត ឌាតាឋិ, ពឃ្យា ត្វំ លាឃា ចិឃ កកចត្តំ អចិឌហត្តោ ចីឈទត្តំ ចិចទសី'តិ៑ ទេតាហំ បឋម្ពុលា ឆេឋិតស្សបិ ឆម្ពុស្ស បុត ពឆតំ ក្ខុច្ឆាឃី"តិ ក្ខុឃា ចតរេស្សា អាឃាចតា ឃាចិ៑ កកចាបិស្ស អទាឋិ៑

ឲចំ ក្ខុឃេ អដ្ឋ ចរេទ ពេហត្វា តិពទ្ធុបដ្ឋាកោ អហោឋិ៑ តស្សេច ឋាគត្តទស្សត្វាឃ ពប្បឋតឋហស្សំ បុទិតាតំ បិទេឃិតំ ចលំ បិបុឃិតិ ក្ខុឃស្ស តិពទ្ធុបដ្ឋាពកាចំ ឋត្តាឃ – "ឃឃ្សិ កិក្ខុចេ, ឲតទហិ អាគតន្ត្លា កិក្ខុក្ខុបដ្ឋាកោ អក្កុបដ្ឋាកោ"តិ អាហ៑ អឃំ ក្ខុបដ្ឋាពបរិច្ឆេទោ តាឃ៑

១៧៑ បិតិបរិច្ឆេទោ ក្ខុត្តាតទត្វាឃេច៑

ចិហារំ បាចិឋីតិ ពឃ្យា ចិហារំ បាចិឋិ? កកចា កិរ ឲត្តកំ ពេឆត្វា ចិទត្តឋិ – "ត តាច ឋឃា ឋត្តត្តំ ញុច្ឆាតំ ចំឋោ តិទត្តទំ ឋត្វកំ បាឋេបត្វា ពមិទោ, អដ្ឋ ឋឃិ បត ចិហារំ បចិដ្ឋ ក្ខុឃេ កិក្ខុ កិឋេឃ្យាឋោ ឋត្វាឃ បុទេឌ្តិចាឋចាពាំ អាទក្ខុ ចល្លំ ពឆឃិស្សត្តិ៑ អចាហំ អាពក្ខុា តិទត្តទំ ញុច្ឆចំឋំ ពេឆត្វា ឋត្វកំ បាឋេបត្វា ឆស្សាឃី"តិ កិក្ខុតំ ពចាចាទស្ស ឆ្ពាឃំ ឆត្វា ក្ខុដ្ឋាឃាឋតា ចិហារំ បាចិឋិ៑

យេដ្ឋាតំ នកថា ឥត្ថំ កថេសិ, តត្ថ កប្បបរិច្ឆេទោ, ជាតិបរិច្ឆេទោ, គោត្តបរិច្ឆេទោ, អាយុបរិច្ឆេទោ, ពោធិបរិច្ឆេទោ, សាវកយុគបរិច្ឆេទោ, សាវកសន្និបាតបរិច្ឆេទោ, ឧបដ្ឋាកបរិច្ឆេទោ, បិតិបរិច្ឆេទោតិ នវិមេ វារា អាគតា, សម្ពហុលវារោ អនាគតោ, អាគតត្តា បន ទីបេតព្វោ។

សម្ពហុលវារកថាវណ្ណនា

សព្ពពោធិសត្តានញ្ហិ ឯកស្មឹ កុលវំសានុរូបេ បុត្តេ ជាតេ និក្ខមិត្វា បព្ពជិតព្ពន្តិ អយមេវ វំសោ, អយំ បវេណី, កស្មា? សព្ពញ្ញុពោធិសត្តានញ្ហិ មាតុកុច្ឆិំ ឱក្កមនតោ បដ្ឋាយ បុព្ពេ វុត្តប្បការានិ អនេកានិ បាដិហារិយានិ ហោន្តិ, តត្រ តេសំ យទិ តេន ជាតកេន, ន បិតា, ន មាតា, ន ភរិយា, ន បុត្តោ បញ្ញាយេយ្យ, “ឥមស្ស តេន ជាតកេន, ន បិតា, ន ភរិយា, ន បុត្តោ បញ្ញាយតិ, ទេវោ វា សក្កោ វា មារោ វា ព្រហ្មា វា ឯស មញ្ញេ, ទេវតានញ្ហិ ឯវរូបំ បាដិហារិយំ អនច្ឆរិយ”ន្តិ មញ្ញមានោ ជនោ នេវ សោតព្វំ, ន សទ្ធាតព្វំ មញ្ញេយ្យ។ តតោ អភិសមយោ ន ភវេយ្យ, អភិសមយេ អសតិ និរត្ថកោ ពុទ្ធុប្បាទោ, អនិយ្យានិកំ សាសនំ ហោតិ។ តស្មា សព្ពពោធិសត្តានំ – “ឯកស្មឹ កុលវំសានុរូបេ បុត្តេ ជាតេ និក្ខមិត្វា បព្ពជិតព្ព”ន្តិ អយមេវ វំសោ អយំ បវេណី។ តស្មា បុត្តជាតិំ វសេន សម្ពហុលវារោ អាគតត្តា ទីបេតព្វោ។

សម្ពហុលបរិច្ឆេទវណ្ណនា

តត្ថ –

សមវត្តក្ខន្ធោ អតុលោ, សុប្បពុទ្ធោ ច ឧត្តរោ;

សត្ថវាហោ វិជិតសេនោ, រាហុលោ ភវតិ សត្តមោតិ។

ឯតេ តាវ សត្តន្នម្បិ ពោធិសត្តានំ អនុក្កមេនេវ សត្ត បុត្តា វេទិតព្វា។

តត្ថ រាហុលកុមារេ តាវ ជាតេ បណ្ណំ អាហរិត្វា មហាបុរិសស្ស ហត្ថេ ឋបយិំសុ។ អថស្ស តាវទេវ សកលសរីរំ ផរិត្វា បុត្តសិនេហោ អដ្ឋាសិ។ សោ ចិន្តេសិ – “ឯកស្មឹ តាវ ជាតេ ឯវម្បិ បុត្តសិនេហោ, បរោសហស្សំ កិរ មេ បុត្តា ភវិស្សន្តិ, តេសុ ឯកេកស្មឹ ជាតេ ឥទំ សិនេហពន្ធនំ ឯវំ វឌ្ឍន្តំ ទុព្ភេទំ ភវិស្សតិ, រាហុ ជាតោ, ពន្ធនំ ជាត”ន្តិ អាហ។ តំ ទិវសមេវ ច រជ្ជំ បហាយ និក្ខន្តោ។ ឯវ តេសំ សត្តន្នំ បុត្តុប្បត្តិយន្តិ។ អយំ បុត្តបរិច្ឆេទោ។

សុតតា សន្តកាយា ច, សុជិត្តា អថ ទោជិតិ;

ទុចក្កតឹ សុគត្ថា ច, ចិន្តា កចតិ សត្តយាតិ។

ឯតា តេសំ សត្តន្នម្បិ ពុទ្ធានំ យាតរោ អហេសុំ។ ចិន្តាទេចី បន ទាហុលក្យាទេទ ឌាទេត ទាហុលយាតាតិ បញ្ញាយិត្ថ។ អយំ ករិយបរិច្ឆេទោ។

ចិបស្សី ពក្យសន្ធោតិ ទ្វេយ បន ឥមេ ទេវិសត្តា បឃុត្តអាជញ្ញរថយានុឃ្យាយហាភិតិក្ខមតំ តិក្ខមិំសុ។ សិខី កោណាគមនោតិ ទ្វេយ ឥមេ ហត្ថិក្ខន្ធវរគតា ហុត្វា តិក្ខមិំសុ។ ចេស្សភូ សុវណ្ណសិចិកាយ តិសីទិត្វា តិក្ខមិ។ កស្សបោ ឧបរិបាសាទេ មហាតលេ តិសិន្នោវ អាកាសំ តចុត្ថញ្ញាតំ តិច្ចត្តេត្វា ចសាភា ឧដ្ឋាយ តំ ចសាតំ បរិគ្គំ កត្វា – "បាសាទោ ឧក្កត្តា ទេវិមណ្ឌេ ឱតទតុ"តិ អធិដ្ឋាសិ។ បាសាទោ អាកាសេន គន្ត្វា ទេវិមណ្ឌេ ឱតរិ។ មហាបុរិសោបិ តតោ ឱតរិត្វា ភូមិយំ ឋត្វា – "បាសាទោ យថាឋានេយេច បតិដ្ឋាតុ"តិ ចិន្តេសិ។ សោ យថាឋានេ បតិដ្ឋាសិ។ មហាបុរិសោបិ សត្ត ទិវសានិ បធានយុយុញ្ជិត្វា ទេវិមណ្ឌេ តិសីទិត្វា សព្វញ្ញុតំ បដិចិជ្ឈិ។ អម្ហាកំ បន ទេវិសត្តោ កណ្ឌកំ អស្សរាជយានុឃ្យាតិក្ខន្តោតិ។ អយំ យាតបរិច្ឆេទោ។

ចិបស្សិស្ស បន ភគវតោ ខេមាមិគទាយេ មហាចិហារោ បតិដ្ឋាសិ, សិខិស្ស អរុណវតិយំ, ចេស្សភុស្ស អនុរាជគេ, ពក្យសន្ធស្ស ភេយុតេ, កោណាគមនស្ស អន្តរាយុតេ, កស្សបស្ស ចិសតិន្ទរេ។ អម្ហាកំ ភគវតោ បុព្វិយានេត សោណ្ឌអនុរាធេ, ទាជយានេត អដ្ឋកាទិសេ មហេសេ ចិហារោ បតិដ្ឋិតោតិ។ អយំ ចិហារបរិច្ឆេទោ។

ចិបស្សិស្ស បន ភគវតោ ឯកទេសកាយាយា ចិតត្ថិចិត្ថារា អដ្ឋក្ខុលុទ្ធេដ្ឋា សុចណ្ណិដ្ឋកា កាទេត្វា ភូមិអំសេន លាទេត្វា ចិហារដ្ឋានំ កិណិំសុ។ សិខិស្ស សុចណ្ណយដ្ឋិផាលេហិ លាទេត្វា កិណិំសុ។ ចេស្សភុស្ស សុចណ្ណហត្ថិបិដកានិ កាទេត្វា តេសំ ភូមិអំសេន លាទេត្វា កិណិំសុ។ ពក្យសន្ធស្ស ចុត្តភរេយតេច សុចណ្ណិដ្ឋកាហិ លាទេត្វា កិណិំសុ។ កោណាគមនស្ស ចុត្តភរេយតេច សុចណ្ណកច្ឆបេហិ លាទេត្វា កិណិំសុ។ កស្សបស្ស សុចណ្ណកដ្ឋិហិយេច លាទេត្វា កិណិំសុ។ អម្ហាកំ ភគវតោ សលក្ខណានំ កហាបណានំ ភូមិអំសេន លាទេត្វា កិណិំសុ។ អយំ ចិហារភូមិក្កហណធនបរិច្ឆេទោ។

តត្ថ ចិបស្សិស្ស ភគវតោ តទា ភូមិ កិណិត្វា ចិហារំ កត្វា ឌិត្ថុបដ្ឋាកោ បុតព្ពសុមិត្តោ តាម អហោសិ, សិខិស្ស សិរិវឌ្ឍនោ តាម, ចេស្សភុស្ស សោត្ថិយោ តាម, ពក្យសន្ធស្ស អច្ចុតោ តាម, កោណាគមនស្ស ឧគ្គោ តាម, កស្សបស្ស សុមនោ តាម, អម្ហាកំ ភគវតោ សុទត្តោ តាម។ សព្វេ ចេតេ គហបតិមហាសាលា សេដ្ឋិនោ អហេសុំ។ អយំ ឧបដ្ឋាកបរិច្ឆេទោ តាម។

អបរានិ ចត្តារិ អចិជហិតដ្ឋានានិ តាម ហោន្តិ។ សព្វពុទ្ធានញ្ហិ ទេវិមណ្ឌ អចិជហិតោ, ឯកស្មិំយេច ឋានេ ហោតិ។

ធម្មចក្កប្បវត្តនំ ឥសិបតនេ មិគទាយេ អវិជហិតមេវ ហោតិ។ ទេវោរោហណកាលេ សង្កស្សនគរទ្វារេ បឋមបទគណ្ឌិកា អវិជហិតាវ ហោតិ។ ជេតវនេ គន្ធកុដិយា ចត្តារិ មញ្ចបាទដ្ឋានានិ អវិជហិតានេវ ហោន្តិ។ វិហារោ បន ខុទ្ទកោបិ មហន្តោបិ ហោតិ, វិហារោបិ ន វិជហិតោយេវ, នគរំ បន វិជហតិ។ យទា នគរំ បាចីនតោ ហោតិ, តទា វិហារោ បច្ឆិមតោ; យទា នគរំ ទក្ខិណតោ, តទា វិហារោ ឧត្តរតោ។ យទា នគរំ បច្ឆិមតោ, តទា វិហារោ បាចីនតោ; យទា នគរំ ឧត្តរតោ, តទា វិហារោ ទក្ខិណតោ។ ឥទានិ បន នគរំ ឧត្តរតោ, វិហារោ ទក្ខិណតោ។

សព្ពពុទ្ធានញ្ច អាយុវេមត្តំ, បមាណវេមត្តំ, កុលវេមត្តំ, បធានវេមត្តំ, រស្មិវេមត្តន្តិ បញ្ច វេមត្តានិ ហោន្តិ។ អាយុវេមត្តំ នាម កេចិ ទីឃាយុកា ហោន្តិ, កេចិ អប្បាយុកា។ តថា ហិ ទីបង្ករស្ស វស្សសតសហស្សំ អាយុប្បមាណំ អហោសិ, អម្ហាកំ ភគវតោ វស្សសតំ អាយុប្បមាណំ។

បមាណវេមត្តំ នាម កេចិ ទីឃា ហោន្តិ កេចិ រស្សា។ តថា ហិ ទីបង្ករោ អសីតិហត្ថោ អហោសិ, សុមនោ នវុតិហត្ថោ, អម្ហាកំ ភគវា អដ្ឋារសហត្ថោ។

កុលវេមត្តំ នាម កេចិ ខត្តិយកុលេ និព្វត្តន្តិ, កេចិ ព្រាហ្មណកុលេ។ បធានវេមត្តំ នាម កេសញ្ចិ បធានំ ឥត្តរកាលមេវ ហោតិ, យថា កស្សបស្ស ភគវតោ។ កេសញ្ចិ អទ្ធនិយំ, យថា អម្ហាកំ ភគវតោ។

រស្មិវេមត្តំ នាម មង្គលស្ស ភគវតោ សរីររស្មិ ទសសហស្សិលោកធាតុប្បមាណា អហោសិ។ អម្ហាកំ ភគវតោ សមន្តា ព្យាមមត្តា។ តត្រ រស្មិវេមត្តំ អជ្ឈាសយបដិពទ្ធំ, យោ យត្តកំ ឥច្ឆតិ, តស្ស តត្តកំ សរីរប្បភា ផរតិ។ មង្គលស្ស បន និច្ចម្បិ ទសសហស្សិលោកធាតុំ ផរតូតិ អជ្ឈាសយោ អហោសិ។ បដិវិទ្ធគុណេសុ បន កស្សចិ វេមត្តំ នាម នត្ថិ។

អបរំ អម្ហាកំយេវ ភគវតោ សហជាតបរិច្ឆេទញ្ច នក្ខត្តបរិច្ឆេទញ្ច ទីបេតុំ។ សព្ពញ្ញុពោធិសត្តេន កិរ សទ្ធិំ រាហុលមាតា, អានន្ទត្ថេរោ, ឆន្នោ, កណ្ឌកោ, និធិកុម្ភោ, មហាពោធិ, កាឡុទាយីតិ ឥមានិ សត្ត សហជាតានិ។ មហាបុរិសោ ច ឧត្តរាសាឡ្ហនក្ខត្តេនេវ មាតុកុច្ឆិំ ឱក្កមិ, មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិ, ធម្មចក្កំ បវត្តេសិ, យមកបាដិហារិយំ អកាសិ។ វិសាខានក្ខត្តេន ជាតោ ច អភិសម្ពុទ្ធោ ច បរិនិព្វុតោ ច។ មាឃនក្ខត្តេនស្ស សាវកសន្និបាតោ ច អហោសិ, អាយុសង្ខារោស្សជ្ជនញ្ច, អស្សយុជនក្ខត្តេន ទេវោរោហនន្តិ ឯត្តកំ អាហរិត្វា ទីបេតព្វំ។ អយំ សព្ពហុលបរិច្ឆេទោ នាម។

១៦។ ឥទានិ អថ ខោ តេសំ ភិក្ខូនន្តិអាទីសុ តេ ភិក្ខូ – “អាវុសោ, បុព្វេនិវាសស្ស នាម អយំ គតិ, យទិទំ ចុតិតោ បដ្ឋាយ បដិសន្ធិអារោហនំ។ យំ បន ឥទំ បដិសន្ធិតោ បដ្ឋាយ បច្ឆាមុខំ ញាណំ បេសេត្វា ចុតិ គន្តុំ, ឥទំ អតិការុណំ។ អាកាសេ បទំ ទស្សេន្តោ វិយ ភគវា ករោសី”តិ អតិវិម្ហយជាតា ហុត្វា – “អច្ឆរិយំ, អាវុសោ,”តិអាទីនិ វត្វា បុន អបរម្បិ ការណំ ទស្សេន្តោ – “យត្រ ហិ នាម

តថាគតោ”តិអាទិមាហំសុ។ តត្ថ យត្រ ហិ នាមាតិ អច្ឆរិយត្ថេ និបាតោ, យោ នាម តថាគតោតិ អត្ថោ។ ឆិន្នបបញ្ចេតិ ឯត្ថ បបញ្ចា នាម តណ្ហា មានោ ទិដ្ឋីតិ ឥមេ តយោ កិលេសា។ ឆិន្នវដុមេតិ ឯត្ថ វដុមន្តិ កុសលាកុសលកម្មវដ្ដំ វុច្ចតិ។ បរិយាទិន្នវដ្ដេតិ តស្សេវ វេវចនំ, បរិយាទិន្នសព្ពកម្មវដ្ដេតិ អត្ថោ។ សព្ពទុក្ខវីតិវត្តេតិ សព្ពំ វិបាកវដ្ដសង្ខាតំ ទុក្ខំ វីតិវត្តេ។ អនុស្សរិស្សតីតិ ឥទំ យត្រាតិ និបាតវសេន អនាគតវចនំ, អត្ថោ បនេត្ថ អតីតវសេន វេទិតព្ពោ។ ភគវា ហិ តេ ពុទ្ធេ អនុស្សរិ, ន ពុទ្ធានិ អនុស្សរិស្សតិ។ ឯវំសីលាតិ មគ្គសីលេន ផលសីលេន លោកិយលោកុត្តរសីលេន ឯវំសីលា។ ឯវំធម្មាតិ ឯត្ថ សមាធិបក្ខា ធម្មា អធិប្បេតា, មគ្គសមាធិនា ផលសមាធិនា លោកិយលោកុត្តរសមាធិនា, ឯវំសមាធយោតិ អត្ថោ។ ឯវំបញ្ញាតិ មគ្គបញ្ញាទិវសេនេវ ឯវំបញ្ញា។ ឯវំវិហារីតិ ឯត្ថ បន ហេដ្ឋា សមាធិបក្ខានំ ធម្មានំ គហិតត្តា វិហារោ គហិតោវ បុន កស្មា គហិតមេវ គណ្ហាតីតិ ចេ? ន ឥទំ គហិតមេវ, ឥទញ្ហិ និរោធសមាបត្តិទីបនត្ថំ វុត្តំ។ តស្មា ឯវំ និរោធសមាបត្តិវិហារី តេ ភគវន្តោ អហេសុន្តិ ឯវមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។

ឯវំវិមុត្តាតិ ឯត្ថ វិក្ខម្ភនវិមុត្តិ, តទង្គវិមុត្តិ, សមុច្ឆេទវិមុត្តិ, បដិប្បស្សទ្ធិវិមុត្តិ, និស្សរណវិមុត្តីតិ បញ្ចវិធា វិមុត្តិ។ តត្ថ អដ្ឋ សមាបត្តិយោ សយំ វិក្ខម្ភិតេហិ នីវរណាទីហិ វិមុត្តត្តា វិក្ខម្ភនវិមុត្តីតិ សង្ខ្យំ គច្ឆន្តិ។ អនិច្ចានុបស្សនាទិកា សត្តានុបស្សនា សយំ តស្ស តស្ស បច្ចនីកង្គវសេន បរិច្ចត្តាហិ និច្ចសញ្ញាទីហិ វិមុត្តត្តា តទង្គវិមុត្តីតិ សង្ខ្យំ គច្ឆន្តិ។ ចត្តារោ អរិយមគ្គា សយំ សមុច្ឆិន្នេហិ កិលេសេហិ វិមុត្តត្តា សមុច្ឆេទវិមុត្តីតិ សង្ខ្យំ គច្ឆន្តិ។ ចត្តារិ សាមញ្ញផលានិ មគ្គានុភាវេន កិលេសានំ បដិប្បស្សទ្ធន្តេ ឧប្បន្នត្តា បដិប្បស្សទ្ធិវិមុត្តីតិ សង្ខ្យំ គច្ឆន្តិ។ និព្ពានំ សព្ពកិលេសេហិ និស្សដត្តា អបគតត្តា ទូរេ ឋិតត្តា និស្សរណវិមុត្តីតិ សង្ខ្យំ គតំ។ ឥតិ ឥមាសំ បញ្ចន្នំ វិមុត្តីនំ វសេន – “ឯវំ វិមុត្តា”តិ ឯត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។

១៣. បដិសល្លានា វុដ្ឋិតោតិ ឯកីភាវា វុដ្ឋិតោ។

១៤. “ឥតោ សោ, ភិក្ខវេ”តិ កោ អនុសន្ធិ? ឥទញ្ហិ សុត្តំ – “តថាគតស្សេវេសា, ភិក្ខវេ, ធម្មធាតុ សុប្បដិវិទ្ធា”តិ ច “ទេវតាបិ តថាគតស្ស ឯតមត្ថំ អារោចេសុ”ន្តិ ច ឥមេហិ ទ្វីហិ បទេហិ អាពទ្ធំ។ តត្ថ ទេវតារោចនបទំ សុត្តន្តបរិយោសានេ ទេវចារិកកោលាហលំ ទស្សេន្តោ វិត្ថារេស្សតិ។ ធម្មធាតុបទានុសន្ធិវសេន បន អយំ ទេសនា អារទ្ធា។ តត្ថ ខត្តិយោ ជាតិយាតិអាទីនិ ឯកាទសបទានិ និទានកណ្ឌេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពានិ។

ពោធិសត្តធម្មតាវណ្ណនា

១៥. អថ ខោ, ភិក្ខវេ, វិបស្សី ពោធិសត្តោតិអាទីសុ បន វិបស្សីតិ តស្ស នាមំ, តញ្ច ខោ វិវិធេ អត្ថេ បស្សនកុសលតាយ លទ្ធំ។ ពោធិសត្តោតិ បណ្ឌិតសត្តោ ពុជ្ឈនកសត្តោ។ ពោធិសង្ខាតេសុ វា ចតូសុ មគ្គេសុ សត្តោ អាសត្តោ លគ្គមានសោតិ ពោធិសត្តោ។ សតោ សម្បជានោតិ ឯត្ថ សតោតិ សតិយា។ សម្បជានោតិ ញាណេន។ សតិំ សូបដ្ឋិតំ កត្វា ញាណេន បរិច្ឆិន្ទិត្វា មាតុកុច្ឆិំ ឱក្កមីតិ អត្ថោ។ ឱក្កមីតិ ឥមិនា ចស្ស ឱក្កន្តភាវោ បិឡឥយំ ទស្សិតោ, ន ឱក្កមមានក្ខណោ។ សោ បន យស្មា អដ្ឋកថាសុ អារុឡ្ហោ, តស្មា ឯវំ វេទិតព្ពោ –

សព្ពនោឥសត្តា ហិ សយតិស បិរេយិរេឃា ប្ញុរេទ្ធា, បញ្ហា យហាបរិច្ចារេក បរិច្ចេខិទ្ធា, ខាតតុចទិរយលោកតុចទិរយញ្ចូទិរយាត់ រេកាជិ៍ បទ្ធា, រេចស្សត្តូរសឥរេស តតិរេឃ អត្តការេច ឥទ្ធា, សត្ត យហាឥាតាតិ ឥទ្ធា, សត្តក្កត្តុំ បឆថិ៍ ករេយ្យទ្ធា, កាលក្កទ្ធា, ក្ញុតិឃថិត្តចារេទ ត្យសិតកចរេត តិព្ពាតត្តិ៍ ចិបស្សឹ រេនាឥសរេត្តាបិ តរេឆច កទ្ធា ត្យសិតបុរេទ តិព្ពាតិទ្ធា សជ្ជីសតសហស្សាឥកា សត្តបញ្ញាស ចស្សរេកាជិរេឃា តត្តុ អដ្ឋាសិ៍ អញ្ញាឥា បត ឌិឈាឃុករេឥចរេលិរេក តិព្ពាត្តា រេនាឥសត្តា ត ឃាចតាឃុក៌ តិដ្ឋត្តិ៍ កស្មា? តត្តុ បិរេយឹត់ ក្ញុប្បុរេលិឃត្តា៍ រេត អឥិយុត្តិកាលកិរិយំ កទ្ធា យត្យុស្សបរេឆរេឃច តិព្ពាតត្តិ៍ បិរេយឹត់ ប្ញុរេទរេត្តា បត ឃឆា ព្ពុឥាតិ ឲរេកត អត្តការេចត សព្ពាញ្ញុតំ ក្ខុបរេតត្យុំ សរេក្កាត្តិ, ឲចំ សព្ពរេសា ប្ញុរិតត្តា តឥា ចិបស្សឹ រេនាឥសរេត្តា តត្តុ ឃាចតាឃុក៌ អដ្ឋាសិ៍

រេឥចតាត់ បត – “យត្យុស្សាត់ កលតាចរេសត ព្ពុឥាតិ សត្តហិ ឌិចរេសហិ ឆ្យតិ កចិស្សតី”តិ បញ្ហា បុព្ពាតិយិត្តាតិ ក្ខុប្បជ្ជត្តិ – យាលិ យិលិឃត្តិ, ចត្តុាតិ កិលិស្សត្តិ, ករេច្ឆហិ រេសឥា យុច្ចត្តិ, ការេឃ ក្ញុព្ពាល្លិយំ ឌុក្កយតិ, រេឥរេចា រេឥចាសរេត ត សណ្ឋាតិ៍ តត្តុ យាលិតិ បជិសត្តិក្កហលឌិចរេស បិឡអត្តុតយាលិ , តា កិរ សជ្ជីសតសហស្សាឥកា សត្តបណ្ណាស ចស្សរេកាជិរេឃា អយិលិឃិទ្ធា តឥា យិលិឃត្តិ៍ ចរេត្តុស្វបិ ឲរេសច តរេឃា៍ ឲត្តុក៌ បត កាល៌ រេឥចាត់ រេតច សឹតំ ត ក្ខុល៌្យរេហាតិ, តស្មិំ ការេល សរីរា ខិត្តុខិត្តុចរេសត រេសឥា យុច្ចត្តិ៍ ឲត្តុកញ្ហា កាល៌ រេតសំ សរីររេ ពល្លិច្ចបិលិច្ចាឌិចរេសត ចិចណ្ណតា ត បញ្ញាឃតិ, រេឥចឌិតា រេសាឡអសចស្សុរេជ្ឈសិកា ចិឃ ពាឃត្តិ, រេឥចបុត្តា ឌិសតិចស្សុរេជ្ឈសិកា ចិឃ ពាឃត្តិ, យរេលការេល បត រេតសំ កិលត្តុទ្ញុរេបិ អត្តការេចា រេហាតិ៍ ឲត្តុកញ្ហា រេតសំ កាល៌ រេឥចរេលិរេក ក្ខុក្កដ្ឋិតា តាយ តត្តិ, យរេលការេល បត តិស្សសត្តិ ចិឌយុត្តិ, សរេក អាសរេត តាកិរយត្តិ៍

ព្ពុយាតិ បត បុព្ពាតិយិត្តាតិ ឃឆា រេលិរេក យហាបុញ្ញាត់ រាឌរាឌយហាយត្តាឌឹត់រេឃច ក្ខុក្កាបិតក្ញុយិចាលចត្តក្កាហាឌឹតិ តិយិត្តាតិ បញ្ញាឃត្តិ, ត សរេព្ពាសំ; ឲចំ យរេហសក្ខុរេឥចតាត់រេឃច បញ្ញាឃត្តិ, ត សរេព្ពាសំ៍ ឃឆា ច យត្យុរេស្សុ បុព្ពាតិយិត្តាតិ តក្ខុត្តបិឥការេឃាច ឌាតត្តិ, ត សរេព្ពា; ឲចំ តាតិបិ ត សព្ពារេឥចតា ឌាតត្តិ, បណ្ឌិតា ឲច បត ឌាតត្តិ៍ តត្តុ រេឃ យរេត្តុត ក្យុសលករេយុត តិព្ពាត្តា រេឥចបុត្តា, រេត រេតសុ ក្ខុប្បរេត្តុសុ – “ព្ពុឥាតិ រេកា ឌាតាតិ, ‘ក្យុហិ តិព្ពារេត្តស្សាយា’តិ” កាឃត្តិ៍ រេឃ យហាបុញ្ញា, រេត “អរេយត្យុំ ឌិត្តុ ឥាត់, រក្ខុតំ សឹល៌, កាចិតំ កាចត់ អាកយុ ក្ខុបរិ រេឥចរេលិរេកសុ សយុត្តិ អត្យុកចិស្សាយា”តិ ត កាឃត្តិ៍ ចិបស្សឹ រេនាឥសរេត្តាបិ តាតិ បុព្ពាតិយិត្តាតិ ឌិស្វា “ព្ពុឥាតិ អតត្តុរេរ អត្តការេច ត្យុរេជ្ឈា កចិស្សាយី”តិ ត កាឃតិ៍ អឆស្ស រេតសុ តិយិរេត្តសុ បិត្យុក្ញុរេតសុ ឥសសហស្សចក្កចាឡអរេឥចតា សត្តុបតិទ្ធា – “យារិស, ត្យរេយត្យុំ ឥស បិរេយិរេឃា ប្ញុរេទរេត្តហិ ត សក្កសយុត្តិ, ត យារសយុត្តិ, ត ព្រាហ្មសយុត្តិ, ត ចក្កចត្តិសយុត្តិ បរេត្តុរេត្តហិ ប្ញុរិតា, រេលិកតិត្តុរលត្តុាឃ បត ត្យុជ្ឈត្តំ បត្តុឃយារេតហិ ប្ញុរិតា៍ រេសា រេចា, ព្ពុឥាតិ ការេលិ, យារិស, ត្យុជ្ឈត្តាឃ, សយរេឃា, យារិស, ត្យុជ្ឈត្តាឃា”តិ ឃាចត្តិ៍

អឆ យហាសរេត្តា តាសំ រេឥចតាត់ បជិញ្ញា អឥទ្ធាច កាលឌឹបរេឥសក្យុលជរេតត្តិអាឃុបរិរេច្ឆឥចរេសត បញ្ហាយហាចិរេលិកត់ តាយ ចិរេលិរេកសិ៍ តត្តុ “ការេលិ ត្យុ រេលា, ត ការេលិ”តិ បឥយំ កាល៌ ចិរេលិរេកសិ៍ តត្តុ ចស្សសតសហស្សរេតា ក្ខុជ្ឈំ ចឌ្ឍិតអាឃុការេលិ ការេលិ តាយ ត រេហាតិ៍ កស្មា? តឥា ហិ សត្តាត់ ឌាតិឌរាយរេលាតិ ត បញ្ញាឃត្តិ, ត្យុជ្ឈាតញ្ហា ឥយុរេឥសតា តាយ តិលក្ខុលយុត្តា តត្តិ៍ រេត រេតសំ –

“អនិច្ចំ ទុក្ខមនត្តា”តិ កថេន្តានំ – “កិំ នាមេតំ កថេន្តី”តិ នេវ សោតុំ, ន សទ្ទហិតុំ មញ្ញន្តិ, តតោ អភិសមយោ ន ហោតិ, តស្មិំ អសតិ អនិយ្យានិកំ សាសនំ ហោតិ. តស្មា សោ អកាលោ. វស្សសតតោ ឩនអាយុកាលោបិ កាលោ ន ហោតិ. កស្មា? តទា ហិ សត្តា ឧស្សន្នកិលេសា ហោន្តិ, ឧស្សន្នកិលេសានញ្ច ទិន្នោវាទោ ឱវាទដ្ឋានេ ន តិដ្ឋតិ, ឧទកេ ទណ្ឌរាជិ វិយ ខិប្បំ វិគច្ឆតិ. តស្មា សោបិ អកាលោ. វស្សសតសហស្សតោ បដ្ឋាយ ហេដ្ឋា, វស្សសតតោ បដ្ឋាយ ឧទ្ធំ អាយុកាលោ កាលោ នាម, តទា ច អសីតិវស្សសហស្សាយុកា មនុស្សា. អថ មហាសត្តោ – “និព្ពត្តិតព្ពកាលោ”តិ កាលំ បស្សិ.

តតោ ទីបំ វិលោកេន្តោ សបរិវារេ ចត្តារោ ទីបេ ឱលោកេត្វា – “តីសុ ទីបេសុ ពុទ្ធា ន និព្ពត្តន្តិ, ជម្ពុទីបេយេវ និព្ពត្តន្តី”តិ ទីបំ បស្សិ.

តតោ – “ជម្ពុទីបោ នាម មហា, ទសយោជនសហស្សបរិមាណោ, កតរស្មិំ នុ ខោ បទេសេ ពុទ្ធា និព្ពត្តន្តី”តិ ទេសំ វិលោកេន្តោ មជ្ឈិមទេសំ បស្សិ. មជ្ឈិមទេសោ នាម – “បុរត្ថិមាយ ទិសាយ គជង្គលំ នាម និគមោ”តិអាទិនា (មហាវ. ២៥៩) នយេន វិនយេ វុត្តោ. សោ អាយាមតោ តីណិ យោជនសតានិ, វិត្ថារតោ អឌ្ឍតេយ្យានិ, បរិក្ខេបតោ នវយោជនសតានីតិ. ឯតស្មិញ្ហិបទេសេ ពុទ្ធា បច្ចេកពុទ្ធា អគ្គសាវកា អសីតិ មហាសាវកា ចក្កវត្តិរាជានោ អញ្ញេ ច មហេសក្ខា ខត្តិយព្រាហ្មណគហបតិមហាសាលា ឧប្បជ្ជន្តិ. ឥទញ្ចេត្ថ កបិលវត្ថុ នាម នគរំ, តត្ថ មយា និព្ពត្តិតព្ពន្តិ និដ្ឋំ អគមាសិ.

តតោ កុលំ វិលោកេន្តោ – “ពុទ្ធា នាម លោកសម្មតេ កុលេ និព្ពត្តន្តិ. ឥទានិ ច ខត្តិយកុលំ លោកសម្មតំ, តត្ថ និព្ពត្តិស្សាមិ, សុទ្ធោទនោ នាម មេ រាជា បិតា ភវិស្សតី”តិ កុលំ បស្សិ.

តតោ មាតរំ វិលោកេន្តោ – “ពុទ្ធមាតា នាម លោលា សុរាធុត្តា ន ហោតិ, កប្បសតសហស្សំ បូរិតបារមី, ជាតិតោ បដ្ឋាយ អខណ្ឌបញ្ចសីលា ហោតិ, អយញ្ច មហាមាយា នាម ទេវី ឯទិសា, អយំ មេ មាតា ភវិស្សតិ , “កិត្តកំ បនស្សា អាយូ”តិ អាវជ្ជន្តោ “ទសន្នំ មាសានំ ឧបរិ សត្ត ទិវសានី”តិ បស្សិ.

ឥតិ ឥមំ បញ្ចមហាវិលោកនំ វិលោកេត្វា “កាលោ, មេ មារិសា, ពុទ្ធភាវាយា”តិ ទេវតានំ សង្គហំ ករោន្តោ បដិញ្ញំ ទត្វា – “គច្ឆថ, តុម្ហេ”តិ តា ទេវតា ឧយ្យោជេត្វា តុសិតទេវតាហិ បរិវុតោ តុសិតបុរេ នន្ទនវនំ បាវិសិ. សព្ពទេវលោកេសុ ហិ នន្ទនវនំ អត្ថិយេវ. តត្ថ នំ ទេវតា ឥតោ ចុតោ សុគតិំ គច្ឆាតិ បុព្វេកតកុសលកម្មោកាសំ សារយមានា វិចរន្តិ. សោ ឯវំ ទេវតាហិ កុសលំ សារយមានាហិ បរិវុតោ តត្ថ វិចរន្តោវ ចវិ.

ឯវំ ចុតោ ច ‘ចវាមី’តិ ជានាតិ, ចុតិចិត្តំ ន ជានាតិ. បដិសន្ធិំ គហេត្វាបិ ជានាតិ, បដិសន្ធិចិត្តមេវ ន ជានាតិ. “ឥមស្មិំ មេ ឋានេ បដិសន្ធិ គហិតា”តិ ឯវំ បន ជានាតិ. កេចិ បន ថេរា – “អាវជ្ជនបរិយាយោ នាម លទ្ធុំ វដ្ដតិ, ទុតិយតតិយចិត្តវារេ ឯវ

ᨩᩣᨶᩥᩔᨲᩦ"ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩥᨷᩥᨭᨠᨾᩉᩣᩈᩦᩅᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨷᨶ ᩋᩣᩉ – "ᨾᩉᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥ ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩴ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩈᨴᩥᩈᩣ, ᨠᩮᩣᨭᩥᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨶ ᨶᩮᩈᩴ ᩈᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨩᨬ᩠ᨬᩴ᪨ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᨶ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨲᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨬᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨧᩩᨲᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨧᩩᨲᩥᨠ᩠ᨡᨱᩮᨷᩥ 'ᨧᩅᩣᨾᩦ'ᨲᩥ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ᪨ 'ᩋᩈᩩᨠᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨾᩮ ᨮᩣᨶᩮ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥ ᨣᩉᩥᨲᩣ'ᨲᩥ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩃᩮ ᨴᩈᩈᩉᩔᩦᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩ ᨠᨾ᩠ᨷᨲᩦ"ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩈᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨷᨩᩣᨶᩮᩣ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᩑᨠᩪᨶᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᩔ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩈᩉᨣᨲᨬᩣᨱᩈᨾ᩠ᨷᨿᩩᨲ᩠ᨲᩋᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩥᨠᨠᩩᩈᩃᨧᩥᨲ᩠ᨲᩔ ᩈᨴᩥᩈᨾᩉᩣᩅᩥᨷᩣᨠᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥ ᨣᨱ᩠ᩉᩥ᪨ ᨾᩉᩣᩈᩦᩅᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨷᨶ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᩣᩈᩉᨣᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨽᨣᩅᩣ, ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩣᨷᩥ ᩋᩣᩈᩣᩊ᩠ᩉᩦᨷᩩᨱ᩠ᨱᨾᩣᨿᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᩈᩣᩊ᩠ᩉᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨷᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᩈᩥ᪨

ᨲᨴᩣ ᨠᩥᩁ ᨷᩩᩁᩮ ᨷᩩᨱ᩠ᨱᨾᩣᨿ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᨴᩥᩅᩈᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩅᩥᨣᨲᩈᩩᩁᩣᨷᩣᨶᩴ ᨾᩣᩃᩣᨣᨶ᩠ᨵᩅᩥᨽᩪᨲᩥᩈᨾ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᨶᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᨠᩦᩊᩴ ᩋᨶᩩᨽᩅᨾᩣᨶᩣ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᨾᩣᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨷᩣᨲᩮᩣ ᩅ ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨣᨶ᩠ᨵᩮᩣᨴᨠᩮᨶ ᨶᩉᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᩃᨦ᩠ᨠᩣᩁᩅᩥᨽᩪᩈᩥᨲᩣ ᩅᩁᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᩮᩣᩈᨳᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᩋᨵᩥᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩈᩥᩁᩥᨣᨻ᩠ᨽᩴ ᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩥᩁᩥᩈᨿᨶᩮ ᨶᩥᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩴ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᨾᩣᨶᩣ ᩍᨴᩴ ᩈᩩᨷᩥᨶᩴ ᩋᨴ᩠ᨴᩈ – "ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᨶᩴ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣᨶᩮᩣ ᩈᨿᨶᩮᨶᩮᩅ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶᩮᩣᨲᨲ᩠ᨲᨴᩉᩴ ᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩉᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨣᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᩅᩥᩃᩥᨾ᩠ᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨷᩩᨷ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᨷᩥᩊᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨴᩪᩁᩮ ᩁᨩᨲᨷᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ, ᨲᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᨶᨠᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᩣᨧᩦᨶᨲᩮᩣ ᩈᩦᩈᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨷᨩ᩠ᨩᩣᨷᩮᩈᩩᩴ᪨ ᩋᨳ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᨲᩅᩁᩅᩣᩁᨱᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨴᩪᩁᩮ ᩑᨠᩮᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨷᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᩒᩁᩩᨿ᩠ᩉ ᩁᨩᨲᨷᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᩋᨽᩥᩁᩩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨶᨠᩅᩥᨾᩣᨶᩴ ᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᨲᩁᩴ ᨷᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨷᩔᩴ ᨹᩣᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴ ᨷᩅᩥᨭ᩠ᨮᩈᨴᩥᩈᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ"᪨

ᩋᨳ ᨷᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ ᨴᩮᩅᩦ ᨲᩴ ᩈᩩᨷᩥᨶᩴ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᩈᩥ᪨ ᩁᩣᨩᩣ ᩅᩥᨽᩣᨲᩣᨿ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧᨲᩩᩈᨭ᩠ᨮᩥᨾᨲ᩠ᨲᩮ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᨷᩣᨾᩮᩣᨠ᩠ᨡᩮ ᨷᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩁᩥᨲᩪᨷᩃᩥᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩃᩣᨩᩣᨴᩦᩉᩥ ᨠᨲᨾᨦ᩠ᨣᩃᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣᨿ ᨽᩪᨾᩥᨿᩣ ᨾᩉᩣᩁᩉᩣᨶᩥ ᩋᩣᩈᨶᩣᨶᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣᨶᩴ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ ᩈᨷ᩠ᨷᩥᨾᨵᩩᩈᨠ᩠ᨠᩁᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᨲᩔ ᩅᩁᨷᩣᨿᩣᩈᩔ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩁᨩᨲᨷᩣᨲᩥᨿᩮᩣ ᨷᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩁᨩᨲᨷᩣᨲᩦᩉᩮᩅ ᨷᨭᩥᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨴᩣᩈᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩉᩥ ᨧ ᩋᩉᨲᩅᨲ᩠ᨳᨠᨷᩥᩃᨣᩣᩅᩦᨴᩣᨶᩣᨴᩦᩉᩥ ᨶᩮᩈᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨳ ᨶᩮᩈᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᩥᨲᩣᨶᩴ ᨲᩴ ᩈᩩᨷᩥᨶᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᨲ᩠ᩅᩣ – "ᨠᩥᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ"ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ – "ᨾᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᩥ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨴᩮᩅᩥᨿᩣ ᨲᩮ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᨣᨻ᩠ᨽᩮᩣ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᨧ ᨡᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᨣᨻ᩠ᨽᩮᩣ ᨶ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨣᨻ᩠ᨽᩮᩣ, ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩮ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᩈᨧᩮ ᩋᨣᩣᩁᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩣᩅᩈᩥᩔᨲᩥ, ᩁᩣᨩᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩦ᪨ ᩈᨧᩮ ᩋᨣᩣᩁᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᩔᨲᩥ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ ᩃᩮᩣᨠᩮ ᩅᩥᩅᨭ᩠ᨭᨧ᩠ᨨᨴᩮᩣ"ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨲᩣᩅ – "ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᩦ"ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣᨶᨿᩮᩣ᪨

ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨾᩣᨲᩩᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩒᨠ᩠ᨠᨾᨶᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣ, ᩋᨿᩴ ᩈᨽᩣᩅᩮᩣ, ᩋᨿᩴ ᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ ᨧ ᨶᩣᨾᩮᩈ ᨠᨾ᩠ᨾᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ, ᩏᨲᩩᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ, ᨻᩦᨩᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩮᩣ (ᨵ᪨ ᩈ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮ᪨ ᪄᪉᪈)᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩩᩈᩃᩔ ᩍᨭ᩠ᨮᩅᩥᨷᩣᨠᨴᩣᨶᩴ, ᩋᨠᩩᩈᩃᩔ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩅᩥᨷᩣᨠᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨠᨾ᩠ᨾᨶᩥᨿᩣᨾᩮᩣ᪨ ᨲᩔ ᨴᩦᨷᨶᨲ᩠ᨳᩴ – "ᨶ ᩋᨶ᩠ᨲᩃᩥᨠ᩠ᨡᩮ"ᨲᩥ (ᨵ᪨ ᨷ᪨ ᪁᪂᪇) ᨣᩣᨳᩣᨿ ᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᪨ ᩋᨷᩥᨧ ᩑᨠᩣ ᨠᩥᩁ ᩍᨲ᩠ᨳᩦ ᩈᩣᨾᩥᨠᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨽᨱ᩠ᨯᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩁᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩣ ᩁᨩ᩠ᨩᩩᨷᩣᩈᩮ ᨣᩦᩅᩴ ᨷᩅᩮᩈᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ ᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩅᩣᩈᩥᩴ ᨶᩥᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᩁᨩ᩠ᨩᩩᩴ ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ – "ᨾᩣ ᨽᩣᨿᩥ, ᨾᩣ ᨽᩣᨿᩦ"ᨲᩥ ᨲᩴ ᩈᨾᩔᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩏᨷᨵᩣᩅᩥ᪨ ᩁᨩ᩠ᨩᩩ ᩋᩣᩈᩦᩅᩥᩈᩮᩣ

ហុត្វា អដ្ឋាសិ។ សោ កឹតោ បលិឃិ។ ខ្ពតរា តរេត្វច មរិ។ ឧចយាទីតិ ទេត្វ ចត្វេតិ ឥទស្សុតន្តាតិ។

ទេតុ ទេតុ ឌតបទេសុ តស្មិំ តស្មិំ កាលេ ឧកប្បហាររទេតច ទុក្លាត់ បុប្ឲផលកហណាទីតិ, ចាតស្ស ចាឃត់ អចាឃត់, អាតបស្ស តិក្លូតា មត្កូតា, ទេចស្ស ចស្សត់ អចស្សត់, បត្មូយាត់ ឌិចា ចិកសត់ ទត្តិំ មិលិឃតត្តិ ឧចយាទិ ក្តុនិឃាមោ។

ឃំ បទេតំ សាលិពីជតោ សាលិផលមេច, មធុរតោ មធុរសំមេច, តិត្តតោ តិត្តរសំមេច ផលំ ហោតិ, អឃំ ពីជនិឃាមោ។

បុរិមា បុរិមា ចិត្តទេចតសិកា ឆម្ពា បច្ឆិមាត់ បច្ឆិមាត់ ចិត្តទេចតសិកាត់ ឆម្ពាត់ ក្តបតិស្សឃបច្ចមេត បច្ចមោតិ ឧចំ ឃទេចតំ ចក្លុចិញ្ញាណាទីត់ អតក្តុរា សម្បដិច្ឆតាទីត់ តិត្តាត្តត់, អឃំ ចិត្តនិឃាមោ។

ឃា បទេសា ទោធិសត្តាត់ មាតុកុច្ឆិឲ្យក្កមតាទីសុ ឥសសហស្សិលោកធាតុកម្បតាទីត់ បចត្តិំ, អឃំ ឆម្ពនិឃាមោ តាម។ ទេតុ ខ្ពង ឆម្ពនិឃាមោ អធិបេ្បតោ។ តម្ពា តរេមចត្តំ ឥទស្សុទេត្វា ឆម្ពតា ឧសា កិក្លូទេចតិអាទិមាហ។

១ប័។ តត្វ កុច្ឆិ ឲ្យក្កមតីតិ ឧត្វ កុច្ឆិ ឲ្យក្កទេត្វា ហោតីតិ អឃមេចទេត្វោ។ ឲ្យក្កទេត្វ ហិ តស្មិំ ឧចំ ហោតិ, ត ឲ្យក្កមមាទេត។ អប្បមាណោតិ ចុឌ្ឋិប្បមាណោ, ចិបុលោតិ អទេត្វោ។ ក្តឲ្យអាទេរាតិ តទស្សច ទេចចត់។ ក្តឲ្យអារាតិ ក្តឲ្យអារាតិ ឍាឥតិឃាតិ ឍាឥត្តិំតិអាទីសុ (ម។ តិ។ ១។ ១ដ័ដ័) ហិ មធុរំ ក្តឲ្យអារត្តិ ចុត្តំ។ ក្តឲ្យអារាឃ ឍលុ កចំ ចច្ឆាឃទេតា សមណំ ពោតមំ បសំសាឃ បសំសតីតិអាទីសុ (ម។ តិ។ ១។ ១ប័ប័) ទេសដ្ឋំ ក្តឲ្យអារត្តិ ចុត្តំ។ ខ្ពង បត ចិបុលំ អធិបេ្បតំ។ ទេចាត់ ទេចាតុភាចត្តិ ឧត្វ ទេចាត់ អឃមាតុភាទេចា តិចត្វចត្វស្ស បភា ក្វាឥសទោឃាឌតាតិ ផរតិ, តចា សរីរស្ស, តចា អលង្ការស្ស, តចា ចិមាតស្ស, តំ អតិក្កមិត្វាតិ អទេត្វោ។

ទេលោកត្តទិកាតិ តិល្ហំ តិល្ហំ ចក្កចាឡអាត់ អត្តរា ឧទេកទេកា ទេលោកត្តទិកា ហោតិ, តិល្ហំ សកដចក្កាត់ ចា តិល្ហំ បត្តាត់ ចា អញ្ញាមញ្ញា អាហច្ច ឋបិតាត់ មជ្ឈេប្ឲកាទេសា ចិឃ។ សោ បត ទេលោកត្តទិកតិរទេឃា បរិមាណទេតា អដ្ឋទោឃាឌតសហស្សោ ហោតិ។ អឃាតិ តិច្ចចិចដោ។ អសំចុតាតិ ហេដ្ឋាបិ អប្បតិដ្ឋា។ អត្តការាតិ តមក្មុតា។ អត្តការតិមិសាតិ ចក្លុចិញ្ញាណុប្បត្តិតិចារណទេតា អត្តកាចការណតិមិសេត សមត្នាកតា។ តត្វ កិរ ចក្លុចិញ្ញាណំ ត ឌាឃតិ។ ឧចំមហិទ្ធិកាតិ ចត្តិមសុរិយា កិរ ឧកប្បហាររទេតច តីសុ ឌីទេបសុ បញ្ញាឃត្តិ, ឧចំ មហិទ្ធិកា។ ឧទេកកាឃ ឌិសាឃ តច តច ទោឃាឌតសតសហស្សាតិ អត្តការំ ចិធមិត្វា អាទេលាកំ ឥទស្សត្តិ, ឧចំមហាតុភាចា។ អាភាឃ តាតុភោត្តិតិ អត្តទេតា បភាឃ តប្បហោត្តិ។ ទេត កិរ ចក្កចាឡអបព្វតស្ស ទេចមជ្ឈេត ចិចរត្តិ, ចក្កចាឡអបព្វតញ្ច អតិក្កម្ម ទេលោកត្តទិកតិរទេឃា។ តម្ពា ទេត តត្វ អាភាឃ តប្បហោត្តិ។

ទេឃបិ តត្វ សត្តាតិ ទេឃបិ តស្មិំ ទេលោកត្តទិកមហាតិរទេឃ សត្តា ក្តប្បត្តា។ កិំ បត កម្មំ កត្វា តត្វ ក្តប្បជ្ជត្តីតិ។ ភារិយំ ឥារុណំ មាតាបិតូត់ ឆម្មិកសមណព្រាហ្មណាតញ្ច ក្តបរិ អបរាធំ, អញ្ញញ្ច ឌិចទេស ឌិចទេស បាណចធាទិសាហសិកកម្មំ កត្វា ក្តប្បជ្ជត្តិ, តម្ពបល្លិំឌីទេប

អកយធោរតាភធោរាឥយោ ចិយ៎ ទេវសំ អត្តការធោ តិកាច្ទិកោ ហោតិ, ចក្ក្យលិតំ ចិយ ឌិឈតលា ហោន្តិ៎ ទេ វុទ្ធ ចក្ក្យលិយោ ចិយ តលេហិ ចក្កចាឡអបន្តទេ លក្កន្តិ៎ យឥា នំសប្បត្តា អញ្ញមញ្ញស្ស ហត្ថបិនំ ពតា ហោន្តិ, អឆ "កទេក្លា ទេតា លទេន្ត"តិ មញ្ញមាតា តត្ថ ចាចដ៏ ចិបរិចត្តិត្វា លេិកសន្តាទ៏កាឥទេព បតន្តិ, ចាទេត បហទទេត្តបិ មឆ្កាឆលិតំ ចិយ លិខិត្វា ដ្ឋឥទេព បតន្តិ, បតិតមត្តាច អច្ចុត្តតាទេទ ដ្ឋឥទេព បិដ្ឋបិណ្ឌិ ចិយ ចិលីយន្តិ៎

អទេញ្ញាបិ កិទ ទេកា សន្តិ សត្តាតិ ទេកា យឆា មយំ មហាទ្យក្លិ អត្ថុកចាយ, ឲចំ អទេញ្ញា កិទ សត្តាបិ ព្ទមំ ទ្យក្លមត្ថុកចតត្វាយ ព្ទន្ធុបបត្តាតិ តំ ជិចនំ បស្សន្តិ៎ អយំ បត ឌ្គការសោ ឲកយាក្យបិតមត្តម្បិ ត តិដ្ឋតិ, អច្ឆរាសង្ឃាដមត្តមេច ចិទេញ្ជាការសោ ចិយ តិច្ឆទិត្វា – "កិំ ព្ទង"ន្តិ កលត្តាតំទេយច អត្តទឆាយតិ៎ សក្កម្បតីតិ សមត្តទេតា ពម្បតិ៎ ព្ទតទេក្ខមំ បុទិមបឥទេស្សច ទេចចចតំ៎ បុត អប្បមាទេណា ចាតិអាជិ តិកមតត្ថំ ច្ចត្តំ៎

១៩៎ចត្តារោទាតំ ទេចចបុត្តា ចាតុទ្ធិសំ ទក្លាយ ដ្ឋបកឆ្លន្តីតិ ឲត្ថ ចត្តារោតិ ចតុត្ថំ មហារាឌាតំ ចទេសត ច្ចត្តំ៎ ឥសសហស្សចក្កចាឡឲស្ស បត ចត្តារោ ចត្តារោ កត្វា ចត្តាលីសសហស្សាតិ ហោន្តិ៎ តត្ថ ព្ទមស្មិំ ចក្កចាឡឲ មហារាឌាទេតា ឍក្កហត្វា ទេចាធិសត្តស្ស អារក្ខត្វាយ ដ្ឋបកត្វា សិទិកត្ថំ បចិដ្ឋា, ព្ទតទេទ កត្ថគ្គាទេតា បដ្ឋាយ អចទុទ្ធទេក បំសុបិសាចកាជិមក្ខកទេណ បដិក្កមាទេបត្វា យាច ចក្កចាឡអា អារក្ខំ កហិំសុ៎

កិមត្ថាយ បតាយំ ទក្ខា? តត្ថ បដិសន្ធិក្ខទេណ កលលកាលទេតា បដ្ឋាយ សទេចបិ ទេកាដិសតសហស្សមាទា ទេកាដិសតសហស្សមិទេត្ថំ ដ្ឋក្ខិបិត្វា ទេពាធិសត្តស្ស ចា ទេពាធិសត្តមាតុយា ចា អត្តរាយករណត្ថំ អាកទេច្ឆយ្យុំ, សទេព្ព អត្តរាច អត្តទឆាទេយយ្យុំ៎ ច្ចត្តម្បិ ទេចតំ កាចតា ទុហិទុប្បាឥចត្ថុស្មិំ – "អដ្ឋាតទេមតំ, ភិក្ខទេច, អតចកាទេសា, យំ បទុបក្កទេមត តថាគតំ ជីចិតា ទេចាទេរាទេបយ្យ៎ អត្ថុបក្កទេមត, ភិក្ខទេច, តថាគតា បរិតិព្ពាយន្តិ៎ ពច្ឆថ, តុទេម្ហ ភិក្ខទេច, យថាចិហារំ, អទក្ខិយា, ភិក្ខទេច តថាគតា"តិ (ចុឡឲច៎ ៣៤១)៎ ឲចទេមច, ទេតត បទុបក្កទេមត ត ទេតសំ ជីចិតត្តរាទេយា អត្ថិ, សន្តិ ទេលា បត អមត្ថុស្សា ចិទុបិ ទ្យត្តិសិកា ទេកទចទុបិ មិកបក្ខិទេតា, ទេយសំ ទុបំ ចា ជិស្វា សទ្ទំ ចា សុត្វា ទេពាធិសត្តមាតុ កយំ ចា សត្តាទេសា ចា ដ្ឋប្បទេជ្ជយ្យ, ទេតសំ តិចារណត្ថាយ ទក្ខំ អក្កហេសុំ៎ អបិច ទេពាធិសត្តស្ស បុញ្ញទេតទេជត សញ្ជាតការចា អត្តទេតា ការចទេចាជិតាបិ ទេត ឲចមកំសុ៎

កិំ បត ទេត អទេត្តាកត្ថំ បចិសិត្វា ជិតា ចត្តារោ មហារាឌាទេតា ទេពាធិសត្តស្ស មាតុយា អត្តាតំ ឥទេស្សន្តិ, ត ឥទេស្សន្តីតិ? តហាតមណ្ឌតទេកាឌតាជិសរីទកិច្ចការទេល ត ឥទេស្សន្តិ, សិទិកត្ថំ បចិសិត្វា ចទេសយទេត តិបត្តការទេល បត ឥទេស្សន្តិ៎ តត្ថ កិញ្ចាបិ អមត្ថុស្សឥស្សតំ តាម មត្ថុស្សាតំ សប្បដិកយំ ហោតិ, ទេពាធិសត្តស្ស មាតា បត អត្តទេតា ទេចច បុត្តស្ស ច បុញ្ញាត្ថុការទេចត ទេត ជិស្វា ត កាយតិ, បកតិអទេត្តបុទបិលទេកាសុ ចិយ អស្សា ឲទេតសុ ចិត្តំ ដ្ឋប្បជ្ជតិ៎

២០៎បកតិយា សីលចតីតិ សកាទេចទេតច សីលសម្បត្តា៎ អត្ថុប្បទេត្តា កិទ ពុទ្ធេ មត្ថុស្សា តាបសបរិព្ពាឌកាតំ សត្តិទេក ចត្តិត្វា ដ្ឋក្ក្យដិកំ តិសីជិត្វា

សីលំ កលុសិតំ។ ភិក្ខុនិយាតាបិ កាលនេចិលស្ស ឧបសិនោ សន្តិកេ សីលំ កលុសិតំ។ ភិក្ខុនីហិ បន ពុទ្ធកេន អញ្ញស្ស បិតមុនេល តិសីឌិតំ ភាយ ន សក្កា, សយាភាយនេ តិសីឌិត្វា ពហិតសីលប្បិ អាចរិយុបជ្ឈាយត្តំ ហោតិ។ តស្មា សយនេច សីលំ អក្ខហេតិតិ វុត្តំ ហោតិ។

១០។ បុរិសស្សាតិ ភិក្ខុស្ស បិតរំ អាទឹ កត្វា ពេសុធិ យតុសស្សុ បុរិសាធិប្បាយចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ ភិក្ខុនីយាតុន្នំ បន ពុសលិ សិប្បិកា បេតិត្វតមុខាទីសុបិ កាតុំ ន សក្កោន្តិ។ តំ ទិស្វា បុរិសស្ស រាគោ ឧប្បជ្ជតីតិ ន សក្កា ចត្តុំ, សចេ បន តំ វត្ថុនិស្សាយ ឧបសង្កមិតុកាមេយា ហោតិ, បិធោ ន ចហត្តិ, និច្ចសង្គលិកា ចិយ ពន្ធន្តិ។ តស្មា “អភតិក្កមតិយា”តិអាទិ វុត្តំ។

១១។ បញ្ចាត្តិ កាយពុលានត្តិ បុរេត្តា កាយពុលុបស្សិតន្តិ ឧលយិតា បុរិសាធិប្បាយចនេន ចត្តុបដិក្កូលេបិ កតោ, ឧឧឆ អារម្មណប្បដិលិកោ ឆស្សិតោ។ តទា កិរ នេចិយា ឲចន្នេបិ បុរេត្វា ពុទ្ធិ ឧបបន្នោតិ វុត្វា សយត្តតោ រាឌាតោ យហល្លអាករណត្ថិយាឌិចនេន បញ្ចេត្តារាម្មណចត្តុក្ខំ បណ្ណាការំ បេសេន្តិ។ ភិក្ខុស្ស ច ភិក្ខុនីយាតុ ច កតកម្មស្ស ឧស្សន្នត្តា លិកសក្កាស្ស បយោលបរិច្ឆេទោ ឥតិ្តំ។

១២។ អភិលក្ខកាយាតិ យថា អញ្ញា ឧុត្តិយោ កត្តុកាខេន កិលយន្តិ ហត្ថបិធោ ឧប្បយាតតាឌិតិ បិបុលន្តិ, ឯវំ តស្សា ពោធិ កិលយនោ ភាទោហិ។ តិទោពុទ្ធិកតត្តិ អន្តោពុទ្ធិកតំ។ បស្សតីតិ កលលិឌិកាលំ អតិក្កមិត្វា សញ្ញាតអត្ថប្បទ្ធអហីតិនោ្លយកាធំ ឧបកតំ ឃេច បស្សតិ។ កិមត្ថំ បស្សតិ? សុលចាសត្ថំ ឃេច។ យមេច ហិ យាតា បុរេត្តន សង្គំ តិបត្តា ចា តិសិត្តា ចា – “ហត្ថំ ចាស្ស បិធំ ចា ឧុលមួត្តិ ឧក្កិលបិត្វា សណ្ឌេបស្សាមី”តិ សុលចាសត្ថំ បុត្តំ ខុលលិកោតិ, ឯវំ ភិក្ខុនីយាតាបិ ឃំ តំ យាតុ ឧច្ចារកាយតបរិចត្តតតិសព្ទាទីសុ ឧណ្ឌិតលិលិកតិត្តកកទ្រកាហារអន្តេហន្តលារលសុ ច កម្មស្ស ខក្កំ ឧប្បជ្ជតិ, “អត្តិ នុ ខោ មេ តំ បុត្តស្សា”តិ សុលចាសត្ថំ ខុលលិកយាតា បល្លង្កំ អាភុជិត្វា តិសិត្ត ភិក្ខុនីយត្តំ បស្សតិ។ យថា ហិ អញ្ញា អន្តោពុទ្ធិកតា បក្កាសយំ អចត្តទិត្វា អាយាសយំ ឧក្កិលបិត្វា ឧទ្ធរបដលំ បិដ្ឋិ ពោតា កត្វា បិដ្ឋិកណ្ឌកំ តិស្សាយ ឧក្កុដិកំ ឌ្វីសុ ជណ្ណុសុ ហត្ថកំ ឋបេត្វា នេចេច ចស្សនេត្ត ទុក្ខុសិនេ យក្កដា ចិយ តិសីទន្តិ, ន ឯវំ ភិក្ខុនីយត្តា, ភិក្ខុនីយត្តា បន បិដ្ឋិកណ្ដកំ បិដ្ឋិតោ កត្វា ឧទរបដលំ ឧទរពន្ធិតោ ចិយ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា បុរត្វាភិមុខោ តិសីទតិ។ បុរត្តាកតកម្មំ បកស្សា ចត្តំ សោភេតិ, ហុត្តំ ចត្តុប្បិរុតុបទ្ធចិលក្ខណំ តិដ្ឋត្តតិ។ អច តំ ពុទ្ធិតទោ បដិច្ឆាទេតុំ ន សក្កោតិ, ខុលលិកត្តិយា ធាហិធិតោ ចិយ បញ្ញាយតិ។ តយត្ថំ ឧបយាយ ចិការតចន្តោ កកចា សេយ្យថាបីតិអាទិយាហ។ ភិក្ខុនីយត្តា បន អន្តោពុទ្ធិកតា យាតុំ ន បស្សតិ។ ន ហិ អន្តោពុទ្ធិយំ ចក្ខុចិញ្ញាណំ ឧប្បជ្ជតិ។

១៣។ កាលង្ករោតីតិ ន ចិរាតកាចបច្ចយា, អាយុបរិក្ខេយនេច។ ភិក្ខុនីយត្តន ចសិតង្គាតត្ថិរាចេតិយកុដិសមិសំ ហោតិ, អញ្ញាសំ អបរិភោគារហំ, ន ច សក្កា ភិក្ខុនីយាតុ អបនេត្វា អញ្ញា អក្ខហេមសិង្ឃនេ ឧបេបត្ថុំ តត្ថកំ ឃេច ភិក្ខុនីយាតុ អាយុប្បយាណំ ហោតិ, តស្មា តទា កាលង្ករោតិ។ កតរស្មិំ បន ចយេ កាលំ ករោតីតិ? មជ្ឈិមចយេ។ បឋមចយស្មិំ ហិ សត្តានំ អត្តការេច លត្តរោកា ពលចា ហោតិ, តេន តទា សញ្ញាតកត្តា ឧត្តិ ឧក្កំ អត្តរក្កិតុំ ន សក្កោតិ, ឧក្ខោ ធាហាធិនោ ហោតិ។ មជ្ឈិមចយស្ស បន ទ្វេ កោដ្ឋាសេ អតិក្កម្ម តតិយេ កោដ្ឋាសេ ចត្តុ ចិសទំ ហោតិ, ចិសទេ ចត្តុម្ហិ ឧប្បន្នកាទកា អទោកា ហោន្តិ, តស្មា ភិក្ខុនីយាតាបិ បឋមចយេ

សម្បត្តិំ អនុភវិត្វា មជ្ឈិមវយស្ស តតិយេ កោដ្ឋាសេ វិជាយិត្វា កាលំ ករោតីតិ អយមេត្ថ ធម្មតា។

១៧។ នវ វា ទស វាតិ ឯត្ថ វា សទ្ទស្ស វិកប្បត្ថេន សត្ត វា អដ្ឋ វា ឯកាទស វា ទ្វាទស វាតិ ឯវមាទីនំ សង្គហោ វេទិតព្វោ។ តត្ថ សត្តមាសជាតោ ជីវតិ, សីតុណ្ហក្ខមោ បន ន ហោតិ។ អដ្ឋមាសជាតោ ន ជីវតិ, អវសេសា ជីវន្តិ។

១៨។ ទេវា បឋមំ បដិគ្គណ្ហន្តីតិ ខីណាសវា សុទ្ធាវាសព្រហ្មានោ បដិគ្គណ្ហន្តិ។ កថំ បដិគ្គណ្ហន្តិ? “សូតិវេសំ គហេត្វា”តិ ឯកេ។ តំ បន បដិក្ខិបិត្វា ឥទំ វុត្តំ – ‘តទា បោធិសត្តមាតា សុវណ្ណខចិតំ វត្ថំ និវាសេត្វា មច្ឆក្ខិសទិសំ ទុកូលបដំ យាវ បាទន្តា បារុបិត្វា អដ្ឋាសិ។ អថស្សា សល្លហុកគព្ភវុដ្ឋានំ អហោសិ, ធមករណតោ ឧទកនិក្ខមនសទិសំ។ អថ តេ បកតិព្រហ្មវេសេនេវ ឧបសង្កមិត្វា បឋមំ សុវណ្ណជាលេន បដិគ្គហេសុំ។ តេសំ ហត្ថតោ ចត្តារោ មហារាជានោ អជិនប្បវេណិយា បដិគ្គហេសុំ។ តតោ មនុស្សា ទុកូលចុម្ពដកេន បដិគ្គហេសុំ’។ តេន វុត្តំ – “ទេវា បឋមំ បដិគ្គណ្ហន្តិ, បច្ឆា មនុស្សា”តិ។

១៩។ ចត្តារោ នំ ទេវបុត្តាតិ ចត្តារោ មហារាជានោ។ បដិគ្គហេត្វាតិ អជិនប្បវេណិយា បដិគ្គហេត្វា។ មហេសក្ខោតិ មហាតេជោ មហាយសោ លក្ខណសម្បន្នោ។

២០។ វិសទោវ និក្ខមតីតិ យថា អញ្ញេ សត្តា យោនិមគ្គេ លគ្គន្តា ភគ្គវិភគ្គា និក្ខមន្តិ, ន ឯវំ និក្ខមតិ, អលគ្គោ ហុត្វា និក្ខមតីតិ អត្ថោ។ ឧទេនាតិ ឧទកេន។ កេនចិ អសុចិនាតិ យថា អញ្ញេ សត្តា កម្មជវាតេហិ ឧទ្ធំបាទា អធោសិរា យោនិមគ្គេ បក្ខិត្តា សតបោរិសំ នរកបបាតំ បតន្តា វិយ, តាឡច្ឆិទ្ទេន និក្កឌ្ឍិយមានា ហត្ថី វិយ មហាទុក្ខំ អនុភវន្តា នានាអសុចិមក្ខិតាវ និក្ខមន្តិ, ន ឯវំ បោធិសត្តោ។ បោធិសត្តញ្ហិ កម្មជវាតា ឧទ្ធំបាទំ អធោសិរំ កាតុំ ន សក្កោន្តិ។ សោ ធម្មាសនតោ ឱតរន្តោ ធម្មកថិកោ វិយ, និស្សេណិតោ ឱតរន្តោ បុរិសោ វិយ ច ទ្វេ ហត្ថេ ច ទ្វេ បាទេ ច បសារេត្វា ឋិតកោវ មាតុកុច្ឆិសម្ភវេន កេនចិ អសុចិនា អមក្ខិតោវ និក្ខមតិ។

ឧទកស្ស ធារាតិ ឧទកវដ្ដិយោ។ តាសុ សីតា សុវណ្ណកដាហេ បតតិ, ឧណ្ហា រជតកដាហេ។ ឥទញ្ច បថវីតលេ កេនចិ អសុចិនា អសម្មិស្សំ តេសំ បានីយបរិភោជនីយឧទកញ្ចេវ អញ្ញេហិ អសាធារណំ កីឡាឧទកញ្ច ទស្សេតុំ វុត្តំ, អញ្ញស្ស បន សុវណ្ណរជតឃដេហិ អាហរិយមានឧទកស្ស ចេវ ហំសវដ្ដកាទិបោក្ខរណីគតស្ស ច ឧទកស្ស បរិច្ឆេទោ នត្ថិ។

២២។ សម្បតិជាតោតិ មុហុត្តជាតោ។ បាឡិយំ បន មាតុកុច្ឆិតោ និក្ខន្តមត្តោ វិយ ទស្សិតោ, ន ឯវំ ទដ្ឋព្ពំ។ និក្ខន្តមត្តញ្ហិ នំ បឋមំ ព្រហ្មានោ សុវណ្ណជាលេន បដិគ្គណ្ហិំសុ, តេសំ ហត្ថតោ ចត្តារោ មហារាជានោ អជិនប្បវេណិយា, តេសំ ហត្ថតោ មនុស្សា ទុកូលចុម្ពដកេន។ មនុស្សានំ ហត្ថតោ មុច្ចិត្វា បថវិយំ បតិដ្ឋិតោ។ សេតម្ហិ ឆត្តេ អនុធារិយមានេតិ ទិព្ពសេតច្ឆត្តេ អនុធារិយមានេ។ ឯត្ថ ច ឆត្តស្ស បរិវារានិ ខគ្គាទីនិ បញ្ច រាជកកុធភណ្ឌានិបិ អាគតានេវ។ បាឡិយំ បន រាជគមនេ រាជា វិយ ឆត្តមេវ វុត្តំ។

ᨲᩮᩈᩩ ᨨᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᨶ ᨨᨲ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᨡᨣ᩠ᨣᨲᩣᩃᩅᨱ᩠ᨭᨾᩮᩣᩁᩉᨲ᩠ᨳᨠᩅᩣᩃᨻᩦᨩᨶᩥᩏᨱ᩠ᩉᩦᩈᨸᨭ᩠ᨭᩣᨸᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᨣᩣᩉᨠᩣ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᨠᩥᩁ ᨲᩣᨶᩥ ᩋᨴᩥᩔᨾᩣᨶᩁᩪᨸᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᩉᩮᨲᩴ –

"ᩋᨶᩮᨠᩈᩣᨡᨬ᩠ᨧ ᩈᩉᩔᨾᨱ᩠ᨯᩃᩴ,

ᨨᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᩁᩪ ᨵᩣᩁᨿᩩᨾᨶ᩠ᨲᩃᩥᨠ᩠ᨡᩮ;

ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨴᨱ᩠ᨯᩣ ᩅᩥᨸᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩣᨾᩁᩣ,

ᨶ ᨴᩥᩔᩁᩮ ᨧᩣᨾᩁᨨᨲ᩠ᨲᨣᩣᩉᨠᩣ"ᨲᩥ᪨ (ᩈᩩ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪖᪙᪓);

ᩈᨻ᩠ᨻᩣ ᨧ ᨴᩥᩈᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨸᨴᩅᩦᨲᩥᩉᩣᩁᩪᨸᩁᩥ ᨮᩥᨲᩔ ᩅᩥᨿ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣᨶᩩᩅᩥᩃᩮᩣᨠᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩮᨲᩴ ᩑᩅᩴ ᨴᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨾᩉᩣᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩉᩥ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩉᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᩁᨲ᩠ᨳᩥᨾᩴ ᨴᩥᩈᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩑᨠᨦ᩠ᨣᨱᩣᨶᩥ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩮᩅᨾᨶᩩᩔᩣ ᨣᨶ᩠ᨵᨾᩣᩃᩣᨴᩦᩉᩥ ᨸᩪᨩᨿᨾᩣᨶᩣ – "ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈ, ᩍᨵ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᩈᨴᩥᩈᩮᩣᨸᩥ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨠᩩᨲᩮᩣ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩥᨲᩁᩮᩣ"ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪨ ᩑᩅᩴ ᨧᨲᩔᩮᩣ ᨴᩥᩈᩣ, ᨧᨲᩔᩮᩣ ᩋᨶᩩᨴᩥᩈᩣ, ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ, ᩏᨸᩁᩦᨲᩥ ᨴᩈ ᨴᩥᩈᩣ ᩋᨶᩩᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᩈᨴᩥᩈᩴ ᩋᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ – "ᩋᨿᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣ ᨴᩥᩈᩣ"ᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨽᩥᨾᩩᨡᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨸᨴᩅᩦᨲᩥᩉᩣᩁᩮᨶ ᩋᨣᨾᩣᩈᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩋᩣᩈᨽᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩴ᪨ ᩋᨣ᩠ᨣᩮᩣᨲᩥ ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨸᨮᨾᩮᩣ᪨ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣᨲᩥ ᨲᩔᩮᩅ ᩅᩮᩅᨧᨶᩣᨶᩥ᪨ ᩋᨿᨾᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᩣᨲᩥ, ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨴᩣᨶᩥ ᨸᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅᩮᩣᨲᩥ ᨸᨴᨴ᩠ᩅᨿᩮᨶ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨻ᩠ᨿᩣᨠᩣᩈᩥ᪨

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩈᨾᩮᩉᩥ ᨸᩣᨴᩮᩉᩥ ᨸᨳᩅᩥᨿᩣ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨧᨲᩩᩁᩥᨴ᩠ᨵᩥᨸᩣᨴᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩏᨲ᩠ᨲᩁᩣᨽᩥᨾᩩᨡᨽᩣᩅᩮᩣ ᨾᩉᩣᨩᨶᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨲ᩠ᨳᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨽᩥᨽᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᨾᨶᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᨲ᩠ᨲᨸᨴᨣᨾᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨻᩮᩣᨩ᩠ᨫᨦ᩠ᨣᩁᨲᨶᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩈᩮᨲᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᨵᩣᩁᨱᩴ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩥᩅᩁᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨸᨬ᩠ᨧᩁᩣᨩᨠᨠᩩᨵᨽᨱ᩠ᨯᩣᨶᩴ ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᩅᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᩦᩉᩥ ᩅᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᨶᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᩈᩣᨶᩩᩅᩥᩃᩮᩣᨠᨶᩴ ᩋᨶᩣᩅᩁᨱᨬᩣᨱᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᩣᩈᨽᩥᩅᩣᨧᩣᨽᩣᩈᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨿᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨶᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ, "ᩋᨿᨾᨶ᩠ᨲᩥᨾᩣ ᨩᩣᨲᩦ"ᨲᩥ ᩈᩦᩉᨶᩣᨴᩮᩣ ᩋᨶᩩᨸᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩣᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨵᩣᨲᩩᨿᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩔ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᪨ ᩍᨾᩮ ᩅᩣᩁᩣ ᨸᩣᩊᩥᨿᩴ ᩋᩣᨣᨲᩣ, ᩈᨾ᩠ᨻᩉᩩᩃᩅᩣᩁᩮᩣ ᨸᨶ ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ, ᩋᩣᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩦᨸᩮᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

ᨾᩉᩣᨸᩩᩁᩥᩈᩔ ᩉᩥ ᨩᩣᨲᨴᩥᩅᩈᩮ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩ ᨠᨾ᩠ᨸᩥ᪨ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩑᨠᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩮ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨸᨮᨾᩴ ᨴᩮᩅᩣ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩥᩴᩈᩩ, ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨾᨶᩩᩔᩣ᪨ ᨲᨶ᩠ᨲᩥᨻᨴ᩠ᨵᩣ ᩅᩦᨱᩣ ᨧᨾ᩠ᨾᨻᨴ᩠ᨵᩣ ᨽᩮᩁᩥᨿᩮᩣ ᨧ ᨠᩮᨶᨧᩥ ᩋᩅᩣᨴᩥᨲᩣ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᩅᨩ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᩋᨶ᩠ᨴᩩᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣᨴᩦᨶᩥ ᨡᨱ᩠ᨯᩣᨡᨱ᩠ᨯᩴ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᩁᩮᩣᨣᩣ ᩋᨾ᩠ᨻᩥᩃᩮᨶ ᨵᩮᩣᨲᨲᨾ᩠ᨻᨾᩃᩴ ᩅᩥᨿ ᩅᩥᨣᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨩᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨵᩣ ᩁᩪᨸᩣᨶᩥ ᨸᩔᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨩᨧ᩠ᨧᨻᨵᩥᩁᩣ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩩᨱᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨸᩦᨮᩈᨸ᩠ᨸᩦ ᨩᩅᨶᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨩᩣᨲᩥᨩᩊᩣᨶᨾ᩠ᨸᩥ ᩑᩊᨾᩪᨣᩣᨶᩴ ᩈᨲᩥ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ᪨ ᩅᩥᨴᩮᩈᨸᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨴᩣ ᨶᩣᩅᩣ ᩈᩩᨸᨭ᩠ᨭᨶᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩋᩣᨠᩣᩈᨭ᩠ᨮᨠᨽᩪᨾᨭ᩠ᨮᨠᩁᨲᨶᩣᨶᩥ ᩈᨠᨲᩮᨩᩮᩣᨽᩣᩈᩥᨲᩣᨶᩥ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᩅᩮᩁᩥᨶᩮᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩋᩅᩦᨧᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥ᪨ ᩃᩮᩣᨠᨶ᩠ᨲᩁᩮᩈᩩ

អាលោកោ ភ្ជបិងិ៍ តឌឹរុ ឌល់ តប្បចត្តតិ៍ យហាឃយុង្គេ យឆុនរំ ភ្ជកំ អលោហាសិ៍ ចាលោតា ត ចាឃិ៍ អាកាឃបគ្គតទុក្ខកាតា ឃក្បលា កឃ្សិត្វា បឆចិកាតា អលោហឃុំ៍ ចលោត្ថា អតិចិលោទាចិ៍ ឃ្ទុរិលោឃា ត ភ្ជលោញា, ត ឃឹតលោលិ, តិយូលោលិ ភ្ជតុឃយ្យលោត្ថា អលោហាសិ៍ លោងចតា អត្តលោគា អត្តលោគា ចិយាតក្ខាលោរ ងត្វា អលោប្យាងតលោឃព្យអតលោចលុលោក្ខបិឌឹហិ យហាតិព្យអក់ តិព្យត្ថាំរុ៍ ចាតុឌ្គីបិកយហាលោយលោឈា ចឃ្សិ៍ យហាឌត់ លោតច ព្យកា ត បិបិឃា បឹព្យពុសិ៍ ក្ខាលោកចាជាតិ ឃឃលោយច ចិចទិ៍ រុ៍ បុប្បុបកាចលុបកា ទុក្ខា បុប្បចលិតិ កាល៍ឃ្សុ៍ ងឃឃហឃ្សិលោលិកឆាតុ ពុកង្គឌយាលិ អលោហាសិ៍

ពព្រាបិ ងឃឃហឃ្សិលោលិកឆាតុកលោយ្យា ឃគ្គញ្ញាតញ្ញាលាបជិលិកឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ លោងចតាត់ ពុកចក្កចាព្យពុ ឃត្តិបិលោតា ឆយូចក្កប្បចត្តតកាលោល ពុកប្បហាលោរលោតច ឃត្តិបតិត្វា ឆយុំ បជិក្កលាតឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ បងយំ លោងចតាត់ បជិក្កហលំ ចតុត្តំ ទុបិចចទគ្គ្យាតាត់ បជិលិកឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ បង្ហា យតុឃ្យាត់ បជិក្កហលំ ចតុត្តំ អទុបិចចទគ្គ្យាតាត់ បជិលិកឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ តត្តិតង្គចឹលាត់ ឃយំ ចឌ្ឍត់ អតុបុគ្គចិហារបជិលិកឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ចយូតង្គលោកទឹត់ ចឌ្ឍត់ យហតិឃា ឆយូលោកទិឃា អតុឃ្យាចតឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ អត្តុតត្តតាឌឹត់ លោលលោងា អឃ្ទិយាតឃយុលោឆ្ពងឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ យហាឌតឃ្យ លោរាកចិកលោយា ចតុឃច្ចបជិលិកឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ឌច្ចត្ថាត់ ទុបងឃ្យត់ ជិគ្គចក្ខបជិលិកឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ៍ តឆិទាត់ ឃគ្គុឃ្យចត់ ជិគ្គលោឃាតឆាតុបជិលិកឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ បឹងឃបឹត់ ឌចឃយ្យកា ចតុទិគ្គិបិងបជិលិកឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ឌព្យអាត់ ឃតិបតិដ្ឋាត់ ចតុឃតិបដ្ឋាតបជិលិកឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ចិលោងឃបក្ខត្តតាចាត់ ឃុបដុតឃយ្យាបុលាត់ ចតុបជិឃម្ពិកាឆិកយឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ទតតាត់ ឃកលោតលោឌាកាឃិតត្តំ ឃំ លោលិកឃ្យ ឆលោយូកាឃំ ងលោឃ្យឃ្យតិ, តឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍

លោចទឹត់ លោយត្តចិត្តបជិលិលោកា ចតុព្រាហូចិហារបជិលិកឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ អចឹចិមិអក្កិតិគ្គាឃត់ ពុកាងឃអក្កិតិគ្គាឃតឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ លោលិកត្តទិកាលោលិលោកា អចិឌ្ឍត្តកាទំ ចិឆយិត្វា ឆាលាលោលិកងឃ្យតឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ យហាឃយុគ្គឃ្យ យឆុទតា តិគ្គាតលោរលោឃត ពុកលោរឃកាចឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ចាតឃ្យ អចាឃត់ ក្ខាឃដ្ឋិជិដ្ឋិកាតកិត្តុតឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ឃក្យលាត់ បឆចិកយត់ យហាឌតឃ្យ ឱ្ឌចាធំ រុត្វា បិលោលហិ ឃលោលាកយតឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ចត្តុឃ្យ អតិចិលោទាចត់ តហុឌតកត្តតាឃ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ឃ្ទុរិឃឃ្យ ភ្ជលាឃឹតចិចឌ្ឍទិតាតុរុលតា កាឃិកលោចតឃិករុលប្បត្តិឃា បុគ្គតិមិត្តំ៍ លោងចតាត់ ចិយាតក្ខាលោររុ ងត្វា អលោប្យាងតាឌឹហិ តិព្យអត់ តុគ្គកាចំ បត្វា ភ្ជកាត់ ភ្ជកាតឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ចាតុឌ្គីបិកយហាលោយឈចឃ្យត់ យហលោតា ឆយូលោយឈចឃ្យតឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ព្យកាបឹព្យអតឃ្យ អកាលោចា កាឃកាតាឃតិអយតបជិលិកឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ បិបិឃាបឹព្យអតឃ្យ អកាលោចា ចិយុត្តិរុលោលត រុលិតកាចឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ក្ខាលោកចាជាត់ ឃឃលោយច ចិចទលំ អដ្ឋក្កិកយក្កក្ខាទចិចទលាឃ្យ បុគ្គតិមិត្តំ៍ ទុក្ខាត់ បុប្បចលក្កហលំ ចិយុត្តិបុលោប្បហិ បុប្បិតឃ្យ ច ឃាយគ្គាចលកាទកទិតកាចឃ្យ ច បុគ្គតិមិត្តំ៍ ងឃឃហឃ្សិលោលិកឆាតុឃា ពុកង្គឌយាលិតា អទិឃង្គឌយាលយាលិតាឃ បុគ្គតិមិត្តត្តិ លោចជិតគ្គាំ៍ អឃំ ឃគ្គហុលចាលោទា តាយ៍

ពុត្ត បញ្ជាបុឆ្គត្តិ – “ឃងា យហាបុទិលោឃា បឆចិឃំ បតិដ្ឋហិត្វា ភ្ជត្តទាកិយុលោលា បងឃា កត្វា អាឃកិ ចាធំ អកាសិ, តងា កិំ បឆចិឃា កលោតា, ភ្ជកាហុ អាកាលោឃត; ជិឃ្យយាលោគា កលោតា, ភ្ជកាហុ អជិឃ្យយាលោគា; អលោចលលោកា កលោតា, ភ្ជកាហុ អលក្កតបជិឃលោត្តា; ងហលោទា ហុត្វា កលោតា , ភ្ជកាហុ យហល្លលោកា; បង្ហាបិ កិំ តាជិលោឃាច អលោហាសិ, ភ្ជកាហុ បុត ឆាលងាលោកា”តិ? អឃំ បត បលោញា លោហដ្ឋាលោលិហបិឃាលោង ឃយដ្ឋិលោតា តិបិដកក្ខព្យអាកឃលោត្វលោត ចិឃ្យឌ្ឍិលោតាច៍ លោឆលោទា កិរ ពុត្ត តិឃតិបុលោគ្គកតកាទ៍យូឃ្យទតិយូាតចាងចលោឃត ត៌ ត៌ តាហុំ ចត្វា

អចឋារេត ឧចំ ញ្សាកទិ – "យហាបុរិសោ បឆចិយា កេតា, យហាឌតស្ស បត អាកាសេត កន្ធេត្តា ចិយ អហោសិ ឌិស្សយាតេតា កេតា, យហាឌតស្ស បត អឌិស្សយាតេតា ចិយ អហោសិ អេចលេកា កេតា, យហាឌតស្ស បត អលក្ខតបដិយេត្តា ចិយ វ្គបដ្ឋាសិ ឥហេទាច កេតា, យហាឌតស្ស បត សោញអឋចស្សុឌ្ឋេសិកោ ចិយ អហោសិ បន្ធា បត ឪលឥារេកាច អហោសិ, ត តាឌិសោ"តិ បរិសា ចស្ស – "ញុឌ្ឋេត ចិយ ហុត្វា កោ ឆេទេត បញ្ចោ កថិតោ"តិ អត្ថយតា អហោសិ សេរិកត្តទិកចាទោ ចុត្តតយោ ឧចៈ

ពួយា ច បត អាឌិតោ បដ្ឋាយ កថិតា ឋត្តឆយុតា ឋត្តទៅធិឋត្តាត់ ហោត្តីតិ ទេឌិតព្ពា។

ទ្វត្តិំឋយហាបុរិសលក្ខណចណ្ណតា

១១. អឌ្ឋ េលាតិ ទុក្ខលចុឲ្នដេក តិបញ្ចាបត្វា អាតិតំ អឌ្ឋៈ យហាបុរិសស្សាតិ ឌាតិកោត្តកុលបដេសាឌិចសេត យហត្តស្ស បុរិសស្សៈ ទេ្វ កតិយោតិ ទេ្វ តិដ្ឋា, ទេ្វ តិប្ផត្តិយោៈ អយញ្ចោកតិឋឌ្ឋោ – "បញ្ចា េលា ពួយា, សារិបុត្ត, កតិយោ"តិ (យៈ តិៈ ១.១៥១) ឧត្វ តិរយាឌិកេឥាយ ឋេត្តហិ កត្តព្វាកតិយា ចត្តតិៈ "ញុយេឋំ េលា អហំ កិក្ខុ តិលចត្តាត់ កល្សាណឆយុាត់ តេច ឌាតាយិ អាកតិ ចា កតិ ចា"តិ (យៈ តិៈ ១.១០ប័) ឧត្វ អញ្ញាសយេៈ "តិព្វាត់ អទហតោ កតី"តិ (បរិៈ ១១៥) ឧត្វ បដិស្សទេណៈ "អបិ ច ត្សាហំ ពេហុ កតិញ្ញា បឌាតាយិ, ទុតិញ្ញា បឌាតាយិ ឧចំយហិទ្ធិកោ ពេកោ ពាហុ"តិ (យៈ តិៈ ១.១០១) ឧត្វ តិប្ផត្តិយំ ចត្តតិៈ ស្វាយយិឆាបិ តិប្ផត្តិយំ ចត្តតីតិ ទេឌិតព្ពា។ អតញ្ញាតិ អញ្ញា កតិ តិប្ផត្តិ តាយ តត្វិៈ

ឆយុិកោតិ ឥសក្សលឆយុឋយត្តាកេតា អកតិកយតចិទហិតោៈ ឆយុទាឌាតិ ព្ពុឥំ បុរិយបឥស្សេច ទេចចត់ៈ ឆយុត ចា លឌ្ឋទឌ្ឋត្តា ឆយុទាឌាៈ ចាតុរេត្តាតិ បុរត្វិយឋយុទ្ធាឌីត់ ចតុត្តំ ឋយុទ្ធាត់ ចេសត ចតុរេត្តាយ បឆចិយា ព្ពុស្សទោៈ ចិឌិតាឌីតិ ចិឌិតឋក្កាយោៈ ឌតបេកា អស្វិ ឆាចទិយំ ឆិទកាចំ បេត្តាតិ ឌតបឥត្វាចទិយប្បេត្តាៈ ចណ្ឌស្ស ហិ ទេញ្ញា ពាលិឥណ្ឌាឌីហិ សេរិកំ បឹញអយតោ យត្សុស្សា យញ្ញយឌតបឥ លេឌ្ឋត្វា បព្ពតឋយុទ្ធតីទាឌីតិ តិស្សាយ បច្ចេត្ត ចាឋំ កេប្បត្តិៈ អតិយុទ្ធកស្ស ទេញ្ញា ទោទេហិ សាហសិកឆតចិសេរិបបឹញព្ពុតា យត្សុស្សា បច្ចត្តិ បហាយ ឌតបឥយឡេចាឋំ កេប្បត្តិ, ព្ពុតិ ឧចទូេប ទាឌិតិ ឌតបេកា ឆិទកាចំ ត បិបុណាតិៈ ព្ពុយស្វិ បត កុយាទេ ទឌ្ឌំ កាទេយយាតេ ឧតស្ស ឌតបេកា បិសាលបិដ្ឋិយំ ឥសេបត្វា អយោបដេ្ឋត បរិក្ខិេត្តា ចិយ ឆិទោ កចិស្សតីតិ ឥស្សេត្តា – "ឌតបឥត្វាចទិយប្បេត្តា"តិ អាហំសុៈ

ឋត្តទតតឋយត្តាកេតាតិ ឧត្វ ទតិឌតតេដ្ឋត ទតត់ៈ អបិច –

"ចិត្តីកតំ យហណ្ឈា, អតុលំ ទុល្លកឥស្សត់;

អេតាយឋត្តបរិកោកំ, ទតត់ េតត ចុច្ចតិ"ៈ

ចក្ករតនស្ស ច និព្ពត្តកាលតោ បដ្ឋាយ អញ្ញំ ទេវដ្ឋានំ នាម ន ហោតិ, សព្ពេ គន្ធបុប្ផាទីហិ តស្សេវ បូជញ្ច អភិវាទនាទីនិ ច ករោន្តីតិ ចិត្តីកតដ្ឋេន រតនំ។ ចក្ករតនស្ស ច ឯត្តកំ នាម ធនំ អគ្ឃតីតិ អគ្ឃោ នត្ថិ, ឥតិ មហគ្ឃដ្ឋេនាបិ រតនំ។ ចក្ករតនញ្ច អញ្ញេហិ លោកេ វិជ្ជមានរតនេហិ អសទិសន្តិ អតុលដ្ឋេនាបិ រតនំ។ យស្មា ច បន យស្មិំ កប្បេ ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ, តស្មិំយេវ ចក្កវត្តិនោ ឧប្បជ្ជន្តិ, ពុទ្ធា ច កទាចិ ករហចិ ឧប្បជ្ជន្តិ, តស្មា ទុល្លភទស្សនដ្ឋេនាបិ រតនំ។ តទេតំ ជាតិរូបកុលិស្សរិយាទីហិ អនោមស្ស ឧឡារសត្តស្សេវ ឧប្បជ្ជតិ, ន អញ្ញស្សាតិ អនោមសត្តបរិភោគដ្ឋេនាបិ រតនំ។ យថា ច ចក្ករតនំ, ឯវំ សេសានិបីតិ។ ឥមេហិ សត្តហិ រតនេហិ បរិវារភាវេន ចេវ សព្ពភោគូបករណភាវេន ច សមន្នាគតោតិ សត្តរតនសមន្នាគតោ។

ឥទានិ តេសំ សរូបតោ ទស្សនត្ថំ តស្សិមានីតិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ ចក្ករតនន្តិអាទីសុ អយំ សង្ខេបវិនិច្ឆយោ – ទ្វិសហស្សទីបបរិវារានំ ចតុន្នំ មហាទីបានំ សិរិវិភវំ គហេត្វា ទាតុំ សមត្ថំ ចក្ករតនំ បាតុភវតិ។ តថា បុរេភត្តមេវ សាគរបរិយន្តំ បថវិំ អនុសំយាយនសមត្ថំ វេហាសង្គមំ ហត្ថិរតនំ, តាទិសមេវ អស្សរតនំ, ចតុរង្គសមន្នាគតេ អន្ធការេ យោជនប្បមាណំ អន្ធការំ វិធមិត្វា អាលោកទស្សនសមត្ថំ មណិរតនំ, ឆព្ពិធទោសវិវជ្ជិតំ មនាបចារិ ឥត្ថិរតនំ, យោជនប្បមាណេ អន្តោបថវិគតំ និធិំ ទស្សនសមត្ថំ គហបតិរតនំ, អគ្គមហេសិយា កុច្ឆិម្ហិ និព្ពត្តិត្វា សកលរជ្ជមនុសាសនសមត្ថំ ជេដ្ឋបុត្តសង្ខាតំ បរិណាយករតនំ បាតុភវតិ។

បរោសហស្សន្តិ អតិរេកសហស្សំ។ សូរាតិ អភីរុកា។ វីរង្គរូបាតិ វីរានំ អង្គំ វីរង្គំ, វីរិយស្សេតំ នាមំ, វីរង្គំ រូបមេតេសន្តិ វីរង្គរូបា, វីរិយជាតិកា វីរិយសភាវា វីរិយមយា អកិលាសុនោ អហេសុំ។ ទិវសម្បិ យុជ្ឈន្តា ន កិលមន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ សាគរបរិយន្តន្តិ ចក្កវាឡបព្ពតំ សីមំ កត្វា ឋិតសមុទ្ទបរិយន្តំ។ អទណ្ឌេនាតិ យេ កតាបរាធេ សត្តេ សតម្បិ សហស្សម្បិ គណ្ហន្តិ, តេ ធនទណ្ឌេន រជ្ជំ ការេន្តិ។ យេ ឆេជ្ជភេជ្ជំ អនុសាសន្តិ, តេ សត្ថទណ្ឌេន។ អយំ បន ទុវិធម្បិ ទណ្ឌំ បហាយ អទណ្ឌេន អជ្ឈាវសតិ។ អសត្ថេនាតិ យេ ឯកតោធារាទិនា សត្ថេន បរំ វិហេសន្តិ, តេ សត្ថេន រជ្ជំ ការេន្តិ នាម។ អយំ បន សត្ថេន ខុទ្ទមក្ខិកាយបិ បិវនមត្តំ លោហិតំ កស្សចិ អនុប្បាទេត្វា ធម្មេនេវ – "ឯហិ ខោ មហារាជា"តិ ឯវំ បដិរាជូហិ សម្បដិច្ឆិតាគមនោ វុត្តប្បការំ បថវិំ អភិវិជិនិត្វា អជ្ឈាវសតិ, អភិភវិត្វា សាមី ហុត្វា វសតីតិ អត្ថោ។

ឯវំ ឯកំ និប្ផត្តិំ កថេត្វា ទុតិយំ កថេតុំ សចេ ខោ បនាតិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ រាគទោសមោហមានទិដ្ឋិកិលេសតណ្ហាសង្ខាតំ ឆទនំ អាវរណំ វិវដំ វិវដ្ដិតំ វិវដកំ ឯតេនាតិ វិវដច្ឆទោ។ "វិវដ្ដច្ឆទោ"តិបិ បាឋោ, អយមេវ អត្ថោ។

៤៣. ឯវំ ទុតិយំ និប្ផត្តិំ កថេត្វា តាសំ និប្ផត្តីនំ លក្ខណានិ ទស្សេតុំ អយញ្ហិ ទេវ, កុមារោតិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ សុប្បតិដ្ឋិតបាទោតិ យថា អញ្ញេសំ ភូមិយំ បាទំ ឋបេន្តានំ អគ្គបាទតលំ វា បណ្ហិ វា បស្សំ វា បឋមំ ផុសតិ, វេមជ្ឈំ វា បន ឆិទ្ទំ ហោតិ, ឧក្ខិបន្តានំ អគ្គតលាទីសុ ឯកកោដ្ឋាសោវ បឋមំ ឧដ្ឋហតិ, ន ឯវមស្ស។ អស្ស បន សុវណ្ណបាទុកតលមិវ ឯកប្បហារេនេវ សកលំ បាទតលំ ភូមិំ ផុសតិ, ឯកប្បហារេនេវ ភូមិតោ ឧដ្ឋហតិ។ តស្មា អយំ សុប្បតិដ្ឋិតបាទោ។

ចក្កាតីតិ ខ្ទិន្ទ បរិតេលស្ស ឧក្ខេ ចក្កាតិ, តេនំ អទា ច តេយិ ច តាកិ ច បរិឡាល្លឃំ ចុត្តាច។ សត្តាការបរិប្បុទាតីតិ ព្ទយិតា បត អឃំ ចិតេសេសា តេចដីតទ្ធា, តេនំ កិទ ចក្កាតំ បរិតលស្ស យន្ត្រេតាកិ ជីស្សតិ, តាកិបរិច្ឆិន្នា ចដ្ឋេលោ ជីស្សតិ, តាកិយុលបរិក្ខេបបដ្ឋោ ជីស្សតិ, បតាឡព្ទលយុលំ ជីស្សតិ, អទា ជីស្សន្តិ, អទេទុ ចដ្ឋិលោ ជីស្សន្តិ, តេយិយលិកា ជីស្សន្តិ។ ព្ទគំ តាច បរិឡាល្លឃំ អាកាតេយច។ សព្ទហុលចាទេទា បត អតាកតោ, សោ ឲចំ ឌដ្ឋទ្ធា – សត្តិ, សិទិចឆ្នោ, តគ្គិ, សោចត្តិកោ, ចដំសកោ, ចន្ទយាតកំ, យឆ្នយុកឡអំ, កឌ្គបឹង, អក្កុសកោ, បរិសាគោ, តោទលំ, សេតឆ្នត្តំ, លក្កោ, តាលចដ្ឋំ, យោទហត្ថកោ, ចាឡអតឹឌតឹ, ក្ដហិត្យំ, យលិ, បទ្ធោ, ស្វយតគាយំ, តីលុប្បលំ, ទត្តុប្បលំ, សេតុប្បលំ, បក្មំ, បុណ្ឌរិកំ, បុណ្ណឃដោ, បុណ្ណបរិតិ, សមុទ្ទោ, ចក្កចាឡព្ទ, ហិយចា, សិទេតុ, ចត្តិយស្ទរិយា, តក្ខត្តាតិ, ចត្តាទេទា យហាឌីបិ, ទ្វិបរិត្តឌីបសហស្សាតិ, អត្តយសោ ចក្កចត្តិទទ្ធោ បរិសំ ក្ដបិគាឃ សទ្ធោ ចក្កលក្ខលោស្សច បរិចាទេទា។

អាឃតបលិ្យតិ ឌីឈបលិ្យបរិបុណ្ណបលិ្យតិ អទេត្ថា។ ឃឆា ហិ អទ្ទោនំ អក្កុបរិគោ ឌីឈោ ហោតិ, បលិ្យចត្តេក ឌឈ្លោ បតិដ្ឋាតិ, បលិ្យ តឆ្នត្តា ឌបិតា ចិឃ ហោតិ, ត ឲចំ យហាបុទិសស្ស។ យហាបុទិសស្ស បត ចត្តុស្ស កោដ្ឋាសស្ស ឧក្ខេ កោដ្ឋាសា អក្កុបរិគោ ហោតិ, តតិយេ កោដ្ឋាសេ ឌឈ្លោ បតិដ្ឋាតិ, ចត្តុកោដ្ឋាសេ អាទេក្កុត ចដេដ្ឋត្ថា ឌបិតា ចិឃ ទត្តកព្ទលកោណ្ឌកសជីសា បលិ្យហោតិ។

ឌីឈក្កុលីតិ ឃឆា អទ្ទោនំ កាចិ អក្កុលិយោ ឌីឈា ហោន្តិ, កាចិ ទស្សា, ត ឲចំ យហាបុទិសស្ស។ យហាបុទិសស្ស បត យក្កដស្សេច ឌីឈា ហត្ថបរិក្កុលិយោ ម្ទលេ ឆ្នុលិ, អគ្គបុទ្ធោត កត្តា អគ្គេ តត្ថកា, តិឃ្យាសតេលេត យឌ្ឌិត្ថា ចដ្ឋិតហទិតាលចដ្ឋិសជីសា ហោន្តិ។ តេត ចុត្តំ – "ឌីឈក្កុលី"តិ។

មុត្តុលុតហត្ថបរិគោតិ សប្បិមណ្ឌេ ឱ្យសាទេត្ថា ឌបិតំ សតចាទចិហតកប្បាសបដលំ ចិឃ មុត្ត។ ឃឆា ច ព្ទគាតិ ឌាតមត្តស្ស, ឲចំ ចុន្ទការលេបិ មុត្តុលុតាយេច កចិស្សន្តិ, មុត្តុលុតា ហត្ថបរិគា ឲតស្សាតិ មុត្តុលុតហត្ថបរិគោ។

ឌាលហត្ថបរិគោតិ ត ចទេមុត បដិពទ្ធអក្កុលត្តទោ។ ឲដិសោ ហិ ផណហត្ថកោ បុទិសទោសេត ក្ដបហតោ បព្ទជ្ជុំ ត បដិលភតិ។ យហាបុទិសស្ស បត ចតស្សោ ហត្ថក្កុលិយោ បញ្ចបិ បរិក្កុលិយោ ឲកប្បមាណា ហោន្តិ, តាសំ ឲកប្បមាណតាឃ យចលក្ខណំ អទ្ទោមញ្ញោ បដិចិជ្ឈិត្វា តិដ្ឋតិ។ អឆស្ស ហត្ថបរិគា កុសលេត ចឌ្ឌកិតា យោជិតឌាលចាតបិតសជីសា ហោន្តិ។ តេត ចុត្តំ – "ឌាលហត្ថបរិគោ"តិ។

ក្ដង្ខំ បតិដ្ឋិតកោប្បកត្តា ក្ដស្សដ្ឋា បរិគា អស្សាតិ ក្ដស្សដ្ឋបរិគោ។ អទ្ទោសញ្ញិបិដ្ឋិបរិគេ កោប្បកា ហោន្តិ, តេត តេសំ បរិគា អាលិពទ្ធា ចិឃ ពទ្ធា ហោន្តិ, ត ឃថាសុខំ បរិចដន្តិ, កច្ឆន្តានំ បរិតលានិបិ ត ជីស្សន្តិ។ យហាបុទិសស្ស បត អាទុហិត្វា ក្ដបទិ កោប្បកា បតិដ្ឋហន្តិ, តេតស្ស តាកិតោ បដ្ឋាយ ក្ដបរិមកាយោ តាចាឃ ឌបិតសុចណ្ណបដិមា ចិឃ តិច្ចលោ ហោតិ, អធោកាយោច ព្ទឡតិ, សុខេលត បរិគា បរិចដន្តិ, បុទតោបិ បច្ឆតោបិ ក្ដភយបស្សេសុបិ ឌត្វា បស្សន្តានំ បរិតលានិ បញ្ញាយន្តិ, ត ហត្ថិនំ ចិឃ បច្ឆតោយេច។

ឧលិង្ឃេត្វាតិ ឧលិយិការនិវង្ឃេត្វា មុស្សេហេត បរិបុណ្ណង្ឃេត្វា, ត ឧកទេតា ពន្ធបិណ្ឌិកមំទេសា , នយត្តទេតា នយនណ្ឌិទេតត មំទេនត បរិក្ខិត្តាហិ សុចិដ្ឋិតាហិ សាលិកក្ខយចកក្ខនិសាហិ ជង្ឃាហិ នយគ្នាកទេតាតិ អត្ថោ។

អទេភាភយទេត្តាតិ អភយទេត្តា, ឧទេតភស្ស អព្ភន្តរអចាយភការទេចា ជិបិទេតា។ អចទេសនជភា ហិ ព្យញ្ជា ចា ទេហាត្តិ ចាយភា ចា។ ព្យញ្ជាតំ ក្ខុបរិយការទេឃា អបរិបុណ្ណា ហោតិ, ចាយភាតំ ទេហដ្ឋិយការទេឃា។ ទេត អបរិបុណ្ណកាឃត្តា ត នទេក្កាត្តិ អទេភាភយត្តា ជណ្ហុកាតិ បរិយជ្ជិតុំ។ យហាបុរិទេនា បភ បរិបុរិណ្ណាកឃកាឃត្តា នទេក្កាតិ។

ទេកាទេនាហិតចត្តក្រុទេឃ្យាតិ ក្ខុនកចាទេហាជិតំ ចិឃ មុចណ្ហបត្ថុយកណ្ឌិកនិទេសហិ ទេកាទេសហិ ឆ្វហិតំ បជិន្នុត្តំ ចត្តក្រុឃំអស្សាតិ ទេកាទេនាហិតចត្តក្រុទេឃ្យា។ ចត្តក្រុឃត្តិ ចទេត្តត ក្រុហិតត្តំ អក្កជាតំ ទុក្ខតិ។

មុចណ្ហចណ្ហាតិ ជាតិហិក្ខុលទេកត មជ្ឈិត្វា ជិបិជាជាឃ ឈនិត្វា ទេកក្រុកបរិកមំ កត្វា ធបិតឈភមុចណ្ហរូបនិទេនាតិ អទេត្ថា។ ឧទេតភស្ស ឈភនិភិន្ទនហ្យុសិទេតំ ជទេស្សត្វា ឈចិចណ្ហជស្សភត្វំ កញ្ចុភនត្ថិកត្តទេចាតិ ទុត្តំ។ បុរិមស្ស ចា ទេចចចភទេមតំ។

ររជាជល្លត្តិ ររជា ចា យលំ ចា។ ត ក្ខុបលិឃ្យតីតិ ត លក្កតិ បក្ខុយបលិងទេតា ក្ខុភកតិក្ខុ ចិឃ ចិចដ្ឋតិ។ ហត្តិទេដាចភាជិតិ បភ ក្ខុត្យក្កហាលត្វាឃ ទេចច ជាឃកាតំ បុញ្ញាចលត្វាឃ ច ព្យុន្ធា កទេរាត្តិ, ចត្តនិទេសតាបិ ច កទេរាត្តិទេឃច។ ទេសភាឈតំ បចិនទេត្តត ហិ កិត្តុតា បំទេជ ទេដាចិត្វា បចិនិតត្តត្តិ ទុត្តទេមតំ។

ក្ខុឌ្ឍក្កទេលិទេមាតិ អាចដ្ឋបរិទេឃានាទេភ ក្ខុឌ្ឍក្កាតិ ហុត្វា មុលទេនាកំ ក្ខុទេល្លាកឃមាភាតិ ចិឃ ជិតាតិ ទេលិមាតិ អស្សាតិ ក្ខុឌ្ឍក្កទេលិទេមា។

ឲ្យាហុក្ខុកទេត្តាតិ ឲ្យាហុ ចិឃ ក្ខុក្ខុកទេត្តា, ក្ខុក្ខុទេមច ក្ខុក្កតជិឈនរិទេរា ភចិស្សតិ។ ទេឃក្ខុទេឃ្យុត ហិ នត្តា លទេន្ធ កជិឃំ ជាហ្យុត្វាតិ តិមុ ជាទេភមុ ភមត្តិ, ទេត កជិឃំ ភមត្តា បច្ឆទេតា ភមត្តិ, ព្ទុតទេរមុ ជ្ជិមុ ជាទេភមុ បុរទេតា។ ជិឈនរិទេរា បភ ឧទេក បស្សចណ្ហា ទេហាត្តិ, ឧទេក មុតំ ក្ខុត្តទេមត្វា ភគ្គត្តាតិ កាលឃត្តា ចិឃ ចទេត្តិ, ឧទេក អប្បមំទេសលិហិតា ម្ហុលនិទេរា ទេហាត្តិ, ឧទេក បុរទេតា បញ្ញាទេរា ទេហាត្តិ, បទេចឈយាភា កច្ឆត្តិ។ អឃំ បភ ក្ខុក្ខុទេមច ក្ខុក្កត្តា ជិឈប្បយាទេណា ទេចចភកទេទ ក្ខុស្សិតមុចណ្ហទេតាទេកំ ចិឃ ភចិស្សតីតិ ជិទេបត្តិ។ ឃចា ទេចតំ, ឧចំ ឃំ ឃំ ជាតយត្តស្ស នដ្ឋទេនា អបរិបុណ្ណំ យហាបុរិនលក្ខណំ ទេហាតិ, តំ តំ អាឃតិំ តចាកាចិតំ នន្ធាឃ ទុត្តត្តិ ទេចជិតត្តា។

នត្តស្សទេជាតិ ទេន្ត ហត្តបិដ្ឋិទេឃា ទេន្ត បាទេបិដ្ឋិទេឃា ទេន្ត អំនក្ខុជាតិ លទេន្ធាតិ ព្ទុទេយមុ នត្តមុ ជាទេភមុ បរិបុណ្ណោ មំមុស្សទេជា អស្សាតិ នត្តស្សទេជា។ អទេត្តានំ បភ ហត្តបាទេបិដ្ឋាជិមុ និទេរាជាលំ បញ្ញាឃតិ, អំនក្ខុជក្កទេត្តមុ អដ្ឋិទេកាជិទេឃា។ ទេត យត្ថស្សា ទេបតា ចិឃ ឈាឃត្តិ, ត តចា យហាបុរិទេនា, យហាបុរិទេនា បភ នត្តមុ ជាទេភមុ បរិបុណ្ណមំមុស្សជត្តា តិក្ខុឡហនិទេរាជាទេលហិ ហត្តបិដ្ឋាជិហិ ចដ្ឋត្វា ម្ហុដ្ឋបិតមុចណ្ហាឡព្ទុក្ខុនិទេនត លទេន្ធត និលិន្ទុបកំ ចិឃ ឈាឃតិ, ចិត្តកម្មរូបកំ ចិឃ ច ឈាឃតិ។

ສີຫສ຺ສ ປຸພ຺ພທ຺ຘໍ ວິຍ ກາໂຍ ອສ຺ສາຕິ ສີຫປຸພ຺ພທ຺ຘກາໂຍ. ສີຫສ຺ສ ຫິ ປຸຣຕ຺ຖິມກາໂຍວ ປຣິປຸຓ຺ໂຓ ໂຫຕິ, ປຈ຺ຉິມກາໂຍ ອປຣິປຸຓ຺ໂຓ. ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ປນ ສີຫສ຺ສ ປຸພ຺ພທ຺ຘກາໂຍ ວິຍ ສພ຺ໂພ ກາໂຍ ປຣິປຸຓ຺ໂຓ. ໂສປິ ສີຫສ຺ເສວ ຕຕ຺ຖ ຕຕ຺ຖ ວິນຕຸນ຺ນຕາທິວເສນ ທຸສ຺ສຓ຺ຐິຕວິສຓ຺ຐິໂຕ ນ ໂຫຕິ, ທີຄຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນ ປນ ທີໂຄ, ຣສ຺ສກິສຖູລອນຸວຏ຺ຏິຕຍຸຕ຺ຕຏ຺ຐາເນສຸ ຕຖາວິໂຘວ ໂຫຕິ. ວຸຕ຺ຕຍ຺ເຫຕໍ ພຄວຕາ –

“ມນາປິເຍວ ໂຂ, ພິກ຺ຂເວ, ກມ຺ມວິປາເກ ປຈ຺ຈຸປຏ຺ຐິເຕ ເຍຫິ ອງ຺ເຄຫິ ທີເຄຫິ ໂສພຕິ, ຕານິ ອງ຺ຄານິ ທີຄານິ ສຓ຺ຐຫນ຺ຕິ. ເຍຫິ ອງ຺ເຄຫິ ຣສ຺ເສຫິ ໂສພຕິ, ຕານິ ອງ຺ຄານິ ຣສ຺ສານິ ສຓ຺ຐຫນ຺ຕິ. ເຍຫິ ອງ຺ເຄຫິ ຖູເລຫິ ໂສພຕິ, ຕານິ ອງ຺ຄານິ ຖູລານິ ສຓ຺ຐຫນ຺ຕິ. ເຍຫິ ອງ຺ເຄຫິ ກິເສຫິ ໂສພຕິ, ຕານິ ອງ຺ຄານິ ກິສານິ ສຓ຺ຐຫນ຺ຕິ. ເຍຫິ ອງ຺ເຄຫິ ປຸຖຸເລຫິ ໂສພຕິ, ຕານິ ອງ຺ຄານິ ປຸຖຸລານິ ສຓ຺ຐຫນ຺ຕິ. ເຍຫິ ອງ຺ເຄຫິ ວເຏ຺ຏຫິ ໂສພຕິ, ຕານິ ອງ຺ຄານິ ວຏ຺ຏານິ ສຓ຺ຐຫນ຺ຕີ”ຕິ.

ອິຕິ ນານາຈິຕ຺ເຕນ ປຸຍ຺ຍຈິຕ຺ເຕນ ຈິຕ຺ຕິໂຕ ທສຫິ ປາຣມີຫິ ສຊ຺ຊິໂຕ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ອຕ຺ຕພາໂວ, ໂລເກ ສພ຺ພສິປ຺ປິໂນ ວາ ສພ຺ພິທ຺ຘິມນ຺ໂຕ ວາ ປຕິຣູປກມ຺ປິ ກາຕຸໍ ນ ສກ຺ໂກນ຺ຕິ.

ຈິຕນ຺ຕຣໍໂສຕິ ອນ຺ຕຣໍສໍ ວຸຈ຺ຈຕິ ທ຺ວິນ຺ນໍ ໂກຏ຺ຏານໍ ອນ຺ຕຣໍ, ຕໍ ຈິຕໍ ປຣິປຸຓ຺ຓໍ ອນ຺ຕຣໍສໍ ອສ຺ສາຕິ ຈິຕນ຺ຕຣໍໂສ. ອຍ຺ເຍສຍ຺ຫິ ຕໍ ຏານໍ ນິນ຺ນໍ ໂຫຕິ, ທ຺ເວ ປິຏ຺ຐິໂກຏ຺ຏາ ປາຏິເຍກ຺ກາ ປຍ຺ຍາຍນ຺ຕິ. ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ປນ ກຏິໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ມໍສປຏລໍ ຍາວ ຂນ຺ຘາ ອຸຄ຺ຄມ຺ມ ສມຸສ຺ສິຕສຸວຓ຺ຓຜລກໍ ວິຍ ປິຏ຺ຐິໍ ຉາເທ຺ວາ ປຕິຏ຺ຐິຕໍ.

ນິໂຄ຺ໂຣທປຣິມຓ຺ຑໂລຕິ ນິໂຄ຺ໂຣໂທ ວິຍ ປຣິມຓ຺ຑໂລ. ຍຖາ ປຓ຺ຓາສຫຕ຺ຖາຍ ວາ ສຕຫຕ຺ຖາຍ ວາ ສມກ຺ຂນ຺ໂຘ ນິໂຄ຺ໂຣໂທ ທີຄໂຕປິ ວິຕ຺ຖາຣໂຕປິ ເອກປ຺ປມາໂຓວ ໂຫຕິ, ເອວໍ ກາເຍນປິ ພ຺ຍາເມນປິ ເອກປ຺ປມາໂຓ ໂຫຕິ. ຍຖາ ອຍ຺ເຍສໍ ກາໂຍ ທີໂຄ ວາ ໂຫຕິ ພ຺ຍາໂມ ວາ, ນ ເອວໍ ວິສມປ຺ປມາໂຓຕິ ອຕ຺ໂຖ. ເຕເນວ ຍາວຕກ຺ວສ຺ສ ກາໂຍຕິອາທິ ວຸຕ຺ຕໍ. ຕຕ຺ຖ ຍາວຕໂກ ອສ຺ສາຕິ ຍາວຕກ຺ວສ຺ສ.

ສມວຏ຺ຏກ຺ຂນ຺ໂຘຕິ ສມວຏ຺ຏິຕກ຺ຂນ຺ໂຘ. ຍຖາ ເອເກ ໂກຍ຺ຈາ ວິຍ ຈ ພກາ ວິຍ ຈ ວຣາຫາ ວິຍ ຈ ທີຄຄລາ ວງ຺ກຄລາ ປຸຖຸລຄລາ ຈ ໂຫນ຺ຕິ, ກຖນກາເລ ສິຣາຊາລໍ ປຍ຺ຍາຍຕິ, ມນ຺ໂທ ສໂຣ ນິກ຺ຂມຕິ, ນ ເອວໍ ມຫາປຸຣິສສ຺ສ. ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ປນ ສຸວຏ຺ຏິຕສຸວຓ຺ຓາລິງ຺ຄສທິໂສ ຂນ຺ໂຘ ໂຫຕິ, ກຖນກາເລ ສິຣາຊາລໍ ນ ປຍ຺ຍາຍຕິ, ເມຄສ຺ສ ວິຍ ຄຊ຺ຊິໂຕ ສໂຣ ມຫາ ໂຫຕິ.

ຣສຄ຺ຄສຄ຺ຄີຕິ ເອຕ຺ຖ ຣສໍ ຄສນ຺ຕີຕິ ຣສຄ຺ຄສາ. ຣສຫຣນີນເມຕໍ ອທິວຈນໍ, ຕາ ອຄ຺ຄາ ອສ຺ສາຕິ ຣສຄ຺ຄສຄ຺ຄີ. ມຫາປຸຣິສສ຺ສ ກິຣ ສຕ຺ຕຣສຫຣນີສຫສ຺ສານິ ອຸທ຺ຘຄ຺ຄານິ ຫຸຕ຺ວາ ຄີວາຍເມວ ປຏິມຸກ຺ການິ. ຕິລຜລມຕ຺ໂຕປິ ອາຫາໂຣ ຊິວ຺ຫຄ຺ເຄ ຐປິໂຕ ສພ຺ພກາຍໍ ອນຸຜຣຕິ.

តេនេវ មហាបធានំ បទហន្តស្ស ឯកតណ្ឌុលាទីហិបិ កឡាយយូសបសតមត្តេនាបិ កាយស្ស យាបនំ អហោសិ។ អញ្ញេសំ បន តថា អភាវា ន សកលំ កាយំ ឱជា ផរតិ។ តេន តេ ពហ្វាពាធា ហោន្តិ។

សីហស្សេវ ហនុ អស្សាតិ សីហហនុ។ តត្ថ សីហស្ស ហេដ្ឋិមហនុមេវ បរិបុណ្ណំ ហោតិ, ន ឧបរិមំ។ មហាបុរិសស្ស បន សីហស្ស ហេដ្ឋិមំ វិយ ទ្វេបិ បរិបុណ្ណានិ ទ្វាទសិយា បក្ខស្ស ចន្ទសទិសានិ ហោន្តិ។ អថ នេមិត្តកា ហនុកបរិយន្តំ ឱលោកេត្វាវ ឥមេសុ ហនុកេសុ ហេដ្ឋិមេ វីសតិ ឧបរិមេ វីសតីតិ ចត្តាលីសទន្តា សមា អវិវរា បតិដ្ឋហិស្សន្តីតិ សល្លក្ខេត្វា អយម្បិ ព្យាករេវ, ក្យាទោ ចត្តាលីសទន្តោ ហោតីតិអាទីយាហំសុ។ តត្រាយមត្ថោ, អញ្ញេសញ្ហិ បរិបុណ្ណទន្តានម្បិ ទ្វត្តិំស ទន្តា ហោន្តិ។ ឥមស្ស បន ចត្តាលីសំ ភវិស្សន្តិ។ អញ្ញេសញ្ច កេចិ ទន្តា ឧច្ចា, កេចិ នីចាតិ វិសមា ហោន្តិ, ឥមស្ស បន អយបដ្ដេន ឆិន្នសង្ខបដលំ វិយ សមា ភវិស្សន្តិ។ អញ្ញេសំ កុម្ភីលានំ វិយ ទន្តា វិវរា ហោន្តិ, មច្ឆមំសំ ខាទន្តានំ ទន្តន្តរំ បូរេតិ។ ឥមស្ស បន កនកលតាយ សមុស្សាបិតវជិរបន្តិ វិយ អវិវរា តុលិកាយ ទស្សិតបរិច្ឆេទា វិយ ទន្តា ភវិស្សន្តិ។ អញ្ញេសញ្ច បូតិទន្តា ឧដ្ឋហន្តិ។ តេន កាចិ ទាឋា កាឡាបិ វិវណ្ណាបិ ហោន្តិ។ អយំ បន សុសុក្កទាឋោ ឱសធិតារកម្បិ អតិក្កម្ម វិរោចមានាយ បភាយ សមន្នាគតទាឋោ ភវិស្សតិ។

បហូតជិវ្ហោតិ បុថុលជិវ្ហោ។ អញ្ញេសំ ជិវ្ហា ថូលាបិ ហោន្តិ កិសាបិ រស្សាបិ ថទ្ធាបិ វិសមាបិ, មហាបុរិសស្ស បន ជិវ្ហា មុទុ ទីឃា បុថុលា វណ្ណសម្បន្នា ហោតិ។ សោ ហិ តំ លក្ខណំ បរិយេសិតុំ អាគតានំ កង្ខាវិនោទនត្ថំ មុទុកត្តា តំ ជិវ្ហំ កថិនសូចិំ វិយ វដ្ដេត្វា ឧភោ នាសិកសោតានិ បរាមសតិ, ទីឃត្តា ឧភោ កណ្ណសោតានិ បរាមសតិ , បុថុលត្តា កេសន្តបរិយោសានំ កេវលម្បិ នលាដំ បដិច្ឆាទេតិ។ ឯវមស្ស មុទុទីឃបុថុលភាវំ បកាសេន្តោ តេសំ កង្ខំ វិនោទេតិ។ ឯវំ តិលក្ខណសម្បន្នំ ជិវ្ហំ សន្ធាយ “បហូតជិវ្ហោ”តិ វុត្តំ។

ព្រហ្មស្សរោតិ អញ្ញេ ឆិន្នស្សរាបិ ភិន្នស្សរាបិ កាកស្សរាបិ ហោន្តិ, អយំ បន មហាព្រហ្មុនោ សរសទិសេន សរេន សមន្នាគតោ ភវិស្សតិ, មហាព្រហ្មុនោ ហិ បិត្តសេម្ហេហិ អបលិពុទ្ធត្តា សរោ វិសទោ ហោតិ។ មហាបុរិសេនាបិ កតកម្មំ តស្ស វត្ថុំ សោធេតិ។ វត្ថុនោ សុទ្ធត្តា នាភិតោ បដ្ឋាយ សមុដ្ឋហន្តោ សរោ វិសុទ្ធោ អដ្ឋង្គសមន្នាគតោវ សមុដ្ឋាតិ។ ករវីកោ វិយ ភណតីតិ ករវីកភាណី, មត្តករវីករុតមញ្ជុឃោសោតិ អត្ថោ។

អភិនីលនេត្តោតិ ន សកលនីលនេត្តោ, នីលយុត្តដ្ឋានេ បនស្ស ឧមាបុប្ផសទិសេន អតិវិសុទ្ធេន នីលវណ្ណេន សមន្នាគតានិ នេត្តានិ ហោន្តិ, បីតយុត្តដ្ឋានេ កណិការបុប្ផសទិសេន បីតវណ្ណេន, លោហិតយុត្តដ្ឋានេ ពន្ធុជីវកបុប្ផសទិសេន លោហិតវណ្ណេន, សេតយុត្តដ្ឋានេ ឱសធិតារកសទិសេន សេតវណ្ណេន, កាឡកយុត្តដ្ឋានេ អទ្ទារិដ្ឋកសទិសេន កាឡកវណ្ណេន សមន្នាគតានិ។ សុវណ្ណវិមានេ ឧគ្ឃាដិតមណិសីហបញ្ជរសទិសានិ ខាយន្តិ។

គោបខុមោតិ ឯត្ថ បខុមន្តិ សកលចក្ខុភណ្ឌំ អធិប្បេតំ, តំ កាឡកវច្ឆកស្ស ពហលធាតុកំ ហោតិ, រត្តវច្ឆកស្ស វិប្បសន្នំ, តំមុហុត្តជាតរត្តវច្ឆកសទិសចក្ខុភណ្ឌោតិ អត្ថោ។ អញ្ញេសញ្ហិ ចក្ខុភណ្ឌា អបរិបុណ្ណា ហោន្តិ, ហត្ថិមូសិកាទីនំ អក្ខិសទិសេហិ

วินิกฺขนฺเตหิปิ คมฺภีเรหิปิ อกฺขีหิ สมนฺนาคตา โหนฺติ ฯ มหาปุริสสฺส ปน โธวิตฺวา มชฺชิตฺวา ฐปิตมณิคุฬิกา วิย มุทุสินิทฺธนีลสุขุมปขุมาจิตานิ อกฺขีนิ ฯ

อุณฺณาติ อุณฺณโลมํ ฯ ภมุกนฺตเรติ ทฺวินฺนํ ภมุกานํ เวมชฺเฌ นาสิกมตฺถเกเยว ชาตา, อุคฺคนฺตฺวา ปน นลาฏมชฺเฌ ชาตา ฯ โอทาตาติ ปริสุทฺธา, โอสธิตารกสมานวณฺณา ฯ มุทูติ สปฺปิมณฺเฑ โอสาเรตฺวา ฐปิตสตวารวิหตกปฺปาสปฏลสทิสา ฯ ตูลสนฺนิภาติ สิมฺพลิตูลลตาตูลสมานา, อยมสฺสา โอทาตตาย อุปมา ฯ สา ปเนสา โกฏิยํ คเหตฺวา อากฑฺฒิยมานา อุปฑฺฒพาหุปฺปมาณา โหติ, วิสฺสฏฺฐา ทกฺขิณาวตฺตวเสน อาวตฺติตฺวา อุทฺธคฺคา หุตฺวา สนฺติฏฺฐติ ฯ สุวณฺณผลกมชฺเฌ ฐปิตรชตปุพฺพุฬกํ วิย, สุวณฺณฆฏโต นิกฺขมมานา ขีรธารา วิย, อรุณปฺปภารญฺชิเต คคนตเล โอสธิตารกา วิย จ อติมโนหราย สิริยา วิโรจติ ฯ

อุณฺหีสสีโสติ อิทํ ปริปุณฺณนลาฏตญฺจ ปริปุณฺณสีสตญฺจาติ เทฺว อตฺถวเส ปฏิจฺจ วุตฺตํ ฯ มหาปุริสสฺส หิ ทกฺขิณกณฺณจูฬิกโต ปฏฺฐาย มํสปฏลํ อุฏฺฐหิตฺวา สกลนลาฏํ ฉาทยมานํ ปูรยมานํ คนฺตฺวา วามกณฺณจูฬิกาย ปติฏฺฐิตํ, ตํ รญฺโญ พทฺธอุณฺหีสปฏฺโฏ วิย วิโรจติ ฯ มหาปุริสสฺส กิร อิมํ ลกฺขณํ ทิสฺวา ราชูนํ อุณฺหีสปฏฺฏํ อกํสุ ฯ อยํ ตาว เอโก อตฺโถ ฯ อญฺเญ ปน ชนา อปริปุณฺณสีสา โหนฺติ, เกจิ กปิสีสา, เกจิ ผลสีสา, เกจิ อฏฺฐิสีสา, เกจิ ตุมฺพสีสา, เกจิ ปพฺภารสีสา ฯ มหาปุริสสฺส ปน อารคฺเคน วฏฺเฏตฺวา ฐปิตํ วิย สุปริปุณฺณํ อุทกปุพฺพุฬสทิสํ สีสํ โหติ ฯ ตตฺถ ปุริมนเย อุณฺหีสเวฐิตสีโส วิยาติ อุณฺหีสสีโส ฯ ทุติยนเย อุณฺหีสํ วิย สพฺพตฺถ ปริมณฺฑลสีโสติ อุณฺหีสสีโส ฯ

วิปสฺสีสมญฺญาวณฺณนา

๓๙ฯ สพฺพกาเมหีติ อิทํ ลกฺขณานิ ปริคฺคณฺหาเปตฺวา ปจฺฉา กตํ วิย วุตฺตํ, น ปเนตํ เอวํ ทฏฺฐพฺพํ ฯ ปฐมเมว หิ เนมิตฺตเก สนฺตปฺเปตฺวา ปจฺฉา ลกฺขณปริคฺคณฺหนํ กตนฺติ เวทิตพฺพํ ฯ ตสฺส วิตฺถาโร คพฺภาวกฺกนฺติยํ วุตฺโตเยว ฯ ปาเยนฺตีติ ถญฺญํ ปาเยนฺติ ฯ ตสฺส กิร นิทฺโทเสน มธุเรน ขีเรน สมนฺนาคตา สฏฺฐิ ธาติโย อุปฏฺฐาเปสิ, ตถา เสสาปิ เตสุ เตสุ กมฺเมสุ กุสลา สฏฺฐิ สฏฺฐีเยว ฯ ตาสํ เปสนการเก สฏฺฐิ ปุริเส, ตสฺส ตสฺส กตากตภาวํ สลฺลกฺเขเน สฏฺฐิ อมจฺเจ อุปฏฺฐาเปสิ ฯ เอวํ จตฺตาริ สฏฺฐิโย อิตฺถีนํ, เทฺว สฏฺฐิโย ปุริสานนฺติ ฉ สฏฺฐิโย อุปฏฺฐากานํเยว อเหสุํ ฯ เสตจฺฉตฺตนฺติ ทิพฺพเสตจฺฉตฺตํ ฯ กุลทตฺติยํ ปน สิริคพฺเภเยว ติฏฺฐติ ฯ มา นํ สีตํ วาติอาทีสุ มา อภิภวีติ อตฺโถ ฯ เวทิตพฺโพ ฯ สฺวาสฺสุทนฺติ โส อสฺสุทํ ฯ อเงฺกน จ องฺกนฺติ อญฺญสฺส พาหุโต จ อญฺญสฺส พาหุํ ฯ อญฺญสฺส จ อํสกูเฏน จ อญฺญสฺส อํสกูฏํ ฯ ปริหรียตีติ นียติ, สมฺปาปียตีติ อตฺโถ ฯ

๔๐ฯ มญฺชุสฺสโรติ อขรสฺสโร ฯ วคฺคุสฺสโรติ เฉกนิปุณสฺสโร ฯ มธุรสฺสโรติ สาตสฺสโร ฯ เปมนียสฺสโรติ เปมชนกสฺสโร ฯ ตตฺริทํ กรวีกานํ มธุรสฺสตาย – กรวีกสกุเณ กิร มธุรรสํ อมฺพปกฺกํ มุขตุณฺฑเกน ปหริตฺวา ปคฺฆริตรสํ ปิวิตฺวา ปกฺเขน ตาลํ ทตฺวา วิกูชมาเน จตุปฺปทา มตฺตา วิย ลฬิตุํ อารภนฺติ ฯ โคจรปสุตาปิ จตุปฺปทา มุขคตานิ ติณานิ ฉฑฺเฑตฺวา ตํ สทฺทํ สุณนฺติ ฯ

ចាឲ្យអយិកា ឲុដ្ឋកយិកេ អត្ថពាត្ថយាតា ភ្លក្ខិតុំ បរិឌំ អតិក្កិបិច្ចាច ចិដ្ឋន្តិ៍ អត្ថពាដ្ឋយិកា ច យទលាកឃំ ឌហិត្វា ចិដ្ឋន្តិ៍ អាកាសេ បក្ខន្ទា បក្ខិទេតាបិ បតេក្ខ បសាទេត្វា ចំ សង្ឃំ ស្តុលយាតាច ចិដ្ឋន្តិ៍ ភ្នំទេក យច្ឆាបិ កណ្ណបដល់ បទេច្បុរាទេដត្វា ចំ សង្ឃំ ស្តុលយាតាច ចិដ្ឋន្តិ៍ ឲុចំ យស្មុទស្សុទា កាទចឹកា៍

អសន្តិយិត្វាបិ ឥយ្ហាទេសាកស្ស ទេឌិ – “អត្ថិ ត្ញ ទេលា, ភន្តេ, ចុដ្ឋស្សុទេត សដិទេសា កាស្សចិ សទេទា”តិ សដ្ឋំ បុច្ឆិ៍ អត្ថិ កាទចឹកសក្ខុលាស្សាតិ៍ កុហិំ, ភន្តេ, ទេច សក្ខុលាតិ? ហិយចន្តេត្តិ៍ សា ទាឌាតំ អាហ – “ទេចច, អហំ កាទចឹកសក្ខុលំ បស្សិតុកាយាមិ”តិ៍ ទាឌា – “ខ្ចុយស៊ុំ បជ្ជាទេទ គិឃីដឹត្វា កាទចឹទេកា អាកច្ឆុតុ”តិ ស្តុចណ្ណបជ្ជាទំ ចិស្សជ្ជេសិ៍ បជ្ជាទេទា កន្ត្វា ឲុកស្ស កាទចឹកស្ស បុទេតោ អដ្ឋាសិ៍ ទេសា – “ទាឌាលាឃ អាកទេតា បជ្ជាទេទា, ត សក្កា ត កន្តុ”ន្តិ ចត្ថ គិឃីដឹ៍ បជ្ជាទេទា អាកន្ត្វា ទេជ្ជោ បុទេតោ អដ្ឋាសិ៍ ត កាទចឹកសង្ឃំ កាទាទេបតុំ សក្កោន្តិ៍ អច ទាឌា – “កចំ, ភទេល, ខ្ចុយ សង្ឃំ ត កទេទាន្តិ”តិ អាហ៍ ចាតាចទេក អជ៌ូត្វា ទេចចាតិ៍ អច តំ ទាឌា អាឌាទេសហិ បរិក្ខិបិទេបសិ៍ ទេសា អត្តទេតា លាយំ ជ៌ូត្វា – “ចាតាចកា ទេយ អាកចាតា”តិ យជ្ជាយាទេតា បទេក្ខត ចាលំ ឥត្វា យស្មុទស្សុទេត យលិចំសំ ឥយយាទេតា ចិឃ ចិទចិ៍ សកលតកទេទ យត្ថុស្សា យត្តា ចិឃ លឲ្យគ្គំស្តុ៍ អសន្តិយិត្វា ចិន្តេសិ – “ខ្ចុយស្ស ចាច ចិទន្នាតកចស្ស ឲុចំ យស្មុទេទា សន្ធោ, កឹដីទេសា ត្ញ ទេលា សត្ថុត្តាចត្តាលាសិទិបត្តស្ស ភកចទេតា សន្ធោ អទេហាសីតិ ឃឹចំ ភ្លយ្យាទេតត្វា ចំ ឃឹចំ អចិឌហិត្វា សត្តហិ ឌង្ឃទេចហិ សង្ឃំ ទេសាចាបត្តិចលេ បតិដ្ឋាសិ៍ ឲុចំ យស្មុទេទា កិទ កាទចឹកសន្ធោតិ៍ ចទេតា បត សចកាទេកត សហស្សកាទេកត ច យស្មុចទេទា ចិបស្សិស្ស កុយាទស្ស សន្ធោ អទេហាសីតិ ទេចជិចទេព្ពា៍

៦៩៍ កយុចិបិកេដត្តិ ត ភាចតាយឃំ, កយុចិបិកចទេសេត បត ទេចចាតំ ចក្ខុសដិសទេយច យំសចក្ខុ អទេហាសិ , ទេឃត គិយិត្តំ កត្វា ចិលចាទេហ បក្ខិត្តំ ឲុកចិលយ្យិ អឃំ ទេសាតិ ភ្នំដ្ឋទិត្វា ឌាតុំ សក្កោតិ៍

១០៍ ចិបស្សីតិ ឲុត្ថ អឃំ ចចតទេត្តា, អត្ថទត្ថុទា គិយឹលឌតិចត្ថកាទចិទទេហត ចិស្តុឌ្ឍិ បស្សុតិ, ចិចទេដហិ ច អត្ថិហិ បស្សុតីតិ ចិបស្សី; ឥតិឃចាទេទ ចិទេចយ្យ ចិទេចយ្យ បស្សុតីតិ ចិបស្សី; ចិចិគិត្វា ចិចិគិត្វា បស្សុតីតិ អទេត្ថា៍

អទេត្ថ បតាឃតីតិ អទេត្ថ ឌាតាតិ បស្សុតិ, ភឃតិ ចា បចទេត្តតីតិ អទេត្ថា៍ ឲុកជិចសំ កិទ ចិគិច្ឆឃដ្ឋាទេត គិឃីដឹត្វា អទេត្ថ អត្ថុសាសត្តុស្ស ទេជ្ជោ អលង្កតបដិឃត្តំ យហាបុទិសំ អាទេតត្វា ហទេត្ថ ឥបឃិស្តុ៍ ចស្ស ចំ អទេក្កកត្វា ភ្នបលិឲ្យអឃយាតទេស្សច អយច្ឆា សាយិកំ អស្សាយិកំ អកំស្តុ៍ ទេចាឥឹសទេត្វា អតត្តយតសង្ឃំ គិច្ឆាទេសិ៍ ទាឌា – “កិទេយចំ, ភ្នបឥាទេទចា”តិ អាហ៍ ភ្នបឥាទិឃយាតា អជ្ជា អជ៌ូត្វា – “អដ្ឋស្ស ឥុត្ថិគិដ្ឋិចត្តា ឲុចំ កចំ កចិស្សុតី”តិ បុត សាយិកំទេឃច សាយិកំ កត្វា “ចាត្វា ត្ញ ទេលា កុយាទេទា ឲុចំ កទេទាតី”តិ ចឹមំសន្តា បុត សាយិកំ អស្សាយិកំ អកំស្តុ៍ បុតបិ ទេចាឥឹសទេត្វា ចទេចច សង្ឃំ គិច្ឆាទេសិ៍ អច ទាឌា – “ឌាតាតិ យហាបុទិទេសា”តិ ចទេតា បដ្ឋាយ អប្បុយទេត្វា អទេហាសិ៍ ខ្ចុងំ សន្ធាឃ ឥុត្តំ – “ចិទេចយ្យ ចិទេចយ្យ កុយាទេទា អទេត្ថ បតាឃតី”តិ៍

១១៍ចស្សិកត្តិអាឌីស្តុ ឃត្ថ ស្តុចំ ទេហាតិ ចស្សាកាទេល ចសិតុំ, អឃំ ចស្សិទេកា៍ ខ្ចុចទេទស្តុបិ ឲុទេសច តទេយា៍ អឃំ បទេតត្ថ ចចតទេត្តា

ចយ្យាចារេនា ចយ្យំ, ចយ្យំ អរហតីតិ ចយ្យិកោ។ ខ្ពតនេរុបិ ឲេនេច តនេយា។

តត្ថ ចយ្យិកោ បិនារេងា តាតិវ្ភេច្ចា ហោតិ, តាតិតិរេធា, ក្ខារចាតាបិតាតិបិយ្យ តាតិខាហ្វតិ តាតិតត្វតិ,

ក្វុយត្វុរលាបច្ចុត្វុរលាលខ្ជេកោខ្ជាតិនេបត្វ យិយ្យកាគេច ចេក្ខ្តិ។ ហេយត្តិកោ ធយ្ករបិ កិត្តិយោបិ តិធា ហោត្តិ, ក្ខារចាតាបិតាតិ តត្យកាតិ ឃុល្វយច្ឆិន្តាតិ, ក្លាយ្យេចេនតត្វាយ កិត្តិតិឃ្វហាតិ តិហរិយត្តិ។ ក្វុយត្វុរលាបច្ចុត្វុរលាតិចារនតបិរ្យបតាតិ បនេតត្វ ក្លាយ្យរិយាតិ កាយ្ពលិងីតិ ចេក្ខ្តិ។ លខ្ជេកោខ្ជំ បិតិឆ្កំ កាក្យកាវត្តិយ្យិតំ តិរ្យកាវត្តិយ្យិតច្ឆា។ កិយិទ្ឋា ធយ្ករបិ កិត្តិយោបិ ក្ឆា ហោត្តិ, ក្ខារចាតាបិតាតិ បនេតត្វ ខាហ្វតិ ចិបុលខាតាតិ ហោត្តិ, ក្វុយត្វុរលាងីតិ ក្យក្វុលយយាតិ ចេក្ខ្តិ។ លខ្ជេកោខ្ជាតិ យឆុរនវត្តិយ្យិតករិតាតិ។ ចាតាបិតនយីនេបរ្យ ចេត្វ តច ចាងីយោ ផនេបត្វា ក្ខកាយ្យ ប្វរេត្វា តិលុប្យលិងីហិ នឆ្លារេតត្តិ។ ពោរ្យ ពោរ្យ បេខេនេរ្យ ក្ខកាយត្តាតិ កនេរាត្តិ, យោហិ ខេនេច ចយ្យត្តេ ចិយ ក្ខកងារា តិក្លួយត្តិ។

តិប្យុរិនេហីតិ បុរិនចិរហិតេហិ។ ត កោចលេឡាត្វ ត្វុរិយាគេច តិប្យុរិនាតិ, នឡ្គាតាតិបិ តិប្យុរិនាគេច, ចោចារិកាបិ ខ្ពត្តិយោច, តហាបតាងីបរិកយូករាបិ ខ្ពត្តិយោច។ រាខា កិរ – “តឆារ្វបំ ខ្ពយ្យរិយរុលនយ្យត្តិ អត្យកចយាតយ្យ បុរិនំ ងិច្ចា បុរិនាន្កា ក្យូជ្ជតិ, នា យេ បុត្តយ្យ យា អហោរាសី”តិ នឡ្ពកិរេច្ឆរ្យ ខ្ពត្តិយោច ផនេបសីតិ។

បងយកាលចារចណ្ហតា តិដ្ឋិតា។

ឌិណ្ហបុរិនចណ្ហតា

៣៧។ ត្យតិយកាលចារេរ កោបិតនិចក្កត្តិ កោបិតសី ចិយ ចក្កិ។ កោក្កត្តិ លេត្ត, កងំយំ, ខាល្វរ្យតិ តឹរ្យ ឍាគេរ្យ កោក្កចក្កិ។ ងល្ឆបរាយតត្តិ ងល្ឆកតិកំ ងល្ឆបងីនរលំ។ អាត្យរត្តិ ខរាត្យរំ។ កតយោខ្ពតត្តិ អតិក្កត្តយោខ្ពតំ បឆ្ចិយចយេ ងិតំ។ ងិច្ចាតិ អឌ្ឆយោខតប្យយារលាត ខាលកាយេត បរិចុរតា រុបំចិហិតារេក្លួបិ កឆ្ឆត្តា យងា រេឆា បុររេតា ហោតិ, បឆ្ចា ខាលកាយោ, តាងីនេ ឱ្យកាន្ត រុខ្ឆាចារលីលារចក្រេហូហិ អត្តនោ អាត្យកាចេត រឆយ្យ បុររេតាច ងយ្យិតំ, តំ បុរិនំ បយ្យិត្វា។ រុខ្ឆាចារា កិរ –

“យហាបុរិនោ បក្កេ កខោ ចិយ បច្ឆារ្យ កាយក្យលារ្យ លក្កោ, នតិយយ្យ ក្បារេងយ្យាយា”តិ តំ ងយ្យរ្យំ ឲចំ ងយ្យិតច្ឆា តំ ទៅងឹនត្តាតេច បយ្យតិ នារឆិ ច។ ព្រហ្វារតា ហិ ទៅងឹនត្តយ្យ អប្យយាតត្វំ នារឆិយ្យ ច កឆារល្លាបត្វំ តំ ងយ្យរ្យំ។ កំ បនេតនោតិ “ឲនោ ឌិណ្ហាតិ កំ ត្យត្តំ ហោតិ, តាហំ, កោ ខ្ពតោ បុត្តោ ឲចរ្វបំ អឌ្ឆន”ត្តិ បុច្ឆិ។

តោតហីតិ យងី យឃ្យុរិ ឲចរ្វបហិ កោនេហិ ឲចរ្វបេត ច កាយេត កចិតត្តំ, តោត ហិ នយូ នារឆិ។ អលំ ងាតខ្ជ ក្ឃ្យាតក្វុយិយាតិ – “អខ្ជ ក្ឃ្យាតក្វុយិ បយ្យិយ្យាយា”តិ កឆ្ចាយ, អលំ តាយ ក្ឃ្យាតក្វុយិយាតិ នំចិក្កហងយោ នំចេកាត្យ្វបយាហ។ អត្តេបុរំ កតោតិ ខ្ពត្តិខតំ ចិយ្យខ្ជេត្វា និរិកត្កេ ឲកកោច តិនិត្តា។ យត្រ ហិ តាយាតិ យាយ ខាតិយា នតិ ខរា បឡ្ញាយតិ, នា ខាតិ ងិរត្វ ងិក្កតា អត្វ,

ᩏᨠ᩠ᨮᩣᨶᩮᨿᨲᩴ ᨩᩣᨲᩥᨲ᩠ᨲᩥ, ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨿᩩᩃᩴ ᩃᩉᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩥᩈᩦᨴᩥ, ᨷᨬ᩠ᨧᨿᩮᨲ ᩈᩮᩃ᩠ᩃᨲ ᩉᨬᩮᨿ ᨧᩥᩁᩮᨯ᩠ᨯᩣ ᨧᩥᨿ᩵

᪓᪘᩵ ᩈᩣᩁᨾᩥ ᩋᩣᨿᨲ᩠ᨲᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩁᩣᨩᩣ ᨠᩥᩁ ᨲᩮᨿᩥᨲ᩠ᨲᨠᩮᩉᩥ ᨠᨾᩥᨲᨠᩣᩃᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨩᩪᩉᩥᨲᩈᩣᩁᨲᩮᩣ ᨧᩥᨶᩁᨲᩥ, ᩈᩣ “ᨠᩩᨾᩣᩁᩮ ᩁᩣᨩᩣᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨠᩮᨭ᩠ᨮᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᩁᩣᨿᨠ᩠ᨠᩮ ᨲᩥᨧᨲ᩠ᨲᩣ”ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩁᨾᩥ ᩋᩣᨿᨲ᩠ᨲᩣᨷᩈᩥ᩵ ᨿᩣ ᩉᩮᨧ ᩃᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩁᨩ᩠ᨩᩮ ᨠᩣᩁᩮᨲᩩ, ᨿᩣ ᨷᨭ᩠ᨭᩮᨲᩩ, ᨷᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣᨶᩴ ᨧᨶᩴ ᨿᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩩᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᩴ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩵

ᨬᩣᨲᩥᨷᩩᩁᩥᨾᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪓᪙᩵ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᩃᩮᩣᨲᩥ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨴᩩᨲᩥᨿᨲᩮᨿᩮᨲᩮᩅ ᩈᩩᨴ᩠ᨵᩣᩅᩣᩈᩮᩉᩥ ᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᩋᨬ᩠ᨬᩴ᩵ ᩋᩣᨴᩥᨶᩥᨠᨲ᩠ᨲᩥ ᨷᩕᩥᨿᩣᨷᨩᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᨠᨲ ᨧᩥᩈᨽᩣᨠᨴᩥᩈᩮᨲ ᩋᩣᨴᩥᨶᩥᨠᩴ᩵ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩮᩣᩁᩣᨠᨴᩩᨠ᩠ᨡᨲ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨲᩴ᩵ ᨴᩥᨬ᩠ᨬᩉᨠᩥᩃᩥᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨶᩥᨿᨲ᩠ᨲᨠᩥᩃᩥᨲᩴ᩵ ᨷᩃᩥᨷᨲ᩠ᨳᨲ᩠ᨲᩥ ᨲᩥᨿᩩᨠ᩠ᨠᩮ ᨩᩁᩣ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᩔᨲᩥ ᨬᩣᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩥ ᨿᩣᨿ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᩈᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨴ᩠ᩅᨿᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᨭᩥᨠ᩠ᨠᨲᩣ ᩈᩣ ᨩᩣᨲᩥ, ᩋᨩᩣᨲᩴ ᩃᩮᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨿᩩᩃᩴ ᩃᩉᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩥᩈᩦᨴᩥ, ᨴᩩᨲᩥᨿᩮᨲ ᩈᩮᩃ᩠ᩃᨲ ᨧᩥᩁᩮᨯ᩠ᨯᩣ ᨧᩥᨿ᩵

ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲᨷᩩᩁᩥᨾᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪐᩵ ᨧᩥᩃᩥᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᩈᩥᨧᩥᨠᩴ᩵ ᩅᩮᨷᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᨲᩣ ᨷᨭᩥᨠᨲᩴ᩵ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᨠᨲᨠᩣᩃᩴ, ᨿᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨲᩮᨲ ᨠᩣᩃᩴ ᨩᩦᩅᩥᨲᨭ᩠ᨭᩴ, ᨲᩴ ᩈᨭ᩠ᨭᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩮᨷᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩵ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨿᩥᨿ᩠ᨿᩥᩔ ᨷᩩᩁᩥᨿᨲᩮᨿᩮᨲᩮᩅ ᨷᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᨲᩣ ᨴᩮᩈ᩠ᩈᩈᩩᩴ᩵ ᨿᨲᩕ ᩉᩥ ᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩣᨷᩥ ᨿᩣᨿ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᩈᨲᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨲᨿᩴ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᨭᩥᨠ᩠ᨠᨲᩣ ᩈᩣ ᨩᩣᨲᩥ, ᩋᨩᩣᨲᩴ ᩃᩮᨿᨲ᩠ᨲᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨿᩩᩃᩴ ᩃᩉᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩥᩈᩦᨴᩥ, ᨲᨲᩥᨿᩮᨲ ᩈᩮᩃ᩠ᩃᨲ ᨧᩥᩁᩮᨯ᩠ᨯᩣ ᨧᩥᨿ᩵

ᨷᨲ᩠ᨲᨩᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪑᩵ ᨠᨱ᩠ᩉᨲ᩠ᨲᩥ ᨿᩩᨱ᩠ᨯᩴ᩵ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᨿᩥᨿ᩠ᨿᩥᩔ ᨷᩩᩁᩥᨿᨲᩮᨿᩮᨲᩮᩅ ᨷᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩮᨲᩣ ᨴᩮᩈ᩠ᩈᩈᩩᩴ᩵ ᩈᩣᨵᩩ ᨭᨿᩩᨧᩁᩥᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩋᨿᩴ ᨴᩮᩅ ᨭᨿᩩᨧᩁᩃᨠᩣᩁᩮᩅᩣ ᩈᩣᨵᩪᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᨩᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᩴ ᩅᩩᨠᩮᨿᨠᩔ ᨷᨴᩔ ᩅᩮᨿᩣᨩᨲᩣ ᩅᩮᨧᨩᩥᨲᨭ᩠ᨭᩣ᩵ ᩈᨭ᩠ᨭᩣᨲᩥ ᩅᩮᨲᩣᨲᩥ ᨴᩈᨠᩩᩈᩃᨠᨾ᩠ᨾᨷᨳᩅᩮᨧᨧᨲᩣᨲᩮᨧ᩵ ᩋᨧᩈᩣᨲᩮ ᨷᨲ ᩋᨧᩥᩉᩥᩈᩣᨲᩥ ᨠᩕᩥᨿᩣᨿ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᨠᩣᩁᨠᩮᩣ᩵ ᩋᨲᩩᨠᨾ᩠ᨷᩣᨲᩥ ᩅᩮᨿᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᨠᩣᩁᨠᩮᩣ᩵ ᨲᩮᨲᩉᩦᨲᩥ ᨲᩮᩣᨿ᩠ᨿᩣᨩᨲᩮᨲ᩠ᩅ ᨲᩥᨷᩥᨲᩮᩣ᩵ ᨷᨲ᩠ᨲᨩᩥᨲᩴ ᩉᩥᩔ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨩᩣᨲᩴ᩵ ᩋᨳ ᨲᩮᨲ ᩈᨾ᩠ᨷᩥ ᨠᩮᨵᨲᩩᨠᩣᩁᩮᨿᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩁᨾᩥ ᨲᩮᩣᨿ᩠ᨿᩣᨩᩮᨲ᩠ᨲᩣ ᨲᩮᨲ ᩉᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨿᩣᩉ᩵

ᨴᩮᩣᨾᨶᩔᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪔᪓᩵ ᩋᨳᩮᩣ, ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩮᨲᩥ – “ᨷᨲ᩠ᨲᨩᩥᨲᩔ ᩈᩣᨵᩩ ᨭᨿᩩᨧᩁᩥᨿᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨲᩥ ᨧ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨬ᩠ᨬᩴ ᨴᩣᩉᩴ ᨿᩉᩣᨩᨲᨠᩣᩅᩮᨿᨲ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᨿᨿᩣᨲᩔ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨴᩣᩁᩈᩥᨭ᩠ᨮᩣᨬ ᨿᩮᩁ ᨧᩈᨲᩮᩣ ᩋᩣᨴᩦᨲᨧᨷᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨬ᩠ᨧ ᨿᩥᨠᩩᨲᩮᨲ ᩅᩮᨧᨲᩈᩣ ᨿᨵᩣᩈᩩᨲᩴ ᨧᩁᩮ ᨧᩈᨲᩮᩣ ᨷᨲ᩠ᨲᨩᩥᨲᩔ ᨧᩥᩅᩮᨧᨠᩣᨲᩥᩈᩴᩈᨷᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬ ᨬᩥᩅᩥ ᨠᨲᩴ

ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩩᨠᩣᨿᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩤ – ᩋᨳ ᩅᩤ, ᨠᩥᩃ᩠ᩃᩮᨧ, ᨧᩥᨷᩈ᩠ᩈᩥ ᨠᩩᨿᩣᨶᩮᩣ ᩈᩣᨶᨧᩥ ᩋᩣᨿᨲᨶᩥ᩺

ᨮᩣᨿᩣᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨠᩣᨿ ᩈᨭ᩠ᨮᩮᨷᩣᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨧᩮᩈᩣᨧ ᨲᨠ᩠ᨠᩥᨿᩮᨶ ᨷᨧᩮᩃᩥᨿᩮᨶ᩺ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᨷᩥ ᨧ ᨷᩣᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣ ᩋᨿᩴ ᨧᩥᨷᩈ᩠ᩈᩥ ᨠᩩᨿᩣᨶᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᨧᩥᩁᩔᩴ ᨧᩥᩁᩔᩴ ᨷᩔᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᩋᨿᩴ ᨷᨶ ᨷᩣᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥᨷᩥ ᩑᨠᨧᩥᨧᨶᩮᨿᨶ ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨿᨳᩣᨠᩥᨠᩥᩃ᩠ᩃᨿᨶ᩠ᨲ ᨠᩥᩃ᩠ᩃᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨶᩮᨠᩣᨿᩣᨶᨾᩦᨲᩦᩁᩮ ᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᩺ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩁᩣᨩᨠᩮᩣ ᨷᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩁᨭ᩠ᨮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᩣᩁᩮᨶ – “ᨠᩥᨿᨶ᩠ᨲᩴ, ᨷᨱ᩠ᨯᩥᨲ, ᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣᩈᩦᨲᩥ” ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩋᩣᩉ –

“ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩤᨶ ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨴᩩᨲᩥᨿᨶ ᨵᩣᨶᩥᨲᩴ,

ᨿᨲᩣᨶ ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨠᨲᩥᨿᩣᨿᩩᩈᨾᩴ;

ᨠᩣᩈᩣᨿᨧᨲ᩠ᨳ ᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨶ ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩤ,

ᨲᩈ᩠ᨾᩤ ᩋᩉᩴ ᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣᨿᩥᨴᩣᨶᩣ”ᨲᩥ᩺

ᨿᨳᩣᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿᩋᨶᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩍᨴᩴ᩺ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩤᨶ ᨲᩮᩅᩈ᩠ᩈᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨧᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩥᨿᩣ ᨷᩣᨱᩈᩉᩔᩣᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩤ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ᩺ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᩁᩣᨩᨠᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣ᩺ ᩋᨶᩩᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣᨶᩥ᩺ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨿᨳᩣ ᨷᩩᩁᩮᨲᩣ ᩅᨱ᩠ᨱᩥᨲᩔᩣᨶᩴ ᩋᨶᩩᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ – “ᨴᩮᩅᨲᩥᨿᩣ ᩁᩣᨩᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩤ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩑᩅᩴ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ? ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩤ᩺ ᩑᨲᩮᨶ ᨠᩥᩁ ᩈᨭ᩠ᨮᩮᨷᩥ ᨧᩥᨷᩈ᩠ᩈᩥᩔ ᨠᩩᨿᩣᨶᩔ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨠᨷᩁᩥᩈᩣᨧ, ᨲᩮ ᨷᩥᨲᩮᩣᨧ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶ᩠ᨲ ᩋᩣᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨠᩩᨿᩣᩁᩮ ᩋᨮᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᩥᨲᩁᩣᩈᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨠᩩᨲ᩠ᨲᨷᩥᨲᩁᩣᩈᩣ ᩋᩣᨠᨿᩮ “ᨠᩩᩉᩥᩴ ᨠᩩᨿᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲ᩠ᩅᩤ “ᩏᨿ᩠ᨿᩣᨶᨽᩪᨾᩥᩴ ᨠᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩤ “ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨶᩴ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᩔᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨧᨲ᩠ᨲᨿᩣᨶ᩠ᨲ ᩈᩣᨶᨧᩥ ᨮᩥᨲ᩠ᩅᩤ – “ᨠᩩᨿᩣᩁᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᨧᩔ ᨧᨧᨶ᩠ᨲ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᩩᨲᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᨶᩮᨿᨶ ᩈᨭ᩠ᨮᩣᨠᩁᩃᩣᨶᩥ ᨧᩩᨿ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᩣᨷᩃᩮᨲᩣ ᨠᩣᩈᩣᨧᨷᩦᨲᩣᨶᩥ ᨧᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ ᩋᩣᩉᩁᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨠᩮᩈᨾᩔᩩᩴ ᩒᩉᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᩺ ᨮᩥᨲᩥ ᨶᨠᩁᩮᨲᩣ ᨠᩥᩃ᩠ᩃᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨴᩉᩥᨶᨠᩁᩮ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩑᨲ᩠ᨳ – “ᨴᩮᩅᨲᩥᨿᩣ ᩁᩣᨩᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨠᩥᩃ᩠ᩃᨿᩥᨲ᩠ᩅᩤ”ᨲᩥ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺

ᨵᩣᩁᩥᨠᩴᨵᩁᩦᨲᩥ ᨠᨲᨠᨲᩩᨿᩣᩁᩮᨶ ᨿᨳᩣᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨴᩣᨶᩴ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᩋᩣᨠᨿᩮ ᩈᨲᨶᩣᨿ ᨶᩥᨿᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩣ ᨩᨶᩔ ᩋᩣᨿᩣᨧᩥᨲᨠᩥᩃ᩠ᩃᨿᩮᨶ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨠᩩᩃᩣᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨿᩣᨾᩮ ᨵᩣᩁᩥᨠᩴ ᨵᩁᩥ᩺

ᩋᩣᨠᩥᨱ᩠ᨱᩣᨲᩥ ᨮᩣᨿᩥᨠᩣ ᨠᩮᩃᩣᨶ ᨷᩁᩥᩅᩩᨲᩮᩣ᩺ ᩋᨿᩴ ᨷᨶ ᨧᩥᨲᩮᨠ᩠ᨠᩣ ᨷᩣᨴᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨠᨳᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩣᨲᩥ? ᩈᩮᩣ ᨧᩥᩁᩣᩃᨷᩩᨱ᩠ᨱᨿᩣ ᨠᨧᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨵᩣᨲᩩᨠ᩠ᨡᩈᩦᨶᩥᨧᩮᨿ᩺ ᨲᨴᩣ ᨠᩥᩁ ᩈᩮᩣ – “ᨿᩮᨶᩮᩅ ᨿᩴ ᨮᩣᨿᩮ ᨷᩩᩁᩮ ᨠᩥᩉᩥᨽᩪᨲᩴ ᨷᩁᩥᩅᩤᩁᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨶᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᨮᩣᨶᩣᨲᩥᨷᩥ ᨲᩮᨶᩮᩅ, ᨠᩥᩴ ᨮᩣᨿᩥᨠᩣ ᨠᩮᩃᩣᨶᩣ”ᨲᩥ

ກາລປຕຼລິກາຍ ໆກຼລິຕ໌ວາ “ອເຊຼຈ ກຈ໌ຊາມີ”ຕິ ຈິເຕ໌ຕວາ ປຸນ “ອຊ໌ຊ ອເຈລິ, ນເຈ ຕຼຄາຕິ ກມິສ໌ສາມິ, ນເຕ໌ຕຈ ຕຼເມ ຊາຕິສ໌ສຕິ, ເນ໌ວຈ ກມິສ໌ສາມີ”ຕິ ຈິເຕ໌ຕສິ໌ ຕໍ ຊິຈນຕ໌ວາ ໆຣເຈລກາຍນຊິເນ ກາເມ ກາມຈາສິເຕາ ນ໌ວາຕຕາຍ ຄິມຕ໌ຕຍິສ໌ ເຕ ຈທຣາສີຕິນຫສ໌ສາຄມິ ເຕນໍ

ປຕ໌ຕຂິຕາຄໍ ມຫາປຸຣິສສ໌ສ ຈ ປິຍາມເມຈ ປຊິຍາຊມິສ໌ ອຊ ມຫາປຸຣິເສາ ປຸຄຊິຈເນ ຕສ໌ມິເຍຈ ກາເມ ເຕຫິ ປຕ໌ຕຂິເຕຫິ ນຊ໌ຊິ

ກຕ໌ຕກິຈ໌ຈໍ ກຕ໌ວາ ຈນຄຊ໌ຈາຄເມຈ ອກາມາສິ໌ ຕຕ໌ຖ ເຕ ປຕ໌ຕຂິຕາ ມຫາປຸຣິສສ໌ສ ຈຕ໌ຕໍ ຊເສ໌ສຕ໌ວາ ອຕ໌ຕເຄາ ອຕ໌ຕເຄາ ຣຕ໌ຕຊ໌ຈາຄຊິຈາຊ໌ຈາຄາຄິ ປຈິຊ໌ຈາ໌

ເຕາຊິມເຕ໌ຕາປິ ປຕ໌ຕມາລ໌ ປຈິສິຕ໌ວາ ຄິສິເຕ໌ຕາ໌

“ຊິເຕ ຍຊ໌ຊຄິຍຸກ ກາເລ, ນຄິ໌ສີເຈສຸ ປກ໌ລິສຸ;

ນຕາເຕຈ (ຄາຫາຣເຕ໌ຕາ, ຕໍ ກຍໍ ປຊິກາຕິ ຍ”ຕິ໌ (ສໍ໌ ຄິ໌ ໑.໑໕);

ໆຈຣເປ ອຈິເຈກາຣາຍາຄໍ ກຍກາເລ ນຕ໌ຕນຕ໌ຕາຄໍ ນຊຣຈກາເລເຍຈ – “ອຍໍ ກາເລລີ”ຕິ ຄິກ໌ລຍິຕ໌ວາ ປຕ໌ຕມາລິຍ ຄ໌ວາເຣ ປິຊຫິຕ໌ວາ

ເຕາຊິຍຕ໌ຕາກິຍຸເລາ ປິຍາສິ໌ ອເຕ໌ຕາຊາປິ ຈ ຕສ໌ມິ ຊາເຄ ຈິຈຣເຕ໌ຕາ ເຕາຊິຍຕ໌ຕໍ ປສ໌ສຕິ, ຄິສີຊິຕໍ ປຄສ໌ສ ຈິຕ໌ຕໍ ຄ ຄມິຕປຸຕ໌ຕາ໌ ຕໍ ຊິຈນໍ ປຄສ໌ສ

ຄາລໍ ປຣິປິກກຕໍ, ຕສ໌ມາ ອລຕ໌ຕຕໍ ເຕາຊິຍຕ໌ຕໍ ຊິສ໌ວາ ອາເຣາຫຄຕ໌ຕາຍ ຈິຕ໌ຕໍ ໆປຍຕ໌ຕິ໌ ເນາ ຄກ໌ລຫຊິສາກາເກຄ ໆປກຍ ປຄກ໌ລຫໍ ກຕ໌ວາ

ປຸຣຕ໌ຕິຍຊິສາກາເກ ຖຄ໌ຄສຫຕ໌ຕໍ ປລຕ໌ຕໍ ປຕ໌ຕເປຕ໌ວາ ຈທຣຕ໌ຕຈິຣິຍໍ ອຊິຕ໌ຖິຕ໌ວາ – “ຍາຈ ຕຸເຕ໌ຕາ ຄ ເຫາມິ, ຄ ຕາຈ ຕຼເຕາ ຖຊ໌ຫາມີ”ຕິ

ປຊິຕ໌ຕາ ກຕ໌ວາ ຄິສີຊິ໌ ຕຼຊຍສ໌ສ ຖປການໍ ນຕ໌ຕາຍ – “ໆເກາຈ ກາຍຍາຖປເກຕ໌ຕາ ຈິຫາສີ”ຕິ ຖຕ໌ຕາ໌

ອເຕ໌ຕາເຄຈຕາຄິຕິ ເຕ ກິຣ ນາຍໍ ເຕາຊິນຕ໌ຕສ໌ສ ໆປຊ໌ຈາຄໍ ອາກຕ໌ວາ ປຕ໌ຕມາລ໌ ປຣິຈາເຣຕ໌ວາ ຄິສິຕ໌ວາ “ອຕິຈິກາເລ ຊາເຕາ, ໆປຜາເຣຈາ”ຕິ

ຈຕ໌ວາ ປຕ໌ຕມາລ໌ ຈິຈຣິຕ໌ວາ ຕໍ ອປສ໌ສຕ໌ຕາປິ “ກຸຫິ ກເຕາ”ຕິ ຄາຄຸຕາຄິ໌ສຸ, “ກາຈາເຣ ຄິຕ໌ຕິເຕ໌ຕາ ໆເກາ ຈິຫຣິຕຸກາເຍາ ມເຕ໌ຕາ ມຫາປຸຣິເສາ,

ຕຸຕ໌ຖຕໍເຍຈ ຄໍ ປສ໌ສິສ໌ສາມາ”ຕິ ຈຕ໌ວາ ອເຕ໌ຕາຊຍຕ໌ຕີປິກິຍຸລາ ຈາຣິກໍ ປຕ໌ຕຕ໌ຕາ໌

ເຕາຊິນຕ໌ຕອກິເຈນຈຕ໌ຕຄາ

ໜລ໌ຈາຖປກຕສ໌ສາຕິ ເຕາຊິຍເຕ໌ຕ ໆກຣຕ໌ຕິຈານໍ ໆປກຕສ໌ສ໌ ຣເຫາກຕສ໌ສາຕິ ຣຫສິ ກຕສ໌ສ໌ ປຊິນລີຄສ໌ສາຕິ ໆກີກາຈຈເນຄ ຄິລີຄສ໌ສ໌

ກິຈ໌ຈຕິ ຊຸກ໌ລ໌ ຈຈຕິ ຈ ໆປປຊ໌ຕິ ຈາຕິ ຕຼຊໍ ຄ໌ວຍໍ ປຄ ອປຣາປຣໍ ຖຸຕິປຊິນຄິ໌ ນຕ໌ຕາຍ ຖຸຕ໌ຕາ໌ ຊຣາຍຣລສ໌ສາຕິ ໆຕ໌ຖ ຍສ໌ມາ ປຕ໌ຕຊເຕ໌ຕາ

ຂິຕ໌ຕຍາເຕາຊິຍເຕ໌ຕເຍຈ ຊິສ໌ວາ ປຕ໌ຕຂິເຕາ, ຕສ໌ມາສ໌ສ ຊຣາຍຣລເຍຈ ໆປຊ໌ຈາຕິ໌ ເຕເຄຈາຫ – “ຊຣາຍຣລສ໌ສາ”ຕິ໌ ຕຼຕິ ຊຣາຍຣລໍ ຍຸລ໌ ກຕ໌ວາ

ອກິຄິຈິຊ໌ຊສ໌ສ ກຈກຸເຕາ ຊຸຕຣເຕ໌ຕສ໌ສ ຈິຍ – ອຊ ເຕາ, ກິກ໌ລເຈ, ຈິປສ໌ສິສ໌ສ ເຕາຊິນຕ໌ຕສ໌ສ ໆຕຊເຫາສິ໌

ເຍາຄິເນາຍຄສິກາຣາຕິ ໆປິຍຍຄສິກາຣາ ປຊຍຄສິກາຣາ໌ ອຄິຈ໌ຈາຊີຄິ ຫິ ອຄິຈ໌ຈາຊິເຕາຈ ຍຄສິກເຣາເຕາ ເຍາຄິເນາຍຄສິກາເຣາ ຄາຍ

ເຫາຕິ໌ ອຍຕ໌ຖາ – “ກິສ໌ມິ ຄຸ ເຕາ ນຕິຊາຕິອາຊີຄິ ເຫາຕິ, ກິສ໌ມິ ອນຕິ ຄ ເຫາຕີ”ຕິ ໆຊຍຕ໌ຕຍາຄຸປສ໌ສຄາຈເນຄ ປຈຕ໌ຕຕ໌ຕາ ເຕນໍ

អញ្ញតរោ។ តស្មាស្ស ឋូតោ យោនិសោមនសិការា ឋូមិតា ឧបាយមនសិការេន អហុ បញ្ញាយ អភិសមយោ, ពោធិសត្តស្ស បញ្ញាយ យស្មិំ សតិ ជរាមរណំ ហោតិ, តេន ជរាមរណការណេន សទ្ធិំ សមាគមោ អហោសិ។ កិំ បន តន្តិ? ជាតិ។ តេនាហ – “ជាតិយា ខោ សតិ ជរាមរណំ ហោតី”តិ។ យា ចាយំ ជរាមរណស្ស ការណបរិគ្គាហិកា បញ្ញា, តាយ សទ្ធិំ ពោធិសត្តស្ស សមាគមោ អហោសីតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ ឯតេនុបាយេន សព្ពបទានិ វេទិតព្ពានិ។

នាមរូបេ ខោ សតិ វិញ្ញាណន្តិ ឯត្ថ បន សង្ខារេសុ សតិ វិញ្ញាណន្តិ ច, អវិជ្ជាយ សតិ សង្ខារាតិ ច វត្តព្ពំ ភវេយ្យ, តទុភយម្បិ ន គហិតំ។ កស្មា? អវិជ្ជាសង្ខារា ហិ អតីតោ ភវោ, តេហិ សទ្ធិំ អយំ វិបស្សនា ន ឃដីយតិ។ មហាបុរិសោ ហិ បច្ចុប្បន្នវសេន អភិនិវិដ្ឋោតិ។ ននុ ច អវិជ្ជាសង្ខារេហិ អទិដ្ឋេហិ ន សក្កា ពុទ្ធេន ភវិតុន្តិ? សច្ចំ ន សក្កា, ឥមិនា បន តេ ភវុបាទានតណ្ហាវសេនេវ ទិដ្ឋាតិ។ ឥមស្មិំ ឋានេ វិត្ថារតោ បដិច្ចសមុប្បាទកថា កថេតព្ពា។ សា បនេសា វិសុទ្ធិមគ្គេ កថិតាវ។

៥៨។ បច្ចុទាវត្តតីតិ បដិនិវត្តតិ។ កតមំ បនេត្ថ វិញ្ញាណំ បច្ចុទាវត្តតីតិ? បដិសន្ធិវិញ្ញាណម្បិ វិបស្សនាញាណម្បិ។ តត្ថ បដិសន្ធិវិញ្ញាណំ បច្ចយតោ បដិនិវត្តតិ, វិបស្សនាញាណំ អារម្មណតោ។ ឧភយម្បិ នាមរូបំ នាតិក្កមតិ, នាមរូបតោ បរំ ន គច្ឆតិ។ ឯត្តាវតា ជាយេថ វាតិអាទីសុ វិញ្ញាណេ នាមរូបស្ស បច្ចយេ ហោន្តេ, នាមរូបេ ច វិញ្ញាណស្ស បច្ចយេ ហោន្តេ, ទ្វីសុបិ អញ្ញមញ្ញបច្ចយេសុ ហោន្តេសុ ឯត្តកេន ជាយេថ វា...បេ... ឧបបជ្ជេថ វា, ឥតោ ហិ បរំ កិំ អញ្ញំ ជាយេយ្យ វា...បេ... ឧបបជ្ជេយ្យ វា។ ននុ ឯតទេវ ជាយតិ វា...បេ... ឧបបជ្ជតិ វាតិ? ឯវំ សទ្ធិំ អបរាបរចុតិបដិសន្ធីហិ បញ្ច បទានិ ទស្សេត្វា បុន តំ ឯត្តាវតាតិ វុត្តមត្ថំ និយ្យាតេន្តោ – “យទិទំ នាមរូបបច្ចយា វិញ្ញាណំ, វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូប”ន្តិ វត្វា តតោ បរំ អនុលោមបច្ចយាការវសេន វិញ្ញាណបច្ចយា នាមរូបម្បិ អាយតិម្បិ ជាតិជរាមរណំ ទស្សេតុំ នាមរូបបច្ចយា សឡាយតនន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ កេវលស្ស ទុក្ខក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ហោតីតិ សកលស្ស ជាតិជរាមរណសោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសាទិភេទស្ស ទុក្ខរាសិស្ស និព្វត្តិ ហោតិ។ ឥតិ មហាបុរិសោ សកលស្ស វដ្ដទុក្ខស្ស និព្វត្តិំ អទ្ទស។

៥៩។ សមុទយោ សមុទយោតិ ខោតិ និព្វត្តិ និព្វត្តីតិ ខោ។ បុព្វេ អននុស្សុតេសូតិ ន អនុស្សុតេសុ អស្សុតបុព្វេសុ។ ចក្ខុំ ឧទបាទីតិអាទីសុ ឧទយទស្សនបញ្ញាវេសា។ ទស្សនដ្ឋេន ចក្ខុ, ញាណដ្ឋេន ញាណំ, បជាននដ្ឋេន បញ្ញា, និព្ពិជ្ឈនដ្ឋេន បដិវិជ្ឈនដ្ឋេន វិជ្ជា, ឱភាសដ្ឋេន ច អាលោកោតិ វុត្តា។ យថាហ – “ចក្ខុំ ឧទបាទីតិ ទស្សនដ្ឋេន។ ញាណំ ឧទបាទីតិ ញាតដ្ឋេន។ បញ្ញា ឧទបាទីតិ បជាននដ្ឋេន។ វិជ្ជា ឧទបាទីតិ បដិវេធដ្ឋេន។ អាលោកោ ឧទបាទីតិ ឱភាសដ្ឋេន។ ចក្ខុធម្មោ ទស្សនដ្ឋោ អត្ថោ។ ញាណធម្មោ ញាតដ្ឋោ អត្ថោ។ បញ្ញាធម្មោ បជាននដ្ឋោ អត្ថោ។ វិជ្ជាធម្មោ បដិវេធដ្ឋោ អត្ថោ។ អាលោកធម្មោ ឱភាសដ្ឋោ អត្ថោ”តិ (បដិ។ ម។ ២។៣៩)។ ឯត្តកេហិ បទេហិ កិំ កថិតន្តិ? ឥមស្មិំ សតិ ឥទំ ហោតីតិ បច្ចយសញ្ជាននមត្តំ កថិតំ។ អថ វា វីថិបដិបន្នា តរុណវិបស្សនា កថិតាតិ។

៦០។ អធិគតោ ខោ ម្យាយន្តិ អធិគតោ ខោ មេ អយំ។ មគ្គោតិ វិបស្សនាមគ្គោ។ ពោធាយាតិ ចតុសច្ចពុជ្ឈនត្ថាយ, និព្វានពុជ្ឈនត្ថាយ

ឯវ វា។ អបិ ច ញត្តីតិ ទោនិ, អរិយមគ្គស្សេតំ នាមំ, តទង្គាយាតិបិ វុត្តំ ហោតិ។ វិបស្សនាមគ្គមូលកោ ហិ អរិយមគ្គោតិ។ ជាតានិ តំ មគ្គំ និយ្យាតេន្តោ – “យមិទំ កាយរូបនិរោធាតិអាទិមាហ។ ឯត្ថ ច វិញ្ញាណនិរោធាតិអាទីហិ បច្ចត្តបទេហិ និព្ពានមេវ គហិតំ។ ជាតិ យថាបុរិមោ សកលស្ស វដ្ដទុក្ខស្ស អនិព្ពត្តិនិរោធំ អត្ថោ។

៩៧។ និរោធោ និរោធោតិ លោតិ អនិព្ពត្តិ អនិព្ពត្តីតិ លោ។ វក្ខតិអាទីនិ វុត្តត្តានេន។ ជាត បន សន្តេហេវ ឯតេហិ បទេហិ – “ជាយិត្វា អសតិ ជាតំ ន ហោតី”តិ និរោធសច្ចានុយុត្តមេវ គហិតំ, អថវា វុឌ្ឍកាមិនី ពលវវិបស្សនា គហិតាតិ។

៩៨។ អបរេ បន សមេន្តាតិ ឯវំ បច្ចយញ្ច បច្ចយនិរោធញ្ច វិទិត្វា តទា អបរភាគេ រូបវិការក្ខន្ធស្សាតិ រូបវិការស្ស បច្ចយក្ខន្ធេសុ ឧទយព្ពយានុបស្សីតិ នយេន បឋមំ ជិណ្ណំ ឧទយញ្ច វយញ្ច អនុបស្សមានោ។ វិហាសីតិ សីលាបត្តំ វុឌ្ឍកាមិនិវិបស្សនំ វហន្តោ វិហរិ។ ជាតំ គន្ធា វុត្តំ? សន្តេមេវ ហិ ឱរិមបារិមតោ ទោនិសត្តា បដិមករេវ ឱត្តស្ស ខាតតិវេស មហានិន្នមនំ និន្នមិត្វា បត្ថរិត្វា បវាតមនុយុញ្ជិត្វា ទោនិបល្លង្កមារុយ្ហ មាសាទំ វិសមិត្វា បឋមយាមេ ឱរោន្តិវាសំ អនុស្សរន្តិ, ទុតិយយាមេ ទិព្ពចក្ខុំ វិសោធេន្តិ, តតិយយាមេ បច្ចយាការំ សម្មសិត្វា អានាបានចតុត្ថជ្ឈានតោ វុដ្ឋាយ បញ្ចសុ ខន្ធេសុ អភិនិវិសិត្វា ឧទយព្ពយវសេន សមបញ្ញាស លក្ខណានិ ទិស្វា យាវ គោត្រភុញាណា វិបស្សនំ វឌ្ឍេត្វា អរិយមគ្គេន សកលេ ពុទ្ធគុណេ បដិវិជ្ឈតិ។ អយម្បិ យថាបុរិមោ ឱរិមបារិមោ។ មហាវុត្តំ សន្តំ អនុក្កមំ គត្វា បច្ឆិមយាមេ អានាបានចតុត្ថជ្ឈានតោ វុដ្ឋាយ បញ្ចសុ ខន្ធេសុ អភិនិវិសិត្វា វុត្តប្បការំ ឧទយព្ពយវិបស្សនំ អារព្ភ តំ វឌ្ឍេន្តោ ជាតំ វុត្តំ។

តត្ថ ជាតិ រូបន្តិ ជាតំ រូបំ, ឧប្បន្នំ រូបំ, ជាតោ វុឌ្ឍិ រូបំ វត្តីតិ រូបព្រហ្មកាយវេទនា ក្ខន្ធបិលាយវេទនា អាទិំ គត្វា លក្ខណរសបច្ចុបដ្ឋានបទដ្ឋានវសេន អនវសេសរូបបរិគ្គហោ វុត្តោ។ ជាតិ រូបស្ស សមុទយោតិ ជាមិកា ឯវំ បរិគ្គហិតស្ស រូបស្ស សមុទយទស្សនំ វុត្តំ។ តត្ថ ជាតីតិ ឯវំ សមុទយោ ហោតីតិ អត្ថោ។ តស្ស វិត្ថារោ – “អវិជ្ជាសមុទយា រូបសមុទយោ, តណ្ហាសមុទយា រូបសមុទយោ, កម្មសមុទយា រូបសមុទយោ, អាហារសមុទយា រូបសមុទយោតិ, និព្ពត្តិលក្ខណំ បស្សន្តោបិ រូបក្ខន្ធស្ស ឧទយំ បស្សតី”តិ ឯវំ វេទិតព្ពោ។ អត្ថង្គមេបិ “អវិជ្ជានិរោធា រូបនិរោធោ…បេ… វិបរិណាមលក្ខណំ បស្សន្តោបិ រូបក្ខន្ធស្ស និរោធំ បស្សតី”តិ (បដិ។ ម។ ១។៥០) អយមស្ស វិត្ថារោ។

ជាតិ វេទនាតិអាទីសុបិ អយំ វេទនា, ឧប្បន្នា វេទនា, ជាតោ វុឌ្ឍិ វេទនា តត្តិ។ អយំ សញ្ញា, ជាតេ សង្ខារា, ជាតំ វិញ្ញាណំ, ឧប្បន្នំ វិញ្ញាណំ, ជាតោ វុឌ្ឍិ វិញ្ញាណំ តត្តីតិ វេទយិតសញ្ជាននអភិសង្ខរណវិជានវសេន សុខាទិរូបសញ្ញាទិ ផស្សាទិ ចក្ខុវិញ្ញាណាទិ ភេទញ្ច អាទិំ គត្វា លក្ខណរសបច្ចុបដ្ឋានបទដ្ឋានវសេន អនវសេសវេទនាសញ្ញាសង្ខារវិញ្ញាណបរិគ្គហោ វុត្តោ។ ជាតិ វេទនាយ សមុទយោតិអាទីហិ បន ឯវំ បរិគ្គហិតានំ វេទនាសញ្ញាសង្ខារវិញ្ញាណានំ សមុទយទស្សនំ វុត្តំ។ តត្រាបិ ជាតីតិ ឯវំ សមុទយោ ហោតីតិ អត្ថោ។ តេសម្បិ វិត្ថារោ – “អវិជ្ជាសមុទយា វេទនាសមុទយោ”តិ (បដិ។ ម។ ១។៥០) រូបេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពោ។ អយំ បន វិសេសោ – តីសុ ខន្ធេសុ “អាហារសមុទយា”តិ អវត្វា “ផស្សសមុទយា”តិ វត្តព្ពំ។ វិញ្ញាណក្ខន្ធេ “នាមរូបសមុទយា”តិ

ອຕ຺ຖງ຺ຄມປສ຺ສິ ເຕສໍເຍວ ວເສນ ໂຍເຊຕພ຺ພໍ. ອຍເມຕ຺ຖ ສງ຺ເຂໂປ, ວິຕ຺ຖາໂຣ ປນ ອຸທຍພ຺ພຍວິນິຈ຺ຉໂຍ ສພ຺ພາກາຣປຣິປູໂຣ ວິສຸທ຺ຘິມຄ຺ເຄ ວຸຕ຺ໂຕ. ຕສ຺ສ ປຎ຺ຈສຸ ອຸປາທານກ຺ຂນ຺ເຘສຸ ອຸທຍພ຺ພຍານຸປສ຺ສິໂນ ວິຫຣໂຕຕິ ຕສ຺ສ ວິປສ຺ສິສ຺ສ ໂພຘິສຕ຺ຕສ຺ສ ອິເມສຸ ຣູປາທີສຸ ປຎ຺ຈສຸ ອຸປາທານກ຺ຂນ຺ເຘສຸ ສມປຎ຺ຎາສລກ຺ຂຓວເສນ ອຸທຍພ຺ພຍານຸປສ຺ສິໂນ ວິຫຣໂຕ ຍຖາກ຺ກເມນ ວຑ຺ຒິເຕ ວິປສ຺ສນາຎາເຓ ອນຸປ຺ປາທນິໂຣເຘນ ນິຣຸຊ຺ຌມາເນຫິ ອາສວສງ຺ຂາເຕຫິ ກິເລເສຫິ ອນຸປາທາຍ ອຄ຺ຄເຫຕ຺ວາວ ຈິຕ຺ຕໍ ວິມຸຈ຺ຈຕິ, ເຕເນຕໍ ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ ວິມຸຈ຺ຈຕິ ນາມ, ຜລກ຺ຂເຓ ວິມຸຕ຺ຕໍ ນາມ; ມຄ຺ຄກ຺ຂເຓ ວາ ວິມຸຈ຺ຈນ຺ໂຕ ວິມຸຈ຺ຈຕິ ຈ, ຜລກ຺ຂເຓ ວິມຸຕ຺ຕເມວ.

ເອຕ຺ຕາວຕາ ຈ ມຫາປຸຣິໂສ ສພ຺ພພນ຺ຘາ ວິປ຺ປມຸຕ຺ໂຕ ສູຣິຍຣສ຺ມິສມ຺ຜຸຏ຺ຐມິວ ປທຸມໍ ສຸວິກສິຕຈິຕ຺ຕສນ຺ຕາໂນ ຈຕ຺ຕາຣິ ມຄ຺ຄຎາຓານິ, ຈຕ຺ຕາຣິ ຜລຎາຓານິ, ຈຕສ຺ໂສ ປຏິສມ຺ຠິທາ, ຈຕຸໂຍນິປຣິຈ຺ເຉທກຎາຓໍ, ປຎ຺ຈຄຕິປຣິຈ຺ເຉທກຎາຓໍ, ຉ ອສາຘາຣຓຎາຓານິ, ສກເລ ຈ ພຸທ຺ຘຄຸເຓ ຫຕ຺ຖຄເຕ ກຕ຺ວາ ປຣິປຸຓ຺ຓສງ຺ກປ຺ໂປ ໂພຘິປລ຺ລງ຺ເກ ນິສິນ຺ໂນວ –

“ອເນກຊາຕິສໍສາຣໍ, ສນ຺ຘາວິສ຺ສໍ ອນິພ຺ພິສໍ;

ຄຫກາຣໍ ຄເວສນ຺ໂຕ, ທຸກ຺ຂາ ຊາຕິ ປຸນປ຺ປຸນໍ.

ຄຫກາຣກ ທິຏ຺ໂຐສິ, ປຸນ ເຄຫໍ ນ ກາຫສິ;

ສພ຺ພາ ເຕ ຜາສຸກາ ພຄ຺ຄາ, ຄຫກູຏໍ ວິສງ຺ຂຕໍ;

ວິສງ຺ຂາຣຄຕໍ ຈິຕ຺ຕໍ, ຕຓ຺ຫານໍ ຂຍມຊ຺ຌຄາ”ຕິ. (ຘ. ປ. ໑໕໓, ໑໕໔);

“ອໂຍຆນຫຕສ຺ເສວ, ຊລໂຕ ຊາຕເວທໂສ;

ອນຸປຸພ຺ພູປສນ຺ຕສ຺ສ, ຍຖາ ນ ຎາຍເຕ ຄຕິ.

ເອວໍ ສມ຺ມາ ວິມຸຕ຺ຕານໍ, ກາມພນ຺ໂຘຆຕາຣິນໍ;

ປຎ຺ຎາເປຕຸໍ ຄຕິ ນຕ຺ຖິ, ປຕ຺ຕານໍ ອຈລໍ ສຸຂ”ນ຺ຕິ. (ອຸທາ. ໘໐);

ເອວໍ ມນສິ ກໂຣນ຺ໂຕ ສຣເທ ສູຣິໂຍ ວິຍ, ປຸຓ຺ຓຈນ຺ໂທ ວິຍ ຈ ວິໂຣຈິຕ຺ຖາຕິ.

ទុតិយភាណវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

ព្រហ្មយាចនកថាវណ្ណនា

៤១។ តតិយភាណវារេ យន្នូនាហំ ធម្មំ ទេសេយ្យន្តិ យទិ បនាហំ ធម្មំ ទេសេយ្យំ។ អយំ បន វិតក្កោ កទា ឧប្បន្នោតិ? ពុទ្ធភូតស្ស អដ្ឋមេ សត្តាហេ។ សោ កិរ ពុទ្ធោ ហុត្វា សត្តាហំ ពោធិបល្លង្កេ និសីទិ, សត្តាហំ ពោធិបល្លង្កំ ឱលោកេន្តោ អដ្ឋាសិ, សត្តាហំ រតនចង្កមេ ចង្កមិ, សត្តាហំ រតនឃរេ ធម្មំ វិចិនន្តោ និសីទិ, សត្តាហំ អជបាលនិគ្រោធេ និសីទិ, សត្តាហំ មុចលិន្ទេ និសីទិ, សត្តាហំ រាជាយតនេ និសីទិ។ តតោ វុដ្ឋាយ អដ្ឋមេ សត្តាហេ បុន អាគន្ត្វា អជបាលនិគ្រោធេ និសិន្នមត្តស្សេវ សព្ពពុទ្ធានំ អាចិណ្ណសមាចិណ្ណោ អយញ្ចេវ ព្ទេតា អភ្តេរា ច វិតក្កោ ឧប្បន្នោតិ។

តត្ថ អធិគតោតិ បដិវិទ្ធោ។ ធម្មោតិ ចតុសច្ចធម្មោ។ គម្ភីរោតិ ឧត្តានភាវបដិក្ខេបវចនមេតំ។ ទុទ្ទសោតិ គម្ភីរត្តាវ ទុទ្ទសោ ទុក្ខេន ទដ្ឋព្ពោ, ន សក្កា សុខេន ទដ្ឋុំ។ ទុទ្ទសត្តាវ ទុរនុពោធោ ទុក្ខេន អវពុជ្ឈិតព្ពោ, ន សក្កា សុខេន អវពុជ្ឈិតុំ។ សន្តោតិ និព្ពុតោ។ បណីតោតិ អតប្បកោ។ ឥទំ ទ្វយំ លោកុត្តរមេវ សន្ធាយ វុត្តំ។ អតក្កាវចរោតិ តក្កេន អវចរិតព្ពោ ឱគាហិតព្ពោ ន ហោតិ, ញាណេនេវ អវចរិតព្ពោ។ និបុណោតិ សណ្ហោ។ បណ្ឌិតវេទនីយោតិ សម្មាបដិបទំ បដិបន្នេហិ បណ្ឌិតេហិ វេទិតព្ពោ។ អាលយរាមាតិ សត្តា បញ្ចសុ កាមគុណេសុ អល្លីយន្តិ, តស្មា តេ អាលយាតិ វុច្ចន្តិ។ អដ្ឋសតតណ្ហាវិចរិតានិ អាលយន្តិ, តស្មា អាលយាតិ វុច្ចន្តិ។ តេហិ អាលយេហិ រមន្តីតិ អាលយរាមា។ អាលយេសុ រតាតិ អាលយរតា។ អាលយេសុ សុដ្ឋុ មុទិតាតិ អាលយសម្មុទិតា។ យថេវ ហិ សុសជ្ជិតំ បុប្ផផលភរិតរុក្ខាទិសម្បន្នំ ឧយ្យានំ បវិដ្ឋោ រាជា តាយ តាយ សម្បត្តិយា រមតិ, បមុទិតោ អាមោទិតោ ហោតិ, ន ឧក្កណ្ឋតិ, សាយម្បិ និក្ខមិតុំ ន ឥច្ឆតិ, ឯវមិមេហិបិ កាមាលយតណ្ហាលយេហិ សត្តា រមន្តិ, សំសារវដ្ដេ បមុទិតា អនុក្កណ្ឋិតា វសន្តិ។ តេន នេសំ ភគវា ទុវិធម្បិ អាលយំ ឧយ្យានភូមិំ វិយ ទស្សេន្តោ – “អាលយរាមា”តិអាទិមាហ។

យទិទន្តិ និបាតោ, តស្ស ឋានំ សន្ធាយ – “យំ ឥទ”ន្តិ, បដិច្ចសមុប្បាទំ សន្ធាយ – “យោ អយ”ន្តិ ឯវមត្ថោ ទដ្ឋព្ពោ។ ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បាទោតិ ឥមេសំ បច្ចយា ឥទប្បច្ចយា, ឥទប្បច្ចយា ឯវ ឥទប្បច្ចយតា, ឥទប្បច្ចយតា ច សា បដិច្ចសមុប្បាទោ ចាតិ ឥទប្បច្ចយតាបដិច្ចសមុប្បាទោ។ សង្ខារាទិបច្ចយានំ ឯតំ អធិវចនំ។ សព្ពសង្ខារសមថោតិអាទិ សព្ពំ និព្ពានមេវ។ យស្មា ហិ តំ អាគម្ម សព្ពសង្ខារវិប្ផន្ទិតានិ សម្មន្តិ វូបសម្មន្តិ, តស្មា – “សព្ពសង្ខារសមថោ”តិ វុច្ចតិ។ យស្មា ច តំ អាគម្ម សព្ពេ ឧបធយោ បដិនិស្សដ្ឋា ហោន្តិ, សព្ពា តណ្ហា ខីយន្តិ, សព្ពេ កិលេសរាគា វិរជ្ជន្តិ, សព្ពំ ទុក្ខំ និរុជ្ឈតិ, តស្មា “សព្ពូបធិបដិនិស្សគ្គោ តណ្ហាក្ខយោ វិរាគោ និរោធោ”តិ វុច្ចតិ។ សា បនេសា តណ្ហា ភវេន ភវំ, ផលេន វា សទ្ធិំ កម្មំ វិនតិ សំសិព្ពតីតិ កត្វា វានន្តិ វុច្ចតិ, តតោ និក្ខន្តន្តិ និព្ពានំ។ សោ មមស្ស កិលមថោតិ យា អជានន្តានំ ទេសនា នាម, សោ មម កិលមថោ អស្ស, សា មម វិហេសា អស្សាតិ អត្ថោ។ កាយកិលមថោ ចេវ កាយវិហេសា ច អស្សាតិ វុត្តំ ហោតិ, ចិត្តេ បន ឧភយម្បេតំ ពុទ្ធានំ នត្ថិ។

᪆᪇᪨ ᩋᨸᩥᩔᩪᨲᩥ ᩋᨶᩩᨻᩕᩪᩉᨶᨲ᩠ᨳᩮ ᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ – “ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩑᨲᨴᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩍᨾᩣᨸᩥ ᨣᩣᨳᩣ ᨸᨭᩥᨽᩴᩈᩪ”ᨲᩥ ᨴᩦᨸᩮᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨸᩔᩥᩔᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨸᩔᩥᩔ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩁᩉᨲᩮᩣ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩔᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨶᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩣ᪨ ᨸᨭᩥᨽᩴᩈᩪᨲᩥ ᨸᨭᩥᨽᩣᨶᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩔ ᨬᩣᨱᩔ ᨣᩮᩣᨧᩁᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ, ᨸᩁᩥᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᨿᩥᨲᨻ᩠ᨻᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᩴᩈᩩ᪨

ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᨶᩣᨲᩥ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨶ, ᨶ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣᨿ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣᨸᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᩈᩩᨡᨸᨭᩥᨸᨴᩣᩅ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᩣᩁᨾᩦᨸᩪᩁᨱᨠᩣᩃᩮ ᨸᨶ ᩈᩁᩣᨣᩈᨴᩮᩣᩈᩈᨾᩮᩣᩉᩔᩮᩅ ᩈᨲᩮᩣ ᩋᩣᨣᨲᩣᨣᨲᩣᨶᩴ ᨿᩣᨧᨠᩣᨶᩴ ᩋᩃᨦ᩠ᨠᨲᨸᨭᩥᨿᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩦᩈᩴ ᨠᨶ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩃᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩴ ᨶᩦᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᩋᨬ᩠ᨩᩥᨲᩣᨶᩥ ᩋᨠ᩠ᨡᩦᨶᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᩣᨭᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᩃᩅᩴᩈᨸᨴᩦᨸᩴ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᨶᩣᨸᨧᩣᩁᩥᨶᩥᩴ ᨽᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᨶᩥ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᨧ ᨡᨶ᩠ᨲᩥᩅᩣᨴᩥᩈᨴᩥᩈᩮᩈᩩ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩮᩈᩩ ᨨᩮᨩ᩠ᨩᨽᩮᨩ᩠ᨩᩣᨴᩦᨶᩥ ᨸᩣᨸᩩᨱᨶ᩠ᨲᩔ ᩋᩣᨣᨾᨶᩦᨿᨸᨭᩥᨸᨴᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩮᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩉᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩉᨠᩣᩁᩮᩣ ᨶᩥᨸᩣᨲᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩋᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨸᨠᩣᩈᩥᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩮᩈᩮᨲᩩᩴ; ᩑᩅᩴ ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᨶ ᩋᨵᩥᨣᨲᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩋᩃᩴ ᨴᩮᩈᩮᨲᩩᩴ; ᨠᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᨴᩮᩈᩥᨲᩮᨶᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩁᩣᨣᨴᩮᩣᩈᨸᩁᩮᨲᩮᩉᩦᨲᩥ ᩁᩣᨣᨴᩮᩣᩈᨹᩩᨭ᩠ᨮᩮᩉᩥ ᩁᩣᨣᨴᩮᩣᩈᩣᨶᩩᨣᨲᩮᩉᩥ ᩅᩣ᪨

ᨸᨭᩥᩈᩮᩣᨲᨣᩣᨾᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩦᨶᩴ ᨸᨭᩥᩈᩮᩣᨲᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩈᩩᨽᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨣᨲᩴ ᨧᨲᩩᩈᨧ᩠ᨧᨵᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᩁᩣᨣᩁᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨠᩣᨾᩁᩣᨣᩮᨶ ᨽᩅᩁᩣᨣᩮᨶ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩁᩣᨣᩮᨶ ᨧ ᩁᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨶ ᨴᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᨾᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᩈᩩᨽᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩥᨶᩣ ᩈᨽᩣᩅᩮᨶ ᨶ ᨸᩔᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᩋᨸᩔᨶ᩠ᨲᩮ ᨠᩮᩣ ᩈᨠ᩠ᨡᩥᩔᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨣᩣᩉᩣᨸᩮᨲᩩᩴ? ᨲᨾᩮᩣᨡᨶ᩠ᨵᩮᨶ ᩋᩣᩅᩩᨲᩣᨲᩥ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᩁᩣᩈᩥᨶᩣ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨲ᩠ᨳᨭᩣ᪨

ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩣᩔᩩᨠ᩠ᨠᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᨶᩥᩁᩩᩔᩩᨠ᩠ᨠᨽᩣᩅᩮᨶ, ᩋᨴᩮᩈᩮᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨶᩔ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨾᩥ? ᨶᨶᩩ ᩑᩈ – “ᨾᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩮᩣᨧᩮᩔᩣᨾᩥ, ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ ᨲᩣᩁᩮᩔᩣᨾᩥ”,

“ᨠᩥᩴ ᨾᩮ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩅᩮᩈᩮᨶ, ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᨲᩮᨶᩥᨵ;

ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᩣᨸᩩᨱᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᩈᨶ᩠ᨲᩣᩁᩮᩔᩴ ᩈᨴᩮᩅᨠ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨸᨲ᩠ᨳᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ ᨸᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨧ᩠ᨧᨾᩮᨲᩴ, ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᨸᨶᩔ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨾᩥ᪨ ᨲᩔ ᩉᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᨣᩉᨶᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᨧ ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᨲᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩔ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨠᩥᩃᩮᩈᨣᩉᨶᨲᩣ ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᨲᩣ ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨸᩣᨠᨭᩣ ᨩᩣᨲᩣ᪨ ᩋᨳᩔ – “ᩍᨾᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨠᨬ᩠ᨩᩥᨠᨸᩩᨱ᩠ᨱᩃᩣᨻᩩ ᩅᩥᨿ ᨲᨠ᩠ᨠᨽᩁᩥᨲᨧᩣᨭᩥ ᩅᩥᨿ ᩅᩈᩣᨲᩮᩃᨸᩦᨲᨸᩥᩃᩮᩣᨲᩥᨠᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨬ᩠ᨩᨶᨾᨠ᩠ᨡᩥᨲᩉᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨠᩥᩃᩮᩈᨽᩁᩥᨲᩣ ᩋᨲᩥᩈᩴᨠᩥᩃᩥᨭ᩠ᨮᩣ ᩁᩣᨣᩁᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩮᩣᩈᨴᩩᨭ᩠ᨮᩣ ᨾᩮᩣᩉᨾᩪᩊ᩠ᩉᩣ, ᨲᩮ ᨠᩥᩴ ᨶᩣᨾ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᨲᩮᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᨣᩉᨶᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶᩣᨸᩥ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨾᩥ᪨

“ᩋᨿᨬ᩠ᨧ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨸᨳᩅᩦᩈᨶ᩠ᨵᩣᩁᨠᩮᩣᨴᨠᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᩮᩣ, ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩮᨶ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᩥᨲᩮᩣ ᩈᩣᩈᨸᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨴᩩᨴ᩠ᨴᩈᩮᩣ, ᩈᨲᨵᩣ ᨽᩥᨶ᩠ᨶᩔ ᩅᩣᩃᩔ ᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᨠᩮᩣᨭᩥᩴ ᨸᨭᩥᨸᩣᨴᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᨴᩩᩁᨶᩩᨻᩮᩣᨵᩮᩣ, ᨶᨶᩩ ᨾᨿᩣ ᩉᩥ ᩍᨾᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᨲᩩᩴ ᩅᩣᨿᨾᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨴᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᩁᨠ᩠ᨡᩥᨲᩴ ᩈᩦᩃᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩋᨸᩁᩥᨸᩪᩁᩥᨲᩣ ᨠᩣᨧᩥ ᨸᩣᩁᨾᩦ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨲᩔ ᨾᩮ ᨶᩥᩁᩩᩔᩣᩉᩴ ᩅᩥᨿ ᨾᩣᩁᨻᩃᩴ ᩅᩥᨵᨾᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᨸᨳᩅᩦ ᨶ ᨠᨾ᩠ᨸᩥᨲ᩠ᨳ, ᨸᨮᨾᨿᩣᨾᩮ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮᨶᩥᩅᩣᩈᩴ ᩋᨶᩩᩔᩁᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᨶ ᨠᨾ᩠ᨸᩥᨲ᩠ᨳ, ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨿᩣᨾᩮ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᨧᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᩅᩥᩈᩮᩣᨵᩮᨶ᩠ᨲᩔᩣᨸᩥ ᨶ ᨠᨾ᩠ᨸᩥᨲ᩠ᨳ, ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨿᩣᨾᩮ ᨸᨶ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨸ᩠ᨸᩣᨴᩴ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᨶ᩠ᨲᩔᩮᩅ ᨾᩮ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩ ᨠᨾ᩠ᨸᩥᨲ᩠ᨳ᪨ ᩍᨲᩥ ᨾᩣᨴᩥᩈᩮᨶᩣᨸᩥ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨬᩣᨱᩮᨶ ᨠᩥᨧ᩠ᨨᩮᨶᩮᩅᩣᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨸᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩮᩣ, ᨲᩴ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᨾᩉᩣᨩᨶᩣ ᨠᨳᩴ ᨸᨭᩥᩅᩥᨩ᩠ᨫᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨣᨾ᩠ᨽᩦᩁᨲᩣᨸᨧ᩠ᨧᩅᩮᨠ᩠ᨡᨱᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶᩣᨸᩥ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨾᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

ᩋᨸᩥᨧ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩣ ᨿᩣᨧᩥᨲᩮ ᨴᩮᩈᩮᨲᩩᨠᩣᨾᨲᩣᨿᨸᩥᩔ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨾᩥ᪨ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᩉᩥ ᨽᨣᩅᩣ – “ᨾᨾ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩣᩔᩩᨠ᩠ᨠᨲᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨶᨾᨾᩣᨶᩮ ᨾᩉᩣᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴ ᨿᩣᨧᩥᩔᨲᩥ, ᩍᨾᩮ ᨧ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨣᩁᩩᨠᩣ, ᨲᩮ ‘ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨠᩥᩁ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨶ ᨴᩮᩈᩮᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩋᨳ ᨶᩴ ᨾᩉᩣᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᨿᩣᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩈᩣᨸᩮᩈᩥ, ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᨲ ᨽᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ, ᨸᨱᩦᨲᩮᩣ ᩅᨲ ᨽᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ’ᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩣ ᩈᩩᩔᩪᩈᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩍᨾᨾ᩠ᨸᩥᩔ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᩣᩔᩩᨠ᩠ᨠᨲᩣᨿ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᨾᩥ, ᨶᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨

᪑᪑᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩔᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨸᩥ “ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩮ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨠᨾᩉᩣᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᩑᩈᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᨶᩔᨲᩥ ᩅᨲ ᨽᩮᩣ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨠᩥᩁ ᩍᨾᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨲᨳᩣ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩣᩁᩮᩈᩥ, ᨿᨳᩣ ᨴᩈᩈᩉᩔᩥᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨶᩮᩣ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨿᨲᩕ ᩉᩥ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨶᩣᨾ ᩃᩮᩣᨠᩮ᪨ ᨸᩩᩁᨲᩮᩣ ᨸᩣᨲᩩᩁᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ ᨲᩮᩉᩥ ᨴᩈᩉᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩈᩉᩔᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨸᩣᨲᩩᩁᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᩁᨩᨠ᩠ᨡᨩᩣᨲᩥᨠᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨾᨿᩮ ᩋᨠ᩠ᨡᩥᨾ᩠ᩉᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩴ ᨸᩁᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩁᩣᨣᨴᩮᩣᩈᨾᩮᩣᩉᩁᨩᩴ ᩑᨲᩮᩈᩴ, ᩑᩅᩴ ᩈᨽᩣᩅᩣᨲᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩁᨩᨠ᩠ᨡᨩᩣᨲᩥᨠᩣ᪨ ᩋᩔᩅᨶᨲᩣᨲᩥ ᩋᩔᩅᨶᨲᩣᨿ᪨ ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨸᩩᩁᩥᨾᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᨴᩈᨸᩩᨬ᩠ᨬᨠᩥᩁᩥᨿᩅᨲ᩠ᨳᩩᩅᩈᩮᨶ ᨠᨲᩣᨵᩥᨠᩣᩁᩣ ᨸᩁᩥᨸᩣᨠᨣᨲᩣ ᨸᨴᩩᨾᩣᨶᩥ ᩅᩥᨿ ᩈᩪᩁᩥᨿᩁᩈ᩠ᨾᩥᩈᨾ᩠ᨹᩔᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩴᨿᩮᩅ ᩋᩣᨠᨦ᩠ᨡᨾᩣᨶᩣ ᨧᨲᩩᨸ᩠ᨸᨴᩥᨠᨣᩣᨳᩣᩅᩈᩣᨶᩮ ᩋᩁᩥᨿᨽᩪᨾᩥᩴ ᩒᨠ᩠ᨠᨾᨶᩣᩁᩉᩣ ᨶ ᩑᨠᩮᩣ, ᨶ ᨴ᩠ᩅᩮ, ᩋᨶᩮᨠᩈᨲᩈᩉᩔᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣᩁᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨

᪑᪒᪨ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩈᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᩩᩴ ᨿᩣᨧᨶᩴ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨧᨠ᩠ᨡᩩᨶᩣᨲᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᨸᩁᩮᩣᨸᩁᩥᨿᨲ᩠ᨲᨬᩣᨱᩮᨶ ᨧ ᩋᩣᩈᨿᩣᨶᩩᩈᨿᨬᩣᨱᩮᨶ ᨧ᪨ ᩍᨾᩮᩈᨬ᩠ᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᨬᩣᨱᩣᨶᩴ “ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨧᨠ᩠ᨡᩩ”ᨲᩥ ᨶᩣᨾᩴ, ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩔ “ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨧᨠ᩠ᨡᩩ”ᨲᩥ, ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᩣᨶᩴ “ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨡᩩ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᩁᨩᨠ᩠ᨡᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨿᩮᩈᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᩁᩣᨣᩣᨴᩥᩁᨩᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩴ, ᨲᩮ ᩋᨸ᩠ᨸᩁᨩᨠ᩠ᨡᩣ᪨ ᨿᩮᩈᩴ ᨲᩴ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩴ, ᨲᩮ ᨾᩉᩣᩁᨩᨠ᩠ᨡᩣ᪨ ᨿᩮᩈᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᩦᨶᩥ ᩍᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᩣᨶᩥ, ᨲᩮ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣ᪨ ᨿᩮᩈᩴ ᨲᩣᨶᩥ ᨾᩩᨴᩪᨶᩥ, ᨲᩮ ᨾᩩᨴᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩣ᪨ ᨿᩮᩈᩴ ᨲᩮᨿᩮᩅ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨴᨿᩮᩣ ᩋᩣᨠᩣᩁᩣ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩣ, ᨲᩮ ᩈ᩠ᩅᩣᨠᩣᩁᩣ᪨ ᨿᩮ ᨠᨳᩥᨲᨠᩣᩁᨱᩴ ᩈᩃ᩠ᩃᨠ᩠ᨡᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩩᨡᩮᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨲᩩᩴ, ᨲᩮ ᩈᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩣᨸᨿᩣ᪨ ᨿᩮ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᨬ᩠ᨧᩮᩅ ᩅᨩ᩠ᨩᨬ᩠ᨧ ᨽᨿᨲᩮᩣ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩅᨩ᩠ᨩᨽᨿᨴᩔᩣᩅᩥᨶᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨

ᩋᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᨸᩣᩊᩥ – “ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᩁᨩᨠ᩠ᨡᩮᩣ, ᩋᩔᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨾᩉᩣᩁᨩᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨… ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᩅᩦᩁᩥᨿᩮᩣ…ᨸᩮ… ᨠᩩᩈᩦᨲᩮᩣ… ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔᨲᩥ… ᨾᩩᨭ᩠ᨮᩔᨲᩥ… ᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣ… ᩋᩈᨾᩣᩉᩥᨲᩮᩣ… ᨸᨬ᩠ᨬᩅᩣ… ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨾᩉᩣᩁᨩᨠ᩠ᨡᩮᩣ᪨ ᨲᨳᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨲᩥᨠ᩠ᨡᩥᨶ᩠ᨴᩕᩥᨿᩮᩣ…ᨸᩮ… ᨸᨬ᩠ᨬᩅᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩅᨩ᩠ᨩᨽᨿᨴᩔᩣᩅᩦ, ᨴᩩᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨶ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩅᨩ᩠ᨩᨽᨿᨴᩔᩣᩅᩦ᪨ ᩃᩮᩣᨠᩮᩣᨲᩥ

ខន្ធលោកោ, ធាតុលោកោ, អាយតនលោកោ, សម្បត្តិភវលោកោ, វិបត្តិភវលោកោ, សម្បត្តិសម្ភវលោកោ, វិបត្តិសម្ភវលោកោ។ ឯកោ លោកោ – សព្ពេ សត្តា អាហារដ្ឋិតិកា។ ទ្វេ លោកា – នាមញ្ច រូបញ្ច។ តយោ លោកា – តិស្សោ វេទនា។ ចត្តារោ លោកា – ចត្តារោ អាហារា។ បញ្ច លោកា – បញ្ចុបាទានក្ខន្ធា។ ឆ លោកា – ឆ អជ្ឈត្តិកានិ អាយតនានិ។ សត្ត លោកា – សត្ត វិញ្ញាណដ្ឋិតិយោ។ អដ្ឋ លោកា – អដ្ឋ លោកធម្មា។ នវ លោកា – នវ សត្តាវាសា។ ទស លោកា – ទសាយតនានិ។ ទ្វាទស លោកា – ទ្វាទសាយតនានិ។ អដ្ឋារស លោកា – អដ្ឋារស ធាតុយោ។ វជ្ជន្តិ សព្ពេ កិលេសា វជ្ជំ, សព្ពេ ទុច្ចរិតា វជ្ជំ, សព្ពេ អភិសង្ខារា វជ្ជំ, សព្ពេ ភវគាមិកម្មា វជ្ជំ។ ឥតិ ឥមស្មិញ្ច លោកេ ឥមស្មិញ្ច វជ្ជេ តិព្ពា ភយសញ្ញា បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ, សេយ្យថាបិ ឧក្ខិត្តាសិកេ វធកេ។ ឥមេហិ បញ្ញាសាយ អាការេហិ ឥមានិ បញ្ចិន្ទ្រិយានិ ជានាតិ បស្សតិ អញ្ញាតិ បដិវិជ្ឈតិ, ឥទំ តថាគតស្ស ឥន្ទ្រិយបរោបរិយត្តេ ញាណ”ន្តិ (បដិ។ ម។ ១។ ១១១)។

ឧប្បលិនិយន្តិ ឧប្បលវនេ។ ឥតរេសុបិ ឯសេវ នយោ។ អន្តោនិមុគ្គបោសីនីតិ យានិ អញ្ញានិបិ បទុមានិ អន្តោនិមុគ្គានេវ បោសយន្តិ។ ឧទកំ អច្ចុគ្គម្ម ឋិតានីតិ ឧទកំ អតិក្កមិត្វា ឋិតានិ។ តត្ថ យានិ អច្ចុគ្គម្ម ឋិតានិ, តានិ សូរិយរស្មិសម្ផស្សំ អាគមយមានានិ ឋិតានិ អជ្ជ បុប្ផនកានិ។ យានិ សមោទកំ ឋិតានិ, តានិ ស្វេ បុប្ផនកានិ។ យានិ ឧទកានុគ្គតានិ អន្តោឧទកបោសីនិ, តានិ តតិយទិវសេ បុប្ផនកានិ។ ឧទកា បន អនុគ្គតានិ អញ្ញានិបិ សរោគឧប្បលាទីនិ នាម អត្ថិ, យានិ នេវ បុប្ផិស្សន្តិ, មច្ឆកច្ឆបភក្ខានេវ ភវិស្សន្តិ, តានិ បាឡិំ នារូឡ្ហានិ។ អាហរិត្វា បន ទីបេតព្ពានីតិ ទីបិតានិ។ យថេវ ហិ តានិ ចតុព្ពិធានិ បុប្ផានិ, ឯវមេវ ឧគ្ឃដិតញ្ញូ, វិបញ្ចិតញ្ញូ, នេយ្យោ, បទបរមោតិ ចត្តារោ បុគ្គលា។ តត្ថ យស្ស បុគ្គលស្ស សហ ឧទាហដវេលាយ ធម្មាភិសមយោ ហោតិ, អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ ឧគ្ឃដិតញ្ញូ។ យស្ស បុគ្គលស្ស សង្ខិត្តេន ភាសិតស្ស វិត្ថារេន អត្ថេ វិភជិយមានេ ធម្មាភិសមយោ ហោតិ, អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ វិបញ្ចិតញ្ញូ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ឧទ្ទេសតោ បរិបុច្ឆតោ យោនិសោមនសិករោតោ កល្យាណមិត្តេ សេវតោ ភជតោ បយិរុបាសតោ អនុបុព្ពេន ធម្មាភិសមយោ ហោតិ, អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ នេយ្យោ។ យស្ស បុគ្គលស្ស ពហុម្បិ សុណតោ ពហុម្បិ ភណតោ ពហុម្បិ គណ្ហតោ ពហុម្បិ ធារយតោ ពហុម្បិ វាចយតោ ន តាយ ជាតិយា ធម្មាភិសមយោ ហោតិ, អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បទបរមោ (បុ។ ប។ ១៤៨, ១៤៩, ១៥០, ១៥១)។

តត្ថ ភគវា ឧប្បលវនាទិសទិសំ ទសសហស្សិលោកធាតុំ ឱលោកេន្តោ – “អជ្ជ បុប្ផនកានិ វិយ ឧគ្ឃដិតញ្ញូ, ស្វេ បុប្ផនកានិ វិយ វិបញ្ចិតញ្ញូ, តតិយទិវសេ បុប្ផនកានិ វិយ នេយ្យោ, មច្ឆកច្ឆបភក្ខានិ វិយ បទបរមោ”តិ អទ្ទស។ បស្សន្តោ ច – “ឯត្តកា អប្បរជក្ខា, ឯត្តកា មហារជក្ខា។ តត្រាបិ ឯត្តកា ឧគ្ឃដិតញ្ញូ”តិ ឯវំ សព្ពាការតោ អទ្ទស។ តត្ថ តិណ្ណំ បុគ្គលានំ ឥមស្មិំយេវ អត្តភាវេ ភគវតោ ធម្មទេសនា អត្ថំ សាធេតិ, បទបរមានំ អនាគតេ វាសនត្ថាយ ហោតិ។

អថ ភគវា ឥមេសំ ចតុន្នំ បុគ្គលានំ អត្ថាវហំ ធម្មទេសនំ វិទិត្វា ទេសេតុកម្យតំ ឧប្បាទេត្វា បុន តេ សព្ពេបិ តីសុ ភវេសុ សព្ពេ សត្តេ ភព្ពាភព្ពវសេន ទ្វេ កោដ្ឋាសេ អកាសិ។ យេ សន្ធាយ វុត្តំ – “យេ តេ សត្តា កម្មាវរណេន សមន្នាគតា, វិបាកាវរណេន សមន្នាគតា, កិលេសាវរណេន សមន្នាគតា, អស្សទ្ធា អច្ឆន្ទិកា ទុប្បញ្ញា អភព្ពា និយាមំ ឱក្កមិតុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ, ឥមេ តេ សត្តា អភព្ពា។

ᨠᨲᨾᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨻ᩠ᨻᩣ? ᨿᩮ ᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩅᩁᨱᩮᨶ...ᨸᩮ...ᩍᨾᩮ ᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨻ᩠ᨻᩣ”ᨲᩥ (ᩅᩥᨽ᪨ ᪈᪂᪆; ᨸᨭᩥ᪨ ᨾ᪨ ᪁.᪁᪁᪃)᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᩋᨽᨻ᩠ᨻᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮ ᨸᩉᩣᨿ ᨽᨻ᩠ᨻᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᨿᩮᩅ ᨬᩣᨱᩮᨶ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ – “ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᩁᩣᨣᨧᩁᩥᨲᩣ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩣ ᨴᩮᩣᩈᨾᩮᩣᩉᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᨴ᩠ᨵᩣᨻᩩᨴ᩠ᨵᩥᨧᩁᩥᨲᩣ”ᨲᩥ ᨨ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮ ᩋᨠᩣᩈᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ – “ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ᪨ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᨲᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨣᩣᨳᩣᩉᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᨽᩣᩈᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ – “ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᩮᩣ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪄᪀᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨩ᩠ᨫᨽᩣᩈᩦᨲᩥ ᩋᨽᩥᩋᨽᩣᩈᩥ, ᩋᨵᩥᨠᩥᨧ᩠ᨧ ᩋᩣᩁᨻ᩠ᨽ ᩋᨽᩣᩈᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩈᩮᩃᩮ ᨿᨳᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᨾᩩᨴ᩠ᨵᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩈᩮᩃᨾᨿᩮ ᩑᨠᨥᨶᩮ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᨾᩩᨴ᩠ᨵᨶᩥ ᨿᨳᩣᨮᩥᨲᩮᩣᩅ, ᨶ ᩉᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨮᩥᨲᩔ ᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨣᩦᩅᩩᨠ᩠ᨡᩥᨸᨶᨸᩈᩣᩁᨱᩣᨴᩥᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨲᨳᩪᨸᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨸ᩠ᨸᨭᩥᨽᩣᨣᩴ ᩈᩮᩃᨸᨻ᩠ᨻᨲᩪᨸᨾᩴ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩈᨦ᩠ᨡᩮᨸᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨿᨳᩣ ᩈᩮᩃᨸᨻ᩠ᨻᨲᨾᩩᨴ᩠ᨵᨶᩥ ᨿᨳᩣᨮᩥᨲᩮᩣᩅ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᨩᨶᨲᩴ ᨸᩔᩮᨿ᩠ᨿ, ᨲᨳᩣ ᨲ᩠ᩅᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᩩᨾᩮᨵ, ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨸᨬ᩠ᨬ ᩈᨻ᩠ᨻᨬ᩠ᨬᩩᨲᨬ᩠ᨬᩣᨱᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨽᨣᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨾᨿᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨾᨿᩴ ᨸᩣᩈᩣᨴᨾᩣᩁᩩᨿ᩠ᩉ ᩈᨿᩴ ᩋᨸᩮᨲᩈᩮᩣᨠᩮᩣ ᩈᩮᩣᨠᩣᩅᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨩᩣᨲᩥᨩᩁᩣᨽᩥᨽᩪᨲᩴ ᨩᨶᨲᩴ ᩋᩅᩮᨠ᩠ᨡᩔᩩ, ᩏᨸᨵᩣᩁᨿ ᩏᨸᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡ᪨

ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ – ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᨸᩣᨴᩮ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩴ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩮᨴᩣᩁᨸᩣᩊᩦᩈᩩ ᨠᩩᨭᩥᨠᩣᨿᩮᩣ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᩴ ᨩᩣᩃᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ᪨ ᨧᨲᩩᩁᨦ᩠ᨣᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᨬ᩠ᨧ ᩋᨶ᩠ᨵᨠᩣᩁᩴ ᩋᩔ, ᩋᨳᩔ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩔ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨲᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩔ ᨽᩪᨾᩥᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᨿᨲᩮᩣ ᨶᩮᩅ ᨡᩮᨲ᩠ᨲᩴ, ᨶ ᨠᩮᨴᩣᩁᨸᩣᩊᩥᨿᩮᩣ, ᨶ ᨠᩩᨭᩥᨿᩮᩣ, ᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᨿᩥᨲᨾᨶᩩᩔᩣ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ, ᨠᩩᨭᩥᨠᩣᩈᩩ ᨸᨶ ᩋᨣ᩠ᨣᩥᨩᩣᩃᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨿᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩑᩅᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨸᩣᩈᩣᨴᨾᩣᩁᩩᨿ᩠ᩉ ᩈᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩣᨿᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᨿᨲᩮᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᨿᩮ ᨲᩮ ᩋᨠᨲᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩮ ᩑᨠᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᨩᩣᨱᩩᨸᩔᩮ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩣᨸᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨧᨠ᩠ᨡᩩᩔ ᩋᩣᨸᩣᨳᩴ ᨶᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᩁᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᩮ ᨸᨶ ᨠᨲᨠᩃ᩠ᨿᩣᨱᩣ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᩣ, ᨲᩮ ᨲᩔ ᨴᩪᩁᩮ ᨮᩥᨲᩣᨸᩥ ᩋᩣᨸᩣᨳᩴ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩥ ᩅᩥᨿ ᩉᩥᨾᩅᨶ᩠ᨲᨸᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨧ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨧᩮᨲᩴ –

“ᨴᩪᩁᩮ ᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨠᩣᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩉᩥᨾᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᨸᨻ᩠ᨻᨲᩮᩣ;

ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᨳ ᨶ ᨴᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣ ᨿᨳᩣ ᩈᩁᩣ”ᨲᩥ᪨ (ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪃᪀᪄);

ᩏᨭ᩠ᨮᩮᩉᩦᨲᩥ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨧᩣᩁᩥᨠᨧᩁᨱᩴ ᨿᩣᨧᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨱᨲᩥ᪨ ᩅᩦᩁᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨽᨣᩅᩣ ᩅᩦᩁᩥᨿᩅᨶ᩠ᨲᨲᩣᨿ ᩅᩦᩁᩮᩣ, ᨴᩮᩅᨸᩩᨲ᩠ᨲᨾᨧ᩠ᨧᩩᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨶᩴ ᩅᩥᨩᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨩᩥᨲᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᩮᩣ, ᨩᩣᨲᩥᨠᨶ᩠ᨲᩣᩁᩣᨴᩥᨶᩥᨲ᩠ᨳᩁᨱᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᩈᨲ᩠ᨳᩅᩣᩉᨶᩈᨾᨲ᩠ᨳᨲᩣᨿ ᩈᨲ᩠ᨳᩅᩣᩉᩮᩣ, ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩍᨱᩔ ᩋᨽᩣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨱᨱᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨

᪄᪁᪨ ᩋᨸᩣᩁᩩᨲᩣᨲᩥ ᩅᩥᩅᨭᩣ᪨ ᩋᨾᨲᩔ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩣᨲᩥ ᩋᩁᩥᨿᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᩋᨾᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩔ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩔ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᩴ᪨ ᩈᩮᩣ ᨾᨿᩣ ᩅᩥᩅᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᩥᨲᩮᩣᨲᩥ

ជនស្សាតិ៍ បយុញ្ញាត្ត សង្គន្តិ សទ្ធោ អត្ថនោ សង្ខំ បយុញ្ញាត្ត ចិស្សឌ្ឌេត្ត៍ បដ្ឋិយបដច្ចយេ អយេយទ្ធេ, អហញ្ញាអត្ថនោ បក្ខលំ ស្មប្បចត្តិតប្បិ ញ្ញលំ បលីតំ ក្ខត្តំ ឆម្ពុំ កាយចាចាកិលយឆសញ្ញឹ ហុត្វា ត កាសិំ, ញ្ញដាតិ បត សទ្ធោ ឌតា សង្គាកាឌតំ ក្ខបតេត្ត, បុទ្ធេស្សាមិ ទេតំ សក្កប្បត្តិ៍

អក្កសាចកឃុកចណ្ហកា

លិខ្ញ៉ា៍ ទោនិឌិទុក្ខម្ពុលេតិ ទោនិឌិទុក្ខស្ស អចិន្តេទ អឌបិលតិពោរេឆ អត្ថទហិតោតិ អទេត្វា៍ ទេឍេយ យិកដារេយតិ ញ្ញសិបតតំ ទេតត សយេយត ទេឍំ តាយ ក្ខឃ្យាតំ ទេហាតិ, យិកាតំ បត អកយចាសត្វាយ ជិត្តត្វា យិកដារេយាតិ ចុច្ចតិ៍ តំ សត្តាយ ចុត្តំ – "ទេឍេយ យិកដារេយ"តិ៍ យឆា ច ចិបស្សឹ កកចា, ឲចំ អទេញ្ញាបិ ញុទ្ធា បឆយំ ឆម្ពុទេឌសតត្វាយ កន្ធត្ថា អាកាទេសត កត្វា តទេត្វច ឌ្ជតទត្តិ៍ អយ្យាតំ បត កកចា ក្ខបកស្ស អាឌីចកស្ស ក្ខបតិស្សយំ ជិត្វា – "ក្ខបទេកា ញ្ញលំ អដ្ឋាតំ បជិបទេត្ត, ទេសា យំ ជិត្វា សល្លបិត្វា កយិស្សតិ៍ អឆ បុត តិញ្ញាត្តឌេត្តា អាកយ្ហ អទហត្ថំ សដ្ឋិកាទិស្សតី"តិ ញាត្វា អដ្ឋារសទេយាឌតយក្កំ បតសាច អកយាសិ៍ ដាយបិលំ អាយទេត្តសីតិ ជិត្វាច បុតប្បតំ ឌ្ជទេលាកេត្វា – "អទេយ្យា ទេតា, កតេ្ត, អាកទេតា"តិ ចត្វា ក្ខបកតំ អាយទេត្តសិ៍

លិវ៉-ឲ៍ អនុបុព្វិំ កថន្តិ ទានកថំ, ទានានន្តរំ សីលំ, សីលានន្តរំ សគ្គំ, សគ្គានន្តរំ មគ្គន្តិ ឯវំ អនុបដិបាដិកថំ កថេសិ។ តត្ថ ទានកថន្តិ ឥទំ ទានំ នាម សុខានំ និទានំ, សម្បត្តីនំ មូលំ, ភោគានំ បតិដ្ឋា, វិសមគតស្ស តាណំ លេណំ គតិ បរាយណំ, ឥធលោកបរលោកេសុ ទានសទិសោ អវស្សយោ បតិដ្ឋា អារម្មណំ តាណំ លេណំ គតិ បរាយណំ នត្ថិ។ ឥទញ្ហិ អវស្សយដ្ឋេន រតនមយសីហាសនសទិសំ, បតិដ្ឋានដ្ឋេន មហាបថវីសទិសំ, អារម្មណដ្ឋេន អាលម្ពនរជ្ជុសទិសំ។ ឥទញ្ហិ ទុក្ខនិត្ថរណដ្ឋេន នាវា, សមស្សាសនដ្ឋេន សង្គាមសូរោ, ភយបរិត្តាណដ្ឋេន សុសង្ខតនគរំ, មច្ឆេរមលាទីហិ អនុបលិត្តដ្ឋេន បទុមំ, តេសំ និទហនដ្ឋេន អគ្គិ, ទុរាសទដ្ឋេន អាសីវិសោ, អសន្តាសនដ្ឋេន សីហោ, ពលវន្តដ្ឋេន ហត្ថី, អភិមង្គលសម្មតដ្ឋេន សេតឧសភោ, ខេមន្តភូមិសម្បាបនដ្ឋេន វលាហកោ អស្សរាជា។ ទានញ្ហិ លោកេ សក្កសម្បត្តិំ ទេតិ, មារសម្បត្តិំ, ព្រហ្មសម្បត្តិំ, ចក្កវត្តិសម្បត្តិំ, សាវកបារមិញាណំ, បច្ចេកពោធិញាណំ, អភិសម្ពោធិញាណំ ទេតីតិ ឯវមាទិទានគុណបដិសំយុត្តំ កថំ។

យស្មា បន ទានំ ទទន្តោ សីលំ សមាទាតុំ សក្កោតិ, តស្មា តទនន្តរំ សីលកថំ កថេសិ។ សីលកថន្តិ សីលំ នាមេតំ អវស្សយោ បតិដ្ឋា អារម្មណំ តាណំ លេណំ គតិ បរាយណំ។ ឥធលោកបរលោកសម្បត្តីនញ្ហិ សីលសទិសោ អវស្សយោ បតិដ្ឋា អារម្មណំ តាណំ លេណំ គតិ បរាយណំ នត្ថិ, សីលសទិសោ អលង្ការោ នត្ថិ, សីលបុប្ផសទិសំ បុប្ផំ នត្ថិ, សីលគន្ធសទិសោ គន្ធោ នត្ថិ, សីលាលង្ការេន ហិ អលង្កតំ សីលកុសុមបិឡន្ធនំ សីលគន្ធានុលិត្តំ សទេវកោបិ លោកោ ឱលោកេន្តោ តិត្តិំ ន គច្ឆតីតិ ឯវមាទិសីលគុណបដិសំយុត្តំ កថំ។

ឥទំ បន សីលំ និស្សាយ អយំ សគ្គោ លព្ភតីតិ ទស្សេតុំ សីលានន្តរំ សគ្គកថំ កថេសិ។ សគ្គកថន្តិ អយំ សគ្គោ នាម ឥដ្ឋោ កន្តោ មនាបោ, និច្ចមេត្ថ កីឡា, និច្ចំ សម្បត្តិយោ លព្ភន្តិ, ចាតុមហារាជិកា ទេវា នវុតិវស្សសតសហស្សានិ ទិព្វសុខំ ទិព្វសម្បត្តិំ បដិលភន្តិ, តាវតិំសា តិស្សោ ច វស្សកោដិយោ សដ្ឋិ ច វស្សសតសហស្សានីតិ ឯវមាទិសគ្គគុណបដិសំយុត្តំ កថំ។ សគ្គសម្បត្តិំ កថយន្តានញ្ហិ ពុទ្ធានំ មុខំ

តប្បហោតិ។ ភុត្តាវី ឯតំ – “អនេកបរិយាយេន ខោ អហំ, ភិក្ខវេ, វណ្ណំ ភាសេយ្យ”ន្តិអាទិ។

ឯវំ វណ្ណនាយ បលោភេត្វា បុន ហត្ថំ អលង្ករិត្វា តស្ស វោហារំ ទិដ្ឋេន្តោ ឋិតោ – “អយម្បិ វណ្ណោ អតិក្កន្តោ អវណ្ណោ, ន ឯត្ថ ទិដ្ឋានិ កាតព្ពានី”តិ វុត្តត្ថំ – “អប្បស្សាទា កាមា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា, អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ”តិអាទិនា (ម. និ. ១.១៩៦; ១.៣១)

នយេន កាមានំ អាទីនវំ ឱការំ សំកិលេសំ ភាសតិ។ តត្ថ អាទីនវោតិ ទោសោ។ ឱការោតិ អវការោ លាមកភាវោ។ សំកិលេសោតិ តេហិ សត្តានំ សំសារេ សំកិលិស្សនំ។ យថាហ – “កិលិស្សន្តិ វត ភោ សត្តា”តិ (ម. និ. ១.១៧១)។ ឯវំ កាមាទីនវេន តជ្ជេត្វា នេក្ខម្មេ អានិសំសំ បកាសេតិ, បព្ពជ្ជាយ គុណំ បកាសេតីតិ អត្ថោ។ សេសំ អម្ពដ្ឋសុត្តវណ្ណនាយំ វុត្តនយេន វេទិតព្ពំ។

កិំ អលត្ថន្តិ កតំ អលត្ថំ? ឯហិភិក្ខុភាវេន ភគវា កិរ តេសំ ឥទ្ធិមយបត្តចីវរស្ស បតិស្សយំ ឱលោកេន្តោ អនេកាសុ ជាតីសុ ចីវរទានាទីនិ ទិស្វា ឯហិ ភិក្ខវោតិអាទិមាហ។ តេ តាវទេវ ភណ្ឌុកាសាយវសនា អដ្ឋហិ ភិក្ខុបរិក្ខារេហិ សរីរបដិមុក្កេហេវ វស្សសតិកត្ថេរា វិយ ភគវន្តំ នមស្សមានាវ និសីទិំសុ។

វណ្ណេស្សតីតិអាទីសុ ឥធលោកត្ថំ វណ្ណេស្សតិ, បរលោកត្ថំ វណ្ណេស្សតិ។ ឥធលោកត្ថំ ទេស្សេន្តោ អនិច្ចន្តិ ទេស្សតិ, ទុក្ខន្តិ ទេស្សតិ, អនត្តាតិ ទេស្សតិ, ខន្ធេ ទេស្សតិ, ធាតុយោ ទេស្សតិ, អាយតនានិ ទេស្សតិ, បដិច្ចសមុប្បាទំ ទេស្សតិ, រូបក្ខន្ធស្ស ឧទយំ ទេស្សន្តោ បញ្ច លក្ខណានិ ទេស្សតិ, តថា វេទនាក្ខន្ធាទីនំ, តថា វយំ ទេស្សន្តោបិ ឧទយព្ពយវសេន បណ្ណាសលក្ខណានិ ទេស្សតិ, បរលោកត្ថំ ទេស្សេន្តោ និរយំ ទេស្សតិ, តិរច្ឆានយោនិំ, បេត្តិវិសយំ, អសុរកាយំ, តិណ្ណំ កុសលានំ វិបាកំ, ឆន្នំ ទេវលោកានំ, នវន្នំ ព្រហ្មលោកានំ សម្បត្តិំ ទេស្សតិ។

សមាទបេស្សតីតិ ឧតុបរិសុទ្ធិសីលទេវសទ្ធម្មកម្មានុស្សតិអាទីនិ កល្យាណធម្មេ គណ្ហាបេស្សតិ។

សមុត្តេជេស្សតីតិ សុដ្ឋុ ឧត្តេជេស្សតិ, អព្ភុស្សាហេស្សតិ។ ឥធលោកត្ថញ្ចេវ បរលោកត្ថញ្ច តាសេត្វា តាសេត្វា អធិកតំ វិយ កត្វា កថេស្សតិ។ ឧត្តិដ្ឋេកម្មការេហិ បញ្ចហិ សតេហិ បរិក្ខារេហិ ឥធលោកត្ថំ ឧទុក្ខំ កថេតិ តាសេត្វា តាសេត្វា កថយន្តោ បញ្ចាធិកំ, ការណហត្ថេហិ ហត្ថិត្វា ធាតុហារបេច្ច បហារសតេន តាឡេត្វា ខុប្បិបាសាទេហិ កិឡមមានោ វិយ អាឃាតនភណ្ឌិកាយ ឱបិតសីសោ វិយ សូលេ ឧត្តាសិតោ វិយ មត្តហត្ថិនា មទ្ទិយមានោ វិយ ច សំវិគ្គោ ហោតិ។ បរលោកត្ថញ្ច កថយន្តោ និរយាទីសុ និព្ពត្តោ វិយ ទេវលោកសម្បត្តិំ អនុភវមានោ វិយ ច ហោតិ។

សម្បហំសេស្សតីតិ បដិលទ្ធគុណេន ចោទេស្សតិ, មហានិសំសំ កត្វា កថេស្សតីតិ អត្ថោ។

វណ្ណានំ អាទីនវន្តិ ហេដ្ឋា បច្ឆិមបក្ខិកានំ កាមានំ អាទីនវំ កថេតិ, ឥធ បន ឧបរិមបក្ខិកានំ – “អតិក្កន្តា, ភិក្ខវេ, វណ្ណា អវណ្ណា

អតស្សាសិកា, ឃាចញ្ចិាគំ, កិក្លួចេ, អលេយេច សញ្ចួសញ្ចួាទេស្ម តិញ្ចិត្ថិញាំ អលំ ចិទេខ្ញិញាំ អលំ ចិយុញ្ជិញាំ”ត្តិអាឌិតា (អ॰ តិ॰ លិ॰៩៩; សំ॰ តិ॰ ៣॰ ១៦១) តេឃេត សញ្ចួាទាត់ អាឌឹតចញ្ចា លិយកកាចញ្ចា ចប្បច្ចឃញ្ចា កិលយធំ បកាទេសសិ॰ ឃធា ច ចត្ត ទេកត្លួយេ, ឲុចយិឆ – “សត្តួយិគំ, កិក្លួចេ, តិញ្ចួាត់ តាយ បហឹចំ ចាលាំ ទេលលា”ត្តិអាឌិតា តេឃេត តិញ្ចួាទេត អាតិសំសំ បកាទេសសិ॰

យហាឌតកាឃបញ្ចួញ្ចចណ្ណតា

លិប័॰យហាឌតកាទេឃាចិ ទេចសំទេឃច ខ្ចិត្ថិ ក្បាទាត់ ក្ដបដ្ឋាកឌតកាទេឃាចិ॰

ប័០॰កកចត្តិ សទលាំ កន្លាយ, ឆយ្ច៉ញ្ចាចិ សញ្ឈ្ស្ស អបទិបុណ្ណត្តា ខេ្ខចាឌិកទេយច សទលាយកយំស្ស॰

ប័ឲ॰អលត្ថត្តិ បុទេញ្ចួា ចុញ្ចួតទេឃទេតច ឲុហិកិក្លួកាទេចទេតច អលត្ថំ॰ ញ្ចួទេចា អតត្តួទេទ បញ្ចួឌិចចាទេទបិ ឲុទេសច តេឃា॰

ចាទិកាអតុឌាតតចណ្ណតា

ប័ទ॰បទិចិចទេក្កា ក្ដឌបិឌឹចិ កឌា ក្ដឌបិឌិ? សទេញ្ចួាឆិទេចា សត្ត សំចឆ្ឆទាតិ សត្ត យាទេស សត្ត ឌិចទេស អចិក្កយិត្វា ក្ដឌបិឌិ॰ កកចា កិទ បិតុសក្កហំ កទេទាទេត្តា ចិហាសិ॰ ទាឌាបិ ចិទេត្តសិ – “យឃ្វាទេឌដ្ឋ បុទេត្តា តិក្លួយិត្វា ឭទេន្ទ ឌាទេចា, ត្ចិឃបុទេត្តា ទេយ តិក្លួយិត្វា អក្កសាចទេកា ឌាទេចា, បុទោហិតបុទេត្តា ត្ចិឃអក្កសាចទេកា, ញ្ចួទេយ ច អចទេសសា កិក្លួ កិហិកាទេលបិ យឃ្វាបុត្តទេយច បទិចាទេទត្វា ចិចទិសុ॰ ញ្ចួទេយ សទេញ្ចួ ញ្ចួឌាតិបិ យឃ្វាទេឃច កាទេទា, អហទេយច ច ទេត ចត្ថហិ បច្ចទេឃហិ ក្ដបដ្ឋហិស្សាយិ, អទេញ្ញាសំ ឲ្ឈកាសំ ត ឌស្សាយឹ”ចិ ចិហាទេទ្វាទេកាដ្ឋកទេចា បដ្ឋាឃ ឃាច ទាឌទេកហទ្វាទា ក្ដកឃទេចា ចឌិទបិកាទំ កាទាទេបត្វា កិលទេញ្ចួហិ លាតាទេបត្វា ចទេត្តហិ បជិន្លាតាទេបត្វា ក្ដបទិ ច លាតាទេបត្វា សុចណ្ណតាទេកចិចិត្តំ សទេយាលញ្ចួិចតាលក្លួត្តុយត្តំ ចិចិឆបុប្បតាយចិតាត់ កាទាទេបត្វា ទេហដ្ឋា គ្ធយិឃំ ចិត្តត្តទេលាហិ សត្តួទាទេបត្វា អទេត្តា ក្ដទេកាសុ បទេស្សសុ យាលិចឆ្ឆទេក បុណ្ណឈទេដ, សកលយក្កចាសត្តាឃ ច កត្តត្តទេទ បុប្បាតិ បុប្បត្តួទេទ កទេត្ត ច ឆបិទេបត្វា កកចទេចា កាលំ អាទេទាចាទេបសិ॰

កកចា កិក្លួសញ្ឈបទិចុទេចា អទេត្តាសាលិឃាច ទាឌទេកហំកត្តា កត្តកិច្ចំ កត្វា ចិហាទំ បច្ចាកន្លិ॰ អទេញ្ញា ទេកាធិ ឌដ្ឋយិ ត លកតិ, កុទេចា បត កិក្លួ ចា ឌាត់, ប្តុឌំ ចា កាត់, ឆយុំ ចា ទេសាត់॰ តាកទា ចិទេត្តសុំ – “អឌ្ឈ សត្ថ ទេលិទេក ក្ដប្បត្តស្ស សត្តយាសាឆិកាតិ សត្តសំចឆ្ឆទាតិ, យឃញ្ចា ឌដ្ឋយិ ត លកាយ, បទេកច កិក្លួ ចា ឌាត់, ប្តុឌំ ចា កាត់, ឆយុំ ចា ទេសាត់॰ ទាឌា – ‘យឃ្វាទេយច ឭទេន្ទ, យឃ្វាទេយច ឆទេយ្យ, យឃ្វាទេយច សទេញ្ឈ’ចិ យយាឃិត្វា សឃទេយច ក្ដបដ្ឋហិ॰ សត្វា ច ក្ដប្បឌ្ឈយាទេតា សទេឆចកស្ស ទេលិកស្ស អត្វាឃ ហិចាឃ ក្ដប្បទេត្តា॰ ត ហិ ទទេញ្ញាទេឃច តិទទេឃា ក្ដទេលា្យ អស្ស, អទេញ្ញាសំ តឹលុប្បលចតសឌិទេសា॰ ចស្វា ទាឌាត់ ចតាឃ॰ សទេច ទេតា សត្វាទំ ទេឌចិ, ញ្ចួទេច្ចាត់ កុសលំ॰ ទេតា ទេច ទេឌចិ, ទេញ្ញា សន្ទិ ឃត្ថិញ្ចាបិ សញ្ឈ កទេហត្វា ឌាតាឌឹតិ បុញ្ញាតិ កទេទាឃ॰ ត សក្កា ទេលា បត សុន្ទតាកទេទទេហច ឲុធំ កាត់, ឲុកំ ទេឌដ្ឋ បុទិសយិ

ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨿᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨲᩮ ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔᩮᨲᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨧᩮᨲ᩠ᩅᩣ – “ᩈᩣᨾᩥ, ᨠᩥᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩉᩮᩣᩈᩥ, ᩏᨴᩣᩉᩩ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩮᩣ – “ᩋᩉᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨸᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᩉᩮᩣᨾᩥ, ᩋᨸᩥ ᨧ ᨡᩮᩣ ᨸᨶ ᨸᨮᨾᨴᩥᩅᩈᩮᩣ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨴᩣᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩈᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣᨶᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ – “ᨶᩣᨣᩁᩣ, ᨴᩮᩅ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨠᩩᨸᩥᨲᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨠᩥᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᨲᩣᨲᩣᨲᩥ? ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨠᩥᩁ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᨿᩮᩅ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩉᨳ, ᩋᨾ᩠ᩉᩮ ᨶ ᩃᨽᩣᨾᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ ᩍᨴᩣᨶᩥᨸᩥ ᩃᨽᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨠᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᩃᨽᨶ᩠ᨲᩣ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨿᩩᨩ᩠ᨫᩥᨲᩩᨠᩣᨾᩣ ᨴᩮᩅᩣᨲᩥ᪨ ᨿᩩᨩ᩠ᨫᩣᨾᩥ, ᨲᩣᨲ, ᨶᩣᩉᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘᨥᩴ ᨴᩮᨾᩦᨲᩥ᪨ ᨴᩮᩅ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨴᩤᩈᩤ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨿᩩᨩ᩠ᨫᩣᨾᩣᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨠᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩩᨩ᩠ᨫᩥᩔᨳᩣᨲᩥ? ᨶᨶᩩ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩦᨲᩥ? ᨶᩣᨣᩁᩮᩉᩥ ᩅᩥᨶᩣ ᨶ ᩈᨾᨲ᩠ᨳᩮᩣ ᩋᩉᩴ ᨴᩮᩅᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩁᩣᨩᩣ – “ᨻᩃᩅᨶ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨣᩁᩣ, ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥᨸᩥ ᨲᩮᩈᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᨸᨠ᩠ᨡᩮᩣ”ᨲᩥ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ “ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥᨸᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩣᩈᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᩴᩅᨧ᩠ᨨᩁᩣᨶᩥ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘᨥᩴ ᨴᩮᨳᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨶᩣᨣᩁᩣ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩁᩣᨩᩣ – “ᨨ ᩅᩔᩣᨶᩥ, ᨸᨬ᩠ᨧ, ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ, ᨲᩦᨱᩥ, ᨴ᩠ᩅᩮ, ᩑᨠᩅᩔ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᩣᨸᩮᩈᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩉᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᨸᩥ ᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩮ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨿᩣᨧᩥ᪨ ᨶᩣᨣᩁᩣ – “ᩋᨲᩥᨠᨠ᩠ᨡᩊᩴ ᨴᩣᨶᩥ ᩁᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᩅᨭ᩠ᨭᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᨶᩩᨩᩣᨶᩥᩴᩈᩩ᪨

ᩁᩣᨩᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩣᩈᩥᨠᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩅᩔᩣᨶᩴ ᩈᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᨴᩣᨶᨾᩩᨡᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩈ᩠ᩅᩮᩅ ᨴᩥᩅᩈᩮᩈᩩ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨨ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨠᩮᩈᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᨸᩔᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴᨿᩮᩅ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᨶᩣᨣᩁᩮ ᨸᨠ᩠ᨠᩮᩣᩈᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ – “ᩈᨠ᩠ᨠᩥᩔᨳ, ᨲᩣᨲ, ᩑᩅᩁᩪᨸᩴ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩣᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᩮᨸᩥ – “ᨶᨶᩩ ᩋᨾ᩠ᩉᩮ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨲᩴ ᨴᩮᩅᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ – “ᩈᨠ᩠ᨠᩥᩔᩣᨾᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉᩴᩈᩩ᪨ ᩁᩣᨩᩣ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩋᩔᩪᨶᩥ ᨸᩩᨬ᩠ᨨᨾᩣᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ – “ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩋᩉᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᩈᨭ᩠ᨮᩥᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨲᩈᩉᩔᩔ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨽᩣᩁᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨿᩣᩅᨩᩦᩅᩴ ᨧᨲᩪᩉᩥ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩉᩥ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩉᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥᩴ᪨ ᨶᩣᨣᩁᩣ ᨶ ᨴᩣᨶᩥ ᨾᩮ ᩋᨶᩩᨬ᩠ᨬᩣᨲᩣ, ᨶᩣᨣᩁᩣ ᩉᩥ ‘ᨾᨿᩴ ᨴᩣᨶᩴ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᩃᨽᩣᨾᩣ’ᨲᩥ ᨠᩩᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩈ᩠ᩅᩮ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨲᩮᩈᩴ ᩋᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩴ ᨠᩁᩮᩣᨳᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨

ᩋᨳ ᨴᩩᨲᩥᨿᨴᩥᩅᩈᩮ ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥ ᨾᩉᩣᨴᩣᨶᩴ ᩈᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ – “ᩋᨩ᩠ᨩ ᨿᨳᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩑᨠᨽᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨸᩥ ᨶ ᨴᩮᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᨳᩣ”ᨲᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮ ᨮᨸᩮᩈᩥ᪨ ᨲᩴ ᨴᩥᩅᩈᩴ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨽᩁᩥᨿᩣ ᩁᩮᩣᨴᨾᩣᨶᩣ ᨵᩦᨲᩁᩴ ᩋᩣᩉ – “ᩈᨧᩮ, ᩋᨾ᩠ᨾ, ᨲᩅ ᨸᩥᨲᩣ ᨩᩦᩅᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨩ᩠ᨩᩣᩉᩴ ᨸᨮᨾᩴ ᨴᩈᨻᩃᩴ ᨽᩮᩣᨩᩮᨿ᩠ᨿ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᩣ ᨲᩴ ᩋᩣᩉ – “ᩋᨾ᩠ᨾ, ᨾᩣ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨿᩥ, ᩋᩉᩴ ᨲᨳᩣ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩥ ᨿᨳᩣ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨸ᩠ᨸᨾᩩᨡᩮᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘᨥᩮᩣ ᨸᨮᨾᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᨲᩈᩉᩔᨣ᩠ᨥᨶᩥᨠᩣᨿ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨸᩣᨲᩥᨿᩣ ᨶᩥᩁᩩᨴᨠᨸᩣᨿᩣᩈᩔ ᨸᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨸ᩠ᨸᩥᨾᨵᩩᩈᨠ᩠ᨡᩁᩣᨴᩦᩉᩥ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᩣᨲᩥᨿᩣ ᨸᨭᩥᨠᩩᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩴ ᩈᩩᨾᨶᨾᩣᩃᩣᨣᩩᩊᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᩃᩣᨣᩩᩊᩈᨴᩥᩈᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨣᩤᨾᩴ ᨸᩅᩥᩈᨶᩅᩮᩃᩣᨿ ᩈᨿᨾᩮᩅ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩤᩈᩦᨣᨱᨸᩁᩥᩅᩩᨲᩣ ᨶᨣᩁᩤ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨠᩣ – “ᩋᨾ᩠ᨾ, ᨾᩣ ᩍᨲᩮᩣ ᩋᨣᨾᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨾᩉᩣᨸᩩᨬ᩠ᨬᩣ ᨶᩣᨾ ᨾᨶᩣᨸᨠᨳᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨶ ᨧ ᨲᩮᩈᩴ ᨸᩩᨶᨸ᩠ᨸᩩᨶᩴ ᨽᨱᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨠᨳᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩣ – “ᨧᩪᩊᨸᩥᨲᩣ ᨾᩉᩣᨸᩥᨲᩣ ᨾᩣᨲᩩᩃᩣ ᨠᩥᩔ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᨶ ᨴᩮᨳᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥᨶᩣ – “ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨡᩣᨴᨶᩦᨿᨽᩮᩣᨩᨶᩦᨿᩴ ᨴᩣᨲᩩᩴ ᨾᩣ ᨴᩮᨳᩣ”ᨲᩥ ᨮᨸᩥᨲᨾ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨸᨶ ᨾᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᨡᩣᨴᨶᩦᨿᩴ ᨽᩮᩣᨩᨶᩦᨿᩴ ᨸᩔᨳᩣᨲᩥ? ᨾᩣᩃᩣᨣᩩᩊᩴ ᨸᩔᩣᨾᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥ ᨾᩣᩃᩣᨣᩩᩊᨸᩪᨩᨾ᩠ᨸᩥ ᨠᩣᨲᩩᩴ ᨶ ᨴᩮᨲᩦᨲᩥ? ᨴᩮᨲᩥ, ᩋᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩉᩥ, ᩋᨸᩮᨳ, ᩋᨸᩮᨳᩣᨲᩥ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᩃᩣᨣᩩᩊᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨸᩮᨳ ᨽᨣᩅᩣᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᩑᨠᩴ ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥᩔᩪᨸᨭ᩠ᨮᩣᨠᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᩃᩣᨣᩩᩊᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨸᩮᩈᩥ᪨ ᩈᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ – “ᨽᨣᩅᩣ, ᨽᩅᩣᨽᩅᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨾᩮ ᩈᨲᩥ ᨸᩁᩥᨲᩔᨶᨩᩦᩅᩥᨲᩴ ᨶᩣᨾ ᨾᩣ ᩉᩮᩣᨲᩩ, ᩋᨿᩴ ᩈᩩᨾᨶᨾᩣᩃᩣ ᩅᩥᨿ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨸᩥᨿᩣᩅ ᩉᩮᩣᨾᩥ, ᨶᩣᨾᩮᨶ ᨧ ᩈᩩᨾᨶᩣᨿᩮᩅᩣ”ᨲᩥ ᨸᨲ᩠ᨳᨶᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩣ – “ᩈᩩᨡᩥᨶᩦ ᩉᩮᩣᩉᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ᪨

ᨽᨣᩅᩤ ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥᩔ ᨣᩮᩉᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣᩈᨶᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨ ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥ ᨿᩣᨣᩩᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩏᨸᨠᨯ᩠ᨰᩥ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩥᨴᩉᩥ᪨ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᩮᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩘᨥᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ ᨶᩮᩣ ᩑᨠᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨾᩣᩃᩴ ᩋᨸᨶᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᩴ ᩋᨴ᩠ᨴᩈ᪨ ᨧᩪᩊᩩᨸᨭ᩠ᨮᩣᨠᩮᩣ ᩋᩣᩉ – “ᩈᩣᨾᩥ, ᨾᩣᩃᩦᨲᩥ ᨾᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩤ ᨾᩣᨲᩩᨣᩣᨾᩮᩣ ᨴᩮᨭ᩠ᨮᩣᩈᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨸᩥᨿᩣᩈᩮᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᩣᨶᩥᩴ ᨣᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨸᨭᩥᨽᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨶᩮᩅ᩠ᨿᨾᩮᩣ ᩋᨶᩣᩈᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨽᨲ᩠ᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩤ ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᨠ᩠ᨠᩣᨾᩥ᪨ ᩈᩮᨶᩣᨸᨲᩥ – “ᨠᩣ ᨶᩣᨾ ᩈᩣ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᨸᩣᨲᨾᨴᩣᩈᩦ”ᨲᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨵᩦᨲᩣ, ᩈᩣᨾᩦᨲᩥ᪨ ᩈᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᩣ ᩈᩣ ᨲ᩠ᨳᩦ, ᩏᨴ᩠ᨴᨸᩥᨲ ᩅᩮᨴ ᨴᩈᨲ᩠ᨳᩥᨿᩣ ᨸᩩᩁᩥᩈᩔ ᩈᨣ᩠ᨣᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᨶ ᨴᩩᩃ᩠ᩃᨽᩣᨲᩥ ᨲᩴ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨩᩮᨭ᩠ᨮᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᨸᩮᩈᩥ᪨

ᨸᩩᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᨶᩣᨣᩁᩣ ᨶᩣᨶᩣᨾᩴᩈᩴ, ᨸᩩᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᩁᩣᨩᩣᨲᩥ ᩑᨠᨲ᩠ᨲᩥᨠᩣᨿ ᨶᩣᨶᩴ ᨶᩣᨲᩩᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥᩴᩈᩩ᪨ ᩁᩣᨩᩣᨸᩥ ᨴᩁᩩᨷᩥᩈᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨶᩣᨣᩁᩮᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩁᩣ ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨲᩁᩴ ᨶᩮᨲᩥ, ᨶᩣᨣᩁᩣᨸᩥ ᨲᨳᩮᩅ ᨣᨲ᩠ᩅᩤ ᩁᨬ᩠ᨬᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩁᩣ ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨲᩁᩴ᪨ ᩁᩣᨩᨣᩮᩉᩮ ᨶᩣᨭᨠᩥᨲ᩠ᨳᩥᨿᩮᩣ ᨶᩉᩣᨸᩥᨲᨾᩮᩃᩮ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ – “ᨣᨧ᩠ᨨᨳ, ᨲᩣᨲᩣ, ᨶ ᨣᩉᨸᨲᩥᨠᩣᨶᩴ ᨣᩮᩉᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᨸᩩᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩣ ᨮᩥᨲᩣᩋᨶᩣᩁᨠᩣᨶᩴ ᩁᩮᨧ᩠ᨨᩋᨷᩥᨪ᩠ᨫᩣᨷᩥᨠᩣᨶᩮᩅᩣᨴᨶᩉᩮᨲ᩠ᩅᩉᩥ ᨠᨲᩴ , ᩈᩩᨴᩥ ᨸᩦᨲᩴ ᨠᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨸᩩᨶᨴᩥᩅᩈᩮ ᨶᩣᨣᩁᩣᨸᩥ ᨶᨶᩣᨾᨶᩣ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ – “ᨣᨧ᩠ᨨᨳ, ᨲᩣᨲᩣ, ᨶ ᨶᨣᩁᨠᩣᨾᨶᩥᨠᩣᨾᩣᨶᩴᩈᩩ ᩈᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᨲᨲᨱ᩠ᩃᨯᩦᩁᨶᩈᩥᩈᨷ᩠ᨷᩥᩋᩣᨶᩦᩉᩥ, ᨶ ᩋᩈᩮᨭ᩠ᨮᩣᩉᩴ ᨩᨪ᩠ᨫᩦᩈᨷᩥᨭ᩠ᨮᩥᩋᩣᨶᩦᨶᩥ ᨽᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᩣᩉᩁᩣᨷᩥᨲᩮᩉᩥ ᨠᨲᩴ, ᨩᩣᨲᩥᩈᨷ᩠ᨷᩥᨡᩦᩁᩣᨴᩦᩉᩥᨸᩮᨲ ᨠᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩏᨴᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᩩ ᩈᩴᨴᩈ᩠ᩈᩮᩁᩈᩩ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᩩ ᨾᩣᩈᩮᩈᩩ ᩈᨲ᩠ᨲᩈᩩ ᨴᩥᩅᩈᩮᩈᩩ ᨧ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩋᨳ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩋᨿᩴ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᩅᩮᨲᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩥᨵᩦᨲᩣ ᩈᨲ᩠ᨲ ᩈᩴᨴᩈ᩠ᨩᩁᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨾᩣᩈᩣᨶᩥ ᩈᨲ᩠ᨲ ᨴᩥᩅᩈᩣᨶᩥ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥ”ᨲᩥ᪨

᪄᪈᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᨲᩁᩮᩁᩣᨾᩉᩣᨾᨲ᩠ᨲᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᩋᩣᨿᩣᨲᩥᨾᩉᩣᨾᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪄᪉᪨ ᨴᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩥ ᩋᩣᨴᩣᨶᩈᩉᩔᩣᨶᩦᨲᩥ ᨴᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩥ ᩅᩥᩉᩣᩁᩈᩉᩔᩣᨶᩥ᪨ ᨲᩮ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨸᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᨶᩅᩩᨲᩥᩈᩉᩔᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨣᨱᨠᩣ ᨾᩉᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩣ ᩋᨠᩣᨿᨣᩥᩁᩥᨶᩮᨲᩥᨿᨷᨭ᩠ᨭᨲᩅᩥᨲ᩠ᨲᩃᨷᨭ᩠ᨭᨾᩉᩣᩅᩥᩉᩣᩁᩈᨴᩥᩈᩣᨶ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨

᪅᪀᪨ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨸᩁᨾᩴ ᨲᨸᩮᩣᨲᩥ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ ᨸᩁᨾᩴ ᨲᨸᩮᩣ᪨ ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩣᨲᩥ ᨡᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩑᩅ ᩅᩮᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨲᩥᨲᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩴ ᨲᨸᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᩁᨾᩴ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨸᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨸᩁᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣ᪨ ᨶ ᩉᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᨸᩁᩪᨸᨥᩣᨲᩦᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᨡᨶ᩠ᨲᩥᩅᩥᩁᩉᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᩁᩴ ᩏᨸᨥᩣᨲᩮᨲᩥ ᨻᩣᨵᩮᨲᩥ ᩅᩥᩉᩥᩴᩈᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨴᨲᩩᨲ᩠ᨳᨸᩣᨴᩮᨶ ᨸᨶ ᨲᩔᩮᩅ ᩅᩮᩅᨧᨶᩴ “ᨶ ᩉᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩑᨲᩔ ᩉᩥ ᨶ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨸᩁᩪᨸᨥᩣᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲᩔ ᨸᩁᩴ ᩅᩥᩉᩮᨮᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩋᨳ ᩅᩤ ᨸᩁᩪᨸᨥᩣᨲᩦᨲᩥ ᩈᩦᩃᩪᨸᨥᩣᨲᩦ᪨ ᩈᩦᩃᨬ᩠ᩉᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᨸᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨿᩮᩣ ᨧ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᨿᩴ ᨠᨬ᩠ᨧᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩉᩮᨮᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩁᩪᨸᨥᩣᨲᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᩦᩃᩴ ᩅᩥᨶᩣᩈᩮᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨳ ᩅᩤ ᨿᩮᩣ ᩋᨵᩥᩅᩣᩈᨶᨡᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩋᨽᩣᩅᩮᨲᩮᩣ ᨸᩁᩪᨸᨥᩣᨲᩦ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨸᩁᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᨾᩈᩮᩣ ᨯᩴᩈᨾᨠᩈᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨬ᩠ᨧᩥᨧ᩠ᨧ ᨩᩦᩅᩥᨲᩤ ᩅᩮᩣᩁᩮᩣᨸᩮᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨶ ᩉᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩴ ᨠᩣᩁᨱᩣ? ᨾᩃᩔ ᩋᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ “ᨸᨻ᩠ᨻᩣᨩᨿᨾᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨾᩃᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ (ᨵ᪨ ᨸ᪨ ᪓᪘᪘) ᩍᨴᨬ᩠ᩉᩥ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨ ᨿᩮᩣᨸᩥ ᨶ ᩉᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᩏᨸᨥᩣᨲᩮᨲᩥ, ᨶ ᨾᩣᩁᩮᨲᩥ, ᩋᨸᩥ ᨧ ᨴᨱ᩠ᨯᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩥᩉᩮᨮᩮᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨸᩁᩴ ᩅᩥᩉᩮᨮᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᨾᨱᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨠᩣᩁᨱᩣ? ᩅᩥᩉᩮᩈᩣᨿ ᩋᩈᨾᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ᪨ “ᩈᨾᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩥ

បីឡិតំ , សមណោតិ បច្ចត្ថី”តិ (ធ. ប. ១៩៤) ឯតទេយ្យសមណលក្ខណំ.

ទុតិយគាថាយ សព្ពបាបស្សាតិ សព្ពាកុសលស្ស. អករណន្តិ អនុប្បាទនំ. កុសលស្សាតិ ចតុភូមិកកុសលស្ស. ឧបសម្បទាតិ បដិលាភោ. សចិត្តបរិយោទបនន្តិ អត្តនោ ចិត្តជោតនំ, តំ បន អរហត្តេន ហោតិ. ឥតិ សីលសំវរេន សព្ពបាបំ បហាយ សមថវិបស្សនាហិ កុសលំ សម្បាទេត្វា អរហត្តផលេន ចិត្តំ បរិយោទាបេតព្ពន្តិ ឯតំ ពុទ្ធានំ សាសនំ ឱវាទោ អនុសិដ្ឋិ តិ.

តតិយគាថាយ អនូបវាទោតិ វាចាយ កស្សចិ អនុបវទនំ. អនូបឃាតោតិ កាយេន ឧបឃាតស្ស អករណំ. បាតិមោក្ខេតិ យំ តំ បអតិមោក្ខំ, អតិបមោក្ខំ, ឧត្តមសីលំ, បាតិ វា អគតិវិសេសេហិ មោក្ខេតិ ទុគ្គតិភយេហិ, យោ វា តំ បាតិ, តំ មោក្ខេតីតិ “បាតិមោក្ខ”ន្តិ វុច្ចតិ. តស្មិំ បាតិមោក្ខេ ច សំវរោ. មត្តញ្ញុតាតិ បដិគ្គហណបរិភោគវសេន បមាណញ្ញុតា. បន្តញ្ច សយនាសនន្តិ សយនាសនញ្ច សង្ឃដ្ដនវិរហិតន្តិ អត្ថោ. តត្ថ ទ្វីហិយេវ បច្ចយេហិ ចតុបច្ចយសន្តោសោ ទីបិតោ ហោតីតិ វេទិតព្ពោ. ឯតំ ពុទ្ធាន សាសនន្តិ ឯតំ បរស្ស អនុបវទនំ អនុបឃាតនំ បាតិមោក្ខសំវរោ បដិគ្គហណបរិភោគេសុ មត្តញ្ញុតា អដ្ឋសមាបត្តិវសិភាវាយ វិវិត្តសេនាសនសេវនញ្ច ពុទ្ធានំ សាសនំ ឱវាទោ អនុសិដ្ឋីតិ. ឥមា បន សព្ពពុទ្ធានំ បាតិមោក្ខុទ្ទេសគាថា ហោន្តីតិ វេទិតព្ពា.

ទេវតារោចនកថា

៥១. ឯត្តាវតា ច ទីបិតា វិបស្សិស្ស ភគវតោ អបទានានុសារេន ចិត្តាភោគេន – “តថាគតស្សេវ, ភិក្ខវេ, ឆព្ពស្សានិ ឧប្បជ្ជិស្សន្តី”តិ ឯវំ វុត្តាយ ឆព្ពស្សាយ ឧប្បជ្ជិតព្ពកាលំ បកាសេត្វា ឥទានិ – “ទេវតាបិ តថាគតស្ស ឯតមត្ថំ អារោចេសុ”ន្តិ វុត្តំ ទេវតារោចនំ បកាសេតុំ ឯកមិទាហន្តិអាទិមាហ.

តត្ថ សុភគវនេតិ ឯវំនាមកេ វនេ. សាលរាជមូលេតិ វនប្បតិជេដ្ឋកស្ស មូលេ. កាមច្ឆន្ទំ វិរាជេត្វាតិ អនាគាមិមគ្គេន មូលសមុគ្ឃាតវសេន វិរាជេត្វា. យថា ច វិបស្សិស្ស, ឯវំ សេសពុទ្ធានម្បិ សាសនេ វុត្តប្បការា ទេវតា អារោចយិំសុ, បិដ្ឋិ បន វិបស្សិស្ស ទេវ អយ្យកន្ទា ភគវតោ វេសេន អាគតា.

តត្ថ អត្តនោ សម្បត្តិយា ន ហាយន្តិ, ន វិហាយន្តីតិ អវិហា. ន កញ្ចិ សត្តំ តបន្តីតិ អតប្បា. សុន្ទរទស្សនា អភិរូបា បាសាទិកាតិ សុទស្សា. សុដ្ឋុ បស្សន្តិ, សុន្ទរមេតេសំ វា ទស្សនន្តិ សុទស្សី. សព្ពេហេវ ច សគុណេហិ ច ភវសម្បត្តិយា ច ជេដ្ឋា, នត្ថេត្ថ កនិដ្ឋាតិ អកនិដ្ឋា.

ឥធ ឋត្វា កាលវារា សមោធានេតព្ពា. ឥមស្មិញ្ហិ សុត្តេ វិបស្សិស្ស ភគវតោ អបទានវសេន ឯកោ កាលវារោ វុត្តោ. យថា ច វិបស្សិស្ស, ឯវំ សិខិអាទីនម្បិ អបទានវសេន វុត្តោវ. បិដ្ឋិ បន សង្ខិត្វា. ឥតិ សព្ពត្ថ ពុទ្ធានំ វសេន អយំ ភគវតា ឧក្កដ្ឋេតិ កាលវារា គហិតា. តថា អវិហេហិ. តថា អតប្បេហិ. តថា សុទស្សេហិ. តថា សុទស្សីហិ. តថា អកនិដ្ឋេហីតិ សព្ពេបិ

លទ្ធិំសតិកាលចារសតំ ហោតិ៍ តេបិដកេ ពុទ្ធចចតេ អញ្ញំ សុត្តំ លទ្ធិំសតិកាលចារសតបរិយាលំ ភាយ ភត្ទិ, សុត្តភ្តរាឌា ភាយ អឃំ

សុត្តត្តោតិ ចេឌិតព្ពោ៍ ញ្ញេតា បទំ អត្ថុសត្តិឌ្ឍយ្យិ ភិឃ្យាតេត្តា ញ្ញតិ តោ កិក្លចេតិអាឌិយាហ៍ តំ សញ្ញំ ក្វ្តាភេយចាតិ៍

ញ្ញតិ សុយក្កលចិលិសិភិឃា ឌឹឈភិកាឃដ្ឋកឆាឃំ

យហាបភាភសុត្តចល្លភា ភិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១៉ យហាតិគាតសុត្តចណ្ណតា

តិគាតចណ្ណតា

ដ៏ទ៉ៈឲចំខេយ សុតំ...ខេប... ក្យុន្ទុស្នុតិ យហាតិគាតសុត្តុ៉ ៣ព្រាយំ អត្ថុាតបគចណ្ណតា៉ ក្យុន្ទុសុ ចិហខតីតិ ក្យុន្ទ តាយ ឌាតបគឹខតា ខាឌក្យាខា, ខពសំ តិចាខសា ឲខពាបិ ឌតបខគា ខ្យាហឹសខ្ពុត “ក្យុន្ទ”តិ ចុក្ខុតិ៉ ពសិ្ថ ក្យុន្ទុសុ ឌតបខគ៉ អដ្ចុពចាចរិយា បតាហុ – យត្ថាតុ្យពាខល តីសុ ឌឹខបសុ យតុស្សា “ឌយ្ពុឌឹខបរិ តាយ ពុគ្គបខច្ឆពពុគ្គយហាសាចពចក្កចត្តិប្យកុតីតំ ក្ខត្តយយតុស្សាតំ ក្ខប្យត្តិក្នុយិ ក្ខត្តយឌឹខបរិ អតិខយហ៊ីខឃា”តិ សុត្វា ខណ្ណា យត្ថាតុ្យចក្កចត្តិតា ចក្កខតត់ បុខក្ល្លា ចត្តាខខា ឌឹខប អតុសំឃាឃខត្តត សគ្គិ អាពយំសុ៉ ពខតា ខាឌា បរិលាឃពខតត់ បុន្ឆិ –
“អត្ថិ តុ ខលា យតុស្សខលិពខតា ខយហ៊ីឃពទេ៉ គាត”ត្តិ៉ ពស្វា ខគច ឲចំ កលាសិ? ពិ ត បស្សិ ចត្តិយស្នុរិឃាតំ អាតុកាចំ, តតុ ឲខពសំ គាតំ ត្ថុខតា ខយហ៊ីឃពខត្តិ? ខាឌា ចក្កខតត់ បុខក្ល្លា ពត្ថ អពយាសិ៉ ចត្តាខខា យហាខាឌាខតា – “យត្ថាតុ្យយហាខាឌា អាពខតា”តិ សុត្វាច “យហិគ្គិខពា យហាតុកាខចា ខាឌា, ត សក្កា ឃុខគ្គត បដិគាហិតុ”ត្តិ សពំ ខឌ្ឈ តិឃ្យាខពសុំ៉ ខសា ពំ ពខហត្វា បុត បុន្ឆិ – “អត្ថិ តុ ខលា ត្ថុខតា ខយហ៊ីឃពទេ៉ គាត”ត្តិ?

អចស្ស ពាចតិសកចតំ ពចឃិសុ៉ “ពាចតិសកចតំ, ខគច, ត្ថុខតា ខយហ៊ីឃពទេ៉ ពត្ថ សក្កស្ស ខគចខណ្ណា ត្ថុខយ ចត្តាខខា យហាខាឌាខតា បរិចាខពា ខគាចារិពក្នុយិយំ ពិដ្ចុត្តិ, សខក្កា ខគចខាឌា យហិគ្គិខពា យហាតុកាខចា, ពស្សិយាតិ ក្ខបខកាពដ្ចាតាតិ – ខឃាឌតសហស្សុខត្តខឆា ខចឌឃខត្តា បិសាខគា, បញ្ចុខឃាឌតសពុខត្ថុឆា សុឆយ្ថ ខគចសកា, ឌឹឃគ្គុខឃាឌតសពិខពា ខចឌឃត្តុខខចា ពចា ឲខាចខលា ហត្ថិ , ឌឹត្តុខ្លុសហស្សប្យឌិយល្លិពំ តត្ថុតចតំ, ចិត្តលពាចតំ, ចាខុសពចតំ, យិស្សពចតំ, ខឃាឌតសពុខត្ថុខឆា បរិខ្ចុត្តខពា ខពាចិត្យអាខខា, ពស្ស ខហដ្ចា សដ្ចុខឃាឌតាឃាយា បញ្ញាសខឃាឌតចិត្តពា បញ្ចុគសខឃាឌតុខត្តុឆា ឌឃក្យុសុយបុប្យចណ្ណា បណ្ដុកម្ពុលសិលិ, ឃស្សា យុក្យពាឃ សក្កស្ស តិសីគខពា ក្ខបគ្គពាខឃា អតុបចិសតី”តិ៉

ពំ សុត្វា ខាឌា ពត្ថ ពត្តុពាខយា ចក្កខតត់ អត្ថុក្កិខិ៉ ពំ អាពាខស បពិដ្ចាសិ សគ្គិ ចតុខដ្ឋិតិឃា ខសតាឃ៉ អច ខ្ចិត្ត ខគចខលិពាតំ ខចយឌ្ឍុខតា ចក្កខតត់ ឌ្លពរិត្វា បចចិយំ បពិដ្ចាសិ សគ្គិ បរិលាឃពខតតបយុពាឃ ចតុខដ្ឋិតិឃា ខសតាឃ៉ ខាឌា ឲពខពាច ពាចតិសកចតំ អពយាសិ៉ សខក្កា – “យត្ថាតា អាពខតា”តិ សុត្វាច ពស្ស បក្កុយតំ ពត្វា – “ស្វាពតំ, ខត យហាខាឌ, សពំ ខត យហាខាឌ, អតុសាស យហាខាឌា”តិ ចត្វា សគ្គិ តាដខពហិ ខឌ្ឈ ខគ្វ ភាខព ពត្វា ឲពំ ភាពយគាសិ៉ ខណ្ណា ពាចតិសកចខត បពិដ្ចិពយត្តខស្សច យតុស្សភាខចា ចិពន្ឆិ, ខគចភាខចា បិតុខហាសិ៉ ពស្ស ពិខ សខក្កត សគ្គិ បណ្ដុកម្ពុលសិលិយំ តិសិត្នុស្ស អក្កិតិយិសយខត្តត តាតត្តំ បញ្ញាឃតិ៉ ពំ អសល្លខក្ល្លា ខគចា សក្កស្ស ច ពស្ស ច តាតខត្ត យុឃក្កតិ៉ ខសា ពត្ថ ឌិត្តុសយ្យត្តិ អតុកចយាខតា ឃាច លត្តិស សក្កា ក្ខប្យឌ្ឈុត្វា ខុពា, ពាច ខឌ្ឈ ពាខទេ្វា អតិខត្តាច ពាខយហិ ពខតា ចចិត្វា អត្តខតា ក្ខឃ្យាខត បពិដ្ចិខពា ចាពាពខបត ចុដ្ចពខត្តា ពាលយពាសិ៉

ចក្ករតនេ បន បុន បច្ឆិមំ បតិដ្ឋិតេ បរិណាយករតនំ សុវណ្ណបដេ យន្តាឡ ឋបិតំ លិខាបេត្វា ព្លង់ យន្តាឡ រជ្ជន្តិ រជ្ជយន្តាសិ។ តេបិ

ទីហិ ធីរេហិ អាកាសយន្តស្សា បុន កត្វា អភិសេក្កត្វា បរិណាយករតនំ ឋបយិត្វា – "ទេវ, យមំ រតន្នា អាគតេន អាកាសា, ត្វមាសិ

កត្វា ន ភវេក្កាយ, ចរន្តន្ទានំ តេ ទេហី"តិ យាចិំសុ។ សោ តេសំ ឲ្យសេបក់ ជនបទយានានិ។ តត្ថ បុញ្ញចិទេហតោ អាកាសយន្តស្សាហិ

អាចរិយបទេសោ តាតេយច បុរិមវណ្ណនាយ – "ចិទេហរដ្ឋ"ន្តិ នាមំ លភិ, អបរគោយានតោ អាកាសយន្តស្សាហិ អាចរិយបទេសោ

"អបរគ្គជនបទោ"តិ នាមំ លភិ, ឧត្តរកុរុតោ អាកាសយន្តស្សាហិ អាចរិយបទេសោ "កុរុរដ្ឋ"ន្តិ នាមំ លភិ, ពហុកេ បន កាមនិកាយនេយា

ឧបិតាយ ពហុចចនេន វោហរិយតិ។ តេន វុត្តំ – "កុរូសុ ចិហរតី"តិ។

កល្យាណឆយ្យំ នាម កុរូនំ និគមោតិ កល្យាណឆយ្យន្តិ ឲ្យត្ថ គេចិ ឆ-ការស្ស ឥ-ការេន អត្ថំ ចណ្ណយន្តិ។ កល្យាណោ ឲ្យត្ថ ឥយិតោតិ កល្យាណឥយោ។

កល្យាណោតិ កល្យាណបិទោ បេបិរិសាទោ វុច្ចតិ។ តស្ស កិរ បិទេ ទាសាកេន ចិដ្ឋានេ ចណោ វុហត្តោ ចិត្តការុបធិនោ ហុត្វា វុហិ។ តស្មា

កល្យាណបិទោតិ បញ្ញាយិត្ថ។ សោ ច តស្មិំ ជួកាសេ ឥយិតោ បេបិរិយាទកាចតោ បជិសេធិតោ។ កេន? យមាវសេត្តន។ កតរស្មិំ ឧាតកេតិ?

យមាសុតសោមជាតកេតិ ឲ្យកេ។ ព្លូយ បន ទេវា ឧយន្តិយជាតកេតិ ចទន្តិ។ តទា ហិ យមាវសេត្តន កល្យាណបិទោ ឥយិតោ។ យថាហ –

"បុរេត្វា យទា ហោមិ ឧយន្តិយស្ស;

បញ្ចាលរដ្ឋនិបតិស្ស អត្រជោ។

ចជិត្វាន បិយំ បិតរំ បរោមាចយំ;

កល្យាណបិទេយ្យំ ចរំ បយាទយិ"ន្តិ។

គេចិ បន ឆ-ការេរនេច អត្ថំ ចណ្ណយន្តិ។ កុរុរដ្ឋចាសីនំ កិរ កុរុចត្តធម្មោ, តស្មិំ កល្យាណោ ជាតោ, តស្មា តំ ឋានំ កល្យាណោ ឲ្យត្ថ ធម្មោ

ជាតោតិ កល្យាណធម្មន្តិ វុច្ចតិ។ តត្ថ និចិដ្ឋនិគមស្សាបិ ឲ្យតទេច នាមំ។ កុម្ពចនេន កស្មា ន វុត្តន្តិ? អចសោកាសតោ។ គោចរោ កិរ

តស្មិំ និគមេ ចសតោកាសោ គោចរ ចិហារោ នាម នាហោសិ។ និគមតោ បន អបក្កម្ម អញ្ញតរស្មិំ ឧទកសម្បន្នេ រមណីយេ ភូមិភាគេ

មហាចនសណ្ឌោ អហោសិ តត្ថ ភគវា ចិហាសិ, តំ និគមំ គោចរគាមំ កត្វា។ តស្មា ឲ្យចមេត្ថ អត្ថោ ចេទិតព្វោ – "កុរូសុ ចិហរតិ

កល្យាណធម្មំ នាម កុរូនំ និគមោ, តំ គោចរគាមំ កត្វា"តិ។

អាយស្មាតិ បិយចចនមេតំ, គារវចចនមេតំ។ អាគតោតិ តស្ស ថេរស្ស នាមំ។ ឲ្យកេត្ថ្តិ គាចនប្បំសកតិទេសោ – "ចិសមំ ចន្ទិយស្សុរិយា

បរិចត្តន្តី"តិអាទីសុ (អ` និ` ៣`៤០) ចិយ។ តស្មា យថា និសិន្នោ ឲ្យកត្ត និសិន្នោ ហោតិ, តថា និសីទីតិ ឲ្យចមេត្ថ អត្ថោ ទដ្ឋព្វោ។ ភូមិត្ថ

ចា ឲ្យតំ ឧបយោគចចនំ និសីទីតិ ឧបិចិសិ។ បណ្ឌិតា ហិ កុដ្ឋានិយំ ឋបយិត្វា អាសនកុសលតាយ ឲ្យកត្ត និសីទន្តិ។ អយញ្ច តេសំ

អញ្ញតរោ, តស្មា ឯកមន្តំ និសីទិ។

កថំ និសិន្នោ ខោ បន ឯកមន្តំ និសិន្នោ ហោតីតិ? ឆ និសជ្ជទោសេ វជ្ជេត្វា។ សេយ្យថិទំ – អតិទូរំ, អច្ចាសន្នំ, ឧបរិវាតំ, ឧន្នតប្បទេសំ, អតិសម្មុខំ, អតិបច្ឆាតិ។ អតិទូរេ និសិន្នោ ហិ សចេ កថេតុកាមោ ហោតិ, ឧច្ចាសទ្ទេន កថេតព្វំ ហោតិ។ អច្ចាសន្នេ និសិន្នោ សង្ឃដ្ដនំ ករោតិ។ ឧបរិវាតេ និសិន្នោ សរីរគន្ធេន ពាធតិ។ ឧន្នតប្បទេសេ និសិន្នោ អគារវំ បកាសេតិ។ អតិសម្មុខា និសិន្នោ សចេ ទដ្ឋុកាមោ ហោតិ, ចក្ខុនា ចក្ខុំ អាហច្ច ទដ្ឋព្វំ ហោតិ។ អតិបច្ឆា និសិន្នោ សចេ ទដ្ឋុកាមោ ហោតិ, គីវំ បរិវត្តេត្វា ទដ្ឋព្វំ ហោតិ។ តស្មា អយម្បិ តិក្ខត្តុំ ភគវន្តំ បទក្ខិណំ កត្វា សក្កច្ចំ វន្ទិត្វា ឯតេ ឆ និសជ្ជទោសេ វជ្ជេត្វា ទក្ខិណជាណុមណ្ឌលស្ស អភិមុខដ្ឋានេ ឆព្ពណ្ណានំ ពុទ្ធរស្មីនំ អន្តោ បវិសិត្វា បសន្នលាខារសំ វិគាហន្តោ វិយ សុវណ្ណបដំ បារុបន្តោ វិយ រត្តប្បវាឡវិតានមជ្ឈំ បវិសន្តោ វិយ ច ធម្មភណ្ឌាគារិកោ អាយស្មា អានន្ទោ និសីទិ។ តេន វុត្តំ – “ឯកមន្តំ និសីទី”តិ។

កាយ បន វេលាយ, កេន ការណេន អយមាយស្មា ភគវន្តំ ឧបសង្កមន្តោតិ? សាយន្ហវេលាយំ បច្ចយាការបដិវេធការណេន។ តំ ទិវសំ កិរាយមាយស្មា កុលសង្គហត្ថាយ ឃរទ្វារេ ឃរទ្វារេ សហស្សភណ្ឌិកំ និក្ខិបន្តោ វិយ កម្មាសធម្មំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បិណ្ឌបាតបដិក្កន្តោ សត្ថុ វត្តំ ទស្សេត្វា សត្ថរិ គន្ធកុដឹ បវិដ្ឋេ សត្ថារំ វន្ទិត្វា អត្តនោ ទិវាដ្ឋានំ គន្ត្វា អន្តេវាសិកេសុ វត្តំ ទស្សេត្វា បដិក្កន្តេសុ ទិវាដ្ឋានំ បដិសម្មជ្ជិត្វា ចម្មក្ខណ្ឌំ បញ្ញបេត្វា ឧទកតុម្ពតោ ឧទកំ គហេត្វា ឧទកេន ហត្ថបាទេ សីតលេ កត្វា បល្លង្កំ អាភុជិត្វា និសិន្នោ សោតាបត្តិផលសមាបត្តិំ សមាបជ្ជិ។ អថ បរិច្ឆិន្នកាលវសេន សមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ បច្ចយាការេ ញាណំ ឱតារេសិ។ សោ – “អវិជ្ជាបច្ចយា សង្ខារា”តិអាទិតោ បដ្ឋាយ អន្តំ, អន្តតោ បដ្ឋាយ អាទិំ, ឧភយន្តតោ បដ្ឋាយ មជ្ឈំ, មជ្ឈតោ បដ្ឋាយ ឧភោ អន្តេ បាបេន្តោ តិក្ខត្តុំ ទ្វាទសបទំ បច្ចយាការំ សម្មសិ។ តស្សេវំ សម្មសន្តស្ស បច្ចយាការោ វិភូតោ ហុត្វា ឧត្តានកុត្តានកោ វិយ ឧបដ្ឋាសិ។

តតោ ចិន្តេសិ – “អយំ បច្ចយាការោ សព្ពពុទ្ធេហិ – ‘គម្ភីរោ ចេវ គម្ភីរាវភាសោ ចា’តិ កថិតោ, មយ្ហំ ខោ បន បទេសញាណេ ឋិតស្ស សាវកស្ស សតោ ឧត្តានោ វិភូតោ បាកដោ ហុត្វា ឧបដ្ឋាតិ, មយ្ហំយេវ នុ ខោ ឯស ឧត្តានកោ ហុត្វា ឧបដ្ឋាតិ, ឧទាហុ អញ្ញេសម្បី”តិ? អថស្ស ឯតទហោសិ – “ហន្ទាហំ ឥមំ បញ្ហំ គហេត្វា ភគវន្តំ បុច្ឆាមិ, អទ្ធា មេ ភគវា ឥមំ អដ្ឋុប្បត្តិំ កត្វា សាលិន្ទំ សិនេរុំ ឧក្ខិបន្តោ វិយ ឯកំ សុត្តន្តកថំ កថេស្សតិ។ ពុទ្ធានញ្ហិ វិនយបញ្ញត្តិំ, ភូមន្តរំ, បច្ចយាការំ, សមយន្តរន្តិ ឥមានិ ចត្តារិ ឋានានិ បត្វា គជ្ជិតំ មហន្តំ ហោតិ, ញាណំ អនុបវិសតិ, ពុទ្ធញាណស្ស មហន្តភាវោ បញ្ញាយតិ, ទេសនា គម្ភីរា ហោតិ តិលក្ខណព្ភាហតា សុញ្ញតបដិសំយុត្តា”តិ។

សោ កិញ្ចាបិ បកតិយាវ ឯកទិវសេ សតវារម្បិ សហស្សវារម្បិ ភគវន្តំ ឧបសង្កមន្តោ ន អហេតុអការណេន ឧបសង្កមតិ, តំ ទិវសំ បន ឥមំ បញ្ហំ គហេត្វា – “ឥមំ ពុទ្ធគន្ធហត្ថិំ អាបជ្ជ ញាណកោញ្ចនាទំ សោស្សាមិ, ពុទ្ធសីហំ អាបជ្ជ ញាណសីហនាទំ សោស្សាមិ, ពុទ្ធសិន្ធវំ អាបជ្ជ ញាណបទវិក្កមំ បស្សិស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា ទិវាដ្ឋានា វុដ្ឋាយ ចម្មក្ខណ្ឌំ បប្ផោដេត្វា អាទាយ សាយន្ហសមយេ ភគវន្តំ ឧបសង្កមិ។ តេន វុត្តំ – “សាយន្ហវេលាយំ បច្ចយាការបដិវេធការណេន ឧបសង្កមន្តោ”តិ។

ឃាច កម្មីទេនាតិ ឲត្ត ឃាចឋេដ្ឋា បយាណាតិក្កេយ, អតិក្កេយ្យ បយាណ៌ កម្មីទេនា, អតិកម្មីទេនាតិ អទេត្វា៓ កម្មីនាចការេឋាតិ កម្មីទេនាច ហុត្វា អចការេតិ, ដីឃ្សតីតិ អទេត្វា៓ ឲកញ្ញ៉ាដ្ឋត្តាតេយេច កម្មីនាចការំ ទេហាតិ ប្អតិបណ្ណាឌិចេឋេត ពាឡអចណ្ណូបុនាទ៍ណាដេក៌ ចិឃ៓ តញ្ញ៉ា ឌាណ្យបុយាណយ្បី ឋតេបរិទឹសំ ចិឃ ដីឃ្សតិ៓ ឲក៌ កម្មីទ៌ ដ្ឋត្តាតាចការំ ទេហាតិ យណិកក្កាឃ ចិបុ្យឋទ៍ត្តាដេក៌ ចិឃ៓ តញ្ញ៉ាឋតេបរិទឹឋឃ្បី ឌាណ្យបុយាណ៌ ចិឃ ណាឃតិ៓ ឲក៌ ដ្ឋត្តាត៌ ដ្ឋត្តាតាចការំ ទេហាតិ ចាជិអាឌីឃុ ដ្ឋដេក៌ ចិឃ៓ ឲក៌ កម្មីទ៌ កម្មីនាចការំ ទេហាតិ ឋិទេតុ្របិដេកយហាឋយុទេដ្ឋ ដ្ឋដេក៌ ចិឃ៓ ឲចំ ដ្ឋដេកទេយច ចត្តាទិ តាយាតិ លកតិ៓ បជិច្ចឋយុប្បាទេដ បទេត៌ តត្វិ៓ អឃញ្ញ៉ាកម្មីទេនា ទេចច កម្មីនាចការេឋា ចាតិ ឲកទេយច តាយ៌ លកតិ៓ ឲចទ្វេបិ ឋយាទេតាបិ អឆ ច បត ទេយ ដ្ឋត្តាតកុត្តាតទេកា ចិឃ ណាឃតិ, ឃឌិធំ អដ្ឋទិឃំ, កទេត្ត, អត្ថ្កុត៌ កទេត្តតិ៓ ឲចំ អត្តទេតា ចិយឃ្សំ បកាទេឋទេត្តា បញ្ញ៉ាបុដ្ឋិត្វា ត្យហ៊ិក្រទេតា តិឃិជិ៓

កកចា តឃ្ស ចចត៌ ឃុត្វា – “អាតទេដ្ឋា កចក្កកហណាឃ ហត្វិ បឋាទេទទេត្តា ចិឃ, ឃិទេតទ៌ លិត្តិត្វា យិដ្ឋា តឹហទិត៌ ចាឃយយាទេតា ចិឃ, ចិតា តាចាឃ យហាឋយុដ្ឋិ តទិត្យកាទេយា ចិឃ, បឆចិ បទិចទេត្តត្វា បឆទេចាឌ៌ កទេហត៌ ចាឃយយាទេតា ចិឃ ត្យដ្ឋចិឋឃបញ្ញ៉ាអត្តទេតា ដ្ឋត្តាត៌ ចដតិ៓ ហត្ថឃ្ស កម្មីទកាចំ អាចិក្កិឃ្សាយី”តិ ចិទេត្តត្វា យា ទេហចត្តិអាឌីយាហ៓

តត្វិ យា ទេហចត្តិ ហ-ពាទេនា តិបិតយត្វិ៓ ឲចំ យា កណីតិ អទេត្វា៓ យា ទេហចត្តិ ច ត្អុឌំ ចចត៌ កកចា អាឃឌុត្តិ អាតត្ថិ ដ្ឋឃ្សាទេដទេត្តាបិ កណតិ អបឋាទេដទេត្តាបិ៓

ដ្ឋឃ្សាដតាចណ្ណតា

តត្វិ ដ្ឋឃ្សាទេដទេត្តា – អាតត្ថ, ត្វិ យហាបទេណ្ណា ចិឋដធាទេណា, ទេតត ទេត កម្មីទេនាបិ បជិច្ចឋយុប្បាទេដា ដ្ឋត្តាតទេកា ចិឃ ណាឃតិ៓ អទេណ្ណាឃំ បទេតឋ ដ្ឋត្តាតទេកាតិ ត ឋល្លទេក្កតទេណ្ណា, កម្មីទេនាទេឃច ច កម្មីនាចការេឋា ច៓ តត្វិ ចតទេឃ្សា ដ្ឋបយា ចដត្តិ៓ ឈយាទេឋ ឃុទេកាឌតទឋបុដ្ឋឃ្ស កិទ ពតទេឃាកឃ្ស យហាយល្លឃ្ស ឋយឌ្ឍឋយទេឃ ពតយល្លបិឋាណបទិចឃឃ្ស ឃុដ្ឋក្ខុយិ កច្ឆត្តឃ្ស អត្តទា យល្លបិឋាណ៌ ដទេឃ្សឃុំ, ទេឋា – កិ ឲតត្តិ អាហ៓ យល្លបិឋាទេណាតិ៓ អាហទេឆ តត្តិ៓ ដ្ឋក្កិបិត៌ ត ឋទេក្កាយាតិ ចុទេត្ត ឋឃំ កត្តា ក្យហិ ត្អយឃ្ស កាទិឃដ្ឋាតត្តិ ចត្វា ទ្វិហិ ហទេត្វិហិ ទេដ្វ បិឋាទេណ ដ្ឋក្កិបិត្វា កីឡអាក្យឡឲ ចិឃ លិបិត្វា អកយាឋិ៓ តត្វិ យល្លឃ្ស យល្លបិឋាទេណា លហុទេកាបិ ត អទេណ្ណាឃំ លហុទេកាតិ ចត្តទេណ្ណា៓ ឈយាទេឋ ឃុទេកាឌតទឋបុទេដ្ឋា យទេល្លា ចិឃ ហិ កបុ្យឋតឋហឃ្សំ អកិតីហាទឋយុ្យទេត្តា អាឃឌ្វា អាតទេដ្ឋា, ឃឆា យល្លឃ្ស យហាធលតាឃ យល្លបិឋាទេណា លហុទេកា, ឲចំ ទេឆទឃ្ស យហាបណ្ណាតាឃ បជិច្ចឋយុប្បាទេដា ដ្ឋត្តាទេតា, ទេឋា អទេណ្ណាឃំ ដ្ឋត្តាទេតាតិ ត ចត្តទេណ្ណា៓

យហាឋយុទេដ្ឋ ច តិបិតាយ យទេដ្ឋា ទ្វិទេឃាឌតឋតិទេកា តិបិក្កទេលិ តិទេឃាឌតឋតិទេកា, តិបិបិក្កទេលិ ចត្យទេឃាឌតឋតិទេកា តិបិទបិក្កទេលិ បញ្ចទេឃាឌតឋតិទេកា, អាតទេដ្ឋា តិបិតទេដ្ឋា អដ្ឋ្យាទេទាទេហា យហាតិយីតិ ត្អទេយ ចត្តាទេនា ទេឃាឌតឋហឃ្សិកា៓ តត្វិ តិបិទបិក្កទេលទេតច ឌីទេបត្តិ៓ តឃ្ស កិទ ដក្កិណាកណ្ណ៉ា ចាទេលត្តឃ្ស បញ្ចទេឃាឌតឋទេត បទេដទេឋ ដ្ឋដេក៌ ចលតិ៓ តឆា ចាយកណ្ណ៉ា៓ តឆា តដ្ឋដ្ឋ៌, តឆា ឃឹឋំ៓ ទេដ្វ បត

កណ្ណេ ចារេត្វា តក្កុទ្ទេត ដ្ឋេកំ បហរិត្វា ឃឹសំ អបរាបរំ កត្វា កឹឡន្តំ អារទ្ធស្ស សត្តជ្ជេឃោដតសទេ បទេទេស ភាដេតេ បក្លិបិត្វា ដ្ឋេទេត អារេរាបិតំ ចិឃ ដ្ឋេកំ បក្កុឆតិ, តិឃោដតសតបទេត្ត បទេទេស ដ្ឋេកំ បិដ្ឋិ លាទេតំ ត សក្កោតិ។ សោ ឲចំ ចទេឃ្យ – “អយំ យហាសយុទ្ធោ កម្ពុទោ កម្ពុទោតិ ចជន្តិ, កុតស្ស កម្ពុតា, យយំ បិដ្ឋិបដិដ្ឋាឝតយត្តយិ ដ្ឋេកំ ត លភាយា”តិ។ តត្ថ កាឃុបបត្តស្ស តិបិរបិក្កលស្ស យហាសយុទ្ធោ ដ្ឋត្តារេតាតិ, អញ្ញោសំ ឲុដ្ឋកយដ្ឋាតំ ដ្ឋត្តារេតាតិ ត ចត្តព្ពោ, ឲចទេច ខាលុបបត្តស្ស ទេឆរស្ស បដិច្ចសយុប្បាទោ ដ្ឋត្តារេតាតិ, អញ្ញោសយិ ដ្ឋត្តារេតាតិ ត ចត្តព្ពោ។

សុបណ្ណរាជា ច ជិឃទ្ទឃោដតសតិកោ, តស្ស ឝក្លិលាបក្លោ បញ្ញាសឃោដតិកោ ហោតិ តឆា ចាយបក្លោ, បិដ្ឋាចដ្ឋ សដ្ឋឃោដតិកា, កឹចា តិសឃោដតិកា, យុលំ តចឃោដតំ, បិឝា ទ្វាឝសឃោដតិកា។ តស្មិំ សុបណ្ណចាតំ ឝស្សេតំ អារទ្ធេ សត្តជ្ជឃោដតសតំ ឆាតំ តប្បហោតិ។ សោ ឲចំ ចទេឃ្យ – “អយំ អាកាសោ អតន្តោ អតន្តោតិ ចជន្តិ, កុតស្ស អតត្តតា, យយំ បក្លចាតប្បសារណោកាសយិ ត លភាយា”តិ។ តត្ថ កាឃុបបត្តស្ស សុបណ្ណរញ្ញោ អាកាសោ បរិត្តោតិ, អញ្ញោសំ ឲុដ្ឋកបក្លិតំ បរិត្តោតិ ត ចត្តព្ពោ, ឲចទេច ខាលុបបត្តស្ស ទេឆរស្ស បដិច្ចសយុប្បាទោ ដ្ឋត្តារេតាតិ, អញ្ញោសយិ ដ្ឋត្តារេតាតិ ត ចត្តព្ពោ។

រាហុ អសុរិន្ទោ បត បិឝត្តតោ ឃាច កេសន្តា ឃោដតាតំ ចត្តារិ សហស្សាតិ អដ្ឋ ច សតាតិ ហោតិ។ តស្ស ទ្វិតុំ ឧាំហាតំ អន្តរំ ទ្វាឝសឃោដតសតិកំ ឧាហលទេត្តត លឃោដតសតិកំ ហត្ថបិឝតលំតិ តិឃោដតសតិកាតិ, តឆា យុលំ ឲកេកំ អង្គុលិបព្ពំ បញ្ញាសឃោដតំ, តឆា ភយុកត្តរំ តលំដំ តិឃោដតសតិកំ ឃឹសំ តចឃោដតសតិកំ តស្ស យហាសយុទ្ធំ ឱតិណ្ណស្ស កម្ពុរំ ដ្ឋេកំ ឌាលុប្បយាណំ ហោតិ។ សោ ឲចំ ចទេឃ្យ – “អយំ យហាសយុទ្ធោ កម្ពុទោ កម្ពុទោតិ ចជន្តិ, កុតស្ស កម្ពុតា, យយំ ឌាលុប្បដិដ្ឋាឝតយត្តយិ ដ្ឋេកំ ត លភាយា”តិ។ តត្ថ កាឃុបបត្តស្ស រាហុតោ យហាសយុទ្ធោ ដ្ឋត្តារេតាតិ, អញ្ញោសំ ដ្ឋត្តារេតាតិ ត ចត្តព្ពោ, ឲចទេច ខាលុបបត្តស្ស ទេឆរស្ស បដិច្ចសយុប្បាទោ ដ្ឋត្តារេតាតិ, អញ្ញោសយិ ដ្ឋត្តារេតាតិ ត ចត្តព្ពោ។ ឲតយត្ថំ សន្ធាយ ភកចា – “យា ទេហចំ, អាតត្ថ, អចច; យា ទេហចំ, អាតត្ថ អចចា”តិ អាហ។

ទេឆរស្ស ហិ ចតុហិ ការណេហិ កម្ពុរាបិ បដិច្ចសយុប្បាទោ ដ្ឋត្តារេតាតិ ដ្ឋបដ្ឋាតិ។ កតទេយហិ ចតុហិ? បុព្ពុបតិស្សយសយ្បត្តិឃា, តិត្ថចារេសត, សោតាបត្តតាឃ, ឧាហុស្សុតភាវេចតាតិ។

បុព្ពុបតិស្សយសយ្បត្តិកឆា

ព្តូទេតា កិរ សតសហស្សិទេ កបេ្ប បឌុមុត្តរោ តាម សត្ថា លោកេ ដ្ឋប្បជ្ជិ។ តស្ស ហំសចតី តាម តករំ អទេហាសិ, អាតន្ទោ តាម រាជា បិតា, សុមេឆា តាម ទេឌី យាតា, ទេឝិឃិសទេត្តា ដ្ឋត្តរក្ខុយារោ តាម អទេហាសិ។ សោ បុត្តស្ស ឌាតឌិចសេ យហាកិតិក្លយតំ តិក្លយុ បព្ពជិត្វា បឆាតយត្តុឃុព្ពាទេត្វា អត្តក្កទេយត សត្ថុញ្ញាតំ បត្វា – “អទេតកជាតិសំសារ”ត្តិ ដ្ឋេតាតំ ដ្ឋេទេតត្វា សត្ថាហំ ទេឝិឃិបល្លទេង្កិ ចិតិតាទេយត្វា បឆចិឃំ ឆទេបស្សាយឹតិ បិដំ អភិតីហរិ។ អឆ បឆចិ ភិត្តិត្វា យហត្ថំ បឌុមំ ដ្ឋេដ្ឋាសិ។ តស្ស ឆុរបត្តាតិ តតុតិហត្ថាតិ, កេសរំ តិសហត្ថំ, កណ្ណិកា

ក្ខាគសហត្ថា, តចឈដប្បយាណោ ទេហោ អហោសិ។

សត្តា បន ស្វេត្តាធតោ អដ្ឋបណ្ណាសហត្ថុត្តោធោ អហោសិ។ តស្ស ស្កន្ធំ ជាហាតមត្ថូទំ អដ្ឋារសហត្ថំ, តលោដំ បញ្ចហត្ថំ, ហត្ថបិដា ឲ្យកាគសហត្ថា។ តស្ស ឲ្យកាគសហទេត្ថត បិទេធត ក្ខាគសហត្ថាយ ពណ្ណិកាយ អគ្គុត្តមត្តាយ តចឈដប្បយាណោ ទេហោ ស្វដ្ឋាយ អដ្ឋបណ្ណាសហត្ថំ បទេធសំ ស្វាក្គត្ថ ឰកិណ្ណមទតាសិលិក្ខណ្ណ ចិយ បទេច្ឆាកិណ្ណោ។ តក្យបិដាយ កកចា បក្យុត្តទោទេត្តច បញ្ញាឃិត្ត។ តស្ស ទេធចិទេលិ ច ស្ញាទេតា ច ទេក្វ អគ្គសាចកា អហេសុំ។ អមិតា ច អសយា ច ទេក្វ អគ្គសាចិកា។ ស្ញមទតា តាយ ស្វបដ្ឋាទេកា។ បក្យុត្តទោ កកចា បិត្យសក្ខហំ ក្យុទ្ធមាទេតា កិក្ខុសតសហស្សបរិចាទោ ហំសចតិឃា ទាឌធាតិឃា ចសតិ។

ពតិដ្ឋកាតា បតស្ស ស្ញមតក្យមាទោ តាម។ តស្ស ទាឌា ហំសចតិទេតា ចិំសតិទេឃាឌតសទេត ធាទេត ទេកាកកាមំ អធាសិ។ ទេសា ពធាចិ អាកន្ត្វា បិតទេញ្ចា សត្តាទេញ្ចា បស្សតិ។ អទេធពឌិចសំ បច្ចទេក្តា ក្យបិទេតា។ ស្ញមទេតា ទទេញ្ញា ទេបទេសសិ – “បច្ចទេក្តា ក្យបិទេតា”តិ។ ទាឌា “យឃា ត្វំ តត្ត ពស្ថា ធបិទេតា”តិ បដិទេបទេសសិ។ ទេសា តិក្ខូ ទេចាទេទ ចូបសទេមត្វា – “ស្វបសទេក្តា, ទេធច, ឌតបទេធា”តិ ទទេញ្ញា ទេបទេសសិ។ ទាឌា ត្យដ្ឋា – “សិលំ មម បុទេត្តា អាកច្ឆត្យ”តិ អាហ។ តស្ស សហស្សមត្តា អមច្ចា ទេហាត្តិ។ ទេសា ទេតហិ សទ្ធិំ អត្តទាមទេក្ខ មទេត្តសិ – “មឃំបិតា ត្យដ្ឋា, សទេច ទេម ចទំ ទេធតិ, ពំ ពលាមី”តិ។ អថ តំ ឲ្យកទេច្ច “ហត្ថិ ពលាម, អស្សំ ពលាម, ទថំ ពលាម, ឌតបធំ ពលាម, សត្តទេតតានិ ពលាមា”តិ អាហំសុ។ អបទេទ – “ត្យទេម្យមឆចិស្សទស្ស បុត្តា, ត្យម្យាកំ ធតំ ត ទុល្លកំ, លទ្ធម្បិ ទេចតំ សព្ពំ បហាយ ពមតីយំ, បុញ្ញាទេមច ឲ្យកំ អាធាយ ពមតីយំ; តស្មា ទេត ទេធទេច ចទំ ធធមាទេត ទេតមានំ បក្យុត្តទំ កកចត្តំ ស្វបដ្ឋាត្យំ ចទំ ពលាមា”តិ។ ទេសា – “ត្យទេម្យមឃំម្យាកល្យាលមិត្តា, ត មទេមតំ ចិត្តំ អត្ថិ, ត្យទេមត្តំ បត ស្វប្យាឌិតំ, ឲ្យចំ ពរិស្សាមី”តិ ពត្វា បិតទំ ចត្តិត្វា បិតទាបិ អាលិទេក្ខត្វា តស្ស មត្ថទេក ចុម្ពិត្វា – “ចទំ ទេត បុត្ត, ទេធមី”តិ ចុទេត្ត “សាធុ មហាទាឌ, ត្វគ្គមហំ មហាទាឌ កកចត្តំ ទេតមានំ ចត្យហិ បច្ចទេមហិ ស្វបដ្ឋហទេក្តា ឌីចិតំ អចញ្ញំ ពាត្យំ, ត្វមទេមច ចទំ ទេធហី”តិ អាហ។ “ត សក្កា តាត, អញ្ញំ ចទេទហី”តិ ចុទេត្ត “ទេធច, ឧត្តិឃាតំ តាម ទេក្វ ពធា តត្ថិ, ឲ្យតទេមច ទេធហិ, ត ទេម អទេញ្ញាតទេត្វា”តិ។ តាត ត្យទ្ធាតំ តាម ចិត្តំ ក្យឌ្ឍាតំ, សទេច កកចា ត ត្វគ្គិស្សតិ, មឃា ឌិទេត្តបិ ពំ កចិស្សតីតិ? ទេសា – “សាធុ, ទេធច, អហំ កកចទេតា ចិត្តំ ឌាតិស្សាមី”តិ ចិហាទំ ពទេតា។

ទេតត ច សមទេមត កត្តពិច្ចំ តិដ្ឋទេបត្វា កកចា ពត្តក្យដិ បចិទេដ្ឋា ទេហាតិ។ ទេសា មណ្ឌលមាឡុឲ្យ សត្តិសិត្តាតំ កិក្ខូតំ សត្តិកំ អកមាសិ។ ទេត តំ អាហំសុ – “ទាឌបុត្ត, ពស្មា អាកទេតាសី”តិ? កកចត្តំ ធស្សតាយ, ធទេស្សឆ ទេម កកចត្តត្តិ។ ត មឃំ, ទាឌបុត្ត, ត្វគ្គិតិគ្គិតក្ខូទេលា សត្វាទំ ធដ្ឋំ លកាយាតិ។ ទេកា បត, កទេក្ត, លកតីតិ? ស្ញមតទេត្វទោ តាម ទាឌបុត្តាតិ។ “ទេសា ក្យហិ, កទេក្ត, ទេឆទោ”តិ។ ទេឆទស្ស តិសិត្តដ្ឋាតំ បុច្ឆិត្វា ពត្វា ចត្តិត្វា – “ត្វគ្គមហំ, កទេក្ត, កកចត្តំ បស្សិត្យំ, ធទេស្សឆ ទេម”តិ អាហ។ ទេឆទោ – “ឲ្យហិ ទាឌបុត្តា”តិ តំ ពទេហត្វា តំ ពត្តក្យដិបរិទេចទេលា ធទេបត្វា ពត្តក្យដិ អកិទ្យហិ។ អថ តំ កកចា – “ស្ញមត, ពស្មា អាកទេតាសី”តិ អាហ។ ទាឌបុទេត្តា, កទេក្ត, កកចត្តំ ធស្សតាយ អាកទេតាតិ។ ទេតត ហិ កិក្ខូ អាសតំ បញ្ញាទេបហីតិ។ ទេឆទោ អាសតំ បញ្ញាទេបសិ, តិសីធិ កកចា បញ្ញាទេត្ត អាសទេត។ ទាឌបុទេត្តា កកចត្តំ ចត្តិត្វា បដិសត្វាទំ អកាសិ។ ពធា អាកទេតាសិ ទាឌបុត្តាតិ? កទេក្ត, ត្យទេម្យ ពត្តក្យដិ បចិទេដ្ឋស្ញ។ កិក្ខូ បត – “ត មឃំ ត្វគ្គិតិគ្គិតក្ខូទេលា កកចត្តំ ធដ្ឋំ លកាយា”តិ មំ ទេឆទស្ស សត្តិកំ បិទេហសុំ។ ទេឆទោ បត ឲ្យកចចទេតទេតច ធស្សេសិ។ ទេឆទោ, កទេក្ត, ត្យម្យាកំ សាសទេត ចល្លទេកា មទេញ្ញាតិ។ អាម ទាឌក្យមាទ,

ចល្លកោ ឲស កិល្ល យយ៉ោសារនេតិ៍ ភន្តេ, ញុទ្ធានំ សារនេ កិំ កត្វា ចល្លកោ ហោតីតិ? ជាតិំ ញត្វា សីលំ សមាទិយិត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា ព្យារោតិ៍ ភកចា, អហំ ថេរោ ចិយ ញុទ្ធសាសនេ ចល្លកោ ហោត្យកាមោ, តេយានំ មេ ចស្សាចាសំ អធិចាសេថាតិ៍ ភកចា – “អត្ថិ ត្យ េលា តត្ថ កេតត អទេត្វា”តិ ញូលោកេត្វា អត្ថីតិ ជិស្វា “ស្វញ្ញាការេ, េលា រាជព្យារ តថាកតា អភិរមន្តី”តិ អាហ៍ ព្យារោ “អញ្ញាតំ ភកចា, អញ្ញាតំ ស្វកតា”តិ ចត្វា “អហំ, ភន្តេ, បុរិមតរំ កត្វា ចិហារំ ការេមិ, យឃា បេសិតេ ភិក្ខុសតសហស្សេត សទ្ធិំ អាកច្ឆថា”តិ បដិញ្ញំ កហេត្វា បិត្យសន្តិកំ កន្ត្វា “ជិន្នា មេ, ទេច, ភកចតា បដិញ្ញា, យឃា បហិតេ ភកចន្តំ បេសេយ្យាថា”តិ បិតរំ ចន្ទិត្វា តិក្ខមិត្វា ឃោជនេ ឃោជនេ ចិហារំ ការេត្វា ចីសឃោជនសតំ អទ្ធានំ កត្វា អត្តនោ នករេ ចិហារដ្ឋានំ ចិចិនន្តោ សោភនំ តាម ព្យុដុម្ពិកស្ស ឧយ្យានំ ជិស្វា សតសហស្សេត កិណិត្វា សតសហស្សំ ចិស្សជ្ជេត្វា ចិហារំ ការេសិ៍ តត្ថ ភកចតោ កន្ធក្យុដិំ សេសភិក្ខុនញ្ចូ រត្តិដ្ឋានទិចាដ្ឋានត្ថាយ ព្យុដិលេណមណ្ឌបេ ការាបេត្វា បាការបរិក្ខេបំ កត្វា ទ្វារកោដ្ឋកញ្ចូ តិដ្ឋបេត្វា បិត្យសន្តិកំ បេសេសិ – “តិដ្ឋិតំ យយ៉ោកិច្ចំ, សត្ថារំ បហិណថា”តិ៍

រាជា ភកចន្តំ ភោជេត្វា – “ភកចា, ស្វមតស្ស កិច្ចំ តិដ្ឋិតំ, ត្យម្ហាកំ កមនំ បច្ចាសីសតី”តិ អាហ៍ ភកចា សតសហស្សភិក្ខុបរិចារោ ឃោជនេ ឃោជនេ ចិហារេស្វ ចសមានោ អកមាសិ៍ ព្យុមារោ “សត្ថា អាកតោ”តិ ស្វត្វា ឃោជនំ បច្ចុក្កន្ត្វា មាលាទីហិ ប្វជយមានោ ចិហារំ បវេសេត្វា –

“សតសហស្សេត មេ កីតំ, សតសហស្សេត មាបិតំ;

សោភនំ តាម ឧយ្យានំ, បដិក្កណ្ហ មហាមុនី”តិ៍

ចិហារំ តិយ្យាតេសិ៍ សោ ចស្សូបតាយិកទិចសេ ជាតំ ញត្វា អត្តនោ ប្វត្តទារេ ច អមច្ចេ ច បក្កោសាបេត្វា អាហ – “អយំ សត្ថា អម្ហាកំ សន្តិកំ ទ្វរតោ អាកតោ, ញុទ្ធា ច តាម ធម្មក្វុតោ ត អាមិសក្វុកា៍ តស្មា អហំ តេយានំ ទ្វេ សាដកេ តិចាសេត្វា ទស សីលានិ សមាទិយិត្វា ប្លេយច ចសិស្សាមិ, ត្វម្ហេ ខីណាសចសតសហស្សស្ស ប្លមិតាច តិហារេត តេយានំ ជាតំ ជទេយ្យាថា”តិ៍

សោ ស្វមតទេ្វស្ស ចសតដ្ឋានសភាគេយេច ឋាតេ ចសន្តោ យំ ថេរោ ភកចតោ ចត្តំ ករោតិ, តំ សព្វំ ជិស្វា “ឯកន្តិ ឋាតេ ឲកន្តចល្លកោ ឲស ថេរោ, ឲតស្សេច មេ ឋាតន្តរំ បត្ថេត្វំ ចដ្ដតី”តិ ចិន្តេត្វា ឧបកដ្ឋាយ បចារណាយ កាមំ បចិសិត្វា សត្ថាហំ មហាជានំ ទត្វា សត្តមេ ទិចសេ ភិក្ខុសតសហស្សស្ស បិឡន្ធសេ តិចីចរំ ឋបេត្វា ភកចន្តំ ចន្ទិត្វា – “ភន្តេ, ឃទេតំ មយា មគ្គេ ឃោជនន្តរិកំ ឃោជនន្តរិកំ ចិហារំ ការាបេតោ បដ្ឋាយ ប្វញ្ញំ កតំ, តំ នេច សក្កសម្បត្តិំ, ត មារសម្បត្តិំ, ត ព្រហ្មសម្បត្តិំ បត្ថយន្តេត, ញុទ្ធស្ស បត ឧបដ្ឋាកភាចំ បត្ថយន្តេត កតំ៍ តស្មា អហម្បិ, ភកចា, អតាកតេ ស្វមតទេ្វថេរោ ចិយ ញុទ្ធស្ស ឧបដ្ឋាកោ ភចេយ្យ”ន្តិ បញ្ចបតិដ្ឋិតេត តិបតិត្វា ចន្ទិ៍

ភគវា – “មហន្តំ កុលបុត្តស្ស ចិត្តំ, សមិជ្ឈិស្សតិ នុ ខោ នោ”តិ ឱលោកេន្តោ – “អនាគតេ ឥតោ សតសហស្សិមេ កប្បេ គោតមោ នាម ពុទ្ធោ ឧប្បជ្ជិស្សតិ, តស្សេវ ឧបដ្ឋាកោ ភវិស្សតី”តិ អាហ –

“ឥច្ឆិតំ បត្ថិតំ តុយ្ហំ, សព្វមេវ សមិជ្ឈតុ;

សព្វេ បូរេន្តុ សង្កប្បា, ចន្ទោ បន្នរសោ យថា”តិ។

អាហ។ កុមារោ តំ សុត្វា – “ពុទ្ធា នាម អទ្វេជ្ឈកថា ហោន្តី”តិ ទុតិយទិវសេយេវ តស្ស ភគវតោ បត្តចីវរំ គហេត្វា បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ គច្ឆន្តោ វិយ អហោសិ។ សោ តស្មិំ ពុទ្ធុប្បាទេ វស្សសតសហស្សំ ទានំ ទត្វា សគ្គេ និព្វត្តិត្វា កស្សបពុទ្ធកាលេបិ បិណ្ឌាយ ចរតោ ថេរស្ស បត្តគ្គហណត្ថំ ឧត្តរិសាដកំ ទត្វា បូជមកាសិ។ បុន សគ្គេ និព្វត្តិត្វា តតោ ចុតោ ពារាណសិរាជា ហុត្វា អដ្ឋន្នំ បច្ចេកពុទ្ធានំ បណ្ណសាលាយោ ការេត្វា មណិអាធារកេ ឧបដ្ឋបេត្វា ចតូហិ បច្ចយេហិ ទសវស្សសហស្សានិ ឧបដ្ឋានំ អកាសិ។ ឯតានិ បាកដដ្ឋានានិ។

កប្បសតសហស្សំ បន ទានំ ទទមានោវ អម្ហាកំ ពោធិសត្តេន សទ្ធិំ តុសិតបុរេ និព្វត្តិត្វា តតោ ចុតោ អមិតោទនសក្កស្ស គេហេ បដិសន្ធិំ គហេត្វា អនុបុព្វេន កតាភិនិក្ខមនោ សម្មាសម្ពោធិំ បត្វា បឋមគមនេន កបិលវត្ថុំ អាគន្ត្វា តតោ និក្ខមន្តេ ភគវតិ ភគវតោ បរិវារត្ថំ រាជកុមារេសុ បព្ពជិតេសុ ភទ្ទិយាទីហិ សទ្ធិំ និក្ខមិត្វា ភគវតោ សន្តិកេ បព្ពជិត្វា នចិរស្សេវ អាយស្មតោ បុណ្ណស្ស មន្តាណិបុត្តស្ស សន្តិកេ ធម្មកថំ សុត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិ (សំ. និ. ៣.៨៣)។ ឯវមេស អាយស្មា បុព្វូបនិស្សយសម្បន្នោ, តស្សិមាយ បុព្វូបនិស្សយសម្បត្តិយា គម្ភីរោបិ បដិច្ចសមុប្បាទោ ឧត្តានកោ វិយ ឧបដ្ឋាសិ។

តិត្ថវាសាទិវណ្ណនា

តិត្ថវាសោតិ បុនប្បុនំ គរូនំ សន្តិកេ ឧគ្គហណសវនបរិបុច្ឆនធារណានិ វុច្ចន្តិ។ សោ ថេរស្ស អតិវិយ បរិសុទ្ធោ, តេនាបិស្សាយំ គម្ភីរោបិ បដិច្ចសមុប្បាទោ ឧត្តានកោ វិយ ឧបដ្ឋាសិ។

សោតាបន្នានញ្ច នាម បច្ចយាការោ ឧត្តានកោវ ហុត្វា ឧបដ្ឋាតិ, អយញ្ច អាយស្មា សោតាបន្នោ។ ពហុស្សុតានញ្ច ចតុហត្ថេ ឱវរកេ បទីបេ ជលមានេ មញ្ចបីឋំ វិយ នាមរូបបរិច្ឆេទោ បាកដោ ហោតិ, អយញ្ច អាយស្មា ពហុស្សុតានំ អគ្គោ ហោតិ, ពាហុសច្ចានុភាវេនបិស្ស គម្ភីរោបិ បច្ចយាការោ ឧត្តានកោ វិយ ឧបដ្ឋាសិ។

បដិច្ចសមុប្បាទគម្ភីរតា

ຕຕ຺ຖ ອຕ຺ຖຄມ຺ຠີຣຕາຍ, ຘມ຺ມຄມ຺ຠີຣຕາຍ, ເທສນາຄມ຺ຠີຣຕາຍ, ປຏິເວຘຄມ຺ຠີຣຕາຍາຕິ ຈຕູຫິ ອາກາເຣຫິ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາໂທ ຄມ຺ຠີໂຣ ນາມ.

ຕຕ຺ຖ ຊຣາມຣຓສ຺ສ ຊາຕິປຈ຺ຈຍສມ຺ຠູຕສມຸທາຄຕຏ຺ເຐາ ຄມ຺ຠີໂຣ...ເປ... ສງ຺ຂາຣານໍ ອວິຊ຺ຊາປຈ຺ຈຍສມ຺ຠູຕສມຸທາຄຕຏ຺ເຐາ ຄມ຺ຠີໂຣຕິ ອຍໍ ອຕ຺ຖຄມ຺ຠີຣຕາ.

ອວິຊ຺ຊາຍ ສງ຺ຂາຣານໍ ປຈ຺ຈຍຏ຺ເຐາ ຄມ຺ຠີໂຣ...ເປ... ຊາຕິຍາ ຊຣາມຣຓສ຺ສ ປຈ຺ຈຍຏ຺ເຐາ ຄມ຺ຠີໂຣຕິ ອຍໍ ຘມ຺ມຄມ຺ຠີຣຕາ.

ກຕ຺ຖຈິ ປເນສ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາໂທ ອນຸໂລມໂຕ ເທສີຍຕິ, ກຕ຺ຖຈິ ປຏິໂລມໂຕ, ກຕ຺ຖຈິ ອນຸໂລມປຏິໂລມໂຕ, ກຕ຺ຖຈິ ເວມຊ຺ຌໂຕ ປຏ຺ຐາຍ ອນຸໂລມໂຕ ວາ ປຏິໂລມໂຕ ວາ ອນຸໂລມປຏິໂລມໂຕ ວາ, ກຕ຺ຖຈິ ຕິສນ຺ຘິ ຈຕຸສງ຺ເຂໂປ, ກຕ຺ຖຈິ ທ຺ວິສນ຺ຘິ ຕິສງ຺ເຂໂປ, ກຕ຺ຖຈິ ເອກສນ຺ຘິ ທ຺ວິສງ຺ເຂໂປຕິ ອຍໍ ເທສນາຄມ຺ຠີຣຕາ.

ອວິຊ຺ຊາຍ ປນ ອຎ຺ຎາຓອທສ຺ສນສຈ຺ຈາສມ຺ປຏິເວຘຏ຺ເຐາ ຄມ຺ຠີໂຣ, ສງ຺ຂາຣານໍ ອພິສງ຺ຂຣຓາຍູຫນສຣາຄວິຣາຄຏ຺ເຐາ, ວິຎ຺ຎາຓສ຺ສ ສຸຎ຺ຎຕອພ຺ຍາປາຣອສງ຺ກນ຺ຕິປຏິສນ຺ຘິປາຕຸພາວຏ຺ເຐາ, ນາມຣູປສ຺ສ ເອກຸປ຺ປາທວິນິພ຺ໂພຄາວິນິພ຺ໂພຄຏ຺ເຐາ, ສຬາຍຕນສ຺ສ ອຘິປຕິໂລກທ຺ວາຣເຂຕ຺ຕວິສຍີພາວຏ຺ເຐາ, ຜສ຺ສສ຺ສ ຜຸສນສງ຺ຆຏ຺ຏນສງ຺ຄຕິສນ຺ນິປາຕຏ຺ເຐາ, ເວທນາຍ ອາຣມ຺ມຓຣສານຸພວນສຸຂທຸກ຺ຂມຊ຺ຌຕ຺ຕພາວນິຊ຺ຊີວເວທຍິຕຏ຺ເຐາ, ຕຓ຺ຫາຍ ອພິນນ຺ທິຕຊ຺ໂຌສານສຣິຕາລຕາຕຓ຺ຫານທີຕຓ຺ຫາສມຸທ຺ທທຸປ຺ປູຣຓຏ຺ເຐາ, ອຸປາທານສ຺ສ ອາທານຄ຺ຄຫຓາພິນິເວສປຣາມາສທຸຣຕິກ຺ກມຏ຺ເຐາ, ພວສ຺ສ ອາຍູຫນາພິສງ຺ຂຣຓໂຍນິຄຕິຐິຕິນິວາເສສຸ ຂິປນຏ຺ເຐາ, ຊາຕິຍາ ຊາຕິສຎ຺ຊາຕິໂອກ຺ກນ຺ຕິນິພ຺ພຕ຺ຕິປາຕຸພາວຏ຺ເຐາ, ຊຣາມຣຓສ຺ສ ຂຍວຍເພທວິປຣິຓາມຏ຺ເຐາ ຄມ຺ຠີໂຣຕິ. ເອວໍ ໂຍ ອວິຊ຺ຊາທີນໍ ສພາໂວ, ເຍນ ປຏິເວເຘນ ອວິຊ຺ຊາທໂຍ ສລກ຺ຂຓໂຕ ປຏິວິທ຺ຘາ ໂຫນ຺ຕິ; ໂສ ຄມ຺ຠີໂຣຕິ ອຍໍ ປຏິເວຘຄມ຺ຠີຣຕາຕິ ເວທິຕພ຺ພາ. ສາ ສພ຺ພາປິ ເຖຣສ຺ສ ອຸຕ຺ຕານກາ ວິຍ ອຸປຏ຺ຐາສິ. ເຕນ ພຄວາ ອາຍສ຺ມນ຺ຕໍ ອານນ຺ທໍ ອຸສ຺ສາເທນ຺ໂຕ – "ມາ ເຫວ"ນ຺ຕິອາທິມາຫ. ອຍເມຕ຺ຖ ອຘິປ຺ປາໂຍ – ອານນ຺ທ, ຕ຺ວໍ ມຫາປຎ຺ໂຎ ວິສທຎາໂຓ, ເຕນ ເຕ ຄມ຺ຠີໂຣປິ ປຏິຈ຺ຈສມຸປ຺ປາໂທ ອຸຕ຺ຕານໂກ ວິຍ ຂາຍຕິ, ຕສ຺ມາ – "ມຍ຺ຫເມວ ນຸ ໂຂ ເອສ ອຸຕ຺ຕານໂກ ຫຸຕ຺ວາ ອຸປຏ຺ຐາຕິ, ອຸທາຫຸ ອຎ຺ເຎສມ຺ປີ"ຕິ ມາ ເອວໍ ອວຈາຕິ.

ອປສາທນາວຓ຺ຓນາ

ຍໍ ປນ ວຸຕ຺ຕໍ – "ອປສາເທນ຺ໂຕ"ຕິ, ຕຕ຺ຖ ອຍໍ ອຘິປ຺ປາໂຍ – ອານນ຺ທ, "ອຖ ຈ ປນ ເມ ອຸຕ຺ຕານກຸຕ຺ຕານໂກ ວິຍ ຂາຍຕີ"ຕິ ມາ ເຫວໍ ອວຈ. ຍທິ ຫິ ເຕ ເອສ ອຸຕ຺ຕານກຸຕ຺ຕານໂກ ວິຍ ຂາຍຕິ, ກສ຺ມາ ຕ຺ວໍ ອຕ຺ຕໂນ ຘມ຺ມຕາຍ ໂສຕາປນ຺ໂນ ນາໂຫສິ, ຍຖາ ທິນ຺ນນເຍນ ຖຕ຺ວາ ໂສຕາປຕ຺ຕິມຄ຺ຄໍ ປຏິວິຊ຺ຌສິ. ອານນ຺ທ, ອິທໍ ນິພ຺ພານເມວ ຄມ຺ຠີຣໍ, ປຈ຺ຈຍາກາໂຣ ປນ ເຕ ອຸຕ຺ຕານໂກ ຊາໂຕ, ອຖ ກສ຺ມາ ໂອຣມຕ຺ຕິກໍ ກາມຣາຄສໍໂຍຊນໍ ປຏິຆສໍໂຍຊນໍ, ໂອຣມຕ຺ຕິກໍ ກາມຣາຄານຸສຍໍ ປຏິຆານຸສຍນ຺ຕິ ອິເມ ຈຕ຺ຕາໂຣ ກິເລເສ ສມຸຄ຺ຆາເຕຕ຺ວາ ສກທາຄາມິຜລໍ ນ ສຈ຺ຉິກໂຣສິ? ເຕເຍວ ອນຸສຫຄເຕ ຈຕ຺ຕາໂຣ ກິເລເສ ສມຸຄ຺ຆາເຕຕ຺ວາ ອນາຄາມິຜລໍ ນ ສຈ຺ຉິກໂຣສິ? ຣູປຣາຄາທິເກ

បញ្ញា និព្វេធភាគិនី, ភវរាគានុសយំ, មានានុសយំ, អវិជ្ជានុសយន្តិ ឥមេ អដ្ឋ កិលេសេ សមុគ្ឃាតេត្វា អរហត្តំ ន សច្ឆិករោសិ?

កស្មា ច សតសហស្សកប្បាធិកំ ឯកំ អសង្ខេយ្យំ បូរិតបារមិតោ សារិបុត្តមោគ្គល្លានា វិយ សាវកបារមិញាណំ នប្បដិវិជ្ឈិ? សតសហស្សកប្បាធិកានិ ទ្វេ អសង្ខេយ្យានិ បូរិតបារមិតោ បច្ចេកពុទ្ធោ វិយ ច បច្ចេកពោធិញាណំ នប្បដិវិជ្ឈិ? យទិ វា តេ សព្ពថាវ ឯស ឧត្តានកោ ហុត្វា ឧបដ្ឋាតិ, អថ កស្មា សតសហស្សកប្បាធិកានិ ចត្តារិ អដ្ឋ សោឡស វា អសង្ខេយ្យានិ បូរិតបារមិតោ ពុទ្ធា វិយ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណំ ន សច្ឆិករោសិ? កិំ អត្ថិកោសិ ឯតេហិ វិសេសាធិគមេហិ, បស្ស យាវញ្ច តេ អបរទ្ធំ, ត្វំ នាម សាវកោ បទេសញាណេ ឋិតោ អតិគម្ភីរំ បច្ចយាការំ – "ឧត្តានកោ មេ ឧបដ្ឋាតី"តិ វទសិ, តស្ស តេ ឥទំ វចនំ ពុទ្ធានំ កថាយ បច្ចនីកំ ហោតិ, ន តាទិសេន នាម ភិក្ខុនា ពុទ្ធានំ កថាយ បច្ចនីកំ កថេតព្ពន្តិ យុត្តមេតំ។

ននុ មយ្ហំ អានន្ទ, ឥទំ បច្ចយាការំ បដិវិជ្ឈិតុំ វាយមន្តស្សេវ សតសហស្សកប្បាធិកានិ ចត្តារិ អសង្ខេយ្យានិ អតិក្កន្តានិ? បច្ចយាការំ បដិវិជ្ឈនត្ថាយ ច បន មេ អទិន្នំ ទានំ នាម នត្ថិ, អបូរិតបារមី នាម នត្ថិ។ បច្ចយាការំ បដិវិជ្ឈិស្សាមីតិ បន មេ និរុស្សាហំ វិយ មារពលំ វិធមន្តស្ស អយំ មហាបថវី ទ្វង្គុលមត្តម្បិ ន កម្បិ តថា បឋមយាមេ បុព្ពេនិវាសំ, មជ្ឈិមយាមេ ទិព្ពចក្ខុំ វិសោធេន្តស្ស។ បច្ឆិមយាមេ បន មេ ពលវបច្ចូសសមយេ – "អវិជ្ជា សង្ខារានំ នវហិ អាការេហិ បច្ចយោ ហោតី"តិ ទិដ្ឋមត្តេវ ទសសហស្សិលោកធាតុ អយទណ្ឌកេន អាកោដិតកំសតាលំ វិយ វិរវសតំ វិរវសហស្សំ មុញ្ចមានា វាតាហតេ បទុមិនិបណ្ណេ ឧទកពិន្ទុ វិយ កម្បិត្ថ។ ឯវំ គម្ភីរោ ចាយំ, អានន្ទ, បដិច្ចសមុប្បាទោ, គម្ភីរាវភាសោ ច។ ឯតស្ស អានន្ទ, ធម្មស្ស អននុពោធា…បេ… នាតិវត្តតីតិ។

ឯតស្ស ធម្មស្សាតិ ឯតស្ស បច្ចយធម្មស្ស។ អននុពោធាតិ ញាតបរិញ្ញាវសេន អននុពុជ្ឈនា។ អប្បដិវេធាតិ តីរណប្បហានបរិញ្ញាវសេន អប្បដិវិជ្ឈនា។ តន្តាកុលកជាតាតិ តន្តំ វិយ អាកុលកជាតា។ យថា នាម ទុន្និក្ខិត្តំ មូសិកច្ឆិន្នំ បេសការានំ តន្តំ តហិំ តហិំ អាកុលំ ហោតិ, ឥទំ អគ្គំ ឥទំ មូលន្តិ អគ្គេន វា អគ្គំ មូលេន វា មូលំ សមានេតុំ ទុក្ករំ ហោតិ; ឯវមេវ សត្តា ឥមស្មិំ បច្ចយាការេ ខលិតា អាកុលា ព្យាកុលា ហោន្តិ, ន សក្កោន្តិ តំ បច្ចយាការំ ឧជុំ កាតុំ។ តត្ថ តន្តំ បច្ចត្តបុរិសការេ ឋត្វា សក្កាបិ ភវេយ្យ ឧជុំ កាតុំ, ឋបេត្វា បន ទ្វេ ពោធិសត្តេ អញ្ញោ សត្តា អត្តនោ ធម្មតាយ បច្ចយាការំ ឧជុំ កាតុំ សមត្ថោ នាម នត្ថិ។ យថា បន អាកុលំ តន្តំ កញ្ជិយំ ទត្វា កោច្ឆេន បហតំ តត្ថ តត្ថ គុឡកជាតំ ហោតិ គណ្ឋិពទ្ធំ, ឯវមិមេ សត្តា បច្ចយេសុ បក្ខលិត្វា បច្ចយេ ឧជុំ កាតុំ អសក្កោន្តា ទ្វាសដ្ឋិទិដ្ឋិគតវសេន គុឡកជាតា ហោន្តិ, គណ្ឋិពទ្ធា។ យេ ហិ កេចិ ទិដ្ឋិគតនិស្សិតា, សព្ពេ បច្ចយាការំ ឧជុំ កាតុំ អសក្កោន្តាយេវ។

កុលាគណ្ឋិកជាតាតិ កុលាគណ្ឋិកំ វុច្ចតិ បេសការកញ្ជិយសុត្តំ។ កុលា នាម សកុណិកា, តស្សា កុលាវកោតិបិ ឯកេ។ យថា ហិ តទុភយម្បិ អាកុលំ អគ្គេន វា អគ្គំ មូលេន វា មូលំ សមានេតុំ ទុក្ករន្តិ បុរិមនយេនេវ យោជេតព្ពំ។

មុញ្ជបព្ពជភូតាតិ មុញ្ជតិណំ វិយ បព្ពជតិណំ វិយ ច ភូតា។ យថា តានិ តិណានិ កោដ្ដេត្វា កតរជ្ជុ ជិណ្ណកាលេ កត្ថចិ បតិតំ គហេត្វា តេសំ តិណានំ ឥទំ អគ្គំ, ឥទំ មូលន្តិ អគ្គេន វា អគ្គំ មូលេន វា មូលំ សមានេតុំ ទុក្ករន្តិ។ តម្បិ បច្ចត្តបុរិសការេ ឋត្វា សក្កា ភវេយ្យ ឧជុំ

កាតុំ, ឋបេត្វា បន ទ្វេ ពោធិសត្តេ អញ្ញេ សត្តា អត្តនោ ធម្មតាយ បច្ចយាការំ ឧជុំ កាតុំ សមត្ថា នាម នត្ថិ។ ឯវមយំ បជា បច្ចយាការេ ឧជុំ កាតុំ អសក្កោន្តី ទិដ្ឋិគតវសេន គណ្ឋិកជាតា ហុត្វា អបាយំ ទុគ្គតិំ វិនិបាតំ សំសារំ នាតិវត្តតិ។

តត្ថ អបាយាតិ និរយតិរច្ឆានយោនិបេត្តិវិសយអសុរកាយា។ សព្វេបិ ហិ តេ វឌ្ឍិសង្ខាតស្ស អយស្ស អភាវតោ – “អបាយា”តិ វុច្ចន្តិ។ តថា ទុក្ខស្ស គតិភាវតោ ទុគ្គតិ។ សុខសមុស្សយតោ វិនិបតិតត្តា វិនិបាតោ។ ឥតរោ បន –

“ខន្ធានញ្ច បដិបាដិ, ធាតុអាយតនាន ច;

អព្ពោច្ឆិន្នំ វត្តមានា, សំសារោតិ បវុច្ចតី”តិ។

តំ សព្វម្បិ នាតិវត្តតិ នាតិក្កមតិ។ អថ ខោ ចុតិតោ បដិសន្ធិំ, បដិសន្ធិតោ ចុតិន្តិ ឯវំ បុនប្បុនំ ចុតិបដិសន្ធិយោ គណ្ហន្តា តីសុ ភវេសុ ចតូសុ យោនីសុ បញ្ចសុ គតីសុ សត្តសុ វិញ្ញាណដ្ឋិតីសុ នវសុ សត្តាវាសេសុ មហាសមុទ្ទេ វាតុក្ខិត្តនាវា វិយ យន្តេសុ យុត្តគោណា វិយ ច បរិព្ភមតិយេវ ។ ឥតិ សព្វំ បេតំ ភគវា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ អបសាទេន្តោ អាហាតិ វេទិតព្វំ។

បដិច្ចសមុប្បាទវណ្ណនា

៥៩។ ឥទានិ យស្មា ឥទំ សុត្តំ – “គម្ភីរោ ចាយំ, អានន្ទ, បដិច្ចសមុប្បាទោ”តិ ច “តន្តាកុលកជាតា”តិ ច ទ្វីហិ បទេហិ អាពទ្ធំ, តស្មា – “គម្ភីរោ ចាយំ, អានន្ទ, បដិច្ចសមុប្បាទោ”តិ ឥមិនា តាវ អនុសន្ធិនា បច្ចយាការស្ស គម្ភីរភាវទស្សនត្ថំ ទេសនំ អារភន្តោ អត្ថិ ឥទប្បច្ចយា ជរាមរណន្តិអាទិមាហ។ តត្រាយំ សង្ខេបត្ថោ – ឥមស្ស ជរាមរណស្ស បច្ចយោ ឥទប្បច្ចយោ, តស្មា ឥទប្បច្ចយា អត្ថិ ជរាមរណំ, អត្ថិ នុ ខោ ជរាមរណស្ស បច្ចយោ, យម្ហា បច្ចយា ជរាមរណំ ភវេយ្យាតិ ឯវំ បុដ្ឋេន សតា, អានន្ទ, បណ្ឌិតេន បុគ្គលេន យថា – “តំ ជីវំ តំ សរីរ”ន្តិ វុត្តេ ឋបនីយត្តា បញ្ហស្ស តុណ្ហី ភវិតព្វំ ហោតិ, “អព្យាកតមេតំ តថាគតេនា”តិ វា វត្តព្វំ ហោតិ, ឯវំ អប្បដិបជ្ជិត្វា, យថា – “ចក្ខុ សស្សតំ អសស្សត”ន្តិ វុត្តេ អសស្សតន្តិ ឯកំសេនេវ វត្តព្វំ ហោតិ, ឯវំ ឯកំសេនេវ អត្ថីតិស្ស វចនីយំ។ បុន កិំ បច្ចយា ជរាមរណំ, កោ នាម សោ បច្ចយោ, យតោ ជរាមរណំ ហោតីតិ វុត្តេ ជាតិបច្ចយា ជរាមរណន្តិ ឥច្ចស្ស វចនីយំ, ឯវំ វត្តព្វំ ភវេយ្យាតិ អត្ថោ។ ឯស នយោ សព្វបទេសុ។

នាមរូបបច្ចយា ផស្សោតិ ឥទំ បន យស្មា សឡាយតនបច្ចយាតិ វុត្តេ ចក្ខុសម្ផស្សាទីនំ ឆន្នំ វិបាកសម្ផស្សានំយេវ គហណំ ហោតិ, ឥធ ច “សឡាយតនបច្ចយា”តិ ឥមិនា បទេន គហិតម្បិ អគ្គហិតម្បិ បច្ចយុប្បន្នវិសេសំ ផស្សស្ស ច សឡាយតនតោ អតិរិត្តំ អញ្ញម្បិ វិសេសបច្ចយំ ទស្សេតុកាមោ, តស្មា វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។ ឥមិនា បន ឋានេន ភគវតា កិំ កថិតន្តិ? បច្ចយានំ និទានំ កថិតំ។ ឥទញ្ហិ សុត្តំ បច្ចយេ និជ្ជដេ និគ្គុម្ពេ កត្វា កថិតត្តា មហានិទានន្តិ វុច្ចតិ។

៩៨។ ឰកានិ តេសំ តេសំ បច្ចយានំ តធំ អចិតធំ អតណ្ណាធំ បច្ចយកាចំ ឥស្សេត្វំ ជាតិបច្ចយា ជរាមរណន្តិ ឰតិ តេលា បតេតំ ចុត្តត្តិអាទិមាហ។ តត្ថ បរិយាយេយតាតិ ការលោត។ សេព្ពាតសព្ពំ សព្ពាធាសព្ពាត្តិ តិបិតក្ខយេយតំ។ តស្សេត្វា – “សព្ពាការេនត សព្ពា សព្ពោត សការេចត សព្ពា ជាតិ តាយ យទិ ត ករេចយ្យា”តិ។ កចាទិស្វបិ ឰមិតាច តយេត អត្ថេវា ចេទិតព្ពោ។ កស្សចីតិ អតិយចចតយេតំ, ទេចាទិស្វ យស្ស កស្សចិ។ កិមិត្ថិតិ ឰទេមិ អតិយចចតយេច, កាយកចាទិស្វ តចស្វ ករេចស្វ យត្ថ កត្ថចិ។ សេយ្យថិទត្តិ អតិយមិតតិក្លិត្តអត្ថចិកឧតត្វេ តិបិតោ, តស្សេត្វា – “យំ ចុត្តំ ‘កស្សចិ កិមិត្ថិ’តិ, តស្ស តេ អត្ថំ ចិកឧិស្សាមី”តិ។ អឆ តំ ចិកឧត្តោ – “ទេចាតំ ចា ទេចត្តាយា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ ទេចាតំ ចា ទេចត្តាយាតិ យា អយំ ទេចាតំ ទេចកាចាយ លត្តជាតិ, យាយ លត្តជាតិយា ទេចា “ទេចា”តិ ចុច្ចន្តិ។ សទេ ហិ ជាតិ សព្ពោត សព្ពំ តាកចិស្សាតិ ឰមិតា តយេត សព្ពាបទេស្វ អត្ថេវា ចេទិតព្ពោ។ ឲត្ថ ច ទេចាតិ ឧបបត្តិទេចា។ កត្ធព្ពាតិ មុលលត្តាទិស្វ អធិចត្វទេចតាច។ យក្ខាតិ អយតុស្សា។ ភូតាតិ យេ កេចិ តិព្ពត្តសត្តា។ បក្ខិតោតិ យេ កេចិ អដ្ឋិបក្ខា ចា ចម្មបក្ខា ចា លោមបក្ខា ចា។ សរីសបាតិ យេ កេចិ ភូមិយំ សរត្តា កច្ឆត្តិ។ តេសំ តេសត្តិ តេសំ តេសំ ទេចកត្ធព្ពាទីតំ តត្វាយាតិ ទេចកត្ធព្ពាទិកាចាយ។ ជាតិតិរោធាតិ ជាតិចិកមា, ជាតិអកាចាតិ អត្ថេវា។

ហេតុតិអាទីតិ សព្ពាតិបិ ការណេចចចតាតិ ឲច។ ការណញ្ហិយស្មា អត្តតោ ផលត្វាយ ហិតោតិ បចត្តតិ, តស្មា “ហេតូ”តិ ចុច្ចតិ។ យស្មា តំ ផលំ តិទេតិ – “ហត្ទ, តំ កណ្ហថា”តិ អប្បេតិ ចិយ តស្មា តិទាតំ។ យស្មា ផលំ តតោ សមុទេតិ ឧប្បជ្ជតិ, តញ្ចា បដិច្ច ឲតិ បចត្តតិ, តស្មា សមុទយោតិ ច បច្ចយោតិ ច ចុច្ចតិ។ ឲស តយោ សព្ពត្ថ។ អបិ ច យទិទំ ជាតីតិ ឲត្ថ យទិទត្តិ តិបិតោ។ តស្ស សព្ពាបទេស្វ លិង្គាតុរូបតោ អត្ថេវា ចេទិតព្ពោ។ ឰឆ បត – “យា ឲសា ជាតី”តិ អយមស្ស អត្ថេវា។ ជរាមរណស្ស ហិ ជាតិ ឧបតិស្សយកោដិយា បច្ចយោ ហោតិ។

៩៩។ កចបទេ – “កិមិត្ថិ”តិ ឰមិតា ចុកាសបរិក្កហោ កតោ។ តត្ថ ហេដ្ឋា អធិចិបរិយត្តំ កត្វា ឧបរិ បរតិមិតចសចត្តិទេចេ អត្តោកាទិត្វា កាយកចេចា ចេទិតព្ពោ។ អយំ តយោ ឧបបត្តិកចេ។ ឰឆ បត កមុកចេ យុជ្ជតិ។ សោ ហិ ជាតិយា ឧបតិស្សយកោដិយាច បច្ចយោ ហោតិ។ ឧបាទាតបទាទិស្វបិ – “កិមិត្ថិ”តិ ឰមិតា ចុកាសបរិក្កហោច កតោតិ ចេទិតព្ពោ។

១០០។ ឧបាទាតបច្ចយាកចោតិ ឲត្ថ កាមុបាទាតំ តិណ្ណម្បិ កមុកចាតំ តិណ្ណញ្ចា ឧបបត្តិកចាតំ បច្ចយោ, តឆា សេសាតិបីតិ ឧបាទាតបច្ចយា ចតុចីសតិកចា ចេទិតព្ពា។ តិប្បរិយាយេតត្ថ ក្ខាទេស កមុកចា លព្ភត្តិ។ តេសំ ឧបាទាតាតិ សហជាតកោដិយាបិ ឧបតិស្សយកោដិយាបិ បច្ចយោ។

១០១។ តណ្ហាបច្ចយាតិ តណ្ហាបច្ចយេ ឧបាទាតំ។ ឲស តយោ សព្ពតណ្ហាទិស្វ។ សា បតេសា តណ្ហា ឧបាទាតស្ស សហជាតកោដិយាបិ ឧបតិស្សយកោដិយាបិ បច្ចយោ ហោតិ។

᪁᪀᪇᪨ ᩑᩈ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ, ᨿᨴᩥᨴᩴ ᩅᩮᨴᨶᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨸᩣᨠᩅᩮᨴᨶᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᩏᨸᨶᩥᩔᨿᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣᨸᩦᨲᩥ᪨

᪁᪀᪈᪨ ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨸᨶ ᨽᨣᩅᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᨾᩪᩃᨽᩪᨲᩴ ᨸᩩᩁᩥᨾᨲᨱ᩠ᩉᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨴᩣᨶᩥ ᨴᩮᩈᨶᩴ, ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩴ ᨸᩉᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩈᩮᩈᩩ ᩅᩣ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩁᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩁᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨾᨣ᩠ᨣᨲᩮᩣ ᩏᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨶᩅᩉᩥ ᨸᨴᩮᩉᩥ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩣᩁᨲᨱ᩠ᩉᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ – “ᩍᨲᩥ ᨡᩮᩣ ᨸᨶᩮᨲᩴ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩅᩮᨴᨶᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩑᩈᨶᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨧ, ᩑᩈᩥᨲᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨧ᪨ ᨿᩣᨿ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᩋᨩᨸᨳᩈᨦ᩠ᨠᩩᨸᨳᩣᨴᩦᨶᩥ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᩮᩣᨣᩮ ᩑᩈᨲᩥ ᨣᩅᩮᩈᨲᩥ, ᩋᨿᩴ ᩑᩈᨶᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨿᩣ ᨲᩮᩈᩩ ᩑᩈᩥᨲᩮᩈᩩ ᨣᩅᩮᩈᩥᨲᩮᩈᩩ ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ, ᩋᨿᩴ ᩑᩈᩥᨲᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᨴᩩᨽᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩣᩁᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᩑᩅ ᩋᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨴᩩᩅᩥᨵᩣᨸᩮᩈᩣ ᩅᩮᨴᨶᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ᪨ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨶᩣᨲᩥ ᩁᩪᨸᩣᨴᩥᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨶᩣ, ᩈᩣ ᩉᩥ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᩈᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩃᩣᨽᩮᩣᨲᩥ ᩁᩪᨸᩣᨴᩥᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨸᨭᩥᩃᩣᨽᩮᩣ, ᩈᩮᩣ ᩉᩥ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨶᩣᨿ ᩈᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᨸᨶ ᨬᩣᨱᨲᨱ᩠ᩉᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩈᩮᨶ ᨧᨲᩩᨻ᩠ᨻᩥᨵᩮᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ – “ᩈᩩᨡᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩴ ᨩᨬ᩠ᨬᩣ, ᩈᩩᨡᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩴ ᨬᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᩩᨡᨾᨶᩩᨿᩩᨬ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪃᪨᪃᪂᪃) ᩋᨿᩴ ᨬᩣᨱᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨ “ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩣ – ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᨧ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᨧᩣ”ᨲᩥ (ᨾᩉᩣᨶᩥ᪨ ᪁᪀᪂)᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᩣᨣᨲᩣᨶᩥ ᩋᨭ᩠ᨮᩈᨲᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨧᩁᩥᨲᩣᨶᩥ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨ ᨴ᩠ᩅᩣᩈᨭ᩠ᨮᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ᪨ “ᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᨴᩮᩅᩣᨶᨾᩥᨶ᩠ᨴ, ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᨶᩥᨴᩣᨶᩮᩣ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪂᪨᪃᪅᪈) ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨶ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩍᨵ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣᨿᩮᩅ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩃᩣᨽᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩥ ᩍᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᩣᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨬ᩠ᨧ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᨶᩮᩅ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᩥᨶᨶ᩠ᨲᩥ – “ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨾᩮ ᩁᩪᨸᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩣᨴᩥᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨲ᩠ᨳᩣᨿ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨸᩁᩔ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩥᩔᩣᨾᩥ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨶᩥᨴᩉᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩃᩣᨽᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

ᨨᨶ᩠ᨴᩁᩣᨣᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨠᩩᩈᩃᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᨶ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩥᨲᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᩁᩣᨣᩮᩣ ᨧ ᨻᩃᩅᩁᩣᨣᩮᩣ ᨧ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩍᨴᨬ᩠ᩉᩥ ᩍᨵ ᨲᨱ᩠ᩉᩣ᪨ ᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᩁᩣᨣᩔᩣᨵᩥᩅᨧᨶᩴ᪨ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᩈᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩉᩴ ᨾᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩃᩅᩈᨶ᩠ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ᪨ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣᨲᩥ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩈᩮᨶ ᨸᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᨠᩁᨱᩴ᪨ ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩁᩮᩉᩥ ᩈᩣᨵᩣᩁᨱᨽᩣᩅᩔ ᩋᩈᩉᨶᨲᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅᩔ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨧᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩥ – “ᩍᨴᩴ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᨾᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩩ, ᨾᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᩋᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩪᨲᩥ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩣᩁᨸᩥᨴᩉᨶᨾᨬ᩠ᨩᩪᩈᨣᩮᩣᨸᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᩁᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨ ᩋᨵᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩋᨵᩥᨠᩁᨱᩴ, ᨠᩣᩁᨱᩔᩮᨲᩴ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᩣᨵᩥᨠᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨽᩣᩅᨶᨸᩩᩴᩈᨠᩴ, ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᩉᩮᨲᩪᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨴᨱ᩠ᨯᩣᨴᩣᨶᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᩁᨶᩥᩈᩮᨵᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨴᨱ᩠ᨯᩔ ᩋᩣᨴᩣᨶᩴ ᨴᨱ᩠ᨯᩣᨴᩣᨶᩴ᪨ ᩑᨠᨲᩮᩣᨵᩣᩁᩣᨴᩥᨶᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩔ ᩋᩣᨴᩣᨶᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᨴᩣᨶᩴ᪨ ᨠᩃᩉᩮᩣᨲᩥ ᨠᩣᨿᨠᩃᩉᩮᩣᨸᩥ ᩅᩣᨧᩣᨠᩃᩉᩮᩣᨸᩥ᪨ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩣ ᨸᩩᩁᩥᨾᩮᩣ ᩅᩥᩁᩮᩣᨵᩮᩣ ᩅᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᩣ᪨ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮᩣ ᩅᩥᩅᩣᨴᩮᩣ᪨ ᨲᩩᩅᩴᨲᩩᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨣᩣᩁᩅᩅᨧᨶᩴ ᨲᩩᩅᩴᨲᩩᩅᩴ᪨

᪁᪀᪉᪨ ᨸᨭᩥᩃᩮᩣᨾᨲᩮᩣᨸᩥ ᨲᨾᩮᩅᨲ᩠ᨳᩴ ᨶᩥᨣᨾᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩩᨶ – “ᩋᩣᩁᨠ᩠ᨡᩣᨵᩥᨠᩁᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩁᨽᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᩈᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨾᨲᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨠᩣᨾᨣᩩᨱᩥᨠᩁᩣᨣᩅᩈᩮᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᩁᩪᨸᩣᨴᩥᨲᨱ᩠ᩉᩣ᪨ ᨽᩅᨲᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᩈᩔᨲᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᩉᨣᨲᩮᩣ ᩁᩣᨣᩮᩣ᪨ ᩅᩥᨽᩅᨲᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᩏᨧ᩠ᨨᩮᨴᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩈᩉᨣᨲᩮᩣ ᩁᩣᨣᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨾᩪᩃᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨧ ᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩣᩁᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ᪨ ᨴ᩠ᩅᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩃᨠ᩠ᨡᨱᩮᨶ ᩑᨠᨽᩣᩅᩴ ᨣᨲᩣᨸᩥ ᩅᨭ᩠ᨭᨾᩪᩃᩈᨾᩩᨴᩣᨧᩣᩁᩅᩈᩮᨶ ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩉᩥ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩑᨠᩈᨾᩮᩣᩈᩁᨱᩣ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩥ, ᩅᩮᨴᨶᩣᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮᨶ ᩑᨠᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩥᩅᩥᨵᩴ ᩉᩥ ᩈᨾᩮᩣᩈᩁᨱᩴ ᩒᩈᩁᨱᩈᨾᩮᩣᩈᩁᨱᩴ, ᩈᩉᨩᩣᨲᩈᨾᩮᩣᩈᩁᨱᩴ, ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩈᨾᩮᩣᩈᩁᨱᨬ᩠ᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ – “ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᨲᩣᨶᩥ ᨠᩣᨿᩈᨾᩮᩣᩈᩁᨱᩣᨶᩥ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩒᩈᩁᨱᩈᨾᩮᩣᩈᩁᨱᩴ ᨶᩣᨾ᪨ “ᨨᨶ᩠ᨴᨾᩪᩃᨠᩣ, ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ, ᩑᨲᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩣ ᨹᩔᩈᨾᩩᨴᨿᩣ

វេទនាសមោសរណា”តិ (អ. និ. ៨.៨៣) វុត្តំ សហជាតសមោសរណំ នាម. “ទ្វយេន វេទនាយ ឯកសមោសរណា”តិ វុត្តំ បន បច្ចយសមោសរណត្តំ វេទិតព្វំ.

១១២. ចក្ខុសម្ផស្សោតិ អាទយោ សព្វេ វិបាកផស្សាយេវ. តេសុ ឋបេត្វា ចត្តារោ លោកុត្តរវិបាកផស្សេ អវសេសា ទ្វត្តិំស ផស្សា ហោន្តិ. យទិទំ ផស្សោតិ ឯត្ថ បន ផស្សោ ពហុធា វេទនាយ បច្ចយោ ហោតិ.

១១៣. យេហិ, អានន្ទ, អាការេហីតិអាទីសុ អាការា វុច្ចន្តិ វេទនាទីនំ អញ្ញមញ្ញា អសទិសសភាវា. តេ ឯវ សាធុកំ ទស្សិយមានា តំ តំ លីនមត្ថំ គមេន្តីតិ លិង្គានិ. តស្ស តស្ស សញ្ជាននហេតុតោ និមិត្តានិ. តថា តថា ឧទ្ទិសិតព្វតោ ឧទ្ទេសា. តស្មា អយមេត្ថ អត្ថោ – “អានន្ទ, យេហិ អាការេហិ...បេ... យេហិ ឧទ្ទេសេហិ នាមកាយស្ស នាមសមូហស្ស បញ្ញត្តិ ហោតិ, យា ឯសា ច វេទនាយ វេទយិតាការេ វេទយិតលិង្គេ វេទយិតនិមិត្តេ វេទនាតិ ឧទ្ទេសេ សតិ, សញ្ញាយ សញ្ជាននាការេ សញ្ជានន លិង្គេ សញ្ជាននិមិត្តេ សញ្ញាតិ ឧទ្ទេសេ សតិ, សង្ខារានំ ចេតនាការេ ចេតនាលិង្គេ ចេតនានិមិត្តេ ចេតនាតិ ឧទ្ទេសេ សតិ, វិញ្ញាណស្ស វិជាននាការេ វិជាននលិង្គេ វិជានននិមិត្តេ វិញ្ញាណន្តិ ឧទ្ទេសេ សតិ – ‘អយំ នាមកាយោ’តិ នាមកាយស្ស បញ្ញត្តិ ហោតិ. តេសុ នាមកាយបញ្ញត្តិហេតូសុ វេទនាទីសុ អាការាទីសុ អសតិ អបិ នុ ខោ រូបកាយេ អធិវចនសម្ផស្សោ បញ្ញាយេថ? យ្វាយំ ចត្តារោ ខន្ធេ វត្ថុំ កត្វា មនោទ្វារេ អធិវចនសម្ផស្សវេវចនោ មនោសម្ផស្សោ ឧប្បជ្ជតិ, អបិ នុ ខោ សោ រូបកាយេ បញ្ញាយេថ, បញ្ច បសាទេ វត្ថុំ កត្វា កត្វា ឧប្បជ្ជេយ្យា”តិ. អថ អាយស្មា អានន្ទោ អម្ពរុក្ខេ អសតិ ជម្ពុរុក្ខតោ អម្ពបក្កស្ស ឧប្បត្តិំ វិយ រូបកាយតោ តស្ស ឧប្បត្តិំ អសម្បដិច្ឆន្តោ នោ ហេតំ ភន្តេតិ អាហ.

ទុតិយបញ្ហេ រូបកាយាការរូបកាយលិង្គរូបកាយនិមិត្តេហិ រូបកាយុទ្ទេសេន ច អាការាទីនំ អត្ថោ វេទិតព្វោ. បដិឃសម្ផស្សោតិ សប្បដិឃំ រូបក្ខន្ធំ វត្ថុំ កត្វា ឧប្បជ្ជនកសម្ផស្សោ. ឥធាបិ ថេរោ ជម្ពុរុក្ខេ អសតិ អម្ពរុក្ខតោ ជម្ពុបក្កស្ស ឧប្បត្តិំ វិយ នាមកាយតោ តស្ស ឧប្បត្តិំ អសម្បដិច្ឆន្តោ “នោ ហេតំ ភន្តេ”តិ អាហ.

តតិយបញ្ហេ ឧភយវសេនេវ វុត្តា. តត្រ ថេរោ អាកាសេ អម្ពជម្ពុបក្កានំ ឧប្បត្តិំ វិយ នាមរូបាភាវេ ទ្វិន្នម្បិ ផស្សានំ ឧប្បត្តិំ អសម្បដិច្ឆន្តោ “នោ ហេតំ ភន្តេ”តិ អាហ.

ឯវំ ទ្វិន្នំ ផស្សានំ វិសុំ វិសុំ បច្ចយំ ទស្សេត្វា ឥទានិ ទ្វិន្នម្បិ តេសំ អវិសេសតោ នាមរូបបច្ចយតំ ទស្សេន្តោ – “យេហិ អានន្ទ អាការេហី”តិ ចតុត្ថំ បញ្ហមារភិ. យទិទំ នាមរូបន្តិ យំ ឥទំ នាមរូបំ, យំ ឥទំ ឆសុបិ ទ្វារេសុ នាមរូបំ, ឯសេវ ហេតុ ឯសេវ បច្ចយោតិ អត្ថោ. ចក្ខុទ្វារាទីសុ ហិ ចក្ខាទីនិ ចេវ រូបារម្មណាទីនិ ច រូបំ, សម្បយុត្តកា ខន្ធា នាមំ. ឯវំ បញ្ចវិធោបិ សោ ផស្សោ នាមរូបបច្ចយាវ ផស្សោ. មនោទ្វារេបិ ហទយវត្ថុញ្ចេវ យញ្ច រូបំ អារម្មណំ ហោតិ, តំ រូបំ. សម្បយុត្តធម្មា ចេវ យញ្ច អរូបំ អារម្មណំ ហោតិ, តំ អរូបំ នាមំ. ឯវំ មនោសម្ផស្សោបិ នាមរូបបច្ចយា ផស្សោតិ វេទិតព្វោ. នាមរូបំ បនស្ស ពហុធា បច្ចយោ

ហោតិ៍

១០៦៍ត ឆក្កមិស្សធាតិ បចិសិត្វា បចត្តយាត់ ចិយ បដិសន្ធិចសេត ត ចត្តិស្សឆ៍ សមុដ្ឋិស្សធាតិ បដិសន្ធិចិញ្ញាណោ អសតិ អបិ ត្ ពោ ស្ទ្ធិ អចសេសំ តាយទ្ទុបំ អនេត្តាយាត្យក្សិស្មិ៍ ពលលិខិការចេត សមុដ្ឋិតំ មិស្សពក្ខតំ ហុត្វា ចត្តិស្សឆ៍ ឆក្កមិត្វា ចោក្កមិស្សធាតិ បដិសន្ធិចសេត ឆក្កមិត្វា ទុតិចសេត ចោក្កមិស្សឆ, តិទ្ធន្និស្សធាតិ អនេត្វា៍ សោ បតស្ស តិទោរឆា ត ពស្សេច ចិត្តស្ស តិទោរឆត, ត ពទោតា ទុតិយតតិយាត់ តិទោរឆត ហោតិ៍ បដិសន្ធិចិត្តេត ហិ សន្ធិ សមុដ្ឋិតាតិ សមតិស ពមុខទ្ទុបិតិ តិន្តាតត្តិ៍ តោស្ បត ចិតោស្យេច សោឡអស កចក្កចិត្តាតិ ក្ខប្បឌ្និត្វា តិទ្ធន្តិ៍ ខុតស្មិ អត្តទេ ពហិតបដិសន្ធិពស្ស ឌារពស្ស ចា យាត្យា ចា បតស្ស អត្តទោយា តត្វិ៍ អយត្យា អតោពាសោ តាយ៍ សចេ បត បដិសន្ធិចិត្តេត សន្ធិ សមុដ្ឋិតទ្ទុបិតិ សត្តាសមស្ស កចក្កស្ស បច្ចយំ ឌាតុំ សក្កោត្តិ, បចត្តិ បចត្តតិ, បចេលិ ឈដិយតិ៍ សចេ បត ត សក្កោត្តិ, បចត្តិ តប្បចត្តតិ, បចេលិ ត ឈដិយតិ, ចោក្កយតិ តាយ ហោតិ៍ តំ សន្ធាយ "ឆក្កមិត្វា ចោក្កមិស្សធា"តិ ទុត្តំ៍

ឌាត្តត្តាយាតិ ឌាត្វកាចាយ, ខុចំ បរិបុណ្ណបញ្ចក្ខន្ធកាចាយាតិ អនេត្វា៍ ឌហទស្សេច សទោតិ យត្ថស្ស ពាលស្សេច សត្តស្ស៍ ចោន្និឌ្និស្សធាតិ ក្ខបន្និឌ្និស្សឆ ទុន្ធិ ចិទ្ទូហិ ចេបុល្លត្តិ ចិញ្ញាណោ ក្ខបន្និតេ្ត ស្ទ្ធិ តាយទ្ទុបយេច ក្ខដ្ឋហិត្វា បឌមចយចសេត ទុន្ធិ, មន្និមចយចសេត ចិទ្ទូហិ, បន្និមចយចសេត ចេបុល្លំ អបិ ត្ ពោ អាបន្និស្សធាតិ៍ ឌសចស្សចឹសតិចស្សចស្សសតចស្សសហស្សសម្បាបនេត ចា អបិ ត្ ពោ ទុន្ធិ ចិទ្ទូហិ ចេបុល្លំ អាបន្និស្សធាតិ អនេត្វា៍

តស្មាតិហាតត្ថាតិ យស្មា យាត្យក្សិំយំ បដិសន្ធិក្ខណោបិ ក្សិចារសេបិ ក្សិទោតា តិក្លមនេតបិ, បចត្តិយំ ឌសចស្សាឌិការលេបិ ចិញ្ញាណមេចស្ស បច្ចយោ, តស្មា ខុសេច ហេត្ ខុស បច្ចយោ តាយទ្ទុបស្ស, យដិដំ ចិញ្ញាណំ៍ យថា ហិ រាឌា អត្តតោ បរិសំ តិក្កណ្ហត្វា ខុចំ ចទេយ្យ – "ត្វំ ក្ខបរាឌា, ត្វំ សេតាបតីតិ ពោត ពទោតា តត្ យយា ពទោតា, សចេ ហិ យមិ អពទោរត្ត ត្វំ អត្តតោ ឆមុតាយ ក្ខបរាឌា ចា សេតាបតិ ចា កចេយ្យាសិ, ឌាតេយ្យាយ ចោ ពល"ត្តិ; ខុចមេច ចិញ្ញាណំ តាយទ្ទុបស្ស បច្ចយោ ហោតិ៍ អត្វតោ ខុចំ តាយទ្ទុបំ ចឌតិ ចិយ "ត្វំ តាយំ, ត្វំ ទ្ទុបំ, ត្វំ តាយទ្ទុបំ តាយាតិ ពោត ពតំ, តត្ យយា ពតំ, សចេ ហិ យមិ បុទេចារិពោ ហុត្វា យាត្យក្សិស្មិ បដិសន្ធិ អពណ្ហត្វ ត្វំ តាយំ ចា ទ្ទុបំ ចា តាយទ្ទុបំ ចា កចេយ្យាសិ, ឌាតេយ្យាយ ចោ ពល"ត្តិ៍ តំ បតេតំ ចិញ្ញាណំ តាយទ្ទុបស្ស ពហុឆា បច្ចយោ ហោតិ៍

១០៩៍ទ្យក្លសមុឌយសមុក្ខចាតិ ទ្យក្លាសិសមុក្ខចា៍ យដិដំ តាយទ្ទុបត្តិ យំ ឌាដំ តាយទ្ទុបំ, ខុសេច ហេត្ ខុស បច្ចយោ៍ យថា ហិ រាឌបុរិសា រាឌាតំ តិក្កណ្ហត្វា ខុចំ ចទេយ្យំ – "ត្វំ រាឌាតិ ពោត ពទោតា, តត្ យយា ពទោតា, សចេ ហិ យមិ ក្ខបរាឌដ្ឋាតេ, យមិ សេតាបតិដ្ឋាតេ អតិដ្ឋតេ្ត ត្វំ ខុពពោច រាឌា កចេយ្យាសិ, បស្សេយ្យាយ តោ រាឌកាច"ត្តិ; ខុចមេច តាយទ្ទុបម្បិ អត្វតោ ខុចំ ចិញ្ញាណំ ចឌតិ ចិយ "ត្វំ បដិសន្ធិចិញ្ញាណត្តិ ពោត ពតំ, តត្ អយេត្វា ពតំ, សចេ ហិ ត្វំ តយោ លទ្ធេ ហឌយចត្ថុញ្ច អតិស្សាយ បដិសន្ធិចិញ្ញាណំ តាយ កចេយ្យាសិ, បស្សេយ្យាយ តោ បដិសន្ធិចិញ្ញាណកាច"ត្តិ៍ តញ្ច បតេតំ តាយទ្ទុបំ ចិញ្ញាណស្ស ពហុឆា បច្ចយោ ហោតិ៍

ឧត្តាចតា ពលាតិ ចិញ្ញាណេល តាយទ្វុបស្ស បច្ចេយ ពហានេត្ត, តាយទ្វុប ចិញ្ញាណស្ស បច្ចេយ ពហានេត្ត, ឌ្នឹវុ អញ្ញមញ្ញបច្ចយចេសេត បចេត្តុវុ ឧត្តរេកត ជានេយឆ ចា...េប... ឱបបេឌ្ឋឆ ចា, ជាតិអាគេយា បញ្ញានេយឈៀ អបទាបទំ ចា ឆ្ទុតិបដិសន្ធិេយាតិ៓

អសិចចតបទោតិ “សិទិចឆ្ចេកា ឆតចឆ្ចេកា”តិអាទិកស្ស អត្ថំ អធិប្បា ចចតយត្តេយច អសិកិច្ច បចត្តស្ស េចាហារស្ស បទោ៓ តិរុត្តិបទោតិ សទតីតិ សេតា, សយ្យជាតាតីតិ សយ្យជានេតាតិអាទិកស្ស ការណាបេទសចេសេត បចត្តស្ស េចាហារស្ស បទោ៓ បញ្ញត្តិបទោតិ – “បណ្ឌិតោ ញ្យេត្តា េយឆាចី តិបុណោ កតបេរប្បចាេទា”តិអាទិកស្ស តាតប្បការេតា ញាបតចេសេត បចត្តស្ស េចាហារស្ស បទោ៓ ឮតិ តីហិ បទេហិ អសិចចតាឌីតំ ចត្ថុគ្វតា ពន្ធាច កចិតា៓ បញ្ញាចចទត្តិ បញ្ញាយ អចចទិតត្ថំ ជាតិតត្ថំ៓ ចដ្ឋ ចត្តតីតិ ឯសារចដ្ឋ ចត្តតិ៓ ឮត្តត្តតិ ឮត្ថំការេចា, ពន្ធបច្ចាកេស្សតំ តាយំ៓ បញ្ញាបតាយាតិ តាយបញ្ញត្តត្ថាយ៓ “េចគតា សញ្ញា”តិអាទិតា តាយបញ្ញត្តត្ថាយ, ពន្ធបច្ចាកយ្យិ ឧត្តាចតា បញ្ញាយតីតិ អេត្ថា៓ យឌិឆំ តាយទ្វុបំ សហ ចិញ្ញាណេលតាតិ ឃំ ឮគិ តាយទ្វុបំ សហ ចិញ្ញាណេលត អញ្ញមញ្ញបច្ចយតាយ បចត្តតិ, ឧត្តាចតាតិ ឆុត្តំ េហាតិ៓ ឮគេញ្ញា តិឃ្យាតិតចចត៓

អត្ថបញ្ញត្តិចណ្ណតា

១៦ស៊ិ៓ ឮតិ កកថា – “កយ្ទិេទា ឆាឃំ, អាភត្ថ, បដិច្ចសមុប្បាេទា, កយ្ទិេទាចការេសា ចា”តិ បទស្ស អត្ថសន្ធិ ទេស្សត្វា ឮគាតិ “តន្តាកុលកជាតា”តិ បទស្ស អត្ថសន្ធិ ទេស្សេន្តា “កិត្តាចតា ចា”តិអាទិកំ េទសតំ អារកំ៓ តត្ថ ទ្វុបិ ចា ហិ, អាភត្ថ, បរិត្តំ អត្តាតត្តិអាឌីវុ េយា អចឆ្ឋិតំ កសិណតិមិត្តំ អត្តាតិ កណ្យាតិ, េសា ទ្វុបិ បរិត្តំ បញ្ញាេបតិ៓ េយា បត តាតាកសិណលិកឺ េហាតិ, េសា តំ កេទាឆិ តឹេលិ, កេទាឆិ បឹតេកាតិ បញ្ញាេបតិ៓ េយា ចឆ្ឋិតំ កសិណតិមិត្តំ អត្តាតិ កណ្យាតិ, េសា ទ្វុបិ អភត្តំ បញ្ញាេបតិ៓ េយា ចា បត អចឆ្ឋិតំ កសិណតិមិត្តំ ឱឍ្ឍេឌត្វា តិមិត្តផុេដ្ឋាកាសំ ចា តត្ថ បចេត្ត ចត្តាេទា ពេន្ធ ចា េតវុ ចិញ្ញាណយត្តេយច ចា អត្តាតិ កណ្យាតិ, េសា អទ្វុបិ បរិត្តំ បញ្ញាេបតិ៓ េយា ចឆ្ឋិតំ តិមិត្តំ ឱឍ្ឍេឌត្វា តិមិត្តផុេដ្ឋាកាសំ ចា តត្ថ បចេត្ត ចត្តាេទា ពេន្ធ ចា េតវុ ចិញ្ញាណយត្តេយច ចា អត្តាតិ កណ្យាតិ, េសា អទ្វុបិ អភត្តំ បញ្ញាេបតិ៓

១៦ប័៓តត្រាភត្ថាតិ ឧត្ត តត្រាតិ េតវុ ចត្វុវុ ឌិដ្ឋិកតិេកវុ៓ ឧតទហិ ចាតិ ឮគាេភច, ត ឮេតា បរំ៓ ឱេឆ្ឋគចេសេតតំ ឆុត្តំ៓ តត្តកាចិ ចាតិ តត្ត ចា បេរលិេក កាចិ៓ សស្សតចេសេតតំ ឆុត្តំ៓ អតឆំ ចា បត សត្តត្តិ អតឆសកាចំ សយាតំ៓ តឆត្តាយាតិ តឆកាចាយ៓ ឱបកេប្បស្សាយឹតិ សយ្យាេទស្សាមិ៓ ឮមិតា ចិចាគំ ទេស្សតិ៓ ឱេឆ្ឋគចាឌឺ ហិ “សស្សតចាឌីេតា អត្តាតំ អតឆំ អតុេឆ្ឋគសកាចយ្យិ សយាតំ តឆត្តាយ ឱេឆ្ឋគសកាចាយ ឱបកេប្បស្សាមិ, សស្សតចាគញ្ចា ជាតាេបត្វា ឱេឆ្ឋគចាគេយច តំ កាេហស្សាមឹ”តិ ចិេន្តតិ៓ សស្សតចាឌីបិ “ឱេឆ្ឋគចាឌីេតា អត្តាតំ អតឆំ អសស្សតសកាចយ្យិ សយាតំ តឆត្តាយ សស្សតកាចាយ ឱបកេប្បស្សាមិ, ឱេឆ្ឋគចាគញ្ចា ជាតាេបត្វា សស្សតចាគេយច តំ កាេហស្សាមឹ”តិ ចិេន្តតិ៓

ឧចំសត្តំ ពលាតិ ឧចំ សយាតំ ទ្វុបិ បរិត្តំ អត្តាតំ បញ្ញាេបត្តត្តិ អេត្ថា៓ ទ្វុបិត្តិ ទ្វុបកសិណលាភិំ៓ បរិត្តត្តាតុឌិដ្ឋិ អតុេសតីតិ បរិេត្តា អត្តាតិ អឃំ

ទិដ្ឋិ អនុសេតិ, សា បន ន វល្លិ វិយ ច លតា វិយ ច អនុសេតិ។ អប្បហីនដ្ឋេន អនុសេតីតិ វេទិតព្វោ។ ឥច្ចាលំ វចនាយាតិ តំ បុគ្គលំ ឯវរូបា ទិដ្ឋិ អនុសេតីតិ វត្តុំ យុត្តំ។ ឯស នយោ សព្វត្ថ។

អរូបិន្តិ ឯត្ថ បន អរូបកសិណលាភី, អរូបក្ខន្ធគោចរំ វាតិ ឯវមេត្ថ ទដ្ឋព្វោ។ ឯត្តាវតា លាភិនោ ចត្តារោ, តេសំ អន្តេវាសិកា ចត្តារោ, តក្កិកា ចត្តារោ, តេសំ អន្តេវាសិកា ចត្តារោតិ អត្តនោ សោឡស ទិដ្ឋិគតិកា ទស្សិតា ហោន្តិ។

នអត្តបញ្ញត្តិវណ្ណនា

១១៩។ ឯវំ យេ អត្តានំ បញ្ញាបេន្តិ, តេ ទស្សេត្វា ឥទានិ យេ ន បញ្ញាបេន្តិ, តេ ទស្សេតុំ – “កិត្តាវតា ច អានន្ទា”តិអាទិមាហ។ កេ បន ន បញ្ញាបេន្តិ? សព្វេ តាវ អរិយបុគ្គលា ន បញ្ញាបេន្តិ។ យេ ច ពហុស្សុតា តិបិដកធរា ទ្វិបិដកធរា ឯកបិដកធរា, អន្តមសោ ឯកនិកាយម្បិ សាធុកំ វិនិច្ឆិនិត្វា ឧគ្គហិតធម្មកថិកោបិ អារទ្ធវិបស្សកោបិ បុគ្គលោ, តេ ន បញ្ញាបេន្តិយេវ។ ឯតេសញ្ហិ បដិភាគកសិណេ បដិភាគកសិណមិច្ចេវ ញាណំ ហោតិ។ អរូបក្ខន្ធេសុ ច អរូបក្ខន្ធា ឥច្ចេវ។

អត្តសមនុបស្សនាវណ្ណនា

១២០។ ឯវំ យេ ន បញ្ញាបេន្តិ, តេ ទស្សេត្វា ឥទានិ យេ តេ បញ្ញាបេន្តិ, តេ យស្មា ទិដ្ឋិវសេន សមនុបស្សិត្វា បញ្ញាបេន្តិ, សា ច នេសំ សមនុបស្សនា វីសតិវត្ថុកាយ សក្កាយទិដ្ឋិយា អប្បហីនត្តា ហោតិ, តស្មា តំ វីសតិវត្ថុកំ សក្កាយទិដ្ឋិំ ទស្សេតុំ បុន កិត្តាវតា ច អានន្ទាតិអាទិមាហ។

តត្ថ វេទនំ វា ហីតិ ឥមិនា វេទនាក្ខន្ធវត្ថុកា សក្កាយទិដ្ឋិ កថិតា។ អប្បដិសំវេទនោ មេ អត្តាតិ ឥមិនា រូបក្ខន្ធវត្ថុកា។ អត្តា មេ វេទិយតិ, វេទនាធម្មោ ហិ មេ អត្តាតិ ឥមិនា សញ្ញាសង្ខារវិញ្ញាណក្ខន្ធវត្ថុកា។ ឥទញ្ហិ ខន្ធត្តយំ វេទនាសម្បយុត្តត្តា វេទិយតិ។ ឯតស្ស ច វេទនាធម្មោ អវិប្បយុត្តសភាវោ។

១២១។ ឥទានិ តត្ថ ទោសំ ទស្សេន្តោ – “តត្រានន្ទា”តិអាទិមាហ។ តត្ថ តត្រាតិ តេសុ តីសុ ទិដ្ឋិគតិកេសុ។ យស្មិំ, អានន្ទ, សមយេតិអាទិ យោ យោ យំ យំ វេទេតិ អត្តាតិ សមនុបស្សតិ, តស្ស តស្ស អត្តនោ ភេទាទិ ភាវំ, ភេទាទិ អភាវន្តិ ឯវមាទិទោសប្បសង្គោ វុត្តោ។

១២២។ អនិច្ចាទីសុ ហុត្វា អភាវតោ អនិច្ចា។ តេហិ តេហិ ការណេហិ សង្គម្ម សមាគម្ម កតាតិ សង្ខតា។ តំ តំ បច្ចយំ បដិច្ច សម្មា ការណេនេវ ឧប្បន្នាតិ បដិច្ចសមុប្បន្នា។ ខយធម្មាតិអាទិ សព្វំ ភង្គស្ស វេវចនំ។ យញ្ហិ ភិជ្ជតិ, តំ ខីយតិបិ វយតិបិ វិរជ្ជតិបិ និរុជ្ឈតិបិ, តស្មា ខយធម្មាតិអាទិ វុត្តំ។

ញ្យកា េយតិ ចិអកាតិ ញ្យកា, ចិកេតា តិរុទ្ធោ េយ អត្តាតិ អទេក្ខា៑ កិ បត ឧកេស្សច តឹស្សបិ កាេលស្ស – “ឧេសា េយ អត្តា”តិ េហាតីតិ, កិ បត ត កចិស្សតិ? ឌិដ្ឋិកតិកស្ស ហិ ឆុសរាសិយិក្រិក្លត្តលាល្យកេស្សច តិច្ចលតា តាយ តត្តិ, ចតយក្កេដៀ ចិឃ អង្គ្នា កល្យាតិ, អង្គ្នា យុច្ចាតិ៑ អតិច្ចស្សុលក្យក្លេចាកិល្លត្តិ ចិេសេសត តំ តំ េចឥតំ អត្តាតិ សយតុបស្សេន្តា អតិច្ចេច្ចាច ស្សុលច្ចា ក្យក្លច្ចា អត្តាតំ សយតុបស្សតិ អចិេសេសត េចឥតំ អត្តាតិ សយតុបស្សេន្តា េចាកិល្លំ ក្សប្បាគចឃឆេម្ហំ អត្តាតំ សយតុបស្សតិ៑ េចឥតា ហិ តិចិឆា េចច ក្សប្បាគចឃឆេម្ហា ច, តេច្ចាស អត្តាតិ សយតុបស្សតិ៑ ត្កច្ចស្ស អតិេច្ចា េចច អត្តា អាបជ្ជតិ, ឧកក្លេលា ច តាហ្វតំ េចឥតាតំ ក្សប្បត្តិ អត្តិ៑ ត្កយយត្តិ សត្ថាឃ – “តស្វាតិហាតត្ថ, ឧេតតេបតំ តក្លយតិ ‘េចឥតា េយ អត្តា’តិ សយតុបស្សិតុ”ត្តិ ចុត្តំ៑

១៧៖ ឃត្ត បតាចុេសាតិ ឃត្ត ស្សុឌ្ឍុបក្លេត្ថ សត្ថេសា េចឥឃិតំ តត្តិ៑ អបិ ត្ស េលា តត្តាតិ អបិ ត្ស េលា តស្មិំ េចឥតាចិេហិេត តាលចេល្ហ ចា ចាតបិេត ចា អស្មីតិ ឧចំ អហំកាេរា ក្សប្បេជ្ជឃ្យាតិ អទេក្ខា៑ តស្វាតិហាតត្ថាតិ ឃស្វា ស្សុឌ្ឍុបក្លេត្ថា ក្សដ្ឋាឃ អហយស្មីតិ ត ចឥតិ, តស្វា ឧេតតបិ ឧតំ តក្លយតីតិ អទេក្ខា៑ អបិ ត្ស េលា តត្ត អឃយហយស្មីតិ សិឃាតិ អបិ ត្ស េលា េតស្ស េចឥតាឆេម្ហស្ស តឹស្ស លេត្ថស្ស ឧកឆេម្ហាបិ អឃំ តាយ អហយស្មីតិ ឧចំ ចត្តេត្ថា សិឃា៑ អឆ ចា េចឥតាតិេរាឆា សេហច េចឥតាឃ តិរុទ្ធេស្ស េតស្ស តឹស្ស លេត្ថស្ស អបិ ត្ស េលា អឃយហយស្មីតិ ចា អហយស្មីតិ ចា ក្សប្បេជ្ជឃ្យាតិ អទេក្ខា៑ អឆាឃស្វា អាតេត្ថា សសចិសាលស្ស តិលិលកាចំ ចិឃ តំ អសប្បដិច្ឆេន្តា េតា េហតំ កេន្តតិ អាហ៑

ឧត្តាចតា កិំ កធិតំ េហាតិ? ចដ្ឋកធា កធិតា េហាតិ៑ កកចា ហិ ចដ្ឋកធំ កេធេន្តា កត្តចិ អចិជ្ជាសីេសត កេធសិ, កត្តចិ តល្យាសីេសត, កត្តចិ ឌិដ្ឋិសីេសត៑ តត្ត “បុរិយា, ភិក្លេច, េកាដិ តប្បញ្ញាឃតិ អចិជ្ជាឃ, ‘ត្កេតា បុេព្ព អចិជ្ជា តាេហាសិ, អឆ បច្ឆា សយកចី’តិ៑ ឧចេញ្ចតំ, ភិក្លេច, ចុច្ចតិ៑ អឆ ច បត បញ្ញាឃតិ ត្កឥប្បច្ចឃា អចិជ្ជា”តិ (អ៑ និ៑ ១០.៩១) ឧចំ អចិជ្ជាសីេសត កធិតា៑ “បុរិយា, ភិក្លេច, េកាដិ តប្បញ្ញាឃតិ កចតល្យាឃ, ‘ត្កេតា បុេព្ព កចតល្យា តាេហាសិ, អឆ បច្ឆា សយកចី’តិ៑ ឧចេញ្ចតំ, ភិក្លេច, ចុច្ចតិ៑ អឆ ច បត បញ្ញាឃតិ ត្កឥប្បច្ចឃា កចតល្យា”តិ (អ៑ និ៑ ១០.៩៧) ឧចំ តល្យាសីេសត កធិតា៑ “បុរិយា, ភិក្លេច, េកាដិ តប្បញ្ញាឃតិ កចឌិដ្ឋិឃា, ‘ត្កេតា បុេព្ព កចឌិដ្ឋិ តាេហាសិ, អឆ បច្ឆា សយកចី’តិ, ឧចេញ្ចតំ, ភិក្លេច, ចុច្ចតិ៑ អឆ ច បត បញ្ញាឃតិ ត្កឥប្បច្ចឃា កចឌិដ្ឋី”តិ ឧចំ ឌិដ្ឋិសីេសត កធិតា៑ ត្កឆាបិ ឌិដ្ឋិសីេសេតច កធិតា៑

ឌិដ្ឋិកតិេកា ហិ ស្សុលាឌិេចឥតំ អត្តាតិ កេហត្វា អហង្ការយយង្ការបរាយាសចេសេត សត្តកចេឃាតិកតិ – ចិញ្ញាណឌ្ឋិតិសត្តាចាេសស្ស តេតា តេតា ចចិត្វា តត្ត តត្ត ក្សបបជ្ជេន្តា យហាសមុេទ្ទ ចាត្សក្លិត្តតាចា ចិឃ សតតំ សយិតំ បរិត្តយតិ, ចដ្ឋេតា សីសំ ក្សក្លិបិតុំេឃច ត សេក្កាតិ៑

១៧៩៑ ត្កតិ កកចា បច្ចឃាការម្ហូត្វហស្ស ឌិដ្ឋិកតិកស្ស ឧត្តេកត កធាយេក្កត ចដ្ឋំ កេធត្វា ត្កឥាតិ ចិចដ្ឋំ កេធេន្តា ឃេតា េលា បត, អាតត្ថ, ភិក្ខុតិអាឌិយាហ៑

តស្មា បន វិវដ្ដកថំ ភគវា ទេសនាយ កុសលត្តា វិស្សជ្ជនយោគ្គាតំ នវកម្មាធិវេសេន វិក្ខិត្តបុគ្គលំ អនាយសិត្វា ការកស្ស សតិបដ្ឋានវិហារិនោ បុគ្គលស្ស វសេន អារភន្តោ នេវ វេទនំ អត្តានំ សមនុបស្សតីតិអាទិមាហ។ ឯវរូបោ ហិ ភិក្ខុ – “យំ កិញ្ចិ រូបំ អតីតានាគតបច្ចុប្បន្នំ អជ្ឈត្តំ វា ពហិទ្ធា វា ឱឡារិកំ វា សុខុមំ វា ហីនំ វា បណីតំ វា យំ ទូរេ វា សន្តិកេ វា, សព្វំ រូបំ អនិច្ចតោ វវត្ថបេតិ, ឯកំ សម្មសនំ។ ទុក្ខតោ វវត្ថបេតិ, ឯកំ សម្មសនំ។ អនត្តតោ វវត្ថបេតិ, ឯកំ សម្មសន”ន្តិអាទិនា នយេន វុត្តស្ស សម្មសនចារស្ស វសេន សព្វធម្មេសុ បវត្តត្តា នេវ វេទនំ អត្តាតិ សមនុបស្សតិ, ន អញ្ញំ, សោ ឯវំ អសមនុបស្សន្តោ ន កិញ្ចិ លោកេ ឧបាទិយតីតិ ខន្ធលោកាទិភេទេ លោកេ រូបាទីសុ ធម្មេសុ កិញ្ចិ ឯកធម្មម្បិ អត្តាតិ វា អត្តនិយន្តិ វា ន ឧបាទិយតិ។

អនុបាទិយំ ន បរិតស្សតីតិ អនុបាទិយន្តោ តណ្ហាទិដ្ឋិមានបរិតស្សនាយាបិ ន បរិតស្សតិ។ អបរិតស្សន្តិ អបរិតស្សមានោ។ បច្ចត្តំយេវ បរិនិព្ពាយតីតិ អត្តនាវ កិលេសបរិនិព្ពានេន បរិនិព្ពាយតិ។ ឯវំ បរិនិព្ពុតស្ស បនស្ស បច្ចវេក្ខណាបវត្តិទស្សនត្ថំ ខីណា ជាតីតិអាទិ វុត្តំ។

ឥតិ សា ទិដ្ឋីតិ យា តថាវិមុត្តស្ស អរហតោ ទិដ្ឋិ, សា ឯវំ ទិដ្ឋិ។ “ឥតិស្ស ទិដ្ឋី”តិបិ បាឋោ។ យោ តថាវិមុត្តោ អរហា, ឯវមស្ស ទិដ្ឋីតិ អត្ថោ។ តទកល្លន្តិ តំ ន យុត្តំ។ កស្មា? ឯវញ្ហិ សតិ – “អរហា ន កិញ្ចិ ជានាតី”តិ វុត្តំ ភវេយ្យ, ឯវំ ញត្វា វិមុត្តញ្ច អរហន្តំ “ន កិញ្ចិ ជានាតី”តិ វត្តុំ ន យុត្តំ។ តេនេវ ចតុន្នម្បិ នយានំ អវសានេ – “តំ កិស្ស ហេតុ”តិអាទិមាហ។

តត្ថ យាវតា អានន្ទ អធិវចនន្តិ យត្តកោ អធិវចនសង្ខាតោ វោហារោ អត្ថិ។ យាវតា អធិវចនបថោតិ យត្តកោ អធិវចនស្ស បថោ, ខន្ធា អាយតនានិ ធាតុយោ វា អត្ថិ។ ឯស នយោ សព្វត្ថ។ បញ្ញាវចរន្តិ បញ្ញាយ អវចរិតព្វំ ខន្ធបញ្ចកំ។ តទភិញ្ញាតិ តំ អភិជានិត្វា។ ឯត្តកេន ភគវតា កិំ ទស្សិតំ? តន្តាកុលបទស្សេវ អនុសន្ធិ ទស្សិតោ។

សត្តវិញ្ញាណដ្ឋិតិវណ្ណនា

១២៧. ឥទានិ យោ – “ន បញ្ញាបេតី”តិ វុត្តោ, សោ យស្មា គច្ឆន្តោ គច្ឆន្តោ ឧភតោភាគវិមុត្តោ នាម ហោតិ។ យោ ច – “ន សមនុបស្សតី”តិ វុត្តោ, សោ យស្មា គច្ឆន្តោ គច្ឆន្តោ បញ្ញាវិមុត្តោ នាម ហោតិ។ តស្មា តេសំ ហេដ្ឋា វុត្តានំ ទ្វិន្នំ ភិក្ខូនំ និគមនញ្ច នាមញ្ច ទស្សេតុំ សត្ត ខោ ឥមានន្ទ វិញ្ញាណដ្ឋិតិយោតិអាទិមាហ។

តត្ថ សត្តាតិ បដិសន្ធិវសេន វុត្តា, អារម្មណវសេន សង្គីតិសុត្តេ (ទី. និ. ៣.៣១១) វុត្តា ចតស្សោ អាគមិស្សន្តិ។ វិញ្ញាណំ តិដ្ឋតិ ឯត្ថាតិ វិញ្ញាណដ្ឋិតិ, វិញ្ញាណបតិដ្ឋានស្សេតំ អធិវចនំ។ ទ្វេ ច អាយតនានីតិ ទ្វេ និវាសដ្ឋានានិ។ និវាសដ្ឋានញ្ហិ ឥធាយតនន្តិ អធិប្បេតំ។ តេនេវ វក្ខតិ – “អសញ្ញសត្តាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនមេវ ទុតិយ”ន្តិ។ កស្មា បនេតំ សព្វំ គហិតន្តិ? វដ្ដបរិយាទានត្ថំ។ វដ្ដញ្ហិ

ត សុទ្ធចិត្តាហដ្ឋិតិចសេត សុទ្ធាឃតតចសេត ចា បរិឃាគាត់ កដ្ឋតិ, កចឃោតិកតិសត្តាចាសចសេត បត កដ្ឋតិ, តស្មា សព្ទាសេយតំ កហិតំ។

ព្គគាតិ អត្ថក្កសេត តយត្ថំ ចិកដេត្តា កតយា សត្តាតិអាឌិយាហ។ តត្ថ សេឃ្យចាបឹតិ តិគស្សតត្ថេ តិបិតោ, ឃថា យត្ថស្សាតិ អត្ថោ។ អបរិឃាហេលស្ស ហិ ចក្កចាត្យុស្ស អបរិឃាហាត់ យត្ថស្សាត់ ចណ្ហសណ្ឋាតាឌិចសេត ខេ្ចបិ ឲកសឌិសា តត្ថិ។ ឃេបិ ហិ កត្ថចិ ឃយកកាតទោ ចណ្ហត ចា សណ្ឋាតេត ចា ឲកសឌិសា ហោន្តិ, តេសម្បិ អាលោកិកតចិលោកិកតកឆិតហសិតកយតផាតាឌីហិ ចិសេសោ ហោតិឃេច។ តស្មា តាតត្តកាឃាតិ ចុត្តា។ បជិសន្ធិសញ្ញា បត តេសំ តិហេតុកាបិ ទ្វិហេតុកាបិ អហេតុកាបិ ហោន្តិ, តស្មា តាតត្តសញ្ញិតោតិ ចុត្តា។ ឲកច្ចេ ច ទេចាតិ ឲ កាយាចចរទេចា។ តេសុ ហិ កេសញ្ចិ កាឃោ តីលោ ហោតិ, កេសញ្ចិ បីតកាឌិចណ្ហោ។ សញ្ញា បត តេសំ ទ្វិហេតុកាបិ តិហេតុកាបិ ហោន្តិ, អហេតុកា តត្ថិ។ ឲកច្ចេ ច ចិតិបាតិកាតិ ចតុអបាយចិតិមុត្តា ឧត្តរមាតា ឃក្ខិតី, បិឃង្គរមាតា, ផុស្សមិត្តា, ធម្មគុត្តាតិ ឲចមាឌិកា អញ្ញេ ច ចេមាតិកា បេតា។ ឲតេសញ្ហិបីតឱ្ទាតកាឡអមង្គុរច្ឆចិសាមចណ្ហាឌិចសេត ចេច កិសថូលរស្សឌីឈចសេត ច កាឃោ តាតា ហោតិ, យត្ថស្សាត់ ចិឃ ទ្វិហេតុកតិហេតុកអហេតុកចសេត សញ្ញាបិ។ តេ បត ទេចា ចិឃ ត មហេសក្ខា, កបណយត្ថស្សា ចិឃ អប្បេសក្ខា, ទុល្លភឃាសច្ឆាទតា ទុក្ខបីឡិតា ចិចរន្តិ។ ឲកច្ចេ កាឡអបក្ខេ ទុក្ខិតា ជុណ្ហបក្ខេ សុខិតា ហោន្តិ, តស្មា សុខសមុស្សយតោ ចិតិបតិតត្តា ចិតិបាតិកាតិ ចុត្តា។ ឃេ បតេត្ថ តិហេតុកា តេសំ ធម្មាភិសមយោបិ ហោតិ, បិឃង្គរមាតា ហិ ឃក្ខិតី បច្ចូសសមយេ អត្ថុរុទ្ធត្ថេរស្ស ធម្មំ សជ្ឈាយតោ សុត្វា –

“យា ទេវតាវិ បិឃង្គរ, កិក្ខុ ធម្មបទាតិ ភាសតិ;

អបិ ធម្មបទំ ចិជាតិឃ, បជិបជ្ជេម ហិតាឃ តោ សិឃា;

បាណេសុ ច សំឃមាមសេ, សម្បជាតមុសា ត ភណាមសេ;

សិក្ខេម សុសីល្យមត្តតោ, អបិ មុច្ចេម បិសាចឃោតិឃា”តិ។ (សំ៑ តិ៑ ១៑៣០);

ឲចំ បុត្តកំ សញ្ញាបេត្វា តំ ឌិចសំ សោតាបត្តិផលំ បត្តា។ ឧត្តរមាតា បត ភកចតោ ធម្មំ សុត្វាច សោតាបន្នា ជាតា។

ព្រហ្មកាឃិកាតិ ព្រហ្មបារិសជ្ជព្រហ្មបុរោហិតមហាព្រហ្មាតោ។ បឋមាភិតិព្ពត្តាតិ តេ សព្ទេបិ បឋមេត ឈាតេត អភិតិព្ពត្តា។ តេសុ ព្រហ្មបារិសជ្ជា បត បរិត្តេត អភិតិព្ពត្តា, តេសំ កប្បស្ស តតិឃោ ភាគោ អាឃុប្បមាណំ។ ព្រហ្មបុរោហិតា មជ្ឈិមេត, តេសំ ឧបឌ្ឍកប្បោ អាឃុប្បមាណំ, កាឃោ ច តេសំ ចិប្ផារិកតរោ ហោតិ។ មហាព្រហ្មាតោ បណីតេត, តេសំ កប្បោ អាឃុប្បមាណំ, កាឃោ បត តេសំ អតិចិប្ផារិកោ ហោតិ។ ឥតិ តេ កាឃស្ស តាតត្តា, បឋមជ្ឈាតចសេត សញ្ញាឃ ឲកត្តា តាតត្តកាឃា ឲកត្តសញ្ញិតោតិ ចេឌិតព្ពា។

យថា ច តេ, ឯវំ ចតូសុ អបាយេសុ សត្តា។ និរយេសុ ហិ កេសញ្ចិ គាវុតំ, កេសញ្ចិ អឌ្ឍយោជនំ, កេសញ្ចិ យោជនំ អត្តភាវោ ហោតិ, ទេវទត្តស្ស បន យោជនសតិកោ ជាតោ។ តិរច្ឆានេសុបិ កេចិ ខុទ្ទកា, កេចិ មហន្តា។ បេត្តិវិសយេបិ កេចិ សដ្ឋិហត្ថា, កេចិ អសីតិហត្ថា ហោន្តិ, កេចិ សុវណ្ណា, កេចិ ទុព្ពណ្ណា ហោន្តិ។ តថា កាលកញ្ជិកា អសុរា។ អបិ ចេត្ថ ទីឃបិដ្ឋិកបេតា នាម សដ្ឋិយោជនិកាបិ ហោន្តិ។ សញ្ញា បន សព្ពេសម្បិ អកុសលវិបាកអហេតុកាវ ហោន្តិ។ ឥតិ អាបាយិកាបិ នានត្តកាយា ឯកត្តសញ្ញិនោត្វេវ សង្ខ្យំ គច្ឆន្តិ។

អាភស្សរាតិ ទណ្ឌទីបិកាយ អច្ចិ វិយ ឯតេសំ សរីរតោ អាភា ឆិជ្ជិត្វា ឆិជ្ជិត្វា បតន្តី វិយ សរតិ វិស្សរតីតិ អាភស្សរា។ តេសុ បញ្ចកនយេន ទុតិយតតិយជ្ឈានទ្វយំ បរិត្តំ ភាវេត្វា ឧបបន្នា បរិត្តាភា នាម ហោន្តិ, តេសំ ទ្វេ កប្បា អាយុប្បមាណំ។ មជ្ឈិមំ ភាវេត្វា ឧបបន្នា អប្បមាណាភា នាម ហោន្តិ, តេសំ ចត្តារោ កប្បា អាយុប្បមាណំ។ បណីតំ ភាវេត្វា ឧបបន្នា អាភស្សរា នាម ហោន្តិ, តេសំ អដ្ឋ កប្បា អាយុប្បមាណំ។ ឥធ បន ឧក្កដ្ឋបរិច្ឆេទវសេន សព្ពេបិ តេ គហិតា។ សព្ពេសញ្ហិ តេសំ កាយោ ឯកវិប្ផារោវ ហោតិ, សញ្ញា បន អវិតក្កវិចារមត្តា វា អវិតក្កអវិចារា វាតិ នានា។

សុភកិណ្ហាតិ សុភេន ឱកិណ្ណា វិកិណ្ណា, សុភេន សរីរប្បភាវណ្ណេន ឯកគ្ឃនាតិ អត្ថោ។ ឯតេសញ្ហិ ន អាភស្សរានំ វិយ ន ឆិជ្ជិត្វា ឆិជ្ជិត្វា បភា គច្ឆតិ។ បញ្ចកនយេ បន បរិត្តមជ្ឈិមបណីតស្ស ចតុត្ថជ្ឈានស្ស វសេន សោឡសទ្វត្តិំសចតុសដ្ឋិកប្បាយុកា បរិត្តសុភអប្បមាណសុភសុភកិណ្ហា នាម ហុត្វា និព្ពត្តន្តិ។ ឥតិ សព្ពេបិ តេ ឯកត្តកាយា ចេវ ចតុត្ថជ្ឈានសញ្ញាយ ឯកត្តសញ្ញិនោ ចាតិ វេទិតព្ពា។ វេហប្ផលាបិ ចតុត្ថវិញ្ញាណដ្ឋិតិមេវ ភជន្តិ។ អសញ្ញសត្តា វិញ្ញាណាភាវា ឯត្ថ សង្គហំ ន គច្ឆន្តិ, សត្តាវាសេសុ គច្ឆន្តិ។

សុទ្ធាវាសា វិវដ្ដបក្ខេ ឋិតា ន សព្ពកាលិកា, កប្បសតសហស្សម្បិ អសង្ខ្យេយ្យម្បិ ពុទ្ធសុញ្ញេ លោកេ នុប្បជ្ជន្តិ។ សោឡសកប្បសហស្សព្ភន្តរេ ពុទ្ធេសុ ឧប្បន្នេសុយេវ ឧប្បជ្ជន្តិ, ធម្មចក្កប្បវត្តស្ស ភគវតោ ខន្ធាវារដ្ឋានសទិសា ហោន្តិ។ តស្មា នេវ វិញ្ញាណដ្ឋិតិំ ន សត្តាវាសំ ភជន្តិ។ មហាសីវត្ថេរោ បន – “ន ខោ បន សោ សារិបុត្ត សត្តាវាសោ សុលភរូបោ យោ មយា អនាវុត្ថបុព្ពោ ឥមិនា ទីឃេន អទ្ធុនា អញ្ញត្រ សុទ្ធាវាសេហិ ទេវេហី”តិ (ម។ និ។ ១។១៦០) ឥមិនា សុត្តេន សុទ្ធាវាសាបិ ចតុត្ថវិញ្ញាណដ្ឋិតិំ ចតុត្ថសត្តាវាសញ្ច ភជន្តីតិ វទតិ, តំ អប្បដិពាហិយត្តា សុត្តស្ស អនុញ្ញាតំ។

សព្ពសោ រូបសញ្ញានន្តិអាទីនំ អត្ថោ វិសុទ្ធិមគ្គេ វុត្តោ។ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ បន យថេវ សញ្ញាយ, ឯវំ វិញ្ញាណស្សាបិ សុខុមត្តា នេវ វិញ្ញាណំ នាវិញ្ញាណំ។ តស្មា វិញ្ញាណដ្ឋិតីសុ អវត្វា អាយតនេសុ វុត្តំ។

១២៦។ តត្រាតិ តាសុ វិញ្ញាណដ្ឋិតីសុ។ តញ្ច បជានាតីតិ តញ្ច វិញ្ញាណដ្ឋិតិំ បជានាតិ។ តស្សា ច សមុទយន្តិ “អវិជ្ជាសមុទយា រូបសមុទយោ”តិអាទិនា (បដិ។ ម។ ១។៣៥) នយេន តស្សា សមុទយញ្ច បជានាតិ។ តស្សា ច អត្ថង្គមន្តិ – “អវិជ្ជានិរោធា

រូបនិរោធា”តិអាទិនា នយេន តស្សា អត្ថង្គមញ្ច បជានាតិ. អស្សាទន្តិ យំ រូបំ បដិច្ច...បេ... យំ វិញ្ញាណំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សុខំ សោមនស្សំ, អយំ វិញ្ញាណស្ស អស្សាទោតិ, ឯវំ តស្សា អស្សាទញ្ច បជានាតិ. អាទីនវន្តិ យំ រូបំ...បេ... យំ វិញ្ញាណំ អនិច្ចំ ទុក្ខំ វិបរិណាមធម្មំ, អយំ វិញ្ញាណស្ស អាទីនវោតិ, ឯវំ តស្សា អាទីនវញ្ច បជានាតិ. និស្សរណន្តិ យោ រូបស្មិំ...បេ... យោ វិញ្ញាណេ ឆន្ទរាគវិនយោ, ឆន្ទរាគប្បហានំ, ឥទំ វិញ្ញាណស្ស និស្សរណន្តិ (សំ. និ. ១.១៩) ឯវំ តស្សា និស្សរណញ្ច បជានាតិ. កល្លំ នុ តេនាតិ យុត្តំ នុ តេន ភិក្ខុនា តំ វិញ្ញាណដ្ឋិតិំ តណ្ហាមានទិដ្ឋីនំ វសេន អហន្តិ វា មមន្តិ វា អភិនន្ទិតុន្តិ. ឯតេនុបាយេន សព្វត្ថ វេទិតព្វា. យត្ថ បន រូបំ នត្ថិ, តត្ថ ចតុន្នំ ខន្ធានំ វសេន, យត្ថ វិញ្ញាណំ នត្ថិ, តត្ថ ឯកស្ស ខន្ធស្ស វសេន សមុទយោ យោជេតព្វោ. អាហារសមុទយា អាហារនិរោធាតិ ឥទញ្ចេត្ថ បទំ យោជេតព្វំ.

យតោ ខោ, អានន្ទ, ភិក្ខូតិ យទា ខោ អានន្ទ, ភិក្ខុ. អនុបាទា វិមុត្តោតិ ចតូហិ ឧបាទានេហិ អគ្គហេត្វា វិមុត្តោ. បញ្ញាវិមុត្តោតិ បញ្ញាយ វិមុត្តោ. អដ្ឋ វិមោក្ខេ អសច្ឆិកត្វា បញ្ញាពលេនេវ នាមកាយស្ស ច រូបកាយស្ស ច អប្បវត្តិំ កត្វា វិមុត្តោតិ អត្ថោ. សោ សុក្ខវិបស្សកោ ច បឋមជ្ឈានាទីសុ អញ្ញតរស្មិំ ឋត្វា អរហត្តំ បត្តា ចាតិ បញ្ចវិធោ. វុត្តម្បិ ចេតំ – “កតមោ ច បុគ្គលោ បញ្ញាវិមុត្តោ? ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ន ហេវ ខោ អដ្ឋ វិមោក្ខេ កាយេន ផុសិត្វា វិហរតិ, បញ្ញាយ ចស្ស ទិស្វា អាសវា បរិក្ខីណា ហោន្តិ, អយំ វុច្ចតិ បុគ្គលោ បញ្ញាវិមុត្តោ”តិ (បុ. ប. ១៥).

អដ្ឋវិមោក្ខវណ្ណនា

១១៨. ឯវំ ឯកស្ស ភិក្ខុនោ និយ្យានមុខំ ទស្សេត្វា ទុតិយស្ស ទស្សេតុំ អដ្ឋ ខោ ឥមេតិអាទិមាហ. តត្ថ វិមោក្ខាតិ កេនដ្ឋេន វិមោក្ខា? អធិមុច្ចនដ្ឋេន. កោ បនាយំ អធិមុច្ចនដ្ឋោ នាម? បច្ចនីកធម្មេហិ ច សុដ្ឋុ មុច្ចនដ្ឋោ, អារម្មណេ ច អភិរតិវសេន សុដ្ឋុ មុច្ចនដ្ឋោ, បិតុអង្កេ វិស្សដ្ឋង្គបច្ចង្គស្ស ទារកស្ស សយនំ វិយ អនិគ្គហិតភាវេន និរាសង្កតាយ អារម្មណេ បវត្តីតិ វុត្តំ ហោតិ. អយំ បនត្ថោ បច្ឆិមេ វិមោក្ខេ នត្ថិ, បុរិមេសុ សព្វេសុ អត្ថិ.

រូបី រូបានិ បស្សតីតិ ឯត្ថ អជ្ឈត្តំ កេសាទីសុ នីលកសិណាទីសុ នីលកសិណាទិវសេន ឧប្បាទិតំ រូបជ្ឈានំ រូបំ, តទស្សត្ថីតិ រូបី. ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតីតិ ពហិទ្ធាបិ នីលកសិណាទីនិ រូបានិ ឈានចក្ខុនា បស្សតិ. ឥមិនា អជ្ឈត្តពហិទ្ធាវត្ថុកេសុ កសិណេសុ ឧប្បាទិតជ្ឈានស្ស បុគ្គលស្ស ចត្តារិ រូបាវចរជ្ឈានានិ ទស្សិតានិ. អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញីតិ អជ្ឈត្តំ ន រូបសញ្ញី, អត្តនោ កេសាទីសុ អនុប្បាទិតរូបាវចរជ្ឈានោតិ អត្ថោ. ឥមិនា ពហិទ្ធា បរិកម្មំ កត្វា ពហិទ្ធាវ ឧប្បាទិតជ្ឈានស្ស បុគ្គលស្ស រូបាវចរជ្ឈានានិ ទស្សិតានិ.

សុភន្តេវ អធិមុត្តោ ហោតីតិ ឥមិនា សុវិសុទ្ធេសុ នីលាទីសុ វណ្ណកសិណេសុ ឈានានិ ទស្សិតានិ. តត្ថ កិញ្ចាបិ អន្តោអប្បនាយំ សុភន្តិ អាភោគោ នត្ថិ, យោ បន វិសុទ្ធំ សុភំ កសិណារម្មណំ កត្វា វិហរតិ, សោ យស្មា សុភន្តិ អធិមុត្តោ ហោតីតិ វត្តព្វតំ អាបជ្ជតិ, តស្មា ឯវំ ទេសនា កតា. បដិសម្ភិទាមគ្គេ បន – “កថំ សុភន្តេវ អធិមុត្តោ ហោតីតិ វិមោក្ខោ? ឥធ ភិក្ខុ មេត្តាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ

ផរិត្វា វិហរតិ...បេ... មេត្តាយ ភាវិតត្តា សត្តា អប្បដិក្កូលា ហោន្តិ។ ករុណា, មុទិតា, ឧបេក្ខាសហគតេន ចេតសា ឯកំ ទិសំ ផរិត្វា វិហរតិ...បេ... ឧបេក្ខាយ ភាវិតត្តា សត្តា អប្បដិក្កូលា ហោន្តិ។ ឯវំ សុភំ ត្វេវ អធិមុត្តោ ហោតីតិ វិមោក្ខោ”តិ (បដិ។ ម។ ១។២១២) វុត្តំ។

សព្ពសោ រូបសញ្ញានន្តិអាទីសុ យំ វត្តព្ពំ, តំ សព្ពំ វិសុទ្ធិមគ្គេ វុត្តមេវ។ អយំ អដ្ឋមោ វិមោក្ខោតិ អយំ ចតុន្នំ ខន្ធានំ សព្ពសោ វិសុទ្ធត្តា វិមុត្តត្តា អដ្ឋមោ ឧត្តមោ វិមោក្ខោ នាម។

១៦០។ អនុលោមន្តិ អាទិតោ បដ្ឋាយ យាវ បរិយោសានា។ បដិលោមន្តិ បរិយោសានតោ បដ្ឋាយ យាវ អាទិតោ។ អនុលោមបដិលោមន្តិ ឥទំ អតិបគុណត្តា សមាបត្តីនំ អដ្ឋត្វាច ឥតោ ចិតោ ច សញ្ចារណវសេន វុត្តំ។ យត្ថិច្ឆកន្តិ ឱកាសបរិទីបនំ, យត្ថ យត្ថ ឱកាសេ ឥច្ឆតិ។ យទិច្ឆកន្តិ សមាបត្តិទីបនំ, យំ យំ សមាបត្តិំ ឥច្ឆតិ។ យាវតិច្ឆកន្តិ អទ្ធាបរិច្ឆេទទីបនំ , យាវតកំ អទ្ធានំ ឥច្ឆតិ។ សមាបជ្ជតីតិ តំ តំ សមាបត្តិំ បវិសតិ។ វុដ្ឋាតីតិ តតោ វុដ្ឋាយ តិដ្ឋតិ។

ឧភតោភាគវិមុត្តោតិ ទ្វីហិ ភាគេហិ វិមុត្តោ, អរូបសមាបត្តិយា រូបកាយតោ វិមុត្តោ, មគ្គេន នាមកាយតោ វិមុត្តោតិ។ វុត្តម្បិ ចេតំ –

“អច្ចី យថា វាតវេគេន ខិត្តា, (ឧបសីវាតិ ភគវា)

អត្ថំ បលេតិ ន ឧបេតិ សង្ខំ;

ឯវំ មុនី នាមកាយា វិមុត្តោ,

អត្ថំ បលេតិ ន ឧបេតិ សង្ខ”ន្តិ។ (សុ។ និ។ ១០៨០);

សោ បនេស ឧភតោភាគវិមុត្តោ អាកាសានញ្ចាយតនាទីសុ អញ្ញតរតោ វុដ្ឋាយ អរហត្តំ បត្តោ ច អនាគាមី ហុត្វា និរោធា វុដ្ឋាយ អរហត្តំ បត្តោ ចាតិ បញ្ចវិធោ ហោតិ។ កេចិ បន – “យស្មា រូបាវចរចតុត្ថជ្ឈានម្បិ ទុវង្គិកំ ឧបេក្ខាសហគតំ, អរូបាវចរជ្ឈានម្បិ តាទិសមេវ។ តស្មា រូបាវចរចតុត្ថជ្ឈានតោ វុដ្ឋាយ អរហត្តំ បត្តោបិ ឧភតោភាគវិមុត្តោ”តិ។

អយំ បន ឧភតោភាគវិមុត្តបញ្ហោ ហេដ្ឋា លោហបាសាទេ សមុដ្ឋហិត្វា តិបិដកចូឡអភយត្ថេរស្ស វណ្ណនំ និស្សាយ ចិរេន វិនិច្ឆយំ បត្តោ ។ គិរិវិហារេ កិរ ថេរស្ស អន្តេវាសិកោ ឯកស្ស បិណ្ឌបាតិកស្ស មុខតោ តំ បញ្ហំ សុត្វា អាហ – “អាវុសោ,

ហេដ្ឋាលេហបិសានេ អយ្យាត់ អាចរិយស្ស ឆយុំ ចណ្ណយតោ ត កោតចិ ឃុតបុញ្ញ”ត្តិ៍ កិ បត, កតេ្ត, ឆេរា អចចាតិ? ទ្វបិចចរចត្យត្ដញ្ញាត់ កិច្ចាបិ ក្ចក្កិកំ ក្ខបេក្ខាសហាគតំ កិលេសេ ចិក្កូប្ខតេ, កិលេសាត់ បត អាសត្ថ្គបេក្ខ ចិទ្វហតដ្ឋាេត សយុគាចរតិ៍ ព្ខេយ ហិ កិលេសា តាយ បញ្ចាចោកាករកេច តឹលិឌឹស្វ អញ្ញាតរំ អារេម្មណំ ក្ខបតិស្សាយ សយុគាចរត្តិ, ទ្វបិចចរញ្ញាតញ្ចា តំ អារេម្មណំ ត សយតិក្កយតិ៍ តស្មា សព្ខេសា ទ្វបំ តិចេត្តាតា អទ្វបញ្ញាតចេសេត កិលេសេ ចិក្កូប្ខេត្វា អរហត្តំ បត្តោច ក្ខកតោកាកាចិយុត្តោតិ, ព្ខគំ អាច្ចុសា ឆេរា អចច៍ ព្ខកញ្ចា បត ចត្វា ព្ខគំ ឃុត្តំ អាហវិ – “កាតេយា ច បុក្កលោ ក្ខកតោកាកាចិយុត្តោ៍ ព្ខេឆកេច្ចា បុក្កលោ អដ្ឋចិយោកេ្ខ កាេយត ឲុសិត្វា ចិហរតិ, បញ្ញាយ ចស្ស ឌិស្វា អាសចា បរិក្ខីណា ហោត្តិ, អយំ ច្ចុតិ បុក្កលោ ក្ខកតោកាកាចិយុត្តោ”តិ (បុ៍ ប៍ ១៦)៍

ព្ខយាយ ច អាគគ្គ ក្ខកតោកាកាចិយុត្តិយាតិ អាតគ្គ ព្ខតោ ក្ខកតោកាកាចិយុត្តិតោ៍ សេសំ សព្ខត្ថ ក្ខត្តាតេយចាតិ៍

ព្ខតិ ឃុយក្កលចិលិសិតិយា ឌីឈតិកាយដ្ឋកថាយំ

យហាតិបាតឃុត្តចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣. មហាបរិនិព្វានសុត្តវណ្ណនា

១៣១. ឯវំ មេ សុតន្តិ មហាបរិនិព្វានសុត្តំ. តត្រាយមនុត្តានបទវណ្ណនា – គិជ្ឈកូដេតិ គិជ្ឈា តស្ស កូដេសុ វសិំសុ, គិជ្ឈសទិសំ វា តស្ស កូដំ អត្ថីតិ គិជ្ឈកូដោ, តស្មិំ គិជ្ឈកូដេ. អភិយាតុកាមោតិ អភិភវនត្ថាយ យាតុកាមោ. វជ្ជីតិ វជ្ជីរាជានោ. ឯវំមហិទ្ធិកេតិ ឯវំ មហតិយា រាជិទ្ធិយា សមន្នាគតេ, ឯតេន តេសំ សមគ្គភាវំ កថេសិ. ឯវំមហានុភាវេតិ ឯវំ មហន្តេន អានុភាវេន សមន្នាគតេ, ឯតេន តេសំ ហត្ថិសិប្បាទីសុ កតសិក្ខតំ កថេសិ, យំ សន្ធាយ វុត្តំ – “សិក្ខិតា វតិមេ លិច្ឆវិកុមារកា, សុសិក្ខិតា វតិមេ លិច្ឆវិកុមារកា, យត្រ ហិ នាម សុខុមេន តាឡច្ឆិគ្គលេន អសនំ អតិបាតយិស្សន្តិ បោង្ខានុបោង្ខំ អវិរាធិត”ន្តិ (សំ. និ. ៥.១១១៥). ឧច្ឆេច្ឆាមីតិ ឧច្ឆិន្ទិស្សាមិ. វិនាសេស្សាមីតិ នាសេស្សាមិ, អទស្សនំ បាបេស្សាមិ. អនយព្យសនន្តិ ឯត្ថ ន អយោតិ អនយោ, អវឌ្ឍិយា ឯតំ នាមំ. ហិតញ្ច សុខញ្ច វិយស្សតិ វិក្ខិបតីតិ ព្យសនំ, ញាតិបារិជុញ្ញាទីនំ ឯតំ នាមំ. អាបាទេស្សាមីតិ បាបយិស្សាមិ.

ឥតិ កិរ សោ ឋាននិសជ្ជាទីសុ ឥមំ យុទ្ធកថមេវ កថេតិ, គមនសជ្ជា ហោថាតិ ច ពលកាយំ អាណាបេតិ. កស្មា? គង្គាយំ កិរ ឯកំ បដ្ដនគាមំ និស្សាយ អឌ្ឍយោជនំ អជាតសត្តុនោ អាណា, អឌ្ឍយោជនំ លិច្ឆវីនំ. ឯត្ថ បន អាណាបវត្តិដ្ឋានំ ហោតីតិ អត្ថោ. តត្រាបិ ច បព្ពតបាទតោ មហគ្ឃភណ្ឌំ ឱតរតិ. តំ សុត្វា – “អជ្ជ យាមិ, ស្វេ យាមី”តិ អជាតសត្តុនោ សំវិទហន្តស្សេវ លិច្ឆវិរាជានោ សមគ្គា សម្មោទមានា បុរេតរំ គន្ត្វា សព្ពំ គណ្ហន្តិ. អជាតសត្តុ បច្ឆា អាគន្ត្វា តំ បវត្តិំ ញត្វា កុជ្ឈិត្វា គច្ឆតិ. តេ បុនសំវច្ឆរេបិ តថេវ ករោន្តិ. អថ សោ ពលវាឃាតជាតោ តទា ឯវមកាសិ.

តតោ ចិន្តេសិ – “គណេន សទ្ធិំ យុទ្ធំ នាម ភារិយំ, ឯកោបិ មោឃប្បហារោ នាម នត្ថិ, ឯកេន ខោ បន បណ្ឌិតេន សទ្ធិំ មន្តេត្វា ករោន្តោ និរបរាធោ ហោតិ, បណ្ឌិតោ ច សត្ថារា សទិសោ នត្ថិ, សត្ថា ច អវិទូរេ ធុរវិហារេ វសតិ, ហន្ទាហំ បេសេត្វា បុច្ឆាមិ. សចេ មេ គតេន កោចិ អត្ថោ ភវិស្សតិ, សត្ថា តុណ្ហី ភវិស្សតិ, អនត្ថេ បន សតិ កិំ រញ្ញោ តត្ថ គមនេនាតិ វក្ខតី”តិ. សោ វស្សការព្រាហ្មណំ បេសេសិ. ព្រាហ្មណោ គន្ត្វា ភគវតោ ឯតមត្ថំ អារោចេសិ. តេន វុត្តំ – “អថ ខោ រាជា…បេ… អាបាទេស្សាមី”តិ.

រាជអបរិហានិយធម្មវណ្ណនា

១៣៤. ភគវន្តំ ពីជយមានោតិ ថេរោ វត្តសីសេ ឋត្វា ភគវន្តំ ពីជតិ, ភគវតោ បន សីតំ វា ឧណ្ហំ វា នត្ថិ. ភគវា ព្រាហ្មណស្ស វចនំ សុត្វា តេន សទ្ធិំ អមន្តេត្វា ថេរេន សទ្ធិំ មន្តេតុកាមោ កិន្តិ តេ, អានន្ទ, សុតន្តិអាទិមាហ. អភិណ្ហសន្និបាតាតិ ទិវសស្ស តិក្ខត្តុំ សន្និបតន្តាបិ អន្តរន្តរា សន្និបតន្តាបិ អភិណ្ហសន្និបាតាវ. សន្និបាតពហុលាតិ ហិយ្យោបិ សន្និបតិម្ហា, បុរិមទិវសម្បិ សន្និបតិម្ហា, បុន អជ្ជ កិមត្ថំ សន្និបតិតា ហោមាតិ វោសានំ អនាបជ្ជន្តា សន្និបាតពហុលា នាម ហោន្តិ. យាវកីវញ្ចាតិ យត្តកំ កាលំ. វុឌ្ឍិយេវ, អានន្ទ, វជ្ជីនំ បាដិកង្ខា, នោ បរិហានីតិ – អភិណ្ហំ អសន្និបតន្តា ហិ ទិសាវិទិសាសុ អាគតំ សាសនំ ន សុណន្តិ, តតោ – “អមុកគាមសីមា វា

និគមសីមា វា អាកុលា, អសុកដ្ឋានេ ចោរា វា បរិយុដ្ឋិតា”តិ ន ជានន្តិ, ចោរាបិ “បមត្តា រាជានោ”តិ ញត្វា គាមនិគមាទីនិ បហរន្តា ជនបទំ នាសេន្តិ។ ឯវំ រាជូនំ បរិហានិ ហោតិ។ អភិណ្ហសន្និបតន្តា បន តំ តំ បវត្តិំ សុណន្តិ, តតោ ពលំ បេសេត្វា អមិត្តមទ្ទនំ ករោន្តិ, ចោរាបិ – “អប្បមត្តា រាជានោ, ន សក្កា អម្ហេហិ វគ្គវគ្គេហិ វិចរិតុ”ន្តិ បលាយន្តិ។ ឯវំ រាជូនំ វុឌ្ឍិ ហោតិ។ តេន វុត្តំ – “វុឌ្ឍិយេវ, អានន្ទ, វជ្ជីនំ បាដិកង្ខា នោ បរិហានី”តិ។ តត្ថ បាដិកង្ខាតិ ឥច្ឆិតព្វា, អវស្សំ ភវិស្សតីតិ ឯវំ ទដ្ឋព្វាតិ អត្ថោ។

សមគ្គាតិអាទីសុ សន្និបាតភេរិយា វុត្តាយ – “អជ្ជ មេ កិច្ចំ អត្ថិ, មង្គលំ អត្ថី”តិ វិក្ខេបំ ករោន្តា ន សមគ្គា សន្និបតន្តិ នាម។ ភេរិសទ្ទំ បន សុត្វាវ ភុញ្ជន្តាបិ អលង្ករិយមានាបិ វត្ថានិ និវាសេន្តាបិ អឌ្ឍភុត្តា វា អឌ្ឍាលង្កតា វា វត្ថំ និវាសយមានា វា សន្និបតន្តា សមគ្គា សន្និបតន្តិ នាម។ សន្និបតិតា បន ចិន្តេត្វា មន្តេត្វា កត្តព្វំ កត្វា ឯកតោវ អវុដ្ឋហន្តា ន សមគ្គា វុដ្ឋហន្តិ នាម។ ឯវំ វុដ្ឋិតេសុ ហិ យេ បឋមំ គច្ឆន្តិ, តេសំ ឯវំ ហោតិ – “អម្ហេហិ ពាហិរកថាវ សុតា, ឥទានិ វិនិច្ឆយកថា ភវិស្សតី”តិ។ ឯកតោ វុដ្ឋហន្តា បន សមគ្គា វុដ្ឋហន្តិ នាម។ អបិច – “អសុកដ្ឋានេសុ គាមសីមា វា និគមសីមា វា អាកុលា, ចោរា បរិយុដ្ឋិតា”តិ សុត្វា – “កោ គន្ត្វា ឥមំ អមិត្តមទ្ទនំ ករិស្សតី”តិ វុត្តេ – “អហំ បឋមំ, អហំ បឋម”ន្តិ វត្វា គច្ឆន្តាបិ សមគ្គា វុដ្ឋហន្តិ នាម។ ឯកស្ស បន កម្មន្តេ ឱសីទមានេ សេសា រាជានោ បុត្តភាតរោ បេសេត្វា តស្ស កម្មន្តំ ឧបត្ថម្ភយមានាបិ, អាគន្តុករាជានំ – “អសុកស្ស គេហំ គច្ឆតុ, អសុកស្ស គេហំ គច្ឆតូ”តិ អវត្វា សព្វេ ឯកតោ សង្គណ្ហន្តាបិ, ឯកស្ស មង្គលេ វា រោគេ វា អញ្ញស្មិំ វា បន តាទិសេ សុខទុក្ខេ ឧប្បន្នេ សព្វេ តត្ថ សហាយភាវំ គច្ឆន្តាបិ សមគ្គា វជ្ជិករណីយានិ ករោន្តិ នាម។

អបញ្ញត្តន្តិអាទីសុ បុព្វេ អកតំ សុង្កំ វា ពលិំ វា ទណ្ឌំ វា អាហរាបេន្តា អបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេន្តិ នាម។ បោរាណបវេណិយា អាគតមេវ បន អនាហរាបេន្តា បញ្ញត្តំ សមុច្ឆិន្ទន្តិ នាម។ ចោរោតិ គហេត្វា ទស្សិតេ អវិចិនិត្វាវ ឆេជ្ជភេជ្ជំ អនុសាសេន្តា បោរាណំ វជ្ជិធម្មំ សមាទាយ ន វត្តន្តិ នាម។ តេសំ អបញ្ញត្តំ បញ្ញាបេន្តានំ អភិនវសុង្កាទីហិ បីឡិតា មនុស្សា – “អតិឧបទ្ទុតម្ហា, កោ ឥមស្ស វិជិតេ វសិស្សតី”តិ បច្ចន្តំ បវិសិត្វា ចោរា វា ចោរសហាយា វា ហុត្វា ជនបទំ បហរន្តិ។ បញ្ញត្តំ សមុច្ឆិន្ទន្តានំ បវេណិអាគតានិ សុង្កាទីនិ អគណ្ហន្តានំ កោសោ បរិហាយតិ។ តតោ ហត្ថិអស្សពលកាយឱរោធាទយោ យថានិវាបំ វដ្ដំ អលភមានា ថាមេន ពលេន បរិហាយន្តិ។ តេ នេវ យុទ្ធក្ខមា ហោន្តិ, ន បារិចរិយក្ខមា។ បោរាណំ វជ្ជិធម្មំ សមាទាយ អវត្តន្តានំ វិជិតេ មនុស្សា – “អម្ហាកំ បុត្តំ បិតរំ ភាតរំ អចោរំយេវ ចោរោតិ កត្វា ឆិន្ទិំសុ ភិន្ទិំសូ”តិ កុជ្ឈិត្វា បច្ចន្តំ បវិសិត្វា ចោរា វា ចោរសហាយា វា ហុត្វា ជនបទំ បហរន្តិ, ឯវំ រាជូនំ បរិហានិ ហោតិ, បញ្ញត្តំ បញ្ញាបេន្តានំ បន “បវេណិអាគតមេវ រាជានោ ករោន្តី”តិ មនុស្សា ហដ្ឋតុដ្ឋា កសិវាណិជ្ជាទិកេ កម្មន្តេ សម្បាទេន្តិ។ បញ្ញត្តំ អសមុច្ឆិន្ទន្តានំ បវេណិអាគតានិ សុង្កាទីនិ គណ្ហន្តានំ កោសោ វឌ្ឍតិ, តតោ ហត្ថិអស្សពលកាយឱរោធាទយោ យថានិវាបំ វដ្ដំ លភមានា ថាមពលសម្បន្នា យុទ្ធក្ខមា ចេវ បារិចរិយក្ខមា ច ហោន្តិ។

បោរាណំ វជ្ជិធម្មន្តិ ឯត្ថ បុព្វេ កិរ វជ្ជិរាជានោ “អយំ ចោរោ”តិ អានេត្វា ទស្សិតេ “គណ្ហថ នំ ចោរ”ន្តិ អវត្វា វិនិច្ឆយមហាមត្តានំ ទេន្តិ។ តេ វិនិច្ឆិនិត្វា សចេ អចោរោ ហោតិ, វិស្សជ្ជេន្តិ។ សចេ ចោរោ, អត្តនា កិញ្ចិ អវត្វា វោហារិកានំ ទេន្តិ។ តេបិ អចោរោ ចេ, វិស្សជ្ជេន្តិ។ ចោរោ ចេ, សុត្តធរានំ ទេន្តិ។ តេបិ វិនិច្ឆិនិត្វា អចោរោ ចេ, វិស្សជ្ជេន្តិ។ ចោរោ ចេ, អដ្ឋកុលិកានំ ទេន្តិ។ តេបិ

តេឆច កត្វា សេតាបតិស្ស, សេតាបតិ ឧបរាជស្ស, ឧបរាជា រញ្ញោ, រាជា ចិតិច្ឆិតិត្វា អចោរោ ចេ, ចិស្សជ្ជេតិ។ សចេ បត ចោរោ ហោតិ, បវេចណីបោត្ថកំ ចាចាបេតិ។ តត្ថ – “យេត ឥទំ តាម កតំ, តស្ស អយំ តាម ទណ្ឌោ”តិ លិខិតំ។ រាជា តស្ស កិរិយំ តេត សមាតេត្វា តទតុច្ឆចិកំ ទណ្ឌំ ករោតិ។ ឥតិ ឲតំ បេរាណំ ចជ្ជិធម្មំ សមាទាយ ចត្តន្តានំ យតុស្សា ត ខ្ញុាយត្តិ, “រាជាតោ បេរាណបវេចណិយា កម្មំ ករោត្តិ, ឲតេសំ ទោសោ តត្ថិ, អយ្យានំយេច ទោសោ”តិ អប្បយត្វា កម្មត្តេ ករោត្តិ។ ឲចំ រាជូតំ ចុទ្ធិ ហោតិ។ តេត ចុត្តំ – “ចុទ្ធិយេច, អាតត្ទ, ចជ្ជីតំ បាដិកង្ខា, តោ បរិហាតី”តិ។

សក្កេរោត្តីតិ យំកិញ្ចិ តេសំ សក្កាវំ ករោត្តា សុត្ទរមេច ករោត្តិ។ កវុំ ករោត្តីតិ កវុភាចំ បច្ចុបដ្ឋបេត្វាច ករោត្តិ។ មាតេត្តីតិ មតេត បិយាយត្តិ។ បូជេត្តីតិ តិបច្ចុកាវំ ទស្សេត្តិ។ សោតព្វំ មញ្ញាត្តីតិ ទិចសស្ស ទ្វេ តយោ ចារេ ឧបដ្ឋានំ កន្ត្វា តេសំ កថំ សោតព្វំ សទ្ធាតព្វំ មញ្ញាត្តិ។ តត្ថ យេ ឲចំ មហល្លកានំ រាជូតំ សក្ការាទីតិ ត ករោត្តិ, ឱចាទត្ថាយ ច តេសំ ឧបដ្ឋានំ ត កច្ឆត្តិ, តេ តេហិ ចិស្សដ្ឋា អតោចទិយមាតា កីឡាបសុតា រជ្ជតោ បរិហាយត្តិ។ យេ បត តថា បដិបជ្ជត្តិ, តេសំ មហល្លករាជាតោ – “ឥទំ កាតព្វំ, ឥទំ ត កាតព្វ”ត្តិ បេរាណំ បវេណិំ អាចិក្ខត្តិ។ សង្កាមំ បត្វាបិ – “ឲចំ បចិសិតព្វំ, ឲចំ តិក្ខមិតព្វ”ត្តិ ឧបាយំ ទស្សេត្តិ។ តេ តេហិ ឱចទិយមាតា យថាឱចាទំ បដិបជ្ជត្តា សក្កោត្តិ រាជប្បវេណិំ សន្ធារេតុំ។ តេត ចុត្តំ – “ចុទ្ធិយេច, អាតត្ទ, ចជ្ជីតំ បាដិកង្ខា, តោ បរិហាតី”តិ។

កុលិត្ថិយោតិ កុលឃរណិយោ។ កុលកុមារិយោតិ អតិចិទ្ធា តាសំ ធីតរោ។ ឱក្កស្ស បសយ្ហាតិ ឲត្ថ “ឱក្កស្សា”តិ ចា “បសយ្ហា”តិ ចា បសយ្ហាការស្សេចេតំ តាមំ។ “ឧក្កស្សា”តិបិ បឍត្តិ។ តត្ថ ឱក្កស្សាតិ អចកស្សិត្វា អាកឌ្ឍិត្វា។ បសយ្ហាតិ អភិភចិត្វា អជ្ឈោត្ថរិត្វាតិ អយំ ចចតត្ថោ។ ឲចំ ករោត្តានំ ចិជិតេ មតុស្សា – “អយ្យានំ គេហេ បុត្តមាតរោបិ, លេឌ្ឌុអសិច្ឆុលិកាទីតិ មុលេត អបតេត្វា សំចឌ្ឍិតធីតរោបិ ឥមេ រាជាតោ ពលក្ការេត កេហត្វា អត្តតោ ឃរេ ចាសេត្តី”តិ កុបិតា បច្ចត្តំ បចិសិត្វា ចោរា ចា ចោរសហាយា ចា ហុត្វា ជតបទំ បហរត្តិ។ ឲចំ អករោត្តានំ បត ចិជិតេ មតុស្សា អប្បោស្សុក្កា សកានិ កម្មានិ ករោត្តា រាជកោសំ ចឌ្ឍេត្តិ។ ឲចមេត្ថ ចុទ្ធិហាតិយោ ចេទិតព្វា។

ចជ្ជីតំ ចជ្ជិចេតិយានីតិ ចជ្ជិរាជូតំ ចជ្ជិរដ្ឋេ ចិត្តកតដ្ឋេត ចេតិយានីតិ យក្ខដ្ឋាតានិ។ អព្ភត្តរានីតិ អត្តោតគរេ ឋិតានិ។ ពាហិរានីតិ ពហិតគរេ ឋិតានិ។ ទិត្តបុព្វត្តិ បុព្វេ ទិត្តំ។ កតបុព្វត្តិ បុព្វេ កតំ។ តោ បរិហាបេស្សត្តីតិ អបរិហាបេត្វា យថាបចត្តមេច ករិស្សត្តិ។ ធម្មិកំ ពលិំ បរិហាបេត្តាតញ្ហិ ទេចតា អារក្ខំ សុសំចិហិតំ ត ករោត្តិ, អតុប្បត្តំ ទុក្ខំ ជតេតុំ អសក្កោត្តាបិ ឧប្បត្តំ កាសសីសរោកាទិំ ចឌ្ឍេត្តិ, សង្កាមេ បត្តេ សហាយា ត ហោត្តិ។ អបរិហាបេត្តានំ បត អារក្ខំ សុសំចិហិតំ ករោត្តិ, អតុប្បត្តំ សុខំ ឧប្បាទេតុំ អសក្កោត្តាបិ ឧប្បត្តំ កាសសីសរោកាទិំ ហតត្តិ, សង្កាមសីសេ សហាយា ហោត្តីតិ ឲចមេត្ថ ចុទ្ធិហាតិយោ ចេទិតព្វា។

ធម្មិកា រក្ខាចរណគុត្តីតិ ឲត្ថ រក្ខា ឲច យថា អតិច្ឋិតំ ត កច្ឆតិ, ឲចំ អាចរណតោ អាចរណំ។ យថា ឥច្ឆិតំ ត ចិតស្សតិ, ឲចំ កោបាយតតោ គុត្តិ។ តត្ថ ពលកាយេត បរិចារេត្វា រក្ខណំ បព្ពជិតានំ ធម្មិកា រក្ខាចរណគុត្តិ តាម ត ហោតិ។ យថា បត ចិហារស្ស ឧបចរេ រុក្ខេ ត ឆិន្ទត្តិ, ចាជិកា ចជ្ឈេត ករោត្តិ, បោក្ខរណីសុ មច្ឆេ ត កណ្ហត្តិ, ឲចំ ករណំ ធម្មិកា រក្ខាចរណគុត្តិ តាម។ កិត្តិ អតាកតា

ជាតិ ឋបិតា បន តេសំ ឯវំ បច្ចុបដ្ឋិតចិត្តសន្តានេនាតិ ចិត្តប្បវត្តិ វុច្ចតិ។

តត្ថ យេ អនាគតានំ អរហន្តានំ អាគមនំ ន ឥច្ឆន្តិ, តេ អស្សទ្ធា ហោន្តិ អប្បសន្នា។ បព្វជិតេ ច សម្បត្តេ បច្ចុគ្គមនំ ន ករោន្តិ, គន្ត្វា ន បស្សន្តិ, បដិសន្ថារំ ន ករោន្តិ, បញ្ហំ ន បុច្ឆន្តិ, ធម្មំ ន សុណន្តិ, ទានំ ន ទេន្តិ, អនុមោទនំ ន សុណន្តិ, និវាសនដ្ឋានំ ន សំវិទហន្តិ។ អថ តេសំ អវណ្ណោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ – "អសុកោ នាម រាជា អស្សទ្ធោ អប្បសន្នោ, បព្វជិតេ សម្បត្តេ បច្ចុគ្គមនំ ន ករោតិ...បេ... និវាសនដ្ឋានំ ន សំវិទហតី"តិ។ តំ សុត្វា បព្វជិតា តស្ស នគរទ្វារេន ន គច្ឆន្តិ, គច្ឆន្តាបិ នគរំ ន បវិសន្តិ។ ឯវំ អនាគតានំ អរហន្តានំ អនាគមនមេវ ហោតិ។ អាគតានម្បិ ផាសុវិហារេ អសតិ យេបិ អជានិត្វា អាគតា, តេ – "វសិស្សាមាតិ តាវ ចិន្តេត្វា អាគតម្ហា, ឥមេសំ បន រាជូនំ ឋបិតា នីហារេន កោ វសិស្សតី"តិ និក្ខមិត្វា គច្ឆន្តិ។ ឯវំ អនាគតេសុ អនាគច្ឆន្តេសុ, អាគតេសុ ទុក្ខំ វិហរន្តេសុ សោ ទេសោ បព្វជិតានំ អនាវាសោ ហោតិ។ តតោ ទេវតារក្ខា ន ហោតិ, ទេវតារក្ខាយ អសតិ អមនុស្សា ឱកាសំ លភន្តិ។ អមនុស្សា ឧស្សន្នា អនុប្បន្នំ ព្យាធិំ ឧប្បាទេន្តិ, សីលវន្តានំ ទស្សនបញ្ហាបុច្ឆនាទិវត្ថុកស្ស បុញ្ញស្ស អនាគមោ ហោតិ។ វិបរិយាយេន បន យថាវុត្តកណ្ហបក្ខវិបរីតស្ស សុក្កបក្ខស្ស សម្ភវោ ហោតីតិ ឯវមេត្ថ វុទ្ធិហានិយោ វេទិតព្វា។

១៣៥។ ឯកមិទាហន្តិ ឥទំ ភគវា បុព្វេ វជ្ជីនំ ឥមស្ស វជ្ជិសត្តកស្ស ទេសិតភាវប្បកាសនត្ថមាហ។ តត្ថ សារន្ទទេ ចេតិយេតិ ឯវំនាមកេ វិហារេ។ អនុប្បន្នេ កិរ ពុទ្ធេ តត្ថ សារន្ទទស្ស យក្ខស្ស និវាសនដ្ឋានំ ចេតិយំ អហោសិ។ អថេត្ថ ភគវតោ វិហារំ ការាបេសុំ, សោ សារន្ទទចេតិយន្តេវ សង្ខ្យំ គតោ។

អករណីយាតិ អកាតព្វា, អគ្គហេតព្វាតិ អត្ថោ។ យទិទន្តិ និបាតមត្តំ។ យុទ្ធស្សាតិ ករណត្ថេ សាមិវចនំ, អភិមុខយុទ្ធេន គហេតុំ ន សក្កាតិ អត្ថោ។ អញ្ញត្រ ឧបលាបនាយាតិ ឋបេត្វា ឧបលាបនំ។ ឧបលាបនា នាម – "អលំ វិវាទេន, ឥទានិ សមគ្គា ហោមា"តិ ហត្ថិអស្សរថហិរញ្ញសុវណ្ណាទីនិ បេសេត្វា សង្គហករណំ។ ឯវញ្ហិ សង្គហំ កត្វា កេវលំ វិស្សាសេន សក្កា គណ្ហិតុន្តិ អត្ថោ។ អញ្ញត្រ មិថុភេទាយាតិ ឋបេត្វា មិថុភេទំ។ ឥមិនា អញ្ញមញ្ញភេទំ កត្វាបិ សក្កា ឯតេ គហេតុន្តិ ទស្សេតិ។ ឥទំ ព្រាហ្មណោ ភគវតោ កថាយ នយំ លភិត្វា អាហ។

កិំ បន ភគវា ព្រាហ្មណស្ស ឥមាយ កថាយ នយលាភំ ន ជានាតីតិ? អាម, ជានាតិ។ ជានន្តោ កស្មា កថេសីតិ? អនុកម្បាយ។ ឯវំ កិរស្ស អហោសិ – "មយា អកថិតេបិ កតិបាហេន គន្ត្វា សព្ពេ គណ្ហិស្សតិ, កថិតេ បន សមគ្គេ ភិន្ទន្តោ តីហិ សំវច្ឆរេហិ គណ្ហិស្សតិ, ឯត្តកម្បិ ជីវិតមេវ វរំ, ឯត្តកញ្ហិ ជីវន្តា អត្តនោ បតិដ្ឋានភូតំ បុញ្ញំ ករិស្សន្តី"តិ។

អភិនន្ទិត្វាតិ ចិត្តេន អភិនន្ទិត្វា។ អនុមោទិត្វាតិ "យាវ សុភាសិតមិទំ ភោតា គោតមេនា"តិ វាចាយ អនុមោទិត្វា។ បក្កាមីតិ រញ្ញោ សន្តិកំ គតោ។ តតោ នំ រាជា – "កិំ អាចរិយ, ភគវា អវចា"តិ បុច្ឆិ។ សោ – "យថា ភោ សមណស្ស គោតមស្ស វចនំ ន សក្កា វជ្ជី កេនចិ គហេតុំ, អបិ ច ឧបលាបនាយ វា មិថុភេទេន វា សក្កា"តិ អាហ។ តតោ នំ រាជា – "ឧបលាបនាយ អម្ហាកំ ហត្ថិអស្សាទយោ

ນສ຺ສິສ຺ສນ຺ຕິ, ເກເຣເກຕ ເທ ກເທສ຺ສາມິ, ກິໍ ກເຣາມາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ເຕນ ຫິ, ມຫາຣາຊ, ຕຸມ຺ເຫ ຈນ຺ທິ ອາຣາມໍ ປຣິວຕິ ກຕໍ ສມຸຏ຺ຐາເປຖ. ຕເຕາ ອຫໍ – “ກິໍ ເທ ມຫາຣາຊ ເທຫິ, ອມ຺ຫາກໍ ສນ຺ຕເກຫິ ກມ຺ມກາເຣຫີຕິ ຄນ຺ຕ຺ວາ ຊີວນ຺ຕໍ ໂວເທ ຣາຊາເນາ”ຕິ ວຕ຺ວາ ປກ຺ໂກສິສ຺ສາມິ. ຕເຕາ ຕຸມ຺ເຫ “ກິນ຺ນຸ ເຂາ ເອາ ໂອສ ພ຺ຣາຫ຺ມໂນ ຈນ຺ທິ ອາຣາມໍ ປຈ຺ຕໍ ກຕໍ ປຏິຈ຺ຉາເທຕີ”ຕິ ວເທຍ຺ຍາຖ, ຊີວສກາເລ ວາຫໍ ເທນ ປຓ຺ຓາກາເຣ ເປເສສ຺ສາມິ, ຕມ຺ປິ ກາຫາເປຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫສຸ ມມ ເຄາສໍ ອາເຣາເປຕ຺ວາ ທານ຺ຘຕາລຕາຊີຕິ ອກຕ຺ວານ ເກວລໍ ຕຸຣຍຸນ຺ຑໍ ມໍ ກຕ຺ວາ ນເກຣາ ນີຫເຣາເປຖ. ອຖາຫໍ – “ມຍາ ເທ ນເກເຣ ປີກາເຣາ ປຣິວາ ຈ ກາຣິຕາ, ອຫໍ ກິຣ ຄຸຏ຺ຐລທ຺ວາຣຕ຺ເຕາ ຄຸຏ຺ຐາຕເກມ຺ຫິທ຺ວາຣຕ຺ເຕາ ຊາຕາມິ, ນ ຈິເຣເນວ ທານິ ຄຸຊ຺ໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ ວລ຺ປາມິ. ຕໍ ສຸຕ຺ວາ ຕຸມ຺ເຫ “ຄຈ຺ຉຕູ”ຕິ ວິສ຺ສຊ຺ເຊຖາຕິ. ຣາຊາ ສພ຺ພໍ ອກາສິ.

ລິນ຺ຉຊີ ຕສ຺ສ ນິກ຺ລມນໍ ສຸຕ຺ວາ – “ສເທວ ພ຺ຣາຫ຺ມໂນ, ມາ ຕສ຺ສ ຄຸຊ຺ໍ ຄຸຏ຺ຐຣິຕໍ ອທຕ຺ຕ຺ວາ”ຕິ ອາຫໍສຸ. ຕຕ຺ຖ ເອເກເທ຺ວຫິ – “ອເມ຺ຫ ອາຣາມໍ ກສິຕຕ຺ວາ ກິຣ ເສາ ເອຕໍ ກເຕາ”ຕິ ຈຸເທຕ຺ຕ “ເຕນ ຫິ, ນເຍ, ເອຕູ”ຕິ ນຫີສຸ. ເສາ ຄນ຺ຕ຺ວາ ລິນ຺ຉຊີ ທິສ຺ວາ “ກິໍ ອາຄຕຕ຺ຖາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິເຕາ ຕໍ ປວຕ຺ຕິ ອາເຣາເຈສິ, ລິນ຺ຉວິເນາ – “ອປ຺ປມຕ຺ຕເກນ ນາມ ເອວໍ ກຣຸໍ ທຓ຺ຑໍ ກາຕຸໍ ນ ຍຸຕ຺ຕ”ນ຺ຕິ ວຕ຺ວາ – “ກິໍ ເທ ຕຕ຺ຖ ຊານນ຺ຕສ຺ສ”ນ຺ຕິ ປຸຈ຺ຉິໍສຸ. “ວິນິຉ຺ຉາມະເຈ຺ຉາຫມສ຺ມີ”ຕິ. ຕເທວ ເທ ຊານນ຺ຕສ຺ສ ເຫາຕູຕິ. ເສາ ສຸຕ຺ຕນ຺ເຕ ວິນິຉ຺ຉຍໍ ກເຣາຕິ, ຣາຊກຸມາຣາ ຕສ຺ສ ສນ຺ຕິເກ ສິປ຺ປໍ ຄຸຓ຺ຫນ຺ຕິ.

ເສາ ປຕິຏ຺ຐິຕຄຸເຓາ ຫຸຕ຺ວາ ເອກທິວສໍ ເອກໍ ລິນ຺ຉວິ ຄເຫຕ຺ວາ ເອກມນ຺ຕໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ – ກາຣກາ ກສນ຺ຕີຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ອາມ, ກສນ຺ຕິ. ເທ຺ວ ໂຄເຓ ໂຍເຊຕ຺ວາຕິ? ອາມ, ເທ຺ວ ໂຄເຓ ໂຍເຊຕ຺ວາຕິ. ເອຕ຺ຕກໍ ວຕ຺ວາ ນິວເຕ຺ຕ. ຕເຕາ ຕໍ ອເຍ຺ຍາ – “ກິໍ ອາຈຣິເຍາ ອາຫາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ ອສທ຺ທຫນ຺ເຕາ “ນ ເມ ເອສ ມຖາຄຸຕໍ ກເຖຕີ”ຕິ ເຕນ ສທ຺ທິໍ ພິຊ຺ຊໍ. ພ຺ຣາຫ຺ມໂນ ອຍ຺ຍສ຺ສາປິ ທິວເສ ເອກໍ ລິນ຺ຉວິ ເອກມນ຺ຕໍ ເນຕ຺ວາ – “ເກນ ພ຺ຍຍ຺ຊເນນ ພຸຕ຺ຕາສີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ນິວເຕ຺ຕ. ຕມ຺ປິ ອຍ຺ເຍາ ປຸຈ຺ຉິຕ຺ວາ ອສທ຺ທຫນ຺ເຕາ ຕເຖວ ພິຊ຺ຊໍ. ພ຺ຣາຫ຺ມໂນ ອປຣມ຺ປິ ທິວສໍ ເອກໍ ລິນ຺ຉວິ ເອກມນ຺ຕໍ ເນຕ຺ວາ – “ອຕິທຸກ຺ຄເຕາສິ ກິຣາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ເກາ ເອວມາຫາຕິ ປຸຈ຺ຉິເຕາ ອສຸເກາ ນາມ ລິນ຺ຉວີຕິ. ອປຣມ຺ປິ ເອກມນ຺ຕໍ ເນຕ຺ວາ – “ຕ຺ວໍ ກິຣ ພີຣຸກຊາຕິເກາ”ຕິ ປຸຈ຺ຉິ. ເກາ ເອວມາຫາຕິ? ອສຸເກາ ນາມ ລິນ຺ຉວີຕິ. ເອວໍ ອເຍ຺ຍນ ອກຖິຕເມວ ອຍ຺ຍສ຺ສ ກເຖນ຺ເຕາ ຕີຫິ ສໍວຈ຺ຉເຣຫິ ເຕ ຣາຊາເນາ ອຍ຺ຍມຍ຺ຍໍ ພິນ຺ທິຕ຺ວາ ຍຖາ ເທ຺ວ ເອກມເຄ຺ຄນ ນ ຄຈ຺ຉນ຺ຕິ, ຕຖາ ກຕ຺ວາ ສນ຺ນິປາຕເພຣິໍ ຈຣາເປສິ. ລິນ຺ຉວິເນາ – “ອິສ຺ສຣາ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕຸ, ສູຣາ ສນ຺ນິປຕນ຺ຕູ”ຕິ ວຕ຺ວາ ນ ສນ຺ນິປຕິໍສຸ.

ພ຺ຣາຫ຺ມໂນ – “ອຍໍ ກາໂລ ກາເລາ, ສີຄ຺ຄໍ ອາຄຈ຺ຉຕູ”ຕິ ຣເຍ຺ໂຍ ສາສນໍ ເປເສສິ. ຣາຊາ ສຸຕ຺ວາວ ພລເພຣິໍ ຈຣາເປຕ຺ວາ ນິກ຺ຂມິ. ເວສາລິກາ ສຸຕ຺ວາ – “ຣເຍ຺ໂຍ ຄຸຊ຺ໍ ຄຸຏ຺ຐຣິຕໍ ນ ທສ຺ສາມາ”ຕິ ເພຣິໍ ຈຣາເປສຸໍ. ຕມ຺ປິ ສຸຕ຺ວາ – “ຄຈ຺ຉນ຺ຕຸ ສູຣຣາຊາເນາ”ຕິອາຊີຕິ ວຕ຺ວາ ນ ສນ຺ນິປຕິໍສຸ. “ນຄຣປ຺ປເວສນໍ ນ ທສ຺ສາມ, ທ຺ວາຣານິ ປິທຫິຕ຺ວາ ທສ຺ສາມາ”ຕິ ເພຣິໍ ຈຣາເປສຸໍ. ເອເກາປິ ນ ສນ຺ນິປຕິ. ຍຖາວິວເຕເຫວ ທ຺ວາເຣຫິ ປວິສິຕ຺ວາ ສພ຺ເພ ອນຍພ຺ຍສນໍ ປາເປຕ຺ວາ ຄເຕາ.

ກິລ຺ລອປຣິຫານິຍຊາຕກວຓ຺ຓນາ

໑໑໙. ອຖໂວ ກທາ ອທິຣປກ຺ກນ຺ຕຕິອາທິມ຺ຫິ ສນ຺ນິປາເຕຕ຺ວາຕິ ທ຺ວຣວິຫາເຣສຸ ປາຏ຺ຑົຍນ຺ຕ ເປເສຕ຺ວາ ສນ຺ຕິກວິຫາເຣສຸ ສພ຺ພໍ ຄນ຺ຕ຺ວາ – “ສນ຺ນິປາຕຖ,

អាយស្មន្តា; ភគវា វោ សន្និបាតំ ឥច្ឆតី”តិ សន្និបាតេត្វា។ អបរិហានិយេតិ អបរិហានិករេ, វុឌ្ឍិហេតុភូតេតិ អត្ថោ។ ធម្មេ ទេសេស្សាមីតិ ចន្ទសហស្សំ សូរិយសហស្សំ ឧដ្ឋាបេន្តោ វិយ ចតុភូមកេ គេហេ អន្តោ តេលប្បទីបសហស្សំ ឧជ្ជាលេន្តោ វិយ បាកដេ កត្វា កថយិស្សាមីតិ។

តត្ថ អភិណ្ហសន្និបាតាតិ ឥទំ វជ្ជិសត្តកេ វុត្តនយេនេវ។ ឥធាបិ ច អភិណ្ហអសន្និបតិតា ទិសាសុ អាគតសាសនំ ន សុណន្តិ, តតោ – “អសុកវិហារសីមា អាកុលា, ឧបោសថបវារណា ឋិតា, អសុកស្មិំ ឋានេ ភិក្ខូ វេជ្ជកម្មទូតកម្មាទីនិ ករោន្តិ, វិញ្ញត្តិពហុលា បុប្ផទានាទីហិ ជីវិកំ កប្បេន្តី”តិអាទីនិ ន ជានន្តិ, បាបភិក្ខូបិ “បមត្តោ ភិក្ខុសង្ឃោ”តិ ញត្វា រាសិភូតា សាសនំ ឱសក្កាបេន្តិ។ អភិណ្ហសន្និបាតា បន តំ តំ បវត្តិំ សុណន្តិ, តតោ ភិក្ខុសង្ឃំ បេសេត្វា សីមំ ឧជុំ ករោន្តិ, ឧបោសថបវារណាទយោ បវត្តាបេន្តិ, មិច្ឆាជីវានំ ឧស្សន្នដ្ឋានេ អរិយវំសិកេ បេសេត្វា អរិយវំសំ កថាបេន្តិ, បាបភិក្ខូនំ និគ្គហំ ករោន្តិ, បាបភិក្ខូបិ “អប្បមត្តោ ភិក្ខុសង្ឃោ, ន សក្កា អម្ហេហិ វគ្គពន្ធេន វិចរិតុ”ន្តិ ភិជ្ជិត្វា បលាយន្តិ។ ឯវមេត្ថ ហានិវុឌ្ឍិយោ វេទិតព្វា។

សមគ្គាតិអាទីសុ ចេតិយបដិជគ្គនត្ថំ វា ពោធិឃរឧបោសថាគារច្ឆាទនត្ថំ វា កតិកវត្តំ វា ឱវាទំ វា ទាតុកាមតាយ – “សង្ឃោ សន្និបតតូ”តិ ភេរិយា វា ឃណ្ឌិយា វា អាកោដិតាយ – “មយ្ហំ ចីវរកម្មំ អត្ថិ, មយ្ហំ បត្តោ បចិតព្វោ, មយ្ហំ នវកម្មំ អត្ថី”តិ វិក្ខេបំ ករោន្តា ន សមគ្គា សន្និបតន្តិ នាម។ សព្វំ បន តំ កម្មំ ឋបេត្វា – “អហំ បុរិមតរំ, អហំ បុរិមតរ”ន្តិ ឯកប្បហារេនេវ សន្និបតន្តា សមគ្គា សន្និបតន្តិ នាម។ សន្និបតិតា បន ចិន្តេត្វា មន្តេត្វា កត្តព្វំ កត្វា ឯកតោ អវុដ្ឋហន្តា សមគ្គា ន វុដ្ឋហន្តិ នាម។ ឯវំ វុដ្ឋិតេសុ ហិ យេ បឋមំ គច្ឆន្តិ, តេសំ ឯវំ ហោតិ – “អម្ហេហិ ពាហិរកថាវ សុតា, ឥទានិ វិនិច្ឆយកថា ភវិស្សតី”តិ។ ឯកប្បហារេន វុដ្ឋហន្តា បន សមគ្គា វុដ្ឋហន្តិ នាម។ អបិច “អសុកដ្ឋានេ វិហារសីមា អាកុលា, ឧបោសថបវារណា ឋិតា, អសុកដ្ឋានេ វេជ្ជកម្មាទិការកា បាបភិក្ខូ ឧស្សន្នា”តិ សុត្វា – “កោ គន្ត្វា តេសំ និគ្គហំ ករិស្សតី”តិ វុត្តេ – “អហំ បឋមំ, អហំ បឋម”ន្តិ វត្វា គច្ឆន្តាបិ សមគ្គា វុដ្ឋហន្តិ នាម។

អាគន្តុកំ បន ទិស្វា – “ឥមំ បរិវេណំ យាហិ, ឯតំ បរិវេណំ យាហិ, អយំ កោ”តិ អវត្វា សព្វេ វត្តំ ករោន្តាបិ, ជិណ្ណបត្តចីវរកំ ទិស្វា តស្ស ភិក្ខាចារវត្តេន បត្តចីវរំ បរិយេសមានាបិ, គិលានស្ស គិលានភេសជ្ជំ បរិយេសមានាបិ, គិលានមេវ អនាថំ – “អសុកបរិវេណំ យាហិ, អសុកបរិវេណំ យាហី”តិ អវត្វា អត្តនោ អត្តនោ បរិវេណេ បដិជគ្គន្តាបិ, ឯកោ ឱលិយមានកោ គន្ថោ ហោតិ, បញ្ញវន្តំ ភិក្ខុំ សង្គណ្ហិត្វា តេន តំ គន្ថំ ឧក្ខិបាបេន្តាបិ សមគ្គា សង្ឃករណីយានិ ករោន្តិ នាម។

អប្បញ្ញត្តន្តិអាទីសុ នវំ អធម្មិកំ កតិកវត្តំ វា សិក្ខាបទំ វា ពន្ធន្តា អប្បញ្ញត្តំ បញ្ញបេន្តិ នាម, បុរាណសន្ថតវត្ថុស្មិំ សាវត្ថិយំ ភិក្ខូ វិយ។ ឧទ្ធម្មំ ឧព្ពិនយំ សាសនំ ទីបេន្តា បញ្ញត្តំ សមុច្ឆិន្ទន្តិ នាម, វស្សសតបរិនិព្ពុតេ ភគវតិ វេសាលិកា វជ្ជិបុត្តកា វិយ។ ខុទ្ទានុខុទ្ទកា បន អាបត្តិយោ សញ្ចិច្ច វីតិក្កមន្តា យថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាទាយ ន វត្តន្តិ នាម, អស្សជិបុនព្ពសុកា វិយ។ នវំ បន កតិកវត្តំ វា សិក្ខាបទំ វា អពន្ធន្តា, ធម្មវិនយតោ សាសនំ ទីបេន្តា, ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ អសមូហនន្តា អប្បញ្ញត្តំ ន បញ្ញបេន្តិ, បញ្ញត្តំ ន

ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩥ, ᨿᨳᩣᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮᩈᩩ ᩈᨾᩣᨴᩣᨿ ᩅᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ, ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩏᨸᩈᩮᨶᩮᩣ ᩅᩥᨿ, ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨿᩈᩮᩣ ᨠᩣᨠᨱ᩠ᨯᨠᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨧ᪨

“ᩈᩩᨱᩣᨲᩩ, ᨾᩮ ᩋᩣᩅᩩᩈᩮᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ, ᩈᨶ᩠ᨲᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩣᨶᩥ ᨣᩥᩉᩥᨣᨲᩣᨶᩥ, ᨣᩥᩉᩥᨶᩮᩣᨸᩥ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ, ‘ᩍᨴᩴ ᩅᩮᩣ ᩈᨾᨱᩣᨶᩴ ᩈᨠ᩠ᨿᨸᩩᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣᨶᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᨲᩥ, ᩍᨴᩴ ᩅᩮᩣ ᨶ ᨠᨸ᩠ᨸᨲᩦ’ᨲᩥ᪨ ᩈᨧᩮ ᩉᩥ ᨾᨿᩴ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᩣᨶᩩᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩣᨶᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩣᨶᩥ ᩈᨾᩪᩉᨶᩥᩔᩣᨾ, ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ – ‘ᨵᩪᨾᨠᩣᩃᩥᨠᩴ ᩈᨾᨱᩮᨶ ᨣᩮᩣᨲᨾᩮᨶ ᩈᩣᩅᨠᩣᨶᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ, ᨿᩣᩅᩥᨾᩮᩈᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥ, ᨲᩣᩅᩥᨾᩮ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮᩈᩩ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨿᨲᩮᩣ ᩍᨾᩮᩈᩴ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᩮᩣ, ᨶ ᨴᩣᨶᩥᨾᩮ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮᩈᩩ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩦ’ᨲᩥ᪨ ᨿᨴᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨸᨲ᩠ᨲᨠᩃ᩠ᩃᩴ, ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣ ᩋᨸ᩠ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᨿ᩠ᨿ, ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ ᨶ ᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᩮᨿ᩠ᨿ, ᨿᨳᩣᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᩮᩈᩩ ᩈᨾᩣᨴᩣᨿ ᩅᨲ᩠ᨲᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ (ᨧᩪᩊᩅ᪨ ᪄᪄᪁) –

ᩍᨾᩴ ᨲᨶ᩠ᨲᩥᩴ ᨮᨸᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩣᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨾᩉᩣᨠᩔᨸᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨧ᪨ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨿᩮᩅᩣᨲᩥ ᩈᩦᩃᩣᨴᩦᩉᩥ ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨿᩮᩅ, ᨶᩮᩣ ᨸᩁᩥᩉᩣᨶᩥ᪨

ᨳᩮᩁᩣᨲᩥ ᨳᩥᩁᨽᩣᩅᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᨳᩮᩁᨠᩣᩁᨠᩮᩉᩥ ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣ᪨ ᨻᩉᩪ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩣ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩪ᪨ ᨧᩥᩁᩴ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ ᩑᨲᩮᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᩁᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣ᪨ ᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨸᩥᨲᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᩥᨲᩣᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᨸᩥᨲᩁᩮᩣ᪨ ᨸᩥᨲᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨮᩥᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨸᩁᩥᨶᩮᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᨦ᩠ᨣᨾᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩦᩈᩩ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᩈᩩ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᨸᩁᩥᨱᩣᨿᨠᩣ᪨

ᨿᩮ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣᨴᩦᨶᩥ ᨶ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩒᩅᩣᨴᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨲᨿᩮᩣ ᩅᩣᩁᩮ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᨸᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩒᩅᩣᨴᩴ ᨶ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨸᩅᩮᨱᩥᨠᨳᩴ ᨶ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣᩁᨽᩪᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩴ ᨶ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨲᩮᩉᩥ ᩅᩥᩔᨭ᩠ᨮᩣ ᩈᩦᩃᩣᨴᩦᩉᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩉᩥ ᩈᨲ᩠ᨲᩉᩥ ᨧ ᩋᩁᩥᨿᨵᨶᩮᩉᩦᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩦᩉᩥ ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᩉᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᩮ ᨸᨶ ᨲᩮᩈᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᩁᩣᨴᩦᨶᩥ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᨸᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᩒᩅᩣᨴᩴ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ “ᩑᩅᩴ ᨲᩮ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩑᩅᩴ ᨲᩮ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩑᩅᩴ ᨲᩮ ᩋᩣᩃᩮᩣᨠᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩑᩅᩴ ᨲᩮ ᩅᩥᩃᩮᩣᨠᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩑᩅᩴ ᨲᩮ ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩑᩅᩴ ᨲᩮ ᨸᩈᩣᩁᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩑᩅᩴ ᨲᩮ ᩈᨦ᩠ᨥᩣᨭᩥᨸᨲ᩠ᨲᨧᩦᩅᩁᩴ ᨵᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩅᩮᨱᩥᨠᨳᩴ ᨠᨳᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩣᩁᨽᩪᨲᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮᩁᩈᩉᩥ ᨵᩩᨲᨦ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᨴᩈᩉᩥ ᨠᨳᩣᩅᨲ᩠ᨳᩪᩉᩥ ᩋᨶᩩᩈᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨲᩮᩈᩴ ᩒᩅᩣᨴᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩦᩃᩣᨴᩦᩉᩥ ᨣᩩᨱᩮᩉᩥ ᩅᨯ᩠ᨰᨾᩣᨶᩣ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨶᩩᨸᩣᨸᩩᨱᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩉᩣᨶᩥᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨿᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨸᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅᨴᩣᨶᩴ ᨸᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅᩮᩣ, ᨸᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅᩮᩣ ᩈᩦᩃᨾᩔᩣᨲᩥ ᨸᩮᩣᨶᩮᩣᨻ᩠ᨽᩅᩥᨠᩣ, ᨸᩩᨶᨻ᩠ᨽᩅᨴᩣᨿᩥᨠᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ, ᨲᩔᩣ ᨸᩮᩣᨶᩮᩣᨻ᩠ᨽᩅᩥᨠᩣᨿ᪨ ᨶ ᩅᩈᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨿᩮ ᨧᨲᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣᨶᩴ ᨠᩣᩁᨱᩣ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩣᨠᩣᨶᩴ ᨸᨴᩣᨶᩩᨸᨴᩥᨠᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩣᨾᨲᩮᩣ ᨣᩣᨾᩴ ᩅᩥᨧᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩮ ᨲᩔᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨿ ᩅᩈᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ, ᩍᨲᩁᩮ ᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩣᨶᩥᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᨿᩮᩣ ᨸᩣᨠᨭᩣᨿᩮᩅ᪨

ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᨠᩮᩈᩪᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᨵᨶᩩᩈᨲᩥᨠᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᩮᩈᩩ᪨ ᩈᩣᩃᨿᩣᨲᩥ ᩈᨲᨱ᩠ᩉᩣ ᩈᩣᩃᨿᩣ᪨ ᨣᩣᨾᨶ᩠ᨲᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮᩈᩩ ᩉᩥ ᨫᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨾᨲ᩠ᨲᩮᩣᩅ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᨸᩩᩁᩥᩈᨴᩣᩁᩥᨠᩣᨴᩥᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩩᨱᩣᨲᩥ, ᨿᩮᨶᩔ ᩋᨵᩥᨣᨲᩅᩥᩈᩮᩈᩮᩣᨸᩥ ᩉᩣᨿᨲᩥᨿᩮᩅ᪨ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᨸᨶ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨿᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨭᩥᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩈᩦᩉᨻ᩠ᨿᨣ᩠ᨥᨾᨿᩪᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᩈᩩᨱᩣᨲᩥ, ᨿᩮᨶ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᨠᩴ ᨸᩦᨲᩥᩴ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨾᩮᩅ ᩈᨾ᩠ᨾᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᨹᩃᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᨣᩣᨾᨶ᩠ᨲᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮ ᨫᩣᨶᩴ ᩋᨸ᩠ᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩥᨶ᩠ᨶᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨲᩮᩣ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩮ ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᨿᨾᩣᨶᨾᩮᩅ ᨸᩈᩴᩈᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᨾᩮᩅ ᩋᨲ᩠ᨳᩅᩈᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ – “ᩋᩣᩁᨬ᩠ᨬᨠᩮᩈᩩ ᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩮᩈᩩ ᩈᩣᩃᨿᩣ ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨

បច្ចត្តញ្ញេច សតិ វុបដ្ឋេបេយ្យន្តីតិ អត្តនាច អត្តនោ អត្ថត្ថេ សតិ វុបដ្ឋេបេយ្យន្តិ៎ បេសលាតិ បិយសីលា៎ ព្ពុនាបិ សព្រហ្មចារីនំ អាកបនំ អតិច្ឆន្តា នេចាសិកា អស្សទ្ធា ហោន្តិ អប្បសន្នា៎ សព្យត្តកិច្ចំ បច្ចុយនបត្តខិចរប្បដិក្កហលអាសនបញ្ញាបនតាលចព្ហក្កហលាឌីនិ ន ករោន្តិ, អថ តេសំ អចន្តោ វុក្កច្ឆតិ – “អសុកខិហារចាសិនោ កិក្ខូ អស្សទ្ធា អប្បសន្នា ខិហារំ បខិដ្ឋានំ ចត្តបដិចត្តំ ន ករោន្តី”តិ៎ តំ សុត្វា បព្ពឌិតា ខិហារទ្វារេន គច្ឆន្តាបិ ខិហារំ ន បខិសន្តិ៎ ឲចំ អតាកតានំ អតាកបនេបច ហោតិ៎ អាកតានំ បន ចាសុខិហារេ អសតិ ឃេបិ អឌានិត្វា អាកតា, តេ – “ចសិស្សាយាតិ តាច ខិន្តេត្វា អាកតាយ្យព្ពុនេបសំ បន នេចាសិកានំ ព្ពុយិតា គិហារេន គោ ចសិស្សតី”តិ គិក្ខយិត្វា គច្ឆន្តិ៎ ឲចំ សោ ខិហារោ អញ្ញេសំ កិក្ខូនំ អតាចាសោច ហោតិ៎ តតោ នេចាសិកា សីលចគ្គានំ ឌស្សនំ អលកន្តា គព្ពាខិតោឌនំ ចា អាចារសិក្ខាបកំ ចា យឆុរឆយ្យស្សចនំ ចា ន លកន្តិ, តេសំ នេច អក្កហិតឆយ្យក្កហណំ, ន គហិតសជ្ឈាយករណំ ហោតិ៎ ព្ពុតិ តេសំ ហានិយេច ហោតិ, ន ចុឌ្ឍិ៎

ឃេ បន សព្រហ្មចារីនំ អាកបនំ ព្ពុច្ឆន្តិ, តេ សទ្ធា ហោន្តិ បសន្នា, អាកតានំ សព្រហ្មចារីនំ បច្ចុយនាឌីនិ គត្វា សេនាសនំ បញ្ញាបេត្វា ឌេន្តិ, តេ គហេត្វា កិក្ខាចារំ បខិសន្តិ, គដ្ឋិ ខិនោឌេន្តិ, យឆុរឆយ្យស្សចនំ លកន្តិ៎ អថ តេសំ កិត្តិសទ្ទោ វុក្កច្ឆតិ – “អសុកខិហារកិក្ខូ ឲចំ សទ្ធា បសន្នា ចត្តសម្បន្នា សក្កាហកា”តិ៎ តំ សុត្វា កិក្ខូ ទូរតោបិ ឲន្តិ, តេសំ នេចាសិកា ចត្តំ ករោន្តិ , សមីបំ អាកន្តា ចុឌ្ឍតរំ អាកន្តុកំ ចន្ទិត្វា គិសីឌន្តិ, នចកតរស្ស សន្តិកេ អាសនំ គហេត្វា គិសីឌន្តិ៎ គិសីឌិត្វា – “ព្ពុយស្មិំ ខិហារេ ចសិស្សថ គមិស្សថា”តិ បុច្ឆន្តិ៎ ‘គមិស្សាមី’តិ ចុត្តេ – “សប្បាយំ សេនាសនំ, សុលកា កិក្ខា”តិអាឌីនិ ចត្វា គន្តុំ ន ឌេន្តិ៎ ខិនយធរោ ចេ ហោតិ, តស្ស សន្តិកេ ខិនយំ សជ្ឈាយន្តិ៎ សុត្តន្តាឌិធរោ ចេ, តស្ស សន្តិកេ តំ តំ ឆយ្យំ សជ្ឈាយន្តិ៎ អាកន្តុកានំ ថេរានំ ឱចាទេ ឋត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណន្តិ៎ អាកន្តុកា “ឲកំ ទ្វេ ឌិចសានិ ចសិស្សាមាតិ អាកតាយ្យព្ពុនេបសំ បន សុខំ ចាសតាយ ឌសទ្វាឌសចស្សានិ ចសិស្សាមា”តិ ចត្តារោ ហោន្តិ៎ ឲចមេត្ត ហានិចុឌ្ឍិយោ ចេឌិតព្ពា៎

១១៤៎ ទុតិយសត្តកេ កម្មំ អារាមោ ឲតេសន្តិ កម្មារាមាតិ៎ កេមេ រតាតិ កម្មរតា៎ កម្មារាមតមនុយុត្តាតិ យុត្តា បយុត្តា អនុយុត្តា៎ តត្ថ កម្មន្តិ ព្ពុតិកាតព្ពកម្មំ ចុច្ចតិ៎ សេយ្យថិឌំ – ខីចរខិចារណំ, ខីចរករណំ, វុបត្ថម្ភនំ, សូចិឃរំ, បត្តត្ថខិកំ, អំសពន្ធកំ, កាយពន្ធនំ, ឆមករណំ, អាធារកំ, បាឌកថលិកំ, សម្មជ្ជនីអាឌីនំ ករណន្តិ៎ ឲកេច្ចា ហិ ឲតានិ ករោន្តោ សកលឌិចសំ ឲតានេច ករោតិ៎ តំ សន្ធាយេស បដិក្ខេបោ៎ យោ បន ឲតេសំ ករណចេលាយមេច ឲតានិ ករោតិ, វុទ្ទេសចេលាយំ វុទ្ទេសំ គណ្ហាតិ, សជ្ឈាយចេលាយំ សជ្ឈាយតិ, ចេតិយង្គណចត្តចេលាយំ ចេតិយង្គណចត្តំ ករោតិ, មនសិការចេលាយំ មនសិការំ ករោតិ, ន សោ កម្មារាមោ នាម៎

ន កស្សារាមាតិ ឲត្ថ យោ ព្ពុត្ថិចណ្ហបុរិមចណ្ហាឌិចសេន អាលាបសល្លាបំ ករោន្តោ‌ោយេច ឌិចសញ្ហ រត្តិញ្ហ ខីតិនាមេតិ, ឲចរូបោ កស្សបរិយន្តការី ន ហោតិ, អយំ កស្សារាមោ នាម៎ យោ បន រត្តិន្ឌិចំ ឆម្មំ កថេតិ, បញ្ហាចិស្សជ្ជេតិ, អយំ អប្បកស្សោច កស្សបរិយន្តការីយេច៎ កស្មា? “សន្និបតិតានំ ចោ, កិក្ខចេ, ទ្វយំ ករណីយំ – ឆម្មី ចា កថា, អរិយោ ចា តុណ្ហីភាវោ”តិ (ម៎ និ៎ ១៎២៧៣) ចុត្តត្តា៎

ន និទ្ទារាមាតិ ឯត្ថ យោ គច្ឆន្តោបិ និសិន្នោបិ និបន្នោបិ ថិនមិទ្ធាភិភូតោ និទ្ទាយតិយេវ, អយំ និទ្ទារាមោ នាម។ យស្ស បន ករជកាយគេលញ្ញេន ចិត្តំ ភវង្គំ ឱតរតិ, នាយំ និទ្ទារាមោ។ តេនេវាហ – "អភិជានាមហំ អគ្គិវេស្សន, គិម្ហានំ បច្ឆិមេ មាសេ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ ចតុគ្គុណំ សង្ឃាដិំ បញ្ញបេត្វា ទក្ខិណេន បស្សេន សតោ សម្បជានោ និទ្ទំ ឱក្កមិតា"តិ (ម។ និ។ ១។៣៨៧)។

ន សង្គណិការាមាតិ ឯត្ថ យោ ឯកស្ស ទុតិយោ ទ្វិន្នំ តតិយោ តិណ្ណំ ចតុត្ថោតិ ឯវំ សំសដ្ឋោវ វិហរតិ, ឯកកោ អស្សាទំ ន លភតិ, អយំ សង្គណិការាមោ។ យោ បន ចតូសុ ឥរិយាបថេសុ ឯកកោ អស្សាទំ លភតិ, នាយំ សង្គណិការាមោតិ វេទិតព្វោ។

នបាបិច្ឆាតិ ឯត្ថ អសន្តសម្ភាវនាយ ឥច្ឆាយ សមន្នាគតា ទុស្សីលា បាបិច្ឆា នាម។

ន បាបមិត្តាទីសុ បាបា មិត្តា ឯតេសន្តិ បាបមិត្តា។ ចតូសុ ឥរិយាបថេសុ សហ អយនតោ បាបា សហាយា ឯតេសន្តិ បាបសហាយា។ តន្និន្នតប្បោណតប្បព្ភារតាយ បាបេសុ សម្បវង្កាតិ បាបសម្បវង្កា។

ឱរមត្តកេនាតិ អវរមត្តកេន អប្បមត្តកេន។ អន្តរាតិ អរហត្តំ អបត្វាវ ឯត្ថន្តរេ។ វោសានន្តិ បរិនិដ្ឋិតភាវំ – "អលមេត្តាវតា"តិ ឱសក្កនំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – "យាវ សីលបារិសុទ្ធិមត្តេន វា វិបស្សនាមត្តេន វា ឈានមត្តេន វា សោតាបន្នភាវមត្តេន វា សកទាគាមិភាវមត្តេន វា អនាគាមិភាវមត្តេន វា វោសានំ ន អាបជ្ជិស្សន្តិ, តាវ វុទ្ធិយេវ ភិក្ខូនំ បាដិកង្ខា, នោ បរិហានី"តិ។

១៣៨។ តតិយសត្តកេ សទ្ធាតិ សទ្ធាសម្បន្នា។ តត្ថ អាគមនីយសទ្ធា, អធិគមសទ្ធា, បសាទសទ្ធា, ឱកប្បនសទ្ធាតិ ចតុព្ពិធា សទ្ធា។ តត្ថ អាគមនីយសទ្ធា សព្វញ្ញុពោធិសត្តានំ ហោតិ។ អធិគមសទ្ធា អរិយបុគ្គលានំ។ ពុទ្ធោ ធម្មោ សង្ឃោតិ វុត្តេ បន បសាទោ បសាទសទ្ធា។ ឱកប្បេត្វា បកប្បេត្វា បន សទ្ទហនំ ឱកប្បនសទ្ធា។ សា ទុវិធាបិ ឥធាធិប្បេតា។ តាយ ហិ សទ្ធាយ សមន្នាគតោ សទ្ធាធិមុត្តោ, វក្កលិត្ថេរសទិសោ ហោតិ។ តស្ស ហិ ចេតិយង្គណវត្តំ វា, ពោធិយង្គណវត្តំ វា គតមេវ ហោតិ។ ឧបជ្ឈាយវត្តអាចរិយវត្តាទីនិ សព្ពវត្តានិ បូរេតិ។ ហិរិមនាតិ បាបជិគុច្ឆនលក្ខណាយ ហិរិយា យុត្តចិត្តា។ ឱត្តប្បីតិ បាបតោ ភាយនលក្ខណេន ឱត្តប្បេន សមន្នាគតា។

ពហុស្សុតាតិ ឯត្ថ បន បរិយត្តិពហុស្សុតោ, បដិវេធពហុស្សុតោតិ ទ្វេ ពហុស្សុតា។ បរិយត្តីតិ តីណិ បិដកានិ។ បដិវេធោតិ សច្ចប្បដិវេធោ។ ឥមស្មិំ បន ឋានេ បរិយត្តិ អធិប្បេតា។ សា យេន ពហុ សុតា, សោ ពហុស្សុតោ។ សោ បនេស និស្សយមុច្ចនកោ, បរិសុបដ្ឋាកោ, ភិក្ខុនោវាទកោ, សព្ពត្ថកពហុស្សុតោតិ ចតុព្ពិធោ ហោតិ។ តត្ថ តយោ ពហុស្សុតា សមន្តបាសាទិកាយ វិនយដ្ឋកថាយ ឱវាទវគ្គេ វុត្តនយេន គហេតព្ពា។ សព្ពត្ថកពហុស្សុតា បន អានន្ទត្ថេរសទិសា ហោន្តិ។ តេ ឥធ អធិប្បេតា។

អារទ្ធវីរិយាតិ ឯវំ កាយិកញ្ច ចេតសិកញ្ច វីរិយំ អារទ្ធំ ហោតិ។ តត្ថ យេ កាយសង្គណិកំ វិនោទេត្វា ចតូសុ ឥរិយាបថេសុ អដ្ឋអារព្ភវត្ថុវសេន ឯកកា ហោន្តិ, តេសំ កាយិកវីរិយំ អារទ្ធំ នាម ហោតិ។ យេ ចិត្តសង្គណិកំ វិនោទេត្វា អដ្ឋសមាបត្តិវសេន

ឯកកា ហោន្តិ, គមនេ ឧប្បន្នកិលេសស្ស ឋានំ បាបុណិតុំ ន ទេន្តិ, ឋានេ ឧប្បន្នកិលេសស្ស និសជ្ជំ, និសជ្ជាយ ឧប្បន្នកិលេសស្ស សយនំ បាបុណិតុំ ន ទេន្តិ, ឧប្បន្នុប្បន្នដ្ឋានេយេវ កិលេសេ និគ្គណ្ហន្តិ, តេសំ ទេវសិកវីរិយំ អារទ្ធំ នាម ហោតិ។

ឧបដ្ឋិតស្សតីតិ ចិរកតាទីនំ សរិតា អនុស្សរិតា មហាគតិម្ពយអភយត្ថេរទីឃភាណកអភយត្ថេរតិបិដកចូឡាភយត្ថេរា វិយ។ មហាគតិម្ពយអភយត្ថេរោ កិរ ជាតបញ្ចាយទិវសេ មង្គលបិយារេស ញាតីហិ បសារេត្វា ចាយសំ ទិស្វា តំ ហត្ថិ សល្លក្ខេសិ។ អថ សោ ថេរកាលេ – “កុតោ បដ្ឋាយ, ភន្តេ, សរថា”តិ ភិក្ខូហិ ពុច្ឆិតោ “ជាតបញ្ចាយទិវសេ កតសល្លក្ខតោ បដ្ឋាយ អាវុសោ”តិ អាហ។

ទីឃភាណកអភយត្ថេរស្ស ជាតតទិវសេ មាតា ទុម្មិស្សាយីតិ ចូឡតា តស្សា ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជិត្វា។ តតោ តម្ពុលបត្តានិ សុមនបុប្ផានិ ជាតកស្ស ឧរេ បតិត្វា ទក្ខិណ ឧដ្ឋហិំសុ។ សោ ថេរកាលេ – “កុតោ បដ្ឋាយ, ភន្តេ, សរថា”តិ ពុច្ឆិតោ – “ជាតតទិវសតោ បដ្ឋាយា”តិ អាហ។

តិបិដកចូឡាភយត្ថេរោ – “អនុរាធបុរេ តីណិ ទ្វារានិ បិទហាបេត្វា មនុស្សានំ ឯកេន ទ្វារេន និក្ខមនំ កត្វា – ‘ត្វំ កិន្នាមោ, ត្វំ កិន្នាមោ’តិ ពុច្ឆិត្វា សាយំ បុន អពុច្ឆិត្វាវ តេសំ នាមានិ សព្វជិន្នាបេតុំ – “សក្កា អាវុសោ”តិ អាហ។ ឯវរូបេ ភិក្ខូ សន្ធាយ – “ឧបដ្ឋិតស្សតី”តិ វុត្តំ។

បញ្ញវន្តោតិ បញ្ចន្នំ ខន្ធានំ ឧទយព្ពយបរិគ្គាហិកាយ បញ្ញាយ សមន្នាគតា។ អបិ ច ទ្វីហិបិ ឯតេហិ បទេហិ វិបស្សកានំ ភិក្ខូនំ វិបស្សនាសម្ភារភូតា សម្មាសតិ ចេវ វិបស្សនាបញ្ញា ច កថិតា។

១២៩។ ចតុត្ថសត្តកេ សត្តេវ សម្ពោជ្ឈង្គា សត្តសម្ពោជ្ឈង្គាតិ។ ឯស នយោ សព្ពត្ថ។ តត្ថ ឧបដ្ឋានលក្ខណោ សតិសម្ពោជ្ឈង្គោ, បវិចយលក្ខណោ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គោ, បគ្គហលក្ខណោ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គោ, ផរណលក្ខណោ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោ, ឧបសមលក្ខណោ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គោ, អវិក្ខេបលក្ខណោ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គោ, បដិសង្ខានលក្ខណោ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គោ។ ភាវេស្សន្តីតិ សតិសម្ពោជ្ឈង្គំ ចតូហិ ការណេហិ សមុដ្ឋាបេត្វា, ឆហិ ការណេហិ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា, នវហិ ការណេហិ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា, ទសហិ ការណេហិ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា, សត្តហិ ការណេហិ បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា, ទសហិ ការណេហិ សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា, បញ្ចហិ ការណេហិ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គំ សមុដ្ឋាបេត្វា វឌ្ឍេស្សន្តីតិ អត្ថោ។ ឥមិនា វិបស្សនាមគ្គផលមិស្សកត្តា លោកិយលោកុត្តរមិស្សកេ សម្ពោជ្ឈង្គេ កថេសិ។

១៣០។ បញ្ចមសត្តកេ អនិច្ចសញ្ញាតិ អនិច្ចានុបស្សនាយ សទ្ធិំ ឧប្បន្នសញ្ញា។ អនត្តសញ្ញាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ ឥមា សត្ត លោកិយវិបស្សនាបិ ហោន្តិ។ “ឯតំ សន្តំ, ឯតំ បណីតំ, យទិទំ សព្ពសង្ខារសមថោ វិរាគោ និរោធោ”តិ (អ· និ· ៧·១៩) អាគតវសេនេត្ថ ទ្វេ លោកុត្តរាបិ ហោន្តីតិ វេទិតព្ពា។

᪑᪓᪑᪨ ᩃᩮᨠ᩠ᨠ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨠᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ᪨ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᩮᩈᩩᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨸᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩋᩣᨣᨲᩣᨶᩥ ᨣᩥᩉᩦᩈᩩᨸᩥ ᩃᨻ᩠ᨽᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᨬ᩠ᩉᩥ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᩣᨽᩥᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩥᨠᨵᨾ᩠ᨾᨸᩪᩁᨱᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨣᩥᩉᩦᨶᩴ ᨧᩮᨲᩥᨿᩅᨶ᩠ᨴᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨻᩮᩣᨵᩥᩅᨶ᩠ᨴᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩈᨦ᩠ᨥᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨣᨾᨶᩴ, ᨣᩣᨾᩴ ᨸᩥᨱ᩠ᨯᩣᨿ ᨸᩅᩥᨭ᩠ᨮᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨣ᩠ᨣᨾᨶᩴ, ᨸᨲ᩠ᨲᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩉᨱᩴ, ᩋᩣᩈᨶᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᨶᩴ, ᩋᨶᩩᨣᨾᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᨾᩣᨴᩥᨠᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨

ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩋᩣᨧᩣᩁᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨸᨴᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᨶᩴ, ᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᨠᨳᨶᩴ, ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣ, ᨲᩮᨸᩥᨭᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨣᩥᩉᩦᨶᩴ ᨧᩮᨲᩥᨿᩅᨶ᩠ᨴᨶᩣᨿ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾ , ᨻᩮᩣᨵᩥᩅᨶ᩠ᨴᨶᩣᨿ ᨣᨧ᩠ᨨᩣᨾ, ᨵᨾ᩠ᨾᩔᩅᨶᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾ, ᨴᩦᨸᨾᩣᩃᨸᩩᨸ᩠ᨹᨸᩪᨩᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾ, ᨲᩦᨱᩥ ᩈᩩᨧᩁᩥᨲᩣᨶᩥ ᩈᨾᩣᨴᩣᨿ ᩅᨲ᩠ᨲᩥᩔᩣᨾ, ᩈᩃᩣᨠᨽᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᨴᩔᩣᨾ, ᩅᩔᩣᩅᩣᩈᩥᨠᩴ ᨴᩔᩣᨾ, ᩋᨩ᩠ᨩ ᩈᨦ᩠ᨥᩔ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨧᨿᩮ ᨴᩔᩣᨾ, ᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨶᩥᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨡᩣᨴᨶᩦᨿᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᩴᩅᩥᨴᩉᨳ, ᩋᩣᩈᨶᩣᨶᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩮᨳ, ᨸᩣᨶᩦᨿᩴ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨳ, ᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᩩᨣ᩠ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨶᩮᨳ, ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩣᩈᨶᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩣᨸᩮᨳ, ᨨᨶ᩠ᨴᨩᩣᨲᩣ ᩏᩔᩣᩉᨩᩣᨲᩣ ᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᩅᨧ᩠ᨧᩴ ᨠᩁᩮᩣᨳᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨠᨳᨶᨠᩣᩃᩮ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨

ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪᨶᩴ ᨸᩣᨲᩮᩣᩅ ᩈᩁᩦᩁᨸᨭᩥᨩᨣ᩠ᨣᨶᩴ, ᨧᩮᨲᩥᨿᨦ᩠ᨣᨱᩅᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᩥ ᨧ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩣᩈᨶᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩈᩩᨡᩦ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩩ ᩋᩅᩮᩁᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨫᩣᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨶᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨣᩥᩉᩦᨶᩴ ‘ᩋᨿ᩠ᨿᩣ ᩈᩩᨡᩦ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩩ, ᩋᩅᩮᩁᩣ ᩋᨻ᩠ᨿᩣᨸᨩ᩠ᨫᩣ’ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᨶᩴ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨

ᩋᩣᩅᩥ ᨧᩮᩅ ᩁᩉᩮᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᨸᩣᨠᨭᩣ ᨧ ᩋᨸᩣᨠᨭᩣ ᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩅᨠᩣᨶᩴ ᨧᩦᩅᩁᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩦᩈᩩ ᩈᩉᩣᨿᨽᩣᩅᨣᨾᨶᩴ ᨸᩣᨠᨭᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨳᩮᩁᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᨸᩣᨴᨵᩮᩣᩅᨶᨻᩦᨩᨶᩅᩣᨲᨴᩣᨶᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩣᨾᩦᨧᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨸᩣᨠᨭᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᩏᨽᨿᩮᩉᩥᨸᩥ ᨴᩩᨶ᩠ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨴᩣᩁᩩᨽᨱ᩠ᨯᩣᨴᩦᨶᩴ ᨲᩮᩈᩩ ᩋᩅᨬ᩠ᨬᩴ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨴᩩᨶ᩠ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᨸᨭᩥᩈᩣᨾᨶᩴ ᩋᨸᩣᨠᨭᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᨿᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨

ᨴᩮᩅᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩥᩔᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨸᨣ᩠ᨣᨿ᩠ᩉᩅᨧᨶᩴ ᨸᩣᨠᨭᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᩅᩥᩉᩣᩁᩮ ᩋᩈᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᨶ ᨸᨭᩥᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩔ ᨠᩩᩉᩥᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨴᩮᩅᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ, ᨠᩩᩉᩥᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨲᩥᩔᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ, ᨠᨴᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᩋᩣᨣᨾᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨾᨾᩣᨿᨶᩅᨧᨶᩴ ᩋᨸᩣᨠᨭᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨧᩦᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨

ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩣᩈᩥᨶᩮᩉᩈᩥᨶᩥᨴ᩠ᨵᩣᨶᩥ ᨸᨶ ᨶᨿᨶᩣᨶᩥ ᩏᨾ᩠ᨾᩦᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᨶ ᨾᩩᨡᩮᨶ ᩒᩃᩮᩣᨠᨶᩴ ᨸᩣᨠᨭᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨴᩮᩅᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩥᩔᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩋᩁᩮᩣᨣᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩩ, ᩋᨸ᩠ᨸᩣᨻᩣᨵᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᩉᩁᨱᩴ ᩋᨸᩣᨠᨭᩣ ᨾᩮᨲ᩠ᨲᩴ ᨾᨶᩮᩣᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨶᩣᨾ᪨

ᩃᩣᨽᩣᨲᩥ ᨧᩦᩅᩁᩣᨴᨿᩮᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨠᩣᨲᩥ ᨠᩩᩉᨶᩣᨴᩥᨽᩮᨴᩴ ᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨩᩦᩅᩴ ᩅᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨶ ᩈᨾᩮᨶ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨧᩣᩁᩅᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩏᨸ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩣ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᨾᩈᩮᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩦᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨾᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᩁᩥᨿᩣᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩔ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨣᨲᩴ ᨴ᩠ᩅᩥᨲᩥᨠᨭᨧ᩠ᨨᩩᨽᩥᨠ᩠ᨡᩣᨾᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᨭᩥᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᨽᩮᩣᨣᩦᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨸᨭᩥᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩣᨾ – ᩋᩣᨾᩥᩈᨸᨭᩥᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ, ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨸᨭᩥᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ – “ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨴᩔᩣᨾᩥ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨶ ᨴᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᨽᨩᨶᩴ ᩋᩣᨾᩥᩈᨸᨭᩥᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ᪨ “ᩋᩈᩩᨠᩔ ᨴᩔᩣᨾᩥ, ᩋᩈᩩᨠᩔ ᨶ ᨴᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩅᩥᨽᨩᨶᩴ ᨸᨶ ᨸᩩᨣ᩠ᨣᩃᨸᨭᩥᩅᩥᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾ᪨ ᨲᨴᩩᨽᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨠᨲ᩠ᩅᩣ

យោ អប្បដិវិភត្តំ ភុញ្ជតិ, អយំ អប្បដិវិភត្តភោគី នាម។

សីលវន្តេហិ សព្រហ្មចារីហិ សាធារណភោគីតិ ឯត្ថ សាធារណភោគិនោ ឥទំ លក្ខណំ, យំ យំ បណីតំ លភតិ, តំ តំ នេវ លាភេន លាភំ និជិគីសនតាមុខេន គិហីនំ ទេតិ, ន អត្តនា ភុញ្ជតិ, បដិគ្គណ្ហន្តោ ច – “សង្ឃេន សាធារណំ ហោតូ”តិ គហេត្វា ឃណ្ដិំ បហរិត្វា បរិភុញ្ជិតព្ពំ សង្ឃសន្តកំ វិយ បស្សតិ។

ឥមំ បន សារណីយធម្មំ កោ បូរេតិ, កោ ន បូរេតីតិ? ទុស្សីលោ តាវ ន បូរេតិ។ ន ហិ តស្ស សន្តកំ សីលវន្តា គណ្ហន្តិ។ បរិសុទ្ធសីលោ បន វត្តំ អខណ្ឌេន្តោ បូរេតិ។ តត្រិទំ វត្តំ – យោ ហិ ឱទិស្សកំ កត្វា មាតុ វា បិតុ វា អាចរិយុបជ្ឈាយាទីនំ វា ទេតិ, សោ ទាតព្ពំ ទេតិ, សារណីយធម្មោ បនស្ស ន ហោតិ, បលិពោធជគ្គនំ នាម ហោតិ។ សារណីយធម្មោ ហិ មុត្តបលិពោធស្សេវ វដ្ដតិ។ តេន បន ឱទិស្សកំ ករោន្តេន គិលានគិលានុបដ្ឋាកអាគន្តុកគមិកានញ្ចេវ នវបព្ពជិតស្ស ច សង្ឃាដិបត្តគ្គហណំ អជានន្តស្ស ទាតព្ពំ។ ឯតេសំ ទត្វា អវសេសំ ថេរាសនតោ បដ្ឋាយ ថោកំ អទត្វា យោ យត្តកំ គណ្ហាតិ, តស្ស តត្តកំ ទាតព្ពំ។ អវសិដ្ឋេ អសតិ បុន បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ថេរាសនតោ បដ្ឋាយ យំ យំ បណីតំ, តំ ទត្វា សេសំ បរិភុញ្ជិតព្ពំ។ “សីលវន្តេហី”តិ វចនតោ ទុស្សីលស្ស អទាតុម្បិ វដ្ដតិ។

អយំ បន សារណីយធម្មោ សុសិក្ខិតាយ បរិសាយ សុបូរោ ហោតិ, នោ អសិក្ខិតាយ បរិសាយ។ សុសិក្ខិតាយ ហិ បរិសាយ យោ អញ្ញតោ លភតិ, សោ ន គណ្ហាតិ។ អញ្ញតោ អលភន្តោបិ បមាណយុត្តមេវ គណ្ហាតិ, នាតិរេកំ។ អយំ បន សារណីយធម្មោ ឯវំ បុនប្បុនំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា លទ្ធំ លទ្ធំ ទេន្តស្សាបិ ទ្វាទសហិ វស្សេហិ បូរតិ, ន តតោ ឱរំ។ សចេ ហិ ទ្វាទសមេ វស្សេ សារណីយធម្មបូរកោ បិណ្ឌបាតបូរំ បត្តំ អាសនសាលាយំ ឋបេត្វា នហាយិតុំ គច្ឆតិ, សង្ឃត្ថេរោ ច កស្សេសោ បត្តោតិ, “សារណីយធម្មបូរកស្សា”តិ វុត្តេ “អាហរថ ន”ន្តិ សព្ពំ បិណ្ឌបាតំ វិចារេត្វា ភុញ្ជិត្វា ច រិត្តំ បត្តំ ឋបេតិ, អថ សោ ភិក្ខុ រិត្តំ បត្តំ ទិស្វា “មយ្ហំ អសេសេត្វាវ បរិភុញ្ជិំសូ”តិ ទោមនស្សំ ឧប្បាទេតិ, សារណីយធម្មោ ភិជ្ជតិ, បុន ទ្វាទសវស្សានិ បូរេតព្ពោ ហោតិ។ តិត្ថិយបរិវាសសទិសោ ហេស, សកិំ ខណ្ឌេ ជាតេ បុន បូរេតព្ពោវ។ យោ បន – “លាភា វត មេ, សុលទ្ធំ វត មេ, យស្ស មេ បត្តគតំ អនាបុច្ឆាវ សព្រហ្មចារី បរិភុញ្ជន្តី”តិ សោមនស្សំ ជនេតិ, តស្ស បុណ្ណោ នាម ហោតិ។

ឯវំ បូរិតសារណីយធម្មស្ស បន នេវ ឥស្សា, ន មច្ឆរិយំ ហោតិ។ សោ មនុស្សានំ បិយោ ហោតិ, សុលភបច្ចយោ ច, បត្តគតមស្ស ទិយ្យមានម្បិ ន ខីយតិ, ភាជនីយភណ្ឌដ្ឋានេ អគ្គភណ្ឌំ លភតិ, ភយេ វា ឆាតកេ វា សម្បត្តេ ទេវតា ឧស្សុក្កំ អាបជ្ជន្តិ។

តត្រិមានិ វត្ថូនិ – សេនគិរិវាសី តិស្សត្ថេរោ កិរ មហាគិរិគាមំ ឧបនិស្សាយ វសតិ។ បញ្ញាស មហាថេរា នាគទីបំ ចេតិយវន្ទនត្ថាយ គច្ឆន្តា គិរិគាមេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា កិញ្ចិ អលទ្ធា និក្ខមិំសុ។ ថេរោ បន បវិសន្តោ តេ ទិស្វា បុច្ឆិ – “លទ្ធំ, ភន្តេ”តិ? វិចរិម្ហា អាវុសោតិ។ សោ អលទ្ធភាវំ ញត្វា អាហ – “ភន្តេ យាវាហំ អាគច្ឆាមិ, តាវ ឥធេវ ហោថា”តិ។ មយំ, អាវុសោ, បញ្ញាស ជនា បត្តតេមនមត្តម្បិ ន លភិម្ហាតិ។ ភន្តេ, នេវាសិកា នាម បដិពលា ហោន្តិ, អលភន្តាបិ ភិក្ខាចារមគ្គសភាគំ ជានន្តីតិ។ ថេរា អាគមេសុំ។

ថេរោ គាមំ បាវិសិ។ ទ្វារគេហេយេវ មហាឧបាសិកា ខីរភត្តំ សជ្ជេត្វា ថេរំ ឱលោកយមានា ឋិតា។ អថ ថេរស្ស ទ្វារំ សម្បត្តស្សេវ បត្តំ បូរេត្វា អទាសិ, សោ តំ អាទាយ ថេរានំ សន្តិកំ គន្ត្វា គណ្ហថ, ភន្តេតិ, សញ្ញេត្វា អាហ។ ថេរោ – “អយេត្ថិ ឯត្តកេហិ កិញ្ចិ ន លទ្ធំ, អហំ សីឃមេវ គហេត្វា អាគតោ, កិំ នុ ខោ”តិ សេសានំ មុខំ ឱលោកេសិ។ ថេរោ ឱលោកនាការេនេវ ញត្វា “ភន្តេ, ធម្មេន សមេន លទ្ធបិណ្ឌបាតោ, និក្កង្ខា គណ្ហថា”តិអាទិតោ បដ្ឋាយ សត្តាហំ យាវទត្ថំ ទត្វា អត្តនាបិ យាវទត្ថំ ភុញ្ជិ។

អថ នំ ភត្តកិច្ចាវសានេ ថេរា បុច្ឆិំសុ – “កទា, អាវុសោ, លោកុត្តរធម្មំ បដិវិជ្ឈិត្ថា”តិ? តត្ថេវ, ភន្តេ, លោកុត្តរធម្មោតិ។ ទោសាតលិកិសិ, អាវុសោតិ? ឥទានេវ, ភន្តេ, តត្ថេវាតិ។ តត្ថ, អាវុសោ, បាដិហារិយន្តិ? សាវត្ថិយំ ធម្មោ វោ, ភន្តេ, បូរិតោ, តស្ស វោ ធម្មស្ស បូរិតកាលតោ បដ្ឋាយ សវេបិ គិល្លានតាវមហស្ស ហោតិ, បត្តោតំ ន ឆិយតីតិ។ តេ សុត្វា – “សាធុ សាធុ សប្បុរិស, អត្តដ្ឋិកាយិកំ តុយ្ហត្ថំ អាហំសុ។ ព្រាហ្មំ វាន – “បត្តោតំ ន ឆិយតី”តិ ឯត្ថ វត្ថុ។

អយមេវ បន ថេរោ វេតិយបដ្ឋាតោ បិរិភណ្ឌមហាបូជាយ ជាតដ្ឋានំ គន្ត្វា ព្រាហ្មណំ ធានេ កិំ វរភណ្ឌត្ថិ បុច្ឆិ។ នេត្វ សាដកា, ភន្តេតិ។ ឱតោ មហាបាបុហិស្សន្តីតិ។ តំ សុត្វា អមច្ចា រញ្ញោ អារោចេសុ – “ឱកោ ជហេរោ ឱចំ វជតី”តិ។ ជហេរស្ស ឱចំ ជិត្តំ, មហាថេរានំ បន សុព្រហ្មសាដកា វដ្ដន្តីតិ វត្វា មហាថេរានំ ជស្សាមីតិ ធរេបតិ។ តស្ស គិល្លានស្ស បដិបាដិយា ជិតោ ទេន្តស្ស មត្ថកេ ធបិតាបិ តេ សាដកា ហត្ថំ នារោហន្តិ។ អញ្ញោ អារោហន្តិ។ ជហេរស្ស ជាតកាលេ បន ហត្ថំ អារុយ្ហំ។ សោ តស្ស ហត្ថេ បិតេត្វា អមច្ចស្ស មុខំ ឱលោកេត្វា ជហេរំ និសីទាបេត្វា ជាតំ ទត្វា សញ្ញាបិស្សជ្ជេត្វា ជហេរស្ស សន្តិកេ និសីទិត្វា – “ភន្តេ, តុម្ហំ ធម្មំ កទា បដិវិជ្ឈិត្ថា”តិ អាហ។ សោ បរិយាយេនាបិ អសន្តំ អវទន្តោ – “តត្ថ មហាមហារាជ លោកុត្តរធម្មោ”តិ អាហ។ តត្ថ, ភន្តេ, បុព្វេ អវត្ថុត្វាតិ។ អាម, មហារាជ, សាវត្ថិយំ ធម្មបូរកោ អហំ, តស្ស វោ ធម្មស្ស បូរិតកាលតោ បដ្ឋាយ ភាជនីយភណ្ឌដ្ឋានេ អគ្គភណ្ឌំ បាបុណាតីតិ។ “សាធុ សាធុ, ភន្តេ, អត្តដ្ឋិកាយិកំ តុយ្ហត្ថំ វន្ទិត្វា បក្កាមិ។ ព្រាហ្មំ – “ភាជនីយភណ្ឌដ្ឋានេ អគ្គភណ្ឌំ បាបុណាតី”តិ ឯត្ថ វត្ថុ។

ព្រាហ្មណតិស្សភយេ បន ភាតរគាមវាសិកា នាគត្ថេរិយា អនារោចេត្វាវ បលាយិំសុ។ ថេរី បច្ចូសសមយេ – “អតិវិយ អប្បនិគ្ឃោសោ គាមោ, ឧបធារេថ តាវា”តិ ទហរភិក្ខុនិយោ អាហ។ តា គន្ត្វា សព្វេសំ គតភាវំ ញត្វា អាគម្ម ថេរិយា អារោចេសុំ។ សា សុត្វា “យា តុម្ហេ មាតរំ គតភាវំ ចិន្តយិត្វា, អត្តនោ ឧបជ្ឈាយបរិបុច្ឆាចារិយោសាយសនិកាទេយ្យ ឧយ្យាន កឋោ ករោថា”តិ វត្វា ភិក្ខាចាររវេលាយំ បារុបិត្វា អត្តនាទសមា គាមទ្វារេ និគ្រោធមូលេ អដ្ឋាសិ។ រុក្ខេ អធិវត្ថាទេវតា ថេរិសន្តិកំ ភិក្ខុនីនំ បិណ្ឌបាតំ ទត្វា “អយ្យេ, មា អញ្ញត្ថ គច្ឆថ, និច្ចំ ឥធេវ ឯថា”តិ អាហ។ ថេរិយា បន កនិដ្ឋភាតា នាគត្ថេរោ នាម អត្ថិ, សោ – “មហន្តំ ភយំ, ន សក្កា ឥធ យាបេតុំ, បរតីរំ គមិស្សាមី”តិ អត្តនាទសមេយេវ អត្តនោ វសនដ្ឋានា និក្ខមិត្វា ថេរិំ ទិស្វា គមិស្សាមីតិ ភាតរគាមំ អាគតោ។ ថេរី – “ថេរា អាគតា”តិ សុត្វា តេសំ សន្តិកំ គន្ត្វា កិំ អយ្យាតិ បុច្ឆិ។ សោ តំ បវត្តិំ អាចិក្ខិ។ សា – “អជ្ជ ឯកទិវសំ វិហារេយេវ វសិត្វា ស្វេ គមិស្សថា”តិ អាហ។ ថេរា វិហារំ អគមំសុ។

ថេរី បុនទិវសេ រុក្ខមូលេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា ថេរំ ឧបសង្កមិត្វា “ឥមំ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជថា”តិ អាហ។ ថេរោ – “វដ្ដិស្សតិ ថេរី”តិ វត្វា

ពុល្យិអដ្ឋានំ ឆល្ពិកោ ពាព បិណ្ឌបាតោ , ក្បក្ប្ពិ អកត្វា បរិក្ខិឆាតិ "ចដ្ឋិស្សតិ ឆេទី"តិ សា បត្តំ គហេត្វា អាកាសេ លិបិ បត្តោ អាកាសេ អដ្ឋានំ ឆេទោ – "សត្តុពាលយត្តេ ធិពយ្បិ កិក្លុតិកត្តយេច ឆេទី"តិ ចត្វា – "កឃំ គាយ សន្តកាលំ គ ហោតិ, កយេ ធ្វបសត្តេ អទិឃចំសំ កឆឃយាតោ, 'កោ បិណ្ឌបាតិក, កិក្លុតិកត្តំ ក្ខុត្វា ចិតិគាយឃិត្វា'តិ ចិត្តេគ អត្វចតិឃយាតោ សត្តុស្កេតំ គ សក្លិស្សាយិ, អប្បយត្តា ហោឆ ឆេទិឃោ"តិ យក្កុ អាទ្វហិ។

ទ្វក្លុចេចពាបិ – "សចេ ឆេទោ ឆេទិឃា ហត្វតោ បិណ្ឌបាតំ បរិក្ខិស្សតិ, គ តំ តិចត្តុស្សាយិ។ សចេ គ បរិក្ខិស្សតិ, តិចត្តុស្សាយី"តិ ចិត្តឃយាតា ធត្វា ឆេទស្ស កយតំ ជិស្វា ទ្វក្លា ជូទ្វឃ្យាបត្តំ, កត្តេ, ចេឆាតិ បត្តំ គហេត្វា ឆេទំ ទ្វក្លុម្ខុលំយេច អាតេត្វា អាសតំ បញ្ញាបេត្វា បិណ្ឌបាតំ ធត្វា ពពកត្តកិក្ខំ បដិញ្ញា ការេត្វា ក្វាឆេស កិក្លុតិយោ ក្វាឆេស កិក្លុ ច សត្តុចស្សាតិ ខ្លួបដ្ឋហិ។ ព្លចំ – "ចេចពា ខ្លុស្សុក្កំ អាបជ្ជតី"តិ ឲុត្តុ ចត្ត្វ។ ពព ហិ ឆេទី សាទលិឃឆល្ពុប្វទិកា អហោសិ។

អលណ្ឌាតិតិអាទីសុ យស្ស សត្តុសុ អាបត្តិក្លុត្ថេសុ អាទិយ្យិចា អត្តេ ចា សិក្លាបធំ កិត្កំ ហោតិ, ពស្ស សីលំ បរិឃត្តេ លិត្កសាដកោ ចិឃ ពណ្ឌំ គាយ។ យស្ស បត ចេបត្តេក្យិកត្តំ, ពស្ស យត្តេក្យលិត្កសាដកោ ចិឃ លិត្កំ គាយ ហោតិ។ យស្ស បត បដិបាដិយា ទ្វេ ពីលិ កិត្កាតិ, ពស្ស បិដ្ឋិឃំ ចា ក្បុច្ឆិឃំ ចា ខ្លុដ្ឋិតេគ ចិសកាកចណ្ណេគ កាឡអទត្តាតិតំ អត្តាពទចណ្ណា កាចិ ចិឃ សពាលំ គាយ ហោតិ។ យស្ស បត អត្តុទត្តុទា ចិសកាកពិតុចិត្រា កាចិ ចិឃ កយូាសំ គាយ ហោតិ។ យស្ស បត សត្តេតសត្តំ អកិត្កាតិ, ពស្ស ពាតិ សីលាតិ អលណ្ឌាតិ អច្ឆិទ្ទាតិ អសពាលាតិ អកយូាសាតិ គាយ ហោត្តិ។ ពាតិ បតេពាតិ ពល្យាធាសត្យតោ យោចេត្វា ក្ខុឌិស្សកាចកទលតោ ក្ខុឌិស្សាតិ។ ពុទ្ធាទីហិ ចិញ្ញូហិ បសត្ថត្តា ចិញ្ញូបសត្ថាតិ, ពល្យាធិដ្ឋីហិ អបទាមដ្ឋត្តា – "ព្លចំ គាយ ត្វំ អាបត្កបុត្តោ"តិ កោតចិ បទាមដ្ឋុំ អសក្កុលេយ្យត្តា ច អបទាមដ្ឋាតិ, ខ្លុបចារសមាធិំ ចា អប្បគាសមាធិំ ចា សំចត្តយត្តីតិ សមាធិសំចត្តិកាតីតិ ចុច្ចត្តិ។

សីលសាមញ្ញាកពាចិហរិស្សត្តីតិ តេសុ តេសុ ទិសាភាគេសុ ចិហរត្តេហិ កិក្លុហិ សទ្ធិំ សមាតកាធ្វបកពសីលា ចិហរិស្សត្តិ។ សោពាបត្កាទីតញ្ហិ សីលំ សមុទ្ទត្តេរេបិ ចេចលោកេបិ ចសត្តាតំ អត្តេញ្ញំ សោពាបត្កាទីតំ សីលេត សមាតមេច ហោតិ, តត្តិ យក្កុសីលេ គាតត្តំ។ តំ សត្ធាយេតំ ចុត្តំ។

ឃាឃំទិដ្ឋីតិ យក្កុសយ្យឃុត្តា សម្មាទិដ្ឋិ។ អទិឃាតិ តិទ្ទោសា។ តិយ្យាតីតិ តិយ្យាតិកា។ ពក្កុទស្សាតិ យោ ពឆាការី ហោតិ។ សត្តាទ្វក្លុក្លុឃាឃាតិ សត្តាទ្វក្លុក្លុឃត្តំ។ ទិដ្ឋិសាមញ្ញាកពាតិ សមាតទិដ្ឋិកាធំ ខ្លុបកពា ហុត្វា ចិហរិស្សត្តិ។ ចុទ្ធិយេចាតិ ឲចំ ចិហរត្តាតំ ចុទ្ធិយេច កិក្លុតំ បាដិកង្ខា, តោ បរិហាតីតិ។

៣១៧. ឲពចេច ពហុលត្តិ អាសត្កបរិតិដ្ឋាតត្តា កិក្លុ ជូចចត្តោ ឬតប្បុតំ ឲពំយេច ឆល្ពុំ កធំ កទោតិ។ ឮតិ សីលត្តិ ឲចំ សីលំ, ឲត្តកំ សីលំ។ ឲត្តុ ចតុបារិសុទ្ធិសីលំ សីលំ ចិត្តេកក្កុតា សមាធិ, ចិបស្សតាបញ្ញា បញ្ញាតិ ចេទិតព្ពា។ សីលបរិកាចិតោតិ អាទីសុ យស្មិំ សីលេ ធត្វាច យក្កុសមាធិំ ឋលសមាធិំ តិព្ពត្តេត្តិ។ ឲសោ តេត សីលេត បរិកាចិតោ យហប្ផលោ ហោតិ, យហាតិសំសោ។ ឃស្មិំ សមាធិម្ហិ ធត្វា យក្កុបញ្ញា

ផលបញ្ញា និព្ពត្តេតិ, សា តេន សមាធិនា បរិភាវិតា មហប្ផលា ហោតិ, មហានិសំសា។ យាយ បញ្ញាយ ឋត្វា មគ្គចិត្តំ ផលចិត្តំ និព្ពត្តេតិ, តំ តាយ បរិភាវិតំ សម្មទេវ អាសវេហិ វិមុច្ចតីតិ។

យថាភិរន្តំ ពុទ្ធានំ អនភិរតិបរិតស្សិតំ នាម នត្ថិ, យថារុចិ យថាអជ្ឈាសយន្តិ បន វុត្តំ ហោតិ។ អាយាមាតិ ឯហិ យាម។ "អយាមា"តិបិ បាឋោ, គច្ឆាមាតិ អត្ថោ។ អានន្ទាតិ ភគវា សន្តិកាវចរត្តា ថេរំ អាលបតិ។ ថេរោ បន – "គណ្ហថាវុសោ បត្តចីវរានិ, ភគវា អសុកដ្ឋានំ គន្តុកាមោ"តិ ភិក្ខូនំ អារោចេតិ។

១៣៣។ អម្ពលដ្ឋិកាគមនំ ឧត្តានត្ថមេវ។ អថ ខោ អាយស្មា សារិបុត្តោតិអាទិ (ទី។ និ។ ២.១៣១) សម្បសាទនីយេ វិត្ថារិតំ។

ទុស្សីលអាទីនវវណ្ណនា

១៣៤។ បាដលិគាមេ អាវសថាគារន្តិ អាគន្តុកានំ អាវសថគេហំ។ បាដលិគាមេ កិរ និច្ចកាលំ ទ្វិន្នំ រាជូនំ សហាយកា អាគន្ត្វា កុលានិ គេហតោ នីហរិត្វា មាសម្បិ អឌ្ឍមាសម្បិ វសន្តិ។ តេ មនុស្សា និច្ចុបទ្ទុតា – "ឯតេសំ អាគតកាលេ វសនដ្ឋានំ ភវិស្សតី"តិ នគរមជ្ឈេ មហតិំ សាលំ ករិត្វា តស្សា ឯកស្មិំ បទេសេ ភណ្ឌបដិសាមនដ្ឋានំ, ឯកស្មិំ បទេសេ និវាសដ្ឋានំ អកំសុ។ តេ – "ភគវា អាគតោ"តិ សុត្វា – "អម្ហេហិ គន្ត្វាបិ ភគវា អានេតព្ពោ សិយា, សោ សយមេវ អម្ហាកំ វសនដ្ឋានំ សម្បត្តោ, អជ្ជ ភគវន្តំ អាវសថេ មង្គលំ វទាបេស្សាមា"តិ ឯតទត្ថមេវ ឧបសង្កមន្តា។ តស្មា ឯវមាហំសុ។ យេន អាវសថាគារន្តិ តេ កិរ – "ពុទ្ធា នាម អរញ្ញជ្ឈាសយា អរញ្ញារាមា អន្តោគាមេ វសិតុំ ឥច្ឆេយ្យុំ វា នោ វា"តិ ភគវតោ មនំ អជានន្តា អាវសថាគារំ អប្បដិជគ្គិត្វាវ អាគមិំសុ។ ឥទានិ ភគវតោ មនំ ញត្វា បុរេតរំ គន្ត្វា បដិជគ្គិស្សាមាតិ យេនាវសថាគារំ, តេនុបសង្កមិំសុ។ សព្ពសន្ថរិន្តិ យថា សព្ពំ សន្ថតំ ហោតិ, ឯវំ សន្ថរិ។

១៣៥។ ទុស្សីលោតិ អសីលោ និស្សីលោ។ សីលវិបន្នោតិ វិបន្នសីលោ ភិន្នសំវរោ។ បមាទាធិករណន្តិ បមាទការណា។

ឥទញ្ច សុត្តំ គហដ្ឋានំ វសេន អាគតំ បព្ពជិតានម្បិ បន លព្ភតេវ។ គហដ្ឋោ ហិ យេន យេន សិប្បដ្ឋានេន ជីវិតំ កប្បេតិ – យទិ កសិយា, យទិ វណិជ្ជាយ, បាណាតិបាតាទិវសេន បមត្តោ តំ តំ យថាកាលំ សម្បាទេតុំ ន សក្កោតិ, អថស្ស មូលម្បិ វិនស្សតិ។ មាឃាតកាលេ បាណាតិបាតំ បន អទិន្នាទានាទីនិ ច ករោន្តោ ទណ្ឌវសេន មហតិំ ភោគជានិំ និគច្ឆតិ។ បព្ពជិតោ ទុស្សីលោ ច បមាទការណា សីលតោ ពុទ្ធវចនតោ ឈានតោ សត្តអរិយធនតោ ច ជានិំ និគច្ឆតិ។

គហដ្ឋស្ស – "អសុកោ នាម អសុកកុលេ ជាតោ ទុស្សីលោ បាបធម្មោ បរិច្ចត្តឥធលោកបរលោកោ សលាកភត្តមត្តម្បិ ន ទេតី"តិ ចតុបរិសមជ្ឈេ បាបកោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ។ បព្ពជិតស្ស វា – "អសុកោ នាម នាសក្ខិ សីលំ រក្ខិតុំ, ន ពុទ្ធវចនំ ឧគ្គហេតុំ,

ᩅᩮᨩ᩠ᨩᨠᨾ᩠ᨾᩣᨴᩦᩉᩥ ᨩᩦᩅᨲᩥ, ᩍᨾᩮᩉᩥ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᩉᩥ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨻ᩠ᨽᩩᨣ᩠ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

ᩋᩅᩥᩈᩣᩁᨴᩮᩣᨲᩥ ᨣᩉᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨲᩣᩅ – “ᩋᨩ᩠ᨩᩔ ᨻᩉᩩᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᩣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨾᨾ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨩᩣᨶᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ, ᩋᨳ ᨾᩴ ᨶᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩣ, “ᩁᩣᨩᨠᩩᩃᩔ ᩅᩣ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩈᨽᨿᩮᩣ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᨾᨦ᩠ᨠᩩᨽᩪᨲᩮᩣ ᨸᨲ᩠ᨲᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩣ ᩋᨵᩮᩣᨾᩩᨡᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᨭ᩠ᨮᨠᩮᨶ ᨽᩪᨾᩥᩴ ᨠᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᨲᩥ, ᩅᩥᩈᩣᩁᨴᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨳᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨸᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩮᩣᨸᩥ – “ᨻᩉᩪ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩪ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᨲᩣ, ᩋᨩ᩠ᨩᩔ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᨾᨾ ᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨩᩣᨶᩥᩔᨲᩥ, ᩋᨳ ᨾᩮ ᩏᨸᩮᩣᩈᨳᩮᨸᩥ ᨸᩅᩣᩁᨱᩣᨿᨸᩥ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨾᨬ᩠ᨬᨲᩮᩣ ᨧᩣᩅᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨯ᩠ᨰᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᩈᨽᨿᩮᩣ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᨲᩥ, ᩅᩥᩈᩣᩁᨴᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨳᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᨸᨶ ᨴᩩᩔᩦᩃᩮᩣᨸᩥ ᨴᨸ᩠ᨸᩥᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨧᩁᨲᩥ, ᩈᩮᩣᨸᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᩣᩈᨿᩮᨶ ᨾᨦ᩠ᨠᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥᨿᩮᩅ᪨

ᩈᨾ᩠ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨲᩔ ᩉᩥ ᨾᩁᨱᨾᨬ᩠ᨧᩮ ᨶᩥᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᨴᩩᩔᩦᩃᨠᨾ᩠ᨾᩮ ᩈᨾᩣᨴᩣᨿ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᩣᨸᩣᨳᨾᩣᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᩏᨾ᩠ᨾᩦᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩍᨵᩃᩮᩣᨠᩴ ᨸᩔᨲᩥ, ᨶᩥᨾᩦᩃᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩁᩃᩮᩣᨠᩴ ᨸᩔᨲᩥ, ᨲᩔ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩋᨸᩣᨿᩣ ᩏᨸᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᨲ᩠ᨲᩥᩈᨲᩮᨶ ᩈᩦᩈᩮ ᨸᩉᩁᩥᨿᨾᩣᨶᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩣ – “ᩅᩣᩁᩮᨳ, ᩅᩣᩁᩮᨳᩣ”ᨲᩥ ᩅᩥᩁᩅᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨾᩁᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩈᨾ᩠ᨾᩪᩊ᩠ᩉᩮᩣ ᨠᩣᩃᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᨸᨬ᩠ᨧᨾᨸᨴᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅ᪨

᪑᪕᪐᪨ ᩋᩣᨶᩥᩈᩴᩈᨠᨳᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩮᨶ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

᪑᪕᪑᪨ ᨻᩉᩩᨴᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨿᩣ ᨠᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨸᩣᩊᩥᨾᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨿ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨿᩣ ᨠᨳᩣᨿ ᨧᩮᩅ ᩋᩣᩅᩈᨳᩣᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᩣᨿ ᨧ᪨ ᩋᩣᨠᩣᩈᨣᨦ᩠ᨣᩴ ᩒᨲᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨿᩮᩣᨩᨶᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩴ ᨾᩉᩣᨾᨵᩩᩴ ᨸᩦᩊᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨵᩩᨸᩣᨶᩴ ᨸᩣᨿᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨻᩉᩩᨴᩮᩅ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩈᨶ᩠ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨸᩉᩴᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨿ᩠ᨿᩮᩣᨩᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨽᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨶ᩠ᨲᩣ ᨡᩦᨱᩣ ᨡᨿᩅᨿᩴ ᩏᨸᩮᨲᩣ᪨ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨣᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᨭᩥᨿᩮᨠ᩠ᨠᩴ ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨣᩣᩁᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᨸᨶ ᩑᨠᨸᩔᩮ ᩈᩣᨱᩥᨸᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ – “ᩍᨵ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩅᩥᩔᨾᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨧᨠᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨸᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨽᨣᩅᩣ – “ᨧᨲᩪᩉᩥᨸᩥ ᩍᩁᩥᨿᩣᨸᨳᩮᩉᩥ ᨸᩁᩥᨽᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩑᨲᩴ ᨾᩉᨸ᩠ᨹᩃᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩈᩦᩉᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨠᨸ᩠ᨸᩮᩈᩥ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᩈᩩᨬ᩠ᨬᩣᨣᩣᩁᩴ ᨸᩣᩅᩥᩈᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨸᩣᨭᩃᩥᨸᩩᨲ᩠ᨲᨶᨣᩁᨾᩣᨸᨶᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪕᪒᪨ ᩈᩩᨶᩥᨵᩅᩔᨠᩣᩁᩣᨲᩥ ᩈᩩᨶᩥᨵᩮᩣ ᨧ ᩅᩔᨠᩣᩁᩮᩣ ᨧ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨻᩕᩣᩉ᩠ᨾᨱᩣ᪨ ᨾᨣᨵᨾᩉᩣᨾᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᨾᨣᨵᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨾᩉᩣᨾᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩉᩣᩋᨾᨧ᩠ᨧᩣ, ᨾᨣᨵᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩅᩣ ᨾᩉᨲᩥᨿᩣ ᩍᩔᩁᩥᨿᨾᨲ᩠ᨲᩣᨿ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩣᨲᩥ ᨾᨣᨵᨾᩉᩣᨾᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩮ ᨶᨣᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᩣᨭᩃᩥᨣᩣᨾᩴ ᨶᨣᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩅᨩ᩠ᨩᩦᨶᩴ ᨸᨭᩥᨻᩣᩉᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᨩ᩠ᨩᩥᩁᩣᨩᨠᩩᩃᩣᨶᩴ ᩋᩣᨿᨾᩩᨡᨸᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ᪨ ᩈᩉᩔᩔᩮᩅᩣᨲᩥ ᩑᨠᩮᨠᩅᨣ᩠ᨣᩅᩈᩮᨶ ᩈᩉᩔᩴ ᩈᩉᩔᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩦᨲᩥ ᨥᩁᩅᨲ᩠ᨳᩪᨶᩥ᪨ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨶᨾᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩣᨶᩥ ᨾᩣᨸᩮᨲᩩᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩁᩣᨩᨾᩉᩣᨾᨲ᩠ᨲᩣᨶᨬ᩠ᨧ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩣᨶᩥ ᨾᩣᨸᩮᨲᩩᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨶᨾᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨠᩥᩁ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᨶ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣ ᨸᨳᩅᩥᨿᩴ ᨲᩥᩴᩈᩉᨲ᩠ᨳᨾᨲ᩠ᨲᩮ ᨮᩣᨶᩮ – “ᩍᨵ ᨶᩣᨣᩣᨶᩴ ᨮᩣᨶᩴ, ᩍᨵ ᨿᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᨮᩣᨶᩴ, ᩍᨵ ᨽᩪᨲᩣᨶᩴ ᨮᩣᨶᩴ, ᨸᩣᩈᩣᨱᩮᩣ ᩅᩣ ᨡᩣᨱᩩᨠᩮᩣ ᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᨸᩔᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᨲᨴᩣ ᩈᩥᨸ᩠ᨸᩴ ᨩᨸ᩠ᨸᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣᩉᩥ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨾᨶ᩠ᨲᨿᨾᩣᨶᩣ ᩅᩥᨿ ᨾᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨳ ᩅᩣ ᨶᩮᩈᩴ ᩈᩁᩦᩁᩮ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩋᨵᩥᨾᩩᨧ᩠ᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᩅᩮᩈᨶᩣᨶᩥ ᨾᩣᨸᩮᨲᩩᩴ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨶᩣᨾᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩣ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨠᩮᩣᨱᩮᩈᩩ ᨡᩣᨱᩩᨠᩮ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨭᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨣ᩠ᨣᩉᩥᨲᨾᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᨭᩥᩅᩥᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩥ᪨

សទ្ធានំ កុលានំ សទ្ធា ទេវតា តថា ករោន្តិ, អស្សទ្ធានំ កុលានំ អស្សទ្ធា ទេវតា។ កិំ ការណា? សទ្ធានញ្ហិ ឯវំ ហោតិ – "ឥធ មនុស្សា និវេសនំ មាបេត្វា បឋមំ ភិក្ខុសង្ឃំ និសីទាបេត្វា មង្គលំ វឌ្ឍាបេស្សន្តិ។ អថ មយំ សីលវន្តានំ ទស្សនំ, ធម្មកថំ, បញ្ហាវិស្សជ្ជនំ, អនុមោទនញ្ច សោតុំ លភិស្សាម, មនុស្សា ទានំ ទត្វា អម្ហាកំ បត្តិំ ទស្សន្តី"តិ។

តាវតិំសេហីតិ យថា ហិ ឯកស្មិំ កុលេ ឯកំ បណ្ឌិតមនុស្សំ, ឯកស្មិំ វា វិហារេ ឯកំ ពហុស្សុតភិក្ខុំ ឧបាទាយ – "អសុកកុលេ មនុស្សា បណ្ឌិតា, អសុកវិហារេ ភិក្ខូ ពហុស្សុតា"តិ សទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ, ឯវមេវ សក្កំ ទេវរាជានំ វិស្សកម្មញ្ច ទេវបុត្តំ ឧបាទាយ – "តាវតិំសា បណ្ឌិតា"តិ សទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ។ តេនាហ – "តាវតិំសេហី"តិ។ តាវតិំសេហិ សទ្ធិំ មន្តេត្វាបិ វិយ មាបេន្តីតិ អត្ថោ។

យាវតា អរិយំ អាយតនន្តិ យត្តកំ អរិយមនុស្សានំ ឱសរណដ្ឋានំ នាម អត្ថិ។ យាវតា វណិប្បថោតិ យត្តកំ វាណិជានំ អាភតភណ្ឌស្ស រាសិវសេនេវ កយវិក្កយដ្ឋានំ នាម, វាណិជានំ វសនដ្ឋានំ វា អត្ថិ។ ឥទំ អគ្គនគរន្តិ តេសំ អរិយាយតនវណិប្បថានំ ឥទំ អគ្គនគរំ ជេដ្ឋកំ បាដលិបុត្តំ ភវិស្សតីតិ។ បុដភេទនន្តិ ភណ្ឌបុដភេទនដ្ឋានំ, ភណ្ឌភណ្ឌិកានំ មោចនដ្ឋានន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ សកលជម្ពុទីបេ អលទ្ធភណ្ឌម្បិ ហិ ឥធេវ លភិស្សន្តិ, អញ្ញត្ថ វិក្កយេន អគច្ឆន្តម្បិ ច ឥធេវ គមិស្សតិ។ តស្មា ឥធេវ បុដំ ភិន្ទិស្សន្តីតិ អត្ថោ។ ចតូសុ ហិ ទ្វារេសុ ចត្តារិ សភាយំ ឯកន្តិ ឯវំ ទិវសេ ទិវសេ បញ្ចសតសហស្សានិ ឧប្បជ្ជិស្សន្តីតិ ទស្សេតិ។

អគ្គិតោ វាតិអាទីសុ ចការត្ថោ វា-សទ្ទោ។ អគ្គិនា ច ឧទកេន ច មិថុភេទេន ច នស្សិស្សតីតិ អត្ថោ។ ឯកកោដ្ឋាសោ អគ្គិនា នស្សិស្សតិ, និព្ពាបេតុំ ន សក្ខិស្សន្តិ។ ឯកំ គង្គា គហេត្វា គមិស្សតិ។ ឯកោ – "ឥមិនា អកថិតំ អមុស្ស, អមុនា អកថិតំ ឥមស្សា"តិ វទន្តានំ បិសុណវាចានំ វសេន ភិន្នានំ មនុស្សានំ អញ្ញមញ្ញភេទេនេវ នស្សិស្សតីតិ អត្ថោ។ ឥតិ វត្វា កិរ បច្ចូសកាលេ គង្គាយ តីរំ គន្ត្វា កតមុខធោវនោ ភិក្ខាចារវេលំ អាគមយមានោ និសីទិ។

១៥២. សុនីធវស្សការាបិ – "អម្ហាកំ រាជា សមណស្ស គោតមស្ស ឧបដ្ឋាកោ, សោ អម្ហេ បុច្ឆិស្សតិ, 'សត្ថា កិរ បាដលិគាមំ អាគមាសិ, តស្ស សន្តិកំ ឧបសង្កមិត្ថ, ន ឧបសង្កមិត្ថា'តិ។ ឧបសង្កមិម្ហាតិ ច វុត្តេ – 'និមន្តយិត្ថ, ន និមន្តយិត្ថា'តិ ច បុច្ឆិស្សតិ។ ន និមន្តយិម្ហាតិ ច វុត្តេ អម្ហាកំ ទោសំ អារោបេត្វា និគ្គណ្ហិស្សតិ។ ឥទំ ចាបិ មយំ អាគតដ្ឋានេ នគរំ មាបេម, សមណស្ស ខោ បន គោតមស្ស គតគតដ្ឋានេ កាឡកណ្ណិសត្តា បដិក្កមន្តិ, តំ មយំ នគរមង្គលំ វទាបេស្សាមា"តិ ចិន្តេត្វា សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា និមន្តយិំសុ។ តស្មា – "អថ ខោ សុនីធវស្សការា"តិអាទិ វុត្តំ។

បុព្ពណ្ហសមយន្តិ បុព្ពណ្ហកាលេ។ និវាសេត្វាតិ គាមប្បវេសននីហារេន និវាសនំ និវាសេត្វា កាយពន្ធនំ ពន្ធិត្វា។ បត្តចីវរមាទាយាតិ បត្តញ្ច ចីវរញ្ច អាទិយិត្វា កាយប្បដិពទ្ធំ កត្វា។

សីលវន្តេត្ថាតិ សីលវន្តេ ឯត្ថ។ សញ្ញតេតិ កាយវាចាមនេហិ សញ្ញតេ។

តាសំចក្ខុលោលតាទីនេតិ វណ្ណស្ស ជិនេន្ត ចត្តារោ បញ្ចមេ តាសំ ឈរេនេចតានំ អាទិសេយ្យ, បត្តំ ឯនេយ្យ។ ឬទិតា ឬឧយន្តីតិ – “ឥមេ មនុស្សា អយ្យានំ នាគតកាបិ ន ហោន្តិ, ឯវម្បិ នោ បត្តំ ឯន្តី”តិ អារោចេត្វា ឬសំចិហិតំ ករោថាតិ វុត្តំ អារោចេត្វា ករោន្តិ។ យាចិតា យាចយន្តីតិ កាលេ ក្ការេ ចាលិកមុការលោក យាចិតា “ឯតេ មនុស្សា អយ្យានំ នាគតកាបិ ន ហោន្តិ, ចតុយាមលយាមន្តរេ នោ ចាលិកមុំ ករោន្តី”តិ យាចេន្តិ, យាចន្តិយោ ឧប្បន្នំ បរិស្សយំ ហនន្តិ។

តតោ តត្ថ តតោ តំ បណ្ឌិតជាតិកំ មនុស្សំ ឱរសន្តិ ឧរេ ធបេត្វា សំវឌ្ឍិតំ, យថា មាតា ឱរសំ បុត្តំ អនុរក្ខតិ, ឧបដ្ឋបរិស្សយហរណត្ថមេវ តស្ស ចាយតិ, ឯវំ អនុរក្ខន្តីតិ អត្ថោ។ ករោតិ បស្សតីតិ វុត្តន្តិ បស្សតិ។

១៥៦. ឧប្បន្នុប្បន្នំ បរិកាមតត្ថាយ អាហិតោ ពោរេត្វា គតំ។ កុលន្តិ ចលិអាឌីហិ ធត្តិត្វា គតំ។

“ឯវ តន្តិ អណ្ណច”ន្តិ កាចាយ អណ្ណចន្តិ សព្ពន្តិមេត បរិច្ឆេទេន ឃោឌតមត្តំ កម្មិរស្ស ច បុគ្គលស្ស ច ឧកកដ្ឋានស្សេតំ អធិចចនំ។ សន្តិ ព្រាហ្មណ អធិប្បេតា។ ព្រាហ្មណ ធុត្តំ ហោតិ, ឯវ កម្មិរចិត្តំ តណ្ហាសវំ តន្តិ, តេ អរិយមគ្គសព្ពាតំ សេវិតុំ គត្វាន។ ចិរមដ្ឋ បល្លលិតិ អភាយសិត្វា ឧកកករិតានិ និត្ថដ្ឋានានិ។ អយំ បន ព្រាហ្មណ អប្បមត្តកំ តរិតុការេយាបិ កុលធិញ្ញាឌេតោ បធានិ។ ធុដ្ឋា ច ធុដ្ឋសាចកា ច ចិតាមេច កុលេ្លន ពិណ្ណា មេធាចិតោ ឌតាតិ។

បឋមភាណវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

អរិយវង្សកថាវណ្ណនា

១៥៥. ពោរាណោការមាតិ មហាបតាទស្ស បិសាទពោរាណំ គតការោយ។ អរិយវង្សាតន្តិ អរិយការកោនំ វង្សានំ។ អគ្គុទៅផាតិ អព្ភញ្ញូតន អឌានតេន។ អប្បដិចេចណាតិ អប្បដិចិញ្ញូតេន។ សន្ធាចិតន្តិ កចតោ កចំ កមតចមេន សន្ធាចិតំ។ សំសរិតន្តិ បុនប្បុនំ កមតាកមតចមេន សំសរិតំ។ មមទ្ធាចតុយ្យាកទ្ធាតិ មហា ច តុមេត្តំ ច។ អឆ ចា សន្ធាចិតំ សំសរិតន្តិ សន្ធាចនំ សំសរណំ មមទ្ធាច តុយ្យាកទ្ធា អហោសីតិ ឲមមេត្វា អត្ថោ។ ចេធិតន្តោ។ កចនេន្តិ សមុហតាតិ កចតោ កចំ នយនសមេត្វា តណ្ហាមេដ្ឋ វុត្តំ ហតា លិន្ធា អប្បចត្តិកតា។

អនាចត្តិឆម្មសឡ្ហាឝិបរាយណវណ្ណនា

១៥៧. ភាតិកាតិ ឲកំ តឡ្ហអាកំ និស្សាយ ធ្វិន្នំ ធ្វឡ្ហអបិតុមហាបិតុបុត្តានំ ឯទ្វេ កាយា។ ភាតិពេតិ ឲកស្មិំ ទានាតិកាយពោ។ កិញ្ចាកាចសទេតិ ព្រាហ្មណកាយមេ អាចសទេ។

᪑᪕᪔᪨ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᨭ᩠ᨮᩣᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩴ, ᨠᩣᨾᨽᩅᩮᨿᩮᩅ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᩣᨸᨠᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩒᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᨴ᩠ᨵᨶᩣᨾᩮᩉᩥ ᩅᩣ ᨲᩦᩉᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩉᩥ ᨸᩉᩣᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦᨲᩥᨸᩥ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᩣᨾᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨻ᩠ᨿᩣᨸᩣᨴᩮᩣᨲᩥ ᩍᨾᩮ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩈᨾᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩅᩣ ᩋᩅᩥᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨽᩥᨲᩣᨶᩥ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᨶ ᩅᩣ ᩋᩈᨾᩩᨧ᩠ᨨᩥᨶ᩠ᨶᩣᨶᩥ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩅᩈᩮᨶ ᩏᨴ᩠ᨵᩴ ᩁᩪᨸᨽᩅᩴ ᩋᩁᩪᨸᨽᩅᩴ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᨶ ᨴᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨠ᩠ᨠᩣᨿᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᩣᨶᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᨶ ᩍᨵᩮᩅ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩣᨸᩮᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨸᩥ ᩒᩁᨾ᩠ᨽᩣᨣᩥᨿᩣᨶᩮᩅ᪨ ᩋᨶᩣᩅᨲ᩠ᨲᩥᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᨶ᩠ᨵᩥᩅᩈᩮᨶ ᩋᨶᩣᨣᨾᨶᩈᨽᩣᩅᩣ᪨

ᩁᩣᨣᨴᩮᩣᩈᨾᩮᩣᩉᩣᨶᩴ ᨲᨶᩩᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨠᨴᩣᨧᩥ ᨠᩁᩉᨧᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨧ, ᨸᩁᩥᨿᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨾᨶ᩠ᨴᨲᩣᨿ ᨧᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮᨵᩣᨸᩥ ᨲᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩣ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣ᪨ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᩔ ᩉᩥ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᨽᩥᨱ᩠ᩉᩴ ᩁᩣᨣᩣᨴᨿᩮᩣ ᨶᩩᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᨴᩣᨧᩥ ᨠᩁᩉᨧᩥ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣ ᨧ ᨸᩩᨳᩩᨩ᩠ᨩᨶᩣᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᨻᩉᩃᨻᩉᩃᩣ ᨶᩩᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᨾᨠ᩠ᨡᩥᨠᩣᨸᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᨿ ᨲᨶᩩᨠᨲᨶᩩᨠᩣ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨴᩦᨥᨽᩣᨱᨠᨲᩥᨸᩥᨭᨠᨾᩉᩣᩈᩦᩅᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨸᨶᩣᩉ – “ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᩔ ᨸᩩᨲ᩠ᨲᨵᩦᨲᩁᩮᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩒᩁᩮᩣᨵᩣ ᨧ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨻᩉᩃᩣ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ᪨ ᩍᨴᩴ ᨸᨶ ᨽᩅᨲᨶᩩᨠᩅᩈᩮᨶ ᨠᨳᩥᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ – “ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩔ ᩈᨲ᩠ᨲᨽᩅᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᨽᩅᩮ ᨽᩅᨲᨶᩩᨠᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᩔ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨽᩅᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᨽᩅᩮᩈᩩ ᨽᩅᨲᨶᩩᨠᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᩔ ᩁᩪᨸᩣᩁᩪᨸᨽᩅᩮ ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩣᨾᨽᩅᩮ ᨽᩅᨲᨶᩩᨠᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨡᩦᨱᩣᩈᩅᩔ ᨠᩥᩈ᩠ᨾᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨽᩅᩮ ᨽᩅᨲᨶᩩᨠᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩍᨾᩴᩃᩮᩣᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩴ ᨠᩣᨾᩣᩅᨧᩁᩃᩮᩣᨠᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩋᨿᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨵᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᩮᩣ, ᩈᨧᩮ ᩉᩥ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᨹᩃᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩮᩅᩮᩈᩩ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩍᨧ᩠ᨧᩮᨲᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ᪨ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᩋᩅᩔᩴ ᨾᨶᩩᩔᩃᩮᩣᨠᩴ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨴᩮᩅᩮᩈᩩ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᨹᩃᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩈᨧᩮ ᨾᨶᩩᩔᩮᩈᩩ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᩍᨧ᩠ᨧᩮᨲᩴ ᨠᩩᩈᩃᩴ᪨ ᩋᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᩋᩅᩔᩴ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩴ ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨧ᩠ᨨᩥᨠᩁᩮᩣᨲᩦᨲᩥ᪨

ᩋᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨶᩥᨸᨲᨶᩴ ᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ, ᨶᩣᩔ ᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣᨲᩥ ᩋᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ᪨ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᩋᨸᩣᨿᩮᩈᩩ ᩋᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᨵᨾ᩠ᨾᩮᩣ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᩋᨸᩣᨿᩮᩈᩩ ᩋᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᩈᨽᩣᩅᩮᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨶᩥᨿᨲᩮᩣᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨶᩥᨿᩣᨾᩮᨶ ᨶᩥᨿᨲᩮᩣ᪨ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨸᩁᩣᨿᨱᩮᩣᨲᩥ ᩏᨸᩁᩥᨾᨣ᩠ᨣᨲ᩠ᨲᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥ ᨸᩁᩴ ᩋᨿᨶᩴ ᩋᩔ ᨣᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᩁᨱᩴ ᩋᩅᩔᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩣᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨸᩁᩣᨿᨱᩮᩣ᪨

ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨴᩣᩈᨵᨾ᩠ᨾᨸᩁᩥᨿᩣᨿᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪕᪕᪨ ᩅᩥᩉᩮᩈᩣᨲᩥ ᨲᩮᩈᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᨬᩣᨱᨣᨲᩥᩴ ᨬᩣᨱᩪᨸᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨬᩣᨱᩣᨽᩥᩈᨾ᩠ᨸᩁᩣᨿᩴ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨶ᩠ᨲᩔ ᨠᩣᨿᨠᩥᩃᨾᨳᩮᩣᩅ ᩑᩈ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩔᩣᨲᩥ ᨴᩦᨸᩮᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩅᩥᩉᩮᩈᩣ ᨸᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨴᩣᩈᨶ᩠ᨲᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨾᨿᩴ ᩋᩣᨴᩣᩈᩴ᪨ ᨿᩮᨶᩣᨲᩥ ᨿᩮᨶ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨴᩣᩈᩮᨶ ᩈᨾᨶ᩠ᨶᩣᨣᨲᩮᩣ᪨ ᨡᩦᨱᩣᨸᩣᨿᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᩮᩣᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨶᩥᩁᨿᩣᨴᩦᨶᩴᨿᩮᩅ ᩅᩮᩅᨧᨶᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨶᩥᩁᨿᩣᨴᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᩅᨯ᩠ᨰᩥᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᨲᩮᩣ ᩋᨿᨲᩮᩣ ᩋᨸᩮᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨸᩣᨿᩣ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩔ ᨣᨲᩥ ᨸᨭᩥᩈᩁᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩩᨣ᩠ᨣᨲᩥ᪨ ᨿᩮ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨠᩣᩁᩥᨶᩮᩣ, ᨲᩮ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᩅᩈᩣ ᨶᩥᨸᨲᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩥᨶᩥᨸᩣᨲᩣ᪨

ᩋᩅᩮᨧ᩠ᨧᨸ᩠ᨸᩈᩣᨴᩮᨶᩣᨲᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᨣᩩᨱᩣᨶᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᨲᩮᩣ ᨬᩣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨧᩃᩮᨶ ᩋᨧ᩠ᨧᩩᨲᩮᨶ ᨸᩈᩣᨴᩮᨶ᪨ ᩏᨸᩁᩥ ᨸᨴᨴ᩠ᩅᨿᩮᨸᩥ ᩑᩈᩮᩅ ᨶᨿᩮᩣ᪨ ᩍᨲᩥᨸᩥ ᩈᩮᩣ

ຮກຮາທິອາຂີສໍ ປກ ວິຕ຺ຖາເຣາ ວິສຸທ຺ຘິມເຄ຺ຄ ວຸເຕ຺ຕາ

ອຣິຍກເນ຺ຕຫີຕິ ອຣິຍານໍ ກເນ຺ຕຫິ ປິເຍຫິ ມນາເປຫິ. ປཉ຺ຈ ສີລານີ ຫິ ອຣິຍສາວການໍ ກນ຺ຕານິ ໂຫນ຺ຕິ, ຫວນ຺ຕເຣປິ ອວິຊຫິຕພ຺ພໂຕ. ຕານິ ສນ຺ຘາເຍຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ສພ຺ພມ຺ປິ ປເນຕ຺ຖ ສໍວເຣາ ລພ຺ຫຕິເຍວ.

ໂສຕາປຕ຺ຕິຍງ຺ຄີຕິ ນາມ ເຕສຸ ສາຕີສຸເຍວ. ສກທາຄາມີອາທເຍາປິ ປນ ສກທາຄາມີຍງ຺ຄີຕິອາທີສາ ນເຍນ ຍາກເຣານ຺ຕີ ເຍວາຕິ. ສເຕ຺ຕສຸ ຫິ ສີລາປທາວີເຣາເຣນ ຍຸຕ຺ຕຊ຺ຝາເນນ ຍາກເຣາໍ ອນຸຍາຕເມວ ໂຫຕິ.

ອຕ຺ຖປີລີກທີກາຊ຺ຊວຏ຺ຏນາ

໑໙໑. ເວສາລິຍໍ ວິຫຣຕີຕິ ເອກ຺ ໂຕກ ໂຕາ ປນ ສມເຍນ ເວສາລີ ນາມ຺ ເວຈ ໂຫຕິ ອິຕາວາທີອາທິກາ ພນ຺ເທ ວຸຕ຺ຕນເຍນ ເວສາລິຍາ ສມ຺ປຕ຺ຕາເວາ ເວທີຕເຕ຺ຕາ. ອຕ຺ຖປີລີວເຕຕິ ອຕ຺ຖປີລີຍາ ກທີການ ຄຫ຺ຍາເຕ຺ຕເຕາ ອຕ຺ຖເວເຕ ສເຕາ ກິຕ຺ຕເວຕິ ຮກວາ ອຕ຺ຖປີລີທສ຺ສເນ ສຕິປຈ຺ຈຸປຊ຺ຊາເນຕ຺ວາ ວິເຮສເຕາ ນາຄ ສຕິປຊ຺ຊາເນເຫສຕໍ ອາຣະກິ. ຕຕ຺ຖ ສຣຕີຕິ ສເຕາ. ສມ຺ປຊາຕາຕີຕິ ສມ຺ປຊາເນາ. ສຕິຍາ ຈ ສມ຺ປຊເຍ຺ຍນ ຈ ສມ຺ນາຄເຕາ ຫຸຕ຺ວາ ວິຫເຣຍ຺ຍາຕິ ອເຕ຺ຖ. ກາເຍ ກາຍານຸປສ຺ສີຕິອາທີສຸ ຍໍ ວຕ຺ຕພ຺ພໍ, ຕໍ ມຫາສຕິປຊ຺ຊາເນ ວຸຕ຺ຕໍ.

ກີລິຕິ ນາມໍ ສພ຺ພສງ຺ຄາຫກໍ ກີລວຏ຺ຏາຕິອາທີ ຕເສ຺ສວ ວິກາຄສ຺ສໍ. ຕຕ຺ຖ ກ ເຕສໍ ປກຕິວເຏ຺ຏາ ກີເລາ, ກີລວິເລປກວິລິຕ຺ຕຕ຺ຕາ ປເນຕໍ ວຸຕ຺ຕໍ. ກີລວຕ຺ຖາຕິ ປວຸຕ຺ຕລເກາເສຍ຺ຍາທີກິປິ ເຕສໍ ກີລີເກວ ໂຫນ຺ຕິ. ກີລີລງ຺ກາຣາຕິ ກີລຍໍຫິ ກີລປຸເປ຺ຟຫິ ອລງ຺ກຕາ, ເຣຈາປິ ເຕສໍ ກີລຍໍຫິລິຕາ ກີລວຕ຺ຖປຣິກ຺ລິຕ຺ຕາ ກີລທ຺ຘຊາ ກີລວມ຺ເມກຫິ ກີລິຄຣເຣາຫິ ກີລອເສ຺ສຫິ ຍຸຕ຺ຕາ, ປເຕາກລຊ຺ເຊາປິ ກີລີ ເຍວາຕິ. ນາມິກາ ກເຍນ ສຕ຺ຕປເຣສຸ ອເຕ຺ຖ ເວທີຕເຕ຺ຕາ. ປຣິວເຊ຺ຊຖີຕິ ປຫຣິ. ກໍ ເຊ ອຕ຺ຖປີລີຕິ ເຊຕິ ອາລປກວວນໍ, ເກາຕິ ອຕ຺ຖປີລິ, ກໍ ການເວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. "ກິຊ຺ຏາ"ຕິປິ ປາເຏາ, ອຍເມເວຕ຺ຖ ອເຕ຺ຖ. ສາຫານ຺ຕິ ສຊຕປໍ. ອງ຺ຄຸລີ ໂຕາເຊສຸຕ຺ຕິ ອງ຺ຄຸລີ ຈາເລສຸໍ. ອຕ຺ຖກາຍາຕິ ນາຕ຺ຕິກາຍ.

ເຍສຕ຺ຕິ ກເຣາເຕ຺ຕ ສາຍິຈຈໍ, ເຍຫິ ອທິຊ຺ຊາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ສຸເລາໂກຈາຕິ ປສ຺ສຈ. ອວເລາໂກຈາຕິ ປຸຕປ຺ປໍ ປສ຺ສຈ. ຮູປທິຫເຣຈາຕິ ຮູປເຕຈ. ນາມໍ ລິຊ຺ຊວິປຣິສໍ ຕຸຍ຺ຍາກໍ ວິເຕ຺ຕກ ຕາຈຕິສສທິສໍ ຮູປທິຫເຣຈ ຮູປເຕຈ ອລ຺ລີຍາເປຈ. ຍເຈຈ ຕາຈຕິສາ ອກິຮຸປີ ປິສາທິກາ ກີລິທິຕາຕາຈຏ຺ຏາ, ວຈຍິເຍ ລິຊ຺ຊວິຣາຊາເຕາປີຕິ ຕາຈຕິເສຫິ ສເຍເກ ກຕ຺ວາ ປສ຺ສຈາຕິ ອເຕ຺ຖ.

ກສ຺ມາ ປນ ຮກວາ ອເນກສເຕຫິ ສຸເຕ຺ຕຫິ ຈກ຺ລາຂີສໍ ຮຸປີຂີສຸ ກິຍິຕ຺ຕກ຺ຄາຫໍ ປຊິເສເຊ຺ຕວາ ນາຄ ຍຫເນ຺ຕກ ຮູປສ຺ສາເຫກ ກິຍິຕ຺ຕກ຺ຄາເຫ

ຮູເຍ຺ຍາເຊຕີຕິ? ຫິຕກາຍຕາຍ. ຕ໓ ກິຣ ວຸກເຈ຺ຊ ກິກ຺ລ ສຸສຕ຺ຕຊີຣິຍາ, ເຕສໍ ສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ ປເລາເກເຕ຺ຕາ – "ອປ຺ປມາເທນ ສມ຺ປາເທຖ"

ກເຣາເຕ຺ຕາຕໍ ວຸຈຣຸປີ ນາສ຺ສຣິຍສມ຺ປຕ຺ຕິ ສຸລກາ"ຕິ ສມ຺ປາເທຍ຺ຍ ຮູປສ຺ສາທຊາກຕ຺ວ ອາຫ. ອກິຊ຺ລກ຺ລາວິກາຈຕ຺ວຊ຺ຏາປິ ວຸຈຍາຫ. ກວິຣເຍ຺ຍຈ

ຫິ ສເຕ຺ຖປິເຍ ອຊາຕສຕ຺ຕຸສ຺ສ ຈເສກ ວິກາສໍ ປິປຸຫິສ຺ສຕິ. ອຕ ກໍສໍ ຣຊ຺ຊສິຣິສມ຺ປຕ຺ຕິ ທິສ຺ວາ ຂິຕກິກ຺ລ – "ຕຈາຣຸປິຍປິ ກາຍ ສິຣິສມ຺ປຕ຺ຕິຍາ

ចិតាវេសា បញ្ញាយិស្សតី”តិ អតិក្ខលក្ខលំ ការេចត្វា វេហ បដិវយ្យិក្ខាហិ អវេហត្តុំ បិបុលិស្សត្តីតិ អតិក្ខលក្ខលចិការចតត្វំ អាហៈ

អឆិចាវេសត្វតិ អប្ពបិលិឃា តិយត្តិតកាចំ ឆាត្វាបិ កន្វា តិយត្តេត្តីតិ? អវេទ្ទហតតាឃ វេចច ចត្តុសឹវេត ចៈ វា ហិ ឥត្វា ព្គតិ្ត អតិយត្តេត្តាបិ តិយត្តេយឹតិ ចចេឃ្យាតិ វេតវំ ចិត្តំ អវេហាសិ, ឆយ៉ុ ឃុត្វា កយតការេល ច តិយត្តេត្វា កយតំ តាយ យតុស្សាតំ ចត្តុវេយចៈ

វេចឡុចកាយចឃ្សុបកាយតចល្លតា

១៩៦៖ វេចឡុចកាយវេកាតិ វេចវាលិឃា វយឹវេប វេចឡុចការេយាៈ ឃឆាយិត្តត្តិអាឌឹឃុ យិត្តា យិត្តាចៈ វត្តិដ្ឋាតិ តត្ត តត្ត វក្ខុយុ ជិដ្ឋយត្តា តាតិឥត្យហយិត្តាៈ វយ្ហត្តាតិ ឃុដ្ឋ កត្តា សិវេតហចវេត្តា ឥត្យហយិត្តាៈ វេឃវំ វេឃវំ ឃត្ត ឃត្ត ឲចវ្ទុបិ កិក្ល អតិ្ត, វេត វេត តត្ត តត្ត ចឃ្សុំ ដ្ឋវេបឆាតិ អវេត្វាៈ កន្វា ឲចយាហ? វេតវំ ឋាឃុចិហារត្វាឃៈ វេតវឌិ្យាវេចឡុចកាយវេកា វេវតាវតំ តប្យវេហាតិ, កិក្លាបិ យត្ថាៈ វយត្តា វេចវាលិឃា បត ឆាហ្វតិ វេវតាវតាតិ, កិក្លាបិ ឃុលកា, តន្វា ឲចយាហៈ អឆ កន្វា – “ឃឆាឃុលំ កន្ធឆា”តិ ត ចិឃ្សវេឌ្ឍសិ? វេតវំ អតុកយ្យាឃៈ ឲចំ កិវេឃ្ស អវេហាសិ – “អហំ ឥវយាវយត្តំ ឥត្វា បរិតិត្ថាយិឃ្សាយិ, វេវច ព្គវេយ ឥ្ទុរំ កន្ធិឃ្សត្តិ, យយ បរិតិត្ថាតការេល ឥដ្ឋំ ត វក្លិឃ្សត្តិៈ អឆ វេតវំ – “វត្វា បរិតិត្ថាឃវេត្តា អយ្យាកំ វតិយត្តយ្យិ ត អឥាសិ, វេវច ឌាវេតឃ្យាយ, ឲចំ ត ឥ្ទុវេរ ចវេវឃ្យាយា”តិ ចិប្យដិវាវេរា កវេចឃ្យៈ វេចវាលិឃា វយត្តា បត ចវត្តា យាវឃ្ស អដ្ឋ ចាវេរ អាកត្វា ឆយ៉ុ ឃុលិឃ្សត្តិ, ឃុកវេតាចាឌំ លកិឃ្សត្តី”តិ ត ចិឃ្សវេឌ្ឍសិៈ

១៩៣៖ ឍវេរាតិ ឋវ្ទុវេវាៈ អាឥាវេឆាតិ ចិវកាកវេរាវេកាៈ ឆាត្យហាតិ ឆាលចតិវេឃាៈ យាវេណត្តិកាតិ យវេណត្តំ យវេណវត្តិកំ បិបតវយត្វាៈ វវេតា វយ្យឌាវេតា អឆិចាវេវសឹតិ វតិ ឃ្វុបដ្ឋិតំ កត្វា ឆាវេណត បរិច្ឆិត្តិត្វា អឆិចាវេវសិៈ អចិហត្ថាយាវេតាតិ វេចឥតាតុចត្តតចវេវត អបរាបរំ បរិចត្តតំ អកវេរាវេត្តា អឃិត្យត្ថឃយាវេតា អត្ថក្លិឃយាវេតាច អឆិចាវេវសិ ៎ អតាយត្តេត្វាតិ អឌាតាវេបត្វាៈ អតបវេលិវេកត្វាតិ ត អបវេលិវេកត្វា ឍ្ហចាឥាតុឃាវតិ អឥត្វាតិ ចុត្តំ វេហាតិៈ ឌិរិវេឃតាតិ បុព្ពកាកឌិរិវេឃត វេចច ឋលវយាបត្តិឌិរិវេឃត ចៈ បដិបណាវេយត្វាតិ ចិក្លយ្យវេត្វាៈ ឌិចិតវង្ខាវេរត្តិ ឲត្ត ឌិចិតយ្យិ ឌិចិតវង្ខាវេរាៈ វេឃត ឌិចិតំ វង្ខរិឃតិ លិឌ្ឍយាតំ ឈវេដត្វា ឥបិឃតិ, វេវា ឋលវយាបត្តិឆវេយ្យាបិ ឌិចិតវង្ខាវេរាៈ វេវា ព្គឆ អឆិវេប្យវេតាៈ អឆិដ្ឋាឃាតិ អឆិដ្ឋហិត្វា បចវេត្តត្វា, ឌិចិតដ្ឋបតវយត្តំ ឋលវយាបត្តិំ វយាបវេឌ្ឍឃ្យត្តិ អឃវេយត្ត វវេង្ខបវេត្វាៈ

កំ បត កកចា ព្គវេតា បុវេព្ព ឋលវយាបត្តិំ ត វយាបឌ្ឍតីតិ? វយាបឌ្ឍតិៈ វា បត ឍលិកវយាបត្តិៈ ឍលិកវយាបត្តិ ច អវេត្តាវយាបត្តិឃំវេឃច វេចឥតំ ចិក្លយ្យវេតិ, វយាបត្តិវេតា ចុដ្ឋិតយត្តឃ្ស កដ្ឋបិវេតត ចា កឥលបិវេតត ចា លិត្ថុវេវចាវេលិ ចិឃ ដ្ឋឥកំ បុត វរិរំ វេចឥតា អវេឌ្ឍាត្តវេតិៈ ឃា បត ទ្វុបវត្តកំ អទ្វុបវត្តកត្ថា តិក្យុយំ តិឌ្ឍដំ កត្វា យហាចិបឃ្សតាចវេវត វយាបត្ថា វយាបត្តិ, វា ឃុដ្ឋ ចិក្លយ្យវេតិៈ ឃឆា តាយ បុរិវេវត វេបិក្លរលិំ ឍ្ហការេហត្វា ហវេត្តហិ ច បិវេឥហិ ច ឃុដ្ឋ អបឡ្យត្យវេហា វេវចាវេលិ ចិវេរត ដ្ឋឥកំ ឍ្ហត្តវេតិ; ឲចវេយច តវេតា ចុដ្ឋិតឃ្ស ចិវេរត វេចឥតា ដ្ឋប្យឌ្ឍតិៈ ព្គតិ កកចា តំ ជិចវំ យហាវេឆាឆិបល្លវេឌ្ឍ អកិតចចិបឃ្សតំ បដ្ឋវេបវេត្តា ចិឃ

រូបសត្តកំ អរូបសត្តកំ និក្ខិប្បំ និដ្ឋំ កត្វា ចុទ្ទសហាការេហិ សមេត្វា មហាវិបស្សនាយ វេទនំ វិក្ខម្ភេត្វា – “ទសមាសេ មា ឧប្បជ្ជិត្ថា”តិ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិ។ សមាបត្តិវិក្ខម្ភិតា វេទនា ទសមាសេ ន ឧប្បជ្ជិ យេវ។

គិលានា វុដ្ឋិតោតិ គិលានោ ហុត្វា បុន វុដ្ឋិតោ។ មធុរពាហាតោ វិយាតិ សញ្ញាតករុណេហិ សញ្ញាតឆន្ទេហិ ... វិយ។ ន បញ្ញាយន្តីតិ នប្បកាសន្តិ, នានាការតោ ន ឧបដ្ឋហន្តិ។ ឥមានិ មំ ន បជហន្តីតិ សតិបដ្ឋានាទិធម្មា មយ្ហំ ន ហាយន្តីតិ ទីបេតិ។ តត្តិធម្មា បន ទេវស្ស សុបាកដា។ ន ឧបាហរតីតិ បត្ថិំ វុច្ចតិ ន ទេតិ។ តំ សន្ធាយ វទតិ។

១៩៤។ អជ្ឈត្តញ្ច ពហិទ្ធា ចាតិ ធម្មវសេន ច បុគ្គលវសេន ច ឧភយំ អគ្គហេត្វា “វត្តកំ ធម្មំ បរស្ស ន ទេសេស្សាមី”តិ ហិ ចិន្តេន្តោ ធម្មំ អជ្ឈត្តំ ករោតិ នាម។ “វត្តកំ បរស្ស ទេសេស្សាមី”តិ ចិន្តេន្តោ ធម្មំ ពាហិរំ ករោតិ នាម។ “ឥមស្ស បុគ្គលស្ស ទេសេស្សាមី”តិ ចិន្តេន្តោ បន បុគ្គលំ អជ្ឈត្តំ ករោតិ នាម។ “ឥមស្ស ន ទេសេស្សាមី”តិ ចិន្តេន្តោ បុគ្គលំ ពាហិរំ ករោតិ នាម។ ឯវំ អកត្វា ទេសិតោតិ អត្ថោ។ អាចរិយមុដ្ឋីតិ យថា ពាហិរកានំ អាចរិយមុដ្ឋិ នាម ហោតិ។ ទហរកាលេ កស្សចិ អកថេត្វា បច្ឆិមកាលេ មរណមញ្ចេ និបន្នា បិយមនាបស្ស អន្តេវាសិកស្ស កថេន្តិ, ឯវំ តថាគតស្ស – “ឥទំ មហល្លកកាលេ បច្ឆិមដ្ឋានេ កថេស្សាមី”តិ មុដ្ឋិំ កត្វា “បរិហរិស្សាមី”តិ ឋបិតំ កិញ្ចិ នត្ថីតិ ទស្សេតិ។

អហំ ភិក្ខុសង្ឃន្តិ អហមេវ ភិក្ខុសង្ឃំ បរិហរិស្សាមីតិ វា មមុទ្ទេសិកោតិ អហំ ឧទ្ទិសិតព្ពដ្ឋេន ឧទ្ទេសោ អស្សាតិ មមុទ្ទេសិកោ។ មំយេវ ឧទ្ទិសិត្វា មម បច្ចាសីសមានោ ភិក្ខុសង្ឃោ ហោតុ, មម អច្ចយេន វា មា អហោសិ, យំ វា តំ វា ហោតូតិ ឥតិ វា យស្ស អស្សាតិ អត្ថោ។ ន ឯវំ ហោតីតិ ពោធិបល្លង្កេយេវ ឥស្សាមច្ឆរិយានំ វិហតត្តា ឯវំ ន ហោតិ។ ស កិន្តិ សោ កិំ។ អាសីតិកោតិ អសីតិសំវច្ឆរិកោ។ ឥទំ បច្ឆិមវយអនុប្បត្តភាវទីបនត្ថំ វុត្តំ។ វេឡុវមិស្សកេនាតិ ពាហពន្ធចក្កពន្ធាទិនា បដិសង្ខរណេន វេឡុវមិស្សកេន។ មញ្ញេតិ ជិណ្ណសកដំ វិយ វេឡុវមិស្សកេន មញ្ញេ យាបេតិ។ អរហត្តផលវេឡុវេន នេយ្យាទិយាបនកប្បំ តថាគតស្ស ហោតីតិ ទស្សេតិ។

ឥទានិ តមត្ថំ បកាសេន្តោ យស្មិំ, អានន្ទ, សមយេតិអាទិមាហ។ តត្ថ សព្ពនិមិត្តានន្តិ រូបនិមិត្តាទីនំ។ ឯកច្ចានំ វេទនានន្តិ លោកិយានំ វេទនានំ។ តស្មាតិហានន្ទាតិ យស្មា ឥមិនា ផលសមាបត្តិវិហារេន ផាសុ ហោតិ, តស្មា តុម្ហេបិ តថត្តាយ ឯវំ វិហរថាតិ ទស្សេតិ។ អត្តទីបាតិ មហាសមុទ្ទគតទីបំ វិយ អត្តានំ ទីបំ បតិដ្ឋំ កត្វា វិហរថ។ អត្តសរណាតិ អត្តគតិកាវ ហោថ, មា អញ្ញគតិកា។ ធម្មទីបធម្មសរណបទេសុបិ ឯសេវ នយោ។ តមតគ្គេតិ តមអគ្គេ។ មជ្ឈេ តការោ បទសន្ធិវសេន វុត្តោ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – “ឥមេ អគ្គតមាតិ តមតគ្គា”តិ។ ឯវំ សព្ពំ តមយោគំ ឆិន្ទិត្វា អតិវិយ អគ្គេ ឧត្តមភាវេ ឯតេ, អានន្ទ, មម ភិក្ខូ ភវិស្សន្តិ។ តេសំ អតិអគ្គេ ភវិស្សន្តិ, យេ កេចិ សិក្ខាកាមា, សព្ពេបិ តេ ចតុសតិបដ្ឋានគោចរាវ ភិក្ខូ អគ្គេ ភវិស្សន្តីតិ អរហត្តនិកូដេន ទេសនំ សមាបេតិ។

ទុតិយភាណវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩៩៩៉េចសាលិ បិណ្ឌាឃ ឋិចិសិតិ ពគា ឋិចិសិ? ភ្នុក្កេចលេតា តិក្ខយិត្វា េចសាលិ កតកាេល៉ កកចា កិទ ចុដ្ឋចស្សា េចឡ្ហចកាយកា តិក្ខយិត្វា សាចត្តិ៍ កយិស្សាមីតិ អាកតយេក្កេតច បដិតិចត្តេត្តា អត្យុប្បេត្តាត សាចត្តិ៍ បត្វា េឌតចត់ ឋិចិសិ៉ ឆយ្ចេសតាបតិ កកចេតា ចត្តិ ឆេស្សត្វា ឌិចាដ្ឋាត់ កេតា៉ េសា តត្ត៍ អេត្តចាសិេកស្ស ចត្តិ ឆេស្សត្វា បដិក្កេត្តស្ស ឌិចាដ្ឋាត់ សយ្ចឌ្ឈិត្វា ចយ្ចក្កល្ខំ បញ្ញាេបត្វា ឋិេឆ បក្ខាេលត្វា បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឋលសយាបត្តិ ឋិចិសិ៉ អឆស្ស ឃឆាបរិេឡ្ហេឆត តេតា ចុដ្ឋិតស្ស អយំ បរិចិតេក្កា ភ្នុឆបាជិ – “ឡុឆ្ឋា ត្យ េហា បឆយំ បរិតិឡ្ហាឃត្តិ, អកសាចកា ត្យ េហា”តិ? តេតា – “អក្កសាចកា បឆយ”ត្តិ ឌាត្វា អត្តេតា អាឃុសង្ខារ៍ ឡូេលិេកសិ៉ េសា – “សត្តាហេយច េយ អាឃុសង្ខារេរា បចត្តតី”តិ ឌាត្វា – “កត្ត៍ បរិតិឡ្ហាឃិស្សាមី”តិ ឌិេត្តសិ៉ តេតា – “រាហុេលា តាចតិំេសស្ស បរិតិឡ្ហុេតា, អញ្ញាសិេកាណ្ឌញ្ញាេត្តុេរា ឆេឌ្ឋត្តេឆេហ, អហំ កត្ត៍ បរិតិឡ្ហាឃិស្សាមី”តិ បុត ឌិេត្តេត្តា ឃាតរ៍ អារេព្ភ សតិ ភ្នុប្បាេឆសិ – “ឃឃំក្កាឃាតា សត្តត្តំ អរហត្តាត់ ឃាតា ហុត្វាបិ ឡុឆ្ឋឆយ្ចសេឈ្ហុ អប្បសត្តា, អត្តិ៍ ត្យ េហា តស្សា ភ្នុបតិស្សេឃា, តត្តិ៍ ត្យ េហា”តិ អាចេឌ្ឋត្វា េសាតាបត្តិឃក្កស្ស ភ្នុបតិស្សឃំ ឌិស្វា – “កស្ស េឆសតាឃ អកិសយេឃា កចិស្សតី”តិ ឡូេលិេកេត្តា – “យេយច ឆយ្ចេឆសតាឃ កចិស្សតិ, ត អញ្ញស្ស៉ សេច េហា បតាហំ អេប្បាស្សុេក្កា កេចយ្យំ, កចិស្សត្តិ េយ ចត្តារេរា – ‘សារិបុត្តេត្តុេរា អចេសសឌតាតយ្បិ អចស្សេឃា េហាតិ៉ តឆា ហិស្ស សយចិត្តស្សត្តេឆសតាឌិចេស (អ៉ តិ៉ ១៉៧លិ) េកាឌិសតសហស្សេឆចតា អរហត្តំ បត្តា ៉ តេឃា យេក្ក បដិចិឆ្ឋេឆចតាត់ កណតា តត្តិ៍៉ អេញ្ញាស្ស ច ឆាេតស្ស អេតកា អកិសយឃា ឌិស្សត្តិ៉ េឆេរច ចិត្តំ បសាេឆត្វា សេក្ក តិឡ្ហាត្តាេតច អសីតិក្យុលសហស្សាតិ៉ េសា ឆាតិ សកយាត្យុយិឆ្ឋាឆស្សតយត្តយ្បិ ហរិត្យំ តាសក្ខិ’តិ៉ តស្វា ឃាតរ៍ យិឆ្ឋាឆស្សតា េយាេចត្វា ឌាេតាចេរេកេឃច បរិតិឡ្ហាឃិស្សាមី”តិ សត្តិដ្ឋាត់ កត្វា – “អេឌ្ឋច កកចត្តិ អត្យុឌាតាេបត្វា តិក្ខយិស្សាមី”តិ ចុត្តេត្តុរ៍ អាយេត្តសិ៉ “អាចុេសា, ចុត្ត, អយ្យាកំ បញ្ចសតាឃ កិក្ខុបរិសាឃ សញ្ញា េឆហិ – ‘កណ្ហាចាចុេសា បត្តចីចរាតិ, ឆយ្ចេសតាបតិ តាឡ្យអកកាយំ កត្តុកាេឃា’តិ”៉ េឆេរា តឆា អកាសិ៉ កិក្ខូ េសតាសត់ សំសាេយត្វា បត្តចីចរមាឆាឃ េឆរស្ស សត្តិកំ អាកយំសុ៉ េឆេរា េសតាសត់ សំសាេយត្វា ឌិចាដ្ឋាត់ សយ្ចឌ្ឈិត្វា ឌិចាដ្ឋាតឆ្វាេរ ឆត្វា ឌិចាដ្ឋាត់ ឡូេលិេកេត្តា – “ឥឆំ ឆាតិ បច្ឆិយឆស្សត់, បុត អាកយត់ តត្តី”តិ បញ្ចសតកិក្ខុបរិចុេតា កកចត្តិ ភ្នុបសង្កយិត្វា ចត្តិត្វា ឲតឆេចាង –

“ឈិេត្តា ឆាតិ កចិស្សាមិ, េលាកតាឆ យហាមុតិ;

កយតាកយត់ តត្តិ៍, បច្ឆិយា ចត្តតា អយំ៉

ឌីចិតំ អប្បាកំ យឃំក្កា ឡូេតា សត្តាហយញ្ចេឃ;

តិក្ខិេបឃ្យាមហំ េឆហំ, ការេចាេរាបត់ ឃឆា៉

អត្យុឌាតាត្យ េយ កេត្ត, កកចា, អត្យុឌាតាត្យ សុកេតា;

បរិតិន្តាតកាលេរិ េយ, ឌ្ឍ្សន្ជេ អាឃុរន្លាេរា”តិ៍

ញុន្ត បត ឃន្ថា “បរិតិន្តាហី”តិ ចុេត្ត យេលាសំចណ្ហត់ សំចេណ្ហត្តិ តាយ, “យា បរិតិន្តាហី”តិ ចុេត្ត ចជ្ជស្ស ក្បាលំ ពេឆត្តីតិ មិន្ទានិន្ទិកា េងាសំ អាេទាេបស្សត្តិ, តន្ថា តត្រាកឃមៀ ត ចឥត្តិ៍ េតាត ត់ កកចា អាហ – “ពត្វ បរិតិន្តាឃិស្សសិ សារិបុត្តា”តិ? “អត្តិ, កេន្តួ, យកេឆសុ តាឡ្អកកាេយ ឌាេតាចេរកោ, តត្វាហំ បរិតិន្តាឃិស្សាមិ”តិ ចុេត្ត “ឃស្ស ជាតិ ត្វំ, សារិបុត្ត, កាលំ យន្ញាសិ, ឌ្ឍ្ជាតិ បត េត េឌ្ជកតិន្ជកាតិកាត់ តាឌ៌រស្ស កិក្ខុេតា ឥស្សត់ ទុល្លក់ កចិស្សតីតិ េឆរេហិ េតរំ ឆយ្យ”ត្តិ អាហ៍

េឆេរា – “រត្វា យឃ្ញាន្លិចិក្ខ្ចតបុន្តជយំ ឆយ្យេឆរត់ បង្ការិរតី”តិ ជាត្វា កកចត្តិ ចត្តិត្វា តាលប្បយាលំ អត្តុកត្តា បុត ឌ្ជទ្រឃ្យកកចត្តិ ចត្តិត្វា រត្តតាលប្បយាេលា អត្តលិេក្ខ ជិេតា ឌ្ជន្ធិចិក្ខ្ចត់ ឥស្សត្វា ឆយ្យំ េឆរេរិ៍ រកលតកាេរ រត្តិបតិ៍ េឆេរា ឌ្ជទ្រឃ្យកកចត្តិ ចត្តិត្វា “កេយតកាលេរិ េយ, កេន្តួ”តិ អាហ៍ កកចា “ឆយ្យេរតាបតិ បជិបរិេឥស្សាមិ”តិ ឆយ្យារតា ប្ជជាឃ កន្តក្រុងិអកិមុេលា កន្តា យលិឋលេកា អជ្ជាសិ៍ េឆេរា តិក្ខត្តុំ បឥក្ខិលំ កត្វា ចតុសុ ជាេតសុ ចត្តិត្វា – “កកចា ឌ្ជេតា កប្បរតរហស្សាធិកស្ស អរេង្ខយ្យស្ស ប្ជបរិ អេតាឃឥស្សិរយ្យារឌ្ជន្ធស្ស បិឥម្មុេល តិបតិត្វា ឲុយ្យាតំ ឥស្សត់ បេត្វិរិ៍ រា េយ បត្វតា រយិន្តា, ជិន្ជា ឲុេយ្យាតំ បឌយឥស្សត់, ឌ្ជាជំ បត្ថិមឥស្សត់៍ បុត ឲុយ្យាតំ ឥស្សត់ តត្តិ”តិ – ចត្វា ឥរតលរេយាឆាតរបុរ្ជ្ជលំ អញ្ជលិ បក្កឃ្យាឃាច ឥស្សតចិរេយា, តាច អកិមុេលាច បជិក្កមិត្វា “ឌ្ជេតា បជ្ជាឃ ចុតិបជិរន្តិចេរេត កិត្តិត្តិ ជាេត កយតាកយត់ តាយ តត្តិ”តិ ចត្តិត្វា បក្កាមិ៍ ប្ជពបរិឃត្តិ កត្វា យហាក្បុមិចាេលរិ អេហាសិ៍ កកចា បរិចាេរត្វា ជិេត កិក្ខុ អាហ – “អត្រុកន្ឋច, កិក្ខុេច, ឲុយ្យាតំ េឌ្ជកាតិក”ត្តិ៍ កិក្ខុ ឃាច ទ្វាេរកោដ្ជកា អកមិំសុ៍ េឆេរា – “តិដ្ជច, ឲុេយ្យអាចុេរា, អប្បយត្តា េហាចា”តិ តិចត្តាេបត្វា អត្តេតា បរិរាេយច រន្ធិ បក្កាមិ៍ យត្បុស្សា – “បុេន្តា អេឃ្យា បង្កាកយតចារិកំ ចេរតិ, ឌ្ជាជំ ជាតិ កយត់ ត បុត បង្កាកយតាឃា”តិ បរិេឆចត្តា អត្តុចាន្តិសុ៍ េតាបិ “អប្បយត្តា េហាច អាចុេរា, ឲុចំកាចិេតា តាយ រន្លាេរា”តិ តិចត្តាេបរិ៍

អច េខា អាឃន្ថា សារិបុេត្តា អត្តរាយេក្កេ រត្តាហំ យត្បុស្សាត់ អត្តុក្កហំ កេរាេន្តា សាឃំ តាឡ្អកកាយំ បត្វា កាយន្ទ្វាេរ តិេក្រាឆទ្រុក្ខមុេល អជ្ជាសិ៍ អច ប្ជបេរចេតា តាយ េឆរស្ស កាកិេតេឃ្យា ជាហិកាយំ កន្ឋេត្តា េឆរំ ជិន្ថា ប្ជបរន្ធមិត្វា ចត្តិត្វា អជ្ជាសិ៍ េឆេរា តំ អាហ – “អត្តិ េកេហ េត អឃ្យិកា”តិ? អាយ, កេន្តតិ៍ កន្ឋ អយ្យាត់ ឌ្ជឆាកតកាចិ អាេទាេចហិ៍ “កន្ថា អាកេតា”តិ ច ចុេត្ត “អជ្ជ ពិេរ ឲុកជិចរំ អេត្តាកាេយ កចិស្សតិ, ឌាេតាចេរកំ បជិជក្កុច, បង្កាត្តំ កិក្ខុរតាត់ តិចាឃតជ្ជាត់ ជាតាចា”តិ៍ េរា កន្តា “អឃ្យិេក, យឃ្ញាយាឲុេលរិ អាកេតា”តិ អាហ៍ ឌ្ជឆាតិ ក្បហិត្តិ? កាយន្ទ្វាេរតិ៍ ឲុកេកាច, អេន្ញាបិ េកាចិ អត្តីតិ ? អត្តិ បង្ការតា កិក្ខុតិ៍ កិ ការេលា អាកេតាតិ? េរា តំ បចត្តិ អាេទាេចរិ៍ ព្រាហ្មណី – “កិំ តុ េខា ឲុត្តកាត់ ចរតជ្ជាត់ បជិជក្កាេបតិ , ឥហេរកាេល បព្វជិត្វា យហល្លកកាេល កិហី េហាតុកាេយា”តិ ចិន្តេត្តិ ឌាេតាចេរកំ បជិជក្កាេបត្វា បង្ការតាត់ កិក្ខុត់ ចរតជ្ជាត់ កាេរត្វា ឥណ្ឌីបិកាេឃា ឌាេលត្វា េឆរស្ស បិេហសិ៍

ថេរោ កិញ្ចិ សប្បិំ បាយាសំ អភិហរិំ អភិហរិត្វា ច ឃាតោទនកំ បដិសិត្វា និសីទិំ និសជ្ជេវ – “តុម្ហាកំ វសនដ្ឋានំ គច្ឆថា”តិ កិញ្ចិ ឧបេយ្យាសេជិំ តេនស្ស កតមត្តស្សេវ ថេរស្ស ឃរោ អាគន្តោ ឧបដ្ឋិ, លោហិតបញ្ញត្តិកា មារលត្តិកា ទេវតា ចត្តិ, ឧក្កំ ការិតំ បដិសតិ, ឧក្កំ និក្ខមតិំ ព្រាហ្មណី – “មម បុត្តស្ស បវត្តិ មយ្ហំ ទស្សេតី”តិ អត្តនោ វសនគព្ភទ្វារេ និស្សាយ អដ្ឋាសិំ ចត្តារោ មហារាជានោ “ធម្មសេនាបតិ កុហិំ វិហរតី”តិ ឧបលិខេត្វា “នាឡិអគារេម ជាតោវរកេ បរិនិព្ពានមហេ្ឋ និបន្នោ, បដ្ឋិមសស្សំ គមិស្សាមា”តិ អាគម្ម វត្ថិត្វា អដ្ឋំសុំ ថេរោ – កេ តុម្ហេ? មហារាជានោ, ភន្តេតិំ កស្មា អាគតត្ថាតិ? គិលានុបដ្ឋាកា ភវិស្សាមាតិំ ហោតុ, អត្ថិ គិលានុបដ្ឋាកោ, គច្ឆថ តុម្ហេ ឧបេយ្យាសេជិំ តេសំ គតាវសានេ តេនេវ នយេន សក្កោ ទេវានមិន្ទោ, តស្មិំ គតេ សុយាមាទយោ មហាព្រហ្មា ច អាគមិំសុំ តេបិ តថេវ ថេរោ ឧបេយ្យាសេជិំ

ព្រាហ្មណី ទេវតានំ អាគមនញ្ច គមនញ្ច ទិស្វា – “កេ នុ ខោ ឯតេ មម បុត្តំ វន្ទិត្វា គច្ឆន្តី”តិ ថេរស្ស គព្ភទ្វារំ គន្ត្វា – “តាត, ចុន្ទ, កា បវត្តី”តិ បុច្ឆិំ សោ តំ បវត្តិំ អាចិក្ខិត្វា – “មហាឧបាសិកា, ភន្តេ អាគតា”តិ អាហំ ថេរោ កស្មា អវេលាយ អាគតាតិ បុច្ឆិំ សា ឧបសង្កមិត្វា “តាត កេ បឋមំ អាគតា”តិ បុច្ឆិំ ចត្តារោ មហារាជានោ, ឧបាសិកេតិំ តាត, ត្វំ ចតូហិ មហារាជេហិ មហន្តតរោសីតិ? អារាមិកសទិសា ឯតេ ឧបាសិកេ, អម្ហាកំ សត្ថុ បដិសន្ធិគហណតោ បដ្ឋាយ ខគ្គហត្ថា ហុត្វា អារក្ខំ អកំសុតិំ តេសំ តាត, គតាវសានេ កោ អាគតោតិ? សក្កោ ទេវានមិន្ទោតិំ ទេវរាជតោបិ ត្វំ តាត, មហន្តតរោតិ? ភណ្ឌគាហកសាមណេរសទិសោ ឯស ឧបាសិកេ, អម្ហាកំ សត្ថុ តាវតិំសតោ ឱតរណកាលេ បត្តចីវរំ គហេត្វា ឱតិណ្ណោតិំ តស្ស តាត គតាវសានេ ជោតមានោ វិយ កោ អាគតោតិ? ឧបាសិកេ តុម្ហាកំ ភគវា ច សត្ថា ច មហាព្រហ្មា នាម ឯសោតិំ មយ្ហំ ភគវតោ មហាព្រហ្មតោបិ ត្វំ តាត មហន្តតរោតិ? អាម ឧបាសិកេ, ឯតេ នាម កិរ អម្ហាកំ សត្ថុ ជាតទិវសេ ចត្តារោ មហាព្រហ្មានោ មហាបុរិសំ សុវណ្ណជាលេន បដិគ្គណ្ហិំសូតិំ

អថ ព្រាហ្មណិយា – “បុត្តស្ស តាវ មេ អយំ អានុភាវោ, កីទិសោ វត មយ្ហំ បុត្តស្ស ភគវតោ សត្ថុ អានុភាវោ ភវិស្សតី”តិ ចិន្តយន្តិយា សហសា បញ្ចវណ្ណា បីតិ ឧប្បជ្ជិត្វា សកលសរីរេ ផរិំ ថេរោ – “ឧប្បន្នំ មេ មាតុ បីតិសោមនស្សំ, អយំ ទានិ ការោតិ ធម្មទេសនាយា”តិ ចិន្តេត្វា – “កិំ ចិន្តេសិ មហាឧបាសិកេ”តិ អាហំ សា – “បុត្តស្ស តាវ មេ អយំ គុណោ, សត្ថុ បនស្ស កីទិសោ គុណោ ភវិស្សតីតិ ឥទំ, តាត, ចិន្តេមី”តិ អាហំ មហាឧបាសិកេ, មយ្ហំ សត្ថុ ជាតក្ខណេ, មហាភិនិក្ខមនេ, សម្ពោធិយំ, ធម្មចក្កប្បវត្តនេ ច ទសសហស្សិលោកធាតុ កម្បិត្ថ, សីលេន សមាធិនា បញ្ញាយ វិមុត្តិយា វិមុត្តិញាណទស្សនេន សមោ នាម នត្ថិ, ឥតិបិ សោ ភគវាតិ វិត្ថារេត្វា ពុទ្ធគុណបដិសំយុត្តំ ធម្មទេសនំ កថេសិំ

ព្រាហ្មណី បិយបុត្តស្ស ធម្មទេសនាបរិយោសានេ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ បុត្តំ អាហ – “តាត, ឧបតិស្ស, កស្មា ឯវមកាសិ, ឯវរូបំ នាម អមតំ មយ្ហំ ឯត្តកំ កាលំ ន អទាសី”តិំ ថេរោ – “ទិន្នំ ទានិ មេ មាតុ រូបសារិយា ព្រាហ្មណិយា បោសាវនិកមូលំ, ឯត្តកេន វដ្ដិស្សតី”តិ ចិន្តេត្វា “គច្ឆ មហាឧបាសិកេ”តិ ព្រាហ្មណិំ ឧយ្យោជេត្វា “ចុន្ទ កា វេលា”តិ អាហំ បច្ចូសកាលោ, ភន្តេតិំ តេន ហិ ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតេហីតិំ សន្និបតិតោ, ភន្តេ, សង្ឃោតិំ មំ ឧក្ខិបិត្វា និសីទាបេហិ ចុន្ទាតិ ឧក្ខិបិត្វា និសីទាបេសិំ ថេរោ ភិក្ខូ អាមន្តេសិ –

“អាចុសោ ចតុចត្តាលីសំ ចោ ចស្សាតិ យយា សង្ឃិ ចិចទត្តាតំ ឃំ ចេ កាឃិកំ ចា ចាចសិកំ ចា ត ទោចេច, ឈេច ចំ អាចុសោតិ។ ឲត្តកំ, កទត្ត, អយ្យាកំ ឈាឃា ចិឃ តុទេ្យអយុព្ពិត្ថា ចិចទត្តាតំ អទុច្ចតកំ តាយ តត្ថិ, តុទេ្យយត អយ្យាកំ ឈេចាតិ។ អច ចេទោ អទុណសិឈាឃ បញ្ញាឃយាតាឃ យហាបចថិ ស្គ្នាឝឃទត្តា អតុបាឌិសេសាឃ តិព្ពាតឆាតុឃា បរិតិព្ពាឃិ។ ពាហុ ចេចយតុស្សា ចេទស្ស បរិតិព្ពាទេត សក្កាទំ ពាទិ ស្ុ។

អាឃស្មា ចុទ្ធា ចេទស្ស បត្តឌីចទញ្ញា ឆាតុបរិស្សាចតញ្ញា កចេហត្វា ឌេតចត ពន្ធា អាតត្ថុទត្តទំ កចេហត្វា កកចត្តិ ស្ឋបសដ្ឋយិ។ កកចា ឆាតុបរិស្សាចតំ កចេហត្វា បញ្ញាហិ កាចាសទតហិ ចេទស្ស ពុលំ កចេត្វា ឆាតុចេតឃំ ការោចេត្វា ទាឌកហកេឃតត្វាឃ អាតត្ថុទត្តទស្ស សន្តិ អឆាសិ។ ចេទោ កិព្ពតំ អាទោចេសិ។ កកចា យហាកិព្ពសញ្ញបរិចុតោ ទាឌកហំ អកេយាសិ។ តត្ថ កតការេល យហាទេយាព្ពុត្តាតទត្តទោ បរិតិព្ពាឃិ។ កកចា តស្ស ឆាតុឃោ កចេហត្វា ចេតឃំ ការោចេត្វា ទាឌកហតោ តិព្ពយិត្វា អតុបុទព្ពត កក្កាកិយុតោ ពន្ធា ស្គ្ពចេលំ អកេយាសិ។ តត្ថ កក្កាតិទេ កិព្ពសញ្ញបរិចុតោ តិសិឌិត្វា តត្ថ សាទិបុត្តទេយាព្ពុត្តាតាតំ បរិតិព្ពាតបព្វឌិ សំឃុត្តំ សុត្តំ ទេសេត្វា ស្គ្ពចេលតោ តិព្ពយិត្វា ចេសាលិ អកេយាសិ។ ឲចំ កតោ អច តោ កកចា បុព្ពាណ្យយឃំ តិចាទេត្វា បត្តឌីចទយាឆាឃ ចេសាលិ បិណ្ឌាឃ បាចិសិតិ អឃទេយត្តុ អតុបុព្ពី កថា។

តិសីឆតត្តិ ឲត្តុ ចយុព្ពណ្ឌុ អឆិបេ្យតំ។ ស្ឋឆេតចេតិឃត្តិ ស្ឋឆេតឃព្ពស្ស ចេតិឃដ្ឋាទេត កតចិហាទោ ចុច្ចតិ។ កោតយកាឌីសុបិ ឲសេច តយោ។ កាចិតាតិ ចឌ្ឍិតា។ ពាហុលីកតាតិ បុតប្បុតំ កតា។ ឃាតីកតាតិ ឃុត្តឃាតំ ចិឃ កតា។ ចត្ថុកតាតិ បតិដ្ឋាតដ្ឋេត ចត្ថុ ចិឃ កតា។ អតុដ្ឋិតាតិ អឆិដ្ឋិតា។ បរិចិតាតិ សយត្តតោ ចិតា សុចឌ្ឍិតា។ សុសយាទទ្ធាតិ សុដ្ឋុ សយាទទ្ធា។

ឮតិ អតិឃេយត កចេត្វា បុត តិឃេយត្វា ឌស្សេត្តា តចាកតស្ស តោតិអាឌិយាហ។ ឲត្តុ ច កប្បត្តិ អាឃុកប្បំ។ តស្មិំ តស្មិំ កាលេ ឃំ យតុស្សាតំ អាឃុប្បយាណំ តោតិ, តំ បរិបុណ្ណំ កចោទត្តោ តិដ្ឋេយ្យ។ កប្បាចសេសំ ចាតិ – “អប្បំ ចា កិយ្យោ”តិ (ឌី។ តិ។ ១។លី; អ។ តិ។ ៩។ លី៣) ចុត្តចស្សសតតោ អតិទេកំ ចា។ យហាសីចត្តទោ បតាហ – “ឮទ្ធាតំ អដ្ឋាទេត កឌ្ឌិតំ តាយ តត្ថិ។ ឃចេច ហិ ចេញ្ញចកាយកោ ស្ឋប្បត្តិ យាទណត្តិកំ ចេចតំ ឆស យាទេ ចិព្ពហ្ហូតិ, ឲចំ បុតប្បុតំ ចំ សយាបត្តិ សយាបឌ្ជិត្វា ឆស ឆស យាទេ ចិព្ពហ្ហូទត្តា ឮឃំ កឌ្ឋកប្បមេច តិដ្ឋេយ្យ, កស្មា បត ត ឋិតោតិ? ស្ឋបាឌិត្តកសទិទំ តាយ ណល្ខិច្ចាឌីហិ អកិភុយ្យតិ, ឮទ្ធា ច ណល្ខិច្ចាឌិកាចំ អបត្វា បញ្ញាទេ អាឃុកោដ្ឋាទេ ពាហុឌតស្ស បិឃេតាបការេលឃេច បរិតិព្ពាឃត្តិ។ ឮទ្ធាតុឮទ្ធស្ស ច យហាសាចកោសុ បរិតិព្ពុតោសុ ឲកកោតេច ណាណុកោត ចិឃ ឆាតត្តំ តោតិ, ឆហទសាយទោទបរិចាទិតោត ចា។ តតោ – ‘អទោ ឮទ្ធាតំ បរិសា’តិ ហីឮឲតព្ពតំ អាបទ្ធេយ្យ។ តស្មា ត ឋិតោ”តិ។ ឲចំ ចុទត្តាបិ សោ ត ទុច្ចតិ, “អាឃុកប្បោ”តិ ឮឆេយច អដ្ឋកចាឃំ តិឃយិតំ។

១៩លី។ឃចា ចំ យាទេត បរិឃុដ្ឋិតចិទត្តាតិ ឲត្តុ តត្ថិ តិបាតយត្តំ។ ឃចា យាទេត បរិឃុដ្ឋិតចិទត្តា អញ្ញោតត្តដចិទត្តា អញ្ញោបិ កោចិ បុចុជ្ជតោ បឌិចិព្ឈិតុំ ត សក្កុណេយ្យ, ឲចមេច តាសក្កិ បឌិចិព្ឈិតុត្តិ អត្ថោ។ កិំ ការណា? យាទោ ហិ ឃស្ស សទព្ពត សព្ពំ ទ្ទាឆស ចិបល្លាសា អប្បហីតា, តស្ស ចិត្តំ បរិឃុដ្ឋាតិ។ ចេទស្ស ចត្តាទោ ចិបល្លាសា អប្បហីតា, តេតស្ស យាទោ ចិត្តំ បរិឃុដ្ឋាតិ។ សោ បត ចិត្តបរិឃុដ្ឋាតំ

កេនាត្ថោ កិំ កេនាតីតិ? កេនចិ រូបារម្មណំ វា បស្សតិ, សទ្ទារម្មណំ វា សុណាតិ, តេសុ សត្តា វា ជីវា វា បុគ្គលា វា សន្តិ ចិន្តេន្តេ តម្ហា

និចិយុត្វា ហោន្តិ។ សោយំ បុរេការ ហត្វា បវត្តេន្តោ ហនយំ យន្តិ។ តេសុ ចិរត្ថាច ហុត្វា តិដ្ឋន្តិ។ ទេវស្ស បរតោ បុរេការ ហត្វា

បវត្តេន្តោ កិំ សក្កុស្សតិ? កេនចារម្មណំ បត ជស្សតិ។ តំ ជីវា ទេវទា គិមិទេត្ថាការ ត បដិបត្តិ ភគវា ឧាគត្តាទេវន – “កិមត្ថំ

យាវតតិយំ អាយាចត្ថឹ”តិ? បវេតា “តិដ្ឋថ, ភន្តេ, ភគវា”តិ យាចិតោ “ឫទេយ្យាទតំ ឌុក្កដំ, ឫទេយ្យាទតំ អបទេដ្ឋ”ន្តិ ទោសាទោបទេន

សោកាតតុការលាត្វំ។

មានយានតកចាចណ្ហតា

១៩២. មានោ បរិមាតិ ឲត្វា មានោតិ សទ្ទា អគទ្វា គិយោទេវត្តា មានេតីតិ មានោ។ បរិមាតិ តស្សុច ទេចចតំ។ សោ ហិ

បរិបសម្ពុសមត្តាកាតត្តា “បរិមា”តិ ចុច្ចតិ។ កលោ្ហ, អត្តកោ, គមុចិ, បមត្តពត្តន្តិបិ តស្សុច គាមាគំ។ ការិតា លោ បគេសាតិ អយញ្ញា

ភគវតា សព្វាឌិបត្តិយា អដ្ឋមេ សត្តាហេ ទេវឌិមល្លេយេន អាកត្វា – “ភគវា យទត្វំ ឫមេតុំ បរិនិមេយា បុរិតា, សោ ទេវា អទេវ្វា

អគ្គុបុទេត្វា, បដិចិន្តិ សត្តញ្ញាតញ្ញាណំ, កិំ តេ លោកចិទារលោគា”តិ ចត្វា, យទា អជ្ជ , ឲចទេន “បរិគិន្តាត្យ ជាតិ, ភន្តេ, ភគវា”តិ

យាចិ។ ភគវា ទស្ស – “ត តាចាហ”ន្តិអាគិតិ ចត្វា បដិក្ខិបិ។ តំ សន្ធាយ “ការិតា លោ បគេសា ភន្តេ”តិអាគិយាហ។

តត្វ ចិយត្តាតិ មក្កចទេត ចិយត្តា។ តទេច ចិគីតា តទា ចិសាទទា។ ពហុស្សុតាតិ តេបិដកចទេត ពហុ សុតមេតេសន្តិ ពហុស្សុតា។

តមេច ធម្មំ ធារេន្តីតិ ធម្មធរា។ អថវា បរិយត្តិពហុស្សុតា ទេច បដិទេធពហុស្សុតា ច។ បរិយត្តិបដិទេធធម្មានំទេន ធារណតោ

ធម្មធរាតិ ឲចទេត្វ អទេវ្វា ដដ្ឋទេព្វា។ ធម្មានុធម្មបដិបន្នាតិ អរិយធម្មស្ស អនុធម្មភូតំ ចិបស្សនាធម្មំ បដិបន្នា។ សាមីចិប្បដិបន្នាតិ

អនុច្ឆវិកបដិបទំ បដិបន្នា។ អនុធម្មចារិនោតិ អនុធម្មចរណសីលា។ សកំ អាចរិយកន្តិ អត្តនោ អាចរិយវាទំ។ អាចិក្ខិស្សន្តីតិអាគិតិ

សព្វាតិ អញ្ញមញ្ញស្ស ទេចចតាតិ។ សហធម្មេនាតិ សទេហតុកេន សការណេន ចចទេន។ សប្បាដិហារិយន្តិ យាវ ត តិយ្យានិកំ កត្វា ធម្មំ

ទេទេស្សន្តិ។

ព្រហ្មចរិយន្តិ សិក្ខត្តយសង្គហិតំ សកលំ សាសនព្រហ្មចរិយំ។ ឥទ្ធន្តិ សមិទ្ធំ ឈានស្សាទចទេន។ ផីតន្តិ ចុទ្ធិប្បត្តំ សព្វផាលិផុល្លំ ចិយ

អភិញ្ញាយ សម្បត្តិចទេន។ ចិត្ថារិកន្តិ ចិត្ថតំ តស្មឹ តស្មឹ ទិសាភាគេ បតិដ្ឋិតចទេន។ ពាហុជញ្ញន្តិ ពហុជនេហិ ញាតំ បដិចិន្តំ

មហាជនាភិសមយចទេន។ បុថុភូតន្តិ សព្វាការទេន បុថុលភាវប្បត្តំ។ កថំ? យាវ ទេវមនុស្សេហិ សុប្បកាសិតន្តិ យត្តកា ចិញ្ញុជាតិកា

ទេវា ទេច មនុស្សា ច អត្ថិ សព្វេហិ សុដ្ឋុ បកាសិតន្តិ អទេវ្វា។

អប្បោស្សុក្កោតិ គិរាលយោ។ ត្វញ្ហិ បាបិម, អដ្ឋមសត្តាហតោ បដ្ឋាយ – “បរិគិន្តាត្យ ជាតិ, ភន្តេ, ភគវា បរិគិន្តាត្យ, សុគតោ”តិ

ចិរចន្តោ អាហិណ្ឌិត្ថ។ អជ្ជ ទាតិ បដ្ឋាយ ចិគតុស្សាហោ ហោហិ; មា មយ្ហំ បរិគិន្តានត្ថំ ចាយាមំ កេរាហីតិ ចទតិ។

អាយុសង្ខារឱស្សជ្ជនវណ្ណនា

១៦៩។ សតោ សម្បជានោ អាយុសង្ខារំ ឱស្សជ្ជីតិ សតិំ សូបដ្ឋិតំ កត្វា ញាណេន បរិច្ឆិន្ទិត្វា អាយុសង្ខារំ វិស្សជ្ជិ, បជហិ។ តត្ថ ន ភគវា ហត្ថេន លេឌ្ឌុំ វិយ អាយុសង្ខារំ ឱស្សជិ, តេមាសមត្តមេវ បន សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា តតោ បរំ ន សមាបជ្ជិស្សាមីតិ ចិត្តំ ឧប្បាទេសិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ – “ឱស្សជី”តិ។ “ឧស្សជ្ជី”តិបិ បាឋោ។ មហាភូមិចាលោតិ មហន្តោ បថវីកម្បោ។ តទា កិរ ទសសហស្សី លោកធាតុ កម្បិត្ថ។ ភិំសនកោតិ ភយជនកោ។ ទេវទុន្ទុភិយោ ច ផលិំសូតិ ទេវភេរិយោ ផលិំសុ, ទេវោ សុក្ខគជ្ជិតំ គជ្ជិ, អកាលវិជ្ជុលតា និច្ឆរិំសុ, ខណិកវស្សំ វស្សីតិ វុត្តំ ហោតិ។

ឧទានំ ឧទានេសីតិ កស្មា ឧទានេសិ? កោចិ នាម វទេយ្យ – “ភគវា បច្ឆតោ បច្ឆតោ អនុពន្ធិត្វា – ‘បរិនិព្ពាយថ, ភន្តេ, បរិនិព្ពាយថ, ភន្តេ’តិ ឧបទ្ទុតោ ភយេន អាយុសង្ខារំ វិស្សជ្ជេសី”តិ។ “តស្សោកាសោ មា ហោតុ, ភីតស្ស ឧទានំ នាម នត្ថី”តិ ឯតស្ស ទីបនត្ថំ បីតិវេគវិស្សដ្ឋំ ឧទានំ ឧទានេសិ។

តត្ថ សេដ្ឋានំ សោឡសិក្ខាលិខិតប្បិ បច្ចក្ខកាវតោ តុលិតំ បរិច្ឆិន្នន្តិ តុលំ។ កិំ តំ? កាមាវចរកម្មំ។ ន តុលំ, ន វា តុលំ សទិសមស្ស អញ្ញំ លោកិយំ កម្មំ អត្ថីតិ អតុលំ។ កិំ តំ? មហគ្គតកម្មំ។ អថ វា កាមាវចររូបាវចរំ តុលំ, អរូបាវចរំ អតុលំ។ អប្បវិបាកំ វា តុលំ, ពហុវិបាកំ អតុលំ។ សម្ភវន្តិ សម្ភវស្ស ហេតុភូតំ, បិណ្ឌការកំ រាសិការកន្តិ អត្ថោ។ ភវសង្ខារន្តិ បុនព្ភវសង្ខារណកំ។ អវស្សជីតិ វិស្សជ្ជេសិ។ មុនីតិ ពុទ្ធមុនិ។ អជ្ឈត្តរតោតិ និយកជ្ឈត្តរតោ។ សមាហិតោតិ ឧបចារប្បនាសមាធិវសេន សមាហិតោ។ អភិន្ទិ កវចមិវាតិ កវចំ វិយ អភិន្ទិ។ អត្តសម្ភវន្តិ អត្តនិ សញ្ជាតំ កិលេសំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – “សវិបាកដ្ឋេន សម្ភវំ, ភវាភិសង្ខារណដ្ឋេន ភវសង្ខារន្តិ ច លទ្ធនាមំ តុលាតុលសង្ខាតំ លោកិយកម្មញ្ច ឱស្សជិ។ សង្គាមសីសេ មហាយោធោ កវចំ វិយ អត្តសម្ភវំ កិលេសញ្ច អជ្ឈត្តរតោ សមាហិតោ ហុត្វា អភិន្ទី”តិ។

អថ វា តុលន្តិ តុលេន្តោ តីរេន្តោ។ អតុលញ្ច សម្ភវន្តិ និព្ពានញ្ច សម្ភវំ។ ភវសង្ខារន្តិ ភវគាមិកម្មំ។ អវស្សជិ មុនីតិ “បញ្ចក្ខន្ធា អនិច្ចា, បញ្ចន្នំ ខន្ធានំ និរោធោ និព្ពានំ និច្ច”ន្តិអាទិនា (បដិ។ ម។ ២។២៨) នយេន តុលយន្តោ ពុទ្ធមុនិ ភវេ អាទីនវំ, និព្ពានេ ច អានិសំសំ ទិស្វា តំ ខន្ធានំ មូលភូតំ ភវសង្ខារកម្មំ – “កម្មក្ខយាយ សំវត្តតី”តិ (ម។ និ។ ២។៨១) ឯវំ វុត្តេន កម្មក្ខយករេន អរិយមគ្គេន អវស្សជិ។ កថំ? អជ្ឈត្តរតោ សមាហិតោ អភិន្ទិ កវចមិវ អត្តសម្ភវំ។ សោ ហិ វិបស្សនាវសេន អជ្ឈត្តរតោ សមថវសេន សមាហិតោតិ ឯវំ បុព្ពភាគតោ បដ្ឋាយ សមថវិបស្សនាពលេន កវចមិវ អត្តភាវំ បរិយោនទ្ធិត្វា ឋិតំ, អត្តនិ សម្ភវត្តា “អត្តសម្ភវ”ន្តិ លទ្ធនាមំ សព្ពកិលេសជាលំ អភិន្ទិ។ កិលេសាភាវេន ច កតកម្មំ អប្បដិសន្ធិកត្តា អវស្សដ្ឋំ នាម ហោតីតិ ឯវំ កិលេសប្បហានេន កម្មំ បជហិ, បហីនកិលេសស្ស ច ភយំ នាម នត្ថិ, តស្មា អភីតោវ អាយុសង្ខារំ ឱស្សជិ, អភីតភាវញាបនត្ថញ្ច ឧទានំ ឧទានេសីតិ វេទិតព្ពោ។

យហាក្យុិចាលចណ្ណតា

១លិ១៉ឃំ យហាចាតាតិ េឃត នយេឃត ឃម្ភិ ចា នយេឃ យហាចាតា ចាឃត្តិ, យហាចាតា ចាឃត្តាបិ វ្វេក្លួបកចាតា តាយ វ្វដ្ឋហត្តិ, េតា ចាឃត្តា នដ្ឋិនហយ្យាឆិកតចេឃាឌតនតនហយ្យឝាហល់ វ្វេកនត្ថារក់ ចាតំ វ្វបឆ្និត្តិ, តេតា អាកាេន វ្វេក់ កយ្យតិ, តម្ភិ កយ្យេត្ត បឆចឹ កយ្យតិ៉ ប្ុត ចារេតា អត្តតា ឝេលត អេត្តាឆយកេរលា ចិឃ វ្វេក់ អាឝាត្តិត្វា ហេណ្យាតិ, តេតា វ្វេក់ វ្វក្កឆ្នតិ, តម្ភិ វ្វក្កឆ្នេត្ត បឆចឹ វ្វក្កឆ្នតិ៉ ៧ចំ វ្វេក់ កយ្យិតំ បឆចិ កេយ្យតិ៉ ៧តញ្ញា កយ្យតំ ឃាច អឌ្ឌកាលិបិ េហាតិេឃច, ឝាហលកាេចត បត ត ឌ្កក្ឆ្នត្វក្កឆ្នតំ បញ្ញាឃតិ៉

យហិដ្ឋិកោ យហាត្ុការេចាតិ ឝ្ថាឌ្កត្ុយ្យ យហត្តតាឃ យហិដ្ឋិកោ, អត្ុកចិតឝ្ធាយ្យ យហត្តតាឃ យហាត្ុការេចា៉ បរិត្តាតិ ត្ុឝ្ធាលិ៉ អបុ្យាយាណាតិ ឝាលចា៉ េនា ឝ្ថាយំ បឆចិ កេយ្យតីតិ េនា ឝ្ថាដ្ឋិ គិឝ្ធាេតត្វា និេចេឌេត្តា យហាេយាក្កល្លាេតា ចិឃ, ចិយំនេត្តា ចា យហាតាកេត្វនយ្យ កាកិេតេឃ្យា នឈ្លូនក្លិតឆាយេលាេទា ចិឃ បឆចិ កេយ្យតិ៉ េនា កិទាឃម្ពា ៧ុទេក្កេឃច អទេហត្តំ បត្វា ចិេត្តសិ – “អត្ថិ ត្ុ េលា េកាចិ កិក្កុ, េឃត បឝ្ធាខិតគិចេនេឃច អទេហត្តំ បត្វា េចឌឃេត្តា បឹនាេគា កយ្យិតបុេឝ្ធា”តិ? តេតា – “តត្ថិ េកាឌី”តិ ឝាត្វា – “អហំ កេយ្យយ្យាយី”តិ អតិឝ្ធាឝេលត េចឌឃត្តយត្ថេក ឌត្វា បិេឌត បហទិត្វា កេយ្យតំ តានក្លិ៉ អឆ តំ នក្កយ្យ តាឌកិត្តិេឃា អាហំ ត្ុ – “ប្ុត្ត នឈ្លូនក្លិត, ត្វំ ប្វតិកេត្តតេច និេនត េចឌឃត្តិ កេយ្យតំ ឝ្ថាឆ្នសិ, ត្ុប្យតិដ្ឋិេតា តាត បឹនាេគា, កចំ កេយ្យតំ នក្លិយ្យសី”តិ?

នាយេលាេទា – “ឝ្ថាយា េគចតា យឃា នដ្ឋិ េកញ្ញុំ កេទាត្តិ, អហំ េលា បត អាចទិឃំ តាលត្វំ, កហំ ត្ុ េលា េយ អាចទិេឃា នាយុឌ្គិកយហាតាកេត្វេទា”តិ អាចេឌ្ឌេត្តា យហានយុេឌ្ឍ វ្វេកេលហំ យាេបត្វា ខិចាចិហាទំ តិនិេត្តាតិ ឝាត្វា តត្វ កត្វា េឆទំ ចត្តិត្វា អដ្ឋាសិ៉ តេតា តំ េឆេទា – “កិំ, តាត នឈ្លូនក្លិត, អសិក្លិត្វាច យុឌ្ឍ បចិេដ្ឋាសី”តិ ចត្វា “តានក្លិ, តាត, េចឌឃត្តិ កេយ្យត្ុ”ត្តិ ប្ុឆ្និ៉ អាចទិឃំ, កេត្ត, តាលត្វត្តិ៉ អឆ តំ េឆេទា – “តាត ត្ុយ្យាគិេន អកេយ្យេត្ត េកា អេឝ្ធា កេយ្យយ្យតិ៉ ខិដ្ឋប្ុឝ្ធំ េត, តាត, វ្វេកបិេដ្ឋ េកាយឃលល្ហំ បិលចត្តិ, តាត, កបល្លកប្វចំ បចត្តា អត្តេត្តត បរិឆ្និត្តិ, ឝ្ថាយិតា ឌ្កបេយ្ុត ឌាតាហី”តិ អាហ៉ េនា – “ចដ្ឋិយ្យតិ, កេត្ត, ៧ត្តេកតា”តិ ចត្វា បឹនាេគត បតិដ្ឋិេតាកានំ វ្វេក់ េហាត្វតិ អឆិដ្ឋាឃ េចឌឃត្តាកិយុេលា អកយាសិ៉

េគចឝីតេទា តំ ឌិស្វា – “៧កចាទំ លឌ្ឌិត្វា កេតា, ប្ុតបិ នាយេលាេទា ៧តិ, ប្ុតបិ ៧តី”តិ ចឌិន្ុ៉ នេក្កា េគចទាឌា – “យា យឃ្យាប្ុេត្តត នដ្ឋិ កឆឃិត្វ, ឝ្ថាគាតិ េតត អាចទិេឃា លេឌ្ឍា, ៧េលាត បឹនាគំ កេយ្យយ្យតី”តិ អាហ៉ នាយេលាេទាបិ បិគក្កេដ្ឋត បឹនាគត្វបិក់ បហទិ៉ បឹនាេគា ចត្វហិ ខិនាហិ ឌ្កណយតិ៉ េគចតា – “បតិដ្ឋាតំ្ុ េគហិ, តាត, បឹនាគយ្យ បតិដ្ឋាតំ្ុ េគហិ, តាត, បឹនាគយ្យា”តិ ចិទចិន្ុ៉ នាយេលាេទា បឹនាគំ ឃឆាគាេត ឌេបត្វា បឹនាគយត្ថេក ឌត្វា វ្វគាតំ វ្វគាេតសិ –

“អេឌ្ឌចាហំ បឝ្ធាខិេតា, អឌ្ឌ បត្តានចក្លួឃំ;

អដ្ឋ ពេយ្យេយិ បិយាឆំ, អហោ ញុទ្ធស្សញ្ញអាទេតា៓

អេដ្ឋចាហំ បត្តាឌិតោ...េប... អហោ ឆម្មស្សញ្ញអាទេតា៓

អេដ្ឋចាហំ បត្តាឌិតោ...េប... អហោ សង្ឃស្សញ្ញអាទេតាតិ៓

ឮតោ បទេទសុ លសុ បឆចឹពេយ្យសុ ឃំ ចត្ត្តាំ, តំ យហាបតោេត ចុត្តេយច៓

ឮតិ ឮេយសុ អដ្ឋសុ បឆចឹពេយ្យសុ បេឌយា ឆាតុពោរេបត, តុតិយោ ឮទ្ធាតុការេចត, តតិយចតុត្ថា បុញ្ញាតេឌេត, បញ្ចេយា ខាលាណតេឌេត, លេដ្ឋោ សាឆុពោរោតចេសេត, សត្តេយា ពារុញ្ញាកាេចត, អដ្ឋេយា អាទេទាឌេតត៓ យាតុញ្ញិ ឌុក្កយេត្ត ច ពតោ តិក្ខយេត្ត ច យហាសេត្ត តស្ស បុញ្ញាតេឌេត បឆចឹ អពយ្យិត្វ៓ អកិសម្ពោឆិឃំ ខាលាណតេឌេត អកិហតា ហុត្វា អពយ្យិត្វ៓ ឆម្មចក្កប្បចត្តេត សាឆុពោរកាចសណ្ហិតា សាឆុពារំ ឌេយាតា អពយ្យិត្វ៓ អាឃុសង្ខារោស្សដ្ឋេត ពារុញ្ញសកាចសណ្ហិតា ចិត្តសេង្ខាកំ អសហយាតា អពយ្យិត្វ៓ បរិតិព្វាេត អាទេទាឌតេចពាតុត្តា ហុត្វា អពយ្យិត្វ៓ អឃំ បតេត្វា បឆចឹេចតាឃ ចេសេត េចឌិតេព្វា, យហាក្វាបឆចឹយា បេតតំ តត្វិ អេចតាតត្តាតិ៓

ឮេយ តោ, អាតត្ថ, អដ្ឋ ហេតុតិ ឲត្វ ឮេយតិ តិឌ្ឌិតិឌស្សតំ៓ ឲត្តាចតា ច បតាឃស្វា អាតេន្ទា – “អដ្ឋា អដ្ឋ កាចតា អាឃុសង្ខារោ ឌុស្សដ្ឋោ”តិ សល្លេក្ខសិ៓ កាចា បត សល្លក្ខិតកាចំ ខាតេន្តាបិ ឌុពាសំ អឌត្វាច អញ្ញាតិបិ អដ្ឋពាតិ សប្បិណ្ឌេន្តា – “អដ្ឋ តោ ឮយា”តិអាឌិយាហ៓

អដ្ឋបរិសចណ្ណតា

១លំ១៓ តត្វ អេតពសតំ ពត្តិឃបរិសត្តិ តិម្ពិសារសយាកយខាតិសយាកលិច្ឆចឹសយាកយាឌិសឌិសំ, សា បត អេញ្ញាសុ ចក្កចាឡសុបិ លក្ខតេឃេច៓ សល្លបិតបុព្វាត្តិ អាលាបសល្លាបេរិ ពតបុព្វោ៓ សាកច្ឆាតិ ឆម្មសាកច្ឆាបិ សយាបដ្ឋិតបុព្វា៓ ឃាឌិសេកា តេសំ ចណ្ណាតិ តេ ឌុឌាតាបិ ហោត្តិ ពាឡអាបិ យក្ខុេរដ្ឋចឹបិ, សត្វា សុចណ្ណចណ្ណោ៓ ឮឌំ បត សណ្ហាតំ បដិច្ច ពថិតំ៓ សណ្ហាតយ្យិ ច ពេចលំ តេសំ បញ្ញាឃតិយេច, ត បត កាចា ឫិលក្ខុសឌិសោ ហោតិ, តាបិ អាមុត្តយណិកុណ្ឌលោ, ញុទ្ធេចសេតេច តិសិឌតិ៓ តេ បត អត្តេតា សយាតសណ្ហាតេយច បស្សត្តិ៓ ឃាឌិសេកា តេសំ សរោតិ តេ លិត្តស្សរាបិ ហោត្តិ កក្កស្សរាបិ ពាកស្សរាបិ, សត្វា ព្រហ្មស្សរោច៓ ឮឌំ បត ភាសត្តរំ សន្ធាឃ ពថិតំ៓ សេចបិ ហិ សត្វា រាខាសេត តិសិតេ្នា ពេឆតិ, “អដ្ឋ រាខា យឆុរេត សេរេត ពេឆតី”តិ តេសំ ហោតិ៓ ពេឆត្វា បក្កេត្តេ បត កាចតិ បុត រាខាតំ អាពតំ ឌិស្វា – “កោ តុ ខោ អឃ”ត្តិ ចីមំសា ឧប្បដ្ឋតិ៓ តត្វ កោ តុ ខោ អឃត្តិ ឮយស្មិំ ឋាេត ឮធាេតច យាពឆកាសាឃ ឹហឡអកាសាឃ យឆុរេតាពារេត ពេឆេត្តា កោ តុ ខោ អឃំ អត្តេរហិតោ, ពិំ េឌចោ, ឧតាហុ យត្តុស្សោតិ

ឯវំ វិមំសន្តាបិ ន ជានន្តីតិ អត្ថោ។ កិមត្ថំ បនេតំ អជានន្តានំ ធម្មំ ទេសេតីតិ? វាសនត្ថាយ។ ឯវំ សុតោបិ ហិ ធម្មោ អនាគតេ បច្ចយោ ហោតិ យេវាតិ អនាគតំ បដិច្ច ទេសេតិ។ អនេកសតំ ខត្តិយបរិសន្តិអាទីសុបិ សោណទណ្ឌកូដទន្តសមាគមាទិវសេន ចេវ អញ្ញចក្កវាឡវសេន ច សម្ភវោ វេទិតព្វោ។

ឥមា បន អដ្ឋ បរិសា កថា កិមត្ថំ អាហដា? អភីតភាវទស្សនត្ថំ។ ឥមា កិរ អាហរិត្វា ឯវមាហ – "អានន្ទ, ឥមាបិ អដ្ឋ បរិសា ឧបសង្កមិត្វា ធម្មំ ទេសេន្តស្ស តថាគតស្ស ភយំ វា សារជ្ជំ វា នត្ថិ, មារំ បន ឯកកំ ទិស្វា តថាគតោ ភាយេយ្យាតិ កោ ឯវំ សញ្ញំ ឧប្បាទេតុំ យុត្តំ ហោតិ។ អភីតោ, អានន្ទ, តថាគតោ អច្ឆម្ភី, សតោ សម្បជានោ អាយុសង្ខារំ ឧស្សជ្ជី"តិ។

អដ្ឋអភិភាយតនវណ្ណនា

១៧៣។ អភិភាយតនានីតិ អភិភវនការណានិ។ កិំ អភិភវន្តិ? បច្ចនីកធម្មេបិ អារម្មណានិបិ។ តានិ ហិ បដិបក្ខភាវេន បច្ចនីកធម្មេ អភិភវន្តិ, បុគ្គលស្ស ញាណុត្តរិយតាយ អារម្មណានិ។

អជ្ឈត្តំ រូបសញ្ញីតិអាទីសុ បន អជ្ឈត្តរូបេ បរិកម្មវសេន អជ្ឈត្តំ រូបសញ្ញី នាម ហោតិ។ អជ្ឈត្តញ្ហិ នីលបរិកម្មំ ករោន្តោ កេសេ វា បិត្តេ វា អក្ខិតារកាយ វា ករោតិ។ បីតបរិកម្មំ ករោន្តោ មេទេ វា ឆវិយា វា ហត្ថបាទបិដ្ឋេសុ វា អក្ខីនំ បីតដ្ឋានេ វា ករោតិ។ លោហិតបរិកម្មំ ករោន្តោ មំសេ វា លោហិតេ វា ជិវ្ហាយ វា អក្ខីនំ រត្តដ្ឋានេ វា ករោតិ។ ឱទាតបរិកម្មំ ករោន្តោ អដ្ឋិម្ហិ វា ទន្តេ វា នខេ វា អក្ខីនំ សេតដ្ឋានេ វា ករោតិ។ តំ បន សុនីលំ សុបីតំ សុលោហិតកំ សុឱទាតកំ ន ហោតិ, អវិសុទ្ធមេវ ហោតិ។

ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតីតិ យស្សេវំ បរិកម្មំ អជ្ឈត្តំ ឧប្បន្នំ ហោតិ, និមិត្តំ បន ពហិទ្ធា, សោ ឯវំ អជ្ឈត្តំ បរិកម្មស្ស ពហិទ្ធា ច អប្បនាយ វសេន – "អជ្ឈត្តំ រូបសញ្ញី ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតី"តិ វុច្ចតិ។ បរិត្តានីតិ អវឌ្ឍិតានិ។ សុវណ្ណទុព្វណ្ណានីតិ សុវណ្ណានិ វា ហោន្តុ, ទុព្វណ្ណានិ វា។ បរិត្តវសេនេវ ឥទំ អភិភាយតនំ វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។ តានិ អភិភុយ្យាតិ យថា នាម សម្បន្នគហណិកោ កដច្ឆុមត្តំ ភត្តំ លភិត្វា – "កិំ ឯត្ថ ភុញ្ជិតព្វំ អត្ថី"តិ សង្កឌ្ឍិត្វា ឯកកពឡមេវ ករោតិ, ឯវមេវ ញាណុត្តរិកោ បុគ្គលោ វិសទញាណោ – "កិំ ឯត្ថ បរិត្តកេ អារម្មណេ សមាបជ្ជិតព្វំ អត្ថិ, នាយំ មម ភារោ"តិ តានិ រូបានិ អភិភវិត្វា សមាបជ្ជតិ, សហ និមិត្តុប្បាទេនេវេត្ថ អប្បនំ បាបេតីតិ អត្ថោ។ ជានាមិ បស្សាមីតិ ឥមិនា បនស្ស អាភោគោ កថិតោ។ សោ ច ខោ សមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតស្ស, ន អន្តោសមាបត្តិយំ។ ឯវំសញ្ញី ហោតីតិ អាភោគសញ្ញាយបិ ឈានសញ្ញាយបិ ឯវំសញ្ញី ហោតិ។ អភិភវនសញ្ញា ហិស្ស អន្តោសមាបត្តិយម្បិ អត្ថិ, អាភោគសញ្ញា បន សមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតស្សេវ។

អប្បមាណានីតិ វឌ្ឍិតប្បមាណានិ, មហន្តានីតិ អត្ថោ។ អភិភុយ្យាតិ ឯត្ថ បន យថា មហគ្ឃសោ បុរិសោ ឯកំ ភត្តវឌ្ឍិតកំ លភិត្វា – "អញ្ញម្បិ ហោតុ, កិំ ឯតំ មយ្ហំ ករិស្សតី"តិ តំ ន មហន្តតោ បស្សតិ, ឯវមេវ ញាណុត្តរោ បុគ្គលោ វិសទញាណោ "កិំ ឯត្ថ

សមាបជ្ជិតព្វំ, ន មិទំ អប្បមាណំ, ន មយ្ហំ ចិត្តេកគ្គតាករណេ ភារោ អត្ថី"តិ តានិ អភិភវិត្វា សមាបជ្ជតិ, សហ និមិត្តុប្បាទេនេវេត្ថ អប្បនំ បាបេតីតិ អត្ថោ។

អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញីតិ អលាភិតាយ វា អនត្ថិកតាយ វា អជ្ឈត្តរូបេ បរិកម្មសញ្ញាវិរហិតោ។

ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតីតិ យស្ស បរិកម្មម្បិ និមិត្តម្បិ ពហិទ្ធាវ ឧប្បន្នំ, សោ ឯវំ ពហិទ្ធា បរិកម្មស្ស ចេវ អប្បនាយ ច វសេន – "អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញី ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតី"តិ វុច្ចតិ។ សេសមេត្ថ ចតុត្ថាភិភាយតនេ វុត្តនយមេវ។ ឥមេសុ បន ចតូសុ បរិត្តំ វិតក្កចរិតវសេន អាគតំ, អប្បមាណំ មោហចរិតវសេន, សុវណ្ណំ ទោសចរិតវសេន, ទុព្ពណ្ណំ រាគចរិតវសេន។ ឯតេសញ្ហិ ឯតានិ សប្បាយានិ។ សា ច នេសំ សប្បាយតា វិត្ថារតោ វិសុទ្ធិមគ្គេ ចរិតនិទ្ទេសេ វុត្តា។

បញ្ចមអភិភាយតនាទីសុ នីលានីតិ សព្វសង្គាហកវសេន វុត្តំ។ នីលវណ្ណានីតិ វណ្ណវសេន។ នីលនិទស្សនានីតិ និទស្សនវសេន, អបញ្ញាយមានវិវរានិ អសម្ភិន្នវណ្ណានិ ឯកនីលានេវ ហុត្វា ទិស្សន្តីតិ វុត្តំ ហោតិ។ នីលនិភាសានីតិ ឥទំ បន ឱភាសវសេន វុត្តំ, នីលោភាសានិ នីលប្បភាយុត្តានីតិ អត្ថោ។ ឯតេន នេសំ វិសុទ្ធតំ ទស្សេតិ។ វិសុទ្ធវណ្ណវសេនេវ ហិ ឥមានិ ចត្តារិ អភិភាយតនានិ វុត្តានិ។ ឧមាបុប្ផន្តិ ឯតញ្ហិ បុប្ផំ សិនិទ្ធំ មុទុ, ទិស្សមានម្បិ នីលមេវ ហោតិ។ គិរិកណ្ណិកបុប្ផាទីនិ បន ទិស្សមានានិ សេតធាតុកានេវ ហោន្តិ។ តស្មា ឥទមេវ គហិតំ, ន តានិ។ ពារាណសេយ្យកន្តិ ពារាណសិសម្ភូតំ។ តត្ថ កិរ កប្បាសោបិ មុទុ, សុត្តកន្តិកាយោបិ តន្តវាយាបិ ឆេកា, ឧទកម្បិ សុចិ សិនិទ្ធំ។ តស្មា តំ វត្ថំ ឧភតោភាគវិមដ្ឋំ ហោតិ; ទ្វីសុបិ បស្សេសុ មដ្ឋំ មុទុ សិនិទ្ធំ ខាយតិ។

បីតានីតិអាទីសុបិ ឥមិនាវ នយេន អត្ថោ វេទិតព្វោ។ "នីលកសិណំ ឧគ្គណ្ហន្តោ នីលស្មិំ និមិត្តំ គណ្ហាតិ បុប្ផស្មិំ វា វត្ថស្មិំ វា វណ្ណធាតុយា វា"តិអាទិកំ បនេត្ថ កសិណករណញ្ច បរិកម្មញ្ច អប្បនាវិធានញ្ច សព្វំ វិសុទ្ធិមគ្គេ វិត្ថារតោ វុត្តមេវ។ ឥមានិបិ អដ្ឋ អភិភាយតនានិ អភីតការណទស្សនត្ថមេវ អានីតានិ។ ឥមានិ កិរ វត្វា ឯវមាហ – "អានន្ទ, ឯវរូបាបិ សមាបត្តិយោ សមាបជ្ជន្តស្ស ច វុដ្ឋហន្តស្ស ច តថាគតស្ស ភយំ វា សារជ្ជំ វា នត្ថិ, យាវំ បន ឯកកំ ទិស្វា តថាគតោ ភាយេយ្យាតិ កោ ឯវំ សញ្ញំ ឧប្បាទេតុមរហតិ។ អភីតោ, អានន្ទ, តថាគតោ អច្ឆម្ភី, សតោ សម្បជានោ អាយុសង្ខារំ ឱស្សជី"តិ។

អដ្ឋវិមោក្ខវណ្ណនា

១៦៣។ វិមោក្ខកថា ឧត្តានត្ថាយេវ។ ឥមេបិ អដ្ឋ វិមោក្ខា អភីតការណទស្សនត្ថមេវ អានីតា។ ឥមេបិ កិរ វត្វា ឯវមាហ – "អានន្ទ, ឯតាបិ សមាបត្តិយោ សមាបជ្ជន្តស្ស ច វុដ្ឋហន្តស្ស ច តថាគតស្ស ភយំ វា សារជ្ជំ វា នត្ថិ…បេ… ឱស្សជី"តិ។

១៦៤។ ឥទានិបិ ភគវា អានន្ទស្ស ឱកាសំ អទត្វាវ ឯកមិទាហន្តិអាទិនា នយេន អបរម្បិ ទេសនំ អារភិ។ តត្ថ បឋមាភិសម្ពុទ្ធោតិ

ᩋᨽᩥᩈᨾ᩠ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨮᨾᩮᨿᩮᩅ ᩋᨭ᩠ᨮᨾᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩮ᪨

᪑᪗᪗᪨ ᩒᩔᨭ᩠ᨮᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩥᨲᩮᩣ ᨸᩁᩥᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩑᩅᩴ ᨠᩥᩁ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ – “ᨲᩮᨶᩣᨿᩴ ᨴᩈᩈᩉᩔᩦ ᩃᩮᩣᨠᨵᩣᨲᩩ ᨠᨾ᩠ᨸᩥᨲ᩠ᨳᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨

ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴᨿᩣᨧᨶᨠᨳᩣ

᪑᪗᪘᪨ ᩋᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩅᨧᨶᨾᩮᨲᩴ᪨ ᨻᩮᩣᨵᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᨲᩩᨾᨣ᩠ᨣᨬᩣᨱᨸᨭᩥᩅᩮᨵᩴ᪨ ᩈᨴ᩠ᨵᩉᩈᩥ ᨲ᩠ᩅᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᩁᩴ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩈᨴ᩠ᨵᩉᩈᩦᨲᩥ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣᨲᩥᩉᩣᨶᨶ᩠ᨴᩣᨲᩥ ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ ᩅᨧᨶᩴ ᩈᨴ᩠ᨵᩉᩈᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩮᩅᩮᨲᩴ ᨴᩩᨠ᩠ᨠᨭᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨

᪑᪗᪙᪨ ᩑᨠᨾᩥᨴᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨽᨣᩅᩣ – “ᨶ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᩋᩉᩴ ᩍᨴᩣᨶᩮᩅ ᨲᩴ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᨴᩣᨸᩥ ᩋᩣᨾᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩒᩊᩣᩁᩥᨠᩴ ᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥᩴ, ᨲᨾ᩠ᨸᩥ ᨲᨿᩣ ᨶ ᨸᨭᩥᩅᩥᨴ᩠ᨵᩴ, ᨲᩅᩮᩅᩣᨿᩴ ᩋᨸᩁᩣᨵᩮᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩮᩣᨠᩅᩥᨶᩮᩣᨴᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨶᩣᨶᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᨲᩮᩣ ᨳᩮᩁᩔ ᨴᩮᩣᩈᩣᩁᩮᩣᨸᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᩣᩁᨽᩥ᪨

᪑᪘᪐᪨ ᨸᩥᨿᩮᩉᩥ ᨾᨶᩣᨸᩮᩉᩦᨲᩥ ᨾᩣᨲᩣᨸᩥᨲᩣᨽᩣᨲᩣᨽᨣᩥᨶᩥᩋᩣᨴᩥᨠᩮᩉᩥ ᨩᩣᨲᩥᨿᩣ ᨶᩣᨶᩣᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨾᩁᨱᩮᨶ ᩅᩥᨶᩣᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨽᩅᩮᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨳᩣᨽᩣᩅᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᨠᩩᨲᩮᨲ᩠ᨳ ᩃᨻ᩠ᨽᩣᨲᩥ ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ, ᨿᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩉᩮᩅ ᨸᩥᨿᩮᩉᩥ ᨾᨶᩣᨸᩮᩉᩥ ᨶᩣᨶᩣᨽᩣᩅᩮᩣ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᩅ ᨸᩣᩁᨾᩥᨿᩮᩣ ᨸᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ, ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ, ᨵᨾ᩠ᨾᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ, ᨿᨾᨠᨸᩣᨭᩥᩉᩣᩁᩥᨿᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ, ᨴᩮᩅᩮᩣᩁᩮᩣᩉᨱᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣᨸᩥ, ᨿᩴ ᨲᩴ ᨩᩣᨲᩴ ᨽᩪᨲᩴ ᩈᨦ᩠ᨡᨲᩴ ᨸᩃᩮᩣᨠᨵᨾ᩠ᨾᩴ, ᨲᩴ ᩅᨲ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔᩣᨸᩥ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᨾᩣ ᨸᩃᩩᨩ᩠ᨩᩦᨲᩥ ᨶᩮᨲᩴ ᨮᩣᨶᩴ ᩅᩥᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᩁᩮᩣᨴᨶ᩠ᨲᩮᨶᩣᨸᩥ ᨠᨶ᩠ᨴᨶ᩠ᨲᩮᨶᩣᨸᩥ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨲᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩩᩴ᪨ ᨸᩩᨶ ᨸᨧ᩠ᨧᩣᩅᨾᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᨿᩴ ᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᩅᨲ ᨸᩩᨶ ᨸᨭᩥᩅᨾᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪑᪘᪑᪨ ᨿᨳᨿᩥᨴᩴ ᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᩍᨴᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲ᩠ᨲᨿᩈᨦ᩠ᨣᩉᩴ ᩈᩣᩈᨶᨻ᩠ᩁᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ᪨ ᩋᨴ᩠ᨵᨶᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᨠ᩠ᨡᨾᩴ᪨ ᨧᩥᩁᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᩁᨸ᩠ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧᩥᩁᨭ᩠ᨮᩥᨲᩥᨠᩴ᪨ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᩈᨲᩥᨸᨭ᩠ᨮᩣᨶᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩃᩮᩣᨠᩥᨿᩃᩮᩣᨠᩩᨲ᩠ᨲᩁᩅᩈᩮᨶᩮᩅ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨ ᩑᨲᩮᩈᩴ ᨸᨶ ᨻᩮᩣᨵᩥᨸᨠ᩠ᨡᩥᨿᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩴ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᨭᩥᨸᨴᩣᨬᩣᨱᨴᩔᨶᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩈᨾᩮᨲ᩠ᨳ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᨲᨲᩥᨿᨽᩣᨱᩅᩣᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

ᨶᩣᨣᩣᨸᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪘᪒᪨ ᨶᩣᨣᩣᨸᩃᩮᩣᨠᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᨾᩉᩣᨩᨶᩔ ᩋᨭ᩠ᨮᩦᨶᩥ ᨠᩮᩣᨭᩥᨿᩣ ᨠᩮᩣᨭᩥᩴ ᩋᩣᩉᨧ᩠ᨧ ᨮᩥᨲᩣᨶᩥ, ᨸᨧ᩠ᨧᩮᨠᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩈᨠᩃᨣ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᩅᩥᨿ, ᨶ ᩑᩅᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ᪨ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩣᨶᩴ ᨸᨶ ᩈᨦ᩠ᨡᩃᩥᨠᩣᨶᩥ ᩅᩥᨿ ᩑᨠᩣᨻᨴ᩠ᨵᩣᨶᩥ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᩥᨲᩣᨶᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᨲᩮᩣ ᩋᨸᩃᩮᩣᨠᨶᨠᩣᩃᩮ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨣᩦᩅᩴ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲᩩᩴ᪨ ᨿᨳᩣ ᨸᨶ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣᨣᩮᩣ ᨸᨧ᩠ᨨᩣᨽᩣᨣᩴ ᩋᨸᩃᩮᩣᨠᩮᨲᩩᨠᩣᨾᩮᩣ ᩈᨠᩃᩈᩁᩦᩁᩮᨶᩮᩅ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨸᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨸᨶ ᨶᨣᩁᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ

ᩅᨲ᩠ᩅᩣ – “ᨴᩮᩅᩣᩈᩥ ᩋᨷᩃᩮᩣᨠᩮᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᨩ᩠ᨫᩣᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ – “ᨠᨳᩴ ᩋᨶᩮᨠᩣᨶᩥ ᨠᩩᩃᩣᨶᩥ ᩏᨷᨲ᩠ᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᩥᨧᩥᨶᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᩁᩮᨽᨲ᩠ᨲᩴᨸᩥ ᨷᨧ᩠ᨨᩣᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨲ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨷᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷᩃᩮᩣᨠᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨠᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨿᩴ ᨷᨬ᩠ᨧᨾᩦ ᨠᩩᩃᩣᩃᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᩅᩥᨿ ᨷᩁᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨳᩮᨲᩩᩴ ᨴᩮᩅᩣᩈᩥᨠᩣᩁᩣᨾᨿᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ᩺ ᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨧ ᨲ ᨠᩮᩅᩃᩴ ᨴᩮᩅᩣᩈᩥᨾᩮᩅ, ᩅᩣᨧᨶᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᩩᨠᩪᩃᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩈᩣᩃᩣᨴᩦᩈᩩᨸᩥ ᨲᨴᩣ ᨲᨴᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᨶᨠᩣᩃᩮ ᨲᩴ ᨲᩴ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᩴ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿᩮᩅᩔ ᩈᩮᩅᩮ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨳᩴ ᨲᩣᨠᩣᨷᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩴ ᨲᩣᨷᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩦᨲᩥ? ᩋᨲᨧ᩠ᨨᩥᨿᨲ᩠ᨲᩣ᩺ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩉᩥ ᨶᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᩋᨷᩃᩮᩣᨠᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷᩃᩮᩣᨠᨲᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᨲ ᩋᨧ᩠ᨨᩥᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨲᩣᨷᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩥ᩺ ᩋᨷᩥ ᨧ ᨴᩮᩅᩣᩈᩥᨾᩮᩅᩮᨲᩮ ᩋᩣᩅᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ, ᨲᩥᨱ᩠ᨱᩴ ᨧᩥᩅᩁᩣᨶᩴ ᩏᨷᩁᩥ ᩅᩥᨲᩁᩥᩈᩩᩴᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᩈᩮᩣ ᨲᩴ ᨲᨠᩣᩁᨱᩣᩁᩮ ᨲᩣᨠᩣᨷᩃᩮᩣᨠᩥᨲᩴ ᨲᩣᨿ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᨲ᩠ᨳᨿᩣᨾᩦᩉᩥ ᨷᩩᩁᩮᨽᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩴ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩦᨾᩴᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩥᨲᩣᨿ ᩈᩩᨡᩣᨿ ᨠᨳᩥᩔᨲᩦᨲᩥ ᩈᩮᩈᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᨾᩣᨿ ᩋᨷᩃᩮᩣᨠᩮᩈᩥ᩺

ᩅᨱ᩠ᨱᩔᨲ᩠ᨳᨠᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨧᨲᩩᩅᨱ᩠ᨱᩔ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩁᩮᩣ᩺ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨿᩣᨲᩥ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩪᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨿᩣ᩺ ᨷᩁᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣᨲᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᨷᩁᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ ᨷᩁᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩮᩣ᩺

ᨧᨲᩩᨾᩉᩣᨷᨴᩮᩈᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

ᩓᪿ᪅᩺ ᨾᩉᩣᨷᨴᩮᩈᩮᨲᩥ ᨾᩉᩣᩒᨠᩣᩈᩮ, ᨾᩉᩣᩋᨷᨴᩮᩈᩮ ᩅᩤ, ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᨶ ᨽᨣᩅᨲᩣ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩮ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩮ ᩋᨷᨴᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨾᩉᩣᨠᩣᩁᨱᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺

ᩓᪿ᪆᩺ ᨲᩮᨶ ᩋᩉᩥᨲᩮᩣᨠᩣᨲᩥᨲᩩᨠᩣᨲᨲ᩠ᨲᩥ ᩉᩮᨲᩩᩅᩮᨲᩩᩉᩥ ᩈᩣᨾᩣᨬ᩠ᨬᩮ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᩁᩮᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨲ ᩈᩮᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᩅᩥᨠᩣᩃᩮ ᩉᩥ ᨷᨲ᩠ᨲᩴ “ᨷᩣᩃᩴ ᨲ ᩈᩮᩅᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨿᩣᨲᩮᩣ – “ᨠᩥᩴ ᨷᩩᩁᩮᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᨿᩴ ᨽᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ, ᨷᩣᩃᨠᩣᨲᩥ ᨲ ᨽᩮᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᨧᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨲ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲᩥ᩺ ᨲᨷ᩠ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ – “ᨠᩥᩴ ᩅᩩᩈᩴ ᨴᩣᨶᩮᩃᩥ ᨧᨴᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩩᩁᩮᨽᨲ᩠ᨲᩴ ᨲ ᨧᨲ᩠ᨲᩣ, ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩥ ᨧᨲ᩠ᨲᩴ ᨿᩩᨲ᩠ᨲᩴᨸᩥ ᨲ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨲᩥ᩺ ᨲᩮᨶᩣᩉ – “ᩋᨠᩥᨠᩥᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷᩛᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ”ᨲᩥ᩺ ᨷᨴᩮᨿ᩠ᨿᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨶᩦᨲᩥ ᨷᨴᩈᨦ᩠ᨡᩣᨲᩣᨶᩥ ᨻ᩠ᨿᨬ᩠ᨩᨶᩣᨶᩥ᩺ ᩈᩣᨵᩩᨠᩴ ᩏᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᨷᨴᩈᩮᩣ ᨬᩣᨲᩮ ᨷᩣᩊᩥᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ, ᨷᨴᩈᩮᩣ ᨬᩣᨲᩮ ᩋᨲ᩠ᨳᩴ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ, ᨷᨴᩈᩮᩣ ᨬᩣᨲᩮ ᩋᨶᩩᩈᨶ᩠ᨵᩥ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ, ᨷᨴᩈᩮᩣ ᨬᩣᨲᩮ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᨷᩁᩴ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ᩺ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩒᨲᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦᨲᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩒᨲᩣᩁᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᩺ ᩅᩥᨶᨿᩮ ᩈᨶ᩠ᨴᩔᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩥᨶᨿᩮ ᩈᩴᩈᨶ᩠ᨴᩮᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᩺

ᩑᨲ᩠ᨳ ᨧ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ᩺ ᨿᨳᩣᩉ – “ᨠᨲ᩠ᨳ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ? ᩈᩣᩅᨲ᩠ᨳᩥᨿᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ”ᨲᩥ (ᨧᩩᩊᩅ᩺ ᪃᪃᪇)᩺ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨲᩥ ᨡᨶ᩠ᨵᨠᩮᩣ᩺ ᨿᨳᩣᩉ – “ᩅᩥᨶᨿᩣᨲᩥᩈᩣᩁᩮ”ᨲᩥ᩺ ᩑᩅᩴ ᩅᩥᨶᨿᨷᩥᨭᨠᨾ᩠ᨷᩥ ᨶ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᨲᩥ᩺ ᩏᨽᨲᩮᩣᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩣ ᨷᨶ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨡᨶ᩠ᨵᨠᨷᩁᩥᩅᩣᩁᩣ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩥᨶᨿᨷᩥᨭᨠᩴ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᨲᩥ᩺ ᩋᨳᩅᩤ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᨷᩥᨭᨠᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩅᩥᨶᨿᨷᩥᨭᨠᩴ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨴ᩠ᩅᩮᨿᩮᩅ ᨷᩥᨭᨠᩣᨶᩥ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩣᨽᩥᨵᨾ᩠ᨾᨷᩥᨭᨠᩣᨶᩥ ᩅᩤ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩅᩥᨶᨿᨷᩥᨭᨠᩴ ᩅᩥᨶᨿᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᩦᨱᩥ ᨷᩥᨭᨠᩣᨶᩥ ᨶ ᨲᩣᩅ ᨷᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᩋᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩣᨾᨠᨬ᩠ᩉᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᩺ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩥᨴᩴ – ᨩᩣᨲᨠᩴ, ᨷᨭᩥᩈᨾ᩠ᨽᩥᨴᩣ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩮᩈᩮᩣ, ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩥᨷᩣᨲᩮᩣ, ᨵᨾ᩠ᨾᨷᨴᩴ, ᩏᨴᩣᨶᩴ, ᩍᨲᩥᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩴ, ᩅᩥᨾᩣᨶᩅᨲ᩠ᨳᩩ, ᨷᩮᨲᩅᨲ᩠ᨳᩩ, ᨳᩮᩁᨣᩤᨳᩣ, ᨳᩮᩁᩦᨣᩤᨳᩣ, ᩋᨷᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᩈᩩᨴᩥᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨷᨶ – “ᩋᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶᩣᨾᨠᩴ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩅᨧᨶᩴ ᨶ ᩋᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᨲᩴ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ – “ᨲᩦᨱᩥ ᨷᩥᨭᨠᩣᨶᩥ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩅᩥᨶᨿᩮᩣ ᨷᨶ ᨠᩣᩁᨱ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᩺

តថា តំ ការណំ ទស្សេន្តោ ឥទំ សុត្តមាហ –

“យេ ខោ ត្វំ, គោតមិ, ធម្មេ ជានេយ្យាសិ, ឥមេ ធម្មា សរាគាយ សំវត្តន្តិ នោ វិរាគាយ, សញ្ញោគាយ សំវត្តន្តិ នោ វិសញ្ញោគាយ, អាចយាយ សំវត្តន្តិ នោ អបចយាយ, មហិច្ឆតាយ សំវត្តន្តិ នោ អប្បិច្ឆតាយ, អសន្តុដ្ឋិយា សំវត្តន្តិ នោ សន្តុដ្ឋិយា, សង្គណិកាយ សំវត្តន្តិ នោ បវិវេកាយ, កោសជ្ជាយ សំវត្តន្តិ នោ វីរិយារម្ភាយ, ទុព្ភរតាយ សំវត្តន្តិ នោ សុភរតាយ។ ឯកំសេន, គោតមិ, ធារេយ្យាសិ – ‘នេសោ ធម្មោ, នេសោ វិនយោ, នេតំ សត្ថុសាសន’ន្តិ។ យេ ច ខោ ត្វំ, គោតមិ, ធម្មេ ជានេយ្យាសិ, ឥមេ ធម្មា វិរាគាយ សំវត្តន្តិ នោ សរាគាយ, វិសញ្ញោគាយ សំវត្តន្តិ នោ សញ្ញោគាយ, អបចយាយ សំវត្តន្តិ នោ អាចយាយ, អប្បិច្ឆតាយ សំវត្តន្តិ នោ មហិច្ឆតាយ, សន្តុដ្ឋិយា សំវត្តន្តិ នោ អសន្តុដ្ឋិយា, បវិវេកាយ សំវត្តន្តិ នោ សង្គណិកាយ , វីរិយារម្ភាយ សំវត្តន្តិ នោ កោសជ្ជាយ, សុភរតាយ សំវត្តន្តិ នោ ទុព្ភរតាយ។ ឯកំសេន, គោតមិ, ធារេយ្យាសិ – ‘ឯសោ ធម្មោ, ឯសោ វិនយោ, ឯតំ សត្ថុសាសន’ន្តិ” (អ។ និ។ ៨។៥៣)។

តស្មា សុត្តេតិ តេបិដកេ ពុទ្ធវចនេ ឱតារេតព្ពានិ។ វិនយេតិ ឯតស្មិំ រាគាទិវិនយការណេ សំសន្ទេតព្ពានីតិ អយមេត្ថ អត្ថោ។ ន ចេវ សុត្តេ ឱសរន្តីតិ សុត្តបដិបាដិយា កត្ថចិ អនាគន្ត្វា ឆល្លិំ ឧដ្ឋបេត្វា គុឡ្ហវេស្សន្តរ-គុឡ្ហឧម្មគ្គ-គុឡ្ហវិនយ-វេទល្លបិដកានំ អញ្ញតរតោ អាគតានិ បញ្ញាយន្តីតិ អត្ថោ។ ឯវំ អាគតានិ ហិ រាគាទិវិនយេ ច ន បញ្ញាយមានានិ ឆឌ្ឌេតព្ពានិ ហោន្តិ។ តេន វុត្តំ – “ឥតិ ហេតំ, ភិក្ខវេ, ឆឌ្ឌេយ្យាថា”តិ។ ឯតេនុបាយេន សព្ពត្ថ អត្ថោ វេទិតព្ពោ។

ឥទំ, ភិក្ខវេ, ចតុត្ថំ មហាបទេសំ ធារេយ្យាថាតិ ឥទំ ចតុត្ថំ ធម្មស្ស បតិដ្ឋានោកាសំ ធារេយ្យាថ។

ឥមស្មិំ បន ឋានេ ឥមំ បកិណ្ណកំ វេទិតព្ពំ។ សុត្តេ ចត្តារោ មហាបទេសា, ខន្ធកេ ចត្តារោ មហាបទេសា, ចត្តារិ បញ្ហាព្យាករណានិ, សុត្តំ, សុត្តានុលោមំ, អាចរិយវាទោ, អត្តនោមតិ, តិស្សោ សង្គីតិយោតិ។

តត្ថ – “អយំ ធម្មោ, អយំ វិនយោ”តិ ធម្មវិនិច្ឆយេ បត្តេ ឥមេ ចត្តារោ មហាបទេសា បមាណំ។ យំ ឯត្ថ សមេតិ, តទេវ គហេតព្ពំ, ឥតរំ វិរវន្តស្សាបិ ន គហេតព្ពំ។

“ឥទំ កប្បតិ, ឥទំ ន កប្បតី”តិ កប្បិយាកប្បិយវិនិច្ឆយេ បត្តេ – “យំ, ភិក្ខវេ, មយា ឥទំ ន កប្បតីតិ អប្បដិក្ខិត្តំ, តញ្ចេ អកប្បិយំ អនុលោមេតិ, កប្បិយំ បដិពាហតិ, តំ វោ ន កប្បតី”តិអាទិនា (មហាវ។ ៣០៥) នយេន ខន្ធកេ វុត្តា ចត្តារោ មហាបទេសា បមាណំ។ តេសំ វិនិច្ឆយកថា សមន្តបាសាទិកាយំ វុត្តា។ តត្ថ វុត្តនយេន យំ កប្បិយំ អនុលោមេតិ, តទេវ កប្បិយំ, ឥតរំ អកប្បិយន្តិ ឯវំ សន្និដ្ឋានំ កាតព្ពំ។

ឲក៌សញ្សាកទលឹយោ បញ្ញោ, ចិកឌ្ឍញ្សាកទលឹយោ បញ្ញោ, បដិបុច្ឆាញ្សាកទលឹយោ បញ្ញោ, ឍបតិយោ បញ្ញោតិ ត្ថយាតិ ចត្តារិ បញ្ញាញ្សាកទលាតិ តាយ៉ តត្ថ “ចក្ខុ អតិច្ចុ”ត្តិ បុដ្ឋេត – “អាយ អតិច្ចុ”ត្តិ ឲក៌សេតច ញ្សាកាតត្ថ៉ ៍ ឲស តយោ សោតាឌឹសុ៉ អយំ ឲក៌សញ្សាកទលឹយោ បញ្ញោ៉ “អតិច្ចុំ តាយ ចក្ខុ”ត្តិ បុដ្ឋេត – “ត ចក្ខុមេច, សោតម្បិ អតិច្ចុំ ឈាតម្បិ អតិច្ចុ”ត្តិ ឲចំ ចិកឌិត្វា ញ្សាកាតត្ថ៉ អយំ ចិកឌ្ឍញ្សាកទលឹយោ បញ្ញោ៉ “យថា ចក្ខុ តថា សោតំ, យថា សោតំ តថា ចក្ខុ”ត្តិ បុដ្ឋេត “ពេតដ្ឋេត បុច្ឆសិ”តិ បដិបុច្ឆិត្វា “ទស្សតដ្ឋេត បុច្ឆាមិ”តិ ចុត្តេ “ត ហិ”តិ ញ្សាកាតត្ថ៉, “អតិច្ចដ្ឋេត បុច្ឆាមិ”តិ ចុត្តេ អាមាតិ ញ្សាកាតត្ថ៉ អយំ បដិបុច្ឆាញ្សាកទលឹយោ បញ្ញោ៉ “តំ ជីចំ តំ សរីរ”ត្តិអាឌិតិ បុដ្ឋេត បត “អញ្សាកតមេតំ ភកចតា”តិ ឍបេតព្ពោ, ឲស បញ្ញោ ត ញ្សាកាតព្ពោ៉ អយំ ឍបតិយោ បញ្ញោ៉ ត្ថតិ តេតាកាទេត បញ្ញាសមុត្តេ ត្ថយាតិ ចត្តារិ បញ្ញាញ្សាកទលាតិ បយាហំ៉ ត្ថមេសំ ចសេត សោ បញ្ញោ ញ្សាកាតព្ពោ៉

សុត្តាឌិសុ បត សុត្តំ តាយ តិស្សោ សង្គីតិយោ អារុឡ្ហាតិ តីណិ បិដកាតិ៉ សុត្តាតុលោមំ តាយ អតុលោមកប្បិយំ៉ អាចរិយចាឌោ តាយ អដ្ឋកថា៉ អត្តតោមតិ តាយ តយក្កាហេត អតុត្ពុទ្ធិយា អត្តតោ បដិភាតំ៉ តត្ថ សុត្តំ អប្បដិពាហិយំ, តំ បដិពាហេន្តេត ពុទ្ធោច បដិពាហិតោ ហោតិ៉ អតុលោមកប្បិយំ បត សុត្តេត សមេន្តមេច កហេតព្ពំ, ត ត្ថតរំ៉ អាចរិយចាឌោបិ សុត្តេត សមេន្តោយេច កហេតព្ពោ, ត ត្ថតរោ៉ អត្តតោមតិ បត សព្ពទុព្ពលា, សាបិ សុត្តេត សមេន្តាយេច កហេតព្ពា, ត ត្ថតរា៉ បញ្ចុសតិកា, សត្តសតិកា, សហស្សិកាតិ ត្ថយា បត តិស្សោ សង្គីតិយោ៉ សុត្តម្បិ តាសុ អាកតមេច បយាហំ, ត្ថតរំ ការយ្ហុត្តំ ត កហេតព្ពំ៉ តត្ថ ឌ្ឍតរេត្តាតិបិ ហិ បឌញ្ញាតាតិ ត ចេច សុត្តេ ឌ្ឍតរេត្តិ, ត ច ចិតយេ សត្ថិស្សត្តិតិ ចេឌិតព្ពាតិ៉

កម្មាទបុត្តចុត្តចណ្ណតា

១ប័ដ៉កម្មាទបុត្តស្សាតិ សុចណ្ណការបុត្តស្ស៉ សោ កិរ អឌ្ឍោ មហាកុដុម្ពិកោ ភកចតោ បឋមឌស្សតេតេច សោតាបត្តោ ហុត្វា អត្តតោ អម្ពចតេ ចិហារំ ការាបេត្វា តិយ្យាតេសិ៉ តំ សន្ធាយ ចុត្តំ – “អម្ពចតេ”តិ៉

សូករមទ្ទចត្តិ តាតិតរុណស្ស តាតិជិណ្ណស្ស ឲកេឌ្ឍកសូករស្ស បចត្តមំសំ៉ តំ កិរ មុទុ ចេច សិតិទ្ធញ្ច ហោតិ, តំ បដិយាឌាបេត្វា សាធុកំ បចាបេត្វាតិ អត្ថោ៉ ឲកេ ភណត្តិ – “សូករមទ្ទចត្តិ បត មុទុឡ្ឌតស្ស បញ្ចុគោរសយូសបាចតចិធាតស្ស តាមេតំ, យថា កចបាតំ តាម បាកតាម”ត្តិ៉ ពេចិ ភណត្តិ – “សូករមទ្ទចំ តាម រសាយតចិធិ, តំ បត រសាយតសត្ថេ អាកច្ឆតិ, តំ ចុត្តេត – ‘ភកចតោ បរិតិព្ពាតំ ត ភចេយ្យា’តិ រសាយតំ បដិយត្តា”ត្តិ៉ តត្ថ បត ឌ្វិសហស្សឌិបបរិចារេសុ ចតូសុ មហាឌីបេសុ ឌេចតា ឌ្ឍជំ បក្ខិបិសុ៉

តាហំ តត្តិ ត្ថមំ សីហតាឌំ កិមត្ថំ តឌតិ? បរូបចាឌមោចតត្ថំ៉ អត្តតា បរិភុត្តាចសេសំ តេច ភិក្ខូតំ, ត មតុស្សាតំ ឌាតុំ អឌាសិ, អាចាទេត តិព្ពាបេត្វា ចិតាសេសីតិ ហិ ចត្តុកាមាតំ ត្ថដំ សុត្វា ចចតោកាសោ ត ភចិស្សតីតិ បរេសំ វូបចាឌមោចតត្ថំ សីហតាឌំ តឌតីតិ៉

᪑᪕᪐᪨ ᨽᨲ᩠ᨲᩔ ᨧ ᩈᩪᨠᩁᨾᨴ᩠ᨴᩅᩮᨶᩣᨲᩥ ᨽᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸᩁᩥ, ᨶ ᨸᨶ ᨽᨲ᩠ᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ᪨ ᨿᨴᩥ ᩉᩥ ᩋᨽᨲ᩠ᨲᩔ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᩥᩔᨳ, ᩋᨲᩥᨡᩁᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨ ᩈᩥᨶᩥᨴ᩠ᨵᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨽᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨶᩔ ᨲᨶᩩᩅᩮᨴᨶᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨸᨴᩈᩣ ᨣᨶ᩠ᨲᩩᩴ ᩋᩈᨠ᩠ᨡᩥ᪨ ᩅᩥᩁᩮᨧᨾᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᩋᨽᩥᨱ᩠ᩉᩴ ᨸᩅᨲ᩠ᨲᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩅᩥᩁᩮᨧᨶᩮᩣᩅ ᩈᨾᩣᨶᩮᩣ᪨ ᩋᩅᩮᩣᨧᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨸᨲ᩠ᨳᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨸᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩑᩅᨾᩣᩉ᪨ ᨲᩩᩃ᩠ᨿᩣ ᨸᨶ ᨩᨿᩩᩈᨠ᩠ᨠᩣᩉᨠᩁᩮᨲ᩠ᨲᩮᩉᩥ ᨸᩥᨲᨠᩣᨮᩣᨿᩮᩣᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣ᪨

ᨸᩣᨶᩦᨿᩣᩉᩁᨱᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪕᪑᪨ ᨠᨠᩩᨵᩣᨲᩥ ᨧᩮᩣᨠᨶᩮᨲ᩠ᨲ ᨶᩥᨸᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩋᨧ᩠ᨨᩮᩣᨴᨠᩣᨲᩥ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩮᩣᨴᨠᩣ᪨ ᩈᩣᨲᩮᩣᨴᨠᩣᨲᩥ ᨾᨵᩩᩁᩮᩣᨴᨠᩣ᪨ ᩈᩦᨲᩮᩣᨴᨠᩣᨲᩥ ᨲᨶᩩᩈᩦᨲᩃᩈᩃᩥᩃᩣ᪨ ᩈᩮᨲᨠᩣᨲᩥ ᨶᩥᨠ᩠ᨠᨴ᩠ᨴᨾᩣ᪨ ᩈᩩᨸ᩠ᨸᨲᩥᨲ᩠ᨳᩣᨲᩥ ᩈᩩᨶ᩠ᨴᩁᨲᩥᨲ᩠ᨳᩣ᪨

ᨸᩩᨠ᩠ᨠᩩᩈᨾᩃ᩠ᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩅᨲ᩠ᨳᩩᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪕᪒᪨ ᨸᩩᨠ᩠ᨠᩩᩈᩮᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᨾᩃ᩠ᩃᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨾᩃ᩠ᩃᩁᩣᨩᨸᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨾᩃ᩠ᩃᩣ ᨠᩥᩁ ᩅᩣᩁᩮᨶ ᩁᨩ᩠ᨩᩴ ᨠᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨿᩣᩅ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᩣᩁᩮᩣ ᨶ ᨸᩣᨸᩩᨱᩣᨲᩥ, ᨲᩣᩅ ᩅᨱᩥᨩ᩠ᨩᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩅᨱᩥᨩ᩠ᨩᨾᩮᩅ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᨬ᩠ᨧ ᩈᨠᨭᩈᨲᩣᨶᩥ ᨿᩮᩣᨩᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩩᩁᩅᩣᨲᩮ ᩅᩣᨿᨶ᩠ᨲᩮ ᨸᩩᩁᨲᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᩅᩣᨲᩮ ᩅᩣᨿᨶ᩠ᨲᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩅᩣᩉᩴ ᨸᩩᩁᨲᩮᩣ ᨸᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨿᩴ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨲᨴᩤ ᨸᨶ ᨸᨧ᩠ᨨᩣ ᩅᩣᨲᩮᩣ ᩅᩣᨿᩥ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᩈ ᨸᩩᩁᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩅᩣᩉᩴ ᨸᩮᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩁᨲᨶᨿᩣᨶᩮ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩩᩈᩥᨶᩣᩁᨲᩮᩣ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ “ᨸᩣᩅᩴ ᨣᨾᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᨾᨣ᩠ᨣᩴ ᨸᨭᩥᨸᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᨲᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ – “ᨠᩩᩈᩥᨶᩣᩁᩣᨿ ᨸᩣᩅᩴ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᨾᨣ᩠ᨣᨸ᩠ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᩋᩣᩊᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨲᩔ ᨶᩣᨾᩴ᪨ ᨴᩦᨥᨸᩥᨦ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᨠᩥᩁᩮᩈᩮᩣ, ᨲᩮᨶᩔ ᩋᩣᩊᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᨶᩣᨾᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨠᩣᩃᩣᨾᩮᩣᨲᩥ ᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨿᨲ᩠ᩁ ᩉᩥ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨶᩮᩅ ᨴᨠ᩠ᨡᨲᩦᨲᩥ ᨶ ᩋᨴ᩠ᨴᩈ᪨ ᨿᨲ᩠ᩁᩈᨴ᩠ᨴᨿᩩᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨶᩮᨲᩴ ᩋᨶᩣᨣᨲᩅᨧᨶᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩑᩅᩁᩪᨸᩮᩈᩩ ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᩈᨴ᩠ᨴᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ᪨

᪑᪕᪓᪨ ᨶᩥᨧ᩠ᨨᩁᨶ᩠ᨲᩦᩈᩪᨲᩥ ᩅᩥᨧᩁᨶ᩠ᨲᩦᩈᩩ᪨ ᩋᩈᨶᩥᨿᩣ ᨹᩃᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣᨲᩥ ᨶᩅᩅᩥᨵᩣᨿ ᩋᩈᨶᩥᨿᩣ ᨽᩥᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩣᨿ ᩅᩥᨿ ᨾᩉᩣᩁᩅᩴ ᩁᩅᨶ᩠ᨲᩥᨿᩣ᪨ ᨶᩅᩅᩥᨵᩣ ᩉᩥ ᩋᩈᨶᩥᨿᩮᩣ – ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩣ, ᩅᩥᨧᨠ᩠ᨠᩣ, ᩈᨲᩮᩁᩣ, ᨣᨣ᩠ᨣᩁᩣ, ᨠᨸᩥᩈᩦᩈᩣ, ᨾᨧ᩠ᨨᩅᩥᩃᩮᩣᩃᩥᨠᩣ, ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨭᨠᩣ, ᨴᨱ᩠ᨯᨾᨱᩥᨠᩣ, ᩈᩩᨠ᩠ᨡᩣᩈᨶᩦᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩣ ᩋᩈᨬ᩠ᨬᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩥᨧᨠ᩠ᨠᩣ ᩑᨠᩴ ᨧᨠ᩠ᨠᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᨲᩮᩁᩣ ᩈᨲᩮᩁᩈᨴᩥᩈᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲᨲᩥ᪨ ᨣᨣ᩠ᨣᩁᩣ ᨣᨣ᩠ᨣᩁᩣᨿᨾᩣᨶᩣ ᨸᨲᨲᩥ᪨ ᨠᨸᩥᩈᩦᩈᩣ ᨶᨦ᩠ᨣᩩᨭ᩠ᨮᩴ ᩏᨠ᩠ᨡᩥᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᨠ᩠ᨠᨭᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨾᨧ᩠ᨨᩅᩥᩃᩮᩣᩃᩥᨠᩣ ᩅᩥᩃᩮᩣᩃᩥᨲᨾᨧ᩠ᨨᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨭᨠᩣ ᨠᩩᨠ᩠ᨠᩩᨭᩈᨴᩥᩈᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲᨲᩥ᪨ ᨴᨱ᩠ᨯᨾᨱᩥᨠᩣ ᨶᨦ᩠ᨣᩃᩈᨴᩥᩈᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᨲᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨠ᩠ᨡᩣᩈᨶᩦ ᨸᨲᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩈᨾᩩᨩ᩠ᨫᩮᨲᩥ᪨

ᨴᩮᩅᩮ ᩅᩔᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᩈᩩᨠ᩠ᨡᨣᨩ᩠ᨩᩥᨲᩴ ᨣᨩ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᩅᩔᨶ᩠ᨲᩮ᪨ ᩋᩣᨲᩩᨾᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᨲᩩᨾᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩥᩉᩁᩣᨾᩥ᪨ ᨽᩩᩈᩣᨣᩣᩁᩮᨲᩥ ᨡᩃᩈᩣᩃᩣᨿᩴ᪨ ᩑᨲ᩠ᨳᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩣᩁᨱᩮ ᩑᩈᩮᩣ ᨾᩉᩣᨩᨶᨠᩣᨿᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨸᨲᩥᨲᩮᩣ᪨ ᨠᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩦᨲᩥ ᨠᩥᩴ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᩈᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨽᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᩈᩮᩣ ᨲ᩠ᩅᩴ ᨽᨶ᩠ᨲᩮ᪨

᪑᪔᪙᪨ ᩈᩥᨦ᩠ᨣᩦᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩥᨦ᩠ᨣᩦᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩅᨱ᩠ᨱᩴ᪨ ᨿᩩᨣᨾᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨭ᩠ᨮᨿᩩᨣᩴ, ᩈᨱ᩠ᩉᩈᩣᨭᨠᨿᩩᨣᩊᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨵᩣᩁᨱᩦᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩁᨲ᩠ᨳᩁᩣ ᨾᨿᩣ ᨵᩣᩁᩮᨲᩩᩴ, ᨷᩁᩥᨴᩉᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᨠᩥᩁ ᩈᩮᩣ ᨲᨳᩣᩁᩪᨷᩮ ᨨᨱᨴᩥᩅᩈᩮᨿᩮᩅ ᨵᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩈᨠᩣᩃᩮ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᩴ ᨾᨦ᩠ᨣᩃᩅᨲ᩠ᨳᨿᩩᨣᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ᪨ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᩴ ᩏᨷᩣᨴᩣᨿᩣᨲᩥ ᨾᨿᩥ ᩋᨶᩩᨠᨾ᩠ᨷᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ᪨ ᩋᨧ᩠ᨨᩣᨴᩮᩉᩦᨲᩥ ᩏᨷᨧᩣᩁᩅᨧᨶᨾᩮᨲᩴ – ᩑᨠᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨴᩮᩉᩥ, ᩑᨠᩴ ᩌᨶᨶ᩠ᨴᩔᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨠᩥᩴ ᨷᨶ ᨳᩮᩁᩮᩣ ᨲᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩦᨲᩥ? ᩌᨾ ᨣᨱ᩠ᩉᩥ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ? ᨾᨲ᩠ᨳᨠᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᨠᩥᨧ᩠ᨧᨲ᩠ᨲᩣ᪨ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩣᨷᩥ ᩉᩮᩈ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᩃᩣᨽᩴ ᨷᨭᩥᨠ᩠ᨡᩥᨷᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨠᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ᪨ ᨲᩴ ᨷᨶᩔ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩣᨠᨠᩥᨧ᩠ᨧᩴ ᨾᨲ᩠ᨳᨠᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᩈᩥ᪨ ᨿᩮ ᩅᩣᨷᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᨴᩮᨿ᩠ᨿᩩᩴ – “ᩋᨶᩣᩁᩣᨵᨠᩮᩣ ᨾᨬ᩠ᨬᩮ ᩌᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᩦᩈᨲᩥ ᩅᩔᩣᨶᩥ ᩏᨷᨭ᩠ᨮᩉᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᨶ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩣ ᨲᩮᨶ ᩃᨴ᩠ᨵᨷᩩᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᩅᨧᨶᩮᩣᨠᩣᩈᨧ᩠ᨨᩮᨴᨶᨲ᩠ᨳᨾ᩠ᨷᩥ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᩈᩥ᪨ ᩋᨷᩥ ᨧ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ – “ᩌᨶᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣᨷᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩣ ᨶ ᨵᩣᩁᩮᩔᨲᩥ, ᨾᨿ᩠ᩉᩴᨿᩮᩅ ᨷᩪᨩᩴ ᨠᩁᩥᩔᨲᩥ᪨ ᨾᩃ᩠ᩃᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨷᨶ ᩌᨶᨶ᩠ᨴᩴ ᨷᩪᨩᩮᨶ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᨦ᩠ᨥᩮᩣᨷᩥ ᨷᩪᨩᩥᨲᩮᩣ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᩑᩅᨾᩔ ᨾᩉᩣᨷᩩᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥ ᨽᩅᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ ᨳᩮᩁᩔ ᩑᨠᩴ ᨴᩣᨷᩮᩈᩥ᪨ ᨳᩮᩁᩮᩣᨷᩥ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨠᩣᩁᨱᩮᨶ ᩋᨣ᩠ᨣᩉᩮᩈᩦᨲᩥ᪨ ᨵᨾ᩠ᨾᩥᨿᩣ ᨠᨳᩣᨿᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩩᨾᩮᩣᨴᨶᨠᨳᩣᨿ᪨

᪑᪕᪐᪨ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᩴ ᩏᨷᨶᩣᨾᩥᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩥᩅᩣᩈᨶᨷᩣᩁᩩᨷᨶᩅᩈᩮᨶ ᩋᩃ᩠ᩃᩦᨿᩣᨷᩥᨲᩴ᪨ ᨽᨣᩅᩣᨷᩥ ᨲᨲᩮᩣ ᩑᨠᩴ ᨶᩥᩅᩣᩈᩮᩈᩥ, ᩑᨠᩴ ᨷᩣᩁᩩᨷᩥ᪨ ᩉᨲᨧ᩠ᨧᩥᨠᩴ ᩅᩥᨿᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᩉᨲᨧ᩠ᨧᩥᨠᩮᩣ ᩋᨦ᩠ᨣᩣᩁᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨩᩮᩣᨲᨲᩥ, ᨻᩉᩥ ᨷᨶᩔ ᨷᨽᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᩑᩅᩴ ᨻᩉᩥ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᨷ᩠ᨷᨽᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨫᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩍᨾᩮᩈᩩ ᨡᩮᩣ, ᩌᨶᨶ᩠ᨴ, ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩᨷᩥ ᨠᩣᩃᩮᩈᩪᨲᩥ ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩍᨾᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᨠᩣᩃᩮᩈᩩ ᩑᩅᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᩌᩉᩣᩁᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᨧᩮᩅ ᨻᩃᩅᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩮᨶ ᨧ᪨ ᩑᨲᩮᩈᩩ ᩉᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᨠᩣᩃᩮᩈᩩ ᩈᨠᩃᨧᨠ᩠ᨠᩅᩣᩊᩮ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᩌᩉᩣᩁᩮ ᩒᨩᩴ ᨷᨠ᩠ᨡᩥᨷᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᩴ ᨷᨱᩦᨲᨽᩮᩣᨩᨶᩴ ᨠᩩᨧ᩠ᨨᩥᩴ ᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩁᩪᨷᩴ ᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨷᩮᨲᩥ᪨ ᩌᩉᩣᩁᩈᨾᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩁᩪᨷᩔ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᨲ᩠ᨲᩣ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩥ ᩍᨶ᩠ᨴ᩠ᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᨴᩥᩅᩈᩮ ᨧᩔ – “ᩋᨶᩮᨠᨠᨷ᩠ᨷᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᩈᨬ᩠ᨧᩥᨲᩣ ᩅᨲ ᨾᩮ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣ ᩋᨩ᩠ᨩ ᨷᩉᩦᨶᩣ”ᨲᩥ ᩌᩅᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᨻᩃᩅᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩈᩦᨴᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩮ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩴ ᨷᩈᩦᨴᨲᩥ, ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩮ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩮ ᩍᨶ᩠ᨴ᩠ᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᨴᩥᩅᩈᩮᨷᩥ – “ᩋᨩ᩠ᨩ, ᨴᩣᨶᩣᩉᩴ, ᩋᨶᩮᨠᩮᩉᩥ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩈᨲᩈᩉᩔᩮᩉᩥ ᨷᩅᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᩋᨾᨲᨾᩉᩣᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩴ ᨶᩣᨾ ᨶᨣᩁᩴ ᨷᩅᩥᩈᩥᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩌᩅᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩔ ᨻᩃᩅᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩈᩦᨴᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩮ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩴ ᨷᩈᩦᨴᨲᩥ, ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᩮ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩮ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩥ ᩍᨶ᩠ᨴ᩠ᩕᩥᨿᩣᨶᩥ ᩋᨲᩥᩅᩥᨿ ᩅᩥᩁᩮᩣᨧᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩍᨲᩥ ᩌᩉᩣᩁᩅᩥᩈᩮᩈᩮᨶ ᨧᩮᩅ ᨻᩃᩅᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩮᨶ ᨧ ᩍᨾᩮᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᨠᩣᩃᩮᩈᩩ ᩑᩅᩴ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩏᨷᩅᨲ᩠ᨲᨶᩮᨲᩥ ᨷᩣᨧᩦᨶᨲᩮᩣ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᨶᩈᩣᩃᩅᨶᩮ᪨ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩮᨶ ᨿᨾᨠᩈᩣᩃᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᨾᨠᩈᩣᩃᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩮ᪨

ᩈᩥᨦ᩠ᨣᩦᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩣᨳᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩥᨠᩣᩃᩮ ᨮᨷᩥᨲᩣ᪨

᪑᪕᪑᪨ ᨶ᩠ᩉᨲ᩠ᩅᩣ ᨧ ᨷᩥᩅᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨧᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨲᨴᩣ ᨠᩥᩁ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᨶᩉᩣᨿᨾᩣᨶᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᨶᨴᩥᨿᩴ ᨾᨧ᩠ᨨᨠᨧ᩠ᨨᨷᩣ ᨧ ᩏᨽᨲᩮᩣᨲᩦᩁᩮᩈᩩ ᩅᨶᩈᨱ᩠ᨯᩣ ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩅᨱ᩠ᨱᨾᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨾ᩠ᨻᩅᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩔᩣᨿᩮᩅ ᨶᨴᩥᨿᩣ ᨲᩦᩁᩮ ᩋᨾ᩠ᨻᩅᨶᩴ᪨ ᩌᨿᩈ᩠ᨾᨶ᩠ᨲᩴ ᨧᩩᨶ᩠ᨴᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨠᩥᩁ ᨡᨱᩮ ᩌᨶᨶ᩠ᨴᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩏᨴᨠᩈᩣᨭᨠᩴ ᨷᩦᩊᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩒᩉᩦᨿᩥ, ᨧᩩᨶ᩠ᨴᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩮᩣ ᩈᨾᩦᨷᩮ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩌᨾᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ᪨

ᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣᨶ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ ᨶᨴᩥᨠᩴ ᨠᨠᩩᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨾᩣᨷᩥ ᨣᩣᨳᩣ ᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩥᨠᩣᩃᩮᨿᩮᩅ ᨮᨷᩥᨲᩣ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᩍᨵ ᨵᨾ᩠ᨾᩮᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᩍᨵ ᩈᩣᩈᨶᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ

បចត្តា, ចតុរាសីតិ ឆព្ពណ្ណសហស្សានិ បចត្តានីតិ អត្ថោ។ បចុលេ តិំសីតិ សត្ថ បុរេតាច តិំសីតិ។ ឧត្តាចតា ច ចេតេរា អត្ថុប្បត្តោ។ ឧចិ អត្ថុប្បត្តិ អឆ ពោ កកចា អាឃប្បត្តិ អាតត្ថិ អាយត្តេសិ។

១៨៤. អលិកាតិ ឃេ អញ្ញោនំ ខាតាតិសំសសប្លាតា លិកា ហោត្តិ, តេ អលិកា។ ទុល្លទ្ធិ បុញ្ញាចិសេសេត លទ្ធយិ យត្ថុប្បត្តិ ទុល្លទ្ធិ។ ឃស្ស តេតិ ឃស្ស តច។ ខ្ពត្តល្វល់ ចា អតិកិលិត្ថ ចា កោ ខាតាតិ, កិខិសយិ បច្ឆិយំ បិណ្ឌបាតំ បរិក្ខិត្វា តឆាកតោ បរិតិត្ថូតោ, អទ្ធា តេ ឃំ ចា តំ ចា ខិត្ថ កចិស្សតីតិ។ លិកាតិ ខិដ្ឋឆព្វិកសយទ្រាឃិកខាតាតិសំសសប្លាតា លិកា។ ឝុលទ្ធិ ឮឃ្យាយត្ថុប្បត្តិ ឝុលទ្ធិ។ សយសយផលិតិ សព្ពាកាកេត សយាតផលិ។

តត្ថ ច ឃំ ឝុខាតាយ ខិត្ថ បិណ្ឌបាតំ ក្ខិត្វា តឆាកតោ អភិសម្បូរេន្ទា, សោ សរាកសខោសសយោហកាលេ បរិក្ខេត្តា, អឃំ បត ធុទ្ធត ខិត្ថា ចិតរាកចិតខោសចិតយោហកាលេ បរិក្ខេត្តា, កស្មា ឧតេ សយផលិតិ? បរិតិត្ថាតសយតាឃ ច សយាបត្តិសយតាឃ ច អត្ថុប្បរលាសយតាឃ ច។ កកចា ហិ ឝុខាតាយ ខិត្ថ បិណ្ឌបាតំ បរិក្ខិត្វា ទិសាបិខិសេសាឃ តិត្ថាតឆាត្យា បរិតិត្ថូតោ, ធុទ្ធត ខិត្ថ បរិក្ខិត្វា អត្ថុបិខិសេសាឃ តិត្ថាតឆាត្យា បរិតិត្ថូតោតិ ឧចិ បរិតិត្ថាតសយតាឃបិ សយផលិ។ អភិសម្បូន្នតខិចសេ ច ចតុចិសតិកោដិសតសហស្សសញ្ញ សយាបត្តិយោ សយាបដ្ឋិ, បរិតិត្ថាតខិចសេបិ សព្ពា តា សយាបដ្ឋីតិ ឧចិ សយាបត្តិសយតាឃបិ សយផលិ។ ឝុខាតា ច អបរកាកេ អសេស្សាសិ – “ត កិរេសា ទុក្ខសេចតា, តៅឆិសេត្តា កិរេស, តំ កិរ បិណ្ឌបាតំ បរិក្ខិត្វា អត្ថុត្តុទិ សព្វាសព្វាឆិ អភិសម្បូន្នា, សត្តសត្តាហំ កិរស្ស តេត ឃាបតំ អហោសី”តិ។ តស្សា ត្ថាខំ ឝុត្វា – “លិកា ចត ឃេ”តិ អត្ថុប្បរត្តិយា ពលចបីតិសោយតស្សំ ខ្ពចបិខិ។ ធុទ្ធស្សាបិ អបរកាកេ – “អចសាតបិណ្ឌបិតោ កិរ យឃា ខិត្ថា, ឆព្ពីសំ កិរ ឃេ កហិតំ, យឃ្យាកិរ បិណ្ឌបាតំ បរិក្ខិត្វា សត្ថ អត្ថុបិខិសេសាឃ តិត្ថាតឆាត្យា បរិតិត្ថូតោ”តិ ឝុត្វា “លិកា ចត ឃេ”តិ អត្ថុប្បរតោ ពលចសោយតស្សំ ខ្ពចបិខីតិ ឧចិ អត្ថុប្បរលាសយតាឃបិ សយផលិតិ ចេខិតព្ពា។

ឃសសំចត្តតិកត្តិ បរិចារសំចត្តតិកំ។ អាឆិបតោឃ្យសំចត្តតិកត្តិ ខេដ្ឋកាចសំចត្តតិកំ។

សំឃយតោតិ សីលសំឃយេត សំឃយត្តស្ស, សំចេរ ខិតស្សាតិ អត្ថោ។ ចេទំ ត ខិឃតីតិ បញ្ចខិឆំ ចេទំ ត ចទ្ធតិ។ ក្យសលោ ច ខហាតិ បិបកត្តិ ក្យសលោ បត ពាលាសយ្យត្តា អទិឃយេក្កត អតចសេសំ បិបកំ លិយកំ អក្យសលំ ខហាតិ។ រាកខោសយោហក្កឃា ស តិត្ថូតោតិ សោ ត្ថយំ បិបកំ ខហិត្វា រាកាខីតំ ពឃា កិលេសតិត្ថាតេត តិត្ថូតោតិ។ ត្ថតិ ធុទ្ធស្ស ច ឆក្កិលហំ, អត្ថនោ ច ឆក្កិលោឃ្យសយ្យត្តិ សយ្យស្សយាតោ ខ្ពខាតំ ខ្ពខាតេតសីតិ។

ចតុត្ថកាលចារចណ្ណតា តិដ្ឋិតា។

ឃយកសាលិចណ្ណតា

១៥ប៉ៈយហតា កិក្ខុសល្លេក សង្គិត្តិ ឰូឆ កិក្ខុំ កហតបរិវេច្ឆេទោ តត្ថិៈ ចេឡូ្ចការេយ ចេទតាចិក្ខូលុតតោ បដ្ឋាយ ហិ – “ត ឋិវេត ករចា បរិតិឌ្ឋាឃិស្សតី”តិ ឃុត្វា តតោ តតោ អាកេតឃុ កិក្ខុឃុ ឲកកិក្ខុបិ បក្កេត្វា តាយ តត្ថិៈ តស្មា កហតឌីតិចេត្វា សល្លេ អហោសិៈ វ្ថុបចត្តតំ យល្លាតំ សាលចតត្តិ ឃធេច ហិ កលយ្ឋតឌីតីវេតា វាឌយាត្យចិហារដ្ឋានេត ឆ្ញបិរាយំ កត្តត្ថំ ហោតិ, ឲចំ ហិរឌ្ឋាចតិឃា បរិវិយតីវេតា សាលចត្យឃ្យាតំ, ឃឆា អត្យវាឆបុរស្ស ឆ្ញបិរាយយា, ឲចំ តំ ក្យសិតាវាឃំ ហោតិៈ ឃឆា ឆ្ញបិរាយតោ ឥក្ខិលដ្ឋានេត តកាទំ បចិសតយក្កោ បរិឌិតយុលោ កត្តា វ្ឋតូវេត តិចេត្វា, ឲចំ វ្ឃ្យាតតោ សាលចតំ បរិឌិតយុលំ កត្តា វ្ឋតូវេត តិចត្តំៈ តស្មា តំ – “វ្ថុបចត្តត”ត្តិ ចុច្ចតិៈ អត្តវេត ឃយកសាលិតំវ្ឋតូវឃឹសកត្តិ តស្ស កិវ យញ្ញកស្ស ឲកា សាលបត្តិ ឃឹសការេក ហោតិ, ឲកា បរិឥការេកៈ តពតាបិ ឲកេកា តទ្យលាសាវេលិ ឃឹសកាកស្ស អាសេត្កា ហោតិ, ឲកេកា បរិឥកាកស្សៈ អបិ ច ឃយកសាលិ តាយ ឬលឥត្ថចិឌបបេត្តហិ អញ្ញាយញ្ញា សំសិត្តិត្វា ឌិតសាលិតិ ចុត្តំៈ យញ្ញាកំ បញ្ញាបេហិតិ តស្មិ កិវ វ្ឃ្យាវេត វាឌក្យលស្ស សឃតយេញ្ញា អត្ថិ, តំ សត្តាឃ បញ្ញាបេហិតិ អាហៈ ឆេវាបិ តំវេឃច បញ្ញាបេត្វា អឥាសិៈ

កិលេត្តាស្មិ, អាគត្គ, តិបឌ្ឌិស្សាឃីតិ តឆាកតស្ស ហិ –

“កោធទិ កឡអាបេបិ កេក្កឃ្យា, បិក្កេលិ បត្តតេឃ្យកោ;

ហេយចតោ ច តស្លា ច, យគ្គាកិតិ វ្ថេបិសឆោ;

ឈគ្គេត្តាវេឃច ឥសយា, ឲតេ តាកាតយុត្តយា”តិៈ –

ឲត្ត ឃំ ឥសត្តំ កោធទិសត្តាតាតំ បកតិហត្ថិតំ ពលំ, តំ ឲកស្ស កឡអាបស្សាតិៈ ឲចំ ឥសក្យលចត្តិតាឃ កហតាឃ បកតិហត្ថិតំ កោឌិសហស្សពលប្បយាណំ ពលំ, តំ សត្តាយបិ ឥក្គស្ស បិណ្ឌបិតំ បរិក្យត្តកាលតោ បដ្ឋាឃ ចក្កចារេវ បត្តិវិត្តាឥកំ ចិឃ បរិក្ខឃំ កតំៈ បិចាតកាវេតា តីលិ កាច្យតាតិ ក្យសិតាវាតកាទំ, ឲតស្មិ អត្តេវ បញ្ញាឌិសតិឃា ឆាវេតឃុ តិឃឹឌិត្វា យហតា វ្ឃ្សាវេហត អាកឆ្លេត្តាបិ ឃ្ញូរិឃស្ស អត្តក្កយិតចេលិឃំ សញ្ញាសយេឃ ករចា សាលចតំ បចិវេដ្ឋៈ ឲចំ វេវោកា សត្តំ អាវេវាគ្យ យគ្គេត្តា អាកឆ្លតិៈ ឲតយត្តំ ឥស្សេត្តា ចិឃ សត្តលេលិកស្ស សំចេកកទំ ចាតំ កាសេត្តា – “កិលេត្តាស្មិ, អាគត្គ, តិបឌ្ឌិស្សាឃី”តិ អាហៈ

កស្មា បត ករចា ឲចំ យហត្តេត វ្ឃ្សាវេហត ឰូឆាកេតា, កិំ អញ្ញាតត្ត ត សក្កា បរិតិឌ្ឋាឃិតុត្តិ? បរិតិឌ្ឋាឃិតុំ តាយ ត កត្តចិ ត សក្កា, តីហិ បត កាវណេហិ ឰូឆាកេតា, ឰូឥញ្ញកករចា ឲចំ បស្សតិ – “យឃិ អញ្ញាតត្ត បរិតិឌ្ឋាឃេត្ត យហាឃុឥស្សតឃុត្តស្ស អត្តប្បត្តិ ត កចិស្សតិ, ក្យសិតាវាឃំ បត បរិតិឌ្ឋាឃេត្ត ឃយហំ ឥចេលិកេ អត្យកចិតត្តំ សយ្យត្តិ យត្យស្សលិកេឃច អត្យកចិ, តំ ឌ្ឋិហិ កាលចាវេហិ យល្លេត្វា ឥេសេស្សាឃិ, តំ វេយ ឃុត្វា ពាហុ ឌតា ក្យសលំ កាតត្តំ យញ្ញិស្សត្តី”តិៈ

អបរេបិ បស្សតិ – “យំ អញ្ញត្ថ បរិនិព្វាយន្តំ សុភទ្ទោ ន បស្សិស្សតិ, សោ ច ពុទ្ធវេនេយ្យោ, ន សាវកវេនេយ្យោ; ន តំ សាវកា វិនេតុំ សក្កោន្តិ។ កុសិនារាយំ បរិនិព្វាយន្តំ បន មំ សោ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហំ បុច្ឆិស្សតិ, បញ្ហាវិស្សជ្ជនបរិយោសានេ ច សរណេសុ បតិដ្ឋាយ មម សន្តិកេ បព្វជ្ជញ្ច ឧបសម្បទញ្ច លភិត្វា កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា មយិ ធរមានេយេវ អរហត្តំ បត្វា បច្ឆិមសាវកោ ភវិស្សតី”តិ។

អបរេបិ បស្សតិ – “មយិ អញ្ញត្ថ បរិនិព្វាយន្តេ ធាតុភាជនីយេ មហាកលហោ ភវិស្សតិ, លោហិតំ នទី វិយ សន្ទិស្សតិ។ កុសិនារាយំ បរិនិព្វុតេ ទោណព្រាហ្មណោ តំ វិវាទំ វូបសមេត្វា ធាតុយោ វិភជិស្សតី”តិ។ ឥមេហិ តីហិ ការណេហិ ភគវា ឯវំ មហន្តេន ឧស្សាហេន ឥធាគតោតិ វេទិតព្វោ។

សីហសេយ្យន្តិ ឯត្ថ កាមភោគិសេយ្យា, បេតសេយ្យា, សីហសេយ្យា, តថាគតសេយ្យាតិ ចតស្សោ សេយ្យា។

តត្ថ – “យេភុយ្យេន, ភិក្ខវេ, កាមភោគី សត្តា វាមេន បស្សេន សេន្តី”តិ អយំ កាមភោគិសេយ្យា។ តេសុ ហិ យេភុយ្យេន ទក្ខិណេន បស្សេន សយន្តោ នាម នត្ថិ។

“យេភុយ្យេន, ភិក្ខវេ, បេតា ឧត្តានា សេន្តី”តិ អយំ បេតសេយ្យា។ អប្បមំសលោហិតត្តា ហិ បេតា អដ្ឋិសង្ឃាដជដិតា ឯកេន បស្សេន សយិតុំ ន សក្កោន្តិ, ឧត្តានាវ សេន្តិ។

“សីហោ, ភិក្ខវេ, មិគរាជា ទក្ខិណេន បស្សេន សេយ្យំ កប្បេតិ...បេ... អត្តមនោ ហោតី”តិ (អ។ និ។ ៤។២៤៦) អយំ សីហសេយ្យា។ តេជុស្សទត្តា ហិ សីហោ មិគរាជា ទ្វេ បុរិមបាទេ ឯកស្មិំ ឋានេ, បច្ឆិមបាទេ ឯកស្មិំ ឋានេ ឋបេត្វា នង្គុដ្ឋំ អន្តរសត្ថិម្ហិ បក្ខិបិត្វា បុរិមបាទបច្ឆិមបាទនង្គុដ្ឋានំ ឋិតោកាសំ សល្លក្ខេត្វា ទ្វិន្នំ បុរិមបាទានំ មត្ថកេ សីសំ ឋបេត្វា សយតិ។ ទិវសំ សយិត្វាបិ បពុជ្ឈមានោ ន ឧត្រាសន្តោ បពុជ្ឈតិ, សីសំ បន ឧក្ខិបិត្វា បុរិមបាទាទីនំ ឋិតោកាសំ សល្លក្ខេតិ។ សចេ កិញ្ចិ ឋានំ វិជហិត្វា ឋិតំ ហោតិ – “ន ឥទំ តុយ្ហំ ជាតិយា សូរភាវស្ស ច អនុរូប”ន្តិ អនត្តមនោ ហុត្វា តត្ថេវ សយតិ, ន គោចរាយ បក្កមតិ។ អវិជហិត្វា ឋិតេ បន – “តុយ្ហំ ជាតិយា ច សូរភាវស្ស ច អនុរូបមិទ”ន្តិ ហដ្ឋតុដ្ឋោ ឧដ្ឋាយ សីហវិជម្ភិតំ វិជម្ភិត្វា កេសរភារំ វិធុនិត្វា តិក្ខត្តុំ សីហនាទំ នទិត្វា គោចរាយ បក្កមតិ។

“ចតុត្ថជ្ឈានសេយ្យា បន តថាគតស្ស សេយ្យាតិ វុច្ចតី” (អ។ និ។ ៤។២៤៦)។ តាសុ ឥធ សីហសេយ្យា អាគតា។ អយញ្ហិ តេជុស្សទឥរិយាបថត្តា ឧត្តមសេយ្យា នាម។

បាទេ បាទន្តិ ទក្ខិណបាទេ វាមបាទំ។ អច្ចាធាយាតិ អតិអាធាយ, ឦសកំ អតិក្កម្ម ឋបេត្វា។ គោប្ផកេន ហិ គោប្ផកេ, ជាណុនា វា

ᨩᩣᨱᩩᨾ᩠ᩉᩥ ᩈᨦ᩠ᨥᨭ᩠ᨭᩥᨿᨾᩣᨶᩮ ᩋᨽᩥᨱ᩠ᩉᩴ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩑᨠᨣ᩠ᨣᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩋᨹᩣᩈᩩᨠᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺ ᨿᨳᩣ ᨷᨶ ᨶ ᩈᨦ᩠ᨥᨭ᩠ᨭᩮᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᩋᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾ᩠ᨾ ᨮᨷᩥᨲᩮ ᩅᩮᨴᨶᩣ ᨶᩩᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ, ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩑᨠᨣ᩠ᨣᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᨹᩣᩈᩩ ᩉᩮᩣᨲᩥ᩺ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩑᩅᩴ ᨶᩥᨷᨩ᩠ᨩᩥ᩺ ᩋᨶᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩮᨿ᩠ᨿᩴ ᩏᨷᨣᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ – "ᩏᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᨬ᩠ᨬᩴ ᨾᨶᩈᩥ ᨠᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ"ᨲᩥ ᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᩺ ᨠᩣᨿᩅᩈᩮᨶ ᨧᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ, ᨶᩥᨴ᩠ᨴᩣᩅᩈᩮᨶ ᨷᨶ ᨲᩴ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨽᩅᨦ᩠ᨣᩔ ᩒᨠᩣᩈᩮᩣᨿᩮᩅ ᨶᩣᩉᩮᩣᩈᩥ᩺ ᨷᨮᨾᨿᩣᨾᩮ ᨾᩃ᩠ᩃᩣᨶᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨴᩮᩈᨶᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ, ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᨿᩣᨾᩮ ᩈᩩᨽᨴ᩠ᨴᩔ ᨷᨧ᩠ᨨᩥᨾᨿᩣᨾᩮ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᨦ᩠ᨥᩴ ᩋᨶᩩᩈᩣᩈᩥ, ᨻᩃᩅᨷᨧ᩠ᨧᩪᩈᩮ ᨷᩁᩥᨶᩥᨻ᩠ᨻᩣᨿᩥ᩺

ᩈᨻ᩠ᨻᨹᩣᩃᩥᨹᩩᩃ᩠ᩃᩣᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᩈᨾᨶ᩠ᨲᨲᩮᩣ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩥᨲᩣ ᨾᩪᩃᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᩣᩅ ᩋᨣ᩠ᨣᩣ ᩑᨠᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ, ᨶ ᨠᩮᩅᩃᨬ᩠ᨧ ᨿᨾᨠᩈᩣᩃᩣᨿᩮᩅ, ᩈᨻ᩠ᨻᩮᨷᩥ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨷᩣᩃᩥᨹᩩᩃ᩠ᩃᩣᩅ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᩺ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᨬ᩠ᨧ ᨲᨲ᩠ᨳᩮᩅ ᩏᨿ᩠ᨿᩣᨶᩮ, ᩈᨠᩃᩮᨷᩥ ᨴᩈᩈᩉᩔᨧᨠ᩠ᨠᩅᩤᩊᩮ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩪᨷᨣᩣ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᩴᩈᩩ, ᨹᩃᩪᨷᨣᩣ ᨹᩃᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥᩴᩈᩩ, ᩈᨻ᩠ᨻᩁᩩᨠ᩠ᨡᩣᨶᩴ ᨡᨶ᩠ᨵᩮᩈᩩ ᨡᨶ᩠ᨵᨷᨴᩩᨾᩣᨶᩥ, ᩈᩣᨡᩣᩈᩩ ᩈᩣᨡᩣᨷᨴᩩᨾᩣᨶᩥ, ᩅᩃ᩠ᩃᩦᩈᩩ ᩅᩃ᩠ᩃᩥᨷᨴᩩᨾᩣᨶᩥ, ᩋᩣᨠᩣᩈᩮᩈᩩ ᩋᩣᨠᩣᩈᨷᨴᩩᨾᩣᨶᩥ ᨷᨳᩅᩦᨲᩃᩴ ᨽᩥᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨴᨱ᩠ᨯᨷᨴᩩᨾᩣᨶᩥ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩥᩴᩈᩩ᩺ ᩈᨻ᩠ᨻᩮᩣ ᨾᩉᩣᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮᩣ ᨷᨬ᩠ᨧᩅᨱ᩠ᨱᨷᨴᩩᨾᩈᨬ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᩺ ᨲᩥᨿᩮᩣᨩᨶᩈᩉᩔᩅᩥᨲ᩠ᨳᨲᩮᩣ ᩉᩥᨾᩅᩤ ᨥᨶᨻᨴ᩠ᨵᨾᩮᩣᩁᨷᩥᨬ᩠ᨨᨠᩃᩣᨷᩮᩣ ᩅᩥᨿ, ᨶᩥᩁᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨾᩣᩃᩣᨴᩣᨾᨣᩅᨧ᩠ᨨᩥᨠᩮᩣ ᩅᩥᨿ, ᩈᩩᨭ᩠ᨮᩩ ᨷᩦᩊᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᩣᨻᨴ᩠ᨵᨷᩩᨷ᩠ᨹᩅᨭᩴᩈᨠᩮᩣ ᩅᩥᨿ, ᩈᩩᨷᩪᩁᩥᨲᩴ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᨧᨦ᩠ᨣᩮᩣᨭᨠᩴ ᩅᩥᨿ ᨧ ᩋᨲᩥᩁᨾᨱᩦᨿᩮᩣ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᩺

ᨲᩮ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩒᨠᩥᩁᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨲᩮ ᨿᨾᨠᩈᩣᩃᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩅᨲᩣᩉᩥ ᩈᨬ᩠ᨧᩣᩃᩥᨲᨡᨶ᩠ᨵᩈᩣᨡᩅᩥᨭᨷᩣ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩋᩅᨠᩥᩁᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩁᩦᩁᩔ ᩏᨷᩁᩥ ᨷᩩᨷ᩠ᨹᩣᨶᩥ ᩅᩥᨠᩥᩁᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᩺ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨠᩥᩁᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᩮᩣᨲ᩠ᨳᩁᨶ᩠ᨲᩣ ᩅᩥᨿ ᨠᩥᩁᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᩋᨽᩥᨷ᩠ᨷᨠᩥᩁᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩋᨽᩥᨱ᩠ᩉᩴ ᨷᩩᨶᨷ᩠ᨷᩩᨶᩴ ᨷᨠᩥᩁᨶ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅ᩺ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩦᨲᩥ ᨴᩮᩅᩃᩮᩣᨠᩮ ᨶᨶ᩠ᨴᨷᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩦᩈᨾ᩠ᨽᩅᩣᨶᩥ, ᨲᩣᨶᩥ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩅᨱ᩠ᨱᩣᨶᩥ ᨷᨱ᩠ᨱᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᨷᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ, ᨾᩉᩣᨲᩩᨾ᩠ᨻᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᩁᩮᨱᩩᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᨬ᩠ᨧ ᨾᨶ᩠ᨴᩣᩁᩅᨷᩩᨷ᩠ᨹᩣᨶᩮᩅ, ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨶᩥᨷᩥ ᨷᨶ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ ᨷᩣᩁᩥᨧ᩠ᨨᨲ᩠ᨲᨠᨠᩮᩣᩅᩥᩊᩣᩁᨷᩩᨷ᩠ᨹᩣᨴᩦᨶᩥ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨧᨦ᩠ᨣᩮᩣᨭᨠᩣᨶᩥ ᨷᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩤᩊᨾᩩᨡᩅᨭ᩠ᨭᩥᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨲᩥᨴᩈᨷᩩᩁᩮᨷᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮᨷᩥ ᨮᩥᨲᩣᩉᩥ ᨴᩮᩅᨲᩣᩉᩥ ᨷᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ, ᩋᨶ᩠ᨲᩃᩥᨠ᩠ᨡᩣ ᨷᨲᨶ᩠ᨲᩥ᩺ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩈᩁᩦᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᩋᩅᩥᨠᩥᨱ᩠ᨱᩣᨶᩮᩅ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩤ ᨷᨲ᩠ᨲᨠᩥᨬ᩠ᨩᨠ᩠ᨡᩁᩮᨱᩩᨧᩩᨱ᩠ᨱᩮᩉᩥ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔ ᩈᩁᩦᩁᨾᩮᩅ ᩒᨠᩥᩁᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨷᩥ ᨧᨶ᩠ᨴᨶᨧᩩᨱ᩠ᨱᩣᨶᩦᨲᩥ ᨴᩮᩅᨲᩣᨶᩴ ᩏᨷᨠᨷ᩠ᨷᨶᨧᨶ᩠ᨴᨶᨧᩩᨱ᩠ᨱᩣᨶᩥ᩺ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᨬ᩠ᨧ ᨴᩮᩅᨲᩣᨶᩴᨿᩮᩅ, ᨶᩣᨣᩈᩩᨷᨱ᩠ᨱᨾᨶᩩᩔᩣᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᩏᨷᨠᨷ᩠ᨷᨶᨧᨶ᩠ᨴᨶᨧᩩᨱ᩠ᨱᩣᨶᩥ᩺ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᨬ᩠ᨧ ᨧᨶ᩠ᨴᨶᨧᩩᨱ᩠ᨱᩣᨶᩮᩅ, ᨠᩣᩊᩣᨶᩩᩈᩣᩁᩥᨠᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨧᨶ᩠ᨴᨶᩣᨴᩥᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᨻ᩠ᨻᨣᨶ᩠ᨵᨩᩣᩃᨧᩩᨱ᩠ᨱᩣᨶᩥ, ᩉᩁᩥᨲᩣᩃᩋᨬ᩠ᨩᨶᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩁᨩᨲᨧᩩᨱ᩠ᨱᩣᨶᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨴᩥᨻ᩠ᨻᨣᨶ᩠ᨵᩅᩤᩈᩅᩥᨠᨲᩥᨿᩮᩣ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᩁᨩᨲᩣᨴᩥᩈᨾᩩᨣ᩠ᨣᩮ ᨷᩪᩁᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨧᨠ᩠ᨠᩅᩤᩊᨾᩩᨡᩅᨭ᩠ᨭᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨮᩥᨲᩣᩉᩥ ᨴᩮᩅᨲᩣᩉᩥ ᨷᩅᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᩋᩅᩥᨷ᩠ᨷᨠᩥᩁᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨲᨳᩣᨣᨲᩔᩮᩅ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩒᨠᩥᩁᨶ᩠ᨲᩥ᩺

ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨷᩥ ᨲᩩᩁᩥᨿᩣᨶᩦᨲᩥ ᨴᩮᩅᨲᩣᨶᩴ ᩏᨷᨠᨷ᩠ᨷᨶᨲᩩᩁᩥᨿᩣᨶᩥ᩺ ᨶ ᨠᩮᩅᩃᨬ᩠ᨧ ᨲᩣᨶᩥᨿᩮᩅ, ᩈᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨷᩥ ᨲᨶ᩠ᨲᩥᨻᨴ᩠ᨵᨧᨾ᩠ᨾᨷᩁᩥᨿᩮᩣᨶᨴ᩠ᨵᨥᨶᩈᩩᩈᩥᩁᨽᩮᨴᩣᨶᩥ ᨴᩈᩈᩉᩔᨧᨠ᩠ᨠᩅᩤᩊᩮᩈᩩ ᨴᩮᩅᨶᩣᨣᩈᩩᨷᨱ᩠ᨱᨾᨶᩩᩔᩣᨶᩴ ᨲᩩᩁᩥᨿᩣᨶᩥ ᩑᨠᨧᨠ᩠ᨠᩅᩤᩊᩮ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨷᨲᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨶ᩠ᨲᩃᩥᨠ᩠ᨡᩮ ᩅᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᩅᩮᨴᩥᨲᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥ᩺

ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩣᨶᩥᨷᩥ ᩈᨦ᩠ᨣᩦᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩅᩁᩩᨱᩅᩣᩁᨱᨴᩮᩅᨲᩣ ᨠᩥᩁ ᨶᩣᨾᩮᨲᩣ ᨴᩦᨥᩣᨿᩩᨠᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ – "ᨾᩉᩣᨷᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᨾᨶᩩᩔᨷᨳᩮ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨻᩩᨴ᩠ᨵᩮᩣ

ភវិស្សតី”តិ សុត្វា “បដិសន្ធិគ្គហណេនេវ តំ គហេត្វា គមិស្សាមា”តិ យាវ គេត្តុយានភិស្ស។ តាវ គត្តុមាតាវ – “មហាបុរិសោ មាតុកុច្ឆិយំ និព្ពត្តោ”តិ សុត្វា “តុម្មេញ្ញាស្ស គច្ឆា”តិ វត្វា “ន តាវ និដ្ឋាតិ, កុច្ឆិតោ និក្ខមនេនេវ គណ្ហិត្វា គមិស្សាមា”តិ អាហំសុ។ បុនបិ “និក្ខន្តោ”តិ សុត្វា “មហាភិនិក្ខមនេនេវ គមិស្សាមា”តិ។ ឯកូនតិំសវស្សានិ ឃរេ វសិត្វា “អជ្ជ មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខន្តោ”តិបិ សុត្វា “អភិសម្ពោធិនេនេវ គមិស្សាមា”តិ។ ឆព្វស្សានិ បធានំ កត្វា “អជ្ជ អភិសម្ពុទ្ធោ”តិបិ សុត្វា “ធម្មចក្កប្បវត្តនេនេវ គមិស្សាមា”តិ។ “សត្តសត្តាហានិ ពោធិមណ្ឌេ វីតិនាមេត្វា ឥសិបតនំ គន្ត្វា ធម្មចក្កំ បវត្តិត”ន្តិបិ សុត្វា “យមកបាដិហារិយេនេវ គមិស្សាមា”តិ។ “អជ្ជ យមកបាដិហារិយំ ករី”តិបិ សុត្វា “ទេវោរោហណេនេវ គមិស្សាមា”តិ។ “អជ្ជ ទេវោរោហណំ ករី”តិបិ សុត្វា “អាយុសង្ខារវោស្សជ្ជនេន គមិស្សាមា”តិ។ “អជ្ជ អាយុសង្ខារេ ឱស្សជី”តិបិ សុត្វា “ន តាវ និដ្ឋាតិ, បរិនិព្ពានេនេវ គមិស្សាមា”តិ។ “អជ្ជ ភគវា យមកសាលានមន្តរេ ទក្ខិណេន បស្សេន សតោ សម្បជានោ សីហសេយ្យំ កប្បេត្វា ពលវបច្ចូសសមយេ បរិនិព្ពាយិស្សតិ។ តុម្មេញ្ញាស្ស គច្ឆា”តិ សុត្វា បន – “កិន្នាមេតំ, ‘អជ្ជេវ មាតុកុច្ឆិយំ បដិសន្ធិំ គណ្ហិ អជ្ជេវ មាតុកុច្ឆិតោ និក្ខមិ, អជ្ជេវ មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិ, អជ្ជេវ ពុទ្ធោ អហោសិ, អជ្ជេវ ធម្មចក្កំ បវត្តយិ, អជ្ជេវ យមកបាដិហារិយំ អកាសិ, អជ្ជេវ ទេវលោកា ឱតិណ្ណោ, អជ្ជេវ អាយុសង្ខារេ ឱស្សជិ, អជ្ជេវ កិរ បរិនិព្ពាយិស្សតី’តិ។ តត្ថ តាយ ទុតិយទិវសេ យាគុបានកាលមត្តេបិ ឋាតព្ពំ អស្ស។ ឯវ បរិទេវិយា បុរេត្វា ពុទ្ធត្តំ បត្តស្ស តាយ អនត្តច្ឆិកម្មេត”ន្តិ អបរិនិដ្ឋិតាវ មាលាយោ គហេត្វា អាគម្ម អន្តោ ចក្កវាឡេ ឱកាសំ អលភមានា ចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ លគ្គិត្វា ចក្កវាឡមុខវដ្ដិយាវ អាកាសត្ថិកាយោ ហេដ្ឋា ហត្ថំ ភីវាយ ភីជំ គហេត្វា តីហិ រតនានិ អាវុធ ឆត្តិស មហាបុរិសលក្ខណានិ លក្ខណានុរូបមេវ បរិទេវិយា អដ្ឋដ្ឋានិ ជាតករសតានិ ទុទ្ធម ពុទ្ធគុណានិ អាវុធ គាមិត្វា តស្ស តស្ស អវសានេ “មហាមេឃោ, មហាមេឃោ”តិ វទន្តិ។ វុត្តម្បេតំ បដិច្ច វុត្តំ – “ទិព្វានិបិ សង្គីតានិ អន្តលិក្ខេ វជ្ជន្តិ តថាគតស្ស បូជាយា”តិ។

១៥៥។ ភគវា បន យមកសាលានំ អន្តរា ទក្ខិណេន បស្សេន និបន្នោ មេវ បវតិលតោ យាវ ចក្កវាឡមុខវដ្ដិយា, ចក្កវាឡមុខវដ្ដិតោ ច យាវ ព្រហ្មលោកា សព្វបតិតាយ បរិសាយ មហន្តិំ សម្បត្តិំ ទិស្វា អាយស្មតោ អានន្ទស្ស អារោចេសិ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ ភគវា អាយស្មន្តំ អានន្ទំ…បេ… តថាគតស្ស បូជាយា”តិ។ ឯវំ មហាសក្ការំ ទស្សេត្វា តេនាបិ អត្តនោ អសក្កតភាវមេវ ទស្សេន្តោ ន ខោ, អានន្ទ, ឯត្តាវតាតិអាទិមាហ។

ព្យាក្យំ វុត្តំ ហោតិ – “អានន្ទ, មយា ទីបង្ករបាទមូលេ និបន្នេន អដ្ឋ ធម្មេ សមោធានេត្វា អភិនីហារំ ករោន្តេន ន មាលាគន្ធចុណ្ណវិលេបនានំ អត្ថាយ អភិនីហារោ កតោ, ន ឯតទត្ថាយ បារមិយោ បូរិតា។ តស្មា ន ខោ អហំ ឯតាយ បូជាយ បូជិតោ នាម ហោមី”តិ។

ភស្មា បន ភគវា អញ្ញត្ថ ឯកំ សុខាបបរមតិបិ គហេត្វា ពុទ្ធគុណេ អារព្ភេត្វា គតាយ បូជាយ ពុទ្ធការកធម្មេ អបរិច្ឆិន្ទំ ជិមិតំ វណ្ណេត្វា ឥធ ឯវំ មហន្តិំ បូជំ បដិក្ខិបតីតិ? បរិសានុគ្គហេន ចេវ សាសនស្ស ច ចិរដ្ឋិតិកាមតាយ។ សចេ ហិ ភគវា ឯវំ ន បដិក្ខិបេយ្យ, អនាគតេ សីលស្ស អាគតដ្ឋានេ សីលំ ន បរិបូរេស្សន្តិ, សមាធិស្ស អាគតដ្ឋានេ សមាធិំ ន បរិបូរេស្សន្តិ, វិបស្សនាយ អាគតដ្ឋានេ វិបស្សនាគព្ភំ ន គាហាបេស្សន្តិ។ ឧបដ្ឋាកេ សមាទបេត្វា បូជំយេវ ករោន្តា វិហរិស្សន្តិ។ អាមិសបូជា ច នាមេសា សាសនំ

ឯកទិវសម្បិ ឯកយាគុបានកាលមត្តម្បិ សន្ធារេតុំ ន សក្កោតិ។ មហាវិហារបដិសញ្ញាវិហារមហស្ស មហាចេតិយបដិសញ្ញា ចេតិយមហស្សាបិ សាសនំ ធារេតុំ ន សក្កោន្តិ។ យេន កម្មំ កតំ, តស្សេវ ហោតិ។ សម្មាបដិបត្តិ បន តថាគតស្ស អនុច្ឆវិកា បូជា។ សា ហិ តេន បតិដ្ឋិតា ចេវ, សក្កោតិ សាសនញ្ច សន្ធារេតុំ, តស្មា តំ ទស្សេន្តោ យោ ខោ អានន្ទាតិអាទិមាហ។

តត្ថ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោតិ នវវិធស្ស លោកុត្តរធម្មស្ស អនុធម្មំ បុព្ពភាគបដិបទំ បដិបន្នោ។ សាយេវ បន បដិបទា អនុច្ឆវិកត្តា “សាមីចី”តិ វុច្ចតិ។ តំ សាមីចិំ បដិបន្នោតិ សាមីចិប្បដិបន្នោ។ តមេវ បុព្ពភាគបដិបទាសង្ខាតំ អនុធម្មំ ចរតិ បូរេតីតិ អនុធម្មចារី។

បុព្ពភាគបដិបទាតិ ច សីលំ អាចារបញ្ញត្តិ ធុតង្គសមាទានំ យាវ គោត្រភុតោ សម្មាបដិបទា វេទិតព្ពា។ តស្មា យោ ភិក្ខុ ឆសុ អគារវេសុ បតិដ្ឋាយ បញ្ញត្តិំ អតិក្កមតិ, អនេសនាយ ជីវិកំ កប្បេតិ, អយំ ន ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ។ យោ បន សព្ពំ អត្តនោ បញ្ញត្តំ សិក្ខាបទំ ឋិតចេលំ ឋិតបរិយាគំ ឋិតកាយញ្ញាអស្សត្ថំ អណុមត្តម្បិ ន វីតិក្កមតិ, អយំ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ នាម។ ភិក្ខុនិយាបិ ឯសេវ នយោ។ យោ ឧបាសកោ បញ្ច វេរានិ ទស អកុសលកម្មបថេ សមាទាយ វត្តតិ, អយំ ន ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ។ យោ បន តីសុ សរណេសុ, បញ្ចសុបិ សីលេសុ, ទសសុ សីលេសុ បរិបូរការី ហោតិ, មាសស្ស អដ្ឋ ឧបោសថេ ករោតិ, ទានំ ទេតិ, គន្ធបូជំ មាលាបូជំ ករោតិ, មាតរំ បិតរំ ឧបដ្ឋាតិ, ធម្មិកេ សមណព្រាហ្មណេ ឧបដ្ឋាតិ, អយំ ធម្មានុធម្មប្បដិបន្នោ នាម។ ឧបាសិកាយបិ ឯសេវ នយោ។

បរមាយបូជាយាតិ ឧត្តមាយ បូជាយ។ អយញ្ហិ និរាមិសបូជា នាម សក្កោតិ មម សាសនំ សន្ធារេតុំ។ យាវ ហិ ឥមា ចតស្សោ បរិសា មំ ឥមាយ បូជេស្សន្តិ, តាវ មម សាសនំ មជ្ឈេ នភស្ស បុណ្ណចន្ទោ វិយ វិរោចិស្សតីតិ ទស្សេតិ។

ឧបវាណត្ថេរវណ្ណនា

១០០. អបសារេសីតិ អបនេសិ។ អបេហីតិ អបគច្ឆ។ ថេរោ ឯកវចនេនេវ តាលវណ្ដំ និក្ខិបិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ ឧបដ្ឋាកោតិអាទិ បទត្តយេនិទំ អតិពាឡ្ហុបដ្ឋាកភាវំ សន្ធាយាហ។ អយំ, ភន្តេ, អាយស្មា ឧបវាណោតិ ឯវំ ថេរេន វុត្តេ អានន្ទោ ឧបវាណស្ស សទោសភាវំ សល្លក្ខេតិ, ‘ហន្ទស្ស និទ្ទោសភាវំ កថេស្សាមី’តិ ភគវា យេភុយ្យេន អានន្ទាតិអាទិមាហ។ តត្ថ យេភុយ្យេនាតិ ឋានំ អសញ្ញសត្តានញ្ចេវ អរូបទេវតានញ្ច ឋបិតភាវំ សន្ធាយ វុត្តំ។ អប្ផុដោតិ អសម្ផុដ្ឋោ អភរិតោ វា។ ភគវតោ កិរ អាសន្នបទេសេ វាលគ្គមត្តេ ឱកាសេ សុខុមត្តភាវេ មាបេត្វា ទស ទស មហេសក្ខា ទេវតា អដ្ឋំសុ។ តាសំ បរតោ វីសតិ វីសតិ។ តាសំ បរតោ តិំសតិ តិំសតិ។ តាសំ បរតោ ចត្តាលីសំ ចត្តាលីសំ។ តាសំ បរតោ បញ្ញាសំ បញ្ញាសំ។ តាសំ បរតោ សដ្ឋិ សដ្ឋិ ទេវតា អដ្ឋំសុ។ តា អញ្ញមញ្ញំ ហត្ថេន វា បាទេន វា វត្ថេន វា ន ព្យាពាធេន្តិ។ “អបេហិ យំ, មា ឃដ្ដេហី”តិ វត្តព្ពាការោ នាម នត្ថិ។ “តា ខោ បន ទេវតាយោ ទសបិ ហុត្វា វីសតិបិ ហុត្វា តិំសម្បិ ហុត្វា ចត្តាលីសម្បិ ហុត្វា បញ្ញាសម្បិ ហុត្វា អារគ្គកោដិនិតុទនមត្តេបិ តិដ្ឋន្តិ, ន ច អញ្ញមញ្ញំ ព្យាពាធេន្តី”តិ (អ. និ. ២.៣៧) វុត្តនយេនេវ អហេសុំ។ ឱវារេន្តោតិ អាវារេន្តោ។ ថេរោ កិរ បកតិយាបិ មហាសរីរោ ហត្ថិបោតកសទិសោ។ សោ បំសុកូលចីវរំ បារុបិត្វា អតិមហា វិយ អហោសិ។

តថាគតំ ទស្សនាយាតិ ភគវតោ មុខំ ទដ្ឋុំ អលភមានា ឯវំ ឧជ្ឈាយិំសុ។ កិំ បន តា ថេរំ វិនិវិជ្ឈ បស្សិតុំ ន សក្កោន្តីតិ? អាម, ន សក្កោន្តិ។ ទេវតា ហិ បុថុជ្ជនេ វិនិវិជ្ឈ បស្សិតុំ សក្កោន្តិ, ន ខីណាសវេ។ ថេរស្ស ច មហេសក្ខតាយ តេជុស្សទតាយ ឧបគន្តុម្បិ ន សក្កោន្តិ។ កស្មា បន ថេរោវ តេជុស្សទោ, ន អញ្ញេ អរហន្តោតិ? យស្មា កស្សបពុទ្ធស្ស ចេតិយេ អារក្ខទេវតា អហោសិ។

វិបស្សិម្ហិ កិរ សម្មាសម្ពុទ្ធេ បរិនិព្វុតេ ឯកគ្ឃនសុវណ្ណក្ខន្ធសទិសស្ស ធាតុសរីរស្ស ឯកមេវ ចេតិយំ អកំសុ, ទីឃាយុកពុទ្ធានញ្ហិ ឯកមេវ ចេតិយំ ហោតិ។ តំ មនុស្សា រតនាយាមាហិ វិទត្ថិវិត្ថតាហិ ចតុរង្គុលពហលាហិ សុវណ្ណិដ្ឋកាហិ ហរិតាលេន ច មនោសិលាយ ច មត្តិកាកិច្ចំ តិលតេលេន ឧទកកិច្ចំ សាធេត្វា យោជនប្បមាណំ ឧដ្ឋាបេសុំ។ តតោ ភុម្មា ទេវតា យោជនប្បមាណំ, តតោ អាកាសដ្ឋកទេវតា, តតោ ឧណ្ហវលាហកទេវតា, តតោ អព្ភវលាហកទេវតា, តតោ ចាតុមហារាជិកា ទេវតា, តតោ តាវតិំសា ទេវតា យោជនប្បមាណំ ឧដ្ឋាបេសុំ។ ឯវំ សត្តយោជនិកំ ចេតិយំ អហោសិ។ មនុស្សេសុ មាលាគន្ធវត្ថាទីនិ គហេត្វា អាគតេសុ អារក្ខទេវតា គហេត្វា តេសំ បស្សន្តានំយេវ ចេតិយំ បូជេសិ។

តទា អយំ ថេរោ ព្រាហ្មណមហាសាលោ ហុត្វា ឯកំ បីតកំ វត្ថំ អាទាយ គតោ។ ទេវតា តស្ស ហត្ថតោ វត្ថំ គហេត្វា ចេតិយំ បូជេសិ។ ព្រាហ្មណោ តំ ទិស្វា បសន្នចិត្តោ "អហម្បិ អនាគតេ ឯវរូបស្ស ពុទ្ធស្ស ចេតិយេ អារក្ខទេវតា ហោមី"តិ បត្ថនំ កត្វា តតោ ចុតោ ទេវលោកេ និព្វត្តិ។ តស្ស ទេវលោកេ ច មនុស្សលោកេ ច សំសរន្តស្សេវ កស្សបោ ភគវា លោកេ ឧប្បជ្ជិត្វា បរិនិព្វាយិ។ តស្សាបិ ឯកមេវ ធាតុសរីរំ អហោសិ។ តំ គហេត្វា យោជនិកំ ចេតិយំ ការេសុំ។ ឯសោ តត្ថ អារក្ខទេវតា ហុត្វា សាសនេ អន្តរហិតេ សគ្គេ និព្វត្តិត្វា អម្ហាកំ ភគវតោ កាលេ តតោ ចុតោ មហាកុលេ បដិសន្ធិំ គហេត្វា និក្ខម្ម បព្វជិត្វា អរហត្តំ បត្តោ។ ឥតិ ចេតិយេ អារក្ខទេវតា ហុត្វា អាគតត្តា ថេរោ តេជុស្សទោតិ វេទិតព្វោ។

ទេវតា, អានន្ទ, ឧជ្ឈាយន្តីតិ ឥតិ អានន្ទ, ទេវតា ឧជ្ឈាយន្តិ, ន មយ្ហំ បុត្តស្ស អញ្ញោ កោចិ ទោសោ អត្ថីតិ ទស្សេតិ។

២០១។ កថំភូតា បន, ភន្តេតិ កស្មា អាហ? ភគវា តុម្ហេ "ទេវតា ឧជ្ឈាយន្តី"តិ វទថ, កថំភូតា បន តា តុម្ហេ បស្សថ ភគវា, កិំ តុម្ហាកំ បរិនិព្វានំ អធិវាសេន្តីតិ បុច្ឆតិ។ អថ ភគវា – "នាហំ អធិវាសនការណំ វទាមី"តិ តាសំ អនធិវាសនភាវំ ទស្សេន្តោ សន្តានន្ទាតិអាទិមាហ។

តត្ថ អាកាសេ បថវីសញ្ញិនិយោតិ អាកាសេ បថវិំ មាបេត្វា តត្ថ បថវីសញ្ញិនិយោ។ កន្ទន្តីតិ រោទន្តិ។ ឆិន្នបាតំ បបតន្តីតិ ឆិន្នបាទា វិយ ហុត្វា យតោ វា តតោ វា បបតន្តិ។ អាវដ្ដន្តីតិ អាវដ្ដន្តិយោ បតិតដ្ឋានេយេវ អាគច្ឆន្តិ។ វិវដ្ដន្តីតិ បតិតដ្ឋានតោ បរភាគំ វដ្ដមានា គច្ឆន្តិ។ អបិច ទ្វេ បាទេ បសារេត្វា សកិំ បុរតោ សកិំ បច្ឆតោ សកិំ វាមតោ សកិំ ទក្ខិណតោ សំបរិវត្តមានាបិ – "អាវដ្ដន្តិ វិវដ្ដន្តី"តិ វុច្ចន្តិ។ សន្តានន្ទ, ទេវតា បថវិយំ បថវីសញ្ញិនិយោតិ បកតិបថវី កិរ ទេវតា ធារេតុំ ន សក្កោតិ។ តត្ថ ហត្ថកោ ព្រហ្មា

ចិយ ឥេចតា ឌ្ឍិឥត្តិ៍ ខេតាហ ករចា – “ឌ្ឍខ្សាទិកំ ហត្ថូក, អត្តកាចំ អគិតិយិតាហិ”តិ (អ៉ តិ៍ ៧៉១១ប័)៉ តប្ខា ឃា ឥេចតា បធចិឃំ បធចិ យាខេបឋុំ, តា ឃន្តាខេឃតំ ចុត្ត – “បធចិឃំ បធចិឃដ្ឋាតិខេឃា”តិ៍

ឱិតរាការតិ បហិតខេឃាយតស្សា ឃិលិធយ្ញុឃឌិឃា អតាការយិលិហាឃចឥេចតា៉

ចព្យសំខេចឌតិឃធាតចណ្ហតា

១០៧៉ចឃ្សំចុដ្ឋាតិ ឮុឌ្ឍការេល កិរ ដ្ឋឹឃុ ការេលឃុ កិក្លូ ឃត្តិបតត្តិ ឌ្ឍបកដ្ឋាឃ ចឃ្សុបតាឃិកាឃ កឃ្សូដ្ឋាតក្កហលត្វំ, ចុដ្ឋចឃ្សា ច កហិតកឃ្សដ្ឋាតាត្យខេឃាខេកត តិដ្ឋាត្តិតចិខេឃឃាខេរាចតត្វំ៉ ឃធា ច ឮុឌ្ឍការេល, ៧ចំ តឃ្ហូបណ្ហិឌិខេបបិ អបិរេកក្អាឃ កិក្លូ ខេលិហបិឃាខេឥ ឃត្តិបតិឃុ, បិរេកក្អាឃ កិក្លូ តិឃ្សយហាចិហាខេរ៉ ខេតឃុ អបិរេកក្អាឃ កិក្លូ ឃដ្ឋារេលឌ្ឍកឃឃ្ហូឌតិខេឃា កេហត្វា អាកត្វា យហាចិហាខេរ ឃត្តិបតិត្វា ខេចតិខេឃ ឃុធាកយ៉ុំ កត្វា – “ចុដ្ឋចឃ្សា អាកត្វា ខេលិហបិឃាខេឥ ឃត្តិបតធា”តិ ចត្តំ កត្វា ចាឃុកដ្ឋាខេតឃុ ចឃិត្វា ចុដ្ឋចឃ្សា អាកត្វា ខេលិហបិឃាខេឥ បព្ហាតិកាឃយណ្ឌខេល, ខេឃសំ បិឡត្ថ បក្យហា, ខេត បិឡត្ថំ ឃដ្ឋាឃត្តិ៍ ខេឃសំ អដ្ឋកធា បក្យហា, ខេត អដ្ឋកធំ ឃដ្ឋាឃត្តិ៍ ខេឃា បិឡត្ថំ ចា អដ្ឋកធំ ចា ចិរាខេឥតិ , តំ – “កឃ្ស ឃត្តិខេក តឃា កហិត”ត្តិ ចិធាខេទត្វា ឌ្ឍត្ថុំ កត្វា កាហាខេបត្តិ៍ បិរេកក្អាចាឃិខេតាបិ តិឃ្សយហាចិហាខេរ ៧ចខេយធ កខេរាត្តិ៍ ៧ចំ ដ្ឋឹឃុ ការេលឃុ ឃត្តិបតិខេតឃុ កិក្លូឃុ ខេឃ បុខេរ ចឃ្សុបតាឃិកាឃ កឃ្សដ្ឋាតំ កេហត្វា កតា ចិខេឃឃាខេរាចតត្វំ អាកដ្ឋត្តិ, ៧ចត្ទខេប ឃត្តាឃ “បុខេត្តា កខេត្ត ចឃ្សំចុដ្ឋា”តិអាឌិយាហ៉

យខេតាកាចតិខេឃតិ យតឃា កាចិខេត ឃយ្ហុចិខេត៉ ខេឃ ចា យខេតា យតំ កាខេចត្តិ ចខេឌ្ឍត្តិ រាកខេឌាឌិតិ បចាខេហត្តិ, ៧ចត្ទខេបតិ អខេត្វា៉ ខេធខេរា កិរ ចត្តឃយ្យខេត្តា យហល្លកំ កិក្លូ ឌិទ្វា ធខេឌ្ឍា ហុត្វា ត តិឃិឥតិ, បធ្ហូយតំ កត្វា ហត្ថខេតា លេត្ថញ្ញា បត្តឌិចខេញ្ញា កេហត្វា បិធំ បខេប្យាខេដត្វា ខេឥតិ, តត្វ តិឃិត្តឃ្ស ចត្តំ កត្វា ខេឃតាឃតំ បឌិឌក្កិត្វា ខេឥតិ៉ តចកំ កិក្លូ ឌិទ្វា ត្យហិត្រខេតា ត តិឃិឥតិ, ឃឃិខេប ធត្វា ចត្តំ កខេរាតិ៉ ខេឃា តាឃ ចត្តបឌិបត្តិឃា អបទិហាតិ៍ បត្វឃយាខេតា ៧ចយាហ៉

អធ ករចា – “អាតខេត្ត យខេតាកាចតិឃាតំ ឥឃ្សតំ ត លកិឃ្សាយិ”តិ ចិខេត្តតិ, ហត្តឃ្ស, យខេតាកាចតិឃាតំ ឥឃ្សតដ្ឋាតំ អាចិក្លិឃ្សាយិ, ឃត្វ ចឃខេត្តា ត្តខេតា ចិខេតា ច អតាហិណ្ឌិត្វាច លឌ្ឋតិ យខេតាកាចតិខេឃ កិក្លូ ឥឃ្សតាឃាតិ ចិខេត្តត្វា ចត្តាទិយាតិតិអាឌិយាហ៉

តត្វ ឃឌ្ឍឃ្សាតិ ឮុឌ្ឍាឌិឃុ បឃត្តិចិត្តឃ្ស ចត្តឃយ្យត្តឃ្ស, ឃឃ្ស បិខេតា បដ្ឋាឃ ខេចតិឃក្កហចត្តាឌិតិ ឃដ្ឋាចត្តាតិ កតាខេតធ បញ្ញាឃត្តិ៍ ឥឃ្សតិឃាតិតិ ឥឃ្សតារហាតិ ឥឃ្សតត្វាឃ កត្តត្តាតិ៍ សំខេចឌតិឃាតិតិ សំខេចកឌតកាតិ៍ ធាតាតិតិ ការលាតិ, បខេឥឃធាតាខេតធ ចា៉

ខេឃ ហិ ខេកឌិតិ ត្តឌំ ខេចតិឃធាទិកាឃ ឃត្វកកាចឥឃ្សតត្វំ ចុត្តំ៉ តត្វ ខេចតិឃធាទិកំ អាហិណ្ឌត្តាតិ ខេឃ ច តាច តត្វ តត្វ ខេចតិឃក្កលំ ឃយ្ហូត្តា, អាឃតាតិ ខេធាចត្តា ខេពាឌិយិត្រុឥកំ ឃិត្តាត្តា អាហិណ្ឌត្តិ, ខេតឃុ ចត្តត្តាខេយធ តត្វិ អឃុកចិហាខេរ “ខេចតិឃំ ចត្តិឃ្សាយា”តិ តិក្លូយិត្វា

បរេតត្ថចិត្តា អត្តរា កាលក្កទេរាត្តាបិ អតត្តរាទេឃត ឞទេក្គ បតិដ្ឋហិស្សន្តិ ទេឃចាតិ ឥទេស្សតិ។

អាគត្វបុច្ឆាកឆាចណ្ណតា

១០១។ អញស្សតិ, អាគត្វាតិ ឃទេឥតំ យាត្យកាឃស្ស អញស្សតិ, អឃទេយត្វ ឡត្តយា បដិបត្តីតិ ឥទេស្សតិ។ ក្ខាទំ បិឥហិត្វា ទេឞតាឞទេត តិឞិទេត្វា ហិ កិក្ខុ អាកត្តា ក្ខាទេទ ជិតយ្យិ យាត្យកាយំ ឃាច ត បស្សតិ, តាចស្ស ឲក់ទេឞទេតច ត ទេលិទេកា ឡប្បជ្ជតិ, ត ចិត្តំ ចលតិ។ ឥស្សទេត បត ឞតិទេឃច តក្ខកឃយ្យិ អស្ស។ ទេតតាហ – “អញស្សតិ អាគត្វា”តិ។ ឥស្សទេត កកចា ឞតិ កឆត្តិ កិក្ខុ កទេហត្វា ឡបកតដ្ឋាតាឌីស្ម ឥស្សទេត ឞតិ កឆំ បដិបជ្ជិតព្វាត្តិ បុច្ឆតិ។ អឆ កកចា ឃស្មា ពក្គុ កទេហត្វា – “ឞទេច យឃា ឞត្ថិំ អាលបឞិ, ឲទេត្វច ទេត ឞីឞំ បិទេតស្សាយី”តិ ជិតបុទិទេឞត ចា, “ឞទេច យឃា ឞត្ថិ អាលបឞិ, ឲទេត្វច ទេត យំឞំ យុទ្ធយុទាទេបត្វា ពាឌិស្សាយី”តិ ជិតឃក្កិតិឃា ចា អាលបិតុំ ចទំ។ ឲកទេស្សច ហិ អត្តកាចស្ស តប្បច្ចឃា ចិតាទេឞា ទេហាតិ, ត អបិទេឃស្ម អបទិដ្ឋិត្តក្កាត្រុកចតំ។ យាត្យកាទេយត បត អាលិបឞល្លាទេប ឞតិ ចិស្សាទេឞា ទេហាតិ, ចិស្សាទេឞ ឞតិ ឡូតាទេរា ទេហាតិ, ឡូតិណ្ណចិទេត្តា ឞីលឲ្យឞតំ បត្វា អបិឃប្បទេកា ទេហាតិ; តស្មា អតាលិទេបិតិ អាហ។ ក្ខត្តយ្យិ ទេចតំ –

“ឞល្លទេប អឞិហទេត្វត, បិឞាទេចតាបិ ឞល្លទេប;

អាឞីចិឞយ្យិ អាឞីទេឥ, ទេឃត ឥទេដ្ឋា ត ឌីចតិ;

ត ទេត្វច ឲទេកា ឲកាឃ, យាត្យកាទេយត ឞល្លទេប”តិ។ (អ។ តិ។ ៥។៣៣);

អាលបទេត្តត បតាតិ ឞទេច យាត្យកាទេយា ឌិចឞំ ចា បុច្ឆតិ, ឞីលំ ចា ឃាចតិ, ឥយ្យំ ចា ទេឞាត្យកាទេយា ទេហាតិ, បញ្ហាចា បុច្ឆតិ, តឆាទ្វបំ ចា បតស្ស បត្តាឌិទេតហិ កត្តត្តាកយ្យំ ទេហាតិ, ឲចទ្វទេប កាទេល អតាលបត្តិ “យុទេកា អឃំ, ពាឌិទេរា អឃំ, ក្សត្វាច ពាដ្ឋយុទេលា តិឞីឥតី”តិ ចឥតិ, តស្មា អចស្សំ អាលបិតព្វំ ទេហាតិ។ ឲចំ អាលបទេត្តត បត កឆំ បដិបជ្ជិតព្វាត្តិ បុច្ឆតិ។ អឆ កកចា – “ឲឆ តុទេយ្យកិក្ខុទេច, យាតុយត្តីស្ម យាតុចិត្តំ ឡបដ្ឋទេបឆ, កកិតិយត្តីស្ម កកិតិចិត្តំ ឡបដ្ឋទេបឆ, ឌីតុយត្តីស្ម ឌីតុចិត្តំ ឡបដ្ឋទេបចា”តិ (ឞំ។ តិ។ ៥។១៣លិ) ព្វាយំ ឡូចាឌំ ឞត្ថាឃ ឞតិ, អាគត្វ, ឡបដ្ឋទេបតព្វាតិ អាហ។

១០៣។ អញ្ញាចដាតិ អតត្តិពាត្ថា តិទ្វស្សក្កា ទេហាឆ។ ឞាទទេត្វ ឈដឆាតិ ឡត្តយទេត្វ អទហទេត្ត ឈទេដឆ។ អត្វឃុញ្ញាឆាតិ តឥឌិកយាឃ អត្វទេឃាក់ កទេរាឆ។ អប្បយត្តាតិ តត្វ អចិប្បយដ្ឋឞតី។ ចិទិឃាតាបទេឃាទេកត អាតាបិទេតា។ កាទេឃ ច ឌីចិទេត ច តិទទេបក្ខតាឃ បហិតត្តា ទេបឞិតចិត្តា ចិហទេឆ។

១០៥។ កឆំបត, កទេត្តតិ ទេតហិ ពត្តិឃបល្អិតាឌីហិ កឆំ បដិបជ្ជិតព្វំ។ អដ្ឋា យំ ទេត បដិបុច្ឆិស្សត្តិ – “កឆំ, កទេត្ត, អាគត្វ តឆាកតស្ស ឞទិទេទ

ປຏິປຊ຺ຊິຕພ຺ພ”ນ຺ຕິ; “ເຕນາຫໍ ກິໍ ປຏິຈ຺ຉນ຺ນໍ ເທມີ”ຕິ ປຸຈ຺ຉຕິ. ອຫເຕນ ວເຕ຺ຖນາຕິ ນເວນ ກາສິກວເຕ຺ຖນ. ວິຫເຕນ ກປ຺ປາເສນາຕິ ສຸວິຫເຕນ ກປ຺ປາເສນ. ກາສິກວຕ຺ຖຍ຺ຫິ ສຸຂຸມຕ຺ຕາ ເຕລໍ ນ ຄຓ຺ຫາຕິ, ກປ຺ປາໂສ ປນ ຄຓ຺ຫາຕິ. ຕສ຺ມາ “ວິຫເຕນ ກປ຺ປາເສນາ”ຕິ ອາຫ. ອາຍສາຍາຕິ ເສາວຓ຺ຓາຍ. ເສາວຓ຺ຓຍ຺ເຫຕ຺ຖ “ອຍສ”ນ຺ຕິ ອທິປ຺ເປຕໍ.

ຖູປາຣຫປຸຄ຺ຄລປຍ຺ຫາ

໑໐໔. ຣາຊາ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີຕິ ເອຕ຺ຖ ກສ຺ມາ ພຄວາ ອຄາຣມເຊ຺ຌ ວສິຕ຺ວາ ກາລງ຺ກຕສ຺ສ ຣຍ຺ໂຍ ຖູປາຣຫໍ ອນຸຊານາຕິ, ນ ສີລວໂຕ ປຸຖຸຊ຺ຊນສ຺ສ ພິກ຺ຂຸສ຺ສາຕິ? ອນຈ຺ຉຣິຍຕ຺ຕາ. ປຸຖຸຊ຺ຊນພິກ຺ຂູນຍ຺ຫິ ຖູເປ ອນຸຍ຺ຍາຍມາເນ ຕມ຺ພປຓ຺ຓິທີເປ ຕາວ ຖູປານໍ ໂອກາໂສ ນ ພເວຍ຺ຍ, ຕຖາ ອຍ຺ເຍສຸ ຏາເນສຸ. ຕສ຺ມາ “ອນຈ຺ຉຣິຍາ ເຕ ພວິສ຺ສນ຺ຕີ”ຕິ ນານຸຊານາຕິ. ຣາຊາ ຈກ຺ກວຕ຺ຕີ ເອໂກວ ນິພ຺ພຕ຺ຕຕິ, ເຕນສ຺ສ ຖູໂປ ອຈ຺ຉຣິໂຍ ໂຫຕິ. ປຸຖຸຊ຺ຊນສີລວໂຕ ປນ ປຣິນິພ຺ພຸຕພິກ຺ຂຸໂນ ວິຍ ມຫນ຺ຕມ຺ປິ ສກ຺ກາຣໍ ກາຕຸໍ ວຏ຺ຏຕິເຍວ.

ອານນ຺ທອຈ຺ຉຣິຍຘມ຺ມປຍ຺ຫາ

໑໐໕. ວິຫາຣນ຺ຕິ ເອຕ຺ຖ ມຓ຺ຑລມາໂລ ວິຫາໂຣຕິ ອທິປ຺ເປໂຕ, ຕໍ ປວິສິຕ຺ວາ. ກປິສີສນ຺ຕິ ທ຺ວາຣພາຫໂກຏິຍໍ ຐິຕໍ ອຄ຺ຄຬຣຸກ຺ຂໍ. ໂຣທມາໂນ ອຏ຺ຐາສີຕິ ໂສ ກິຣາຍສ຺ມາ ຈິນ຺ເຕສິ – “ສຕ຺ຖາຣາ ມມ ນິເວກຂຕໍ ວນຕ຺ຖາຕໍ ກຖິຕໍ, ເຈຕິຍຈາຣິກາຍ ສາຕ຺ຕກກຖາ ກຖິຕາ, ມາຕຸຄາເມ ປຏິປຊ຺ຊິຕພ຺ພປຍ຺ໂຫ ວິສ຺ສຊ຺ຊິໂຕ, ອຕ຺ຕໂນ ສນ຺ຕິເກ ປຏິປຕ຺ຕິ ອກ຺ຂາຕາ, ຈຕ຺ຕາໂຣ ຖູປາຣຫາ ກຖິຕາ, ສ຺ເວ ຈ ອຊ຺ຊ ພຄວາ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕີ”ຕິ, ຕເສ຺ສວໍ ຈິນ຺ຕຍໂຕ ພລວໂທມນສ຺ສໍ ອຸປ຺ປຊ຺ຊິ. ອຖສ຺ສ ເອຕທໂຫສິ – “ພຄວໂຕ ສຕ຺ຖຸເກ ເຣຕໍ ຕາຍ ອຍາສຸກໍ, ວຸມຍຕ຺ຕ ຄຕ຺ວາ ໂສກໍ ຕນຸກໍ ກຣິສ຺ສາມີ”ຕິ, ໂສ ຕຖາ ອກາສິ. ເຕນ ວຸຕ຺ຕໍ – “ໂຣທມາໂນ ອຏ຺ຐາສີ”ຕິ.

ອຫຍ຺ຈ ວຕມ຺ຫີຕິ ອຫຍ຺ຈ ວຕ ອມ຺ຫິ, ວຕມ຺ຫີຕິປິ ປາໂຐ. ໂຍ ມມ ອນຸກມ຺ປໂກຕິ ໂຍ ມໍ ອນຸກມ຺ປຕິ ອນຸສາສຕິ, ໂສ ສຕ຺ຖາ ປຣິນິພ຺ພາຍິສ຺ສຕີ. ອຊ຺ຊ ປຏ຺ຐາຍ ກສ຺ສ ມຸຂໂທກໍ ທສ຺ສາມິ, ກສ຺ສ ປາເທ ໂທວິສ຺ສາມິ, ກສ຺ສ ເສນາສນໍ ປຏິຄ຺ຄເຫສ຺ສາມິ, ກສ຺ສ ປຕ຺ຕຈີວຣໍ ຄເຫຕ຺ວາ ວິຈຣິສ຺ສາມີຕິ ພຫຸໍ ວິລປິ. ອາຍເນ຺ຕີຕິ ກິມຕ຺ຖາຍ ອຕ຺ຖໂຣ ເທວ ອທິປ຺ປາຍ ອາຍນ຺ຕີ.

ເມເຕ຺ຕນ ກາຍກມ຺ເມນາຕິ ເມຕ຺ຕາຈິຕ຺ຕວເສນ ປວຕ຺ຕິເຕນ ມຸຂໂທວນາທິກາຍກມ຺ເມນ. ຫິເຕນາຕິ ຫິຕວຸຑ຺ຒິຍາ ກເຕນ. ສຸເຂນາຕິ ສຸຂໂສມນສ຺ເສເນວ ກເຕນ, ນ ທຸກ຺ຂິນາ ທຸມ຺ມເນນ ຫຸຕ຺ວາຕິ ອຕ຺ໂຖ. ອທ຺ວເຍນາຕິ ເທ຺ວ ໂກຏ຺ຐາເສ ກຕ຺ວາ ອກເຕນ. ຍຖາ ຫິ ເອໂກ ສມ຺ມຸຂາວ ກໂຣຕິ ນ ປໂຣກ຺ຂາ, ເອໂກ ປໂຣກ຺ຂາວ ກໂຣຕິ ນ ສມ຺ມຸຂາ, ເອວໍ ວິພາຄໍ ອກຕ຺ວາ ກເຕນາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ອປ຺ປມາເຓນາຕິ ປມາຓວິຣຫິເຕນ. ຈກ຺ກວາຬມ຺ປິ ຫິ ອຕິສມ຺ພາຘໍ, ພວຄ຺ຄມ຺ປິ ອຕິນີຈໍ, ຕຍາ ກຕໍ ກາຍກມ຺ມເມວ ພຫຸຕ຺ຕໍ ຄເຈ຺ຉຍ຺ຍາຕິ.

ເມເຕ຺ຕນ ວຈີກມ຺ເມນາຕິ ເມຕ຺ຕາຈິຕ຺ຕວເສນ ປວຕ຺ຕິເຕນ ກາລາໂຣຈນາທິນາ ວຈີກມ຺ເມນ. ອປິ ຈ ທ຺ວາທີ ສຸຕ຺ວາ – “ສາຘຸ, ພນ຺ເຕ”ຕິ

ចងតយ្បិ ខេបត្តំ ចងឹកបូខេបច៑ ខេបទេ្តត យទេតាកទេបូតាតិ កាលខេ្សច សទិ៑ទបបិ៑ឌក្កុត៑ កត្វា ចិចិត្តាសទេត តិសិ៑ឌិត្វា – “សត្តា អទេរាទេកា ខេហាត្យុ, អញ្ញាបខេ្ឋា ស្យុលី”តិ ខុចំ បចត្តិទេតត យទេតាកទេបូត៑ កតបុទេ្ញាសិតិ កប្យសតសហស្សំ អភិតីហារសយ្យទេ្តាសិតិ ឌទេស្សតិ៑ កតបុទេ្ញាសិតិ ច ខុត្តាចតា ចិស្សទេ្តា យា បយាឌយាបខ្ញឹ, អឆ ខេលា បឆាតយតុឃុខ្ញា៑ ខុចញ្ញិអតុឃុទេ្តា លិប្យំ ខេហាហិសិ អតាសទេចា, ឆខូសក្ខិតិកាទេល អទេហត្តំ បិបុលិស្សសិ៑ ត ហិ យាឌិសស្ស កតបរិទិចទិយា តិប្យុលិ តាយ ខេហាតីតិ ឌទេស្សតិ៑

១០ប៑ ខុចញ្ញា បត ចត្វា យហាបចចិ បត្វទេ្តា ចិយ អាកាឞំ ចិត្វាទេទេ្តា ចិយ ចក្កចាញអកិរិ ខ្ញ្យសាទេទេ្តា ចិយ សិទេនុំ ក្កក្លិទេបទេ្តា ចិយ យហាឌខ្ញុំ ពទេ្ឋ កទេហត្វា ចាទេលទេ្តា ចិយ អាឃស្តុទេតា អាគគុស្ស ក្យុលាកចំ អាទេកទេ្តា អឆ ខេលា កកចា កិក្លា អាយទេ្តសិ៑ តត្ថ “ខេឃបិ ខេត, កិក្លទេច, ខុតាទេហិ”តិ កស្ចា ត ចុត្តំ? អខ្ញាស្ស ញុទ្ធស្ស តត្តិតាឃ៑ ខុទេតាទេតច ខេចត៑ ខេចឌិតត្តំ – “ឃចា ចក្កចាញអត្តទេបិ អខេ្ញា ញុទេ្ឋ តត្តិ”តិ៑ បល្អិទេតាតិ ញ្យទេត្តា៑ ខេបឆាឌិតិ ពទេ្ឋឆាត្យុអាឃតតាឌិស្យុ ក្យុសទេលិ៑

១០ឆ៑ កិក្លុបទិសា អាគគុំ ឌស្សតាឃាតិ ខេឃ កកចគ្គិ បស្សិត្យុកាយា ខេឆទំ ក្កុបសក្កយត្តិ, ខេឃ ច “អាឃស្តា កិទាគទេ្គា សយត្តបិសាឌិទេកា អកិទ្ធុទេបិ ឌស្សតិទេឃា ធាហុស្សុទេតា សល្លទ្ធសាគទេតា”តិ ខេឆទស្ស ក្យុទេលា ស្យុត្វា អាកខ្ញុត្តិ, ខេត សត្តាឃ “កិក្លុបទិសា អាគគុំ ឌស្សតាឃ ក្កុបសក្កយត្តិ”តិ ចុត្តំ៑ ខុស តទេឃា សខ្ញត្វា៑ អត្តយតាតិ សចទេតត ខេតា ឌស្សត៑ សខេយតីតិ សកយតា ញុទ្ឋិត្វា៑ ឆខូត្តិ “កឋិ, អាចុសោ, ពយតិឃំ, កឋិ ឃាបតិឃំ, កឋិ ខេឃាតិសោ យតសិកាទេទេត កបុំ កទេរាច, អាចទិឃុបញ្ញាខេឃ ចត្តំ ប្បុទេចា”តិ ខុចទ្ធុំ បខិសត្វាទេឆខូំ៑ តត្ថ កិក្លុតិស្យុ – “កឋិ, កកិតិខេឃា, អដ្ឋ កទុឆខូ សយាឌាឃ ចត្តចា”តិ ត្លុឌយិ តាតាកាទេលំ ខេហាតិ៑ ក្កុបិសទេកាស្យុ អាកទេតស្យុ “ក្កុបិសក, ត ខេត កឋិ ឃិសំ ចា អក្កុំ ចា ទុន្ទូតិ, អទេរាកា ខេត បុត្តកាតទេរា”តិ ត ខុចំ បខិសត្វាទំ កទេរាតិ៑ ខុចំ បត កទេរាតិ – “កចំ ក្កុបិសកា តីលិ សទេលាតិ បញ្ញា សិលិតិ ទក្លុច, យាសស្ស អដ្ឋ ក្កុបិសទេឆ កទេរាច, យាតាបិត្យុគ៑ ក្កុបដ្ឋាតចត្តំ ប្បុទេច, ឆយ៉ិកសយលាញ្រាហូទេលា បខិឌក្កចា”តិ៑ ក្កុបិសិកាស្យុបិ ខុទេសច តទេឃា៑

ត្លុឌាតិ អាគគុទេត្វទេស្ស ចក្កចត្តិតា សទ្ធិំ ក្កុបឃំ កទេរាទេ្តា ចត្វាទេរាទេឃ កិក្លុទេចតិអាឌិយាហ៑ តត្ថ ពត្តិឃាតិ អកិសិត្វា ច អតកិសិត្វា ច ពត្តិឃឌាតិកា៑ ខេត កិទ – “រាឌា ចក្កចត្តិ តាយ អកិទ្ធុទេបិ ឌស្សតិទេឃា បិសាឌិទេកា អាកាទេសត ចិចទេទ្តា ទដ្ឋំ អត្យុសាសតិ ឆយ៉ិទេកា ឆខូរាឌា”តិ តស្ស ក្យុលាកចំ ស្យុត្វា “សចទេតត ឌស្សតយ្យិ សយ”ត្តិ អត្តយតា ខេហាត្តិ៑ តាសតីតិ កទេឆទេ្តា – “កចំ, តាតា, រាឌឆខូំ ប្បុទេច, បចេចលិំ ទក្លុចា”តិ បខិសត្វាទំ កទេរាតិ៑ ញ្រាហូទេលាស្យុ បត – “កចំ អាចទិឃា យទេ្តា ចាទេចច, កចំ អទេ្តចាសិកា យទេ្តា កលិក្តិ, ឌក្លិលិំ ចា ចត្វាតិ ចា កបិលំ ចា អលត្វា”តិ បខិសត្វាទំ កទេរាតិ៑ កហបតីស្យុ – “កចំ តាតា, ត ខេចា រាឌក្យុលទេតា ឌទេល្អត ចា ឆាលិតា ចា បិញអា អត្តិ, សយ៉ា ខេឌទេចា ឆាទំ អត្យុបទេចឆ្ឋតិ, សស្សាតិ សយ្យឌ្ឋត្តិ”តិ ខុចំ បខិសត្វាទំ កទេរាតិ៑ សយទេលាស្យុ – “កចំ, កទេ្ត, បព្ពឌិតបទិក្លាទេរា ស្យុលកា, សយលាឆខូ ត បយខ្ញុចា”តិ ខុចំ បខិសត្វាទំ កទេរាតិ៑

យហាស្យុឌស្សតស្យុត្តចឌសតាចណ្ណតា

១១០។ ខុទ្ទកនគរកេតិ នគរបតិរូបកេ សម្ពាធេ ខុទ្ទកនគរកេ។ ឧជ្ជង្គលនគរកេតិ វិសមនគរកេ។ សាខានគរកេតិ យថា រុក្ខានំ សាខា នាម ខុទ្ទកា ហោន្តិ, ឯវមេវ អញ្ញេសំ មហានគរានំ សាខាសទិសេ ខុទ្ទកនគរកេ។ ខត្តិយមហាសាលាតិ ខត្តិយមហាសារប្បត្តា មហាខត្តិយា។ ឯស នយោ សព្ពត្ថ។

តេសុ ខត្តិយមហាសាលា នាម យេសំ កោដិសតម្បិ កោដិសហស្សម្បិ ធនំ និខណិត្វា ឋបិតំ, ទិវសបរិព្ពយោ ឯកំ កហាបណសកដំ និក្ខមតិ, សាយំ ទ្វេ បវិសន្តិ។ ព្រាហ្មណមហាសាលា នាម យេសំ អសីតិកោដិធនំ និហិតំ ហោតិ, ទិវសបរិព្ពយោ ឯកោ កហាបណកុម្ភោ និក្ខមតិ, សាយំ ឯកសកដំ បវិសតិ។ គហបតិមហាសាលា នាម យេសំ ចត្តាលីសកោដិធនំ និហិតំ ហោតិ, ទិវសបរិព្ពយោ បញ្ច កហាបណម្ពណានិ និក្ខមន្តិ, សាយំ កុម្ភោ បវិសតិ។

មា ហេវំ, អានន្ទ, អវចាតិ អានន្ទ, មា ឯវំ អវច, ន ឥទំ “ខុទ្ទកនគរ”ន្តិ វត្តព្ពំ។ អហញ្ហិ ឥមស្ស នគរស្ស សម្បត្តិំ កថេស្សាមិ – “អនេកវារំ ទិដ្ឋំ និសីទំ មហន្តេន ឥស្សរេន, មហន្តេន បរិក្ខារេន ឥទ្ធាកោតា”តិ វត្វា ភូតបុព្ពន្តិអាទិមាហ។ សុភិក្ខាតិ ខជ្ជភោជ្ជសម្បន្នា។ ហត្ថិសទ្ទេនាតិ ឯកស្មិំ ហត្ថិម្ហិ សទ្ទំ ករោន្តេ ចតុរាសីតិហត្ថិសហស្សានិ សទ្ទំ ករោន្តិ, ឥតិ ហត្ថិសទ្ទេន អវិវិត្តា ហោតិ, តថា អស្សសទ្ទេន។ បុញ្ញវន្តោ បនេត្ថ សត្តា ចតុសិន្ធវយុត្តេហិ រថេហិ អញ្ញមញ្ញំ អនុពន្ធមានា អន្តរវីថីសុ វិចរន្តិ, ឥតិ រថសទ្ទេន អវិវិត្តា ហោតិ។ និច្ចំ បយោជិតានេវ បនេត្ថ ភេរិអាទីនិ តូរិយានិ, ឥតិ ភេរិសទ្ទាទីហិបិ អវិវិត្តា ហោតិ។ តត្ថ សម្មសទ្ទោតិ កំសតាឡសទ្ទោ។ បាណិតាឡសទ្ទោតិ បាណិតា ចតុរស្សអម្ពណតាឡសទ្ទោ។ កុដភេរិសទ្ទោតិបិ វទន្តិ។

អស្នាថ បិវថ ខាទថាតិ អស្នាថ បិវថ ខាទថ។ អយំ បនេត្ថ សង្ខេបោ, ភុញ្ជថ ភោតិ ឥមិនា ទសមេន សទ្ទេន អវិវិត្តា ហោតិ អនុបច្ឆិន្នសទ្ទា។ យថា បន អញ្ញេសុ នគរេសុ “កចវរំ ឆឌ្ឌេថ, កុទាលំ គណ្ហថ, បច្ឆិំ គណ្ហថ, បវាសំ គមិស្សាម, តណ្ឌុលបុដំ គណ្ហថ, ភត្តបុដំ គណ្ហថ, ផលកាវុធាទីនិ សជ្ជានិ ករោថា”តិ ឯវរូបា សទ្ទា ហោន្តិ, ន ឥធ ឯវំ អហោសីតិ ទស្សេតិ។

“ទសមេន សទ្ទេនា”តិ ច វត្វា “កុសាវតី, អានន្ទ, រាជធានី សត្តហិ បាការេហិ បរិក្ខិត្តា អហោសី”តិ សព្ពំ មហាសុទស្សនសុត្តំ និដ្ឋាបេត្វា គច្ឆ ត្វំ អានន្ទាតិអាទិមាហ។ តត្ថ អភិក្កមថាតិ អភិមុខា កមថ, អាគច្ឆថាតិ អត្ថោ។ កិំ បន តេ ភគវតោ អាគតភាវំ ន ជានន្តីតិ? ជានន្តិ។ ពុទ្ធានំ គតគតដ្ឋានំ នាម មហន្តំ កោលាហលំ ហោតិ, កេនចិទេវ ករណីយេន និសិន្នត្តា ន អាគតា។ “តេ អាគន្ត្វា ភិក្ខុសង្ឃស្ស ឋាននិសជ្ជោកាសំ សំវិទហិត្វា ទស្សន្តី”តិ តេសំ សន្តិកេ អវេលាយម្បិ កថា បេសេសិ។

មល្លានំ វន្ទនា

១១១។ អម្ហាកញ្ច នោតិ ឯត្ថ នោ ការោ និបាតមត្តំ។ អឃាវិនោតិ ឧប្បន្នទុក្ខា។ ទុម្មនាតិ អនត្តមនា។ ចេតោទុក្ខសមប្បិតាតិ ទោមនស្សសមប្បិតា។ កុលបរិវត្តសោ កុលបរិវត្តសោ ឋបេត្វាតិ ឯកេកំ កុលបរិវត្តំ កុលសង្ខេបំ វីថិសភាគេន ចេវ រច្ឆាសភាគេន

ន ចិរំ ចិរំ ឋបេត្វា។

សុភទ្ទបរិព្វាជកវត្ថុវណ្ណនា

១០១។ សុភទ្ទោនាម បរិព្វាជកោតិ ឧទិច្ចព្រាហ្មណមហាសាលកុលា បព្វជិតោ ឆន្នបរិព្វាជកោ។ កង្ខាធម្មោតិ វិមតិធម្មោ។ កស្មា បនស្ស អជ្ជ ឯវំ អហោសីតិ? តថាហិស្ស ឧបនិស្សយត្តា។ បុព្វេ កិរ បុញ្ញករណកាលេ ទ្វេ ភាតរោ អហេសុំ។ តេ ឯកតោវ សស្សំ អកំសុ។ តត្ថ ជេដ្ឋកស្ស – "ឯកស្មិំ សស្សេ នវវារេ អគ្គសស្សទានំ មយា ទាតព្ព"ន្តិ អហោសិ។ សោ វប្បកាលេ ពីជគ្គំ នាម ទត្វា គព្ភកាលេ កនិដ្ឋេន សទ្ធិំ មន្តេសិ – "គព្ភកាលេ គព្ភំ ផាលេត្វា ទស្សាមា"តិ។ កនិដ្ឋោ – "តរុណសស្សំ នាសេតុកាមោសី"តិ អាហ។ ជេដ្ឋោ កនិដ្ឋស្ស អននុវត្តនភាវំ ញត្វា ខេត្តំ វិភជិត្វា អត្តនោ កោដ្ឋាសតោ គព្ភំ ផាលេត្វា ខីរំ នីហរិត្វា សប្បិផាណិតេន យោជេត្វា អទាសិ, បុថុកកាលេ បុថុកំ ការេត្វា អទាសិ, លាយនកាលេ លាយនគ្គំ, វេណិករណេ វេណគ្គំ, កលាបាទីសុ កលាបគ្គំ, ខលគ្គំ, ខលភណ្ឌគ្គំ, កោដ្ឋគ្គន្តិ ឯវំ ឯកសស្សេ នវវារេ អគ្គទានំ អទាសិ។ កនិដ្ឋោ បន ឧទ្ធរិត្វា អទាសិ។

តេសុ ជេដ្ឋកោ អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញត្ថេរោ ជាតោ។ ភគវា – "កស្ស នុ ខោ អហំ បឋមំ ធម្មំ ទេសេយ្យ"ន្តិ ឱលោកេន្តោ "អញ្ញាសិកោណ្ឌញ្ញោ ឯកស្មិំ សស្សេ នវ អគ្គទានានិ អទាសិ, ឥមំ អគ្គធម្មំ តស្ស ទេសេស្សាមី"តិ សព្វបឋមំ ធម្មំ ទេសេសិ។ សោ អដ្ឋារសហិ ព្រហ្មកោដីហិ សទ្ធិំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ។ កនិដ្ឋោ បន ឱហីយិត្វា បច្ឆា ទានស្ស ទិន្នត្តា សត្ថុ បរិនិព្វានកាលេ ឯវំ ចិន្តេត្វា សត្ថារំ ទដ្ឋុកាមោ អហោសិ។

មា តថាគតំ វិហេឋេសីតិ ថេរោ កិរ – "ឯតេ អញ្ញតិត្ថិយា នាម អត្តនោ គហណមេវ គណ្ហន្តិ, តស្ស វិស្សជ្ជាបនត្ថាយ ភគវតោ ពហុំ ភាសមានស្ស កាយវាចាវិហេសា ភវិស្សតិ, បកតិយាបិ ច កិលន្តោ ភគវា"តិ មញ្ញមានោ ឯវមាហ។ បរិព្វាជកោ – "ន មេ អយំ ភិក្ខុ ឱកាសំ ករោតិ, អត្ថិកេន បន អនុវត្តិត្វា ការេតព្ពោ"តិ ថេរំ អនុវត្តន្តោ ទុតិយម្បិ តតិយម្បិ អាហ។

១០២។ អស្សោសិ ខោតិ សាណិទ្វារេ ឋិតស្ស ភាសតោ បកតិសោតេនេវ អស្សោសិ, សុត្វា ច បន សុភទ្ទស្សេវ អត្ថាយ មហតា ករុណាវេគេន អាគតត្តា អលំ អានន្ទាតិអាទិមាហ។ តត្ថ អលន្តិ បដិក្ខេបត្ថេ និបាតោ។ អញ្ញាបេក្ខោវាតិ អញ្ញាតុកាមោវ ហុត្វា។ អព្ភញ្ញិំសូតិ យថា តេសំ បដិញ្ញា, តថេវ ជានិំសុ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – សចេ នេសំ សា បដិញ្ញា និយ្យានិកា, សព្វេ អព្ភញ្ញិំសុ, នោ ចេ, ន អព្ភញ្ញិំសុ។ តស្មា កិំ តេសំ បដិញ្ញា និយ្យានិកា, អនិយ្យានិកាតិ អយមេវ តស្ស បញ្ហស្ស អត្ថោ។ អថ ភគវា តេសំ អនិយ្យានិកភាវកថនេន អត្ថាភាវតោ ចេវ ឱកាសាភាវតោ ច "អល"ន្តិ បដិក្ខិបិត្វា ធម្មមេវ ទេសេសិ។ បឋមយាមស្មិញ្ហិ មល្លានំ ធម្មំ ទេសេត្វា មជ្ឈិមយាមេ សុភទ្ទស្ស, បច្ឆិមយាមេ ភិក្ខុសង្ឃំ ឱវទិត្វា ពលវបច្ចូសសមយេ បរិនិព្វាយិស្សាមិច្ចេវ ភគវា អាគតោ។

១០៣។ សមណោបិ តត្ថ ន ឧបលព្ភតីតិ បឋមោ សោតាបន្នសមណោបិ តត្ថ នត្ថិ, ទុតិយោ សកទាគាមិសមណោបិ, តតិយោ

អនាគាមិនយេនាបិ, ចតុត្ថេ អរហត្តនយេនាបិ ឥត្ថ តត្ថីតិ អត្ថោ “ត្វម្បិ តោ”តិ បុរិមទេសនាយ អតិយមេតោ ចត្វា ឋានានិ អត្តនោ សារនត្ថំ តិយមេត្តា អាហ ឋុណ្ណា បរប្បចារា នយេនាកីតិ ចតុត្ថំ មគ្គានំ អត្ថាយ អារទ្ធវិបស្សនាហិ ចតូហិ, មគ្គេហិ ចតូហិ, ផលេហិ ចតូហីតិ ទ្វាទសហិ នយេហិ ឋុណ្ណា បរប្បចារា ឥច្ឆា រិត្តកា ឋានេ ច ឋុកដ្ឋាតិ ឋានេ ទ្វាទស កិច្ចា នយ្ហា វិហរេយ្យន្តិ ឧត្ត សោតាបន្នោ អត្តនោ អធិគតគុណានំ អញ្ញស្ស គហេត្វា តំ សោតាបត្តិ គហេតេត្វា នយ្ហា វិហរតិ នាម ឧស តយោ នគាគាមិអាទីសុ សោតាបត្តិមគ្គេន អញ្ញម្បិ សោតាបត្តិមគ្គំ គហេតេត្វា នយ្ហា វិហរតិ នាម ឧស តយោ សេសមគ្គេសុ សោតាបត្តិមគ្គត្ថាយ អារទ្ធវិបស្សនោ អត្តនោ បគុណំ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា អញ្ញម្បិ សោតាបត្តិមគ្គត្ថាយ អារទ្ធវិបស្សនំ គហេតេត្វា នយ្ហា វិហរតិ នាម ឧស តយោ សេសមគ្គត្ថាយ អារទ្ធវិបស្សនាសុ ឋានំ សន្ធាយាហ – “នយ្ហា វិហរេយ្យ”ន្តិ អសុណ្ណោ លេវិកោ អរហត្តេហិ អស្សាតិ តត្រអចត្តំ សរចត្តំ វិយ តិរត្ថុរា អស្ស

ឧក្កដ្ឋិតោ ឋយសាតិ ចយេត ឧក្កដ្ឋិតសចស្សា ហុត្វា ឃំ បណ្ឌិតន្តិ ឧត្ត យត្តិ តិបិដកត្តំ កិំ កុសលន្តុឧសីតិ “កិំ កុសល”ន្តិ អនុឧសន្តោ បរិយេសន្តោ ឥត្ថ – “កិំ កុសល”ន្តិ សន្តាញាតញ្ញាណំ អធិប្បេតំ, តំ គវេចសន្តោតិ អត្ថោ យតោ អហត្តិ យតោ បដ្ឋាយ អហំ បណ្ឌិតោ, ឧត្តរត្ថុរេ នយធិកាតិ បញ្ញាយ ចស្សាតិ ហោត្តីតិ ឥស្សតិ ពាឃស្ស ឆមុស្សាតិ អរិយមគ្គឆមុស្ស បទេសចត្តីតិ បទេសេ វិបស្សនាយកេ បចត្តន្តោ ឋានោតា ពាហិរ្ទាតិ យយ សារតតោ ពាហិរ្ទា នយេនាបិតត្ថីតិ បទេសចត្តិវិបស្សនោបិ តត្ថិ, បឋមនយេនា សោតាបន្នោបិ តត្ថីតិ ចុត្តំ ហោតិ

ឋយ ឧត្តាតិ ឋយ ចុរេយ្យឧត្ត សារនេត សត្ថារា នមុលា អន្តេវាសិកាភិសេសេត អភិសិត្វា, តោតំ វេចា លិកា តោតំ វេចា សុលន្តិ ពាហិរសមឋយ កិរ ឃំ អន្តេវាសិកំ អាចរិយោ – “ត្វំ បណ្ឌិតេហិ, ត្វំ ឱ្វចក, ត្វំ អនុសាសា”តិ ចកតិ, សោ តោត អត្តនោ ធានេត ធបិតោ ហោតិ, តស្មា តស្ស – “ត្វំ បណ្ឌិតេហិ, ត្វំ ឱ្វចក, ត្វំ អនុសាសា”តិ ឋានេ លិកា ហោន្តិ ឆេរម្បិ សុកដ្ឋោ តរេច ពាហិរសមឃំ គហេត្វា ឧចយាហ

អលត្ត លោតិ កថំ អលត្ត? ឆេរោ កិរ តំ ឧកាមន្តំ តេត្វា ខ្ទកព្យូហោតា បរិភិមេត សីលំ តោតេត្វា តចបញ្ចកកម្មដ្ឋានំ គហេត្វា គោនមស្សំ ឱ្វហារេត្វា កាសាយានិ ចត្វានិ អច្ឆាទាបេត្វា សរណានិ ទត្វា ភាចតោ សត្តិកំ អាគតសិ ភាចា ខ្ទបនមុបាទត្វា កម្មដ្ឋានំ អាចិក្ខិ សោ តំ គហេត្វា ខ្ទឃុរាតស្ស ឧកាមន្តេ ចក្កមំ អធិដ្ឋាយ ឃដេន្តោ ចាយមន្តោ វិបស្សនំ ចឌ្ឍេន្តោ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្វា អាកមុ ភាចន្តំ ចន្ទិត្វា តិសីទិ តំ សន្ធាយ – “អចិរូបសម្បន្នោ លោ បភា”តិអាទិ ចុត្តំ

សោ ច ភាចតោ បន្ធិយោ សក្ខិសាចកោ អហោសីតិ សង្គីតិការកានំ ចចនំ ឥត្ថ សោ ភាចតិ ឆរយាតេត បណ្ឌិត្វា អបរភាគេ ខ្ទបនមុបនំ លភិត្វា កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា អរហត្តំ បាបុណាតិ, ខ្ទបនមុបម្បិ ចា ឆរយាតេតយេច លភិត្វា អបរភាគេ កម្មដ្ឋានំ គហេត្វា អរហត្តំ បាបុណាតិ, កម្មដ្ឋានម្បិ ចា ឆរយាតេតយេច គហេត្វា អបរភាគេ អរហត្តមេច បាបុណាតិ, សន្តោបិ សោ បន្ធិយោ សក្ខិសាចកោ អឃំ បត ឆរយាតេតយេច ភាចតិ បណ្ឌិតោ ច ខ្ទបនមុបន្តោ ច កម្មដ្ឋានញ្ច គហេត្វា អរហត្តំ បត្តោតិ

បញ្ចមភាណវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

តថាគតបច្ឆិមវាចាវណ្ណនា

១១៩។ ឥទានិ ភិក្ខុសង្ឃស្ស ឱវាទំ អារភិ, តំ ទស្សេតុំ អថ ខោ ភគវាតិអាទិ វុត្តំ។ តត្ថ ទេសិតោ បញ្ញត្តោតិ ធម្មោបិ ទេសិតោ ចេវ បញ្ញត្តោ ច, វិនយោបិ ទេសិតោ ចេវ បញ្ញត្តោ ច។ បញ្ញត្តោ ច នាម ឋបិតោ បដ្ឋបិតោតិ អត្ថោ។ សោ វោ មមច្ចយេនាតិ សោ ធម្មវិនយោ តុម្ហាកំ មមច្ចយេន សត្ថា។ មយា ហិ វោ ឋិតេនេវ – “ឥទំ លហុកំ, ឥទំ គរុកំ, ឥទំ សតេកិច្ឆំ, ឥទំ អតេកិច្ឆំ, ឥទំ លោកវជ្ជំ, ឥទំ បណ្ណត្តិវជ្ជំ, អយំ អាបត្តិ បុគ្គលស្ស សន្តិកេ វុដ្ឋាតិ, អយំ អាបត្តិ គណស្ស សន្តិកេ វុដ្ឋាតិ, អយំ សង្ឃស្ស សន្តិកេ វុដ្ឋាតី”តិ សត្តាបត្តិក្ខន្ធវសេន ឱតិណ្ណេ វត្ថុស្មិំ សខន្ធកបរិវារោ ឧភតោវិភង្គោ វិនយោ នាម ទេសិតោ, តំ សកលម្បិ វិនយបិដកំ មយិ បរិនិព្ពុតេ តុម្ហាកំ សត្ថុកិច្ចំ សាធេស្សតិ។

ឋិតេនេវ ច មយា – “ឥមេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា, ចត្តារោ សម្មប្បធានា, ចត្តារោ ឥទ្ធិបាទា, បញ្ច ឥន្ទ្រិយានិ, បញ្ច ពលានិ, សត្ត ពោជ្ឈង្គា, អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ”តិ តេន តេនាការេន ឥមេ ធម្មេ វិភជិត្វា វិភជិត្វា សុត្តន្តបិដកំ ទេសិតំ, តំ សកលម្បិ សុត្តន្តបិដកំ មយិ បរិនិព្ពុតេ តុម្ហាកំ សត្ថុកិច្ចំ សាធេស្សតិ។ ឋិតេនេវ ច មយា – “ឥមេ បញ្ចក្ខន្ធា, ទ្វាទសាយតនានិ, អដ្ឋារស ធាតុយោ, ចត្តារិ សច្ចានិ, ពាវីសតិន្ទ្រិយានិ, នវ ហេតូ, ចត្តារោ អាហារា, សត្ត ផស្សា, សត្ត វេទនា, សត្ត សញ្ញា, សត្ត សញ្ចេតនា, សត្ត ចិត្តានិ។ តត្រាបិ ‘ឯត្តកា ធម្មា កាមាវចរា, ឯត្តកា រូបាវចរា, ឯត្តកា អរូបាវចរា, ឯត្តកា បរិយាបន្នា, ឯត្តកា អបរិយាបន្នា, ឯត្តកា លោកិយា, ឯត្តកា លោកុត្តរា’តិ” ឥមេ ធម្មេ វិភជិត្វា វិភជិត្វា ចតុវីសតិសមន្តបដ្ឋានអនន្តនយមហាបដ្ឋានបដិមណ្ឌិតំ អភិធម្មបិដកំ ទេសិតំ, តំ សកលម្បិ អភិធម្មបិដកំ មយិ បរិនិព្ពុតេ តុម្ហាកំ សត្ថុកិច្ចំ សាធេស្សតិ។

ឥតិ សព្ពម្បេតំ អភិសម្ពោធិតោ យាវ បរិនិព្ពានា បញ្ចចត្តាលីសវស្សានិ ភាសិតំ លបិតំ – “តីណិ បិដកានិ, បញ្ច និកាយា, នវង្គានិ, ចតុរាសីតិ ធម្មក្ខន្ធសហស្សានី”តិ ឯវំ មហាប្បភេទំ ហោតិ។ ឥតិ ឥមានិ ចតុរាសីតិ ធម្មក្ខន្ធសហស្សានិ តិដ្ឋន្តិ, អហំ ឯកោវ បរិនិព្ពាយាមិ។ អហញ្ច ខោ បន ឥទានិ ឯកកោវ ឱវទាមិ អនុសាសាមិ, មយិ បរិនិព្ពុតេ ឥមានិ ចតុរាសីតិ ធម្មក្ខន្ធសហស្សានិ តុម្ហេ ឱវទិស្សន្តិ អនុសាសិស្សន្តីតិ ឯវំ ភគវា ពហូនិ ការណានិ ទស្សេន្តោ – “សោ វោ មមច្ចយេន សត្ថា”តិ ឱវទិត្វា បុន អនាគតេ ចារិត្តំ ទស្សេន្តោ យថា ខោ បនាតិអាទិមាហ។

តត្ថ សមុទាចរន្តីតិ កថេន្តិ វោហរន្តិ។ នាមេន វា គោត្តេន វាតិ នវកាតិ អវត្វា “តិស្ស, នាគា”តិ ឯវំ នាមេន វា, “កស្សប, គោតមា”តិ ឯវំ គោត្តេន វា, “អាវុសោ តិស្ស, អាវុសោ កស្សបា”តិ ឯវំ អាវុសោវាទេន វា សមុទាចរិតព្ពោ។ ភន្តេតិ វា អាយស្មាតិ វាតិ ភន្តេ តិស្ស, អាយស្មា តិស្សាតិ ឯវំ សមុទាចរិតព្ពោ។ សមូហនតូតិ អាកង្ខមានោ សមូហនតុ, យទិ ឥច្ឆតិ

សមូហនេយ្យាតិ អត្ថោ។ កស្មា បន សមូហនថាតិ ឯកំសេនេវ អវត្វា វិកប្បវចនេនេវ ឋបេសីតិ? មហាកស្សបស្ស ពលំ ទិដ្ឋត្តា។ បស្សតិ ហិ ភគវា – “សមូហនថាតិ វុត្តេបិ សង្គីតិកាលេ កស្សបោ ន សមូហនិស្សតី”តិ។ តស្មា វិកប្បេនេវ ឋបេសិ។

តត្ថ – “ឯកច្ចេ ថេរា ឯវមាហំសុ – ចត្តារិ បារាជិកានិ ឋបេត្វា អវសេសានិ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានី”តិអាទិនា នយេន បញ្ចសតិកសង្គីតិយំ ខុទ្ទានុខុទ្ទកកថា អាគតាវ វិនិច្ឆយោ បេត្ថ សមន្តបាសាទិកាយំ វុត្តោ។ កេចិ បនាហុ – “ភន្តេ, នាគសេន, កតមំ ខុទ្ទកំ, កតមំ អនុខុទ្ទក”ន្តិ មិលិន្ទេន រញ្ញា បុច្ឆិតោ “ទុក្កដំ, មហារាជ, ខុទ្ទកំ, ទុព្ភាសិតំ អនុខុទ្ទក”ន្តិ វុត្តត្តា នាគសេនត្ថេរោ ខុទ្ទានុខុទ្ទកំ ជានាតិ។ មហាកស្សបោបិ បន តំ អជានន្តោ –

“សុណាតុ មេ, អាវុសោ, សង្ឃោ សន្តម្ហាកំ សិក្ខាបទានិ គិហិគតានិ, គិហិនោបិ ជានន្តិ – “ឥទំ វោ សមណានំ សក្យបុត្តិយានំ កប្បតិ, ឥទំ វោ ន កប្បតី”តិ។ សចេ មយំ ខុទ្ទានុខុទ្ទកានិ សិក្ខាបទានិ សមូហនិស្សាម, ភវិស្សន្តិ វត្តារោ – “ធូមកាលិកំ សមណេន គោតមេន សាវកានំ សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តំ, យាវ នេសំ សត្ថា អដ្ឋាសិ, តាវិមេ សិក្ខាបទេសុ សិក្ខិំសុ, យតោ ឥមេសំ សត្ថា បរិនិព្ពុតោ, ន ទានិមេ សិក្ខាបទេសុ សិក្ខន្តី”តិ។ យទិ សង្ឃស្ស បត្តកល្លំ, សង្ឃោ អបញ្ញត្តំ ន បញ្ញបេយ្យ, បញ្ញត្តំ ន សមុច្ឆិន្ទេយ្យ, យថាបញ្ញត្តេសុ សិក្ខាបទេសុ សមាទាយ វត្តេយ្យ។ ឯសា ញត្តីតិ –

កម្មវាចំ សាវេសីតិ។ ន តំ ឯវំ គហេតព្ពំ។ នាគសេនត្ថេរោ ហិ – “បរវាទិនោ ឱកាសោ មា អហោសី”តិ ឯវមាហ។ មហាកស្សបត្ថេរោ “ខុទ្ទានុខុទ្ទកាបត្តិំ ន សមូហនិស្សាមី”តិ កម្មវាចំ សាវេសិ។

ព្រហ្មទណ្ឌកថាបិ សង្គីតិយំ អាគតត្តា សមន្តបាសាទិកាយំ វិនិច្ឆិតា។

កង្ខាតិ ទ្វេឡ្ហកំ។ វិមតីតិ វិនិច្ឆិតុំ អសមត្ថតា, ពុទ្ធោ នុ ខោ, ន ពុទ្ធោ នុ ខោ, ធម្មោ នុ ខោ, ន ធម្មោ នុ ខោ, សង្ឃោ នុ ខោ, ន សង្ឃោ នុ ខោ, មគ្គោ នុ ខោ, ន មគ្គោ នុ ខោ, បដិបទា នុ ខោ, ន បដិបទា នុ ខោតិ យស្ស សំសយោ ឧប្បជ្ជេយ្យ, តំ វោ វទាមិ “បុច្ឆថ ភិក្ខវេ”តិ អយមេត្ថ សម្ពន្ធោ។ សត្ថុគារវេនាបិ ន បុច្ឆេយ្យាថាតិ មយំ សត្ថុសន្តិកេ បព្ពជិម្ហា, ចត្តារោ បច្ចយាបិ នោ សត្ថុសន្តកា, តេ មយំ ឯត្តកំ កាលំ កង្ខំ អកត្វា ន អរហាម អជ្ជ បច្ឆិមកាលេ កង្ខំ កាតុន្តិ សចេ ឯវំ សត្ថរិ គារវេន ន បុច្ឆថ។ សហាយកោបិ ភិក្ខវេ សហាយកស្ស អារោចេតូតិ តុម្ហាកំ យោ យស្ស ភិក្ខុនោ សន្ទិដ្ឋោ សម្ភត្តោ, សោ តស្ស អារោចេតុ, អហំ ឯតស្ស ភិក្ខុស្ស កថេស្សាមិ, តស្ស កថំ សុត្វា សព្ពេ និក្កង្ខា ភវិស្សថាតិ ទស្សេតិ។

ឯវំ បសន្នោតិ ឯវំ សទ្ទហាមិ អហន្តិ អត្ថោ។ ញាណមេវាតិ និក្កង្ខភាវបច្ចក្ខករណញាណំយេវ, ឯត្ថ តថាគតស្ស ន សទ្ធាមត្តន្តិ អត្ថោ។ ឥមេសញ្ហិ អានន្ទាតិ ឥមេសំ អន្តោសាណិយំ និសិន្នានំ បញ្ចន្នំ ភិក្ខុសតានំ។ យោ បច្ឆិមកោតិ យោ គុណវសេន បច្ឆិមកោ, អានន្ទត្ថេរំយេវ សន្ធាយាហ។

២១៨. អប្បមាទេន សម្បាទេថាតិ សតិអវិប្បវាសេន សព្ពកិច្ចានិ សម្បាទេយ្យាថ. ឥតិ ភគវា បរិនិព្ពានមញ្ចេ និបន្នោ បញ្ចចត្តាលីស វស្សានិ ទិន្នំ ឱវាទំ សព្ពំ ឯកស្មិំ អប្បមាទបទេយេវ បក្ខិបិត្វា អទាសិ. អយំ តថាគតស្ស បច្ឆិមា វាចាតិ ឥទំ បន សង្គីតិការកានំ វចនំ.

បរិនិព្ពុតកថាវណ្ណនា

២១៩. ឥតោ បរំ យំ បរិនិព្ពានបរិកម្មំ កត្វា ភគវា បរិនិព្ពុតោ, តំ ទស្សេតុំ អថ ខោ ភគវា បឋមំ ឈានន្តិអាទិ វុត្តំ. តត្ថ បរិនិព្ពុតោ ភន្តេតិ និរោធំ សមាបន្នស្ស ភគវតោ អស្សាសបស្សាសានំ អភាវំ ទិស្វា បុច្ឆតិ. ន អាវុសោតិ ថេរោ កិំ ជានាតិ? ថេរោ កិរ សត្ថារា សទ្ធិំយេវ តំ តំ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជន្តោ យាវ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនា វុដ្ឋានំ, តាវ គន្ត្វា ឥទានិ ភគវា និរោធំ សមាបន្នោ, អន្តោនិរោធេ ច កាលកិរិយា នាម នត្ថីតិ ជានាតិ.

អថ ខោ ភគវា សញ្ញាវេទយិតនិរោធសមាបត្តិយា វុដ្ឋហិត្វា នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនំ សមាបជ្ជិ…បេ… តតិយជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបជ្ជីតិ ឯត្ថ ភគវា ចតុវីសតិយា ឋានេសុ បឋមជ្ឈានំ សមាបជ្ជិ, តេរសសុ ឋានេសុ ទុតិយជ្ឈានំ, តថា តតិយជ្ឈានំ, បណ្ណរសសុ ឋានេសុ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបជ្ជិ. កថំ? ទសសុ អសុភេសុ, ទ្វត្តិំសាការេ អដ្ឋសុ កសិណេសុ, មេត្តាករុណាមុទិតាសុ, អានាបានេ, បរិច្ឆេទាកាសេតិ ឥមេសុ តាវ ចតុវីសតិយា ឋានេសុ បឋមជ្ឈានំ សមាបជ្ជិ. ឋបេត្វា បន ទ្វត្តិំសាការញ្ច ទស អសុភានិ ច សេសេសុ តេរសសុ ទុតិយជ្ឈានំ , តេសុយេវ ច តតិយជ្ឈានំ សមាបជ្ជិ. អដ្ឋសុ បន កសិណេសុ, ឧបេក្ខាព្រហ្មវិហារេ, អានាបានេ, បរិច្ឆេទាកាសេ, ចតូសុ អរូបេសូតិ ឥមេសុ បណ្ណរសសុ ឋានេសុ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបជ្ជិ. អយម្បិ ច សង្ខេបកថាវ. និព្ពានបុរំ បវិសន្តោ បន ភគវា ធម្មស្សាមី សព្ពាបិ ចតុវីសតិកោដិសតសហស្សសង្ខ្យា សមាបត្តិយោ បវិសិត្វា វិទេសំ គច្ឆន្តោ ញាតិជនំ អាលិង្គេត្វា វិយ សព្ពសមាបត្តិសុខំ អនុភវិត្វា បវិដ្ឋោ.

ចតុត្ថជ្ឈានា វុដ្ឋហិត្វា សមនន្តរា ភគវា បរិនិព្ពាយីតិ ឯត្ថ ឈានសមនន្តរំ, បច្ចវេក្ខណាសមនន្តរន្តិ ទ្វេ សមនន្តរានិ. តត្ថ ឈានា វុដ្ឋាយ ភវង្គំ ឱតិណ្ណស្ស តត្ថេវ បរិនិព្ពានំ ឈានសមនន្តរំ នាម. ឈានា វុដ្ឋហិត្វា បុន ឈានង្គានិ បច្ចវេក្ខិត្វា ភវង្គំ ឱតិណ្ណស្ស តត្ថេវ បរិនិព្ពានំ បច្ចវេក្ខណាសមនន្តរំ នាម. ឥមានិបិ ទ្វេ សមនន្តរានេវ. ភគវា បន ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា ឈានា វុដ្ឋាយ ឈានង្គានិ បច្ចវេក្ខិត្វា ភវង្គចិត្តេន អព្យាកតេន ទុក្ខសច្ចេន បរិនិព្ពាយិ. យេ ហិ កេចិ ពុទ្ធា វា បច្ចេកពុទ្ធា វា អរិយសាវកា វា អន្តមសោ កុន្ថកិបិល្លិកំ ឧបាទាយ សព្ពេ ភវង្គចិត្តេនេវ អព្យាកតេន ទុក្ខសច្ចេន កាលង្ករោន្តីតិ. មហាភូមិចាលាទីនិ វុត្តនយានេវាតិ.

២២០. ភូតាតិ សត្តា. អប្បដិបុគ្គលោតិ បដិភាគបុគ្គលវិរហិតោ. ពលប្បត្តោតិ ទសវិធញាណពលំ បត្តោ.

១១៨. ឧប្បាទវយធម្មិនោតិ ឧប្បាទវយសភាវា. តេសំ វូបសមោតិ តេសំ សង្ខារានំ វូបសមោ, អសង្ខតំ និព្វានមេវ សុខន្តិ អត្ថោ.

១១៩. នាហុ អស្សាសបស្សាសោតិ ន ជាតោ អស្សាសបស្សាសោ. អនេជោតិ តណ្ហាសង្ខាតាយ ឯជាយ អភាវេន អនេជោ. សន្តិមារព្ភាតិ អនុបាទិសេសំ និព្វានំ អារព្ភ បដិច្ច សន្ធាយ. យំ កាលមកាសីតិ យោ កាលំ អកាសិ. ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – “អាវុសោ, យោ មម សត្ថា ពុទ្ធមុនិ សន្តិំ គមិស្សាមីតិ, សន្តិំ អារព្ភ កាលមកាសិ, តស្ស ឋិតចិត្តស្ស តាទិនោ ឥទានិ អស្សាសបស្សាសោ ន ជាតោ, នត្ថិ, នប្បវត្តតី”តិ.

អសល្លីនេនាតិ អលីនេន អសង្កុដិតេន សុវិកសិតេនេវ ចិត្តេន. វេទនំ អជ្ឈវាសយីតិ វេទនំ អធិវាសេសិ, ន វេទនានុវត្តី ហុត្វា ឥតោ ចិតោ ច សម្បរិវត្តិ. វិមោក្ខោតិ កេនចិ ធម្មេន អនាវរណវិមោក្ខោ សព្វសោ អបញ្ញត្តិភាវូបគមោ បជ្ជោតនិព្វានសទិសោ ជាតោ.

១២០. តទាសីតិ “សហ បរិនិព្វានា មហាភូមិចាលោ”តិ ឯវំ ហេដ្ឋា វុត្តំ ភូមិចាលមេវ សន្ធាយាហ. តញ្ហិ លោមហំសនកញ្ច ភឹសនកញ្ច អាសិ. សព្វាការវរូបេតេតិ សព្វាការវរគុណូបេតេ.

១២១. អវីតរាគាតិ បុថុជ្ជនា ចេវ សោតាបន្នសកទាគាមិនោ ច. តេសញ្ហិ ទោមនស្សំ អប្បហីនំ. តស្មា តេបិ ពាហា បគ្គយ្ហ កន្ទន្តិ. ឧរោបិ ហត្ថេ សីសេ ឋបេត្វា រោទន្តីតិ សព្វំ បុរិមនយេនេវ វេទិតព្វំ.

១២២. ឧជ្ឈាយន្តីតិ “អយ្យា អត្តនាបិ អធិវាសេតុំ ន សក្កោន្តិ, សេសជនំ កថំ សមស្សាសេស្សន្តី”តិ វទន្តិយោ ឧជ្ឈាយន្តិ. កថំភូតា បន ភន្តេ អាយស្មា អនុរុទ្ធោ ទេវតា មនសិករោតីតិ ទេវតា, ភន្តេ, កថំភូតា អាយស្មា អនុរុទ្ធោ សល្លក្ខេតិ, កិំ តា សត្ថុ បរិនិព្វានំ អធិវាសេន្តីតិ?

អថ តាសំ បវត្តិទស្សនត្ថំ ថេរោ សន្តាវុសោតិអាទិមាហ. តំ វុត្តត្ថមេវ. រត្តាវសេសន្តិ ពលវបច្ចូសេ បរិនិព្វុតត្តា រត្តិយា អវសេសំ. ធម្មិយា កថាយាតិ អញ្ញា បាដិយេក្កា ធម្មកថា នាម នត្ថិ, “អាវុសោ សទេវកេ នាម លោកេ អប្បដិបុគ្គលស្ស សត្ថុនោ អយំ មច្ចុរាជា ន លជ្ជតិ, កិមង្គំ បន លោកិយមហាជនស្ស លជ្ជិស្សតី”តិ ឯវរូបាយ បន មរណបដិសំយុត្តាយ កថាយ វីតិនាមេសុំ. តេសញ្ញាតំ កថំ កថេន្តានំ មុហុត្តេនេវ អរុណំ ឧដ្ឋាសិ.

១២៣. អថ ខោតិ អនុរុត្តំ និស្វាច ថេរោ ថេរំ ឯតទវោច. តេនេវ ករណីយេនាតិ កីទិសេន នុ ខោ បរិនិព្វានដ្ឋានេ មាលាគន្ធាទិសក្ការេន ភវិតព្វំ, កីទិសេន ភិក្ខុសង្ឃស្ស និសជ្ជដ្ឋានេន ភវិតព្វំ, កីទិសេន ខាទនីយភោជនីយេន ភវិតព្វន្តិ, ឯវំ យំ ភគវតោ បរិនិព្វុតភាវំ សុត្វា កត្តព្វំ, តេនេវ ករណីយេន.

ព្ទួសរិរបុ្ទឌាចណ្ណកា

១១លិ៉ សព្ទញ្ញា តាញ្ញអាចចរត្តិ សព្ទាំ ពុ្ទរិឃកល្ហិ៉ សក្ដិបិរេតឆាតិ រេករិ៍ ចរាវេបត្វា សយាហរឆ៉ វេត តវេឆច អកំស៊ុ យណ្ហលយាឮ៩តិ ក្ស្សុយណ្ហលយាឮ៩៉ បដិឃារេគ្គាតិ សវេឌ្ឍា៉

ឥក្លិលោភ ឥក្លិលាត្តិ តកាវស្ស ឥក្លិលាឌិសាការកេតច ឥក្លិលាឌិសាកាក៉ា ឥាហិវេត ឥាហិវត្តិ អវេត្តាតកាវំ អប្បេចសេត្វា ឥាហិវេតច តកាវស្ស ឥាហិរបស្សំ ហរិត្វា៉ ឥក្លិលាវេតា តកាវស្សាតិ អត្ថុរាឈបុវស្ស ឥក្លិលាទ្វារសឌិវេស ផាវេត ផវេបត្វា សក្ការសខ្ចាត់ កត្វា វេឌតចតសឌិវេស ផាវេត ឥសារេបស្សាយាតិ អវេត្វា៉

១១ប៉ អដ្ឋ យល្លុបិរេយាក្លាតិ យឌ្ឍិយចឃា ឆាយសយ្យត្ត អដ្ឋយល្លរាឌារេតា៉ ឃឹរំ ត្បាតាតិ ឃឹរំ វេឆាចិត្វា តហាតា៉ អាឃស្ចុត្តិ អត្ថុរុដ្ឋ ឆ្តិ វេឆវេរាច ឌិទ្ធាចក្លូវេកាតិ បិកេដ៊ា, តស្វា វេត សវេត្តុស្ចុបិ អវេញ្ញាសុ យហារេឆវេរស្ -- "អឃំ វេតា បិកេដំ កត្វា កវេឆស្សតឹ"តិ វេឆរំ បុឆ្ជិសុ៉ កធំ បត, កវេត្ត, វេគចតាត់ អឌិប្បាវេឃាតិ កវេត្ត, អយ្យាកំ តាច អឌិប្បាឃំ ឌាតាយ៉ វេគចតាត់ កធំ អឌិប្បាវេឃាតិ បុច្ឆត្តិ៉ វេឆវេរា បផយំ វេតារំ អឌិប្បាឃំ ឥវស្សវេត្តា ពុយ្យាកំ វេលាតិអាឌិយាហ៉ យក្យុដពត្ថត់ តាយ យល្លាត់ វេចតិឃត្តិ យល្លរាឌ្ឍត់ បសាឈតយក្កលសាលិឃ ៩ត់ តាយំ៉ ឌិត្តិកតវេដ្ឋត បវេតសា "វេចតិឃ"ត្តិ ចុច្ចតិ៉

១១ដ៉ ឃាចសត្លិសយលសក្កឌឹរាតិ ៩ត្វ សត្លិ តាយ ឈវសត្លិ៉ សយល់ តាយ ក្ឆុវេរាសិតិទ្ធួយតបតាឮព្វា៉ សក្កឌឹរំ តាយ សក្ការដ្ឋាត់ ឌិវេទ្ធាហិ ច យាត្សុវេពហិ ច តវេច្ចហឹតិ ដ្ឋបរិ វេគចតាត់ តច្ចាតិ វេហាត្តិ, វេហដ្ឋា យត្សុស្សាត់ ៩ស តវេឃា កឹតាឌឹសុ៉ អបិច វេគចតាត់ អត្តុវេរ យត្សុស្សា, យត្សុស្សាត់ អត្តុវេរ វេគចតាតិ ៩ចយ្យិ សក្កវេរាត្តា បុវេឌត្តា អកយំសុ៉ យវេឌ្ឍត យឌ្ឍិតកាវស្ស ហរិត្វាតិ ៩ចំ ហរិឃយាវេត ភកចវេតា សរិវេរ ពត្ថលយល្លុវេសតាបតិករិឃា យល្លិកា តាយ -- "ភកចវេតា សរិរំ អាហរត្តិ"តិ សុត្វា អត្តវេតា សាយិកស្ស កាល់ កិរិឃវេតា បដ្ឋាឃ អបរិក្សុឌ្ឍិត្វា ផបិត់ ចិសាតាឃ បសាឈតសឌិរំ យហាលតាបសាឈត់ តឹហរាវេបត្វា -- "ព្ពយិតា សត្វារំ បុវេឌស្សាយឹ"តិ ត់ យឌ្ឍារេបត្វា កវេត្ថាឥវេកត វេឆាចិត្វា ក្វាវេរ ធិតា៉

ត់ កិរ បសាឈត់ តាសព្វា ក្ចិត្ត ព្ពាតឹត់, វេគចគាតិឃវេចារស្ស វេកវេហតិ តឹសុវេឃច ផាវេតសុ អវេហាសិ៉ សា ច សត្ថុ សរិវេរ ក្វារំ សយ្យវេត្ត -- "ឌ្ឍតាវេរឆ, តាតា, សត្ថុសរិរ"ត្តិ ចត្វា ត់ បសាឈត់ សត្ថុសរិវេរ បដិយុត្ថិ៉ ត់ ឃឹសវេតា បដ្ឋាឃ បដិយុត្តិ ឃាចបិឥតលិកត់៉ សុចណ្ណចណ្ណិ ភកចវេតា សរិរំ សត្តុវតតយវេឃត យហាបសាឈវេតត បសាឌិត់ អតិចិឃ ចិវេរាចិត្វ៉ ត់ សា ឌិស្វា បសត្តុចិត្តា បត្វត់ អកាសិ -- "ភកចា ឃាច ចវេដ្ឋ រំសរិស្សាយិ, តាច វេយ បិដិវេឃក្កិ បសាឈតកិច្ចំ យា វេហាតុ, តិច្ចំ បដិយុក្កបសាឈតសឌិសវេយច សរិរំ វេហាតុ"តិ៉

អឆ ភកចត្តិ សត្តុវតតយវេឃត យហាបសាឈវេតត ដ្ឋក្លិបិត្វា បុវត្តិវេយត ក្វាវេវត តឹហរិត្វា បុវត្តិវេយត តកាវស្ស យក្យុដពត្ថត់ យល្លាត់ វេចតិឃំ,

ឯត្ថ ភគវតោ សរីរំ និក្ខិបិំសុ។

មហាកស្សបត្ថេរវត្ថុវណ្ណនា

១១០. បាវាយកុសិនារន្តិ បាវានគរេ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា “កុសិនារំ គមិស្សាមី”តិ អទ្ធានមគ្គប្បដិបន្នោ ហោតិ។ រុក្ខមូលេ និសីទីតិ ឯត្ថ កស្មា ទិវាវិហារន្តិ ន វុត្តំ? ទិវាវិហារត្ថាយ អនិសិន្នត្តា។ ថេរស្ស ហិ បរិវារា ភិក្ខូ សព្ពេ សុខសំវឌ្ឍិតា មហាបុញ្ញា។ តេ មជ្ឈន្តិកសមយេ តត្តបាសាណសទិសាយ ភូមិយា បទសា គន្ត្វា កិលមិំសុ។ ថេរោ តេ ទិស្វា – “ភិក្ខូ កិលមន្តិ, គន្តព្ពដ្ឋានញ្ច ន ទូរំ, ថោកំ វិស្សមិត្វា ទរថំ បដិប្បស្សម្ភេត្វា សាយន្ហសមយេ កុសិនារំ គន្ត្វា ទសពលំ បស្សិស្សាមី”តិ មគ្គា ឱក្កម្ម អញ្ញតរស្មិំ រុក្ខមូលេ សង្ឃាដិំ បញ្ញបេត្វា ឧទកតុម្ពតោ ឧទកេន ហត្ថបាទេ សីតលេ កត្វា និសីទិ។ បរិវារភិក្ខូបិស្ស រុក្ខមូលេ និសីទិត្វា យោនិសោ មនសិការេ កម្មំ កុរុមានា តិណ្ណំ រតនានំ វណ្ណំ កថយមានា និសីទិំសុ។ ឥតិ ទរថវិនោទនត្ថាយ និសិន្នត្តា “ទិវាវិហារ”ន្តិ ន វុត្តំ។

មន្ទារវបុប្ផំ គហេត្វាតិ មហាបាតិប្បមាណំ បុប្ផំ អាគន្តុកទណ្ឌកេ ឋបេត្វា ឆត្តំ វិយ គហេត្វា។ អទ្ទស ខោតិ អាគច្ឆន្តំ ទូរតោ អទ្ទស។ ទិស្វា ច បន ចិន្តេសិ –

“ឯតំ អាជីវកស្ស ហត្ថេ មន្ទារវបុប្ផំ បញ្ញាយតិ, ឯតញ្ច ន សព្ពទា មនុស្សបថេ បញ្ញាយតិ, យទា បន កោចិ ឥទ្ធិមា ឥទ្ធិំ វិកុព្ពតិ, តទា សព្ពញ្ញុពោធិសត្តស្ស ច មាតុកុច្ឆិឱក្កមនាទីសុ ហោតិ។ ន ខោ បន អជ្ជ កោចិ ឥទ្ធិវិកុព្ពនំ កតំ, ន មេ សត្ថា មាតុកុច្ឆិំ ឱក្កន្តោ, ន កុច្ឆិតោ និក្ខមន្តោ, នាបិស្ស អជ្ជ អភិសម្ពោធិ, ន ធម្មចក្កប្បវត្តនំ, ន យមកបាដិហារិយំ, ន ទេវោរោហនំ, ន អាយុសង្ខារោស្សជ្ជនំ។ មហល្លកោ បន មេ សត្ថា ធុវំ បរិនិព្ពុតោ ភវិស្សតី”តិ។

តតោ – “បុច្ឆាមិ ន”ន្តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេត្វា – “សចេ ខោ បន និសិន្នកោវ បុច្ឆាមិ, សត្ថរិ អគារវោ កតោ ភវិស្សតី”តិ ឧដ្ឋហិត្វា ឋិតដ្ឋានតោ អបក្កម្ម ឆទ្ទន្តោ នាគរាជា មណិចម្មំ វិយ ទសពលទត្តិយំ មេឃវណ្ណំ បំសុកូលចីវរំ បារុបិត្វា ទសនខសមោធានសមុជ្ជលំ អញ្ជលិំ សិរស្មិំ បតិដ្ឋបេត្វា សត្ថរិ គតេន គារវេន អាជីវកស្ស អភិមុខោ ហុត្វា – “អាវុសោ, អម្ហាកំ សត្ថារំ ជានាសី”តិ អាហ។ កិំ បន សត្ថុ បរិនិព្ពានំ ជានន្តោ បុច្ឆិ អជានន្តោតិ? អាវជ្ជនបដិពទ្ធំ ហិ ខីណាសវានំ ជាននំ, អនាវជ្ជិតត្តា បនេស អជានន្តោ បុច្ឆីតិ ឯកេ។ ថេរោ សមាបត្តិពហុលោ, រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានលេណមណ្ឌបាទីសុ និច្ចំ សមាបត្តិពលេនេវ យាបេតិ, កុលសន្តកម្បិ គាមំ បវិសិត្វា ទ្វារេ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា សមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតោវ ភិក្ខំ គណ្ហាតិ។ ថេរោ កិរ ឥមិនា បច្ឆិមេន អត្តភាវេន មហាជនានុគ្គហំ ករិស្សាមិ – “យេ មយ្ហំ ភិក្ខំ វា ទេន្តិ គន្ធមាលាទីហិ វា សក្ការំ ករោន្តិ, តេសំ តំ មហប្ផលំ ហោតូ”តិ ឯវំ ករោតិ។ តស្មា សមាបត្តិពហុលតាយ ន ជានាតិ។ ឥតិ អជានន្តោវ បុច្ឆតីតិ វទន្តិ, តំ ន គហេតព្ពំ។

ន ហេត្ថ អជាននការណំ អត្ថិ។ អភិលក្ខិតំ សត្ថុ បរិនិព្ពានំ អហោសិ, ទសសហស្សិលោកធាតុកម្បនាទីហិ និមិត្តេហិ។ ថេរស្ស បន បរិសាយ

កេហិចិ ភិក្ខូហិ ភគវា ទិដ្ឋបុព្វោ, កេហិចិ ន ទិដ្ឋបុព្វោ, តត្ថ យេហិបិ ទិដ្ឋបុព្វោ, តេបិ បស្សិតុកាមា ច, យេហិបិ អទិដ្ឋបុព្វោ, តេបិ បស្សិតុកាមា ច។ តត្ថ យេហិ ន ទិដ្ឋបុព្វោ, តេ អតិទស្សនកាមតាយ គន្ត្វា “កុហិំ ភគវា”តិ បុច្ឆន្តា “បរិនិព្វុតោ”តិ សុត្វា សន្ធារេតុំ នាសក្ខិស្សន្តិ។ ចីវរញ្ច បត្តញ្ច ឆឌ្ឌេត្វា ឯកវត្ថា ច ទុន្និវត្ថា ច ទុប្បារុតា ច ឧរានិ បដិបិសន្តា បរិទេវិស្សន្តិ។ តត្ថ មនុស្សា – “មហាកស្សបត្ថេរេន សទ្ធិំ អាគតា បំសុកូលិកា សយម្បិ ឥត្ថិយោ វិយ បរិទេវន្តិ, តេ កិំ អម្ហេ សមស្សាសេស្សន្តី”តិ មហាទោសំ ផស្សន្តិ។ ឥទានិ បន សុញ្ញោ មហាអរញ្ញោ, ឥធ យថា តថា រោទន្តេសុ ទោសោ នត្ថិ។ បុរិមតរំ សុត្វា នាម សោកោបិ តនុកោ ហោតីតិ ភិក្ខូនំ សតុប្បាទនត្ថាយ ជានន្តោវ បុច្ឆិ។

អជ្ជ សត្តាហបរិនិព្វុតោ សមណោ គោតមោតិ អជ្ជ សមណោ គោតមោ សត្តាហបរិនិព្វុតោ។ តតោ មេ ឥទន្តិ តតោ សមណស្ស គោតមស្ស បរិនិព្វុតដ្ឋានតោ។

៣២៣។ សុភទ្ទោ នាម វុឌ្ឍបព្វជិតោតិ “សុភទ្ទោ”តិ តស្ស នាមំ។ វុឌ្ឍកាលេ បន បព្វជិតត្តា “វុឌ្ឍបព្វជិតោ”តិ វុច្ចតិ។ កស្មា បន សោ ឯវមាហ? ភគវតិ អាឃាតេន។ អយំ កិរ សោ ខន្ធកេ អាគតេ អាតុមាវត្ថុស្មិំ នហាបិតបុព្វកោ វុឌ្ឍបព្វជិតោ ភគវតិ កុសិនារតោ និក្ខមិត្វា អឌ្ឍតេឡសេហិ ភិក្ខុសតេហិ សទ្ធិំ អាតុមំ អាគច្ឆន្តេ ភគវា អាគច្ឆតីតិ សុត្វា – “អាគតកាលេ យាគុទានំ ករិស្សាមី”តិ សាមណេរភូមិយំ ឋិតេ ទ្វេ បុត្តេ ឯតទវោច – “ភគវា កិរ, តាតា, អាតុមំ អាគច្ឆតិ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ អឌ្ឍតេឡសេហិ ភិក្ខុសតេហិ; គច្ឆថ តុម្ហេ, តាតា, ខុរភណ្ឌំ អាទាយ នាឡិយាវាបកេន អនុឃរកំ អនុឃរកំ អាហិណ្ឌថ លោណម្បិ តេលម្បិ តណ្ឌុលម្បិ ខាទនីយម្បិ សំហរថ ភគវតោ អាគតស្ស យាគុទានំ ករិស្សាមា”តិ (មហាវ។ ៣០៣)។ តេ តថា អកំសុ។

មនុស្សា តេ ទារកេ មញ្ជុកេ បដិភានវន្តេ ទិស្វា ការេតុកាមាបិ អការេតុកាមាបិ ការេន្តិយេវ។ កតកាលេ – “កិំ គណ្ហិស្សថ តាតា”តិ បុច្ឆន្តិ។ តេ វទន្តិ – “ន អម្ហាកំ អញ្ញេន កេនចិ អត្ថោ, បិតា បន នោ ភគវតោ, អាគតកាលេ យាគុទានំ ទាតុកាមោ”តិ។ តំ សុត្វា មនុស្សា អបរិគណេត្វាវ យំ តេ សក្កោន្តិ អាហរិតុំ, សព្វំ ទេន្តិ។ យម្បិ ន សក្កោន្តិ, មនុស្សេហិ បេសេន្តិ។ អថ ភគវតិ អាតុមំ អាគន្ត្វា ភុសាគារំ បវិដ្ឋេ សុភទ្ទោ សាយន្ហសមយំ គាមទ្វារំ គន្ត្វា មនុស្សេ អាមន្តេសិ – “ឧបាសកា, នាហំ តុម្ហាកំ ហត្ថតោ អញ្ញំ កិញ្ចិ បច្ចាសីសាមិ, មយ្ហំ ទារកេហិ អាភតានិ តណ្ឌុលាទីនិ សង្ឃស្ស បហោន្តិ។ យំ ហត្ថកម្មំ, តំ មេ ទេថា”តិ។ “ឥទញ្ចិទញ្ច គណ្ហថា”តិ សព្វូបករណានិ គាហាបេត្វា វិហារេ ឧទ្ធនានិ ការាបេត្វា ឯកំ កាឡកំ កាសាវំ និវាសេត្វា តាទិសមេវ បារុបិត្វា – “ឥទំ ករោថ, ឥទំ ករោថា”តិ សព្វរត្តិំ វិចារេន្តោ សតសហស្សំ វិស្សជ្ជេត្វា ភោជ្ជយាគុញ្ច មធុគោឡកញ្ច បដិយាទាបេសិ។ ភោជ្ជយាគុ នាម ភុញ្ជិត្វា បិវិតព្វយាគុ, តត្ថ សប្បិមធុផាណិតមច្ឆមំសបុប្ផផលរសាទិ យំ កិញ្ចិ ខាទនីយំ នាម សព្វំ បវិសតិ, កីឡិតុកាមានំ សីសមក្ខនយោគ្គា ហោតិ សុគន្ធគន្ធា។

អថ ភគវា កាលស្សេវ សរីរបដិជគ្គនំ កត្វា ភិក្ខុសង្ឃបរិវុតោ បិណ្ឌាយ ចរិតុំ អាតុមនគរាភិមុខោ បាយាសិ។ មនុស្សា តស្ស អារោចេសុំ – “ភគវា បិណ្ឌាយ គាមំ បវិសតិ, តយា កស្ស យាគុ បដិយាទិតា”តិ។ សោ យថានិវត្ថបារុតេហេវ តេហិ

ពាឡ្ហអាការាសាទេហិ ឧទេកេ ហទេត្វេ ឥន្ទិទ្ធា ពេដន្ធុះ ពេហត្វា (ពាហ្វា ចិឃ ឥក្លិលោឧាលោ្យលោ្ហល់ ក្អូឃំ បតិដ្ឋបេត្វា ចត្តិត្វា –
“បដិក្កលោាត្យ ទេយ, ភទេន្ត, ភពចា ឃាក្យ”ន្តិ អាហ៊

ពទេពា “ឌាតន្តាបិ ពឆាពពា បុច្ឆន្តី”តិ លោត្វទេព អាពពតទេឃត ភពចា បុច្ឆិត្វា ច សុត្វា ច ពំ ចុទ្ធបន្តាឌិពំ ចិពទេហិត្វា ពស្មិំ ចត្សិំ អពប្បិឃសយាឌាតសិក្លាបឥឡា, លោ្យកល្ហបរិហទលោសិក្លាបឥឡាពិ ឥទ្វេ សិក្លាបឌាតិ បន្ញាទេបត្វា – “កិក្លទេច, អទេតពពប្យទេពាឌិទេឃា ទេភាឌត់ បរិទេឃសទេត្តទេហច ឌិពិតាយិពា, ន្តាឥំ បត ព្យ្យាកំ អពប្បិឃំ អឆទេយ្ហត ក្តប្បន្តំ ទេភាឌត់, ន្តាយំ បរិក្ខត្តាត់ អទេតពាតិ អត្តាភាចសហស្សាតិ អបិទេឃទេស្វច តិន្តាត្តិស្សន្តិ, អទេបឆ យា ពលោ្យចា”ពិ កិក្លាចារាកិយុទេលា អពយាសិ៊ ឧពកិក្លុតាបិ ត ពិឡ្ហិ ពហិពំ៊

ស្សុកទេឌ្ឋា អតត្តយទេតា ហុត្វា អឃំ “សន្តំ ឌាតាយិ”ពិ អាហិល្ហតិ៊ សទេច ត ពហិព្យពាទេយា, ទេបទេសត្វា អាទេរាទេចពន្តំ៊ អឃំ បក្កាហាទេរា តាយ សន្តាឌិរំ ពិដ្ឋទេន្តា សត្តាហយត្តំ ពិទេដ្ឋឃ្យ៊ ន្តាឥញ្ញាយយ ឃាចឌឹចំ បរិឃត្តំ អស្សូ៊ សន្តំ ទេពាត តាសិពំ, អហិពពាទេយា អឃំ យឃ្យាត្តិ ភពចពិ អាឈាពំ ពាត្តិត្វា ឥសពាទេល ឆទេទេត្ត ពិឡ្ហិ ចត្តំ តាសក្លិ៊ ឧចំ ពិទេស្ស អទេហាសិ – “អឃំ ក្តុច្ចា ព្យលិ បន្តាឌិទេពា យហាបុរិទេសា, សទេច ពិឡ្ហិ ចក្លាយិ, យំទេឃច សត្តទេឌ្ឋស្សតី”ពិ៊ ស្វាឃំ អឌ្ឍ “បរិតិន្តុទេពា ភពចា”ពិ សុត្វា លោទ្ធស្សាទេសា ចិឃ ហទេដ្ឋព្យទេដ្ឋ ឧចយាហ៊

ទេឆទេរា ពំ សុត្វា ហឥទេឃ បហាទេឥាត់ ចិឃ យត្វទេព បពិពស្សក្លាសតិ ចិឃ យន្តាំ, ឥយ្យុសំទេចទេពា ចស្ស ក្តប្បន្តិ – “សត្តាហយត្តបរិតិន្តុទេពា ភពចា, អឌ្ឍាបិស្ស ស្សុចល្លាចល្លា សរិរំ ឆទេពិទេឃច, ក្ញុទេក្លត ភពចពា អារាធិតសាសទេត តាយ ឧចំ លោហ្យ យហត្តំ បិបពសដំ ពល្ហុទេពា ក្តប្បទេន្តា, អលំ ទេលា បទេតស បិទេបិ ចឆ្លយាទេតា អទេន្តាបិ ឧចទ្វទេប សហាទេឃ លកិត្វា សក្កា សាសត់ ឌ្វសក្កាទេបត្យ”ន្តិ៊ ពទេពា ទេឆទេរា ចិទេន្តសិ
–

“សទេច ទេលា បតាហំ ន្តាយំ យហល្លក់ ន្តាទេឆច បិទេលិពិកំ តិចាសាទេបត្វា លោរិកាឃ ឌ្វកិរាទេបត្វា តិហទេរាទេបស្សាយិ, យត្យស្សា ‘សយលោស្ស ទេពាពយស្ស សរិទេរ ឆទេរយាទេតទេឃច សាចពា ចិចឥន្តិ’ពិ អយ្យាកំ ទេឥាសំ ឥទេស្សស្សន្តិ អឆិចាទេសយិ ពាច៊

ភពចពា ហិ ទេឥសិទេពា ឆទេយ្ហា អសក្កហិពបុប្បទេរាសិសឥិទេសា៊ ពត្វ ឃឆា ចាទេពត បហដបុប្បាតិ ឃទេពា ចា ពទេពា ចា ពន្តន្តិ, ឧចទេយច ឧចទ្វបិតំ បិបបុក្កលិតំ ចទេសត ពន្ធទេត្ត ពន្ធទេត្ត ពាទេល ចិតទេឃ ឧពំ ឥទ្វេ សិក្លាបឌាតិ តស្សិស្សន្តិ, ស្សុទេត្វ ឧទេពា ឥទ្វេ បញ្ញាចារា តស្សិស្សន្តិ, អកិឆទេយ្យ ឧពំ ឥទ្វេ ក្អូយត្តុរាតិ តស្សិស្សន្តិ, ឧចំ អត្យក្កទេយត យ្ហុទេល តទេដ្ឋ បិសាចសឥិសា ភចិស្សាយ; ពស្វា ឆយ្យចិតឃសក្កហំ ពរិស្សាយ៊ ឧចពញ្ញា សតិ ឥឡ្ញហំ ស្សុទេត្វត សក្កហិពាតិ បុប្បាតិ ចិឃ អឃំ ឆយ្យចិតទេឃា តិច្ចទេលិ ភចិស្សតិ៊

ឧពឥត្វពញ្ញាភពចា យឃ្យាតីលិ ពាចុពាតិ បច្ចក្កយត់ អពាសិ, តីហិ ឌ្វចាទេឥហិ ក្តបសយ្យឥំ អឥាសិ, ពាឃទេពា អបទេតត្វា ពាទេឃ ឌិចទេបរិចត្តត់ អពាសិ, អាពាទេស បិលោិ ចាទេលត្វា ចត្វបយំ បដិបឥំ ពទេឆទេន្តា យំ ពាឃសក្លិ ពត្វា ពទេឆសិ, ពិក្លត្តំ សពលសាសតឥាឃឌ្ឍ បដិដ្ឋាទេបសិ៊ យាឥិទេស កិក្លយិ្យាពិដ្ឋយាទេត អឃំ បិទេបិ សាសទេត ចុទ្ធិ យា អលត្វ៊ ឃាច អឆទេយ្យា ត ឥិប្យពិ, ឆទេយ្យា ត បដិពាហិឃពិ៊

អវិនយោ ន ទិប្បតិ វិនយោ ន បដិពាហិយតិ។ អធម្មវាទិនោ ន ពលវន្តោ ហោន្តិ, ធម្មវាទិនោ ន ទុព្ពលា ហោន្តិ; អវិនយវាទិនោ ន ពលវន្តោ ហោន្តិ, វិនយវាទិនោ ន ទុព្ពលា ហោន្តិ។ តាវ ធម្មញ្ច វិនយញ្ច សង្គាយិស្សាមិ។ តតោ ភិក្ខូ អត្តនោ អត្តនោ បហោនកំ គហេត្វា កប្បិយាកប្បិយំ កថេស្សន្តិ។ អថាយំ បិបេបិ សមយេវ និគ្គហំ បាបុណិស្សតិ, បុន ឥមំ វិកោបេតុំ ន សក្ខិស្សតិ, សាសនំ វុឌ្ឍញ្ចេវ ឋិតញ្ច ភវិស្សតី”តិ។

សោ ឯវំ តាយ មយ្ហាទិត្តំ ឧប្បន្នត្តិ កស្សចិ អនារោចេត្វា ភិក្ខុសង្ឃំ សន្និបាតេសិ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ...បេ... នេតំ ឋានំ វិជ្ជតី”តិ។

១១២។ ចិតកន្តិ វីសរតនសតិកំ ចន្ទនចិតកំ។ អាឡិម្បេស្សាមាតិ អគ្គឹ គាហាបេស្សាម។ ន សក្កោន្តិ អាឡិម្បេតុន្តិ អដ្ឋបិ សោឡសបិ ទ្វត្តិំសបិ ជនា ជាលនត្ថាយ មហាមហាឧក្កាយោ គហេត្វា តាលវណ្ដេហិ ពីជន្តា ភស្តាហិ ធមន្តា តានិ តានិ ការណានិ ករោន្តាបិ ន សក្កោន្តិយេវ អគ្គឹ គាហាបេតុំ។ ទេវតានំ អធិប្បាយោតិ ឯត្ថ តា កិរ ទេវតា ថេរស្ស ឧបដ្ឋាកទេវតាវ។ អសីតិមហាសាវកេសុ ហិ ចិត្តានិ បសាទេត្វា តេសំ ឧបដ្ឋាកានិ អសីតិកុលសហស្សានិ សគ្គេ និព្ពត្តានិ។ តត្ថ ថេរស្ស ចិត្តំ បសាទេត្វា សគ្គេ និព្ពត្តា ទេវតា តស្មិំ សមាគមេ ថេរំ អទិស្វា – “កុហិំ នុ ខោ អម្ហាកំ កុលូបកត្ថេរោ”តិ អន្តរាមគ្គេ បដិបន្នំ ទិស្វា “អម្ហាកំ កុលូបកត្ថេរេន អវន្ទិតេ ចិតកោ មា បជ្ជលិត្ថា”តិ អធិដ្ឋហិំសុ។

មនុស្សា តំ សុត្វា – “មហាកស្សបោ កិរ នាម ភោ ភិក្ខុ បញ្ចហិ ភិក្ខុសតេហិ សទ្ធិំ ‘ទសពលស្ស បាទេ វន្ទិស្សាមី’តិ អាគច្ឆតិ។ តស្មិំ កិរ អនាគតេ ចិតកោ ន បជ្ជលិស្សតិ។ កីទិសោ ភោ សោ ភិក្ខុ កាឡោ ឱទាតោ ទីឃោ រស្សោ, ឯវរូបេ នាម ភោ ភិក្ខុម្ហិ ឋិតេ កិំ ទសពលស្ស បរិនិព្ពានំ នាមា”តិ កេចិ គន្ធមាលាទិហត្ថា បដិបថំ គច្ឆិំសុ។ កេចិ វីថិយោ វិចិត្តា កត្វា អាគមនមគ្គំ ឱលោកយមានា អដ្ឋំសុ។

១១៣។ អថ ខោ អាយស្មា មហាកស្សបោ យេន កុសិនារា...បេ... សិរសា វន្ទីតិ ថេរោ កិរ ចិតកំ បទក្ខិណំ កត្វា អាវជ្ជេន្តោវ សល្លក្ខេសិ – “ឥមស្មិំ ឋានេ សីសំ, ឥមស្មិំ ឋានេ បាទា”តិ។ តតោ បាទានំ សមីបេ ឋត្វា អភិញ្ញាបាទកំ ចតុត្ថជ្ឈានំ សមាបជ្ជិត្វា វុដ្ឋាយ – “អរាសហស្សបដិមណ្ឌិតចក្កលក្ខណបតិដ្ឋិតា ទសពលស្ស បាទា សទ្ធិំ កប្បាសបដលេហិ បញ្ច ទុស្សយុគសតានិ ទ្វេធា កត្វា មយ្ហុត្តមង្គេ សិរស្មិំ បតិដ្ឋហន្តូ”តិ អធិដ្ឋាសិ។ សហ អធិដ្ឋានចិត្តេន តានិ បញ្ច ទុស្សយុគសតានិ ទ្វេធា កត្វា វលាហកន្តរា បុណ្ណចន្ទោ វិយ បាទា និក្ខមិំសុ។ ថេរោ វិកសិតរត្តបទុមសទិសេ ហត្ថេ បសារេត្វា សុវណ្ណវណ្ណេ សត្ថុបាទេ យាវ គោប្ផកា ទឡ្ហំ គហេត្វា អត្តនោ សិរវរេ បតិដ្ឋបេសិ។ តេន វុត្តំ – “ភគវតោ បាទេ សិរសា វន្ទី”តិ។

មហាជនោ តំ អច្ឆរិយំ ទិស្វា ឯកប្បហារេនេវ មហានាទំ នទិ, គន្ធមាលាទីហិ បូជេត្វា យថារុចិ វន្ទិ។ ឯវំ បន ថេរេន ច មហាជនេន ច តេហិ ច បញ្ចហិ ភិក្ខុសតេហិ វន្ទិតមត្តេ បុន អធិដ្ឋានកិច្ចំ នត្ថិ។ បកតិអធិដ្ឋានវសេនេវ ថេរស្ស ហត្ថតោ មុញ្ចិត្វា អលត្តកវណ្ណានិ

ករចនតោ ឋិគតេលិតិ ចត្ឋតគាទ្យអាឌីឃ្យុ កិច្ចិ អចារលេត្វាច ឃចាផាតេ បតិដ្ឋហិឃ្យុ, ឃចាផាតេ ជិតាតេច អហេឃ្យុំ៍ ករចនតោ ហិ ឋិគេឃ្យុ តិក្លូយត្តេឃ្យុ ចា បចិឃត្តេឃ្យុ ចា កប្បាឃអំឃ្យុ ចា ឥឃិកតត្តំ ចា តេលពិត្ថុ ចា គាទ្រូក្លត្ឋំ ចា ផាតា ចលិតំ ភាយ ភាហេឃិ៍ ឃត្ថា ឃចាផាតេ ជិតយេច អហេឃិ៍ ដ្ឋហិត្វា បត អត្តក្ខតេ ចត្ថេ ចិឃ ឃ្វុរិឃេ ចិឃ ច តចាកតឃ្យ ឋិគេឃ្យុ អត្ថុទហិតេឃ្យុ យហាឌតោ យហាកត្ថិតំ កត្ថិ៍ បរិតិត្ថាភកាលតោ អឆិកតទ៌ ការ្យត្ថា អហេឃិ៍

ឃឃយេចករចនតោ ចិតកោ បដ្ឋលិតិ ត្ថគំ បត កឃ្យចិ បដ្ឋលិបេតំ ចាឃយត្ថឃ្យ អគេឃ្យតចយេត ចុត្តិ៍ គេចតាត្ថុការចេត បតេឃ ឃយត្តតោ ខុកប្បហារេតេច បដ្ឋលិ៍

១៦៥៍ ឃរិទារតេច អចឃិឃ្យិឃ្វុតិ ឋុទត្ថ ខុកឈ្លូគតេ ជិតត្តា ឃរិទំ ភាយ អហេឃិ៍ ត្ថគាតិ ចិប្បកិល្លត្តា ឃរិទាតីតិ ចុត្តិ ឃុយតយក្យជ្យអឃជិឃា ច ឆោតយុត្តឃជិឃា ច ឃុចល្លឃជិឃា ច ឆាត្យយោ អចឃិឃ្យិឃ្វុតិ អតេ្ថ៍ ឌីឈាឃ្យកត្យត្ថាតជ្យាឃរិទំ ឃុចល្លក្លត្ឋឃជំឃំ ខុកយេច ហោតិ៍ ករចា បត – "អហំ ត ចិទំ ធត្វា បរិតិត្ថាឃាយិ, យឃ្យាឃាឃតំ តាច ឃត្ថត្ថ ត ចិត្វាទិតំ, តឃ្វា បរិតិត្ថតឃ្យាបិ យេ ឃាឃបយត្តយ្យិ ឆាត្យំ កហេត្វា អត្តតោ អត្តតោ ចឃតដ្ឋាតេ ចេតិឃំ កត្វា បរិចទេត្ថា យហាឌតោ ឃក្កបរាឃណោ ហោត្វ"តិ ឆាត្យតំ ចិកិរលំ អឆិដ្ឋាឃិ៍ កតិ, បតឃ្យ ឆាត្យយោ ចិប្បកិល្លា, កតិ ត ចិប្បកិល្លាតិ៍ ចតឃ្យា គាផា, ចេត្វ អក្លកា, ឋ្លាំ្យឃត្តិ ត្ថយា ឃត្ត ឆាត្យយោ ត ចិប្បកិរិឃ្យុ, យេឃា ចិប្បកិរិឃ្វុតិ៍ តត្វ ឃត្ថាត្យក្ខា ឆាត្យ ឃាឃបតីឌយត្តា អហេឃិ, យហាឆាត្យ យត្ថ្យាកិត្ថតល្វុលយត្តា, អតិយហតី យត្ថ្យាកិត្ថុក្កយត្តាតិ៍

ឋ្លកឆារាតិ អក្កតីហ្យុយត្តាបិ ឌឈ្លួយត្តាបិ តាលក្លត្ឋយត្តាបិ ឋ្លកឆារា អាកាឃតោ បតិត្វា តិត្ថាបេឃិ៍ ឋ្លកឃាលតោតិ បរិចាទេត្វា ជិតឃាលទ្រូក្ល ឃត្ថាយេតំ ចុត្តិ, តេឃយ្យិ ហិ ឈត្តត្តទចិឌបត្តទេហិ ឋ្លកឆារា តិក្លូយិត្វា តិត្ថាបេឃ្យុ៍ ករចនតោ ចិតកោ យហត្តេ្ថា៍ ឃយត្តា បចចិ កិត្ថិត្វាបិ តក្កលឃីឃយត្តា ឋ្លកចដ្ឋិ ឋលិកចដំ ឃកឃជិឃា ឋ្លក្កត្វា ចិតកយេច កល្យត្ថិ៍ កត្ថាឥកោតាតិ ឃុចល្លឈេឌ ទឌតឈេឌ ច ឋ្វុទេត្វា អាកតភាភាកត្ថាឥកោត៍ តិត្ថាបេឃ្វុត្តិ ឃុចល្លយឃទឌតយឃេហិ អដ្ឋឥល្លកោហិ ចិកិរិត្វា ចត្ថតចិតកំ តិត្ថាបេឃ្យុ៍

ខុត្វ ច ចិតកោ ឈាឃយាតេ បរិចាទេត្វា ជិតឃាលទ្រូក្លាតំ ឃាឈត្តទេហិ ចិឌបត្តទេហិ បត្តត្តទេហិ ឌាលិ ឋ្លក្កត្ឋត្តិ, បត្តំ ចា ឃាឈា ចា ឋុបេ្យ ចា ឥត្ថា ភាយ ភត្វិ, កិបិល្លិកាបិ យក្កឌកាបិ ឌាលិតំ អត្ថទេតេច ចិចទត្តិ ៍ អាកាឃតោ បតិទិតាឥកឆារាឃ្យុបិ ឃាលទ្រូក្លហិ តិក្លូទិត្ថាឥកឆារាឃ្យុបិ បចចិ កិត្ថិត្វា តិក្លូទិត្ថាឥកឆារាឃ្យុបិ ឆឃ្វកចាច បយាលំ៍ ខុចំ ចិតកំ តិត្ថាបេត្វា បត យល្លទាឌតោ ឃត្វាការេ ចត្យត្ថាតិឃកត្ថបរិកល្ឋិ ការេត្វា លិឌបត្ត្យាយាតិ ឋុប្យាតិ ចិកិរិត្វា ឋ្លបរិ ចេលចិតាតំ ពត្ថិត្វា ឃុចល្លតារកាឌីហិ ឈចិត្វា តត្វ កត្ថគាយយាលិគាយទតតគាយាតិ ឋ្លលត្តេត្វា ឃត្វាការតោ ឃាច យក្យឌពត្ថតឃក្លាតា ឃីឃបឃាឆតយក្កលឃាលិ, តាច ឋ្វុកាហិ បឃ្យហិ ឃាលិកិលត្ថបរិក្លូបំ ការេត្វា ឋ្លបរិ ចេលចិតាតំ ពត្ថាបេត្វា ឃុចល្លតារកាឌីហិ ឈចិត្វា តត្វបិ កត្ថគាយយាលិគាយទតតគាយាតិ ឋ្លលត្តេត្វា យលិឥល្លចល្លេហិ ចេល្វុហិ ច បត្យាចល្លត្ថេឌ ឋ្លឃ្យាបេត្វា ឃយត្តា ចាតបឌិកា បរិក្លូបិត្វា ឃុឃយ្យដ្ឋាឃ្យុ ចិឌឹឃ្យុ កឥលិយោ ច ឋុល្លឈេឌ ច ឆបេត្វា ឥល្លកឌីបិកា ឌាលេត្វា អលក្កតហត្ថិក្លូត្ថេ ឃហ ឆាត្យហិ ឃុចល្លគោល់ ឆបេត្វា យាលិកត្ថាឌីហិ ឋ្វុឌេត្តា ឃាឆ្យកីឡត្ថតំ កីឡអត្តា អត្ថាតកទំ បចេឃេត្វា ឃត្វាការ ឃរកយឃបល្លក្ខេ ឆបេត្វា ឋ្លបរិ ឃេតឆ្លុត្តំ ឆារេឃ្យុំ៍ ខុចំ កត្វា – "អឆ តោ

កោសិការកោ យល្លា ភកចេតា សរីរាតិ សត្តាហំ សត្តាការេន សត្តិបញ្ជរំ ករិត្វា”តិ វត្ថុំ ទេសិតត្ថុំ។

តត្ថ សត្តិបញ្ជរំ ករិត្វាតិ សត្តិហត្ថេហិ បុរិសេហិ បរិក្ខិបាបេត្វា។ ឆត្តុបាការន្តិ បឋមំ តាវ ហត្ថិកុម្ភេន កុម្ភំ បហរន្តេ បរិក្ខិបាបេសិ, តតោ អស្សេ គីវាយ គីវំ បហរន្តេ, តតោ រថេ អាណិកោដិយា អាណិកោដិំ បហរន្តេ, តតោ យោធេ ពាហុនា ពាហុំ បហរន្តេ។ តេសំ បរិយន្តេ កោដិយា កោដិំ បហរមានានិ ឆត្តានិ បរិក្ខិបាបេសិ។ ឋិតិ សមន្តា យោជនប្បមាណំ ឋានំ សត្តាហំ សន្នាហកវចន្តិកំ វិយ កត្វា អារក្ខំ សំវិទហិំសុ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ – “ឆត្តុបាការំ បរិក្ខិបាបេត្វា”តិ។

កស្មា បនេសោ ឯវមកាសីតិ? ឋានតោ បុរិមេសុ ហិ តីសុ សត្តាហេសុ ទេវ កិច្ចសម្ពុទ្ធស្ស ធាតុនិធានេ ហត្ថកម្មានំ កតេនាត្តា ពាឡាតិមំ ភោគតិមំ សំវិទហន្តា មនុស្សកិច្ចក្ខាកាយ ឯកកាសំ ន លភិំសុ។ តតោ តេសំ អមហោសិ – “ឯកំ សត្តាហំ មនុស្សកិច្ចកំ កិច្ចស្សាម, ធាតុំ ទេវា បនេតំ និទ្ធាតិ មំ អម្ហាកំ បមត្តភាវំ ញត្វា កោចិទេវ អាគន្ត្វា ធាតុយោ គណ្ហេយ្យ, តស្មា អារក្ខំ ឋបេត្វា កិច្ចកស្សាមា”តិ។ តេ តថា ឯវមកំសុ។

សិរីធាតុវិកជាតកវណ្ណនា

១១៩។ អស្សាសិតោ រាជាតិ កិំ អស្សាសិ? បច្ចូសេ កិរស្ស អមច្ចា សុត្វា និវេទយិំសុ – “សត្ត តាយ បរិនិព្វុតោ, ន សោ សត្តា បុន អាហរិតុំ បេរិច្ឆិន្នកាលស្ស បន អម្ហាកំ រញ្ញា សនិសោ នត្ថិ, សចេ ឯស ធម្មរាជ និយ្យាតេន បុរិស្សតិ, ហទយស្ស ផលិស្សតិ”។ រាជា សោ បន អសេម្ហិ អនុរក្ខិតព្ពោ”តិ ទេវ ពិសេស្សា សុវណ្ណតោរណោ អាហរិត្វា ចក្កមនុស្ស ឋបេត្វា រញ្ញោ សត្តិកំ គន្ត្វា ឯវមាហំសុ –

“ទេវ , អសេម្ហិ សុបិនកោ ទិដ្ឋោ, តស្ស បដិឃាតត្ថំ ធុសេម្ហិ កញ្ចនបដ្ដំ និទានេត្វា យថា នានាបុប្ផេហិ បញ្ញាយតិ, ឯវំ ចក្កមនុស្សតោរណា និបជ្ជិតុំ វដ្ដតី”តិ។ រាជា អត្ថវរានំ អមច្ចានំ វចនំ សុត្វា “ឯវំ ហោតុ តាតា”តិ សម្បដិច្ឆិត្វា តថា អកាសិ។

អថេកោ អមច្ចោ អលង្ការំ ឧម្មុញ្ចិត្វា កោសេ បក្ខិបិ មាយ ទិសាយ សត្ត បរិនិព្វុតោ, តង្ខណេយេវ ហុត្វា អញ្ជលិំ បគ្គយ្ហ រាជានំ អាហ – “ទេវ, មរណតោ មុច្ចនកសត្តោ នាម នត្ថិ, អម្ហាកំ អាយុវឌ្ឍនោ ចេតិយង្គានំ បុញ្ញក្ខេត្តំ អគ្គសាវកសិទ្ធោ កោ សោ ភគវា សត្ត កុសិនារាយ បរិនិព្វុតោ”តិ។ រាជា សុត្វាវ វិសញ្ញីជាតោ ចក្កមនុស្សតោរណំ ឧរេន ឧប្បតិ។ អថ នំ ឧក្ខិបិត្វា ទុតិយាយ តោរណាយ និបជ្ជាបេសុំ។ សោ បុន សញ្ញំ លភិត្វា – “តាតា, កិំ វទេថា”តិ បុច្ឆិ។ “សត្ថា, មហារាជ, បរិនិព្វុតោ”តិ។ រាជា បុនបិ វិសញ្ញីជាតោ ចក្កមនុស្សតោរណាយ ឧរេន ឧប្បតិ។ អថ នំ តតោបិ ឧក្ខិបិត្វា តតិយាយ តោរណាយ និបជ្ជាបេសុំ។ សោ បុន សញ្ញំ លភិត្វា “តាតា, កិំ វទេថា”តិ បុច្ឆិ។ “សត្ថា, មហារាជ, បរិនិព្វុតោ”តិ។ រាជា បុនបិ វិសញ្ញីជាតោ, អថ នំ ឧក្ខិបិត្វា នហាបេត្វា មត្ថកេ ឃដេហិ ឧទកំ អាសិញ្ចិំសុ។

រាជា សញ្ញំ លភិត្វា អាសនា វុដ្ឋាយ គន្ធបរិភាវិតេ មហាវណ្ណេ កោសេ វិកិរិត្វា សុវណ្ណផលកវណ្ណាយ បិដ្ឋិយំ បកិរិត្វា បាណិនា ឧរំ

បហរិត្វា បចាឡអង្គុរចណ្ណាហិ ឞុចង្គិតង្គុលីហិ ឞុចណ្ណតិម្ពិរកចណ្ណិក្ខំ និព្ពត្តេត្វា ចិរំ កេហត្វា បរិវេឥយាតោ វ្ឫត្តកេចវេរត អត្តរចិឆិ ឆ្កតិណ្ណោ, វេរា អលង្កតភាដេកបរិចុវតោ ភកេវតោ ភិក្ខូ ឌឹចកម្ពចត់ កត្វា ឃរិ ផាវេត ភិសិវេត្អត ភកចតា ឆវេឡា វេឥសិវតោ ពំ ឆ្កវេលិកេពត្វា – “ភកចា វព្ពាញ្ញា, ភត្ ព្ពយរិ ផាវេត ភិឞីឌិត្វា ឆម្ពុំ វេឥរយិត្វ, វេរាកវល្លិ វេរ ចិវេភាឥយិត្វ, ញុវេយ្ឫរយិម្យាវេរាកវល្លិ ភឹហរិត្វ, អហំ ញុយ្យាកំ វរណំ កវេតា, ព្ពឥាភិ បភ វេរ បដិចចភយ្យិ ភ វេឥឆ, ភកចា”តិ បុតប្បុត់ បរិវេឥចិត្វា “ភត្ ភកចា អហំ អញ្ញាឥា ឲចទ្ធុវេប កាវេល ‘ញុវេយ្ឫមហាភិក្ខុវឈ្ឈបរិចារា ឌេព្ឫឌឹបតវេល ចារិកំ ចរឆា’តិ ឞុវេណាយិ, ព្ពឥាភិ បភាហំ ញុយ្យាកំ អតត្ធុបំ អឃុត្តិ បចត្តិ ឞុវេណាយី”តិ ឲចយាឌីភិ ច ចត្វា វឌ្ឌិយត្តាហិ កាឆាហិ ភកចវេតា ក្ញុណំ អត្ឞុរិត្វា ចិវេត្តវិ – “យេរ បរិវេឥចិវេតវេតច ភ ឞិដ្ឋាតិ, ឥវពាលឞ្ឞ ឆាញុវេឃា អាហរាវេបឞ្សាយី”តិ ឲចំ អវេឞ្សាវិ៍ ឞុត្វា ច ព្ពយិឞ្សា ចិវញ្ញិភាចាឌិបចត្តិឃា អចវាវេត ទ្ធុតំ បរិវេហវិ៍ ពំ វត្តាឃ អឆ វេលា រាឌាតិអាឌិ ចុត្តិ៍

តត្ថ ទ្ធុតំ បរិវេហឞីតិ ទ្ធុតញ្ចា បណ្ណញ្ចា វេបវេវវិ៍ វេបវេវត្វា ច បភ – “វវេច ឥឞ្សត្តិ, ឞុត្ថរ៍ វេភា វេច ឥឞ្សត្តិ, អាហរណ្ហុបរិវេឃត អាហរិឞ្សាយី”តិ ចញ្ចវក្កិភិ វេវតំ វត្ថយិត្វា វឃយ្យិ ភិក្ខុវេត្តាវេឃច៍ ឃឆា ច អឌាតវត្ត្យ, ឲចំ លិច្ឆឌីអាឥវេឃាបិ ទ្ធុតំ វេបវេវត្វា វឃយ្យិ ចញ្ចវក្កិភិឃា វេវតាឃ ភិក្ខុយិឞុវេឃច៍ តត្ថ បរិវេចឃ្យាកា វេព្ពហិ អាវត្ថតរា ក្ញុវិភាវេតា ពិកាចុតត្តវេរ ភកវេរ ចវត្តិ, ភកចាបិ បរិចំ បចិវិត្វាច ក្ញុវិភារំ កវេតា៍ អឆ កឞ្សា បឆយតរំ ភ អាកតាតិ វេច? យហាបរិចារា បវេភវេត រាឌាវេតា យហាបរិចារំ កវេរាត្តាច បច្ឆវេតា ឌាតា៍

វេត វវេឈ្ឈកវេណ ឲតឥវេចាចុត្តិ វព្ពាបិ វេត វត្តភករចាវិវេតា អាកត្វា – “អយ្យាកំ ឆាញុវេឃា ចា វេឥត្យ, ឃុឌ្ឍិ ចា”តិ ក្ញុវិភារាភករំ បរិចារវេត្វា ដិវេត – “ឲតំ ភកចា អយ្យាកំ កាយវេក្លុវេត្តា”តិ បដិចចត់ អវេចាទុំ៍ វេត ភិរ ឲចយាហំឞុ – “ភ យឃំ វត្ត វារវត់ បហិលិយ្យំភាបិ កត្វា អាភឃិយ្យាវត្វា បភ វឃវេយច អាកត្វា វារវត់ វេបវេវត្វា អវេយ្ឫវេក្កាវារេបវិ៍ ញុវេយ្យុរិ វេលា បភ ឃំ ញុយ្យាកំ កាយវេក្លុវេត្តា រតត់ វ្វប្បឌ្ឌតិ, ភ ពំ អយ្យាកំ វេឥឆ៍ វវេឥចវេក ច វេលិវេក ញុឌ្ឍរតភវយំ រតត់ ភាយ ភត្តិ, ឲចទ្ធុបំ វ្វត្តយរតត់ លភិត្វា យឃំ ភ ឥឞ្សាយ៍ ភ វេលា បភ ញុវេយ្យរិវេឃច យាញុឆភវេតា លឹរំ បឹតំ, អវេយ្យរិបិ យាញុឆភវេតា លឹរំ បឹតំ៍ ភ ញុវេយ្យុឃច បុរិវា, អវេយ្យរិ បុរិវា វេហាញ្ញ”តិ អញ្ញាយញ្ញា អហំការំ កត្វា វារវតបដិវារវត់ វេបវេវត្តិ, អញ្ញាយញ្ញា យាភកឌ្ឌិតំ កឌ្ឌិត្តិ៍ ឃុឆ្ឆ បភ វតិ វេកាវិភារកាត់វេឃច ឌវេឃា អភចិឞ្សំ៍ កឞ្ឞា? ឃឞ្ឞា ឆាញុបិវតត្ត អាកតា វេឥចតា វេតវំ បក្លា អវេហវិ៍ បិញ្ញព្ពឃំ បភ – “ភកចា អយ្យាកំ កាយវេក្លុវេត្តា បរិភិព្ឫវេតា, ភ យឃំ ឥឞ្សាយ ភកចវេតា វឹរាត់ ភាក”ត្តិ ឲត្តកវេយច អាកតំ៍

ឲ្យលិ៍ឲចំ ចុវេត្ត វេឥាវេណា ព្រាហ្មវេណាតិ វេឥាណព្រាហ្មវេណា ព្ពយំ វេតវំ ចិចាឌំ ឞុត្វា – “ឲវេត រាឌាវេតា ភកចវេតា បរិភិព្ឫតដ្ឋាវេត ចិចាឌំ កវេរាត្តិ, ភ វេលា បវេភតំ បតិទ្ធុបំ, អលំ ព្ពយិភា កលវេហភ, ទ្ធុបវវេយឞ្សាយិ ភ”ត្តិ វេរា កត្វា វេត វវេឈ្ឈកវេណ ឲតឥវេចាច៍ កិយវេចាច? វ្វត្តបប្បវេឥវេរ ឥត្វា ខ្លិកាលចារបរិយាណំ វេឥាណកឌ្ឌិតំ ភាយ អវេចាច៍ តត្ថ បឆយកាលចារវេរ តាច ឲកបឥយ្យិ វេត ភ ឌាភិវុ៍ ទ្ធុតិឃកាលចារបរិវេឃាវាវេភ – “អាចរិឃឞ្ស ចិឃ វេភា វវេឌ្ឍា, អាចរិឃឞ្ស ចិឃ វេភា វវេឌ្ឍា”តិ វព្ពា ភិរចា អវេហវិ៍ ឌេព្ឫឌឹបតវេល ភិរ ក្ញុលឈវេរ ឌាតា វេឃកុវេឃ្យភ តឞ្ស ភ អវេត្តចាវិវេកា ភាយ ភត្តិ៍ អឆ វេរា វេត អត្តវេភា ចចត់ ឞុត្វា ភិរវេច ញុលិក្ខវេត ចិឌិត្វា បុភ

ឯតទេវាន – “សុហត្ថ គោរន្តា”តិ ឯតំ កាធាក្វំ អនេវាន៍

តត្ថ អយ្យកំ ពុទ្ធោតិ អយ្យកំ ពុទ្ធោ៍ អហុ ខន្តិវាទោតិ ពុទ្ធភូមិំ អប្បត្វាបិ បារមិយោ បូរេន្តោ ខន្តិវាទិតាបសកាលេ ធម្មបាលកុមារកាលេ ឆទ្ទន្តហត្ថិកាលេ ភូរិទត្តនាគរាជកាលេ ចម្បេយ្យនាគរាជកាលេ សង្ខបាលនាគរាជកាលេ មហាកបិកាលេ អញ្ញេសុ ច ពហូសុ ជាតកេសុ បរេសុ កោបំ អកត្វា ខន្តិមេវ អកាសិ៍ ខន្តិមេវ វណ្ណយិ៍ កិមង្គំ បន ឯតរហិ ពុទ្ធាភិនិវេសុ តាទិលក្ខណំ បត្វា, សព្ពទាបិ អយ្យកំ ពុទ្ធោ ខន្តិវាទោ អហោសិ, តស្ស ឯវំវិធស្ស៍ ន ហិ សាធុ យំ ទុដ្ឋបុគ្គលស្ស, សរីរកេ និយា វោហារោតិ ន ហិ សាធុយន្តិ ន ហិ សាធុ អយំ៍ សរីរកេតិ សរីរវិការកិរិយត្តំ, ធាតុកោដ្ឋាសវេហាតូតិ អវេទ្ធ៍ និយា វោហារោតិ អាគុមវោហារោ សាធុ ន និយាតិ វុត្តំ ហោតិ៍

សន្តេច គោរន្តា សហិតាតិ សន្តេច គោរន្តា សហិតា ហោម, យា កិញ្ចិ៍ សយក្កាតិ កាយេន ច វាចាយ ច ឧកសង្ខិបិតា ឧកចចនា សយក្កា ហោម៍ សមេមាធយានាតិ ជិវេត្តនាបិ អញ្ញមញ្ញំ សមេមាធយានា ហោម៍ កេរាមង្គភារេកតិ ភកចនេតា សរីរានិ អង្គ ភារេ កេរាម៍ ចក្ខមេតាតិ បក្ខាហិ ចក្ខុហិ ចក្ខមេតា ពុទ្ធស្ស៍ ន គេចលំ ពុមេយ្យមេវ, ពហុជនោបិ បសន្នោ, តេសុ ឯកោបិ លទ្ធិំ អយុន្តោ នាម នត្ថីតិ ពាហុំ ការណំ វត្វា សញ្ញាបេសិ៍

ឥទ្ធិពលេន សង្ឃាតំ គលាតំ បដិសង្ហរិត្វាតិ តេសំ តេសំ ឋនេតា ឋនេតា សមាគតសង្ឃាតំ សមាគតគលាតំ បដិសង្ហរិត្វា៍ ភកចនេតា សរីរានិ អង្គនា សមំ សុចិកត្តំ ចិកខិត្វាតិ ឯត្ថ អយមត្ថក្កមោ – ធេនេណា កិរ តេសំ បដិសង្ហរិត្វា សុវណ្ណធោណិ ចិចរាបេសិ៍ រាជានោ អាគន្ត្វា ធោណិយំមេវ ឋិតា សុវណ្ណវណ្ណា ធាតុយោ ទិស្វា – “ភកវា សព្ពញ្ញូ បុព្ពេ យមំ ពុយ្យកំ ទត្តិសមហាបុរិសលក្ខណបដិមណ្ឌិតំ ឆព្ពណ្ណពុទ្ធរស្មិមចិតំ អសីតិអនុព្យញ្ជនសមុជ្ជលិតសោភំ សុវណ្ណវណ្ណំ សរីរំ អទ្ទសាម, ឥទានិ បន សុវណ្ណវណ្ណាវ ធាតុយោ អវសិដ្ឋា ជាតា, ន យុត្តមិទំ ភកវា ពុយ្យកា”ត្តិ បរិទេវិំសុ៍

ព្រាហ្មណោបិ តស្មិំ សមយេ តេសំ បមត្តភាវំ ញត្វា ធក្ខិណទាឋំ គហេត្វា វេឋនន្តរេ ឋបេសិ, អថ បច្ឆា អង្គនា សមំ សុចិកត្តំ ចិកខិ, សព្ពាបិ ធាតុយោ បាកតិកាតាញ្ញាណយា សោវញ្ញអសមំ តាញ្ញាណយា អហេសុំ, ឯកេកករចាសិនោ ធ្វេ ធ្វេ តាញ្ញាណយា លភិំសុ៍ ព្រាហ្មណស្ស បន ធាតុយោ ចិកខន្តស្សេវ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ – “កេន នុ ខោ សទេវកស្ស លោកស្ស កង្ខច្ឆេទនត្ថាយ ចតុសច្ចកថាយ បច្ចយភូតា ភកវតោ ធក្ខិណទាឋា គហិតា”តិ ឱលោកេន្តោ “ព្រាហ្មណេន គហិតា”តិ ទិស្វា – “ព្រាហ្មណោបិ ទាឋាយ អនុច្ឆវិកំ សក្ការំ កាតុំ ន សក្ខិស្សតិ, គណ្ហាមិ ន”ន្តិ វេឋនន្តរតោ គហេត្វា សុវណ្ណចង្កោដកេ ឋបេត្វា ទេវលោកំ នេត្វា ចូឡាមណិចេតិយេ បតិដ្ឋាបេសិ៍

ព្រាហ្មណោបិ ធាតុយោ ចិកខិត្វា ទាឋំ អបស្សន្តោ ចោរិកាយ គហិតត្តា – “កេន មេ ទាឋា គហិតា”តិ បុច្ឆិតុម្បិ នាសក្ខិ៍ “ននុ តយាវ ធាតុយោ ភាជិតា, កិំ ត្វំ បឋមំយេវ អត្តនោ ធាតុយា អត្ថិភាវំ ន អញ្ញាសី”តិ អត្តនិ ទោសារោបនំ សម្បស្សន្តោ – “មយ្ហម្បិ កោដ្ឋាសំ ទេថា”តិ វត្តុម្បិ នាសក្ខិ៍ តតោ – “អយម្បិ សុវណ្ណតុម្ពោ ធាតុគតិកោវ, យេន តថាគតស្ស ធាតុយោ មិតា, ឥមស្សាហំ ថូបំ

កិរិយ្យាមិ”តិ ចិន្តេត្វា ខ្ពមំ មេ ភោន្តោ ព្យុំ ជន្តោ្វតិ អាហ។

បិប្បលិចតិឃាមេយារិឃាបិ អខាតសត្តុអាជមោ ចិឃ ទ្វាំ បេសេត្វា ឃុទ្ធសម្ពាធ តិក្ខមិំសុ។

ធាតុទ្ធបប្ជាចណ្ណកា

១០៩។ រាជគេហ ភគចតោ សរីរានំ ថ្ទុបញ្ចា យហញ្ចា អកាសិតិ កចំ អកាសិ? កុសិតាមេតោ ឃាច រាជគហំ បញ្ចាចិំសតិ មេយាជតានិ, ឯត្ថន្តរេ អដ្ឋជ្ជាសកថិត្វំ សមតលំ មគ្គំ កាមេត្វា ឃាជិសំ មល្លរាខាតោ មកុដពន្ធតស្ស ច សន្ថាការស្ស ច អន្តរេ ប្វជំ កាមេសុំ។ តាជិសំ បញ្ចាចិំសតិមេយាជតេបិ មគ្គេ ប្វជំ កាមេត្វា លោកស្ស អនុក្កណ្ឌាតត្ថំ សព្វត្ថ អន្តរាបណេ បសាមេត្វា សុចណ្ណទោណិយំ បក្ខិត្តធាតុមេយា សត្តិបញ្ជរេត បរិក្ខិបិបេត្វា អត្តនោ ចិជិតេ បញ្ចាមេយាជតសតបរិមណ្ឌលេ មនុស្សេ សត្តិបិតាបេសិ។ តេ ធាតុមេយា កហេត្វា កុសិតាមេតោ សាធុកីឡិតំ កីឡអន្តា តិក្ខមិត្វា ឃត្ថ ឃត្ថ សុចណ្ណចណ្ណានិ បុប្ផានិ បស្សត្តិ, តត្ថ តត្ថ ធាតុមេយា សត្តិអន្តរេ ជបេត្វា ប្វជំ អកំសុ។ តេសំ បុប្ផានំ ពិណកាលេ កច្ឆត្តិ, រថស្ស ធុរដ្ឋានំ បច្ឆិមដ្ឋានេ សម្បេត្តេ សត្ត ទិចសេ សាធុកីឡិតំ កីឡអត្តិ។ ឯចំ ធាតុមេយា កហេត្វា អាកច្ឆត្តានំ សត្ត ចស្សានិ សត្ត មាសានិ សត្ត ទិចសានិ ចីតិចត្តានិ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិកា – “សមណស្ស គោតមស្ស បរិតិព្វុតកាលតោ បដ្ឋាយ ពលក្កាមេត សាធុកីឡិតាយ ឧបទ្ទុតម្ហសព្វេ គោ កម្មន្តា នដ្ឋា”តិ ខ្ញ្ញាឃន្តា មនំ បទោសេត្វា ឆឡអាសីតិសហស្សមត្តា អបាយេ តិព្វត្តា។ ខីណាសចា អាចជ្ជិត្វា “មហាជនោ មនំ បទោសេត្វា អបាយេ តិព្វត្តី”តិ ទិស្វា – “សក្កំ ទេចរាខានំ ធាតុអាហរណូបាយំ ការេស្សាមា”តិ តស្ស សត្តិកំ កត្វា តមត្ថំ អារោចេត្វា – “ធាតុអាហរណូបាយំ ករោហិ មហារាខា”តិ អាហំសុ។ សក្កោ អាហ – “ភន្តេ, បុថុជ្ជនោ តាម អខាតសត្តុនា សមោ សទ្ធោ តត្ថិ, ត មេសា មម ចចនំ ករិស្សតិ, អបិច ខោ មារចិភិំសកសទិសំ ចិភិំសកំ ជស្សេស្សាមិ, មហាសទ្ទំ សាចេស្សាមិ, ឃក្ខកាហកកិបិតកអរោចកេ ករិស្សាមិ, តុម្ហេអមនុស្សា មហារាខ កុបិតា ធាតុមេយា អាហរាបេចា’តិ ចទេយ្យាច, ឯចំ មេសា អាហរាបេស្សតី”តិ។ អថ ខោ សក្កោ តំ សព្វំ អកាសិ។

ថេរាបិ រាខានំ ឧបសង្កមិត្វា – “មហារាខ, អមនុស្សា កុបិតា, ធាតុមេយា អាហរាបេហី”តិ ភណិំសុ។ រាខា – “ត តាច, ភន្តេ, មយ្ហំចិត្តំ តុស្សតិ, ឯចំ សន្តេបិ អាហរន្តូ”តិ អាហ។ សត្តមទិចសេ ធាតុមេយា អាហរិំសុ។ ឯចំ អាហតា ធាតុមេយា កហេត្វា រាជគេហ ថ្ទុបញ្ចា យហញ្ចា អកាសិ។ ខ្ពតរេបិ អត្តនោ អត្តនោ ពលិត្បូរេបត អាហរិត្វា សកសកដ្ឋានេសុ ថ្ទុបញ្ចា មហញ្ចា អកំសុ។

១១០។ ឯចំ មហំ ក្វតបុព្វត្តិ ឯចំ ឯតំ ធាតុភាជតត្ថោច ជសត្ថុបកោលញ្ចា ខម្ពុទីបេ ក្វតបុព្វត្តិ បច្ឆា សង្គីតិការកា អាហំសុ។ ឯចំ បតិដ្ឋិតេសុ បត ថ្ទូបេសុ មហាកស្សបត្ថេរោ ធាតូនំ អន្តរាយំ ទិស្វា រាខានំ អខាតសត្តុំ ឧបសង្កមិត្វា “មហារាខ, ឯកំ ធាតុតិធានំ កាតុំ ចដ្ដតី”តិ អាហ។ សាធុ, ភន្តេ, តិធានកម្មំ តាច មម ហោតុ, មេសធាតុមេយា បត កចំ អាហរាមីតិ? ត, មហារាខ, ធាតុអាហរណំ តុម្ហាកាមេរា, អម្ហាកំ ភារោតិ។ សាធុ, ភន្តេ, តុម្ហេធាតុមេយា អាហរថ, អហំ ធាតុតិធានំ ករិស្សាមីតិ។ ថេរោ តេសំ តេសំ រាជកុលានំ

ບຣິຈຣາຍຕູເຍຕ ຜເບຕ໌ວາ ເນນສາຕຸເຍາ ອາຫຣິ໋ ຣາຍກາເຍ ບຄ ສາຕຸເຍາ ຄາກາ ບຣິກຸຫິຼສຸ, ຕານໍ ອຄູຣາເຍາ ຄຕິ໋ "ອຄາກເຕ ລຕູາຊີເບ ຍຫາຕິຫາເຣ ຍຫາເຕຕິຍຍິໂສຄິຫິສຸຄູ"ຕິ ຕາ ຄ ອາຫຣິຕ໌ວາ ເນເນຫິ ນຕູຫິ ຄກເຣຫິ ອາຫຣິຕ໌ວາ ຣາຂກຫສຸ ບິຊີຄຂກຸລຶຜີນາກາເກ ຜຕ໌ວາ – "ຄູຍສຸິ ຜາເຄ ເຍາ ບິນາເລາ ອຕິ໋, ເນາ ອຄູຣສາຍຕຸ, ບໍນຸ ນຸຕິນຸຊາ ເຫາຕຸ, ຊຂກໍ ຍາ ຊຂຫຕຸ"ຕິ ອສິຊານິ໋

ຣາຂາ ຕໍ ຜາຄໍ ລຸລາເບຕ໌ວາ ຕເຕາ ຊຂຕບໍນຸຄາ ຄູຂກາ ກາເຣຕ໌ວາ ອນີຕິຍຫານາຕກາຄໍ ເຕຕິຍາຄິ ກາເຣຕິ໋ "ຄູສ ຣາຂາ ກໍ ກາເຣຕີ"ຕິ ບຸຊຸຄາຍິ "ຍຫານາຕກາຄໍ ເຕຕິຍາຄີ"ຕິ ຕຂຄູ, ຄ ເກາສີ ສາຕຸຄິສາຄກາຕໍ ຂາຄາຕິ໋ ອນີຕິຫຕ໌ວາກຍິເຣ ບຄ ຕຸຂີ ບຂເຣ ຂາເຕ ເຫຊາ ເລິຫນຸ໌ວາຣໍ ນຸຣາເບຕ໌ວາ ຕຕູ ຊຸບິຣາເຍ ເຕຕິຍຍຣບຸຍານໍ ຕຍູເລິຫຍໍ ເກຫໍ ກາຣາເບຕ໌ວາ ອຊ ອຊ ຫຣິຕຊຄາຊີຍເຍ ກເຣຕຸ ຕ ຊຸເບ ຕ ກາຣາເບສີ໋ ອຕ ຄກເຕາ ສາຕຸເຍາ ຫຣິຕຊຄກເຣຕຸ ບຄູີບິຕ໌ວາ ຕໍ ຫຣິຕຊຄກເຣຕຸກຍິ ອຂູາສີ ຫຣິຕຊຄກເຣຕຸເກ, ຕຍິ ອຂູາສີຄູີ ອຸຕໍ ອຊ ຫຣິຕຊຄກເຣຕຸ ອຸກເຕາ ກຕ໌ວາ ອຸເຕຄຕ ຊບິເຍຄ ເຕ ອຊ ກເຣຕຸ ອຊນຸ ຫຣິຕຊຄຊຸເບນຸ, ອຊ ຫຣິຕຊຄຊຸເບ ອຊນຸ ເລິຫິຕຕຊຄກເຣຕຸນຸ, ອຊ ເລິຫິຕຕຊຄກເຣຕຸ ອຊນຸ ເລິຫິຕຕຊຄຊຸເບນຸ, ອຊ ເລິຫິຕຕຊຄຊຸເບ ອຊນຸ ຂຄູກເຣຕຸນຸ , ອຊ ຂຄູກເຣຕຸ ອຊນຸ ຂຄູຊຸເບນຸ, ອຊ ຂຄູຊຸເບ ອຊນຸ ນຕູຣຕຄກເຣຕຸນຸ, ອຊ ນຕູຣຕຄກເຣຕຸ ອຊນຸ ນຕູຣຕຄຊຸເບນຸ, ອຊ ນຕູຣຕຄຊຸເບ ອຊນຸ ນຸຕຸລູກເຣຕຸນຸ, ອຊ ນຸຕຸລູກເຣຕຸ, ອຊນຸ ນຸຕຸລູຊຸເບນຸ, ອຊ ນຸຕຸລູຊຸເບ ອຊນຸ ຣຂຕກເຣຕຸນຸ, ອຊ ຣຂຕກເຣຕຸ ອຊນຸ ຣຂຕຊຸເບນຸ, ອຊ ຣຂຕຊຸເບ, ອຊນຸ ຍຫິກເຣຕຸນຸ, ອຊ ຍຫິກເຣຕຸ ອຊນຸ ຍຫິຊຸເບນຸ, ອຊ ຍຫິຊຸເບ ອຊນຸ ເລິຫິຕກູກເຣຕຸນຸ, ອຊ ເລິຫິຕກູກເຣຕຸ ອຊນຸ ເລິຫິຕກູຊຸເບນຸ, ອຊ ເລິຫິຕກູຊຸເບ ອຊນຸ ຍນາຣກລູກເຣຕຸນຸ, ອຊ ຍນາຣກລູກເຣຕຸ ອຊນຸ ຍນາຣກລູຊຸເບນຸ, ອຊ ຍນາຣກລູຊຸເບ ອຊນຸ ຜລິກກເຣຕຸນຸ, ອຊ ຜລິກກເຣຕຸ ອຊນຸ ຜລິກຍຍຊຸເບນຸ ບຄູີບິ໋

ນເຕູນໍ ຊບຣິຍໍ ຜລິກເຕຕິຍໍ ຊຸບິຣາຍເຕຕິຍບຸຍານໍ ອເຫານີ, ຕສຸ ຊບຣິ ນຕູຣຕຄຍໍ ເກຫໍ ກາເຣສີ, ຕສຸ ຊບຣິ ນຸຕຸລູຍໍ, ຕສຸ ຊບຣິ ຣຂຕຍໍ, ຕສຸ ຊບຣິ ຕຍູເລິຫຍໍ ເກຫໍ໋ ຕຕູ ນຕູຣຕຄຍໍ ຕາລິກໍ ຂູກີຣິຕ໌ວາ ຂລຂຕລຂບຸບຸາຄໍ ນຫສຸາຄິ ຕິບຸກີຣິຕ໌ວາ ອຊູລຊາຄິ ຂາຕກນຕາຄິ ອນີຕິຍຫາເຕເຣ ນຸເຣຊຂຄຍຫາຣາຂາຄໍ ຍຫາຍາຍາເຂຕີ ນຕູ ນຫຂາເຕຕິ ນຕູາເຄຕາຄິ ນຸຕຸລູຍາເຄຕ ກາເຣສີ໋ ບຕູບຕູນເຕ ນຸຕຸລູຣຂຕຍເຍ ບຸລູຍເຣ ຜບິເບສີ, ບຕູ ນຸຕຸລູຊຂນເຕ ຊສຸາເບສີ໋ ບຕູນເຕ ນຸຕຸລູຊີເບ, ບຕູນເຕ ຣຂຕຊີເບ ກາຣາເບຕ໌ວາ ນຸກຊຕລສຸ ບຸເຣຕ໌ວາ ເຕນຸ ຊຸກຸລຕຂີເຍາ ຜເບສີ໋

ອຕາຍຕ໌ວາ ຍຫາກສຸເບິ – "ຍາລິ ຍາ ຍິລິຍຄູ, ກຊາ ຍາ ຕິຄສຸຄູ, ຊີບິ ຍາ ຕິຊູາຍຄູ"ຕິ ອສິຊຫິຕ໌ວາ ນຸຕຸລູບເຂ ອກູຣາຄິ ລິຊາເບສີ

–

"ອຄາກເຕ ບິຍສາເນາ ຄາຍ ກຸຍາເຣາ ລຸຕູ ຊສຸາເບຕ໌ວາ ອເນາເກາ ສຍູຣາຂາ ຄຕິສຸຕິ໋ ເນາ ຄູຍາ ສາຕຸເຍາ ຕິຕ໌ວາຣິກາ ກຣິສຸຕີ"ຕິ໋

រាជា សព្ពបសាធនេហិ បូជេត្វា អាទិតោ បដ្ឋាយ ទ្វារំ បិទហន្តោ និក្ខមិ, សោ តម្ពលោហទ្វារំ បិទហិត្វា អាវិញ្ឆនរជ្ជុយំ កុញ្ចិកមុទ្ទិកំ ពន្ធិត្វា តត្ថេវ មហន្តំ មណិក្ខន្ធំ ឋបេត្វា – “អនាគតេ ទលិទ្ទរាជា ឥមំ មណឹ គហេត្វា ធាតូនំ សក្ការំ ករោតូ”តិ អក្ខរំ ឆិន្ទាបេសិ។

សក្កោ ទេវរាជា វិស្សកម្មំ អាមន្តេត្វា – “តាត, អជាតសត្តុនា ធាតុនិធានំ កតំ, ឯត្ថ អារក្ខំ បដ្ឋបេហី”តិ បហិណិ។ សោ អាគន្ត្វា វាឡសង្ឃាដយន្តំ យោជេសិ, កដ្ឋរូបកានិ តស្មិំ ធាតុគព្ភេ ផលិកវណ្ណខគ្គេ គហេត្វា វាតសមេន វេគេន អនុបរិយាយន្តំ យន្តំ យោជេត្វា ឯកាយ ឯវ អាណិយា ពន្ធិត្វា សមន្តតោ គិញ្ជកាវសថាការេន សិលាបរិក្ខេបំ កត្វា ឧបរិ ឯកាយ បិទហិត្វា បំសុំ បក្ខិបិត្វា ភូមិំ សមំ កត្វា តស្ស ឧបរិ បាសាណថូបំ បតិដ្ឋបេសិ។ ឯវំ និដ្ឋិតេ ធាតុនិធានេ យាវតាយុកំ ឋត្វា ថេរោបិ បរិនិព្ពុតោ, រាជាបិ យថាកម្មំ គតោ, តេបិ មនុស្សា កាលង្កតា។

អបរភាគេ បិយទាសោ នាម កុមារោ ឆត្តំ ឧស្សាបេត្វា អសោកោ នាម ធម្មរាជា ហុត្វា តា ធាតុយោ គហេត្វា វិត្ថារិកា អកាសិ។ កថំ? សោ និគ្រោធសាមណេរំ និស្សាយ សាសនេ លទ្ធប្បសាទោ ចតុរាសីតិ វិហារសហស្សានិ ការេត្វា ភិក្ខុសង្ឃំ បុច្ឆិ – “ភន្តេ, មយា ចតុរាសីតិ វិហារសហស្សានិ ការិតានិ, ធាតុយោ កុតោ លភិស្សាមី”តិ? មហារាជ, – “ធាតុនិធានំ នាម អត្ថី”តិ សុណោម, ន បន បញ្ញាយតិ – “អសុកស្មិំ ឋានេ”តិ។ រាជា រាជគហេ ចេតិយំ ភិន្ទាបេត្វា ធាតុំ អបស្សន្តោ បដិបាកតិកំ ការេត្វា ភិក្ខុភិក្ខុនិយោ ឧបាសកឧបាសិកាយោតិ ចតស្សោ បរិសា គហេត្វា វេសាលិំ គតោ។ តត្រាបិ អលភិត្វា កបិលវត្ថុំ។ តត្រាបិ អលភិត្វា រាមគាមំ គតោ។ រាមគាមេ នាគា ចេតិយំ ភិន្ទិតុំ ន អទំសុ, ចេតិយេ និបតិតកុទាលោ ខណ្ឌាខណ្ឌំ ហោតិ។ ឯវំ តត្រាបិ អលភិត្វា អល្លកប្បំ វេឋទីបំ បាវំ កុសិនារាតិ សព្ពត្ថ ចេតិយានិ ភិន្ទិត្វា ធាតុំ អលភិត្វាវ បដិបាកតិកានិ កត្វា បុន រាជគហំ គន្ត្វា ចតស្សោ បរិសា សន្និបាតាបេត្វា – “អត្ថិ កេនចិ សុតបុព្ពំ ‘អសុកដ្ឋានេ នាម ធាតុនិធាន’ន្តិ” បុច្ឆិ។

តត្រេកោ វីសវស្សសតិកោ ថេរោ – “អសុកដ្ឋានេ ធាតុនិធាន”ន្តិ ន ជានាមិ, មយ្ហំ បន បិតា មហាថេរោ មំ សត្តវស្សកាលេ មាលាចង្គោដកំ គាហាបេត្វា – “ឯហិ សាមណេរ, អសុកគច្ឆន្តរេ បាសាណថូបោ អត្ថិ, តត្ថ គច្ឆាមា”តិ គន្ត្វា បូជេត្វា – “ឥមំ ឋានំ ឧបធារេតុំ វដ្ដតិ សាមណេរា”តិ អាហ។ អហំ ឯត្តកំ ជានាមិ មហារាជាតិ អាហ។ រាជា “ឯតទេវ ឋាន”ន្តិ វត្វា គច្ឆេ ហារេត្វា បាសាណថូបញ្ច បំសុញ្ច អបនេត្វា ហេដ្ឋា សុធាភូមិំ អទ្ទស។ តតោ សុធញ្ច ឥដ្ឋកាយោ ច ហារេត្វា អនុបុព្ពេន បរិវេណំ ឱរុយ្ហ សត្តរតនវាលុកំ អសិហត្ថានិ ច កដ្ឋរូបកានិ សម្បរិវត្តកានិ អទ្ទស។ សោ យក្ខទាសកេ បក្កោសាបេត្វា ពលិកម្មំ ការេត្វាបិ នេវ អន្តំ ន កោដិំ បស្សន្តោ ទេវតានំ នមស្សមានោ – “អហំ ឥមា ធាតុយោ គហេត្វា ចតុរាសីតិយា វិហារសហស្សេសុ និទហិត្វា សក្ការំ ករោមិ, មា មេ ទេវតា អន្តរាយំ ករោន្តូ”តិ អាហ។

សក្កោ ទេវរាជា ចារិកំ ចរន្តោ តំ ទិស្វា វិស្សកម្មំ អាមន្តេសិ – “តាត, អសោកោ ធម្មរាជា ‘ធាតុយោ នីហរិស្សាមី’តិ បរិវេណំ ឱតិណ្ណោ, គន្ត្វា កដ្ឋរូបកានិ ហារេហី”តិ។ សោ បញ្ចចូឡគាមទារកវេសេន គន្ត្វា រញ្ញោ បុរតោ ធនុហត្ថោ ឋត្វា – “ហរាមិ មហារាជា”តិ អាហ។ “ហរ, តាតា”តិ សរំ គហេត្វា សន្ធិម្ហិយេវ វិជ្ឈិ, សព្ពំ វិប្បកិរិយិត្ថ។ អថ រាជា អាវិញ្ឆនេ ពទ្ធំ កុញ្ចិកមុទ្ទិកំ គណ្ហិ

មណិក្ខន្ធំ បស្សិ។ “អនាគតេ ទលិទ្ទរាជា ឥមំ មណិំ គហេត្វា ធាតូនំ សក្ការំ ករោតូ”តិ បុន អក្ខរានិ ទិស្វា កុជ្ឈិត្វា – “មាទិសំ នាម រាជានំ ទលិទ្ទរាជាតិ វត្តុំ អយុត្ត”ន្តិ បុនប្បុនំ ឃដេត្វា ទ្វារំ វិវរាបេត្វា អន្តោគេហំ បវិដ្ឋោ។

អដ្ឋារសវស្សាធិកានំ ទ្វិន្នំ វស្សសតានំ ឧបរិ អារោបិតទីបា តថេវ បជ្ជលន្តិ។ នីលុប្បលបុប្ផានិ តង្ខណំ អាហរិត្វា អារោបិតានិ វិយ, បុប្ផសន្ថារោ តង្ខណំ សន្ថតោ វិយ, គន្ធា តំ មុហុត្តំ បិំសិត្វា ឋបិតា វិយ។ រាជា សុវណ្ណបដ្ដំ គហេត្វា – “អនាគតេ បិយទាសោ នាម កុមារោ ឆត្តំ ឧស្សាបេត្វា អសោកោ នាម ធម្មរាជា ភវិស្សតិ, សោ ឥមា ធាតុយោ វិត្ថារិកា ករិស្សតី”តិ វាចេត្វា – “ទិដ្ឋោ ភោ, អហំ អយ្យេន មហាកស្សបត្ថេរេនា”តិ វត្វា វាមហត្ថំ អាភុជិត្វា ទក្ខិណេន ហត្ថេន អប្ផោដេសិ។ សោ តស្មិំ ឋានេ បរិចរណធាតុមត្តមេវ ឋបេត្វា សេសា ធាតុយោ គហេត្វា ធាតុគេហំ បុនេវ បិហិតនយេនេវ បិទហិត្វា សព្ពំ យថាបកតិយាវ កត្វា ឧបរិ បាសាណចេតិយំ បតិដ្ឋាបេត្វា ចតុរាសីតិយា វិហារសហស្សេសុ ធាតុយោ បតិដ្ឋាបេត្វា មហាថេរេ វន្ទិត្វា បុច្ឆិ – “ទាយាទោម្ហិ, ភន្តេ, ពុទ្ធសាសនេ”តិ។ កិស្ស ទាយាទោ ត្វំ, មហារាជ, ពាហិរកោ ត្វំ សាសនស្សាតិ។ ភន្តេ, ឆន្នវុតិកោដិធនំ វិស្សជ្ជេត្វា ចតុរាសីតិ វិហារសហស្សានិ ការេត្វា អហំ ន ទាយាទោ, អញ្ញោ កោ ទាយាទោតិ? បច្ចយទាយកោ នាម ត្វំ មហារាជ, យោ បន អត្តនោ បុត្តញ្ច ធីតរញ្ច បព្ពាជេតិ, អយំ សាសនេ ទាយាទោ នាមាតិ។ សោ បុត្តញ្ច ធីតរញ្ច បព្ពាជេសិ។ អថ នំ ថេរា អាហំសុ – “ឥទានិ, មហារាជ, សាសនេ ទាយាទោសី”តិ។

ឯវមេតំ ភូតបុព្ពន្តិ ឯវំ ឯតំ អតីតេ ធាតុនិធានម្បិ ជម្ពុទីបតលេ ភូតបុព្ពន្តិ។ តតិយសង្គីតិការាបិ ឥមំ បទំ ឋបយិំសុ។

អដ្ឋទោណំ ចក្ខុមតោ សរីរន្តិអាទិគាថាយោ បន តម្ពបណ្ណិទីបេ ថេរេហិ វុត្តាតិ។

ឥតិ សុមង្គលវិលាសិនិយា ទីឃនិកាយដ្ឋកថាយំ

មហាបរិនិព្ពានសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៣· យហាសុងស្សតសុត្តចណ្ណតា

ក្យោចតីរាខរាតិចណ្ណតា

១៣៨· ឧចំរេយ សុតត្តិ យហាសុងស្សតសុត្តំ· ឥព្រាយំ អបុព្ពបងចណ្ណតា – សព្ពទតតយយោតិ ឧត្ត ឧកា ត្ថុ៏ការ សោចណ្ណយឃា, ឧកា ទ្វបិឃយឃា, ឧកា ចេញ្ជុទិឃយឃា, ឧកា ឋលិកយឃា, ឧកា លោហិតក្កយឃា, ឧកា យសារកល្លយឃា, ឧកា សព្ពទតតយឃា, អយំ បិកាទោ សព្ពបិកាទាតំ អត្តោ ក្តុព្ពាឆេត សដ្ឋិហត្តោ អហោសិ· ឧកោ បត ចេទា – "តកាទំ តាយ អត្តោ ឥត្វា ឋុលោកក្តាតំ ងស្សតិយំ ចដ្ឋតិ, តស្មា សព្ពជាហិទោ សដ្ឋិហត្វោ, សេសា អត្ថបុព្ពតិចា"តិ ចងត្តិ· ឧកោ – "ជាហិ ឥត្វា ឋុលោកក្តាតំ ងស្សតិយំ ចដ្ឋតិ, តស្មា សព្ពអច្ចុត្តទិយោ សដ្ឋិហត្វោ, សេសា អត្ថបុព្ពតិចា"តិ· ឧកោ – "អត្តោ ច ជាហិ ច ឥត្វា ឋុលោកក្តាតំ ងស្សតិយំ ចដ្ឋតិ, តស្មា យត្ថោ បិកាទោ សដ្ឋិហត្វោ, អត្តោ ច ជាហិ ច តយោ តយោ អត្ថបុព្ពតិចា"តិ·

ឧសិកាតិ ឧសិកត្តុទា· ពិបេទិសក្កាតិ ឧកំ បេទិសំ យត្តុយបុទិសស្ស អត្តតោ ហត្វេត បត្ថហត្វំ, តេត ពិបេទិសបទិក្កូបិ បត្តុសហត្វបទិយាណាតិ អត្វោ· តេ បត កចំ ជិតាតិ? តកាទស្ស ជាហិទបស្ស ឧកោកំ យហាក្វាទជាហំ តិស្សាឃ ឧកោកា, ឧកោកំ ឲុក្កក្វាទជាហំ តិស្សាឃ ឧកោកា, យហាក្វាទឲុក្កក្វាទាតំ អត្តទា តយោ តយោតិ· តាលបត្តិសុ សព្ពទតតយឃាតំ តាលិតំ ឧកំ សោចណ្ណយឃត្តិ បិកាទេ ចុត្តលក្កលាយច ចេជិតត្ថំ, បណ្ណឋលេសុបិ ឧសេច តយោ· តា បត តាលបត្តិយោ អសិតិហត្វោ ក្តុព្ពាឆេត, ជិប្បកិណ្ណចាលុកោ សយតេល ក្វមិភាកោ បិកាទត្តទេ ឧកោកា ហុត្វា ជិតា·

ចក្កុតិ លោកា សុត្តទោ· ទខតិយោតិ ទទេត្ថាតំ សយត្វោ· លយតិយោតិ ជិចសយ្បិ សុឃ្យយាតោ លយតេច, ត ពិករន្តិ· យងតិយោតិ យាតយងបុទិសយងខតតោ· បត្ថក្កិកស្សាតិ អាតតំ ជិតតំ អាតតតជិតតំ សុសិទំ ឈតត្តិ ពុយហិ បត្ថហក្កហិ សយត្តាកតស្ស· តត្ត អាតតំ តាយ ចម្ពុបទិយោតេដ្ឋសុ គេទិអាតីសុ ឧកតលំ ត្វទិយំ· ជិតតំ តាយ ក្តកឃតលំ· អាតតតជិតតំ តាយ សព្ពតោ បទិយោតត្តំ· សុសិទំ តាយ ចំសាខិ· ឈតំ តាយ សម្ពាខិ· សុចិតិតស្សាតិ អាកដ្ឋតសិចិលកទោណាតិហិ សុមុដ្ឋិតស្ស· សុបដិតាឡព្ពតស្សាតិ បយាណេ ជិតភាចខាតតត្វ សុដ្ឋបដិតាឡព្ពតស្ស· សុក្យលេហិ សយត្តាហតស្សាតិ យេ ចាតិតំ លោកា ក្យសលា, តេហិ ចាតិតស្ស· ឥគ្គាតិ អក្កឥត្តា,· សោណ្ណាតិ សុទាសោណ្ណា· តេតេយច បុតប្បុតំ បិព្យកាយតាចសេត បិបិសា· បទិចាទេសុត្តិ (ធី· គិ· ១·១១១) ហត្វ ចា បិជំ ចា ចាលេត្វា តច្ចត្តា កិឡជ្ជំសុ·

ចក្កទតតចណ្ណតា

១៣៩· សិសំ តព្វាតស្សាតិ សិសេត សដ្ឋិ កេត្តាខកោត តហាតស្ស· ក្ដុបិសធិកស្សាតិ សយាជិទិត្តាបិសធក្កស្ស· ក្ដុបទិបិសាខចទកតស្សាតិ

បាសាទវរស្ស ឧបរិ គតស្ស, សុភោជនំ ភុញ្ជិត្វា បាសាទវរស្ស ឧបរិមហាតលេ សិរិគព្ភំ បវិសិត្វា សីលានិ អាវជ្ជន្តស្ស។ តទា កិរ រាជា បាតោវ សតសហស្សំ វិស្សជ្ជេត្វា មហាទានំ ទត្វា សោឡសហិ គន្ធោទកឃដេហិ សីសំ នហាយិត្វា កតបាតរាសោ សុទ្ធំ ឧត្តរាសង្គំ ឯកំសំ ករិត្វា ឧបរិបាសាទស្ស សិរិសយនេ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា និសិន្នោ អត្តនោ ទានាទិមយំ បុញ្ញសមុទាយំ អាវជ្ជេន្តោ និសីទិ។ អយំ សព្ពចក្កវត្តីនំ ធម្មតា។

តេនំ តំ អាវជ្ជន្តានំយេវ វុត្តប្បការបុញ្ញកម្មបច្ចយំ ឧតុសមុដ្ឋានំ នីលមណិសង្ឃាតសទិសំ បាចីនសមុទ្ទជលតលំ ភិន្ទមានំ វិយ, អាកាសំ អលង្ករមានំ វិយ ទិព្ពំ ចក្ករតនំ បាតុភវតិ។ តំ មហាសុទស្សនស្សាបិ តថេវ បាតុរហោសិ។ តយិទំ ទិព្ពានុភាវយុត្តត្តា ទិព្ពន្តិ វុត្តំ។ សហស្សំ អស្ស អរានន្តិ សហស្សារំ។ សហ នេមិយា, សហ នាភិយា ចាតិ សនេមិកំ សនាភិកំ។ សព្ពេហិ អាការេហិ បរិបុណ្ណន្តិ សព្ពាការបរិបូរំ។

តត្ថ ចក្កញ្ច តំ រតិជននដ្ឋេន រតនញ្ចាតិ ចក្ករតនំ។ យាយ បន តំ នាភិយា “សនាភិក”ន្តិ វុត្តំ, សា ឥន្ទនីលមយា ហោតិ, មជ្ឈេ បនស្សា សាររជតមយា បនាឡិ, យាយ សុទ្ធសិនិទ្ធទន្តបន្តិយា ហសមានា វិយ វិរោចតិ, មជ្ឈេ ឆិទ្ទេន វិយ ចន្ទមណ្ឌលេន, ឧភោសុបិ ពាហិរន្តេសុ រជតបដ្ដេន កតបរិក្ខេបា ហោតិ។ តេសុ បនស្ស នាភិបនាឡិបរិក្ខេបបដ្ដេសុ យុត្តយុត្តដ្ឋានេសុ បរិច្ឆេទលេខា សុវិភត្តាវ ហុត្វា បញ្ញាយន្តិ។ អយំ តាវ អស្ស នាភិយា សព្ពាការបរិបូរតា។

យេហិ បន តំ – “អរេហិ សហស្សារ”ន្តិ វុត្តំ, តេ សត្តរតនមយា សូរិយរស្មិយោ វិយ បភាសម្បន្នា ហោន្តិ, តេសម្បិ ឃដមណិកបរិច្ឆេទលេខាទីនិ សុវិភត្តានេវ ហុត្វា បញ្ញាយន្តិ។ អយមស្ស អរានំ សព្ពាការបរិបូរតា។

យាយ បន តំ នេមិយា – “សនេមិក”ន្តិ វុត្តំ, សា ពាលសូរិយរស្មិកលាបសិរិ អវហសមានា វិយ សុរត្តសុទ្ធសិនិទ្ធបវាឡមយា ហោតិ។ សន្ធីសុ បនស្សា សញ្ឈារាគសស្សិរិកា រត្តជម្ពុនទបដ្ដា វដ្ដបរិច្ឆេទលេខា សុវិភត្តា ហុត្វា បញ្ញាយន្តិ។ អយមស្ស នេមិយា សព្ពាការបរិបូរតា។

នេមិមណ្ឌលបិដ្ឋិយំ បនស្ស ទសន្នំ ទសន្នំ អរានំ អន្តរេ ធមនវំសោ វិយ អន្តោ សុសិរោ ឆិទ្ទមណ្ឌលខចិតោ វាតគាហី បវាឡទណ្ឌោ ហោតិ, យស្ស វាតេរិតស្ស សុកុសលសមន្នាហតស្ស បញ្ចង្គិកតុរិយស្ស វិយ សទ្ទោ វគ្គុ ច រជនីយោ ច កមនីយោ ច មទនីយោ ច ហោតិ។ តស្ស ខោ បន បវាឡទណ្ឌស្ស ឧបរិ សេតច្ឆត្តំ ឧភោសុ បស្សេសុ សមោសរិតកុសុមទាមានំ ទ្វេ បន្តិយោតិ ឥតំ សមោសរិតកុសុមទាមបន្តិសតទ្វយបរិវារសេតច្ឆត្តសតធារិតា បវាឡទណ្ឌសេតេន សមុបសោភិតនេមិបរិក្ខេបស្ស ទ្វិន្នម្បិ នាភិបនាឡីនំ អន្តោ ទ្វេ សីហមុខានិ ហោន្តិ, យេហិ តាលក្ខន្ធប្បមាណា បុណ្ណចន្ទកិរណកលាបសស្សិរិកា តរុណរវិសមានរត្តកម្ពលគេណ្ឌុកបរិយន្តា អាកាសគង្គាគតិសោភំ អភិភវមានា វិយ ទ្វេ មុត្តកលាបា ឱលម្ពន្តិ។ យេហិ ចក្ករតនេន សទ្ធិំ អាកាសេ សម្បរិវត្តមានេហិ តីណិ ចក្កានិ ឯកតោ បរិវត្តន្តានិ វិយ ខាយន្តិ។ អយមស្ស សព្ពសោ សព្ពាការបរិបូរតា។

តំ បនេតំ ឲចំ សព្ពាការបរិបូរំ បកតិយា សាយយាសកត្តំ កុញ្ជិត្វា អត្តនោ អត្តនោ ឈរទ្វារេ បញ្ញត្តាសនេសុ និសីទិត្វា បចត្តកថាសល្លាបេសុ មគ្គេស្សុ ចិថិចត្បក្កាឌីសុ កិឡ្យអមានេ ឌារកោដនេ នាតិរុ្កេច្ចន នាតិនីចេន ចនសណ្ឌមត្តកាសនេន្ទន អាកាសបទេសេន រូបសោភគ្គមាត់ ចិយ, ទុក្ខសាឋក្កានិ ទ្វាទសយោជនតោ បដ្ឋាយ សុយ្យមានេន មធុរស្សរេន សត្តានំ សោតានិ ឡូឆាបយមានំ យោជនតោ បដ្ឋាយ នានប្បការរស្សិមរបុញ្ជុលេន ចណ្ណេន នយនានិ សមាកឌ្ឍន្តំ ចិយ, ទញ្ញោ ចក្កចត្តិស្ស បុញ្ញានុកាចំ ឃោសយន្តំ ចិយ, រាជធានិយា អភិមុខំ អាកច្ឆតិ។

អថស្ស ចក្កទតនស្ស សទ្ទសចនេនេច – “កុតោ នុ ខោ, កស្ស នុ ខោ អយំ សទ្ទោ”តិ អាចជ្ជិតហទយានំ បុទត្ថិមទិសំ អាលោកយមានានំ តេសំ មគ្គេស្សានំ អញ្ញតរោ អញ្ញតរំ ឲចមាហ – “បស្សថ, ភោ, អច្ឆរិយំ, អយំ បុណ្ណចន្ទោ បុព្ពេ ឲកោ ឧក្កច្ឆតិ, អជ្ជេច បន អត្តទុតិយោ ឧក្កតោ, ឲតទិព្បរាជហំសមិថុនមិច បុណ្ណចន្ទមិថុនំ បុព្ពាបរិយេន កកនតលំ អភិលង្ឃតី”តិ។ តមញ្ញោ អាហ – “កិំ កថេសិ, សម្ម, កុហិំ នាម តយា ទ្វេ បុណ្ណចន្ទា ឲកតោ ឧក្កច្ឆន្តា ទិដ្ឋបុព្ពា, ននុ ឲស តបនីយរំសិធជោ បិញ្ឆរកិរណោ ទិចាករោ ឧក្កតោ”តិ, តមញ្ញោ ហសិតំ កត្វា ឲចមាហ – “កិំ ឧម្មត្តោសិ, ននុ ខ្វាយំ ទិចាករោ អត្ថង្គតោ, សោ កថំ ឥមំ បុណ្ណចន្ទំ អនុពន្ធមានោ ឧក្កច្ឆិស្សតិ? អទ្ធា បនេតំ អនេកទតនប្បភាសមុជ្ជលំ ឲកស្សាបិ បុញ្ញចតោ ចិមានំ ភចិស្សតី”តិ។ តេ សព្ពេបិ អបសារយន្តា អញ្ញោ ឲចមាហំសុ – “ភោ, កិំ ពហុំ ចិលបថ, នេចាយំ បុណ្ណចន្ទោ, ន សុរិយោ ន ទេចចិមានំ។ ន ហេតេសំ ឲចរូបា សិរិសម្បត្តិ អត្ថិ, ចក្កទតនេន បន ឲតេន ភចិតព្ពន្តិ។

ឲចំ បចត្តសល្លាបស្សេច តស្ស ជនស្ស ចន្ទមណ្ឌលំ ឱ្ហាយ តំ ចក្កទតនំ អភិមុខំ ហោតិ។ តតោ តេហិ – “កស្ស នុ ខោ ឥទំ និព្ពត្ត”ន្តិ ចុត្តេ ភចន្តិ ចត្តារោ – “ន កស្សចិ អញ្ញស្ស, ននុ អម្ហាកំ មហារាជា បូរិតចក្កចត្តិចត្តោ, តស្សេតំ និព្ពត្ត”ន្តិ។ អថ សោ ច មហាជនោ, យោ ច អញ្ញោ បស្សតិ, សព្ពោ ចក្កទតនមេច អនុកច្ឆតិ។ តំ ចាបិ ចក្កទតនំ ទញ្ញោយេច អត្ថាយ អត្តនោ អាកតភាចំ ញាបេតុកាមំ ចិយ សត្តក្ខត្តុំ បាការមត្ថកេនេច នករំ អនុសំយាយិត្វា, អថ ទញ្ញោ អន្តេបុរំ បទក្ខិណំ កត្វា, អន្តេបុរស្ស ច ឧត្តរសីហបញ្ជរសមីបេ ឆានេ មថា កន្ធបុប្ផាទីហិ សុខេន សក្កា ហោតិ បូជេតុំ, ឲចំ អក្ខាហតំ ចិយ តិដ្ឋតិ។

ឲចំ ឋិតស្ស បនស្ស ចាតបានលិន្ទ្រាទីហិ បចិសិត្វា នានាចិរាកទតនប្បភាសមុជ្ជលំ អន្តោបាសាទំ អលង្ក្រុរមានំ បភាសមូហំ ទិស្វា ទស្សនត្ថាយ សញ្ជាតាភិលាសោ រាជា ហោតិ។ បរិជនោបិស្ស បិយចចនបាភតេន អាកន្ត្វា តមត្ថំ និវេទេតិ។ អថ រាជា ពលចបីតិបាមោជ្ជផុដសរីរោ បល្លង្កំ មោចេត្វា ឧដ្ឋាយាសនា សីហបញ្ជរសមីបំ កន្ត្វា តំ ចក្កទតនំ ទិស្វា “សុតំ ខោ បន មេត”ន្តិអាទិកំ ចិន្តនំ ចិន្តយតិ។ មហាសុទស្សនស្សាបិ សព្ពំ តំ តថេច អហោសិ។ តេន ចុត្តំ – “ទិស្វា ទញ្ញោ មហាសុទស្សនស្ស...បេ... អស្សំ នុ ខោ អហំ រាជា ចក្កចត្តី”តិ។ តត្ថ សោ ហោតិ រាជា ចក្កចត្តីតិ កិត្តាចតា ចក្កចត្តី ហោតីតិ? ឲកង្គុលទ្វង្គុលមត្តម្បិ ចក្កទតនេ អាកាសំ អព្ភុក្កន្ត្វា បចត្តេ ខ្វាទានិ តស្ស បចត្តាបនត្ថំ ឃំ កាតព្ពំ, តំ ទស្សេន្តោ អថ ខោ អានន្ទាតិអាទិមាហ។

១៣៣។ តត្ថ ឧដ្ឋាយាសនាតិ និសិន្នាសនតោ ឧដ្ឋហិត្វា ចក្ករតនសមីបំ អាគន្ត្វា។ សុវណ្ណភិង្ការំ គហេត្វាតិ ហត្ថិសោណ្ឌសទិសបនាឡិំ សុវណ្ណភិង្ការំ ឧក្ខិបិត្វា។ អន្វទេវ រាជា មហាសុទស្សនោ សទ្ធិំ ចតុរង្គិនិយា សេនាយាតិ សព្ពចក្កវត្តីនញ្ហ ឧទកេន អព្ភុក្កិរិត្វា – “អភិវិជិនាតុ ភវំ ចក្ករតន”ន្តិ វចនសមនន្តរមេវ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា ចក្ករតនំ បវត្តតិ។ យស្ស បវត្តិ សមកាលមេវ សោ រាជា ចក្កវត្តី នាម ហោតិ។ បវត្តេ បន ចក្ករតនេ តំ អនុពន្ធមានោវ រាជា ចក្កវត្តិយានវរំ អារុយ្ហ វេហាសំ អព្ភុគ្គច្ឆតិ។ អថស្ស ឆត្តចាមរាទិហត្ថោ បរិជនោ ចេវ អន្តេបុរជនោ ច។ តតោ នានាការកញ្ចុកកវចាទិសន្នាហវិភូសិតេន វិវិធាភរណប្បភាសមុជ្ជលេន សមុស្សិតទ្ធជបដាកបដិមណ្ឌិតេន អត្តនោ អត្តនោ ពលកាយេន សទ្ធិំ ឧបរាជសេនាបតិបភុតយោបិ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា រាជានមេវ បរិវារេន្តិ។

រាជយុត្តា បន ជនសង្គហត្ថំ នគរវីថីសុ ភេរិយោ ចរាបេន្តិ – “តាតា, អម្ហាកំ រញ្ញោ ចក្ករតនំ និព្ពត្តំ, អត្តនោ វិភវានុរូបេន មណ្ឌិតបសាធិតា សន្និបតថា”តិ។ មហាជនោ បន បកតិយា ចក្ករតនសទ្ទេនេវ សព្ពកិច្ចានិ បហាយ គន្ធបុប្ផាទីនិ អាទាយ សន្និបតិតោវ។ សោបិ សព្ពោ វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា រាជានមេវ បរិវារេតិ។ យស្ស យស្ស ហិ រញ្ញា សទ្ធិំ គន្តុកាមតាចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, សោ សោ អាកាសគតោវ ហោតិ។ ឯវំ ទ្វាទសយោជនាយាមវិត្ថារា បរិសា ហោតិ។ តត្ថ ឯកបុរិសោបិ ឆិន្នភិន្នសរីរោ វា កិលិដ្ឋវត្ថោ វា នត្ថិ។ សុចិបរិវារោ ហិ រាជា ចក្កវត្តី។ ចក្កវត្តិបរិសា នាម វិជ្ជាធរបុរិសា វិយ អាកាសេ គច្ឆមានា ឥន្ទនីលមណិតលេ វិប្បកិណ្ណរតនសទិសា ហោតិ។ មហាសុទស្សនស្សាបិ តថេវ អហោសិ។ តេន វុត្តំ – “អន្វទេវ រាជា មហាសុទស្សនោ សទ្ធិំ ចតុរង្គិនិយា សេនាយា”តិ។

តំ បន ចក្ករតនំ រុក្ខគ្គានំ ឧបរូបរិ នាតិឧច្ចេន នាតិនីចេន គគនប្បទេសេន បវត្តតិ។ យថា រុក្ខានំ បុប្ផផលបល្លវេហិ អត្ថិកា, តានិ សុខេន គហេតុំ សក្កោន្តិ។ ភូមិយំ ឋិតា “ឯស រាជា, ឯស ឧបរាជា, ឯស សេនាបតី”តិ សល្លក្ខេតុំ សក្កោន្តិ។ ឋានាទីសុ ច ឥរិយាបថេសុ យោ យេន ឥច្ឆតិ, សោ តេនេវ គច្ឆតិ។ ចិត្តកម្មាទិសិប្បបសុតា ចេត្ថ អត្តនោ អត្តនោ កិច្ចំ ករោន្តាយេវ គច្ឆន្តិ។ យថេវ ហិ ភូមិយំ, តថា តេសំ សព្ពកិច្ចានិ អាកាសេវ ឥជ្ឈន្តិ។ ឯវំ ចក្កវត្តិបរិសំ គហេត្វា តំ ចក្ករតនំ វាមបស្សេន សិនេរុំ បហាយ មហាសមុទ្ទស្ស ឧបរិភាគេន អដ្ឋយោជនសហស្សប្បមាណំ បុព្ពវិទេហំ គច្ឆតិ។

តត្ថ យោ វិនិវេធេន ទ្វាទសយោជនាយ, បរិក្ខេបតោ ឆត្តិំសយោជនាយ បរិសាយ សន្និវេសក្ខមោ សុលភាហារូបករណោ ឆាយូទកសម្បន្នោ សុចិសមតលោ រមណីយោ ភូមិភាគោ, តស្ស ឧបរិភាគេ តំ ចក្ករតនំ អក្ខាហតំ វិយ តិដ្ឋតិ។ អថ តេន សញ្ញាណេន សោ មហាជនោ ឱតរិត្វា យថារុចិ នហានភោជនាទីនិ សព្ពកិច្ចានិ ករោន្តោ វាសំ កប្បេតិ។ មហាសុទស្សនស្សាបិ សព្ពំ តថេវ អហោសិ។ តេន វុត្តំ – “យស្មិំ ខោ បនានន្ទ, បទេសេ ចក្ករតនំ បតិដ្ឋាតិ, តត្ថ សោ រាជា មហាសុទស្សនោ វាសំ ឧបគច្ឆិ សទ្ធិំ ចតុរង្គិនិយា សេនាយា”តិ។

ឯវំ វាសំ ឧបគតេ ចក្កវត្តិម្ហិ យេ តត្ថ រាជានោ, តេ “បរចក្កំ អាគត”ន្តិ សុត្វាបិ ន ពលកាយំ សន្និបាតេត្វា យុទ្ធសជ្ជា ហោន្តិ។

ចក្ករតនស្ស ហិ ឧប្បត្តិសមនន្តរមេវ តត្ថ សោ សត្តោ តាយ, យោ បច្ចត្ថិកសញ្ញាយ តំ រាជានំ អារក្ខ អាគន្តុំ ឧក្កិបិតុំ វិនាសេយ្យ។ អយមានុភាវោ ចក្ករតនស្ស។

ចក្កានុភាវេន ហិ តស្ស រញ្ញោ,

អហិ អមោមា ភមតិ ឧរបត្តិ;

អភិត្ថុតំ តាយ នរាធិបស្ស,

ទេវេន តំ វុច្ចតិ តស្ស ចក្កំ។

តស្មា សព្ពេបិ តេ រាជានោ អត្តនោ អត្តនោ រជ្ជសិរិវិភវានុរូបំ បាភតំ គហេត្វា តំ រាជានំ ឧបគម្ម ឱនតសិរា អត្តនោ មោឡិមណិប្បភាភិសេកេន តស្ស បាទបូជំ ករោន្តា – “ឯហិ ខោ, មហារាជា”តិអាទីហិ វចនេហិ តស្ស កិង្ករបដិស្សាវិតំ អាបជ្ជន្តិ។ មហាសុទស្សនស្សាបិ តថេវ អកំសុ។ តេន វុត្តំ – “យេ ខោ, បនានន្ទ, បុរត្ថិមាយ ទិសាយ...បេ... អនុសាស, មហារាជា”តិ។

តត្ថ ស្វាគតន្តិ សុ អាគតំ។ ឯកស្មិំ ហិ អាគតេ សោចន្តិ, គតេ នន្ទន្តិ។ ឯកស្មិំ អាគតេ នន្ទន្តិ, គតេ សោចន្តិ, តាទិសោ ត្វំ អាគមននន្ទនោ, គមនសោចនោ។ តស្មា តវ អាគមនំ សុអាគមនន្តិ វុត្តំ ហោតិ។ ឯវំ វុត្តេ បន រាជា ចក្កវត្តី នាបិ – “ឯត្តកំ នាម មេ អនុវស្សំ ពលិំ ឧបករោន្តា”តិ វទតិ, នាបិ អញ្ញស្ស ភោគំ អច្ឆិន្ទិត្វា អញ្ញស្ស ទេតិ។ អត្តនោ បន ធម្មរាជភាវស្ស អនុរូបាយ បញ្ញាយ បាណាតិបាតាទីនិ ឧបបរិក្ខិត្វា បេមនីយេន មញ្ជុនា សរេន – “បស្សថ តាតា, បាណាតិបាតោ នាមេស អាសេវិតោ ភាវិតោ ពហុលីកតោ និរយសំវត្តនិកោ ហោតី”តិអាទិនា នយេន ធម្មំ ទេសេត្វា “បាណោ ន ហន្តព្ពោ”តិអាទិកំ ឱវាទំ ទេតិ។ មហាសុទស្សនោបិ តថេវ អកាសិ, តេន វុត្តំ – “រាជា មហាសុទស្សនោ ឯវមាហ – ‘បាណោ ន ហន្តព្ពោ...បេ... យថាភុត្តញ្ច ភុញ្ជថា’តិ”។ កិំ បន សព្ពេបិ រញ្ញោ ឥមំ ឱវាទំ គណ្ហន្តីតិ? ពុទ្ធស្សាបិ តាវ សព្ពេ ន គណ្ហន្តិ, រញ្ញោ កិំ គណ្ហិស្សន្តីតិ។ តស្មា យេ បណ្ឌិតា វិភាវិនោ, តេ គណ្ហន្តិ។ សព្ពេ បន អនុយន្តា ភវន្តិ។ តស្មា យេ ខោ បនានន្ទាតិអាទិមាហ។

អថ តំ ចក្ករតនំ ឯវំ បុព្ពវិទេហវាសីនំ ឱវាទេ ទិន្នេ កតបាតរាសេ ចក្កវត្តិពលេន វេហាសំ អព្ភុគ្គន្ត្វា បុរត្ថិមសមុទ្ទំ អជ្ឈោគាហតិ។ យថា យថា ច តំ អជ្ឈោគាហតិ, តថា តថា អគទគន្ធំ ឃាយិត្វា សង្កុចិតផណោ នាគរាជា វិយ, សង្កុចិត្វា ឩមិវិប្ផារំ ហុត្វា ឱគច្ឆមានំ មហាសមុទ្ទសលិលំ យោជនមត្តំ ឱគន្ត្វា អន្តោសមុទ្ទេ វេឡុរិយភិត្តិ វិយ តិដ្ឋតិ។ តង្ខណញ្ញេវ ច តស្ស រញ្ញោ បុញ្ញសិរិំ ទដ្ឋុកាមានិ វិយ មហាសមុទ្ទតលេ វិប្បកិណ្ណានិ នានារតនានិ តតោ តតោ អាគន្ត្វា តំ បទេសំ បូរយន្តិ។ អថ សា រាជបរិសា តំ នានារតនបរិបូរំ មហាសមុទ្ទតលំ ទិស្វា យថារុចិ ឧច្ឆង្គាទីហិ អាទិយតិ, យថារុចិ អាទិន្នរតនាយ បន បរិសាយ តំ ចក្ករតនំ បដិនិវត្តតិ។ បដិនិវត្តមានេ

ច តស្មិំ បរិសា អគ្គតោ ហោតិ, មជ្ឈេ រាជា, អន្តេ ចក្ករតនំ។ តម្បិ ជលនិធិជលំ បលោឡិយមានមិវ ចក្ករតនសិរិយា, អសហយានមិវ ច តេន វិយោគំ នេមិមណ្ឌលបរិយន្តំ អភិហនន្តំ និរន្តរមេវ ឧបគច្ឆតិ។ ឯវំ រាជា ចក្កវត្តី បុរត្ថិមមហាសមុទ្ទបរិយន្តំ បុព្ពទិសំ អភិវិជិនិត្វា ទក្ខិណសមុទ្ទបរិយន្តំ ទក្ខិណទិសំ វិជេតុកាមោ ចក្ករតនទេសិតេន មគ្គេន ទក្ខិណសមុទ្ទាភិមុខោ គច្ឆតិ។ មហាសុទស្សនោបិ តថេវ អគមាសិ។ តេន វុត្តំ – “អថ ខោ, អានន្ទ, ចក្ករតនំ បុរត្ថិមំ សមុទ្ទំ អជ្ឈោគាហេត្វា បច្ចុត្តរិត្វា ទក្ខិណំ ទិសំ បវត្តី”តិ។

ឯវំ បវត្តមានស្ស បន តស្ស បវត្តនវិធានំ, សេនាសន្និវេសោ, បដិរាជាគមនំ, តេសំ អនុសាសនិប្បទានំ, ទក្ខិណសមុទ្ទអជ្ឈោគាហនំ, សមុទ្ទសលិលស្ស ឱគច្ឆមានំ, រតនានំ អាទានន្តិ សព្ពំ បុរិមនយេនេវ វេទិតព្ពំ។

វិជិនិត្វា បន តំ ទសសហស្សយោជនប្បមាណំ ជម្ពុទីបំ ទក្ខិណសមុទ្ទតោបិ បច្ចុត្តរិត្វា សត្តយោជនសហស្សប្បមាណំ អបរគោយានំ វិជេតុំ បុព្ពេ វុត្តនយេនេវ គន្ត្វា តម្បិ សមុទ្ទបរិយន្តំ តថេវ អភិវិជិនិត្វា បច្ឆិមសមុទ្ទតោបិ បច្ចុត្តរិត្វា អដ្ឋយោជនសហស្សប្បមាណំ ឧត្តរកុរុំ វិជេតុំ តថេវ គន្ត្វា តម្បិ សមុទ្ទបរិយន្តំ តថេវ អភិវិជិយ ឧត្តរសមុទ្ទតោ បច្ចុត្តរតិ។

ឯត្តាវតា រញ្ញា ចក្កវត្តិនា ចាតុរន្តាយ បថវិយា អាធិបច្ចំ អធិគតំ ហោតិ។ សោ ឯវំ វិជិតវិជយោ អត្តនោ រជ្ជសិរិសម្បត្តិទស្សនត្ថំ សបរិសោ ឧទ្ធំ គគនតលំ អភិលង្ឃិត្វា សុវិកសិតបទុមុប្បលបុណ្ឌរីកវនវិចិត្តេ ចត្តារោ ជាតស្សរេ វិយ បញ្ចសតបញ្ចសតបរិត្តទីបបរិវារេ ចត្តារោ មហាទីបេ ឱលោកេត្វា ចក្ករតនទេសិតេនេវ មគ្គេន យថានុក្កមំ អត្តនោ រាជធានិំ បច្ចាគច្ឆតិ។ អថ តំ ចក្ករតនំ អន្តេបុរទ្វារំ សោភយមានំ វិយ ហុត្វា តិដ្ឋតិ។

ឯវំ បតិដ្ឋិតេ បន តស្មិំ ចក្ករតនេ រាជន្តេបុរេ ឧក្កាហិ វា ទីបិកាហិ វា កិញ្ចិ ករណីយំ ន ហោតិ, ចក្ករតនោភាសោយេវ រត្តិំ អន្ធការំ វិធមតិយេវ។ យេ បន អន្ធការត្ថិកា ហោន្តិ, តេសំ អន្ធការមេវ ហោតិ។ មហាសុទស្សនស្សាបិ សព្ពមេតំ តថេវ អហោសិ។ តេន វុត្តំ – “ទក្ខិណំ សមុទ្ទំ អជ្ឈោគាហេត្វា…បេ… ឯវរូបំ ចក្ករតនំ បាតុរហោសី”តិ។

ហត្ថិរតនវណ្ណនា

១៣៩។ ឯវំ បវត្តិតចក្ករតនស្ស ចក្កវត្តិនោ អមច្ចា បកតិមង្គលហត្ថិដ្ឋានំ សមំ សុចិភូមិភាគំ ការេត្វា ហរិចន្ទនាទីហិ សុរភិគន្ធេហិ ឧបលិម្បាបេត្វា ហេដ្ឋា វិចិត្តវណ្ណសុរភិកុសុមសមោកិណ្ណំ ឧបរិ សុវណ្ណតារកានំ អន្តរន្តរា សមោសរិតមុត្តាជាលបដិមណ្ឌិតវិតានំ ទេវវិមានំ វិយ អភិសង្ខរិត្វា – “ឯវរូបស្ស នាម ទេវ ហត្ថិរតនស្ស អាគមនំ ចិន្តេថា”តិ វទន្តិ។ សោ បុព្ពេ វុត្តនយេនេវ មហាទានំ ទត្វា សីលានិ ច សមាទាយ តំ បុញ្ញសម្បត្តិំ អាវជ្ជន្តោ និសីទិ។ អថស្ស បុញ្ញានុភាវចោទិតោ ឆទ្ទន្តកុលា វា ឧបោសថកុលា វា តំ សក្ការវិសេសំ អនុភវិតុកាមោ តរុណរវិមណ្ឌលាភិរត្តចរណគីវមុខប្បដិមណ្ឌិតវិសុទ្ធសេតសរីរោ សត្តប្បតិដ្ឋោ សុសណ្ឋិតអង្គបច្ចង្គសន្និវេសោ វិកសិតរត្តបទុមចារុបោក្ខរោ ឥទ្ធិមា យោគី វិយ វេហាសង្គមនសមត្ថោ

មនោសិលិចុណ្ណរញ្ជិតបរិយន្តោ វិយ រជតបព្វតោ ហត្ថិសេដ្ឋោ អាគន្ត្វា តស្មិំ បទេសេ តិដ្ឋតិ។ សោ ឆទ្ទន្តកុលា អាគច្ឆន្តោ សព្វកនិដ្ឋោ អាគច្ឆតិ។ ឧបោសថកុលា អាគច្ឆន្តោ សព្វជេដ្ឋោ។ បាឡិយំ បន ឧបោសថោ នាគរាជា ត្វេវ អាគតំ។ នាគរាជា នាម កស្សចិ អបរិភោគោ, សព្វកនិដ្ឋោ អាគច្ឆតីតិ អដ្ឋកថាសុ វុត្តំ។ ស្វាយំ បូរិតចក្កវត្តិវត្តានំ ចក្កវត្តីនំ វុត្តនយេនេវ ចិន្តយន្តានំ អាគច្ឆតិ។ មហាសុទស្សនស្ស បន សយមេវ បកតិមង្គលហត្ថិដ្ឋានំ អាគន្ត្វា តំ ហត្ថិំ អបនេត្វា តត្ថ អដ្ឋាសិ។ តេន វុត្តំ – “បុន ចបរំ អានន្ទ...បេ... នាគរាជា”តិ។

ឯវំ បាតុភូតំ បន តំ ហត្ថិរតនំ ទិស្វា ហត្ថិគោបកាទយោ ហដ្ឋតុដ្ឋា វេគេន គន្ត្វា រញ្ញោ អារោចេន្តិ។ រាជា តុរិតតុរិតោ អាគន្ត្វា តំ ទិស្វា បសន្នចិត្តោ – “ភទ្ទកំ វត ភោ ហត្ថិយានំ, សចេ ទមថំ ឧបេយ្យា”តិ ចិន្តយន្តោ ហត្ថំ បសារេតិ។ អថ សោ ឃរធេនុវច្ឆកោ វិយ កណ្ណេ ឱលម្ពិត្វា សូរតភាវំ ទស្សេន្តោ រាជានំ ឧបសង្កមតិ។ រាជា តំ អារោហិតុកាមោ ហោតិ។ អថស្ស បរិជនា អធិប្បាយំ ញត្វា តំ ហត្ថិរតនំ សុវណ្ណទ្ធជំ សុវណ្ណាលង្ការំ ហេមជាលបដិច្ឆន្នំ កត្វា ឧបនេន្តិ។ រាជា តំ អនិសីទាបេត្វាវ សត្តរតនមយាយ និស្សេណិយា អារុយ្ហអាកាសគមននិន្នចិត្តោ ហោតិ។ តស្ស សហ ចិត្តុប្បាទេនេវ សោ នាគរាជា រាជហំសោ វិយ ឥន្ទនីលមណិប្បភាជាលំ នីលគគនតលំ អភិលង្ឃតិ។ តតោ ចក្កចារិកាយ វុត្តនយេនេវ សកលរាជបរិសា។ ឥតិ សបរិសោ រាជា អន្តោបាតរាសេយេវ សកលបថវិំ អនុសំយាយិត្វា រាជធានិំ បច្ចាគច្ឆតិ។ ឯវំ មហិទ្ធិកំ ចក្កវត្តិនោ ហត្ថិរតនំ ហោតិ។ មហាសុទស្សនស្សាបិ តាទិសមេវ អហោសិ។ តេន វុត្តំ – “ទិស្វាន រញ្ញោ...បេ... បាតុរហោសី”តិ។

អស្សរតនវណ្ណនា

២៣៨។ ឯវំ បាតុភូតហត្ថិរតនស្ស បន ចក្កវត្តិនោ អមច្ចា បកតិមង្គលអស្សដ្ឋានំ សុចិសមតលំ ការេត្វា អលង្ករិត្វា ច បុរិមនយេនេវ រញ្ញោ តស្ស អាគមនចិត្តុប្បាទំ ជនេន្តិ។ សោ បុរិមនយេនេវ កតទានមាននសក្ការោ សមាទិន្នសីលព្ពតោ បាសាទតលេ សុខនិសិន្នោ បុញ្ញសម្បត្តិំ សមនុស្សរតិ។ អថស្ស បុញ្ញានុភាវចោទិតោ សិន្ធវកុលតោ វិជ្ជុលតាវិនទ្ធសរទកាលសេតវលាហករាសិសស្សិរិកោ រត្តបាទោ រត្តតុណ្ឌោ ចន្ទប្បភាបុញ្ជសទិសសុទ្ធសិនិទ្ធឃនសំហតសរីរោ កាកគីវា វិយ ឥន្ទនីលមណិ វិយ ច កាឡវណ្ណេន សីសេន សមន្នាគតត្តា កាឡសីសោតិ សុដ្ឋុ កប្បេត្វា ឋបិតេហិ វិយ មុញ្ជសទិសេហិ សណ្ហវដ្ដុជុគតេហិ កេសេហិ សមន្នាគតត្តា មុញ្ជកេសោ វេហាសង្គមោ វលាហកោ នាម អស្សរាជា អាគន្ត្វា តស្មិំ ឋានេ បតិដ្ឋាតិ។ មហាសុទស្សនស្ស បនេស ហត្ថិរតនំ វិយ អាគតោ។ សេសំ សព្វំ ហត្ថិរតនេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ ឯវរូបំ អស្សរតនំ សន្ធាយ ភគវា – “បុន ច បរ”ន្តិអាទិមាហ។

មណិរតនវណ្ណនា

២៣៩។ ឯវំ បាតុភូតអស្សរតនស្ស បន រញ្ញោ ចក្កវត្តិនោ ចតុហត្ថាយាមំ សកដនាភិសមបរិណាហំ ឧភោសុ អន្តេសុ កណ្ណិកបរិយន្តតោ

ចិតិក្កេតហិ ឃុបរិឃុទ្ធឃុត្តាកលាបេហិ ទ្វីហិ កញ្ចនបទ្ធេយហិ អលង្កតំ ចតុរាសីតិយលិសហស្សបរិវារំ តារាគណបរិវុតស្ស បុណ្ណចន្ទស្សសិរិំ ហរមានំ វិយ ចេបុល្លបដ្ដតេតា យលិរេតតំ អាគច្ឆតិ។ តស្សេវំ អាគតស្ស យុត្តាឌាលកេ ធេបត្វា ចេឡុក្ខបរិយោទាយ សង្គហត្ថប្បយាលំ អាកាសំ អានេរាបិតស្ស រត្តិការកេ សយក្តា ឃោឌតប្បយាលំ ឆ្ពកាសំ អាកា ចរតិ, យាយ សន្តោ សោ ឆ្ពការសោ អនុលុក្កយតចេលី ចិឃ សន្តាតារលិកោ ហោតិ។ តតោ កស្សកា កសិកម្មំ ចាលិឌា អាបណ្ណក្ខដេតំ តេ តេ សិប្បិតោ តំ តំ កម្មន្តំ បយោឌេន្តិ “ឌិចា”តិ យញ្ញាយាតា។ យហាឃុឌស្សតស្សាបិ សន្តំ តំ តទេច អហោសិ។ តេត ចុត្តំ – “ឃុត ច បនេ អាគន្តុ…បេ… យលិរេតតំ បិតុរហោសិ”តិ។

ឧត្តិន្ទតតចណ្ណនា

១៣៨។ ឧចំ បិតុក្ខតយលិរេតតស្ស បត ចក្កចត្តិតោ ចិសយឃុលចិសេសស្ស ចិសេសការលំ ឧត្តិន្ទតតំ បិតុកចតិ។ យទ្ធរាឌកុលតោ ចា ហិស្ស អក្កយហេសិ អានេតត្តិ, ឧត្តរកុរុតោ ចា បុញ្ញាគុការេចត សយំ អាគច្ឆតិ។ អចសេសា បតស្សា សយុត្តិ – “ឃុត ច បនេ, អាគន្តុ, រន្តោ យហាឃុឌស្សតស្ស ឧត្តិន្ទតតំ បិតុរហោសិ, អកិន្ទបិ ឌស្សតីយា”តិអាឌិតា តយេត បិឡុត្តយំយេច អាគតា។

តត្ថ សណ្ឋានបរិបុរិយា អឌិកំ ទ្ធបំ អស្សាតិ អកិន្ទបិ។ ឌិស្សយាតាច ចក្ខុតិ បិលាយតិ, តស្មា អញ្ញំ កិច្ចចិរក្ខបំ ហិត្វាបិ ឌដ្ឋាតិ ឌស្សតីយា។ ឌិស្សយាតាច សោយតស្សចសេត ចិត្តំ បសាឌេតីតិ បិសាឌិកា។ បរយាយាតិ ឧចំ បសាឌាចហត្វា ឧត្តយាយ។ ចណ្ណបោក្ខរតាយាតិ ចណ្ណឃុទ្ធរតាយ។ សយន្នាគតាតិ ឧបេតា។ អកិន្ទបិ ចា យស្មា តាតិឌីឃា តាតិរស្សា។ ឌស្សតីយា យស្មា តាតិកិសា តាតិធូលា។ បិសាឌិកា យស្មា តាតិកាឡុត្កា តាតេច្ចាឌាតា។ បរយាយ ចណ្ណបោក្ខរតាយ សយន្នាគតា យស្មា អកិក្កន្តា យាតុសិចណ្ណំ អប្បត្តា ឌិព្វចណ្ណំ។ យតុស្សាតប្បិចណ្ណាកា ឥហិ ត តិច្ឆតិ។ ឌេចាតំ បត អតិក្កយិ តិច្ឆតិ។

តស្សា បត ខ្វាឌសហត្ថប្បយាលំ បឌេសំ សរីរាភា ឆ្ពការេតិ។ តាតិឌីឃាឌីសុ ចស្សា បឋយយុគឡេត អារោហសយុត្តិ, ឌុតិយយុគឡេត បរិណាហសយុត្តិ, តតិយយុគឡេត ចណ្ណសយុត្តិ ចុត្តា។ ឆហិ ចាបិ ឧតេហិ កាយចិបត្តិយា អភាវោ, អតិក្កន្តា យាតុសិចណ្ណន្តិ ឥមិនា កាយសយុត្តិ ចុត្តា។ តូលបិចុនោ ចា កប្បាសបិចុនោ ចាតិ សប្បិមណ្ឌេ បក្ខិបិត្វា ធបិតស្ស សតចារចិហតស្ស តូលបិចុនោ ចា កប្បាសបិចុនោ ចា។ សីតេតិ រន្តោ សីតកាលេ។ ឧណ្ហេតិ រន្តោ ឧណ្ហកាលេ។ ចន្ទនគន្ធោតិ តិច្ចកាលយេច ឃុបិសិតស្ស អភិនចស្ស ចតុជ្ជាតិសយាយោឌិតស្ស ហរិចន្ទនស្ស គន្ធោ កាយតោ ចាយតិ។ ឧប្បលគន្ធោ ចាយតីតិ ហសិតកថិតកាលេសុ យុខតោ តព្ពលំ ចិកសិតស្សេច តីលុប្បលស្ស អតិឃុរកិគន្ធោ ចាយតិ។

ឧចំ ទ្ធបសយ្បត្តិយុត្តាយ បតស្សា សរីរសយុត្តិយា អនុទ្ធបំ អាចារំ ឌស្សេតុំ តំ ខោ បតាតិអាឌិ ចុត្តំ។ តត្ថ រាឌាតំ ឌិស្វា តិសិន្នាសតតោ អក្កិឌន្ធា ចិយ បឋយយេច ឧដ្ឋាតីតិ បុព្ពុដ្ឋាយិតី។ តស្មិំ តិសិន្នេ តស្ស តាលចណ្ឌេត ពីឌតាឌិកិច្ចំ កត្វា បច្ឆា តិបតតិ តិសីឌតីតិ បច្ឆាតិបាតិតី។ កិំ ករោយិ, ទេច ទេចាតិ ចាចាយ កិំ-ការំ បដិស្សាវេតីតិ កិំ ការបដិស្សាចិតី។ រន្តោ យតាបយេច ចរតិ ករោតីតិ យតាបចារិតី។ យំ រន្តោ បិយំ តទេច ចឌតីតិ បិយចាឌិតី។

ឰទាតិ – “ស្វាស្សា អាចារេរា កាចចិសុទ្ធិយាច, ន សារេផ្សនា”តិ ឥស្សេតុំ តំ លោ បនាតិអាឥយាហ៍ តត្ថ នោ អតិចរិតិ ន អតិក្កមិត្វា
ចរិ, ផេបត្វា រាឌាតំ អញ្ញា បុរិសំ ចិរេត្តនបិ ន បរេត្ថសិតិ ចុត្តំ ហោតិ៍

តត្ថ មេយ តស្សា អាឥមិ្យ“អកិទ្ទបិ”តិអាឥមេយា, អនេត្ត “បុត្តុដ្ឋាយិតិ”តិអាឥមេយា ក្យណា ចុត្តា, តេ បកតិក្យណា ខុច៍ “អតិក្កត្តា
យាត្មសិចណ្ណ”ត្តិអាឥមេយា បត ចក្កចត្តិនោ បុញ្ញា ឩបតិស្សាយ ចក្ករតនបិតុកាចតោ បដ្ឋាយ បុរិមកម្មាត្មកាចេត តិត្ថាត្តាតិ ចេឥតព្វា៍

អកិទ្ទបតាឥកាបិ ចា ចក្ករតនបិតុកាចតោ បដ្ឋាយ សព្វាកាការបរិបុរា ឌាតា៍ តេនាហ – “ខុចទ្ទបំ ឰត្ថិរតនំ បិតុរហោសិ”តិ៍

កហបតិរតនចណ្ណនា

១៥០៍ ខុចំ បិតុក្ខតិត្ថិរតនស្ស បន រញ្ញោ ចក្កចត្តិនោ ឆនករណិយានំ កិច្ចានំ យចាសុចំ បចត្តនត្ថំ កហបតិរតនំ បិតុកចតិ៍ សោ
បកតិយាច មហាភោគោ, មហាភោកកុលេ ឌាតោ៍ រញ្ញោ ឆនរាសិចឌ្ឍកោ សេដ្ឋិកហបតិ ហោតិ៍ ចក្ករតនាត្មកាចសហិតំ បនស្ស
កម្មចិបាកជំ ឌិព្វចក្ខុ បិតុកចតិ, យេន អន្តោបឆចិមម្បិ យោឌនប្បត្តរេ តិធិ បស្សតិ, សោ តំ សម្បត្តិំ ឌិស្វា តុដ្ឋមានសោ កន្ត្វា រាឌានំ
ឆនេន បចារេត្វា សព្វាតិ ឆនករណិយានិ សម្បាទេតិ ៍ មហាសុឥស្សនស្សាបិ តថេច សម្បាទេសិ៍ តេន ចុត្តំ – “បុន ចបរំ អានន្ទ…បេ…
ខុចទ្ទបំ កហបតិរតនំ បិតុរហោសិ”តិ៍

បរិណាយករតនចណ្ណនា

១៥១៍ ខុចំ បិតុក្ខតកហបតិរតនស្ស បន រញ្ញោ ចក្កចត្តិស្ស សព្វកិច្ចសំចិឆាននសមត្ថំ បរិណាយករតនំ បិតុកចតិ៍ សោ រញ្ញោ
ជេដ្ឋបុត្តោច ហោតិ៍ បកតិយា ខុច សោ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេឆាចី ចិភាចី៍ រញ្ញោ បុញ្ញាត្មកាចំ តិស្សាយ បនស្ស អត្តនោ
កម្មាត្មកាចេត បរចិត្តញាណំ ឩប្បជ្ជតិ៍ យេន ទ្វាឥសយោឌនាយ រាឌបរិសាយ ចិត្តាចារំ ញាត្វា រញ្ញោ ហិតេ ច អហិតេ ច
ចចត្ថបេតុំ សមត្ថោ ហោតិ, សោបិ តំ អត្តនោ អាត្មកាចំ ឌិស្វា តុដ្ឋហឥមេយា រាឌានំ សព្វកិច្ចាត្មសាសនេន បចារេតិ៍ មហាសុឥស្សនម្បិ
តថេច បចារេសិ៍ តេន ចុត្តំ – “បុន ចបរំ…បេ… បរិណាយករតនំ បិតុរហោសិ”តិ៍

តត្ថ ផេបតព្វំ ផេបតុត្តិំ តស្មិំ តស្មិំ ផានត្តេរ ផេបតព្វំ ផេបតុំ៍

ចតុឰទ្ធិសមន្នាកតចណ្ណនា

᪑᪕᪑. [illegible]

[illegible]

᪑᪕᪒. [illegible]

᪑᪕᪓. [illegible]

[illegible]

៦៥៥៍ អថ ព្រាហ្មណគហបតិកា ចិន្តេសុំ – “អយំ រាជា ឧចក្ខុំ ជាតំ ជជន្តោបិ ‘យឃំ្យាតណ្ហលិឌីតិ ចា លីរាឌីតិ ចា ឥជា’តិ ត កិញ្ចិ អាហរារេបតិ, ត ខោ បត អយ្យាតំ – ‘រាជា អាហរារេបតី’តិ ឮហ៊ីឬាសិតំ បតិទ្វប”ត្តិ ខេ ឆាហំ សាបខេឃៀ សំហរិត្វា ររញ្ញោ ៗបតាខយសុំ៍ តប្ខា – “អថ ខោ, អាគត្ត, ព្រាហ្មណគហបតិកា”តិអាឌិយាហ៍ ឧចំ សយចិន្តេសុត្តិ កម្ពា ឧចំ ចិន្តេសុំ? កស្សចិ ឈរខេតា អប៉ ៀ អាកតំ, កស្សចិ ឆាហុ៍ តម្ពិ បដិសំហរិឃយាខេត – “កិ តខេចច ឈរខេតា ស្កុតរិ អាកតំ, ត យឃំ្យាឈរខេតា, កិ តខេចច ឈរខេតា ឆាហុ , ត យឃ្យ៉ាត្តិ ឧចំ កលហសខេ្កាបិ ៗប្យខេ្ជឃ្យ, ខសា យា ៗប្យខ្ជិត្ខាតិ ឧចំ សយចិន្តេសុំ៍

៦៥៩៍ ឧហិ ត្តំ សយ្ខាតិ ឧហិ ត្តំ ចឃស្ស៍ ឆយុំ តាយ បិសាជត្តិ បិសាជស្ស តាយំ អាខេរាបេត្វាច អាណាខេបសិ៍ ចិស្សខេយ្ខា បត កឹច យហខេត្តា ខេជច បិសាខេជា ខេហាត្យតិ បដិបុច្ឆិត្វា ឌីឈខេតា ខេឃាជតំ ចិត្វារខេតា អដ្ឋខេឃាជតំ សត្ថាខេតតយខេឃាច ខេហាត្យតិ ចុខេត្តាបិ ‘ឧចំ ខេហាត្យ, កត្ថំ តច ចចត’ត្តិ តស្ស បដិស្សុហិត្វា ឆយុរាជាតំ សយ្យដិច្ឆាខេបត្វា យាខេបសិ៍ តត្ថ ឧចំ កត្ថំ តចាតិ ខោ អាគត្តាតិ ឧចំ កត្ថំ តច ខ្លាតិ ខោ អាគត្ត៍ បដិស្សុត្វាតិ សយ្យដិច្ឆិត្វា, ចត្វាតិ អខេត្ខា៍ ឮហ៊ីកាខេចតាតិ សយណឆយុបដិបត្តិកខេណាកាខេសា ខេយ កចិស្សតីតិ ខ្លច្ឆខេត្តា ឮហ៊ីកាខេចត អឌិចាខេសសិ៍ សារយខេឃាតិ ចត្តសារយខេឃា៍

៦៥លិ៍ ខ្លីហិ ខេចឌិកាហីតិ ឧត្តិ ឧកា ខេចឌិកា បតស្ស ៗហ៊ីឃយត្តខេក អខេហាសិ, ឧកា ខេហដ្ឋា បរិខេច្ឆជយត្តខេក៍

៦៥ប៉៍ ក្សិខេណ្ណា អខេហាសីតិ ក្សិខេណ្ណា, បកាសយ្យត្តិឃា ក្សខេសាតិ អខេត្ខា៍ យុសតីតិ ហរតិ ឋក្តាខេបតិ តិច្ចលកាខេចត បតិដ្ឋាតំ ត ខេជតិ៍ ចិខេ្ឆតិ ៗត្តិខេ្ឆ, ខេយឈចិកខេយត ក្សិក្សខេតតិ អខេត្ខា៍ ខេជខេចតិ អាកាខេស៍

៦៥ដ៍ យាខេបសិ ខោតិ អហំ ខ្លយម្ពិ ជាខេត ខេបិក្ខូរលិ យាខេបយិ, ត្យយ្យាតំ ឈរាតិ កិត្ដឆាតិ ត ឧចំ កាខេរត្វា យាខេបសិ៍ ចិត្តប្យាជចខេសខេតច បតស្ស ក្សយិ កិត្តិត្វា តឆាទ្វបិ ខេបិក្ខូរលី អខេហាសិ៍ ខេត សត្ថាកាខេយហីតិ សខេត្ថហិ ខ្លច្ឆិតិច្ឆិតចត្វហិ, សយខេណ សយណបរិក្ខាខេរហិ, ព្រាហ្មខេណ ព្រាហ្មណបរិក្ខាខេរហិ សត្តខេប្យសីតិ៍

បផយកាលចារចណ្ហតា និដ្ឋិតា៍

ឈសាតសយ្យត្តិចណ្ហតា

៦៩០៍ យហិខ្លិខេកាតិ ចិត្តប្យាជចខេសខេតច ចត្យរាសីតិខេបិក្ខូរលីសហស្សាតំ តិត្ថាត្តិសដ្ឋាតាឃ យហតិឃា ខ្លខ្លិឃា សយត្ថាកខេតា៍ យហាត្យកាខេចាតិ ខេតសំខេឃច អត្យកចិតន្ថាតំ យហត្តតាឃ យហាត្យកាខេចត សយត្ថាកខេតា៍ ខេសឃ្យចិជត្តិ តិបិខេតា, តស្ស – “កតខេយសំ តិណ្ហ”ត្តិ អខេត្ខា៍ ជាតស្សាតិ សយ្យត្តិបរិច្ចាកស្ស៍ ជយស្សាតិ អាត្យអចកស្យខេត្ត បញ្ញា ជខេយាតិ អាកខេតា៍ ខ្លាឆ អត្តាតំ ជខេយខេត្តត កតំ ៗខេបិសចកយុំ៍ សំឃយស្សាតិ សីលស្ស៍

ពោធិសត្តបុព្ពយោគវណ្ណនា

ឥធ ឋត្វា បនស្ស បុព្ពយោគោ វេទិតព្ពោ – រាជា កិរ បុព្ពេ គហបតិកុលេ និព្ពត្តិ។ តេន ច សមយេន ធរមានកស្សេវ កស្សបទសពលស្ស សាសនេ ឯកោ ថេរោ អរញ្ញេ វាសំ វសតិ, ពោធិសត្តោ អត្តនោ កម្មេន អរញ្ញំ បវិដ្ឋោ ថេរំ ទិស្វា ឧបសង្កមិត្វា វន្ទិត្វា ថេរស្ស និសជ្ជនដ្ឋានចង្កមនដ្ឋានានិ ឱលោកេត្វា បុច្ឆិ – "ឥធេវ, ភន្តេ, អយ្យោ វសតី"តិ? អាម, ឧបាសកាតិ សុត្វា – "ឥធេវ អយ្យស្ស បណ្ណសាលំ កាតុំ វដ្ដតី"តិ ចិន្តេត្វា អត្តនោ កម្មំ បហាយ ទព្ពសម្ភារេ កោដ្ដេត្វា បណ្ណសាលំ កត្វា ឆាទេត្វា ភិត្តិយោ មត្តិកាយ លិម្បិត្វា ទ្វារំ យោជេត្វា កដ្ឋត្ថរណំ កត្វា – "ករិស្សតិ នុ ខោ បរិភោគំ, ន ករិស្សតី"តិ ឯកមន្តំ និសីទិ។ ថេរោ អន្តោគាមតោ អាគន្ត្វា បណ្ណសាលំ បវិសិត្វា កដ្ឋត្ថរណេ និសីទិ។ ឧបាសកោបិ អាគន្ត្វា វន្ទិត្វា សមីបេ និសិន្នោ "ផាសុកា, ភន្តេ, បណ្ណសាលា"តិ បុច្ឆិ។ ផាសុកា, ភទ្រមុខ, បព្ពជិតសារុប្បាតិ។ វសិស្សថ, ភន្តេ, ឥធាតិ? អាម, ឧបាសកាតិ, សោ អធិវាសនាការេនេវ វសិស្សតីតិ ញត្វា និពទ្ធំ មយ្ហំ ឃរទ្វារំ អាគន្តព្ពន្តិ បដិជានាបេត្វា – "ឯកំ មេ, ភន្តេ, វរំ ទេថា"តិ អាហ។ អតិក្កន្តវរា, ឧបាសក, បព្ពជិតាតិ។ ភន្តេ, យំ កប្បតិ, យញ្ច អនវជ្ជន្តិ។ វទេហិ ឧបាសកាតិ។ ភន្តេ, និពទ្ធវសនដ្ឋានេ នាម មនុស្សា មង្គលេ វា អមង្គលេ វា អាគមនំ ឥច្ឆន្តិ, អនាគច្ឆន្តស្ស កុជ្ឈន្តិ។ តស្មា អញ្ញំ និមន្តិតដ្ឋានំ គន្ត្វាបិ មយ្ហំ ឃរំ បវិសិត្វាវ ភត្តកិច្ចំ និដ្ឋាបេតព្ពន្តិ។ ថេរោ អធិវាសេសិ។

សោ បណ្ណសាលាយ កដសារកំ បត្ថរិត្វា មញ្ចបីឋំ បញ្ញាបេសិ, អបស្សេនំ និក្ខិបិ, បាទកឋលិកំ ឋបេសិ, បោក្ខរណិំ ខណិ, ចង្កមំ កត្វា វាលិកំ ឱកិរិ, មិគេ អាគន្ត្វា ភិត្តិំ ឃំសិត្វា មត្តិកំ បាតេន្តេ ទិស្វា កណ្ដកវតិំ បរិក្ខិបិ។ បោក្ខរណិំ ឱតរិត្វា ឧទកំ អាឡុលិកំ ករោន្តេ ទិស្វា អន្តោ បាសាណេហិ ចិនិត្វា ពហិ កណ្ដកវតិំ បរិក្ខិបិត្វា អន្តោវតិបរិយន្តេ តាលបន្តិយោ រោបេសិ, មហាចង្កមេ សម្មដ្ឋានំ អាឡុលេន្តេ ទិស្វា ចង្កមម្បិ វតិយា បរិក្ខិបិត្វា អន្តោវតិបរិយន្តេ តាលបន្តិំ រោបេសិ។ ឯវំ អាវាសំ និដ្ឋបេត្វា ថេរស្ស តិចីវរំ, បិណ្ឌបាតំ, ឱសធំ, បរិភោគភាជនំ, អារកណ្ដកំ, បិប្ផលិកំ, នខច្ឆេទនំ, សូចិំ, កត្តរយដ្ឋិំ, ឧបាហនំ, ឧទកតុម្ពំ, ឆត្តំ, ទីបកបល្លកំ, មលហរណិំ។ បរិស្សាវនំ, ធមករណំ, បត្តំ, ថាលកំ, យំ វា បនញ្ញម្បិ បព្ពជិតានំ បរិភោគជាតំ, សព្ពំ អទាសិ។ ថេរស្ស ពោធិសត្តេន អដ្ឋបរិក្ខារោ នាម នាមេសិ។ សោ សីលានិ រក្ខន្តោ ឧបោសថំ ករោន្តោ យាវជីវំ ថេរំ ឧបដ្ឋហិ។ ថេរោ តត្ថេវ វសន្តោ អរហត្តំ បត្វា បរិនិព្ពាយិ។

ពោធិសត្តោបិ យាវតាយុកំ បុញ្ញំ កត្វា ទេវលោកេ និព្ពត្តិត្វា តតោ ចុតោ មនុស្សលោកំ អាគច្ឆន្តោ កុសាវតិយា រាជធានិយា និព្ពត្តិត្វា មហាសុទស្សនោ រាជា អហោសិ។

"ឯវំ នាតិមហន្តម្បិ, បុញ្ញំ អាយតនេ កតំ;

មហាវិបាកំ ហោតីតិ, កត្តព្ពំ តំ វិភាវិនា"។

ມຫາຕິພຸທຸຕ້ີ ຣູປກາຍໍ ມຫາກຸສໂລການິ ຕຕູ່ ຈສິກຸກາເມາ ຫຸຕຸວາ ອການາສິ, ອຸຕູ່ອາຈຕາ ກາຍຈິຕກູ່ກາຕິ ກາຍຈິຕກູ່ ຕມາ ອຸຕູ່ອາຈຕາ ຄິຈຕູ່ກຕູ່ໍ, ຕູເຕາ ປທໍ ກຸມ້ຫຸອກຸ່ຍິ, ຕູເຕົ ສາກາການໍ ກາຍ, ກມີເຕົ ຕມາ ນຕູ່ີ ຈນກຸ່ອາຄຕູ່ີ ອຸຈໍ ຕເມາ ຈິຕເກູ່ ກຸສໂລການກູ່າເຣເມຈ ຄິຈເຕູ່ນິ

໑໙໑ ປຊມຕູ່າຄຕູ່ີອາຊີນຸ ຈິນຸ ກນິຫປຣິກປູກິຕູ່ໍ ກາຍ ຄຕູ່ີ ຄືລກນິເຫກ ອເຕູ່ ນຕິ ຄືລມຫິ, ປີຕກນິເຫກ ອເຕູ່ ນຕິ ນຸຈຕູ່ີ, ເລິຫິຕກນິເຫກ ອເຕູ່ ນຕິ ຣຕູ່ມຫິ, ຕູຊາຕກນິເຫກ ອເຕູ່ ນຕິ ຣູຕຕູ່ີ ຕູເລິກິຕຕູເລິກິຕກູ່າເກ ກນິຫເມຈ ປຕູ່າມຕິ

໑໙໒ ເມຕູ່ານຫກເຕກາຕິອາຊີນຸ ມໍ ຈຕູ່ຕູ່ໍ, ຕໍ ນຕູ່າມຸິ ຈິນຸຕູ່ິມເກູ່ ຈຸຕູ່ເມຈ ຕູຕິ ປິຕູ່ຕູ່ມໍ ຈຕູ່ານີ ສາກາຄິ, ຈຕູ່ານີ ອປຸມຕູ່າເຄຈ ຈຸຕູ່າຄິ ມຫາປຸຣິເສາ ປກ ນຕູ່າປິ ອຕູ່ ນມາປຕູ່ີເມາ, ປຕູ່ ອກິຕູ່າເມາ ຈ ຄິຕູ່າເຕູ່ຕູ່າ ອກຸເລິມປຊິເລິມາຊີຈເນກ ກຸຕູ່ນຫາກາເຣຫິ ນມາປຕູ່ີເມາ ປຈິນເຕູ່າ ມຊຸປຊລ໌ ປຈິຕູ່ກມເຣາ ມຊຸເຣນກ ຈິມ ນມາປຕູ່ີນຸເລກຈ ມາເປຕິ

ຈຕຸຣານີຕິກການຫນຸ່າຊີຈຕູ່ກາ

໑໙໓ ກຸນາຈຕີຣາຊຊາຄິປຸມຸຫາຄີຕິ ກຸນາຈຕີ ຣາຊຊາຄີ ເຕນໍ ກການຄໍ ປມຸຫາ ນຕູ່າເນຕູ່າຕິ ອເຕູ່າ ກຕູ່າຄິທາເຣາຕິ ອກິຫຣິຕຕູ່າກຕູ່ໍ

໑໙໔ ຈນຸ່ນຕນຸ່ຈນຸ່ນຕນຸ່າຕິ ກຕູ່າ ອຸຈໍ ຈິເຣຕູ່ນິ? ເຕນໍ ນເຕູ່ກ ຕູກູ່ຕູ່ີຕູ່າ, "ນມາປຕູ່ນຸ່ ນເຕູ່າ ກຕູ່ເກາ"ຕິ (ອ· ຄິ· ໑໐·ລ໌໑) ທິ ຈຸຕູ່ ຕຕູ່າ ນເຕູ່ກ ຕູກູ່ຕູ່ີເຕາ ມຫາປຸຣິເສາ ອຈ ກຕູ່າ ມາ ອາກຕູ່ຕູ່ີ ຄ ຈຊຕິ? ຕູຊາຄີ ຣາຊາ ຄ ປນຸ່ຕີຕິ ຄິຕູ່ຈຕູ່ີ ຄ ລກິນຸ່ຕູ່ີ, ຕໍ ເຕນໍ ມາ ຕູປູຕູ່ີຕູ່າຕິ ຄ ຈຊຕິ

ນຸກຕູ່າເຊຈິຕູ່ປນຕູ່ມຄຈຕູ່ກາ

໑໙໕ ອຸຕຊເຫານີຕິ ກຊາ ອຸຕໍ ອເຫານິ ຣເຕູ່າ ກາລກູ່ີຣິມຊີຈເນ ຕຊາ ກິຣ ເຊຈຕາ ຈິເຣຕູ່ນຸ – "ຣາຊາ ອຄາຈກາລກູ່ີຣິມໍ ມາ ກເຣາຕຸ, ຕູເຣາເຊຫິ ຕຫູຫິ ຊີຕຸຫິ ປຸເຕູ່ຫິ ປຣິຈາຣິເຕາຈ ກເຣາຕູ"ຕິ ອຈ ເຊຈິ ອາຈເຕູ່ຕູ່າ ຕນຸ່າ ອຸຈໍ ຈິຕູ່ ຕູປູ່າເຊນຸ ປີຕາຄິ ຈຕູ່າຄີຕິ ຕາຄິ ກິຣ ປກຕິມາ ຣເຕູ່າ ມກາປິຄິ, ຕຕູ່າ ຕາຄິ ປິຣຸປຊາຕິ ອາຫ ອຸເຕູ່ຈ ເຊຈິ ຕິຕູ່າຕິ ເຊຈິ ຕູມໍ ສາກາການໍ ກາຍ ກຸເມຕູ່ີ ນຕູ່ີ ຈນກຕູ່າຄໍ ຄ ເຫາຕິ, ສາກຣຕິຈິຕູ່ກຕູ່າຄໍ ມມ, ມາ ຕູຊ ປິຈິນີຕິ

໑໙໖ ອຸຕຊເຫານີຕິ ເລິເກ ນຕູ່າ ກາຍ ມເຣຫານຕູ່ກາເລ ອຕິຈິມ ຈິເຣາຈຕູ່ີ, ເຕກນຸ່ ຣເຕູ່າ ຈິປຸນຕູ່ີຕູ່ີມກາຈໍ ຊີຕູ່າ ອຸຈໍ ອເຫານິ, ຕເຕາ ມາ ຣເຕູ່າ ກາລກູ່ີຣິມາ ອເຫານີຕິ ຕນຸ່ ກາລກູ່ີຣິມໍ ອຄິຕູ່ມາກາ ນມຸຕິ ກຸຫມນຸ່ ກຊມີຕູ່າ ຕິຕູ່ມາກາການໍ

កិរិយ្យាយីតិ ចិន្តេត្វា ព្ទយាតិ ទេត ទេចាតិអាឌិយាហៈ តត្ថ លក្ខំ ឌេតេហីតិ ទេបយំ ក្ខប្យាទេហិ, ទតិ៌ កទេទាហិៈ ឌីចិទេត អទេបក្លត្តិ ឌីចិទេត សាទេបក្លិ, អាលឃំ, តល្យាកទេទាហីតិ អទេត្ថាៈ

ឲចំ ទេលា យំ ត្វំ ទេចឹតិ “យឃំ ទេលា, ទេច, ព្ទត្តិទេឃា ភាយ បញ្ញឌីតាត៌ ក្ខបធាទកធំ ភ ឌាភាយ, កធំ ចកាយ យហាទាឌា”តិ ទាឌាត៌ “បញ្ញឌីទេតា អឃ”ត្តិ យញ្ញាយាភាឃ ទេចិឃា ចុទេត្ត – “ឲចំ ទេលា យំ, ត្វំ ទេចិ, សយុគាធទាហី”តិអាឌិយាហៈ កទហិតាតិ ត្យុទេទ្ធហិ បទេច្ចកត្យុទេទ្ធហិ សាចទេកហិ អទេញ្ញាហិ ច បល្ហិទេតហិ ពាហុស្សុទេតហិ កទហិតាៈ កិ៌ កាទេលា? សាទេបក្លកាលកិរិឃា ហិ អត្តទេភាទេឃច ទេកទេហ ឃក្លក្យក្យទអឌទេកាលាយហិសមូ្ចិកក្យក្យឌក្ខាកាយក្យលិឌិភាទេចត តិព្ទត្តភកាទលំ ទេហាតិៈ

១៩៤ប៉ៈអធទេលា, អាគត្ត, ឃុកង្គា ទេចឹ អឃ្សុតិ បុញ្ញិត្វាតិ ទេចឹ ឲកយត្ត៌ កត្តា ទទេឌិត្វា កត្តិត្វា អឃ្សុតិ បុញ្ញិត្វា ឲតឌទេចាធៈ

ពាហុទេលិក្សបាយចណ្ណភា

១៩៤៉ៈកហបតិស្ស ចាតិ កុ្សា អាហ? ទេតសំ កិទ ទេសាលាទេសឌ្ជិបុត្តាឌីតំ ចិឃ យហតី សយត្តិ ទេហាតិ, ទេសាលាស្ស កិទ ទេសឌ្ជិបុត្តស្ស ឲកា កត្តាបិតិ ទេច្ច សតសហស្សាតិ អក្លូតិៈ ព្ទតិ ទេតសំ តាឌិសំ កត្ត៌ កុត្តាត៌ យុហុត្ត៌ កត្តសយូទេធា កត្តយុឌ្ឍា កត្តកិលយទេធា ទេហាតិៈ

១៤ឹ៍ៈឃំ ទេតភ សយទេឃភ អញ្ញាចសាយីតិ ឃត្វ ចសាយិ, តំ ឲកំទេឃច ភកាទំ ទេហាតិ, អចទេសទេសុ បុត្តឌឹតាឌទេឃា ទេចច ឌាសយតុស្សា ច ចសិំសុៈ បិសាឌក្សុដិកាទេទសុបិ ឲទេសច ភទេឃាៈ បល្លក្កាឌឹសុបិ ឲកំទេឃច បល្លក្កំ បទិកុញ្ញាតិ, ទេសសា បុត្តាឌឹត៌ បទិទេភាកា ទេហាត្តិៈ ព្ទត្តិសុបិ ឲកាច បច្ចុបដ្ឋាតិ, ទេសសា បទិចាទយត្តា ទេហាត្តិ, បទិឌហាយីតិ ឲកទេយច ក្សុស្សឃុក៌ តិចាទេសយិ, ទេសសាតិ បទិចាទទេត្វា ចិធទត្តាត៌ អសឹតិសហស្សាឌិកាត៌ ទេសាឡអសត្ត៌ បុទិសសតសហស្សាត៌ ទេហាត្តិៈ កុញ្ញាយីតិ បទេយប្យាទេលាភ ភាឡព្ទទេកាឌភយត្ត៌ កុញ្ញាយិ, ទេសសំ បទិចាទទេត្វា ចិធទត្តាត៌ ចត្តាលឹសសហស្សាឌិកាត៌ អដ្ឋត្ត៌ បុទិសសតសហស្សាត៌ ទេហាតីតិ ឌទេស្សុតិៈ ឲកធាលិបិទេកា ហិ ឌសត្ត៌ ឌភាត៌ បទេហាតិៈ

ឲតាតិ បភ ចត្សាសីតិ ភកាទសហស្សាតិ ទេចច បិសាឌសហស្សាតិ ច ក្សុដិកាទសហស្សាតិ ច ឲកិស្សាទេឃច បណ្ណសាលិឃ តិស្សទេត្តភ តិព្ទត្តាតិៈ ចត្សាសីតិ បល្លក្កសហស្សាតិ តិបឌ្ឍភត្វាឃ ជិត្តយច្ចាកស្ស តិស្សទេត្តភ តិព្ទត្តាតិៈ ចត្សាសីតិ ហត្ថិសហស្សាតិ អស្សសហស្សាតិ ទធសហស្សាតិ តិសីឌភត្វាឃ ជិត្តបីឌស្ស តិស្សទេត្តភ តិព្ទត្តាតិៈ ចត្សាសីតិ យលិសហស្សាតិ ឲកឌឹបស្ស តិស្សទេត្តភ តិព្ទត្តាតិៈ ចត្សាសីតិ ទេបិក្លូទលិសហស្សាតិ ឲកទេបិក្លូទលិឃា តិស្សទេត្តភ តិព្ទត្តាតិៈ ចត្សាសីតិ ព្ទត្តិសហស្សាតិ បុត្តសហស្សាតិ កហបតិសហស្សាតិ បទិទេភាកភាឌភបត្តធាលក ឌយកទេលា បទិស្សាធភ អាទកល្អក បិប្យលក ភលទេច្ឆឌភ ក្សុញ្ចិកកល្លុយលហទលឹ បិឌកធលិក ក្ខបិហភ លត្ត កត្តទឃដ្ឋិឌាភស្ស តិស្សទេត្តភ តិព្ទត្តាតិៈ ចត្សាសីតិ ទេឆតុសហស្សាតិ ទេកាទសឌាភស្ស តិស្សទេត្តភ តិព្ទត្តាតិៈ ចត្សាសីតិ ចត្តទេកាដិសហស្សាតិ តិចាសភបិទុបភឌាភស្ស តិស្សទេត្តភ តិព្ទត្តាតិ ៈ ចត្សាសីតិ ធាលិបិកសហស្សាតិ ទេភាឌភឌាភស្ស តិស្សទេត្តភ តិព្ទត្តាតីតិ ទេចឌិតព្ទាតិៈ

᪑᪕᪑᪨ ᩑᩅᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᨾᩉᩣᩈᩩᨴᩔᨶᩔ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᨶ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨲᩴ ᨴᩤᩁᨠᩣᨶᩴ ᨸᩴᩈ᩠ᩅᩣᨣᩣᩁᨠᩦᩊᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᩁᩥᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᨶᩥᨸᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨸᩔᩣᨶᨶ᩠ᨴᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩅᩥᨸᩁᩥᨱᨲᩣᨲᩥ ᨸᨠᨲᩥᩅᩥᨩᩉᨶᩮᨶ ᨶᩥᨻ᩠ᨻᩩᨲᨸᨴᩦᨸᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩥᨠᨽᩣᩅᩴ ᨣᨲᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩤ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨽᩣᩅᨭ᩠ᨮᩮᨶ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩤ᪨

ᩑᨲ᩠ᨲᩣᩅᨲᩣ ᨽᨣᩅᩤ ᨿᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᨸᩩᩁᩥᩈᩮᩣ ᩈᨲᩉᨲ᩠ᨳᩩᨻ᩠ᨻᩮᨵᩮ ᨧᨾ᩠ᨸᨠᩁᩩᨠ᩠ᨡᩮ ᨶᩥᩔᩮᨱᩥᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᩋᨽᩥᩁᩩᩉᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨧᨾ᩠ᨸᨠᨸᩩᨸ᩠ᨹᩴ ᩋᩣᨴᩤᨿ ᨶᩥᩔᩮᨱᩥᩴ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩒᨲᩁᩮᨿ᩠ᨿ, ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨶᩥᩔᩮᨱᩥᩴ ᨻᨶ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᨶᩮᨠᩅᩔᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᩩᨻ᩠ᨻᩮᨵᩴ ᨾᩉᩣᩈᩩᨴᩔᨶᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᩋᩣᩁᩩᨿ᩠ᩉᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᨲ᩠ᨳᨠᩮ ᨮᩥᨲᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩋᩣᨴᩤᨿ ᨶᩥᩔᩮᨱᩥᩴ ᨾᩩᨬ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩒᨲᩥᨱ᩠ᨱᩮᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨸᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩈᨽᩁᩣᨩᩣ ᨴᩦᨥᨽᩣᨱᨠᨲ᩠ᨳᩮᩁᩣᨶᩴ ᩃᩮᩣᩉᨸᩣᩈᩤᨴᩔ ᨸᩣᨧᩦᨶᨸᩔᩮ ᩋᨾ᩠ᨻᩃᨭ᩠ᨮᩥᨠᩣᨿᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩈᨩ᩠ᨫᩣᨿᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩤ – “ᨠᩥᩴ, ᨽᩮ, ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᩋᨿ᩠ᨿᨠᩮᨶ ᩑᨲ᩠ᨳ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨬᩣᨶᩥᨲᨸᩦᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮᨶ ᩈᨾ᩠ᨸᨲ᩠ᨲᩥᨾᩮᩅ ᨠᨳᩮᨲᩦ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ – “ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩤ ᨡᩮᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩣ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᩃᩮ “ᩍᨾᩴ, ᨽᩮ, ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩤ ᨸᨬ᩠ᨧᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩪᩉᩥ ᨧᨠ᩠ᨡᩩᨾᨲᩤ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣᨾᩉᨲ᩠ᨳᩴ ᩈᨾᩥᨬ᩠ᨩᩥᨲ᩠ᩅᩤ ᨴᨠ᩠ᨡᩥᨱᩉᨲ᩠ᨳᩮᨶ ᩋᨸ᩠ᨹᩮᩣᨭᩮᨲ᩠ᩅᩤ – “ᩈᩣᨵᩩ ᩈᩣᨵᩩ”ᨲᩥ ᨲᩩᨭ᩠ᨮᩉᨴᨿᩮᩣ ᩈᩣᨵᩩᨠᩣᩁᩴ ᩋᨴᩣᩈᩥ᪨

ᩑᩅᩴ ᩋᨴ᩠ᨵᩩᩅᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩏᨴᨠᨸᩩᨸ᩠ᨻᩩᩊᩣᨴᨿᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᨵᩩᩅᨽᩣᩅᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩔᩣᩈᩥᨠᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩈᩩᨸᩥᨶᨠᩮ ᨸᩦᨲᨸᩣᨶᩦᨿᩴ ᩅᩥᨿ ᩋᨶᩩᩃᩥᨲ᩠ᨲᨧᨶ᩠ᨴᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᨧ ᩋᩔᩣᩈᩅᩥᩁᩉᩥᨲᩣ᪨

ᩈᩁᩦᩁᩴ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩥᨸᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩈᩁᩦᩁᩴ ᩃᨽᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨮᨸᩣᨲᩥ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᩈᩁᩦᩁᩔ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᩮᨸᩮᩣ ᩅᩤ ᨸᨭᩥᨩᨣ᩠ᨣᨶᩴ ᩅᩤ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᨸᩉᩦᨶᨲ᩠ᨲᩣ, ᩋᩣᨶᨶ᩠ᨴ, ᨲᨳᩣᨣᨲᩔᩣᨲᩥ ᩅᨴᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᨸᨶ ᩅᨲ᩠ᩅᩤ ᨸᩩᨶ ᨧᩮᨴᩴ ᩋᩣᨾᩮᨶ᩠ᨲᩮᩈᩥ, ᨧᨠ᩠ᨠᩅᨲ᩠ᨲᩥᨶᩮᩣ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᩁᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩥᨲᩔ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨿᨲᩥ᪨ ᨾᩉᩣᩈᩩᨴᩔᨶᩔ ᨸᨶ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᩥᩁᩥᨿᨲᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᨾᩮ ᨴᩥᩅᩈᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᨲᨶᨸᩣᨠᩣᩁᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩁᨲᨶᨲᩣᩃᩣ ᨧᨲᩩᩁᩣᩈᩦᨲᩥ ᨸᩣᩈᩤᨴᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᨵᨾ᩠ᨾᨸᩣᩈᩤᨴᩮᩣ ᨵᨾ᩠ᨾᨸᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᨱᩦ ᨧᨠ᩠ᨠᩁᨲᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨻ᩠ᨻᨾᩮᨲᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨿᩦᨲᩥ᪨ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩋᩣᨴᩦᩈᩩ ᨸᨶ ᩋᨿᩴ ᨵᨾ᩠ᨾᨲᩣ ᨧᩪᩊᩣᨿᩩᨠᩣ ᩈᩉᩮᩅ ᨠᩣᩃᨦ᩠ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩋᩣᨿᩩᩈᨾᩮ ᩈᨲᩥ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᩁᨲᨶᩴ ᩏᨸᩮᩣᩈᨠᩩᩃᩴ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ, ᩋᩔᩁᨲᨶᩴ ᩅᩣᩃᩣᩉᨠᩩᩃᩴ, ᨾᨱᩥᩁᨲᨶᩴ ᩅᩮᨸᩩᩃ᩠ᩃᨸᨻ᩠ᨻᨲᨾᩮᩅ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩍᨲ᩠ᨳᩥᩁᨲᨶᩔ ᩋᩣᨶᩩᨽᩣᩅᩮᩣ ᩋᨶ᩠ᨲᩁᨵᩣᨿᨲᩥ᪨ ᨣᩉᨸᨲᩥᩁᨲᨶᩔ ᨧᨠ᩠ᨡᩩ ᨸᩣᨠᨲᩥᨠᨾᩮᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨸᩁᩥᨱᩣᨿᨠᩁᨲᨶᩔ ᩅᩮᨿ᩠ᨿᨲ᩠ᨲᩥᨿᩴ ᨶᩔᨲᩥ᪨

ᩍᨴᨾᩅᩮᩣᨧ ᨽᨣᩅᩤᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨸᩥᨿ᩠ᨿᩤᨿᩴ ᩋᩣᩁᩩᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩣ ᩋᨽᩣᩁᩩᨿ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᩴ ᨽᨣᩅᩤ ᩋᩅᩮᩣᨧ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨

ᩍᨲᩥ ᩈᩩᨾᨦ᩠ᨣᩃᩅᩥᩃᩣᩈᩥᨶᩥᨿᩣ ᨴᩦᨥᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ

ᨾᩉᩣᩈᩩᨴᩔᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩤ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩤ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៥. ជនវសភសុត្តវណ្ណនា

នាតិកិយាទិព្យាករណវណ្ណនា

២៧៣-២៧៥. ឯវំ មេ សុតន្តិ ជនវសភសុត្តំ. តត្រាយំ អនុត្តានបទវណ្ណនា – បរិតោ បរិតោ ជនបទេសូតិ សមន្តា សមន្តា ជនបទេសុ. បរិចារកេតិ ពុទ្ធធម្មសង្ឃានំ បរិចារកេ. ឧបបត្តីសូតិ ញាណគតិបុញ្ញានំ ឧបបត្តីសុ. កាសិកោសលេសូតិ កាសីសុ ច កោសលេសុ ច, កាសិរដ្ឋេ ច កោសលរដ្ឋេ ចាតិ អត្ថោ. ឯស នយោ សព្ពត្ថ. អង្គមគធយោនកម្ពោជអស្សកអវន្តិរដ្ឋេសុ បន ឆសុ ន ព្យាករោតិ. ឥមេសំ បន សោឡសន្នំ មហាជនបទានំ បុរិមេសុ ទសសុយេវ ព្យាករោតិ. នាតិកិយាតិ នាតិកគាមវាសិនោ.

តេនាតិ តេន អនាគាមិអាទិភាវេន. សុត្វាតិ សព្ពញ្ញុតញ្ញាណេន បរិច្ឆិន្ទិត្វា ព្យាករោន្តស្ស ភគវតោ បញ្ហាព្យាករណំ សុត្វា តេសំ អនាគាមិអាទីសុ និដ្ឋង្គតា ហុត្វា. តេន អនាគាមិអាទិភាវេន អត្តមនា អហេសុំ. អដ្ឋកថាយំ បន តេនាតិ តេ នាតិកិយាតិ វុត្តំ. ឯតស្មិំ អត្ថេ ន-ការោ និបាតមត្តំ ហោតិ.

អានន្ទបរិកថាវណ្ណនា

២៧៧. ភគវន្តំ កិត្តយមានរូបោតិ អហោ ពុទ្ធោ, អហោ ធម្មោ, អហោ សង្ឃោ; អហោ ធម្មោ ស្វាក្ខាតោតិ ឯវំ កិត្តយន្តោ វ កាលមកាសិ. ពហុជនោ បសីទេយ្យាតិ អយ្យកោ បិតា មាតា ភាតា ភគិនី បុត្តោ ធីតា សហាយកោ, តេន អម្ហេហិ សទ្ធិំ ឯកតោ ភុត្តោ, ឯកតោ សយិតោ, តស្ស [illegible] [illegible] កិរ អនាគាមី សកទាគាមី សោតាបន្នោ; អហោ សាធុ, អហោ សុដ្ឋូតិ ឯវំ ពហុជនោ បសាទំ អាបជ្ជេយ្យ.

២៧៨. គតិន្តិ ញាណគតិំ. អភិសម្បរាយន្តិ ញាណាភិសម្បរាយមេវ. អទ្ធា ហោតិ កិត្តកោ ជនោ អទ្ធា? ចតុវីសតិសតសហស្សានិ.

២៧៩. ឧបសន្តបតិស្សោតិ ឧបសន្តទស្សនោ. ភាតិរិវាតិ អតិវិយ ភាតិ, អតិវិយ វិរោចតិ. ឥន្ទ្រិយានន្តិ មនច្ឆដ្ឋានំ ឥន្ទ្រិយានំ. អទ្ធំ [illegible] អហំ អាគន្តាតិ តេន ជនេន, ន ទីឃតិ, ន សតំ, ន សហស្សំ, អនូនាធិកានិ ចតុវីសតិសតសហស្សានិ អទ្ធន្តិ អាហ.

ជនវសភយក្ខវណ្ណនា

២៨០. ទិស្វា បន មេ ឯត្តកោ ជនោ យំ និស្សាយ ទុក្ខា បមុត្តាតិ ពលវសោមនស្សំ ឧប្បជ្ជិ, ចិត្តំ បសីទិ, ចិត្តស្ស បសន្នត្តា ចិត្តសមុដ្ឋានំ

លោហិតំ បសីទិ, លោហិតស្ស បសន្នត្តា មនុញ្ញានិ ឥន្ទ្រិយានិ បសីទិំសូតិ សព្ពមិទំ វត្វា អថ ខោ អានន្ទាតិអាទិមាហ។ តត្ថ យស្មា សោ ភាវតោ ឆព្ពណ្ណំ ហុត្វា ទសសហស្សានិកស្ស ជនសតសហស្សស្ស ជេដ្ឋកោ ហុត្វា សោតាបន្នោ ជាតោ, តស្មា ឧបាសកោតិស្ស កាយំ អហោសិ។

ឥតោ សត្តាតិ ឥតោ ទេវលោកា ចវិត្វា សត្ត។ តតោ សត្តាតិ តតោ មនុស្សលោកា ចវិត្វា សត្ត។ សំសារាតិ ចតុទ្ទសាតិ សព្ពាបិ ចតុទ្ទសលក្ខបដិបាទិយោ។ និចាសមកិជាតាមីតិ ជាតិវសេន និចាសំ ជាតាមិ។ យត្ថ មេ ចុតិតំ ឧបេតិ យត្ថ ទេវេសុ ច មនុស្សេសុ ច សហញ្ញតំ ឧបគតេន មនុស្សេសុ ច ទាដក្ខតេន ឥតោ អត្តភាវតោ ឧបេវេយ្យ មយា ចុតិតំ។ ឧបេ ឯវំ ចុតិតត្តា ឯវ ច ឥតោតិ សោតាបន្នោ ហុត្វា តីសុ វត្ថូសុ ជាតំ ឧប្បញ្ញា គត្វា តស្សានុភាវេន ឧបរិ និព្ពត្តិតំ មមត្តាបិ ខីណទុក្ខំ ចុតិតដ្ឋានេ និកត្តិយា ជលវតាយ ឯវេត្វ និព្ពេត្វា។

១៥០។ អាយស្មា ច បន មេ សត្តិដ្ឋតីតិ ឥមិនាហំ សោតាបន្នោតិ ន វុត្តប្បមត្តោ ហុត្វា គាលំ ជីវិតានមេវ។ សគុណាគារិមគ្គតាយ បន មេ វិបស្សនា អានន្ទ។ អនេយ្យ អនេយ្យ បដិវិជ្ឈិស្សាមីតិ ឯវំ វិហេសា ហេសា វិហរាមីតិ ទស្សេតិ។ យទេវាតិ លទ្ធិវត្ថុយាន បវេទស្សនេ សោតាបត្តិវសំ សន្ធាយ វទតិ។ តទេវ អហំ, ភន្តេ, ខីណទុក្ខំ អវិនិបាតោ អវិនិបាតំ សម្ពោធិបរាយណោតិ តំ វិវសំ អាទិំ គត្វា, អហំ, ភន្តេ, បុរិមំ ចតុក្ខសអត្តភាវសម្ពាតំ ខីណទុក្ខំ អវិនិបាតោ លទ្ធិវត្ថុយាន សោតាបត្តិមគ្គវសេន អនីតំ អវិនិបាតធម្មំ សម្ពោធិបរាយណោតិ អនេវ្វា។ អនន្តរិយត្តិ អនុអន្តរិយំ។ និត្តយមានំ ឧបប្បន្នំ អន្តរិយមេវិទំ យំ ទោសវិនេវ គរហិមេន គន្ធត្តា ភវត្តំ អត្តរាមគ្គ អត្ថវសំ ឥតេមេវ អន្តរិយំ យត្ថ វេស្សវណស្ស មហារាជស្ស សយំបរិសាយ ភាសតោ ភវតោ និដ្ឋសនិសមេវ សមុទា សុតំ។ ទេ្វ បច្ចយាតិ អត្តរាមគ្គ និដ្ឋភាវោ ច វេស្សវណស្ស សមុទា សុតំ អាទេវាវេតុកាមតា ច។

ទេវសភាវណ្ណនា

១៥១។ សត្តិបតិតាតិ កថំ សត្តិបតិតា? តោ កិរ ចតូហិ ការណេហិ សត្តិបតិត្តិ ចក្ខុបសាទិកសក្កហត្ថំ, បវារណាសក្កហត្ថំ, ឆព្ពសវនត្ថំ, បរិទេវត្តគតិញ្ញអានុភវនត្តិ។ តត្ថ ទេវ្វ ចក្ខុបសាទិកាតិ អាសាឡ្ហីបុណ្ណមាយ តីសុ ទេវលោកេសុ ទេវា សុធម្មាយ ទេវសភាយ សត្តិបតិត្វា មន្តេន្តិ អសុរេហិ ឧទេកា គិត្តិ ចក្ខុបកេតា, អសុរេហិ ទេ្វ តយោ ចត្តារោ បញ្ច ទស ជីវតិ តឹសំ ចត្តាលីសំ បញ្ញាសំ សតំ សហស្សំ គិត្តិ ចក្ខុបកតា, ឯវេត្ថ ជានេន អយ្យានំ អារក្ខំ សុសំវិហិតំ គរោថាតិ ឯវំ ចក្ខុបសាទិកសក្កហេតុ គតោ ហោតិ។

តទាបិ ឯវេតេន ការណេន សត្តិបតិតា។ ឥទំ តេសំ ហោតិ អាសនបិត្តិ ឥទំ តេសំ ចតុន្នំ មហារាជានំ អាសនំ ហោតិ។ ឯវំ តេសុ និសិន្នេសុ អថ បច្ឆា អម្ហាកំ អាសនំ ហោតិ។

យេនត្ថេនាតិ យេន ចក្ខុបសាទិកត្ថេន។ តំ អត្ថំ ចិន្តយិត្វា តំ អត្ថំ មន្តយិត្វាតិ តំ អនុញ្ញាចាសិតោ គិច្ចសជ្ឈស្ស អារក្ខត្ថំ ចិន្តយិត្វា។

ឲទេត្ត ចុ្ន កិព្ហសញ្ញស្ស អារក្ខ សំចិទេហធាតិ ចត្វហិ យហារាទេហិ សទ្ធិ យទេត្តត្វា ចុត្តចចតាបិ ពត្តិ ទេតត្តិស ទេចបុត្តា ចទត្តិ, យហារាទាទេតា ចុត្តចចតា តាយ ពធា ទេតត្តិស ទេចបុត្តា បច្ចាតុសាសត្តិ, ឌុពទេ បច្ចាតុសិដ្ធចចតា តាយ បទត្តទេយបិ បត ពត្តិ តិបិពយត្តទេយច អចិបក្កត្តាតិ អកពា

៙ប័៙ ខ្ពុអារទោតិ ចិបុទេលិ យហា ទេចាតុកាចត្តិ ឃា សា សព្ហទេចតាតំ ចត្វាលក្ហារចិយាតសទិរាតំ បកា ត្ហាទេស ទេឃាឌតាតិ ឋទតិ យហាបុព្ហាតំ បត សទិរបព្យកា ទេឃាឌតសតំ ឋទតិ តំ ទេចាតុកាចំ អតិក្កយិត្វា

ព្រាហ្មទេតាទេហតំ បុព្ហតិយិត្តត្តិ ឃធា ឃុទិឃស្ស ខ្ញទេឃទេពា ឲតំ បុព្ហាដ្យំ ឲតំ បុព្ហតិយិត្តំ ឃតិតំ អទុព្យក្កំ, ឲចទេយច ព្រាហ្មទេតាបិ ឲតំ – "បុព្ហតិយិត្ត"ត្តិ ឌិទេបតិ

សតដ្យារកធាចព្ហតា

៙ប័ៈ អតកិសមុក្ខចតឹទេឃាតិ អបត្តទេន្ហា, ត តំ ទេចធា ពាចតិសា បស្សត្តិតិ អទេត្វា ចក្ខុបចស្វិត្តិ ចក្ខុបសាទេទ អាបិទេឆ ចា ទេសា ទេចធាតំ ចក្ខុស្ស អាបិទេឆ សមុក្ខចតឹទេឃា បត្តទេន្ហា ត ទេហាតិ, ត អកិកចតឹតិ ចុត្តំ ទេហាតិ ទេហដ្ធា ទេហដ្ធា ហិ ទេចចតា ខ្ញបទុបរិ ទេចធាតំ ខ្ញុអារិកំ កត្វា យាបិពទេយច អត្តកាចំ បស្សិតុំ សក្កោត្តិ, ចទេបចិលិកត្តិ ពុទ្ធិបចិលិកំ អគុតាកិសិទេត្វា រទេឌ្ឍតាតិ សយ្យតិ អកិសិទេត្វា រទេឌ្ឍត អយំ បតទេត្វា ចុ្ន កាយលិអកឃចត្វតា ឌិទេបពទេន្ហា –

ទេសា កិរ ខ្ញតិ្តស ទយិត្វអរាទាទេតា ចិខិត្វា អតុរាឆបុទេរ បត្តាកិទេសទេកា ពុ្ទទេសាយតទេស្សត យាសំ តិទ្ធំ ត លកិ, ពទេពា – "តិទ្ធំ ត លកាយិ, កទេត្ត"តិ កិព្ហសញ្ញស្ស អាចិក្ខិ ទេតត ហិ, យហារាទ, អឌ្ឍ ខ្ញបេបិឞចំ អធិដ្ធាហឹតិ ទេសា ច ខ្ញបេបិឞចំ អធិដ្ធាសិ សព្ហោ កត្តា – "ចិត្តឃយកំ សព្ហាឃធា"តិ អដ្ធ អាកិឆយ្វិកកិព្ហ បេបទេសិ ទេព កត្តា – "តិបឌ្ឍ ត្វំ, យហារាទា,"តិ ចត្វា សព្ហាឃំ អារកិតុ រាទា សព្ហាឃំ ឃុលាទេត្តាច តិទ្ធំ ខ្ញក្កយិ ទេធរា – រាទាតំ យា បទោឆឃិត្វាតិ បក្កយិតុ រាទា គុតិឃតិចទេស ឃុទិឃុក្កយទេត បព្ពុឌ្ហិត្វា ទេធទេរ អបស្សទេន្តា – "ក្យហិ អយ្យា"តិ បុទ្ធិ ពុយ្យាកំ តិទេឌ្ឍក្កយតកាចំ ខាត្វា កពាតិ តត្វិ, ទេកា, យឃ្ជាអយ្យាកស្ស ខារកាតំ អឌាតតកទេកសឌ្ឍ តាយ, ឃាច តិដ្ធាទេកសឌ្ឍយ្យិ ខាតត្តិ ទេឃចាតិ អាហ

បច្ចាសិទោតិ បច្ចាសិពកឌ្ឍាសតិទេសា ហុត្វា បច្ចាសិពកឌ្ឍាទេចបុត្តស្ស កិរ សព្ហាទេចចតា អត្តកាចំ យយាឃត្តិ ពស្មា ព្រាហ្មាបិ ពាតិសំទេឃច អត្តកាចំ តិយ្វិតិត្វា បិពុរទេហាសិ បលូទេក្កត តិសឹឌិតិ បលូក្កំ អាភុឌិត្វា តិសឹតិ

ចិស្សទេដ្ធាតិ ឃុមុទេត្វា អបលិពុទេន្ធ ចិទេឌ្ឍាទេយ្យាតិ អត្តចិឌ្ឍាបទេតា យឌ្ឍាតិ យគុទោ យុគុ សចតឹទេឃាតិ ទេសាពឌ្ឍាយុត្តទេកា កព្ហាឃុទោ តិត្តុតិ ឲកព្ឃទេតា អចិសារឹតិ ឃុចិសទេគា អចិបព្យកិទេព្ហា កយ្ឹរទោតិ តាកិយ្វលទេពា បដ្ធាឃ កយ្ឹរសយដ្ធិទេពា, ត

ឱច្បាគត្តឲ្ជតាលុយត្តប្យហារសយដ្ឋិតោ។ ឲចំ សយដ្ឋិតោ ហិ អយភុរោ ច ហោតិ, ត ច ភុទំ សារចតិ។ តិត្តាឌីតិ យហារយឈយុទិក្កសរេក្ខា ចិឃ តិត្តាកឃុរេត្តា។ អបិរេចត្ត បត្ថិយំ បត្ថិយំ បតំ បុរិយស្ស បុរិយស្ស អរេត្តារឃចាតិ រេចឌិតរេត្តា។ ឃឆាបរិសត្តិ ឃត្តកា បរិសា, តត្តករេយច ចិន្ញាររេបតិ។ អរេត្តា បរិសាឃំ រេឃចស្ស សរេក្ខា សយ្យរិចត្តតិ, ត ពាហិក្ខា ចិឆាចតិ។ រេឃ ហិ រេពឌីតិ អាឌិ ពាហុឌតហិតាឃ បឌិបត្តកាចកស្សតត្តុំ ចកតិ។ សរលំ កតាតិ ត ឃឆា ចា តឆា ចា សរលំ ករេត សត្ថាឃ ចកតិ។ តិរេត្ញយតិពកហិតសររេលា បត សត្ថាឃ ចកតិ។ កត្តុ្ញាកាឃំ បរិបុររេត្តីតិ កត្តុ្ញាររេកចកលំ បរិបុររេត្តិ។ ត្តាតិ អយ្យាកំ សត្ត្ញ រេលិរេក ក្តប្យត្តកាលរេតា បដ្ឋាឃ ឲ រេកចរេលិកាឌីស្វុ បិដ្ឋិ រេការរេដ្តត្តា បុរិតភាឮត្តា ចិឃ សរចតតឮអចត់ ចិឃ ច តិរត្តុទំ ឌាតបរិសាតិ អាហ។

កាចិទ៏តដ្ឋិបាទេចណ្ណនា

៧៦៤។ ឃាចស្ញបន្ញាត្តា ចិរេយ រេតត កកចតាតិ រេតត យឃំាសត្តារា កកចតា ឃាច ស្ញបន្ញាត្តា ឃាច ស្ញកឆិតា។ ត្តដ្ឋិបាទាតិ ឲត្ត ត្តន្ញាតរេដ្តត ត្តដ្ឋិ, បតិដ្ឋាតរេដ្តត បាទាតិ រេចឌិតរេត្តា។ ត្តដ្ឋិបហុតាឃាតិ ត្តដ្ឋិបរេហាតកតាឃ។ ត្តដ្ឋិចិសចិតាឃាតិ ត្តដ្ឋិចិបឌ្ឋតកាចាឃ, បុតប្យត់ អារេសចតចរេសត ចិណ្ណចសិតាឃាតិ ចុត្តំ រេហាតិ។ ត្តដ្ឋិចិក្យត្តតតាឃាតិ ត្តដ្ឋិចិក្យត្តតកាចាឃ, ភាតប្យការរេតា កត្វា កស្សតត្វាឃ។ លត្តសយាឌិប្យឆាតសន្ញារសយត្តាកតត្តិអាឌីស្វុ លត្តរេហតុរេកា លត្តាឌិរេកា ចា សយាឌិ លត្តសយាឌិ, កត្តុកយ្យតាលត្តំ អឌិបតិំ កវិត្វា បឌិលទ្ធសយាឌិរេស្សតំ អឌិចចត់។ បឆាតក្វតា សន្ញារា បឆាតសន្ញារា។ ចត្យកិច្ចសាឈកស្ស សយ្ញប្យឆាតឌីរិយរេស្សតំ អឌិចចត់។ សយត្តាកតត្តិ លត្តសយាឌិតា ច បឆាតសន្ញាររេត ច ក្តរេបតំ។ ត្តដ្ឋិបាទត្តិ តិប្យត្តិបរិឃាររេឃត ត្តន្ញាតរេដ្តត ចា, ត្តន្ញាត្តិ ឲតាឃ សត្តា ត្តក្ខា ចុក្ខា ក្តក្កិសកតា រេហាត្តីតិ ត្តយិតា ចា បរិឃាររេឃត ត្តដ្ឋីតិ សង្ខ្យាកតាត់ អភិន្ញាចិត្តសយ្យយុត្តាត់ លត្តសយាឌិបឆាតសន្ញារាត់ អឌិដ្ឋាតរេដ្តត បិទក្វរេតា រេសសចិត្តរេចតសិករាសីតិ អរេត្វា។ ចុត្តរេញ្យា – “ត្តដ្ឋិបាររេកាតិ តឆាក្វតស្ស រេចកតាណ្ណរេក្ខា, សន្ញាណ្ណរេក្ខា, សន្ញារណ្ណរេក្ខា ចិន្ញាណណ្ណរេក្ខា”តិ (ចិក។ ៣៧៣)។ ត្តយិតា តរេឃត រេសរេសស្វុបិ អរេត្វា រេចឌិតរេត្តា។ ឃរេឆច ហិ លត្តំ អឌិបតិំ កវិត្វា បឌិលទ្ធសយាឌិ លត្តសយាឌីតិ ចុរេត្តា, ឲចំ ឌីរិឃំ, ចិត្តំ, ឌីយំសំ អឌិបតិំ កវិត្វា បឌិលទ្ធសយាឌិ ឌីយំសាសយាឌីតិ ចុច្ចតិ។ អបិច ក្តបចាររេន្ញាត់ បិរេកា, បឆយន្ញាត់ ត្តដ្ឋិ។ ទិសាបចារំ បឆយន្ញាត់ បិរេកា, ភុតិឃន្ញាត់ ត្តដ្ឋីតិ ឲចំ បុត្តការេក បិរេកា, អបរការេក ត្តដ្ឋីតិ ឲចរេយត្ត អរេត្វា រេចឌិតរេត្តា។ ចិត្វាររេត ត្តដ្ឋិបាទកឆា ចិសុទ្ធិយរេក្ក ច ចិកដ្ឋកឆាឃ ច ចុត្តា។

រេកចិ បត “តិប្យត្តា ត្តដ្ឋិ អតិប្យរេត្តា ត្តដ្ឋិបិរេកា”តិ ចកត្តិ, រេតសំ ចាកយក្ខតត្វាឃ អភិឆរេយ្ញ ក្តត្តារក្វឮត្តកចាររេរា ភាឃ អាករេតា – “ចត្តាររេរា ត្តដ្ឋិបាទា លត្តិដ្ឋិបិរេកា, ឌីរិឃិដ្ឋិបិរេកា, ចិត្តិដ្ឋិបិរេកា, ឌីយំសិដ្ឋិបិរេកា។ តត្ត កតរេយា លត្តិដ្ឋិបិរេកា? ត្តឆ កិក្ខុ ឃស្ស៊ំ សយរេឃ រេលិក្យត្តាទំ ឆសាត់ ភារេចតិ តិយ្យាតិកំ អបចឃកាយិ ឌិដ្ឋិកតាត់ បហាភាឃ បឆយាឃ ក្វយិឃា បត្តិឃា ចិចិរេច្ចច ការេយហិ បឆយំ ឆសាត់ ក្តបសយ្យជ្ឈ ចិហរតិ ភុក្ខាបឌិបតំ ចត្តាភិន្ញា។ រេឃា តស្ស៊ំ សយរេឃ លរេត្តា លត្តិកតា កត្តុកយ្យតា ក្យសរេលិ ឆយ្មច្ឆរេត្តា, អឃំ ចុច្ចតិ លត្តិដ្ឋិបិរេកា, អចរេសសា ឆយ្មា លត្តិដ្ឋិបាទសយ្យយុត្តា”តិ (ចិក។ ៣៥៦)។ ត្តរេយ បត រេលិក្យត្តារចរេសរេតច អាកតា។ តត្ត រេដ្ឋបិលរេត្តរេរា លត្តំ ភុទំ កត្វា រេលិក្យត្តាទំ ឆយ្ញំ តិត្តារេត្តសិ។ រេសាណរេត្តរេរា ឌីរិឃំ ភុទំ កត្វា, សយ្យតរេត្តរេរា ចិត្តំ ភុទំ កត្វា, អាឃស្មា រេយាឈរាឌា ឌីយំសំ ភុទំ កត្វាតិ។

តត្ថ យថា ចតូសុ អយច្ចុប្បុន្នេសុ ធាតុត្តយំ បវត្តេត្វា រាគាទិំ ឧបតិស្សាយ ចិហរេត្តសុ ឯកោ ឧបដ្ឋានេ លក្ខណេនតា វេញ្ញា អញ្ញាសយញ្ញា វុចិញ្ញា ញាតត្វា ឥធា ច វេត្តា ច ឧបដ្ឋហេត្តា រាគាទិំ អារាធេត្វា ធាតុត្តយំ បិបុលិំ យថា សោ, ឯវំ លក្ខណវសេន លោកុត្តរធម្មប្បត្តិតោ វេទិតព្ពោ។

ឯកោ បន – “ឥធេវ ឥធេវ ឧបដ្ឋាតុំ កោ សក្កោតិ, ឧប្បន្នេ កិច្ចេ បរក្កមេន អារាធេស្សាមី”តិ វុយ៉ិតោ បច្ចត្តេ វេញ្ញា បហិតោ បរក្កមេន សត្តុមជ្ឈំ គន្ត្វា ធាតុត្តយំ បិបុលិំ យថា សោ, ឯវំ វីរិយវសេន លោកុត្តរធម្មប្បត្តិតោ វេទិតព្ពោ។

ឯកោ – “ឥធេវ ឥធេវ ឧបដ្ឋានេបិ ឧនេន សត្តិសរបរិច្ឆេទបិ កាលេនមេវ, មន្តពលេន អារាធេស្សាមី”តិ លត្តចិន្តាយ ពលបរិវេយត្តា មន្តសំវិធានេន រាគាទិំ អារាធេត្វា ធាតុត្តយំ បិបុលាតិ។ យថា សោ, ឯវំ ចិត្តវសេន លោកុត្តរធម្មប្បត្តិតោ វេទិតព្ពោ។

អបរោ – “កិំ ពលេនហិ ឧបដ្ឋាកាទីហិ, រាជានោ នាម ជាតិសម្បន្នស្ស ធាតុត្តយំ ទេន្តិ, តាទិសស្ស ទេន្តោ មយ្ហំ ទស្សតី”តិ ជាតិសម្បត្តិមេវ និស្សាយ ធាតុត្តយំ បិបុលិ, យថា សោ, ឯវំ សុបរិសុទ្ធំ វិមំសំ និស្សាយ វិមំសវសេន លោកុត្តរធម្មប្បត្តិតោ វេទិតព្ពោ។

អនេកាបិហិតត្ថិ អនេកាបិធំ។ ពាហុបិធត្ថិ ពាហុវិលោកាដ្ឋានំ។

ពិចិធទ្ធកាយាធិកមជណ្ហតា

១ប្ប័ន្នុល្យាធិកមាយាតិ សោតាបត្តិស្ស មគ្គសុលស្ស ផលសុលស្ស ច អធិកមាយ។ មិមន្ទ្រាតិ មម្ម៉ុត្តចិត្តោ។ អវិមធម្មត្ថិ អវិមេន កាវនា តុម្ហេន ធេសិតំ ធម្មំ។ សុណាតីតិ សត្ថុ មម្មុតា កិក្កិក្កីអាទីហិ ឋា ធេសិយមានំ សុណាតិ។ យោនិសោ មនសិការោតិតិ ឧបាយមនោ បថតោ ការណតោ ‘អនិច្ច’ន្តិអាទិនយេន មនសិ ករោតិ។ “យោនិសោ មនសិការោ នាម ឧបាយមនសិការោ បថមនសិការោ, អនិច្ចេ អនិច្ចន្តិ ទុក្ខេ ទុក្ខន្តិ អនត្តនិ អនត្តាតិ អសុភេ អសុភន្តិ សច្ចានុលោមិកេន វា ចិត្តស្ស អាវដ្ដនា អន្វាវដ្ដនា អាភោគោ សមន្នាហារោ មនសិការោ, អយំ វុច្ចតិ យោនិសោមនសិការោ”តិ។ ឯវំ វុត្តេ យោនិសោមនសិការេ កម្មំ អារកតីតិ អត្ថោ។ អមិមន្ទ្រាតិ វត្ថុការេមហិបិ កិលេសការេមហិបិ អមិមន្ទ្រោ ចិហរតិ។ ឧប្បជ្ជតិ សុខត្តិ ឧប្បជ្ជតិ បមោជ្ជាតសុខំ។ សុខា កិញ្ចា មោនតស្សត្តិ មយាបត្តិតោ វុឌ្ឍិតស្ស សោតាបត្តិបច្ចយា អបរាបរំ មោនតស្ស ឧប្បជ្ជតិ។ បមុទាតិ តុដ្ឋាការេនោ ទុដ្ឋលបីតិ។ បិមោជ្ជត្តិ ពលវតរំ បីតិមោនតស្ស។ បមេយា ព្ភកាយាធិកមាតិ បមោជ្ជាតំ បញ្ចតីធរណាតិ ចិក្ខម្ភេត្វា អត្តនោ ព្ភកាយំ ការេត្វា តិដ្ឋតិ, តស្មា “បមេយា ព្ភកាយាធិកមា”តិ វុត្តំ។

ឧឡារិកាតិ ឯត្ថ កាយវចីសង្ខារា តាវ ឧឡារិកា ហោន្តុ, ចិត្តសង្ខារា កថំ ឧឡារិកាតិ? អប្បហីនត្តា។ កាយសង្ខារា ហិ

ចតុត្ថជ្ឈានេន បហីយន្តិ, វចីសង្ខារា ទុតិយជ្ឈានេន, ចិត្តសង្ខារា និរោធសមាបត្តិយា។ ឥតិ កាយវចីសង្ខារេសុ បហីនេសុបិ តេ តិដ្ឋន្តិយេវាតិ បហីនេ រូបកាយ អប្បហីនត្តា ឧតុអាទិកា នាម ជាតា។ សុខន្តិ និរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស ឧប្បន្នំ ចតុត្ថជ្ឈានិកផលសមាបត្តិសុខំ។ សុខា ភិយ្យោ សោមនស្សន្តិ ផលសមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតស្ស អបរាបរំ សោមនស្សំ។ ទុតិយោ ឱកាសាធិគមោតិ ចតុត្ថជ្ឈានំ សុខំ ទុក្ខំ វិក្ខម្ភេត្វា អត្តនោ ឱកាសំ គហេត្វា តិដ្ឋតិ, តស្មា “ទុតិយោ ឱកាសាធិគមោ”តិ វុត្តំ។ ទុតិយតតិយជ្ឈានានិ បនេត្ថ ចតុត្ថេ គហិតេ គហិតានេវ ហោន្តីតិ វិសុំ ន វុត្តានីតិ។

ឥទំ កុសលត្តិកាទីសុ កុសលំ នាម ទសកុសលកម្មបថា។ អកុសលន្តិ ទសអកុសលកម្មបថា។ សាវជ្ជទុកាទយោបិ ឯតេសំ វសេនេវ វេទិតព្វា។ សព្វេត្វេវ បនេតំ កណ្ហា សុក្កា សប្បដិភាគាតិ កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា។ និព្វានមេវ ហេតំ អប្បដិភាគំ។ អវិជ្ជា បហីយតីតិ វដ្ដបដិច្ឆាទិកា អវិជ្ជា បហីយតិ។ វិជ្ជា ឧប្បជ្ជតីតិ អរហត្តមគ្គវិជ្ជា ឧប្បជ្ជតិ។ សុខន្តិ អរហត្តមគ្គសុខេន ផលសុខំ។ សុខា ភិយ្យោ សោមនស្សន្តិ ផលសមាបត្តិតោ វុដ្ឋិតស្ស អបរាបរំ សោមនស្សំ។ តតិយោ ឱកាសាធិគមោតិ អរហត្តមគ្គោ សព្វកិលេសេ វិក្ខម្ភេត្វា អត្តនោ ឱកាសំ គហេត្វា តិដ្ឋតិ, តស្មា “តតិយោ ឱកាសាធិគមោ”តិ វុត្តោ។ សេសមគ្គា បន តស្មិំ គហិតេ អន្តោគធា ឯវាតិ វិសុំ ន វុត្តា។

ឥមេ បន តយោ ឱកាសាធិគមា អដ្ឋតិំសារម្មណវសេន វិត្ថារេត្វា កថេតព្វា។ កថំ? សព្វានិ អារម្មណានិ វិសុទ្ធិមគ្គេ វុត្តនយេន ឧបចារវសេន ច អប្បនាវសេន ច វវត្ថបេត្វា ចតុវីសតិយា ឋានេសុ បឋមជ្ឈានំ “បឋមោ ឱកាសាធិគមោ”តិ កថេតព្វំ។ តេរសសុ ឋានេសុ ទុតិយតតិយជ្ឈានានិ, បន្នរសសុ ឋានេសុ ចតុត្ថជ្ឈានញ្ច និរោធសមាបត្តិំ បាបេត្វា “ទុតិយោ ឱកាសាធិគមោ”តិ កថេតព្វំ។ ទស ឧបចារជ្ឈានានិ បន មគ្គស្ស បទដ្ឋានត្តាតិ តតិយំ ឱកាសាធិគមំ ភជន្តិ។ អបិច តីសុ សិក្ខាសុ អធិសីលសិក្ខា បឋមំ ឱកាសាធិគមំ ភជតិ, អធិចិត្តសិក្ខា ទុតិយំ, អធិបញ្ញាសិក្ខា តតិយន្តិ ឯវំ សិក្ខាវសេនបិ កថេតព្វំ។ សាមញ្ញផលេបិ ចូឡសីលតោ យាវ បឋមជ្ឈានា បឋមោ ឱកាសាធិគមោ, ទុតិយជ្ឈានតោ យាវ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនា ទុតិយោ, វិបស្សនាតោ យាវ អរហត្តា តតិយោ ឱកាសាធិគមោតិ ឯវំ សាមញ្ញផលសុត្តន្តវសេនបិ កថេតព្វំ។ តីសុ បន បិដកេសុ វិនយបិដកំ បឋមំ ឱកាសាធិគមំ ភជតិ, សុត្តន្តបិដកំ ទុតិយំ, អភិធម្មបិដកំ តតិយន្តិ ឯវំ បិដកវសេនបិ កថេតព្វំ។

បុព្វេ កិរ មហាថេរា វស្សូបនាយិកាយ ឥមមេវ សុត្តំ បដ្ឋបេន្តិ។ កិំ ការណា? តីណិ បិដកានិ វិភជិត្វា កថេតុំ លភិស្សាមាតិ។ តេបិដកេន ហិ សមោធានេត្វា កថេន្តស្ស ទុក្កថិតន្តិ ន សក្កា វត្តុំ។ តេបិដកំ ភជាបេត្វា កថិតមេវ ឥទំ សុត្តំ សុកថិតំ ហោតីតិ។

ចតុសតិបដ្ឋានវណ្ណនា

២៣៥. កុសលស្សាធិគមាយាតិ មគ្គកុសលស្ស ចេវ ផលកុសលស្ស ច អធិគមត្ថាយ។ ឧភយម្បិ ហេតំ អនវជ្ជដ្ឋេន ខេមដ្ឋេន វា កុសលមេវ។ តត្ថ សម្មា សមាធិយតីតិ តស្មិំ អជ្ឈត្តកាយេ សមាហិតោ ឯកគ្គចិត្តោ ហោតិ។ ពហិទ្ធា បរកាយេ ញាណទស្សនំ

អភិភិដ្ឋាបេត្វាតីតិ អត្តនោ កាយតោ បរស្ស កាយាភិមុខំ ចាលំ បវត្តេតិ. ឯស នយោ សព្វត្ថ. សព្វត្ថេវ ច សតិយាតិ បទេន កាយាទិបរិគ្គាហិកា សតិ, លោកោតិ បទេន បរិគ្គហិតកាយាទយោវ លោកោ. ចត្តារោ ចេតេ សតិបដ្ឋានា លោកិយលោកុត្តរមិស្សកា គហិតាតិ វេទិតព្វា.

សត្តសមាធិបរិក្ខារវណ្ណនា

១៥០. សមាធិបរិក្ខារាតិ ឯត្ថ តយោ បរិក្ខារា “រថោ សីលបរិក្ខារោ ឈានក្ខោ ចក្កវីរិយោ”តិ (សំ. និ. ៥.៤) ហិ ឯត្ថ អលង្ការោ បរិក្ខារោ នាម. “សត្តហិ នគរបរិក្ខារេហិ សុបរិក្ខតំ ហោតី”តិ (អ. និ. ៧.៦៧) ឯត្ថ បរិវារោ បរិក្ខារោ នាម. “គិលានបច្ចយជីវិតបរិក្ខារោ”តិ (ទី. និ. ១.១៩១) ឯត្ថ សម្ភារោ បរិក្ខារោ នាម. ឥធ បន បរិវារបរិក្ខារវសេន “សត្ត សមាធិបរិក្ខារា”តិ វុត្តំ. បរិក្ខតាតិ បរិវារិតា. អយំ វុច្ចតិ សោ អរិយោ សម្មាសមាធីតិ អយំ សត្តហិ រតនេហិ បរិវុតោ ចក្កវត្តី វិយ សត្តហិ អង្គេហិ បរិវុតោ “អរិយោ សម្មាសមាធី”តិ វុច្ចតិ. ឧបនិសោ ឥតិបីតិ ឧបនិស្សយោ ឥតិបិ វុច្ចតិ, សបរិវារោ យេវាតិ វុត្តំ ហោតិ. សម្មាទិដ្ឋិស្សាតិ សម្មាទិដ្ឋិយំ ឋិតស្ស. សម្មាសង្កប្បោ បហោតីតិ សម្មាសង្កប្បោ បវត្តតិ. ឯស នយោ សព្វបទេសុ. អយំ បនេត្ថ មគ្គវសេនាបិ ផលវសេនាបិ វេទិតព្វោ. កថំ? មគ្គសម្មាទិដ្ឋិយំ ឋិតស្ស មគ្គសម្មាសង្កប្បោ បហោតិ...បេ... មគ្គញាណេ ឋិតស្ស មគ្គវិមុត្តិ បហោតិ. តថា ផលសម្មាទិដ្ឋិយំ ឋិតស្ស ផលសម្មាសង្កប្បោ បហោតិ...បេ... ផលសម្មាញាណេ ឋិតស្ស ផលវិមុត្តិ បហោតីតិ.

ស្វាក្ខាតតាតិអាទីនិ វិសុទ្ធិមគ្គេ វណ្ណិតានិ. អបរិត្តាតិ វិបុលា. អមតស្សាតិ និព្វានស្ស. ទ្វារាតិ បវេសនមគ្គា. អវេច្ចប្បសាទេនាតិ អចលប្បសាទេន. សមុបេតាតិ សមន្និយ្យាតេន និយ្យាតា.

អត្ថាយំ ឋិតោ បជាតិ អនាគាមិកោ សង្គាយាហ, អនាគាមិកោ ច អត្ថីតិ វុត្តំ ហោតិ. បុញ្ញភាគាតិ បុញ្ញកោដ្ឋាសេន និព្វត្តា. ឧត្តប្បត្តិ ឧត្តប្បយាតោ. តេន គជាធិ នាម មុសា អស្សាតិ មុសាវាទភយេន សង្ខាតុំ ន សក្កោមិ, ន បន មម សង្ខាតុំ ញាណំ នត្ថីតិ ទីបេតិ.

១៥១. តំ កិំ មញ្ញតីតិ កថត្ថិ ឋបិតា គោចរំ ចេស្សចរំ បុច្ឆតិ, ន បនស្ស ឯវរូបេ សត្ថា នាហោសីតិ វា ន ភវិស្សតីតិ វា លទ្ធិ អត្ថិ. សត្ថុព្យាការណៃ អភិសមយេ វិសេសោ នត្ថិ.

១៥២. សយំបរិសាយត្តិ អត្តនោ បរិសាយំ. តយិទំ (នាហុចរិយត្តិ តំ ឋានំ សកលំ និក្ខត្តយនាហុចរិយំ. សេសំ វុត្តនយមេវ. ឋាយាតិ បន បជាតិ សមុសក្កាហករត្តេហិ ឋបិតាតីតិ.

ឥតិ សុមង្គលវិលាសិនិយា ទីឃនិកាយដ្ឋកថាយំ

ꨎꨓꨌꨢꨆꨧꨳꨚꨌꨵꨓꨩ ꨓꨪꨕꨪꨚꨩꨮ

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៩. មហាកោដ្ឋិកសុត្តវណ្ណនា

១៥៦. ឯវំ មេ សុតន្តិ មហាកោដ្ឋិកសុត្តំ. តត្រាយមនុត្តានបទវណ្ណនា – បញ្ញវាតិ បញ្ញាទុព្ពលោ បញ្ញាកុណ្ឌលិកោ. សោ កិរ មនុស្សេសុ បុញ្ញាកម្មករណកាលេ ទហរោ បញ្ញាទុព្ពលកម្មករណកាលេ វឌ្ឍិលកម្ពដ្ឋកោ ហុត្វា អវញ្ញាបិ ទាននេ កហេត្វា ធាតិកាមេ វត្ថុមណ្ឌានេសុ សាលិ កម្មេត្វា បេល្លិកាលិ លេហេត្វា សេតុំ ធាតុត្វា ចិមំ មគ្គំ មំ កម្មេត្វា ឃាតាតំ អល្លបដិឃាតនុកេល្ល ហនេត្វាតិ ឧវត្ថុបិតិ បុញ្ញាតិ កម្មេត្វា ចិវរិត្វា ទហរោវ កាលមកាសិ. តស្ស សោ អត្តភាវោ ពុទ្ធោ កត្វា មនាបេបិ អហោសិ. សោ កាលំ កត្វា វាត្ថុមហារាជិកទេវលោកេ និព្ពត្តិ. តស្ស សោ អត្តភាវោ អហោសិ. សោ សក្កស្ស មហាបូជា អាកាសំ បសាទេត្វា និព្ពុទ្ធមត្តេ កម្មេ ចិលិម្បិត្វា ចិន្តាវត្តចត្តេឆេរោ វត្តសុវណ្ណកណ្ណិកំ បិត្វអក្ខិត្វា បញ្ញាហិ កុណ្ឌលកេហិ បិដ្ឋិយំ វត្តមានេហិ បញ្ញាទុព្ពលកម្មបរិហានេនេវ ចិវរតិ. តេនេតំ “បញ្ញវា” តេវេវ សញ្ញាតត្តិ.

អភិក្កន្តាយ រត្តិយាតិ អភិក្កន្តាយ ខីណាយ រត្តិយា, ឧកកោដ្ឋានំ អតីតាយាតិ អត្ថោ. អភិក្កន្តវណ្ណាតិ អតិទុដ្ឋកន្តមនាបវណ្ណា. បកតិយាបិ ទេវេ កន្តវណ្ណា, អលង្កិត្វា អាគតត្តា បន អភិក្កន្តវណ្ណា អហោសិ. កេវលកប្បន្តិ អនវសេសំ សមន្តតោ. អនវសេសសមត្តោ ឧត្ត កេវលសន្តោ. កេវលបរិបុណ្ណត្តិ ឧត្ត ចិយ. សមន្តតោ អត្ថោ កប្បសទ្ទោ, កេវលកប្បំ វេឡុវនន្តិអាទីសុ ចិយ. ឱភាសេត្វាតិ អាភាយ ផរិត្វា, ចន្ទិមា ចិយ សុរិយោ ចិយ ច ឯកោភាសំ ឯកបជ្ជោតំ ករិត្វាតិ អត្ថោ.

វេទនាកាវណ្ណនា

១៥៨. សុខុមាយំ សកាយន្តិ សុខុមាយ តាយ ពុត្តិយា រតនមត្តកណ្ណិកាកុល្លកិស្សវេត្ថន តិព្ពត្តសកាយំ. តស្សា កិរ ផលិកមយា ភូមិ, មណិមយា អាលិមេយា, សុវណ្ណមយា ថម្ភា, រជតមយា ថម្ភឃដិកា ច សង្ឃាតា ច, បវាឡមយាតិ វាឡអគ្គុបិតិ, សត្តរតនមយា គោបានសិយោ ច បក្ខបាសកា ច មុខវដ្ដិ ច, ពុទ្ធនីនិលង្កាហិ ឆទនំ, សោវណ្ណមយំ ឆទនបិដ្ឋំ, រជតមយា ថុបិកា, អាយាមតោ ច ចិត្ថារតោ ច តីណិ យោជនសតានិ, បរិក្ខេបតោ នវយោជនសតានិ, ឧព្ពេធតោ បញ្ចយោជនសតានិ, ឧវត្ថុបិយំ សុខុមាយំ សកាយំ.

ឆតាវដ្ឋាតិអាទីសុ ឆតាវដ្ឋា កណ្ហារាជា កណ្ហវេទនាតំ កោដិសតសហស្សេន បរិច្ចេតោ កោដិសតសហស្សសុវណ្ណមយាតិ ផលកាតិ ច សុវណ្ណសត្តិយោ ច កាហាបេត្វា បុរត្ថិមាយ ទិសាយ បដ្ឋិយាភិមុខោ ខ្លិសុ វេទលោកេសុ វេទនា បុរតោ កត្វា តិដ្ឋន្តិ.

ចិន្តុវហកា កុម្ភណ្ឌរាជា កុម្ភណ្ឌវេទនាតំ កោដិសតសហស្សេន បរិច្ចេតោ កោដិសតសហស្សរជតមយាតិ ផលកាតិ ច សុវណ្ណសត្តិយោ ច កាហាបេត្វា ទក្ខិណាយ ទិសាយ ឧត្តរាភិមុខោ ខ្លិសុ វេទលោកេសុ វេទនា បុរតោ កត្វា តិដ្ឋន្តិ.

វិរូបក្ខោ នាគរាជា នាគានំ កោដិសតសហស្សេន បរិវុតោ កោដិសតសហស្សមណិមយានិ មហាផលកានិ ច សុវណ្ណសត្តិយោ ច គាហាបេត្វា បច្ឆិមាយ ទិសាយ បុរត្ថិមាភិមុខោ ទ្វីសុ ទេវលោកេសុ ទេវតា បុរតោ កត្វា និសិន្នោ។

វេស្សវណោ យក្ខរាជា យក្ខានំ កោដិសតសហស្សេន បរិវុតោ កោដិសតសហស្សបវាឡមយានិ មហាផលកានិ ច សុវណ្ណសត្តិយោ ច គាហាបេត្វា ឧត្តរាយ ទិសាយ ទក្ខិណាភិមុខោ ទ្វីសុ ទេវលោកេសុ ទេវតា បុរតោ កត្វា និសិន្នោតិ វេទិតព្ពោ។

អថ បច្ឆា អយ្យានំ អាសនំ ហោតីតិ តេសំ បច្ឆតោ អយ្យានំ និសីទិតុំ ឱកាសោ បាបុណាតិ។ តតោ បរំ បវិសិតុំ វា បស្សិតុំ វា ន លភាម។ សន្និបាតការណំ បនេតំ បុព្ពេ វុត្តំ ចតុត្ថិឆមេវ។ តេសុ វស្សូបនាយិកសង្គហោ វិត្ថារិតោ។ យថា បន វស្សូបនាយិកាយ, ឯវំ មហាបវារណាយបិ បុណ្ណមទិវសេ សន្និបតិត្វា “អជ្ជ កត្ថ គន្ត្វា កស្ស សន្តិកេ បវារេស្សាមា”តិ មន្តេន្តិ។ តត្ថ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ យេភុយ្យេន បិយង្គុទីបមហាវិហារស្មិំយេវ បវារេតិ។ សេសា ទេវតា បារិច្ឆត្តកាទីនិ ទិព្ពបុប្ផានិ ចេវ ទិព្ពចន្ទនចុណ្ណានិ ច គហេត្វា អត្តនោ អត្តនោ មនាបដ្ឋានេយេវ គន្ត្វា បវារេន្តិ។ ឯវំ បវារណសង្គហត្ថាយ សន្និបតន្តិ។

ទេវលោកេ បន អាសាវតី នាម លតា អត្ថិ។ សា បុប្ផិស្សតីតិ ទេវា វស្សសហស្សំ ឧបដ្ឋានំ គច្ឆន្តិ។ បារិច្ឆត្តកេ បុប្ផមានេ ឯកវស្សំ ឧបដ្ឋានំ គច្ឆន្តិ។ តេ តស្ស បណ្ឌុបលាសាទិភាវតោ បដ្ឋាយ អត្តមនា ហោន្តិ។ យថាហ –

“យស្មិំ, ភិក្ខវេ, សមយេ ទេវានំ តាវតិំសានំ បារិច្ឆត្តកោ កោវិឡារោ បណ្ឌុបលាសោ ហោតិ, អត្តមនា, ភិក្ខវេ, ទេវា តាវតិំសា តស្មិំ សមយេ ហោន្តិ – ‘បណ្ឌុបលាសោ ទានិ បារិច្ឆត្តកោ កោវិឡារោ, ន ចិរស្សេវ បន្នបលាសោ ភវិស្សតី’តិ។ យស្មិំ, ភិក្ខវេ, សមយេ ទេវានំ តាវតិំសានំ បារិច្ឆត្តកោ កោវិឡារោ បន្នបលាសោ ហោតិ, ខារកជាតោ ហោតិ, ជាលកជាតោ ហោតិ, កុដុមលកជាតោ ហោតិ, កោរកជាតោ ហោតិ។ អត្តមនា, ភិក្ខវេ, ទេវា តាវតិំសា តស្មិំ សមយេ ហោន្តិ – ‘កោរកជាតោ ទានិ បារិច្ឆត្តកោ កោវិឡារោ, ន ចិរស្សេវ សព្ពបាលិផុល្លោ ភវិស្សតី’តិ (អ។ និ។ ៧។៦៩)។

សព្ពបាលិផុល្លស្ស ខោ បន, ភិក្ខវេ, បារិច្ឆត្តកស្ស កោវិឡារស្ស សមន្តា បញ្ញាស យោជនានិ អាភាយ ផុដំ ហោតិ, អនុវាតំ យោជនំ គន្ធោ គច្ឆតិ។ អយមានុភាវោ បារិច្ឆត្តកស្ស កោវិឡារស្សា”តិ។

បុប្ផិតេ បារិច្ឆត្តកេ អារោហណកិច្ចំ វា អង្កុសកំ គហេត្វា នមនកិច្ចំ វា បុប្ផាហរណត្ថំ ចង្កោដកកិច្ចំ វា នត្ថិ, កន្តនកវាតោ ឧដ្ឋហិត្វា បុប្ផានិ វណ្ដតោ កន្តតិ, សម្បដិច្ឆនកវាតោ សម្បដិច្ឆតិ, បវេសនកវាតោ សុធម្មំ ទេវសភំ បវេសេតិ, សម្មជ្ជនកវាតោ បុរាណបុប្ផានិ នីហរតិ, សន្ថរណកវាតោ បត្តកណ្ណិកកេសរានិ រចេន្តោ សន្ថរតិ, មជ្ឈដ្ឋានេ ធម្មាសនំ ហោតិ។ យោជនប្បមាណោ រតនបល្លង្កោ ឧបរិ តិយោជនេន សេតច្ឆត្តេន ធារយមានេន, តទនន្តរំ សក្កស្ស ទេវរញ្ញោ អាសនំ អត្ថរីយតិ។ តតោ តេត្តិំសាយ ទេវបុត្តានំ, តតោ អញ្ញេសំ មហេសក្ខទេវតានំ។ អញ្ញតរទេវតានំ បន បុប្ផកណ្ណិកាវ អាសនំ ហោតិ។

ះេចា ះេចយក់ បចិសិត្វា តិសិះត្តិ៍ ពះតា បុះប្យហិ ះេហ្យចដ្ថិ ក្ខក្កត្វា ក្ខបរិ កល្លិកំ អាហច្ច តិបពយាតា ះេចពាត់ ពិកាចុពប្យយាល៉ា អត្តកាចំ លិលារះបរិកយ្យុខ្ជិតំ ចិយ កះទាតិ៍ ះពសំ ឃា កិច្ចអា ចត្វហិ យាះឃហិ បរិះឃាឃាត់ កច្ឆតិ៍ ៩ចំ បរិច្ឆត្តកកិច្ចអាត្វកចតត្វាយ ឃត្ថិបពត្តិ៍

យាឃស្ស បត អដ្ឋឌិចះឃ ះេចះលិះក យហាឆយ្យឃចត់ ឈ្យឃតិ៍ ពត្វ ឃុឆយ្យាឃំ ះេចឃកាឃំ ឃតក្កុយាះទា ចា យហា(ចាហ្វុា, ឃះក្កា ចា ះេចាតយិះត្ថា, ឆយ្យកធិកកិក្កុ ចា, អញ្ញាពះទា ចា ឆយ្យកធិះកា ះេចបុះត្តា ឆយ្យកធំ កះឆតិ៍ អដ្ឋយិឃំ បក្កុស្ស ចត្វត្ថិ យហាទាឌាត់ អយច្ច, ចាត្វត្ថឃិឃំ បុត្តា, បត្ថុះឃ ឃឃំ ចត្តាះទា យហាទាឌាះតា តិក្កុយិត្វា ឃុចណ្ណបដ្ឋិញ្ញា ឌាតិហិក្កុលកញ្ញា កល្លិព្វា កាយតិកយទាឌឆាតិះឃា អត្វចិចទត្តិ៍ ះព – “អឃ្យកា តាយ ខ្ពត្តិ ចា បុរិះឃា ចា ត្វត្ថិ ឃទល៉ា កះតា, ឆយ្យំ ឃទល៉ា កះតា៍ ឃឈ្ឈិ ឃទល៉ា កះតា៍ បញ្ញាសិលិតិ ទក្កុតិ៍ យាឃស្ស អដ្ឋ ក្ខះបិឃះឆ កះទាតិ៍ យាត្វក្ខបដ្ឋាត់ ប្វះទតិ៍ បិត្វក្ខបដ្ឋាត់ ប្វះទតិ៍ អឃ្យកដ្ឋាះត ក្ខប្យលហត្តកឃះពត បុប្យកុយ្យុត ប្វឌា កពា៍ ឌិបឃហស្ស អាះទាបិតំ៍ អកាលឆយ្យឃចត់ កាទិតំ៍ លត្តុះចឌិកា បុដះចឌិកា កុច្ឆិះចឌិកា សិហាឃត់ សិហះឃាបិត់ កាទិតំ៍ តិលិ ឃុចទិពាតិ ប្វះទតិ៍ ឌឃក្យឃលកយ្យបះឆ ឃយាឌាយ ចត្តតិ”តិ ឃុចណ្ណបដ្ឋ ឌាតិហិក្កុលះកត លិលិត្វា អាហទិត្វា បញ្ញាសិលស្ស ហះត្វ ះេត្តិ៍ បញ្ញាសិះលា យាពលិស្ស ហះត្វ ះេតិ៍ យាពលិ ឃក្កាហះកា ឃក្កុស្ស ះេចះញ្ញា ះេតិ៍

យឆា បុញ្ញកយ្យការះកា ពាហ្វុ ត ះហាត្តិ, ះបិត្វះកា លុដ្ឋះកា ះហាតិ, តំ ឌិស្វាច ះេចា – “បយះត្តា, ចព ះកា យហាឌះតា ចិហះតិ, ចត្តាះទា អបិយា បទិប្វុទិស្សត្តិ, ល ះេចះលិកា ត្វច្ឆា កចិស្សត្តិ”តិ អតត្តុយតា ះហាត្តិ៍ ឃះច បត ះបិត្វះកា យហា ះហាតិ, តំ ឌិស្វាច ះេចា – “អប្យយះត្តា, ចព ះកា, យហាឌះតា ចិហះតិ, ចត្តាះទា អបិយា ឃុញ្ញា កចិស្សត្តិ , ល ះេចះលិកា បទិប្វុទិស្សត្តិ, ត្វត្ថឃាឃះត បុញ្ញាតិ កទិត្វា អាកះព យហាបុះញ្ញា បុទក្កុត្វា តក្កុត្តំ កិច្ចក្ខត្វំ លកិស្សាយា”តិ អត្តុយតា ះហាត្តិ៍ តំ ះបិត្វកំ កះហត្វា ឃះក្កា ះេចទាឌា ចាះចតិ៍ តស្ស បកតិតិយាះយត កះឆត្តស្ស ឃះដ្ឋា ក្ខាឌឃ ះយាឌតាតិ កល្យាតិ៍ ក្ខះច្ចត ឃះទត កះឆត្តស្ស ច ឃកល់ ឌឃះយាឌតឃហស្ស ះេចតកាទំ លាះឌត្វា តិដ្ឋតិ៍ ៩ចំ ឆយ្យឃចតត្វាយ ឃត្ថិបពត្តិ៍ ខ្ពឆ បត បចាទលាឃក្កុហត្វាយ ឃត្ថិបតិពាតិ ះចឌិតញ្ញា៍

ពឆាកតំ តយស្សត្តាតិ តចហិ កាទះលាហិ ពឆាកតំ តយស្សយាតា ៍ ឆយ្យស្ស ច ឃុឆយ្យុតត្តិ ស្វាក្កុាពពាឌិះកឆំ ឆយ្យស្ស ឃុឆយ្យុតំ ក្ខឌ្ទុប្យដិបត្តុពាឌិះកឆំ ឃឈ្ឈស្ស ច ឃុប្យដិបត្តិត្តិ អះត្វា៍

អដ្ឋយឆាក្យច្ចចណ្ណុតា

១៥៩៍ យឆាក្យះច្ចតិ យឆាក្វះព យឆាឃកាះច៍ ចះណ្ណតិ កុះលា៍ បយិទុឌាហាសិតិ កះឆសិ៍ ពាហុឌតហិពាយបដិបះត្តាតិ កធំ បដិបះត្តា? ឌិបក្កុទបិឌយ្យុះល អដ្ឋ ឆះយ្យ ឃះយាឆាះតត្វា ត្វត្ថត្វាយ អកិតិហទយាះតាបិ ពាហុឌតហិពាយ បដិបះត្តា តាយ ះហាតិ៍

ទានបារមី, សីលបារមី, នេក្ខម្មបារមី, បញ្ញាបារមី, វីរិយបារមី, ខន្តិបារមី, សច្ចបារមី, អធិដ្ឋានបារមី, មេត្តាបារមី, ឧបេក្ខាបារមីតិ កប្បសតសហស្សាធិកានិ ចត្តារិ អសង្ខ្យេយ្យានិ ឥមា ទស បារមិយោ បូរេន្តោបិ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ។

ខន្តិវាទិតាបសកាលេ, ចូឡធម្មបាលកុមារកាលេ, ឆទ្ទន្តនាគរាជកាលេ, ភូរិទត្តចម្បេយ្យសង្ខបាលនាគរាជកាលេ, មហាកបិកាលេ ច តាទិសានិ ទុក្ករានិ ករោន្តោបិ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ។ វេស្សន្តរត្តភាវេ ឋត្វា សត្តសតកមហាទានំ ទត្វា សត្តសុ ឋានេសុ បឋវិំ កម្បេត្វា បារមីកូដំ គណ្ហន្តោបិ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ។ តតោ អនន្តរេ អត្តភាវេ តុសិតបុរេ យាវតាយុកំ តិដ្ឋន្តោបិ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ។

តត្ថ បញ្ច បុព្វនិមិត្តានិ ទិស្វា ទសសហស្សចក្កវាឡទេវតាហិ យាចិតោ បញ្ច មហាវិលោកនានិ វិលោកេត្វា ទេវតានំ សង្គហត្ថាយ បដិញ្ញ ទត្វា តុសិតបុរា ចវិត្វា មាតុកុច្ឆិយំ បដិសន្ធិំ គណ្ហន្តោបិ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ។

ទស មាសេ មាតុកុច្ឆិយំ វសិត្វា លុម្ពិនីវនេ មាតុកុច្ឆិតោ និក្ខមន្តោបិ, ឯកូនតិំសវស្សានិ អគារំ អជ្ឈាវសិត្វា មហាភិនិក្ខមនំ និក្ខមិត្វា អនោមនទីតីរេ បព្វជន្តោបិ, ឆព្វស្សានិ បធានេន អត្តានំ កិលមេត្វា ពោធិបល្លង្កំ អារុយ្ហ សព្វញ្ញុតញ្ញាណំ បដិវិជ្ឈន្តោបិ, សត្តសត្តាហំ ពោធិមណ្ឌេ យាបេន្តោបិ, ឥសិបតនំ អាគម្ម អនុត្តរំ ធម្មចក្កំ បវត្តេន្តោបិ, យមកបាដិហារិយំ ករោន្តោបិ, ទេវោរោហណំ ឱរោហន្តោបិ, ពុទ្ធោ ហុត្វា បញ្ចចត្តាលីស វស្សានិ តិដ្ឋន្តោបិ, អាយុសង្ខារំ ឱស្សជ្ជន្តោបិ, យមកសាលានមន្តរេ អនុបាទិសេសាយ និព្ពានធាតុយា បរិនិព្ពាយន្តោបិ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ។ យាវស្ស សាសនម្បិ ធាតុយោ ធរន្តិ, តាវ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោតិ វេទិតព្វោ។ សេសបទានិ ឯតស្សេវ វេវចនានិ។ តត្ថ បច្ឆិមំ បច្ឆិមំ បុរិមស្ស បុរិមស្ស អត្ថោ។

នេវ អតីតំសេ សមនុបស្សាម, ន បនេតរហីតិ អតីតេបិ ពុទ្ធតោ អញ្ញំ ន សមនុបស្សាម, អនាគតេបិ ន សមនុបស្សាម, ឯតរហិ បន អញ្ញស្ស សត្ថុនោ អភាវតោយេវ អញ្ញត្រ តេន ភគវតា ន សមនុបស្សាមាតិ អធិប្បាយោ។ អដ្ឋកថាយម្បិ ហិ – “អតីតានាគតា ពុទ្ធា អម្ហាកំ សត្ថារា សទិសាយេវ, កិំ សក្កា កថេតី”តិ វិចារេត្វា – “ឯតរហិ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ សត្ថា អម្ហាកំ សត្ថារំ មុញ្ចិត្វា អញ្ញោ កោចិ នត្ថិ, តស្មា ន បស្សាមាតិ កថេតី”តិ វុត្តំ។ យថា ច ឯត្ថ, ឯវំ ឥតោ បរេសុបិ បទេសុ អធិប្បាយោ វេទិតព្វោ។ ស្វាក្ខាតានីតិ ច កុសលានីតិ ច វុត្តត្ថានេវ។

គង្គោទកំ យមុនោទកេនាតិ គង្គាយមុនានំ សមាគមដ្ឋានេ ឧទកំ វណ្ណេនបិ គន្ធេនបិ រសេនបិ សំសន្ទតិ សមេតិ, មជ្ឈេ ភិន្នសុវណ្ណំ វិយ ឯកសទិសមេវ ហោតិ, ន មហាសមុទ្ទោទកេន សំសគ្គកាលេ វិយ វិសទិសំ។ បរិសុទ្ធស្ស និព្ពានស្ស បដិបទាបិ បរិសុទ្ធាវ។ ន ហិ ទហរកាលេ វេជ្ជកម្មាទីនិ កត្វា អនេកធា ចរិត្វា មហល្លកកាលេ និព្ពានំ ទដ្ឋុំ សក្កា, និព្ពានគាមិនី បន បដិបទា បរិសុទ្ធាវ វដ្ដតិ អាកាសូបមា។ យថា ហិ អាកាសម្បិ អលគ្គំ បរិសុទ្ធំ ចក្ខុមន្តានំ អាការេន ទិដ្ឋិតិដ្ឋានំ គណ្ហន្តានំ វិយ និព្ពានំ គណ្ហន្តស្ស និក្កិលេសា បដិបទាបិ កុលេ វា គណេ វា អលគ្គា អពទ្ធា អាកាសូបមា វដ្ដតិ។ សា បនេសា តាទិសាវ ភគវតា បញ្ញត្តា កថិតា ទេសិតា។ តេន

វុត្តំ – “សំសន្ទតិ និព្ពានញ្ច បដិបទា ចា”តិ.

បដិបន្នានន្តិ បដិបទាយ ឋិតានំ. វុសិតវតន្តិ វុត្ថវាសានំ. ឯតេសំ. លទ្ធសហាយោតិ ឯតេសំ តត្ថ តត្ថ សហ អយនតោ សហាយោ. “អទុតិយោ អសហាយោ អប្បដិសមោ”តិ ឥទំ បន អសទិសដ្ឋេន វុត្តំ. អបនុជ្ជាតិ តេសំ មជ្ឈេបិ ផលសមាបត្តិយា វិហរន្តោ វិវេកេ អបនុជ្ជ, អបនុជ្ជេវ ឯការាមតំ អនុយុត្តោ វិហរតីតិ អត្ថោ.

អភិនិប្ផន្នោ បន តស្ស ភគវតោ លាភោតិ តស្ស ភគវតោ មហាលាភោ ឧប្បន្នោ. កទា បដ្ឋាយ ឧប្បន្នោ? អភិសម្ពោធិំ បត្វា សត្តសត្តាហំ អតិក្កមិត្វា ឥសិបតនេ ធម្មចក្កំ បវត្តេត្វា អនុក្កមេន វេនេយ្យានំ ធម្មំ ពោធេន្តស្ស តយោ ជដិលេ បព្ពាជេត្វា រាជគហំ គតស្ស ពិម្ពិសារទមនតោ បដ្ឋាយ ឧប្បន្នោ. យំ សន្ធាយ វុត្តំ – “តេន ខោ បន សមយេន ភគវា សក្កតោ ហោតិ គរុកតោ មានិតោ បូជិតោ អបចិតោ លាភី ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារាន”ន្តិ (សំ. និ. ២.៧០). សតសហស្សកប្បាធិកេសុ ចតូសុ អសង្ខ្យេយ្យេសុ ឧស្សន្នបុញ្ញានិស្សន្ទសមុប្បន្នោ លាភសក្ការោ មហោឃោ វិយ អជ្ឈោត្ថរមានោ អាគច្ឆតិ.

ឯកស្មិំ កិរ សមយេ រាជគហេ សាវត្ថិយំ សាកេតេ កោសម្ពិយំ ពារាណសិយំ ភគវតោ បដិបាដិភត្តំ នាម ឧប្បន្នំ, តត្ថេកោ – “អហំ សតំ វិស្សជ្ជេត្វា ទានំ ទស្សាមី”តិ បណ្ណំ លិខិត្វា វិហារទ្វារេ ពន្ធិ. អញ្ញោ – អហំ ទ្វេ សតានិ. អញ្ញោ – អហំ បញ្ច សតានិ. អញ្ញោ – អហំ សហស្សំ. អញ្ញោ – អហំ ទ្វេ សហស្សានិ. អញ្ញោ – អហំ បញ្ច. ទស. វីសតិ. បណ្ណាសំ; អញ្ញោ – អហំ សតសហស្សំ. អញ្ញោ – អហំ ទ្វេ សតសហស្សានិ វិស្សជ្ជេត្វា ទានំ ទស្សាមី”តិ បណ្ណំ លិខិត្វា វិហារទ្វារេ ពន្ធិ. ជនបទចារិកំ ចរន្តម្បិ ឱកាសំ លភិត្វា – “ទានំ ទស្សាមី”តិ សកដានិ បូរេត្វា មហាជនោ អនុពន្ធិយេវ. យថាហ – “តេន ខោ បន សមយេន ជានបទា មនុស្សា ពហុំ លោណម្បិ តេលម្បិ តណ្ឌុលម្បិ ខាទនីយម្បិ សកដេសុ អារោបេត្វា ភគវតោ បិដ្ឋិតោ បិដ្ឋិតោ អនុពន្ធា ហោន្តិ – ‘យត្ថ បដិបាដិំ លភិស្សាម, តត្ថ ភត្តំ ករិស្សាមា’តិ” (មហាវ. ២៨២). ឯវំ អញ្ញានិបិ សុត្តេ ច វិនយេ ច ពហូនិ វត្ថូនិ វេទិតព្ពានិ.

អសទិសទានេ បនេស លាភោ មត្ថកំ បត្តោ. ឯកស្មិំ កិរ សមយេ ភគវតិ ជនបទចារិកំ ចរិត្វា ជេតវនំ សម្បត្តេ រាជា និមន្តេត្វា ទានំ អទាសិ. ទុតិយទិវសេ នាគរា អទំសុ. បុន តេហិ ទានតោ អតិរេកំ រាជា, តស្ស ទានតោ អតិរេកំ នាគរាតិ ឯវំ ពហូសុ ទិវសេសុ គតេសុ រាជា ចិន្តេសិ – “ឥមេ នាគរា ទិវសេ ទិវសេ អតិរេកតរំ ករោន្តិ, បច្ឆិស្សរោ បន រាជា នាគរេហិ ទានេ បរាជិតោតិ គរហា ភវិស្សតី”តិ. អថស្ស មល្លិកា ឧបាយំ អាចិក្ខិ. សោ រាជង្គណេ សាលកល្យាណិបទរេហិ មណ្ឌបំ ការេត្វា តំ នីលុប្បលេហិ ឆាទេត្វា បញ្ច អាសនសតានិ បញ្ញាបេត្វា បញ្ច ហត្ថិសតានិ អាសនានំ បច្ឆាភាគេ ឋបេត្វា ឯកេកេន ហត្ថិនា ឯកេកស្ស ភិក្ខុនោ សេតច្ឆត្តំ ធារាបេសិ. ទ្វិន្នំ ទ្វិន្នំ អាសនានំ អន្តរេ សព្ពាលង្ការបដិមណ្ឌិតា ឯកេកា ខត្តិយធីតា ចតុជ្ជាតិយគន្ធំ បិសតិ. និដ្ឋិតំ និដ្ឋិតំ មជ្ឈដ្ឋានេ គន្ធទោណេ បក្ខិបតិ, តំ អបរា ខត្តិយធីតា នីលុប្បលហត្ថកេន សម្បរិវត្តេតិ. ឯវំ ឯកេកស្ស ភិក្ខុនោ តិស្សោ តិស្សោ ខត្តិយធីតរោ បរិវារា, អបរា សព្ពាលង្ការបដិមណ្ឌិតា ហុត្វា តាលវណ្ដំ គហេត្វា ពីជតិ, អញ្ញា ធមករណំ គហេត្វា ឧទកំ បរិស្សាវេតិ, អញ្ញា បត្តតោ ឧទកំ ហរតិ. ភគវតោ ចត្តារិ អនគ្ឃានិ អហេសុំ. បាទកឋលិកា អាធារកោ អបស្សេនផលកំ បត្តបិធានិយន្តិ ឥមានិ ចត្តារិ

អគ្ឃាតិ អហេសុំ។ សញ្ចកស្ស ភេយ្យឆេយ្យា សតសហស្សំ អគ្ឃតិ។ តស្មិំ ជាតេ អង្គុលិមាលត្ថេរោ សញ្ចកោ អហោសិ។ តស្ស

អាសនសមីបេ អានីតោ ហត្ថី តំ ឧបគន្តុំ នាសក្ខិ។ តតោ រញ្ញោ អារោចេសុំ។ រាជា – “អញ្ញោ ហត្ថី នត្ថី”តិ? ចណ្ឌហត្ថី បន អត្ថិ, អានេតុំ

ន សក្កាតិ។ សមាសម្ពុទ្ធោ – សញ្ចកោ កតរោ មហារាជាតិ? អង្គុលិមាលត្ថេរោ ភគវាតិ។ តេន ហិ តំ ចណ្ឌហត្ថិំ អានេត្វា ទេថាតិ,

មហារាជាតិ។ ហត្ថិំ មណ្ឌយិត្វា អានយិំសុ។ សោ ថេរស្ស តេជេន នាសាវាតបព្ពានិយមត្តម្បិ គាត្វំ នាសក្ខិ។ ឧបេ និវត្តំ សត្ថា និវាសាតិ

ជាតំ និយត្វំ សត្ថុមេ និវេសេ រាជា ជនបាល វត្ថិត្វា – “ភគវា មយ្ហំ ជមេ ជេសេវា”តិ អាហ។

តស្មិំ បរិសតិ កាឡុទ្ធ ច ទុណ្ហោ វាតិ ទ្វេ អមច្ចា ហោន្តិ។ កាឡុទ្ធ និទ្ទេសិ – “នស្សតិ រាជកុលស្ស សន្តកំ, កិំ នាមេតេ ឧត្តកា ជនា

គរិស្សន្តិ, ភុញ្ជិត្វា និហារំ គន្ត្វា និទ្ទាយិស្សន្តេវ, ឥទំ បន ឧគោ រាជបុរិសោ លភិត្វា កិំ នាម ន គរេយ្យ, អហោ នស្សតិ រញ្ញោ

សន្តក”ន្តិ។ ទុណ្ហោ និទ្ទេសិ – “មហន្តំ ឥទំ រាជត្តនំ នាម, កោ អញ្ញោ ឥទំ គាត្វំ សក្ខិស្សតិ? កិំ រាជា នាម សោ, មយា រាជត្តនេ ជិតោបិ

ឧវទ្ទំ ជានំ ជាត្វំ ន សក្កោតី”តិ។ ភគវា បរិសាយ អជ្ឈាសយំ ញុលេក្ខេត្វា តេសំ ទ្វិន្នំ អជ្ឈាសយំ វិជិត្វា – “សចេ អជ្ជ ទុណ្ហស្ស

អជ្ឈាសយេន ជមុគចំ គតេចមិ, កាឡុទ្ធស្ស សត្ថធា មុទ្ធា ផលិស្សតិ។ មយា តោ បន សត្ថានុទ្ទយតាយ បរិមមិនា បុរិតា។ ទុណ្ហោ

អជ្ឈាសិមិម្បិ និវេសេ មយិ ជមុ គច្ឆមត្តេ មគ្គផលំ បដិវិជ្ឈិស្សតិ, ឥទានិ បន កាឡុទ្ធ ញុលេកស្សាមី”តិ រញ្ញោ ធម្មបដិគ្គមេន គាថំ អភាសិ –

“ន វេ កុរិយា ទេវលោកំ វជន្តិ,

ពាលា ហវេ នប្បសំសន្តិ ជានំ;

ធីរោ ច ជានំ អនុមោទមានោ,

តេនេវ សោ ហោតិ សុខី បរត្ថា”តិ។ (ធ៍ ប៍ ១៧៧);

រាជា អត្តមនោ ហុត្វា – “មយា មហាជានំ ទិន្នំ, សត្ថា ច មេ មត្ថមេវ ជមុ គតេចមិ, នាសក្ខិ មញ្ញោ ជនបាលស្ស និត្តំ គហេតុ”ន្តិ។ សោ

ភុត្តបាតរាសោ វិហារំ គន្ត្វា ភគវន្តំ វន្ទិត្វា បុច្ឆិ – “មយា, ភន្តេ, មហន្តំ ជានំ ទិន្នំ, អនុមោទនា ច មេ ន មហតី គតា, កោ នុ ខោ មេ,

ភន្តេ, ទោសោ”តិ? នត្ថិ, មហារាជ, តវ ទោសោ, បរិសា បន អបរិសុទ្ធា, តស្មា ជមុ ន ទេសេសិន្តិ។ កស្មា បន ភគវា បរិសា ន សុទ្ធាតិ?

សត្ថា ទ្វិន្នំ អមច្ចានំ បរិវិតក្កំ អារោចេសិ។ រាជា កាឡុទ្ធំ បុច្ឆិ – “ឯវំ, តាត, កាឡុទ្ធា”តិ? “ឯវំ, មហារាជា”តិ។ “មយិ មម សន្តកំ

ជជមានេ តវ គតំ ជាតំ រុជ្ជតិ, ន តំ សក្កោមិ បស្សិតុំ, បព្វាជេមិ តំ មម រដ្ឋតោ”តិ អាហ។ តតោ ទុណ្ហំ បក្កោសាបេត្វា បុច្ឆិ – “ឯវំ

កិរ, តាត, និទ្ទេសី”តិ? “អាម, មហារាជា”តិ។ “តវ និត្តានុរូបមេវ ហោតុ”តិ តស្មិំយេវ មណ្ឌបេ ឯវំ បញ្ញត្តាសនេយេវ អាសនេសុ បញ្ច

ទិវសតានិ និសីទាបេត្វា ជានមេវ ហត្ថិមធីតេហិ បរិចារាបេត្វា រាជភោគតោ ធនំ គហេត្វា មយា និន្នំ ឯវមេវ សត្ថ និវាសាតិ ជាតំ

ឯហីតិ។ សោ តថា អកាសិ។ កត្វា សត្ថុនោ និវេទេសិ – “ឆដ្ឋំ កថា ទេវទត្តា”តិ អាហ។

សត្ថា ចិត្តម្បិ នានានំ អព្ភន្តរំ ឧកតោ គត្វា ចក្ខុ មហាជនេហិ ឧព្ពេណ្ណបុណ្ណា ពុទ្ធមនោ ឯវ មហាឆដ្ឋេនសំ ទេវេសិ។ ទេវតាបរិវារនាភេ ឧទ្ធ សោតាបន្នោ អហោសិ។ រាជា បសីទិត្វា ទសពលស្ស ពាហិរចិត្តំ ភាយ អកាសិ។ ឧចិ អភិនិប្ផន្នោ ទោ បត ពស្ស កថនោ លីនកាតិ ចេទិតព្ពោ។

អភិនិប្ផន្នាសិលីនកោតិ ចណ្ណុព្វាកិត្តំ។ សោបិ កថនោ ឆដ្ឋចក្កប្បចត្តនោ បដ្ឋាយ អភិនិប្ផន្នោ។ ពនោ បដ្ឋាយ ហិ កថនោ ឍត្តិយាបិ ចណ្ណុ ពនេចត្តិ ព្រាហ្មណាបិ កហបតយោបិ ភាកា សុបណ្ណា កណ្ឌា ទេចតា ព្រាហ្មណាបិ កិត្តិ ចត្វា – “ឪតិបិ សោ កថា”តិអាទិនា។ អញ្ញតិត្ថិយាបិ ចននទោរស្ស សហស្សំ កត្វា សមណស្ស កោតមស្ស អចណ្ណុ ពនេឆហិតិ ចូឡេយ្យានេសុំ។ សោ សហស្សំ កហេត្វា ទសពលំ បិនតលនោ បដ្ឋាយ យាច កោសគ្គា អបលោកិយមានោ លិក្ខាមត្តម្បិ ចជ្ជំ អទិស្វា – “ចិប្បកិណ្ណុតិ្តសមហាបុរិសលក្ខណោ អសីតិអនុព្យញ្ជនចិក្ខសិតោ ព្យាមប្បភាបរិក្ខិត្តោ សុចុល្លិតបារិច្ឆត្តកតារាគណសមុជ្ជលិតអត្តលិក្ខចិចិត្តកុសុមសស្សិរីកតក្កតចតសមិនេស អតចជ្ជអត្តភាពេ អចណ្ណុ ចតត្តស្ស យុតម្បិ ចិបរិចតត្តយ្យ, យុទ្ធាបិ សត្តធា ចលេយ្យ, អចណ្ណុ ចត្តុំ ទូបនេយា តត្តិ, ចណ្ណុមេច ចទិស្សាមី”តិ បិនតលនោ បដ្ឋាយ យាច កោសគ្គា អតិនេកបសហស្សេត ចណ្ណុមេច ពនេឆសិ។ ឃយពាបិខិហារិនេយ បនេស ចណ្ណា ភាយ មត្តកំ បនេត្វា។ ឧចិ អភិនិប្ផន្នោ សិលីនកោតិ។

យាច មនញ្ញោ ឍត្តិយាតិ ឍត្តិយា ព្រាហ្មណា ចេស្សា សុទ្ធា ភាកា សុបណ្ណា យក្ខា អសុរា ទេចា ព្រាហ្មណាតិ សញ្ញេច ទេ សម្បិយាយមានារូបា ហដ្ឋតុដ្ឋា ចិហរន្តិ។ ចិកតមនោ ទោ បតាតិ ឧត្តកា យំ ឌតា សម្បិយាយមានារូបា ចិហរន្តីតិ ត មនបមនេត្វា ហុត្វា ខចាទិចនេត អាហារំ អាហារនេតិ, អញ្ញតន្ត ចិកតមនោ ទោ បត សោ កថា អាហារំ អាហារនេតិ។

យថាចារីតិ យំ ចារាយ ចរតិ, ពនក្ខមនេចស្ស កាយកម្មំ ហោតិ។ យទ្ធោ ការេយត ការនោតិ, ពនក្ខមនេចស្ស ចចីកម្មំ ហោតិ។ ការេយា ចា ចារំ, ចារា ចា កាយំ ភាតិក្កមតិ, ចារា ការេយត, ការេយា ច ចារាយ សមេតិ។ យថា ច –

“ចារេយន ឈ្មករោ ហោតិ, ឥក្កិរោណ អខាយិកោ;

សរេទន ខេលកោ ហោតិ, ចិសារោណ ខរក្កុរោ”តិ។ –

អយំ ឈ្មករយនក្ខោ ឈ្មករេ ទិស្វា ឈ្មកនេសទិសំ ចាយមស្សំ ខទិស្សត្វា ទោ កហេត្វា ពានតិ, អខាយិកោ ទិស្វា ពំសទិសំ ឥក្កិលាបស្សំ ខទិស្សត្វា ទោ កហេត្វា ពានតិ, ខេលកចច្ឆកោ ទិស្វា ចច្ឆរនចំ រចនេត្តា ទោ កហេត្វា ពានតិ, កោរោណ ទិស្វា ទោពំ ចិសារោណសទិសាតិ ចិសារោណតិ យាចបត្វា ទោ គុរទោរច – “កោរោណ ឯវ ទិស្សតី”តិ ឧចិ ចូបកនេត កហេត្វា ពានតិ។ យថា ច ឆម្ពិកចាយសខាតកោ សក្ខណោហិ បុរដ្ឋ

ចាយនោ – “អហំ ចាតកន្លោ, ចាតកន្លតាយ យុតំ ចិចទិត្វា បិលាកាតញ្ញា យទលាកនយត ឲនកតេច បិនេត ជិនតា, តស្មា តុនយត្វិ –

“សព្វំ ចរេច កដ្ឋំ នចា, សព្វំ ចរេច ខោតនយា;

សព្វចាទឹ ឃុតំ នយតិ, អស្មិំ លោកេ បទយិច្ចា”តិ៍

ឃក្យលោឃុ ចិឃ្យាឃំ ក្តយ្យានេឃិ, តនតា –

“កដ្ឋនកា ចតាឃំ បក្លឹ, ជិនខា បទយសព្វិនកា;

ឲកបិនេត តិដ្ឋនត្តា, សនយ្វា សនយ្វាតិ កាឃតី”តិ៍

ឲចំ ចិឃ្យាឃយាកនត ឃក្យលោ លាជិត្វ៍ នតត នតឃំ ចាចា កានយត, កានយា ច ចាចាយ ត ឃនយតិ, ត ឲចំ កកចនតា៍ កកចនតា បត ចាចា កានយត, កានយា ច ចាចាយ ឃនយតិនយចាតិ ជនឃ្យតិ៍

តិណ្ណា តទិតា ចិចិកិច្ឆា អឃ្យាតិ តិណ្ណចិចិកិច្ឆោ៍ “កឆយិជំ កឆយិជ”ត្តិ ឲចទ្ទបិ ចិកតា កឆំកឆា អឃ្យាតិ ចិកតកឆំកឆោ៍ យឆា ហិ យហាឌនតា – “អឃំ ទុនក្លោ, កិំ ទុនក្លោ តាយ, អឃំ កានយា, អឃំ ឌតបនកា, ត្ថជំ ទដ្ឋំ, កិំ ទដ្ឋំ តាយ, កស្មា តុ នលា អឃំ ទុនក្លោ ក្តទុក្លនក្ល, អឃំ ចក្កក្លនត្ល, កស្មា កល្លនកា នកាចិ ក្តទុនកា នហាតិ, នកាចិ ចនក្កា, បុឃ្យំ កិញ្ចិ ឃុកត្ល, កិញ្ចិ ទុកក្ល, ឋល់ កិញ្ចិ យឆុទំ, កិញ្ចិ អយឆុទ”ត្តិ ឃកនក្លាច នហាតិ, ត ឲចំ ឃត្វ៍ ឃត្វ ហិ – “ត្ថនយឃំ តាយ សាតុតំ ក្តឃ្យត្តុឃ្យត្តតា ត្ថជំ ឲចំ នហាតី”តិ ចិកតកឆំកនឆាច ៍ យឆា ច បឆយញ្ញាតាឌិលិកិតំ ទុតិយញ្ញាតាឌិឃុ កក្លា នហាតិ៍ បនច្ចកតុក្ខាតយ្យិ ហិ ឃត្វញ្ញាតញ្ញានលា យាឆាចឃត្តិដ្ឋាតាកាចនតា នចាហាទចនឃត កក្លា តាយ នហាតិនយច, ត ឲចំ តុក្ខឃ្យ៍ នឃា ហិ កកចា ឃត្វត្វ ចិកតកឆំកនឆាតិ ជនឃ្យតិ៍

បទិនយាឃិតឃក្កនប្យាតិ យឆា នកចិ ឃឹលយនត្វត, នកចិ ចិបឃ្យតាយនត្វត, នកចិ បឆយញ្ញានតត...នប... នកចិ នតចឃញ្ញាតាឃញ្ញាយតតឃយាបត្តិយា, នកចិ នឃាតាបត្តកាចយនត្វត...នប... នកចិ អទហនត្វត, នកចិ ឃាចកបិទយឹតានលាត, នកចិ បនច្ចកនពឹលឹតានលាត បទិនយាឃិតឃក្កប្យា បទិបុណ្ណយនតាទឆា នហាត្តិ, ត ឲចំ យយ ឃត្វ៍ យយ បត ឃត្វ ឃត្វញ្ញាតញ្ញានលាត បទិនយាឃិតឃក្កនប្យាតិ ជនឃ្យតិ៍

អញ្ញាឃឃំ អាជិព្រាហ្វចទិយត្តិ កទលានត្វ បច្ចត្តចចតំ, អឆិកាឃនយត ក្តត្តយតិឃ្យយក្ខនតត អាជិព្រាហ្វចទិនយត នបិទាលព្រាហ្វចទិយក្ខនតត ច អទិយយនក្កត តិណ្ណចិចិកិច្ឆោ ចិកតកឆំកនឆា បទិនយាឃិតឃក្កនប្យាតិ អនត្វ៍ “បុនត្ត អតត្យុឃ្យនតឃុ សនយ្វុ ឃាឃំ ឃច្ចាតិ អកិឃយ្ឈញ្ញិ តត្វ

ន សព្ពញ្ញុតំ បត្វា, ឥធលោកេ ន ចវីកាន"ន្តិ ហិ វចនតោ បរិយោសិតសង្កប្បតាបិ ភគវតោ អរិយមគ្គេនេវ និប្ផន្នាតិ។

១២៨. យថរិវ ករវាតិ យថា ករវា, ឯវំ ឯកស្មិំ ឧប្បជ្ជិតលេ ចត្វារោ ឱរសា ភាតរោ អសោ ឥតោ ធម្មា អម្ហា យេ ខីណា ឯវំ ទេវនេវយ្យុត្តិ បច្ចាសីសមានា វទន្តិ។ អថាបរេ តីសុ មណ្ឌលេសុ ឯកតោ ទិវសោរកាចំ អាកង្ខមានា តយោ សម្មាសម្ពុទ្ធាតិ អាហំសុ។ អបរេ – "ឯស បរិមិនោយា ភាយ បុរេត្វា វត្ថុត្តំ និញ្ញា នា ឧប្បត្តិ ទុល្លភា, សវេ បន ឯកោ តិណ្ណន្នំ វសន្តោ ឱមុំ ទេវសយ្យ, ឯកោ នារីកំ វរន្តោ, ឯវម្បិ ឧប្បជ្ជេយ្យ សោភេយ្យ វេន, ពហុន្នំ ហិតាយុគមនិកេន្ទយ្យា"តិ វិវន្តេត្វា អសោ វត, យាវិសាតិ អាហំសុ។

១២៩. អដ្ឋានមេតំ អនវកាសោ យន្តិ ឯត្ថ ឋានំ អវកាសោតិ ការណស្សេតំ ការណាធិវចនមេតំ។ ការណញ្ហិ តិដ្ឋតិ ឯត្ថ តទាយត្តវុត្តិតាយ ផលន្តិ ឋានំ។ វុត្តញ្ហិ ឯវ វស្ស តំ ហោតិ ឋិតា អញ្ញត្ថ អវកាសោតិ អវកាសោ។ យន្តិ ករណេ បច្ចត្តំ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – "យេន ការណេន ឯកិស្សា លោកធាតុយា ទ្វេ ពុទ្ធា ឯកតោ ឧប្បជ្ជេយ្យុំ, តំ ការណំ នត្ថី"តិ។

ឯត្ថ ច –

"យាវតា ចន្ទិមសូរិយា, បរិហរន្តិ ទិសា ភន្តិ វិរោចនា;

តាវ សហស្សធា លោកោ, ឯត្ថ តេ វត្តតេ វសោ"តិ។ (ម॰ និ॰ ១.៥០៣) –

វចនតោ ឯកចក្កវាឡម្បិ ឯកា លោកធាតុ។ "សហស្សី លោកធាតុ អកម្បិត្ថា"តិ (អ॰ និ॰ ១.២៧៩) អាគតដ្ឋានេ ចក្កវាឡសហស្សំ ឯកា លោកធាតុ។ "អាកង្ខមានោ, អានន្ទ, តថាគតោ តិសហស្សិមហាសហស្សិលោកធាតុំ សរេន វិញ្ញាបេយ្យ, យាវតា បន អាកង្ខេយ្យា"តិ (អ॰ និ॰ ៣.៨១) អាគតដ្ឋានេ តិសហស្សិមហាសហស្សី ឯកា លោកធាតុ។ "អយញ្ច ទសសហស្សី លោកធាតុ"តិ (ម॰ និ॰ ៣.២០១) អាគតដ្ឋានេ ទសចក្កវាឡសហស្សានិ ឯកា លោកធាតុ។ តំ សន្ធាយ ឯកិស្សា លោកធាតុយាតិ អាហ។ ឯត្តកញ្ហិ ជាតិខេត្តំ នាម។ តត្រាបិ ឋបេត្វា ឥមស្មិំ ចក្កវាឡេ ឧប្បជ្ជមានស្ស មជ្ឈិមទេសំ ន អញ្ញត្ថ ពុទ្ធា ឧប្បជ្ជន្តិ ជាតិខេត្តតោ បន បរំ ពុទ្ធានំ ឧប្បត្តិដ្ឋានមេវ ន បញ្ញាយតិ។ ខេត្តត្តយាទិ ខេត្ត បភេទោ វិសុទ្ធិមគ្គេ។

សត្តរតនវណ្ណនា

១៣០. វណ្ណេន ចេវ យសសា ចាតិ អលង្ការបរិវារេន ច បុញ្ញសិរិយា ចាតិ អត្ថោ។

១៣១. សាធុ ភគវាតិ ឯត្ថ សាធុសទ្ទោ សម្ពោធយាចនាតិ ជានិត្វា សម្ពោធយ។

កោចិត្ក្រោហ្វុលចត្វុចណ្ហុតា

១៦០៖៍ ឃាច ឌីឈរត្តំ យហាបញ្ញោច សោ កកចាតិ ឲុត្តកត្តិ បរិច្ឆិត្តិត្វា ត សក្កា ចត្តុំ, អឆ លោ ឃាច ឌីឈរត្តំ អតិចិររត្តំ យហាបញ្ញោច សោ កកចា៍ តោតិ កធំ ត្យុមេយ្យបញ្ញោធាតិ៍ អឆ សឃមេយចេតំ បត់ញ្ញាញ្ញាកាត្យុកាមេយា – “អតច្ឆរិឃមេយតំ, យារិសា, ឃំ ទ្កធាតិ បិរេយិឃោ ប្ញុទេត្វា ចៅឌិបល្លន្កេ តិណ្ហិ យារាត់ យត្តុកំ កិត្តិត្វា បដិចិត្តអសាឆារលាធាកោណា សោ កកចា យហាបញ្ញោ កចេឃ្យ, កិមេយត្តុ អច្ឆរិឃំ, អបរិបក្កាឃ បត ចៅឌិឃា បចេឆសធាកោណា ជិតស្ស សរាកាឌិការលេបិ យហាបញ្ញោកាចមេយច ចេា, យារិសា, កចេឆស្សាមីិ”តិ កចបដិច្ឆុត្តការណំ អាហរិត្វា ជមេស្សន្តោ ក្វតបុត្តំ កោតិអាឌិយាហ៍

ប្ញុរោហិតោតិ សត្តកិច្ចាតិ អត្ញុសាសតប្ញុរោហិតោ៍ កោចិត្តោតិ កោចិត្តិឃាកិសេគកោត អកិសិត្តោ , បកតិឃា បតស្ស អញ្ញោឆេច តាមំ, អកិសិត្តកាលតោ បដ្ឋាយ “កោចិត្តោ”តិ សញ្ញាតោ៍ ឌោតិបិលោលិតិ ឌោតតតោ ច បិលតតោ ច ឌោតិបិលោលិ៍ តស្ស កិរ ឌាតឌិចសេ សត្តាច្ញុឆាតិ ក្ខឌ្ឍោតិស្ញុ៍ រាឌាបិ បត្វុសសមេយ អត្តតោ យក្កលិច្ញុឆំ បឌ្ឌលិតំ ឌិស្វា កិតោ អដ្ឋាសិ៍ កោចិត្តោ បិរោតាច រាឌ្ញុបដ្ឋាត់ កត្តុា ស្ញុលមេឃ្យំ ប្ញុច្ឆិ រាឌា – “ក្យុតោ មេ អាចរិឃ, ស្ញុលមេឃ្យា”តិ ចត្វា តំ ការណំ អារោចេសិ៍ យា កាឃិ, យហារាឌ, យឃិញ្ញាប្ញុត្តោ ឌាតោ, តស្សាត្ញុការេចត សកលតកេរ អាច្ញុឆាតិ បឌ្ឌលិស្វុតិ៍ រាឌា – “កិំ ត្យុ លោ មេ ក្យុយារោ បច្ចត្តិកោ កចេឃ្យា”តិ ចិត្តេត្វា ស្ញុដ្ឋតរំ កាឃិ៍ “កិំ ចិតេក្កសិ យហារាឌា”តិ ច ប្ញុដ្ឋោ តយត្តុំ អារោចេសិ៍ អឆ តំ កោចិត្តោ “យា កាឃិ យហារាឌ, តតោ ក្យុយារោ ត្យុយ្ហាកំ ក្វុត្តិស្សតិ, សកលឌម្ពុឌីបេ បត តេត សមេយា បញ្ញាឃ ត កចិស្សតិ, យេយ ប្ញុត្តស្ស ចចេតត យហាឌតស្ស កណ្ហា លិខិស្សតិ, ត្យុយ្ហាកញ្ញា សត្តកិច្ចាតិ អត្ញុសាសិស្សតី”តិ សយស្សាសេតិ៍ រាឌា ត្យុដ្ឋោ – “ក្យុយារស្ស សីរម្ញុលំ ហោត្វុ”តិ សហស្សំ ឌត្វា “ក្យុយារំ យហល្លកកាលេ យយ ឌមេស្សធា”តិ អាហ៍ ក្យុយារោ អត្ញុប្ញុព្វេត ច្ញុឌ្ឍិយត្ញុប្បត្តោ៍ ឌោតិតត្តា បតស្ស បិលតសយត្តុតាឃ ច ឌោតិបិលោលិត្វេច តាមំ អកំស្ញុ៍ តេត ច្ញុត្តំ – “ឌោតតតោ ច បិលតតោ ច ឌោតិបិលោលិ”តិ៍

សយ្ញុ ចោឃ្យឌ្ឍិត្វាតិ សយ្ញុ ចោឃ្យឌ្ឍិត្វា៍ អឃមេយច ចា បិរេធា៍ អលយត្តុឌសតោរាតិ សយត្តុ បដិតោលិ អត្តុឌសា អលយត្តុឌសា, តំ អលយត្តុឌសំ តិរេតីតិ អលយត្តុឌសតោរា៍ ឌោតិបិលសេ្សច យាលចស្ស អត្ញុសាសតិឃាតិ សោបិ ឌោតិបិលំមេឃច ប្ញុច្ឆិត្វា អត្ញុសាសតីតិ ឌមេស្សតិ៍

១៦០៍៍ កចយត្តុកចត្តំ ឌោតិបិលត្តិ កោរតោ ឌោតិបិលស្ស កចេា ច្ញុឌ្ឍិ ចិមេសសាឌិកមេយា សត្តកល្យាលោច្ចោច យក្កលច្ចា ហោត្វុតិ អមេត្តា៍ សមេយ្ញុឌតិឃំ កឆត្តិ? “អលំ, យហារាឌ, យា ចិត្តឃិ, ក្វុចឆមេយ្ញុ ឲុស សត្តសត្តាត”ត្តិអាឌិតា តមេឃត យរលាប្បដិសំឃ្យុត្តំ សោកចិតោឌតបដិសត្តារកធំ បរិមេឃាសាមេបត្វា៍ យា តោ កចំ ឌោតិបិលោលិ អត្ញុសាសតិឃាបច្ចញ្ញាហាសីតិ យា បដិញ្ញាកាសិ, “អត្ញុសាសា”តិ ច្ញុត្តោ – “តាហំ អត្ញុសាសាយី”តិ តោ យា អត្ញុសាសតិឃា បច្ចក្ខាសីតិ អមេត្តា៍ អកិសម្ពុរាសីតិ សំចិឌហិត្វា បដ្ឋមេបសិ៍ យត្ញុស្សា ឲុចយាហំស្វុតិ តំ បិតរា យហាបញ្ញាតរំ សត្តកិច្ចាតិ អត្ញុសាសត្តំ សត្តកមេយ្ញុ អកិសម្ពុចត្តំ ឌិស្វា តុដ្ឋចិត្តា កោចិត្តោ ចត, កោ, ត្រោហ្វុលោ,

មហាគោវិន្ទោ វត, ភោ, ព្រាហ្មណោតិ ឯវមាហំសុ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ, “គោវិន្ទោ វត, ភោ, ព្រាហ្មណោ អហោសិ ឯតស្ស បិតា; អយំ បន មហាគោវិន្ទោ វត, ភោ, ព្រាហ្មណោ”តិ។

រជ្ជសំវិភជនវណ្ណនា

៣០៣។ យេន តេ ឆ ខត្តិយាតិ យេ តេ “សហាយា”តិ វុត្តា ឆ ខត្តិយា, តេ កិរ រេណុស្ស ឯកបិតិកា កនិដ្ឋភាតរោ, តស្មា មហាគោវិន្ទោ “អយំ អភិសិត្តោ ឯតេសំ រជ្ជសំវិភាគំ ករេយ្យ វា ន វា, យំនូនាហំ តេ បដិគច្ច រេណុស្ស សន្តិកំ បេសេត្វា បដិញ្ញំ ការាបេយ្យ”ន្តិ ចិន្តេត្វា យេន តេ ឆ ខត្តិយា តេនុបសង្កមិ។ រាជកត្តារោតិ រាជការកា អមច្ចា។

៣០៤។ មទនីយា កាមាតិ មទករា បមាទករា កាមា។ គច្ឆន្តេ គច្ឆន្តេ កាលេ ឯស ឥស្សរិយម្បិ ន សក្កុណេយ្យ, តស្មា អាយន្តុ ភោន្តោ អាគច្ឆន្តូតិ អត្ថោ។

៣០៥។ សរាមហំ ភោតិ តទា កិរ មនុស្សានំ សច្ចវាទិកាលោ ហោតិ, តស្មា “កទា មយា វុត្តំ, កេន ទិដ្ឋំ, កេន សុត”ន្តិ អភូតំ អវត្វា “សរាមហំ ភោ”តិ អាហ។ សម្មោទនីយំ កថន្តិ កិំ មហារាជ ទេវត្តំ គតេ រញ្ញេ មា ចិន្តយិត្ថ, ធុវធម្មោ ឯស សព្ពសត្តានំ, ឯវំភាវិនោ សង្ខារាតិ ឯវរូបំ បដិសន្ថារកថំ។ សព្ពានិ សកដមុខានិ បដ្ឋបេសីតិ សព្ពានិ ឆ រជ្ជានិ សកដមុខានិ បដ្ឋបេសិ។ ឯកេកស្ស រញ្ញោ រជ្ជំ តិយោជនសតំ ហោតិ, រេណុស្ស រញ្ញោ រជ្ជោសរណបទេសា ទសកាវុតំ, មជ្ឈេ បន រេណុស្ស រជ្ជំ វិតានសទិសំ អហោសិ។ កស្មា ឯវំ បដ្ឋបេសីតិ? កាលេន កាលំ រាជានោ បស្សិតុំ អាគច្ឆន្តា អញ្ញស្ស រជ្ជំ អបីឡេត្វា អត្តនោ អត្តនោ រជ្ជបទេសេនេវ អាគមិស្សន្តិ ចេវ គមិស្សន្តិ ច។ បររជ្ជំ ឱតិណ្ណស្ស ហិ – “ភត្តំ ទេថ, គោណេ ទេថា”តិ វទន្តោ មនុស្សា ឧជ្ឈាយន្តិ – “ឥមេ រាជានោ អត្តនោ អត្តនោ វិជិតេន ន គច្ឆន្តិ, អម្ហាកំ បីឡំ ករោន្តី”តិ។ អត្តនោ វិជិតេន គច្ឆន្តស្ស “អម្ហាកំ សន្តិកា ឥមិនា ឥទញ្ចិទញ្ច លទ្ធព្ពមេវា”តិ មនុស្សា បីឡំ ន មញ្ញន្តិ។ ឥមមត្ថំ ចិន្តយិត្វា មហាគោវិន្ទោ “សម្មោទមានា រាជានោ ចិរំ រជ្ជមនុសាសន្តូ”តិ ឯវំ បដ្ឋបេសិ។

“ទន្តបុរំ កលិង្គានំ, អស្សកានញ្ច បោតនំ;

មាហិស្សតិ អវន្តីនំ, សោវីរានញ្ច រោរុកំ។

មិថិលា ច វិទេហានំ, ចម្បា អង្គេសុ មាបិតា;

ពារាណសី ច កាសីនំ, ឯតេ គោវិន្ទមាបិតា”តិ។ –

ឯតានិ សត្ត នគរានិ មហាគោវិន្ទេនេវ តេសំ រាជូនំ អត្ថាយ មាបិតានិ។

“សត្តភូ ព្រហ្មទត្តោ ច, វេស្សភូ ភរតោ សហ;

រេណុ ទ្វេ ច ធតរដ្ឋា, តទាសុំ សត្ត ភារធា”តិ –

ឥមាតិ តេសំ សត្តន្នម្បិ នាមានិ។ តេសុ ហិ ឯកោ សត្តភូ នាម អហោសិ, ឯកោ ព្រហ្មទត្តោ នាម, ឯកោ វេស្សភូ នាម, ឯកោ តេនេវ សហ ភរតោ នាម, ឯកោ រេណុ នាម, ទ្វេ បន ធតរដ្ឋាតិ ឥមេ សត្ត ជម្ពុទីបតលេ ភារធា មហារាជានោ អហេសុន្តិ។

បឋមភាណវារវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

កិត្តិសទ្ទអព្ភុគ្គមនវណ្ណនា

១១០. ឧបសង្កមិំសូតិ “អម្ហាកំ អយំ ឥស្សរិយសម្បត្តិ ន អញ្ញស្សានុភាវេន, មហាគោវិន្ទស្សានុភាវេន និប្ផន្នា។ មហាគោវិន្ទោ អម្ហេ សត្ត រាជានោ សមគ្គេ កត្វា ជម្ពុទីបតលេ បតិដ្ឋាបេសិ, បុព្ពូបការិស្ស បន ន សុករា បដិកិរិយា កាតុំ។ អម្ហេបិ ឥមំ ឯកោយេវ អនុសាសតុ, ឯតមេវ សេនាបតិដ្ឋេ បុរោហិតដ្ឋេ ករោម, ឯវំ នោ តុដ្ឋិ ភវិស្សតី”តិ ចិន្តេត្វា ឧបសង្កមិំសុ។ មហាគោវិន្ទោបិ – “មយា ឯតេ សមគ្គា កតា, សចេ ឯតេសំ អញ្ញោ សេនាបតិ បុរោហិតោ ច ភវិស្សតិ, តតោ អត្តនោ អត្តនោ សេនាបតិបុរោហិតានំ វចនំ គហេត្វា អញ្ញមញ្ញំ ភិន្ទិស្សន្តិ, អធិវាសេមិ តេសំ សេនាបតិដ្ឋានញ្ច បុរោហិតដ្ឋានញ្ចា”តិ ចិន្តេត្វា “ឯវំ ហោ”តិ បដិស្សុណិ។

សត្ត ច ព្រាហ្មណមហាសាលេតិ “អហំ សព្ពដ្ឋានេសុ សម្មុខោ ភវេយ្យំ វា ន វា, យត្ថាហំ សម្មុខោ ន ភវិស្សាមិ, តត្ថ តេ កត្តព្ពំ ករិស្សន្តី”តិ សត្ត អនុបុរោហិតេ ឋបេសិ។ តេ សន្ធាយ ឥទំ វុត្តំ – “សត្ត ច ព្រាហ្មណមហាសាលេ”តិ។ សិរស្ស ន្ហាតត្តា វា សាយំ បិតោ វា នហាយន្តីតិ នហាតកា។ វតចរិយបរិយោសានេ វា នហាតា, តតោ បដ្ឋាយ ព្រាហ្មណេហិ សទ្ធិំ ន ខាទន្តិ ន បិវន្តីតិ នហាតកា។

១១១. អព្ភុគ្គច្ឆីតិ អភិរុគ្គច្ឆិ។ តទា កិរ មនុស្សានំ “ន ព្រហ្មុនា សទ្ធិំ អមន្តេត្វា សក្កា ឯវំ សកលជម្ពុទីបំ អនុសាសិតុ”ន្តិ និមិត្តនិមិត្តដ្ឋានេ អយមេវ កថា បវត្តិត្ថ។ ន ខោ បនាហន្តិ មហាបុរិសោ កិរ – “អយំ មយ្ហំ អភូតោ វណ្ណោ ឧប្បន្នោ, វណ្ណុប្បត្តិ ខោ បន ន ភារិយា, ឧប្បន្នស្ស វណ្ណស្ស រក្ខនមេវ ភារិយំ, អហញ្ហិ មេ អចិន្តេត្វា អមន្តេត្វា ករោន្តស្សេវ វណ្ណោ ឧប្បន្នោ ច, ចិន្តេត្វា មន្តេត្វា ករោន្តស្ស បន ចិត្តទិគុណតរោ ភវិស្សតី”តិ ព្រាហ្មណស្សេវ ឧបាយំ បរិយេសន្តោ តំ ទិស្វា សុតំ ខោ បន មេតន្តិអាទិអត្ថំ បរិចិន្តេសិ។

១១២. យេនរេណុ រាជា តេនុបសង្កមីតិ ឯវំ មេ អន្តរា ទុដ្ឋកថា វា សល្លបិតកថា វា ន ភវិស្សតិ, មនោ លិត្តបលិតោរធា សុតំ

ᩅᩥᩉᩁᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᨸᩃᩥᨻᩮᩣᨵᩩᨸᨧ᩠ᨨᩮᨴᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᩏᨸᩈᨦ᩠ᨠᨾᩥ, ᩑᩈ ᨶᨿᩮᩣ ᩈᨻ᩠ᨻᨲ᩠ᨳ᪨

᪑᪘᪔᪨ ᩈᩣᨴᩥᩈᩥᨿᩮᩣᨲᩥ ᩈᨾᩅᨱ᩠ᨱᩣ ᩈᨾᨩᩣᨲᩥᨠᩣ᪨

᪑᪘᪕᪨ ᨶᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨳᩣᨣᩣᩁᩴ ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣᨲᩥ ᩁᨲ᩠ᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨶᨴᩥᩅᩣᨭ᩠ᨮᩣᨶᨧᨦ᩠ᨠᨾᨶᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩔᩥᨠᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩮᩣ ᨾᩣᩈᩮ ᩅᩈᨶᨲ᩠ᨳᩴ ᨻᩉᩥ ᨶᨣᩁᩔᩋᨸᩁᩥᨠ᩠ᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩥᩅᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩋᩣᩅᩈᨳᩴ ᨠᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᨠᩁᩩᨱᩴ ᨫᩣᨶᩴ ᨫᩣᨿᩦᨲᩥ ᨠᩁᩩᨱᩣᨿ ᨲᩥᨠᨧᨲᩩᨠ᩠ᨠᨩ᩠ᨫᩣᨶᩴ ᨫᩣᨿᩥ, ᨠᩁᩩᨱᩣᨾᩩᨡᩮᨶ ᨸᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩋᩅᩈᩮᩈᩣᨸᩥ ᨲᨿᩮᩣ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩅᩥᩉᩣᩁᩣ ᨣᩉᩥᨲᩣᩅ᪨ ᩏᨠ᩠ᨠᨱ᩠ᨮᨶᩣ ᨸᩁᩥᨲᩔᨶᩣᨲᩥ ᨫᩣᨶᨠ᩠ᨡᨾᩥᨿᩴ ᨮᩥᨲᩔ ᩋᨶᨽᩥᩁᨲᩥᩏᨠ᩠ᨠᨱ᩠ᨮᨶᩣ ᩅᩣ ᨽᨿᨸᩁᩥᨲᩔᨶᩣ ᩅᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᨸᨶ ᩋᩣᨣᨾᨶᨸᨧ᩠ᨧᨿᩣ ᩋᩣᨣᨾᨶᨶ᩠ᨲᩁᩣ ᩋᩉᩪᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩣᩈᩣᨠᨧ᩠ᨨᩣᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪘᪖᪨ ᨽᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᨲ᩠ᨲᩩᨲᩕᩣᩈᨽᨿᨾᩮᩅ᪨ ᩋᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩣᨲᩥ ᩋᨩᩣᨶᨾᩣᨶᩣ᪨ ᨠᨳᩴ ᨩᩣᨶᩮᨾᩩ ᨲᩴ ᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪘᪕᪗) ᨾᨿᩴ ᨠᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩴ ᨩᩣᨶᩣᨾ, ᩋᨿᩴ ᨠᨲ᩠ᨳᩅᩣᩈᩥᨠᩮᩣ, ᨠᩥᨶ᩠ᨶᩣᨾᩮᩣ, ᨠᩥᩴ ᨣᩮᩣᨲ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩴ ᩋᩣᨠᩣᩁᩣᨶᩴ ᨠᩮᨶ ᩋᩣᨠᩣᩁᩮᨶ ᨲᩴ ᨵᩣᩁᨿᩣᨾᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᨾᩴ ᩅᩮ ᨠᩩᨾᩣᩁᩴ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨾᩴ “ᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ”ᨲᩥ “ᨴᩉᩁᩮᩣ”ᨲᩥ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩃᩮᩣᨠᩮᨲᩥ ᩈᩮᨭ᩠ᨮᩃᩮᩣᨠᩮ᪨ ᩈᨶᨶ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩥ ᨧᩥᩁᨲᨶᩴ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᨠᩴ᪨ ᩋᩉᩴ ᩉᩥ ᨸᩮᩣᩁᩣᨱᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᩈᨶᨦ᩠ᨠᩩᨾᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨣᩮᩣᩅᩥᨶ᩠ᨴ ᨩᩣᨶᩣᩉᩦᨲᩥ ᨣᩮᩣᩅᩥᨶ᩠ᨴ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲ, ᨲ᩠ᩅᩴ ᩑᩅᩴ ᨩᩣᨶᩣᩉᩥ, ᩑᩅᩴ ᨾᩴ ᨵᩣᩁᩮᩉᩥ᪨

“ᩋᩣᩈᨶᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᨸᨩ᩠ᨩᩴ, ᨾᨵᩩᩈᩣᨠᨬ᩠ᨧ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ;

ᩋᨣ᩠ᨥᩮ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨾ, ᩋᨣ᩠ᨥᩴ ᨠᩩᩁᩩᨲᩩ ᨶᩮᩣ ᨽᩅ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨ –

ᩑᨲ᩠ᨳ ᩋᨣ᩠ᨥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲᩥᨳᩥᨶᩮᩣ ᩏᨸᨶᩣᨾᩮᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩍᨴᨾᩣᩈᨶᩴ ᨸᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩴ, ᩑᨲ᩠ᨳ ᨶᩥᩈᩦᨴᨳ, ᩍᨴᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᨸᩁᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩴ, ᩍᨲᩮᩣ ᨸᩣᨶᩦᨿᩴ ᨸᩥᩅᨳ, ᨸᩣᨴᩮ ᨵᩮᩣᩅᨳ, ᩍᨴᩴ ᨸᨩ᩠ᨩᩴ ᨸᩣᨴᩣᨶᩴ ᩉᩥᨲᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᩋᨽᩥᩈᨦ᩠ᨡᨲᩴ ᨲᩮᩃᩴ, ᩍᨲᩮᩣ ᨸᩣᨴᩮ ᨾᨠ᩠ᨡᩮᨳ, ᩍᨴᩴ ᨾᨵᩩᩈᩣᨠᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨻᩮᩣᨵᩥᩈᨲ᩠ᨲᩔ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᩴ ᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩈᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᨧᩁᩥᨿᨾᩈᨴᩥᩈᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨶ ᩈᩮᩣ “ᩍᨴᩴ ᩈ᩠ᩅᩮ, ᩍᨴᩴ ᨲᨲᩥᨿᨴᩥᩅᩈᩮ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨵᩥᩴ ᨶᩣᨾ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨾᨵᩩᩈᩣᨠᩴ ᨸᨶ ᩋᩃᩮᩣᩉᩴ ᩋᨱ᩠ᩉᨸᨶᩴ ᩋᨶᨠ᩠ᨠ ᨭ᩠ᨮᩮᨶᩮᨠᨶ ᩈᩮᨴᩥᨲᩈᩣᨠᩴ, ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿᩣᩉ – “ᩍᨴᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨳᩣ”ᨲᩥ ᩅᨴᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩋᨣ᩠ᨥᩮ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨾᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩍᨾᩮ ᩈᨴ᩠ᨵᩣᨸᩥ ᩋᨣ᩠ᨥᩴ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩩᨶᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨳᩥ᪨ ᨲᩮ ᩋᨣ᩠ᨥᩮ ᨽᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩣᨾ᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᨣ᩠ᨥᩴ ᨠᩩᩁᩩᨲᩩ ᨶᩮᩣ ᨽᩅᩴ, ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩩ ᨶᩮᩣ ᨽᩅᩴ ᩍᨾᨾᨣ᩠ᨥᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨠᩥᩴ ᨸᨶᩮᩈ – “ᨽᩅᨲᩮᩣ ᩏᨠᩣᨿᩥ ᨻᩕᩉ᩠ᨾᩣ ᨶ ᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩦ”ᨲᩥ ᨠᩥᩴ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨶᩮᩣ ᨶ ᨩᩣᨶᩣᨲᩥ, ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣᨸᩥ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨲᩥᨠᩮ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ ᩋᨲᩥᨳᩥ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᨻ᩠ᨻᩮᩣᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᨲᩈᩦᩈᩮᨶ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨

អថ ខោ ព្រហ្មា – “កិំ នុ ខោ បណ្ឌិតោ មម បរិភោគករណាការំ ញត្វា បុច្ឆតិ, ឧទាហុ កោហញ្ញេ ឋត្វា បុច្ឆតី”តិ សមន្នាហរន្តោ “ចត្តសិនេហ ឋិតោ បុច្ឆតី”តិ ញត្វា បដិក្កូលិត្វា ភាតិ មេ ចដ្ឋតីតិ បដិក្កូលាយ តេ អជ្ជ, យំ ត្វំ ភោចិត្ថ ភាសសីតិ អាហ។ យំ ត្វំ ភោចិត្ថ ភាសសិ – “ព្ភយាសតំ បញ្ញាត្តំ, ឧត្តំ និសីទថា”តិអាទិ, តត្រ តេ មមំ អាសនេ និសិន្នា តាយ ហោយ, បិតិមំ បីតា តាយ ហោយ, បិតាបិ មេ ឆោតា តាយ ហោន្តុ, តេលេនបិ មក្ខិតា តាយ ហោន្តុ, ឧទកសាកម្បិ បរិភុត្តំ តាយ ហោតុ, តយា ទិន្នំ អធិចារិតកាលតោ បដ្ឋាយ មំ មំ ត្វំ ភាសសិ, តំ តំ មយា បដិក្កុទិតមេវ ហោតីតិ។ តេន វុត្តំ – “បដិក្កូលាយ តេ អជ្ជ, យំ ត្វំ ភោចិត្ថ ភាសសី”តិ។ ឧទំ បន អជ្ជ បដិក្កូលិត្វា បញ្ញស្ស ឋានកានំ ភេរិនន្តោ ទិដ្ឋធម្មហិតត្ថាយាតិអាទិមាហ។

ភទ្ទិអភទ្ទិ បរេចទិសេយស្សតិ អហំ សចិចិកិន្ធោ ភចន្តំ បនេត សមំ អភិសន្តតត្តា បរស្ស បិភេជេសុ បរេចទិសេយសុ បញ្ញាសុ តិន្តិចិកិច្ឆំ។

ហិត្វា មមត្តន្តិ ព្ភងំ មម, ព្ភងំ មមាតិ ឧបករណតណ្ហាចរិត្វា។ មតុដេស្សតិ សតេត្តសុ, មតុដេសុ មយា កោចិ មតុដោ មមត្តំ ហិត្វាតិ អត្ថោ។ ឧកោទិក្ខុតោតិ ឧកិក្ខុតោ, ឧកោ ហិដ្ឋន្តោ ឧកោ និសីទន្តោតិ។ ចចនេត្វា បនេត្វ ឧកោ ឧទេតិ បចត្តតីតិ ឧកោទិ, តាទិសោ ក្ខុតោតិ ឧកោទិក្ខុតោ។ ភក្ខុលាធិមុត្តោតិ ភក្ខុលាឍសានេ អធិមុត្តោ, តំ ឍសាតំ និព្ពានេត្តត្វាតិ អត្ថោ។ និរាមកន្ធោតិ ចិស្សកន្ធចិរហិតោ។ ឧត្តំ ឋិតោតិ ឧតេសុ ធម្មេសុ ឋិតោ។ ឧត្តំ ច សិក្ខមានោតិ ឧតេសុ ធម្មេសុ សិក្ខមានោ។ អយមេត្ថ សង្ខេបោ, ចិត្ថារោ បន ឧបរិ មហាគោចិន្ទេ ច ព្រហ្មុនា ច វុត្តោមេច។

១១០។ តត្ថ ឧតេ អចិន្ធាតិ ឧតេ អាមកន្ធ អហំ អចិន្ធា, ន ជានាមីតិ អត្ថោ។ ព្ភឆ ព្រូហិ ធីរាតិ តេ មេ ត្វំ ព្ភឆ ធីរ បណ្ឌិត, ព្រូហិ, ចឆ។ កេនាចដ្ឋា ចាតិ បជា កុរុត្តតិ កតមេន កិលេសាចរណេន អាចរិតា បជា បូតិកា ចាយតិ។ អាបាយិកាតិ អបាយូបកា។ និចុតព្រហ្មលោកាតិ និចុតោ បិហិតោ ព្រហ្មលោកោ អស្សាតិ និចុតព្រហ្មលោកោ។ កតមេន កិលេសេន បជាយ ព្រហ្មលោកូបកោ មគ្គោ និចុតោ បិហិតោ បដិច្ឆន្នោតិ បុច្ឆតិ។

កោធោ មោសវជ្ជំ និកតិ ច ទុព្ភោតិ កុជ្ឈនលក្ខណោ កោធោ ច, បរេចិសំចាទនលក្ខណំ មុសាចាទោ ច, សជិសំ ជនេត្វា ចញ្ចនលក្ខណា និកតិ ច, មិត្តទុព្ភនលក្ខណោ ទុព្ភោ ច។ កទរិយតា អតិមានោតិ ឧស្សូយាតិ ឆទ្ធមច្ឆរិយលក្ខណា កទរិយតា ច, អតិក្កមិត្វា មញ្ញនលក្ខណោ អតិមានោ ច, បរសម្បត្តិខីយនលក្ខណា ឧស្សូយា ច។ ព្ភច្ឆា ចិចិច្ឆា បរេហេឋនា ចាតិ តណ្ហាលក្ខណា ព្ភច្ឆា ច, មច្ឆរិយលក្ខណា ចិចិច្ឆា ច, ចិហិំសាលក្ខណា បរេហេឋនា ច។ លោភោ ច ទោសោ ច មទោ ច មោហោតិ យត្ថ កត្ថចិ លុព្ភនលក្ខណោ លោភោ ច, ទុស្សនលក្ខណោ ទោសោ ច, មជ្ជនលក្ខណោ មទោ ច, មុយ្ហនលក្ខណោ មោហោ ច។ ឧតេសុ យុត្តា អនិរាមកន្ធាតិ ឧតេសុ ចុទ្ទសសុ កិលេសេសុ យុត្តា បជា និរាមកន្ធា ន ហោតិ, អាមកន្ធា សកុណបកន្ធា បូតិកន្ធាយេវាតិ ចទតិ។ អាបាយិកា និចុតព្រហ្មលោកាតិ ឧសា បន អាបាយិកា ចេច ហោតិ, បដិច្ឆន្នព្រហ្មលោកមគ្គា ចាតិ។ ព្ភងំ បន សុត្តំ កេចនេត្ត អាមកន្ធសុត្តេន ទីបេត្វា កេឆេតព្ពំ, អាមកន្ធសុត្តម្បិ ព្ភមិនា ទីបេត្វា កេឆេតព្ពំ។

ເຕ ສ ນຸຕິຍູຣຍາຕິ ເຕ ອາຍາກນ຺ລາ ນຸຕິຍູຣຍາ ນຸເລຕ ຕິຍູເຕຕ຺ຕາ ປຫາຕ຺ຕາ ສ ເຫາຕິ, ຕຸປ຺ປຂຫາ ຕຸຂ຺ຂຍາຕິ ອເຕ຺ຖາ. ຍສ຺ສ ຣາຕິ ກຈໍ ເກາຈິເຕ຺ຕາ ກາລໍ ຍຕ຺ຕາຕີຕິ “ຍສ຺ສາ ປຕ຺ຕຂ຺ຂາຍ ກຈໍ ເກາຈິເຕ຺ຕາ ກາລໍ ຍຕ຺ຕາຕິ, ອຍເຍຈ ເຫາຕຸ, ຈຸຈໍ ສຕິ ຍຍ຺ຫິ ຕຈ ສຕ຺ຕິເກ ອາກາຍໍ ຕ຺ວາກາຍໍ ກຈິສ຺ສຕິ, ກສີຕສຍູກສາ ນຸກສີຕາ ກຈິສ຺ສຕິ, ຕ຺ວໍ ຕາຕ ສກລຂຕ຺ຕຸທີເປ ອຄ຺ຄປຸຣິເສາ ຣຫເຣາ ປຣຍຈເຣຍ ຊີເຕາ, ຈຸຈໍ ຍຫນ຺ຕໍ ສາຍ ສຍຸຕ຺ຕິປິຣິຈິລິໍ ປຫາຍ ຕຈ ປຕ຺ຕຂໍ ສາຍ ກນ຺ລຫຕ຺ຕິເສາ ອຍຕາສ຺ລໍ ລີຕ຺ຕິ຺ວາ ກຍໍ ຈິຍ ອຕິລ຺ຂຍອາຣິ, ຕຸລ຺ລຕຕ຺ຕິ ສາເຍສາ”ຕິ

ຍຫາປຸຣິສສ຺ສ ຣຍຫີກຍໍ ກຕ຺ວາ ເຕາຫ຺ວາ ສສຕ຺ຕຸຍາເຣາ ເຕາຫຸເລີກເຍຈ ກເຕາ.

ເຣທຸຣາຂອາຍຕ຺ຕາຈຸຕ຺ຕາ

໑໑໘. ຍຫາປຸຣິເສາປິ “ຍຍ ຄູເຕາຈ ສິກ຺ຂຍິຕ຺ວາ ປຕ຺ຕຂໍ ສາຍ ສ ຍຸຕ຺ຕໍ, ອຫໍ ຣາຂກຸລສ຺ສ ອຕ຺ຖໍ ອສຸສາສາຍິ, ຕສ຺ມາ ເຣຕ຺ຕາ ອາເຣາເຈສ຺ສາຍິ. ສເຈ ເສາປິ ປຕ຺ຕຂິສ຺ສຕິ, ນຸຕ຺ລເຣຍຈ. ເສາ ເຈ ປຕ຺ຕຂິສ຺ສຕິ, ປຸເຣາຫິຕຕ຺ຖາໍ ສິຍ຺ຍາເຕຕ຺ວາ ອຫໍ ປຕ຺ຕຂິສ຺ສາຍີ”ຕິ ຈິເຕ຺ຕຕ຺ວາ ຣາຂາໍ ລ຺ປສຕ຺ຄຍິ, ເຕສ ວຸຕ຺ຕໍ – “ອຖ ເລາ ເກາ ຍຫາເກາຈິເຕ຺ຕາ,...ເປ... ສາຫໍ ເປິເຣາຫເຈ຺ຈ ເຣຍ”ຕິ.

ຕຕ຺ຖ ຕ຺ວໍ ປຂາສສ຺ສ ເຣຂ຺ຂສາຕິ ຕຈ ເຣຂ຺ຂສ ຕ຺ວເຍຈ ຂາສາຫິ. ສາຫໍ ເປິເຣາຫິເຈ຺ຈ ເຣຍຕິ ອຫໍ ປຸເຣາຫິຕກາເຈ ສ ເຣຍາຍິ, ລ຺ກາລິເຕາສ຺ຍິ, ອຕ຺ຕາ ອສຸສາສກໍ ຂາສາຫິ, ສາຫໍ ເປິເຣາຫິເຈ຺ຈ ເຣຍຕິ.

ອຖ ຣາຂາ – “ຄຸຈໍ ຈຕ຺ຕາເຣາ ຍາເຣສ ປຊີສລີສສ຺ສ ເຕາຫຸລສ຺ສ ເກເຫ ເກາກາ ຍສ຺ລາ ຂາຕາ”ຕິ ຈິເຕ຺ຕຕ຺ວາ ສເຕສ ສິຍເຕ຺ຕເຕ຺ຕາ – “ສເຈ ເຕ ລ຺ກາໍ ກາເຍຫິ. ອຫໍ ປຣິປູເຣຍາຍິ ເຕ”ຕິ ຈຕ຺ວາ ປຸສ – “ກິສ຺ສ ເລາ ຈຸສ ຈຸກເກາ ຈິຫເຣຕ຺ຕາ ເກາສຈີ ຈິຫິສິເຕາ ກເຈຍ຺ຍາ”ຕິ ຈິເຕ຺ຕຕ຺ວາ,

“ເຍາ ຕໍ ຫິສຕິ ຈາເຣຍິ, ກຸຍິເສສາປຕິ ອຫໍ;

ຕຸຈໍ ປິຕາ ອຫໍ ປຸເຕ຺ຕາ, ຍາ ເສາ ເກາຈິຕ຺ລ ປາເຂຫີ”ຕິ. –

ອາຫ. ຕສ຺ສເຕ຺ຖາ – ເຍາ ຕໍ ຫິສຕິ, ຕໍ ຈາເຣຍິ, ເກຈລໍ ຕຸເຍ຺ຍ“ອສຸເກາ”ຕິ ອາຈິກ຺ລຈ, ອຫເຍຕ຺ວ ກຕ຺ຕຕ຺ຖາ ຂາສິສ຺ສາຍີຕິ. ກຸຍິເສສາປຕິ ອຫນ຺ຕິ ອຖ ຈາ ອຫໍ ປຈຈິຍາ ສາຍີ, ລ຺ວາຫໍ ຄູຍໍ ເຣຂ຺ຂ ຕຸເຍ຺ຍຍຈ ປຊິລ຺ຖາເປສ຺ສາຍິ. ຕຸຈໍ ປິຕາ ອຫໍ ປຸເຕ຺ຕາຕິ ຕ຺ວໍ ປິຕິລ຺ຖາເສ ຈສ຺ສສິ, ອຫໍ ປຸຕ຺ຕລ຺ຖາເສ. ເສາ ຕ຺ວໍ ຍຍ ຍສໍ ຫຣິຕ຺ວາ ອຕ຺ຕເສາເຍຈ ຍສໍ ເກາຈິຕ຺ລ, ປາເຂຫິ; ຍຖາ ຄູລ຺ຖສິ ຕຖາ ປຈຕ຺ຕສ຺ສ. ອຫໍ ປສ ຕຈ ຍສໍເຍຈ ອສຸຈຕ຺ຕເຕ຺ຕາ ຕຍາ ຊີສ຺ລປິລ຺ລ ປຣິຄຸຂ຺ຂເຕ຺ຕາ ຕໍ ອສິຈຍູຫເຕ຺ຕາ ຈາ ລ຺ປລ຺ຖຫິສ຺ສາຍິ, ຣຕໍ ຈາ ເຕ ປາເຂສ຺ສາຍິ. “ຍາ ເສາ ເກາຈິຕ຺ລ, ປຂຫີ”ຕິ ຈາ ປາເຖາ. ຕສ຺ສເຕ຺ຖາ – ຕ຺ວໍ ປິຕິລ຺ຖາເສ ຕິລ຺ຖ, ອຫໍ ປຸຕ຺ຕລ຺ຖາເສ ຈສ຺ສາຍິ. ຍາ ເສາ ຕ຺ວໍ ເກາ ເກາຈິຕ຺ລ, ປຂຫິ, ຍາ ປຣິເຈ຺ຈຊີຕິ. ອຖ ຍຫາປຸຣິເສາ ຍໍ ຣາຂາ ຈິເຕ຺ຕສິ, ຕສ຺ສ ອຕ຺ຕຖິ ອກາຈໍ ຣເສສ຺ເຕ຺ຕາ –

“ភ យត្តិ ᛕ្ហាត៌ ကារយហិ, ហិសិតា ៩យ ភ ចិន្ថូតិ;

អយត្បូស្សចៃគា ស្ពុតា, តឆ្លាហំ ភ ក៩ហ ៦៩យ”តិ៍ –

អាហ៍ តត្តុ ភ យត្តិតិ ភ ៩យ អត្តិ៍ ក៩ហតិ ៩ក៩ហ៍ អឆ ត៌ ៦ាឌា ប៉ុឆ្ធិ –

“អយត្បូ៩ស្សា ကឆំ ច៩ហ្វា, កិ ៩ត អត្តុ អការសឆ;

ឃប្បា ស្ពុតា ឌហាសិ ៩ភា, ៩ក៩ហ អ៩យ្យ ៩ကចលិ”តិ៍

តត្តុ ឌហាសិ ៩ភា, ៩ក៩ហ អ៩យ្យ ៩ကចលិតិ ဧាហ្វូលស្ស សយុត្តិកទិ៩ត ៩ក៩ហ សត្កហច៩សភ អត្តុ៩ភា ៩ក៩ហ ក៩៦ាភត្តា ឃំ ស្ពុតា អយ្យ៉ា ៩ក៩ហ ច អ៩យ្យ ៩ကចលិ ស៩ត្ថា អបទិ៩ស៩ស ឌួប្ដឹបចាសិ៩ភា ឌហាសិតិ ចគតិ៍

អឆស្ស អាទិក្លូ៩ត្តា យហាប៉ុទិ៩សា ᛕ្ហបចុត្តូស្ស ៩យ ប៉ុ៩ត្តាតិអាឌិយាហ៍ តត្តុ ᛕ្ហបចុត្តូស្សាតិ ចត្តា៩៦ា យា៩ស ៧កឹកាថំ ᛕ្ហបក្តា ចុត្តូស្ស៍ ឃិដ្ឋការយស្ស ៩យ ស៩តាតិ ឃឌិត្យការយស្ស ៩យ សយាភស្ស៍ អក្កិ បឌ្ឈលិ៩តា អាសិ, ក្យសបត្តបទិត្ត៩តាតិ ក្យសប៩ត្តហិ បទិត្ត៩តា សប្បិឥឌិយឥ្យអាឌឹត៌ បក្កិបិត្តា អក្កិ ឌលឃិត្យា៩ទ្ធា អាសិ, ៧ថំ អក្កិ ឌា៩លត្តា “យហាឌភស្ស ឌាត៌ ឥស្សាមិ”តិ ៧ថំ ចិ៩ត្តត្តា ជិតស្ស យយាតិ អឃ៩យត្តុ អ៩ត្តា៍

សភត្ថ៩ភាតិ សភត្យា៩ទា ဧាហ្វា៍ ត៩តា ៦ាឌា សឃយ្យិ បត្តាឌិត្យការ៩យា ហុត្តា សត្តហាយិតិអាឌិយាហ៍ តត្តុ ကឆំ ច៩ត្តឆ អត្តាឆាតិ ကឆំ ត្យ៩យ្យអត្តាឆា ចត្តិស្សឆ៍ ៩ត ត៌ អត្យចត្តិស្សាយាតិ ៩ត យឃយ្យិ ត្យ៩យ្យឃច អត្យចត្តិស្សាយ, អត្យបត្តាឌិស្សាយាតិ អ៩ត្តា៍ “អត្យចឌិស្សាយា”តិបិ បាឡិឆា, តស្ស អត្យកិន្ធិស្សាយាតិ អ៩ត្តា៍ អការឆាតិ គិក្កា៩ឆា អកក្ក៩សា៍ ៩កាចិក្ខស្សាត្យសាស៩ភតិ តថ ៩កាចិក្ខស្ស សាស៩ភ៍ កចត្តិ ៩កាចិក្ខ៩យច សត្តា៩ទំ កទិត្តា ចទិស្សាយាតិ ចគតិ៍

៤ ចត្តិឃអាយត្តភាចហ្វូភា

១១១៍ ៩ឃភ៩ត ៤ ចត្តិឃា ៩តត្យសក្កឹតិ ៩៦ល៉ា ៦ាឌាត៌ “សាឆ្យ យហា៦ាឌ ៦ឌ្ឋំ ភាយ យាតទំ បិតទំ កាតិកកិតិអាឌ៩ឃាបិ យា៩ទត្តា កលាប្ទត្តុ ស៩ត្តុ ៧ថំ យហត្តិ ៦ឌ្ឋិស៌ិ បហាឃ បត្តាឌិត្យការយភ ᛕ្ហាអាទំ យហា៦ា៩ឌភ កត”ត្តិ ᛕ្ហបត្តម៉ុ៩ត្តា ឌឡហតា៩យស្ស ᛕ្ហស្សាហំ កត្តា ᛕ្ហបសក្កិ ៍ ៧ថំ សយចិ៩ត្តស៉ុត្តិ ៩ទ្ឋា ចិត្តិតភ៩ឃ៩ភច កឆាចិ ဧាហ្វូលស្ស ៩កាកា បទិហិតា ក៩ចឃ្យត្តិ យក្កាយាភា សយចិ៩ត្តស៉ុ៍ ឆ៩ភភ សិ៩ក្លូឃ្យាយាតិ ᛕ្ហបលិ៩បឃ្យាយ សក្ក៩លាឃ្យាយ៍ តាចតកំ អាហទិឃត្តិ តាចតកំ អាហទាបិឃត្យ កលិយ្យឃត្យ, ឃត្តកំ ខ្នុឆ, តត្តកំ

ຄຫ຺ຍາຕີ ຈຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕີ. ກຈຕ຺ຕາຕໍເຍຈ ຈາຫນາຕີ ກຈເຕ຺ຕ ປຈ຺ຈຍໍ ຄຕ຺ວາ, ຕຸເຍຕ຺ຕີ ຊີຕ຺ຕາເຍຈ ປຫ຺ຕໍ ນາປເຕຍ຺ຍ ຊາຕໍ.

໑໑໑໒. ນເຈ ຊທຂ ກາຍາຕີຕິ ນເຈ ຈຕ຺ຕກາເຍ ຈ ກິເລນກາເຍ ຈ ປຣິຈ຺ຈຊຂ. ຍຕ຺ຕ ນເຕ຺ຕາ ປຸຕ຺ຕຸຊ຺ຊເນາຕີ ເຍສຸ ກາເຍສຸ ປຸຕ຺ຕຸຊ຺ຊເນາ ນເຕ຺ຕາ ລເກ຺ກາ ລກ຺ກິເຕາ. ອາຣມ຺ມເຕ຺ຍາ ຊຍ຺ຫາ ເຫາຂາຕີ ຯຕໍ ນເຕ຺ຕ ຊີຣິຍໍ ອາຣກຂ, ອນິຊີລປຣກ຺ກຍຕໍ ອຊິຕ຺ຖາຍ ຊຍ຺ຫາ ກຈຂ.

ຕຕ຺ຕິຖາລນຍາຫິຕາຕີ ຕຕ຺ຕິຖາເລກ ນຍຕ຺ຕາຄຕາ ກຈຂາຕີ ຣາຊຸຕໍ ຖຸນ຺ຍາຫໍ ຊເກຕີ.

ຯນ ຍເກ຺ກາ ຖຸຊຸຍເກ຺ກາຕີ ຯນ ກຣຸຫາເນາກຍເກ຺ກາ ຖຸຊຸຍເກ຺ກາ ກາຍ. ຯນ ຍເກ຺ກາ ອກຸຕ຺ຕເຣາຕີ ຯເນຈ ເຣາຫູເລີກ຺ຍປປຕ຺ຕິຍາ ອນຊີນເຍເກ຺ກາ ຖຸຕ຺ຕຍເຍເກ຺ກາ ກາຍ. ນຊ຺ຊເຍຸາ ນຕ຺ຕີ ຣຕ຺ຕີເຕາຕີ ຯເນາ ຯຈ ຈ ຕາຊ຺ຊປເຈ຺ຈກຕາຊ຺ຊນາຈເກຫິ ນຕ຺ຕີຣຕ຺ຕີຕຂເຍຸາ ກາຍ. ຖຸຕີ ກຣຸຫາເນາກນ຺ຍ

ຈຕ຺ຕກຫເຄກາປິ ເຕນໍ ອຄິຈຕ຺ຕກຕ຺ວາຍ ຊຍ຺ຫີກຍຸເຍຈ ກເຣາຕີ.

ເກາ ກຸ ເຫາ ປກ ເກາ ຊາກາຕີ ຊີຈິຕາກຕ຺ຕີ ເກາ ຊີຈິຕໍ ກາຍ ຖຸເຄປຸປຸຊ຺ຊຍປໍ ຕິຫເກ຺ກ ຖຸນ຺ຍາຈຕິຕ຺ຖປໍ ຕຊ຺ຊຫຈິຕ຺ຊນກຂຸໍ, ຕນ຺ນ ເກາ

ຄຕີ ຊາກາຕີ, ກິນ຺ຕີ ຕເຫ ກິຊ຺ຊນ຺ນຕີ? ຄຍກີເຍາ ນຍ຺ຣາເຍາຕີ ປເຣເລີເກາ ປກ ອຈນ຺ນ ຄຕ຺ຕເຊ຺ຊາຈ, ຕຕ຺ວ ປຕ຺ຕີເຕກ ກຸລປຸເຕ຺ຕກ ຍຕ຺ຕາຍໍ

ເຣີຕ຺ຖາໍ. ຍຕ຺ຕາ ຈຸຈ຺ຈຕີ ປຕ຺ຕາ, ຕາຍ ຍເຕ຺ຕຕຕ຺ຕໍ ຕຸຊ຺ຊີຕາຕ຺ຕໍ, ຖຸປປຣີຕ຺ຕິຕຕ຺ຕຈ຺ຈາ ຊາກິຕຕ຺ຕຈ຺ຈາຕີ ອເຕ຺ວາ. ກເຣາເຕ຺ວ ຈາ ກຸຍຸໍ. ຍຕ຺ຕາຍໍ ເຣີຕ຺ຖາຕິ

ຍຕ຺ຕາຍ ຕຸຊ຺ຊີຕາຕ຺ຕໍ, ຂາເຣາກ ຊາກິຕຕ຺ຕິ ອເຕ຺ວາ. ກິ ຕຸຊ຺ຊີຕາຕ຺ຕໍ? ຊີຈິຕນ຺ນ ຖຸຊ຺ຊາກຕາ, ນຍ຺ຣາຍນ຺ນ ຈ ອຈນ຺ນ ຄຍກີຍຕາ, ຕຸຊ຺ຊີຕາ ຈ ປກ

ນຕ຺ຕປລິເຣີເຂ ເລີກ຺ຕາ ຄຕ຺ຕຕ຺ຕ ກຸນລໍ ຈຣິຕຕ຺ຕໍ ເຣາຫູຈຣິຍໍ. ຄນ຺ວາ? ຍນ຺ວາ ກຕ຺ຕີ ຊາຕນ຺ນ ອຍເຣາໍ.

ເຣາຫູຫຍທາຍນາລີຊີກໍ ອາຍຕ຺ຕກາຈຕ຺ຕກາ

໑໑໑໓. ອເປ຺ຍນຕ຺ຕາ ຈ ອປ຺ຍລິກາ ຈາຕີ ເກາ ປຕ຺ຕຊ຺ຊາ ກາຍ ອປ຺ຍຍນາ ເຈຈ, ປຕ຺ຕຊີຕກາລເຕາ ປຕ຺ຖາຍ ຫິ ຣຊ຺ຊ ປຫາຍ ປຕ຺ຕຊີຕໍ

ຊີເຫເຊຕ຺ວາ ຊີເຫເຊຕ຺ວາ ລີຍກໍ ອກາຂໍ ຄຕ຺ວາຈ ຄເຈຕ຺ຕີ. ອປ຺ຍລິກາ ຈ, ນຄລກາຍໍ ຈຣິຕ຺ວາປິ ອເຊ຺ຍາຫຣິຫໍ ຖຸລ຺ລກເຍຈ. ຕຸຂໍ ປກ

ເຣາຫູຕຸຕ຺ຕາຍເຫນກ຺ກຈ຺ຈາ ຍຫາຍນຕ຺ຕາ, ຍຫາລິກຈ຺ຈາ ລີກນກ຺ກາຣນຍ຺ຍຕ຺ຕາ. ກຈຊີ຺ຍາຯຕຣຫິ ນຄລຊຍ຺ຍຊີເຍ ອກ຺ກຸເຣາຫິເຕາ ນຕ຺ຕຕ຺ວ ອກ຺ກາຍຕໍ

ອເກ຺ກາຊກໍ ອກ຺ກຕຕ຺ຕໍ ອກ຺ກາຕ຺ຊໍ ອກ຺ກຍາລໍ ລກຕີຕີ.

ຣາຊາຈ ຣຕ຺ຕາຕ຺ຕີ ອຫຊີ຺ຍາເກາ ຯຕຣຫິ ປກຕີຣຕ຺ຕາ ຍເຊ຺ຍາຈກ຺ກຈຕ຺ຕີຣາຊາ ຊີຍໍ. ເຣາຫູາຈ ເຣາຫູາກຕ຺ຕີ ປກຕີເຣາຫູາຕໍ ຍເຊ຺ຍາຍຫາເຣາຫູນຊີເນາ.

ເຂຈຕາຈ ຄຫປຕີກາກຕ຺ຕີ ອຈເນນຄຫປຕີກາຕໍ ປກຍິປ຺ຍກ຺ກເຂຈຣາຊນຊີເນາ.

ກຣິຍາຕໍ ອາຍຕ຺ຕກາຈຕ຺ຕກາ

໑໑໑໔. ຈຕ຺ຕາຣີນາ ກຣິຍາ ນາຊີນີເຍາຕີ ນາຊີນີເຍາຈ ຈຕ຺ຕາຣີນາ ກຣິຍາ, ອຕ຺ຕາ ປກນ຺ນ ຕີສຸ ຈເຍສຸ ກາຊກິຕ຺ວເຍາ ຕຫຸກາເຍຈ.

យហារោកាចិត្តបត្តាឌ្ឋាចណ្ណតា

១១៩៉ចារិក៌ ចរតីតិ កាយតិកាយបដិបាទិយា ចារិក៌ ចរតិ, កតាកតដ្ឋានេត ញុឌ្ឍកោលាំហល់ ទិយ រោហាតិ៉ យត្យុស្សា “យហារោកាចិត្តបល្លិរោតា កិរ អាកន្តិតី”តិ ស្យុត្វា បុះទតរយេច យណ្ឌុំ កាទេត្វា យក្កុំ អលក្ខរិត្វា បក្ខក្កត្តា កលិប្បា ខុត្តិ, យហាលិកសក្កាទោរា យរោហារោឈា ទិយ អទ្ឋោឡាត្វាទេត្តា ក្ដុបដ្ឋិ៉ សត្តបុទោហិតស្សាតិ សត្តត្តិ រាត្វេតិ បុទោហិតស្ស៉ ព្លតិ យផា ឧតាទេហិ ឧចឡូរបស្យុ ចា ផោរតស្យុ កិរិត្ថោញ្ជេច ក្យុទេព្ល ក្ដុបដ្ឋត្ត “តយោ ញុឌ្ឍស្សា”តិ ចតត្តិ, ឧចំ តកា “តយត្វ យហារោកាចិត្តស្ស ទោហុលាស្ស, តយត្វ សត្តបុទោហិតស្សា”តិ ចតត្តិ៉

១១លិ៍រយត្តាសហរោតតាតិអាឌិតា តរយេត បាញ្ញាឃំ ទោហុទិហារាច អាកតា, យហាបុរិរោសា បត សព្ទាបិ អដ្ឋ សយាបត្តិរោយា ច បញ្ចា ច អភិញ្ញារោយា តិព្ទារោត្តសិ៉ សាចកាតញ្ចា ទោហុរលិកសហញ្ញតាឃ យក្កុំ ជេរសឹតិ ទោហុរលិរោក ទោហុតា សហភាចាឃ យក្កុំ កាទេឆសិ៉

១១ប៉សទ្ទោតសព្ទត្តិ រយ អដ្ឋ ច សយាបត្តិរោយា បញ្ចា ច អភិញ្ញារោយា តិព្ទារោត្តស្សុំ៉ រយ ត សទ្ទោត សព្ទាំ សាសតំ អាឌាតិស្វតិ រយ អដ្ឋស្យុ សយាបត្តីស្យុ ឧកសយាបត្តិយ្បិ ត ឌាតិស្យុ, ត សក្លិស្យុ តិព្ទារោត្តតុំ៉ អរយាឈាតិ សទិបាកា៉ អចឡ្បាតិ ត ចឡ្បា៉ សព្ទាតិហឹតំ បរសចត្តិ កត្ត្ឋាកាឃំ បរសចិ៉ សចលិតិ អចរេសរេចរលិក្សុបបត្តីហិ សាត្វា៉ ទិសាស្រ្តឃាតិ ទោហុរលិក្សុបបត្តិយា សចុឌ្ឍិ៉

១១ឆ៍សរាយហត្តិ សរាយិ អហំ បញ្ចាសិល, ព្លយិតា កិរ បរេត អឃំ ស្យុត្តរេត្តា ញុឌ្ឍកាសិរោតា តាយ ឌារោតា៉ ត តិព្ទិងាឃាតិ ត ចរដ្ឋ តិព្ទិត្តតត្វាឃ៉ ត ទិរាកាឃាតិ ត ចរដ្ឋ ទិរាកត្វាឃ៉ ត តិរោរាឆាឃាតិ ត ចដ្ឋស្ស តិរោរាឆត្វាឃ៉ ត ក្ដុបសយាឃាតិ ត ចដ្ឋស្ស ក្ដុបសយតត្វាឃ៉ ត អភិញ្ញាឃាតិ ត ចដ្ឋំ អភិឌាតតត្វាឃ៉ ត សទ្ទោឆាឃាតិ ត កិរលសតិឌ្ឍាទិករយត ចដ្ឋរោតា បញ្ញត្តត្វាឃ៉ ត តិព្ទាតាឃាតិ ត អយតតិព្ទាតត្វាឃ៉

ឧកត្តតិព្ទិងាឃាតិ ឧកត្តរយច ចរដ្ឋ តិព្ទិត្តតត្វាឃ៉ ឧត្ត បត តិព្ទិងាឃាតិ ទិបស្សតា៉ ទិរាកាឃាតិ យរក្កា៉ តិរោរាឆាឃ ក្ដុបសយាឃាតិ តិព្ទាតំ៉ អភិញ្ញាឃ សទ្ទោឆាឃាតិ យរក្កា៉ តិព្ទាតាឃាតិ តិព្ទាតរយច៉ ឧចំ ឧកស្សិំ ផោរត ទិបស្សតា, តឹស្យុ យរក្កា, តឹស្យុ តិព្ទាតំ ក្យុត្តត្តិ ឧចំ ចចត្វាតកផា រចឌិតព្ទា៉ បរិឃារយេត បត សព្ទាតិរបតាតិ យក្កុរចចចតាតិបិ តិព្ទាតរចចចតាតិបិ រោហាត្តិរយច៉ សយ្ហុឌិដ្ឋិអាឌឹស្យុ ឃំ ចត្តព្ទាំ, តំ ទិស្យុឌ្ឍិយរក្កុ សត្ថចណ្ណតាឃំ ក្យុត្តរយច៉

១២០៉រយ ត សទ្ទោតសព្ទត្តិ រយ ចត្វាទោរាបិ អរិឃយរក្កុ បរិប្បុរទតុំ ត ឌាតត្តិ, តឹលិ ចា ទេ្វ ចា ឧកំ ចា តិព្ទារោត្តត្តិ៉ សទ្ទោសំរយច ព្លរយសំ ក្យុលបុត្តាតត្តិ ទោហុចរិឃទិណ្ណក្យុលបុត្តាតំ៉ អរយាឈា...រប... សចលិ ទិសាស្រ្តឃាតិ អរហត្តតិក្សុរដត រេជសតំ តិដ្ឋារោបសិ៉

តកាចត្តំអភិចារេឆ្វា បឌក្លិលាំ កត្វាតិ (ឌី៉ តិ៉ ១៉០ប៉ប៉) តកាចរោតា ឆយុរជសតំ ទិរោត្តត សយ្បដិន្នរេត្តា អភិតត្តិត្វា ចាចាឃ បសំសយារោតា

អតុយោឌិត្វា យហត្ថំ អញ្ជលិំ សិរស្មិំ បតិដ្ឋបេត្វា បសត្ថលិលារេស តិយុជ្ជយាតោ ចិឃ ទសពលស្ស លព្ទណ្ណារស្មិខាលត្ថាទ៌ បចិសិត្វា ចត្វុស្ស ផាតេស្សុ ចត្ថិត្វា ពិល្លត្ថំ បទក្លិលំ ពត្វា កពចត្ថំ អកិត្វចត្ថោ អកិត្វចត្ថោ សត្វ បុរតោ អត្ថរឆាឃិត្វា អត្ថតោ តទចលិកយេច អកយាសឹតិ៍

ព្ទតិ សុយក្កលចិលិសិតិឃា ឌឹឈតិកាឃដ្ឋកឆាឃំ

យហារេកាចិត្ថុស្សត្វចណ្ណតា តិដ្ឋិតា៍

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៧. មហាសមយសុត្តវណ្ណនា

និទានវណ្ណនា

១១០. ឯវំ មេ សុតន្តិ មហាសមយសុត្តំ. តត្រាយមបុព្ពបទវណ្ណនា – សក្កេសូតិ អម្ពដ្ឋសុត្តេ វុត្តេន ឧប្បត្តិនយេន "សក្យា វត, ភោ, កុមារា"តិ ឧទានំ បដិច្ច សក្កាតិ លទ្ធនាមានំ រាជកុមារានំ និវាសោ ឯកោបិ ជនបទោ រុឡ្ហីសទ្ទេន "សក្កា"តិ វុច្ចតិ, តស្មិំ សក្កេសុ ជនបទេ. មហាវនេតិ សយំជាតេ អរោបិមេ ហិមវន្តេន សទ្ធិំ ឯកាពទ្ធេ មហតិ វនេ. សព្ពេហេវ អរហន្តេហីតិ ឥមំ សុត្តំ កថិតទិវសេយេវ បត្តអរហត្តេហិ.

តត្រាយំ អនុបុព្វិកថា – សាកិយកោលិយា កិរ កបិលវត្ថុនគរស្ស ច កោលិយនគរស្ស ច អន្តរេ រោហិណិំ នាម នទិំ ឯកេនេវ អាវរណេន ពន្ធាបេត្វា សស្សានិ ករោន្តិ, អថ ជេដ្ឋមូលមាសេ សស្សេសុ មិលាយន្តេសុ ឧភយនគរវាសិកានម្បិ កម្មករា សន្និបតិំសុ. តត្ថ កោលិយនគរវាសិនោ អាហំសុ – "ឥទំ ឧទកំ ឧភតោ ហរិយមានំ ន តុម្ហាកំ ន អម្ហាកំ បហោស្សតិ, អម្ហាកំ បន សស្សំ ឯកេន ឧទកេនេវ និប្ផជ្ជិស្សតិ, ឥទំ ឧទកំ អម្ហាកំ ទេថា"តិ. កបិលវត្ថុវាសិនោ អាហំសុ – "តុម្ហេសុ កោដ្ឋេ បូរេត្វា ឋិតេសុ មយំ រត្តសុវណ្ណនីលមណិកាឡកហាបណេ ច គហេត្វា បច្ឆិបសិព្វកាទិហត្ថា ន សក្ខិស្សាម តុម្ហាកំ ឃរទ្វារេ វិចរិតុំ, អម្ហាកម្បិ សស្សំ ឯកេនេវ ឧទកេន និប្ផជ្ជិស្សតិ, ឥទំ ឧទកំ អម្ហាកំ ទេថា"តិ. "ន មយំ ទស្សាមា"តិ. "មយម្បិ ន ទស្សាមា"តិ. ឯវំ កលហំ វឌ្ឍេត្វា ឯកោ ឧដ្ឋាយ ឯកស្ស បហារំ អទាសិ, សោបិ អញ្ញស្សាតិ ឯវំ អញ្ញមញ្ញំ បហរិត្វា រាជកុលានំ ជាតិំ ឃដ្ដេត្វា កលហំ វឌ្ឍយិំសុ.

កោលិយកម្មករា វទន្តិ – "តុម្ហេ កបិលវត្ថុវាសិកេ គហេត្វា គជ្ជថ, យេ សោណសិង្គាលាទយោ វិយ អត្តនោ ភគិនីហិ សទ្ធិំ សំវសិំសុ, ឯតេសំ ហត្ថិនោ ច អស្សា ច ផលកាវុធានិ ច អម្ហាកំ កិំ ករិស្សន្តី"តិ? សាកិយកម្មករាបិ វទន្តិ – "តុម្ហេ ទានិ កុដ្ឋិនោ ទារកេ គហេត្វា គជ្ជថ, យេ អនាថា និគ្គតិកា តិរច្ឆានា វិយ កោលរុក្ខេ វសិំសុ, ឯតេសំ ហត្ថិនោ ច អស្សា ច ផលកាវុធានិ ច អម្ហាកំ កិំ ករិស្សន្តី"តិ? តេ គន្ត្វា តស្មិំ កម្មេ និយុត្តអមច្ចានំ កថេសុំ, អមច្ចា រាជកុលានំ កថេសុំ, តតោ សាកិយា – "ភគិនីហិ សទ្ធិំ សំវាសិកានំ ថាមញ្ច ពលញ្ច ទស្សេស្សាមា"តិ យុទ្ធសជ្ជា និក្ខមិំសុ. កោលិយាបិ – "កោលរុក្ខវាសីនំ ថាមញ្ច ពលញ្ច ទស្សេស្សាមា"តិ យុទ្ធសជ្ជា និក្ខមិំសុ.

ភគវាបិ រត្តិយា បច្ចូសសមយេ មហាករុណាសមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ លោកំ វោលោកេន្តោ ឥមេ ឯវំ យុទ្ធសជ្ជេ និក្ខមន្តេ អទ្ទស. ទិស្វា – "មយិ គតេ អយំ កលហោ វូបសមិស្សតិ នុ ខោ, នោ"តិ ឧបធារេន្តោ – "អហមេត្ថ គន្ត្វា កលហវូបសមនត្ថំ តីណិ ជាតកានិ កថេស្សាមិ, តតោ កលហោ វូបសមិស្សតិ. អថ សាមគ្គិទីបនត្ថាយ ទ្វេ ជាតកានិ កថេត្វា អត្តទណ្ឌសុត្តំ ទេសេស្សាមិ. ទេសនំ សុត្វា ឧភយនគរវាសិនោបិ អឌ្ឍតិយានិ អឌ្ឍតិយានិ កុមារសតានិ ទស្សន្តិ, អហំ តេ បព្ពាជេស្សាមិ, តទា មហាសមាគមោ ភវិស្សតី"តិ សន្និដ្ឋានមកាសិ. តស្មា ឥមេសុ យុទ្ធសជ្ជេសុ និក្ខមន្តេសុ កស្សចិ អនារោចេត្វា សយមេវ បត្តចីវរមាទាយ គន្ត្វា ទ្វិន្នំ សេនានំ អន្តរេ

ᩋᩣᨠᩣᩈᩮ ᨷᩃ᩠ᩃᩘ᩠ᨠᩴ ᩋᩣᨽᩩᨩᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨨᨻ᩠ᨻᨱ᩠ᨱᩁᩴᩈᩥᨿᩮᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥ᪨

ᨠᨷᩥᩃᩅᨲ᩠ᨳᩩᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣᩅ – “ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨬᩣᨲᩥᩈᩮᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᩣᨣᨲᩮᩣ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨶᩩ ᨡᩮᩣ ᨲᩮᨶ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨠᩃᩉᨠᩣᩁᨱᨽᩣᩅᩮᩣ”ᨲᩥ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ – “ᨶ ᨡᩮᩣ ᨷᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨽᨣᩅᨲᩥ ᩋᩣᨣᨲᩮ ᩋᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᨷᩁᩔ ᩈᩁᩦᩁᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩴ ᨷᩣᨲᩮᨲᩩᩴ, ᨠᩮᩣᩃᩥᨿᨶᨣᩁᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ ᩋᨾ᩠ᩉᩮ ᩉᨶᨶ᩠ᨲᩩ ᩅᩣ ᨷᨧᨶ᩠ᨲᩩ ᩅᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩅᩩᨵᩣᨶᩥ ᨨᨯ᩠ᨯᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ᪨ ᨠᩮᩣᩃᩥᨿᨶᨣᩁᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣᨷᩥ ᨲᨳᩮᩅ ᨧᩥᨶ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᩅᩩᨵᩣᨶᩥ ᨨᨯ᩠ᨯᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨶ᩠ᨲᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᩈᩦᨴᩥᩴᩈᩩ᪨

ᨽᨣᩅᩣ ᨩᩣᨶᨶ᩠ᨲᩮᩣᩅ – “ᨠᩈ᩠ᨾᩣ ᩋᩣᨣᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣ”ᨲᩥ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩥ᪨ ᨽᨣᩅᩣ, ᨶ ᨲᩥᨲ᩠ᨳᨠᩦᩊᩣᨿ ᨶ ᨷᨻ᩠ᨻᨲᨠᩦᩊᩣᨿ ᨶ ᨶᨴᩦᨠᩦᩊᩣᨿ ᨶ ᨣᩥᩁᩥᨴᩔᨶᨲ᩠ᨳᩴ, ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨷᨶ ᨮᩣᨶᩮ ᩈᨦ᩠ᨣᩣᨾᩴ ᨷᨧ᩠ᨧᩩᨷᨭ᩠ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨣᨲᨾ᩠ᩉᩣ᪨ ᨠᩥᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᩅᩮᩣ ᨠᩃᩉᩮᩣ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣᨲᩥ? ᩏᨴᨠᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᩏᨴᨠᩴ ᨠᩥᩴ ᩋᨣ᩠ᨥᨲᩥ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣᨲᩥ? ᩋᨷ᩠ᨷᨣ᩠ᨥᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᨷᨳᩅᩦ ᨶᩣᨾ ᨠᩥᩴ ᩋᨣ᩠ᨥᨲᩥ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣᨲᩥ? ᩋᨶᨣ᩠ᨥᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨠᩥᩴ ᩋᨣ᩠ᨥᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣᨲᩥ? ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᨶᩣᨾ ᩋᨶᨣ᩠ᨥᩣ ᨽᨶ᩠ᨲᩮᨲᩥ᪨ ᩋᨷ᩠ᨷᨾᩪᩃᨠᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨠᩥᨾᨲ᩠ᨳᩴ ᩋᨶᨣ᩠ᨥᩮ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮ ᨶᩣᩈᩮᨳ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣᨲᩥ? “ᨠᩃᩉᩮ ᩋᩔᩣᨴᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨠᩃᩉᩅᩈᩮᨶ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᩅᩮᩁᩴ ᨠᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩣᨿ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨴᩮᩅᨲᩣᨿ ᨠᩣᩊᩈᩦᩉᩮᨶ ᩈᨴ᩠ᨵᩥᩴ ᨻᨴ᩠ᨵᩣᨥᩣᨲᩮᩣ ᩈᨠᩃᨾ᩠ᨷᩥ ᩍᨾᩴ ᨠᨷ᩠ᨷᩴ ᩋᨶᩩᨻᨴ᩠ᨵᩮᩣᨿᩮᩅᩣ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨹᨶ᩠ᨴᨶᨩᩣᨲᨠᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ “ᨷᩁᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᨶ ᨶᩣᨾ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣ ᨶ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨷᩁᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩉᩥ ᩑᨠᩔ ᩈᩈᨠᩔ ᨠᨳᩣᨿ ᨲᩥᨿᩮᩣᨩᨶᩈᩉᩔᩅᩥᨲ᩠ᨳᨲᩮ ᩉᩥᨾᩅᨶ᩠ᨲᩮ ᨧᨲᩩᨷ᩠ᨷᨴᨣᨱᩣ ᨾᩉᩣᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩴ ᨷᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨴᩥᨶᩮᩣ ᩋᩉᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᩁᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᨶ ᨶ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᨴ᩠ᨴᨽᨩᩣᨲᨠᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ – “ᨠᨴᩣᨧᩥ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣ, ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣᨷᩥ ᨾᩉᨻ᩠ᨻᩃᩔ ᩁᨶ᩠ᨵᩴ ᨷᩔᨲᩥ, ᨠᨴᩣᨧᩥ ᨾᩉᨻ᩠ᨻᩃᩮᩣ ᨴᩩᨻ᩠ᨻᩃᩔ᪨ ᩃᨭᩩᨠᩥᨠᩣᨷᩥ ᩉᩥ ᩈᨠᩩᨱᩥᨠᩣ ᩉᨲ᩠ᨳᩥᨶᩣᨣᩴ ᨥᩣᨲᩮᩈᩦ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᨭᩩᨠᩥᨠᨩᩣᨲᨠᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨠᩃᩉᩅᩪᨷᩈᨾᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨲᩦᨱᩥ ᨩᩣᨲᨠᩣᨶᩥ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᨾᨣ᩠ᨣᩥᨷᩁᩥᨴᩦᨷᨶᨲ᩠ᨳᩣᨿ ᨴ᩠ᩅᩮ ᨩᩣᨲᨠᩣᨶᩥ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨ ᨠᨳᩴ? ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᨬ᩠ᩉᩥᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩒᨲᩣᩁᩴ ᨶᩣᨾ ᨷᩔᩥᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩩᨠ᩠ᨡᨵᨾ᩠ᨾᨩᩣᨲᨠᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ “ᩈᨾᨣ᩠ᨣᩣᨶᩴ ᨾᩉᩣᩁᩣᨩᩣ ᨠᩮᩣᨧᩥ ᩅᩥᩅᩁᩴ ᨷᩔᩥᨲᩩᩴ ᨶᩣᩈᨠ᩠ᨡᩥ᪨ ᨿᨴᩣ ᨷᨶ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᩥᩅᩣᨴᨾᨠᩴᩈᩩ, ᩋᨳ ᨲᩮ ᨶᩮᩈᩣᨴᨷᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨩᩦᩅᩥᨲᩣ ᩅᩮᩣᩁᩮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩣᨴᩣᨿ ᨣᨲᩮᩣ᪨ ᩅᩥᩅᩣᨴᩮ ᩋᩔᩣᨴᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᨭ᩠ᨭᨠᨩᩣᨲᨠᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨷᨬ᩠ᨧ ᨩᩣᨲᨠᩣᨶᩥ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩅᩈᩣᨶᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨴᨱ᩠ᨯᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨳᩮᩈᩥ᪨

ᩁᩣᨩᩣᨶᩮᩣ ᨷᩈᨶ᩠ᨶᩣ – “ᩈᨧᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨶᩣᨣᨾᩥᩔ, ᨾᨿᩴ ᩈᩉᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᨾᨬ᩠ᨬᩴ ᩅᨵᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩃᩮᩣᩉᩥᨲᨶᨴᩥᩴ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᨿᩥᩔᩣᨾ, ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᨽᩣᨲᩁᩮᩣ ᨣᩮᩉᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨶ ᨷᩔᩮᨿ᩠ᨿᩣᨾ, ᩈᩣᩈᨶᨷᨭᩥᩈᩣᩈᨶᨾ᩠ᨷᩥ ᨶᩮᩣ ᩋᩣᩉᩁᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨶᩥᩔᩣᨿ ᨶᩮᩣ ᨩᩦᩅᩥᨲᩴ ᩃᨴ᩠ᨵᩴ᪨ ᩈᨧᩮ ᨷᨶ ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᩋᨣᩣᩁᩴ ᩋᨩ᩠ᨫᩣᩅᩈᩥᩔ, ᨴ᩠ᩅᩥᩈᩉᩔᨴᩦᨷᨷᩁᩥᩅᩣᩁᩮᩈᩩ ᨧᨲᩪᩈᩩ ᨾᩉᩣᨴᩦᨷᩮᩈᩩ ᩁᨩ᩠ᨩᨾᩔ ᩉᨲ᩠ᨳᨣᨲᩴ ᩋᨽᩅᩥᩔ, ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᩈᩉᩔᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩔ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨽᩅᩥᩔᩥᩴᩈᩩ, ᨲᨲᩮᩣ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨷᩁᩥᩅᩣᩁᩮᩣᩅ ᩋᩅᩥᨧᩁᩥᩔ᪨ ᨲᩴ ᨡᩮᩣ ᨷᨶᩮᩈ ᩈᨾ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩥᩴ ᨷᩉᩣᨿ ᨶᩥᨠ᩠ᨡᨾᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨾ᩠ᨻᩮᩣᨵᩥᩴ ᨷᨲ᩠ᨲᩮᩣ, ᩍᨴᩣᨶᩥᨷᩥ ᨡᨲ᩠ᨲᩥᨿᨷᩁᩥᩅᩣᩁᩮᩣᨿᩮᩅ ᩅᩥᨧᩁᨲᩪ”ᨲᩥ ᩏᨽᨿᨶᨣᩁᩅᩣᩈᩥᨶᩮᩣ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩥᨿᩣᨶᩥ ᩋᨯ᩠ᨰᨲᩥᨿᩣᨶᩥ ᨠᩩᨾᩣᩁᩈᨲᩣᨶᩥ ᩋᨴᩴᩈᩩ᪨ ᨽᨣᩅᩣ ᨲᩮ ᨷᨻ᩠ᨻᩣᨩᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩉᩣᩅᨶᩴ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᨲᩮᩈᩴ ᨣᩁᩩᨣᩣᩁᩅᩮᨶ ᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩁᩩᨧᩥᨿᩣ ᨷᨻ᩠ᨻᨩᩥᨲᩣᨶᩴ ᩋᨶᨽᩥᩁᨲᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᩥ᪨ ᨷᩩᩁᩣᨱᨴᩩᨲᩥᨿᩥᨠᩣᨿᩮᩣᨷᩥ ᨶᩮᩈᩴ “ᩋᨿ᩠ᨿᨷᩩᨲ᩠ᨲᩣ ᩏᨠ᩠ᨠᨱ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩩ, ᨥᩁᩣᩅᩣᩈᩮᩣ ᨶ ᩈᨱ᩠ᨮᩣᨲᩦ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩦᨶᩥ ᩅᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩣᩈᨶᩴ ᨷᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩮ ᩋᨲᩥᩁᩮᨠᨲᩁᩴ ᩏᨠ᩠ᨠᨱ᩠ᨮᩥᩴᩈᩩ᪨

កហចា អាចដ្ឋេន្តា ខេតស់ អតកិទតកាច់ ពាត្វា “ឆ្កូរេយ កិក្ខុ យាឌិរេសត ត្យេដ្ឋត សដ្ឋិ ឲ្យកេតា ចសន្តា ក្កាញ្ញត្តិ, ហត្ថ ខេតស់ ក្យហាលកហស្ស ចហ្លិ កេឆត្វា តត្វ ខេតត្វា អតកិទតិ ចិខេតាខេស្សាយិ”តិ ក្យហាលកហស្ស ចហ្លិ កេឆសិ៍ ខេត ត់ កដ្ឋកាយា អខេហស៊ុ៍ កដ្ឋកាយត្វ, កិក្ខូខេច, ក្យហាលកហត្ថិ? អាយ កហចាតិ៍ ឃជិ ឲ្យចំ, ឲ្យឆ, កន្ធាយាតិ៍ ឆ្កូឌ្ឋិយត្តាត់ កហចា កយតដ្ឋាត់ យឃំ កឆំ កយិស្សាយាតិ? ត្យេយ្យាត្តកាយា ខេហាឆ, អហំ យយាត្យការេចត កេហត្វា កយិស្សាយិតិ៍ សាឆ្ង, កខេត្តតិ៍ អឆ កហចា បត្ថា កិក្ខូសតាតិ កេហត្វា អាកាខេស ក្កប្បតិត្វា ក្យហាលកខេហ បតិដ្ឋាឃ ខេត កិក្ខូ អាហ – “កិក្ខូខេច, ឆ្កូយស្មិ ក្យហាលកខេហ ខេឃស់ យន្ធាត់ តាយំ ត ឌាតាឆ, ខេតស់ តាយំ ប្យន្ធឆា”តិ៍

ខេត ប្យន្ធិស្ស, កហចា ប្យន្ធិតប្យន្ធិតំ កេឆសិ៍ ត ខេកចលំ យន្ធាត់ខេឃច, តស្មិំ ចតសខេដ្ឋ ទ្យក្កាតយ្យិ បត្តតបាខេក ត្វិបកចត្យប្យកសក្យហាតយ្យិ តាយាតិ ប្យន្ធាខេបត្វា កេឆសិ៍ អឆ ត្វិហិ សក្យខេហហិ យ្យលត្យឌ្ឋខេកត ដំសិត្វា កហិតកឌ្ឋខេក តិសិខេត្តា ក្យហាលសក្យហទាឌា ប្យខេតា បន្ធខេតា ក្កខេកាស្ស បខេស្សស្ស សក្យហាសឈ្ហបទិច្យខេតា អាកន្ធតិ៍ កិក្ខូ តំ ឌិស្វា – “ឲ្យស, កខេត្តា, ឆ្កូខេយស់ សក្យហាត់ ទាឌា កចិស្សតិ, បទិចាទា ឲ្យខេត ឲ្យតស្សា”តិ យត្តាយាតិ៍ ឲ្យចខេយច, កិក្ខូខេច, អឃយ្យិ យយ ចំខេសា យយ បខេចល៏តិ៍ ឆ្កូកាតិ តាច យឃំ, កខេត្តា, ឲ្យខេត សក្យខេហ បស្សាយ៍ ឃំ បត កហចា “អឃយ្យិ យយ ចំខេសា យយ បខេចល៏”តិ អាហ, តំ ខេសាត្យកាយយ្យាតិ៍ ខេសាត្យកាយត្វ កិក្ខូខេចតិ? អាយ, កហចាតិ៍ ខេតត ហិ ស្យហាឆាតិ តីហិ កាឆាសខេតហិ យខេឌ្ឋត្វា ក្យហាលឌាតកំ កេឆខេត្តា អតកិទតិ ចិខេតាខេកសិ៍ ខេកសតាបទិខេឃាសាខេត សខេត្តាបិ ខេសាតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិស្ស, យខេក្កខេតច ច ខេតស់ ឆ្កូឌ្ឋិបិ អាកតា៍ កហចា – “ខេហាត្យ តាច ឲ្យត្តកំ ឲ្យខេតស់ កិក្ខូត”ត្តិ អាកាខេស ក្កប្បតិត្វា យហាចតខេយច អកយាសិ៍ តេបិ កិក្ខូ កយតកាខេល កសតាលស្ស អាត្យការេចត កត្វា អាកយតកាខេល អត្តខេតា អាត្យការេចត កហចត្តិ បទិចាខេទត្វា យហាចខេត ឆ្កូតទិ ស្ស៍

កហចា បត្តាត្តាសខេត តិសីឌិត្វា ខេត កិក្ខូ អាយខេត្តត្វា – “ឲ្យឆ, កិក្ខូខេច, តិសីកឆ, ក្កបទិយក្កត្តឃចត្តាត់ ខេចា កិខេលសាត់ បហាតាឃ កយដ្ឋាត់ កេឆស្សាយិ”តិ កយដ្ឋាត់ កេឆសិ៍ កិក្ខូ ចិខេត្តស៊ុ – “កហចា អយ្យាកំ អតកិទតកាច់ ពាត្វា ក្យហាលកហំ ខេតត្វា អតកិទតិ ចិខេតាខេកសិ, តត្វ ខេសាតាបត្តិផលប្បត្តាត់ ខេតា ឆ្កូកាតិ ឆ្កូឆ តិល្ហិ យក្កាត់ កយដ្ឋាត់ អកាសិ, ត ខេលា បតខេយត្វិ ‘ខេសាតាបត្តា យឃ’ត្តិ ឌីតិតាខេយត្យ ចដ្ឋតិ, ក្កត្តយប្យទិសសជិខេសហិ ខេតា កចិត្យ ចដ្ឋតី”តិ ខេត កសតាលស្ស បាខេក ចត្ថិត្វា ក្កដ្ឋាឃ តិសីកត់ បខេប្យាខេដត្វា ចិស៊ុ ចិស៊ុ បត្ថាខេទ្យក្កូស្ស្យខេលស្ស តិសីឌិស្ស៍

កហចា ចិខេត្តសិ – “ឆ្កូខេយ កិក្ខូ បកតិឃាបិ អចិស្សដ្ឋកយដ្ឋាតា, លដ្ឋបិឃស្ស បត កិក្ខូខេតា កិលយតកាខេលំ តាយ តត្វិ៍ កន្ធត្វា កន្ធត្វា ច ចិបស្សត់ ចខេឌ្ឋត្វា អខេហត្តំ បត្វា – “អត្តតា អត្តតា បជិលឌ្ឋក្យលំ អាខេទាខេចស្សាយា’តិ យយ សត្តិកំ អាកយិស្សត្តិ៍ ឲ្យខេតស្ស អាកខេតស្ស កសសហស្សចក្កចាត្យឲ្យ ខេកចតា ឲ្យកចក្កចាត្យឲ្យ សត្ថិបតិស្សត្តិ, យហាសយខេឃា កចិស្សតិ, ចិចិខេត្ត ឆ្កាកាខេស យឃា តិសីឌិត្យ ចដ្ឋតី”តិ៍ តខេតា ចិចិខេត្ត ឆ្កាកាខេស ត្យដ្ឋាសត់ បត្តាខេបត្វា តិសីឌិ៍

សត្តាបខេយំ កយដ្ឋាត់ កេហត្វា កតខេឆខេទា សហ បជិសម្ពិកាហិ អខេហត្តំ បិប្យហិ៍ តខេតា អបខេទា តខេតា អបខេទាតិ បត្ថាសតាបិ បត្យយិតិឃំ បត្យាតិ ចិឃ ចិកសិស្ស៍ សត្តាបខេយំ អខេហត្តប្បត្តកិក្ខូ – “កហចខេតា អាខេទាខេចស្សាយិ”តិ បល្លង្កំ ចិតិត្យឌិត្វា តិសីកត់ បខេប្យាខេដត្វា ក្កដ្ឋាឃ

ទសពលាភិមុខោ អហោសិ។ ឯវំ អបរោបិ អបរោបីតិ បញ្ចសតាបិ ភត្តសាលំ បវិសន្តា វិយ បដិបាដិយាវ អាគមិំសុ។ បឋមំ អាគតោ វន្ទិត្វា និសីទនំ បញ្ញាបេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិត្វា បដិលទ្ធគុណំ អារោចេតុកាមោ – “អត្ថិ នុ ខោ អញ្ញោ កោចិ, នត្ថី”តិ និវត្តិត្វា អាគមនមគ្គំ ឱលោកេន្តោ អបរម្បិ អទ្ទស អបរម្បិ អទ្ទស។ ឥតិ សព្ពេបិ តេ អាគន្ត្វា ឯកមន្តំ និសីទិត្វា អយំ ឥមស្ស ហរាយមានោ ន កថេសិ, អយំ ឥមស្ស ហរាយមានោ ន កថេសីតិ។ ខីណាសវានំ កិរ ទ្វេ អាការា ហោន្តិ – “អហោ វត មយា បដិលទ្ធគុណំ សទេវកោ លោកោ ខិប្បមេវ បដិវិជ្ឈេយ្យា”តិ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ។ បដិលទ្ធភាវំ បន និធិលទ្ធបុរិសោ វិយ ន អញ្ញស្ស អារោចេតុកាមោ ហោតិ។

ឯវំ ឱសីនមត្តេ បន តស្មិំ អរិយមណ្ឌលេ បាចីនយុគន្ធរបរិក្ខេបតោ អព្ភា, មហិកា, ធូមោ, រជោ, រាហូតិ ឥមេហិ ឧបក្កិលេសេហិ វិប្បមុត្តំ ចន្ទប្បភាសបដិមណ្ឌិតស្ស លោកស្ស រាមណេយ្យកទស្សនត្ថំ បាចីនទិសាយ ឧក្ខិត្តរជតមយមហាអាទាសមណ្ឌលំ វិយ, នេមិវដ្ដិយំ គហេត្វា បរិវត្តិយមានរជតចក្កសស្សិរិកំ បុណ្ណចន្ទមណ្ឌលំ ឧល្លង្ឃិត្វា អតិលបតំ បដិបជ្ជិត្ថ។ ឥតិ ឯវរូបេ ខណេ លវេ មុហុត្តេ ភគវា សក្កេសុ វិហរតិ កបិលវត្ថុស្មិំ មហាវនេ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធិំ បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សព្ពេហេវ អរហន្តេហិ។

តត្ថ ភគវាបិ យថាវុត្តស្ស វំសេ ឧប្បន្នោ, តេបិ បញ្ចសតា ភិក្ខូ យថាវុត្តស្ស កុលេ ឧប្បន្នា។ ភគវាបិ ខត្តិយគព្ភេ ជាតោ, តេបិ ខត្តិយគព្ភេ ជាតា។ ភគវាបិ រាជបព្ពជិតោ, តេបិ រាជបព្ពជិតា។ ភគវាបិ សេតច្ឆត្តំ បហាយ ហត្ថគតំ ចក្កវត្តិរជ្ជំ និស្សជ្ជិត្វា បព្ពជិតោ, តេបិ សេតច្ឆត្តំ បហាយ ហត្ថគតានិ រជ្ជានិ និស្សជ្ជិត្វា បព្ពជិតា។ ឥតិ ភគវា បរិសុទ្ធេ ឱកាសេ បរិសុទ្ធេ រត្តិភាគេ សយំ បរិសុទ្ធោ បរិសុទ្ធបរិវារោ វីតរាគោ វីតរាគបរិវារោ វីតទោសោ វីតទោសបរិវារោ វីតមោហោ វីតមោហបរិវារោ និត្តណ្ហោ និត្តណ្ហបរិវារោ និក្កិលេសោ និក្កិលេសបរិវារោ សន្តោ សន្តបរិវារោ ទន្តោ ទន្តបរិវារោ មុត្តោ មុត្តបរិវារោ អតិវិយ វិរោចតីតិ។ វណ្ណភូមិ នាមេសា, យត្តកំ សក្កោតិ, តត្តកំ វត្តព្ពំ។ ឥតិ ឥមេ ភិក្ខូ សន្ធាយ វុត្តំ – “បញ្ចមត្តេហិ ភិក្ខុសតេហិ សព្ពេហេវ អរហន្តេហី”តិ។

យេភុយ្យេនាតិ ពហុតរា សន្និបតិតា, មន្ទា ន សន្និបតិតា អសញ្ញា អរូបាវចរទេវតា សមាបន្នទេវតា ច។ តត្រាយំ សន្និបាតក្កមោ មហាវនស្ស កិរ សាមន្តា ទេវតា ចលិំសុ – “អាយាម, ភោ, ពុទ្ធទស្សនំ នាម ពហុបការំ, ធម្មស្សវនំ ពហុបការំ, ភិក្ខុសង្ឃទស្សនំ ពហុបការំ, អាយាម អាយាមា”តិ មហាសទ្ទំ កុរុមានា អាគន្ត្វា ភគវន្តញ្ច តំមុហុត្តំ អរហត្តប្បត្តខីណាសវេ ច វន្ទិត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋំសុ។ ឯតេនេវ ឧបាយេន តានិ តានិ សទ្ទំ សុត្វា សមន្តតោ អឌ្ឍគាវុតគាវុតអឌ្ឍយោជនយោជនាទិភេទេ ឋិតោកាសេ តិយោជនសហស្សវិត្ថតេ ហិមវន្តេ, តិក្ខត្តុំ តេសដ្ឋិយា នគរសហស្សេសុ, នវនវុតិយា ទោណមុខសតសហស្សេសុ, ឆន្នវុតិយា បដ្ដនកោដិសតសហស្សេសុ, ឆបណ្ណាសាយ រតនាករេសូតិ សកលជម្ពុទីបេ, បុព្ពវិទេហេ, អបរគោយានេ, ឧត្តរកុរុម្ហិ, ទ្វីសុ បរិត្តទីបសហស្សេសូតិ សកលចក្កវាឡេ, តតោ ទុតិយតតិយចក្កវាឡេតិ ឯវំ ទសសហស្សចក្កវាឡេសុ ទេវតា សន្និបតិតាតិ វេទិតព្ពា។ ទសសហស្សចក្កវាឡញ្ហិ ឥធ ទសលោកធាតុយោតិ អធិប្បេតា។ តេន វុត្តំ – “ទសហិ ច លោកធាតូហិ ទេវតា យេភុយ្យេន សន្និបតិតា ហោន្តី”តិ។

ឯវំ សន្និបតិតាហិ ទេវតាហិ សកលចក្កវាឡគព្ភំ យាវ ព្រហ្មលោកា សូចិឃរេ និរន្តរំ បក្ខិត្តសូចីហិ វិយ បរិបុណ្ណំ ហោតិ។ តត្រ

ព្រហ្មលោកស្ស ឯវំ ឧច្ចត្តំ វេទិតព្វំ។ លោហបាសាទេ កិរ សត្តកូដាគារសមោ បាសាណោ ព្រហ្មលោកេ ឋត្វា អធោ ខិត្តោ ចតូហិ មាសេហិ បថវិំ បាបុណាតិ។ ឯវំ មហន្តេ ឱកាសេ យថា ហេដ្ឋា ឋត្វា ខិត្តានិ បុប្ផានិ វា ធូមោ វា ឧបរិ គន្តុំ, ឧបរិ វា ឋត្វា ខិត្តសាសបោ ហេដ្ឋា ឱតរិតុំ អន្តរំ ន លភន្តិ, ឯវំ និរន្តរំ ទេវតា អហេសុំ។ យថា ខោ បន ចក្កវត្តិរញ្ញោ និសិន្នដ្ឋានំ អសម្ពាធំ ហោតិ, អាគតាគតា មហេសក្ខា ខត្តិយា ឱកាសំ លភន្តិយេវ, បរតោ បរតោ បន អតិសម្ពាធំ ហោតិ, ឯវមេវ ភគវតោ និសិន្នដ្ឋានំ អសម្ពាធំ, អាគតាគតា មហេសក្ខា ទេវតា ច មហាព្រហ្មានោ ច ឱកាសំ លភន្តិយេវ។ អបិច ភគវតោ អាសន្នាសន្នដ្ឋានេ មហាបរិនិព្វានេ វុត្តនយេនេវ វាលគ្គកោដិនិត្តុទនមត្តេ បទេសេ ទសបិ វីសម្បិ សដ្ឋបរតោ តិំសម្បិ ទេវតា សុខុមេ សុខុមេ អត្តភាវេ មាបេត្វា អដ្ឋំសុ។ សដ្ឋិ សដ្ឋិ ទេវតា អដ្ឋំសុ។

សុទ្ធាវាសកាយិកានន្តិ សុទ្ធាវាសវាសីនំ។ សុទ្ធាវាសា នាម សុទ្ធានំ អនាគាមិខីណាសវានំ អាវាសា បញ្ច ព្រហ្មលោកា។ ឯតទហោសីតិ កស្មា អហោសិ? តេ កិរ ព្រហ្មានោ សមាបត្តិំ សមាបជ្ជិត្វា យថាបរិច្ឆេទេន វុដ្ឋិតា ព្រហ្មភវនំ ឱលោកេន្តា បច្ឆាភត្តេ ភត្តគេហំ វិយ សុញ្ញតំ អទ្ទសំសុ។ តតោ “ក្វហិ ព្រហ្មានោ គតា”តិ អាវជ្ជន្តា មហាសមាគមំ ញត្វា – “អយំ សមាគមោ មហា, មយំ ឱហីនា, ឱហីនកានំ ឱកាសោ ទុល្លភោ ហោតិ, តស្មា គច្ឆន្តា អតុច្ឆហត្ថា ហុត្វា ឯកេកំ គាថំ អភិសង្ខរិត្វា គច្ឆាម។ តាយ មហាសមាគមេ ច អត្តនោ អាគតភាវំ ជានាបេស្សាម, ទសពលស្ស ច វណ្ណំ ភាសិស្សាមា”តិ។ ឥតិ តេសំ សមាបត្តិតោ វុដ្ឋាយ អាវជ្ជិតត្តា ឯតទហោសិ។

១១១។ ភគវតោ បុរតោ បាតុរហេសុន្តិ បាឡិយំ ភគវតោ សន្តិកេ អភិមុខដ្ឋានេយេវ ឱតិណ្ណា វិយ កត្វា វុត្តា, ន ខោ បនេត្ថ ឯវំ អត្ថោ វេទិតព្វោ។ តេ បន ព្រហ្មលោកេ ឋិតាយេវ គាថា អភិសង្ខរិត្វា ឯកោ បុរត្ថិមចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ ឱតរិ, ឯកោ ទក្ខិណចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ, ឯកោ បច្ឆិមចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ, ឯកោ ឧត្តរចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ ឱតរិ។ តតោ បុរត្ថិមចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ ឱតិណ្ណព្រហ្មា នីលកសិណំ សមាបជ្ជិត្វា នីលរស្មិយោ វិស្សជ្ជិត្វា ទសសហស្សចក្កវាឡទេវតានំ មណិវម្មំ បដិមុញ្ចន្តោ វិយ អត្តនោ អាគតភាវំ ជានាបេត្វា ពុទ្ធវីថិ នាម កេនបិ ឱត្ថរិតុំ ន សក្កា, តស្មា បហាយពុទ្ធវីថិយាវ អាគន្ត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ អត្តនា អភិសង្ខតំ គាថំ អភាសិ។

ទក្ខិណចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ ឱតិណ្ណព្រហ្មាបិ បីតកសិណំ សមាបជ្ជិត្វា បីតរស្មិយោ សុវណ្ណបភំ មុញ្ចិត្វា ទសសហស្សចក្កវាឡទេវតានំ សុវណ្ណបដំ បារុបន្តោ វិយ អត្តនោ អាគតភាវំ ជានាបេត្វា តថេវ អដ្ឋាសិ។ បច្ឆិមចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ ឱតិណ្ណព្រហ្មាបិ លោហិតកសិណំ សមាបជ្ជិត្វា លោហិតរស្មិយោ មុញ្ចិត្វា ទសសហស្សចក្កវាឡទេវតានំ រត្តវរកម្ពលេន បរិក្ខិបន្តោ វិយ អត្តនោ អាគតភាវំ ជានាបេត្វា តថេវ អដ្ឋាសិ។ ឧត្តរចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ ឱតិណ្ណព្រហ្មាបិ ឱទាតកសិណំ សមាបជ្ជិត្វា ឱទាតរស្មិយោ មុញ្ចិត្វា ទសសហស្សចក្កវាឡទេវតានំ សុមនបដំ បារុបន្តោ វិយ អត្តនោ អាគតភាវំ ជានាបេត្វា តថេវ អដ្ឋាសិ។

បាឡិយំ បន “ភគវតោ បុរតោ បាតុរហេសុំ។ អថ ខោ តា ទេវតា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋំសូ”តិ ឯវំ ឯកក្ខណំ វិយ បុរតោ បាតុភាវោ ច អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឋិតភាវោ ច វុត្តោ, សោ បមិកា អនុក្កមេន អហោសិ, ឯកតោ កត្វា បន ទស្សិតោ។

គាថាការសំ បន បាចិត្តិយំ វិន្ទុំ វិន្ទុនេន វុត្តំ។

តត្ថ យថាសយតោតិ យថាសយ្ហតោ។ បនំ វុឌ្ឍិ វនសន្តោ។ ឧក្កេយនបិ ភគវា ពុទ្ធស្ស វនសន្តេ អញ្ញ យថាសយ្ហតោ យថាសក្ខិបិទោតិ អាហ។ តទោ តេយំ តេសា សក្ខិបិទោ, តោ ឥទស្សុតុំ ឱវាទាឃាសយាគតាតិ អាហ។ តត្ថ ឱវាទាឃាតិ ឱវាទាឈជិ។ អាគតយុត្តំ ឆយុសយឃត្តិ ឯវំ សយាគទោ ឱវាទាទេយ ជិត្វា យឃយុំ ពុទ្ធំ ឆយុសយុទំ អាគតា។ កឹ ការណា? ឥក្ខិតាទេយ អបរាជិតសង្ឃំ, តោគនិ អបរាជិតំ អទេញ្ញូច តទោឃា យាទេរ យត្តិត្វា ជិជិតសព្វាយំ ពុទ្ធំ អបរាជិតសង្ឃំ ឥទស្សុនត្វាយ អាគតយុត្តិ អទេត្វា។ តេសា បន ព្រហ្មា ពុទ្ធំ គាធំ កាសិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បុរត្ថិមវក្កវាឡអយុលវដ្ឋំ យំទេយវ អដ្ឋាសិ។

អថ ទុតិយោ វុត្តនយេនេវ អាគន្ត្វា អកាសិ។ តត្ថ តតោ ភិក្ខូវាតិ តស្មិំ សក្ខិបិតដ្ឋានេ ភិក្ខុ។ សយាឥទំសុតិ សយាណិតា តេយាទេសុំ។ វិត្តយត្តទោ ឧក្កុំ អកំសុតិ អត្តទោ វិត្តំ សទេត្តា វក្កវាឡបរិយោសានេ ហរិត្វា ឧក្កុំ អគរឹ សុ។ សាទឆឹន ទេត្តានិ គទេហត្វាតិ យថា សយប្បវទេត្តសុ និក្ខទេវសុ ឧឆស្សបទោទោ សាទឆិ សព្ពទោយត្តានិ គទេហត្វា អទោទេឥទេត្តា អចាទេទេត្តា តិដ្ឋតិ, ឯវំ លោមអក្កុំបេក្ខាសយក្ខាគតា គុត្តត្វារា សទេត្តទេបទោ បច្ចសតា ភិក្ខុ ពុទ្ធំ យាតិ រក្ខុតិ បដ្ឋិតា, ឯទោ ឥដ្ឋំ ពុទ្ធាគតយុក្ខចាតិ។ សេសាបិ គន្ត្វា យថាជាទេនេយវ អដ្ឋាសិ។

អថ តតិយោ វុត្តនយេនេវ អាគន្ត្វា អកាសិ។ តត្ថ ទេលត្វា គីលត្តិ រាគទោសទោយហគីលំ លិក្ខិត្វា។ បលិឈត្តិ រាគទោសទោយហបលិឈទេវ។ ពុទ្ធគីលត្តិបិ រាគទោសទោរ៌ហគីលទេវ។ ភ្ជាហន្ធុ យទេនជាតិ ឯទោ តណ្ហាឯជាយ អភាវេន អនេជា ភិក្ខុ ពុទ្ធគីលំ ភ្ជាហន្ធុ សយុហត្វា។ តោ វនត្តិតិ វត្សុ ជិសាសុ អប្បដិហតវារិកំ វនត្តិ។ សុទ្ធាតិ តិរុបក្កិលេសា។ វិយលិតិ តិយុលិ។ ពុទ្ធំ តទស្សុវ ទេវទេវំ។ វក្ខុមតាតិ បញ្ចហិ វក្ខុហិ វក្ខុមទេត្តន។ សុទត្តាតិ វក្ខុទោបិ ទត្តា, ទេសាតទោបិ ឈាតទោបិ ជិវ្ហាទោបិ កាយទោបិ យតទោបិ ទត្តា។ សុសុតាគាតិ តរុណតាគា។ តោ ឯវរូបន អត្តុទេរន ទេយាគាវិទេយន ឥយិទោ តរុណតាគេ ឥស្សុតាយ អាគតយុ ភគវាតិ។ សេសាបិ គន្ត្វា យថាជាទេនេយវ អដ្ឋាសិ។

អថ វតុត្ថោ វុត្តនយេនេវ អាគន្ត្វា អកាសិ។ តត្ថ គតាសេតិ តិទេយ្យតិកសរណាគមនេន គតា។ សេសាបិ គន្ត្វា យថាជាទេនេយវ អដ្ឋាសិ។

ឱវាទសិក្ខាបទវណ្ណនា

១១៩។ អថ ភគវា ឆ្នលៃកេត្តា បឆជិតលទោ ឃាវ វក្កវាឡអយុលវដ្ឋំ បរិទេន្ធនា ឃាវ អកនិដ្ឋព្រហ្មលោកា ឱវាទសក្ខិបិតំ ជិត្វា វិទេត្តសិ – “យថា អយំ ឱវាទសយាគទោ, ភិក្ខុ បន ឯវំ យថា ឱវាទាយ សយាគទោតិ ន ជានន្តិ, ហន្ទ, ទេសំ អាចិក្ខាមី”តិ, ឯវំ វិទេត្វា “អថ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសី”តិ សព្វំ វិត្វាទេតព្វំ។ តត្ថ ឯតបរយាតិ ឯតំ បរមំ បមាណំ ឯទេសន្តិ ឯតបរយា។ ពុទ្ធានិ ញុគ្គាតំ បន អភាវា “ទេយបិ ទោ, ភិក្ខវេ, ឯតរហី”តិ តតិយោ វាទេរា ន វុទេត្តា។ អាចិក្ខិស្សាមិ, ភិក្ខវេតិ កស្មា អាហ? ឱវាទានំ

ចិត្តកល្លតាឌតតត្ថំ ខេចតា កិរ ចិន្តេសិ – “កកចា ខុចិ យហន្តេ្ត នយាកេយ យខេហនក្លាតំខេយច ខេចតាតំ តាយកោគ្គាតិ ពនេធស្សតិ, អខេប្យនក្លាតំ កិ ពនេធស្សតី”តិ? អធ កកចា “ត្តយា ខេចតា កិ ចិន្តេត្តី”តិ អាចឌ្ឈន្តោ យុទេត ហត្ថំ បខេចខេត្វា ហឌឃមំសំ យឌ្គន្តោ ចិយ នកឈ្ជំ ខេចាទំ កហ្យន្តោ ចិយ ច តំ តាសំ ចិត្តាចាទំ ញាត្វា – “ឌនមហស្សចក្កចាត្វអខេតា អាកតាកាតាតំ អខេប្យនក្លខេហនក្លាតំ នត្តានមបិ ខេចតាតំ តាយកោគ្គំ ពនេធស្សាមី”តិ ចិន្តេសិ។

ពុទ្ធា តាយ យហត្តា ខុខេត នត្តុចិនេយនា, ឃំ នខេចកស្ស ទេវកស្ស ឌិដ្ឋំ ឃុតំ ឃុតំ ចិញ្ញាតំ បត្តំ បរិខេយសិតំ អគុចិចរិតំ យតនា, ត កិញ្ចិ កត្ថចិ គិលិឌិចខេត ចិកត្តុរូបំរម្ចុលោឃុ រូបំរម្ចុហំ ចា ខេតឹនត្ថាឌិចខេត ចិកត្តុនត្តារម្ចុលាឌីឃុ ចិឃុំ ចិឃុំ នត្ថាឌិអារម្ចុហំ ចា អត្ថិ, ឃំ ខុខេតសំ ញាណាយុខេត អាបត្តំ តាកត្ថតិ។ ឃធាហ –

“ឃំ កិញ្ចខេច នខេចកស្ស ទេវកស្ស...ខេប... នខេចខេយតុស្សាយ ឌិដ្ឋំ ឃុតំ ឃុតំ ចិញ្ញាតំ បត្តំ បរិខេយសិតំ អគុចិចរិតំ យតនា, តយហំ ឌាតាមិ, តយហំ បស្សាមិ, តយហំ អព្ភញ្ញាសិ”ត្តិ (អ។ តិ។ ៣។ ១៣)។

ខុចិ នត្ថា អប្បដិហតញាណោ កកចា នត្ថាបិ តា ខេចតា កត្ថាកត្ថខេត ខេ្វ កោដ្ឋាខេន អកាសិ។ “កម្ម្ចាខេលត ចា នយត្តាកតា”តិអាឌិតា តខេយត ចុត្តា នត្តា អកត្ថា តាយ។ ខេត ខុកចិហាខេរ ចខេន្តោបិ ពុទ្ធា ត ឌុលោកត្តិ។ ចិបរីតា បត កត្ថា តាយ, ខេត ទ្វេខេ ចខេន្តោបិ កត្វា នក្កហត្តិ។ តស្មា តម្ចុមិ ខេចតានត្តិបិខេត ខេយ អកត្ថា, ខេត បហាយ កខេត្ត បរិក្កខេហសិ។ បរិក្កខេហត្វា – “ខុត្តកា ខុត្ត រាកចរិតា, ខុត្តកា ខោសចរិតា, ខុត្តកា ខេយាហចរិតា”តិ ចរិតចខេសត ឆ កោដ្ឋាខេន អកាសិ។ អធ តេសំ នប្បាយំ ឆម្ចុខេនសតំ រូបឆារខេយន្តោ – “រាកចរិតាតំ ខេចតាតំ នម្ចុបរិញ្ញាឌកិឃគុត្តំ ពនេធស្សាមិ, ខោសចរិតាតំ កលហចិចាឌគុត្តំ, ខេយាហចរិតាតំ យហាត្វហគុត្តំ, ចិតក្កចរិតាតំ ទ្វាអត្វហគុត្តំ, នត្ថាចរិតាតំ ពុចខ្ចកបខ្ចបជំ, ពុត្តិចរិតាតំ បុរាតភឌគុត្តំ ពនេធស្សាមី”តិ ខេសតំ ចចត្ថខេបត្វា បុត តំ បរិសំ យតនាកាសិ – “អត្តញ្ញាសខេយត ត្យ ខេលា ឌាខេតយ្យ, បរញ្ញាសខេយត អត្តុប្បត្តិកោត បុត្ថាចខេសតា”តិ។ តខេតា “បុត្ថាចខេសត ឌាខេតយ្យា”តិ ញាត្វា “អត្ថិ ត្យ ខេលា កោចិ ខេចតាតំ អត្ថាសយំ កខេហត្វា ចរិតចខេសត បត្យាបុត្ថិត្វា នយខេត្ថា”តិ “ខេតឃុ បត្វានខេតឃុ កិត្តុឃុ ខុកោបិ ត នក្កោតី”តិ អឌ្ឌសៈ តខេតា អសីតិយហាសាចកោ ខេ្វ អក្កសាចកោ ច នយត្តាហរិត្វា “ខេតបិ ត នក្កោត្តី”តិ ឌិស្វា ចិន្តេសិ “នខេច បខេច្ចកពុទ្ធោ កខេចយ្យ, នក្កុណេយ្យ ត្យ ខេលា”តិ “ខេសាបិ ត នក្កុណេយ្យា”តិ ញាត្វា “នក្កឃុយាយាឌីឃុ កោចិ នក្កុណេយ្យា”តិ នយត្តាហរិ។ នខេច ហិ ខេតឃុ កោចិ នក្កុណេយ្យ, តំ បុត្ថាខេបត្វា អត្តតា ចិស្សខេជ្ជយ្យ, ត បត ខេតឃុបិ កោចិ នក្កោតិ។

អធស្ស ខុតឌខេហាសិ – “យាឌិខេសា ពុទ្ធខេយច នក្កុណេយ្យ, អត្ថិ បត កត្ថចិ អខេញ្ញា ពុទ្ធោ”តិ អតត្តាឃុ លោកធាតុឃុ អតត្តញាណំ បត្ថរិត្វា ឌុលោកខេន្តោ អញ្ញំ ពុទ្ធំ ត អឌ្ឌសៈ អតត្ថរិយខេត្តតំ, ឃំ ត្តឌាតិ អត្តតា នយំ ត បខេស្សយ្យ, ខេសា ឌាតឌិចខេសបិ (ពាហុឌាលចណ្ណតាយំ ចុត្តតខេយត អត្តតា នយំ អបស្សន្តោ – “អកោហយស្មិ ខេលោកស្សា”តិ អប្បដិចត្តិយំ សីហតាឌំ តឌិ។ ខុចិ អញ្ញំ អត្តតា នយំ អបស្សិត្វា ចិន្តេសិ – “នខេច អហំ បុត្ថិត្វា អហខេយច ចិស្សខេជ្ជយ្យំ, ខុចខេប្បតា ខេចតា ត នក្កិស្សត្តិ បជិចិជ្ជិតុំ។ អញ្ញាស្មិ បត ពុទ្ធខេយច បុត្ថន្តេ្ត យយិ ច ចិស្សជ្ជន្តេ្ត អខេត្ថរកំ កចិស្សតិ, នក្កិស្សត្តិ ច ខេចតា បជិចិជ្ជិតុំ, តស្មា តិយ្មិតពុទ្ធំ យាខេបស្សាមី”តិ អតិត្តាបិដកញ្ញាតំ

សមាបជ្ជិត្វា វុដ្ឋាយ – “បត្តចីវរគហណំ អាលោកិតវិលោកិតំ សមិញ្ជិតបសារិតញ្ច មម សទិសំយេវ ហោតូ”តិ កាមាវចរចិត្តេហិ បរិកម្មំ កត្វា បាចីនយុគន្ធរបរិក្ខេបតោ ឧល្លង្ឃមានំ ចន្ទមណ្ឌលំ ភិន្ទិត្វា និក្ខមន្តំ វិយ រូបាវចរចិត្តេន អធិដ្ឋាសិ។

ទេវសង្ឃោ តំ ទិស្វា – “អញ្ញោបិ នុ ខោ, ភោ, ចន្ទោ ឧគ្គតោ”តិ អាហ។ អថ ចន្ទំ ឱហាយ អាសន្នតរេ ឋានេ “ន ចន្ទោ, សូរិយោ ឧគ្គតោ”តិ, បុន អាសន្នតរេ ឋានេ “ន សូរិយោ, ទេវវិមានំ ឯត”ន្តិ, បុន អាសន្នតរេ ឋានេ “ន ទេវវិមានំ, ទេវបុត្តោ ឯសោ”តិ, បុន អាសន្នតរេ ឋានេ “ន ទេវបុត្តោ, មហាព្រហ្មា ឯសោ”តិ, បុន អាសន្នតរេ ឋានេ “ន មហាព្រហ្មា, អបរោបិ ភោ ពុទ្ធោ អាគតោ”តិ អាហ។ តត្ថ បុថុជ្ជនទេវតា ចិន្តយិំសុ – “ឯកពុទ្ធស្ស តាវ អយំ ទេវតាសន្និបាតោ, ទ្វិន្នំ កីវ មហន្តោ ភវិស្សតី”តិ។ អរិយទេវតា ចិន្តយិំសុ – “ឯកិស្សា លោកធាតុយា ទ្វេ ពុទ្ធា នាម នត្ថិ, អទ្ធា ភគវតា អត្តនា សទិសោ អញ្ញោ ឯកោ ពុទ្ធោ និម្មិតោ”តិ។

អថ តស្ស ទេវសង្ឃស្ស បស្សន្តស្សេវ និម្មិតពុទ្ធោ អាគន្ត្វា ទសពលំ អវន្ទិត្វាវ សមុខដ្ឋានេ សមសមំ កត្វា មាបិតេ អាសនេ និសីទិ។ ភគវតោបិ ទ្វត្តិំស មហាបុរិសលក្ខណានិ, និម្មិតស្សាបិ ទ្វត្តិំសាវ, ភគវតោបិ សរីរា ឆព្ពណ្ណរស្មិយោ និច្ឆរន្តិ , និម្មិតស្សាបិ, ភគវតោ សរីររស្មិយោ និម្មិតស្ស សរីរេ បដិហញ្ញន្តិ, និម្មិតស្ស សរីររស្មិយោ ភគវតោ កាយេ បដិហញ្ញន្តិ។ តា ទ្វិន្នម្បិ ពុទ្ធានំ សរីរតោ ឧគ្គម្ម អកនិដ្ឋភវនំ អាហច្ច តតោ បដិនិវត្តិត្វា ទេវតានំ មត្ថកបរិយន្តេ ឱតរិត្វា ចក្កវាឡមុខវដ្ដិយំ បតិដ្ឋហិំសុ។ សកលចក្កវាឡអង្គណំ សុវណ្ណមយវង្កគោបានសីវិនទ្ធមិវ ចេតិយឃរំ វិរោចិត្ថ។ ទសសហស្សចក្កវាឡទេវតា ឯកចក្កវាឡេ រាសិភូតា ទ្វិន្នំ ពុទ្ធានំ រស្មិគព្ភន្តរំ បវិសិត្វា អដ្ឋំសុ។ និម្មិតពុទ្ធោ និសីទន្តោយេវ ទសពលស្ស ពោធិបល្លង្កេ កិលេសប្បហានំ អភិត្ថវន្តោ –

“បុច្ឆាមិ មុនិំ បហូតបញ្ញំ,

តិណ្ណំ បារង្គតំ បរិនិព្ពុតំ ឋិតត្តំ;

និក្ខម្ម ឃរា បនុជ្ជ កាមេ,

កថំ ភិក្ខុ សម្មា សោ លោកេ បរិព្ពជេយ្យា”តិ។ (សុ។ និ។ ៣៦១) –

គាថំ អភាសិ។ សត្ថា ទេវតានំ តាវ ចិត្តកល្លតាជាននត្ថំ អាគតាគតានំ នាមគោត្តានិ កថេស្សាមីតិ ចិន្តេត្វា អាចិក្ខិស្សាមិ, ភិក្ខវេតិអាទិមាហ។

៣៣៤។ តត្ថ សិលោកមនុកស្សាមីតិ អក្ខរបទនិយមិតំ វចនសង្ខាតំ បវត្តយិស្សាមិ។ យត្ថ ភុម្មា តទស្សិតាតិ យេសុ យេសុ ឋានេសុ ភុម្មា

ដេចតា ថំ ថំ គិឃ្សិតា៑ ដេឃ សិតា ពិទិកត្ថុទត្តិអាឌឹហិ ទេឋសំ កិក្ខុតំ ចណ្ហិ កដេឆសិ, ដេឃ កិក្ខុ ពិទិកន្ធិ គិឃ្សិតាតិ អដេត្វា៑ បហិតត្តាតិ ដេបសិតឌិត្វា៑ សយាហិតាតិ អឌិក្លិត្វា៑

បុទ្ធតិ ឪហុឌតា៑ សឹហាច សល្លិតាតិ សឹហា ឌិឃ គិលឹតា ឲកត្តុំ ក្ខបកតា៑ ដេលិយហំសាកិសព្ភុទេតាតិ ដេលិយហំសំ អកិកឌិត្វា ជ៏តា, គិត្ថុឃាតិ ថុត្តុំ ទេហាតិ៑ ឌ្ឍតាឋយតសា ស្ទុ្ឍាតិ ឌ្ឍតាឋឌិត្វា ហុត្វា ស្ទុ្ឍា៑ ឌិប្បសត្ថាយតាឌិលិតិ ឌិប្បសត្ថអតាឌិលិ៑

កិដេឃ្យាបញ្ញាសទេឋ ឪាត្វាតិ សព្វាសព្វុឌេឌ្ឍត សឌ្ឍិ អតិទេកបញ្ញាសទេឋ កិក្ខុ ឌាគិត្វា៑ ចទេត កាបិលចត្វទេចតិ កបិលចត្វសឹបយិ្សាទេឋ ចតសទេណ្ឌ៑ ឋទេតា អាយត្តឃឹ សត្វាតិ ឋឌា អាយត្តឃិ៑ សាចទេកសាសទេត ទទេតតិ អត្តទេតា ឆព្វឌេសតាឃ សចតទេត្ថ ឌាឋត្វា សាចទេក សិក្លិត្តឃសាសទេត ទឋត្វា សាសទេត ទទេឋ៑ ត្លាឌំ សត្តំ – “សិទេលិកយត្សុកឃ្សាយឹ”តិ ចចតទេតា អទេញ្ញាត ថុត្តុំ ឌិឃ កត្វា ចឌតិ៑

ដេចកាឃា អកិក្កត្វា, ទេឋ ឌិឌាតាឆ កិក្លុទេចាតិ ទេឋ ជិត្ថុចក្ល្យុតា ឌិឌាតាឆាតិ ទេតសំ កិក្ខុតំ ជិត្ថុចក្ល្យុឪាលាកិគឹហារទេត្វាឃ កដេឆសិ៑ ទេឋ ច អាឋប្បយកទ្ទុំ, ស្វត្វា ត្សុឌ្ឍស្ស សាសតត្តិ ទេឋ ច កិក្ខុ ថំ ត្សុឌ្ឍសាសតំ ស្វត្វា ឋាចដេឌច ឋឌត្វាឃ ឌឹទិឃំ កទិ ស្ទុ៑

ឲចំ កឋយត្តាឋប្បាតំដេឃច ទេឋសំ បិតុទេហុ ឪាកាលំ៑ កឹឌិសំ? អយតុស្សាតំ ឌស្សតំ ជិត្ថុចក្ល្យុឪាលាលំ ក្ខប្បឌ្ឍិ៑ ត ថំ ទេឋហិ ឋស្វិ លដេលា បទិកយុំ កត្វា ក្ខប្បាឌិថំ៑ អទិឃយទេក្កុទេតច ហិ ថំ គិប្បត្ថិ៑ អយតុស្សឌស្សតត្តុំ បតស្ស អកិគឹហារយត្តទេយច កថំ៑ សត្វាបិ – “អត្តិ តុយ្យាកំ ឪាកាលំ, ថំ គឹហទិត្វា ទេឋត ហិ ទេឋ ឌិឌាតាឆា”តិ ត្លាឌទេយច សត្ថាឃ “ទេឋ ឌិឌាតាឆ, កិក្លុទេចា”តិ អាហ៑

អទេប្បទេក សឋយត្ថុក្លុត្តិ ទេឋស្វ កិក្ខុស្វ ឲកទេន្ទ កិក្ខុ អយតុស្សាតំ សថំ អត្ថសំស្វ៑ សហស្សំ អឆ សត្តទិត្តិ ឲទេក សហស្សំ៑ ឲទេក សត្តតិ សហស្សាតិ៑

សថំ ឲទេក សហស្សាតត្តិ ឲទេក សឋសហស្សំ អត្ថសំស្វ៑ អទេប្បទេកតត្តយត្ថុក្លុត្តិ ឌិបុលំ អត្ថសំស្វ, សឋចទេសត សហស្សចទេសត ច អបទិត្ធិទេត្ថបិ អត្ថសំស្វតិ អទេត្វា៑ កស្វា? ឃស្វា ជិសា សត្ថា ថុជិ អហំ, កទិតា សព្យុណ្ណាច អទេហស្ទុ៑

ឋត្ថា សត្តំ អកិត្តាឃាតិ ឃំ ទេឋស្វ ឲទេកទេតទេកត ជិ្ធំ, ឋត្ថា សត្តំ ឌាគិត្វា៑ ចចត្តិត្វាត ចក្ល្យាតិ ហត្វាឋទេល ទេលចំ ឌិឃ បត្តក្លុទេតា ចចត្វទេបត្វា បត្ថាហិ ចក្ល្យុហិ ចក្ល្យា សត្វា៑ ឋទេតា អាយត្តឃឹតិ បុទេត្ថា ថុត្តកាឆទេយច តាយទេកាត្តកិត្តតត្វាឃ អាហ៑ តុទេយ្យសទេឋ ឌិឌាតាឆ, បស្សឆ, ឌ្ឍទេលិទេកឆ, ដេឃ ទេចាហំ កិត្តឃិស្សាយឹតិ អឃទេយត្វ សព្ធទេត្ថា៑ ពិទាហឹតិ ចចទេតហិ៑ អត្សុបុត្ថុទេសាតិ អត្សុបជិបិជិឃា៑

១៩៣៑ សត្តសហស្សា ទេឋ ឃក្លា, កុព្វា កាបិលចត្វចាតិ សត្តសហស្សា ឋាទេចត្វ កបិលចត្តំ គិស្សាឃ គិត្ថុត្វា កុព្វា ឃក្លាទេឃចាតិ ចឌតិ៑ ត្លាឌ្ឍិយទេត្ថាតិ ជិទ័ត្ថុឌ្ឍិឃុត្វា៑ ឌុតិយទេត្ថាតិ អាត្សុកាចសព្យត្ថា៑ ចណ្ហចទេត្ថាតិ សទិទចណ្ហសព្យត្ថា៑ ឃសឃ្សិទេតាតិ បទិចារសព្យត្ថា៑ ទេយាឌយាតា អកិក្កាយត្តិ ឋុជ្ធឌិត្វា អាកឋា៑ កិក្ខុតំ សយិតិ៑ ចតត្តិ ត្លាយំ យហាចតំ កិក្ខុតំ សត្តិកំ កិក្ខុតំ ឌស្សតត្វាឃ អាកឋា៑ អឆ ចា សយិតិត្តិ សព្វហំ,

ភិក្ខុសមូហំ ទស្សនាយ អាគតាតិបិ អត្ថោ។

ឆសហស្សា ហេមវតា, យក្ខា នានត្តវណ្ណិនោតិ ឆសហស្សា ហេមវតបព្ពតេ និព្ពត្តយក្ខា, តេ ច សព្ពេបិ នីលាទិវណ្ណវសេន នានត្តវណ្ណា។

សាតាគិរា តិសហស្សាតិ សាតាគិរិបព្ពតេ និព្ពត្តយក្ខា តិសហស្សា។

ឥច្ចេតេ សោឡសសហស្សាតិ ឯតេ សព្ពេបិ សោឡសសហស្សា ហោន្តិ។

វេស្សាមិត្តា បញ្ចសតាតិ វេស្សាមិត្តបព្ពតេ និព្ពត្តា បញ្ចសតា។

កុម្ភីរោ រាជគហិកោតិ រាជគហនគរេ និព្ពត្តោ កុម្ភីរោ នាម យក្ខោ។ វេបុល្លស្ស និវេសនន្តិ តស្ស វេបុល្លបព្ពតោ និវេសនំ និវាសដ្ឋានន្តិ អត្ថោ។ ភិយ្យោ នំ សតសហស្សំ, យក្ខានំ បយិរុបាសតីតិ តំ អតិរេកំ យក្ខានំ សតសហស្សំ បយិរុបាសតិ។ កុម្ភីរោ រាជគហិកោ, សោបាគា សមិតិំ វនន្តិ សោបិ កុម្ភីរោ សបរិវារោ ឥមំ វនំ ភិក្ខុសមិតិំ ទស្សនត្ថាយ អាគតោ។

១១៤។ បុរិមញ្ច ទិសំ រាជា, ធតរដ្ឋោ បសាសតីតិ បាចីនទិសំ អនុសាសតិ។ គន្ធព្ពានំ អធិបតីតិ ចតូសុបិ ទិសាសុ គន្ធព្ពានំ ជេដ្ឋកោ។ សព្ពេ តស្ស វសេ វត្តន្តិ។ មហារាជា យសស្សិសោតិ មហាបរិវារោ ឯសោ មហារាជា។

បុត្តាបិ តស្ស ពហវោ, ឥន្ទនាមា មហព្ពលាតិ តស្ស ធតរដ្ឋស្ស ពហវោ មហព្ពលា បុត្តា, តេ សព្ពេ សក្កស្ស ទេវរញ្ញោ នាមធារកា។

វិរូឡ្ហកោ តំ បសាសតីតិ តំ ទិសំ វិរូឡ្ហកោ អនុសាសតិ។

បុត្តាបិ តស្សាតិ តស្សាបិ តាទិសាយេវ បុត្តា។ បាឡិយម្បន "មហព្ពលា"តិ លិខន្តិ។ អដ្ឋកថាយំ សព្ពវារេសុ "មហាពលា"តិ បាឋោ។

"បុរិមំ ទិសំ ធតរដ្ឋោ, ទក្ខិណេន វិរូឡ្ហកោ;

បច្ឆិមេន វិរូបក្ខោ, កុវេរោ ឧត្តរំ ទិសំ។

ចត្តារោ តេ មហារាជា, សមន្តា ចតុរោ ទិសា;

ឥទ្ធិល្លយាតា អដ្ឋិសុ, ចរេត កាបិលចត្ថុរេច”តិ។

ព្ពុយា បត កាធា សត្តសង្កាហិកចរេសត ចុត្តា។

អឃរេត្ថាត្ថ អរេត្ថា – ឥសសហស្សចក្កចាឡុ ឥតរដ្ឋា តាយ យហារាឌារេតា អត្ថិ។ រេត សរេត្តបិ
រេកាដិសតសហស្សរេកាដិសតសហស្សកត្ថញ្ញបរិចារា អាកត្ថា បុរត្ថិយាឃ ជិសាឃ កបិលចត្ថុយហាចតរេតា បដ្ឋាឃ ចក្កចាឡអកត្ថុ បូររេត្ថា
ជិតា។ ឲចំ ឥក្កិលជិសាឌឹសុ ចិន្នូញហកាឥរេឃា។ រេតរេតចាហ – “សយត្តា ចត្យរោ ជិសា, ឥទ្ធិល្លយាតា អដ្ឋិសុ”តិ។ ព្ពុឥត្បាចុត្តំ រេហាតិ –
“សយត្តា ចក្កចាឡុហិ អាកត្ថា ចត្យរោ ជិសា បត្តតយត្ថរេកាសុ អក្កិត្ថា ចិឃ សុដ្ឋ ឌលយាតា ជិតា”តិ។ រេត បត ឃស្មា កបិលចត្ថុចតរេយច
សត្ថាឃ អាកតា, តស្មា ចក្កចាឡអំ បូររេត្ថា ចក្កចាឡុត សយសយា ជិតាបិ – “ចរេត កាបិលចត្ថុរេច”តិ ចុត្តា។

ឲឲលិ៍រេតសំ យាឃាចិរេតា ឥាសា, អាក្ស ចត្ថាតិកា សធាតិ រេតសំ យហារាឌាតំ កតបិបបដិត្ថាឥតលក្កលាឃ យាឃាឃ ឃុត្តា
ក្សដិលិចារា ឥាសា អត្ថិ, រេឃ សយុលបរយុលចត្ថាតាហិ រេលិកំ ចត្ថាតរេតា “ចត្ថាតិកា”តិ ច, រេករាដិឃសារេធរេឃ្យត សយត្តាកតត្តា
“សធា”តិ ច ចុច្ចត្តិ, រេតបិ អាកតាតិ អរេត្ថា។ យាឃា ក្សរេដល្ហ ចិរេដល្ហ, ចិដុច្ច ចិដុរេដី សហាតិ រេត ឥាសា សរេត្តបិ យាឃាការរេកាច។
តារេយត បរេតត្ថ ឲរេកា ក្សរេដល្ហ តាយ, ឲរេកា ចិរេដល្ហ តាយ។ បិឡព្ពុឃំ បត “រេចរេដល្ហ”តិ លិលត្តិ។ ឲរេកា ចិដុច្ច តាយ, ឲរេកា ចិដុរេដី
តាយ។ សហាតិ រេសាបិ ចិដុរេដី រេតហិ សរេហច អាករេតា។

ចត្ថុរេតាកាយរេសដ្ឋា ច, កិត្តិឃល្ហ តិឃល្ហ ចាតិ អបរេរា កិត្តិឃល្ហ តាយ។ បិឡព្ពុឃំ បត “កិត្តុឃល្ហ”តិ លិលត្តិ។ តិឃល្ហ ចាតិ អរេញ្ញា
តិឃល្ហ តាយ, ឲត្តកា ឥាសា។ ព្ពុរេតា បរេរ បត –

“បតារេឥា ឱ្របយរេញ្ញា ច, រេឥចសុរេតា ច យាតលិ;

ចិត្តរេសរេតា ច កន្ធព្វោ, តឡុ្រ រាឌា ឌរេតសរេភា;

អាក្ស បត្ថាសិរេឈា រេចច, តិម្ពុរូ សូរិឃចច្ចសា”តិ។ –

ព្ពុរេយ រេឥចរាឌារេតា។ តត្ថ រេឥចសុរេតាតិ រេឥចសារថិ។ ចិត្តរេសរេតាតិ ចិរេត្តា ច រេសរេតា ច ចិត្តរេសរេតា ច។ កន្ធព្វោតិ អឃំ ចិត្តរេសរេតា
កន្ធព្វកាឃិរេកា រេឥចបុរេត្តា, ត រេកចលំ រេចស, សរេត្តា រេបរេត បតាឥាឥរេឃា កន្ធព្វា ឲច។ តឡ្រុរាឌាតិ តឡអការេឥចបុរេត្តា
តារេយរេកា។ ឌរេតសរេភាតិ ឌតចសរេភា រេឥចបុរេត្តា។ អាក្ស បត្ថាសិរេឈា រេចចាតិ បត្ថាសិរេឈា រេចច រេឥចបុរេត្តា អាករេតា។ តិម្ពុរូតិ តិម្ពុរូ

នាម គន្ធព្វទេវរាជា។ សុរិយវច្ឆសាតិ តស្សេវ ធីតា។

ឯតេ ចញ្ញេ ច រាជានោ, គន្ធព្វា សហ រាជុភីតិ ឯតេ ច នាមវសេន វុត្តគន្ធព្វរាជានោ អញ្ញេ ច ឯតេហិ រាជូហិ សទ្ធិំ ពហូ គន្ធព្វា។ មោទមានា អភិក្កាមុំ, ភិក្ខូនំ សមិតិំ វនន្តិ ហដ្ឋតុដ្ឋចិត្តា ភិក្ខុសង្ឃសមិតិំ ឥមំ វនំ អាគតាតិ អត្ថោ។

៣៣៧. អថាគុ នាគសា នាគា, វេសាលា សហតច្ឆកាតិ នាគសទហវាសិកា ច វេសាលីវាសិកា ច នាគា សហ តច្ឆកនាគបរិសាយ អាគតាតិ អត្ថោ។ កម្ពលស្សតរាតិ កម្ពលោ ច អស្សតរោ ច។ ឯតេ កិរ សិនេរុបាទេ វសន្តិ, សុបណ្ណេហិបិ អនុទ្ធរណីយា មហេសក្ខនាគា។ បាយាគា សហ ញាតិភីតិ បយាគតិត្ថវាសិនោ ច សហ ញាតិសង្ឃេន អាគតា។

យាមុនា ធតរដ្ឋា ចាតិ យមុនវាសិនោ ច ធតរដ្ឋកុលេ ឧប្បន្នា នាគា ច។ ឯរាវណោ មហានាគោតិ ឯរាវណោ ច ទេវបុត្តោ, ជាតិយា នាគោ ន ហោតិ។ នាគវោហារេន បនេស វោហរីយតិ។ សោបិ អាគតោ។

យេ នាគរាជេ សហសា ហរន្តីតិ យេ ឥមេ វុត្តប្បការេ នាគេ លោកាភិភូតា សាហសំ កត្វា ហរន្តិ គណ្ហន្តិ។ ទិព្វា ទិជា បក្ខី វិសុទ្ធចក្ខូតិ ទិព្វានុភាវតោ ទិព្វា មាតុកុច្ឆិតោ ច អណ្ឌកោសតោ ចាតិ ទ្វេ វារេ ជាតាតិ ទិជា។ បក្ខយុត្តតាយ បក្ខី។ យោជនសតន្តរេបិ យោជនសហស្សន្តរេបិ នាគេ ទស្សនសមត្ថចក្ខុតាយ វិសុទ្ធចក្ខូ។ វេហាយសា តេ វនមជ្ឈបត្តាតិ តេ អាកាសេនេវ ឥមំ មហាវនំ សម្បត្តា។ ចិត្រា សុបណ្ណា ឥតិ តេស នាមន្តិ តេសំ “ចិត្រសុបណ្ណា”តិ នាមំ។

អភយំ តទា នាគរាជានមាសិ, សុបណ្ណតោ ខេមមកាសិ ពុទ្ធោតិ តស្មា សព្វេបិ តេ អញ្ញមញ្ញំ សណ្ហាហិ វាចាហិ ឧបវ្ហយន្តា មិត្តា វិយ ពន្ធវា វិយ ច សល្លបន្តា សម្មោទមានា អាលិង្គន្តា ហត្ថេ គណ្ហន្តា អំសកូដេ ហត្ថំ ឋបេន្តា ហដ្ឋតុដ្ឋចិត្តា។ នាគា សុបណ្ណា សរណមកំសុ ពុទ្ធន្តិ ពុទ្ធំយេវ សរណំ គតា។

៣៣៨. ជិតា វជិរហត្ថេនាតិ ឥន្ទេន ទេវរញ្ញា ជិតា។ សមុទ្ទំ អសុរា សិតាតិ មហាសមុទ្ទនិស្សិតា អសុរា សុជាតាយ អសុរកញ្ញាយ ការណា សព្វេបិ ភាតរោ វាសវស្ស, ឥទ្ធិមន្តោ យសស្សិនោ។

តេសុ កាលកញ្ចា មហាភិស្មាតិ កាលកញ្ចា ច មហន្តេ ភឹសនកេ អត្តភាវេ មាបេត្វា អាគមិំសុ។ អសុរា ទានវេឃសាតិ ទានវេឃសា នាម អញ្ញេ ធនុគ្គហអសុរា។ វេបចិត្តិ សុចិត្តិ ច, បហារាទោ នមុចី សហាតិ វេបចិត្តិអសុរោ, សុចិត្តិអសុរោ ចាតិ ឯតេ ច អសុរា នមុចិ ច មារោ ទេវបុត្តោ ឯតេហិ សហេវ អាគតោ។ ឥមេ អសុរា មហាសមុទ្ទវាសិនោ, អយំ បរនិម្មិតវសវត្តិលោកវាសី, កស្មា ឯតេហិ សហាគតោតិ? អនុវត្តិកត្តា។ តេបិ ហិ អនុវត្តិកា អកន្តា, អយម្បិ តាទិសោយេវ។ តស្មា ធាតុសោ សំសន្ទមានោ អាគតោ។

សតញ្ញា ពាលិបុព្វាគត្តិ ពាលិតោ យហាអសុរស្ស បុព្វាគំ សពំ៑ សទ្ធោ ខេទេរាខតាយកាតិ សទ្ធោ អព្វតោ យាត្យលស្ស រាហុរស្សេច តាយឆរា៑ សត្ថាឃុំព្វា ពាលិសេតត្តិ អព្វតោ ពាលិសេតំ សត្ថាឃុំព្វា សទ្ធោ កាតសត្ថាហាច ហុព្វា៑ រាហុកក្ខុបិាកយត្តិ រាហុអសុទិក្ខំ ក្ខបសក្តយិស៑ សយយោឆាតិ កក្ខេត្តតិ កក្ខំ តច ហោត្យ, សយយោ តេ កិក្លុត សយិតិ ចគំ ក្ខបសក្តយិត្វា កិក្លុសក្ឈំ ឆស្សតាឃាតិ អតេ្វា៑

៩១០៑អារេបិ ច ឆេចា បចឌឹ, តេឌោ ចារយោ តឆាកយុត្តិ អារេបិកសិលាឌឹសុ បរិកម្មំ កត្វា តិគ្គត្វា អារេបិតិអាឌិតាយកា ឆេចា អាកម្មំ៑ ចទ្ធលា ចារលា ឆេចា, សោយោ ច ឃសសា សហាតិ ចទ្ធលាឆេចតា , ចារលាឆេចតា, សោយឆេចតាតិ ឲចំ តាយកា ច ឆេចា ឃសសា តាយ ឆេចេត សហាកតាតិ អតេ្វា៑ យេព្វាកទ្ធលាកាឃិកាតិ យេព្វាឈារេត ច កទ្ធលាឈារេត ច បរិកម្មំ កត្វា តិគ្គត្វាឆេចា៑ អាក្បំ ឆេចា ឃសស្សិតោតិ ឲតេបិ យហាឃសា ឆេចា អាកតា៑

ឆសេត ឆសឆា កាឃា, សទ្ធោ តាគត្តចល្លិតោតិ តេ ឆសឆា ជិតា ឆស ឆេចកាឃា សទ្ធោ តឹលិឌិចសេត តាគត្តចល្លា អាកតាតិ អតេ្វា៑

ចេល្លច ឆេចាតិ ចេល្លឆេចតា ច៑ សហលិ ចាតិ សហលិឆេចតា ច៑ អសយា ច គុចេ ឃយាតិ អសយឆេចតា ច ចេ្វ ច ឃយកា ឆេចា៑ ចក្ខុស្សបតិសា ឆេចា, ចក្ខុយាក្បំ បុរក្ខុត្វាតិ ចក្ខុតិស្សិតកា ឆេចា ចក្ខុំ បុរេតា កត្វា អាកតា៑ តឆា ឃ្វុទិឃតិស្សិតកា ឆេចា ឃ្វុទិឃំ បុរក្ខុត្វា៑ តក្ខុត្វាតិ បុរក្ខុត្វាតិ តក្ខុត្វតិស្សិតាបិ ឆេចា តក្ខុត្វាតិ បុរេតា កត្វា អាកតា៑ អាក្បំ យក្ខុចលិហកាតិ ចាតចលិហកា, អគ្គុចលិហកា, ក្ខុល្លចលិហកា ឲតេ សទ្ធោបិ ចលិហកាឃិកា “យក្ខុចលិហកា” តាយ គុឌ្ឍត្តិ៑ តេបិ អាកតាតិ អតេ្វា៑ ចស្វុគំ ចាសចោ សេដ្ឋោ, សក្កោបិកា បុទិក្ខុឆោតិ ចស្វុគំ ឆេចតាគំ សេដ្ឋោ ចាសចោ យោ សក្កោតិ ច, បុទិក្ខុឆោតិ ច គុឌ្ឍតិ, សោបិ អាកតោ៑

ឆសេត ឆសឆា កាឃាតិ ឲតេបិ ឆស ឆេចកាឃា ឆសឆាច អាកតា៑ សទ្ធោ តាគត្តចល្លិតោតិ តឹលិឌិចសេត តាគត្តចល្លា៑

អចាក្បំ សហក្ខុ ឆេចាតិ អច សហក្ខុ តាយ ឆេចា អាកតា៑ ឌលយក្តិសិលាទិចាតិ អក្តិសិលា ចិឃ ឌលត្តា៑ ឌលយក្តិ ច សិលាទិចាតិ គ្គុយាតិ តេសំ តាយាតឹតិបិ គុត្តំ៑ អទិដ្ឋកា ច ទោឌោ ចាតិ អទិដ្ឋកឆេចា ច ទោឌឆេចា ច៑ ក្ខយាបុប្បតិកាសិតោតិ ក្ខយាបុប្បឆេចា តាយ ឲតេ ឆេចា ៑ ក្ខយាបុប្បសឌិសា ហិ តេសំ សរីរាកា, តស្វា “ក្ខយាបុប្បតិកាសិតោ”តិ គុឌ្ឍត្តិ៑

ចទ្ធលា សហឆម្ពា ចាតិ ឲតេ ច ចេ្វ ឌតា៑ អគ្គុតា ច អតេឌកាតិ អគ្គុតឆេចតា ច អតេឌកឆេចតា ច៑ សុលេឃ្យុចិរាអាក្បត្តិ សុលេឃ្យា ច ទុចិរា ច អាកតា៑ អាក្បំ ចាសចតេសិតោតិ ចាសចតេសិឆេចា តាយ អាកតា៑ ឆសេត ឆសឆា កាឃាតិ ឲតេបិ ឆសឆេចកាឃា ឆសឆាច អាកតា៑

សយាតា យហាសយាតាតិ សយាតា ច យហាសយាតា ច៑ យាត្យុសា យាត្យុសុត្តុយាតិ យាត្យុសា ច យាត្យុសុត្តុយា ច៑ លិដ្ឋាបឆោសិកា អាក្បំ, អាក្បំ យតោបឆោសិកាតិ លិដ្ឋាបឆោសិកា យតោបឆោសិកា ច ឆេចា អាកតា៑

ອຌາກູ່ ທຣເຍາ ເຕຈາຕິ ທຣິເຕຈາ ສາຍ ອາກຕາ໌ ເຍ ຈ ເລາຫິຕຈາສິເສາຕິ ເລາຫິຕຈາສິເສາ ຈ ອາກຕາ໌ ປິຣກາ ຍທາປິຣກາຕິ ໑ເຕ ຈ ຊຸປິຊາ ອາກຕາ໌ ຕເນເຕ ຕນຊາ ກາຍາຕິ ໑ເຕປິ ຕນເຕຈກາຍາ ຕນຊາຈ ອາກຕາ໌

ນຸກ້າກຣຍຸ້ ອຣຸຫາ, ອາກູ່ ເຈຌສນາ ນທາຕິ ໑ເຕ ນຸກ້າຕເຍາ ຕເຍາ, ເຕຫິ ນທ ເຈຌສນາ ຈ ອາກຕາ໌ ຌຸຕາຕກຍຸາ ປິເຍາກ້າຕິ ຌຸຕາຕກຍຸາ ສາຍ ປິເຍາກ້ເຕຈາ ອາກຕາ໌ ອາກູ່ ເຕຈາ ປິຈກ້ຫາຕິ ປິຈກ້ຫາ ສາຍ ເຕຈາ ອາກຕາ໌

ນຕາຍຕ້າ ທາຣກຊາຕິ ນຕາຍຕ້າ ຈ ທາຣກຊາ ຈ໌ ຍິຍຸກາ ຈ ຍນຍຸ້ເສາຕິ ຍນນຍຸສ້າ ຍິຍຸກເຕຈາ ຈ໌ ຌສຍໍ ອາກ ປຊຸ້ເສ້າຕິ ປຊຸ້ເສ້າ ຈ ເຕຈຣາຊາ ຌສຍເສ້າ ອາກເຕາ໌ ເຍາ ຂີນາ ອກິຈຍຸຕີຕິ ເຍາ ຍໍ ຍໍ ຂີນໍ ຍາຕິ, ຕຕ້ ຕຕ້ ເຕເຈາ ຈຍຸຕິ໌ ຕເນເຕ ຕນຊາ ກາຍາຕິ ໑ເຕປິ ຕນເຕຈກາຍາ ຕນຊາ ອາກຕາ໌

ເຄຍິຍາ ຕຸນິຕາ ຍາຍາຕິ ເຄຍິຍາ ເຕຈາ ຕຸນິຕປຸຣຈາສິເສາ ຈ ຍາຍາເຕຈເລາກຈາສິເສາ ຈ໌ ກຌກາ ຈ ຍນຍຸ້ເສາຕິ ຍນນຍຸສ້າ ກຌກເຕຈາ ຈ໌ ປິຍຸຕ້ຍໍ ປສ "ກຕຸ້ກາ ຈາ"ຕິ ລິຂສິ້໌ ລຕຸ້ຕກາ ລາຍເນຕຸ້າຕິ ລຕຸ້ຕກເຕຈາ ຈ ລາຍເນຕຸ້ເຕຈາ ຈ໌ ເຊາຕິສາຍາ ຈ ອານຈາຕິ ປຕ້ຕາຍຕ້ເກ ກຕສຍອກູ້ເສ້າ ປິຍ ເຊາຕຍາສາ ເຊາຕິເຕຈາ ສາຍ ອຕ້ໍ, ເຕ ຈ ອານາ ຈ ເຕຈາ ອາກຕາຕິ ອເຕ້າ໌ ປິຍຸຕ້ຍໍ ປສ "ເຊາຕິສາຍາ"ຕິ ລິຂສິ້໌ ອານາ ເຕຈຕາ ລສຸ້ຈເນສ ອານຈາຕິ ຊຸຕ້າ໌ ສິຍຸ້າສຣຕິເສາ ອາກູ່, ອຌາກູ່ ປຣສິຍຸ້ຕາ໌ ຕເນເຕ ຕນຊາ ກາຍາຕິ ໑ເຕປິ ຕນ ເຕຈກາຍາ ຕນຊາຈ ອາກຕາ໌

ນເຕຸ້ເຕເຕຈສິກາຍາຕິ ໑ເຕ ຈ ອາເປິ ຈ ເຕຈາຕິອາຂີກາ ໙ ຕນກາ ນຕຸ້ ເຕຈສິກາຍາ ນເຕ້າ ສີລິຂີຈເນສ ສາສຕ້ຈຫຸ້ເສາ໌ ສາຍສຸ້ເຍສ ອາກຊຸ້ສິ້ ສາຍກາເກສ ສາຍເກາຕຸ້າເນສ ອາກຕາ໌ ເຍ ຈເຕ້າ ນຂີນາ ນທາຕິ ເຍ ຈ ອເຕ້າປິ ເຕຫິ ນຂີນາ ຈຫຸ້ເຕາປິ ສາຍເຕາປິ ໑ຕາຂີນາເຍຈ ເນນຈກ້ຈາຍ໑ຸ ເຕຈາ, ເຕປິ ອາກຕາເຍຈາຕິ ໑ກປເຕເສຈ ກລິປໍ ປິຍ ປຸຕກໍ ປິຍ ຈ ກຕ້າ ນເຕ້າ ເຕຈຕາ ສີຕຸ້ນຕິ໌

໑ຈໍ ຕນຸ ເລາກຊາຕຸນທຍຸຸ ເຕຈກາເຍ ສີຕຸ້ນິຕ້າ ຕຸ້ຕາສິ ຍຕຕ້ ເຕ ອາກຕາ, ຕໍ ຕເນຸເສ້າ ປຈຸ້ຊາຕິສິ້ ກາຌຍາທ໌ ຕຍຸເຕ້າ – ປຈຸ້າ ປິກຕາ ຊາຕິ ອຍຸາຕິ ອຣິຍນຍຸ້າ ປຈຸ້ຊາຕິ ສາຍ, ຕໍ ປຈຸ້ຊາຕິ ຣາກເຕານເຍາທລີລິຂໍ ອກາຈາ ອລີລໍ ຈຕ້າເຣາ ຌຸເຍ ຕຣິຕ້າ ຂີຕຕ້າ ຌຸເຍຕິຫຸ້ ຈຕຸສ້ ອານຈາຂໍ ອກາເຈສ ອສານຈໍ ອຣິຍນຍຸ້ ຕເກ້ຍ ປຍຸ້ຍຸາຍ໌ ເຕນເຕ້າຈ ຌຸເຍາຂໍ ທິຫຸຕ້າ ຌຸເຍຕຣໍ ອາກູ່ ອກເຣຫເຕາ ສາກໍ໌ ອປິຕາຕິກສິ້ ກາຍອກກາຈາຕີຕໍ ຈສຸ້ຈ ນີຣິຍາ ປິເຣາຈຍາຂໍ ຕນຕລຍຸ້າ ຕເກ້ຍ ປຍຸ້ຍຸາຍາຕິ ໑ຕຕຕ້ ນເຕ້າປິ ເຕ ສາຍສຸ້ເຍສ ອາກສຸ້, ເຍ ຈເຕ້າ ນຂີນາ ນທາຕິ໌

໑໓໑໌ ຕຸ້ຕາສິ ຕາຫຸ້າເສາ ຕເນຸເສ້າ ນຸຕາຫຸ້າ ປຣຍເຕ້າ ຈາຕິອາຂີຍາທ໌ ຕຕ້ ນຸຕາຫຸ້າຕິ ໑ເກາ ຕາຫຸ້າ໌ ປຣຍເຕ້າປິ ຕາຫຸ້າຈ໌ ປຸຕ້າ

ឥទ្ធិមតោ មហាតិ ឯតេ ឥទ្ធិមតោ ពុទ្ធស្ស ភគវតោ បុត្តា អរិយព្រហ្មានោ សហេវ អាគតា។ សតង្គមានោ តិស្សោ ចាតិ សតង្គមានោ ច តិស្សមហាព្រហ្មា ច។ សោបិកាតិ សោបិ អាគតោ។

"សហស្សំ ព្រហ្មលោកានំ, មហាព្រហ្មាភិតិដ្ឋតិ;

ឧបបន្នោ ជុតិមន្តោ, ភិស្មាកាយោ យសស្សិ សោ"តិ –

តត្ថ សហស្សំ ព្រហ្មលោកានន្តិ ឯកង្គុលិយា ឯកសហស្សចក្កវាឡេ ទសហិ អង្គុលីហិ ទសសហស្សិចក្កវាឡេ អាលោកផរណសមត្ថានំ មហាព្រហ្មានំ សហស្សំ អាគតំ។ មហាព្រហ្មាភិតិដ្ឋតីតិ យត្ថ ឯកេកោ មហាព្រហ្មា អញ្ញេ ព្រហ្មេ អភិភវិត្វា តិដ្ឋតិ។ ឧបបន្នោតិ ព្រហ្មលោកេ និព្វត្តោ។ ជុតិមន្តោតិ អានុភាវសម្បន្នោ។ ភិស្មាកាយោតិ មហាកាយោ, ទ្វីហិ តីហិ មាគធិកេហិ គាវុតេហិ សមប្បមាណអត្តភាវោ។ យសស្សីសោតិ អត្តភាវសិរីសម្បត្តិតោ យសេន សមន្នាគតោ។

ទសេត្ថ ឥស្សរា អាគុំ, បច្ចេកវសវត្តិនោតិ ឯតស្មិំ ព្រហ្មសហស្សេ ឯវ បាដិយេក្កំ បាដិយេក្កំ វសំ វត្តេន្តិ, ឯវរូបា ទស ឥស្សរា មហាព្រហ្មានោ អាគតា។ តេសញ្ច មជ្ឈតោ អាគ, ហារិតោ បរិវារិតោតិ តេសំ ព្រហ្មានំ មជ្ឈេ ហារិតោ នាម មហាព្រហ្មា សតសហស្សព្រហ្មបរិវារោ អាគតោ។

ឯតេ ច សព្ពេ អភិក្កន្តេ, សិន្ទេ ទេវេ សព្រហ្មកេតិ តេ សព្ពេបិ សក្កំ ទេវរាជានំ បុរតោ កត្វា អាគតេ ទេវគណេ, ហារិតមហាព្រហ្មានំ បុរតោ កត្វា អាគតេ ព្រហ្មគណេ ច។ មារសេនា អភិក្កាមីតិ មារសេនា អភិគតា។ បស្ស កណ្ហស្ស មន្ទិយន្តិ កាឡកស្ស មារស្ស ពាលភាវំ បស្សថ។

ឯថ គណ្ហថ ពន្ធថាតិ ឯវំ អត្តនោ បរិសំ អាណាបេសិ។ រាគេន ពទ្ធមត្ថុ វោតិ សព្ពំ វោ ពន្ធំ ឯវពន្ធំ រាគេន ពន្ធំ ហោតុ។ សមន្តា បរិវារេថ, មា វោ មុញ្ចិត្ថ កោចិ នន្តិ ឯកោបិ ឯតេសុ ឯកម្បិ មា មុញ្ចិត្ថ។ "មា វោ មុញ្ចេថា"តិបិ បាឋោ, ឯសេវត្ថោ។

ឥតិ តត្ថ មហាសេនោ, កណ្ហោ សេនំ អបេសយីតិ ឯវំ តត្ថ មហាសមយេ មហាសេនោ មារោ មារសេនំ អបេសយិ បហិណិ។ បាណិនា តលមាហច្ចាតិ ហត្ថេន បថវិតលំ បហរិត្វា។ សរំ កត្វាន ភេរវន្តិ មារចិសិកស្សតត្តំ ភយានកំ សទ្ទំ កត្វា។

យថា បាវុស្សកោ មេឃោ, ថនយន្តោ សវិជ្ជុកោតិ សវិជ្ជុកោ បាវុស្សកមេឃោ វិយ មហាគជ្ជិតំ គជ្ជន្តោ។ តទា សោ បច្ចុទាវត្តីតិ តស្មិំ សមយេ សោ មារោ តំ ចិតិសកំ ទិស្វា បដិនិវត្តោ។ សង្កុទ្ធោ អសយំវសេតិ កុទ្ធោ កុបិតោ កញ្ចិ វសេ វត្តេតុំ អសមត្ថត្តា អសយំវសោ អសយំវសី អត្តនោ វសេន អការកោ ហុត្វា និវត្តោ។ ភគវា កិរ "អយំ មារោ ឥមំ មហាសមាគមំ ទិស្វា

‘អភិសមយន្តរាយំ ករិស្សាមី’តិ អត្តនត្តនោ យានសេតំ បេសេត្វា យាវ វិភឹសកំ ហេស្សតី”តិ អញ្ញាសិ។ បកតិ ចេសា ភគវតោ, យត្ថ អភិសមយោ ន ភវិស្សតិ, តត្ថ យាវ វិភឹសកំ ហេស្សន្តិ ន និវារេតិ។ យត្ថ បន អភិសមយោ ហោតិ, តត្ថ យថា បរិសា តេសំ យានស្ស រូបំ បស្សតិ, ន សទ្ទំ សុណាតិ, ឯវំ អធិដ្ឋាតីតិ។ ឥមស្មិញ្ច សមាគមេ មហាភិសមយោ ភវិស្សតិ, តស្មា យថា ទេវតា តេសំ តស្ស រូបំ បស្សន្តិ, ន សទ្ទំ សុណន្តិ, ឯវំ អធិដ្ឋាសិ។ តេន វុត្តំ –“តទា សោ បច្ឆាវត្តិ, សញ្ញេត្វា អសមំ វេស”តិ។

២៣២។ តញ្ច សព្ពំ អភិញ្ញាយ, វវត្ថិត្វាន ចក្ខុមាតិ តំ សព្ពំ ភគវា ជានិត្វា វវត្ថបេត្វា ច។

យានសេតា អភិក្កន្តា, តេ វិជានាន អភិក្កមេវាតិ អភិក្កមេវ យានសេតា អភិក្កន្តា, តេ ពុទ្ធេ អត្តនោ អត្តរូបំ វិជានាន, ផលសមាបត្តិំ សមាបជ្ជាតិ វទតិ។ អាតប្បមករុន្តិ ផលសមាបត្តិំ បវិសនត្ថាយ វីរិយំ អារភិំសុ។ វីតរាគេហិ បក្កមន្តិ យានេន ច យានសេតា ច វីតរាគេហិ អរិយេហិ ទូរតោ ច អបក្កមិំសុ។ តេសំ លោមាបិ ហដ្ឋាយន្តិ តេសំ វីតរាគានំ លោមានិបិ ន ចាលយិំសុ។ អថ យានេនាភិក្កមិត្វា អាគន្ត្វា ឥទំ គាថំ អភាសិ –

“សព្ពេ វិជិតសង្គាមា, ភយាតីតា យសស្សិនោ;

មោទន្តិ សហ ភូតេហិ, សាវកា តេ ជនេសុតា”តិ។

តត្ថ មោទន្តិ សហ ភូតេហីតិ ទសពលស្ស សាវកេហិ ភូតេហិ សច្ចេហិ អរិយេហិ សទ្ធិំ មោទន្តិ បមោទន្តិ។ ជនេសុតាតិ ជនេ វិស្សុតា បាកដា អភិញ្ញាតា។

ឥទំ បន មហាសមយសុត្តំ នាម ទេវតានំ បិយំ មនាបំ, តស្មា មង្គលំ វទន្តេន អភិនវដ្ឋានេសុ ឥទមេវ សុត្តំ វត្តព្ពំ។ ទេវតា កិរ –“ឥទំ សុត្តំ សុណិស្សាមា”តិ ឱហិតសោតា វិចរន្តិ។ ទេសនាបរិយោសានេ បនស្ស កោដិសតសហស្សទេវតា អរហត្តំ បត្តា, សោតាបន្នាទីនំ គណនា នត្ថិ។

ទេវតានញ្ហិស្ស បិយមនាបការេ ឥទំ វត្ថុ – កោដិបព្ពតវិហារេ កិរ នាគលេណទ្វារេ នាគរុក្ខេ ឯកា ទេវធីតា វសតិ។ ឯកោ ទហរោ អន្តេវាសិកោ ឥទំ សុត្តំ សជ្ឈាយតិ។ ទេវធីតា សុត្វា សុត្តបរិយោសានេ មហាសទ្ទេន សាធុការមទាសិ។ កោ ឯសោតិ។ អហំ, ភន្តេ, ទេវធីតាតិ។ កស្មា សាធុការមទាសីតិ? ភន្តេ, ទសពលេន មហាវនេ និសីទិត្វា កថិតទិវសេ ឥទំ សុត្តំ សុត្វា អជ្ជ អស្សោសិំ, ភគវតា កថិតតោ ឯកក្ខរម្បិ អហាបេត្វា សុគ្គហិតោ អយំ ធម្មោ តុម្ហេហីតិ។ ទសពលស្ស កថយតោ សុតំ តយាតិ? អាម, ភន្តេតិ។ មហា កិរ ទេវតាសន្និបាតោ អហោសិ, ត្វំ កត្ថ ឋិតា សុណីតិ?

ᩋᩉᩴ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᨾᩉᩣᩅᨶᩅᩣᩈᩥᨿᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ, ᨾᩉᩮᩈᨠ᩠ᨡᩣᩈᩩ ᨸᨶ ᨴᩮᩅᨲᩣᩈᩩ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᩈᩩ ᨩᨾ᩠ᨻᩩᨴᩦᨸᩮ ᩒᨠᩣᩈᩴ ᨶᩣᩃᨲ᩠ᨳᩴ, ᩋᨳ ᩍᨾᩴ ᨲᨾ᩠ᨻᨸᨱ᩠ᨱᩥᨴᩦᨸᩴ ᩋᩣᨣᨶ᩠ᨲ᩠ᩅᩣ ᨩᨾ᩠ᨻᩩᨠᩮᩣᩃᨸᨭ᩠ᨭᨶᩮ ᨮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᩮᩣᨲᩩᩴ ᩋᩣᩁᨴ᩠ᨵᨾ᩠ᩉᩥ, ᩍᨲᩮᩣᨸᩥ ᨾᩉᩮᩈᨠ᩠ᨡᩣᩈᩩ ᨴᩮᩅᨲᩣᩈᩩ ᩋᩣᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩦᩈᩩ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᨸᨭᩥᨠ᩠ᨠᨾᨾᩣᨶᩣ ᩁᩮᩣᩉᨱᨩᨶᨸᨴᩮ ᨾᩉᩣᨣᩣᨾᩔ ᨸᩥᨭ᩠ᨮᩥᨽᩣᨣᨲᩮᩣ ᩈᨾᩩᨴ᩠ᨴᩮ ᨣᩃᨸ᩠ᨸᨾᩣᨱᩴ ᩏᨴᨠᩴ ᨸᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨮᩥᨲᩣ ᩋᩔᩮᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᨲᩩᨿ᩠ᩉᩴ ᨮᩥᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᨲᩮᩣ ᨴᩪᩁᩮ ᩈᨲ᩠ᨳᩣᩁᩴ ᨸᩔᩥ ᨴᩮᩅᨲᩮᨲᩥ? ᨠᩥᩴ ᨠᨳᩮᨳ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩈᨲ᩠ᨳᩣ ᨾᩉᩣᩅᨶᩮ ᨵᨾ᩠ᨾᩴ ᨴᩮᩈᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨶᩥᩁᨶ᩠ᨲᩁᩴ ᨾᨾᨬ᩠ᨬᩮᩅ ᩒᩃᩮᩣᨠᩮᨲᩦᨲᩥ ᨾᨬ᩠ᨬᨾᩣᨶᩣ ᩒᨲᨸ᩠ᨸᨾᩣᨶᩣ ᩐᨾᩦᩈᩩ ᨶᩥᩃᨿᩣᨾᩦᨲᩥ᪨

ᨲᩴ ᨴᩥᩅᩈᩴ ᨠᩥᩁ ᨠᩮᩣᨭᩥᩈᨲᩈᩉᩔᨴᩮᩅᨲᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩣ, ᨲᩩᨾ᩠ᩉᩮᩉᩥ ᨲᨴᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ? ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ᪨ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨹᩃᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᨬ᩠ᨬᩮᨲᩥ? ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ᪨ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᨹᩃᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᨬ᩠ᨬᩮᨲᩥ? ᨶᨲ᩠ᨳᩥ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ᪨ ᨲᨿᩮᩣ ᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᨸᨲ᩠ᨲᩣ ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨠᩥᩁ ᨣᨱᨶᨸᨳᩴ ᩋᨲᩦᨲᩣ, ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨶ᩠ᨶᩣ ᨩᩣᨲᨲ᩠ᨳ ᨾᨬ᩠ᨬᩮᨲᩥ? ᨴᩮᩅᨲᩣ ᨲᩴ ᨴᩥᩅᩈᩴ ᩈᩮᩣᨲᩣᨸᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩴ ᨸᨲ᩠ᨲᨲ᩠ᨲᩣ ᩉᩥᩁᩣᨿᨾᩣᨶᩣ –“ᩋᨸᩩᨧ᩠ᨨᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩩᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩋᨿ᩠ᨿᩮᩣ”ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨶᩴ ᩈᩮᩣ ᨠᩥᨬ᩠ᨧᩥ ᩋᩣᩉ – “ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨸᨶ ᨴᩮᩅᨲᩮ, ᨲᩅ ᩋᨲ᩠ᨲᨽᩣᩅᩴ ᩋᨾ᩠ᩉᩣᨠᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ? ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨽᨶ᩠ᨲᩮ ᩈᨠᩃᨠᩣᨿᩴ ᨴᩔᩮᨲᩩᩴ, ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᨸᨻ᩠ᨻᨾᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩔᩮᩔᩣᨾᩥ ᩋᨿ᩠ᨿᩔᩣᨲᩥ ᨠᩩᨬ᩠ᨧᩥᨠᨧ᩠ᨨᩥᨴ᩠ᨴᩮᨶ ᩋᨦ᩠ᨣᩩᩃᩥᩴ ᩋᨶ᩠ᨲᩮᩣᩃᩮᨱᩣᨽᩥᨾᩩᨡᩴ ᩋᨠᩣᩈᩥ, ᨧᨶ᩠ᨴᩈᩉᩔᩈᩪᩁᩥᨿᩈᩉᩔᩩᨣ᩠ᨣᨾᨶᨠᩣᩃᩮᩣ ᩅᩥᨿ ᩋᩉᩮᩣᩈᩥ᪨ ᨴᩮᩅᨵᩦᨲᩣ “ᩋᨸ᩠ᨸᨾᨲ᩠ᨲᩣ, ᨽᨶ᩠ᨲᩮ, ᩉᩮᩣᨳᩣ”ᨲᩥ ᨴᩉᩁᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩴ ᩅᨶ᩠ᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨣᨾᩣᩈᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᩍᨾᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᨴᩮᩅᨲᩣᨶᩴ ᨸᩥᨿᩴ ᨾᨶᩣᨸᩴ, ᨾᨾᩣᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩴ ᨴᩮᩅᨲᩣᨲᩥ᪨

ᩍᨲᩥ ᩈᩩᨾᨦ᩠ᨣᩃᩅᩥᩃᩣᩈᩥᨶᩥᨿᩣ ᨴᩦᨥᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ

ᨾᩉᩣᩈᨾᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

៨។ សក្កបញ្ហសុត្តវណ្ណនា

និទានវណ្ណនា

៣៤៤។ ឯវំ មេ សុតន្តិ សក្កបញ្ហសុត្តំ។ តត្រាយមនុត្តានបទវណ្ណនា – អម្ពសណ្ឌា នាម ព្រាហ្មណគាមោតិ សោ កិរ គាមោ អម្ពសណ្ឌានំ អវិទូរេ និវិដ្ឋោ, តស្មា "អម្ពសណ្ឌា" ត្វេវ វុច្ចតិ។ វេទិយកេ បព្ពតេតិ សោ កិរ បព្ពតោ បព្ពតបាទេ ជាតេន មណិវេទិកាសទិសេន នីលវនសណ្ឌេន សមន្តា បរិក្ខិត្តោ, តស្មា 'វេទិយកបព្ពតោ' ត្វេវ សង្ខ្យំ គតោ។ ឥន្ទសាលគុហាយន្តិ បុព្ពេបិ សា ទ្វិន្នំ បព្ពតានំ អន្តរេ គុហា, ឥន្ទសាលរុក្ខោ ចស្សា ទ្វារេ, តស្មា 'ឥន្ទសាលគុហា'តិ សង្ខ្យំ គតា។ អថ នំ កុដ្ដេហិ បរិក្ខិបិត្វា ទ្វារវាតបានានិ យោជេត្វា សុបរិនិដ្ឋិតសុធាកម្មមាលាកម្មលតាកម្មវិចិត្តំ លេណំ កត្វា ភគវតោ អទំសុ។ បុរិមវោហារេន បន "ឥន្ទសាលគុហា" ត្វេវ នំ សញ្ជានន្តិ។ តំ សន្ធាយ វុត្តំ 'ឥន្ទសាលគុហាយ'ន្តិ។

ឧស្សុក្កំ ឧទបាទីតិ ធម្មិកោ ឧស្សាហោ ឧប្បជ្ជិ។ ននុ ច ឯស អភិណ្ហទស្សាវី ភគវតោ, ន សោ ទេវតាសន្និបាតោ នាម អត្ថិ, យត្ថាយំ ន អាគតបុព្ពោ, សក្កេន សទិសោ អប្បមាទវិហារី ទេវបុត្តោ នាម នត្ថិ។ អថ កស្មា ឥមស្ស អនាគតបុព្ពស្ស វិយ អស្ស ឧស្សាហោ ឧទបាទីតិ? មរណភយេន សន្តជ្ជិតត្តា។ តស្មិំ កិរស្ស សមយេ អាយុ បរិក្ខីណោ, សោ បញ្ច បុព្ពនិមិត្តានិ ទិស្វា "បរិក្ខីណោ ទានិ មេ អាយុ"ន្តិ អញ្ញាសិ។ យេសញ្ហិ ទេវបុត្តានំ មរណនិមិត្តានិ អាវិ ភវន្តិ, តេសុ យេ បរិត្តេន បុញ្ញកម្មេន ទេវលោកេ និព្ពត្តា, តេ "កុហិំ នុ ខោ ឥទានិ និព្ពត្តិស្សាមា"តិ ភយំ សន្តាសំ អាបជ្ជន្តិ។ យេ កតកីរុត្តានា ពហុំ បុញ្ញំ កត្វា និព្ពត្តា, តេ អត្តនា ទិន្នទានំ រក្ខិតសីលំ ភាវិតភាវនំ អាគម្ម "ឧបរិទេវលោកេ សម្បត្តិំ អនុភវិស្សាមា"តិ ន ភាយន្តិ។

សក្កោ បន ទេវរាជា បុព្ពនិមិត្តានិ ទិស្វា ទសយោជនសហស្សំ ទេវនគរំ, យោជនសហស្សុព្ពេធំ វេជយន្តំ, តិយោជនសតិកំ សុធម្មទេវសភំ, យោជនសហស្សុព្ពេធំ បារិច្ឆត្តកំ, សដ្ឋិយោជនិកំ បណ្ឌុកម្ពលសិលំ, អឌ្ឍតិយា នាដកកោដិយោ ទ្វីសុ ទេវលោកេសុ ទេវបរិសំ, នន្ទនវនំ, ចិត្តលតាវនំ , មិស្សកវនំ, ផារុសកវនន្តិ ឯវំ សម្បត្តិំ ឱលោកេត្វា "នស្សតិ វត ភោ មេ អយំ សម្បត្តី"តិ ភយាភិភូតោ អហោសិ។

តតោ "អត្ថិ នុ ខោ កោចិ សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា លោកបិតាមហោ មហាព្រហ្មា វា, យោ មេ ហទយនិស្សិតំ សោកសល្លំ សមុទ្ធរិត្វា ឥមំ សម្បត្តិំ ថាវរំ ករេយ្យា"តិ ឱលោកេន្តោ កញ្ចិ អទិស្វា បុន អទ្ទស "មាទិសានំ សតសហស្សានម្បិ ឧប្បន្នំ សោកសល្លំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ឧទ្ធរិតុំ បដិពលោ"តិ។ អថេវំ បរិវិតក្កេន្តស្ស តេន ខោ បន សមយេន សក្កស្ស ទេវានមិន្ទស្ស ឧស្សុក្កំ ឧទបាទិ ភគវន្តំ ទស្សនាយ។

កហំ នុ ខោ ភគវា ឯតរហិ វិហរតីតិ កតរស្មិំ ជនបទេ កតរំ នគរំ ឧបនិស្សាយ កស្ស បច្ចយេ បរិក្ខារេត្វា កស្ស អមតំ ធម្មំ

ទេសយមានោ វិហរតីតិ· អទ្ទសា ខោតិ អទ្ទក្ខិ បដិវិជ្ឈិ មារិសាតិ បិយវចនមេតំ, ទេវតានំ បិដិវេមន្កោ វោហារោ· តិដ្ឋន្តុបិ

វុត្តំ ហោតិ· កស្មា បនេស ទេវេ អាមន្តេសិ? មហាមត្តាម· ពុទ្ធោ កិរេស ភគវាតិ សព្វអលង្ការេ វិហរន្តោ ឯកកោវ ទស្សនាយ

អគមាសិ· សត្ថា “អបរិបក្កំ តាវស្ស ញាណំ, កតិបាហំ បន អតិក្កមិត្វា មយិ ឧត្តរបាលក្ខាមំ វិហរន្តោ បច្ចា ពុទ្ធានុមិត្តានំ និស្វា

មរណភយភីតោ ធម្មំ ទេវលោកស្ស ទេវតាហិ សទ្ធិំ ឧបសង្កមិត្វា ឥន្ទស្ស បញ្ញាពុទ្ធិត្វា ឧបក្កាបញ្ហស្សជ្ជនាវសានេ អសីតិយា

ទេវតាសហស្សេហិ សទ្ធិំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋហិស្សតី”តិ ជិនិត្តិត្វា ញាណេន គានាសិ· សោ “មម ពុទ្ធោបិ ឧភាកស្ស កតត្តា សត្ថារា

ញាណេន ន ភាតោ, អញ្ញំ មេ នត្ថិ មរណផលស្ស ឧបតិស្សយោ, ឧភាស្ស បន ឧបតិស្សយេ សតិ វក្កវាទអបរិមត្តាមបិ បរិនាម ភគវា

ធម្មំ ទេសេតិមេវ· អវស្សំ ខោ បន ធម្មំ ទេវលោកស្ស ភស្សតិ ទេវស្ស ឧបតិស្សយោ ភវិស្សតិ, តំ សន្ធាយ សត្ថា ធម្មំ ទេសេស្សតិ· តំ

សុត្វា អមយិ អត្តនោ ទោមនស្សំ វូបសមេស្សាមី”តិ ជិនិត្តិត្វា មហាមត្តាម អាគមាសិ·

ឯវំ កត្វា តវាតិ ខោ ទេវា តាវតិំសាតិ ឯវំ ហោតុ មហារាជ, ភន្ទាយ ភគវន្តំ ទស្សនាយ, ន្សល្លកោ ពុទ្ធុប្បាទោ, កត្វា តវ, មយា តុំ

“បញ្ចាតកិច្ចអំ ភជកិច្ចអំ ភន្ទាយា”តិ អវត្វា អមេ្សឹវិត្វាមេស្ស ផានេស្ស និមោនជនីតិ· បច្ចស្សោសុន្តិ តស្ស វចនំ សិរសា សម្បដិច្ឆិំសុ·

១៣៣· បញ្ចសិខំ គន្ធព្វទេវបុត្តំ អាមន្តេសីតិ ទេវេ តាវ អាមន្តេត្វា, ឥមំ កស្មា ឯតំ អាមន្តេសិ? ញាណសង្គហត្ថំ· ឯវំ កិរស្ស អហោសិ “និស្ស

ទេវលោកស្ស ទេវតា គហេត្វា ភូនេន មហន្តស្ស ឯមំ សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា ន ឃុត្តំ, អយំ បន បញ្ចសិខោ ទសពលស្ស ឧបដ្ឋាកោ

វល្លភោ ឧដ្ឋិតិដ្ឋិតក្កលោ គត្វា បញ្ញាបុដ្ឋិត្វា ឯមំ សុណាតិ, ឥមំ បុរតោ ហេសត្វា ញាណេន កាមេត្វា ឥមិនា កាលោកាសេ ឧបសង្កមិត្វា

បញ្ញាបុដ្ឋិស្សាមី”តិ ញាណសង្គហត្ថំ អាមន្តេសិ·

ឯវំ កត្វា តវាតិ ខោ “ឯវំ មហារាជ, ហោតុ, កត្វា តវ, មយា តុំ មំ ‘ឯហិ, មារិស, ឧម្មាតកិច្ចអាជីតិ វា គណសមញ្ញាជីតិ វា ទស្សនាយ

ភន្ទាយា’តិ អវត្វា ‘ពុទ្ធំ បស្សិស្សាម, ធម្មំ សោស្សាមា’តិ វទសី”តិ ទេវហតន្តំ ឧបគ្គណ្ហន្តោ ទេវានមិន្ទស្ស វចនំ បដិស្សុត្វា អត្តមនោ

សហធម្មេន ឧកោនោ ភគវា ឧបាគមិ·

តត្ថ ពេលុវបណ្ឌុវីណំ ពេលុវបក្កំ វិយ បណ្ឌុវណ្ណំ· តស្ស កិរ ទោណមត្តំ បោក្ខរំ, ឥន្ទនីលមណិយោ ទណ្ឌោ, រជតមយា តន្តិយោ,

បវាឡមយា វេឋកា, ឥណាបត្តកំ ការុតំ, តន្តិពទ្ធដ្ឋានំ ការុតំ, ឧបរិ ទណ្ឌកោ ការុតន្តិ តំ ការុតមយមាណា ឥណា· ឆាតិ សោ តំ

ឥណំ អាទាយ សមបញ្ញាសមុច្ឆនា មុច្ឆេត្វា អក្ខរេនហិ មហិត្វា មធុរំ កិតស្សរំ និច្ឆារេត្វា សោសនេវ សក្កស្ស ពាក្កាលំ ជាតាបេន្តោ

ឧពានំ អដ្ឋាសិ· ឯវំ តស្ស កិតានិតសញ្ញាយ សត្តិបតិមេ ទេវកោលេ អន សោ សក្កោ ទេវានមិន្ទោ…បេ… ខេមិយទេ បត្តទេ

បច្ចដ្ឋាសិ·

១៣៤· អតិទិវ ឧបការសមាទេតាតិ អន្តោអុ ជិវសេអុ ឧកោស្សច ទេវស្ស ច មារស្ស ច ព្រាហ្មណោ ច ឧបការេនេត ឧបការសមាទេតា ហោតិ,

តំទិវសំ បន ទ្វីសុ ទេវលោកេសុ ទេវតានំ ឱភាសេន អតិវិយ ឱភាសជាតោ ឯកបជ្ជោតោ សហស្សចន្ទសុរិយុគ្គតកាលសទិសោ អហោសិ។ បរិតោ គាមេសុ មនុស្សាតិ សមន្តា គាមេសុ មនុស្សា។ បកតិសាយមាសកាលេយេវ កិរ គាមទ្វារកេសុ កីឡន្តេសុ តត្ថ សក្កោ អគមាសិ, តស្មា មនុស្សា បស្សិត្វា ឧទយាចិំសុ។ តត្ថ ច មជ្ឈិមយាមេ ទេវតា ភគវន្តំ ឧបសង្កមន្តិ, អយំ កស្មា បច្ឆាយាមស្សាបិ បុរិមភាគេយេវ អាគតាតិ? មហាគហេនេវ តទ្ធិតត្តា។ កិំសុ នាមាតិ កិំសុ នាម ភោ ឥទំ, ភោ ន ខោ អជ្ជ មហេសក្ខា ទេវតា វា ព្រហ្មា វា ភគវន្តំ បយិរុបាសិតុំ ធម្មំ សោតុំ ឧបសង្កមន្តោ, ពនិំសុ នាម ភោ ភគវា បយិរុបាសិស្សន្តេស្សតិ ធម្មំ ទេសេស្សតិ, លិកា អយ្យាកំ, មយំ ភោ ឧទំ ទេវតានំ ពន្ធាវិតោគេកោ សត្វា អធិវាសេ វិហារេ វសតិ, មយ លភាម ទាលកកិល្លមុំ ពនន្ធកិល្លមុំ ជាតត្ថិ សំវិក្កា សេមហដ្ឋជាតា ឧណ្ណោលោមា ហុត្វា ជលតលសរោមជាតសមុជ្ជលំ អញ្ជលិំ សិរស្មិំ បតិដ្ឋបេត្វា នមស្សមានា អដ្ឋំសុ។

៣៤៨។ ទុរុបសង្កមាតិ ទុបយិរុបាសិយា។ អហំ សរាគោ សទោសោ សមោហោ, សត្ថា វីតរាគោ វីតទោសោ វីតមោហោ, តស្មា ទុបយិរុបាសិយា តថាគតា មាទិសេន។ ឈាយីតិ លក្ខណូបនិជ្ឈានេន ច អារម្មណូបនិជ្ឈានេន ច ឈាយី។ តស្មិំយេវ ឈានេ រតាតិ ឈានរតា។ តទន្តរំ បដិសល្លីនាតិ តទន្តរំ បដិសល្លីនា មញ្ញេតិ បដិសល្លីនា វា។ តស្មា ន សក្កា ឈាយី ឈានរតាតិ ទុរុបសង្កមា, វុដ្ឋាតិមេវ បដិសល្លីនាតិបិ ទុរុបសង្កមា។ បសាទេយ្យាសីតិ អារាធេយ្យាសិ, ឱកាសំ មេ ការេត្វា ទទេយ្យាសីតិ វទតិ។ បេលុវបណ្ឌុវីណំ អាទាយាតិ តត្ថ បុព្ពេ អាទិន្នាតិ? អាម, អាទិន្នា។ ឯកកាយតវេសេន បន សក្កេន សទ្ធិំ អាគតោ, ឥទានិ តំ វាមហត្ថេ ឋបេត្វា វាទនសជ្ជំ កត្វា អាទិយិ។ តេន វុត្តំ “អាទាយា”តិ។

បញ្ចសិខគីតគាថាវណ្ណនា

៣៤៩។ អស្សាវេសីតិ សាវេសិ។ ពុទ្ធូបសញ្ហិតាតិ ពុទ្ធំ អារព្ភ ពុទ្ធំ និស្សាយ កត្វា បវត្តាតិ អត្ថោ។ សេសបទេសុបិ ឯសេវ នយោ។

វន្ទេ តេ បិតរំ ភទ្ទេ, តិម្ពរុំ សុរិយវច្ឆសេតិ ឯត្ថ សុរិយវច្ឆសាតិ សុរិយសមានសរីរា។ តស្សា កិរ ទេវធីតាយ បាទន្តតោ រស្មិ ឧដ្ឋហិត្វា កេសន្តំ អារោហតិ, តស្មា ពាលសុរិយមណ្ឌលសទិសា ហោតិ, ឥតិ នំ “សុរិយវច្ឆសា”តិ សញ្ជានន្តិ។ តំ សន្ធាយាហ – “ភទ្ទេ, សុរិយវច្ឆសេ, តវ បិតរំ តិម្ពរុំ គន្ធព្វទេវរាជានំ វន្ទាមី”តិ។ យេន ជាតាសិ កល្យាណីតិ យេន ការណភូតេន យំ តិម្ពរុំ ទេវរាជានំ និស្សាយ ត្វំ ជាតា, កល្យាណី សព្វង្គសោភនា។ អានន្ទជននី មមាតិ មយ្ហំ បីតិសោមនស្សវឌ្ឍនី។

វាតោវ សេទតំ កន្តោតិ យថា សេទាតុរស្ស សេទហរណកោ វាតោ ឥដ្ឋោ ហោតិ កន្តោ មនាបោ, ឯវន្តិ អត្ថោ។ បាណំវ បិបាសតោតិ បាតុមិច្ឆន្តស្ស បិបាសតោ បិបាសាភិភូតស្ស។ អង្គីរសីតិ អង្គេ រស្មិយោ អស្សាតិ អង្គីរសី, តមេវ អាលបន្តោ វទតិ។ ធម្មោ អរហតាមិវាតិ អរហន្តានំ នវលោកុត្តរធម្មោ វិយ។

ជិឃច្ឆតោតិ ភុញ្ជិតុកាមស្ស ឆាតកាភិភូតស្ស។ ជលន្តមិវ វារិនាតិ យថា កោចិ ជលន្តំ ជាតវេទំ ឧទកកុម្ភេន និព្ពាបេយ្យ, ឯវំ មម

ការណា ឧប្បន្នំ មម កាយរាគបរិឡាហំ និព្ពាបេហីតិ វទតិ។

យុត្តំ កិញ្ចាក្ខរេរលុនាតិ បត្ថមេកសរេរលុនា យុត្តំ។ នារកោ ឈម្មាភិតទេត្តា វាតិ ឈម្មាភិតត្តហត្ថិ វិយ។ ឯក្ការេហ ទេត ឆត្វទន្តិ យថា សោ នារកោ បេបិត្តុរលំ ឯក្កាហិត្វា បិចិត្វា អគ្គសោណ្ឌមត្តំ បញ្ញាយមានំ គត្វា និមុគ្គោ សុរំ សាតំ វិន្ទតិ, ឯវំ គនា ត្វ ទោ ទេត ឆត្វទនំ ឆនវេមញ្ញ្យុនទេ្ទា ឯតទិត្វា អហំ សុរំ សាតំ បដិលភិស្សាមីតិ វទតិ។

“អដ្ឋង្គសោវ នារកោវ, ឋិតំ មេ ធុត្តទោមនំ;

ការណំ នប្បជានាមិ, សម្មុដ្ឋា លក្ខណុនមា”តិ –

ឯត្ថ ធុត្តំ ចុដ្ឋតិ គណ្ឌុមេល វិញ្ញានអមតទណ្ឌកោ។ ទោមនត្តិ បិតានីសុ វិញ្ញានទណ្ឌទោមនំ។ អង្គសោតិ មត្ថកេ វិញ្ញានគុដិលគណ្ឌកោ។ សោ ច នារកោ បកិណ្ណមេត្តា អដ្ឋង្គសោ ហោតិ, អង្គសំ អតីតោ; អង្គសេន វិញ្ញាយមានោបិ វសំ ន គច្ឆតិ, សោ “ឋិតំ មយា ធុត្តទោមនំ, សោ អហំ អង្គសស្សបិ វសំ ន គច្ឆាមី”តិ មនេនបេន កិញ្ចិ ការណំ ន ជានាតិ។ យថា សោ អដ្ឋង្គសោ នារកោ “ឋិតំ មេ ធុត្តទោមន”ន្តិ កិញ្ចិ ការណំ នប្បជានាតិ, ឯវំ អហម្បិ លក្ខណនមប្បត្តស្សារុនាម លក្ខណុនមា សម្មុដ្ឋា មត្តា បមត្តា ឧម្មត្តា វិយ កិញ្ចិ ការណំ នប្បជានាមីតិ វទតិ។ អថ វា អដ្ឋង្គសោវ នារកោ អហម្បិ សម្មុដ្ឋា លក្ខណុនមា កិញ្ចិ ឥទានិ វិរាគការណំ នប្បជានាមិ។ កស្មា? យស្មា ទេន នារកេន វិយ ឋិតំ មេ ធុត្តទោមនំ, ន កស្សចិ វសទោ វសំ អាគមាមិ។

តយិ រោគិតចិត្តាម្ហីតិ ភទ្ទេ លក្ខណុន តយិ ពទ្ធចិត្តាម្ហិ។ រោគិតចិត្តាតិ វា រោធំ អញ្ញុបតចិត្តា។ ចិត្តំ វិបរិណាមិតន្តិ បកតិំ ជហិត្វា ឋិតំ។ បដិគន្តុំ ន សក្កោមីតិ និវត្តិតុំ ន សក្កោមិ។ វង្កឈស្តោវ អម្ពុជោតិ ពឡិសំ គិលិត្វា ឋិតមច្ឆោ វិយ។ “ឈសោ”តិបិ បាឋោ, អយមេវត្ថោ។

វាមូរូតិ វាមការេន សណ្ឋិតម្ហារុ, កទលិក្ខន្ធសទិសម្ហារូតិ វា អត្ថោ។ សជាតិ អាលិង្គ។ មន្ទលោចនេតិ ឥត្ថិយោ ន ទិលិលំ និជ្ឈាយន្តិ មន្ទំ អាលោចេន្តិ ឧលោកេន្តិ, តស្មា “មន្ទលោចនា”តិ វុច្ចន្តិ។ បលិស្សជាតិ សព្ពតោភាគេន អាលិង្គ។ ឯតំ មេ អភិបត្ថិតន្តិ ឯតំ មយា អភិជ្ឈា បត្ថិតំ។

អប្បេកោ វត មេ សន្តោតិ បកតិយាវ មន្ទោ សមានោ។ វេល្លិតកេសិយាតិ កេសា មុញ្ចិត្វា បិដ្ឋិយំ វិស្សដ្ឋកាលេ សប្បា វិយ វេល្លន្តា គច្ឆន្តា អស្សាតិ វេល្លិតកេសី, តស្សា វេល្លិតកេសិយា។ អនេកការវេ សមុប្បានីតិ អនេកវិធេសា ទានតា។ អនេកការកោតិ វា បាឋោ។ អរហត្តេវ ទក្ខិណាតិ អរហត្តម្បិ ន ទក្ខិណាតិ វិយ នានប្បការតោ បវត្តា។

ឃំ ខេ អត្ថិ ពតំ បុញ្ញាត្តិ ឃំ ខយា ពតំ បុញ្ញាយត្ថិ៑ អនហត្តេស្ស តាឌិស្សតិ តាឌិលក្ខលហប្បត្តេស្ស អនហត្តេស្ស៑ តឃា សង្គិ ខិបច្ចតត្តិ សត្តំ តឃា សង្គិខេច ខិបរិកំ ឌេតុ៑

ឲកោឌីតិ ឲពីកាចំ កេតា៑ គិបកោ សតោតិ តេបក្កិ ចុច្ចតិ បញ្ញា, តាឃ សយត្កាកេតាតិ គិបកោ៑ សតិឃា សយត្កាកតត្តា សតោ៑ អយតំ យុតិ ឌិពីសារតោតិ ឃធា សោ ញុទ្ឋយុតិ អយតំ គិញ្ញាតំ ឌិពីសតិ បរិយេសតិ, ឲចំ តំ អហំ ឃ្នុរិឃចន្ធសេ ឌិពីសាយិ បរិយេសាយិ៑ ឃធា ចា សោ អយតំ ឌិពីសារតោ ឲសត្តោ កេចសត្តោ ខិនទតិ, ឲចាហំ តំ ឲសត្តោ កេចសត្តោ ខិនទាយីតិបិ អត្ថោ៑

ឃធាបិ យុតិ តត្ថេឃ្យ, បត្វា សខ្ពោឌិយុត្តយត្តិ ឃធា ញុទ្ឋយុតិ ខៅឌិបលូខេ្ក គិសិតេ្កា សញ្ញាញាតញ្ញាណំ បត្វា តត្ថេឃ្យ តោតេសឃ្យ៑ ឲចំ តត្ថេឃ្យត្តិ ឲចខេច អហយ្បិ តឃា យិស្សីកាចំ កេតា តត្ថេឃ្យំ, បីតិសោយគស្សឌាតេតា កចេឃ្យត្តិ ចឌតិ៑

តាហំ កខេ្គ ចនេឃ្យាតេហតិ អតេហតិ អាយត្តគំ, អតេហ កខេ្គ ឃ្នុរិឃចន្ធសេ, សខ្ពោត ឌេចាតយិតេ្គត “កំ ខ្ពឹស្ស ឌេចលៃកោស្ស ឌេចនខ្ញេ គណ្ឌិស្សំ, ឃ្នុរិឃចន្ធស”ត្តិ, ឲចំ ចនេ ឌិតេ្គ ឌេចនខ្ញេ បហាឃ “ឃ្នុរិឃចន្ធសំ គណ្ឌាយី”តិ ឲចំ តំ អហំ ចនេឃ្យំ ខ្ពាចន្ធឃ្យំ គណ្ឌាឃ្យត្តិ អត្ថោ៑

សាលំច គ ឌិទំ ចុល្លត្តិ តច បិតុ គការទ្វាខេ គឌិទំ បុប្បិតោ សាលៅ អត្ថិ៑ សោ អតិចិឃ យតោហនោ៑ តំ គឌិទំ ចុល្លសាលំ ចិឃ៑ បិតាទំ តោ ស្សុយេឆសេតិ អតិសស្សីទឹកំ តច បិតាទំ ចគ្គុយាតោ គយស្សាយិ គយោ ពនោយិ៑ ឃស្សាសេតាឌីសឹ បឌាតិ ឃស្ស អាសិ ឲតាឌីសឹ ឌឹតា៑

ឲ្ឋ៖ង៑សំសគ្គតីតិ ពស្វា ពីតសង្គស្ស ខេច ចិណាសង្គស្ស ច ចណ្ណំ ពខេឆសិ? កំ តត្ថ កពចតោ សារោកោ អត្ថីតិ? គត្ថិ៑ លេឡអក្ខុបេក្ខាឃ ខ្ពុបេក្ខកោ កពចា ឲតាឌីសេស្ស ឌាគេស្ស, ពោចលំ ញ្ញ្ខាតិខ្ចំ ឌាគាតិ, គ តត្ថ ខេញ្ញាតិ៑ ចុត្តយ្បិ ខេចតំ “សំចិខ្ញាតិ តោ, អាចុសោ, កពចតោ ចក្ខុ, បស្សតិ កពចា ចក្ខុតា ខ្ញុបំ, លេខ្ខនោកោ កពចតោ គត្ថិ, ស្សុចិយុត្តចិត្តោ កពចា៑ សំចិខ្ញាតិ តោ, អាចុសោ, កពចតោ សោត”ត្តិអាឌិ (សំ៑ គិ៑ ៤៑ ១៩១)៑ សខេ បគ ចណ្ណំ គ ពខេឆឃ្យ, បញ្ចាសិតោ “ញ្ញូពាសោ ខេ ពតា”តិ គ ឌាគេឃ្យ៑ អឆ សខ្ពោ “កពចតា បញ្ចាសិលស្ស ញ្ញូពាសោ គ ពតា”តិ ឌេចតា ពហេត្វា តតោច បដិគិចខេត្តឃ្យ, តតោ យហាឌាតិយោ កចេឃ្យ៑ ចណ្ណោ បគ ពឆិតោ “ពតា កពចតា បញ្ចាសិលស្ស ញ្ញូពាសោ”តិ ឌេចតាហិ សង្គិ ខ្ពុបសក្កយិត្វា បញ្ហាបុច្ឆិត្វា ចិស្សខ្ញគាចសាគេ អសិតិឃា ឌេចតាសហស្សហិ សង្គិ សោតាបត្តិផលេ បតិខ្ខហិស្សតីតិ ញាត្វា ចណ្ណំ ពខេឆសិ៑

តត្ថ ពគា សំឃ្នុច្យហាតិ ពគា ពត្ថិតា បិណ្ឌិតា៑ តោគ តោ បគាហំ, កខេ្គ, សយយេគាតិ តោគ សយយេគ តស្សិំ ចុយ្យាកំ សខ្ពោឌិប្បត្តិតោ បខ្ខាឃ អខ្ខេយ សត្តាតេហ៑ កខ្ខា គាយ ឃ្នុរិឃចន្ធសាតិ គាយតោ កខ្ខា សរីនសយប្បត្តិឃា ឃ្នុរិឃចន្ធសា៑ កពិគីតិ ចោហារចចគយេតំ, ឌេចឌីតាតិ អត្ថោ៑ បនកាយិគីតិ បទំ ពាយេតិ អភិពន្ចតិ៑

ខ្ពុបគច្ចត្តិឃាតិ គច្ចាគាឃ៑ សា ពីរ ឲពស្មិំ សយយេ ចាតុយហារាឌិពឌេចេហិ សង្គិ សក្កស្ស ឌេចរាឌស្ស គច្ចំ ឌស្សគត្ថាឃ ពតា, តស្មិំ ចា

ពលេ សក្កោ តថាគតស្ស អដ្ឋ យថាភុច្ចេ វណ្ណេ បយិរុទាហាសិ។ ឥទំ តស្មិំ ទិវសេ គន្ត្វា ភណន្តិំ អស្សោសិ។

សក្កបញ្ហវណ្ណនា

៦៥០. បដិសម្មោទតីតិ “និសីទតុ ភោ ភវ”តិអាទីនិ វទន្តោ កថា សម្មោទតិ, បញ្ហាសីសេ បដិសម្មោទតិ។ គាថា ច ភាសន្តោ បញ្ហាសីសេ សម្មោទតិ, កថា បដិសម្មោទតិ។ អាយន្តុំតិ ឧបគន្តុំ។ តស្ស កិរេវំ អហោសិ “អហំ បញ្ហាសីសេ យថា យថា ភគវតោ បសីទតោ អត្តនោ ភាវំ ភណាមិ។ ឯវំ សន្តេ ឯតស្ស ភគវតោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ។ អនុកម្បំ ភណេហិ, តថា តាយ វិលជ្ជា ហោតិ, ភណន្តោ បិបាសាយបិ អវស្សំ, ឥទានិ តំ យថា ភណ្ដំ ឧបគមិស្សាមី”តិ ចិន្តេត្វា អាយន្តុំ។

៦៥១. ឯវញ្ហ តថាគតាតិ ឯវំ ឧបសង្កមន្តេហិ ឧបសង្កមិតព្វំ។ អភិវទន្តីតិ អភិវាទនសមុដ្ឋានេន វចនេន វទន្តិ។ អភិវទន្តោតិ វចនេន វុត្តោ។

ភុត្វា សមបឹតិ យថា វចនំ អហោសិ, អន្តការេ ភុញ្ជាមិ អត្តនោ វិសិ។ អាលោកោ ភវតីតិ សោ បកតិយា ភុញ្ជាមិ អន្តការេ, សោ អត្តនោ ហិតោ, អាលោកោ ជាតោ។ សព្វំ វុត្តំ ឧបសង្កមនំ វចនំ។

៦៥២. ទិសាបដិភាណំ, កថេតីតិ ទិសាសោ អហំ, ទិសាសោ បដ្ឋានំ វស្សកាលស្សាតិ អត្ថោ។ កោហិចិ កោហិចិ កិច្ចករណីយេហីតិ វេទនាវំ ជីវា ច បុត្តា ច អញ្ញេ តិដ្ឋន្តិ, បរិបរិចារិកា ឋាតុំ សោ សយំ តិដ្ឋន្តិ, តាសំ បណ្ឌុកម្ពលបរិចារិកា វេទនា សយំ បរិចារេត្វា តិដ្ឋន្តិ, វេយ្យាវច្ចករា អន្តោនិវាសេ តិដ្ឋន្តិ, ឯវំ អត្តនោ អង្គណេ ភាវ តត្ថ សោ បត សីមន្តរេ តិដ្ឋន្តិ, តេ “តវ សក្កា, មម សក្កា”តិ កិច្ចេ អសក្កោន្តា អដ្ឋិ ករោន្តិ, សក្កា វេទនាទាតំ បុច្ឆន្តិ។ សោ “យស្ស ទិយាតំ អាសក្កាទំ, តស្ស សក្កា”តិ វទតិ។ សចេ ទ្វេបិ សមប្បនេ ហោន្តិ, “យស្ស ទិយាតំ ឧបលិកោត្តិ ទិតា, តស្ស សក្កា”តិ វទតិ។ សចេ ឯកាយបិ ន ឧបលិកោតិ, តំ ភាវេត្វា កលហុប្បត្តិកំ អត្តនោ សក្កំ ករោតិ។ កិញ្ចាទីនិបិ កិច្ចានិ ករណីយានិ វុច្ចន្តិ តានិ ករណីយានិ សន្ធាយ “កោហិចិ កោហិចិ កិច្ចករណីយេហី”តិ អាហ។

សលញ្ចអាការេកតិ សលញ្ចអយយកន្តរុបិយំ អញ្ញាតរេន សយាទិតាតិ តទា កិរ កថា សក្កស្សេវ អបរិបិកកតំ កាលំ ចិនិត្វា ឧកាសំ អកាសេត្វាកាយោ ផលសយាបត្តិចិហារេន និសីទិ។ តំ ឯស អជានន្តោ “អញ្ញាតរេន សយាទិតា”តិ អាហ។ ក្វុតិ ច តាយាតិ ក្វុតីតិ តស្សា តាយំ។ បរិចារិកាតិ បរិបរិចារិកា វេទនីតា។ សា កិរ ទ្វេ ផលិតិ បត្វា, ពោតស្សា វេទវលិកេ អភិរតិយេច តត្ថ។ តិត្ថំ កថវោតា ឧបដ្ឋាតិ អាគន្ត្វា អញ្ជលិំ សិរសិ ឋបេត្វា កថេន្តិ តយស្សាយាតា ឋិត្វា។ តេមិសន្តេ តថាសយាទិយាចុត្តិវោតាតិ “សយាបន្តោ សន្តិ ស្វហាតី”តិ ភោ ចត វេ ចត្តន្តា, តត្រ កថា សក្កស្ស វេទាតមិត្តស្ស “អបិចាហំ អាយស្មតោ ចក្កុតេមិសន្តេ តថាសយាទិយាចុត្តិវោតា”តិ កលតីតិ។ តិដ្ឋតុ តេមិសន្តោ, សយាបន្តោ តាយ អន្តោសយាបត្តិយំ កណ្ហមូលេ ឆយាតស្ស សង្ឃយុកញ្ចអស្សាបិ អសតិសន្តិបិតស្សាបិ សន្តិ ត

សុណាតិ។ ភកចា បត “ឧត្តក៌ កាលំ សក្កស្ស ឋ្លកានំ ត ករិស្សាមី”តិ បរិច្ឆិន្ទិត្វា កាលចរេសត ឋលសមាបត្តិំ សមាបន្នោ។ សក្កោ “ត ទាតិ

ខេយ សត្វា ឋ្លកានំ ករោតី”តិ កន្តុកុជ៌ បតក្លិលំ កត្វា រចំ តិចទេត្តត្វា ខេចខេលិកាកិយុលំ ខេបសេសិ។ កន្តុកុជ៌ បរិខេចលំ រចឆសខេក្ខត សខេយាហិតំ

បញ្ចក្កិកត្វុទឃំ ចិឃ អខេហាសិ។ ភកចខេតា ឃចាបរិច្ឆិន្នកាលចរេសត សមាបត្តិខេតា ចុដ្ឋិតស្ស រចឆសខេក្ខខេតច បឆយាចន្ថត៌ ស្តប្បុខ្លិំ, តស្មា

ឧចយាហ។

ខោបកេចត្តុចណ្ណតា

៦៥៦។ សីលេសុ បរិបូរការីតីតិ បញ្ចសុ សីលេសុ បរិបូរការី។ ខ្ចតិត្តុំ ចិខោរខេតត្វាតិ ខ្ចតិត្តុំ តាយ អលំ, ត ហិ ខ្ចតិខេត្ត ឆត្វា ចក្កចត្តិសិទិ, ត

សក្កាយារព្រាហ្មសិទិខេឃា បច្ចុតុកចិតំ, ត បខេច្ចកខេពាធិំ, ត សម្មាសខេម្ពាធិំ កត្តុំ សក្កាតិ ឧចំ ខ្ចតិត្តុំ ចិខោរខេតតិ តាយ។ យហត្តយិជំ បុរិសត្តំ តាយ

ខេសដ្ឋំ ស្តត្តយំ, ឧត្តុ ឆត្វា សក្កា ឧតា សម្បត្តិខេឃា បាបុណិតុត្តិ ឧចំ បត បុរិសត្តំ ការខេចតិ តាយ។ សាបិ ឧចយកាសិ។ ខេតត ចុត្តំ – “ខ្ចតិត្តុំ

ចិខោរខេតត្វា បុរិសត្តំ ការខេចត្វា”តិ។ ហឹតំ កត្លាកាឃត្តិ ហឹតំ លិយកំ កត្លាតិកាឃំ។ កស្មា បត ខេត បរិសុទ្ធសីលិ តត្វ ស្តប្បត្តាតិ?

បុត្លាតិកត្តិឃា។ បុខេត្លាបិ កិរ ខេតសំ ឧតខេខច ចសិតដ្ឋាតំ, តស្មា តិកត្តិចរេសត តត្វ ស្តប្បត្តា។ ស្តបដ្ឋាតត្តិ ស្តបដ្ឋាតសាលំ។ បារិចរិយត្តិ

បរិចរណកាចំ។ កឹតចាតិខេតហិ អខេយ្យបរិចរិស្សាយាតិ អាកច្ឆត្តិ។

បដិខេចាខេឆឹតិ សាខេរសិ។ ខេសា កិរ ខេត ជិស្វា “ខ្ចខេយ ខេខចបុត្តា អតិចិឃ ចិខោរខេចត្តិ អតិចណ្ណចខេត្តា, កិំ តុ ខេលា កយុំ កត្វា អាកតា”តិ

អាចន្ថខេត្តា “កិក្ខុ អខេហសុ”ត្តិ អដ្ឋស។ តខេតា “កិក្ខុ ខេហាត្តុ, សីលេសុ បរិបូរការិខេតា”តិ ស្តបឆារខេត្តា “បរិបូរការិខេតា”តិ អដ្ឋស។

“បរិបូរការិខេតា ខេហាត្តុ, អខេញ្ញា កុខេណា អត្តិ តត្តិ”តិ ស្តបឆារខេត្តា “ឆសាតលិកិខេតា”តិ អដ្ឋស។ “ឆសាតលិកិខេតា ខេហាត្តុ, កុហិំ ចាសិកា”តិ

ស្តបឆារខេត្តា “យឃិប្រ កុល្លុបកា”តិ អដ្ឋស។ បរិសុទ្ធសីលិ តាយ ល៍ស្សុ ខេខចខេលិខេកស្សុ ឃត្តិច្ឆត្តិ, តត្វ តិត្លាតត្តិ។ ខ្ចខេយ បត ស្តបរិខេខចខេលិខេក ច

ត តិត្លាតត្វា។ ឆសាតលិកិខេតា តាយ ព្រាហ្មខេលិខេក តិត្លាតត្តិ, ខ្ចខេយ ច ព្រាហ្មខេលិខេក ត តិត្លាតត្វា។ អហំ បត ឧខេតសំ ឋ្លកចាខេឆ ឆត្វា

ខេខចខេលិកសាយិកស្ស សក្កស្ស ខេខចាតយិត្តុស្ស បល្លខេក្ក បុខេត្តា ហុត្វា តិត្លាខេត្តា, ខ្ចខេយ ហឹខេត កត្លាកាខេឃ តិត្លាតត្វា។ អជ៌ខេចឆបុក្កលិ តាខេយខេត

ចខេដ្ឋត្វា ចខេដ្ឋត្វា កាឡហំ ចិខ្លិប្បាត្លាតិ ចិខេត្តត្វា កុខេតាយុលា តាយាតិអាជីហិ ចចខេតហិ បដិខេចាខេឆសិ។

តត្វ កុខេតាយុលាតិ ភកចតិ អកិយុខេល ឆយុំ ខេខខេសខេត្ត តុខេយ្យកុខេតាយុលា កិំ អខេញ្ញា ចិហិតា ខ្ចខេតា ខិខេតា ច ឋ្លខេលិកឃយាតា ស្តខាហុ

តិក្ខាឃយាតា? ខុច្ឆិដ្ឋុបត្តិ ខុច្ឆិដ្ឋសកាចំ ខដ្ឋំ អឃុត្តំ។ សហឆយុំខេកតិ ឧកស្ស សត្វុ សាសខេត សយាចិណ្ណឆខេយ្យ កតបុខេញ្ញា។ ខេតសំ កខេត្តតិ ខេតសំ

ខោបខេកត ខេខចបុខេត្តត ឧចំ ចត្វា បុត “អខេហា តុខេយ្យតិល្លជ្ជា អហិរិកា”តិអាជីហិ ចចខេតហិ បដិខេចាជិតាតំ ខេត្វ ខេខចា ជិខេដ្ឋច ឆខេយ្យុ សតិំ

បដិលកិំសុ។

កាឃំ ព្រាហ្មបុខេរាហិតត្តិ ខេត កិរ ចិត្តឃិំសុ – “តខេដហិ តាយ តច្ចខេត្តហិ កាឃខេត្តហិ ចាខេខខេត្តហិ អាកត្វា ខាខេឃា តាយ លកិតខេត្លា អស្ស,

អឃំ បត អយ្យាកំ ជិដ្ឋកាលខេតា បដ្ឋាឃ បក្លិត្តខេលិលំ ស្តខ្ចតំ ចិឃ តដតជិឃខេតច, កិំ តុ ខេលា ខ្ចខ”ត្តិ អាចន្ថត្តា អត្តខេតា សយណកាចំ

បរិសុទ្ធសីលតំ ឈសាតលិកិតំ តស្សេច ក្យុលុបកកាចន្ទោ ជិត្វា “បរិសុទ្ធសីលី តាយ លស្ស ខេចលិកោស្ស ឃឆារុចិតេ ឃាតេ តិដ្ឋាតូតិ, ឈសាតលិកិតោ ព្រហ្មលិកោ យឃំ ក្សបរិខេចលិកោបិ ព្រហ្មលិកោបិ តិដ្ឋាត្តិតុំ តាយក្លិយ្យាអយ្យាក៌ ឡចារេខ ឃត្វា អឃំ ទ្ធតិ្តកា ក្សបរិ តិដ្ឋាត្វា, យឃំ កិក្ល្ហ សយាតា កកចតិ ព្រហ្មចរិឃំ ចរិត្វា ហឹតេ កត្ឋ្ឋាកាយេ តិដ្ឋាត្វា៉ តេតត តោ អឃំ ឲចំ តិក្កុល្យាតី”តិ ខាត្វា តស្ស កចំ ស្សលាត្តារេឃច តេសុ ខេត្វ ឌតា បឃេយ្ឈ្យាតសតិ៍ បឌិលកិត្វា ឈសាត់ បិងក៌ កត្វា សត្លារេ សយុសត្តា អតាកាយិថលេឃច បតិដ្ឋហិស្ស៉ អឆ តេតំ សេ ស្តា បរិតេត្តា កាយាចចរត្តកាខេចា ឆាខេរតុំ តាយក្លិ៉ តស្វា តាចខេច ចចិត្វា ព្រហ្មបុរោហិតេសុ តិដ្ឋាត្តា៉ សេ ច តេតំ កាសេយា តត្វ ជិតាត់ឃេច តិដ្ឋាត្តា៉ តេតត ចុត្តិ – “តេសំ, កតេត្ត, កោបកោត ខេចបុតេត្តត បឌិចោឌិតាត់ ខេត្វ ខេចា ជិដ្ឋេច ឆយុ សតិ បឌិលកិស្ស កាឃំ ព្រហ្មបុរោហិត”ត្តិ៉

តត្វ ជិដ្ឋេច ឆយុតិ តស្វិតេព្ឋាច អត្តកាខេច ឈសាតសតិ៍ បឌិលកិស្ស៉ តតេត្វច ឃត្វា ចុតា បត កាឃំ ព្រហ្មបុរោហិតំ ព្រហ្មបុរោហិតសទីទំ បឌិលកិស្វតិ ឲចយេត្វ ខដ្ឋេព្ឋា៉ ឲកោ បត ខេខេចាតិ ឲកោ ខេចបុតេត្តា តិកត្តិ លិគ្គិតុំ អសព្ពារេត្តា កាសេយ អឆ្ឈ្យចសិ, តតេត្វច អាចារិកោ អហោសិ៉

១៣៣. សញ្ឈ្ញាបដ្ឋាសិត្តិ សញ្ឈ្ញា ក្សបដ្ឋាសិ៉

សុឆយុតាឃាតិ ឆយុស្ស សុត្ថ្ករកាខេចត៉ តិជិចិ្វបបតេ្ថាតិ តិជិចេ តិងសបុតេរ ក្សបបតេ្ថា៉ កត្ឋ្ឋាកាឃ្ហបកេត ចសឹតេតិ កត្ឋ្ឋាកាឃំ អាចារិកោ ហុត្វា ក្សបកេត៉ សេ ច យឃំ បុតេ្ឋ យត្យុស្សក្វតាតិ សេ បុតេ្ឋ យត្យុស្សក្វតា យឃំ អតេត្ថ បិតេត ក្សបដ្ឋហិយ្យាតិ ទ្ធយិតា សឌ្ធិ ឃោរេឌត្វា អតេត្វា ខេជិតេព្ឋា៉

បិច្វបសក្កឃ្យាតិ បិខេ ក្សបសក្កឃ្យាបិងឆោចតបិងយក្លតាត្យប្យាគាតេត ប្វេឌត្វា ខេច ចត្តិត្វា ច៉ សតេក តិចេសតេតិ អត្តតោ ឈរេ៉ ទ្ធយស្សាបិ បងស្ស ក្សបដ្ឋហិយ្យាតិ ទ្ធយិតាច សឡ្ឋតេទ្ធា៉

បច្ចត្តំ ខេជិតេព្ឋាតិ អត្តតាច ខេជិតេព្ឋា៉ អរិឃាត សុកាសិតាតីតិ តុយេត្តិ ចុច្ចយាតាតិ តុទ្ធាត់ កកចត្តាត់ សុកាសិតាតិ៉

តុយេយ្យាត សេដ្ឋយុបិសយាតាតិ ក្សត្តយំ តុទ្ធំ កកចត្តំ ក្សបិសយាតា អត្យត្តរេ តុទ្ធសាសេត ចា៉ ព្រហ្មចរិឃត្តិ សេដ្ឋចរិឃំ៉ កចត្វបបត្តីតិ កចត្តាត់ ក្សបបត្តិ៉

អកាខេរ ចសតោ យឃត្តិ ឈរយេព្ឋ្យចសត្តស្ស យឃ្យា

ស្វុព្ឋាតិ ស្តា អព្ឋ៉ កោតយសាចកោតាតិ ទ្ធឆ កោបកោ កោតយសាចកោតិ ចុតេត្តា៉ សយេច្វាតិ សយាកត្វា៉

ຫຕ຺ຖຈິຍາຍາຢ ຍ຺ຢາຍາຢາຕິ ຫຕ຺ຖ ຍ຺ຍ຺ຢາຢ ຍ຺ຢາຍຢາຢ˙ ຢາ ເຕາ ຢໍ ບຣເບສ຺ຢາ ອຫຸຢ຺ຢາຕິ ເຕາຕິ ຄິບິຕຢຕ຺ຕຸ, ຢາ ຢໍ ບຣສ຺ສ

ເບສຄການກາຈ ອຫຸຢ຺ຢາຕິ ອເຕ຺ຖາ˙ ເກາຕຢສາສຄາຄີຕິ ຢູຂ ບກຕິຍາ ບຊີຈິຕ຺ຕ ບຂຢ຺ຍາຄເຢຈ ເກາຕຢສາສຄາຄີຕິ ຈຸຕ຺ຕ, ຕໍ ອຄ຺ຢສ຺ສເຣ

ອຄ຺ຢສ຺ສຣິຕ຺ວາຕິ ອເຕ຺ຖາ˙

ຈິຕ຺ຕານິ ຈິຣາຄຍິຕ຺ວາຕິ ບຕ຺ຖາກາຢຄຸລິກຈິຕ຺ຕານິ ຈິຣາຄຍິຕ຺ວາ˙ ການຢສຸ ອາຂີຄຈຕ຺ຕິ ຈິກ຺ກຢູຄຈເສຄ ບຂຢ຺ຍາເຄຄ ການຢສຸ ອາຂີຄຈິ ອຄ຺ຄສໍສຸ,

ສຢຸເຖ຺ຖຂຈເສຄ ຕຕິຍຢເກ຺ກຄ˙ ກາຢສໍເຍາຄຄພຄ຺ຄຄາຄີຕິ ກາຢສເຄ຺ຄາຄຄາຄິ ຈ ກາຢພຄ຺ຄຄາຄິ ຈ˙ ບິບິຢເຍາກາຄີຕິ ບິບິຢເຕາ ຢາຣສ຺ສ

ເຍາກ຺ຕາຄິ, ພຄ຺ຄຄ຺ຕາຄີຕິ ອເຕ຺ຖາ˙ ຄຸຣຈ຺ຈຍາຄີຕິ ຄຸຣຕິກ຺ກຢາຄິ˙ ຣິສຄ຺ຄາ ເຂຈາ ສບຂາບຕິກາຕິ ຢູຄ຺ຄ ເຂຄ຺ຄຸກໍ ກຕ຺ວາ ຄບຈິຄ຺ຄຸາ ຣິສຄ຺ຄາ

ບຂາບຕິ ເຂຈຣາຂາຄໍ ເຂຄ຺ຄຸກໍ ກຕ຺ວາ ຄບຈິຄ຺ຄຸາ ສບຂາບຕິກາ˙ ສກາຢຸບຈິຄ຺ຄຸາຕິ ສກາຢໍ ຄບຈິຄ຺ຄຸາ, ຄິສິຄ຺ຄາຕິ ອເຕ຺ຖາ˙

ຈີຣາຕິ ສ຺ຣາ˙ ຈິຣາກາຕິ ຈີຕຣາກາ˙ ຈິຣຂໍ ກເຣາຄ຺ຄາຕິ ຈິຣຂໍ ອຄາກາຢິຢກ຺ກ ກເຣາຄ຺ຄາ ຄຸບຢ຺ຢາເຂຄ຺ຄາ˙ ຄາເກາຈ ສຄ຺ຄາຄິ ຄຸລາຄີຕິ

ກາຢສເຄ຺ຄາຂຄພຄ຺ຄຄາຄິ ເລຕ຺ວາ ເຂເຈ ຕາຈຕິເສ ອຕິກ຺ກຢິສຸ˙ ສໍເຈກຂາຕສ຺ຢາຕິ ຂາຕສໍເຈກສ຺ສ ສກ຺ກສ຺ສ˙

ກາຢາຄິກ຺ຕິ ຄຸຈິຂາຄຢ຺ຢ ກາຢາຄໍ ອຄິກ຺ ສຕິຍາ ຈີຫີຄາຕິ ຂສາຄສຕິຈິຣຫິຕາ˙

ຕິລ຺ລ ເຕສຄ຺ຄິ ເຕສຸ ຕີສຸ ຂເຄສຸ˙ ອາຈສິເຄຕ຺ວ ຣຸເກາຕິ ຕຕ຺ວ ຫີເຄ ການເຍ ຣຸເກາເຍຈ ອາຈາສິເກາ ຂາເຕາ˙ ສເຄ຺ຄາຂິບຂາຄຸສາຣິເຄາຕິ

ອຄາກາຢິຢກ຺ກາຄຸສາຣິເຄາ˙ ເຂເຈບິ ຫີຄ຺ຢຣຸຄ຺ຄີຕິ ເຄ຺ຄ ເຂຈເລິເກ ຫີຄ຺ຢຣຸຄ຺ຄາ ອເຂາກເຣາຄ຺ຄາ ຄຸບຈາຣບຢ຺ຢຄາສຢາຂີຫິ ສຢາຫິຕຕ຺ວາ ອຕ຺ຕເຄາ

ບິຂບໍສຸ ເຂຈຕາຄໍ ຢຕ຺ຕເກ ຄຸກິຣຄ຺ຄາ ອາກາເສ ຄຸບຢ຺ຕິຕ຺ວາ ກຕາຕິ˙

ຣຸຕາຂີສີ ຂຢຸບຢ຺ກາສເຄຕ຺ວາຕິ ຣຸຕ຺ວ ສາສເຄ ຣຸຈຣຸບິ ຂຢຸບຢ຺ກາສຄາ, ຢາຍ ສາຈກາ ຣຸເຕຫິ ຄຸເລາຫິ ສຢຄ຺ຄາກຕາ ເຫາຄ຺ຄິ˙ ຄຕຕ຺ວ ກິ

ກຄ຺ຄຕິ ເກາຂີ ສາຈເກາຕິ ກິ ຕຕ຺ວ ເຕສຸ ສາຈເກສຸ ເກາຂີ ຣຸກສາຈເກາບິ ຄຸຄ຺ຄາຂີສຸ ຈາ ຈາຄຸຄ຺ຄີສກາເຈ ຈາ ຄ ກຄ຺ຄຕິ “ສຄ຺ຄຂີສາສຸ

ອສຂ຺ຂຢາເຄາ ອກຍ຺ຍສາເຄາ ຈິຫເຣຕີ”ຕິ˙ ຢູຂາຄິ ຄກາຈເຕາ ຈລ຺ລ ຄລາເຄ຺ຄາ “ຄິຕິລ຺ລຢ຺ລໍ ຈີຈີກິຄ຺ຄລິຄ຺ຄ, ຄຸຄ຺ຄ ຄຢສ຺ຢາຢ ຂີຄໍ ຂຄິຄ຺ຄ”ຄ຺ຄ ອາຫ˙

ຕຕ຺ວ ຈີຈີກິຄ຺ຄລິຄ຺ຄ ລິຄ຺ຄຈີຈີກິຄ຺ຄ˙ ຂຄິຄ຺ຄ ສຄ຺ຄເລິກຸຕ຺ຕຸ˙

ຢໍ ເຕ ຂຢຸຕ຺ຕິ ຢໍ ຕຈ ຂຢຸ˙ ອຂ຺ຍາສຸ ເຕຕິ ເຕ ເຂຈບຸຕ຺ຕາ ອຂີກຕາ˙ ກາຢໍ ຄຸຫຸບຸເຣາຫິຕຄ຺ຄິ ອຢ຺ຢາກໍ ບສ຺ສຄ຺ຄາຄໍເຍຈ ຄຸຫຸບຸເຣາຫິຕສິຣິເຣ˙

ຢູຂໍ ຈຸຕ຺ຕ ເຫາຕິ – ຢໍ ຕຈ ຂຢຸ ຂາຄິຕ຺ວາ ເຕສໍ ຕິລ຺ລ ຂຄາຄໍ ເຕ ເຄ຺ຄ ຈີເສສກ຺ ອຢ຺ຢາກໍ ບສ຺ສຄ຺ຄາຄໍເຍຈ ກາຢໍ ຄຸຫຸບຸເຣາຫິຕໍ ອຂີກຄ຺ຄ

ຢກ຺ກລຈີເສສໍ ອຂ຺ຍາສຸ, ຢຍຢິ ຕສ຺ສ ຂຢຸສ຺ສ ບຕ຺ຕິຍາ ອາກຕຢຢ຺ສີ ຢາຣີສາຕິ˙ ອາກຕຢຢ຺ສຕິ ສຢຢຕ຺ຕຢຢ຺ກຕາຈການສາ ຄກຈຕາ, ບຂ຺ຢາ

ບຸເຂ຺ຖຸຢຸ ຢາຣີສາຕິ ສເຂ ເຄາ ຄກຈາ ຍ຺ການໍ ກເຣາຕິ, ອຂ ຄກຈຕາ ກຕາຈການສາ ຫຸຕ຺ວາ ບຂ຺ຢາ ຢາຣີສ, ບຸເຂ຺ຖຍ຺ຢາຢາຕິ ອເຕ຺ຖາ˙

យឈយាឡធធត្ត

ឲ្យ៉ៈ ឌឹឈទត្តំ ចិបុទ្ទា ទោ អយំ យទេក្លាតិ ធិទកាលទោ បកុតិ ចិបុទ្ទាៈ ក៏ច ធិទកាលទោ? អត្ថុប្បទេត្ត ទុទេត្ត យកឆទទ្ទ យចលកាយទេក យឈយាឡធកាលទោ បដ្ឋាយៈ តកា កិទេរ ឲកឌិចសំ កាលទេស្សច ចុដ្ឋាយ កាយយទ្លេយត្ថុស្សាត់ កាយកយ្ទកទឡដ្ឋាត់ កត្តា អត្តទេកា ជិតដ្ឋាត់ បិឌទេត្តទេកច បំសុកចចទំ អបទេតា ទយហឹយយកាសិ, អទេញ្ញា អាកត្តា តត្ត អដ្ឋាសិៈ ទេសា តាចតទេកទេកច សតិ បដិលភិត្វា យទ្លេ កាយស្ស ឍលយញ្ហលយត្តំ ជាតំ ទេសាទេឆត្វា ចាលុកំ ឆ្លកិទិត្វា ឌាទ្វតិ អាហទិត្វា សឹតកាទេល អក្កិ កទេទាតិ, ឌហទា ច យហល្លកា ច អាកត្តា តត្ត តិសីឌត្តិៈ

អចស្ស ឲកឌិចសំ ឲតឌទេហាសិ – “យឃំ តកទំ កត្តា ទាឌទាឌយហាយត្តាឌទេឃា បស្សាយ, ត្តទេយសុបិ ចត្តិយស្មទិទេឃសុ ‘ចទេត្ត តាយ ទេឌចបុទេត្តា, ស្មទិទេឃា តាយ ទេឌចបុទេត្តា’តិ ចឌត្តិៈ កិ ត្ថុ ទោ កត្វា ឲទេត ឲតា សយ្យត្តិទេឃា អឌិកតា”តិ? តទេតា “តាត្ថុា កិត្តិ, បុត្តាកយ្ទទេយច កត្វា”តិ ចិទេត្តត្វា “យឃាបិ ឲចំចិឌសយ្យត្តិឌាឃកំ បុត្តាកយ្ទទេយច កត្តត្តា”ត្តិ ចិទេត្តសិៈ

ទេសា កាលទេស្សច ចុដ្ឋាយ ឃាក្បំ បិចិត្វា ចាសិចទេរុក្ខឌាលយុសលហទេត្វា ចត្យយហាបចំ កត្តា យុសទេលត បិសាទេឡ ក្លុក្ខទេលត្វា បចទេដ្ឋតិ, ឃាតាត់ អក្ខបដិឃាតរុទេក្ខ ហទតិ, ចិសយំ សយំ កទេទាតិ, ចត្យយហាបទេច សាលំ កទេទាតិ, ទេបាក្ខទកំ ឍឍតិ, ទេសត្យំ ឧាត្តតិ, ឲចំ ឌិចសំ កយ្ទំ កត្វា អត្តត្តទេត ស្មទិទេឃ ឈទំ ឲតិៈ តំ អទេញ្ញា ប្ដុច្ឆិ – “ទេភា, យឈ, ត្វំ បិទេតាច តិក្ខយិត្វា សាឃំ អទេញ្ញាទោ ឲសិ, កិំ កយ្ទំ កទេទាសិ”តិ? បុត្តាកយ្ទំ កទេទាយិៈ សក្កាយិយក្កំ ទេសាទេឆឹតិៈ កិយិឌំ, ទេភា, បុត្តា តាយាតិ? ត្វំ ត ឌាតាសីតិ? អាយ, ត ឌាតាឃឹតិៈ តកទំ កតកាទេល ជិដ្ឋបុត្តា ទេត ទាឌទាឌយហាយត្តាឌទេឃាតិ? អាយ, ជិដ្ឋបុត្តាតិៈ បុត្តាកយ្ទំ កត្វា ទេតហិ តំ ជាតំ លត្តំ, អហយ្បិ ឲចំចិឌសយ្យត្តិឌាឃកំ កយ្ទំ កទេទាយិៈ “ចទេត្តា តាយ ទេឌចបុទេត្តា, ស្មទិទេឃា តាយ ទេឌចបុទេត្តា”តិ សុតបុត្តំ តឃាតិ? អាយ សុតបុត្តត្តិៈ ឲតស្ស សក្កស្ស កយតយក្កំ អហំ ទេសាទេឆឹតិៈ ត្ថុឌំ បត បុត្តាកយ្ទំ កិំ តទេចច ចដ្ឋតិ, អត្តាស្ស ត ចដ្ឋឹតិ? ត កស្សទេចតំ ចាទិតត្តិៈ ឃឌិ ឲចំ ទេស្វ អទេញ្ញា កយតកាទេល យឃ្យាបិ សទ្តំ ទេឌហឹតិៈ បុតឌិចទេស តំ កទេហត្វា កទេតា, ឲចំ តស្សិ កាទេយ ទេតត្តិស យត្ថុស្សា តទ្ទុឡចឃា សទេត្តា តទេស្សច អត្ថុចត្តកា អទេហសុំ ទេត ឲកឆ្នត្តា ហុត្វា បុត្តាកយ្ទាតិ កទេទាត្តា ចិចទេត្តិៈ ឃំ ឌិសំ កត្តតិ, យក្កំ សយំ កទេទាត្តា ឲកឌិចទេសទេកច កទេទាត្តិ, ទេបាក្ខទកំ ឍឍត្តា, សាលំ កទេទាត្តា, ទេសត្យំ ឧាត្តត្តា ឲកឌិចទេសទេកច តិដ្ឋាទេបត្តិៈ

អច ទេតសំ កាយទេកាឌទេកា ចិទេត្តសិ – “អហំ បុទេត្តា ឲទេតសុ សុទំ បិចទេត្តសុ បិឡឃាតាឌីតិ កទេទាទេត្តសុ ច កហាបឡាឌិចទេសត ទេចច ឌញ្ហាលិចទេសត ច ឆតំ លភាយិៈ ត្តឌាតិ ឲទេតសំ បុត្តាកទេឡកាលទោ បដ្ឋាយ ឲត្តទេកា អាទេឃា តត្ថិ, ហត្ថ ទេត ទាឌក្ខលេ បទិភិត្តាឃឹ”តិ ទាឌាតំ ក្ខបសត្តយិត្វា ទេចាទេទ, យហាទាឌ, បស្សាឃឹតិៈ ក្យហិ, តាតាតិ? យឃំ្យាកាទេយតិៈ កិំ ទេចាទា តាយ, តាតាតិ? ទាឌាបទាឌិកា ទេឌចាតិៈ កិំ ឌាតិកាតិ? កហបតិឌាតិកា ទេឌចាតិៈ កហបតិកា កិំ កទិស្សត្តិ, តឃា ឌាតយាទេតត កយ្ហា យឃំ្យាត កចិតត្តិ? ភទេឃត, យហាទាឌ, ត កទេចយិ, ត្តឌាតិ យា យឃំ្យាទេឌាសំ កទេទយ្យាចាតិៈ អច ទាឌា “អយំ យឃំ្យាយហាទចំ ទចតី”តិ សទ្តហិត្វា “ទេតត ហិ កច្ឆ, ត្វំទេយច ទេត អាទេតហី”តិ ឌាលំ ឌត្វា ទេបទេសសិៈ ទេសា កត្តា ឌិចសំ អទេទត្តា កយ្យំ កត្វា សាឃយាសំ ត្សត្តិត្វា កាយទេត្លតិសីឌិត្វា “ទេស្វ កិំ កយ្យំ កទិស្សាយ, កិំ

មគ្គំ សមំ ករោម, បោក្ខរណិំ ខណាម, សេតុំ ពន្ធាមា”តិ មគ្គមាយាតេនេវ តេ បរិចារេត្វា “មា ភិន្ទិត្ថ, រញ្ញោ អាណា”តិ ភិន្ទិត្វា បាយាសិ។ អថ ខោ តេសំ ញាតិយោ “សាមិកា កិរ នោ ‘រាជាបរាធិកា ចោរា’តិ ញត្វា និយ្យន្តី”តិ សុត្វា “អតិថិទេវេ កុដិំ ឯតេ ‘បុញ្ញកម្មំ ករោមា’តិ ជិនេស ជិនេស អវេរញ្ញាន អច្ឆន្តិ, សព្ពកម្មន្តា បរិហីនា, គេហេ ន កិញ្ចិ ទស្សតិ, សុទ្ធ ពទ្ធា សុទ្ធ គហិតា”តិ ទដ្ឋំសុ។

ការកោដកោបិ តេ នេត្វា រញ្ញោ ទស្សេសិ។ រាជា អនុបបរិក្ខិត្វាវ “ហត្ថិនា មទ្ទាបេថា”តិ អាហ។ តេសុ និយ្យាមេន្តេសុ មឃោ ញាតកេ អាហ – “ភោ, សក្ខិស្សថ មម ចេតំ កាតុ”ន្តិ? ឥទ ចេតំ ករោត្ថាវេទមហន្តាយំ ភយំ បត្វា, ឯតំ សព្ពេបិ ឥទ ចេតំ ករោម, ភណ ភោ, កិំ ករោមាតិ? ឯត្ថ ភោ ចេដ្ឋ ចេរត្តានំ នាម តិជន្ធ ឯតំ, កិំ បន តុម្ហេ ចោរាតិ? ន ចោរម្ហាតិ។ ញាមស្ស លោកស្ស សច្ចកិរិយា នាម អត្ថស្សយោ, តស្មា សព្ពេបិ “យទិ អម្ហេ ចោរា, ហត្ថី មទ្ទតុ, អថ ន ចោរា, មា មទ្ទតូ”តិ សច្ចកិរិយំ ករោថាតិ។ តេ តថា អកំសុ។ ហត្ថិ រូបាគន្តុម្បិ ន សក្កោតិ, ចិរវេត្វា បលាយតិ, ហត្ថិ តុត្តតោមរេហិ កោដេត្វាបិ រូបនេតុំ ន សក្កាត្តិ។ “ហត្ថិ រូបនេតុំ ន សក្កោមា”តិ រញ្ញោ អារោចេសុំ។ តេន ហិ រូបរិ គោណេន បដិច្ឆាទេត្វា មទ្ទាបេថាតិ។ រូបរិ គោណេ ជិនេត្វ ជិក្កោរចំ ចិរវេត្វា បលាយតិ។

រាជា សុត្វា បេសុញ្ញការកំ បក្កោសាបេត្វា អាហ – “តាត, ហត្ថី មទ្ទិតុំ ន ឥច្ឆតី”តិ? អាម, ទេវ, ទេវកាយាណេទោ មត្តិ ជាតាតិ, មត្តស្សេវ អមយាតុភាវេនាតិ។ រាជា តំ បក្កោសាបេត្វា “មន្តោ កិរ តេ អត្ថី”តិ បុច្ឆិ? នត្ថិ, ទេវ, មយំ មនុស្សា, សច្ចកិរិយំ បន មយំ ករិម្ហា – “យទិ អម្ហេ រញ្ញោ ចោរា, មទ្ទតុ, អថ ន ចោរា, មា មទ្ទតូ”តិ, សច្ចកិរិយាយ ទោ ឯស អានុភាវោតិ។ កិំ បន, តាត, តុម្ហេ អម្ហាកំ ករោថាតិ? អម្ហាកំ ទេវ, មគ្គំ សមំ ករោម, ចតុមហាបថេ សាលំ ករោម, បោក្ខរណិំ ខណាម, សេតុំ ពន្ធាម, ឯវរូបានិ បុញ្ញកម្មានិ ករោន្តា ចិចរិម្ហាតិ។

អយំ តុម្ហាកំ មន្តោ បិសុណោសីតិ? អម្ហាកំ បមត្តកាលេ ញាតិញាតិ លភតិ, អប្បមត្តកាលេ តំ នត្ថិ, ឯតេន ការណេនាតិ។ តាត, អយំ ហត្ថី នាម តិរច្ឆានោ, សោបិ តុម្ហាកំ គុណេ ជានាតិ។ អហំ មនុស្សោ ហុត្វាបិ ន ជានាមិ, តុម្ហាកំ ខមតកំ តុម្ហាកំយេវ បន អហោសិំ កត្វា ទេមិ, អយម្បិ ហត្ថី តុម្ហាកំយេវ ហោតុ, បេសុញ្ញការកោបិ តុម្ហាកំយេវ ទាសោ ហោតុ។ ញាតោ បដ្ឋាយ មយម្បិ បុញ្ញកម្មំ ករោថាតិ ឥតិ ទត្វា ចិស្សជ្ជេសិ។ តេ ឥតិ គហេត្វា ចារេត ចារេត ហត្ថិំ អារុយ្ហ គច្ឆន្តា មន្តយន្តិ “ភោ បុញ្ញកម្មំ នាម អនាគតកចត្តាយ ករិយតិ, អម្ហាកំ បន អន្តោឯវ បុប្ផិតំ និលុប្បល់ ចិយ ញាមស្មិញ្ញោច អត្តភាវេ ចិបាកំ ទេតិ។ ញាតិ អតិរេកំ បុញ្ញំ ករិស្សាមា”តិ, កិំ ករោមាតិ? ចតុមហាបថេ ធាចរំ កត្វា មហាជនស្ស ចិស្សមនសាលំ ករោម, ញាតិហិ បន សទ្ធិំ អបត្តិកំ កត្វា ករិស្សាម, អម្ហេហិ ហិ “ចោរា”តិ គហេត្វា និយាមេន្តេសុ ញាតិនំ ឯកាបិ ចិត្តាយត្តកម្បិ អកត្វា “សុពន្ធា សុគហិតា”តិ ទដ្ឋហិំសុ, តស្មា តាសំ បត្តិ ន ទស្សាមាតិ។ តេ អត្តនោ គេហាតិ គន្ត្វា ហត្ថិនោ តេត្តិសបិណ្ឌា ទេន្តិ, តេត្តិំស តិលាមដ្ឋិយោ អាហរន្តិ, តំ សព្ពំ ហត្ថិស្ស កុច្ឆិបូរំ ជាតំ។ តេ អរញ្ញំ បវិសិត្វា រុក្ខេ លិខន្តិ, លិខិត្វា លិខិត្វា ហត្ថិំ គណ្ហិត្វា សកដេបទេ ធនេបសិ។ តេ រុក្ខេ តច្ឆេត្វា សាលាយ កម្មំ អារភិំសុ។

មឃស្ស គេហេ សុជាតា, សុធម្មា, ចិត្តា, នន្ទាតិ ចតស្សោ ភរិយាយោ អហេសុំ។ សុធម្មា វឌ្ឍកិំ បុច្ឆតិ – “តាត, ញាមេ សហាយា កាលស្សេវ គន្ត្វា សាយំ ឯន្តិ, កិំ កម្មំ ករោន្តី”តិ? “សាលំ ករោន្តិ, អម្មា”តិ។ “តាត, មយ្ហម្បិ សាលាយ បត្តិំ កត្វា ទេហី”តិ។ “ញាតីហិ

អបត្តិកំ ករេយ្យា”តិ ឯវំ ចិន្តេតិ។ សា ចណ្ឌកិស្ស អដ្ឋ កហាបណេ ទត្វា “តាត, ឥមេ គហេត្វា ឥមិស្សា អនាបត្តិកំ ករោហី”តិ អាហ។ សោ “សាធុ អយ្យេ”តិ វត្វា បុនទិវសេ ចារិកំ គន្ត្វា ឥមិស្សា អាបត្តិ ន ហោតី”តិ ... “សទ្ធា យក្ខំ អារុឡ្ហា”តិ ញត្វា “គច្ឆ តាត ចូឡយក្ខិនីយា ឧបដ្ឋាកោ អត្ថី”តិ ឯវ បុនទិវសេ គន្ត្វា អញ្ញំ យក្ខំ អារុឡ្ហាកណ្ហិកាយ ហត្ថេ លិខិត្វា តជ្ជេត្វា បហិណិ គន្ត្វា អាហរិត្វា សុខយាយ ពោធេ ទេវេសិ – “យថា ទេវីតិ ចុត្តិឌិចនេ និវត្តិត្វា ទទេយ្យាសី”តិ។

អថ និក្ខិតេ ឧច្ចាវចានេកម្មេ ក្នុងអគ្គិយេតា បដ្ឋាយ ចយតាត្ថតចយុស្សាបត ឧច្ចារោយោគេន កណ្ហិកយញ្ញាតានេតសុ កទេតសុ សោ ចណ្ឌកី កណ្ហិកយញ្ញោ និសីទិត្វា ចត្វារិ ទិសាហិ ភោជនីយេហិ ខ្ញុំបិត្វា “ភោ ឯកំ បយុដ្ឋំ អត្ថី”តិ អាហ។ កិំ ភោ បយុដ្ឋំ, សព្ពមេវ តំ បយុស្សីតិ។ ពុទ្ធា ភោ ភោជនីយេហិ គត្វា បតិដ្ឋហិស្សន្តីតិ? កណ្ហិកា នាម លទ្ធំ ចដ្ឋតីតិ។ ក្វហំ ភោ ពុទ្ធានំ សក្កា លទ្ធុន្តិ? ក្វាលិនំ ពោធេ សក្កា លទ្ធុន្តិ។ អាហិណ្ឌន្តា បុច្ឆាតិ។ ឯវ អនន្តរាយំ បចិសិត្វា បុច្ឆិត្វា សុខយាយ ឃរទ្វារេ “ពុទ្ធំ ឃរេ កណ្ហិកា អត្ថី”តិ អាហំសុ។ សា “អត្ថី”តិ អាហ។ ហន្ទ យ្វាលំ កណ្ហាហីតិ។ យ្វាលំ ន កណ្ហាមិ, សចេ មម បត្តិ ករោថ, ទស្សាមីតិ។ ឯថ ភោ មាតុកាយស្ស បត្តិ ន ករោម, អនញ្ញា កត្វា ទ្វិក្ខ លិខិស្សាមាតិ និក្ខមិំសុ។

តទា ចណ្ឌកី “កិំ ន លទ្ធា, តាត, កណ្ហិកា”តិ បុច្ឆិ។ ឯវ តមត្ថំ អារោចយិំសុ។ ចណ្ឌកី កណ្ហិកយញ្ញោ និសិន្នោច អាកាសំ ឱលោកេត្វា “ភោ អជ្ជ នក្ខត្តំ សុន្ទរំ, ពុទ្ធំ អញ្ញា និចន្ទំ អតិក្កមិត្វា សក្កា លទ្ធុំ, តុម្ហេហិ ច ទុក្ខេន អាគតា ឧច្ចាវចានា, ឯវ សកលនិចន្ទេន ពុទ្ធំ និព្ពានេ ទាតេ បុតិកា គចិស្សន្តិ។ ទេចលិខេ និព្ពត្តកាលេ តស្សាបិ ឯកម្ហិ កោណេ សាលី ហោតុ, អាហរថ ន”ន្តិ អាហ។ សាបិ យាច ឯវ ន បុន អាគន្តុំ, តាច កណ្ហិកាយ ហេដ្ឋិមតលេ “អយំ សាលី សុខយា នាមា”តិ អក្ខរានិ លិខិត្វា អហេតុន ចេតិន ចេទេត្វា ទេវេសិ។ កម្ពិកា អាគន្ត្វា – “អាហរ, ទេ កណ្ហិកំ, យំ ហោតុ តំ ហោតុ។ តុម្ហាកំបិ បត្តិ ករិស្សាមា”តិ អាហំសុ។ សា និក្ខិត្វា “តាតា, យាច អដ្ឋ ចា សោឡស ចា ភោជនីយេហិ ន អារោហន្តិ, តាច ពុទ្ធំ ចតុំ យា និព្ពានេ យិត្វា”តិ វត្វា អទាសិ។ ឯវ “សាធុ”តិ សម្បដិច្ឆិត្វា គហេត្វា ភោជនីយេហិ អារោហបត្វាច ចតុំ និព្ពានេសុំ។

ឯកោ មហាការិកមនុស្សោ ឱណ្ឌំ ឱលោកេន្តោ អក្ខរានិ ទិស្វា “កិំ, ភោ, ពុទ្ធ”ន្តិ អក្ខរញ្ញា មនុស្សំ បក្កោសាបេត្វា ទស្សេសិ។ សោ “សុខយា នាម អយំ សាលី”តិ អាហ។ “ហរេ, ភោ, មយំ អាគតា បដ្ឋាយ សាលី គត្វា នាមមត្តម្បិ ន លភាម, ឯវ រតនមេត្តន កណ្ហិកាវុក្ខេន សាលី អត្ថោ នាមេន គាហេតី”តិ ចិន្តេន្តិ។ ចណ្ឌកី ឯតំ ចិន្តេន្តានំ ភោជនីយេហិ បទេសេត្វា អាលិំ ទត្វា សាលិកម្មំ និដ្ឋាបេសិ។

សាលី តិណា ចិកជិំសុ, ឯកម្ហិ កោដ្ឋាសេ ពុស្សានំ ចតុដ្ឋានំ អកំសុ, ឯកម្ហិ ទុក្ខតានំ, ឯកម្ហិ កិលិតានំ។ ឯតិត្តិំ ឧតា ឯតិត្តិំ ផលកានិ បញ្ញាបេត្វា ហត្ថិស្ស សញ្ញា អទំសុ – “អាគន្តុកោ អាគន្ត្វា យស្ស អត្ថេ ផលកេ និសីទតិ, តំ គហេត្វា ផលកសាមិកស្សេវ ពោធេ បតិដ្ឋបេហិ។ តស្ស បិណ្ឌបរិភោគមិដ្ឋំ បរិភោគតោ ឧត្តីយសោកោ ឧត្តីយសយតានិ សព្ពានិ ផលកសាមិកស្សេវ ភារោ ភវិស្សតី”តិ។ ហត្ថី អាគតាគតំ គហេត្វា ផលកសាមិកស្ស ពោធំ នេតិ, សោ តស្ស តំ ឧចិតំ កត្តព្ពំ ករោតិ។

មឃមាណវោ សាលតោ អវិទូរេ ឋានេ កោវិឡាររុក្ខំ រោបេសិ, មូលេ តស្ស បាសាណផលកំ អត្ថរិ។ នន្ទា នាមស្ស ភរិយា អវិទូរេ បោក្ខរណិំ ខណាបេសិ, ចិត្តា មាលាវច្ឆំ រោបេសិ, សព្វជេដ្ឋិកា បន អាទាសំ គហេត្វា អត្តភាវំ មណ្ឌយមានា វិចរតិ។ មឃោ តំ អាហ – “ភទ្ទេ, សុធម្មា, សាលាយ កណ្ណិកា ជាតា, នន្ទា បោក្ខរណិំ ខណាបេសិ, ចិត្តា មាលាវច្ឆំ រោបេសិ។ តវ បន បុញ្ញកម្មំ នាម នត្ថិ, ឯកំ បុញ្ញំ ករោហិ, ភទ្ទេ”តិ។ សា “ត្វំ កស្ស ការណា ករោសិ, ននុ តយា កតំ មយ្ហមេវា”តិ វត្វា អត្តភាវមណ្ឌនមេវ អនុយុញ្ជតិ។

មឃោ យាវតាយុកំ ឋត្វា តតោ ចវិត្វា តាវតិំសភវនេ សក្កោ ហុត្វា និព្វត្តិ, តេបិ តេត្តិំស គាមិកមនុស្សា កាលង្កត្វា តេត្តិំស ទេវបុត្តា ហុត្វា តស្សេវ សន្តិកេ និព្វត្តា។ សក្កស្ស វេជយន្តោ នាម បាសាទោ សត្ត យោជនសតានិ ឧព្ពិទ្ធោ, ធជោ តីណិ យោជនសតានិ ឧព្ពិទ្ធោ, កោវិឡាររុក្ខស្ស និស្សន្ទេន សមន្តា តិយោជនសតបរិមណ្ឌលោ បញ្ញាសយោជនបរិណាហក្ខន្ធោ បារិច្ឆត្តកោ និព្វត្តិ, បាសាណផលកស្ស និស្សន្ទេន បារិច្ឆត្តកមូលេ សដ្ឋិយោជនិកា បណ្ឌុកម្ពលសិលា និព្វត្តិ។ សុធម្មាយ កណ្ណិករុក្ខស្ស និស្សន្ទេន តិយោជនសតិកា សុធម្មា ទេវសភា និព្វត្តិ។ នន្ទាយ បោក្ខរណិយា និស្សន្ទេន បញ្ញាសយោជនា នន្ទា នាម បោក្ខរណី និព្វត្តិ។ ចិត្តាយ មាលាវច្ឆស្ស និស្សន្ទេន សដ្ឋិយោជនិកំ ចិត្តលតាវនំ នាម ឧយ្យានំ និព្វត្តិ។

សក្កោ ទេវរាជា សុធម្មាយ ទេវសភាយ យោជនិកេ សុវណ្ណបល្លង្កេ និសិន្នោ តិយោជនិកេ សេតច្ឆត្តេ ធារិយមានេ តេហិ ទេវបុត្តេហិ តាហិ ទេវកញ្ញាហិ អឌ្ឍតិយាហិ នាដកកោដីហិ ទ្វីសុ ទេវលោកេសុ ទេវតាហិ ច បរិវារិតោ មហាសម្បត្តិំ ឱលោកេន្តោ តា តិស្សោ ឥត្ថិយោ ទិស្វា “ឥមា តាវ បញ្ញាយន្តិ, សុជាតា កុហិ”ន្តិ ឱលោកេន្តោ “អយំ មម វចនំ អកត្វា គិរិកន្ទរាយ ពកសកុណិកា ហុត្វា និព្វត្តា”តិ ទិស្វា ទេវលោកតោ ឱតរិត្វា តស្សា សន្តិកំ គតោ។ សា ទិស្វាវ សញ្ជានិត្វា អភិមុខា ជាតា។ “ពាលេ, ឥទានិ កិំ សីសំ ន ឧក្ខិបសិ? ត្វំ មម វចនំ អកត្វា អត្តភាវមេវ មណ្ឌយមានា វិចរិតាសិ។ សុធម្មាយ ច នន្ទាយ ច ចិត្តាយ ច មហាសម្បត្តិ និព្វត្តា, ឯហិ អម្ហាកំ សម្បត្តិំ បស្សា”តិ ទេវលោកំ នេត្វា នន្ទាយ បោក្ខរណិយា បក្ខិបិត្វា បល្លង្កេ និសីទិ។

នាដកិត្ថិយោ “កុហិំ គតត្ថ, មហារាជា”តិ បុច្ឆិំសុ។ សោ អនារោចេតុកាមោបិ តាហិ និប្បីឡិយមានោ “សុជាតាយ សន្តិក”ន្តិ អាហ។ កុហិំ និព្វត្តា, មហារាជាតិ? កន្ទរបាទេតិ។ ឥទានិ កុហិន្តិ? នន្ទាបោក្ខរណិយំ មេ ឋបិតាតិ។ ឯថ, ភោ, អម្ហាកំ អយ្យំ បស្សាមាតិ សព្វា តត្ថ អគមិំសុ។ សា បុព្វេ សព្វជេដ្ឋិកា ហុត្វា តា អវមញ្ញិត្ថ។ ឥទានិ តាបិ តំ ទិស្វា – “បស្សថ, ភោ, អម្ហាកំ អយ្យាយ មុខំ កក្កដកបិដ្ឋកុម្ភសទិស”ន្តិអាទីនិ វទន្តិយោ កេឡិំ អកំសុ។ សា អតិវិយ អដ្ដិយមានា សក្កំ ទេវរាជានំ អាហ – “មហារាជ, ឥមានិ សុវណ្ណរជតមណិវិមានានិ វា នន្ទាបោក្ខរណី វា មយ្ហំ កិំ ករិស្សតិ, ជាតិភូមិយេវ មហារាជ សត្តានំ សុខា, មំ តត្ថេវ កន្ទរបាទេ វិស្សជ្ជេហី”តិ។ សក្កោ តំ តត្ថ វិស្សជ្ជេត្វា “មម វចនំ ករិស្សសី”តិ អាហ។ ករិស្សាមិ, មហារាជាតិ។ បញ្ច សីលានិ គហេត្វា អខណ្ឌានិ កត្វា រក្ខ, កតិបាហេន តំ ឯតាសំ ជេដ្ឋិកំ ករិស្សាមីតិ។ សា តថា អកាសិ។

សក្កោ កតិបាហស្ស អច្ចយេន “សក្កា នុ ខោ សីលំ រក្ខិតុ”ន្តិ គន្ត្វា មច្ឆរូបេន ឧត្តានកោ ហុត្វា តស្សា បុរតោ ឧទកបិដ្ឋេ ប្លវតិ, សា

“មតមច្ឆកោ ខចិស្សតី”តិ វត្វា សីសេ អគ្គហេសិ។ មច្ឆោ តង្ខណំ ធាវេសិ។ សា “ឌីបតិ មច្ឆោ”តិ វទេន្តី បិស្សេជ្ជិ។ សេក្កា អាកាសេ ឋត្វា “សាធុ, សាធុ, ភន្តេបិ និក្ខាមេសិ, ឥទំ តំ ភន្តេមាតំ គតិបិហេតេច ភាវកាតំ នេត្វាគំ ករិស្សាមី”តិ អាហ។ តស្សាបិ បញ្ញា ចស្សមតានិ អាយុ អហោសិ។ ឥកនិចមេវ វុត្តប្បន្នំ ភាលត្តំ, ហុត្វា បរិហុត្វា មិលាយមានាបិ សីលំ អរណ្ណត្វា កាលង្កត្វា តាវតិំសភវនំ គច្ឆន្តីរវេហ និន្នាត្តិ។

សេក្កា “កុហិំ និន្នាត្តា”តិ ឱលោកេន្តោ ទិស្វា “តេតោ ឋាន អារេតព្វំ ន សក្កា, ឱចិតទុត្តិមស្សា ទស្សាមី”តិ ហុចណ្ណឥន្ទអាលុកាតំ មានេត្វា មាបេត្វា មង្គលហត្ថស្ស មហល្លកវេសេន និសីទិត្វា “ឥន្ទអាលុកានិ គណ្ហថា”តិ វុត្តោទយការេសិ។ សមន្តា កាយចារិកា អាគន្ត្វា “ទេហិ, តាតា”តិ អាហំសុ។ អហំ សីលរក្ខកានំ ទេមិ, តុម្ហេសុ សីលំ រក្ខន្តិ។ តាត មយំ សីលំ នាម គឹធីសន្តិបិ ន ជានាម, មូលេន ទេហីតិ។ “សីលរក្ខកានំ មេន ទេមី”តិ អាហ។ “ឥទ, ទេ កោសិ អយំ ឥន្ទអាលុកមហល្លកោ”តិ សន្តេ្ត និចត្តិសុ។

សា ទារិកា បុច្ឆិ – “អម្ម, តុម្ហេ ឥន្ទអាលុកត្ថាយ គតា តុច្ឆហត្ថាវ អាគតា”តិ។ កោសិ, អម្ម, ឥន្ទអាលុកមហល្លកោ “អហំ សីលរក្ខកានំ ទេមី”តិ វទតិ, ភរិយស្ស ទារិកា សីលំ ឋានិត្វា វត្តន្តិ, មយំ សីលមេវ ន ជានាមាតិ។ សា “មយ្ហំ អានេត្វា ខចិស្សតី”តិ វត្វា “ឥន្ទអាលុកំ, តាត, ទេហី”តិ អាហ។ “ត្វំ សីលានិ រក្ខសិ អម្មា”តិ? “អាម, តាត រក្ខាមី”តិ។ ឋានំ មយា តុយ្ហមេវ អាគតត្ថិ គោហច្ឆាទេ មានេត្វា សង្ខិ ដេបត្វា បក្កាមិ។ សាបិ មានឌីចំ សីលំ រក្ខិត្វា វចិត្វា ចេបទិត្វាអសុរស្ស ធីតា ហុត្វា និព្វត្តិ។ សីលនិស្សន្ទេន បិយាសាទិកា អហោសិ។ សោ “ធីតុចិចាហមង្គលំ ករិស្សាមី”តិ អសុរេ សន្និបាតេសិ។

សេក្កា “កុហិំ និព្វត្តា”តិ ឱលោកេន្តោ “អសុរភវនេ និព្វត្តា, អជ្ជស្សា ចិចាហមង្គលំ ករិស្សន្តី”តិ ទិស្វា “ឋានានិ មំ គិត្ថិ គត្វា អានេតព្វា មយា”តិ អសុរវណ្ណំ និម្មិនិត្វា គន្ត្វា អសុរានំ អន្តរេ អដ្ឋាសិ។ “តច សាមិកំ ចេទេហី”តិ តស្សា ហទេត្វា បិតា បុប្ផទាមំ អទាសិ “ឥមំ ឋានំ, តស្សុបរិ ខិបាហី”តិ។ សា ឱលោកេន្តី សក្កំ ទិស្វា បុព្ពសន្និវាសេន សញ្ជាតសិនេហា “អយំ មេ សាមិកោ”តិ តស្សុបរិ ទាមំ ខិបិ។ សោ តំ នាគហេត្វា អាកាសេ ឧប្បតិ, តង្ខណំ ឡេឡា អសុរា សញ្ជានិំសុ។ តេ “គណ្ហថ, គណ្ហថ, ជរសក្កំ, ទេចរិកា អម្ហាកំ, ន មយំ ឥតស្ស ទារិកំ ទស្សាមា”តិ អនុពន្ធិំសុ។ ចេបទិត្តិ បុច្ឆិ “កោភាហវី”តិ? “ជរសក្កោ មហារាជា”តិ។ “អចេសវសុ អមមេច សេជ្ជា, អទេបធា”តិ អាហ។ សក្កោ តំ នេត្វា អឌ្ឍតិយកោដិនាដកានំ ជេដ្ឋិកដ្ឋានេ ឋបេសិ។ សា សក្កំ ចរំ យាចិ – “មហារាជ, មយ្ហំ ឥមស្មិំ ទេវលោកេ មាតា ច បិតា ច ភាតា ច ភគិនី ច នត្ថិ, យត្ថ យត្ថ គច្ឆសិ, តត្ថ តត្ថ មំ គហេត្វាវ គច្ឆ មហារាជា”តិ។ សក្កោ “សាធូ”តិ បដិញ្ញំ អទាសិ។

ឥតិ មនលការទេព មយមារណកាលទេចា បដ្ឋាយ ចិសុទ្ធការមស្ស សមួស្សន្តោ ភគវា “ឌីឃរត្តំ ចិសុទ្ធា ទេតា អយំ មន្តោ”តិ អាហ។ អត្តសញ្ញាមត្តិ អត្តនិស្សិតំ ការណនិស្សិតំ។

បញ្ចមព្យាករណវណ្ណនា

ឲ្យវ័សិ៍ កិំ និរយោនភាតិ កិំ ពាន្ធភា, ពោភ ពាន្ធភេភ ពាន្ធា ហុត្វា៍ បុទ្ទកាឃាតិ ពាហុឌភា៍ អខេចរាតិ អប្បដិឃា៍ អនល្ហាតិ អាចុឆនល្ហឆភនល្ហចិតិរយុត្តា៍ អឞបត្តាតិ អបច្ចត្តិកា៍ អញ្ញាបន្ហាតិ ចិកោតនោយភស្សា៍ ចិហនេរយុ អខេចរិភេតិ អនេហា ចត ពោភជិ ឞង្គិ អខេចរិភេភា ចិហនេរឃ្យាយ, ពាត្តជិ ពោាបំ ភ ក្ខប្បារខេត្វា អន្ធរាឃ កហិតាក៌ ឌេឈ្ឍហស្សេភ ឞង្គិ បរិកុខ្លោឃ្យាយាតិ ខាត៌ ខត្វា ប្បុឌំ កាត្វា ច បត្តឃត្តិ៍ ពូតិ ច ភេឞំ ហោតីតិ ឲចញ្ញា ភេឞំ អឃំ បត្តភា ហោតិ៍ អឆ ច បភាតិ ឲចំ បត្តភាឃ ឞតិបិ៍

ពួស្សាយឆ្លិរិឃនិរយោនភាតិ បរេឞយុត្តិលិឃភលក្លោលា ពួស្សា, អត្តឞយុត្តិឃា បទេហិ ឞារេធារលាកាចស្ស អឞហភលក្លោណំ យឆ្លិរិឃំ, ពួស្សា ច យឆ្លិរិឃញ្ញា និរយោនភ៌ ឲទេតឞត្តិ ពួស្សាយឆ្លិរិឃនិរយោនភា៍ អឃរេយត្ត ឞខ្លេបេ៍ ចិត្តារេតោ បភ ពួស្សាយឆ្លិរិឃាតិ អភិធរេយ្យ ទុត្តារេភច៍

អាចារិយឆ្លិរិឃេភ បភេត្ត ឃេក្លោ ចា ខេបតោ ចា ហុត្វា តេស្សេច អាចារិយស្ស ឞន្លារំ ឞីរេសភ ក្ខុិបិត្វា ចិធេតិ៍ ព្យុលយឆ្លិរិឃេភ តស្ស៊ ព្យុលេ អខេក្ខាឞំ ខាតាឌីតិ ពេទារេត្ត ជិត្វា "កិត្ត ចតិជំ ព្យុលំ យយា"តិ ចិត្តឃតោ លេហិតាយ្យិ យុលតោ ក្ខក្កច្ចតិ, ព្យត្ថិចិរេទចតយ្យិ ហោតិ, អត្តាតិបិ លល្ហាលល្ហាតិ ហុត្វា តិក្លាយត្តិ៍ លិកយឆ្លិរិឃេភ ឞឈ្ឍស្ស ចា កាលាស្ស ចា ឞត្តពោ លិរេក យច្ឆរាឃិត្វា ប្បក្កលិកាបរិកោរេកោភ បរិក្ខុឹត្វា ឃេក្លោ ចា ខេបតោ ចា យឞាអឌកទេរា ចា ហុត្វា តិក្ខត្តតិ៍ ឞរិខេចល្លាក្យាលាចល្លាយឆ្លិរិឃេភ បភ បរិឃត្តិធយូយឆ្លិរិឃេភ ច អត្តភោាច ចល្លាំ ចល្លាតិ, ភ បទេឞំ ចល្លាំ, "កិំ ចល្លា ឲឞោ"តិ ចាំ ចាំ ខោឃំ ចខេត្តា បរិឃត្តិញ្ញា កាស្សជិ កិញ្ញិ អខេខេត្តា ខ្ណាលល្លា ខេចច ឲញ្ញអយុកោ ច ហោតិ៍

អបិច អាចារិយឆ្លិរិឃេភ លេហិតកោហេ បច្ចតិ៍ ព្យុលយឆ្លិរិឃេភ អប្បលិកោ ហោតិ៍ លិកយឆ្លិរិឃេភ ក្យុចតិរេឃ តិក្ខត្តតិ៍ ចល្លាយឆ្លិរិឃេភ កខេច តិក្ខត្តស្ស ចល្លា ភាយ ភ ហោតិ៍ ធយូយឆ្លិរិឃេភ ព្យក្កញ្ញអតិរេឃ តិក្ខត្តតិ៍ ពួជំ បភ ពួស្សាយឆ្លិរិឃនិរយោនភ៌ ឞោតាបត្តិយក្កេភ បហីឃតិ៍ ឃាច ចាំ ភប្បហីឃតិ, តាច ខេចយតុស្សា អខេចខតាឌីតិ បត្តឃត្តាបិ ខេចរាឌីហិ ភ បរិយុច្ចត្តិឃេច៍

តិល្លា ខេយត្ត កន្លាតិ ឲតស្មិំ បភេញ្ញាយឃា ត្យុញ្ញាំ ចចតំ ឞុត្វា កន្លា តិល្លាតិ ចកតិ, ភ យក្កចេឞេភ តិល្លាកន្លាំ ឌីរេបតិ៍ ចិកោតា កាចំកទាតិ ពួជំ កាចំ, ពួជំ កាចត្តិ អឃយ្យិ កាចំកចា ចិកោតា៍

ឲ្យវ័ប៉៍តិខាតាឌីតិ ទុត្តត្តារេភច៍ បិឃាប្បិឃតិខាតត្តិ បិឃឞត្តឞន្លារតិខាត៌ យឆ្លិរិឃំ, អប្បិឃឞត្តឞន្លារតិខាតា ពួស្សា៍ ក្ខកឃំ ចា ក្ខកឃតិខាត៌ បត្តខិតស្ស ហិ ឞង្គិចិហារិកាឌេឃា, កាហដ្ឋស្ស ប្បុត្តាឌេឃា ហត្តិអប្បាឌេឃា ចា ឞត្តា បិឃា ហោត្តិ ពោញ្ញអាឃិតា យយាឃិតា, យុហុត្តយ្យិ តេ អបស្សខេត្តា អធិចារេឞត្តំ ភ ឞខេក្លាតិ៍ ឞោ អញ្ញា តាឌិឞំ បិឃឞត្ត លកត្តិ ជិត្វា ពួស្សំ ពទោតិ៍ "ពួយិតា អយ្យាំ កិញ្ញិ កាយុំ អត្តិ, យុហុត្ត តាច ភំ ខេឆា"តិ តេយេច អខេក្ខាហិ ឃាខិតោ "ភ ឞក្លា ខាត្តំ, កិលយិស្សតិ ចា ក្ខក្កល្លិស្សតិ ចា"តិអាឌីតិ ចត្វា យឆ្លិរិឃំ ពទោតិ៍ ឲចំ តាច ក្ខកឃយ្យិ បិឃឞត្តតិខាត៌ ហោតិ៍ កិក្ល្យុស្ស បភ បត្តខិចរបរិក្លារេខាតំ, កាហដ្ឋស្ស ចា អលន្លារាឌិក្ខបកាលោំ

ᨸᩥᨿᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ᨾᨶᩣᨸᩴ, ᩈᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩔ ᨲᩣᨴᩥᩈᩴ ᩏᨸ᩠ᨸᨩ᩠ᨩᨾᩣᨶᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᩋᩉᩮᩣ ᩑᨲᩔ ᩑᩅᩁᩪᨸᩴ ᨶ ᨽᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣ”ᨲᩥ ᩍᩔᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨿᩣᨧᩥᨲᩮᩣ ᨧᩣᨸᩥ “ᨾᨿ᩠ᩉᨾᩮᨲᩴ ᨾᨾᩣᨿᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᩣᨾ, ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨴᩤᨲᩩ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨽᩪᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᨸᩥᨿᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨿᩮ ᨸᨶ ᨲᩮ ᨲᨳᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩮ ᩈᨲ᩠ᨲᩮ ᨧ ᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᩮ ᨧ ᩃᨽᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨧᩮᨸᩥᩔ ᨲᩮ ᩋᨾᨶᩣᨸᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨲᨴᩣᨸᩥ ᨠᩥᩃᩮᩈᩣᨶᩴ ᩅᩥᨸᩁᩦᨲᩅᩩᨲ᩠ᨲᩥᨲᩣᨿ “ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨾᩴ ᨠᩮᩣ ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩑᩅᩁᩪᨸᩔ ᩃᩣᨽᩦ”ᨲᩥ ᩍᩔᩴ ᨧ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ, ᨿᩣᨧᩥᨲᩮᩣ ᨲᩣᩅᨠᩣᩃᩥᨠᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨴᩮᨿ᩠ᨿᨲᩮᩣ ᨾᨧ᩠ᨨᩁᩥᨿᩴ ᨧ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨽᩪᨿᨾ᩠ᨸᩥ ᩋᨸ᩠ᨸᩥᨿᩈᨲ᩠ᨲᩈᨦ᩠ᨡᩣᩁᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨨᨶ᩠ᨴᨶᩥᨴᩣᨶᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨶᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ, ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ, ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ, ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨵᩥᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ, ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨧᩅᩥᨵᩮᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ᪨

ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨶᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ? ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩋᨲᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᨩᩣᨲᩮᩣ ᩁᩪᨸᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨲᩥ, ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᩁᩈᩴ ᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨲᩥ, ᨵᨶᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᩁᩥᨿᩮᩈᨶᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ᪨

ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ? ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩋᨲᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᨩᩣᨲᩮᩣ ᩁᩪᨸᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩥ, ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᩁᩈᩴ ᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩥ, ᨵᨶᩴ ᨸᨭᩥᩃᨽᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᨭᩥᩃᩣᨽᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ᪨

ᨠᨲᨾᩮᩣ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ? ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩋᨲᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᨩᩣᨲᩮᩣ ᩁᩪᨸᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ, ᩈᨴ᩠ᨴᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᩴ ᩁᩈᩴ ᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ, ᨵᨶᩴ ᨸᩁᩥᨽᩩᨬ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᨸᩁᩥᨽᩮᩣᨣᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ᪨

ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨵᩥᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ? ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩋᨲᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᨩᩣᨲᩮᩣ ᨵᨶᩈᨶ᩠ᨶᩥᨧᨿᩴ ᨠᩁᩮᩣᨲᩥ “ᩋᩣᨸᨴᩣᩈᩩ ᨽᩅᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩈᨶ᩠ᨶᩥᨵᩥᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ᪨

ᨠᨲᨾᩮᩣ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ? ᩍᨵᩮᨠᨧ᩠ᨧᩮᩣ ᩋᨲᩥᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᨨᨶ᩠ᨴᨩᩣᨲᩮᩣ ᨵᨶᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᩮᨲᩥ, ᩉᨲ᩠ᨳᩣᩁᩮᩣᩉᩣᨶᩴ, ᩋᩔᩣᩁᩮᩣᩉᩣᨶᩴ, ᩁᨳᩥᨠᩣᨶᩴ, ᨵᨶᩩᨣ᩠ᨣᩉᩣᨶᩴ – “ᩍᨾᩮ ᨾᩴ ᩁᨠ᩠ᨡᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨣᩮᩣᨸᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨾᨾᩣᨿᩥᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨾ᩠ᨸᩁᩥᩅᩤᩁᨿᩥᩔᨶ᩠ᨲᩦ”ᨲᩥ᪨ ᩋᨿᩴ ᩅᩥᩔᨩ᩠ᨩᨶᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ᪨ ᩍᨾᩮ ᨸᨬ᩠ᨧ ᨨᨶ᩠ᨴᩣ᪨ ᩍᨵ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ, ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨

ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᨶᩥᨴᩣᨶᩮᩣᨲᩥ ᩑᨲ᩠ᨳ “ᩃᩣᨽᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ”ᨲᩥ (ᨴᩦ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪒᪨᪑᪑᪐) ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩮ ᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩣ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᨧ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᨧ᪨ ᩋᨭ᩠ᨮᩈᨲᩴ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨧᩁᩥᨲᩴ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ᪨ ᨴ᩠ᩅᩣᩈᨭ᩠ᨮᩥ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᨿᩮᩣ ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᨶ ᩉᩥ ᩍᨭ᩠ᨮᩣᨶᩥᨭ᩠ᨮᨸᩥᨿᩣᨸ᩠ᨸᩥᨿᩅᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩮᩅ ᩉᩥ ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩔ ᩍᨭ᩠ᨮᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩑᨠᨧ᩠ᨧᩔ ᩋᨶᩥᨭ᩠ᨮᩴ ᨸᨧ᩠ᨧᨶ᩠ᨲᩁᩣᨩᨸᩩᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᨶᩴ ᨣᩪᨳᨸᩣᨿᩣᩈᩣᨴᩦᩈᩩ ᩅᩥᨿ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᨸᨶ ᨲᨱ᩠ᩉᩣᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᩥᨲᩮ ᨸᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᩅᨲ᩠ᨳᩩᩈ᩠ᨾᩥᩴ “ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩁᩪᨸᩔ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩈᨴ᩠ᨴᩔ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨣᨶ᩠ᨵᩔ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᩁᩈᩔ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨹᩮᩣᨭ᩠ᨮᨻ᩠ᨻᩔ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨾᨿ᩠ᩉᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨸᩁᩔ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨶᩥᨴᩉᩥᩔᩣᨾᩥ, ᩑᨲ᩠ᨲᨠᩴ ᨸᩁᩔ ᨴᩔᩣᨾᩦ”ᨲᩥ ᩅᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩴ ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩅᩥᨶᩥᨧ᩠ᨨᨿᩮᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ “ᨨᨶ᩠ᨴᩮᩣ ᨡᩮᩣ, ᨴᩮᩅᩣᨶᨾᩥᨶ᩠ᨴ, ᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᨶᩥᨴᩣᨶᩮᩣ”ᨲᩥ᪨

បបញ្ចសញ្ញាសង្ខានិទានោតិ តយោ បបញ្ចា តណ្ហាបបញ្ចោ, មានបបញ្ចោ, ទិដ្ឋិបបញ្ចោតិ។ តត្ថ អដ្ឋសតតណ្ហាវិចរិតំ តណ្ហាបបញ្ចោ នាម។ នវវិធោ មានោ មានបបញ្ចោ នាម។ ទ្វាសដ្ឋិ ទិដ្ឋិយោ ទិដ្ឋិបបញ្ចោ នាម។ តេសុ ឥធ តណ្ហាបបញ្ចោ អធិប្បេតោ។ កេនដ្ឋេន បបញ្ចោ? មត្តប្បមត្តាការបាបនដ្ឋេន បបញ្ចោ។ តំសម្បយុត្តា សញ្ញា បបញ្ចសញ្ញា។ សង្ខា វុច្ចតិ កោដ្ឋាសោ "សញ្ញានិទានា ហិ បបញ្ចសង្ខា"តិអាទីសុ វិយ។ ឥតិ បបញ្ចសញ្ញាសង្ខានិទានោតិ បបញ្ចសញ្ញាកោដ្ឋាសនិទានោ វិតក្កោតិ អត្ថោ។

បបញ្ចសញ្ញាសង្ខានិរោធសារុប្បគាមិនីន្តិ ឥមិស្សា បបញ្ចសញ្ញាសង្ខាយ ខយោ និរោធោ វូបសមោ, តស្ស សារុប្បញ្ច តត្ថ គាមិនិ ចាតិ សហ វិបស្សនាយ មគ្គំ បុច្ឆតិ។

វេទនាកម្មដ្ឋានវណ្ណនា

៣៦៥. អថស្ស ភគវា សោមនស្សម្បាហន្តិ តិស្សោ វេទនា អារភិ។ កិំ បន ភគវតា បុច្ឆិតំ កថិតំ, អបុច្ឆិតំ, សានុសន្ធិកំ, អននុសន្ធិកន្តិ? បុច្ឆិតមេវ កថិតំ, នោ អបុច្ឆិតំ, សានុសន្ធិកមេវ, នោ អននុសន្ធិកំ។ ទេវតានញ្ហិ រូបតោ អរូបំ បាកដតរំ, អរូបេបិ វេទនា បាកដតរា។ កស្មា? ទេវតានញ្ហិ ករជកាយំ សុខុមំ, កម្មជំ ពលវំ, ករជកាយស្ស សុខុមត្តា, កម្មជស្ស ពលវត្តា ឯកាហារម្បិ អតិក្កមិត្វា ន តិដ្ឋន្តិ, ឧណ្ហបាសាណេ ឋបិតសប្បិបិណ្ឌោ វិយ វិលីយន្តីតិ សព្វំ ព្រហ្មជាលេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពំ។ តស្មា ភគវា សក្កស្ស តិស្សោ វេទនា អារភិ។ ទុវិធញ្ហិ កម្មដ្ឋានំ – រូបកម្មដ្ឋានំ, អរូបកម្មដ្ឋានញ្ច។ រូបបរិគ្គហោ, អរូបបរិគ្គហោតិបិ ឯតទេវ វុច្ចតិ។ តត្ថ ភគវា យស្ស រូបំ បាកដំ, តស្ស សង្ខេបមនសិការវសេន វា វិត្ថារមនសិការវសេន វា ចតុធាតុវវត្ថានំ វិត្ថារេន្តោ រូបកម្មដ្ឋានំ កថេតិ។ យស្ស អរូបំ បាកដំ, តស្ស អរូបកម្មដ្ឋានំ កថេតិ។ កថេន្តោ ច តស្ស វត្ថុំ រូបកម្មដ្ឋានំ ទស្សេត្វាវ កថេតិ, ទេវានំ បន អរូបកម្មដ្ឋានំ បាកដន្តិ អរូបកម្មដ្ឋានវសេន វេទនា អារភិ។

តិវិធោ ហិ អរូបកម្មដ្ឋានេ អភិនិវេសោ – ផស្សវសេន, វេទនាវសេន, ចិត្តវសេនាតិ។ កថំ? ឯកច្ចស្ស ហិ សង្ខិត្តេន វា វិត្ថារេន វា បរិគ្គហិតេ រូបកម្មដ្ឋានេ តស្មិំ អារម្មណេ ចិត្តចេតសិកានំ បឋមាភិនិបាតោ តំ អារម្មណំ ផុសន្តោ ឧប្បជ្ជមានោ ផស្សោ បាកដោ ហោតិ។ ឯកច្ចស្ស តំ អារម្មណំ អនុភវន្តី ឧប្បជ្ជមានា វេទនា បាកដា ហោតិ។ ឯកច្ចស្ស តំ អារម្មណំ បរិគ្គហេត្វា តំ វិជានន្តំ ឧប្បជ្ជមានំ វិញ្ញាណំ បាកដំ ហោតិ។

តត្ថ យស្ស ផស្សោ បាកដោ ហោតិ, សោបិ ន កេវលំ ផស្សោវ ឧប្បជ្ជតិ, តេន សទ្ធិំ តទេវ អារម្មណំ អនុភវមានា វេទនាបិ ឧប្បជ្ជតិ, សញ្ជានមានា សញ្ញាបិ, ចេតយមានា ចេតនាបិ, វិជានមានំ វិញ្ញាណម្បិ ឧប្បជ្ជតីតិ ផស្សបញ្ចមកេយេវ បរិគ្គណ្ហាតិ។ យស្ស វេទនា បាកដា ហោតិ, សោបិ ន កេវលំ វេទនាវ ឧប្បជ្ជតិ, តាយ សទ្ធិំ តទេវ អារម្មណំ ផុសមានោ ផស្សោបិ ឧប្បជ្ជតិ, សញ្ជានមានា សញ្ញាបិ, ចេតយមានា ចេតនាបិ, វិជានមានំ វិញ្ញាណម្បិ ឧប្បជ្ជតីតិ ផស្សបញ្ចមកេយេវ បរិគ្គណ្ហាតិ។ យស្ស វិញ្ញាណំ បាកដំ ហោតិ,

សោបិ ន កេវលំ វិញ្ញាណេនេវ ឧប្បជ្ជតិ, តេន សទ្ធិំ តទេវារម្មណំ ផុសមានោ ផស្សោបិ ឧប្បជ្ជតិ, អនុភវមានា វេទនាបិ, សញ្ជានមានា សញ្ញាបិ, ចេតយមានា ចេតនាបិ ឧប្បជ្ជតីតិ ផស្សបញ្ចមកេនេវ បរិគ្គណ្ហាតិ ។

សោ “ឥមេ ផស្សបញ្ចមកា ធម្មា កិំ និស្សិតា”តិ ឧបធារេន្តោ “វត្ថុនិស្សិតា”តិ បជានាតិ ។ វត្ថុ នាម ករជកាយោ, យំ សន្ធាយ វុត្តំ – “ឥទញ្ច បន មេ វិញ្ញាណំ ឯត្ថ សិតំ ឯត្ថ បដិពទ្ធ”ន្តិ ។ សោ អត្ថតោ ភូតានិ ចេវ ឧបាទារូបានិ ច ។ ឯវមេត្ថ វត្ថុ រូបំ, ផស្សបញ្ចមកា នាមន្តិ នាមរូបមេវ បស្សតិ ។ រូបញ្ចេត្ថ រូបក្ខន្ធោ, នាមំ ចត្តារោ អរូបិនោ ខន្ធាតិ បញ្ចក្ខន្ធមត្តំ ហោតិ ។ នាមរូបវិនិមុត្តា ហិ បញ្ចក្ខន្ធា, បញ្ចក្ខន្ធវិនិមុត្តញ្ច នាមរូបំ នត្ថិ ។ សោ “ឥមេ បញ្ចក្ខន្ធា កិំ ហេតុកា”តិ ឧបបរិក្ខន្តោ “អវិជ្ជាទិហេតុកា”តិ បស្សតិ ។ តតោ “បច្ចយោ ចេវ បច្ចយុប្បន្នញ្ច ឥទំ, អញ្ញោ សត្តោ វា បុគ្គលោ វា នត្ថិ, សុទ្ធសង្ខារបុញ្ជមត្តមេវា”តិ សប្បច្ចយនាមរូបវសេន តិលក្ខណំ អារោបេត្វា វិបស្សនាបដិបាដិយា “អនិច្ចំ ទុក្ខំ អនត្តា”តិ សម្មសន្តោ វិចរតិ , សោ អជ្ជ អជ្ជាតិ បដិវេធំ អាកង្ខមានោ តថារូបេ ទិវសេ ឧតុសប្បាយំ, បុគ្គលសប្បាយំ, ភោជនសប្បាយំ, ធម្មស្សវនសប្បាយំ វា លភិត្វា ឯកបល្លង្កេន និសិន្នោវ វិបស្សនំ មត្ថកំ បាបេត្វា អរហត្តេ បតិដ្ឋាតិ ។ ឯវមិមេសម្បិ តិណ្ណំ ជនានំ យាវ អរហត្តា កម្មដ្ឋានំ កថិតំ ហោតិ ។

ឥធ បន ភគវា អរូបកម្មដ្ឋានំ កថេន្តោ វេទនាវសេន កថេសិ ។ ផស្សវសេន ហិ វិញ្ញាណវសេន វា កថិយមានំ ន បាកដំ ហោតិ, អន្ធការំ វិយ ខាយតិ ។ វេទនាវសេន បន បាកដំ ហោតិ ។ កស្មា? វេទនានំ ឧប្បត្តិយា បាកដតាយ ។ សុខទុក្ខវេទនានញ្ហិ ឧប្បត្តិ បាកដា ។ យទា សុខំ ឧប្បជ្ជតិ, តទា សកលំ សរីរំ ខោភេន្តំ មទ្ទន្តំ ផរមានំ អភិសន្ទយមានំ សតធោតសប្បិំ ខាទាបយន្តំ វិយ, សតបាកតេលំ មក្ខយមានំ វិយ, ឃដសហស្សេន បរិឡាហំ និព្ពាបយមានំ វិយ, “អហោ សុខំ, អហោ សុខ”ន្តិ វាចំ និច្ឆារយមានមេវ ឧប្បជ្ជតិ ។ យទា ទុក្ខំ ឧប្បជ្ជតិ, តទា សកលសរីរំ ខោភេន្តំ មទ្ទន្តំ ផរមានំ អភិសន្ទយមានំ តត្តផាលំ បវេសេន្តំ វិយ, វិលីនតម្ពលោហេន អាសិញ្ចន្តំ វិយ, សុក្ខតិណវនប្បតិម្ហិ អរញ្ញេ ទារុក្កាកលាបំ ខិបមានំ វិយ “អហោ ទុក្ខំ, អហោ ទុក្ខ”ន្តិ វិប្បលាបយមានមេវ ឧប្បជ្ជតិ ។ ឥតិ សុខទុក្ខវេទនានំ ឧប្បត្តិ បាកដា ហោតិ ។

អទុក្ខមសុខា បន ទុទ្ទីបនា អន្ធការេន វិយ អភិភូតា ។ សា សុខទុក្ខានំ អបគមេ សាតាសាតបដិក្ខេបវសេន មជ្ឈត្តាការភូតា អទុក្ខមសុខា វេទនាតិ នយតោ គណ្ហន្តស្ស បាកដា ហោតិ ។ យថា កិំ? យថា អន្តរា បិដ្ឋិបាសាណំ អារុហិត្វា បលាតស្ស មិគស្ស អនុបទំ គច្ឆន្តោ មិគលុទ្ទកោ បិដ្ឋិបាសាណស្ស ឱរភាគេបិ បរភាគេបិ បទំ ទិស្វា មជ្ឈេ អបស្សន្តោបិ “ឥតោ អារុឡ្ហោ, ឥតោ ឱរុឡ្ហោ, មជ្ឈេ បិដ្ឋិបាសាណេ ឥមិនា បទេសេន គតោ ភវិស្សតី”តិ នយតោ ជានាតិ ។ ឯវំ អារុឡ្ហដ្ឋានេ បទំ វិយ ហិ សុខវេទនាយ ឧប្បត្តិ បាកដា ហោតិ, ឱរុឡ្ហដ្ឋានេ បទំ វិយ ទុក្ខវេទនាយ ឧប្បត្តិ បាកដា ហោតិ, ឥតោ អារុយ្ហ ឥតោ ឱរុយ្ហ មជ្ឈេ ឯវំ គតោតិ នយតោ គហណំ វិយ សុខទុក្ខានំ អបគមេ សាតាសាតបដិក្ខេបវសេន មជ្ឈត្តាការភូតា អទុក្ខមសុខា វេទនាតិ នយតោ គណ្ហន្តស្ស បាកដា ហោតិ ។ ឯវំ ភគវា បឋមំ រូបកម្មដ្ឋានំ កថេត្វា បច្ឆា អរូបកម្មដ្ឋានំ វេទនាវសេន វិនិវត្តេត្វា ទស្សេសិ ។

ន កេវលញ្ច ឥធេវ ឯវំ ទស្សេសិ, មហាសតិបដ្ឋានេ, មជ្ឈិមនិកាយម្ហិសតិបដ្ឋានេ, ចូឡតណ្ហាសង្ខយេ, មហាតណ្ហាសង្ខយេ,

ᨧᩪᩊᩅᩮᨴᩃ᩠ᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨾᩉᩣᩅᩮᨴᩃ᩠ᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᩁᨭ᩠ᨮᨷᩣᩃᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨾᩣᨣᨱ᩠ᨯᩥᨿᩈᩩᨲ᩠ᨲᩮ, ᨵᩣᨲᩩᩅᩥᨽᨦ᩠ᨣᩮ, ᩋᩣᨶᩮᨬ᩠ᨩᩈᨷ᩠ᨷᩤᨿᩮ, ᩈᨠᩃᩮ ᩅᩮᨴᨶᩣᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩮᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨶᩮᨠᩮᩈᩩ ᩈᩩᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨲᩮᩈᩩ ᨷᨮᨾᩴ ᩁᩪᨷᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᩁᩪᨷᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩅᩮᨴᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᩈᩥ᪨ ᨿᨳᩣ ᨧ ᨲᩮᩈᩩ ᨲᩮᩈᩩ, ᩑᩅᩴ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨷᩥ ᩈᨠ᩠ᨠᨷᨬ᩠ᩉᩮᨷᨮᨾᩴ ᩁᩪᨷᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨠᨳᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᨧ᩠ᨨᩣ ᩋᩁᩪᨷᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩅᩮᨴᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᨶᩥᩅᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩔᩮᩈᩥ᪨ ᩁᩪᨷᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨷᨶᩮᨲ᩠ᨳ ᩅᩮᨴᨶᩣᨿ ᩋᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᨾᨲ᩠ᨲᨠᨾᩮᩅ ᩈᩘᨡᩥᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᨷᩤᩊᩥᨿᩴ ᨶᩣᩁᩪᩊ᩠ᩉᩴ ᨽᩅᩥᩔᨲᩥ᪨

᪓᪖᪐᪨ ᩋᩁᩪᨷᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩮ ᨿᩴ ᨲᩔ ᨷᩣᨠᨭᩴ ᩅᩮᨴᨶᩣᩅᩈᩮᨶ ᩋᨽᩥᨶᩥᩅᩮᩈᨾᩩᨡᩴ, ᨲᨾᩮᩅ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨾ᩠ᨷᩤᩉᩴ, ᨴᩮᩅᩣᨶᨾᩥᨶ᩠ᨴᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᩩᩅᩥᨵᩮᨶᩣᨲᩥ ᨴ᩠ᩅᩥᩅᩥᨵᩮᨶ, ᨴ᩠ᩅᩦᩉᩥ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩣᩈᩮᩉᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᨶ ᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᨣᩮᩉᩈᩥᨲᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᨶ ᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨣᩮᩉᩈᩥᨲᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᨶᩣᨾ "ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩣᨶᩥ ᨨ ᨣᩮᩉᩈᩥᨲᩣᨶᩥ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩣᨶᩥ? ᨧᨠ᩠ᨡᩩᩅᩥᨬ᩠ᨬᩮᨿ᩠ᨿᩣᨶᩴ ᩁᩪᨷᩣᨶᩴ ᩍᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨠᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨾᨶᩣᨷᩣᨶᩴ ᨾᨶᩮᩣᩁᨾᩣᨶᩴ ᩃᩮᩣᨠᩣᨾᩥᩈᨷᨭᩥᩈᩴᨿᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨷᨭᩥᩃᩣᨽᩴ ᩅᩤ ᨷᨭᩥᩃᩣᨽᨲᩮᩣ ᩈᨾᨶᩩᨷᩔᨲᩮᩣ, ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᩅᩤ ᨷᨭᩥᩃᨴ᩠ᨵᨷᩩᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᨲᩦᨲᩴ ᨶᩥᩁᩩᨴ᩠ᨵᩴ ᩅᩥᨷᩁᩥᨱᨲᩴ ᩈᨾᨶᩩᩔᩁᨲᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ, ᨿᩴ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ, ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨣᩮᩉᩈᩥᨲᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨨᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮᩈᩩ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨠᩣᨾᨣᩩᨱᨶᩥᩔᩥᨲᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪓᪐᪖)᪨

ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩈᩥᨲᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩈᩥᨲᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᨶᩣᨾ – "ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨲᨾᩣᨶᩥ ᨨ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩈᩥᨲᩣᨶᩥ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩣᨶᩥ? ᩁᩪᨷᩣᨶᩴ ᨲ᩠ᩅᩮᩅ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᨲᩴ ᩅᩥᨴᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨷᩁᩥᨱᩣᨾᩅᩥᩁᩣᨣᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩴ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᩮ ᨧᩮᩅ ᩁᩪᨷᩣ ᩑᨲᩁᩉᩥ ᨧ ᩈᨻ᩠ᨻᩮ ᨲᩮ ᩁᩪᨷᩣ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣ, ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩣ, ᩅᩥᨷᩁᩥᨱᩣᨾᨵᨾ᩠ᨾᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᨲᩴ ᨿᨳᩣᨽᩪᨲᩴ ᩈᨾ᩠ᨾᨷ᩠ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᨷᩔᨲᩮᩣ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨲᩥ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ, ᨿᩴ ᩑᩅᩁᩪᨷᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ, ᩍᨴᩴ ᩅᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩈᩥᨲᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔ"ᨶ᩠ᨲᩥ (ᨾ᪨ ᨶᩥ᪨ ᪓᪨᪓᪐᪗) ᩑᩅᩴ ᨨᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩤᩁᩮᩈᩩ ᩍᨭ᩠ᨮᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᩋᩣᨷᩤᨳᨣᨲᩮ ᩋᨶᩥᨧ᩠ᨧᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᨷᨭ᩠ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩏᩔᩩᨠ᩠ᨠᩣᨷᩮᨲᩩᩴ ᩈᨠ᩠ᨠᩮᩣᨶ᩠ᨲᩔ "ᩏᩔᩩᨠ᩠ᨠᩥᨲᩣ ᨾᩮ ᩅᩥᨷᩔᨶᩣ"ᨲᩥ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨩᩣᨲᩔ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ᪨ ᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᨶ᩠ᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩅᩈᩮᨶ, ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᩅᩈᩮᨶ, ᩋᨶᩩᩔᨲᩥᩅᩈᩮᨶ, ᨷᨮᨾᨩ᩠ᨫᩣᨶᩣᨴᩥᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶᨠᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᩈᩮᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᨶᩣᨾ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨿᩴ ᨧᩮ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩈᩅᩥᨧᩤᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᩈ᩠ᨾᩥᨾ᩠ᨷᩥ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩈᩥᨲᩮ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩮ ᨿᩴ ᨶᩮᨠ᩠ᨡᨾ᩠ᨾᩅᩈᩮᨶ, ᩅᩥᨷᩔᨶᩣᩅᩈᩮᨶ, ᩋᨶᩩᩔᨲᩥᩅᩈᩮᨶ, ᨷᨮᨾᨩ᩠ᨫᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩈᩅᩥᨧᩤᩁᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨿᩴ ᨧᩮ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩋᩅᩥᨧᩤᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩴ ᨷᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᨲᨲᩥᨿᨩ᩠ᨫᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩋᩅᩥᨧᩤᩁᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨶ᩠ᨲᩥ ᨩᩣᨶᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨿᩮ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮ ᩋᩅᩥᨧᩤᩁᩮ, ᨲᩮ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩮᨲᩥ ᩑᨲᩮᩈᩩᨷᩥ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᨿᩴ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩋᩅᩥᨧᩤᩁᩴ, ᨲᩴ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

ᩍᨾᩥᨶᩣ ᨠᩥᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ? ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᨳᩥᨲᩴ᪨ ᨠᨳᩴ? ᩑᨠᩮᩣ ᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩅᩥᨧᩤᩁᩮ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩮ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᨷᨭ᩠ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ "ᩍᨴᩴ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩴ ᨠᩥᩴ ᨶᩥᩔᩥᨲ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᩏᨷᨵᩤᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ "ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶᩥᩔᩥᨲ"ᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᨹᩔᨷᨬ᩠ᨧᨾᨠᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩮᩣ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩋᩅᩥᨧᩤᩁᩮ ᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩮ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᨷᨭ᩠ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨽᩥᨶᩥᩅᩥᨭ᩠ᨮᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩮᩈᩩᨷᩥ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩅᩥᨧᩤᩁᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩋᩅᩥᨧᩤᩁᩴ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩴ᪨ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩅᩥᨧᩤᩁᩈᩮᩣᨾᨶᩔᩅᩥᨷᩔᨶᩣᨲᩮᩣᨷᩥ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩋᩅᩥᨧᩤᩁᩅᩥᨷᩔᨶᩣ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩣ᪨ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩅᩥᨧᩤᩁᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣᨷᩥ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩋᩅᩥᨧᩤᩁᩈᩮᩣᨾᨶᩔᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅ ᨷᨱᩦᨲᨲᩁᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᨽᨣᩅᩤ "ᨿᩮ

អចិតក្កេ អចិធារេ, ពោ បហីតតទេ”តិ។

៦៩០។ ឲចន្ទប់ទោយតឃ្យំ ត រេបចិតត្ថត្តិ ឲចន្ទប់ រេកហបិតទោយតឃ្យំ ត រេបចិតត្ថ។ រេកហបិតទោយតឃ្យំ តាយ – “តត្ថ កតយាតិ ល រេកហបិតាតិ ទោយតឃ្យាតិ? ចក្ខុចិន្តេញ្ញាត់ ទ្ធបិត់ ត្ថដ្ឋាត់ កត្តាត់ យតាបិត់ យតោរយាត់ លេកាយិបបដីបំឃុត្តាត់ អប្បដីលិក់ ចា អប្បដីលិកេតា បយតុបឃ្យេតា ប៊ុទ្ធោ ចា អបដីលទ្ធបុត្តា អតីត់ តិទ្ធ ចិបរិលាត់ បយតុឃ្យទេតា ជ្ជប្បជ្ជតិ ទោយតឃ្យំ, ឃំ ឲចន្ទប់ ទោយតឃ្យំ, ត្ថត់ ចុទ្ធតិ រេកហបិតទោយតឃ្យ”ត្តិ (យ។ តិ។ ១។១០លិ)។ ឲចំ លយុ ត្វទេយុ ត្ថដ្ឋាទេយ្តុំ តាតុកចិ, តាតុកចិឃ្យាយិ, តាតុកចាយីតិ ចិតក្កុឃេតា ជ្ជប្បត្តំ កាយក្យលាតិឃ្យិត់ ទោយតឃ្យំ។

ឲចន្ទប់ ទោយតឃ្យំ រេបចិតត្ថត្តិ ឲចន្ទប់ តេក្កុយ្យបិតទោយតឃ្យំ រេបចិតត្ថ។ តេក្កុយ្យបិតទោយតឃ្យំ តាយ – “តត្ថ កតយាតិ ល តេក្កុយ្យបិតាតិ ទោយតឃ្យាតិ? ទ្ធបិត់ តេត្តច អតិទ្ធត់ ចិចិត្វា ចិបរិលាយចិរាកតិទោឆំ ប៊ុទ្ធោ ចេច ទ្ធបិ ឲតទហិ ច បទ្ធោ ពោ ទ្ធបិ អតិទ្ធា, ត្យុក្កា, ចិបរិលាយឆយ្តាតិ ឲចេបត់ ឃឆាក្សត់ បយ្យប្បញ្ញាឃ ជិត្វា អតុត្តទេយុ ចិរេយាក្កុយុ បិហំ ជ្ជបដ្ឋាបេតិ ‘ក្យោឃ្យ តាយាហំ តតោឃតត់, ជ្ជបបយ្យជ្ជ ចិហទិឃ្យាយិ, ឃឆទិឃា ឲតាទហិ អាឃតត់ ជ្ជបបយ្យជ្ជ ចិហទត្តី’តិ។ ត្ថតិ អតុត្តទេយុ ចិរេយាក្កុយុ បិហំ ជ្ជបដ្ឋាបឃេតា ជ្ជប្បជ្ជតិ បិហបច្ចយា ទោយតឃ្យំ, ឃំ ឲចន្ទប់ ទោយតឃ្យំ, ត្ថត់ ចុទ្ធតិ តេក្កុយ្យបិតទោយតឃ្យ”ត្តិ (យ។ តិ។ ១។១០លិ) ឲចំ លយុ ត្វទេយុ ត្ថដ្ឋាទេយ្តុលា អាបិឆកេតា អតុត្តទចិរេយាក្កុបក្ខាតអទិឃចលឆឡេ្យុ បិហំ ជ្ជបដ្ឋបេត្វា តឆធិកយាឃ អតិទ្ធាឌិចរេបត ចិបឃ្យត់ បដ្ឋបេត្វា ជ្ជឃ្យក្កាបេត្យបេក្កោត្តឃ្យ ត្ថយយ្យិ បក្កុ, ត្ថយយ្យិ យាឃំ, ត្ថយយ្យិ ឃំចត្ថទំ ចិបឃ្យត់ ជ្ជឃ្យក្កាបេត្វា អទិឃត្បិ បិបុលិត់ តាយក្កិត្តិ អតុយោឆេតា ជ្ជប្បត្តំ ទោយតឃ្យំ។ រេបចិតត្ថត្តិ ត្ថត់ តេក្កុយ្យចរេបត, ចិបឃ្យតាចរេបត, អតុឃ្យតិចរេបត, បឆយញ្ញាតាឌិចរេបត ច ជ្ជប្បជ្ជតកទោយតឃ្យំ រេបចិតត្ថ តាយ។

តត្ថ ឃំ ចេ បចិតក្កុបចិធារត្តិ តប៉ិយ្យិ ត្យចិឆេ ទោយតឃ្យ រេកហបិតទោយតឃ្យេបច បចិតក្កុបចិធារទោយតឃ្យំ តាយ។ តេក្កុយ្យចរេបត, ចិបឃ្យតាចរេបត, អតុឃ្យតិចរេបត, បឆយត្យតិឃញ្ញាតចរេបត ច ជ្ជប្បត្តទោយតឃ្យំ បត អចិតក្កុអចិធារទោយតឃ្យត្តិ ចេចិតត្ថ។ តិប្បទិឃារេឃត បត អចិតក្កុអចិធារទោយតឃ្យំ តាយ តត្វិ។ ទោយតឃ្យិត្រិឃតិក្យាឲក់រេបត អក្យបលទ្ធោច បចិតក្កុបចិធារទ្ធោ, ឲតាឃ្យ បត តិក្កុតោ យញ្ញាតចរេបត បចិតក្កុបចិធារត្តិ ច អចិតក្កុអចិធារត្តិ ច ចុត្តំ។

តត្រាឃំ តឃោ – ត្ថឆ តិក្កុ ទោយតឃ្យបច្ចយក្សេតា បចិតក្កុបចិធារឆឡេ អចិតក្កុអចិធារឆឡេ ច ទោយតឃ្យបច្ចយា ឲច ជ្ជប្បត្តេ យក្កុចលឆឡេ ច អទ្ធោឃំ បដីបត្តិឆឃ្យតចរេបត ទោយតឃ្យត្តិ កហេត្វា “កឆា តុ ពោ ទេ បចិតក្កុបចិធារទោយតឃ្យេ ចិបឃ្យតា បដ្ឋបិតា តចិឃ្យតិ, កឆា អចិតក្កុអចិធារទោយតឃ្យេ”តិ ច “កឆា តុ ពោ ទេ បចិតក្កុបចិធារទោយតឃ្យចលបយាបត្តិ តិត្ថត្តិតា តចិឃ្យតិ, កឆា អចិតក្កុអចិធារទោយតឃ្យចលបយាបត្តិ”តិ ចិទេត្តត្វា តេយាបិក់, លយាបិក់, តចយាបិក់ ចា បដីបត់ កល្យាតិ។ តេយាបិក់ កហេត្វា បឆយយាទេ ឲក់ ឃាយំ ឌក្កុតិ, ទេ្វ ឃាទេ តិត្ថាឃ ត្ថកាឃំ កទោតិ, យត្តិ្តទេ យាទេ ទេ្វ ឃាទេ ឌក្កុតិ, ឲក់ ឃាយំ តិត្ថាឃ ត្ថកាឃំ កទោតិ, បត្តិយយាទេ ចក្កុយតិបត្តាទេឃច ឃាទេបតិ។ ឲចំ ចេ អទេហត្តិ បិបុលាតិ, ត្ថតេទ្ធត់ ក្យបល់ តេតា ចេ បិបុលាតិ, ចិទេបទេត្វា

ឆមាសិកំ ករោតិ។ តត្រាបិ ទ្វេ ទ្វេ មាសេ វុត្តនយេន បដិបជ្ជិត្វា អរហត្តំ បាបុណិតុំ អសក្កោន្តោ ចិន្តេត្វា នវមាសិកំ ករោតិ។ តត្រាបិ តយោ តយោ មាសេ តថេវ បដិបជ្ជិត្វា អរហត្តំ បាបុណិតុំ អសក្កោន្តស្ស “ន លទ្ធំ វត មេ សព្រហ្មចារីហិ សទ្ធិំ វិសុទ្ធិបវារណំ បវារេតុ”ន្តិ អាវជ្ជេន្តោ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ, អស្សុធារា បវត្តន្តិ គាមន្តបព្ភារវាសីមហាសីវត្ថេរស្ស វិយ។

មហាសីវត្ថេរវត្ថុ

ថេរោ កិរ អដ្ឋារស មហាគណេ វាចេសិ។ តស្សោវាទេ ឋត្វា តិំសសហស្សា ភិក្ខូ អរហត្តំ បាបុណិំសុ។ អថេកោ ភិក្ខុ “មយ្ហំ តាវ អព្ភន្តរេ គុណា អប្បមាណា, កីទិសា នុ ខោ មេ អាចរិយស្ស គុណា”តិ អាវជ្ជេន្តោ បុថុជ្ជនភាវំ បស្សិត្វា “អយំ អាចរិយោ អញ្ញេសំ អវស្សយោ ហោតិ, អត្តនោ ភវិតុំ ន សក្កោតិ, ឱវាទមស្ស ទស្សាមី”តិ អាកាសេន គន្ត្វា វិហារសមីបេ ឱតរិត្វា ទិវាដ្ឋានេ និសិន្នំ អាចរិយំ ឧបសង្កមិត្វា វត្តំ ទស្សេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ។

ថេរោ – “កិំ ការណា អាគតោសិ បិណ្ឌបាតិកា”តិ អាហ។ ឯកំ អនុយោគំ គណ្ហិស្សាមីតិ អាគតោម្ហិ, ភន្តេតិ។ ឱកាសោ ន ភវិស្សតិ, អាវុសោតិ? វិតក្កមាឡកេ ឋិតកាលេ បុច្ឆិស្សាមិ, ភន្តេតិ។ តស្មិំ ឋានេ អញ្ញេ បុច្ឆន្តីតិ។ ភិក្ខាចារមគ្គេ, ភន្តេតិ។ តត្រាបិ អញ្ញេ បុច្ឆន្តីតិ។ ទុបដ្ដនិវាសនដ្ឋានេ, សង្ឃាដិបារុបនដ្ឋានេ, បត្តនីហរណដ្ឋានេ, គាមេ ចរិត្វា អាសនសាលាយំ យាគុបីតកាលេ, ភន្តេតិ។ តត្ថ អដ្ឋកថាថេរា អត្តនោ កង្ខំ វិនោទេន្តិ, អាវុសោតិ។ អន្តោគាមតោ និក្ខន្តកាលេ បុច្ឆិស្សាមិ, ភន្តេតិ។ តត្រាបិ អញ្ញេ បុច្ឆន្តិ, អាវុសោតិ។ អន្តរាមគ្គេ, ភន្តេ, ភោជនសាលាយំ ភត្តកិច្ចបរិយោសានេ, ភន្តេ, ទិវាដ្ឋានេ, បាទធោវនកាលេ, មុខធោវនកាលេ, ភន្តេតិ? តទា អញ្ញេ បុច្ឆន្តីតិ។ តតោ បដ្ឋាយ យាវ អរុណា អបរេ បុច្ឆន្តិ, អាវុសោតិ។ ទន្តកដ្ឋំ គហេត្វា មុខធោវនត្ថំ គមនកាលេ, ភន្តេតិ? តទា អញ្ញេ បុច្ឆន្តីតិ។ មុខំ ធោវិត្វា អាគមនកាលេ, ភន្តេតិ? តត្រាបិ អញ្ញេ បុច្ឆន្តីតិ។ សេនាសនំ បវិសិត្វា និសិន្នកាលេ, ភន្តេតិ? តត្រាបិ អញ្ញេ បុច្ឆន្តីតិ។ ភន្តេ, ននុ មុខំ ធោវិត្វា សេនាសនំ បវិសិត្វា តយោ ចត្តារោ បល្លង្កេ ឧសុមំ គាហាបេត្វា យោនិសោមនសិការេ កម្មំ ករោន្តានំ ឱកាសកាលេន ភវិតព្ពំ សិយា, មរណខណម្បិ ន លភិស្សថ, ភន្តេ, ផលកសទិសត្ថ ភន្តេ បរស្ស អវស្សយោ ហោថ, អត្តនោ ភវិតុំ ន សក្កោថ, ន មេ តុម្ហាកំ អនុយោគេនាយ អត្ថោតិ អាកាសេ ឧប្បតិត្វា អគមាសិ។

ថេរោ – “ឯតស្ស ភិក្ខុនោ បរិយត្តិយា កម្មំ នត្ថិ, មយ្ហំ បន អង្កុសកោ ភវិស្សាមីតិ អាគតោ”តិ ញត្វា “ឥទានិ ឱកាសោ ន ភវិស្សតិ, បច្ចូសកាលេ គមិស្សាមី”តិ បត្តចីវរំ សមីបេ កត្វា សព្វំ ទិវសភាគំ បឋមយាមមជ្ឈិមយាមេសុ ធម្មំ វាចេត្វា បច្ឆិមយាមេ ឱកាស្មិំ ថេរេ ឧដ្ឋេសំ គហេត្វា ភិក្ខេន្ត បត្តចីវរំ គហេត្វា តេនេវ សទ្ធិំ និក្ខន្តោ។ និសិន្នអន្តេវាសិកា អាចរិយោ កេនចិ បបញ្ចេន និក្ខន្តោតិ មញ្ញិំសុ។ និក្ខន្តោ ថេរោ កោធិ ខេច សមានាចរិយភិក្ខូតិ សញ្ញា អកាសិ។

ថេរោ កិរ “យាទិសស្ស អរហត្តំ នាម កិំ, ទ្វីហតីហេនេវ បាបុណិត្វា បច្ចាគមិស្សាមី”តិ អន្តេវាសិកានំ អនារោចេត្វាវ អាសាឡ្ហិមាសស្ស ជុណ្ហបក្ខតេរសិយា និក្ខន្តោ គាមន្តបព្ភារំ គន្ត្វា ចង្កមំ អារុយ្ហកម្មដ្ឋានំ មនសិករោន្តោ តំ ទិវសំ អរហត្តំ គហេតុំ

ភាសក្លិំ ស្ថេបិសធនិចសេ សម្បេត្ត “ឌ្និហតីទេហភ អរហត្តំ កហិញ្ញស្សាមីតិ អាកទេតា , កទេហតំ បភ ភាសក្លិំ តទេឃា យាទេស បភ តីលិ និចសាតិ ចិឃ ឃាច យហាបចារណា តាច ឌាតិស្សាមី”តិ ចស្សំ ស្ថបកត្តាបិ កទេហតំ ភាសក្លិំ បចារណានិចសេ ចិទេត្តសិ – “អហំ ឌ្និហតីទេហភ អរហត្តំ កហិញ្ញស្សាមីតិ អាកទេតា , ទេតយាទេសភាបិ ភាសក្លិំ, សព្រាហ្មចារិទេភា បភ ចិស្ថិបចារណំ បចាទេរត្តិ”តិំ តទេស្សចំ ចិត្តឃទេតា អស្សុឆារា បចត្តត្តិំ តទេតា “ភ យទេត្ថា យឃំ្យាចត្វហិ ឌ្ឋរិឃាបទេធហិ យក្កឋលំ ស្ថប្បជ្ជិស្សតិ, អរហត្តំ អប្បត្វា ទេភច យទេត្ថា បិដ្ឋិំ បសាទេរស្សាមិ, ភ បិទេឝ ទេឆាចិស្សាមី”តិ យត្ថំ ស្ថស្សាទេបត្វា ឍទេបសិំ បុភ អទេត្តាចស្សំ បត្តំ, អរហត្តំ កទេហតំ ភាសក្លិទេឃចំ ឲក្កុភតីំសបចារណាសុ អស្សុឆារា បចត្តត្តិំ កាយឝារកា ទេធរស្ស បិទេឝសុ ឋាលិតដ្ឋាភាតិ កល្ហទេកហិ និត្តិត្តិ, ឌចំ កទេរាត្តាបិ “អឃ្យស្ស យហាសីចទេត្តរស្ស ចិឃ បិឝា ទេហាត្វា”តិ ឌចំ កទេរាត្តិំ

ទេធទេរា តីំសសំចន្ធទេរ យហាបចារណានិចសេ អាលយត្តណឋលកំ តិស្សាយ ជិទេតា “ឌ្ឋឝាតិ ទេយ តីំស ចស្សាតិ សយណាឆយំ កទេរាត្តស្ស, ភាសក្លិំ អរហត្តំ បិបុហិតំ, អឌ្ឋា ទេយ ឌ្ឋយស្ថិំ អត្តភាទេច យទេក្កា ចា ឋលំ ចា ភត្តិ, ភ ទេយ លឌ្ឋំ សព្រាហ្មចារីហិ សឌ្ឋិំ ចិស្ថិបចារណំ បចាទេរត្វ”ត្តិ ចិទេត្តសិំ តទេស្សចំ ចិត្តឃទេតាច ទេកាយភស្សំ ស្ថប្បជ្ជិ, អស្សុឆារា បចត្តត្តិំ អធ អចិទ្ទុទេរដ្ឋាទេភ ឲកា ទេឝចឝីតា ទេរាឝយាភា អដ្ឋាសិំ “ទេកា ឲត្ត ទេរាឝសី”តិ? “អហំ, កទេត្ត, ទេឝចឝីតា”តិំ “កស្មា ទេរាឝសី”តិ? “ទេរាឝយាទេភភ យក្កឋលំ តិត្តត្តិតំ, ទេតភ អហយ្បិ ឲកំ ទេត្ត យក្កឋលិតិ តិត្តទេត្តស្សាមីតិ ទេរាឝាមិ, កទេត្ត”តិំ

តទេតា ទេធទេរា – “ទេកា យហាសីចទេត្តរ, ទេឝចតាបិ តឃា សឌ្ឋិំ ទេកឲត្តំ កទេរាត្តិ, អត្តដ្ឋចិកំ ត្វ ទេតា ទេត ឲត”ត្តិ ចិបស្សតំ ចទេឆ្លត្វា សហ បដិសម្ភិឝាហិ អរហត្តំ អក្កទេហសិំ ទេសា “ឌ្ឋឝាតិ តិបជ្ជិស្សាមី”តិ ទេសភាសតំ បដិឌក្កិត្វា យត្ថាកំ បញ្ញាទេបត្វា ស្ថឝកដ្ឋាទេភ ស្ថឝកំ បត្វុបដ្ឋទេបត្វា “បិទេឝ ទេឆាចិស្សាមី”តិ ទេសាបិភឋលទេក តិសីឝិំ

អទេត្តចាសិកាបិស្ស “អយ្យាកំ អាចរិឃស្ស សយណាឆយំ កាតំ កត្តត្តស្ស តីំស ចស្សាតិ, សក្លិំ ត្វ ទេតា ចិទេសសំ តិត្តទេត្តតំ, ភាសក្លិ”តិ អាចដ្ឋឃយាភា “អរហត្តំ បត្វា បិឝទេឆាចតត្តំ តិសិទេត្តា”តិ ជិស្វា “អយ្យាកំ អាចរិឃា អយ្យាគំទេសសុ អទេត្តចាសិទេកាសុ តិដ្ឋទេត្តសុ ‘អត្តភាច បិទេឝ ទេឆាចិស្សតី’តិ អដ្ឋាភទេយតំ, អហំ ទេឆាចិស្សាមិ អហំ ទេឆាចិស្សាមី”តិ តីំសសហស្សាតិបិ អាកាទេសភ កត្តា ចត្តិត្វា “បិទេឝ ទេឆាចិស្សាយ, កទេត្ត”តិ អាហំសុំ អាចុទេសា, ឌ្ឋឝាតិ តីំស ចស្សាតិ ទេហាត្តិ យយ បិឝាតំ អទេឆាតាតំ, តិដ្ឋធ, ត្វទេយ្យអហទេយច ទេឆាចិស្សាមីតិំ

សទេក្កាបិ អាចដ្ឋទេត្តា – “យឃំ្យាអទេឃ្យា យហាសីចទេត្តទេរា អរហត្តំ បទេត្តា តីំសសហស្សាតំ អទេត្តចាសិកាតំ ‘បិទេឝ ទេឆាចិស្សាយា’តិ អាកតាតំ បិទេឝ ទេឆាចិតំ ភ ទេឝតិំ យានិទេស បភ ស្ថបដ្ឋាទេក តិដ្ឋទេត្ត ‘យឃំ្យាអទេឃ្យា សឃំ បិទេឝ ទេឆាចិស្សតី’តិ អដ្ឋាភទេយតំ, អហំ ទេឆាចិស្សាមី”តិ សត្តិដ្ឋាតំ កត្វា សុឌាតាឃ ទេឝចិឃា សឌ្ឋិំ តិក្កុសដ្ឋស្ស សត្តិទេក បិត្វទេរទេហាសិំ ទេសា សុឌំ អសុរកត្ថំ បុរទេតា កត្វា “អទេបធ, កទេត្ត, យាត្វការទេយា”តិ ឌ្ឋកាសំ កាទេរត្វា ទេធរំ ស្ថបសក្កមិត្វា ចត្តិត្វា បុរទេតា ស្ថក្កុជិទេកា តិសីឝិត្វា “បិទេឝ ទេឆាចិស្សាមិ, កទេត្ត”តិ អាហំ ទេកាសិឃ, ឌ្ឋឝាតិ ទេយ តីំស ចស្សាតិ បិឝាតំ អទេឆាតាតំ, ទេឝចតាភត្ថា បកតិឃាបិ យត្វស្សសរីរកទេត្តា ភាយ ទេឌក្វទេត្ថា, ទេឃាឌភសទេត ជិតាភយ្បិ កទេល្ហ អាសត្តក្វណាបំ ចិឃ ទេហាតិ, អហទេយច ទេឆាចិស្សាមីតិំ កទេត្ត, អឃំ ករទេត្តា ភាយ ភ បញ្ញាឃតិ, ត្វយ្យាកំ បភ សីលករទេត្តា ល

ឧេចទេលិេក អតិក្កមិត្វា ក្ខបរិ កចក្កុំ បត្វា ជិេតា៉ សីលកន្ធេតា អេញ្ញា ក្ខត្តទិតេទា កេន្ធា តាយ តត្វំ, កេត្ត, ពុយ្យាគ៌ សីលកេន្ធតយិវ្យា អាកេតាតិ ចាយហេត្វត េកាបក្រសន្ធិយំ កេហត្វា ឧក្កិលហេត្វត បិឧតល់ បរិយន្ទិ៉ ឧហទក្យាទេស្សច បិឧា អេហន្សុំ៉ សេក្កា បិេឧ េឆាចិត្វា ចន្ធិត្វា ឧេចទេលិកេយច កេតា៉

ឧចំ "ត លកាយិ សព្រាហ្មចារីហិ សន្ធិំ ចិសុន្ធិបចារេលា បចាេទេត្យ"ត្តិ អាចដ្ឋត្តស្ស ក្ខបត្តំ េគាយតស្សំ តិស្សាយ កិក្ខុេតា យញ្ញាតចេសត ចិបស្សតាយ អាទេយ្យលយិ ចិបស្សតាបិ យេក្កាបិ ចលយិ សចិតក្កសចិចាទេគាយតស្សត្តិ ច អចិតក្កាចិចាទេគាយតស្សត្តិ ច ទុត្តត្តិ េចឌិតន្តា៉

តត្វ ឧេកា កិក្ខុ សចិតក្កសចិចាទេគាយតេស្ស ចិបស្សត៌ បដ្ឋេបត្វា ឋាឌំ េគាយតស្សំ កំ តិស្សិតត្តិ ក្ខបឆាេទត្តា ចតុតិស្សិតត្តិ បឌាតាតីតិ ចស្សបត្វាយេក ទុត្តតេយតេច អត្ថក្កេយត អេហេត្វ បតិដ្ឋាតិ៉ ឧេកា អចិតក្កាចិចាេទ េគាយតេស្ស ចិបស្សត៌ បដ្ឋេបត្វា ទុត្តតេយតេច អេហេត្វ បតិដ្ឋាតិ៉ តត្វ អកិតិចិដ្ឋេគាយតេស្សាបិ សចិតក្កសចិចាេទតា អចិតក្កអចិចាទ៌ បហិតតទ៌៉
សចិតក្កសចិចាទេគាយតស្សចិបស្សតាេតាបិ អចិតក្កាចិចាទេគាយតស្សចិបស្សតា បហិតតទា៉
សចិតក្កសចិចាទេគាយតស្សចលសយាបត្តិេតាបិ អចិតក្កាចិចាទេគាយតស្សចលសយាបត្តិេយច បហិតតទា ៉ េតតាហ កកចា – "េយ អចិតក្កអចិចាេទ េត បហិតតេទ"តិ៉

១៤១៉ឧចទ្វបិ ក្ខេបក្លា ត េសចិតន្តាតិ ឧចទ្វបិ េកហសិទ៌តាេបក្លា ត េសចិតន្តា៉ េកហសិទ៌តាេបក្លា តាយ "តត្វ កតយា ល េកហសិទ៌តាេបក្លា៉ ចក្កុតា ទ្វបំ ឌិស្វា ក្ខបជ្ជតិ ក្ខេបក្លា ឆាលស្ស មុញ្ញហស្ស បុទុជ្ជតស្ស អេតាឌិឌិតស្ស អចិបាកឌិតស្ស អតាឌិតចឧស្សាចិេតា អស្សុតចេតា បុទុជ្ជតស្ស, យា ឧចទ្វបិ ក្ខេបក្លា, ទ្វបំ សា តាតិចត្តតិ, តស្មា សា ក្ខេបក្លា េកហសិតាតិ ទុច្ចតី"តិ
ឧចំ លសុ ក្ខាេទសុ ឋាដ្ឋាទេយ្យលេ អាបាថកេត ក្យេញអបិល្ហិេក តិលិតយក្កិកា ចិយ ទ្វបិឌីតិ អតតិចត្តយាតា តេត្វច លក្កា លក្កិតា ហុត្វា ក្ខបត្តា កាយក្យាលតិស្សិតា ក្ខេបក្លា ត េសចិតន្តា៉

ឧចទ្វបិ ក្ខេបក្លា េសចិតន្តាតិ ឧចទ្វបិ េតក្លូយ្យសិតា ក្ខេបក្លា េសចិតន្តា៉ េតក្លូយ្យសិតា ក្ខេបក្លា តាយ – "តត្វ កតយា ល េតក្លូយ្យសិតា ក្ខេបក្លា? ទ្វបាតំ េត្វច អតិច្ចតំ ចិឌិត្វា ចិបរិណាមចិរាកតិេទាឌំ 'បុេន្តា េចច ទ្វបិ ឧតាេហិ ច, សេន្តា េត ទ្វបិ អតិច្ចា, ទុក្ខា, ចិបរិណាមឧម្មា'តិ ឧចេមតំ យថាក្ខតំ សម្មប្បញ្ញាយ បស្សេតា ក្ខបជ្ជតិ ក្ខេបក្លា, យា ឧចទ្វបិ ក្ខេបក្លា, ទ្វបំ សា អតិចត្តតិ, តស្មា សា ក្ខេបក្លា េតក្លូយ្យសិតាតិ ទុច្ចតី"តិ (ម៉ៈ តិ៉ ១.១០៥)៉ ឧចំ លសុ ក្ខាេទសុ ឋាដ្ឋាតិដ្ឋអាទេយ្យលេ អាបាថកេត ឋាេដ្ឋ អេទដ្ឋត្តស្ស, អតិេដ្ឋ អទុស្សត្តស្ស, អសមេបក្លេតត អសម្មយុត្តស្ស ក្ខបត្តា ចិបស្សតា ឆាកាលសម្បយុត្តា ក្ខេបក្លា៉ អបិច េចឧតាសកាកា ត(ត) យញ្ញត្តេបក្លាបិ ឧត្វ ក្ខេបក្លាច៉ តស្មា េសចិតន្តាតិ អយំ េតក្លូយ្យចេសត ចិបស្សតាចេសត អត្ថស្សតិដ្ឋាតចេសត បឌមទុតិយតតិយចតុត្ថញ្ញាតចេសត ច ក្ខបជ្ជតទ៌កាេបក្លា េសចិតន្តា តាយ៉

ឧត្វ យំ េឧ សចិតក្កំ សចិចាទត្តិ តាយបិ េតក្លូយ្យសិទ៌តាេបក្លាយ យំ េតក្លូយ្យចេសត ចិបស្សតាចេសត អត្ថស្សតិដ្ឋាតចេសត

ᨸᨮᨾᨩ᩠ᨫᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩅᩥᨧᩣᩁᩴ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨿᩴ ᩅᩮ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩴ ᩋᩅᩥᨧᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᨿᩴ ᨸᨶ ᨴᩩᨲᩥᨿᨩ᩠ᨫᩣᨶᩣᨴᩦᩅᩈᩮᨶ ᩏᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᩅᩥᨧᩣᩁᩴ ᩏᨷᩮᨠ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨬᩣᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᨿᩮ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮ ᩋᩅᩥᨧᩣᩁᩮ ᨲᩮ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᨲᩁᩮᨲᩥ ᩑᨲᩣᩈᩩ ᨴ᩠ᩅᩦᩈᩩ ᨿᩣ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᩅᩥᨧᩣᩁᩣ, ᩈᩣ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᨲᩁᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᨲᩩᨾᩥᨶᩣ ᨠᩥᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ ? ᨴ᩠ᩅᩥᨶ᩠ᨶᩴ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨠᩣᩁᨱᩴ᪨ ᩑᨠᩮᩣ ᩉᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩅᩥᨧᩣᩁᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩅᩥᨸᩔᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨿᩴ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣ ᨠᩥᩴ ᨶᩥᩔᩥᨲᩣᨲᩥ ᩏᨷᨵᩣᩁᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶᩥᩔᩥᨲᩣᨲᩥ ᨸᨩᩣᨶᩣᨲᩦᨲᩥ ᨹᩔᨸᨬ᩠ᨧᨾᨠᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩮᩣ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᩅᩥᨧᩣᩁᩣᨿ ᩏᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᨿ ᩅᩥᨸᩔᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨶᨿᩮᨶᩮᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᩅᩥᨧᩣᩁᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᨷᩥ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩅᩥᨧᩣᩁᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᩅᩥᨧᩣᩁᩣ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᨲᩁᩣ᪨ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩅᩥᨧᩣᩁᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩅᩥᨸᩔᨠᨲᩮᩣᨷᩥ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᩅᩥᨧᩣᩁᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᩅᩥᨸᩔᨠᩣ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᨲᩁᩣ᪨ ᩈᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩈᩅᩥᨧᩣᩁᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨲᩮᩣᨷᩥ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩣᩅᩥᨧᩣᩁᩩᨸᩮᨠ᩠ᨡᩣᨹᩃᩈᨾᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨿᩮᩅ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᨲᩁᩣ᪨ ᨲᩮᨶᩣᩉ ᨽᨣᩅᩣ "ᨿᩮ ᩋᩅᩥᨲᨠ᩠ᨠᩮ ᩋᩅᩥᨧᩣᩁᩮ ᨲᩮ ᨸᨱ᩠ᨯᩥᨲᨲᩁᩮ"ᨲᩥ᪨

᪑᪙᪑᪨ ᩑᩅᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨲᩮᩣ, ᨾᩉᩣᩁᩣᨩ, ᨠᩥᨧ᩠ᨧ ᨸᨷ᩠ᨻᨩ᩠ᨩᩣᨿ ᩈᨬ᩠ᨬᩣᨿ ᩈᨶ᩠ᨲᨲᩥᩁᩮᩣᨵᩈᩣᩁᩩᨷ᩠ᨷᨠᩣᨿᩥᨠᩥᩴ ᨸᨭᩥᨸᨴᩴ ᨸᨭᩥᨸᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩦᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨷ᩠ᨷᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᩈᩮᨶᩣᨲᩥ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩮᨷᩮᩈᩥ᪨ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨸᨶ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᩴ ᨸᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩣᨶᨿᩥᨠᨬ᩠ᨬᩣᩈᩮᨿᩣ ᩉᩦᨶᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᩏᨠ᩠ᨠᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩅ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩑᨠᩔᩣᨷᩥ ᨻᩉᩩᨶᩣᨾ᩠ᨷᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮ ᩈᩮᨶᩈᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨷᩩᨭ᩠ᨮᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩥ᪨ ᩈᨲ᩠ᨲᩣ ᨸᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩋᨶᩩᩁᩪᨷ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᩮ ᨮᩥᨲᩣ ᨠᩮᨧᩥ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩣ ᩉᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᨠᩮᨧᩥ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩦ, ᨠᩮᨧᩥ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩦ, ᨠᩮᨧᩥ ᩋᩁᩉᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩁᩣᨩᩣ ᩅᩥᨿ ᩉᩥ ᨽᨣᩅᩣ, ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁᩣ ᩅᩥᨿ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ᪨ ᨿᨳᩣ ᩉᩥ ᩁᩣᨩᩣ ᨽᩮᩣᨩᨶᨠᩣᩃᩮ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨷᨾᩣᨱᩮᨶ ᨷᩥᨱ᩠ᨯᩴ ᩏᨴ᩠ᨵᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩁᩣᨩᨠᩩᨾᩣᩁᩣᨶᩴ ᩏᨷᨶᩮᨲᩥ, ᨲᩮ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᨾᩩᨡᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩮᨶᩮᩅ ᨠᨻᩊᩴ ᨠᩁᩮᩣᨶ᩠ᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨽᨣᩅᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨬ᩠ᨬᩣᩈᨾᩣᨶᩩᩁᩪᨷᩥᨿ ᩈᩮᨶᩣᨿ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮᨶᩮᩅ ᨠᩪᨭᩴ ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᩣ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩏᨷᨶᩥᩔᨿᨷ᩠ᨷᨾᩣᨱᩮᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨲ᩠ᨲᩥᨹᩃᨾ᩠ᨷᩥ ᩅᩣ ᩈᨠᨴᩣᨣᩣᨾᩥᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨹᩃᨾᩮᩅ ᩅᩣ ᨣᨱ᩠ᩉᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨸᨶ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨮᩣᨶᨲᩮᩣ᪨ ᩈᩮᩣᨲᩣᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨧ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᨲᩮᩣ ᨷᩩᩁᨲᩮᩣᨿᩮᩅ ᩅᨧᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩩᩁᩥᨲᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩣᨲᩥ, ᩈᩮᩅᨲᩣᨶᨬ᩠ᨧᩅᨾᩣᨶᩣᨶᩴ ᩋᨲ᩠ᨳᨠᩣᩅᩔ ᨣᨲᩣᨣᨲᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᨶᩣᨿ ᨶ ᨷᨬ᩠ᨬᩣᨿᨲᩥ, ᩅᩥᨷᩥᨶᩣᨠᩣᨿᨶᩴ ᩅᩥᨿ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨲᩈ᩠ᨾᩣ ᩈᩮᩈᩈᩮᩅᨲᩣ ᨶ ᨮᩣᨶᩥᩈᩩ᪨ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᨸᨶ ᩈᨿᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ ᨽᨣᩅᩣ ᨧ ᩋᨷ᩠ᨷᨭᩥᩉᨲᨬᩣᨱᩮᩣ ᩉᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᩅᩴ ᩅᨲᩣ ᨮᩣᨶᩥᩈᩩ᪨ ᩋᨳ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ ᩅᩥᨲ᩠ᨳᩣᩈᩥ "ᨿᨳᩣᨽᩥᨷ᩠ᨷᨠᩮᩅᨲᩣ ᨲᩦᩈᩩ ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᨹᩃᨾᩮᩅ ᨠᩣᩁᨱᩴ, ᩋᨾᨻ᩠ᨷᩣ ᨸᨶ ᨾᨣ᩠ᨣᩣ ᩅᩣ ᨹᩃᩴ ᩅᩣ ᩈᨠᩩᨱᩥᨠᩣᨿ ᩅᩥᨿ ᩏᨷ᩠ᨷᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨣᩉᩮᨲᩩᩴ ᨶ ᩈᨠ᩠ᨠᩣ, ᩋᩣᨠᩣᩈᩮᨶᩣᨷᩩᨻ᩠ᨻᩣᨽᩥᨷᨭᩥᨷᨴᩣᨿ ᩋᩔ ᨽᩅᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ᪨ ᩉᨶ᩠ᨴᩣᩉᩴ ᩏᨷᩁᩥ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩔ ᨷᩩᨻ᩠ᨻᨽᩣᨣᨷᨭᩥᨷᨴᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᩣᨾᩦ"ᨲᩥ᪨

ᨷᩤᨲᩥᨾᩰᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ

᪑᪙᪓᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᩴ ᨷᩩᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨣᨧ᩠ᨨ ᨷᨭᩥᨷᨶ᩠ᨶᩮᩣ ᨷᨶ, ᨾᩣᩁᩥᩈᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨷᩤᨲᩥᨾᩰᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩣᨿᩣᨲᩥ ᩏᨲ᩠ᨲᨾᨩᩮᨭ᩠ᨮᨠᩈᩦᩃᩈᩴᩅᩁᩣᨿ᪨ ᨠᩣᨿᩈᨾᩣᨧᩣᩁᨾ᩠ᨷᩦᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩈᩩᨧᩁᩥᨲᨠᩣᨿᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩣᨴᩦᩅᩈᩮᨶ ᨷᩤᨲᩥᨾᩰᨠ᩠ᨡᩈᩴᩅᩁᩔᩮᩅ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᩦᩃᨠᨳᩣ ᨧ ᨶᩣᨾᩮᩈᩣ ᨣᨾ᩠ᨷᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᨷᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᩅᩣ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᨣᨾ᩠ᨷᩥᩅᩈᩮᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩈᩩᨧᩁᩥᨲᨠᩣᨿᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩋᨴᩥᨶ᩠ᨶᩣᨴᩤᨶᨾᩥᨧ᩠ᨨᩣᨧᩣᩁᩮᩉᩥ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᨷᨱ᩠ᨱᨲ᩠ᨲᩥᩅᩈᩮᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨠᩣᨿᨴ᩠ᩅᩣᩁᩮ ᨷᨬ᩠ᨬᨲ᩠ᨲᩈᩥᨠ᩠ᨡᩣᨷᨴᩅᩦᨲᩥᨠ᩠ᨠᨾᩅᩈᩮᨶ ᨣᨧ᩠ᨨᨲᩥ᪨ ᩈᩩᨧᩁᩥᨲᨠᩣᨿᩈᨾᩣᨧᩣᩁᩮᩣ ᨷᩣᨱᩣᨲᩥᨷᩣᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩮᩁᨾᨱᩦᩉᩥ ᩅᩮᩅ

กายฉ้ารเร บฏฺาตฺตนิกฺลาบฅอชีติกฺกฺเยต ธ กเฉตเฏฺา˙ อเนชิตฏฺาธชีนยาธาเรา ยฺนาธาคาคิธชีรฺฉฺริเตต เธธ ธชีฉฺาเร บฏฺาตฺตนิกฺลาบฅชีติกฺกฺเยต ธ กเฉตเฏฺา˙ เนชิตฏฺาธชีนยาธาเรา ยฺนาธาคาคิเธรยฌีหิ เธธ ธชีฉฺาเร
บฏฺาตฺตนิกฺลาบฅอชีติกฺกฺเยต ธ กเฉตเฏฺา˙

บริเยนตา บต กายธาธาหิ บริเยนตาเยธ˙ นา กายธชีนยาธารกทเฌต กทิตาบิ นยาตา ยฺนา อาชีธฺฌยกนีลํ ตาย ๑ฺตฺสิฺเฏฺาธ ฉฺาร ฉฺเย ฐบฺปฺฏฺติ, ต อากาเน, ตฺนา อาชีธฺฌยกนีลฅฺยฺตฺตฺ ชิบฺ ธฺตฺตา˙ ตตฺ ตเนชิตฏฺาบริเยนตา อตริยบริเยนตาย กเฉตเฏฺา˙ เนชิตฏฺาบริเยนตา อริยบริเยนตาย˙ ธฺตฺตเตฺตา –

“เฉฺยา, หิกฺลฺเธ, บริเยนตา อตริยา ธ บริเยนตา, อริยา ธ บริเยนตา˙ กตยา ธ, หิกฺลฺเธ, อตริยา บริเยนตา? ฏฺฅ, หิกฺลฺเธ, ๑ฺกเฉฺา อตฺตฺตา ฆาติฅเยฺา นยาเตา ฆาติฅยฺเยธ บริเยนติ, อตฺตฺตา ฆราฅเยฺา, ฆฺยาฅิฅเยฺา, ยรฌาฅเยฺา, เนากฅเยฺา, นิกิเลนฅเยฺา นยาเตา นิกิเลนฅยฺเยธ บริเยนติ˙

กิฉฺา, หิกฺลฺเธ, ฆาติฅยฺ ธเฉฉ? บฺตฺตฺกริฆํ, หิกฺลฺเธ , ฆาติฅยฺ, ฅานิฅานิ ฆาติฅยฺ อเฆฆฺยอกิ ฆาติฅยฺ, กฺกฺกฺฆ ฆฺกฺริ ฆาติฅยฺ, ทตฺตฺกธายฺยฺธฆฺยอธิ ฆาติฅยฺ, ฆาตรฺบเรฆติ ฆาติฅยฺ˙ ฆาติฅเยฺา เทเต, หิกฺลฺเธ, ฐบฅเยา, ๑ฺตฺตฺาฆิ กซิเตา ยฺฐิเตา อฏฺาบเฏฺา อตฺตฺตา ฆาติฅเยฺา นยาเตา ฆาติฅยฺเยธ บริเยนติ˙

กิฉฺา, หิกฺลฺเธ, ฆราฅยฺ ธเฉฉ? บฺตฺตฺกริฆํ, หิกฺลฺเธ, ฆราฅยฺ...เบ... ฆราฅยฺเยธ บริเยนติ˙

กิฉฺา, หิกฺลฺเธ, ฆฺยาฅิฅยฺ ธเฉฉ? บฺตฺตฺกริฆํ, หิกฺลฺเธ, ฆฺยาฅิฅยฺ, ฅานิฅานิ ฆฺยาฅิฅยฺ, อเฆฆฺยอกิ, กฺกฺกฺฆ ฆฺกฺริ, ทตฺตฺกธายฺยฺธฆฺยอธิ ฆฺยาฅิฅยฺ˙ ฆฺยาฅิฅเยฺา เทเต, หิกฺลฺเธ, ฐบฅเยา, ๑ฺตฺตฺาฆิ กซิเตา ยฺฐิเตา อฏฺาบเฏฺา อตฺตฺตา ฆฺยาฅิฅเยฺา นยาเตา ฆฺยาฅิฅยฺเยธ บริเยนติ˙

กิฉฺา, หิกฺลฺเธ, ยรฌาฅยฺ ธเฉฉ? บฺตฺตฺกริฆํ, หิกฺลฺเธ, ยรฌาฅยฺ...เบ... ยรฌาฅยฺเยธ บริเยนติ˙

กิฉฺา, หิกฺลฺเธ, เนากฅยฺ ธเฉฉ? บฺตฺตฺกริฆํ...เบ... เนากฅยฺเยธ บริเยนติ˙

กิฉฺา, หิกฺลฺเธ, นิกิเลนฅยฺ ธเฉฉ...เบ... ฆาตรฺบเรฆติ นิกิเลนฅยฺ˙ นิกิเลนฅเยฺา , เทเต, หิกฺลฺเธ, ฐบฅเยา, ๑ฺตฺตฺาฆิ กซิเตา ยฺฐิเตา อฏฺาบเฏฺา อตฺตฺตา นิกิเลนฅเยฺา นยาเตา นิกิเลนฅยฺเยธ บริเยนติ˙ อฆิ, หิกฺลฺเธ, อตริยา บริเยนตาติ (ย˙ ติ˙ ๑˙๑๗๔)˙

អបិច ក្ឫហតាឌិចសេត បញ្ចចិឆា, អនេកាឆរចសេត លត្ថិឆា ចេជ្ជកម្ពាឌិចសេត ឲកចឹសតិចិឆា, ឲចំ បចត្តា សត្ថាបិ អតេសតា អតរិឃបរិយេឃសតាយេចាតិ ចេឌិតព្ពា។

“ពតយា ច, ភិក្ខុចេ, អរិឃា បរិយេឃសតា? ឥឆ, ភិក្ខុចេ, ឲកច្ចោ អត្តតា ជាតិធម្មោ សយានោ ជាតិធម្មេ អាឌីតចំ ចិឌិត្វា អជាតំ អត្ថុត្តរំ យោគក្ខេមំ តិព្ពាតំ បរិយេឃសតិ, អត្តតា ជរាធម្មោ, ព្យាធិ, មរណ, សោក, សំកិលេសធម្មោ សយានោ សំកិលេសធម្មេ អាឌីតចំ ចិឌិត្វា អសំកិលិដ្ឋំ អត្ថុត្តរំ យោគក្ខេមំ តិព្ពាតំ បរិយេឃសតិ។ អយំ អរិឃា បរិយេឃសតាតិ (ម។ តិ។ ១។២៧៤)។

អបិច បញ្ចា ក្ឫហតាឌីតិ ល អនេកាទេរ ឲកចឹសតិចិធញ្ចា អតេសតំ ចេជ្ជត្វា ភិក្ខុាចរិឃាយ ធម្មេត សមេត បរិយេឃសតាបិ អរិឃបរិយេឃសតាយេចាតិ ចេឌិតព្ពា។

ឲត្ថ ច យោ យោ “ត សេចិតព្ពោ”តិ ចុត្តោ, សោ សោ ពុទ្ធាភាទេក បដិឃាតិបិតាឌីតំ សម្មាបរិយេឃសតាបយោគករណកាយកាលលេតា បដ្ឋាយ ត សេចិតព្ពោច។ ឥតលេរា អាឌិលេតា បដ្ឋាយ សេចិតព្ពោ, អសក្កោតេត្ថត ចិត្តុប្បិ ឧប្បាទេតព្ពំ។ អបិច សង្ឃេកធាឌីតំ អត្តាយ បរក្កមត្តាតំ ទេចទត្តាឌីតំ ចិយ កាយសមាចារោ ត សេចិតព្ពោ, ឌិចសស្ស ទ្វត្តិក្ខត្តុំ តិណ្ណំ រតនាតំ ឧបដ្ឋាតកយតាឌិចសេត បចត្តោ ធម្មសេតាបតិមហាសេមាកុល្លាតត្ថេរាឌីតំ ចិយ កាយសមាចារោ សេចិតព្ពោ។ ធត្បុហបេសតាឌិចសេត ចាចំ ភិក្ខុត្តាតំ ទេចទត្តាឌីតំ ចិយ ចចឹសមាចារោ ត សេចិតព្ពោ, តិណ្ណំ រតនាតំ គុណកិត្តតាឌិចសេត បចត្តោ ធម្មសេតាបតិមហាសេមាកុល្លាតត្ថេរាឌីតំ ចិយ ចចឹសមាចារោ សេចិតព្ពោ។ អតរិឃបរិយេឃសតំ បរិយេឃសត្តាតំ ទេចទត្តាឌីតំ ចិយ បរិយេឃសតា ត សេចិតព្ពា, អរិឃបរិយេឃសតមេច បរិយេឃសត្តាតំ ធម្មសេតាបតិមហាសេមាកុល្លាតត្ថេរាឌីតំ ចិយ បរិយេឃសតា សេចិតព្ពា។

ឲចំ បដិបតេ្តា ខោតិ ឲចំ អសេចិតព្ពំ កាយចចឹសមាចារំ បរិយេឃសតញ្ចា បហាយ សេចិតព្ពាតំ បរិបុរិឃា បដិបតេ្តា, ទេចាតមិត្ត, ភិក្ខុ បាតិមោក្ខសំចរាយ ឧត្តមខេដ្ឋកឃីលសំចរត្ថាយ បដិបតេ្តា តាម ហោតីតិ ភពចា ឃីណាសចស្ស អាកមតឹមបុត្តាភាបដិបចំ កចេឆិ។

ព្ពត្រិយសំចរចណ្ណតា

១៩៥។ ចុតិយបុច្ឆាយំ ព្ពត្រិយសំចរាយាតិ ព្ពត្រិយាតំ បិធាតាយ, កុត្តទ្វារតាយ សំចុតទ្វារតាយាតិ អត្ថោ។ ចិស្សជ្ជតេ បតស្ស ចក្ខុចិញ្ញាណេយ្យំ រូបម្ហីតិអាឌិ សេចិតព្ពរូបាឌិចសេត ព្ពត្រិយសំចរទស្សតត្ថំ ចុត្តំ។ តត្ថ ឲចំ ចុទេត្តតិ ហេដ្ឋា សោមតស្សាឌិបញ្ហាចិស្សជ្ជតាតំ ឃុតត្តា ព្ពមិតាបិ ឲចទ្ធុរេបត ភចិតព្ពត្តិ សញ្ញាណបដិកាទេតា ភពចតា ឲចំ ចុទេត្ត សក្កោ ទេចាតមិត្ត ភពចត្តំ ឲតទចោច, ឲចំ ព្ពមស្ស ខោ អហំ, ភទេត្តតិ អាឌិកំ ចចតំ អចោច។ ភពចាបិស្ស ខ្លីកាសំ ទត្វា តុណ្ហីអហោសិ។ កេឆត្ថការេមាបិ ហិ យោ អត្ថំ សម្បាទេតុំ ត សក្កោតិ, អត្ថំ សម្បាទេតុំ សក្កោតេត្តា ចា ត កេឆត្ថការេមា ហោតិ, ត តស្ស ភពចា ខ្លីកាសំ កេរោតិ។ អយំ បត មហា កេឆត្ថការេមា

ចេវ, សណ្ឋាតិ ច អត្ថំ សម្មារេតុំ តេនស្ស ករចា ឃ្លាការបមការិ។

តត្ថ ឯកច្ចំ ន សេវិតព្ពន្តិ អាទីសុ អយំ សង្ខេបោ – យំ រូបំ បស្សតោ រាគាទយោ ឧប្បជ្ជន្តិ, តំ ន សេវិតព្ពំ ន ទដ្ឋព្ពំ ន ឱលោកេតព្ពន្តិ អត្ថោ។ យំ បន បស្សតោ អសុភសញ្ញា វា សណ្ឋាតិ, បសាទោ វា ឧប្បជ្ជតិ, អនិច្ចសញ្ញាបដិលាភោ វា ហោតិ, តំ សេវិតព្ពំ។

យំ ចិត្តក្លូទំ ចិត្តញ្ញូតម្បិ សទ្ទំ សុណតោ រាគាទយោ ឧប្បជ្ជន្តិ, ឯវរូបោបិ សទ្ទោ ន សេវិតព្ពោ។ យំ បន អត្ថនិស្សិតំ ធម្មនិស្សិតំ កុម្ភទាសិគីតម្បិ សុណន្តស្ស បសាទោ វា ឧប្បជ្ជតិ, និព្ពិទា វា សណ្ឋាតិ, ឯវរូបោបិ សទ្ទោ សេវិតព្ពោ។

យំ គន្ធំ ឃាយតោ រាគាទយោ ឧប្បជ្ជន្តិ, ឯវរូបោបិ គន្ធោ ន សេវិតព្ពោ។ យំ បន គន្ធំ ឃាយតោ អសុភសញ្ញាទិបដិលាភោ ហោតិ, ឯវរូបោបិ គន្ធោ សេវិតព្ពោ។

យំ រសំ សាយតោ រាគាទយោ ឧប្បជ្ជន្តិ, ឯវរូបោបិ រសោ ន សេវិតព្ពោ។ យំ បន រសំ សាយតោ អាហារេ បដិកូលសញ្ញា ចេវ ឧប្បជ្ជតិ, សាយិតបច្ចយា ច កាយពលំ និស្សាយ អរិយភូមិំ ឱក្កមិតុំ សក្កោតិ, យថាសីវត្ថេរភាគិនេយ្យសីវសាមណេរស្ស វិយ បរិភុញ្ជន្តស្សេវ កិលេសក្ខយោ វា ហោតិ, ឯវរូបោបិ រសោ សេវិតព្ពោ។

យំ ផោដ្ឋព្ពំ ផុសតោ រាគាទយោ ឧប្បជ្ជន្តិ, ឯវរូបំ ផោដ្ឋព្ពំ ន សេវិតព្ពំ។ យំ បន ផុសតោ សារិបុត្តត្ថេរាទីនំ វិយ អាសវក្ខយោ ចេវ, វីរិយញ្ច សុបគ្គហិតំ, បច្ឆិមា ច ជនតា ទិដ្ឋានុគតិំ អាបាទេន្តេន អនុគ្គហិតា ហោតិ, ឯវរូបំ ផោដ្ឋព្ពំ សេវិតព្ពំ។ សារិបុត្តត្ថេរោ កិរ តឹស វស្សានិ មញ្ចេ បិដ្ឋិំ ន បសារេសិ។ តថា មហាមោគ្គល្លានត្ថេរោ។ មហាកស្សបត្ថេរោ វីសវស្សសតំ មញ្ចេ បិដ្ឋិំ ន បសារេសិ។ អនុរុទ្ធត្ថេរោ បណ្ណាស វស្សានិ, ភទ្ទិយត្ថេរោ តឹស វស្សានិ, សោណត្ថេរោ អដ្ឋារស វស្សានិ, រដ្ឋបាលត្ថេរោ ទ្វាទស, អានន្ទត្ថេរោ បន្នរស, រាហុលត្ថេរោ ទ្វាទស, ពាកុលត្ថេរោ អសីតិ វស្សានិ, នាឡកត្ថេរោ យាវបរិនិព្ពានា មញ្ចេ បិដ្ឋិំ ន បសារេសីតិ។

យេ មនោវិញ្ញេយ្យេ ធម្មេ សមន្នាហរន្តស្ស រាគាទយោ ឧប្បជ្ជន្តិ, “អហោ, វត យំ បរេសំ បរវិត្តូបករណំ តំ មមស្សា”តិអាទិនា នយេន ច អភិជ្ឈាទីនិ អាបាថមាគច្ឆន្តិ ឯវរូបោបិ ធម្មោ ន សេវិតព្ពោ។ “សព្ពេ សត្តា អវេរា ហោន្តូ”តិ ឯវំ មេត្តាទិវសេន, យេ វា បន តិណ្ណំ ថេរានំ ធម្មា, ឯវរូបោបិ ធម្មោ សេវិតព្ពោ។ តយោ កិរ ថេរា វស្សូបនាយិកទិវសេ កាមវិតក្កាទយោ អកុសលវិតក្កា ន វិតក្កេតព្ពាតិ កតិកំ អកំសុ។ អថ បវារណាទិវសេ សង្ឃត្ថេរោ សង្ឃនវកំ បុច្ឆិ – “អាវុសោ, ឥមស្មិំ តេមាសេ កិត្តកេ វារេ ចិត្តស្ស ធាវិតុំ ទិន្ន”ន្តិ? ន, ភន្តេ, បរិវេណបរិច្ឆេទតោ ពហិ ធាវិតុំ អទាសិន្តិ។ ទុតិយំ បុច្ឆិ – “តវ អាវុសោ”តិ? និវាសគេហតោ, ភន្តេ, ពហិ ធាវិតុំ ន អទាសិន្តិ។ អថ ទ្វេបិ ថេរំ បុច្ឆិំសុ “តុម្ហាកំ បន, ភន្តេ”តិ? និយកជ្ឈត្តក្ខន្ធបញ្ចកតោ, អាវុសោ, ពហិ ធាវិតុំ ន អទាសិន្តិ។ តុម្ហេហិ, ភន្តេ, ទុក្ករំ កតន្តិ។ ឯវរូបោបិ មនោវិញ្ញេយ្យោ ធម្មោ សេវិតព្ពោ។

១៧៧. ឱកត្តចាគាតិ ឱកោគេន អត្ថោ ចាគស្ស ឱតេសំ, ន ឆន្ទា កតចាគាតិ ឱកត្តចាគា, ឱកជ្ជោច ចគ្គិតិ បុច្ឆតិ. ឱកត្តសីលាតិ ឱកាចារា. ឱកត្តលក្ខាតិ ឱកលក្ខិកា. ឱកត្តអជ្ឈាសយតាតិ ឱកត្តបរិយោសានតា.

អនេកធាតុ នានាធាតុ សោ, គេចានយិក្ក, លោកោតិ គេចានយិក្ក, អយំ លោកោ អនេកជ្ឈាសយោ នានជ្ឈាសយោ. ឱកស្មិំ កត្តុការេយ ឱកោ ធាតុការេយា ហោតិ. ឱកស្មិំ ធាតុការេយ ឱកោ សមិតុការេយា ហោតិ. ឥទ្ធ សត្តា ឱកជ្ឈាសយា នាម ទុល្លភា. តស្មិំ អនេកធាតុនានាធាតុស្មិំ លោកេ យំ យទេច ធាតុំ យំ យទេច អជ្ឈាសយំ សត្តា អភិនិវិសន្តិ គណ្ហន្តិ, តំ តទេច. ថាមសា បរាមាសាតិ ថាមេន ច បរាមាសេន ច. អភិនិវិស្ស វោហរន្តីតិ ស្ចុ គណ្ហិត្វា វោហរន្តិ, កថេន្តិ ទីបេន្តិ កិត្តេន្តិ. ឥទមេវ សច្ចំ មោឃមញ្ញន្តិ ឥទំ អម្ហាកមេវ វចនំ សច្ចំ, អញ្ញេសំ វចនំ មោឃំ តុច្ឆំ និរត្ថកន្តិ.

អច្ចន្តនិដ្ឋាតិ អន្តោ វុច្ចតិ វិនាសោ, អន្តំ អតីតា និដ្ឋា ឯតេសន្តិ អច្ចន្តនិដ្ឋា. យា ឯតេសំ និដ្ឋា, សោ បរមស្សាសោ និព្ពានំ, តំ សន្តំ វិនាសាតិក្កន្តំ និច្ចន្តិ វុច្ចតិ. យោគក្ខេមាតិ និព្ពានស្ស នាមំ, អច្ចន្តោ យោគក្ខេមោ ឯតេសន្តិ អច្ចន្តយោគក្ខេមី. សេដ្ឋេដ្ឋេន ព្រហ្ម អរិយមគ្គំ ចរន្តីតិ ព្រហ្មចារី. អច្ចន្តញ្ចាយ ព្រហ្មចារី អច្ចន្តព្រហ្មចារី. បរិយោសានន្តិបិ និព្ពានស្ស នាមំ. អច្ចន្តំ បរិយោសានំ ឯតេសន្តិ អច្ចន្តបរិយោសានា.

តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តាតិ តណ្ហាសង្ខយោតិ មគ្គោបិ និព្ពានម្បិ. មគ្គោ តណ្ហំ សង្ខិណាតីតិ វិនាសេតីតិ តណ្ហាសង្ខយោ. និព្ពានំ យស្មា តំ អាគម្ម តណ្ហា សង្ខីយតិ វិនស្សតិ, តស្មា តណ្ហាសង្ខយោ. តណ្ហាសង្ខយេន មគ្គេន វិមុត្តា, តណ្ហាសង្ខយេ និព្ពានេ វិមុត្តា អធិមុត្តាតិ តណ្ហាសង្ខយវិមុត្តា.

ឧត្តានចតា ច គម្ភីរតា ច កុសលេបិ មហាបញ្ញា ញាណគតា ហោន្តិ. កុសល មហាបញ្ញា នាម ទស្សនាយតនំ វុត្តា បញ្ញា, បិយាបិយំ វុត្តា, លក្ខា វុត្តា, វិតក្កា វុត្តា, បបញ្ចោ វុត្តា, វោមានស្សំ វុត្តា, គោមានស្សំ វុត្តា, ឧបេក្ខា វុត្តា, កាយសមាចារោ វុត្តា, វចីសមាចារោ វុត្តា, បរិយេសនា វុត្តា, ឥន្ទ្រិយសំវរោ វុត្តា, អនេកធាតុ វុត្តា, អច្ចន្តនិដ្ឋា វុត្តាតិ.

១៧៨. ឯវាតិ ចលនដ្ឋេន តណ្ហា វុច្ចតិ. សា ហិ ឰអនដ្ឋេន រោគោ, អន្តោ បទុស្សនដ្ឋេន គណ្ឌោ, អនុបវិដ្ឋដ្ឋេន សល្លំ. តស្មា អយំ បុរិសោតិ យស្មា ឯវា អត្តនា គតគមនាទិនុបេន បុរិសំ តត្ថ តត្ថ អភិនិព្ពត្តនាយ កឌ្ឍតិ, តស្មា អយំ បុរិសោ តេសំ តេសំ ភវានំ ចរេន ដ្ឋានចំ អាបជ្ជតិ. ព្រហ្មលោកេ ដ្ឋិតោ ហោតិ, ទេវលោកេ អចេតោ. ទេវលោកេ ដ្ឋិតោ, មនុស្សលោកេ អចេតោ. មនុស្សលោកេ ដ្ឋិតោ, អបាយេ អចេតោ. ចេមសាហំ, គន្តាតិ ចេមំ អហំ គន្តា. សន្តិចនេន បនេត្ថ "ចេមសាហ"ន្តិ ហោតិ. មចាហុំ មចាបរិមត្តន្តិ មចា មយា ហុតោ ចេច ដ្ឋិតោ ច, ឧចំ ឥមំ ទេវមីតិ សត្តចនបងំ ឥមំ ទេវមបិ. ន ចាហំ តេសន្តិ អហំ ពក តេសំ សាចកោ ន សម្បជ្ជាមិ. អហំ វោ បន, គន្តាតិអាទីនា អត្តនោ សោតាបត្តិភាវំ ញាណាសេតិ.

សោយតស្សបដិលិកកចាចណ្ណតា

១៩៥។ ចេតបដិលិកត្តិ ឥត្ថិបដិលិកំ។ ចេចាសុរសក្កាយោតិ ចេចាតស្ចា អសុរាតស្ចា សក្កាយោ។ សយុបញ្ញូញូហោតិ សយាបត្តោ តលិទេត តលិដំ បហរណាការប្បត្តោ ចិឃ។ ឧតេឋំ កិរ ពគាធិ យហាសយុត្ថបិដ្ឋេ សក្កាយោ ហោតិ តត្ថ បត លេគតចិត្តូតាឌីហិ អញ្ញាយញ្ញា ឈាទោតា តាយ តត្តិ, គាទុយេល្ដកឃុត្ថំ ចិឃ ឌឃបរាឌឃយត្តយេច ហោតិ។ ពគាធិ ចេចា ឌិតត្តិ, ពគាធិ អសុរា។ តត្ថ ឃស្មិំ សក្កាយេ ចេចា បុត អបច្ចាកយតាឃ អសុទេ ឌិតិំសុ, តំ សត្ថាឃ តស្មិំ ទោ បត កទេត្តតិអាឌិយាហ។ ខ្កកឃយេតត្តិ ខ្កកឃំ ឧតំ។ ទុចិឆយ្យិ ឋ្កដំ ឧតត្ត ចេចទេលិកោ ចេចាទេឃច បរិកុត្ថិស្សត្តីតិ ឧចយស្ស អាចឌ្ឍត្តស្ស ពលចបីតិសោយតស្ស ខ្កប្បឌ្ឍិំ។ សគល្ដាចចទោតិ សគល្ដាចចទេកោ, គល្ដក្កហលោត សត្តក្កហលោត សត្ថិំ អទេហាសិ, ត តិក្លិត្តគល្ដសទេត្តាតិ គទេស្សតិ។ ឧកត្តតិត្ថិគាឃាតិ ឧកទេត្តតេច ចទេដ្ឋ តិត្តិតត្តាឃាតិ សត្តំ យហាទោកាចិត្ថសុទេត្ត ទុត្តយេច។

១៩៨។ បទេចេឈឹតិ ពទេឆសិ ឌឹទេបសិ។ ត្តទេឆចាតិ ត្តយស្មិំទេត្តាច ឋ្ពកាទេរ។ ចេចក្ខតស្ស ទេយ រទេតាតិ ចេចស្ស ទេយ រទេតា។ បុតទាឃុ ច ទេយ លទេស្តាតិ បុត អទេញ្ញាត កយុចិបរិទេកត ទេយ ឌិចិតំ លគ្គិតិ, ត្តយិតា អត្តទេតា ទុតកាចំ ទេចច ខ្កបបត្ថកាចស្ចា អាចិកទេទាតិ។

ឌិចិឃា កាឃាតិ ឌិត្តា អត្តកាចា។ អាឃំ ហិត្វា អយាតុសត្តិ ឌិត្តំ អាឃំ ឌហិត្វា។ អយុត្តូទេហា កត្តុយស្សាមីតិ តិឃតាកតិកត្តា អយុត្តូទេហា ហុត្វា។ ឃត្ថ ទេយ រយតី យទេតាតិ ឃត្ថ ទេយ យទេតា រយិស្សតិ, តទេត្វច លត្តិឃក្យលិឌឹសុ កត្តំ ខ្កបកដ្ឋិស្សាមីតិ សត្តត្តត្តំ ចេទេច ច យាតុទេស ចាតិ ត្តយយត្វំ ឌឹទេបតិ។

ចាកាទេឃត ចិហរិស្សាមីតិ យតុទេស្សសុ ខ្កបបទេត្តាបិ យាតទំ ឌិចិតា ទេចាទេទាបតាឌឹតំ អកត្តត្តា ចាកាទេឃត កាទទេលាត សទេយត ចិហរិស្សាមីតិ អទេត្វា។

សទេត្តាឆិទេច កចិស្សតីតិ ត្តគំ សកគាកាយិយក្កំ សត្ថាឃ ចគតិ, សទេច សកគាកាយី កចិស្សាមីតិ ឌឹទេបតិ។ អញ្ញាតា ចិហរិស្សាមីតិ អញ្ញាតា អាឌាតិត្យកាទេយា ហុត្វា ចិហរិស្សាមិ។ ទេស្វច អទេត្តា កចិស្សតីតិ ទេសា ឧច ទេយ យតុស្សទេលិទេកា អទេត្តា កចិស្សតីតិ។

បុតទេគទេចា កចិស្សាមិ, ចេចទេលិកស្មិំ ខ្កត្តយោតិ បុត ចេចទេលិកស្មិំ ខ្កត្តយោ សទេក្កា ចេចាតយិទេក្ខា កចិស្សាមីតិ ចគតិ។

អត្តិទេយ ចត្តយាតយីត្យិ អត្តិទេយ កទេច ចត្តយាទេត។ ទេសា តិចាទេសា កចិស្សតីតិ ទេឃ ទេត អាឃុតា ច បញ្ញាឃ ច អកតិដ្ឋា ទេឌដ្ឋកា សត្តាទេគទេចហិ បណីតតរា ទេគចា, អចសាទេត ទេយ ទេសា តិចាទេសា កចិស្សតិ។ អឃំ កិរ តទេតា សក្កត្តកាចទេតា ទុទេតា តស្មិំ អត្តកាទេច អតាកាយិយក្កស្ស បដិលទ្ធត្តា ខ្កត្ថិទេសាទេតា អកតិដ្ឋកាយី ហុត្វា អចិហាឌឹសុ តិត្តត្តទេត្តា អចសាទេត អកតិទេដ្ឋ តិត្តត្តិស្សតិ។ តំ សត្ថាឃ ឧចយាហ។ ឧស កិរ អចិទេហសុ កប្បសហស្សំ ចសិស្សតិ, អតទេប្បសុ ទេទ្វ កប្បសហស្សាតិ, សុគទេស្សសុ ចត្តារិ កប្បសហស្សាតិ, សុគស្សីសុ អដ្ឋ, អកតិទេដ្ឋសុ

សោញ្ញអសាតិ ឯកតិំស កប្បសហស្សានិ ព្រហ្មអាយុំ អនុភវិស្សតិ។ សក្កោ ទេវរាជា អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ វិសាខា មហាឧបាសិកាតិ តយោបិ ហិ ឯតេ ឯកប្បមាណអាយុកា ឯវ, វដ្ដាភិរតសត្តា នាម ឯតេហិ សទិសា សុខភាគិនោ នាម នត្ថិ។

៣៤០. អបរិយោសិតសង្កប្បាតិ អនិដ្ឋិតមនោរថា។ យស្សុ មញ្ញាមិ សមណេតិ យេ ច សមណេ បវិវិត្តវិហារិនោតិ មញ្ញាមិ។

អារាធិតាតិ សម្បាទិតា។ វិរាធិតាតិ អសម្បាទិតា។ ន សម្បាយន្តីតិ សម្បាទេត្វា កថេតុំ ន សក្កោន្តិ។

អាទិច្ចពន្ធុនន្តិ អាទិច្ចោបិ គោតមគោត្តោ, ភគវាបិ គោតមគោត្តោ, តស្មា ឯវមាហ។ យំ ករោមសីតិ យំ បុព្វេ ព្រហ្មុនោ នមក្ការំ ករោម។ សយំ ទេវេហីតិ ទេវេហិ សទ្ធិំ, ឥតោ បដ្ឋាយ ឥទានិ អម្ហាកំ ព្រហ្មុនោ នមក្ការករណំ នត្ថីតិ ទស្សេតិ។ សាមំ ករោមាតិ នមក្ការំ ករោម។

៣៤១. បរាមសិត្វាតិ ផុសិត្វា សហាយំ ហត្ថេន ហត្ថមេវ បហរន្តោ វិយ បថវិំ បហរិត្វា, សក្ខិកាវត្ថាយ វា បហរិត្វា “យថា តំ និច្ចលា, ឯវមហំ ភគវតី”តិ។ អជ្ឈិដ្ឋបញ្ហាតិ អជ្ឈេសិតបញ្ហា បុច្ឆិតបញ្ហា។ សេសំ សព្វត្ថ ឧត្តានមេវាតិ។

ឥតិ សុមង្គលវិលាសិនិយា ទីឃនិកាយដ្ឋកថាយំ

សក្កបញ្ហសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា។

៩. មហាសតិបដ្ឋានសុត្តវណ្ណនា

ឧទ្ទេសវារកថាវណ្ណនា

៣៧៣. ឯវំ មេ សុតន្តិ មហាសតិបដ្ឋានសុត្តំ. តត្រាយមនុបុព្ពបទវណ្ណនា – ឯកាយនោ អយំ, ភិក្ខវេ, មគ្គោតិ កស្មា ភគវា ឥទំ សុត្តមភាសិ? កុរុរដ្ឋវាសីនំ គម្ភីរទេសនាបដិគ្គហណសមត្ថតាយ. កុរុរដ្ឋវាសិនោ កិរ ភិក្ខូ ភិក្ខុនិយោ ឧបាសកា ឧបាសិកាយោ ឧតុបច្ចយាទិសម្បន្នត្តា តស្ស រដ្ឋស្ស សប្បាយឧតុបច្ចយសេវនេន និច្ចំ កល្លសរីរា កល្លចិត្តា ច ហោន្តិ. តេ ចិត្តសរីរកល្លតាយ អនុគ្គហិតបញ្ញាពលា គម្ភីរកថំ បរិគ្គហេតុំ សមត្ថា ហោន្តិ. តេន តេសំ ភគវា ឥមំ គម្ភីរទេសនាបដិគ្គហណសមត្ថតំ សម្បស្សន្តោ ឯកវីសតិយា ឋានេសុ កម្មដ្ឋានំ អរហត្តេ បក្ខិបិត្វា ឥទំ គម្ភីរត្ថំ មហាសតិបដ្ឋានសុត្តំ អភាសិ. យថា ហិ បុរិសោ សុវណ្ណចង្កោដកំ លភិត្វា តត្ថ នានាបុប្ផានិ បក្ខិបេយ្យ, សុវណ្ណមញ្ជូសំ វា បន លភិត្វា សត្តរតនានិ បក្ខិបេយ្យ, ឯវំ ភគវា កុរុរដ្ឋវាសិបរិសំ លភិត្វា គម្ភីរទេសនំ ទេសេសិ. តេនេវេត្ថ អញ្ញានិបិ គម្ភីរត្ថានិ ទីឃនិកាយេ មហានិទានំ, មជ្ឈិមនិកាយេ សតិបដ្ឋានំ, សារោបមំ, រុក្ខូបមំ, រដ្ឋបាលំ, មាគណ្ឌិយំ, អានេញ្ជសប្បាយន្តិ អញ្ញានិបិ សុត្តានិ ទេសេសិ.

អបិ ច តស្មិំ ជនបទេ ចតស្សោ បរិសា បកតិយាវ សតិបដ្ឋានភាវនានុយោគមនុយុត្តា វិហរន្តិ, អន្តមសោ ទាសកម្មករបរិជនាបិ សតិបដ្ឋានបដិសំយុត្តមេវ កថំ កថេន្តិ. ឧទកតិត្ថសុត្តកន្តនដ្ឋានាទីសុបិ និរត្ថកកថា នាម នប្បវត្តតិ. សចេ កាចិ ឥត្ថី “អម្ម, ត្វំ កតរំ សតិបដ្ឋានភាវនំ មនសិករោសី”តិ បុច្ឆិតា “ន កិញ្ចី”តិ វទតិ, តំ គរហន្តិ “ធិរត្ថុ តវ ជីវិតំ, ជីវមានាបិ ត្វំ មតសទិសា”តិ. អថ នំ “មា ទានិ បុន ឯវមកាសី”តិ ឱវទិត្វា អញ្ញតរំ សតិបដ្ឋានំ ឧគ្គណ្ហាបេន្តិ. យា បន “អហំ អសុកសតិបដ្ឋានំ នាម មនសិករោមី”តិ វទតិ, តស្សា “សាធុ សាធូ”តិ សាធុការំ កត្វា “តវ ជីវិតំ សុជីវិតំ, ត្វំ នាម មនុស្សត្តំ បត្តា, តវត្ថាយ សម្មាសម្ពុទ្ធា ឧប្បន្នា”តិអាទីហិ បសំសន្តិ. ន កេវលញ្ចេត្ថ មនុស្សជាតិកាវ សតិបដ្ឋានមនសិការយុត្តា, តេ និស្សាយ វិហរន្តា តិរច្ឆានគតាបិ.

តត្រិទំ វត្ថុ – ឯកោ កិរ នដកោ សុវបោតកំ គហេត្វា សិក្ខាបេន្តោ វិចរតិ. សោ ភិក្ខុនុបស្សយំ ឧបនិស្សាយ វសិត្វា គមនកាលេ សុវបោតកំ បមុស្សិត្វា គតោ. តំ សាមណេរិយោ គហេត្វា បដិជគ្គិំសុ. ពុទ្ធរក្ខិតោតិស្ស នាមំ អកំសុ. តំ ឯកទិវសំ បុរតោ និសិន្នំ ទិស្វា មហាថេរី អាហ – “ពុទ្ធរក្ខិតា”តិ. កិំ, អយ្យេ? អត្ថិ តេ កោចិ ភាវនាមនសិការោតិ? នត្ថិ, អយ្យេតិ. អាវុសោ, បព្ពជិតានំ សន្តិកេ វសន្តេន នាម វិស្សដ្ឋអត្តភាវេន ភវិតុំ ន វដ្ដតិ, កោចិទេវ មនសិការោ ឥច្ឆិតព្ពោ, ត្វំ បន អញ្ញំ ន សក្ខិស្សសិ, “អដ្ឋិ អដ្ឋី”តិ សជ្ឈាយំ ករោហីតិ. សោ ថេរិយា ឱវាទេ ឋត្វា “អដ្ឋិ អដ្ឋី”តិ សជ្ឈាយន្តោ ចរតិ.

តំ ឯកទិវសំ បាតោវ តោរណគ្គេ និសីទិត្វា ពាលាតបំ តបមានំ ឯកោ សកុណោ នខបញ្ជរេន អគ្គហេសិ. សោ “កិរិ កិរី”តិ សទ្ទមកាសិ. សាមណេរិយោ សុត្វា “អយ្យេ ពុទ្ធរក្ខិតោ សកុណេន គហិតោ, មោចេម ន”ន្តិ លេឌ្ឌុអាទីនិ គហេត្វា អនុពន្ធិត្វា មោចេសុំ. តំ អានេត្វា

បុរតោ ឆបិតំ ថេរី អាហ – “ធាុទ្ធរក្ខិត, សព្ទលោត ពហិតកាលេ កិំ ជិន្តេស្សី”តិ? ត, អយ្យេ, អញ្ញា កិញ្ចិ ជិន្តេមិ, អដ្ឋិបុរញ្ញោច អដ្ឋិបុញ្ញ ពតេហត្វា ពន្ធតិ, កតរស្មិំ ឋានេត ចិប្បកិរិស្សតីតិ, ឲចំ អយ្យេ អដ្ឋិបុញ្ញាយេច ជិន្តេមិត្តិ សាធុ, សាធុ, ធាុទ្ធរក្ខិត, អតាពតេ កចក្ខុយស្ស តេ បច្ចយោ កចិស្សតីតិ ឲចំ តត្ថ តិរច្ឆាតកតាបិ សតិបដ្ឋាតយតសិការស្សត្តា តស្មា តេតំ កពចា សតិបដ្ឋាតធាទ្ធិយេច ឌេតេត្វា ញាគំ ស្សត្តយកាសិ

តត្ថ ឲកាឃតោតិ ឲកយក្កោ យក្កស្ស ហិ –

“យក្កោ បតេ្វា បចោ បញ្ជោ, អញ្ញាសំ ចបុយាឃតំ;

តាចា ក្ខត្តុរសេត្វ ច, ព្ទល្លោ ច កិសិសក្កយោ”តិ

ពហូតិ តាយាតិ ស្ទាឃមិឆ អឃតតាយេត ចុរត្តា, តស្មា ឲកាឃតោ អយំ, កិក្ខុចេ, យក្កោតិ ឲត្ថ ឲកយក្កោ អយំ, កិក្ខុចេ, យក្កោ ត ក្ខិឆា បចក្ខុតោតិ ឲចយត្វេ ឌដ្ឋត្ត្វា អឆ ចា ឲពោត អឃិតញ្ញាតិ ឲកាឃតោ ឲពោតាតិ ពណសក្កាលិកំ បហាឃ ធុបកឌ្ឋេត បចិចិត្តចិត្តេត អឃិតញ្ញា បជិបញ្ជិតញ្ញា, អឃត្តិ ចា ឲតេតាតិ អឃតោ, សំសារតោ តិក្ខាតំ ពន្ធត្តីតិ អត្ថេ ឲកស្ស អឃតោ ឲកាឃតោ ឲកស្សាតិ សេដ្ឋស្ស សត្តសត្តសេដ្ឋោ ច កពចា, តស្មា កពចតោតិ ចុត្តំ ហោតិ កិញ្ចាបិ ហិ តេត អញ្ញោបិ អឃត្តិ, ឲចំ សត្តេបិ កពចតោច សោ អឃតោ តេត ក្ខប្បាឌិតត្តា ឃចាហ “សោ ហិ, ព្រាហ្មណ, កពចា អតុប្បត្តស្ស យក្កស្ស ក្ខប្បាទេតា”តិអាទិ (ម ត៌ ៣.៧៩) អឃតីតិ ចា អឃតោ, ពន្ធតិ បចត្តតីតិ អត្ថេ ឲកស្មិំ អឃតោតិ ឲកាឃតោ, ញាយស្មិំញ្ញោច ឆយុចិតយេ បចត្តតិ, ត អញ្ញត្ថាតិ ចុត្តំ ហោតិ ឃចាហ – “ញាយស្មិំ ខោ, ស្ទុកទ្ធ, ឆយុចិតយេ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ យក្កោ ក្ខបលព្ភតី”តិ (ឌី ត៌ ២.២១៤) តេសតាកេតោយេច ហេសោ, អថ្វតោ បត ឲកោច អបិច ឲកំ អឃតីតិ ឲកាឃតោ បុព្ពកាពេ តាតាមុខកាចតាតយប្បចត្តាបិ អបរកាពេ ឲកំ តិព្ពាតមេច ពន្ធតីតិ ចុត្តំ ហោតិ ឃចាហ ព្រហ្មា សហម្បតិ –

ឲកាឃតំ ជាតិខយត្តឌស្សី,

មគ្គំ បជាតាតិ ហិតាតុកម្បី;

ឲតេត យក្កេត តរិំសុ បុញ្ញា,

តរិស្សត្តិ យេ ច តរត្តិ ឱឃត្តិ (សំ ត៌ ៥.៣០៩);

កេចិ បន “ន បរិទំ ជិគុច្ឆ យន្តី”តិ ការណេន ឃដ្ឋា ឧកចារំ តិដ្ឋាតិ កច្ឆតិ, តស្មា “ឧកាឃតោ”តិ ចេន្តិ, តំ ន យុជ្ជតិ។ ពុទ្ធស្ស ហិ អត្តស្ស សកិ អឃតោតិ ពុទ្ធិតា ញាណេនេន កថិតត្តា។ ឃទិ បន ឧក់ អឃនស្ស ឧកា កតិ បចត្តីតិ ឧចំ អត្ថំ ឈោរេត្វា ចុទ្ទេយ្យ, ញាណំ យុជ្ជេយ្យ, អញ្ញា បន ឧកឃចាបិ ន យុជ្ជតិ។ កស្មា? ពុទ្ធ បុទ្ធកាកយក្កស្ស អធិប្បេតត្តា។ កាឃាឌិចតុអារម្មណប្បចត្តោ ហិ បុទ្ធកាកសតិបដ្ឋានយក្កោ ពុទ្ធាធិប្បេតោ, ន លោកុត្តរោ, សោ ច អនេកចារយុំ អឃតិ, អនេកញាណស្ស អឃតំ ហោតិ។

បុព្ពេបិ ច ពុទ្ធស្មិំ បនេ មហារេចរាត់ សាកច្ឆា អហោសិ។ តិបិដកក្ខូឡអភាកត្ថេរោ បុទ្ធកាកសតិបដ្ឋានយក្កោតិ អាហ។ អាចរិយោ បនស្ស តិបិដកក្ខូឡអសុមត្ថេរោ មិស្សកយក្កោតិ អាហ។ បុទ្ធកាកោ កន្តតិ? មិស្សកោ, អាចុសោតិ។ អាចរិយេ បន បុនប្បុនំ កលាកត្ត អប្បដិពាហិត្វា តុណ្ហីអហោសិ។ បញ្ហាអចិនិច្ឆិនិត្វាច ឧដ្ឋហិំសុ។ អចាចរិយត្ថេរោ នហានកោដ្ឋកំ កច្ឆន្តោ “មយា មិស្សកយក្កោ កថិតោ, ក្ខូឡអភាកោ បុទ្ធកាកយក្កោតិ អាគាឃ ចោទេតិ, កោ នុ ខោ ឯត្ថ និច្ឆយោ”តិ សុត្តន្តំ អាឌិតោ បដ្ឋាយ បរិចត្តេន្តោ “ឃោ ហិ កោចិ , ភិក្ខវេ, ពុទ្ធេ ចត្តារោ សតិបដ្ឋានេ ឧចំ ភាវេយ្យ សត្ត ចស្សានី”តិ ពុទ្ធស្មិំ ឋានេ សល្លក្ខេសិ។ លោកុត្តរយក្កោ ឧប្បជ្ជិត្វា សត្ត ចស្សានិ តិដ្ឋមានោ នាម នត្ថិ, មយា ចុត្តោ មិស្សកយក្កោ ន លព្ភតិ។ ក្ខូឡអភាកេន ឌិដ្ឋោ បុទ្ធកាកយក្កោច លព្ភតីតិ ញាត្វា អដ្ឋមិយំ ធម្មសចនេ សង្ឃុដ្ឋេ អកមាសិ។

បេរិរាណកត្ថេរា កិរ បិយធម្មសចនា ហោន្តិ, សទ្ទំ សុត្វាច “អហំ បឋមំ, អហំ បឋម”ន្តិ ឧកប្បហាររេនេច ឆ្លសន្តិ។ តស្មិំ ទិវសេ ក្ខូឡអភាកត្ថេរស្ស ចារោ, ថេរោ ធម្មាសនេ និសីទិត្វា ពីជនិំ កហេត្វា បុព្ពកាថាសុ ចុត្តាសុ ថេរស្ស អាសនបិដ្ឋិយំ ឋិតស្ស ឧតងហោសិ – “រហោ និសីទិត្វា ន ចក្ខាមី”តិ។ បេរិរាណកត្ថេរា ហិ អត្តស្មយកា ហោន្តិ។ ន អត្តនោ ទុចិរយេច ខ្ទុកាទំ ចិឃ ឧចំ ក្លិប្បិត្វា ចិចន្តិ, ការណយេច កណ្ហន្តិ, អការណំ ចិស្សជ្ជេន្តិ។ តស្មា ថេរោ “អាចុសោ, ក្ខូឡអភាកា”តិ អាហ។ សោ អាចរិយស្ស ចិឃ សទ្ទោតិ ធម្មំ ឋបេត្វា “កិំ ភន្តេ”តិ អាហ។ អាចុសោ, ក្ខូឡអភាក, មយា ចុត្តោ មិស្សកយក្កោ ន លព្ភតិ, តយា ចុត្តោ បុទ្ធកាកសតិបដ្ឋានយក្កោច លព្ភតីតិ។ ថេរោ ចិន្តេសិ – “អម្ហាកំ អាចរិយោ សព្ពបរិយត្តិកោ តេបិដកោ សុតពុទ្ធោ, ឧចរូបស្សាបិ នាម ភិក្ខុនោ អយំ បញ្ហោ អាលុឡយតិ, អនាកតេ មម ភាតិកា ពុទ្ធំ បញ្ហំអាលុឡយិស្សន្តីតិ សុត្តំ កហេត្វា ពុទ្ធំ បញ្ហំនិច្ចលំ ករិស្សាមី”តិ បដិសម្ភិទាមក្កតោ “ឧកាឃតយក្កោ ចុច្ចតិ បុទ្ធកាកសតិបដ្ឋានយក្កោ”។

មក្កានដ្ឋង្គិកោ សេដ្ឋោ, សច្ចានំ ចតុរោ បទា;

ចិរាគោ សេដ្ឋោ ធម្មានំ, ទ្វិបទានញ្ច ចក្ខុមា។

ឧសេច មក្កោ នត្ថញ្ញោ, ទស្សនស្ស ចិសុទ្ធិយា;

ឧតញ្ហិតុម្ហេ បដិបជ្ជថ, មារសេនប្បមទ្ទនំ;

ឲពញ៉ាព្យេយ្យបដិបត្តា, ទុក្ខស្សន្តំ ករិស្សថាតិ –

សុត្តំ អាហរិត្វា ទេបសិ៍

យេក្កាតិ កេតន្ទេត យេក្កា? តិត្ថាតកយតន្ទេត តិត្ថាតត្តិកេហិ យក្កតឹឃន្ទេត ច៍ សត្តាតំ ចិសុទ្ធិឃាតិ រាកាឌីហិ យេលហិ អកិត្ថាចិសយលៀកាឌីហិ ច ឧបក្កិលេសេហិ កិលិដ្ឋចិត្តាតំ សត្តាតំ ចិសុទ្ធត្តាយ៍ តថា ហិ ត្ថយិតាច យេក្កត ត្ថទេតា សតសហស្សកប្បាធិកាតំ ចត្តុន្នំ អសង្ខេយ្យាតំ ឧបរិ ឲកស្មិំយេច កេយ្យ តិត្ថទេត្ត តណ្ហាក្ករេយឆក្ករសរេលាក្ករឌីបក្ករតាយកេ ត្យុន្ទេ អាឌិំ កត្វា សព្យុតិបរិឃាសាតា អតេកេ សម្មាសម្ពុទ្ធា អតេកសតា បច្ចេកព្យុទ្ធា កលាតបធំ ឌីតិចត្តា អរិយសាចកា ចាតិ ត្ថយេ សត្តា សទ្ធោ ចិត្តយល៌ បចារេហត្វា បរេយចិសុទ្ធិំ បត្តា៍ ទ្វបយលចេសត បត សំកិលេសេចាគាតបញ្ញាត្តិយេច តត្តិ៍ តថា ហិ –

“ទ្វបេត សំកិលិស្សន្តិ ន្ទេត, សំកិលិស្សន្តិ យាណចា;

ទ្វបេ សុន្ទេ ចិសុជ្ឈន្តិ, អតក្លាតំ យេហេសិតា៍

ចិត្តេត សំកិលិស្សន្តិ ន្ទេត, សំកិលិស្សន្តិ យាណចា;

ចិត្តេ សុន្ទេ ចិសុជ្ឈន្តិ, ត្ថតិ ទុត្តំ យេហេសិតា”៍

ឃថាហ – “ចិត្តសំកិលេសា, ភិក្ខេច, សត្តា សំកិលិស្សន្តិ, ចិត្តចោគាតា ចិសុជ្ឈន្តិ”តិ៍ តញ្ចា ចិត្តចោគាតំ ត្ថយិតា សតិបដ្ឋាតយេក្កត ហោតិ៍ តេតាហ “សត្តាតំ ចិសុទ្ធិឃា”តិ៍

សោកបរិទេចាតំ សមតិក្កមាឃាតិ សោកស្ស ច បរិទេចស្ស ច សមតិក្កមាយ បហាតាឃាតិ អត្ថោ, អឃញ៉ាយេក្កា ភាចិតោ សន្តតិមហាមត្តាឌីតំ ចិយ សោកសមតិក្កមាយ, បដាចារាឌីតំ ចិយ បរិទេចសមតិក្កមាយ សំចត្តតិ៍ តេតាហ “សោកបរិទេចាតំ សមតិក្កមាឃា”តិ៍ កិញ្ចាបិ ហិ សន្តតិមហាមត្តោ –

“ឃំ បុន្ទេ តំ ចិសោធេហិ, បច្ឆា តេ មាត្ត កិញ្ចាតំ;

មន្ត្សេច តោ កហេស្សសិ, ឧបសន្តោ ចរិស្សសី”តិ៍ (ស៊ុ៍ តិ៍ ៩៤៩);

ឯវំ កាចិ សុត្វាវ សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បត្តា បដាចារា –

“ន សន្តិ បុត្តា តាណាយ, ន បិតា នាបិ ពន្ធវា;

អន្តកេនាធិបន្នស្ស, នត្ថិ ញាតីសុ តាណតា”តិ។ (ធ។ ប។ ២៨៨);

ឯវំ កាចិ សុត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋិតា។ យស្មា បន កាយវេទនាចិត្តធម្មេសុ កញ្ចិ ធម្មំ អនាមសិត្វា ភាវនា នាម នត្ថិ, តស្មា តេបិ ឥមិនាវ មគ្គេន សោកបរិទេវេ សមតិក្កន្តាតិ វេទិតព្ពា។

ទុក្ខទោមនស្សានំ អត្ថង្គមាយាតិ កាយិកទុក្ខស្ស ចេតសិកទោមនស្សស្ស ចាតិ ឥមេសំ ទ្វិន្នំ អត្ថង្គមាយ, និរោធាយាតិ អត្ថោ។ អយញ្ហិ មគ្គោ ភាវិតោ តិស្សត្ថេរាទីនំ វិយ ទុក្ខស្ស, សក្កាទីនំ វិយ ច ទោមនស្សស្ស អត្ថង្គមាយ សំវត្តតិ។

តត្រាយំ អត្ថទីបនា – សាវត្ថិយំ កិរ តិស្សោ នាម កុដុម្ពិកបុត្តោ ចត្តាលីស ហិរញ្ញកោដិយោ បហាយ បព្ពជិត្វា អគាមកេ អរញ្ញេ វិហរតិ។ តស្ស កនិដ្ឋភាតុ ភរិយា “គច្ឆ, នំ ជីវិតា វោរោបេហី”តិ បញ្ចសតេ ចោរេ បេសេសិ។ តេ គន្ត្វា ថេរំ បរិវារេត្វា និសីទិំសុ។ ថេរោ អាហ – “កស្មា អាគតត្ថ ឧបាសកា”តិ? “តំ ជីវិតា វោរោបេស្សាមា”តិ។ “បាដិភោគំ មេ ឧបាសកា, គហេត្វា អជ្ជេករត្តិំ ជីវិតំ ទេថា”តិ។ “កោ តេ, សមណ, ឥមស្មិំ ឋានេ បាដិភោគោ ភវិស្សតី”តិ? ថេរោ មហន្តំ បាសាណំ គហេត្វា ទ្វេ ឩរុដ្ឋីនិ ភិន្ទិត្វា “វដ្ដតិ ឧបាសកា បាដិភោគោ”តិ អាហ។ តេ អបក្កមិត្វា ចង្កមនសីសេ អគ្គិំ កត្វា និបជ្ជិំសុ។ ថេរស្ស វេទនំ វិក្ខម្ភេត្វា សីលំ បច្ចវេក្ខតោ បរិសុទ្ធំ សីលំ និស្សាយ បីតិបាមោជ្ជំ ឧប្បជ្ជិ។ តតោ អនុក្កមេន វិបស្សនំ វឌ្ឍេន្តោ តិយាមរត្តិំ សមណធម្មំ កត្វា អរុណុគ្គមនេ អរហត្តំ បត្តោ ឥមំ ឧទានំ ឧទានេសិ –

“ឧភោ បាទានិ ភិន្ទិត្វា, សញ្ញបេស្សាមិ វោ អហំ;

អដ្ដិយាមិ ហរាយាមិ, សរាគមរណំ អហំ។

ឯវាហំ ចិន្តយិត្វាន, យថាភូតំ វិបស្សិសំ;

សម្បត្តេ អរុណុគ្គម្ហិ,អរហត្តមបាបុណិ”ន្តិ។

អបរេបិ តិរស ភិក្ខុ ភកចរេតា សត្ថិរេក កយុដ្ឋាត៌ កេទហត្វា អទេញ្ញាចិហារេទ ចស្សំ ដ្ឋបកត្តុ “អាចុរេសា, តិឃាយទត្តិ សយលាឆ្នេយុច កាតទេព្ពា, ត អញ្ញាយញ្ញាស្ស សត្តិក៌ អាកត្តព្ពា”ត្តិ ចត្វា ចិហរិស្ុ៍ ទេតរំ សយលាឆ្នេយុំ កត្វា បច្ចុសសយទេឃ បចលិឃត្តាត៌ ឲទេកា ឰរេញ្ញ អាកត្តា ឲទេកាក៌ ភិក្ខុ កេទហត្វា កន្លតិ៍ ត ទេកាជិ “យំ ឰរេញ្ញ កល្ហីតិ ចាចយ្បិ តិន្នារេទសិ៍ ឲចំ បញ្ញាស្ុ ដសស្ុ ភិក្ខស្ុ លាឌិទេតស្ុ ដ្ឋបេបិសឆឌិចទេស “ព្ទតទេទ, អាចុរេសា , ក្ុហិ”ត្តិ បុច្ឆិត្វា ឆាត្វា ច “ព្ទឌាតិ កហិទេតត កហិទេតាយឹត្វិ ចត្តព្ពា”ត្តិ ចត្វា ចិហរិស្ុ ៍ អច អញ្ញាតទំ ឌហទភិក្ខុ បុទិយតទេឃទេតច ឰរេញ្ញ កល្ហិ ទេសា “ឰរេញ្ញ កទេត្ត”តិ អាហ៍ ភិក្ខុ កត្តទេឌទេល្ហ ច ដ្ឋក្កាទេឃា ច កេទហត្វា ទេយាទេចស្សាយាតិ អត្ុចាត្តិស្ុ៍ ឰរេញ្ញ ភិក្ខុត៌ អកាតិ លិត្ថតដដ្ឋាតយាទុឃ្ឆាត៌ ភិក្ខុ ឋិឌដ្ឋដ្ឋកទេតា បដ្ឋាឃ លាឌិតំ អាទកិ៍ ព្ទតទេទបិ “ព្ទឌាតិ សប្ុទិស, អទេយត្វិ កត្តព្ពំ តត្តិ, ភិក្ខុត៌ ចិទេសទេសា តាយ ឲចទ្ទុទេប ធាទេត បញ្ញាឃតី”តិ អាហំស្ុ៍ ទេសា ឰរេញ្ញទេល តិបទេត្តាច តំ ទេចឌត៌ ចិក្ខុយទេត្វា ចិបស្សត៌ ចទេឌ្ឍទេត្តា ឃាច ទេកាប្បកា លាឌិតសយទេឃ ទេសាតាបទេត្តា ហុត្វា, ឃាច ឌល្ហុកា លាឌិតសយទេឃ សកឌាកាយឹ, ឃាច តាភិឃា លាឌិតសយទេឃ អតាកាយឹ ហុត្វា, ហឌឃទ្ទុទេប អលាឌិទេតទេឃច សហ បដិសម្ភិទាហិ អទហត្តំ បត្វា ព្ទយំ ដ្ឋឌាត៌ ដ្ឋឌាទេតសិ –

“សីលចា ចតសយ្បទេត្តា, បញ្ញាចា ស្ុសយាហិទេតា;

យុហុត្តំ បយាឌយត្វាឃ, ឰរេញ្ញតាទុឌ្ឍយាតទេសា៍

បញ្ញាទស្មុំ កេទហត្វាត, សិលិឃ ដ្ឋបទិ កទេតា;

កាយំ លាឌត្ុ យំ ឰរេញ្ញ, អដ្ឋិឃា ច តាត្ុទុស្ស ច;

កិទេលទេស ទេលបឃិស្សាយិ, ចុសិស្សាយិ ចិយុត្តិឃ”ត្តិ៍

អបទេរាបិ បិតយល្លទេត្វទេរា តាយ កិហិកាទេល តិស្ុ ទទេឌ្ឍស្ុ បដិក៌ កេទហត្វា តព្ពបល្ហិឌិបំ អាកយុំ រាឌាត៌ បស្សិត្វា ទញ្ញា កតាត្ុកុទេហា ឲកឌិចសំ កិលឌ្ឍាកាបលាសាលក្វាទេទត កន្លទេត្តា “ទ្ទុបំ, ភិក្ខុទេច, ត តុយ្ហាក៌, តំ បឌហឆ, តំ ទេចា បហិត៌ ឌិឃទត្តំ ហិតាឃ ស្ុលាឃ ភចិស្សតី”តិ ត តុយ្ហាកចាក៌ ស្ុត្វា ចិទេត្តសិ “ទេតច កិទ ទ្ទុបំ អត្តទេតា, ត ទេចឌតា”តិ៍ ទេសា តំទេឃច អដ្ឋុសំ កត្វា តិក្ខុយិត្វា យហាចិហារំ កត្តា បព្ពជ្ជំ ឃាចិត្វា បព្ពឌិទេតា ដ្ឋបសយ្បទេត្តា ទេត្វយាតិកា បក្ុលា កត្វា តិរស ភិក្ខុ កេទហត្វា កតលចាលិឃអដ្ឋកាល៌ កត្តា សយលាឆ្នេយុំ អកាសិ៍ ឋិទេឌស្ុ អចហទេត្តស្ុ ឌល្ហុទេកហិ ចដ្ឋកយតិ៍ តទេយត៌ ទត្តិ ឲទេកា យិកលុឌ្ឍទេកា យិទេកាតិ យញ្ញាយាទេតា បហទិ៍ សត្តិ ចិតិចិឌ្ឍិត្វា កតា, ទេសា តំ សត្តិ ហទាទេបត្វា បហទលាយុលាតិ តិលាចដ្ឋិឃា ប្ុទាទេបត្វា ឋិសាលាបិដ្ឋិឃំ អត្តាត៌ តិសីឌាទេបត្វា ឌ្ឍកាសំ កាទេទត្វា ចិបស្សត៌ ចទេឌ្ឍត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អទហត្តំ បត្វា ដ្ឋក្កាសិតសទេឌ្ឍត អាកតាត៌ ភិក្ខុត៌ ឰាកទិត្វា ព្ទយំ ដ្ឋឌាត៌ ដ្ឋឌាទេតសិ –

“ភាសិតំ ពុឌ្ឍទេសដ្ឋស្ស, សព្ពទេលាកកុចាឌិទេតា;

ន តុយ្ហមិទំ រូបំ, តំ ជហេយ្យាថ កិញ្ចនោ.

អនិច្ចា វត សង្ខារា, ឧប្បាទវយធម្មិនោ;

ឧប្បជ្ជិត្វា និរុជ្ឈន្តិ, តេសំ វូបសមោ សុខោ”តិ.

ឥទំ បន អយំ យក្ខោ តិស្សត្ថេរាទីនំ វិយ ទុក្ខស្ស អត្ថក្ខយាយ សំវត្តតិ.

សត្ថា បន ទេសនាវសានេ អត្តនោ បញ្ចវណ្ណរស្មិយោ វិស្សជ្ជេត្វា សម្មាសម្ពុទ្ធភាវំ បកាសេត្វា ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហំ បុច្ឆិ. សោ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហំ វិស្សជ្ជនាវសានេ អរហត្តំ បត្វា សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាសិ. សា ធម្មំ ឧបបត្តិ បុន បវត្តិ ...

អហោសិ.

សុព្រហ្មាបិ ទេវបុត្តោ អច្ឆរាសហស្សបរិវុតោ សក្កស្ស អនុភោតិ. តត្ថ បញ្ចសតា អច្ឆរាយោ រុក្ខតោ បុប្ផានិ ឱចិនន្តិយោ ចវិត្វា និរយេ ឧប្បន្នា. សោ “កិំ នុ ខោ ចិរាយន្តី”តិ ឧបធារេន្តោ តាសំ និរយេ និព្ពត្តភាវំ ញត្វា “កិត្តកំ នុ ខោ មម អាយូ”តិ ឧបបរិក្ខន្តោ អត្តនោ អាយុបរិក្ខយំ ទិស្វា ចវិត្វា តត្ថេវ និរយេ និព្ពត្តភាវំ ទិស្វា ភីតោ អតិវិយ ទោមនស្សជាតោ ហុត្វា “ឥមំ មេ ទោមនស្សំ សត្ថា វិនយិស្សតិ, ន អញ្ញោ”តិ អវសេសា បញ្ចសតា អច្ឆរាយោ គហេត្វា សត្ថារំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហំ បុច្ឆិ –

“និច្ចំ ឧត្រស្តមិទំ ចិត្តំ, និច្ចំ ឧព្វិគ្គមិទំ មនោ;

អនុប្បន្នេសុ កិច្ឆេសុ, អថោ ឧប្បតិតេសុ ច;

សចេ អត្ថិ អនុត្រស្តំ, តំ មេ អក្ខាហិ បុច្ឆិតោ”តិ. (សំ. និ. ១.៩៨);

តតោ តំ ភគវា អាហ –

“នាញ្ញត្រ ពោជ្ឈា តបសា, នាញ្ញត្រិន្ទ្រិយសំវរា;

នាញ្ញត្រ សព្ពនិស្សគ្គា, សោត្ថិំ បស្សាមិ បាណិន”ន្តិ. (សំ. និ. ១.៩៨);

សោ ទេសនាបរិយោសានេ បញ្ចហិ អច្ឆរាសតេហិ សទ្ធិំ សោតាបត្តិផលេ បតិដ្ឋាយ តំ សម្បត្តិំ ថាវរំ កត្វា ទេវលោកមេវ អគមាសីតិ។ ឯវំ អយំ មគ្គោ ភាវិតោ សក្កាទីនំ វិយ ទោមនស្សស្ស អត្ថង្គមាយ សំវត្តតីតិ វេទិតព្វោ។

ញាយស្ស អធិគមាយាតិ ញាយោ វុច្ចតិ អរិយោ អដ្ឋង្គិកោ មគ្គោ, តស្ស អធិគមាយ, បត្តិយាតិ វុត្តំ ហោតិ។ អយញ្ហិ បុព្វភាគេ លោកិយោ សតិបដ្ឋានមគ្គោ ភាវិតោ លោកុត្តរមគ្គស្ស អធិគមាយ សំវត្តតិ។ តេនាហ “ញាយស្ស អធិគមាយា”តិ។ និព្ពានស្ស សច្ឆិកិរិយាយាតិ តណ្ហាវានវិរហិតត្តា និព្ពានន្តិ លទ្ធនាមស្ស អមតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ, អត្តបច្ចក្ខតាយាតិ វុត្តំ ហោតិ។ អយញ្ហិ មគ្គោ ភាវិតោ អនុបុព្វេន និព្ពានសច្ឆិកិរិយំ សាធេតិ។ តេនាហ “និព្ពានស្ស សច្ឆិកិរិយាយា”តិ។

តត្ថ កិញ្ចាបិ “សត្តានំ វិសុទ្ធិយា”តិ វុត្តេ សោកបរិទេវសមតិក្កមាទីនិ អត្ថតោ សិទ្ធានេវ ហោន្តិ, ឋបេត្វា បន សាសនយុត្តិកោវិទេ អញ្ញេសំ ន បាកដានិ, ន ច ភគវា បឋមំ សាសនយុត្តិកោវិទេ ជនេ កត្វា បច្ឆា ធម្មំ ទេសេតិ។ តេន តេនេវ បន សុត្តេន តំ តំ អត្ថំ ញាបេតិ, តស្មា ឥធ យំ យំ អត្ថំ ឯកាយនមគ្គោ សាធេតិ, តំ តំ បាកដំ កត្វា ទស្សេន្តោ “សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយា”តិអាទិមាហ។ យស្មា វា យា សត្តានំ វិសុទ្ធិ ឯកាយនមគ្គេន ហោតិ, សា សោកបរិទេវសមតិក្កមេន ហោតិ។ សោកបរិទេវសមតិក្កមោ ទុក្ខទោមនស្សត្ថង្គមេន, ទុក្ខទោមនស្សត្ថង្គមោ ញាយស្ស អធិគមេន, ញាយស្សាធិគមោ និព្ពានស្ស សច្ឆិកិរិយាយ។ តស្មា ឥមម្បិ កមំ ទស្សេន្តោ “សត្តានំ វិសុទ្ធិយា”តិ វត្វា “សោកបរិទេវានំ សមតិក្កមាយា”តិអាទិមាហ។

អបិច វណ្ណភណនមេតំ ឯកាយនមគ្គស្ស។ យថេវ ហិ ភគវា – “ធម្មំ វោ, ភិក្ខវេ, ទេសេស្សាមិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេស្សាមិ យទិទំ ឆឆក្កានី”តិ (ម· និ· ៣·៤២០) ឆឆក្កសុត្តស្ស អដ្ឋហិ បទេហិ វណ្ណំ អភាសិ។ យថា ច អរិយវំសសុត្តស្ស “ចត្តារោមេ, ភិក្ខវេ, អរិយវំសា អគ្គញ្ញា រត្តញ្ញា វំសញ្ញា បោរាណា អសំកិណ្ណា អសំកិណ្ណបុព្វា ន សង្កីយន្តិ ន សង្កីយិស្សន្តិ, អប្បដិកុដ្ឋា សមណេហិ ព្រាហ្មណេហិ វិញ្ញូហី”តិ (អ· និ· ៤·២៨) នវហិ បទេហិ វណ្ណំ អភាសិ; ឯវំ ឥមស្សាបិ ឯកាយនមគ្គស្ស សត្តានំ វិសុទ្ធិយាតិអាទីហិ សត្តហិ បទេហិ វណ្ណំ អភាសិ។ កស្មាតិ ចេ, តេសំ ភិក្ខូនំ ឧស្សាហជននត្ថំ។ វណ្ណភាសនញ្ហិ សុត្វា តេ ភិក្ខូ “អយំ កិរ មគ្គោ ហទយសន្តាបភូតំ សោកំ, វាចាវិប្បលាបភូតំ បរិទេវំ, កាយិកអសាតភូតំ ទុក្ខំ, ចេតសិកអសាតភូតំ ទោមនស្សន្តិ ចត្តារោ ឧបទ្ទវេ ហនតិ, វិសុទ្ធិំ ញាណំ និព្ពានន្តិ តយោ វិសេសេ អាវហតី”តិ ឧស្សាហជាតា ឥមំ ធម្មទេសនំ ឧគ្គហេតព្វំ បរិយាបុណិតព្វំ ធារេតព្វំ, វាចេតព្វំ, ឥមញ្ច មគ្គំ ភាវេតព្វំ មញ្ញិស្សន្តិ។ ឥតិ តេសំ ភិក្ខូនំ ឧស្សាហជននត្ថំ វណ្ណំ អភាសិ។ កម្ពលវាណិជាទយោ កម្ពលាទីនំ វណ្ណំ វិយ។

យថា ហិ សតសហស្សគ្ឃនិកបណ្ឌុកម្ពលវាណិជេន ‘កម្ពលំ គណ្ហថា’តិ ឧគ្ឃោសិតេបិ អសុកកម្ពលោតិ ន តាវ មនុស្សា ជានន្តិ។ កេសកម្ពលវាលកម្ពលាទយោបិ ហិ ទុគ្គន្ធា ខរសម្ផស្សា កម្ពលាត្វេវ វុច្ចន្តិ។ យទា បន តេន គន្ធារកោ រត្តកម្ពលោ សុខុមោ ឧជ្ជលោ សុខសម្ផស្សោតិ ឧគ្ឃោសិតំ ហោតិ, តទា យេ បហោន្តិ, តេ គណ្ហន្តិ។ យេ ន បហោន្តិ, តេបិ ទស្សនកាមា ហោន្តិ; ឯវមេវ ‘ឯកាយនោ,

ភិក្ខវេ, អយំ មគ្គោ’តិ វុត្តេបិ អសុកមគ្គោតិ ន តាវ បាកដោ ហោតិ។ នានប្បការកា ហិ អនិយ្យានិកមគ្គាបិ មគ្គាត្វេវ វុច្ចន្តិ។ “សត្តានំ វិសុទ្ធិយា”តិអាទិម្ហិ បន វុត្តេ “អយំ កិរ មគ្គោ ចត្តារោ ឧបទ្ទវេ ហនតិ, តយោ វិសេសេ អាវហតី”តិ ឧស្សាហជាតា ឥមំ ធម្មទេសនំ ឧគ្គហេតព្ពំ បរិយាបុណិតព្ពំ ធារេតព្ពំ វាចេតព្ពំ, ឥមញ្ច មគ្គំ ភាវេតព្ពំ មញ្ញិស្សន្តីតិ វណ្ណំ ភាសេន្តោ “សត្តានំ វិសុទ្ធិយា”តិអាទិមាហ។ យថា ច សតសហស្សគ្ឃនិកបណ្ឌុកម្ពលវាណិជូបមា; ឯវំ រត្តជម្ពុនទសុវណ្ណាកប្បាសាកមណិរតនសុវិសុទ្ធមុត្តរតនបវាឡអាទិវាណិជូបមាទយោបេត្ថ អាហរិតព្ពា។

យទិទន្តិ និបាតោ, យេ ឥមេតិ អយមស្ស អត្ថោ។ ចត្តារោតិ គណនបរិច្ឆេទោ។ តេន ន តតោ ហេដ្ឋា, ន ឧទ្ធន្តិ សតិបដ្ឋានបរិច្ឆេទំ ទីបេតិ។ សតិបដ្ឋានាតិ តយោ សតិបដ្ឋានា សតិគោចរោបិ តិធា បដិបន្នេសុ សាវកេសុ សត្ថុនោ បដិឃានុនយវីតិវត្តតាបិ, សតិបិ។ “ចតុន្នំ, ភិក្ខវេ, សតិបដ្ឋានានំ សមុទយញ្ច អត្ថង្គមញ្ច ទេសេស្សាមិ, តំ សុណាថ...បេ... កោ ច, ភិក្ខវេ, កាយស្ស សមុទយោ។ អាហារសមុទយា កាយស្ស សមុទយោ”តិអាទីសុ (សំ· និ· ៥·៤០៨) ហិ សតិគោចរោ សតិបដ្ឋានន្តិ វុច្ចតិ។ តថា “កាយោ ឧបដ្ឋានំ នោ សតិ, សតិ បន ឧបដ្ឋានញ្ចេវ សតិ ច”តិអាទីសុបិ (បដិ· ម· ៣·៣៥)។ តស្សត្ថោ – បតិដ្ឋាតិ អស្មិន្តិ បដ្ឋានំ។ កា បតិដ្ឋាតិ? សតិ។ សតិយា បដ្ឋានំ សតិបដ្ឋានំ, បធានំ ឋានន្តិ វា បដ្ឋានំ។ សតិយា បដ្ឋានំ សតិបដ្ឋានំ ហត្ថិដ្ឋានអស្សដ្ឋានាទីនិ វិយ។

“តយោ សតិបដ្ឋានា យទរិយោ សេវតិ, យទរិយោ សេវមានោ សត្ថា គណមនុសាសិតុំ អរហតី”តិ (ម· និ· ៣·៣១១) ឯត្ថ តិធា បដិបន្នេសុ សាវកេសុ សត្ថុនោ បដិឃានុនយវីតិវត្តតា “សតិបដ្ឋាន”ន្តិ វុត្តា។ តស្សត្ថោ – បដ្ឋបេតព្ពតោ បដ្ឋានំ, បវត្តយិតព្ពតោតិ អត្ថោ។ កេន បដ្ឋបេតព្ពតោតិ? សតិយា។ សតិយា បដ្ឋានំ សតិបដ្ឋានំ។ “ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា ភាវិតា ពហុលីកតា សត្ត សម្ពោជ្ឈង្គេ បរិបូរេន្តី”តិអាទីសុ (ម· និ· ៣·១៤៧) បន សតិយេវ “សតិបដ្ឋាន”ន្តិ វុច្ចតិ។ តស្សត្ថោ – បតិដ្ឋាតីតិ បដ្ឋានំ, ឧបដ្ឋាតិ ឱក្កន្ទិត្វា បក្ខន្ទិត្វា បវត្តតីតិ អត្ថោ។ សតិយេវ សតិបដ្ឋានំ។ អថ វា សរណដ្ឋេន សតិ, ឧបដ្ឋានដ្ឋេន បដ្ឋានំ។ ឥតិ សតិ ច សា បដ្ឋានញ្ចាតិបិ សតិបដ្ឋានំ។ ឥទមិធាធិប្បេតំ។

យទិ ឯវំ កស្មា “សតិបដ្ឋានា”តិ ពហុវចនំ? សតិពហុត្តា។ អារម្មណភេទេន ហិ ពហុកា តា សតិយោ។ អថ មគ្គោតិ កស្មា ឯកវចនំ? មគ្គដ្ឋេន ឯកត្តា។ ចតស្សោបិ ហិ តា សតិយោ មគ្គដ្ឋេន ឯកត្តំ គច្ឆន្តិ។ វុត្តញ្ហេតំ – “មគ្គោតិ កេនដ្ឋេន មគ្គោ? និព្ពានគមនដ្ឋេន និព្ពានត្ថិកេហិ មគ្គនីយដ្ឋេន ចា”តិ។ ចតស្សោបិ ចេតា អបរភាគេ កាយាទីសុ អារម្មណេសុ កិច្ចំ សាធយមានា និព្ពានំ គច្ឆន្តិ, អាទិតោ បដ្ឋាយ ច និព្ពានត្ថិកេហិ មគ្គីយន្តិ, តស្មា ចតស្សោបិ ឯកោ មគ្គោតិ វុច្ចន្តិ។ ឯវញ្ច សតិ វចនានុសន្ធិនា សានុសន្ធិកាវ ទេសនា ហោតិ, “មារសេនប្បមទ្ទនំ, វោ ភិក្ខវេ, មគ្គំ ទេសេស្សាមិ, តំ សុណាថ...បេ... កតមោ ច, ភិក្ខវេ, មារសេនប្បមទ្ទនោ មគ្គោ? យទិទំ សត្ត ពោជ្ឈង្គា”តិអាទីសុ (សំ· និ· ៥·២២៤) វិយ។ យថា មារសេនប្បមទ្ទនោតិ ច, សត្ត ពោជ្ឈង្គាតិ ច អត្ថតោ ឯកំ, ព្យញ្ជនមេវេត្ថ នានំ។ ឯវំ “ឯកាយនមគ្គោ”តិ ច “ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា”តិ ច អត្ថតោ ឯកំ, ព្យញ្ជនមេវេត្ថ នានំ, តស្មា មគ្គដ្ឋេន ឯកត្តា ឯកវចនំ, អារម្មណភេទេន សតិពហុត្តា ពហុវចនំ វេទិតព្ពំ។

ពង្វា បត កពចតា ចត្តារោច សតិបដ្ឋានា ចុត្តា អត្ថា អតធិកាតិ? ចេតេឃ្យុហិតត្តា៑ តល្យាចទិតឌិដ្ឋិចទិតសយឆឃាតិកចិបឃ្សុតាឃាតិពោសុ ហិ យត្ថតិក្លូចសេត ទេ្ឋសា ទេ្ឋសា បចទេត្តសុ ចេតេឃ្យុសុ យត្ថស្ស តល្យាចទិតស្ស ឱ្ឆឡអារិពំ ពាឃាតុបឃ្សុតាសតិបដ្ឋានំ ចិសុទ្ធិយក្កោ, តិក្លូស្ស សុលុយំ ចេឌតាតុបឃ្សុតាសតិបដ្ឋានំ៑ ឌិដ្ឋិចទិតស្សុបិ យត្ថស្ស តាតិប្យកេឌកាចំ ចិត្តាតុបឃ្សុតាសតិបដ្ឋានំ ចិសុទ្ធិយក្កោ, តិក្លូស្ស អតិប្យកេឌកាចំ ធម្មាតុបឃ្សុតាសតិបដ្ឋានំ ចិសុទ្ធិយក្កោ៑ សយឆឃាតិកស្ស ច យត្ថស្ស អកិទេ្ឋត អធិកត្តន្តាតិមិត្តំ បធយំ សតិបដ្ឋានំ ចិសុទ្ធិយក្កោ, តិក្លូស្ស ឱ្ឆឡអារិពារម្មណេ អសណ្ឋហតតោ ទុតិយំ៑ ចិបឃ្សុតាឃាតិកស្សុបិ យត្ថស្ស តាតិប្យកេឌកាតារម្មណំ តតិយំ, តិក្លូស្ស អតិប្យកេឌកាតារម្មណំ ចតុត្ថំ៑ ឪតិ ចត្តារោច ចុត្តា អត្ថា អតធិកាតិ៑

សុកសុលតិទ្ធអត្តកាចចិបល្លាសប្យហាតត្ថំ ចា៑ ពាយោ ហិ អសុភោ, តត្ថ ច សុកចិបល្លាសចិបល្លត្ថា សត្តា៑ តេសំ តត្ថ អសុកកាចឌស្សតេត តស្ស ចិបល្លាសស្ស បហាតត្ថំ បធយំ សតិបដ្ឋានំ ចុត្តំ៑ សុលំ តិទ្ធំ អត្តាតិ ពហិតេសុបិ ច ចេឌតាឌីសុ ចេឌតា ទុក្លា, ចិត្តំ អតិទ្ធំ, ធម្មា អតត្តា, តេសុ ច សុលតិទ្ធអត្តចិបល្លាសចិបល្លត្ថា សត្តា៑ តេសំ តត្ថ ទុក្លាឌិកាចឌស្សតេត តេសំ ចិបល្លាសាតំ បហាតត្ថំ សេសាតិ តីណិ ចុត្តានីតិ ឯចំ សុកសុលតិទ្ធអត្តកាចចិបល្លាសប្យហាតត្ថំ ចា ចត្តារោច ចុត្តា អត្ថា អតធិកាតិ ចេឌិតព្ពា៑ ត ពេចលញ្ច ចិបល្លាសប្យហាតត្ថមេច, អថ ខោ ចតុរោឃយោគាសចគន្ថាបិដាតអគតិបហាតត្ថម្បិ ចតុព្ពិធាហារបរិញ្ញត្ថញ្ច ចត្តារោច ចុត្តាតិ ចេឌិតព្ពា៑ អយំ តាច បពរណតយោ៑

អដ្ឋពថាយំ បត សរណចសេត ចេច ឯពត្តសមោសរណចសេត ច ឯពមេច សតិបដ្ឋានំ អារម្មណចសេត ចត្តារោតិ ឯតទេច ចុត្តំ៑ យថា ហិ ចតុទ្វារេ តគរេ បាចីតតោ អាគច្ឆន្តា បាចីតឌិសាយ ឧដ្ឋាតពំ ភណ្ឌំ គហេត្វា បាចីតទ្វារេត តគរមេច បចិសត្តិ, ឌក្ខិណតោ៑ បច្ឆិមតោ៑ ឧត្តរតោ អាគច្ឆន្តា ឧត្តរឌិសាយ ឧដ្ឋាតពំ ភណ្ឌំ គហេត្វា ឧត្តរទ្វារេត តគរមេច បចិសត្តិ; ឯចំ – សម្បឌមិធំ ចេឌិតព្ពំ៑ តគរំ ចិយ ហិ តិព្ពាតមហាតគរំ, ទ្វារំ ចិយ អដ្ឋង្គិកោ លោកុត្តរមគ្គោ, បាចីតឌិសាឌយោ ចិយ ពាឃាឌយោ៑

យថា បាចីតតោ អាគច្ឆន្តា បាចីតឌិសាយ ឧដ្ឋាតពំ ភណ្ឌំ គហេត្វា បាចីតទ្វារេត តគរមេច បចិសត្តិ, ឯចំ ពាឃាតុបឃ្សុតាមុខេត អាគច្ឆន្តា ចុទ្ទសចិធេត ពាឃាតុបឃ្សុតំ ភាចេត្វា ពាឃាតុបឃ្សុតាភាចតាតុភាចតិព្ពតេត្តត អរិយមគ្គេត ឯពំ តិព្ពាតមេច ឱ្ឆសត្តិ៑ យថា ឌក្ខិណតោ អាគច្ឆន្តា ឌក្ខិណាយ ឌិសាយ ឧដ្ឋាតពំ ភណ្ឌំ គហេត្វា ឌក្ខិណទ្វារេត តគរមេច បចិសត្តិ, ឯចំ ចេឌតាតុបឃ្សុតាមុខេត អាគច្ឆន្តា តចចិធេត ចេឌតាតុបឃ្សុតំ ភាចេត្វា ចេឌតាតុបឃ្សុតាភាចតាតុភាចតិព្ពតេត្តត អរិយមគ្គេត ឯពំ តិព្ពាតមេច ឱ្ឆសត្តិ៑ យថា បច្ឆិមតោ អាគច្ឆន្តា បច្ឆិមឌិសាយ ឧដ្ឋាតពំ ភណ្ឌំ គហេត្វា បច្ឆិមទ្វារេត តគរមេច បចិសត្តិ, ឯចំ ចិត្តាតុបឃ្សុតាមុខេត អាគច្ឆន្តា សោឡសចិធេត ចិត្តាតុបឃ្សុតំ ភាចេត្វា ចិត្តាតុបឃ្សុតាភាចតាតុភាចតិព្ពតេត្តត អរិយមគ្គេត ឯពំ តិព្ពាតមេច ឱ្ឆសត្តិ៑ យថា ឧត្តរតោ អាគច្ឆន្តា ឧត្តរឌិសាយ ឧដ្ឋាតពំ ភណ្ឌំ គហេត្វា ឧត្តរទ្វារេត តគរមេច បចិសត្តិ, ឯចំ ធម្មាតុបឃ្សុតាមុខេត អាគច្ឆន្តា បញ្ចចិធេត ធម្មាតុបឃ្សុតំ ភាចេត្វា ធម្មាតុបឃ្សុតាភាចតាតុភាចតិព្ពតេត្តត អរិយមគ្គេត ឯពំ តិព្ពាតមេច ឱ្ឆសត្តិ៑ ឯចំ សរណចសេត ចេច ឯពត្តសមោសរណចសេត ច ឯពមេច សតិបដ្ឋានំ អារម្មណចសេត ចត្តារោច ចុត្តាតិ ចេឌិតព្ពា៑

កតមេចត្តារោតិ កថេតុកម្យតា បុច្ឆា។ ឥធាតិ ឥមស្មិំ សាសនេ។ ភិក្ខវេតិ ធម្មបដិគ្គាហកបុគ្គលាលបនមេតំ។ ភិក្ខូតិ បដិបត្តិសម្បាទកបុគ្គលនិទស្សនមេតំ។ អញ្ញេបិ ច ទេវមនុស្សា បដិបត្តិំ សម្បាទេន្តិយេវ, សេដ្ឋត្តា បន បដិបត្តិយា ភិក្ខុភាវទស្សនតោ ច "ភិក្ខូ"តិ អាហ។ ភគវតោ ហិ អនុសាសនិំ សម្បដិច្ឆកេសុ ភិក្ខុ សេដ្ឋោ, សព្ពប្បការាយ អនុសាសនិយា ភាជនភាវតោ។ តស្មា សេដ្ឋត្តា "ភិក្ខូ"តិ អាហ។ តស្មិំ គហិតេ បន សេសា គហិតាវ ហោន្តិ, រាជគមនាទីសុ រាជគ្គហណេន សេសបរិសា វិយ។ យោ ច ឥមំ បដិបត្តិំ បដិបជ្ជតិ, សោ ភិក្ខុ នាម ហោតីតិ បដិបត្តិយា ភិក្ខុភាវទស្សនតោបិ "ភិក្ខូ"តិ អាហ។ បដិបន្នកោ ហិ ទេវោ វា ហោតុ មនុស្សោ វា, ភិក្ខូតិ សង្ខ្យំ គច្ឆតិយេវ។ យថាហ –

"អលង្កតោ ចេបិ សមំ ចរេយ្យ,

សន្តោ ទន្តោ និយតោ ព្រហ្មចារី;

សព្ពេសុ ភូតេសុ និធាយ ទណ្ឌំ,

សោ ព្រាហ្មណោ សោ សមណោ ស ភិក្ខូ"តិ។ (ធ។ ប។ ១៤២);

កាយេតិ រូបកាយេ។ រូបកាយោ ហិ ឥធ អង្គបច្ចង្គានំ កេសាទីនញ្ច ធម្មានំ សមូហដ្ឋេន ហត្ថិកាយរថកាយាទយោ វិយ កាយោតិ អធិប្បេតោ។ យថា ច សមូហដ្ឋេន, ឯវំ កុច្ឆិតានំ អាយដ្ឋេន។ កុច្ឆិតានញ្ហិ បរមជេគុច្ឆានំ សោ អាយោតិបិ កាយោ។ អាយោតិ ឧប្បត្តិទេសោ។ តត្រាយំ វចនត្ថោ។ អាយន្តិ តតោតិ អាយោ។ កេ អាយន្តិ? កុច្ឆិតា កេសាទយោ។ ឥតិ កុច្ឆិតានំ អាយោតិ កាយោ។

កាយានុបស្សីតិ កាយេ អនុបស្សនសីលោ កាយំ វា អនុបស្សមានោ។ កាយេតិ ច វត្វាបិ បុន កាយានុបស្សីតិ ទុតិយកាយគ្គហណំ អសម្មិស្សតោ វវត្ថានឃនវិនិព្ភោគាទិទស្សនត្ថំ កតន្តិ វេទិតព្ពំ។ តេន ន កាយេ វេទនានុបស្សី វា, ចិត្តធម្មានុបស្សី វា, អថ ខោ កាយានុបស្សីយេវាតិ កាយសង្ខាតេ វត្ថុស្មិំ កាយានុបស្សនាការស្សេវ ទស្សនេន អសម្មិស្សតោ វវត្ថានំ ទស្សិតំ ហោតិ។ តថា ន កាយេ អង្គបច្ចង្គវិនិមុត្តឯកធម្មានុបស្សី, នាបិ កេសលោមាទិវិនិមុត្តឥត្ថិបុរិសានុបស្សី, យោបិ ចេត្ថ កេសលោមាទិកោ ភូតុបាទាយសមូហសង្ខាតោ កាយោ, តត្ថាបិ ន ភូតុបាទាយវិនិមុត្តឯកធម្មានុបស្សី, អថ ខោ រថសម្ភារានុបស្សកោ វិយ អង្គបច្ចង្គសមូហានុបស្សី, នគរាវយវានុបស្សកោ វិយ កេសលោមាទិសមូហានុបស្សី, កទលិក្ខន្ធបត្តវដ្ដិវិនិព្ភុជកោ វិយ រិត្តមុដ្ឋិវិនិវេឋកោ វិយ ច ភូតុបាទាយសមូហានុបស្សីយេវាតិ នានប្បការតោ សមូហវសេនេវ កាយសង្ខាតស្ស វត្ថុនោ ទស្សនេន ឃនវិនិព្ភោគោ ទស្សិតោ ហោតិ។ ន ហេត្ថ យថាវុត្តសមូហវិនិមុត្តោ កាយោ វា ឥត្ថី វា បុរិសោ វា អញ្ញោ វា កោចិ ធម្មោ ទិស្សតិ, យថាវុត្តធម្មសមូហមត្តេយេវ បន តថា តថា សត្តា មិច្ឆាភិនិវេសំ ករោន្តិ។ តេនាហុ បោរាណា –

“ຍໍ ປສ຺ສຕິ ນ ຕໍ ທິຏ຺ຐໍ, ຍໍ ທິຏ຺ຐໍ ຕໍ ນ ປສ຺ສຕິ;

ອປສ຺ສໍ ພຊ຺ຌເຕ ມູຬ຺ໂຫ, ພຊ຺ຌມາໂນ ນ ມຸຈ຺ຈຕີ”ຕິ.

ຆນວິນິພ຺ໂຠຄາທິທສ຺ສນຕ຺ຖມ຺ປິ ວຸຕ຺ຕໍ, ອາທິສທ຺ເທນ ເຈຕ຺ຖ ອຍມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ. ອຍຎ຺ຫິ ເອຕສ຺ມິໍ ກາເຍ ກາຍານຸປສ຺ສີເຍວ, ນ ອຎ຺ຎຘມ຺ມານຸປສ຺ສີຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ຍຖາ ອນຸທກຠູຕາຍປິ ມຣີຈິຍາ ອຸທການຸປສ຺ສິໂນ ໂຫນ຺ຕິ, ນ ເອວໍ ອນິຈ຺ຈທຸກ຺ຂານຕ຺ຕອສຸຠຠູເຕເຍວ ອິມສ຺ມິໍ ກາເຍ ນິຈ຺ຈສຸຂອຕ຺ຕສຸຠຠາວານຸປສ຺ສີ, ອຖ ໂຂ ກາຍານຸປສ຺ສີ ອນິຈ຺ຈທຸກ຺ຂານຕ຺ຕອສຸຠາກາຣສມູຫານຸປສ຺ສີເຍວາຕິ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ອຖ ວາ ຍ຺ວາຍໍ ປຣໂຕ “ອິຘ, ຠິກ຺ຂເວ, ຠິກ຺ຂຸ ອຣຎ຺ຎຄໂຕ ວາ...ເປ... ໂສ ສໂຕວ ອສ຺ສສຕີ”ຕິອາທິນາ ນເຍນ ອສ຺ສາສປສ຺ສາສາທິຈຸຓ຺ຓິກຊາຕອຏ຺ຐິກປຣິໂຍສາໂນ ກາໂຍ ວຸຕ຺ໂຕ, ໂຍ ຈ “ອິເຘກຈ຺ໂຈ ປຖວີກາຍໍ ອນິຈ຺ຈໂຕ ອນຸປສ຺ສຕິ, ອາໂປກາຍໍ ເຕໂຊກາຍໍ ວາໂຍກາຍໍ ເກສກາຍໍ ໂລມກາຍໍ ຉວິກາຍໍ ຈມ຺ມກາຍໍ ມໍສກາຍໍ ຣຸຫິຣກາຍໍ ນ຺ຫາຣຸກາຍໍ ອຏ຺ຐິກາຍໍ ອຏ຺ຐິມິຎ຺ຊກາຍ”ນ຺ຕິ (ປຏິ. ມ. ໓.໓໕) ປຏິສມ຺ພິທາຍໍ ກາໂຍ ວຸຕ຺ໂຕ, ຕສ຺ສ ສພ຺ພສ຺ສ ອິມສ຺ມິໍເຍວ ກາເຍ ອນຸປສ຺ສນໂຕ ກາເຍ ກາຍານຸປສ຺ສີຕິ ເອວມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ອຖ ວາ ກາເຍ ອຫນ຺ຕິ ວາ ມມນ຺ຕິ ວາ ເອວໍ ຄເຫຕພ຺ພສ຺ສ ຍສ຺ສ ກສ຺ສຈິ ອນນຸປສ຺ສນໂຕ, ຕສ຺ສ ຕສ຺ເສວ ປນ ເກສໂລມາທິກສ຺ສ ນານາຘມ຺ມສມູຫສ຺ສ ອນຸປສ຺ສນໂຕ ກາເຍ ເກສາທິຘມ຺ມສມູຫສງ຺ຂາຕກາຍານຸປສ຺ສີຕິ ເອວມຕ຺ໂຖ ທຏ຺ຐພ຺ໂພ.

ອປິຈ “ອິມສ຺ມິໍ ກາເຍ ອນິຈ຺ຈໂຕ ອນຸປສ຺ສຕິ, ໂນ ນິຈ຺ຈໂຕ”ຕິອາທິນາ ອນຸກ຺ກເມນ ປຏິສມ຺ພິທາຍໍ ອາຄຕນຍສ຺ສ ສພ຺ພສ຺ເສວ ອນິຈ຺ຈລກ຺ຂຓາທິໂນ ອາກາຣສມູຫສງ຺ຂາຕສ຺ສ ກາຍສ຺ສ ອນຸປສ຺ສນໂຕປິ ກາເຍ ກາຍານຸປສ຺ສີຕິ ເອວມ຺ປິ ອຕ຺ໂຖ ທຏ຺ຐພ຺ໂພ. ຕຖາ ຫິ ອຍໍ ກາເຍ ກາຍານຸປສ຺ສນາປຏິປທໍ ປຏິປນ຺ໂນ ຠິກ຺ຂຸ ອິມໍ ກາຍໍ ອນິຈ຺ຈານຸປສ຺ສນາທີນໍ ສຕ຺ຕນ຺ນໍ ອນຸປສ຺ສນານໍ ວເສນ ອນິຈ຺ຈໂຕ ອນຸປສ຺ສຕິ, ໂນ ນິຈ຺ຈໂຕ. ທຸກ຺ຂໂຕ ອນຸປສ຺ສຕິ, ໂນ ສຸຂໂຕ. ອນຕ຺ຕໂຕ ອນຸປສ຺ສຕິ, ໂນ ອຕ຺ຕໂຕ. ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ໂນ ນນ຺ທຕິ, ວິຣຊ຺ຊຕິ, ໂນ ຣຊ຺ຊຕິ, ນິໂຣເຘຕິ. ໂນ ສມຸເທຕິ, ປຏິນິສ຺ສຊ຺ຊຕິ, ໂນ ອາທິຍຕິ. ໂສ ຕໍ ອນິຈ຺ຈໂຕ ອນຸປສ຺ສນ຺ໂຕ ນິຈ຺ຈສຎ຺ຎໍ ປຊຫຕິ , ທຸກ຺ຂໂຕ ອນຸປສ຺ສນ຺ໂຕ ສຸຂສຎ຺ຎໍ ປຊຫຕິ, ອນຕ຺ຕໂຕ ອນຸປສ຺ສນ຺ໂຕ ອຕ຺ຕສຎ຺ຎໍ ປຊຫຕິ, ນິພ຺ພິນ຺ທນ຺ໂຕ ນນ຺ທິໍ ປຊຫຕິ , ວິຣຊ຺ຊນ຺ໂຕ ຣາຄໍ ປຊຫຕິ, ນິໂຣເຘນ຺ໂຕ ສມຸທຍໍ ປຊຫຕິ, ປຏິນິສ຺ສຊ຺ຊນ຺ໂຕ ອາທານໍ ປຊຫຕີຕິ ເວທິຕພ຺ໂພ.

ວິຫຣຕີຕິ ອິຣິຍຕິ. ອາຕາປີຕິ ຕີສຸ ຠເວສຸ ກິເລເສ ອາຕາເປຕີຕິ ອາຕາໂປ, ວີຣິຍສ຺ເສຕໍ ນາມໍ. ອາຕາໂປ ອສ຺ສ ອຕ຺ຖີຕິ ອາຕາປີ. ສມ຺ປຊາໂນຕິ ສມ຺ປຊຎ຺ຎສງ຺ຂາເຕນ ຎາເຓນ ສມນ຺ນາຄໂຕ. ສຕິມາຕິ ກາຍປຣິຄ຺ຄາຫິກາຍ ສຕິຍາ ສມນ຺ນາຄໂຕ. ອຍໍ ປນ ຍສ຺ມາ ສຕິຍາ ອາຣມ຺ມຓໍ ປຣິຄ຺ຄເຫຕ຺ວາ ປຎ຺ຎາຍ ອນຸປສ຺ສຕິ, ນ ຫິ ສຕິວິຣຫິຕສ຺ສ ອນຸປສ຺ສນາ ນາມ ອຕ຺ຖິ, ເຕເນວາຫ – “ສຕິຎ຺ຈ ຂ຺ວາຫໍ, ຠິກ຺ຂເວ, ສພ຺ພຕ຺ຖິກໍ ວທາມີ”ຕິ (ສໍ. ນິ. ໕.໒໓໔). ຕສ຺ມາ ເອຕ຺ຖ “ກາເຍ ກາຍານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕີ”ຕິ ເອຕ຺ຕາວຕາ ກາຍານຸປສ຺ສນາສຕິປຏ຺ຐານໍ ວຸຕ຺ຕໍ ໂຫຕິ. ອຖ ວາ ຍສ຺ມາ ອນາຕາປິໂນ ອນ຺ໂຕສງ຺ເຂໂປປິ ອນ຺ຕຣາຍກໂຣ ໂຫຕິ, ອສມ຺ປຊາໂນ ອຸປາຍປຣິຄ຺ຄເຫ ອນຸປາຍປຣິວຊ຺ຊເນ ຈ ສມ຺ມຸຍ຺ຫຕິ,

មុដ្ឋស្សតិ ឧបាយបរិច្ចាគេ អនុបាយបរិគ្គហេ ច អសមត្ថោ ហោតិ, តេនស្ស តំ កម្មដ្ឋានំ ន សម្បជ្ជតិ។ តស្មា យេន អានុភាវេន តំ សម្បជ្ជតិ, តេសំ ទស្សនត្ថំ "អាតាបី សម្បជានោ សតិមា"តិ ឥទំ វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។

ឥតិ កាយានុបស្សនាសតិបដ្ឋានំ សម្បយោគង្គញ្ចស្ស ទស្សេត្វា ឥទានិ បហានង្គំ ទស្សេតុំ "វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្ស"ន្តិ វុត្តំ។ តត្ថ វិនេយ្យាតិ តទង្គវិនយេន វា វិក្ខម្ភនវិនយេន វា វិនយិត្វា។ លោកេតិ តស្មិំយេវ កាយេ។ កាយោ ហិ ឥធ លុជ្ជនបលុជ្ជនដ្ឋេន លោកោតិ អធិប្បេតោ។ យស្មា បនស្ស ន កាយមត្តេយេវ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ បហីយតិ, វេទនាទីសុបិ បហីយតិយេវ។ តស្មា បញ្ចបិ ឧបាទានក្ខន្ធា លោកោតិ វិភង្គេ វុត្តំ។ លោកសង្ខាតត្តា វា តេសំ ធម្មានំ អត្ថុទ្ធារនយេនេតំ វុត្តំ។ យំ បនាហ – "តត្ថ កតមោ លោកោ? ស្វេវ កាយោ លោកោ"តិ, អយមេវេត្ថ អត្ថោ។ តស្មិំ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សំ វិនេយ្យាតិ ឯវំ សម្ពន្ធោ ទដ្ឋព្វោ។ យស្មា បនេត្ថ អភិជ្ឈាគ្គហណេន កាមច្ឆន្ទោ, ទោមនស្សគ្គហណេន ព្យាបាទោ សង្គហំ គច្ឆតិ, តស្មា នីវរណបរិយាបន្នពលវធម្មទ្វយទស្សនេន នីវរណប្បហានំ វុត្តំ ហោតីតិ វេទិតព្វំ។

វិសេសេន ចេត្ថ អភិជ្ឈាវិនយេន កាយសម្បត្តិមូលកស្ស អនុរោធស្ស, ទោមនស្សវិនយេន កាយវិបត្តិមូលកស្ស វិរោធស្ស, អភិជ្ឈាវិនយេន ច កាយេ អភិរតិយា, ទោមនស្សវិនយេន កាយភាវនាយ អនភិរតិយា, អភិជ្ឈាវិនយេន កាយេ អភូតានំ សុភសុខភាវាទីនំ បក្ខេបស្ស, ទោមនស្សវិនយេន កាយេ ភូតានំ អសុភាសុខភាវាទីនំ អបនយនស្ស ច បហានំ វុត្តំ។ តេន យោគាវចរស្ស យោគានុភាវោ យោគសមត្ថតា ច ទីបិតា ហោតិ។ យោគានុភាវោ ហិ ឯស, យទិទំ អនុរោធវិរោធវិប្បមុត្តោ អរតិរតិសហោ អភូតបក្ខេបភូតាបនយនវិរហិតោ ច ហោតិ។ អនុរោធវិរោធវិប្បមុត្តោ ចេស អរតិរតិសហោ អភូតំ អបក្ខិបន្តោ ភូតញ្ច អនបនយន្តោ យោគសមត្ថោ ហោតីតិ។

អបរោ នយោ "កាយេ កាយានុបស្សី"តិ ឯត្ថ អនុបស្សនាយ កម្មដ្ឋានំ វុត្តំ។ "វិហរតី"តិ ឯត្ថ វុត្តវិហារេន កម្មដ្ឋានិកស្ស កាយបរិហរណំ, "អាតាបី"តិអាទីសុ បន អាតាបេន សម្មប្បធានំ, សតិសម្បជញ្ញេន សព្វត្ថកកម្មដ្ឋានំ, កម្មដ្ឋានបរិហរណូបាយោ វា។ សតិយា វា កាយានុបស្សនាវសេន បដិលទ្ធសមថោ, សម្បជញ្ញេន វិបស្សនា, អភិជ្ឈាទោមនស្សវិនយេន ភាវនាផលំ វុត្តន្តិ វេទិតព្វំ។

វិភង្គេ បន អនុបស្សីតិ តត្ថ "កតមា អនុបស្សនា? យា បញ្ញា បជាននា វិចយោ បវិចយោ ធម្មវិចយោ សល្លក្ខណា ឧបលក្ខណា បច្ចុបលក្ខណា បណ្ឌិច្ចំ កោសល្លំ នេបុញ្ញំ វេភព្យា ចិន្តា ឧបបរិក្ខា ភូរី មេធា បរិណាយិកា វិបស្សនា សម្បជញ្ញំ បតោទោ បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយំ បញ្ញាពលំ បញ្ញាសត្ថំ បញ្ញាបាសាទោ បញ្ញាអាលោកោ បញ្ញាឱភាសោ បញ្ញាបជ្ជោតោ បញ្ញារតនំ អមោហោ ធម្មវិចយោ សម្មាទិដ្ឋិ, អយំ វុច្ចតិ អនុបស្សនា។ ឥមាយ អនុបស្សនាយ ឧបេតោ ហោតិ សមុបេតោ ឧបាគតោ សមុបាគតោ ឧបបន្នោ សមុបបន្នោ សមន្នាគតោ, តេន វុច្ចតិ អនុបស្សីតិ។ វិហរតីតិ ឥរិយតិ វត្តតិ បាលេតិ យបេតិ យាបេតិ ចរតិ វិហរតិ, តេន វុច្ចតិ វិហរតីតិ។ អាតាបីតិ តត្ថ កតមំ អាតាបំ? យោ ចេតសិកោ វីរិយារម្ភោ និក្កមោ បរក្កមោ ឧយ្យាមោ វាយាមោ ឧស្សាហោ ឧស្សោឡ្ហី ថាមោ ធិតិ អសិថិលបរក្កមតា អនិក្ខិត្តច្ឆន្ទតា អនិក្ខិត្តធុរតា ធុរសម្បគ្គាហោ វីរិយំ វីរិយិន្ទ្រិយំ វីរិយពលំ សម្មាវាយាមោ, ឥទំ វុច្ចតិ អាតាបំ។

ឥមិនា អាតាបេន ឧបេតោ ហោតិ...បេ... សមន្នាគតោ , តេន វុច្ចតិ អាតាបីតិ។ តត្ថ កតមំ សម្បជញ្ញំ? យា បញ្ញា បជាននា វិចយោ បវិចយោ ធម្មវិចយោ សល្លក្ខណា ឧបលក្ខណា បច្ចុបលក្ខណា បណ្ឌិច្ចំ កោសល្លំ នេបុញ្ញំ វេភព្យា ចិន្តា ឧបបរិក្ខា ភូរី មេធា បរិណាយិកា វិបស្សនា សម្បជញ្ញំ បតោទោ បញ្ញា បញ្ញិន្ទ្រិយំ បញ្ញាពលំ បញ្ញាសត្ថំ បញ្ញាបាសាទោ បញ្ញាអាលោកោ បញ្ញាឱភាសោ បញ្ញាបជ្ជោតោ បញ្ញារតនំ អមោហោ ធម្មវិចយោ សម្មាទិដ្ឋិ, ឥទំ វុច្ចតិ សម្បជញ្ញំ។ ឥមិនា សម្បជញ្ញេន ឧបេតោ ហោតិ ...បេ... សមន្នាគតោ, តេន វុច្ចតិ សម្បជានោតិ។ តត្ថ កតមា សតិ? យា សតិ អនុស្សតិ បដិស្សតិ សតិ សរណតា ធារណតា អបិលាបនតា អសម្មុស្សនតា សតិ សតិន្ទ្រិយំ សតិពលំ សម្មាសតិ , អយំ វុច្ចតិ សតិ។ ឥមាយ សតិយា ឧបេតោ ហោតិ...បេ... សមន្នាគតោ, តេន វុច្ចតិ សតិមាតិ។

វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សន្តិ តត្ថ កតមោ លោកោ? ស្វេវ កាយោ លោកោ។ បញ្ចបិ ឧបាទានក្ខន្ធា លោកោ, អយំ វុច្ចតិ លោកោ។ តត្ថ កតមា អភិជ្ឈា? យោ រាគោ សារាគោ អនុនយោ អនុរោធោ នន្ទី នន្ទិរាគោ ចិត្តស្ស សារាគោ, អយំ វុច្ចតិ អភិជ្ឈា។ តត្ថ កតមំ ទោមនស្សំ? យំ ចេតសិកំ អសាតំ ចេតសិកំ ទុក្ខំ ចេតោសម្ផស្សជា អសាតា ទុក្ខា វេទនា, ឥទំ វុច្ចតិ ទោមនស្សំ។ ឥតិ អយញ្ច អភិជ្ឈា, ឥទញ្ច ទោមនស្សំ ឥមម្ហិ លោកេ វិនីតា ហោន្តិ បដិវិនីតា សន្តា សមិតា វូបសមិតា អត្ថង្គតា អព្ភត្ថង្គតា អប្បិតា ព្យប្បិតា សោសិតា វិសោសិតា ព្យន្តីកតា, តេន វុច្ចតិ វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្ស”ន្តិ (វិភ។ ៣៥៦-៣៦៣)។

ឯវមេតេសំ បទានំ អត្ថោ វុត្តោ។ តេន សហ អយំ អដ្ឋកថានយោ យថា សំសន្ទតិ, ឯវំ វេទិតព្ពោ។ អយំ តាវ កាយានុបស្សនាសតិបដ្ឋានស្ស អត្ថវណ្ណនា។

ឥទានិ វេទនាសុ។ វិនេយ្យ។ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ...បេ... វិនេយ្យ លោកេ អភិជ្ឈាទោមនស្សន្តិ ឯត្ថ វេទនាសុ វេទនានុបស្សីតិ ឯវមាទីសុ វេទនាទីនំ បុន វចនេ បយោជនំ កាយានុបស្សនាយំ វុត្តនយេន វេទិតព្ពំ។ វេទនាសុ វេទនានុបស្សី។ ចិត្តេ ចិត្តានុបស្សី។ ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សីតិ ឯត្ថ បន វេទនាតិ តិស្សោ វេទនា, តា ច លោកិយា ឯវ។ ចិត្តម្បិ លោកិយំ, តថា ធម្មា។ តេសំ វិភាគោ និទ្ទេសវារេ បាកដោ ភវិស្សតិ។ កេវលំ បនិធ យថា វេទនា អនុបស្សិតព្ពា, តថា តា អនុបស្សន្តោ “វេទនាសុ វេទនានុបស្សី”តិ វេទិតព្ពោ។ ឯស នយោ ចិត្តធម្មេសុបិ។ កថញ្ច វេទនា អនុបស្សិតព្ពាតិ? សុខា តាវ វេទនា ទុក្ខតោ, ទុក្ខា សល្លតោ, អទុក្ខមសុខា អនិច្ចតោ។ យថាហ –

“យោ សុខំ ទុក្ខតោ អទ្ទ, ទុក្ខមទ្ទក្ខិ សល្លតោ;

អទុក្ខមសុខំ សន្តំ, អទ្ទក្ខិ នំ អនិច្ចតោ;

ស វេ សម្មទ្ទសោ ភិក្ខុ, ឧបសន្តោ ចរិស្សតី”តិ។ (សំ។ និ។ ៤។២៥៣);

សព្ពា ឯវ វេទនា "ទុក្ខា"តិបិ អនុបស្សិតព្ពា។ វុត្តញ្ហេតំ – "យំ កិញ្ចិ វេទយិតំ, តំ ទុក្ខស្មិន្តិ វទាមី"តិ (សំ· និ· ៤·២៥៩)។ សុខទុក្ខតោបិ ច អនុបស្សិតព្ពា។ យថាហ "សុខា វេទនា ឋិតិសុខា វិបរិណាមទុក្ខា"តិ (ម· និ· ១·៤៦៥) សព្ពំ វិត្ថារេតព្ពំ។ អបិច អនិច្ចាទិសត្តអនុបស្សនាវសេនបិ អនុបស្សិតព្ពា។ សេសំ និទ្ទេសវារេ បាកដំ ភវិស្សតិ។

ចិត្តធម្មេសុបិ ចិត្តំ តាវ អារម្មណាធិបតិសហជាតភូមិកម្មវិបាកកិរិយាទិនានត្តភេទានំ អនិច្ចាទិអនុបស្សនានំ និទ្ទេសវារេ អាគតសរាគាទិភេទានញ្ច វសេន អនុបស្សិតព្ពំ។ ធម្មា សលក្ខណសាមញ្ញលក្ខណានំ សុញ្ញតធម្មស្ស អនិច្ចាទិសត្តានុបស្សនានំ និទ្ទេសវារេ អាគតសន្តាទិភេទានញ្ច វសេន អនុបស្សិតព្ពា។ សេសំ វុត្តនយមេវ។ កាមញ្ចេត្ថ យស្ស កាយសង្ខាតោ លោកោ បហីនោ, តស្ស វេទនាទិលោកេសុបិ តំ បហីនមេវ។ នានាបុគ្គលវសេន បន នានាចិត្តក្ខណិកសតិបដ្ឋានភាវនាវសេន ច សព្ពត្ថ វុត្តំ។ យតោ វា ឯកត្ថ បហីនំ សេសេសុបិ បហីនំ ហោតិ, តេនេវស្ស តត្ថ បហានទស្សនត្ថម្បិ ឯវំ វុត្តន្តិ វេទិតព្ពន្តិ។

ឧទ្ទេសវារកថា និដ្ឋិតា។

កាយានុបស្សនា អានាបានបព្ពវណ្ណនា

៣៧៤។ ឥទានិ សេយ្យថាបិ នាម ឆេកោ វិលីវការកោ ថូលកិលញ្ជសណ្ហកិលញ្ជចង្កោដកបេឡាបុដាទីនិ ឧបករណានិ កត្តុកាមោ ឯកំ មហាវេឡុំ លភិត្វា ចតុធា ឆិន្ទិត្វា តតោ ឯកេកំ វេឡុខណ្ឌំ គហេត្វា ផាលេត្វា តំ តំ ឧបករណំ ករេយ្យ, ឯវមេវ ភគវា សតិបដ្ឋានទេសនាយ សត្តានំ អនេកប្បការំ វិសេសាធិគមំ កត្តុកាមោ ឯកមេវ សម្មាសតិំ "ចត្តារោ សតិបដ្ឋានា។ កតមេ ចត្តារោ? ឥធ, ភិក្ខវេ, ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតី"តិអាទិនា នយេន អារម្មណវសេន ចតុធា ភិន្ទិត្វា តតោ ឯកេកំ សតិបដ្ឋានំ គហេត្វា កាយំ វិភជន្តោ "កថញ្ច ភិក្ខវេ"តិអាទិនា នយេន និទ្ទេសវារំ វត្តុមារទ្ធោ។

តត្ថ កថញ្ចាតិអាទិ វិត្ថារេតុកម្យតាបុច្ឆា។ អយំ បនេត្ថ សង្ខេបត្ថោ – ភិក្ខវេ, កេន ច បការេន ភិក្ខុ កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតីតិ? ឯស នយោ សព្ពបុច្ឆាវារេសុ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខូតិ ភិក្ខវេ ឥមស្មិំ សាសនេ ភិក្ខុ។ អយញ្ហេត្ថ ឥធសទ្ទោ សព្ពប្បការកាយានុបស្សនានិព្ពត្តកស្ស បុគ្គលស្ស សន្និស្សយភូតសាសនបរិទីបនោ អញ្ញសាសនស្ស តថាភាវបដិសេធនោ ច។ វុត្តញ្ហេតំ "ឥធេវ ភិក្ខវេ, សមណោ…បេ… សុញ្ញា បរប្បវាទា សមណេភិ អញ្ញេហី"តិ (ម· និ· ១·១៣៩)។ តេន វុត្តំ "ឥមស្មិំ សាសនេ ភិក្ខូ"តិ។

អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វាតិ ឥទមស្ស សតិបដ្ឋានភាវនានុរូបសេនាសនបរិគ្គហបរិទីបនំ។ ឥមស្ស ហិ ភិក្ខុនោ ទីឃរត្តំ រូបាទីសុ អារម្មណេសុ អនុវិសដំ ចិត្តំ កម្មដ្ឋានវីថិំ ឱតរិតុំ ន ឥច្ឆតិ, កូដគោណយុត្តរថោ វិយ ឧប្បថមេវ ធាវតិ។ តស្មា សេយ្យថាបិ នាម គោបោ កូដធេនុយា សព្ពំ ខីរំ បិវិត្វា វឌ្ឍិតំ កូដវច្ឆំ ទមេតុកាមោ ធេនុតោ អបនេត្វា ឯកមន្តេ មហន្តំ ថម្ភំ

និខណិត្វា តត្ថ យោត្តេន ពន្ធេយ្យ។ អថស្ស សោ វច្ឆោ ឥតោ ចិតោ ច វិប្ផន្ទិត្វា បលាយិតុំ អសក្កោន្តោ តមេវ ថម្ភំ ឧបនិសីទេយ្យ វា ឧបនិបជ្ជេយ្យ វា, ឯវមេវ ឥមិនាបិ ភិក្ខុនា ទីឃរត្តំ រូបារម្មណាទិរសបានវឌ្ឍិតំ ទុដ្ឋចិត្តំ ទមេតុកាមេន រូបាទិអារម្មណតោ អបនេត្វា អរញ្ញំ វា រុក្ខមូលំ វា សុញ្ញាគារំ វា បវិសិត្វា តត្ថ សតិបដ្ឋានារម្មណត្ថម្ភេ សតិយោត្តេន ពន្ធិតព្ពំ។ ឯវមស្ស តំ ចិត្តំ ឥតោ ចិតោ ច វិប្ផន្ទិត្វាបិ បុព្ពេ អាចិណ្ណារម្មណំ អលភមានំ សតិយោត្តំ ឆិន្ទិត្វា បលាយិតុំ អសក្កោន្តំ តមេវារម្មណំ ឧបចារប្បនាវសេន ឧបនិសីទតិ ចេវ ឧបនិបជ្ជតិ ច។ តេនាហុ បោរាណា –

“យថា ថម្ភេ និពន្ធេយ្យ, វច្ឆំ ទមំ នរោ ឥធ;

ពន្ធេយ្យេវំ សកំ ចិត្តំ, សតិយារម្មណេ ទឡ្ហ”ន្តិ។

ឯវមស្សេតំ សេនាសនំ ភាវនានុរូបំ ហោតិ។ តេន វុត្តំ “ឥទមស្ស សតិបដ្ឋានភាវនានុរូបសេនាសនបរិគ្គហបរិទីបន”ន្តិ។

អបិច យស្មា ឥទំ កាយានុបស្សនាយ មុទ្ធភូតំ សព្ពពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធសាវកានំ វិសេសាធិគមទិដ្ឋធម្មសុខវិហារបទដ្ឋានំ អានាបានស្សតិកម្មដ្ឋានំ ឥត្ថិបុរិសហត្ថិអស្សាទិសទ្ទសមាកុលំ គាមន្តំ អបរិច្ចជិត្វា ន សុករំ សម្បាទេតុំ, សទ្ទកណ្ដកត្តា ឈានស្ស។ អគាមកេ បន អរញ្ញេ សុករំ យោគាវចរេន ឥទំ កម្មដ្ឋានំ បរិគ្គហេត្វា អានាបានចតុត្ថជ្ឈានំ និព្ពត្តេត្វា តទេវ ឈានំ បាទកំ កត្វា សង្ខារេ សម្មសិត្វា អគ្គផលំ អរហត្តំ បាបុណិតុំ, តស្មាស្ស អនុរូបសេនាសនំ ទស្សេន្តោ ភគវា, “អរញ្ញគតោ វា”តិអាទិមាហ។

វត្ថុវិជ្ជាចរិយោ វិយ ហិ ភគវា។ សោ យថា វត្ថុវិជ្ជាចរិយោ នគរភូមិំ បស្សិត្វា សុដ្ឋុ ឧបបរិក្ខិត្វា “ឯត្ថ នគរំ មាបេថា”តិ ឧបទិសតិ, សោត្ថិនា ច នគរេ និដ្ឋិតេ រាជកុលតោ មហាសក្ការំ លភតិ, ឯវមេវ យោគាវចរស្ស អនុរូបសេនាសនំ ឧបបរិក្ខិត្វា “ឯត្ថ កម្មដ្ឋានំ អនុយុញ្ជិតព្ព”ន្តិ ឧបទិសតិ, តតោ តត្ថ កម្មដ្ឋានំ អនុយុញ្ជន្តេន យោគិនា អនុក្កមេន អរហត្តេ បត្តេ “សម្មាសម្ពុទ្ធោ វត សោ ភគវា”តិ មហន្តំ សក្ការំ លភតិ។

អយំ បន ភិក្ខុ ទីបិសទិសោតិ វុច្ចតិ។ យថា ហិ មហាទីបិរាជា អរញ្ញេ តិណគហនំ វា វនគហនំ វា បព្ពតគហនំ វា និស្សាយ និលីយិត្វា វនមហិំសគោកណ្ណសូករាទយោ មិគេ គណ្ហាតិ, ឯវមេវ អយំ អរញ្ញាទីសុ កម្មដ្ឋានំ អនុយុញ្ជន្តោ ភិក្ខុ យថាក្កមេន ចត្តារោ មគ្គេ ចេវ ចត្តារិ អរិយផលានិ ច គណ្ហាតិ។ តេនាហុ បោរាណា –

“យថាបិ ទីបិកោ នាម, និលីយិត្វា គណ្ហតី មិគេ;

តថេវាយំ ពុទ្ធបុត្តោ, យុត្តយោគោ វិបស្សកោ;

ᩋᩁᨬ᩠ᨬ ᨷᩅᩥᩈᩥᨲ᩠ᩅᩣᨶ, ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨹᩃᨾᩩᨲ᩠ᨲᨾ”ᨶ᩠ᨲᩥ᪨

ᨲᩮᨶᩔ ᨷᩁᨠ᩠ᨠᨾᨩᩅᨿᩮᩣᨣ᩠ᨣᨽᩪᨾᩥᩴ ᩋᩁᨬ᩠ᨬᩈᩮᨶᩣᩈᨶᩴ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨽᨣᩅᩣ “ᩋᩁᨬ᩠ᨬᨣᨲᩮᩣ ᩅᩣ”ᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩍᨲᩮᩣ ᨷᩁᩴ ᩍᨾᩈ᩠ᨾᩥᩴ ᩋᩣᨶᩣᨷᩣᨶᨷᨻ᩠ᨻᩮ ᨿᩴ ᩅᨲ᩠ᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩈᩥᨿᩣ, ᨲᩴ ᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᩥᨾᨣ᩠ᨣᩮ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ᪨ ᩈᩮᨿ᩠ᨿᨳᩣᨷᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨴᨠ᩠ᨡᩮᩣ ᨽᨾᨠᩣᩁᩮᩣ ᩅᩣᨲᩥ ᩍᨴᨬ᩠ᨧᩩᨷᨾᩣᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᩍᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣ ᨠᩣᨿᩮᨲᩥ ᩍᨴᩴ ᩋᨷ᩠ᨷᨶᩣᨿᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅ ᨶ ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᨶᩣᨣᨲᩴ, ᩑᩅᩴ ᩋᩣᨣᨲᨾᩮᩅ᪨

ᨿᩴ ᨷᨶ ᩋᨶᩣᨣᨲᩴ, ᨲᨲ᩠ᨳ ᨴᨠ᩠ᨡᩮᩣᨲᩥ ᨨᩮᨠᩮᩣ᪨ ᨴᩦᨥᩴ ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨾᩉᨶ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᨽᩮᩁᩥᨷᩮᩣᨠ᩠ᨡᩁᩣᨴᩦᨶᩴ ᩃᩥᨡᨶᨠᩣᩃᩮ ᩉᨲ᩠ᨳᩮ ᨧ ᨷᩣᨴᩮ ᨧ ᨷᩈᩣᩁᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨴᩦᨥᩴ ᨠᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩁᩔᩴ ᩅᩣ ᩋᨬ᩠ᨨᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᨡᩩᨴ᩠ᨴᨠᩣᨶᩴ ᨴᨶ᩠ᨲᩈᩪᨧᩥᩅᩮᨵᨠᩣᨴᩦᨶᩴ ᩃᩥᨡᨶᨠᩣᩃᩮ ᨾᨶ᩠ᨴᨾᨶ᩠ᨴᩴ ᩁᩔᩴ ᨠᨯ᩠ᨰᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨿᨾ᩠ᨷᩥ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩋᨴ᩠ᨵᩣᨶᩅᩈᩮᨶ ᩍᨲ᩠ᨲᩁᩅᩈᩮᨶ ᨧ ᨷᩅᨲ᩠ᨲᩣᨶᩴ ᩋᩔᩣᩈᨷᩔᩣᩈᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᨴᩦᨥᩴ ᩅᩣ ᩋᩔᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨴᩦᨥᩴ ᩋᩔᩈᩣᨾᩦᨲᩥ ᨷᨩᩣᨶᩣᨲᩥ…ᨷᩮ… ᨷᩔᩈᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩦᨲᩥ᪨ ᨲᩔᩮᩅᩴ ᩈᩥᨠ᩠ᨡᨲᩮᩣ ᩋᩔᩣᩈᨷᩔᩣᩈᨶᩥᨾᩥᨲ᩠ᨲᩮ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨫᩣᨶᩣᨶᩥ ᩏᨷ᩠ᨷᨩ᩠ᨩᨶ᩠ᨲᩥ, ᩈᩮᩣ ᨫᩣᨶᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩉᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᩔᩣᩈᨷᩔᩣᩈᩮ ᩅᩣ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ ᨫᩣᨶᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᩅᩣ᪨

ᨲᨲ᩠ᨳ ᩋᩔᩣᩈᨷᩔᩣᩈᨠᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩣ “ᩍᨾᩮ ᩋᩔᩣᩈᨷᩔᩣᩈᩣ ᨠᩥᩴ ᨶᩥᩔᩥᨲᩣ? ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶᩥᩔᩥᨲᩣ᪨ ᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᨶᩣᨾ ᨠᩁᨩᨠᩣᨿᩮᩣ, ᨠᩁᨩᨠᩣᨿᩮᩣ ᨶᩣᨾ ᨧᨲ᩠ᨲᩣᩁᩥ ᨾᩉᩣᨽᩪᨲᩣᨶᩥ ᩏᨷᩣᨴᩣᩁᩪᨷᨬ᩠ᨧᩣ”ᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩁᩪᨷᩴ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᨱ᩠ᩉᩣᨲᩥ᪨ ᨲᨲᩮᩣ ᨲᨴᩣᩁᨾ᩠ᨾᨱᩮ ᨹᩔᨷᨬ᩠ᨧᨾᨠᩮ ᨶᩣᨾᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᩴ ᨶᩣᨾᩁᩪᨷᩴ ᨷᩁᩥᨣ᩠ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨴᩥᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧᩈᨾᩩᨷ᩠ᨷᩣᨴᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅᩮᨲᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩅᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᩅᩥᨲᩥᨱ᩠ᨱᨠᨦ᩠ᨡᩮᩣ ᩈᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨶᩣᨾᩁᩪᨷᩮ ᨲᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩣᨷᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨴᩴ ᩑᨠᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨿᩣᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᨾᩩᨡᩴ᪨

ᨫᩣᨶᨠᨾ᩠ᨾᩥᨠᩮᩣᨷᩥ “ᩍᨾᩣᨶᩥ ᨫᩣᨶᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᨠᩥᩴ ᨶᩥᩔᩥᨲᩣᨶᩥ, ᩅᨲ᩠ᨳᩩᨶᩥᩔᩥᨲᩣᨶᩥ, ᩅᨲ᩠ᨳᩩ ᨶᩣᨾ ᨠᩁᨩᨠᩣᨿᩮᩣ ᨫᩣᨶᨦ᩠ᨣᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾᩴ, ᨠᩁᨩᨠᩣᨿᩮᩣ ᩁᩪᨷ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨶᩣᨾᩁᩪᨷᩴ ᩅᩅᨲ᩠ᨳᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᩔ ᨷᨧ᩠ᨧᨿᩴ ᨷᩁᩥᨿᩮᩈᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᩅᩥᨩ᩠ᨩᩣᨴᩥᨷᨧ᩠ᨧᨿᩣᨠᩣᩁᩴ ᨴᩥᩈ᩠ᩅᩣ “ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨷᨧ᩠ᨧᨿᩩᨷ᩠ᨷᨶ᩠ᨶᨾᨲ᩠ᨲᨾᩮᩅᩮᨲᩴ, ᩋᨬ᩠ᨬᩮᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩮᩣ ᩅᩣ ᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩮᩣ ᩅᩣ ᨶᨲ᩠ᨳᩦ”ᨲᩥ ᩅᩥᨲᩥᨱ᩠ᨱᨠᨦ᩠ᨡᩮᩣ ᩈᨷ᩠ᨷᨧ᩠ᨧᨿᨶᩣᨾᩁᩪᨷᩮ ᨲᩥᩃᨠ᩠ᨡᨱᩴ ᩋᩣᩁᩮᩣᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩅᩥᨷᩔᨶᩴ ᩅᨯ᩠ᨰᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ ᨷᩣᨷᩩᨱᩣᨲᩥ᪨ ᩍᨴᨾᩮᨠᩔ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ ᨿᩣᩅ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩣ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᨾᩩᨡᩴ᪨

ᩍᨲᩥ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᩴ ᩅᩣᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ ᩅᩣ ᩋᩔᩣᩈᨷᩔᩣᩈᨠᩣᨿᩮ ᨠᩣᨿᩣᨶᩩᨷᩔᩦ ᩅᩥᩉᩁᨲᩥ᪨ ᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᩅᩣᨲᩥ ᨷᩁᩔ ᩅᩣ ᩋᩔᩣᩈᨷᩔᩣᩈᨠᩣᨿᩮ᪨ ᩋᨩ᩠ᨫᨲ᩠ᨲᨻᩉᩥᨴ᩠ᨵᩣ ᩅᩣᨲᩥ ᨠᩣᩃᩮᨶ ᩋᨲ᩠ᨲᨶᩮᩣ, ᨠᩣᩃᩮᨶ ᨷᩁᩔ ᩋᩔᩣᩈᨷᩔᩣᩈᨠᩣᨿᩮ᪨ ᩑᨲᩮᨶᩔ ᨷᨣᩩᨱᨠᨾ᩠ᨾᨭ᩠ᨮᩣᨶᩴ ᩋᨭ᩠ᨮᨷᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨷᩁᩣᨷᩁᩴ ᩈᨬ᩠ᨧᩁᨱᨠᩣᩃᩮᩣ ᨠᨳᩥᨲᩮᩣ᪨ ᩑᨠᨲᩮᩣ ᨷᨶ ᩏᨽᨿᩴ ᨶ ᩃᨻ᩠ᨽᨲᩥ᪨

ᩈᨾᩩᨴᨿᨵᨾ᩠ᨾᩣᨶᩩᨷᩔᩦ ᩅᩣᨲᩥ ᨿᨳᩣ ᨶᩣᨾ ᨠᨾ᩠ᨾᩣᩁᩔ ᨽᩈ᩠ᨲᨬ᩠ᨧ ᨣᨣ᩠ᨣᩁᨶᩣᩊᩥᨬ᩠ᨧ ᨲᨩ᩠ᨩᨬ᩠ᨧ ᩅᩣᨿᩣᨾᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩣᨲᩮᩣ ᩋᨷᩁᩣᨷᩁᩴ ᩈᨬ᩠ᨧᩁᨲᩥ, ᩑᩅᩴ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩮᩣ

ກຣຊກາຍຍ຺ຈ ສາມປຸຊຍ຺ຈ ຈິຕ຺ຕຍ຺ຈ ປຊິຈ຺ຈ ອສ຺ສາສປ຺ສາສກາເຍາ ອປຣາປຣໍ ສຍ຺ຈຣຕິ ກາຍາຄເຍາ ຜຍ຺ຍາ ສຍຸຄຍຜຍ຺ຍາ, ເຕ ປສ຺ສເນ຺ຕາ “ສຍຸຄຍຜຍ຺ຍານຸປສ຺ສີ ຈາ ກາຍສ຺ມິ ຈິຫຣຕີ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ ຈຍຜຍ຺ຍານຸປສ຺ສີ ຈາຕິ ຍຄາ ກສ຺ຕາຍ ອປຄີຕາຍ ດກ຺ກຣນາຍ຺ຍ຺ລຍາ ກິສ຺ຕາຍ ຕເຊ຺ຊ ຈ

ຈາຍາເຍ ອສຕິ ເສາ ຈາເຕາ ສປ຺ຍຈຕ຺ຕິ, ຊຈເຍຈ ກາເຍ ກິເສ຺ຕ ສາສປຸເຣ ຈິສ຺ຊເສ຺ຕ ຈິເຕ຺ຕ ຈ ສິຣຸເສ຺ຊ ອສ຺ສາສປ຺ສາສກາເຍາ ສາຍ

ສປ຺ຍຈຕ຺ຕີຕິ ກາຍານິສິເຣາຜາ ອສ຺ສາສປ຺ສາສສິເຣາເຜາຕິ ຊຈໍ ປສ຺ສເນ຺ຕາ “ຈຍຜຍ຺ຍານຸປສ຺ສີ ຈາ ກາຍສ຺ມິ ຈິຫຣຕີ”ຕິ ວຸຈ຺ຈຕິ

ສຍຸຄຍຈຍຜຍ຺ຍານຸປສ຺ສີ ຈາຕິ ກາເລສ ສຍຸຄຍໍ ກາເລສ ຈຍໍ ອສຸປສ຺ສເນ຺ຕາ ອຕ຺ຕິ ກາເຍາຕິ ຈາ ປສສ຺ສາຕິ ກາເຍາຈ ອຕ຺ຕິ, ສ ສເຕ຺ຕາ,

ສ ປຸກ຺ກເລາ, ສ ຊ຺ລຕ຺ຕີ, ສ ປຸຣິເສາ, ສ ອຕ຺ຕາ, ສ ອຕ຺ຕສິຍໍ, ສາຫໍ, ສ ຍຍ, ສ ເກາຈິ, ສ ກສ຺ສຈີຕິ ຊຈຍສ຺ສ ສຕິ ປຈ຺ຈຸປຊ຺ຊິຕາ ເຫາຕິ

ຍາຈເຄຈາຕິ ປເຍາຊສປຣິເຈ຺ຊຄຈຕ຺ຕາປສເຍຕໍ ຊ຺ລຄໍ ວຸຕ຺ຕໍ ເຫາຕິ – ຍາ ສາ ສຕິ ປຈ຺ຈຸປຊ຺ຊິຕາ ເຫາຕິ, ສາ ສ ອຍ຺ຍາຄຕ຺ຕາຍ ອຜ ເລາ

ຍາຈເຄຈ ຍາລາຍຕ຺ຕາຍ ອປຣາປຣໍ ຊ຺ຕຕຸຕ຺ຕຣິ ຍາລາປຍາລຕ຺ຕາຍ ເຄຈ ສຕິປຍາລຕ຺ຕາຍ ຈ, ສຕິສຍ຺ຍຊຍ຺ຍາສໍ ວຸຊ຺ຊຕ຺ຕາຍາຕິ ອເຕ຺ຕາ

ອສິສ຺ສິເຕາ ຈ ຈິຫຣຕີຕິ ຕລ຺ຫາສິສ຺ສຍຄິຊ຺ຊິສິສ຺ສຍາສໍ ຈເສຍ ອສິສ຺ສິເຕາຈ ຈິຫຣຕິ ສ ຈ ກິຍ຺ຈິ ເລິເກ ຊ຺ປາຄີຍຕີຕິ ເລິກສ຺ມິ ກິຍ຺ຈິ ຣຸປໍ

ຈາ...ເປ... ຈິຍ຺ຍາສໍ ຈາ “ອຍໍ ເມ ອຕ຺ຕາ ຈາ ອຕ຺ຕສິຍໍ ຈາ”ຕິ ສ ດລ຺ຫາຕິ ຊຈຍ຺ຍີຕິ ຊ຺ປຣິ ອຕ຺ຕິ ຊ຺ປາໄຄຍ ສຍ຺ຍິລ຺ຕສເຕ຺ຕາ ປິ-ກາເຣາ ຊ຺ລຍິສາ

ປສ ປເຄສ ກກຈາ ອານາປານສປຊ຺ຊເຄສສໍ ສິຍ຺ຍາເຕຕ຺ຕາ ຄເສ຺ສຕິ

ຕຕ຺ຕ ອສ຺ສາສປ຺ສາສປຣິກ຺ກາຫິກາ ສຕິ ຣຸກ຺ຂສຈ຺ຈໍ, ຕສ຺ສາ ສຍຸຊ຺ຊາປິກາ ປຸຣິຍຕລ຺ຫາ ສຍຸຄຍສຈ຺ຈໍ ຊ຺ກິສ຺ຕໍ ອປ຺ຍຈຕ຺ຕິ ສິເຣາຜສຈ຺ຈໍ, ຣຸກ຺ຂປຣິຊາສເສາ

ສຍຸຄຍປຊຫເສາ ສິເຣາຜາຣຍຸເລາ ອຣິຍເຍເກ຺ກາ ຍກ຺ກສຈ຺ຈໍ ຊຈໍ ຈຕຸສຈ຺ຈຈເສຍ ຊ຺ສ຺ສກ຺ກິຕ຺ຕາ ສິຍ຺ຍາຕິ ປິປຸລາຕີຕິ ຊ຺ລເຄຍກສ຺ສ

ອສ຺ສາສປ຺ສາສຈເສຍ ອກິສິຈິຊ຺ຊສ຺ສ ກິກ຺ຂເສາ ຍາຈ ອຣຫຕ຺ຕາ ສິຍ຺ຍາສຍຸຕ຺ຕິ

ອານາປານສປຊ຺ຊໍ ສິຊ຺ຊິຕໍ

ຊ຺ລຣິຍາປຜປຊ຺ຊຈລ຺ລສາ

໑໗໑. ຊຈໍ ອສ຺ສາສປ຺ສາສຈເສຍ ກາຍານຸປສ຺ສໍ ຈິກຂິຕ຺ຕາ ຊ຺ລຄາສິ ຊ຺ລຣິຍາປຜຈເສຍ ຈິກຂິຕໍ ປຸສ ຈປຣຕ຺ຕິອາຂິຍາຫ ຕຕ຺ຕ ກາປໍ

ເສາລສິກ຺ກາລິໄຄເຍາປິ ກຈ຺ຈສ຺ຕາ “ກຈ຺ຈາຍາ”ຕິ ຊານສ຺ຕິ, ສ ປເສຕໍ ຊຈຣຸປໍ ຊານສໍ ສສ຺ຕາຍ ວຸຕ຺ຕໍ ຊຈຣຸປຍ຺ຍາຊານສໍ ສຕ຺ຕຸປລຊ຺ຊິ ສ ປຊຫຕິ,

ອຕ຺ຕສຍ຺ຍາ ສ ຊ຺ຍຸກ຺ກເຊຕິ, ກຍຸຊ຺ຊານໍ ຈາ ສຕິປຊ຺ຊານກາຈສາ ຈາ ສ ເຫາຕິ ຊ຺ລຍສ຺ສ ປສ ກິກ຺ຂເສາ ຊານສໍ ສຕ຺ຕຸປລຊ຺ຊິ ປຊຫຕິ, ອຕ຺ຕສຍ຺ຍາ

ຊ຺ຍຸກ຺ກເຊຕິ ກຍຸຊ຺ຊານເສຈ຺ຈ ສຕິປຊ຺ຊານກາຈສາ ຈ ເຫາຕິ ຊ຺ລຄຍ຺ຍາ“ເກາ ກຈ຺ຈຕິ, ກສ຺ສ ກຍສໍ, ກິໍ ກາຣລາ ກຈ຺ຈຕີ”ຕິ ຊຈໍ ສຍ຺ຍຊານສໍ ສສ຺ຕາຍ

ວຸຕ຺ຕໍ ຜານາຂີສຸປິ ຊເສຈ ສເຍາ

ຕຕ຺ຕ ເກາ ກຈ຺ຈຕີຕິ? ສ ເກາຈິ ສເຕ຺ຕາ ຈາ ປຸກ຺ກເລາ ຈາ ກຈ຺ຈຕິ ກສ຺ສ ກຍສຕ຺ຕິ? ສ ກສ຺ສຈິ ສຕ຺ຕສ຺ສ ຈາ ປຸກ຺ກລສ຺ສ ຈາ ກຍສໍ ກິໍ ກາຣລາ

ກຈ຺ຈຕີຕິ ? ຈິຕ຺ຕກິຣິຍຈາເຍາຜາຕຸຈິປ຺ຍາເຣສ ກຈ຺ຈຕິ ຕສ຺ມາ ຊສ ຊຈໍ ປຊານາຕິ – “ກຈ຺ຈາມີ”ຕິ ຈິຕ຺ຕໍ ຊ຺ປຊ຺ຊຕິ , ຕໍ ຈາຍໍ ຊເສຕິ, ຈາເຍາ

វិញ្ញត្តិំ ជនេតិ, ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារេន សកលកាយស្ស បុរតោ អភិនីហារោ គមនន្តិ វុច្ចតិ។ ឋានាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។

តត្រាបិ ហិ “តិដ្ឋាមី”តិ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ វាយំ ជនេតិ, វាយោ វិញ្ញត្តិំ ជនេតិ, ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារេន សកលកាយស្ស កោដិតោ បដ្ឋាយ ឧស្សិតភាវោ ឋានន្តិ វុច្ចតិ។ “និសីទាមី”តិ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ វាយំ ជនេតិ, វាយោ វិញ្ញត្តិំ ជនេតិ, ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារេន ហេដ្ឋិមកាយស្ស សមិញ្ជនំ ឧបរិមកាយស្ស ឧស្សិតភាវោ និសជ្ជាតិ វុច្ចតិ។ “សយាមី”តិ ចិត្តំ ឧប្បជ្ជតិ, តំ វាយំ ជនេតិ, វាយោ វិញ្ញត្តិំ ជនេតិ, ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារេន សកលសរីរស្ស តិរិយតោ បសារណំ សយនន្តិ វុច្ចតីតិ។

តស្ស ឯវំ បជានតោ ឯវំ ហោតិ “សត្តោ គច្ឆតិ, សត្តោ តិដ្ឋតី”តិ វុច្ចតិ, អត្ថតោ បន កោចិ សត្តោ គច្ឆន្តោ វា ឋិតោ វា នត្ថិ។ យថា បន “សកដំ គច្ឆតិ, សកដំ តិដ្ឋតី”តិ វុច្ចតិ, ន ច កិញ្ចិ សកដំ នាម គច្ឆន្តំ វា ឋិតំ វា អត្ថិ, ចត្តារោ បន គោណេ យោជេត្វា ឆេកប្បសារថិប្បាជិតេត្ត “សកដំ គច្ឆតិ, សកដំ តិដ្ឋតី”តិ វោហារមត្តមេវ ហោតិ, ឯវមេវ អជាននដ្ឋេន សកដំ វិយ កាយោ, គោណា វិយ ចិត្តជវាតា, សារថិ វិយ ចិត្តំ។ “គច្ឆាមិ តិដ្ឋាមី”តិ ចិត្តេ ឧប្បន្នេ វាយោធាតុ វិញ្ញត្តិំ ជនយមានា ឧប្បជ្ជតិ, ចិត្តកិរិយវាយោធាតុវិប្ផារេន គមនាទីនិ បវត្តន្តិ, តតោ “សត្តោ គច្ឆតិ, សត្តោ តិដ្ឋតិ, អហំ គច្ឆាមិ, អហំ តិដ្ឋាមី”តិ វោហារមត្តំ ហោតិ។ តេនាហ –

“នាវា មាលុតវេគេន, ជិយាវេគេន តេជនំ;

យថា យាតិ តថា កាយោ, យាតិ វាតាហតោ អយំ។

យន្តំ សុត្តវសេនេវ, ចិត្តសុត្តវសេនិទំ;

បយុត្តំ កាយយន្តម្បិ, យាតិ ឋាតិ និសីទតិ។

កោ នាម ឯត្ថ សោ សត្តោ, យោ វិនា ហេតុបច្ចយេ;

អត្តនោ អានុភាវេន, តិដ្ឋេ វា យទិ វា វជេ”តិ។

តស្មា ឯវំ ហេតុបច្ចយវសេនេវ បវត្តានិ គមនាទីនិ បរិគ្គណ្ហន្តោ ឯស “គច្ឆន្តោ វា គច្ឆាមីតិ បជានាតិ, ឋិតោ វា, និសិន្នោ វា, សយានោ វា សយានោម្ហីតិ បជានាតី”តិ វេទិតព្វោ។

យថា យថា វា បនស្ស កាយោ បណិហិតោ ហោតិ, តថា តថា នំ បជានាតីតិ សព្ពសង្គាហិកវចនមេតំ ។ ឥទំ វុត្តំ ហោតិ – យេន យេន វា អាការេនស្ស កាយោ ឋិតោ ហោតិ, តេន តេន នំ បជានាតិ ។ គមនាការេន ឋិតំ គច្ឆតីតិ បជានាតិ ។ ឋាននិសជ្ជសយនាការេន ឋិតំ សយានោតិ បជានាតីតិ ។

ឥតិ អជ្ឈត្តំ វាតិ ឯវំ អត្តនោ វា ចតុឥរិយាបថបរិគ្គណ្ហនេន កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ។ ពហិទ្ធា វាតិ បរស្ស វា ចតុឥរិយាបថបរិគ្គណ្ហនេន ។ អជ្ឈត្តពហិទ្ធា វាតិ កាលេន អត្តនោ, កាលេន បរស្ស ចតុឥរិយាបថបរិគ្គណ្ហនេន កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ។ សមុទយធម្មានុបស្សី វាតិអាទីសុ បន អវិជ្ជាសមុទយា រូបសមុទយោតិអាទិនា នយេន បញ្ចហាការេហិ រូបក្ខន្ធស្ស សមុទយោ ច វយោ ច នីហរិតព្វោ ។ តញ្ហិ សន្ធាយ ឥទំ “សមុទយធម្មានុបស្សី វា”តិអាទិ វុត្តំ ។ អត្ថិ កាយោតិ វា បនស្សាតិអាទិ វុត្តនយមេវ ។

ឥធាបិ ចតុឥរិយាបថបរិគ្គាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចំ, តស្សា សមុដ្ឋាបិកា បុរិមតណ្ហា សមុទយសច្ចំ, ឧភិន្នំ អប្បវត្តិ និរោធសច្ចំ, ទុក្ខបរិជាននោ សមុទយបជហនោ និរោធារម្មណោ អរិយមគ្គោ មគ្គសច្ចំ ។ ឯវំ ចតុសច្ចវសេន ឧស្សក្កិត្វា និព្វុតិំ បាបុណាតីតិ ឥទមេកស្ស ចតុឥរិយាបថបរិគ្គាហកស្ស ភិក្ខុនោ យាវ អរហត្តា និយ្យានមុខំ ។

ឥរិយាបថបព្វំ និដ្ឋិតំ ។

ចតុសម្បជញ្ញបព្វវណ្ណនា

១០៩. ឯវំ ឥរិយាបថវសេន កាយានុបស្សនំ វិភជិត្វា ឥទានិ ចតុសម្បជញ្ញវសេន វិភជិតុំ បុន ចបរន្តិអាទិមាហ ។ តត្ថ អភិក្កន្តេតិអាទីនិ សាមញ្ញផលេ វណ្ណិតានិ ។ ឥតិ អជ្ឈត្តំ វាតិ ឯវំ ចតុសម្បជញ្ញបរិគ្គណ្ហនេន អត្តនោ វា កាយេ, បរស្ស វា កាយេ, កាលេន វា អត្តនោ, កាលេន វា បរស្ស កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ ។ ឥធាបិ សមុទយវយធម្មានុបស្សីតិអាទីសុ រូបក្ខន្ធស្សេវ សមុទយោ ច វយោ ច នីហរិតព្វោ ។ សេសំ វុត្តនយមេវ ។

ឥធ ចតុសម្បជញ្ញបរិគ្គាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចំ, តស្សា សមុដ្ឋាបិកា បុរិមតណ្ហា សមុទយសច្ចំ, ឧភិន្នំ អប្បវត្តិ និរោធសច្ចំ, វុត្តប្បការោ អរិយមគ្គោ មគ្គសច្ចំ ។ ឯវំ ចតុសច្ចវសេន ឧស្សក្កិត្វា និព្វុតិំ បាបុណាតីតិ ឥទមេកស្ស ចតុសម្បជញ្ញបរិគ្គាហកស្ស ភិក្ខុនោ យាវ អរហត្តា និយ្យានមុខំ ។

ចតុសម្បជញ្ញបព្វំ និដ្ឋិតំ ។

បដិក្កូលមនសិការបព្វវណ្ណនា

ឲ្យលិលិ៍ ៗច់ ចត្យសយ្យជន្នាចរេសត កាឃាត្យបស្សត់ ចិកឌិត្វា ព្ថគាតិ បដិក្កូលយតសិការចរេសត ចិកឌិត្វំ បុត ចបទត្តិអាឌិយាហ៍ ពត្វ ព្ថយរេយច កាឃត្តិអាឌឹយុ ឃំ ចត្តត្តុំ សិឃា, ចំ សត្តំ សន្តាការរេត ចិត្វាររេតា ចិស្ស្ឌិយរេក្ក កាឃកាតាសតិកយ្ឌ្ឌារេត ចុត្តំ៍ ក្ករេតាយុលាតិ រេហ្ឌ្ឌា ច ក្កបទិ ចាតិ ខ្ចិហិ យុរេលហិ ឃុត្តា៍ តាតាចិហិតស្សាតិ តាតាចិឆស្ស៍

ព្ថគំ បរេតត្វ ឌ្ឋបយ្យុសំសត្កត់ – ក្ករេតាយុលា បុរេតាឮព្ថ ចិឃ ហិ ចាត្យយហាក្ខតិរេកា ការេឃា, ពត្វ យិរេស្សត្វា បក្កិត្តតាតាចិឆឆឆ្កា ចិឃ រេកសាគរេឃា ច្ចត្តិសាការា, ចក្កុយា បុទិរេសា ចិឃ រេឃាកាចចរេរា, តស្ស ចំ បុរេតាឮព្ថំ យុគ្គិត្វា បច្ចរេចក្កូរេតា តាតាចិឆឆឆ្កាស្ស បិកោដការេលិ ចិឃ រេឃាកិរេតា ច្ចត្តិសាការស្ស ចិក្ខតការេលិ រេចឌិតរេត្តា៍ ព្ថតិ អឌ្ឌ្ឍុំ ចាតិ ៗច់ រេកសាឌិបទិក្កាលុ្យតត អត្តរេតា ចា ការេឃ, បរស្ស ចា ការេឃ, ការេលត ចា អត្តរេតា, ការេលត ចា បរស្ស ការេឃ កាឃាត្យបស្សឹ ចិហទតិ៍ ព្ថរេតា បទំ ចុត្តតឃរេយច៍ រេកចលឌិក្យព្ថឆ ច្ចត្តិសាការបទិក្កាហិកា សតិ ចុក្កសច្ចត្តិ ៗច់ រេឃាឌត់ កត្វា តិឃ្យាតយុលំ រេចឌិតត្តំ៍ រេសសំ បុទិយសិឌសរេយចាតិ៍

បដិក្កូលយតសិការបត្តំ តិដ្ឋិតំ៍

ឆាត្យយតសិការបត្តចណ្ណតា

ឲ្យលិប័៍ ៗច់ បដិក្កូលយតសិការចរេសត កាឃាត្យបស្សត់ ចិកឌិត្វា ព្ថគាតិ ឆាត្យយតសិការចរេសត ចិកឌិត្វំ បុត ចបទត្តិអាឌិយាហ៍ ពត្វាឃំ ឌ្ឋបយ្យុសំសត្កតេត សត្តិ អត្វចណ្ណតា – ឃឆា រេកាឌិ រេកាឈាតរេកា ចា តរេស្សច ចា កត្តរេចតតករេតា អរេត្តចាសិរេកា កាចិ ចឌិត្វា ចិតិចិត្តិព្ឋា ចតរេស្សា ឌិសា កតាត់ យហាបឆាត់ រេចយ្ឌ្ឌ្ឋាតសត្តារេត ចត្យយហាបរេឆ រេកាដ្ឋាសំ រេកាដ្ឋាសំ កត្វា តិសិរេត្កា អស្ស, ៗចរេយច កិក្កុ ចត្យត្កំ ព្ថទិឃាបឆាត់ រេឃត រេកតឌិ អាការេទត ឌិតត្តា ឃឆាឌិតំ, ឃឆាឌិតត្តា ច ឃឆាបលិហិតំ កាឃំ “អត្វិ ព្ថយស្មិំ ការេឃ បឆឌីឆាត្យ...រេប... ចារេឃាឆាត្យ”តិ ៗច់ បច្ចរេចក្កូតិ៍

កំ ចុត្តំ រេហាតិ – ឃឆា រេកាឈាតកស្ស កាចិ រេបរេសត្តស្សាបិ អាឈាតត់ អាហទត្តស្សាបិ អាហទិត្វា ពត្វ ពាត្តិត្វា ឆរេបត្តស្សាបិ ចរេឆត្តស្សាបិ ចឌិតំ យតំ បស្សត្តស្សាបិ តាចរេឆច កាឌីតិ សត្តា ត អត្តរេឆាឃតិ, ឃាច តំ បឆារេលត្វា ពិលរេសា ត ចិកឌតិ៍ ចិកឌិត្វា តិសិត្កស្ស បតស្ស កាឌីតិ សត្តា អត្តរេឆាឃតិ, ឃំសសត្តា បចត្តតិ៍ តាស្ស ៗច់ រេហាតិ – “អហំ កាចិ ចិក្កិណាយិ, ព្ថរេយ កាចិ ហទត្តិ”តិ៍ អឆ ព្ថស្ស “អហំ ឃំសំ ចិក្កិណាយិ, ព្ថរេយ ឃំសំ ហទត្តិ” រេច្ចច រេហាតិ; ៗចរេយច ព្ថយស្សាបិ កិក្កុរេតា បុរេត្តា ពិលបុធុឌ្ឍតការេល កិហិក្ខតស្សាបិ បត្តាឌិតស្សាបិ តាចរេឆច សរេត្តាតិ ចា បុក្កូរេលិតិ ចា សត្តា ត អត្តរេឆាឃតិ, ឃាច ព្ថយរេយច កាឃំ ឃឆាឌិតំ ឃឆាបលិហិតំ ឈតចិតិព្ភុរាកំ កត្វា ឆាត្យរេសា ត បច្ចរេចក្កូតិ៍ ឆាត្យរេសា បច្ចរេចក្កូរេតា បតស្ស សត្តសត្តា អត្តរេឆាឃតិ, ឆាត្យចរេសរេតច ចិត្តំ សត្តិដ្ឋតិ៍ រេតភាហ កកចា – “‘ព្ថយរេយច កាឃំ ឃឆាឌិតំ ឃឆាបលិហិតំ ឆាត្យរេសា បច្ចរេចក្កូតិ ‘អត្វិ ព្ថយស្មិំ ការេឃ បឆឌីឆាត្យ អារេបាឆាត្យ រេតរេឌាឆាត្យ ចារេឃាឆាត្យ’តិ៍ រេសឃ្យឆាបិ, កិក្កូរេច, ឆរេក្កា រេកាឈាតរេកា ចា...រេប... ចារេឃាឆាត្យ”តិ៍ រេកាឈាតរេកា ចិឃ ហិ

យោកឹ, កាឌឹតិ នញ្ញា ចិយ នត្តនញ្ញា, ចតុ្យហាបឆោ ចិយ ចតុ្យត្ថរិយាបឆោ, ទិលនោ ចិកឌិត្វា តិនិត្ថការចោ ចិយ ឆាតុ្យនោ បច្ចេចក្ខលាត្តិ អឃយេត្ត បាញ្ញត្ថចល្ហតា៑ ពយ្ដ្ឋាគពឆា បត ចិរុទ្ឋិយក្កេ ចិត្តារិតា៑

ត្ថតិ អញ្ញត្តិ ចាតិ ឲុចំ ចតុ្យឆាតុ្យបរិក្កលាបតត អត្តតោ ចា ការេឃ, បរស្ស ចា ការេឃ, ការលេត ចា អត្តតោ, ការលេត ចា បរស្ស ការេឃ កាឃាត្យបស្សឹ ចិហរតិ៑ ត្ថតោ បរិ ទុត្តតឃយេច៑ កោចលញ្ញាត្ថឆ ចតុ្យឆាតុ្យបរិក្កាហិកា នតិ ទុក្ខនច្ចត្តិ ឲុចំ យោឌតំ ពត្វា តិឃ្យាតយុលំ ចេឌិតត្ថំា, នេនំ បុរិយនឌិនយេចាតិ៑

ឆាតុ្យតនិការបត្ថំ តិដ្ឋិតំ៑

តចនិចឆិពបត្ថចល្ហតា

ឲ្យលិដ៑ ឲុចំ ឆាតុ្យតនិការចនេត កាឃាត្យបស្សតំ ចិកឌិត្វា ត្ថឌាតិ តចហិ និចឆិពបត្តហិ ចិកឌិតំ បុត ចបរត្តិអាឌិយាហ៑ តត្ត នេឃ្យឆាបិ បនេស្សឃ្យាតិ ឃឆា បនេស្សឃ្យ៑ នរឹរត្តិ យតនរឹរំ៑ និចឆិកាឃ លដ្ឋិតត្តិ ស្សនាតេ អបចិទ្ធ៑ ឲកាហំ យតស្ស អស្សាតិ ឲកាហយតំ៑ ខ្ទិហំ យតស្ស អស្សាតិ ខ្ទិហយតំ៑ តឹហំ យតស្ស អស្សាតិ តឹហយតំ៑ ពយ្ថារកត្តា ចិយ ចាឃុតា ដ្ឋទ្ធ ឌឹចិតបរិយាឌាតា ឃឆាត្យក្កយំ នយ្យក្កតោត ស្ទតការចេត ដ្ឋដ្ឋយាតត្តា ដ្ឋដ្ឋយាតំ, ដ្ឋដ្ឋយាតយេច ដ្ឋដ្ឋយាតកំ៑ បដិក្កុលត្តា ចា ក្យដ្ឋិតំ ដ្ឋដ្ឋយាតត្តិ ដ្ឋដ្ឋយាតកំ៑ ចិតឹលំ ទុច្ចតិ ចិបរិកិត្ថចល្ហំ, ចិតឹលយេច ចិតឹលកំ៑ បដិក្កុលត្តា ចា ក្យដ្ឋិតំ ចិតឹលត្តិ ចិតឹលកំ៑ យំស្សស្សឌដ្ឋារតស្ស រត្តចល្ហស្ស បុត្តានត្ថិចឃដ្ឋារតស្ស នេតចល្ហស្ស យេកុឃ្យេត ច តឹលចល្ហស្ស តឹលដ្ឋារតស្ស តឹលនាឌពបារុតស្សេច លចនរឹរស្សេតំ អឆិចចតំ៑ បរិកិត្ថដ្ឋារតហិ តចហិ ចា ចលាយុលហិ ចិស្សត្ថយាតបុត្តំ ចិបុត្តំ, ចិបុត្តយេច ចិបុត្តកំ៑ បដិក្កុលត្តា ចា ក្យដ្ឋិតំ ចិបុត្តត្តិ ចិបុត្តកំ៑ ចិបុត្តកំ ឌាតំ តឆាកាចំ ពតត្តិ ចិបុត្តកឌាតំ៑

នោ ត្ថយយេច កាឃត្តិ នោ កិក្ខុ ត្ថយំ អត្តតោ កាឃំ តេត ការេឃត នទ្ធិ ឆាការលត ដ្ឋបនំហរតិ ដ្ឋបតេតិ៑ ពឆំ? អឃយ្យិ លោ ការេឃា ឲុចំឆយ្យោ ឲុចំកាឌឹ ឲុចំអតតឹតោតិ៑ ត្ថឌំ ទុត្តំ ហោតិ – អាឃុ, ដ្ឋស្មា, ចិញ្ញាណត្តិ ត្ថយេនំ តិល្ហំ ឆយ្យោតំ អត្តិតាឃ អឃំ ការេឃា ឆាតពយតាឌិលយា ហោតិ, ត្ថយេនំ បត ចិពយា អឃយ្យិ លោ ការេឃា ឲុចំឆយ្យោ ឲុចំ ប្វតិពនការចាយេច, ឲុចំកាឌឹ ឲុចំ ដ្ឋដ្ឋយាតាឌិកេឌា តចិស្សតិ, ឲុចំអតតឹតោ ឲុចំ ដ្ឋដ្ឋយាតាឌិកាចំ អតតិក្កត្តោតិ៑ ត្ថតិ អញ្ញត្តិ ចាតិ ឲុចំ ដ្ឋដ្ឋយាតាឌិបរិក្កលាបតត អត្តតោ ចា ការេឃ, បរស្ស ចា ការេឃ, ការលេត ចា អត្តតោ, ការលេត ចា បរស្ស ការេឃ កាឃាត្យបស្សឹ ចិហរតិ៑

ពឌ្ឍយាតត្តិ ដ្ឋឌរាឌឹស្ស តិនឹឌិត្វា ដ្ឋឌរយំនឌ្ឍដ្ឋយំនអក្កិក្ខុដាឌឹតិ លុទ្ធិត្វា លុទ្ធិត្វា ពាឌិឃយាតំ៑ នយំនលោហិតត្តិ នាចលេនយំនលោហិតឃុត្តំ៑ តិយំនលោហិតយក្ខិតត្តិ យំនេ លឹលោបិ លោហិតំ ត ស្សស្សតិ, តំ នត្ថាឃ ទុត្តំ "តិយំនលោហិតយក្ខិត"ត្តិ៑ អត្ថោតាតិ អត្ថោត ឌិនាការពត៑ ហតុដ្ឋិពត្តិ ចតុ្យនដ្ឋិកេឃ្យិ ហតុដ្ឋិកំ បាឌិឃេក្ក បាឌិឃេក្ក ចិប្យកិល្ហំ៑ បាឌដ្ឋិកាឌឹស្សបិ ឲនេច តេឃា៑

តេរោវស្សិកានីតិ អតិក្កន្តសំវច្ឆរានិ. បូតីនីតិ អព្ភោកាសេ ឋិតានិ វាតាតបវុដ្ឋិសម្ផស្សេន តេរោវស្សិកានេវ បូតីនិ ហោន្តិ, អន្តោភូមិគតានិ បន ចិរតរំ តិដ្ឋន្តិ. ចុណ្ណកជាតានីតិ ចុណ្ណំ ចុណ្ណំ ហុត្វា វិប្បកិណ្ណានិ. សព្ពត្ថ សោ ឥមមេវាតិ វុត្តនយេន អដ្ឋិកាទីនំ វសេន យោជនា កាតព្ពា. ឥតិ អជ្ឈត្តំ វាតិ ឯវំ អដ្ឋិកាទិបរិគ្គណ្ហនេន យាវ ចុណ្ណកភាវា អត្តនោ វា កាយេ, បរស្ស វា កាយេ, កាលេន វា អត្តនោ, កាលេន វា បរស្ស កាយេ កាយានុបស្សី វិហរតិ.

ឥធ បន ឋត្វា នវសិវថិកា សមោធានេតព្ពា. ឯកាហមតំ វាតិ ហិ អាទិនា នយេន វុត្តា សព្ពាបិ ឯកា, កាកេហិ វា ខជ្ជមានន្តិអាទិកា ឯកា, អដ្ឋិកសង្ខលិកំ សមំសលោហិតំ នហារុសម្ពន្ធន្តិ ឯកា, និមំសលោហិតមក្ខិតំ នហារុសម្ពន្ធន្តិ ឯកា, អបគតមំសលោហិតំ នហារុសម្ពន្ធន្តិ ឯកា, អដ្ឋិកានិ អបគតសម្ពន្ធានីតិអាទិកា ឯកា អដ្ឋិកានិ សេតានិ សង្ខវណ្ណបដិភាគានីតិ ឯកា, បុញ្ជកិតានិ តេរោវស្សិកានីតិ ឯកា, បូតីនិ ចុណ្ណកជាតានីតិ ឯកាតិ.

ឯវំ ខោ, ភិក្ខវេតិ ឥទំ នវសិវថិកា ទស្សេត្វា កាយានុបស្សនំ និដ្ឋបេន្តោ អាហ. តត្ថ នវសិវថិកបរិគ្គាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចំ, តស្សា សមុដ្ឋាបិកា បុរិមតណ្ហា សមុទយសច្ចំ, ឧភិន្នំ អប្បវត្តិ និរោធសច្ចំ, ទុក្ខបរិជាននោ សមុទយបជហនោ និរោធារម្មណោ អរិយមគ្គោ មគ្គសច្ចំ. ឯវំ ចតុសច្ចវសេន ឧស្សក្កិត្វា និព្ពុតិំ បាបុណាតីតិ ឥទំ នវសិវថិកបរិគ្គាហកានំ ភិក្ខូនំ យាវ អរហត្តា និយ្យានមុខន្តិ.

នវសិវថិកបព្វំ និដ្ឋិតំ.

ឯត្តាវតា ច អានាបានបព្វំ, ឥរិយាបថបព្វំ, ចតុសម្បជញ្ញបព្វំ, បដិក្កូលមនសិការបព្វំ, ធាតុមនសិការបព្វំ, នវសិវថិកបព្វានីតិ ចុទ្ទសបព្វា កាយានុបស្សនា និដ្ឋិតា ហោតិ. តត្ថ អានាបានបព្វំ, បដិក្កូលមនសិការបព្វន្តិ ឥមានេវ ទ្វេ អប្បនាកម្មដ្ឋានានិ, សិវថិកានំ បន អាទីនវានុបស្សនាវសេន វុត្តត្តា សេសានិ ទ្វាទសាបិ ឧបចារកម្មដ្ឋានានេវាតិ.

កាយានុបស្សនា និដ្ឋិតា.

វេទនានុបស្សនាវណ្ណនា

៣៨០. ឯវំ ភគវា ចុទ្ទសវិធេន កាយានុបស្សនាសតិបដ្ឋានំ កថេត្វា ឥទានិ នវវិធេន វេទនានុបស្សនំ កថេតុំ កថញ្ច, ភិក្ខវេតិអាទិមាហ. តត្ថ សុខំ វេទនន្តិ កាយិកំ វា ចេតសិកំ វា សុខំ វេទនំ វេទយមានោ “អហំ សុខំ វេទនំ វេទយាមី”តិ បជានាតីតិ អត្ថោ. តត្ថ កាមំ ឧត្តានសេយ្យកាបិ ទារកា ថញ្ញបិវនាទិកាលេ សុខំ វេទយមានា “សុខំ វេទនំ វេទយាមា”តិ បជានន្តិ, ន បនេតំ ឯវរូបំ ជាននំ សន្ធាយ វុត្តំ. ឯវរូបញ្ហិ ជាននំ សត្តុបលទ្ធិំ ន ជហតិ, អត្តសញ្ញំ ន ឧគ្ឃាដេតិ, កម្មដ្ឋានំ វា សតិបដ្ឋានភាវនា

វា ន ហោតិ។ ឥមស្ស បន ភិក្ខុនោ ជាននំ សត្តូបលទ្ធិំ ជហតិ, អត្តសញ្ញំ ឧគ្ឃាដេតិ, កម្មដ្ឋានញ្ចេវ សតិបដ្ឋានភាវនា ច ហោតិ។ ឥទញ្ហិ “កោ វេទយតិ, កស្ស វេទនា, កិំ ការណា វេទនា”តិ ឯវំ សម្បជានវេទិយនំ សន្ធាយ វុត្តំ។

តត្ថ កោ វេទយតីតិ ន កោចិ សត្តោ វា បុគ្គលោ វា វេទយតិ។ កស្ស វេទនាតិ ន កស្សចិ សត្តស្ស វា បុគ្គលស្ស វា វេទនា។ កិំ ការណា វេទនាតិ វត្ថុអារម្មណាវ បនស្ស វេទនា, តស្មា ឯស ឯវំ បជានាតិ “តំ តំ សុខាទីនំ វត្ថុំ អារម្មណំ កត្វា វេទនាវ វេទយតិ តំ បន វេទនាយ បវត្តិំ ឧបាទាយ ‘អហំ វេទយាមី’តិ វោហារមត្តំ ហោតី”តិ។ ឯវំ វត្ថុំ អារម្មណំ កត្វា វេទនាវ វេទយតីតិ សល្លក្ខេន្តោ ឯស “សុខំ វេទនំ វេទយាមីតិ បជានាតី”តិ វេទិតព្វោ ចិត្តលបព្វតេ អញ្ញតរត្ថេរោ វិយ។

ថេរោ កិរ អផាសុកកាលេ ពលវវេទនាយ និត្ថុនន្តោ អបរាបរំ បរិវត្តតិ, តមេកោ ទហរោ អាហ – “កតរំ វោ, ភន្តេ, ឋានំ រុជ្ជតី”តិ។ អាវុសោ, បាដិយេក្កំ រុជ្ជនដ្ឋានំ នាម នត្ថិ, វត្ថុំ អារម្មណំ កត្វា វេទនាវ វេទយតីតិ។ ឯវំ ជាននកាលតោ បដ្ឋាយ អធិវាសេតុំ វដ្ដតិ នោ, ភន្តេ,តិ។ អធិវាសេមិ, អាវុសោតិ។ អធិវាសនា, ភន្តេ, សេយ្យោតិ។ ថេរោ អធិវាសេសិ។ វាតោ យាវ ហទយា ផាលេសិ, មញ្ចកេ អន្តានិ រាសិកតានិ អហេសុំ។ ថេរោ ទហរស្ស ទស្សេសិ “វដ្ដតាវុសោ, ឯត្តកា អធិវាសនា”តិ។ ទហរោ តុណ្ហី អហោសិ។ ថេរោ វីរិយសមតំ យោជេត្វា សហ បដិសម្ភិទាហិ អរហត្តំ បាបុណិត្វា សមសីសី ហុត្វា បរិនិព្ពាយិ។

យថា ច សុខំ, ឯវំ ទុក្ខំ…បេ… និរាមិសំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយមានោ “និរាមិសំ អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទយាមី”តិ បជានាតិ។ ឥតិ ភគវា រូបកម្មដ្ឋានំ កថេត្វា អរូបកម្មដ្ឋានំ កថេន្តោ យស្មា ផស្សវសេន ចិត្តវសេន វា កថិយមានំ បាកដំ ន ហោតិ , អន្ធការំ វិយ ខាយតិ, វេទនានំ បន ឧប្បត្តិបាកដតាយ វេទនាវសេន បាកដំ ហោតិ, តស្មា សក្កបញ្ហេ វិយ ឥធាបិ វេទនាវសេន អរូបកម្មដ្ឋានំ កថេសិ។ តត្ថ “ទុវិធញ្ហិ កម្មដ្ឋានំ រូបកម្មដ្ឋានំ អរូបកម្មដ្ឋានញ្ចា”តិអាទិ កថាមគ្គោ សក្កបញ្ហវណ្ណនាយមេវ វុត្តោ។

តត្ថ សុខំ វេទនន្តិអាទីសុ អយំ អបរោបិ បជាននបរិយាយោ, សុខំ វេទនំ វេទយាមីតិ បជានាតីតិ សុខវេទនាក្ខណេ ទុក្ខវេទនាយ អភាវតោ សុខំ វេទនំ វេទយមានោ “សុខំ វេទនំយេវ វេទយាមី”តិ បជានាតិ។ តេន យា បុព្ពេ ភូតបុព្ពា ទុក្ខវេទនា, តស្សា ឥទានិ អភាវតោ ឥមិស្សា ច សុខាយ វេទនាយ ឥតោ បឋមំ អភាវតោ វេទនា នាម អនិច្ចា អធុវា វិបរិណាមធម្មា, ឥតិហ តត្ថ សម្បជានោ ហោតិ។ វុត្តម្បិ ចេតំ ភគវតា –

“យស្មិំ, អគ្គិវេស្សន, សមយេ សុខំ វេទនំ វេទេតិ, នេវ តស្មិំ សមយេ ទុក្ខំ វេទនំ វេទេតិ, ន អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទេតិ, សុខំយេវ តស្មិំ សមយេ វេទនំ វេទេតិ។ យស្មិំ, អគ្គិវេស្សន, សមយេ ទុក្ខំ…បេ… អទុក្ខមសុខំ វេទនំ វេទេតិ, នេវ តស្មិំ សមយេ សុខំ វេទនំ វេទេតិ, ន ទុក្ខំ វេទនំ វេទេតិ, អទុក្ខមសុខំយេវ តស្មិំ សមយេ វេទនំ វេទេតិ។ សុខាបិ, ខោ, អគ្គិវេស្សន, វេទនា អនិច្ចា សង្ខតា បដិច្ចសមុប្បន្នា ខយធម្មា វយធម្មា វិរាគធម្មា និរោធធម្មា។ ទុក្ខាបិ, ខោ…បេ… អទុក្ខមសុខាបិ ខោ, អគ្គិវេស្សន, វេទនា អនិច្ចា…បេ… និរោធធម្មា។ ឯវំ បស្សំ, អគ្គិវេស្សន, សុតវា អរិយសាវកោ សុខាយបិ វេទនាយ និព្ពិន្ទតិ, ទុក្ខាយបិ វេទនាយ និព្ពិន្ទតិ,

ອທຸກ຺ຂມສຸຂາຍປິ ເວທນາຍ ນິພ຺ພິນ຺ທຕິ, ນິພ຺ພິນ຺ທໍ ວິຣຊ຺ຊຕິ, ວິຣາຄາ ວິມຸຈ຺ຈຕິ, ວິມຸຕ຺ຕສ຺ມິໍ ‘ວິມຸຕ຺ຕມີ’ຕິ ຎາຓໍ ເຫາຕິ, ‘ຂີຓາ ຊາຕິ, ວຸສິຕໍ ພ຺ຣຫ຺ມຈຣິຍໍ, ກຕໍ ກຣຓີຍໍ, ນາປຣໍ ອິຕ຺ຖຕ຺ຕາຍາ’ຕິ ປຊານາຕີ”ຕິ (ມ. ນິ. ໒.໒໐໕).

ສາມິສໍ ວາ ສຸຂນ຺ຕິອາທີສຸ ສາມິສາ ສຸຂາ ນາມ ປຎ຺ຈກາມຄຸຓາມິສສນ຺ນິສ຺ສິຕາ ຉ ເຄຫສິຕເສາມນສ຺ສເວທນາ. ນິຣາມິສາ ສຸຂາ ນາມ ຉ ເນກ຺ຂມ຺ມສິຕເສາມນສ຺ສເວທນາ. ສາມິສາ ທຸກ຺ຂາ ນາມ ຉ ເຄຫສິຕເທາມນສ຺ສເວທນາ. ນິຣາມິສາ ທຸກ຺ຂາ ນາມ ຉ ເນກ຺ຂມ຺ມສິຕເທາມນສ຺ສເວທນາ. ສາມິສາ ອທຸກ຺ຂມສຸຂາ ນາມ ຉ ເຄຫສິຕຸເປກ຺ຂາເວທນາ. ນິຣາມິສາ ອທຸກ຺ຂມສຸຂາ ນາມ ຉ ເນກ຺ຂມ຺ມສິຕຸເປກ຺ຂາເວທນາ. ຕາສໍ ວິຠາເຄາ ສກ຺ກປເຎ຺ຫວຸເຕ຺ຕາເຍວ.

ອິຕິອຊ຺ຌຕ຺ຕໍ ວາຕິ ເອວໍ ສຸຂເວທນາທິປຣິຄ຺ຄຫເຓນ ອຕ຺ຕເນາ ວາ ເວທນາສຸ, ປຣສ຺ສ ວາ ເວທນາສຸ, ກາເລນ ວາ ອຕ຺ຕເນາ, ກາເລນ ວາ ປຣສ຺ສ ເວທນາສຸ ເວທນານຸປສ຺ສີ ວິຫຣຕີ. ສມຸທຍວຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາຕິ ເອຕ຺ຖ ປນ ອວິຊ຺ຊາສມຸທຍາ ເວທນາສມຸທເຍາຕິອາທີຫິ ປຎ຺ຈຫິ ປຎ຺ຈຫິ ອາກາເຣຫິ ເວທນານໍ ສມຸທຍຎ຺ຈ ວຍຎ຺ຈ ປສ຺ສນ຺ເຕາ “ສມຸທຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ເວທນາສຸ ວິຫຣຕິ, ວຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ເວທນາສຸ ວິຫຣຕິ, ກາເລນ ສມຸທຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ເວທນາສຸ, ກາເລນ ວຍຘມ຺ມານຸປສ຺ສີ ວາ ເວທນາສຸ ວິຫຣຕີ”ຕິ ເວທິຕພ຺ເພາ. ອິເຕາ ປຣໍ ກາຍານຸປສ຺ສນາຍໍ ວຸຕ຺ຕນຍເມວ. ເກວລຎ຺ຫິອິທ ເວທນາປຣິຄ຺ຄາຫິກາ ສຕິ ທຸກ຺ຂສຈ຺ຈນ຺ຕິ ເອວໍ ເຍາຊນໍ ກຕ຺ວາ ເວທນາປຣິຄ຺ຄາຫກສ຺ສ ຠິກ຺ຂຸເນາ ນິຍ຺ຍານມຸຂໍ ເວທິຕພ຺ພໍ, ເສສໍ ຕາທິສເມວາຕິ.

ເວທນານຸປສ຺ສນາ ນິຏ຺ຐິຕາ.

ຈິຕ຺ຕານຸປສ຺ສນາວຓ຺ຓນາ

໓໘໑. ເອວໍ ນວວິເຘນ ເວທນານຸປສ຺ສນາສຕິປຏ຺ຐານໍ ກເຖຕ຺ວາ ອິທານິ ເສາຬສວິເຘນ ຈິຕ຺ຕານຸປສ຺ສນໍ ກເຖຕຸໍ ກຖຎ຺ຈ, ຠິກ຺ຂເວຕິອາທິມາຫ. ຕຕ຺ຖ ສຣາຄນ຺ຕິ ອຏ຺ຐວິຘເລາຠສຫຄຕໍ. ວີຕຣາຄນ຺ຕິ ເລາກິຍກຸສລາພ຺ຍາກຕໍ. ອິທໍ ປນ ຍສ຺ມາ ສມ຺ມສນໍ ນ ຘມ຺ມສເມາຘານໍ, ຕສ຺ມາ ອິທ ເອກປເທປິ ເລາກຸຕ຺ຕຣໍ ນ ລພ຺ຠຕິ. ເສສານິ ຈຕ຺ຕາຣິ ອກຸສລຈິຕ຺ຕານິ ເນວ ປຸຣິມປທໍ ນ ປຈ຺ຉິມປທໍ ຠຊນ຺ຕິ. ສເທາສນ຺ຕິ ທຸວິຘເທາມນສ຺ສສຫຄຕໍ. ວີຕເທາສນ຺ຕິ ເລາກິຍກຸສລາພ຺ຍາກຕໍ. ເສສານິ ທສ ອກຸສລຈິຕ຺ຕານິ ເນວ ປຸຣິມປທໍ, ນ ປຈ຺ຉິມປທໍ ຠຊນ຺ຕິ. ສເມາຫນ຺ຕິ ວິຈິກິຈ຺ຉາສຫຄຕຎ຺ເຈວ, ອຸທ຺ຘຈ຺ຈສຫຄຕຎ຺ຈາຕິ ທຸວິຘໍ. ຍສ຺ມາ ປນ ເມາເຫາ ສພ຺ພາກຸສເລສຸ ອຸປ຺ປຊ຺ຊຕິ, ຕສ຺ມາ ເສສານິປິ ອິທ ວຏ຺ຏນ຺ຕິເຍວ. ອິມສ຺ມິໍເຍວ ຫິ ທຸເກ ທ຺ວາທສາກຸສລຈິຕ຺ຕານິ ປຣິຍາທິນ຺ນານີຕິ. ວີຕເມາຫນ຺ຕິ ເລາກິຍກຸສລາພ຺ຍາກຕໍ. ສງ຺ຂິຕ຺ຕນ຺ຕິ ຖີນມິຕ຺ຘານຸປຕິຕໍ. ເອຕຎ຺ຫິ ສງ຺ກຸຈິຕຈິຕ຺ຕໍ ນາມ. ວິກ຺ຂິຕ຺ຕນ຺ຕິ ອຸທ຺ຘຈ຺ຈສຫຄຕໍ, ເອຕຎ຺ຫິ ປສຏຈິຕ຺ຕໍ ນາມ.

ມຫຄ຺ຄຕນ຺ຕິ ຣູປາຣູປາວຈຣໍ. ອມຫຄ຺ຄຕນ຺ຕິ ກາມາວຈຣໍ. ສອຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ກາມາວຈຣໍ. ອນຸຕ຺ຕຣນ຺ຕິ ຣູປາວຈຣຎ຺ຈ ອຣູປາວຈຣຎ຺ຈ. ຕຕ຺ຣາປິ ສອຸຕ຺ຕຣໍ ຣູປາວຈຣໍ, ອນຸຕ຺ຕຣໍ ອຣູປາວຈຣເມວ. ສມາຫິຕນ຺ຕິ ຍສ຺ສ ອປ຺ປນາສມາທິ ອຸປຈາຣສມາທິ ວາ ອຕ຺ຖິ. ອສມາຫິຕນ຺ຕິ ອຸຠຍສມາທິຣຫິຕໍ. ວິມຸຕ຺ຕນ຺ຕິ

តេក្កចិត្តយុត្តចិយុត្តិហិ ចិយុត្តំ អចិយុត្តត្តិ ក្ខយចិយុត្តិចិទហិតំ។ សយុទ្ធេងបជិប្បយ្យុឌ្ឍិតិយ្យុទលាចិយុត្តិតំ បត ព្ពុឆ ខ្ចុកាទេសាច តត្តិ។

ព្វុតិអត្ថញ្ញំ ចាតិ ឲុចំ សទាកាឌិបទិក្កុលប្បុតត ឃស្មិំ ឃស្មិំ លទោល ឃំ ឃំ ចិត្តំ បចត្តតិ, តំ តំ សល្លេក្ខេត្តា អត្តនោ ចា ចិទត្ត, បទយ្យ ចា ចិទត្ត, កាទលេត ចា អត្តនោ, កាទលេត ចា បទយ្យ ចិទត្ត ចិត្តាត្ុបយ្សី ចិហទតិ។ សយុងយចយឆម្មាត្ុបយ្សីតិ ឲត្ត បត អចិឌ្ឍាសយុងយា ចិញ្ញាណសយុងទេយាតិ ឲុចំ បញ្ចហិ បញ្ចហិ អាកាទេហិ ចិញ្ញាណស្ស សយុងទេយា ច ចទេយា ច តឹហទិតទេត្តា។ ព្ពុទេតា បទំ ចុត្តតយទេបច។ ទេកចលព្យព្ពុឆ ចិត្តបទិក្កាហិកា សតិ ទុក្កួសច្ចត្តិ ឲុចំ បងទេយាឌតំ កត្វា ចិត្តបទិក្កាហកស្ស កិក្ខូទោ តិយ្យាតយុត្តំ ទេចឌិតត្តំ។ ទេសសំ តាឌិសទេយចាតិ។

ចិត្តាត្ុបស្សតា តិដ្ឋិតា។

ឆម្មាត្ុបស្សតា តីចទលាបត្តចណ្ណតា

ឲប័ឲ។ ឲុចំ ទេសាច្យអសចិទេឆត ចិត្តាត្ុបស្សតាសតិបដ្ឋាតំ កទេឆត្វា ព្ពុងាតិ បញ្ចចិទេឆត ឆម្មាត្ុបស្សតំ កទេឆតុំ កឆញ្ចា, កិក្ខូទេចតិអាឌិយាហ។ អបិច កកចតា កាយាត្ុបស្សតាយ ស្ុឌ្ឍរូបបទិក្កុទេហា កឆិទេតា, ទេចងតាចិត្តាត្ុបស្សតាហិ ស្ុឌ្ឍអរូបបទិក្កុទេហា។ ព្ពុងាតិ រូបារូបមិស្សកបទិក្កហំ កទេឆតុំ “កឆញ្ចា, កិក្ខូទេច”តិអាឌិយាហ។ កាយាត្ុបស្សតាយ ចា រូបក្ខុឌ្ឍបទិក្កុទេហាច កឆិទេតា, ទេចងតាត្ុបស្សតាយ ទេចងតាក្ខុឌ្ឍបទិក្កុទេហាច, ចិត្តាត្ុបស្សតាយ ចិញ្ញាណក្ខុឌ្ឍបទិក្កុទេហាច ព្ពុងាតិ សញ្ញាសង្ខារក្ខុឌ្ឍបទិក្កហម្បិ កទេឆតុំ “កឆញ្ចា, កិក្ខូទេច”តិអាឌិយាហ។

តត្ត សត្តត្តិ អកិណ្ហប្បសយុងាចារទេចសេត សំចិឌ្ឍយាតំ។ អសត្តត្តិ អសយុងាចារទេចសេត ចា បហីតត្តា ចា អសំចិឌ្ឍយាតំ។ យថា ចាតិ ទេយត កាទទេណត កាយច្ឆត្ុស្ស ក្ខុប្បាទេងា ទេហាតិ។ តញ្ច បឌាតាតីតិ តញ្ច កាទណំ បឌាតាតិ។ ព្ពុតិ ព្ពុមិតា តទេយត សត្តបទេងសុ អទេត្ថា ទេចឌិតទេត្តា។

តត្ត ស្ុកតិមិទេត្ត អទេយាតិទេសាយតសិកាទេត កាយច្ឆត្ុស្ស ក្ខុប្បាទេងា ទេហាតិ។ ស្ុកតិមិត្តំ តាយ ស្ុកម្បិ ស្ុកតិមិត្តំ, ស្ុការម្មណម្បិ ស្ុកតិមិត្តំ។ អទេយាតិទេសាយតសិកាទេទា តាយ អត្ុបាយយតសិកាទេទា ក្ខុប្បចយតសិកាទេទា អតិច្ចេ តិច្ចត្តិ ចា, ទុក្ខេ ស្ុលត្តិ ចា, អតត្តតិ អត្តាតិ ចា, អស្ុកេ ស្ុកត្តិ ចា យតសិកាទេទា។ តំ តត្ត ពាហុលំ បចត្តយទេតា កាយច្ឆត្ុស្ស ក្ខុប្បជ្ជតិ។ ទេតតាហ កកចា – “អត្ថិ, កិក្ខូទេច, ស្ុកតិមិត្តំ, តត្ត អទេយាតិទេសាយតសិការពាហុលីកាទេទា, អយយាហាទេទា អត្ុប្បត្តស្ស ចា កាយច្ឆត្ុស្ស ក្ខុប្បាងាយ ក្ខុប្បត្តស្ស ចា កាយច្ឆត្ុស្ស កិទេយ្យាកាចាយ ទេចបុល្លាយា”តិ (សំ។ តិ។ ៥។១១១)។

អស្ុកតិមិទេត្ត បត ទេយាតិទេសាយតសិកាទេតស្ស បហាតំ ទេហាតិ។ អស្ុកតិមិត្តំ តាយ អស្ុកម្បិ អស្ុការម្មណម្បិ។ ទេយាតិទេសាយតសិកាទេទា តាយ

ឧបាយមនសិការោ បថមនសិការោ អនិច្ចេ អនិច្ចន្តិ វា, ទុក្ខេ ទុក្ខន្តិ វា, អនត្តនិ អនត្តាតិ វា, អសុភេ អសុភន្តិ វា មនសិការោ· តំ តត្ថ ពហុលំ បវត្តយតោ កាមច្ឆន្ទោ បហីយតិ· តេនាហ ភគវា – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, អសុភនិមិត្តំ, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្ទស្ស អនុប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា កាមច្ឆន្ទស្ស បហានាយា”តិ (សំ· និ· ៥·២៣២)·

អបិច ឆ ធម្មា កាមច្ឆន្ទស្ស បហានាយ សំវត្តន្តិ អសុភនិមិត្តស្ស ឧគ្គហោ, អសុភភាវនានុយោគោ, ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារតា, ភោជនេ មត្តញ្ញុតា, កល្យាណមិត្តតា, សប្បាយកថាតិ· ទសវិធញ្ហិ អសុភនិមិត្តំ ឧគ្គណ្ហន្តស្សាបិ កាមច្ឆន្ទោ បហីយតិ, ភាវេន្តស្សាបិ ឥន្ទ្រិយេសុ បិហិតទ្វារស្សាបិ ចតុន្នំ បញ្ចន្នំ អាលោបានំ ឱកាសេ សតិ ឧទកំ បិវិត្វា យាបនសីលតាយ ភោជនេ មត្តញ្ញុនោបិ· តេនេតំ វុត្តំ –

“ចត្តារោ បញ្ច អាលោបេ, អភុត្វា ឧទកំ បិវេ;

អលំ ផាសុវិហារាយ, បហិតត្តស្ស ភិក្ខុនោ”តិ· (ថេរគា· ៩៨៣);

អសុភកម្មិកតិស្សត្ថេរសទិសេ អសុភភាវនារតេ កល្យាណមិត្តេ សេវន្តស្សាបិ កាមច្ឆន្ទោ បហីយតិ, ឋាននិសជ្ជាទីសុ ទសអសុភនិស្សិតសប្បាយកថាយ បហីយតិ, តេន វុត្តំ – “ឆ ធម្មា កាមច្ឆន្ទស្ស បហានាយ សំវត្តន្តី”តិ· ឥមេហិ បន ឆហិ ធម្មេហិ បហីនស្ស កាមច្ឆន្ទស្ស អរហត្តមគ្គេន អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតីតិ បជានាតិ·

បដិឃនិមិត្តេ អយោនិសោមនសិការេន បនេត្ថ ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ· តត្ថ បដិឃម្បិ បដិឃនិមិត្តំ, បដិឃារម្មណម្បិ បដិឃនិមិត្តំ· អយោនិសោមនសិការោ សព្វត្ថ ឯកលក្ខណោវ· តំ តស្មិំ និមិត្តេ ពហុលំ បវត្តយតោ ព្យាបាទោ ឧប្បជ្ជតិ· តេនាហ ភគវា – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, បដិឃនិមិត្តំ, តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ឧប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយា”តិ (សំ· និ· ៥·២៣២)·

មេត្តាយ បន ចេតោវិមុត្តិយា យោនិសោមនសិការេនស្ស បហានំ ហោតិ· តត្ថ មេត្តាតិ វុត្តេ អប្បនាបិ ឧបចារោបិ វដ្ដតិ· ចេតោវិមុត្តីតិ អប្បនាវ· យោនិសោមនសិការោ វុត្តលក្ខណោវ· តំ តត្ថ ពហុលំ បវត្តយតោ ព្យាបាទោ បហីយតិ· តេនាហ ភគវា – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, មេត្តា ចេតោវិមុត្តិ, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស អនុប្បាទាយ ឧប្បន្នស្ស វា ព្យាបាទស្ស បហានាយា”តិ (សំ· និ· ៥·២៣២)·

អបិច ឆ ធម្មា ព្យាបាទស្ស បហានាយ សំវត្តន្តិ មេត្តានិមិត្តស្ស ឧគ្គហោ មេត្តាភាវនានុយោគោ កម្មស្សកតាបច្ចវេក្ខណា បដិសង្ខានពហុលតា កល្យាណមិត្តតា សប្បាយកថាតិ· ឱទិស្សកអនោទិស្សកទិសាផរណានញ្ហិ អញ្ញតរវសេន មេត្តំ ឧគ្គណ្ហន្តស្សាបិ ព្យាបាទោ បហីយតិ, ឱធិសោអនោធិសោទិសាផរណវសេន មេត្តំ ភាវេន្តស្សាបិ· “ត្វំ ឯតស្ស កុទ្ធោ កិំ ករិស្សសិ, កិមស្ស សីលាទីនិ វិនាសេតុំ

សក្ខិស្សសិ, ននុ ត្វំ អត្តនោ កម្មេន អាគន្ត្វា អត្តនោ កម្មេនេវ គមិស្សសិ, បរស្ស កុជ្ឈនំ នាម វីតច្ចិតង្គារ តត្តអយសលាកគូថាទីនិ គហេត្វា បរំ បហរិតុកាមតាសទិសំ ហោតិ។ ឯសោបិ តវ កុជ្ឈិត្វា កិំ ករិស្សតិ, កិំ តវ សីលាទីនិ វិនាសេតុំ សក្ខិស្សតិ, ឯស អត្តនោ កម្មេន អាគន្ត្វា អត្តនោ កម្មេនេវ គមិស្សតិ, អប្បដិច្ឆិតបហេណកំ វិយ បដិវាតំ ខិត្តរជោមុដ្ឋិ វិយ ច ឯតស្សេវេស កោធោ មត្ថកេ បតិស្សតី”តិ ឯវំ អត្តនោ ច បរស្ស ច កម្មស្សកតំ បច្ចវេក្ខតោបិ, ឧភយកម្មស្សកតំ បច្ចវេក្ខិត្វា បដិសង្ខានេ ឋិតស្សាបិ, អស្សគុត្តត្ថេរសទិសេ មេត្តាភាវនារតេ កល្យាណមិត្តេ សេវន្តស្សាបិ ព្យាបាទោ បហីយតិ។ ឋាននិសជ្ជាទីសុ មេត្តានិស្សិតសប្បាយកថាយបិ បហីយតិ។ តេន វុត្តំ – “ឆ ធម្មា ព្យាបាទស្ស បហានាយ សំវត្តន្តី”តិ។ ឥមេហិ បន ឆហិ ធម្មេហិ បហីនស្ស ព្យាបាទស្ស អនាគាមិមគ្គេន អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតីតិ បជានាតិ។

អរតិអាទីសុ អយោនិសោមនសិការេន ថិនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ។ អរតិ នាម ឧក្កណ្ឋិតតា។ តន្ទី នាម កាយាលសិយតា។ វិជម្ភិតា នាម កាយវិនមនា។ ភត្តសម្មទោ នាម ភត្តមុច្ឆា ភត្តបរិឡាហោ។ ចេតសោ លីនត្តំ នាម ចិត្តស្ស លីនាការោ។ ឥមេសុ អរតិអាទីសុ អយោនិសោមនសិការំ ពហុលំ បវត្តយតោ ថិនមិទ្ធំ ឧប្បជ្ជតិ។ តេនាហ – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, អរតិ តន្ទី វិជម្ភិតា ភត្តសម្មទោ ចេតសោ លីនត្តំ, តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ថិនមិទ្ធស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា ថិនមិទ្ធស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយា”តិ (សំ. និ. ៥.២៣២)។

អារម្ភធាតុអាទីសុ បន យោនិសោមនសិការេន ថិនមិទ្ធស្ស បហានំ ហោតិ។ អារម្ភធាតុ នាម បឋមារម្ភវីរិយំ។ និក្កមធាតុ នាម កោសជ្ជតោ និក្ខន្តតាយ តតោ ពលវតរំ។ បរក្កមធាតុ នាម បរំ បរំ ឋានំ អក្កមនតោ តតោបិ ពលវតរំ។ ឥមស្មិំ តិប្បភេទេ វីរិយេ យោនិសោមនសិការំ ពហុលំ បវត្តយតោ ថិនមិទ្ធំ បហីយតិ។ តេនាហ – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, អារម្ភធាតុ និក្កមធាតុ បរក្កមធាតុ, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ថិនមិទ្ធស្ស អនុប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា ថិនមិទ្ធស្ស បហានាយា”តិ (សំ. និ. ៥.២៣២)។

អបិច ឆ ធម្មា ថិនមិទ្ធស្ស បហានាយ សំវត្តន្តិ – អតិភោជនេ និមិត្តគ្គាហោ, ឥរិយាបថសម្បរិវត្តនតា, អាលោកសញ្ញាមនសិការោ, អព្ភោកាសវាសោ, កល្យាណមិត្តតា, សប្បាយកថាតិ។ អាហរហត្ថក តត្រវដ្ដក អលំសាដក កាកមាសក ភុត្តវមិតកភោជនំ ភុញ្ជិត្វា រត្តិដ្ឋានទិវាដ្ឋានេ និសិន្នស្ស ហិ សមណធម្មំ ករោតោ ថិនមិទ្ធំ មហាហត្ថី វិយ ឱត្ថរន្តំ អាគច្ឆតិ, ចតុបញ្ចអាលោបោកាសំ បន ឋបេត្វា បានីយំ បិវិត្វា យាបនសីលស្ស ភិក្ខុនោ តំ ន ហោតីតិ ឯវំ អតិភោជនេ និមិត្តំ គណ្ហន្តស្សាបិ ថិនមិទ្ធំ បហីយតិ។ យស្មិំ ឥរិយាបថេ ថិនមិទ្ធំ ឱក្កមតិ, តតោ អញ្ញំ បរិវត្តេន្តស្សាបិ, រត្តិំ ចន្ទាលោកទីបាលោកឧក្កាលោកេ ទិវា សូរិយាលោកំ មនសិករោន្តស្សាបិ, អព្ភោកាសេ វសន្តស្សាបិ, មហាកស្សបត្ថេរសទិសេ បហីនថិនមិទ្ធេ កល្យាណមិត្តេ សេវន្តស្សាបិ ថិនមិទ្ធំ បហីយតិ។ ឋាននិសជ្ជាទីសុ ធុតង្គនិស្សិតសប្បាយកថាយបិ បហីយតិ។ តេន វុត្តំ – “ឆ ធម្មា ថិនមិទ្ធស្ស បហានាយ សំវត្តន្តី”តិ។ ឥមេហិ បន ឆហិ ធម្មេហិ បហីនស្ស ថិនមិទ្ធស្ស អរហត្តមគ្គេន អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតីតិ បជានាតិ។

ចេតសោ អវូបសមេ អយោនិសោមនសិការេន ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ។ អវូបសមោ នាម អវូបសន្តាការោ, ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចមេវចេតំ អត្ថតោ។ តត្ថ អយោនិសោមនសិការំ ពហុលំ បវត្តយតោ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ ឧប្បជ្ជតិ។ តេនាហ – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, ចេតសោ អវូបសមោ, តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយា”តិ។

យោនិសោមនសិការេន បន ចេតសោ វូបសមេ យោនិសោមនសិការេន តស្ស បហានំ ហោតិ។ តេនាហ – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, ចេតសោ វូបសមោ, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមនាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស អនុប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស បហានាយា”តិ។

អបិច ឆ ធម្មា ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស បហានាយ សំវត្តន្តិ ពាហុស្សុតតា បរិបុច្ឆកតា វិនយេ បកតញ្ញុតា វុឌ្ឍសេវិតា កល្យាណមិត្តតា សប្បាយកថាតិ។ ពាហុសច្ចេនបិ ហិ ឯកំ វា ទ្វេ វា តយោ វា ចត្តារោ វា បញ្ច វា និកាយេ បាឡិវសេន អត្ថវសេន ច ឧគ្គណ្ហន្តស្សាបិ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហីយតិ។ កប្បិយាកប្បិយបរិបុច្ឆាពហុលស្សាបិ, វិនយបញ្ញត្តិយំ ចិណ្ណវសីភាវេន បកតញ្ញុនោបិ, វុឌ្ឍេ មហល្លកត្ថេរេ ឧបសង្កមន្តស្សាបិ, ឧបាលិត្ថេរសទិសេ វិនយធរេ កល្យាណមិត្តេ សេវន្តស្សាបិ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហីយតិ, ឋាននិសជ្ជាទីសុ កប្បិយាកប្បិយនិស្សិតសប្បាយកថាយបិ បហីយតិ។ តេន វុត្តំ – “ឆ ធម្មា ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចស្ស បហានាយ សំវត្តន្តី”តិ។ បហីនេ បន ឯតេហិ ឆហិ ធម្មេហិ បហីនេ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចេ ឧទ្ធច្ចស្ស អរហត្តមគ្គេន , កុក្កុច្ចស្ស អនាគាមិមគ្គេន អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតីតិ បជានាតិ។

វិចិកិច្ឆាឋានីយេសុ ធម្មេសុ អយោនិសោមនសិការេន វិចិកិច្ឆាយ ឧប្បាទោ ហោតិ។ វិចិកិច្ឆាឋានីយា ធម្មា នាម បុនប្បុនំ វិចិកិច្ឆាយ ការណត្តា វិចិកិច្ឆាវ។ តត្ថ អយោនិសោមនសិការំ ពហុលំ បវត្តយតោ វិចិកិច្ឆា ឧប្បជ្ជតិ។ តេនាហ – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, វិចិកិច្ឆាឋានីយា ធម្មា, តត្ថ អយោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នាយ វា វិចិកិច្ឆាយ ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នាយ វា វិចិកិច្ឆាយ ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយា”តិ (សំ. និ. ៥.២៣២)។

កុសលាទិធម្មេសុ យោនិសោមនសិការេន បនស្សា បហានំ ហោតិ, តេនាហ – “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, កុសលាកុសលា ធម្មា សាវជ្ជានវជ្ជា ធម្មា សេវិតព្ពាសេវិតព្ពា ធម្មា ហីនប្បណីតា ធម្មា កណ្ហសុក្កសប្បដិភាគា ធម្មា។ តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមនាហារោ, អនុប្បន្នាយ វា វិចិកិច្ឆាយ អនុប្បាទាយ; ឧប្បន្នាយ វា វិចិកិច្ឆាយ បហានាយា”តិ។

អបិច ឆ ធម្មា វិចិកិច្ឆាយ បហានាយ សំវត្តន្តិ ពាហុស្សុតតា, បរិបុច្ឆកតា, វិនយេ បកតញ្ញុតា, អធិមោក្ខពហុលតា, កល្យាណមិត្តតា, សប្បាយកថាតិ។ ពាហុសច្ចេនបិ ហិ ឯកំ វា…បេ… បញ្ច វា និកាយេ បាឡិវសេន ច អត្ថវសេន ច ឧគ្គណ្ហន្តស្សាបិ វិចិកិច្ឆា បហីយតិ, តីណិ រតនានិ អារព្ភ បរិបុច្ឆាពហុលស្សាបិ, វិនយេ ចិណ្ណវសីភាវស្សាបិ, តីសុ រតនេសុ ឱកប្បនិយសទ្ធាសង្ខាតអធិមោក្ខពហុលស្សាបិ, សទ្ធាធិមុត្តេ វក្កលិត្ថេរសទិសេ កល្យាណមិត្តេ សេវន្តស្សាបិ វិចិកិច្ឆា បហីយតិ,

ឋាតតិរដ្ឋានិសុ តិណ្ណំ រតតាត់ ក្យាតិស្សិតរបុយាយកចាយបិ បហីយតិ៍ ទេតត ទុត្តំ – “ល ឆយ្ទា ចិចិកិច្ឆាយ បហាតាយ រំចត្តត្តិ”តិ៍ ឍ្ទេយហិ បត លហិ ឆទេយ្ទហិ បហីតាយ ចិចិកិច្ឆាយ ទេសាតាបត្តិយទេក្កត អាយតិ៍ អត្យុបាទេជា ទេហាតីតិ បជាតាតិ៍

ឍ្ទតិ អដ្ឋញ្ញំ ចាតិ ឲុចំ បច្ចុតិចទលាបរិក្កលាយុតត អត្តទេតា ចា ឆទេយ្ទសុ, បទេយ្យ ចា ឆទេយ្ទសុ, កាទេលត ចា អត្តទេតា, កាទេលត ចា បទេយ្យ ឆទេយ្ទសុ ឆយ្ទាត្យុបឃ្សិ ចិហទតិ៍ របុតយចយា បទេត្តំ សុកតិបិត្តអសុកតិបិត្តាឌិសុ អទេយាតិទេរាយតរិកាទេយាតិទេរាយតរិកាទចទេរត បច្ចុសុ តិចទទលាសុ ទុត្តាទេយច តិហទិតត្ឋា៍ ឍ្ទទេតា បទិ ទុត្តតយទេច៍ ទេកចលត្យិាឍ្ទត តិចទលាបរិក្កាហិកា រតិ ទុក្ខរដ្ឋិ ឲុចំ ទេយាដត់ កត្តា តិចទលាបរិក្កាហកស្ស កិក្ខុទេតា តិឃ្យាតយុ៌ ទេចឌិតត្ឋាំ៍ ទេរំ តាឌិរទេយចាតិ៍

តិចទលាបត្តំ តិដ្ឋិតំ៍

ពន្ទបច្ចចណ្ណកា

១បំ១៍ ឲុចំ បច្ចុតិចទលាចទេរត ឆយ្ទាត្យុបស្សត់ ចិកឌិត្តា ឍ្ទកាតិ បច្ចុក្ខន្ទចទេរត ចិកឌិតំ បុត ធបទត្តិអាឌិយាហ៍ តត្តំ បច្ចុសុ ឱ្ហបិកាតក្ខទេត្ថស្សតិ ឱ្ហបិកាតស្ស ពន្ទា ឱ្ហបិកាតក្ខន្ទា, ឱ្ហបិកាតស្ស បច្ចុយក្សតា ឆយ្ទបុញ្ញា ឆយ្ទាទេរយាតិ អទេត្តា៍ អយទេយត្តំ រទេឌ្ទបិ៍ ចិត្តាទេតា បត ពន្ទកចា ចិសុទ្ធិយទេក្កិ ទុត្តា៍

ឍ្ទតិ ឌុបត្តិ ឍ្ទង់ ឌុបំ, ឲុត្តកំ ឌុបំ, ត ឍ្ទទេតា បទិ ឌុបំ អត្តីតិ រកាចទេតា ឌុបំ បជាតាតិ៍ ទេចឥតាឌិសុបិ ឲុទេរច តទេយា៍ អយទេយត្តំ រទេឌ្ទបិ, ចិត្តាទេត បត ឌុបិឌិតិ ចិសុទ្ធិយទេក្កិ ពន្ទកចាយទេយច ទុត្តាតិ៍ ឍ្ទតិ ឌុបស្ស របុតទេយាតិ ឲុចំ អចិឌ្ឍារបុតយាឌិចទេរត បច្ចុហាកាទេហិ ឌុបស្ស របុតទេយា៍ ឍ្ទតិ ឌុបស្ស អត្តដ្ឋទេយាតិ ឲុចំ អចិឌ្ឍាតិទេរាឆាឌិចទេរត បច្ចុហាកាទេហិ ឌុបស្ស អត្តដ្ឋទេយា៍ ទេចឥតាឌិសុបិ ឲុទេរច តទេយា៍ អយទេយត្តំ រទេឌ្ទបិ, ចិត្តាទេរា បត ចិសុទ្ធិយទេក្កិ ឱ្ហយឍ្ទយលាលាកចាយ ទុទេត្តា៍

ឍ្ទតិ អដ្ឋញ្ញំ ចាតិ ឲុចំ បច្ចុក្ខន្ទបរិក្កលាយុតត អត្តទេតា ចា ឆទេយ្ទសុ, បទេយ្យ ចា ឆទេយ្ទសុ, កាទេលត ចា អត្តទេតា, កាទេលត ចា បទេយ្យ ឆទេយ្ទសុ ឆយ្ទាត្យុបឃ្សិ ចិហទតិ៍ របុតយចយា បទេត្តំ “អចិឌ្ឍារបុតយា ឌុបរបុតទេយា”តិអាឌិត់ បច្ចុសុ ពទេន្ទសុ ទុត្តាត់ បញ្ញារាយ លក្ខលាត់ ចទេរត តិហទិតត្ឋា៍ ឍ្ទទេតា បទិ ទុត្តតយទេច៍ ទេកចលត្យិាឍ្ទត ពន្ទបរិក្កាហិកា រតិ ទុក្ខរដ្ឋិ ឲុចំ ទេយាដត់ កត្តា ពន្ទបរិក្កាហកស្ស កិក្ខុទេតា តិឃ្យាតយុ៌ ទេចឌិតត្ឋាំ៍ ទេរំ តាឌិរទេយចាតិ៍

ពន្ទបត្តំ តិដ្ឋិតំ៍

អាយតតបច្ចចណ្ណកា

១៤៣។ ឯវំ បញ្ចក្ខន្ធវសេន ធម្មានុបស្សនំ ទស្សេត្វា ឥទានិ អាយតនវសេន ទស្សេតុំ បុន ចបរន្តិអាទិមាហ។ តត្ថ ឆសុ អជ្ឈត្តិកពាហិរេសុ អាយតនេសូតិ ចក្ខុ សោតំ ឃានំ ជិវ្ហា កាយោ មនោតិ ឥមេសុ ឆសុ អជ្ឈត្តិកេសុ, រូបំ សទ្ទា គន្ធា រសា ផោដ្ឋព្វា ធម្មាតិ ឥមេសុ ឆសុ ពាហិរេសុ។ ចក្ខុញ្ច បជានាតីតិ ចក្ខុបសាទំ យាថាវសរសលក្ខណវសេន បជានាតិ។ រូបេ ច បជានាតីតិ ពហិទ្ធា ចតុសមុដ្ឋានិករូបញ្ច យាថាវសរសលក្ខណវសេន បជានាតិ។ យញ្ច តទុភយំ បដិច្ច ឧប្បជ្ជតិ សំយោជនន្តិ យញ្ច តំ ចក្ខុំ ចេវ រូបេ ចាតិ ឧភយំ បដិច្ច កាមរាគសំយោជនំ បដិឃ, មាន, ទិដ្ឋិ, វិចិកិច្ឆា, សីលព្វតបរាមាស, ភវរាគ, ឥស្សា, មច្ឆរិយ, អវិជ្ជាសំយោជនន្តិ ទសវិធំ សំយោជនំ ឧប្បជ្ជតិ, តញ្ច យាថាវសរសលក្ខណវសេន បជានាតិ។

កថំ បនេតំ ឧប្បជ្ជតីតិ? ចក្ខុទ្វារេ តាវ អាបាថគតំ ឥដ្ឋារម្មណំ កាមស្សាទវសេន អស្សាទយតោ អភិនន្ទតោ កាមរាគសំយោជនំ ឧប្បជ្ជតិ។ អនិដ្ឋារម្មណេ កុជ្ឈតោ បដិឃសំយោជនំ ឧប្បជ្ជតិ។ “ឋបេត្វា មំ កោ អញ្ញោ ឯតំ អារម្មណំ វិភាវេតុំ សមត្ថោ អត្ថី”តិ មញ្ញតោ មានសំយោជនំ ឧប្បជ្ជតិ។ ឯតំ រូបារម្មណំ និច្ចំ ធុវន្តិ គណ្ហតោ ទិដ្ឋិសំយោជនំ ឧប្បជ្ជតិ។ “ឯតំ រូបារម្មណំ សត្តោ នុ ខោ, សត្តស្ស នុ ខោ”តិ វិចិកិច្ឆតោ វិចិកិច្ឆាសំយោជនំ ឧប្បជ្ជតិ។ “សម្បត្តិភវេ វត នោ ឥទំ សុលភំ ជាត”ន្តិ ភវំ បត្ថេន្តស្ស ភវរាគសំយោជនំ ឧប្បជ្ជតិ។ “អាយតិម្បិ ឯវរូបំ សីលព្វតំ សមាទិយិត្វា សក្កា លទ្ធុ”ន្តិ សីលព្វតំ សមាទិយន្តស្ស សីលព្វតបរាមាសសំយោជនំ ឧប្បជ្ជតិ។ “អហោ វត តំ រូបារម្មណំ អញ្ញេ ន លភេយ្យុ”ន្តិ ឧសូយតោ ឥស្សាសំយោជនំ ឧប្បជ្ជតិ។ អត្តនា លទ្ធំ រូបារម្មណំ អញ្ញស្ស មច្ឆរាយតោ មច្ឆរិយសំយោជនំ ឧប្បជ្ជតិ។ សព្ពេហេវ សហជាតអញ្ញាណវសេន អវិជ្ជាសំយោជនំ ឧប្បជ្ជតិ។

យថា ច អនុប្បន្នស្សាតិ យេន ការណេន អសមុទាចារវសេន អនុប្បន្នស្ស តស្ស ទសវិធស្សាបិ សំយោជនស្ស ឧប្បាទោ ហោតិ, តញ្ច ការណំ បជានាតិ។ យថា ច ឧប្បន្នស្សាតិ អប្បហីនដ្ឋេន បន សមុទាចារវសេន វា ឧប្បន្នស្ស តស្ស ទសវិធស្សាបិ សំយោជនស្ស យេន ការណេន បហានំ ហោតិ, តញ្ច ការណំ បជានាតិ។ យថា ច បហីនស្សាតិ តទង្គវិក្ខម្ភនប្បហានវសេន បហីនស្សាបិ តស្ស ទសវិធស្ស សំយោជនស្ស យេន ការណេន អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតិ, តញ្ច បជានាតិ។ កេន ការណេន បនស្ស អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតិ? ទិដ្ឋិវិចិកិច្ឆាសីលព្វតបរាមាសិស្សាមច្ឆរិយភេទស្ស តាវ បញ្ចវិធស្ស សំយោជនស្ស សោតាបត្តិមគ្គេន អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតិ។ កាមរាគបដិឃសំយោជនទ្វយស្ស ឱឡារិកស្ស សកទាគាមិមគ្គេន, អណុសហគតស្ស អនាគាមិមគ្គេន, មានភវរាគអវិជ្ជាសំយោជនត្តយស្ស អរហត្តមគ្គេន អាយតិំ អនុប្បាទោ ហោតិ។ សោតញ្ច បជានាតិ សទ្ទេ ចាតិអាទីសុបិ ឯសេវ នយោ។ អបិចេត្ថ អាយតនកថា វិត្ថារតោ វិសុទ្ធិមគ្គេ អាយតននិទ្ទេសេ វុត្តនយេនេវ វេទិតព្ពា។

ឥតិ អជ្ឈត្តំ វាតិ ឯវំ អជ្ឈត្តិកាយតនបរិគ្គណ្ហនេន អត្តនោ វា ធម្មេសុ, ពាហិរាយតនបរិគ្គណ្ហនេន បរស្ស វា ធម្មេសុ, កាលេន វា អត្តនោ, កាលេន វា បរស្ស ធម្មេសុ ធម្មានុបស្សី វិហរតិ។ សមុទយវយា បនេត្ថ “អវិជ្ជាសមុទយា ចក្ខុសមុទយោ”តិ រូបាយតនស្ស រូបក្ខន្ធេ, អរូបាយតនេសុ មនាយតនស្ស វិញ្ញាណក្ខន្ធេ, ធម្មាយតនស្ស សេសក្ខន្ធេសុ វុត្តនយេន នីហរិតព្ពា។ លោកុត្តរធម្មា ន គហេតព្ពា។ ឥតោ បរំ វុត្តនយមេវ។ កេវលញ្ហិ ឥធ អាយតនបរិគ្គាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចន្តិ ឯវំ យោជេត្វា អាយតនបរិគ្គាហកស្ស

ឥក្កូតោ តិឃ្យាភយុឞ់ ខេឌិតន្ទ៉ា៑ ខេឞំ តាឌិឞខេយចាតិ៑

អាឃតាភបន្ទុ៉ា ត៊ិឌ្ទ៊ិតិ៑

ខេធាន្ទ្រុបន្ទុចល្ហុភា

១ឋ័ម៑ ៦ចំ ៧ អដ្ឋិក្កធាហិទាឃតាភចខេឞត ឆយុាគុបឃ្យុត់ ចិកឌិទូ៉ា ពូឌាតិ ខេធាន្ទ្រុចខេឞត ចិកឌិឥ្ញ បុត ចបទន្តិអាឌិយាហ៑ តន្ទុ ខេធាន្ទ្រុប្វតិ ឥ្ញុន្ទ្រុកាឞត្ទុឃ្យ អខេន្ត្រុ៑ ឞត្ថត្តិ បឌិលិកចខេឞត ឞំចិន្ទ្រុយាត់៑ ឞតិឞខេប្បាន្ទ្រុត្តិ ឞតិឞន្ទ្លាត់ ឞខេប្បាន្ទ្រុ៊ំ៑ ៩ត្ទុ ហិ ឞយុន្ទ្រុតិ អាទន្ទ្លិបឃ្យុពខេតា បដ្ឋាឃ ខេឃាកាចខេទាតិ ឞខេប្បាឆិ៑ ឃាឃ ចា ខេឞា ឞតិអាឌិកាឃ ឞត្ទុឆយុឞាយក្កិយា ឞយុន្ទ្រុតិ កិលេឞតិន្ទ្លាខេតា ន្ទ្រុាតិ, ឞន្ទ្លាតិ ចា បឌិចិន្ទ្រុតិ, ឞា ឆយុឞាយក្កិ ឞខេប្បាឆិ៑ តឃ្យុ ឞខេប្បាឆិឃ្យុ, តឃ្យុា ចា ឞខេប្បាឆិយា អក្កត្តិ ឞខេប្បាន្ទ្រុ៊ំ៑ ខេតាត ទុត្តិ –
“ឞតិឞន្ទ្លាត់ ឞខេប្បាន្ទ្រុ”ត្តិ៑ ខេឞឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុប្វុបិ ពូមិភាច ភខេឃត ចចភខេត្ទា ខេចឌិតខេន្ទ្លា៑

អឞត្ថត្តិ អបឃ្យុឌិលិកចខេឞត អចិន្ទ្រុយាត់៑ ឃចា ច អត្ថុបត្ថុឃ្យាតិអាឌិឞុ បត ឞតិឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុឃ្យ តាច “អត្ថិ, ឥក្កូខេច, ឞតិឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុាតិយា ឆយុា, តត្ទុ ខេឃាតិខេឞាយតឞិកាខេធាហុលិកាខេទា, អឃយាហាខេទា អត្ថុប្បុត្តុឃ្យ ចា ឞតិឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុឃ្យ ន្ទ្រុប្បាឌាឃ, ន្ទ្រុប្បុត្តុឃ្យ ចា ឞតិឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុឃ្យ ឥខេឃ្យាកាចាឃ ខេចបុល្លាឃ កាចតាឃ បារិបុ្វរិយា ឞំចត្តុតី”តិ (ឞំ៑ តិ៑ ទ៑១១១) ៦ចំ ន្ទ្រុប្បាខេឌា ខេហាតិ៑ តត្ទុ ឞតិខេឃច ឞតិឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុាតិយា ឆយុា៑ ខេឃាតិខេឞាយតឞិកាខេទា ទុត្តុលក្កូខេណាខេឃច៑ តំ តត្ទុ ធាហុល់ បចត្តុឃខេតា ឞតិឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុា ន្ទ្រុប្បន្ទ្រុតិ៑

អបិច ចត្តាខេទា ឆយុា ឞតិឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុឃ្យ ន្ទ្រុប្បាឌាឃ ឞំចត្តុត្តិ ឞតិឞយុឌន្ទ្លា យុដ្ឋឃ្យុតិបុក្កុលបរិចន្ទ្រុតា ន្ទ្រុបដ្ឋិតឃ្យុតិបុក្កុលខេឞចតា តឌឆិយុត្តុតាតិ៑ អឥក្កុត្តាឌិឞុ ហិ ឞត្ទុឞុ ឆាខេតឞុ ឞតិឞយុឌខេន្ទ្លាត, កត្តុតិក្កិត្តុកាកាឞឌិខេឞ យុដ្ឋឃ្យុតិបុក្កុល បរិចន្ទ្រុខេតត, តិឃ្យុឝត្តុខេត្តុខេអកឃខេត្តុខេឞឌិខេឞ ន្ទ្រុបដ្ឋិតឃ្យុតិបុក្កុល ខេឞចខេតត, ឆាតតិឞន្ទ្លាឌិឞុ ឞតិឞយុដ្ឋាបតត្ថុ តិត្តុបោលបន្ទ្លាខេទចិត្តុតាឃ ច ឞតិឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុា ន្ទ្រុប្បន្ទ្រុតិ៑ ៦ចំ ចត្វុហិ កាខេណហិ ន្ទ្រុប្បុត្តុឃ្យ បតឃ្យ អខេហត្តុយខេក្កុត កាចតាបារិបុ្វរិ ខេហាតីតិ បឌាភាតិ៑

ឆយុចិចឃឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុឃ្យ បត “អត្ថិ, ឥក្កូខេច, កុឞលាកុឞលា ឆយុា...ខេប... កាលុ្យក្កុឞប្បុឌិកាកា ឆយុា, តត្ទុ ខេឃាតិខេឞាយតឞិកាខេធាហុលិកាខេទា, អឃយាហាខេទា អត្ថុប្បុត្តុឃ្យ ចា ឆយុចិចឃឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុឃ្យ ន្ទ្រុប្បាឌាឃ, ន្ទ្រុប្បុត្តុឃ្យ ចា ឆយុចិចឃឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុឃ្យ ឥខេឃ្យាកាចាឃ ខេចបុល្លាឃ កាចតាឃ បារិបុ្វរិយា ឞំចត្តុតី”តិ ៦ចំ ន្ទ្រុប្បាខេឌា ខេហាតិ៑

អបិច ឞត្ទុ ឆយុា ឆយុចិចឃឞខេប្បាន្ទ្រុន្ទ្រុឃ្យ ន្ទ្រុប្បាឌាឃ ឞំចត្តុត្តិ បរិបុច្ឆកតា ចត្ទុចិឞឌកិរិយា ពូឝ្ដិយឞយត្តុបឌិបាឌតា ទុប្បុន្ទ្លាបុក្កុលបរិចន្ទ្រុតា បន្ទ្លាចត្តុបុក្កុលខេឞចតា កម្ពិរញាណចរិឃបច្ចខេចក្កូណា តឌឆិយុត្តុតាតិ៑ តត្ទុ បរិបុច្ឆកតាតិ

ឈត្ថនាតុអាឃតទិតត្រ្លឹយពាលទៅញ្ញូយក្កក្ខលាតក្ខុបយឆចិបឃ្យូតាត់ អត្ថុបត្តិឃ្សិតបរិបុច្ឆាពាហុលតា។ ចត្តុចិបឥកិរិយាតិ អដ្ឋាញ្ញិកពាហិរាត់ ចត្តុត់ ចិបឥកាចការហ៊ា។ ឃតា ហិឃ្យ រោបតលលៀយាតិ ឌីឈាតិ ហោន្តិ, បទិរ៉ំ ចា ក្ខឃ្យុត្តតោរាបទៅ្ហច ទបឥយលយក្លិតប្លា, តតា អដ្ឋាញ្ញិក៌ ចត្តុ អចិបឥ ហោតិ អបរិសុទ្ធំ។ ឃតា បត ឌីចរ៉ំ ឌីណ្ហំ កិលិដ្ឋំ ទុក្កន្តំ ហោតិ, ទបតាបត់ ចា ក្ខល្លាប់, តតា ពាហិរចត្តុ អចិបឥ ហោតិ អបរិសុទ្ធំ។ តស្មា រោបាឌីលេឌាបទេត ក្ខុំ្ឋចិទទចតអឆោចិទទចតាឌីហិ បទឹរបល្លហុកកាចការហោត ក្ខច្ឆាឥតតហាបទេត ច អដ្ឋាញ្ញិកចត្តុ ចិបឥ កាតព្វំ។ ឃ្មិចិកយុឆោចតរដតបរិកល្ហការហាឌីហិ ពាហិរចត្តុ ចិបឥ កាតព្វំ។ ឲតស្មិំញ្ញ អដ្ឋាញ្ញិកពាហិរេ ចត្តុមិ្ញអចិបឥ ក្ខុប្យត្តេស្ម ចិត្តចេតសិកោសុ ញាណម្បិ អចិបឥ ហោតិ អបរិសុទ្ធំ អបរិសុទ្ធាតិ ឌីបកបល្លចដ្ឋិតលិតិ តិឃ្យាយ ក្ខុប្យត្តឌីបសិលាយ ឌ្លកាទេសា ចិឃ។ ចិបឥ បត អដ្ឋាញ្ញិកពាហិរេ ចត្តុមិ្ញក្ខុប្យត្តេស្ម ចិត្តចេតសិកោសុ ញាណម្បិ ចិបឥ ហោតិ បរិសុទ្ធាតិ ឌីបកបល្លចដ្ឋិតលិតិ តិឃ្យាយ ក្ខុប្យត្តឌីបសិលាយ ឌ្លកាទេសា ចិឃ។ តេត ចុត្តំ “ចត្តុចិបឥកិរិយា ឆយុចិចឃបទ្ធាញ្ញូឃ្យ ក្ខុប្យាឥាយ សំចត្តតី”តិ។

ព្លត្រ្លឹយបយត្តបដិបិឥតា តាយ បទ្ធាឌីត់ ព្លត្រ្លឹយាត់ បយកាចការហ៊ា។ បទេច ហិឃ្យ បទ្ធិត្រ្លឹយំ ពាលចំ ហោតិ, ព្លតរាតិ យត្ថាតិ, តទេតា ឌីរិយិត្រ្លឹយំ បក្កហកិច្ចំ, បតិត្រ្លឹយំ ក្ខុបដ្ឋាតកិច្ចំ, បយាឌិត្រ្លឹយំ អចិក្ខេបកិច្ចំ, បញ្ញាត្រ្លឹយំ ឥឃ្យតកិច្ចំ កាតុំ ត បក្កោតិ។ តស្មា តំ ឆយុបកាចបច្ចចក្ខលោត ចា, ឃឆា ចា យតសិកាទទាទេតា ពាលចំ ឌាតំ, តឆា អយតសិកាទេត ហាបេតព្វំ។ ចក្កលិទេត្ថុចត្តុ ទេចត្ថុ តិឥឃ្យត់។ បទេច បត ឌីរិយិត្រ្លឹយំ ពាលចំ ហោតិ, អឆ បទ្ធិត្រ្លឹយំ អធិមោក្ខកិច្ចំ កាតុំ ត បក្កោតិ, ត ព្លតរាតិ ព្លតរកិច្ចតេឥំ។ តស្មា តំ បឃ្យទ្ធាឌីកាចតាយ ហាបេតព្វំ។ តត្រាបិ ទេសាលទេត្ថុឃ្យ ចត្តុ ឥឃ្យតព្វំ។ ឲចំ ទេបទេសុបិ ឲកឃ្យ ពាលចកាចេ បតិ ព្លតទេសំ អត្តទេតា កិច្ចេសុ អបយត្ថតា ទេឌិតព្វា។

ចិទេបទេតា បទេត្ថ បទ្ធាបញ្ញាត់ បយាឌិឌីរិយាតញ្ចា បយតំ បសំបត្តិ។ ពាលចបទ្ធោ ហិ យត្ថបញ្ញោ យុឆប្បសន្នោ ហោតិ, អចត្ថុស្មិំ បសីឥតិ។ ពាលចបញ្ញោ យត្ថបទ្ធោ កេរាដិកបក្ខំ ភដតិ, ទេកបដ្ឋបយដ្ឋិទេតា ចិឃ ទេរាកោ អតេកិច្ឆោ ហោតិ។ ចិត្តុប្បាឥយត្តេតច កុសលំ ហោតីតិ អតិធាចិត្វា ឥាតាឌីតិ អកទេរាទេត្តា តិរយេ ក្ខុប្បជ្ជតិ។ ក្ខភិត្តំ បយតាយ ចត្ថុស្មិំយេច បសីឥតិ។ ពាលចបយាឌិ បត យត្ថឌីរិយំ បយាឌិឃ្យ កោសជ្ជបក្ខត្តា កោសជ្ជំ អភិភចតិ។ ពាលចឌីរិយំ យត្ថបយាឌិ ឌីរិយឃ្យ ក្ខទ្ធច្ចបក្ខត្តា ក្ខទ្ធច្ចំ អភិភចតិ។ បយាឌិ បត ឌីរិយេត សំយោជិទេតា កោសជ្ជេ បតិតុំ ត លភតិ, ឌីរិយំ បយាឌិតា សំយោជិតំ ក្ខទ្ធច្ចេ បតិតុំ ត លភតិ។ តស្មា តឥុភយំ បយំ កាតព្វំ។ ក្ខភយបយតាយ ហិ អប្បតា ហោតិ។

អបិច បយាឌិកម្មិកឃ្យ ពាលចតីបិ បទ្ធា ចដ្ដតិ។ ឲចំ បទ្ធហន្តោ ឱ្លកប្បេន្តោ អប្បតំ បិបុណិឃ្យតិ។ បយាឌិបញ្ញាសុ បត បយាឌិកម្មិកឃ្យ ឲកក្កតា ពាលចតី ចដ្ដតិ។ ឲចញ្ហិ សោ អប្បតំ បិបុណាតិ។ ចិបឃ្យតាកម្មិកឃ្យ បញ្ញា ពាលចតី ចដ្ដតិ។ ឲចញ្ហិ សោ លក្ខណបដិទេឥំ បិបុណាតិ។ ក្ខភិត្តំ បត បយតាយបិ អប្បតា ហោតិយេច។ បតិ បត បព្វត្ថ ពាលចតី ចដ្ដតិ។ បតិ ហិ ចិត្តំ ក្ខទ្ធច្ចបក្ខិកាត់ បទ្ធាឌីរិយបញ្ញាត់ ចទេត ក្ខទ្ធច្ចបិតទេតា, កោសជ្ជបក្ខិកោត ច បយាឌិតា កោសជ្ជបិតទេតា រក្ខតិ។ តស្មា សា លេណព្ទបត់ ចិឃ បព្វព្យញ្ជតេសុ, បព្វកម្មិកអយច្ចោ ចិឃ ច, បព្វរាដកិច្ចេសុ បព្វត្ថ ព្លឆ្ឋិតព្វា។ តេតាហ – “បតិ ច បត បព្វត្ថិកា ចុត្តា ភកចតា, កិំ ការណា? ចិត្តញ្ហិ

សតិបដិសរណំ, អារក្ខបច្ចុបដ្ឋានា ច សតិ, ន វិនា សតិយា ចិត្តស្ស បគ្គហនិគ្គហោ ហោតី”តិ។ ទុប្បញ្ញបុគ្គលបរិវជ្ជនតា នាម ខន្ធាទិភេទេ អនោគាឡ្ហបញ្ញានំ ទុម្មេធបុគ្គលានំ អារកា បរិវជ្ជនំ។ បញ្ញវន្តបុគ្គលសេវនតា នាម សមបញ្ញាសលក្ខណបរិគ្គាហិកាយ ឧទយព្វយបញ្ញាយ សមន្នាគតបុគ្គលសេវនតា។ គម្ភីរញាណចរិយបច្ចវេក្ខណា នាម គម្ភីរេសុ ខន្ធាទីសុ បវត្តាយ គម្ភីរបញ្ញាយ បភេទបច្ចវេក្ខណា។ តទធិមុត្តតា នាម ឋាននិសជ្ជាទីសុ ធម្មវិចយសម្ពោជ្ឈង្គសមុដ្ឋាបនត្ថំ និន្នបោណបព្ភារចិត្តតា។ ឯវំ ឧប្បន្នស្ស បនស្ស អរហត្តមគ្គេន ភាវនាបារិបូរិ ហោតីតិ បជានាតិ។

វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, អារម្ភធាតុ និក្កមធាតុ បរក្កមធាតុ, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា សំវត្តតី”តិ ឯវំ ឧប្បាទោ ហោតិ។

អបិច ឯកាទស ធម្មា វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ អបាយភយបច្ចវេក្ខណតា អានិសំសទស្សាវិតា គមនវីថិបច្ចវេក្ខណតា បិណ្ឌបាតាបចាយនតា ទាយជ្ជមហត្តបច្ចវេក្ខណតា សត្ថុមហត្តបច្ចវេក្ខណតា ជាតិមហត្តបច្ចវេក្ខណតា សព្រហ្មចារិមហត្តបច្ចវេក្ខណតា កុសីតបុគ្គលបរិវជ្ជនតា អារទ្ធវីរិយបុគ្គលសេវនតា តទធិមុត្តតាតិ។

តត្ថ និរយេសុ បញ្ចវិធពន្ធនកម្មការណតោ បដ្ឋាយ មហាទុក្ខានុភវនកាលេបិ, តិរច្ឆានយោនិយំ ជាលខិបនកុមីនាទីហិ គហិតកាលេបិ, បាជនកណ្ដកាទិប្បហារតុន្នស្ស សកដវហនាទិកាលេបិ, បេត្តិវិសយេ អនេកានិបិ វស្សសហស្សានិ ឯកំ ពុទ្ធន្តរម្បិ ខុប្បិបាសាហិ អាតុរីភូតកាលេបិ, កាលកញ្ជិកអសុរេសុ សដ្ឋិហត្ថអសីតិហត្ថប្បមាណេន អដ្ឋិចម្មមត្តេនេវ អត្តភាវេន វាតាតបាទិទុក្ខានុភវនកាលេបិ ន សក្កា វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គំ ឧប្បាទេតុំ, អយមេវ តេ ភិក្ខុ កាលោ វីរិយករណាយាតិ ឯវំ អបាយភយំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ វីរិយសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ។

ន សក្កា កុសីតេន នវវិធំ លោកុត្តរធម្មំ លទ្ធុំ, អារទ្ធវីរិយេនេវ សក្កា អយមានិសំសោ វីរិយស្សាតិ ឯវំ អានិសំសទស្សាវិនោបិ ឧប្បជ្ជតិ។ សព្ពពុទ្ធបច្ចេកពុទ្ធមហាសាវកេហិ តេ គតមគ្គោ គន្តព្វោ, សោ ច ន សក្កា កុសីតេន គន្តុន្តិ ឯវំ គមនវីថិំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ។ យេ តំ បិណ្ឌបាតាទីហិ ឧបដ្ឋហន្តិ, ឥមេ តេ មនុស្សា នេវ ញាតកា, ន ទាសកម្មករា, នាបិ តំ និស្សាយ ជីវិស្សាមាតិ តេ បណីតានិ ចីវរាទីនិ ទេន្តិ។ អថ ខោ អត្តនោ ការានំ មហប្ផលតំ បច្ចាសីសមានា ទេន្តិ។ សត្ថារាបិ “អយំ ឥមេ បច្ចយេ បរិភុញ្ជិត្វា កាយទឡ្ហីពហុលោ សុខំ វិហរិស្សតី”តិ ន ឯវំ សម្បស្សតា តុម្ហាកំ បច្ចយា អនុញ្ញាតា។ អថ ខោ “អយំ ឥមេ បរិភុញ្ជមានោ សមណធម្មំ កត្វា វដ្ដទុក្ខតោ មុច្ចិស្សតី”តិ តេ បច្ចយា អនុញ្ញាតា, សោ ទានិ ត្វំ កុសីតោ វិហរន្តោ ន តំ បិណ្ឌំ អបចាយិស្សតិ។ អារទ្ធវីរិយស្សេវ ហិ បិណ្ឌបាតាបចាយនំ នាម ហោតីតិ ឯវំ បិណ្ឌបាតាបចាយនំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ អភយត្ថេរស្ស វិយ។

ថេរោ កិរ កស្សកលេណេ នាម បដិវសតិ។ តស្ស ច គោចរគាមេ ឯកា មហាឧបាសិកា ថេរំ បុត្តំ កត្វា បដិជគ្គតិ។ សា ឯកទិវសំ អរញ្ញំ

កន្ទិត្វា ឯវមាហ – “អយ្យេ, អម្ហាកំ គាមេ បុរាណទារិកា, អម្ហាកំ សហី, អម្ហាកំ ខិទ, អម្ហាកំ ថាលិតំ, តច ភាតិកស្ស អយ្យមិត្តស្ស អាកតកាលេ ភត្តំ បចិត្វា ខីរសហិថាលិតេតហិ សទ្ធិំ ឥទហិ, ត្វញ្ច ភុទញ្ញាឃ្យាសិ៍ អទំ បត ហិទេយ្យា បក្កបិរិចាសិកភត្តំ កញ្ចិទេឃត ភុត្តាយិ”តិ៍ ឌិចា កិំ ភុញ្ជិស្សសិ អយ្យា,តិ? សាកបណ្ណំ បក្កិបិត្វា កលតណ្ហុលេហិ អម្ពិលយាគុំ បចិត្វា ផេបហិ អយ្យា,តិ៍

ឆេទោ ខីចទំ បិទុបិត្វា បត្តំ គីហទេត្វាច តំ សទ្ធិំ ឃុត្វា អត្តានំ ឰចឌិ “យហាភូបិសិកា កិទ កញ្ចិទេឃត បិរិចាសិកភត្តំ ភុញ្ជិ, ឌិចាបិ កលបណ្ណម្ពិលយាគុំ ភុញ្ជិស្សតិ , តុឃំអត្តាឃ បត បុរាណតណ្ហុលខិតិ អាចិក្ខតិ, តំ តិស្សាឃ ទោ បទេតសា ទេច ទេលត្តំ ត ចត្តុំ ត ភត្តំ ត ចត្តុំ បច្ចាសីសតិ, តិទេស្សា បត សយត្តិទេឃា បត្តឃយាតា ឥទតិ, ត្វំ ខុតិស្សា តា សយត្តិទេឃា ឌាតុំ សក្កិស្សសិ, ត សក្កិស្សសីតិ, អឃំ ទោ បត បិណ្ឌបិទេតា តឃា សទាទេកត សទេកាទេសត សទេយាទេហត ត សក្កា កលិហ្ហុ”ន្តិ បត្តំ ឆចិកាឃ បក្កិបិត្វា កលិកំ ឃុត្វិត្វា តិចត្តិត្វា កស្សកទេលលទេយច កត្វា បត្តំ ទេហដ្ឋាយទេច្ច ខីចទំ ខីចទចំទេស ផេបត្វា “អទហត្តំ អបិបុលិត្វា ត តិក្កមិស្សាមី”តិ ឌិទិឃំ អឆិដ្ឋហិត្វា គិសីឌិ៍ ខីឈទត្តំ អប្បមេត្តា ហុត្វា តិចុត្តកិក្ក ចិបស្សតំ ចទេឈ្លា បុទេភត្តមេយច អទហត្តំ បត្វា ចិកសយាតមិច បត្ថុំ យហាខីណាសទេចា សិតំ កទេទាទេត្វាច តិសីឌិ៍ ទេលហត្វាទេទ ទុក្កមិ អឆិចត្វា ឥទចតា –

“ភទេយា ទេត បុរិសាជញ្ញា, ភទេយា ទេត បុរិសុត្តម;

ឃស្ស ទេត អាសចា ខីណា, ឧក្ខិណេយ្យាសិ យារិសា”តិ៍ –

ភ្ជានំ ភ្ជាទេតត្វា “ភទេត្ត, បិណ្ឌាឃ បចិដ្ឋានំ តុយ្ហំទិសានំ អទហត្តានំ ភិក្ខំ ឥត្វា យហល្លកិត្តិទេឃា ទុក្កា យុច្ចិស្សត្តី”តិ អាហ៍ ឆេទោ ភ្ជហិត្វា ភ្ជានំ ចិចទិត្វា កាលំ ឰទេលិកេទេត្វា “បិទេតាទេឃចា”តិ ឌាត្វា បត្តខីចទយាឌាឃ កាមំ បិចិសិ៍

ឌាទិកាបិ ភត្តំ សយាទេត្វា “ឰឌានិ ទេយ ភាតា អាគមិស្សតិ, ឰឌានិ អាគមិស្សតី”តិ ភ្ជានំ ឰទេលិកឃយាភា តិសីឌិ៍ សា ឆេទេ ឈទត្វានំ សយទេត្ត បត្តំ គទេហត្វា សហិថាលិតទេឃាឌិតស្ស ខីរបិណ្ឌបិតស្ស បូទេត្វា ហទេត្ត ផេបសិ៍ ឆេទោ “សុខំ ទេហាតុ”តិ អនុទេយាឌតំ កត្វា បក្កាមិ៍ សាបិ តំ ឰទេលិកឃយាភា អដ្ឋាសិ៍ ឆេទស្ស ហិ តទា អតិចិឃ បរិសុទ្ធោ ឈចិចណ្ណោ អទេហាសិ, ចិប្បសត្តានិ ឰន្ទ្រិយានិ, យុខំ ពាន្ធតា បចុត្តតាលបក្កំ ចិឃ អតិចិឃ ចិទោចិត្ថ៍

យហាភូបិសិកា អទញ្ញា អាគត្វា “កិំ, អយ្យេ, ភាតិកោ ទេត អាគតោ”តិ បុច្ឆិ៍ សា សព្វំ តំ បចត្តិំ អាទោចេសិ៍ ភូបិសិកា “អជ្ជ យយ បុត្តស្ស បព្ពជិតកិច្ចំ យត្ថកំ បត្ត”ន្តិ ឌាត្វា “អភិរមតិ ទេត, អយ្យេ, ភាតា ពុទ្ធសាសទេត, ត ឧក្កណ្ឌតី”តិ អាហ៍

យហន្តំ ទោ បទេតតំ សត្តុឌាយជ្ជំ ឃឌិឌំ សត្ត អរិឃឆតានិ តាយ, តំ ត សក្កា កុសីទេតត គទេហតុំ៍ ឃឆា ហិ ចិប្បឌិបត្តុំ បុត្តំ យាតាបិតទោ “អឃំ អយ្ហាកំ អបុទេត្តា”តិ បរិពាហិរំ កទេទាន្តិ, ទេសា ទេតសំ អច្ចទេឃត ឌាយជ្ជំ ត លភតិ, ឧចំ កុសីទេតាបិ ឰគំ អរិឃឆតឌាយជ្ជំ ត លភតិ,

អារទ្ធវីរិយោវ លភតីតិ ឯវំ ទាយជ្ជមហត្តំ បច្ចវេក្ខតោបិ ឧប្បជ្ជតិ។

យថា ខោ បន តេ សត្ថា, សត្ថុនោ ហិ តេ មាតុកុច្ឆិស្មិំ បដិសន្ធិគ្គហណកាលេបិ អភិនិក្ខមនេបិ អភិសម្ពោធិយម្បិ ធម្មចក្កប្បវត្តនយមកបាដិហារិយទេវោរោហនអាយុសង្ខារវោស្សជ្ជនេសុបិ បរិនិព្ពានកាលេបិ ទសសហស្សិលោកធាតុ អកម្បិត្ថ, យុត្តំ នុ ខោ ឯវរូបស្ស សត្ថុ សាសនេ បព្វជិត្វា កុសីតេន ភវិតុន្តិ ឯវំ សត្ថុមហត្តំ បច្ចវេក្ខតោបិ ឧប្បជ្ជតិ។

ជាតិយាបិ ត្វំ ឥទានិ ន លាមកជាតិកោ, អសម្ភិន្នាយ មហាសម្មតបវេណិយា អាគតោ ឱក្កាករាជវំសេ ជាតោសិ, សុទ្ធោទនមហារាជស្ស ច មហាមាយាទេវិយា ច នត្តា, រាហុលភទ្ទស្ស កនិដ្ឋោ, តយា នាម ឯវរូបេន ជិនបុត្តេន ហុត្វា ន យុត្តំ កុសីតេន វិហរិតុន្តិ ឯវំ ជាតិមហត្តំ បច្ចវេក្ខតោបិ ឧប្បជ្ជតិ។

សារិបុត្តមហាមោគ្គល្លានា ចេវ អសីតិ ច មហាសាវកា វីរិយេនេវ លោកុត្តរធម្មំ បដិវិជ្ឈិំសុ, ត្វំ ឯតេសំ សព្រហ្មចារីនំ មគ្គំ បដិបជ្ជសិ, ន បដិបជ្ជសីតិ ឯវំ សព្រហ្មចារិមហត្តំ បច្ចវេក្ខតោបិ ឧប្បជ្ជតិ។

កុច្ឆិំ បូរេត្វា ឋិតអជគរសទិសេ វិស្សដ្ឋកាយិកចេតសិកវីរិយេ កុសីតបុគ្គលេ បរិវជ្ជន្តស្សាបិ អារទ្ធវីរិយេ បហិតត្តេ បុគ្គលេ សេវន្តស្សាបិ ឋាននិសជ្ជាទីសុ វីរិយុប្បាទនត្ថំ តន្និន្នបោណបព្ភារចិត្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ។ ឯវំ ឧប្បន្នស្ស បនស្ស អរហត្តមគ្គេន ភាវនាបារិបូរី ហោតីតិ បជានាតិ។

បីតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, បីតិសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានិយា ធម្មា, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា សំវត្តតី”តិ ឯវំ ឧប្បាទោ ហោតិ ។ តត្ថ បីតិយេវ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានិយា ធម្មា នាម។ តស្សា ឧប្បាទកមនសិការោ យោនិសោមនសិការោ នាម។

អបិច ឯកាទស ធម្មា បីតិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ ពុទ្ធានុស្សតិ, ធម្ម, សង្ឃ, សីល, ចាគ, ទេវតានុស្សតិ ឧបសមានុស្សតិ លូខបុគ្គលបរិវជ្ជនតា សិនិទ្ធបុគ្គលសេវនតា បសាទនីយសុត្តន្តបច្ចវេក្ខណតា តទធិមុត្តតាតិ។ ពុទ្ធគុណេ អនុស្សរន្តស្សាបិ ហិ យាវ ឧបចារា សកលសរីរំ ផរមានោ បីតិសម្ពោជ្ឈង្គោ ឧប្បជ្ជតិ, ធម្មសង្ឃគុណេ អនុស្សរន្តស្សាបិ, ទីឃរត្តំ អខណ្ឌំ កត្វា រក្ខិតំ ចតុបារិសុទ្ធិសីលំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, គិហិនោបិ ទសសីលំ បញ្ចសីលំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, ទុព្ភិក្ខភយាទីសុ បណីតភោជនំ សព្រហ្មចារីនំ ទត្វា “ឯវំ នាម អទម្ហា”តិ ចាគំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, គិហិនោបិ ឯវរូបេ កាលេ សីលវន្តានំ ទិន្នទានំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, យេហិ គុណេហិ សមន្នាគតា ទេវតា ទេវត្តំ បត្តា, តថារូបានំ គុណានំ អត្តនិ អត្ថិតំ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, សមាបត្តិយា វិក្ខម្ភិតា កិលេសា សដ្ឋិបិ សត្តតិបិ វស្សានិ ន សមុទាចរន្តីតិ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, ចេតិយទស្សនពោធិទស្សនថេរទស្សនេសុ អសក្កច្ចកិរិយាយ សំសូចិតលូខភាវេ ពុទ្ធាទីសុ បសាទសិនេហាភាវេន គទ្រភបិដ្ឋេ រជសទិសេ លូខបុគ្គលេ បរិវជ្ជន្តស្សាបិ, ពុទ្ធាទីសុ បសាទពហុលេ មុទុចិត្តេ សិនិទ្ធបុគ្គលេ

សេវន្តស្សាបិ, រតនត្តយគុណបរិទីបកេ បសាទនីយសុត្តន្តេ បច្ចវេក្ខន្តស្សាបិ, ឋាននិសជ្ជាទីសុ បីតិឧប្បាទនត្ថំ និន្នបោណបព្ភារចិត្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ។ ឯវំ ឧប្បន្នស្ស បនស្ស អរហត្តមគ្គេន ភាវនាបារិបូរិ ហោតីតិ បជានាតិ។

បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស "អត្ថិ, ភិក្ខវេ, កាយបស្សទ្ធិ ចិត្តបស្សទ្ធិ, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា សំវត្តតី"តិ ឯវំ ឧប្បាទោ ហោតិ។

អបិច សត្ត ធម្មា បស្សទ្ធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ បណីតភោជនសេវនតា ឧតុសុខសេវនតា ឥរិយាបថសុខសេវនតា មជ្ឈត្តបយោគតា សារទ្ធកាយបុគ្គលបរិវជ្ជនតា បស្សទ្ធកាយបុគ្គលសេវនតា តទធិមុត្តតាតិ។ បណីតញ្ហិ សិនិទ្ធំ សប្បាយភោជនំ ភុញ្ជន្តស្សាបិ, សីតុណ្ហេសុ ច ឧតូសុ ឋានាទីសុ ច ឥរិយាបថេសុ សប្បាយឧតុញ្ច ឥរិយាបថញ្ច សេវន្តស្សាបិ បស្សទ្ធិ ឧប្បជ្ជតិ។ យោ បន មហាបុរិសជាតិកោ សព្វោតុឥរិយាបថក្ខមោ ហោតិ, ន តំ សន្ធាយេតំ វុត្តំ។ យស្ស សភាគវិសភាគតា អត្ថិ, តស្សេវ វិសភាគេ ឧតុឥរិយាបថេ វជ្ជេត្វា សភាគេ សេវន្តស្ស ឧប្បជ្ជតិ។ មជ្ឈត្តបយោគោ វុច្ចតិ អត្តនោ ច បរស្ស ច កម្មស្សកតាបច្ចវេក្ខណា។ ឥមិនា មជ្ឈត្តបយោគេន ឧប្បជ្ជតិ។ យោ លេឌ្ឌុទណ្ឌាទីហិ បរំ វិហេឋយមានោ វិចរតិ, ឯវរូបំ សារទ្ធកាយំ បុគ្គលំ បរិវជ្ជន្តស្សាបិ, សំយតបាទបាណិំ បស្សទ្ធកាយំ បុគ្គលំ សេវន្តស្សាបិ, ឋាននិសជ្ជាទីសុ បស្សទ្ធិឧប្បាទនត្ថាយ និន្នបោណបព្ភារចិត្តស្សាបិ ឧប្បជ្ជតិ។ ឯវំ ឧប្បន្នស្ស បនស្ស អរហត្តមគ្គេន ភាវនាបារិបូរិ ហោតីតិ បជានាតិ។

សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស "អត្ថិ, ភិក្ខវេ, សមថនិមិត្តំ អព្យគ្គនិមិត្តំ, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ, អនុប្បន្នស្ស វា សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា សំវត្តតី"តិ ឯវំ ឧប្បាទោ ហោតិ។ តត្ថ សមថោវ សមថនិមិត្តំ អវិក្ខេបដ្ឋេន ច អព្យគ្គនិមិត្តន្តិ។

អបិច ឯកាទស ធម្មា សមាធិសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ វត្ថុវិសទកិរិយតា ឥន្ទ្រិយសមត្តបដិបាទនតា និមិត្តកុសលតា សមយេ ចិត្តស្ស បគ្គណ្ហនតា សមយេ ចិត្តស្ស និគ្គណ្ហនតា សមយេ សម្បហំសនតា សមយេ អជ្ឈុបេក្ខនតា អសមាហិតបុគ្គលបរិវជ្ជនតា សមាហិតបុគ្គលសេវនតា ឈានវិមោក្ខបច្ចវេក្ខណតា តទធិមុត្តតាតិ។ តត្ថ វត្ថុវិសទកិរិយតា ច ឥន្ទ្រិយសមត្តបដិបាទនតា ច វុត្តនយេនេវ វេទិតព្វា។

និមិត្តកុសលតា នាម កសិណនិមិត្តស្ស ឧគ្គហណកុសលតា។ សមយេ ចិត្តស្ស បគ្គណ្ហនតាតិ យស្មិំ សមយេ អតិសិថិលវីរិយតាទីហិ លីនំ ចិត្តំ ហោតិ, តស្មិំ សមយេ ធម្មវិចយវីរិយបីតិសម្ពោជ្ឈង្គសមុដ្ឋាបនេន តស្ស បគ្គណ្ហនំ។ សមយេ ចិត្តស្ស និគ្គណ្ហនតាតិ យស្មិំ សមយេ អារទ្ធវីរិយតាទីហិ ឧទ្ធតំ ចិត្តំ ហោតិ, តស្មិំ សមយេ បស្សទ្ធិសមាធិឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គសមុដ្ឋាបនេន តស្ស និគ្គណ្ហនំ។ សមយេ សម្បហំសនតាតិ យស្មិំ សមយេ ចិត្តំ បញ្ញាបយោគមន្ទតាយ វា ឧបសមសុខានធិគមេន វា និរស្សាទំ ហោតិ, តស្មិំ សមយេ

អដ្ឋសំវេគវត្ថុបច្ចវេក្ខណេន សំវេជេតិ។ អដ្ឋ សំវេគវត្ថូនិ នាម ជាតិ ជរា ព្យាធិ មរណានិ ចត្តារិ, អបាយទុក្ខំ បញ្ចមំ, អតីតេ វដ្ដមូលកំ ទុក្ខំ, អនាគតេ វដ្ដមូលកំ ទុក្ខំ, បច្ចុប្បន្នេ អាហារបរិយេដ្ឋិមូលកំ ទុក្ខន្តិ។ រតនត្តយគុណានុស្សរណេន ច បសាទំ ជនេតិ, អយំ វុច្ចតិ “សមយេ សម្បហំសនតា”តិ។

សមយេ អជ្ឈុបេក្ខនតា នាម យស្មិំ សមយេ សម្មាបដិបត្តិំ អាគម្ម អលីនំ អនុទ្ធតំ អនិរស្សាទំ អារម្មណេ សមប្បវត្តំ សមថវីថិបដិបន្នំ ចិត្តំ ហោតិ, តទាស្ស បគ្គហនិគ្គហសម្បហំសនេសុ ន ព្យាបារំ អាបជ្ជតិ, សារថិ វិយ សមប្បវត្តេសុ អស្សេសុ។ អយំ វុច្ចតិ – “សមយេ អជ្ឈុបេក្ខនតា”តិ។ អសមាហិតបុគ្គលបរិវជ្ជនតា នាម ឧបចារំ វា អប្បនំ វា អប្បត្តានំ វិក្ខិត្តចិត្តានំ បុគ្គលានំ អារកា បរិវជ្ជនំ។ សមាហិតបុគ្គលសេវនតា នាម ឧបចារេន វា អប្បនាយ វា សមាហិតចិត្តានំ សេវនា ភជនា បយិរុបាសនា។ តទធិមុត្តតា នាម ឋាននិសជ្ជាទីសុ សមាធិឧប្បាទនត្ថំយេវ និន្នបោណបព្ភារចិត្តតា។ ឯវញ្ហិ បដិបជ្ជតោ ឯស ឧប្បជ្ជតិ។ ឯវំ ឧប្បន្នស្ស បនស្ស អរហត្តមគ្គេន ភាវនាបារិបូរី ហោតីតិ បជានាតិ។

ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានិយា ធម្មា, តត្ថ យោនិសោមនសិការពហុលីការោ, អយមាហារោ អនុប្បន្នស្ស វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ, ឧប្បន្នស្ស វា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ភិយ្យោភាវាយ វេបុល្លាយ ភាវនាយ បារិបូរិយា សំវត្តតី”តិ ឯវំ ឧប្បាទោ ហោតិ។ តត្ថ ឧបេក្ខាវ ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គដ្ឋានិយា ធម្មា នាម។

អបិច បញ្ច ធម្មា ឧបេក្ខាសម្ពោជ្ឈង្គស្ស ឧប្បាទាយ សំវត្តន្តិ សត្តមជ្ឈត្តតា សង្ខារមជ្ឈត្តតា សត្តសង្ខារកេលាយនបុគ្គលបរិវជ្ជនតា សត្តសង្ខារមជ្ឈត្តបុគ្គលសេវនតា តទធិមុត្តតាតិ។ តត្ថ ទ្វីហាការេហិ សត្តមជ្ឈត្តតំ សមុដ្ឋាបេតិ “ត្វំ អត្តនោ កម្មេន អាគន្ត្វា អត្តនោវ កម្មេន គមិស្សសិ, ឯសោបិ អត្តនោវ កម្មេន អាគន្ត្វា អត្តនោវ កម្មេន គមិស្សតិ, ត្វំ កំ កេលាយសី”តិ ឯវំ កម្មស្សកតាបច្ចវេក្ខណេន, “បរមត្ថេន សត្តោយេវ នត្ថិ, សោ ត្វំ កំ កេលាយសី”តិ ឯវំ និស្សត្តបច្ចវេក្ខណេន ចាតិ។ ទ្វីហេវាការេហិ សង្ខារមជ្ឈត្តតំ សមុដ្ឋាបេតិ – “ឥទំ ចីវរំ អនុបុព្ពេន វណ្ណវិការញ្ចេវ ជិណ្ណភាវញ្ច ឧបគន្ត្វា បាទបុញ្ឆនចោឡកំ ហុត្វា យដ្ឋិកោដិយា ឆឌ្ឌនីយំ ភវិស្សតិ, សចេ បនស្ស សាមិកោ ភវេយ្យ, នាស្ស ឯវំ វិនស្សិតុំ ទទេយ្យា”តិ ឯវំ អស្សាមិកភាវបច្ចវេក្ខណេន ច, “អនទ្ធនិយំ ឥទំ តាវកាលិក”ន្តិ ឯវំ តាវកាលិកភាវបច្ចវេក្ខណេន ចាតិ។ យថា ច ចីវរេ, ឯវំ បត្តាទីសុបិ យោជនា កាតព្ពា។

សត្តសង្ខារកេលាយនបុគ្គលបរិវជ្ជនតាតិ ឯត្ថ យោ បុគ្គលោ គិហិ វា អត្តនោ បុត្តធីតាទិកេ, បព្ពជិតោ វា អត្តនោ អន្តេវាសិកសមានុបជ្ឈាយកាទិកេ មមាយតិ, សហត្ថេនេវ នេសំ កេសច្ឆេទនសូចិកម្មចីវរធោវនរជនបត្តបចនាទីនិ ករោតិ, មុហុត្តម្បិ អបស្សន្តោ “អសុកោ សាមណេរោ កុហិំ អសុកោ ទហរោ កុហិ”ន្តិ ភន្តមិគោ វិយ ឥតោ ចិតោ ច ឱលោកេតិ, អញ្ញេន កេសច្ឆេទនាទីនំ អត្ថាយ “មុហុត្តំ តាវ អមុកំ បេសេថា”តិ យាចិយមានោបិ “អម្ហេបិ តំ អត្តនោ កម្មំ ន ការេម, តុម្ហេ នំ គហេត្វា កិលមេស្សថា”តិ ន ទេតិ, អយំ សត្តកេលាយនោ នាម។

โย ปน จีวรปตฺตาลกกตฺตรยฏฺฐิอาทีนิ มมายติ, อญฺญสฺส หตฺเถน ปรามสิตุมฺปิ น เทติ, ตาวกาลิกํ ยาจิโต "มยมฺปิ อิทํ มมายนฺตา น ปริภุญฺชาม, ตุมฺหากํ กึ ทสฺสามา"ติ วทติ, อยํ สงฺขารเกฬายโน นาม. โย ปน เตสุ ทฺวีสุปิ วตฺถูสุ มชฺฌตฺโต อุทาสิโน, อยํ สตฺตสงฺขารมชฺฌตฺโต นาม. อิติ อยํ อุเปกฺขาสมฺโพชฺฌงฺโค เอวรูปํ สตฺตสงฺขารเกฬายนปุคฺคลํ อารกา ปริวชฺชนฺตสฺสาปิ, สตฺตสงฺขารมชฺฌตฺตปุคฺคลํ เสวนฺตสฺสาปิ, ฐานนิสชฺชาทีสุ ตทธิมุตฺตตฺตา ตนฺนินฺนตปฺโปณตปฺปพฺภารมานสสฺสาปิ อุปฺปชฺชติ. เอวํ อุปฺปนฺนสฺส ปนสฺส อรหตฺตมคฺเคน ภาวนาปาริปูรี โหตีติ ปชานาติ.

อิติ อชฺฌตฺตํ วาติ เอวํ อตฺตโน วา สตฺต สมฺโพชฺฌงฺเค ปริคฺคณฺหิตฺวา, ปรสฺส วา, กาเลน วา อตฺตโน, กาเลน วา ปรสฺส สมฺโพชฺฌงฺเค ปริคฺคณฺหิตฺวา ธมฺเมสุ ธมฺมานุปสฺสี วิหรติ. สมุทยวยา ปเนตฺถ โพชฺฌงฺคานํ นิพฺพตฺตินิโรธวเสน เวทิตพฺพา. อิโต ปรํ วุตฺตนยเมว. เกวลญฺหิ อิธ โพชฺฌงฺคปริคฺคาหิกา สติ ทุกฺขสจฺจนฺติ เอวํ โยชนํ กตฺวา โพชฺฌงฺคปริคฺคาหกสฺส ภิกฺขุโน นิยฺยานมุขํ เวทิตพฺพํ. เสสํ ตาทิสเมวาติ.

โพชฺฌงฺคปพฺพํ นิฏฺฐิตํ.

จตุสจฺจปพฺพวณฺณนา

๓๘๗. เอวํ สตฺตโพชฺฌงฺควเสน ธมฺมานุปสฺสนํ วิภชิตฺวา อิทานิ จตุสจฺจวเสน วิภชิตุํ ปุน จปรนฺติอาทิมาห. ตตฺถ อิทํ ทุกฺขนฺติ ยถาภูตํ ปชานาตีติ ฐเปตฺวา ตณฺหํ เตภูมเก ธมฺเม "อิทํ ทุกฺข"นฺติ ยถาสภาวโต ปชานาติ, ตสฺเสว โข ปน ทุกฺขสฺส ชนิกํ สมุฏฺฐาปิกํ ปุริมตณฺหํ "อยํ ทุกฺขสมุทโย"ติ, อุภินฺนํ อปฺปวตฺตินิพฺพานํ "อยํ ทุกฺขนิโรโธ"ติ, ทุกฺขปริชานนํ สมุทยปชหนํ นิโรธสจฺฉิกรณํ อริยมคฺคํ "อยํ ทุกฺขนิโรธคามินี ปฏิปทา"ติ ยถาสภาวโต ปชานาตีติ อตฺโถ. อวเสสา อริยสจฺจกถา ฐเปตฺวา ชาติอาทีนํ ปทภาชนํ วิสุทฺธิมคฺเค วิตฺถาริตาเยว.

ทุกฺขสจฺจนิทฺเทสวณฺณนา

๓๘๘. ปทภาชเน ปน กตมา จ, ภิกฺขเว, ชาตีติ ภิกฺขเว, ยา ชาติปิ ทุกฺขาติ เอวํ วุตฺตา ชาติ, สา กตมาติ เอวํ สพฺพปุจฺฉาสุ อตฺโถ เวทิตพฺโพ. ยา เตสํ เตสํ สตฺตานนฺติ อิทํ "อิทํ นามา"ติ นิยมาภาวโต สพฺพสตฺตานํ ปริยาทานวจนํ. ตมฺหิ ตมฺหิ สตฺตนิกาเยติ อิทมฺปิ สพฺพสตฺตนิกายปริยาทานวจนํ. ชนนํ ชาติ, สวิการานํ ปฐมาภินิพฺพตฺตกฺขนฺธานเมตํ อธิวจนํ. สญฺชาตีติ อิทํ ตสฺสา เอว อุปสคฺคมณฺฑิตเววจนํ. สา เอว อนุปวิสนากาเรน โอกฺกมนฏฺเฐน โอกฺกนฺติ. นิพฺพตฺติสงฺขาเตน อภินิพฺพตฺตนฏฺเฐน อภินิพฺพตฺติ. อิติ อยํ จตุพฺพิธาปิ สมฺมุติกถา นาม. ขนฺธานํ ปาตุภาโวติ อยํ ปน ปรมตฺถกถา. เอกโวการภวาทีสุ เอกจตุปญฺจกฺขนฺธานํเยว ปาตุภาโว, น ปุคฺคลสฺส, ตสฺมึ ปน สติ ปุคฺคโล ปาตุภูโตติ โวหารมตฺตํ โหติ. อายตนานํ ปฏิลาโภติ อายตนานิ

បិយភវត្តានេវ បដិលទ្ធាតិ នាម ហោតិ, សោ តេនំ បិយភាវសញ្ញាតោ បដិលាភោតិ អត្ថោ។

១៤៥។ ជរាតិ សភាវនិទ្ទេសោ។ ជីរណតាតិ អាការនិទ្ទេសោ។ ខណ្ឌិច្ចន្តិអាទិ វិការនិទ្ទេសោ។ ទហរកាលស្មិញ្ហិ ទន្តា សមសេតា ហោន្តិ។ តេយេវ បរិបច្ចន្តេ អនុក្កមេន វណ្ណវិការំ អាបជ្ជិត្វា តត្ថ តត្ថ បតន្តិ។ អថ បតិតទន្តា ឋិតទន្តា ឧបាទាយ ខណ្ឌិតទន្តា ខណ្ឌិតា នាម។ ខណ្ឌិតានំ ភាវោ ខណ្ឌិច្ចន្តិ វុច្ចតិ។ អនុក្កមេន បណ្ឌរត្តាតិ កេសលោមានិ បលិតានិ នាម។ បលិតានិ សញ្ជាតានិ អស្សាតិ បលិតោ, បលិតស្ស ភាវោ បាលិច្ចំ។ ជរាវាតប្បហារេន សោសិតមំសលោហិតតាយ វលិយោ តចស្មិំ អស្សាតិ វលិត្តចោ, តស្ស ភាវោ វលិត្តចតា។ ឯត្តាវតា ទន្តកេសលោមតចេសុ វិការទស្សនវសេន បាកដីភូតា បាកដជរា ទស្សិតា។

យថេវ ហិ ឧទកស្ស វា វាតស្ស វា អគ្គិនោ វា តិណរុក្ខាទីនំ សំភគ្គបលិភគ្គតាយ វា ឈាមតាយ វា គតមគ្គោ បាកដោ ហោតិ, ន ច សោ គតមគ្គោ តានេវ ឧទកាទីនិ, ឯវមេវ ជរាយ ទន្តាទីសុ ខណ្ឌិច្ចាទិវសេន គតមគ្គោ បាកដោ, ចក្ខុំ ឧម្មីលេត្វាបិ គយ្ហតិ, ន ច ខណ្ឌិច្ចាទីនេវ ជរា។ ន ហិ ជរា ចក្ខុវិញ្ញេយ្យា ហោតិ។ យស្មា បន ជរំ បត្តស្ស អាយុ ហាយតិ, តស្មា ជរា "អាយុនោ សំហានី"តិ ផលូបចារេន វុត្តា។ យស្មា ទហរកាលេ សុប្បសន្នានិ សុខុមម្បិ អត្តនោ វិសយំ សុខេនេវ គណ្ហនសមត្ថានិ ចក្ខាទីនិ ឥន្ទ្រិយានិ ជរំ បត្តស្ស បរិបក្កានិ អាលុលិតានិ អវិសទានិ ឱឡារិកម្បិ អត្តនោ វិសយំ គហេតុំ អសមត្ថានិ ហោន្តិ, តស្មា "ឥន្ទ្រិយានំ បរិបាកោ"តិបិ ផលូបចារេនេវ វុត្តា។

១៥០។ មរណនិទ្ទេសេ យន្តិ មរណំ សន្ធាយ នបុំសកនិទ្ទេសោ, យំ មរណំ ចុតីតិ វុច្ចតិ, ចវនតាតិ វុច្ចតីតិ អយមេត្ថ យោជនា។ តត្ថ ចុតីតិ សភាវនិទ្ទេសោ។ ចវនតាតិ អាការនិទ្ទេសោ។ មរណំ បត្តស្ស ខន្ធា ភិជ្ជន្តិ ចេវ អន្តរធាយន្តិ ច អទស្សនំ គច្ឆន្តិ, តស្មា តំ ភេទោ អន្តរធានន្តិ វុច្ចតិ។ មច្ចុមរណន្តិ មច្ចុមរណំ, ន ខណិកមរណំ។ កាលកិរិយាតិ មរណកាលកិរិយា។ អយំ សព្វាបិ សម្មុតិកថា។ ខន្ធានំ ភេទោតិ អយំ បន បរមត្ថកថា។ ឯកវោការភវាទីសុ ឯកចតុបញ្ចភេទានំ ខន្ធានំយេវ ភេទោ, ន បុគ្គលស្ស, តស្មិំ បន សតិ បុគ្គលោ មតោតិ វោហារោ ហោតិ។

កឡេវរស្ស និក្ខេបោតិ អត្តភាវស្ស និក្ខេបោ។ មរណំ បត្តស្ស ហិ និរត្ថំវ កលិង្គរំ អត្តភាវោ បតតិ, តស្មា តំ កឡេវរស្ស និក្ខេបោតិ វុត្តំ។ ជីវិតិន្ទ្រិយស្ស ឧបច្ឆេទោ បន បរមត្ថតោ មរណំ, ឯតេវ សម្មុតិមរណន្តិបិ វុច្ចតិ។ ជីវិតិន្ទ្រិយុបច្ឆេទមេវ ហិ គហេត្វា លោកិយា "តិស្សោ មតោ, ផុស្សោ មតោ"តិ វទន្តិ។

១៥១។ ព្យសនេនាតិ ញាតិព្យសនាទីសុ យេន កេនចិ ព្យសនេន។ ទុក្ខធម្មេនាតិ វធពន្ធនាទិកា ទុក្ខការណេន។ ផុដ្ឋស្សាតិ អជ្ឈោត្ថដស្ស អភិភូតស្ស។ សោកោតិ យោ ញាតិព្យសនាទីសុ វា វធពន្ធនាទីសុ វា អញ្ញតរស្មិំ សតិ តេន អភិភូតស្ស ឧប្បជ្ជតិ សោចនលក្ខណោ សោកោ។ សោចិតត្តន្តិ សោចិតភាវោ។ យស្មា បនេស អព្ភន្តរេ សោសេន្តោ បរិសោសេន្តោ ឧប្បជ្ជតិ, តស្មា អន្តោសោកោ អន្តោបរិសោកោតិ វុច្ចតិ។

២៩៤។ “មយ្ហំ ធីតា, មយ្ហំ បុត្តា”តិ ឯវំ អាទិស្ស អាទិស្ស ទេវន្តិ បរិទេវន្តិ ឯតេនាតិ អាទេវោ។ តំ តំ វណ្ណំ បរិកិត្តេត្វា ទេវន្តិ ឯតេនាតិ បរិទេវោ។ តតោ បរា ទ្វេ តស្សេវ ភាវនិទ្ទេសា។

២៩៥។ កាយិកន្តិ កាយបសាទវត្ថុកំ។ ទុក្ខមនដ្ឋេន ទុក្ខំ។ អសាតន្តិ អមធុរំ។ កាយសម្ផស្សជំ ទុក្ខន្តិ កាយសម្ផស្សតោ ជាតំ ទុក្ខំ។ អសាតំ វេទយិតន្តិ អមធុរំ វេទយិតំ។

២៩៦។ ចេតសិកន្តិ ចិត្តសម្បយុត្តំ។ សេសំ ទុក្ខេ វុត្តនយមេវ។

២៩៧។ អាយាសោតិ សំសីទនវិសីទនាការប្បវត្តោ ចិត្តកិលមថោ។ ពលវតរំ អាយាសោ ឧបាយាសោ។ តតោ បរា ទ្វេ អត្តត្តនិយាការទីបកា ភាវនិទ្ទេសា។

២៩៨។ ជាតិធម្មានន្តិ ជាតិសភាវានំ។ ឥច្ឆា ឧប្បជ្ជតីតិ តណ្ហា ឧប្បជ្ជតិ។ អហោ វតាតិ បត្ថនា។ ន ខោ បនេតំ ឥច្ឆាយាតិ ឯតំ ជាតិយា អនាគមនំ វិនា មគ្គភាវនំ ន ឥច្ឆាយ បត្តព្ពំ។ ឥទម្បីតិ ឯតម្បិ ឧបរិ សេសានិ ឧបាទាយ បិការោ។ យម្បិច្ឆន្តិ យេនបិ ធម្មេន អលព្ភនេយ្យវត្ថុំ ឥច្ឆន្តោ ន លភតិ, តំ អលព្ភនេយ្យវត្ថុម្ហិ ឥច្ឆនំ ទុក្ខំ។ ឯស នយោ សព្ពត្ថ។

២៩៩។ ខន្ធនិទ្ទេសេ រូបញ្ច តំ ឧបាទានក្ខន្ធោ ចាតិ រូបុបាទានក្ខន្ធោ។ ឯវំ សព្ពត្ថ។

សមុទយសច្ចនិទ្ទេសវណ្ណនា

៣០០។ យាយំ តណ្ហាតិ យា អយំ តណ្ហា។ បោនោព្ភវិកាតិ បុនព្ភវករណំ បុនោព្ភវោ, បុនោព្ភវោ សីលំ អស្សាតិ បោនោព្ភវិកា។ នន្ទីរាគេន សហ គតាតិ នន្ទីរាគសហគតា។ នន្ទីរាគេន សទ្ធឹ អត្ថតោ ឯកត្តមេវ គតាតិ វុត្តំ ហោតិ។ តត្រតត្រាភិនន្ទិនីតិ យត្រ យត្រ អត្តភាវោ, តត្រ តត្រ អភិនន្ទិនី។ រូបាទីសុ វា អារម្មណេសុ តត្រ តត្រ អភិនន្ទិនី, រូបាភិនន្ទិនី សទ្ទ, គន្ធ, រស, ផោដ្ឋព្ព, ធម្មាភិនន្ទិនីតិ អត្ថោ។ សេយ្យថីទន្តិ និបាតោ។ តស្ស សា កតមា ចេតិ អត្ថោ។ កាមេ តណ្ហា កាមតណ្ហា, បញ្ចកាមគុណិករាគស្សេតំ អធិវចនំ។ ភវេ តណ្ហា ភវតណ្ហា, ភវបត្ថនាវសេន ឧប្បន្នស្ស សស្សតទិដ្ឋិសហគតស្ស រូបារូបភវរាគស្ស ច ឈាននិកន្តិយា ចេតំ អធិវចនំ។ វិភវេ តណ្ហា វិភវតណ្ហា, ឧច្ឆេទទិដ្ឋិសហគតរាគស្សេតំ អធិវចនំ។

ឥទានិ តស្សា តណ្ហាយ វត្ថុំ វិត្ថារតោ ទស្សេតុំ សា ខោ បនេសាតិអាទិមាហ។ តត្ថ ឧប្បជ្ជតីតិ ជាយតិ។ និវិសតីតិ បុនប្បុនំ បវត្តិវសេន បតិដ្ឋហតិ។ យំ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបន្តិ យំ លោកស្មឹ បិយសភាវញ្ចេវ មធុរសភាវញ្ច។ ចក្ខុំ លោកេតិអាទីសុ

លោកស្មិញ្ហិ ចក្ខាទីសុ មមត្តេន អភិនិវិដ្ឋា សត្តា សម្បត្តិយំ បតិដ្ឋិតា អត្តនោ ចក្ខុំ អាទាសតលាទីសុ និមិត្តគ្គហណានុសារេន វិប្បសន្នំ បញ្ចបសាទំ សុវណ្ណវិមានេ ឧគ្ឃាដិតមណិសីហបញ្ជរំ វិយ មញ្ញន្តិ, សោតំ រជតបនាឡិកំ វិយ, បាមង្គសុត្តំ វិយ ច មញ្ញន្តិ, “តុង្គនាសា”តិ លទ្ធវោហារំ ឃានំ វដ្ដេត្វា ឋបិតហរិតាលវដ្ដិំ វិយ មញ្ញន្តិ, ជិវ្ហំ រត្តកម្ពលបដលំ វិយ មុទុសិនិទ្ធមធុររសទំ មញ្ញន្តិ, កាយំ សាលលដ្ឋិំ វិយ, សុវណ្ណតោរណំ វិយ ច មញ្ញន្តិ, មនំ អញ្ញេសំ មនេន អសទិសំ ឧឡារំ មញ្ញន្តិ។ រូបំ សុវណ្ណកណិការបុប្ផាទិវណ្ណំ វិយ, សទ្ទំ មត្តករវីកកោកិលមន្ទធមិតមណិវំសនិគ្ឃោសំ វិយ, អត្តនា បដិលទ្ធានិ ចតុសមុដ្ឋានិកគន្ធារម្មណាទីនិ “កស្ស អញ្ញស្ស ឯវរូបានិ អត្ថី”តិ មញ្ញន្តិ។ តេសំ ឯវំ មញ្ញមានានំ តានិ ចក្ខាទីនិ បិយរូបានិ ចេវ សាតរូបានិ ច ហោន្តិ។ អថ នេសំ តត្ថ អនុប្បន្នា ចេវ តណ្ហា ឧប្បជ្ជតិ , ឧប្បន្នា ច តណ្ហា បុនប្បុនំ បវត្តិវសេន និវិសតិ។ តស្មា ភគវា “ចក្ខុ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា ឧប្បជ្ជមានា ឧប្បជ្ជតី”តិអាទិមាហ។ តត្ថ ឧប្បជ្ជមានាតិ យទា ឧប្បជ្ជមានា ហោតិ, តទា ឯត្ថ ឧប្បជ្ជតីតិ អត្ថោ។ ឯស នយោ សព្ពត្ថ។

និរោធសច្ចនិទ្ទេសវណ្ណនា

៣០៧. អសេសវិរាគនិរោធោតិអាទីនិ សព្ពានិ និព្ពានវេវចនានេវ។ និព្ពានញ្ហិ អាគម្ម តណ្ហា អសេសា វិរជ្ជតិ និរុជ្ឈតិ, តស្មា តំ “តស្សាយេវ តណ្ហាយ អសេសវិរាគនិរោធោ”តិ វុច្ចតិ។ និព្ពានញ្ច អាគម្ម តណ្ហា ចជីយតិ បដិនិស្សជ្ជីយតិ វិមុច្ចតិ ន អល្លីយតិ, តស្មា និព្ពានំ “ចាគោ បដិនិស្សគ្គោ មុត្តិ អនាលយោ”តិ វុច្ចតិ។ ឯកមេវ ហិ និព្ពានំ, នាមានិ បនស្ស សព្ពសង្ខតានំ នាមបដិបក្ខវសេន អនេកានិ ហោន្តិ។ សេយ្យថិទំ, អសេសវិរាគោ អសេសនិរោធោ ចាគោ បដិនិស្សគ្គោ មុត្តិ អនាលយោ រាគក្ខយោ ទោសក្ខយោ មោហក្ខយោ តណ្ហក្ខយោ អនុប្បាទោ អប្បវត្តំ អនិមិត្តំ អប្បណិហិតំ អនាយូហនំ អប្បដិសន្ធិ អនុបបត្តិ អគតិ អជាតំ អជរំ អព្យាធិ អមតំ អសោកំ អបរិទេវំ អនុបាយាសំ អសំកិលិដ្ឋន្តិ។

ឥទានិ មគ្គេន ឆិន្នាយ និព្ពានំ អាគម្ម អប្បវត្តិបត្តាយបិ ច តណ្ហាយ យេសុ ចក្ខុសុ តស្សា ឧប្បត្តិ ទស្សិតា, តេស្វេវ អភាវំ ទស្សេតុំ សា ខោ បនេសាតិអាទិមាហ។ តត្ថ យថា បុរិសោ ខេត្តេ ជាតំ តិត្តអលាពុវល្លិំ ទិស្វា អគ្គតោ បដ្ឋាយ មូលំ បរិយេសិត្វា ឆិន្ទេយ្យ, សា អនុបុព្ពេន មិលាយិត្វា អបញ្ញត្តិំ គច្ឆេយ្យ។ តតោ តស្មិំ ខេត្តេ តិត្តអលាពុ និរុទ្ធា បហីនាតិ វុច្ចេយ្យ, ឯវមេវ ខេត្តេ តិត្តអលាពុ វិយ ចក្ខាទីសុ តណ្ហា។ សា អរិយមគ្គេន មូលច្ឆិន្នា និព្ពានំ អាគម្ម អប្បវត្តិំ គច្ឆតិ។ ឯវំ គតា បន តេសុ ចក្ខុសុ ខេត្តេ តិត្តអលាពុ វិយ ន បញ្ញាយតិ។

យថា ច អដវិតោ ចោរេ អានេត្វា នគរស្ស ទក្ខិណទ្វារេ ឃាតេយ្យុំ, តតោ អដវិយំ ចោរា មតាតិ វា មារិតាតិ វា វុច្ចេយ្យុំ, ឯវំ អដវិយំ ចោរា វិយ ចក្ខាទីសុ តណ្ហា។ សា ទក្ខិណទ្វារេ ចោរា វិយ និព្ពានំ អាគម្ម និរុទ្ធត្តា និព្ពានេ និរុទ្ធា។ ឯវំ និរុទ្ធា បនេតេសុ ចក្ខុសុ អដវិយំ ចោរា វិយ ន បញ្ញាយតិ, តេនស្សា តត្ថេវ និរោធំ ទស្សេន្តោ “ចក្ខុ លោកេ បិយរូបំ សាតរូបំ, ឯត្ថេសា តណ្ហា បហីយមានា បហីយតិ, ឯត្ថ និរុជ្ឈមានា និរុជ្ឈតី”តិអាទិមាហ។

មគ្គសច្ចនិទ្ទេសវណ្ណនា

៣០៧។ អយមេវាតិ អញ្ញមគ្គបដិក្ខេបនត្ថំ និយមនំ។ អរិយោតិ តំ តំ មគ្គវជ្ឈេហិ កិលេសេហិ អារកត្តា អរិយភាវករត្តា ច អរិយោ។ ទុក្ខេ ញាណន្តិអាទិនា ចតុសច្ចកម្មដ្ឋានំ ទស្សិតំ។ តត្ថ បុរិមានិ ទ្វេ សច្ចានិ វដ្ដំ, បច្ឆិមានិ វិវដ្ដំ។ តេសុ ភិក្ខុនោ វដ្ដេ កម្មដ្ឋានាភិនិវេសោ ហោតិ, វិវដ្ដេ នត្ថិ អភិនិវេសោ។ បុរិមានិ ហិ ទ្វេ សច្ចានិ “បញ្ចក្ខន្ធា ទុក្ខំ, តណ្ហា សមុទយោ”តិ ឯវំ សង្ខេបេន ច “កតមេ បញ្ចក្ខន្ធា, រូបក្ខន្ធោ”តិអាទិនា នយេន វិត្ថារេន ច អាចរិយស្ស សន្តិកេ ឧគ្គណ្ហិត្វា វាចាយ បុនប្បុនំ បរិវត្តេន្តោ យោគាវចរោ កម្មំ ករោតិ។ ឥតរេសុ បន ទ្វីសុ សច្ចេសុ និរោធសច្ចំ ឥដ្ឋំ កន្តំ មនាបំ, មគ្គសច្ចំ ឥដ្ឋំ កន្តំ មនាបន្តិ ឯវំ សវនេន កម្មំ ករោតិ។ សោ ឯវំ ករោន្តោ ចត្តារិ សច្ចានិ ឯកបដិវេធេន បដិវិជ្ឈតិ ឯកាភិសមយេន អភិសមេតិ។ ទុក្ខំ បរិញ្ញាបដិវេធេន បដិវិជ្ឈតិ, សមុទយំ បហានបដិវេធេន, និរោធំ សច្ឆិកិរិយាបដិវេធេន, មគ្គំ ភាវនាបដិវេធេន បដិវិជ្ឈតិ។ ទុក្ខំ បរិញ្ញាភិសមយេន...បេ... មគ្គំ ភាវនាភិសមយេន អភិសមេតិ។ ឯវមស្ស បុព្វភាគេ ទ្វីសុ សច្ចេសុ ឧគ្គហបរិបុច្ឆាសវនធារណសម្មសនបដិវេធោ ហោតិ, ទ្វីសុ បន សវនបដិវេធោយេវ។ អបរភាគេ តីសុ កិច្ចតោ បដិវេធោ ហោតិ, និរោធេ អារម្មណបដិវេធោ។ បច្ចវេក្ខណា បន បត្តសច្ចស្ស ហោតិ។ អយញ្ច អាទិកម្មិកោ, តស្មា សា ឥធ ន វុត្តា។

ឥមស្ស ច ភិក្ខុនោ បុព្វេ បរិគ្គហតោ “ទុក្ខំ បរិជានាមិ, សមុទយំ បជហាមិ, និរោធំ សច្ឆិករោមិ, មគ្គំ ភាវេមី”តិ អាភោគសមន្នាហារមនសិការបច្ចវេក្ខណា នត្ថិ, បរិគ្គហតោ បដ្ឋាយ ហោតិ។ អបរភាគេ បន ទុក្ខំ បរិញ្ញាតមេវ...បេ... មគ្គោ ភាវិតោវ ហោតិ។ តត្ថ ទ្វេ សច្ចានិ ទុទ្ទសត្តា គម្ភីរានិ, ទ្វេ គម្ភីរត្តា ទុទ្ទសានិ។ ទុក្ខសច្ចញ្ហិ ឧប្បត្តិតោ បាកដំ, ខាណុកណ្ដកបហារាទីសុ “អហោ ទុក្ខ”ន្តិ វត្តព្វតម្បិ អាបជ្ជតិ។ សមុទយម្បិ ខាទិតុកាមតាភុញ្ជិតុកាមតាទិវសេន ឧប្បត្តិតោ បាកដំ។ លក្ខណបដិវេធតោ បន ឧភយម្បិ គម្ភីរំ។ ឥតិ តានិ ទុទ្ទសត្តា គម្ភីរានិ។ ឥតរេសំ បន ទ្វិន្នំ ទស្សនត្ថាយ បយោគោ ភវគ្គគហណត្ថំ ហត្ថប្បសារណំ វិយ អវីចិផុសនត្ថំ បាទប្បសារណំ វិយ សតធា ភិន្នស្ស វាលស្ស កោដិយា កោដិបដិបាទនំ វិយ ច ហោតិ។ ឥតិ តានិ គម្ភីរត្តា ទុទ្ទសានិ។ ឯវំ ទុទ្ទសត្តា គម្ភីរេសុ គម្ភីរត្តា ច ទុទ្ទសេសុ ចតូសុ សច្ចេសុ ឧគ្គហាទិវសេន បុព្វភាគញាណុប្បត្តិំ សន្ធាយ ឥទំ ទុក្ខេ ញាណន្តិអាទិ វុត្តំ។ បដិវេធក្ខណេ បន ឯកមេវ តំ ញាណំ ហោតិ។

នេក្ខម្មសង្កប្បាទយោ កាមព្យាបាទវិហិំសាវិរមណសញ្ញានំ នានត្តា បុព្វភាគេ នានា, មគ្គក្ខណេ បន ឥមេសុ តីសុ ឋានេសុ ឧប្បន្នស្ស អកុសលសង្កប្បស្ស បទបច្ឆេទតោ អនុប្បត្តិសាធនវសេន មគ្គង្គំ បូរយមានោ ឯកោវ កុសលសង្កប្បោ ឧប្បជ្ជតិ។ អយំ សម្មាសង្កប្បោ នាម។

មុសាវាទាវេរមណីអាទយោបិ មុសាវាទាទីហិ វិរមណសញ្ញានំ នានត្តា បុព្វភាគេ នានា, មគ្គក្ខណេ បន ឥមេសុ ចតូសុ ឋានេសុ ឧប្បន្នាយ អកុសលទុស្សីល្យចេតនាយ បទបច្ឆេទតោ អនុប្បត្តិសាធនវសេន មគ្គង្គំ បូរយមានា ឯកាវ កុសលវេរមណី ឧប្បជ្ជតិ។ អយំ សម្មាវាចា នាម ។

បាណាតិបាតាវេរមណិអាទយោបិ បាណាតិបាតាទីហិ វិរមណញ្ញានំ នានត្តា បុព្ពភាគេ នានា, មគ្គក្ខណេ បន ឥមេសុ តីសុ ឋានេសុ ឧប្បន្នាយ អកុសលទុស្សីល្យចេតនាយ អកិរិយតោ បទបច្ឆេទតោ អនុប្បត្តិសាធនវសេន មគ្គង្គំ បូរយមានា ឯកាវ កុសលវេរមណី ឧប្បជ្ជតិ, អយំ សម្មាកម្មន្តោ នាម។

មិច្ឆាអាជីវន្តិ ខាទនីយភោជនីយាទីនំ អត្ថាយ បវត្តិតំ កាយវចីទុច្ចរិតំ។ បហាយាតិ វជ្ជេត្វា។ សម្មាអាជីវេនាតិ ពុទ្ធបសត្ថេន អាជីវេន។ ជីវិតំ កប្បេតីតិ ជីវិតប្បវត្តិំ បវត្តេតិ។ សម្មាអាជីវោបិ កុហនាទីហិ វិរមណញ្ញានំ នានត្តា បុព្ពភាគេ នានា, មគ្គក្ខណេ បន ឥមេសុយេវ សត្តសុ ឋានេសុ ឧប្បន្នាយ មិច្ឆាជីវទុស្សីល្យចេតនាយ បទបច្ឆេទតោ អនុប្បត្តិសាធនវសេន មគ្គង្គំ បូរយមានា ឯកាវ កុសលវេរមណី ឧប្បជ្ជតិ, អយំ សម្មាអាជីវោ នាម។

អនុប្បន្នានន្តិ ឯកស្មិំ វា ភវេ តថារូបេ វា អារម្មណេ អត្តនោ ន ឧប្បន្នានំ។ បរស្ស បន ឧប្បជ្ជមានេ ទិស្វា “អហោ វត មេ ឯវរូបា បាបកា អកុសលធម្មា ន ឧប្បជ្ជេយ្យុំ”ន្តិ ឯវំ អនុប្បន្នានំ បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ អនុប្បាទាយ។ ឆន្ទំ ជនេតីតិ តេសំ អនុប្បាទកបដិបត្តិសាធកំ វីរិយច្ឆន្ទំ ជនេតិ។ វាយមតីតិ វាយាមំ ករោតិ។ វីរិយំ អារភតីតិ វីរិយំ បវត្តេតិ។ ចិត្តំ បគ្គណ្ហាតីតិ វីរិយេន ចិត្តំ បគ្គហិតំ ករោតិ។ បទហតីតិ កាមំ តចោ ច ន្ហារុ ច អដ្ឋិ ច អវសិស្សតូតិ បធានំ បវត្តេតិ។

ឧប្បន្នានន្តិ សមុទាចារវសេន អត្តនោ ឧប្បន្នបុព្ពានំ។ ឥទានិ តាទិសេ ន ឧប្បាទេស្សាមីតិ តេសំ បហានាយ ឆន្ទំ ជនេតិ។ អនុប្បន្នានំ កុសលានន្តិ អប្បដិលទ្ធានំ បឋមជ្ឈានាទីនំ។ ឧប្បន្នានន្តិ តេសំយេវ បដិលទ្ធានំ។ ឋិតិយាតិ បុនប្បុនំ ឧប្បត្តិបពន្ធវសេន ឋិតត្ថំ។ អសម្មោសាយាតិ អវិនាសនត្ថំ។ ភិយ្យោភាវាយាតិ ឧបរិភាវាយ។ វេបុល្លាយាតិ វិបុលភាវាយ។ ភាវនាយ បារិបូរិយាតិ ភាវនាយ បរិបូរណត្ថំ។ អយម្បិ សម្មាវាយាមោ អនុប្បន្នានំ អកុសលានំ អនុប្បាទនាទិចិត្តានំ នានត្តា បុព្ពភាគេ នានា, មគ្គក្ខណេ បន ឥមេសុយេវ ចតូសុ ឋានេសុ កិច្ចសាធនវសេន មគ្គង្គំ បូរយមានំ ឯកមេវ កុសលវីរិយំ ឧប្បជ្ជតិ។ អយំ សម្មាវាយាមោ នាម។

សម្មាសតិបិ កាយាទិបរិគ្គាហកចិត្តានំ នានត្តា បុព្ពភាគេ នានា, មគ្គក្ខណេ បន ចតូសុ ឋានេសុ កិច្ចសាធនវសេន មគ្គង្គំ បូរយមានា ឯកាវ សតិ ឧប្បជ្ជតិ។ អយំ សម្មាសតិ នាម។

សមាធិ បុព្ពភាគេបិ មគ្គក្ខណេបិ នានា, បុព្ពភាគេ សមាបត្តិវសេន នានា, មគ្គក្ខណេ នានាមគ្គវសេន។ ឯកស្ស ហិ បឋមមគ្គេ បឋមជ្ឈានិកោ ហោតិ, ទុតិយមគ្គាទយោបិ បឋមជ្ឈានិកា វា ទុតិយជ្ឈានាទីសុ អញ្ញតរជ្ឈានិកា វា។ ឯកស្សបិ បឋមមគ្គោ ទុតិយាទីនំ អញ្ញតរជ្ឈានិកោ ហោតិ, ទុតិយាទយោបិ ទុតិយាទីនំ អញ្ញតរជ្ឈានិកា វា បឋមជ្ឈានិកា វា។ ឯវំ ចត្តារោបិ មគ្គា ឈានវសេន សទិសា វា អសទិសា វា ឯកច្ចសទិសា វា ហោន្តិ។ អយំ បនស្ស វិសេសោ បាទកជ្ឈាននិយមេន ហោតិ។

បាឋកញ្ញាតតិយមេត ពាច បឋមញ្ញាតលោកិតោ បឋមញ្ញាតា ចុដ្ឋាយ ចិបឃ្សត្តឃ្ស ដ្ឋបុរត្តោ យតេក្កា បឋមញ្ញាតិកោ ហោតិ៑ យក្កកូទៅឡ្គកាតិ បតេត្វ បរិបុណ្ណានេតច ហោត្តិ៑ ទុតិយញ្ញាតេតា ចុដ្ឋាយ ចិបឃ្សត្តឃ្ស ដ្ឋបុរត្តោ ទុតិយញ្ញាតិកោ ហោតិ៑ យក្កដ្ឋាតិ បតេត្វ សត្ត ហោត្តិ៑ ពតិយញ្ញាតេតា ចុដ្ឋាយ ចិបឃ្សត្តឃ្ស ដ្ឋបុរត្តោ ពតិយញ្ញាតិកោ៑ យក្កដ្ឋាតិ បតេត្វ សត្ត , ទៅឡ្គកាតិ ៧ ហោត្តិ៑ ឲស តយោ ចត្បុត្ថញ្ញាតេតា ចុដ្ឋាយ ឃាច តេចសញ្ញាតាសញ្ញាយតត៑

អាទុរេប្យ ចត្បុក្កបញ្ចាកញ្ញាត់ ដ្ឋបុជ្ជតិ, តញ្ចា លោកុត្តរំ, តោ លោកិយត្តិ ចុត្តំ, ឲត្វ កចត្តិ? ឲត្វាបិ បឋមញ្ញាតាឌីសុ យតោ ចុដ្ឋាយ សោតាបត្តិយក្កំ បដិលកិត្វា អទ្សុបសយាបត្តិ កាទេចត្វា សោ អាទុរេប្យ ដ្ឋបុរត្តោ, តំ ឍោតិកាចឃ្ស តត្វ តយោ យក្កា ដ្ឋបុជ្ជត្តិ៑ ឲចំ បាឋកញ្ញាតមេច តិយមេតិ៑

កោចិ បត ថេរា "ចិបឃ្សតាយ អាទមូលក្ខតា ពត្ថា តិយមេត្តី"តិ ចតត្តិ៑ កោចិ "បុក្កលជ្ឈាសយោ តិយមេតី"តិ ចតត្តិ៑ កោចិ "ចុដ្ឋាតកាយិតិចិបឃ្សតា តិយមេតី"តិ ចតត្តិ៑ ពេសំ ចាទចិតិច្ឆយោ ចិសុទ្ធិមេក្កេ ចុដ្ឋាតកាយិតិចិបឃ្សតាឌិកាទេ ចុត្តតយេតច ចេឌិតព្វោ៑

អយំ ចុច្ចតិ, កិព្ទេច, សមូាសមាឌិតិ អយំ បុព្វកាកេ លោកិយោ អបទកាកេ លោកុត្តទោ សមូាសមាឌិតិ ចុច្ចតិ៑

ព្វតិ អជ្ឈត្តំ ចាតិ ឲចំ អត្តតោ ចា ចត្តាទិ សច្ចាតិ បរិក្កហិត្វា, បទស្ស ចា, កាទេលត ចា អត្តតោ, កាទេលត ចា បទស្ស ចត្តាទិ សច្ចាតិ បរិក្កហិត្វា ឍមេុសុ ឍមូាតុបឃ្សី ចិហទតិ៑ សមុទយចយា បតេត្វ ចត្បុន្ន សច្ចាតំ យថាសម្ភាចតោ ដ្ឋបុត្តិតិចត្តិចសេត ចេឌិតព្វោ៑ ព្វតោ បរំ ចុត្តតយមេច៑ កោចលញ្ញិព្វឆ ចត្បុសច្ចបរិក្កាហិកា សតិ ទុក្ខសច្ចត្តិ ឲចំ យោជតំ កត្វា សច្ចបរិក្កាហកឃ្ស កិក្ខុតោ តិយ្យាតមុខំ ចេឌិតព្វំ, សេសំ តាឌិសមេចាតិ៑

ចត្បុសច្ចបព្វំ តិដ្ឋិតំ៑

៣០៣៑ ឲត្តាចតា អាតាបាតបព្វំ ចត្បុព្វិយាបថបព្វំ ចត្បុសម្បជញ្ញាបព្វំ ទ្វត្តិំសាកាទំ ចត្បុឆាតុចចត្ថាតំ តចសិចថិកា ចេទតាតុបឃ្សតា ចិត្តាតុបឃ្សតា តីចទណបរិក្កហោ ពត្ថបរិក្កហោ អាយតតបរិក្កហោ ទៅឡ្គកបរិក្កហោ សច្ចបរិក្កហោតិ ឲកចីសតិ កម្មដ្ឋាតាតិ៑ ពេសុ អាតាបាតំ ទ្វត្តិំសាកាទំ តចសិចថិកាតិ ឲកាទស អប្បតាកម្មដ្ឋាតាតិ ហោត្តិ៑ ឌីឃកាណកយហាសីចត្ថទោ បត "តចសិចថិកា អាឌីតចាតុបឃ្សតាចសេត ចុត្តា"តិ អាហ៑ តស្មា តស្ស យតេត ទ្វេយេច អប្បតាកម្មដ្ឋាតាតិ, សេសាតិ ដ្ឋបចាទកម្មដ្ឋាតាតិ៑ កំ បតេតេសុ សព្វេសុ អភិតិចេសោ ជាយតីតិ? ត ជាយតិ៑ ព្វទិយាបថសម្បជញ្ញាតីចទណទៅឡ្គក្កេសុ ហិ អភិតិចេសោ ត ជាយតិ, សេសេសុ ជាយតីតិ៑ យហាសីចត្ថទោ បតាហ "ឲតេសុបិ អភិតិចេសោ ជាយតិ៑ អយញ្ហិ 'អត្ថិ តុ ខោ មេ ចត្តាទោ ព្វទិយាបថា ដ្ឋកាហុ តត្ថិ, អត្ថិ តុ ខោ មេ ចត្បុសម្បជញ្ញំ ដ្ឋកាហុ តត្ថិ, អត្ថិ តុ ខោ មេ បញ្ចាតីចទណា ដ្ឋកាហុ តត្ថិ, អត្ថិ តុ ខោ មេ សត្តទៅឡ្គកា ដ្ឋកាហុ តត្ថី'តិ ឲចំ បរិក្កណ្ហាតិ៑

ᨲᩔᩣ ᩈᨲ᩠ᨳᩩ ᩋᨽᩥᨶᩥᩅᩮᩈᩮᩣ ᨩᩣᨿᨲᩦ”ᨲᩥ᪨

ᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᨠᩮᩣᨧᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮᨲᩥ ᨿᩮᩣ ᩉᩥ ᨠᩮᩣᨧᩥ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩ ᩅᩣ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᨶᩦ ᩅᩣ ᩏᨷᩣᩈᨠᩮᩣ ᩅᩣ ᩏᨷᩣᩈᩥᨠᩣ ᩅᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᨽᩣᩅᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨲᩮᩣ ᨷᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩮᨶ ᨽᩣᩅᨶᩣᨶᩩᨠ᩠ᨠᨾᩮᨶ ᨽᩣᩅᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᨷᩣᨭᩥᨠᨦ᩠ᨡᨶ᩠ᨲᩥ ᨷᨭᩥᨠᨦ᩠ᨡᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩍᨧ᩠ᨨᩥᨲᨻ᩠ᨻᩴ ᩋᩅᩔᩴᨽᩣᩅᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩈᨲᩥ ᩅᩣ ᩏᨷᩣᨴᩥᩈᩮᩈᩮᨲᩥ ᩏᨷᩣᨴᩣᨶᩈᩮᩈᩮ ᩅᩣ ᩈᨲᩥ ᩋᨷᩁᩥᨠ᩠ᨡᩦᨱᩮ᪨ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨲᩣᨲᩥ ᩋᨶᩣᨣᩣᨾᩥᨽᩣᩅᩮᩣ᪨

ᩑᩅᩴ ᩈᨲ᩠ᨲᨶ᩠ᨶᩴ ᩅᩔᩣᨶᩴ ᩅᩈᩮᨶ ᩈᩣᩈᨶᩔ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᨽᩣᩅᩴ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨷᩩᨶ ᨲᨲᩮᩣ ᩋᨷ᩠ᨷᨲᩁᩮᨷᩥ ᨠᩣᩃᩮ ᨴᩔᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩩ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮᨲᩥᩋᩣᨴᩥᨾᩣᩉ᪨ ᩈᨻ᩠ᨻᨾ᩠ᨷᩥ ᨧᩮᨲᩴ ᨾᨩ᩠ᨫᩥᨾᩔ ᩅᩮᨶᩮᨿ᩠ᨿᨷᩩᨣ᩠ᨣᩃᩔ ᩅᩈᩮᨶ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᨲᩥᨠ᩠ᨡᨷᨬ᩠ᨬᩴ ᨷᨶ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ “ᨷᩣᨲᩮᩣ ᩋᨶᩩᩈᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᩈᩣᨿᩴ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨵᩥᨣᨾᩥᩔᨲᩥ, ᩈᩣᨿᩴ ᩋᨶᩩᩈᩥᨭ᩠ᨮᩮᩣ ᨷᩣᨲᩮᩣ ᩅᩥᩈᩮᩈᩴ ᩋᨵᩥᨣᨾᩥᩔᨲᩦ”ᨲᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᩍᨲᩥ ᨽᨣᩅᩣ “ᩑᩅᩴ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨶᩥᨠᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨾ ᩈᩣᩈᨶ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᨴᩔᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩑᨠᩅᩦᩈᨲᩥᨿᩣᨷᩥ ᨮᩣᨶᩮᩈᩩ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᨶᩥᨠᩪᨭᩮᨶ ᨴᩮᩈᩥᨲᩴ ᨴᩮᩈᨶᩴ ᨶᩥᨿ᩠ᨿᩣᨲᩮᨶ᩠ᨲᩮᩣ “ᩑᨠᩣᨿᨶᩮᩣ ᩋᨿᩴ, ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩅᩮ, ᨾᨣ᩠ᨣᩮᩣ…ᨷᩮ… ᩍᨲᩥ ᨿᩴ ᨲᩴ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ, ᩍᨴᨾᩮᨲᩴ ᨷᨭᩥᨧ᩠ᨧ ᩅᩩᨲ᩠ᨲ”ᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᩣᩉ᪨ ᩈᩮᩈᩴ ᩏᨲ᩠ᨲᩣᨶᨲ᩠ᨳᨾᩮᩅᩣᨲᩥ᪨ ᨴᩮᩈᨶᩣᨷᩁᩥᨿᩮᩣᩈᩣᨶᩮ ᨷᨶ ᨲᩥᩴᩈ ᨽᩥᨠ᩠ᨡᩩᩈᩉᩔᩣᨶᩥ ᩋᩁᩉᨲ᩠ᨲᩮ ᨷᨲᩥᨭ᩠ᨮᩉᩥᩴᩈᩪᨲᩥ᪨

ᩍᨲᩥ ᩈᩩᨾᨦ᩠ᨣᩃᩅᩥᩃᩣᩈᩥᨶᩥᨿᩣ ᨴᩦᨥᨶᩥᨠᩣᨿᨭ᩠ᨮᨠᨳᩣᨿᩴ

ᨾᩉᩣᩈᨲᩥᨷᨭ᩠ᨮᩣᨶᩈᩩᨲ᩠ᨲᩅᨱ᩠ᨱᨶᩣ ᨶᩥᨭ᩠ᨮᩥᨲᩣ᪨

Proper display of the text below may depend on webfonts, which in turn require being connected to the internet

១០៉ បិឡាសិរាជប្ដុត្តចណ្ណតា

៣០៩៉ ឧទិសេយ ស្វាតត្ថិ បិឡាសិរាជប្ដុត្តំ ៉ តត្រាយមនុប្ពុបងចណ្ណតា – អាឃស្វាតិ បិឃចចតេយតំ ៉ ក្យារកស្សេបិតិ តស្ស គាយំ ៉ ក្យារកាលេ បត្តខិតត្វា បត ករចតា “កស្សបំ បេក្កាយឆ, ប្ដងំ ឋលំ ចា លាឌគិឃំ ចា កស្សបស្ស ខេឆា”តិ ចុទេត្ត “កតារកស្សបស្សា”តិ ៉ “ក្យារកស្សបស្សា”តិ ឧចំ កហិតគាយត្វា តទេតា បដ្ឋាឃ ចុទ្ធការេលបិ “ក្យារកស្សេបិ” ទេ្ចច ចុទ្ធតិ ៉ អបិច វេឡ្ណា េបិសាចតិកបុត្តត្តាបិ តំ ក្យារកស្សេបិតិ សញ្ញាតិស្វ ៉

អយំ បតស្ស បុព្ពេយាគេតា បដ្ឋាឃ អាចិកាចកឆា – ខេឆេរា កិរ បទុមុត្តរស្ស ករចេតា កាលេ សេដ្ឋិបុទេត្តា អេហាសិ ៉ អេឆកឌិចសំ ករចត្តំ ចិត្រកឆិ ឧកំ អត្តេតា សាចកំ ឧតឌេក្ក ងេបត្តំ ឌិស្វា ករចេតា សត្តាហំ ទាតំ ទត្វា “អហម្បិ ករចា អគាកេត ឧកស្ស ព្យដ្ឋស្ស អយំ ខេឆេរា ចិឃ ចិត្រកឆិ សាចេកា ករចាឃឹ”តិ បត្វត់ កត្វា បុញ្ញានិ កេទរាន្តា កស្សបស្ស ករចេតា សាសេត បត្តខិត្វា ចិសេសំ តិប្ពាទេត្តុំ គាសក្តិ ៉ តទា កិរ បរិតិប្ពុតស្ស ករចេតា សាសេត ខ្លួសក្កេត្ត បញ្ច ភិក្ខូ តិស្សេហិ ជាត្តិត្វា បត្តាំ អារុយ្ហាសមណធម្មំ អកំស្វ ៉ សង្ឃត្ថេរោ តតិយឌិចសេ អរហត្តំ បត្វា, អនុខេឆេរា ចតុត្ថឌិចសេ អគាកាឃឹ អេហាសិ, ប្ដតេទ តេឃា ចិសេសំ តិប្ពាទេត្តុំ អសក្កោន្តា េឌចេលិកេ តិប្ពាត្តា ៉

តេសំ ឧកំ ព្យដ្ឋាតុំ ទេខេចស្វ ច មតុស្សេស្វ ច សម្បត្តិំ អតុករចត្តាតំ ឧកេា តក្កសិលាយំ រាជក្យុលេ តិប្ពាត្តិត្វា បក្កុសាតិ គាម រាជា ហុត្វា ករចត្តំ ឧដ្ឋិស្ស បត្តខិត្វា រាជកហំ ឧដ្ឋិស្ស អាកច្ឆេន្តា ក្យម្ភការសាលាយំ ករចេតា ធម្មេឌេសតំ ស្វុត្វា អគាកាឃិឋលំ បេត្តា ៉ ឧកេា ឧកស្មិំ សម្ពុទ្ធបដ្ឋេត ក្យុលឃេទ តិប្ពាត្តិត្វា គាចំ អារុយ្ហាភិក្ខុគាខេចា ទារុចិទាតិ តិចាេសត្វា លាភសម្បត្តិំ បត្វា “អហំ អរហា”តិ ចិត្តំ ឧប្បាទេត្វា “ត ត្វំ អរហា, កច្ឆ, សត្វាទំ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ហាបុច្ឆា”តិ អត្ថកាយាឃ េឌចតាឃ ចោឌិតេា តថា កត្វា អរហត្តឋលំ បត្តា ៉

ឧកេា រាជកេហ ឧកិស្សា ក្យលឌារិកាឃ ក្យច្ឆិម្ហិ ឧប្បេន្ត ៉ សា ច បចយំ មាតាបិតេរោ ឃាចិត្វា បព្ពជ្ជំ អលភមានា ក្យលឃេទំ កន្ត្វា កឆ្ពុំ កហិ្យា កឆ្ពុសណ្ឋិតម្បិ អជានត្តិ សាមិកំ អារាធេត្វា តេត អនុញ្ញាតា ភិក្ខុនិស្វ បត្តខិតា, តស្សា កឆ្ពុតិមិត្តំ ឌិស្វា ភិក្ខុតិឃោ េឌចងត្តំ បុច្ឆិំស្វ ៉ សោ “អស្សមណី”តិ អាហ ៉ ឥសតាលំ បុច្ឆិំស្វ ៉ សត្វា ឧបាលិត្ថេរំ សម្បដិច្ឆាេបសិ ៉ ខេឆេរា សាចត្ថិកករចាសិតិ ក្យលានិ ចិសាខញ្ច ឧបាសិកំ បេក្កាសាេបត្វា សោធេន្តា “បុេរ លទ្ធេ្ឋ កឆ្ពេា, បព្ពជ្ជា អេរោកា”តិ អាហ ៉ សត្វា “ស្វុចិតិច្ឆិតំ អធិករណ”ត្តិ ខេរស្ស សាធុការេឃទាសិ ៉ សា ភិក្ខុនី ស្វុចណ្ណពិម្ពសងិសំ បុត្តំ ចិជាឃិ ៉ តំ កេហត្វា រាជា បេសេតឌិ េកាសេលា េបិសាេបសិ ៉ “កស្សេបិ”តិ ចស្ស គាមំ កត្វា អបេរការេក អលង្ករិត្វា សត្ថុ សត្តិកំ េនត្វា បព្ពាេជសិ ៉ ប្ដតិ តំ វេឡ្ណា េបិសាចតិកបុត្តត្តាបិ “ក្យារកស្សេបិ”តិ សញ្ញាតិស្វុតិ ៉

តំ ឧកឌិចសំ អន្ធចេន សមណធម្មំ កេរាន្តំ អត្ថកាយា េឌចតា បញ្ហាស្សុក្កហាេបត្វា “ឥមេ បញ្ហាករចត្តំ បុច្ឆា”តិ អាហ ៉ ខេឆេរា បញ្ហា បុច្ឆិត្វា បញ្ហាចិស្សជ្ជតាចសាេនត អរហត្តំ បិបុណិ ៉ ករចាបិ តំ ចិត្រកឆិកាតំ ភិក្ខូតំ អក្កដ្ឋាេនត ឋេបេសិ ៉

សេតព្យាតិ តស្ស នគរស្ស នាមំ។ ឧត្តរេន សេតព្យន្តិ សេតព្យតោ ឧត្តរទិសាយ។ រាជញ្ញោតិ អនភិសិត្តករាជា។ ទិដ្ឋិគតន្តិ ទិដ្ឋិយេវ។ យថា គូថគតំ មុត្តគតន្តិ វុត្តេ ន គូថាទិតោ អញ្ញំ អត្ថិ, ឯវំ ទិដ្ឋិយេវ ទិដ្ឋិគតំ។ ឥតិបិ នត្ថីតិ តំ តំ ការណំ អបទិសិត្វា ឯវម្បិ នត្ថីតិ វទតិ។ បុរា...បេ... សញ្ញាបេតីតិ យាវ ន សញ្ញាបេតិ។

ចន្ទិមសូរិយឧបមាវណ្ណនា

៤១០។ ឥមេ ភោ, កស្សប, ចន្ទិមសូរិយាតិ សោ កិរ ឆេកេន បុដ្ឋោ ចិន្តេសិ “អយំ សមណោ បឋមំ ចន្ទិមសូរិយេ ឧបមំ អាហរិ, ចន្ទិមសូរិយសទិសោ កថិស្សតិ បញ្ញាយ, អនភិភវនីយោ អញ្ញេន, សចេ បនាហំ ‘ចន្ទិមសូរិយា ឥមស្មិំ លោកេ’តិ កថិស្សាមិ, ‘កិំ និស្សិតា ឯតេ, កិត្តកប្បមាណា, កិត្តកំ ឧច្ចា’តិអាទីហិ បលិពេធេស្សតិ។ អហំ តោ បនេតំ និព្ពេឋេតុំ ន សក្ខិស្សាមិ, ‘បរស្មិំ លោកេ’ ឥច្ចេវស្ស កថេស្សាមី”តិ។ តស្មា ឯវមាហ។

កស្មា បន តេតា បុដ្ឋោ ន ចិរេស្សតិ សុធាភោជនីយជាតកំ កថេសិ។ តត្ថ “ចន្ទោ ចន្ទោ ទេវបុត្តោ, សូរិយោ សូរិយោ ទេវបុត្តោ”តិ អាគតំ។ កថិតា ច ការណំ ជាតកំ ចា សុត្តន្តំ ចា សកលជម្ពុទីបេ បាកដំ ហោតិ, តេន សោ “ឯវំ និច្ចាសិតោ ទេវបុត្តា នត្ថី”តិ ន សក្កា វត្តុន្តិ ចិន្តេត្វា ទេវា តេ ន មនុស្សាតិ អាហ។

៤១២។ អត្ថិ បន, រាជញ្ញ, បរិយាយោតិ អត្ថិ បន ការណន្តិ បុច្ឆតិ។ អាពាធិកាតិ វិសភាគវេទនាសង្ខាតេន អាពាធេន សមន្នាគតា។ ទុក្ខិតាតិ ទុក្ខប្បត្តា។ ពាឡ្ហគិលានាតិ អធិមត្តគិលានា។ សទ្ធាយិកាតិ អហំ តុម្ហេ សទ្ទហាមិ, តុម្ហេ មយ្ហំ សទ្ធាយិកា សទ្ធាយិតព្ពវចនាតិ អត្ថោ។ បច្ចយិកាតិ អហំ តុម្ហេ បត្តិយាយាមិ, តុម្ហេ មយ្ហំ បច្ចយិកា បត្តិយាយិតព្ពាតិ អត្ថោ។

ចោរូបមាវណ្ណនា

៤១៣។ ឧដ្ឋិសិត្វាតិ តេសំ អត្ថានត្ថំ បដិសាមិតកណ្ហកម្មា ជនេស្សន្តា, សម្បដិច្ឆាបេត្វាតិ អត្ថោ។ ចិប្បលបត្តុស្សាតិ “បុត្តា មេ, ធីតា មេ, ធនំ មេ”តិ ចិចិធំ បលបន្តស្ស។ និរយបាលេសូតិ និរយេ កម្មការណិកសត្តេសុ។ ឯវំ បន “កម្មមេវ កម្មការណំ ករោតិ, នត្ថិ និរយបាលា”តិ វទន្តិ។ តេ “អត្ថិ, ភិក្ខវេ, និរយបាលា”តិ ទេវទូតសុត្តំ បដិពាហន្តិ។ មនុស្សលោកេ រាជកុលេសុ កម្មការណិកមនុស្សា វិយ ហិ និរយេ និរយបាលា ហោន្តិ។

៤១៥។ វេឡុវបទិកាហីតិ វេឡុវិលីវេហិ។ សុនិម្មជ្ជិតាតិ យថា សុដ្ឋុ និម្មជ្ជិតំ ហោតិ, ឯវំ និម្មជ្ជិត, អបនីតាតិ អត្ថោ។

អសុចីតិ អមនាបោ។ អសុចិសង្ខាតោតិ អសុចីតិ សង្ខាតោ អសុចីតិ ញាតោ ច។ ទុគ្គន្ធោតិ គូថគន្ធោ។ ជេគុច្ឆោតិ

ອຸກ຺ກຸຏິກປ຺ປທານຍຸຕ຺ໂຕ ປຏິກ຺ກູເລຕີຕິ ຕສ຺ເສເວ ປຏິຆາເຕຫິ ຉຏ຺ຐາເນຕີຕິ ວິຈຣສ຺ສ ວິກ຺ກມິຕ຺ວາ ຕຸມ຺ພາ ຕິກ຺ກມິຕ຺ວາ ວຕ຺ເຕຕິ ປຣິວຕ຺ເຕຕ຺ວາ

ອລງ຺ກຕປຏິຍຕ຺ຕິຕານໍ ວກ຺ກວຕ຺ຕິອາຄີຕຍັ ຍຕຸສ຺ສານໍ ຄເຄ຺ຕ ເຆາຊຕເສເຕ ຜິຕານໍ ເຄວຕານໍ ຄເລ຺ຕ ອາສຕ຺ຕກຸລານັ ວິມ ຢາເຄຕີ

໓໐໙ ປຸຕ ປິລາຕິປິຕາຊິປຍ຺ຍາສີລິຕິ ສຍາຄາມວເຕ຺ຕຕ຺ຕານໍ ວເສຕ ວເຄຕີ ຕາວຕີສາຕຕ຺ຕິ ຢາຄຍ຺ຍາ ຄຸເຣ ຕິຍ຺ຕຕ຺ຕາ ຕາວ ຍາ ອາຄທ຺ທຕ຺ວາ, ຢາເຍ

ຄສ຺ສາ ຕ ໂຈຕ຺ຕີຕິ ວເຄຕີ

໓໐໘ ຊຍ຺ທຸປເຍາເຍຍ຺ຍາ ປຏິກາສີຕິ ຊຍ຺ທເນ຺ຕາ ວິມ ອຸປທ຺ທາສິ ອເຣຍ຺ຍາວຕປຕ຺ຕາຕີຕິ ອເຣຍ຺ຍາຄຍ຺ຍຸຕ຺ຕຕາຍ ອເຣຍ຺ຍາຕິ, ຍຫາວຕສຍ຺ຕຕາຍ

ວຕປຕ຺ຕາຕີ ປຕ຺ຕາຕີຕິ ຄຸຣາຕີ

໓໐໗ ຄລ຺ຍາລາຄເຍ຺ຍຕິ ເຕເຕວ ສີເລຕ ສຸຕ຺ຕຣຄເຍ຺ຍ ຄຸລ຺ລປຏິກ຺ກູເລຕິ ຄຸລ຺ລ ອປເຕ຺ຕເຕ຺ຕ ເສເມ຺ຍາ ກວິສ຺ສຕີຕິ ປເຣເລິເກ ສຸຄຕິສຸວໍ

ກວິສ຺ສຕີຕິ ອທິປ຺ປາເຍາ

໓໑໐ ຊຸປວິຊຍ຺ຍາຕິ ຊຸປຄຕວິຊາຍຕກາເລ, ປຣິປກ຺ກຄຕ຺ຕາ ຕ ວິຣເສ຺ສວ ວິຊາຍິສ຺ສຕີຕິ ອເຕ຺ຕາ ຍຸປເຄກ຺ກາ ກວິສ຺ສຕີຕິ ປິຄປຣິວາຣິກາ

ກວິສ຺ສຕີ ອຕຍຍ຺ຍສຕຕ຺ຕິ ຍຫາຄຸລ຺ລ ອເຍາຕີ ສຸວໍ, ຕ ອເຍາ ອຕເຍາ, ຄຸລ຺ລ ຕເຄຕໍ ສຍ຺ຍເສາ ສຸວໍ ຍ຺ຍສຕີ ວິກ຺ລປຕີຕິ ຍ຺ຍສຕໍ ຢາຕີ

ອຕເຍາວ ຍ຺ຍສຕໍ ອຕຍຍ຺ຍສຕໍ, ຍຫາຄຸລ຺ລຕ຺ຕິ ອເຕ຺ຕາ ອເຍາຕິເສາຕີ ອຕຸປິເຍຕ ອປກ຺ກ ຕ ປຣິປິເວຕ຺ຕີຕິ ອປຣິລຕໍ ອຕີລໍ ອາຍຸໍ

ອຕ຺ຕຣາວ ຕ ຊຸປຍ຺ຍຕ຺ຕຕ຺ຕິ ປຣິປິກໍ ອາຄເຍຕ຺ຕີຕິ ອາຍຸປຣິປິກກາເລ ອາຄເຍຕ຺ຕິ ຄເຍຸເສຕາປຕິຕາເປຕໍ ຄຸຕ຺ຕໍ –

“ຕາຠິຕທ຺ທາມິ ມຣຓໍ, ຕາຠິຕທ຺ທາມິ ຊີວິຕໍ;

ກາລຍ຺ຍາ ປຏິກງ຺ຂາມິ, ຕິຕ຺ຕິສໍ ຄຕເກາ ຍຖາຕີ” (ເຖຣຄາ ໑໐໐໑)

໓໑໑ ຊຸຕ຺ຕິທ຺ທິຕ຺ຕາຕີ ຍຕ຺ຕິກາເລປໍ ທິທ຺ທິຕ຺ຕາ

໓໑໒ ຣາຍເລາຍ຺ຍຄຕ຺ຕິ ຣເຍລີມຄາເວ ເວລິສິກາຕີ ລິສ຺ສາປຣາຄິກາ ເກາຍາຣິກາຕີ ຕຣຸລຄາຣິກາ ຕຸຍຸ໌າຊີວຕ຺ຕິ ສຸປິຕຄສ຺ສຕກາເລ ຕິກ຺ລຍຕ຺ຕິ

ວາ ປວິສຕ຺ຕິ ວາ ຊີວໍ ອປິ ຕຸ ປສ຺ສຕ຺ຕີ ຢາຄ ວິຕ຺ຕາວາເຣ “ຊີວ”ຕ຺ຕິ ຄເຫຕ຺ວາ ອາຫ ເສາ ຫິ ຕຕ຺ຕ ຊີວສຍ຺ຍາຕີ

໓໑໓ ຊິມາມາຕີ ຄຕຸຊິມາມ, ກິວໍ ເວເວເຕ຺ວາຕີ ອເຕ຺ຕາ ປຕ຺ຕິທ຺ທຕເຣາຕີ ຍທ຺ທຕເຣາ ຢາຍິຕາ ກິ ຄເສ຺ສຕີ? ຕຸເຍຊີວກາເລ ສຕ຺ຕສ຺ສ

ປຍ຺ຍາຄ຺ຄທ຺ທາຕີ ວຄຕ຺ຕິ, ວວຕກາເລ ປຕ ຣຸປຄ຺ຄທ຺ທຍຕ຺ຕເຍວ ອວສິສ຺ສຕີ, ຕເຍາ ລທ຺ທາ ອປຍວຕ຺ຕາ ເຫາຕ຺ຕິ, ວິຍ຺ຍາລຄ຺ຄເທ຺ທາ ຄທ຺ທຕີ ອວສິເທ຺ຕ

ຣຸປຄ຺ຄເທ຺ທຕ ລຫຸຕເຣຕ ກວິຕຍ຺ຍາ, ຄຣຸຄຕເຣາ ວ ເຫາຕີ ຕສ຺ສາ ຕຕ຺ຕິ ເກາວິ ຄຸຫິ ຄຕ຺ຕາຕີ ຢາຍຍຕ຺ຕິ ຄເສ຺ສຕີ

១៦៣។ និព្ពុតន្តិ វូបសន្តតេជំ។

១៦៤។ អនុបហច្ចាតិ អចិភាសេត្វា។ អាយតោ ហោតីតិ អទ្ធយតោ យទិទំ អារទេន្ធា ហោតិ។ ឧទ្ធភាទាតិ ឧទ្ធទេតោ ពទេរាទ។ សត្ថភាទាតិ បទទេតោ ពទេរាទ។ តិន្ទភាទាតិ អបរាបទំ ពទេរាទ។ តញ្ចាឃតត្ថំ ន បដិសំទេចទេតីតិ ទេតន ចក្ខុតា តំ ទ្បិឃតត្ថំ ន ចិការទេចតិ។ ឲ្យស ភទេឃា សព្ពត្ថ។

១៦៥។ សង្កូឆទេយាតិ សង្កូឆយទេកា។ ឧបលិទេបត្វាតិ ឆយិត្វា។

១៦៦។ អក្កិទេកាតិ អក្កិបរិចារទេកា។ អាបរិទេឃ្យូត្តិ គិបរាទេឃ្យំ, អាឃំ ចា បិបុណាទេបឃ្យំ។ ទេបិទេសឃ្យូត្តិ ទេកាឌភាឌីហិ កទេរឃ្យំ។ ចទេន្ធឃ្យូត្តិ ចន្ធិ កទេយឃ្យំ។ អទណីសហិតត្តិ អទណីឃុកញ្ញអំ។

១៦៧។ តិទេរារាឌារទេភាបីតិ តិទេរារទេដ្ឋ អញ្ញាស្វិបិ ឌភបទេឝ រាឌារទេភា ឌាភត្តិ។ អញ្ញទេត្តាតិ អចិសទេភា អទេលទេកា។ ទេកាទេបភបីតិ ទេឃ យំ ឲ្យចំ ចណ្ណត្តិ, ទេតស្ស ឧប្បឌ្ឈភទេកាភ ទេកាទេបភបិ ឲ្យតំ ឌិដ្ឋិកតំ ហរិស្សាមិ បរិហរិស្សាមីតិ កទេហត្វា ចិចរិស្សាមិ។ យទេណ្ណភាតិ តឃា ចុត្តឃុត្តការណយណ្ណលណ្ណទេណភ យទេណ្ណភាបិ។ បលិទេសភាតិ តឃា សន្ធិ ឃុកក្កាហលណ្ណទេណភ បលិទេសភាបិ។

១៦៨។ ហរិតកបណ្ណត្តិ ឃំ កិញ្ចិ ហរិតកំ, អត្ថយទេសា អលូតិណាបណ្ណាបិ ន ទេហាតីតិ អទេត្ថា។ សត្ថន្ធកលិបត្តិ សត្ថន្ធឆត្ថុកលិបំ។ អាសិទេត្តាឝកាតិ ចទ្ទុយាតីតិ បរិបុណ្ណសលិលា យក្កា ច ពក្ខុរា ច។ ទេឃាក្កាតីតិ ពលិពទេន្ធ។

ពហុតិណ្ណត្ថទេរាតិ ពហុតិណ្ណទេត្ថា ចិរតិណ្ណទេត្ថាតិ អទេត្ថា។ ឃចាកទេតភ កទេណ្ណភាតិ ឃំ ទេចា តិណាពទេដ្ឋាឝពកណ្ណកំ អាទេរាបិតំ, ទេតភ ឃចាកទេតភ ឃចាទេរាបិទេតភ, ឃចាកហិទេតភាតិ អទេត្ថា។

អប្បសារាតីតិ អប្បស្សាតិ។ បហិឃាតីតិ កណ្ណាតិ។

ក្ខចការិកាដិវ្លបយាចណ្ណភា

១៦៩។ យយច ស្វាការកត្តត្តិ យយ ច ស្វាការាត់ ខ្ពង់ កត្តា។ ឧណ្ណត្តត្តិ ឧបរិ ឈរត្តា។ បណ្ណត្តត្តិ ទេហដ្ឋា បរិស្សចត្តា។ ញទេយ្យវត្ថុ កទេណាតិ ញទេយ្យវតោ ឲ្យត្ថ កទេណា។ អឃទេយច ចា បិទេធា។ តចា ហិ បភ ទេយ ស្វាការកត្តត្តិ តចា ហិ បភ ទេយ អឃំ ក្ខទេចា ស្វាការាត់ កត្តា។

᪓᪐᪓᪨ ᩋᩣᨣᨲᩣᨣᨲᩴ ᨠᩃᩥᩴ ᨣᩥᩃᨲᩦᨲᩥ ᩋᩣᨣᨲᩣᨣᨲᩴ ᨸᩁᩣᨩᨿᨣ᩠ᨣᩣᩉᩴ ᨣᩥᩃᨲᩥ᪨ ᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᩉᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᨸᨩ᩠ᨩᩮᩣᩉᨶᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩥ, ᨻᩃᩥᨠᨾ᩠ᨾᩴ ᨠᩁᩥᩔᩣᨾᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨠ᩠ᨡᩮᩉᩥ ᨴᩥᨻ᩠ᨻᩥᩔᩣᨾᩣᨲᩥ ᨣᩩᩊᩮᩉᩥ ᨠᩦᩊᩥᩔᩣᨾ᪨ ᩃᩥᨲ᩠ᨲᩴ ᨸᩁᨾᩮᨶ ᨲᩮᨩᩈᩣᨲᩥ ᨸᩁᨾᨲᩮᨩᩮᨶ ᩅᩥᩈᩮᨶ ᩃᩥᨲ᩠ᨲᩴ᪨

᪓᪐᪔᪨ ᨠᩣᨿᨻᨴ᩠ᨵᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᨴ᩠ᨵᩥᨲᨠᩣᨿᨻᨶ᩠ᨵᨶᩣ ᩁᩩᨧ᩠ᨧᨲᩥ᪨ “ᨠᩣᨿᨻᨶ᩠ᨵ”ᨶ᩠ᨲᩥᨸᩥ ᨸᩣᩊᩥ, ᩋᨿᨾᩮᩅᩮᨲ᩠ᨳ᪨ ᩅᩣᩊᨠᩣᩁᨶ᩠ᨲᩥ ᩅᩣᩊᨧᩣᨠᨠᩣᩁᩴ᪨ ᨾᩩᩁᨩᩮᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᨾᩩᨴᩥᨦ᩠ᨣᩮᨬ᩠ᨬᩣ ᨲᩴ ᨸᨭᩣᨽᩣᩉᩦᨲᩥ ᨲᩴ ᨴᩣᨽᩣ᪨ ᩅᩮᨵ ᨠᩥᨭ᩠ᨮᨠᩣᩁᩮᨿᩣᩅᩥ, ᨠᨭ᩠ᨮᩣᩉᩦᨲᩥ ᨷᩩᨲ᩠ᨲᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩃᩮᩣᨾᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᩃᩮᩣᨾᨧᩣᨠᩴ᪨ ᩋᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᩣᨿᩋᩃᩮᩣᩉᩴ᪨ ᩃᩮᩣᩉᨶ᩠ᨲᩥ ᨲᨾ᩠ᨻᩃᩮᩣᩉᩴ᪨ ᩅᨭ᩠ᨭᨶ᩠ᨲᩥ ᩁᨩᨲᩴ᪨ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᩩᩅᨱ᩠ᨱᨾᨿᩅᨠᩴ᪨ ᩋᨠᩥᨶ᩠ᨲᩥ᩠ᨲᩥᩈᩩᨲᩥ ᨲᩩᩔᩥᩈᩩ᪨

᪓᪐᪕᪨ ᩋᨲ᩠ᨳᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣᨲᩥ ᩅᨠᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ ᨲᩥᨭ᩠ᨮᨶ᩠ᨲᩥᨲ᩠ᩅᩣ᪨ ᩋᩉᩥᩁᨴ᩠ᨵᩣᨲᩥ ᩋᩉᩥᨸ᩠ᨸᩣᨿᨶ᩠ᨲᩮᩣ᪨ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩥᨲᩣᨠᩣᨲᩣᨲᩦᨲᩥ ᨸᨬ᩠ᨬᩣᨸᩥᨲᩣᨲᩣᨲᩥ᪨ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨠᩴ ᨠᨲ᩠ᨲᩣᨲ᩠ᨲᩥ ᨸᨧ᩠ᨨᩥᨠᩴ ᨸᨭᩥᨧ᩠ᨨᨶ᩠ᨶᩴ ᨧᩥᨿ ᨠᨲ᩠ᨲᩣ ᩋᨿᨭ᩠ᨮᩣᨿ, ᨸᨭᩥᩃᩮᩣᨾᨠᩣᩉᩴ ᨣᩉᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩋᨭ᩠ᨮᩣᩈᩥᨶ᩠ᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨

᪓᪐᪖᪨ ᩈᩃ᩠ᩃᩣᨸᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩦᨲᩥ ᩈᩃ᩠ᩃᩣᨸᩴ ᩅᩥᨶᩣᩈᩴ ᨿᩁᩈᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᨲᩥ᪨ ᨶ ᨿᨳᩣᨷᩩᩃᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨷᩣᨠᨹᩃᩮᨶ ᨶ ᨿᨳᩣᨷᩩᩃᩮᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶ ᨿᨳᩣᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩮᩣᨲᩥ ᨣᩩᨱᩣᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩮᨶ ᨿᨳᩣᨶᩩᩃᩮᩣᨾᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶ ᨿᨳᩣᨴᩩᨲᩥᨠᩮᩣᨲᩥ ᩋᩣᨴᩩᨠᩣᨧᨴᩩᨲᩥᨿᩣ ᨿᨳᩣᨴᩩᨲᩥᨠᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨶ ᨿᨳᩣᩅᩥᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩮᩣᨲᩥ ᩅᩥᨷᩣᨠᩅᩥᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᨲᩣᨿ ᨿᨳᩣᩅᩥᨸ᩠ᨸᨠᩣᩁᩮᩣ ᨶ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᨻᩦᨩᨶ᩠ᨲᨣ᩠ᨣᩃᨶ᩠ᨲᩥ ᨻᩦᨩᨧ᩠ᨨᩣ ᨶᨣ᩠ᨣᩃᨧ᩠ᨨᩣ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩃᩮᨲ᩠ᨲᩦᨲᩥ ᨴᩩᨭ᩠ᨮᩃᩮᨲ᩠ᨲᩮ ᨶᩥᩔᩣᩁᩃᩮᨲ᩠ᨲᩮ᪨ ᨴᩩᨠ᩠ᨡᩮᨿᨲᩥ ᩅᩥᩈᨿᨴᩩᨠ᩠ᨡᩥᨠᩣᩁᩮ᪨ ᨸᨲᩥᨭ᩠ᨮᩣᨸᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᨮᨸᩮᨿ᩠ᨿ᪨ ᩅᨱ᩠ᨱᩣᨲᩦᨲᩥ ᩃᩥᨲ᩠ᨲᨠᩥᨲ᩠ᨲᩣᨲᩥ᪨ ᨻᩩᨲᩦᨲᩦᨲᩥ ᨶᩥᩔᩣᩁᩣᨲᩥ᪨ ᨧᩣᨲᩣᨲᨷᩉᨲᩣᨲᩦᨲᩥ ᨧᩣᩁᩮᨲᨶ ᨧ ᩋᩣᨲᨸᩮᨶ ᨧ ᩉᨲᩣᨶᩥ ᨸᩁᩥᨿᩣᨴᩥᨶ᩠ᨶᨲᩮᨩᩣᨶᩥ᪨ ᩋᩈᩣᩁᩣᨴᩣᨶᩦᨲᩥ ᨲᨱ᩠ᨯᩩᩃᩈᩣᩁᩣᨴᩣᨶᩁᩉᩥᨲᩣᨶᩥ ᨷᩃᩥᩃᩣᨶᩥ᪨ ᩋᩈᩩᨡᩈᨿᩥᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᨿᩣᨶᩥ ᩈᩩᨠ᩠ᨡᩣᨸᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᨠᩮᩣᨭ᩠ᨮᩮ ᩋᩣᨠᩥᩁᩥᨲ᩠ᩅᩣ ᨮᨸᩥᨲᩣᨶᩥ, ᨲᩣᨶᩥ ᩈᩩᨡᩈᨿᩥᨲᩣᨶᩥ ᨶᩣᨾ᪨ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩣᨶᩥ ᨸᨶ ᨶ ᨲᩣᨴᩥᩈᩣᨶᩥ᪨ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩅᩮᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨶᩩᨸᩅᩮᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ, ᨶ ᩈᨾ᩠ᨾᩣ ᨸᩅᩮᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿ, ᩋᨶ᩠ᨲᩁᩣᨿᩴ ᩋᨶᩩᨴᩈᩣᩉᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᨴᩣᩉᩴ ᨶ ᨸᩅᩮᨧ᩠ᨨᩮᨿ᩠ᨿᩣᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩋᨸᩥ ᨶᩩ ᨲᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᨸᩥ ᨶᩩ ᩑᩅᩴ ᩈᨶ᩠ᨲᩮ ᨻᩦᨩᨩᩣᨲᩣᨶᩥ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᩴ ᩋᨶᩩᨸ᩠ᨸᩅᩮᨧ᩠ᨨᨲᩥ ᨻᩦᨩᩣᨶᩥ ᩋᨦ᩠ᨠᩩᩁᨾᩪᩃᨸᨲ᩠ᨲᩣᨴᩦᩉᩥ ᩅᩩᨯ᩠ᨰᩥᩴ ᩅᩥᩁᩪᩊ᩠ᩉᩥᩴ ᩅᩮᨸᩩᩃ᩠ᩃᩴ ᩋᩣᨸᨩ᩠ᨩᩮᨿ᩠ᨿᩩᨶ᩠ᨲᩥ᪨ ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᩁᩣᨩᨬ᩠ᨬᩣ ᨿᩮᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᩅᩴ ᩁᩣᨩᨬ᩠ᨬᩣᨴᩥᩈᩩ ᨸᨬ᩠ᨧᩈᩩ ᨴᩣᨶᩮᩈᩩ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲᩮᩣᨸᩥ ᨴᩣᨿᨠᨲᩮᩣᨸᩥ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᨲᩮᩣᨸᩥ ᩋᩅᩥᩈᩩᨴ᩠ᨵᨲ᩠ᨲᩣ ᨶ ᨿᨳᩣᨷᩩᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨

ᩑᩅᨾᩮᩅ ᨡᩮᩣ ᩁᩣᨩᨬ᩠ᨬᩣ ᨿᩮᨬ᩠ᨬᩣᨲᩥ ᩑᩅᨾᩮᩅᩴ ᩁᩣᨩᨬ᩠ᨬᩣᨴᩥᩈᩩ ᩋᨷᩩᨸᨿᩣᨲᩮᨶ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᨸᨧ᩠ᨧᨿᨲᩮᩣᨸᩥ ᩋᨷᩩᨸᨿᩣᨲᩥᨲᩣᨿ ᩈᩦᩃᩅᨶ᩠ᨲᨴᩣᨿᨠᨲᩮᩣᨸᩥ ᩈᨾ᩠ᨾᩣᨴᩥᨭ᩠ᨮᩥᩋᩣᨴᩥᨣᩩᨱᩈᨾ᩠ᨸᨶ᩠ᨶᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᨲᩮᩣᨸᩥ ᨿᨳᩣᨷᩩᩃᩴ ᩉᩮᩣᨲᩥ᪨ ᩈᩮᩅ ᨸᨶ ᨣᩩᨱᩣᨲᩥᩁᩮᨠᩴ ᨶᩥᩁᩮᩣᨵᩣ ᩅᩩᨭ᩠ᨮᩥᨲᩴ ᨸᨭᩥᨣ᩠ᨣᩣᩉᨠᩴ ᩃᨽᨲᩥ, ᩈᩮᨲᨶᩣ ᨧ ᩅᩥᨷᩩᩃᩣ ᩉᩮᩣᨲᩥ, ᨴᩥᨭ᩠ᨮᩮᩅ ᨵᨾ᩠ᨾᩮ ᩅᩥᨷᩣᨠᩴ ᨴᩮᨲᩦᨲᩥ᪨

᪓᪐᪗᪨ ᩑᨠᩴ ᨸᨶ ᨳᩮᩁᩔ ᨵᨾ᩠ᨾᨠᨳᩴ ᩈᩩᨲ᩠ᩅᩣ ᨸᩈᨶ᩠ᨶᩣ ᩁᩣᨩᩮᩣᩁᩮᩣᨵᩣ ᨳᩮᩁᩔ ᨶᩥᨿᨲ᩠ᨲᩮᨲ᩠ᩅᩣ ᩈᨲ᩠ᨲᩣᩉᩴ ᨳᩮᩁᩔ ᨿᨳᩣᨴᩣᨶᩴ ᨴᨲ᩠ᩅᩣ ᨲᨲᩮᩣ ᨸᨭ᩠ᨮᩣᨿ ᨿᨳᩣᨩᩣᨲᩔ ᨴᩣᨶᩴ ᨸᨭ᩠ᨮᨸᩮᩈᩩᩴ᪨ ᨲᩴ ᩈᨶ᩠ᨵᩣᨿ ᩋᨳ ᨡᩮᩣ ᨸᩥᨿᩣᩈᩥ ᩁᩣᨩᨬ᩠ᨬᩮᩣᨲᩥᩋᩣᨴᩥ ᩅᩩᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨲᨲ᩠ᨳ ᨠᨱᩣᨩᨠᨶ᩠ᨲᩥ ᩈᨠᩩᨱ᩠ᨯᨠᩴ ᨽᨲ᩠ᨲᨲᨱ᩠ᨯᩩᩃᨠᨲ᩠ᨲᩴ᪨ ᨻᩥᩃᨦ᩠ᨣᨴᩩᨲᩥᨿᨶ᩠ᨲᩥ ᨠᨬ᩠ᨩᩥᨠᨴᩩᨲᩥᨿᩴ᪨ ᨵᩮᩣᩁᨠᩣᨶᩥ ᨧ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩦᨲᩥ ᨳᩪᩃᩣᨶᩥ ᨧ ᩅᨲ᩠ᨳᩣᨶᩥ᪨ ᨣᩩᩊᩋᨧᩣᩃᨠᩣᨶᩦᨲᩥ ᨣᩩᩊᩋᨴᩈᩣᨶᩥ, ᨷᩩᨸ᩠ᨹᨷᩩᨸ᩠ᨹᨧᩁᩈᩮᨶ ᨶᩥᨲᨿᨲᨲ᩠ᨳᨴᩈᩣᨶᩦᨲᩥ ᩋᨲ᩠ᨳᩮᩣ᪨ ᩑᩅᩴ ᩋᨶ᩠ᩅᩣᨿᨲᩦᨲᩥ ᩑᩅᩴ ᨯᨷᨶᩣᨿᨲᩥ᪨ ᨸᩥᨴᩣᨸᩦᨲᩥ ᨸᩥᨵᩮᨶᨸᩥ᪨

៣៣០. អសក្កច្ចន្តិ សក្ការវិរហិតំ អសទ្ធាទានំ. អសហត្ថាតិ ន សហត្ថេន. អចិត្តីកតន្តិ ចិត្តីការវិរហិតំ, ន ចិត្តីការម្បិ បច្ចុបដ្ឋបេត្វា ន បណីតចិត្តំ កត្វា អទាសិ. អបវិទ្ធន្តិ ឆឌ្ឌិតំ វិប្បតិតំ. សុញ្ញំ សេរីសកន្តិ សេរីសកំ នាម ឯកំ តុច្ឆំ រជតវិមានំ ឧបគតោ. តស្ស កិរ ទ្វារេ មហាសិរីសរុក្ខោ, តេន តំ “សេរីសក”ន្តិ វុច្ចតិ.

៣៣១. អាយស្មា គវម្បតីតិ ថេរោ កិរ បុព្ពេ មនុស្សកាលេ គោបាលទារកានំ ជេដ្ឋកោ ហុត្វា មហតោ សិរីសស្ស មូលេ សោធេត្វា វាលិកំ ឱកិរិត្វា ឯកំ បិណ្ឌបាតិកត្ថេរំ រុក្ខមូលេ និសីទាបេត្វា អត្តនា លទ្ធំ អាហារំ ទត្វា តតោ ចុតោ តស្សានុភាវេន តស្មិំ រជតវិមានេ និព្ពត្តិ. សិរីសរុក្ខោ វិមានទ្វារេ អដ្ឋាសិ. សោ បញ្ញាសាយ វស្សេហិ ផលតិ, តតោ បញ្ញាស វស្សានិ គតានីតិ ទេវបុត្តា សំវេគំ អាបជ្ជតិ. សោ អបរេន សមយេន អម្ហាកំ ភគវតោ កាលេ មនុស្សេសុ និព្ពត្តិត្វា សត្ថុ ធម្មកថំ សុត្វា អរហត្តំ បត្តោ. បុព្ពាចិណ្ណវសេន បន ទិវាវិហារត្ថាយ តទេវ វិមានំ អភិណ្ហំ គច្ឆតិ, តំ កិរស្ស ផាសុកំ ហោតិ. តំ សន្ធាយ “តេន ខោ បន សមយេន អាយស្មា គវម្បតី”តិអាទិ វុត្តំ.

សោ សក្កច្ចំ ទានំ ទត្វាតិ សោ បរស្ស សត្តុកម្បិ ទានំ សក្កច្ចំ ទត្វា. ឯវមារោចេសីតិ “សក្កច្ចំ ទានំ ទេថ”តិអាទិនា នយេន អារោចេសិ. តត្ថ បន ថេរស្ស អារោចនំ សុត្វា មហាជនោ សក្កច្ចំ ទានំ ទត្វា ទេវលោកេ និព្ពត្តោ. បាយាសិស្ស បន រាជញ្ញស្ស បរិចារកា សក្កច្ចំ ទានំ ទត្វាបិ និកន្តិវសេន គន្ត្វា តស្សេវ សន្តិកេ និព្ពត្តា. តំ កិរ ទិសាចារិកវិមានំ វត្តនិអដវិយំ អហោសិ. បាយាសិទេវបុត្តោ ច ឯកទិវសំ វាណិជកានំ ទស្សេត្វា អត្តនោ គតកម្មំ កថេសីតិ.

ឥតិ សុមង្គលវិលាសិនិយា ទីឃនិកាយដ្ឋកថាយំ

បាយាសិរាជញ្ញសុត្តវណ្ណនា និដ្ឋិតា.

និដ្ឋិតា ច មហាវគ្គស្សត្ថវណ្ណនា.

មហាវគ្គដ្ឋកថា និដ្ឋិតា.